Čisło 1. ~ 2. januara. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Swětne podawki. — Cžěßliska ręcz. — Ze Serbow: S Budyschina. S Boschez. S Jenkez. S Kupoje. S Khwacžiz. S Lubija. S Ralbiz. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Na nowe lěto.

To prěnje ranje lěta
Nam ſ hnady ſkiczene,
O wobſbožerjo ßwěta,
Budź tebi ßwjeczene.
Hacz ßem ßy pomhał mi.
Khwal Boha moja duſcha:
Schtoż k twojom ſbožu ßłuſcha,
To wopokaja cži.

Joh' miłoſcz ſwarnowała
Je w cžaßu ſawjednym
Tu naß, a ſakitała
Pſched ludom njeměrnym.
Pſchi wſchitkim njeměrje,
Wón wożiwi tu wěru
A dźełaſche tak ßwěru
We ßwojim kraleſtwje.

Cži, Božo, podawamy
Pſchi lěta ſpoczatku,
Schtoż ſ twojej' ruki mamy
Njech nam je k dobytku.
Wjedź dale ſbóžnje naß;
Cžiń kónz wſchej' ßwětnej' ſwady
A wobradź ſaßo ſ hnady
Nam wſchitkim měrny cžaß.

1850. Kg. 1869.

Najnowſche.

Draždżany, 30. decembra. Wot noweho lěta ßo na wſchěch ſakſkich, krajej ßłuſchazych żeleſnizach, kaž tež na lipſkodraždżanſkej żeleſnizy billety wudawaja, kotrež tſi połne dny ſa ßobu płacża. To je tak ſroſymicz, ſo dyrbi puczowař ßwój dompucz na żeleſnizy hacz do połnozy tſeczeho dnja ſkónczicz. Pſchi ſpěſchnych a kourierſkich cžahach płacża billety jenoż ſa tón cžah, ſa kotryż ßu kupjene.

Wiu, 30. decembra. S Konſtantinopla je dżenża ßlědowaza depeſcha pſchiſchła: „Tak mjenowane nakhwilne knjeżerſtwo na kupje Krecże a hewak ſ zyła wſchitzy kretſzy ſběžkarjo ßu ßo turkowſkemu ſultanej ſaßo podcżißli.

Paris, 28. decembra. Tudomne nowiny chzedża ſ wěſtoſczu wjedżecz, ſo konferenza turkowſko-grichiſkeje ſwady dla w prěnich dnjach januara hromadu ſtupi. Turkowſki ſultan żada ßebi, ſo by ßo na tutej konferenzy jenoż wo tutej ſwadże jednało, a ſo njebychu druhe wězy, kiž Turkowſku naſtupaja, do wuradżowanja pſchiſchłe. Grichiſki poßłanz ſměje prawo, ßo na wuradżowanjach konferenzy wobdżělicz, hacz ſměje pak tež prawo, ßobu wobſankacz, to je hiſchcże njewěſte.

Athen, 27. decembra. Knjeżerſtwo je w Franzowſkej dwě, ſe żeleſom wobbitej wójnſkej łódźi kupiło. — Turkowſki admiral nochzyſche grichiſku łódź „Enoſis“ ſe Syry pnſchecżicz. Grichojo ßu ju tehodla ponnrili.

Athen, 29. decembra. Grichiſki ßejm je miniſterſtwu 1 million drachmow ſa wojerſke naležnoſcże pſchiſwolił. — Grichiſki poßłanz Delijannis na ſultanowym dworje je dżenża ßem pſchijěł. — Kral je proklamaziju wudał, w kotrejż w prjódkſtejazym cžaßu podpjeru luda żada.

Budyſchin, 1. januara 1869. Wjele ſtrowja a ſboża cżeſczenym cżitarjam a cżitarkam Serbſkich Nowin k nowemu lětu!! Redaktor.

Sakska. W nastupanju teho, so je pruski ministerpschedßyda wóndanjo krala Jana w Draždżanach wopytał, awstriske a franzowske nowiny wschelake dźiwne wězy powjedaja. Te ßame ßu tak dźiwne, so po naschim sdaczu na žane waschnje k wěrje podobne njeißu, ale my chzemy je tola tudy s krótka ßobudźělicz, so bychu naschi czitarja shonili, kajke blady ßo we wukraju wo Sakskej rosnoschuja. Jene nowiny mjenujzy wudawaja, so je hrabja Bismark kralej Janej wutkadował, kak nusne to je, so by ßo sakske ministerstwo wójny horjesběhnyło, dokelž budże bórsy minister wójny sa zyke połnóznoněmske wójsko pomjenowany, tak so tajzy ministrjo sa jenotliwe němske kraje wjazy trěbni njebudże. — To druhe, schtož je Bismark žadał, je pjecza to było, so Sakska njeby wjazy woßebje poßłanzow na zusnych kralowskich a khěžorskich dworach a konsulow w zusnych městach dzerżała, dokelž maja poßłanzy a konsuljo połnóznoněmskeho swjaska wschitke jich dźěła ßobu wobstaracz.

Tak powjedaja někotre nowiny, druhe pak hischcze wjele dźiwnischo bledża. Po jich wudawanju je Bismark pjecza wo tym ryczał, so drje awstriske khěžorstwo w njedalokim czaßu rospanje a so tehdy to praschenje nastanje, komu śměje ßo czěske kralestwo dostacz. Mózno by było, so ßebi Czechojo někajkeho ruskeho prynza sa krala wusswola, tola hodzi ßo pak też wěricz, so ßo jich myßl najprjódzy na krala Jana wobroczi a woni jeho sa czěskeho krala wusswola. A to by ßo też derje hodziło, dokelž by to tak derje němskim, kaž też czěskim wobydlerjam spomnjeneho kralestwa spodobne było, a wschitzy němszy wjerchojo, kaž też Franzowska a Jendżelska, bychu wolbu krala Jana se wschej mozu podpjerali, dokelž by tak ruska kandidatura wotstronjena była. A — tak tele nowiny dale wudawaja — Czechom by kral Jan teho dla jara witany był, dokelž woni derje wjedża, so móże wón derje doscz polski a czěski a dokelž je krónprynz Albert Sserbam tu czescz wopokasał a ßerbsku ryczˇ wuknył, woßebje by ßo pak jim to spodobało, so je krónprynzeßyna Karola hižom w ßwojej mkodosczi czěszy nawukna a hischcze dźenßnischi dźeń derje czěski ryczi.

W Draždżanach je tajny radźiczel a pschedßyda wyscheho appellazionskeho ßuda Dr. s Langenn 28. decembra njejapzy wumrjeł. Boża ruczka bě jeho sajała.

W Biskopizach je sańdżenu njedżelu bohaty ßuknowy fabrikant Herrmann wumrjeł. Wón bě njeżenjeny a je wjazy dyžli poł milliona toleŕ samóżenja sawostajił. Wot teho je wón 57,000 toleŕ městu Biskopizam k sastaranju khudych małych dźěczi a 50,000 toleŕ k sałożenju hospitala wotkasał. Hewak je wón wschelake pola a łuki biskupskej schuli wotkasał a ma ßo s wunoschka tutych ležomnoseżow bjes druhim kóżde lěto khudym dźěczom wobradżenje Božeho dźěsczja stacz.

Pschi njewjedrje, kotreż sańdżenu póndżelu po wschej Sakskej mějachu, je błysk do zyrkwineho torma w Riesy dyrił. Hacz runje wón sapalił njeje, dha je tola tórm a zyrkej tak roszychnował, so je straschne do njeju khodźicz, a budże k jeju wuporjedżenju wjele pjenjes trjeba.

Dotalny franzowski poßłanz na kralowskim sakskim dworje baron Forth-Rouen je wot khěžora Napoleona pensionirowany a na jeho město marquis Chateaurenard do Draždżan pschińdże.

Pruß y. Kral Wylem bě ßo wóndanjo někak na nosy wobschkodził, tak so dyrbjesche někotre dny wo jstwje wostacz, nětko je pak saßo zyle czity a strowy.

Psched někotrymi dnjami běsche nowy portugisiski poßłanz knjes Pavia ßwoje město w Barlinje nastupił, ale wón je ßo, lědy jako bě tam jedyn dźeń pschebył, ßam wobjeßnył. Wina teho je to, so je wón we wschelakich spekulazijach ßwoje zyke samożenje shubił.

Schtož turkowsko-grichisku swadu nastupa, dha maja barlinske nowiny to měnjenje, so budże ßo pruske knjeżerstwo pschi tutej naležnoscze runje tak sadżerżecz, kaž rußowske, mjenujzy so budże Grichom pomhacz, jeli budże to někak mózno.

Pruske nowiny ßu pschezo hischcze teho pscheßwědczenja, so nichtón druhi na tej harje bjes Turkowskej a Grichiskej wina njeje, dyžli awstriski kanzleŕ hrabja Beust. Wone teho dla khětro jara na njeho ßwarja.

So je wěsty knjes Eder, kotryż běsche hacz dotal awstriski konsul w Rumuniskej a tam pschecziwo rumunskemu knjeżerstwu jara dźěkawy, nětko jako poßłanz na kralowski grichiski dwór pscheßadżeny, to dżerża w Barlinje sa sjawne wopokastwo, so je wón do Athena pscheßadżeny, so by tam wadżenje bjes Turkowskej a Grichiskej po mózności pschisporjał.

Awstria. Wodżerjo Czechow ßo hischcze na žane waschnje njehibaja, so bychu winskemu ministerstwu někak ruku k měrej posticzili. Woni praja, so móża ßebi skkadny czaß wuczakacz a so ßo s ministerstwom hinak sjednacz njemóża, hacz jenoż pod tajkimi wuměnjenjemi, s kotrymiż moża Czechojo spokojni bycz.

S Wjelicżki pschezo hubjeńsche powjesce pschikhadżeja a sda ßo, so ßu tamnische ßelowe podkopki zyle shubjene.

Khěžor a khěžorka chzetaj ßo w bliżschim czaßu do khrowatskeho khowneho města Sahreba (Agram) podacz.

Winske nowiny ßu jara njespokojne s tym, so je hrabja Bismark w Draždżanach pola krala Jana pobył a ßu teho měnjenja, so je wón tam pscheczíwo Awstriji skutkował. Wyschе teho wudawaja wone, so to kanzleŕ hrabja Beust njeje, kotryż njeměr w ßwěcze czini, ale so je wjele wjazy hrabja Bismark na tym wina.

Franzowska. Pruske knjeżerstwo a sa nim rußowske je pjecza pola khěžora Napoleona tón namjet staziło, so by ßo turkowsko-grichiska swada ßnadz najlěpje na to waschnje sahładkowacz dała, hdy by ßo kongreß

(ſhromadžiſna abo ſjěſd) powołał, w kotrymž bychu najmózniſchi europiſzy wjerchojo pſches ßwojich poßłanzew tu wěz k lěpſchemu wujednali. Napoleonej je ßo tajki namjet ſpodobał a wón je teho dla na wſchitkich najmóznijchich europiſkej wjerchow pſcheproſchenje poßłał, ſo bychu woni tajki kongreß wobpoßłali. Woni ßu pjecza wſchitzy pſchiſwolili a duž ßo najſkerje hižom w bližſchich dnjach tajki kongreß w Pariſu ſhromadži.

Po naſchim ſdaczu je to jara pěkna myßliczka, tajki kongreß powołacz, ale hdyž wón tym wobczežnoſczam, kotrychž dla turkowſzy kſcheſczijenjo a Grichojo turkowſke knježerſtwo wobſkoržuja, wotpomhacz njemože, dha njeměr a njepokoj bjes Turkowſkej a Grichiſkej w dotalnej mozy woſtanje. Pſched italſkej a pſched pruſkoawſtriſkej wójnu ßu tež tajke kongreßy wotdžerželi, ale hacž runje jara mudrje w nich jednachu, dha wójnu tola njeißu wotwobroczicz móhli, — a wona ßo teho dla tež najſkerje tón krócz njebudže zyle podczijſchczecz dacz.

Schpaniſka. S tuteho kraja w tu khwilu niczo woßebje noweho njepißaja. Měr tam tajki nětajki maja, hacz runje ßebi wſchelazy prynzojo prózu dawaja, lud nětak ſa ßo dobycz a ßo wot njeho ſa krala wuſwolicz dacz.

Grichiſka. Po nowſchich powjeſczach ſtaj kral a lud pſches jene, ſ Turkowſkej wójnu ſapoczecz, jeli wona Grichom nětak wolu njeſczini.

Czeßliſka rycz po ſeſběhanju.

(Po požadanju ſ nowa ſe „Serniczki" wotcziſchczana.)

Hacz dotal je tón Knjes nam hnadnje pomhał, wón chzył nam wſchitkim dale pomhacz. Hameń!

Czeſczeni pſchecželjo, pſchihladowarjo a poßłucharjo!

Seſběhane bu dha nětko, dzakowano Bohu! to twarjenje, kotrež, dali Bóh, Janej ...., ſahrodnikej tudy w ...., kaž tež jeho mandželſkej a jeho lubej ßwójbje k wobydlenju dyrbi ßłužicz. Ja Handrij .... ſ ...., czeßliſki miſchtr a moji towarſchojo na tymle dželě, my ſtejimy tudy pſched wami a wotdychujemy wot teho, tak daloko ſ Božej pomozu dokonjaneho dželka, poſběhujemy ſ dzakom ßwojej wocži k njebju a chzemy, ſo by wy wſchitzy, lubi pſchecželjo, ſ nami ſpomnili na to, ſo kóždy dobry dar a kóždy dokonjany dar pſchindže ſ wyßokoſcze dele wot wótza teho ßwětka; ſo byſchcze ſpomnili na to, ſo hdyž tón Knjes khěžu njetwari, dha dzěkaju podarmo, kotſiž ju twarja, a hdyž tón Knjes naß njewobarnuje, je naſche wachowanje podarmo. Teho dla ma tež kóždy prawy dokonjany człowſki ſkutk pſches Boże ßkowo ßwjeczijſnu doſtacz, ſchtož ßo ſ tymle nowym twarjenjom nětko po ſamoženju pſcheſe mnje dyrbi ſtacz.

Dzenß pſched dwěmaj njedželomaj bu wot naß ſ wotczeßanjom twarſkeho drjewa tónle twar ſapoczany a dzenßa nětk widžicze jón ſtejo, widžicze kak wulki, dołhi, ſchěroki a wyßoki budze, kak wjele durjow a woknow ſměje, hdže budža ſtwy k bydlenju a komorki k ſpanju a k modlenju, ſo mohli jich wobydlerjo tudy w dobrym měrje a pokoju ßwoje dny pſchebywacz; ſchtož Bóh jim wobradži, wužiwacz, ſchtož na wutrobje ſměja abo wjeßełeho a czežkeho w žiwjenju ſhonja, czaſto a huſto wopomnicz a ßebi wupowjedacz, ßo jedyn wot druheho troſchtowacz a wothladacz, Božu hnadu w czaßnym žiwjenju w tutym domje dołho wužiwacz, hacz ßo jim junu poſdže tamna wuſka komorka wob dzeń natwari, kotraž na naß wſchitkich wotczakuje a pſchi kotrejež twarjenju ßo žane czeßliſke ruzy njetrjebaja, tež žana czeßliſka rycz po dokonjenju ßo njedžerži.

Ale njeißu to ſrudne pomyßlenja na dzenßniſchim wjeßołym dnju? Haj ſrudne ſa ſabłudzeneho kſcheſczijana; tola pak ßo wěrjazy njeſtróži tež niz pſched ßwojej poßlenjej wuſkej khěžku. Bóh tón Knjes, tón najwyſchi twarſki miſchtr, wón je nam, budže-li naſcha ſemſka khěža roßłamana, tam horka nowe rjeniſche twarjenje ſhotował, kiž ſ rukomaj njeje ſczinjene a wěczne je w njebjeßach. Njeſabudžmy teho dla, hdyž czaßne hoſpody ßebi twaricz dawamy, na tu njebjeſku hoſpodu. Tež tole nowe twarjenje je ſachodne a ma ßwój wot Boha jemu poſtajeny kónz. Bóh tón Knjes je tón miſchtr, kiž móže wěczne wobydlenja natwaricz a jeho luby ßyn je nam wobßwědcził, ſo je pola teho njebjeſkeho wótza wěczných ſbóžnych wobydlenjow ſa naß wjele. Tam w tamnym rjenſchim měſcze je, o duſcha, twój džěl a twoje herbſtwo. Bóh dopomhaj nam wſchitkim hnadnje pſches Khryſtußa ſ tych ſemſkich hětow junu do wěczných wobydlenjow, wón njech ſteji pſchi naß pſchi naſchim czaßnym prózowanju, czerpjenju, bědženju, ſapoczenju a dokonjenju, haj, ſkutkam naſcheju rukow chzył wón dacz ßo derje radžicz.

Bóh daj dobre ſboże naſchemu kralej, jeho zyłemu domej a wſchitkim wyſchnoſczam; Bóh ſwarnuj a žohnuj naſch zyły wotzny kraj. Bóh žohnuj ſtajnje tu ..ſku woßadu ſhromadnje a czeßnu .....ſku gmejnu ſe wſchěmi jeje ſtawami woßebje. Bóh ſwjeßel ſ czaßnym a ſ duchownym žohnowanjom Jana ..... a jeho lubu mandželſku a wſchitkich jeho lubych. Bóh, tón ßměrny wajchtar iſraelſki ſwarnuj tutón nowonatwarjeny dom pſched wohnjom a paduſchnym ludom a jeho wobydlerjow pſched khoroſczemi a druhej nuſu; wón ſpožeg, ſo bychu, tak dołho hacz budže tole wobydlenje ſtacz, jenož pobožni kſcheſczijenjo we nim hoſpodowali.

Jemu, temu Bohu wſchědneje hnady, budž dzak ſa jeho pomoz a wobarnowanje, ſ kotrymž je pſchi naß czeßłach ſtał pſchi wotwjaſowanju a ſběhanju tuteje khěže. Wona je ta ſchtwórta, kotrejež twarjenje bu mi jako

mischtrej dowěrjene*), a je ßo ſ Boha to dźěło nam derje radźiło. Ta cjesćz pak ßłuſcha tebi, mój Bożo!

Bjes tebje, Bożo, niczo njej',
Mój ſkutk we twojej woli ſtej,
Wot tebje pſchińdże ſboże.

Kak huſto ſ wulkej mudroſczu
Tu ludźo něſchto ſapoczńu
A k dokonjenju njeje;
Jich ſkutk je khěži podobny
Na lutym pěſku ſteje.

Schtoż dobre je, tom' daj tu nuts,
To ſke a ſchkódne duzy wróćz.
Njech wuſwolamy ßebi,
Schtoż naſchim duſcham dobre je
A ßłużi k cjesczi tebi.

Ty dyrbiſch ßam tu khwalbu měcz,
Ta cjesćz też dyrbi twoja bycz,
Cźe chzemy poſběhowacz,
Tak dołho, hacz ßmy żiwi tu
A hdyż naß budźa khowacz. Hameń.

Nětko dajcze nam hiſchcze ßłědowazu ſnatu dźakomnu ſchtuczku w hromadze wuſpěwacz:

My Bohu wótzewi a ßynej khwalbu dany,
Też duchu ßwjatemu, wot kotrehoż wſcho mamy,
Tej ßwjatej Trojizy, kiż bě wot ſpoczatka,
A nětko pſcheze je a budźe bjes kónza.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdźenu póndźelu popołdnju w druhej hodźinje mějachmy tudy ßylny deſchcz ſ hrimanjom. A dokelž pſchi tym też ßněh padacz poča, dha myßlachmy, ſo ſymniſchi cjaß dostanjemy; ale niczo njebu, po njewjedrje bě cjopliſcho, dyžli prjedy njeho.

S Budyſchina. Póndźelu 4. jan. ßo w Lubiju prěnje ßudźenje ſ pomozu ſchöffow (pſchißydow) wotdźerži. — W tychle dnjach je ßudniſki radźicźel Pomſel do Eybenſtocka pſcheßadźeny a na jeho měſto pſchińdże ßudniſki radźicźel Jahn. Też je tudy k. Schwertfeger jako pomozny ſtatny ryčnik měſto dostał.

S Boſchez. Boži wječor (24. decembra) ½12 hodźinow wudyri tudy woheń a ßu ßo twarjenja khěžkarja Jana Rjele wotpališe. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Jenkez. Druhi dźeń hodow 26. decembra w 9. hodźinje wudyri w tudomnych Roſtokez brózni woheń, tak ſo ßo ta ßama, kaž też domſke a potom też hiſchcze domſke a brózeń Roſtokez hoſcjeńza wotpalichu. A dokelž ßylny wětr dujeſche, dha ſapali wón ſ lecźazym wohnjom brózeń a domſke Handrija Kalicha a pſchewobroczi je do procha a popjeła. Woheń je najſkerje wot jeneho pjaneho cźłowjeka ſanjerodźeny a ßu pjecźa tuteho, kaž jeho towarſcha ßadźili.

S Kupoje, 19. decembra. Djenßa wječor wußłyſchachmy tudy ßylne woheńwołanje. A jako wuběžachmy, widźachmy, ſo ßo knjeże tórfowe kolnje, kiž pſchi manjowſkich pomjeſach leża, pala. Knjeſej ryczerſkublerjej Rychtarjej je ßo pſches to wulka ſchkoda ſtała, dokelž je ßo jemu pjecźa pſches 200,000 zyhlow torfa ſpaliło. Woheń je, kaž ßo ſda, wot ſłóſtniſkeje ruki ſakoženy.

S Khwaczicz, 19. decembra. Wczera wječor wokoło 8 hodźinow wotpali ßo w tudomnych Langez brunizowych podkopkach jene twarjenczko, tak mjenowana kawa. Woheń je najſkerje ſłóſtniwa ruka ſałożiła.

S Lubija. Tudy by 21. decembra rano wojak Jan Ssymank ſ Maleczicz morwy namakany. Wón bě ßo wot wuhloweho gaſa ſadußył, dokelž bě w khachlach ſaßuhu ſahe ſaßunył.

S Ralbiz. Tudomny ſtarſki muż Michał Wiczas, kotryż je 50 lět ßwoje ſaſtojnſtwo ſaſtał, je wot Jeho majeſtoſcze krala Jana medaillu, k ſaßłużbnemu rjadej ßłuſchazu, doſtał.

Přilopk

* Pſchi wulkim wětrje, kotryż 7. decembra knjeżeſche, bu w Turnje w Czechach jedyn 15lětny mkodźeńz wot jeneje tſěchi ſaraženy, kotraż ßo ſaßypny. — W Ticźinje hrjady a zyhle dweju a w jenym druhim měſtaſchku ſchtyrjoch cźłowjekow ſaraſychu.

* W Herzbergu je ßo 7. decembra 12 wobßedźeńſtwow wotpaliło.

* Na rězy Rheinje je wulki wětr 7. decembra 29 łódźow powrócził.

* S Pariſa pißaja, ſo ßu tam 27. decembra w nozy wulki wětr a ſ dobom wulki deſchcz měli. Woda w rězy Seinje bě pſches to jara pſchibyła.

* S Prahi pißaja, ſo bu wóndanjo wjerch Schwarzenberg w jeuym lěßu njedaloko Piſka wot rubježnikow nadpanjeny, kotſiž jeho hakle potom puſchczichu, jako běchu jemu liſtownju wſali, w kotrejž mějeſche wón něhdże 16,000 ſchéßnakow papjerjanych pjenjes.

* Tak mjenowanaj ſiameſiſkaj dwójnikaj, to je, dwaj bratraj, kiž ſtaj hromuduſroſczenaj, a ßo w Siamje narodźiſchtaj, ſtaj ſ Newyorka do Jendźelſkeje pſchijěłoj a chzetaj ßo w blizſchim cźaßu w Europje pokaſowacz. Wonaj ſtaj wobaj ženjenaj a ma jedyn 6, druhi pak 4 dźěczi.

* S Berna (w Schwajzarſkej) pißaja: „Schkoda, kotruż ßu lětuſche wulke wody w naſchim kraju naczinike, woblicza ßo na 14 millionow frankow. K temu njeißu pak te wobſchkodźenja liczene, kotreż ßu tudomne żeleſnizy czerpike.

*) Hdyż polir abo ſchtó druhi ryčz dźerži, praji ßo: Wona je ta ſchtwórta, kotrejž twarjenje bu naſchemu miſchtrej dowěrjene. — Tak dyrbi ßo też horka ſ tymi ßłowami, hdźež je miſchtrowe mjeno mjenowane w tutym pſchemėnjenje ſczinicz.

* Wóndanjo bě ßo jene dźiwje ßwinjo do Barlina ſaběžało a jako bě ſkónczńje do jeneho dwora trjechiło, ſaczinichu wrota a ſatſělichu tu žadnu dźiwinu.

* W Tyrolu ßu wulke wody, kotrež tam w měßazu ſeptembru mějachu, pſches 2 millionaj ſchěßnakow ſchkody naczinike.

Spiritus płaczeſche wczera w Barlinje.

15 tl. 5 nßl. a 15 tl. — nßl.
pſcheńza 62—70 tl., rožka 50—53 tl.,
(to je: ſa 25 pruſtich fórzow.)
rěpikowy wolij (njecziſczeny) 9 tl. 15 nßl. —
(Czijiczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje nèhdże 1 1/8 tl. drožſchi.)

Czahi ſakſkoſchleſynſkeje želeſnizy ſ Budyſchina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pſchiſankujenje wot a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pſchiſankujenje do Zitawy.

Pjenježna płaczišna.

W Lipſku, 30. decembra, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny ſkoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winſke bankowki 85 (17 nßl.)

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wotſtitaj a ludzi podla ſkrèjetaj.

* * *

Hanß Depla. Palenz je walenz a ludźi druhdy jara nabłaſni.

Mots Tunka. Wěrnoſcz tuteho ßłowa mózu ja też wobßwědczicz.

H. D. Schto dha je było?

M. T. Hlaj wóndanjo běchu reje w Hikonzach, na kotrychž ßo jenoż młodźi ludźo ſe wßy wobdźělichu, a běſche wſcho jara pěknje. Na jene dobo pſchindźeſchtaj tam dwaj mužej ſ teje ßameje wßy, kotrajž běſchtaj ßo ſtraſchnje natutkałoj. Hdyž pak ſtaj pjanaj, dha ßo rad wadźitaj, ale k temu žanu ſkładnoſcz namakaczj niemożeſchtaj. Poſdźiſcho ßo jimaj pak to radźi.

H. D. Kak dha to?

M. T. Po czaßu běchu mjenujzy hiſchcze někotſi ſe ßußodneje wßy pſchiſchli. Jako ßebi jedyn ſ nich ßwoju ßuknju ſ hoſdża dele bjerjeſche, ſta ßo ſ pſchehladanja, ſo teho jeneho pjaneho hoſcza palenzowu ſchkleńzu ſ blida czißny. Na to bě tón tak njemdry, ſo jeho hacž do ßrjedž ſale ſtorczi. Jako to tón druhi pjany towarſch wuhlada, pſchiczampa wón też a chzyſche pomhacz bicz, ale dokelž bě ßo tón, kiž bě ſchkleńzu powalił, na bok ßunył, dha trjechi wón na ßwojeho mokreho pſcheczela a pocza teho młóczicz, tak ſo ßo wobaj pjanaj ſkónczńje pſchimnyſchtaj a ſ wulkim ropotom do ſale panyſchtaj.

H. D. Staj dha ſaßo ſtanyłoj?

M. T. Stanyłoj drje ſtaj, ale hakle potom, jako běſchtaj khwilu po ſchtyrjoch wokoło łaſyłoj.

H. D. To pak je tola wulka haniba!

M. T. Haj to wſchitzy pſchihladowarjo też prajichu.

Powschitkomna aßekuranza (Assicuracioni Generali) w Triescze.

Rukowazy fond: 22 millionow 2 sczi tyßaz schěßnakow.

Ziwjenje sawěsczaze wotdzělenje.

Shromadna sawěsczena summa kónz 1864 Schěßnakow: 33,398,422 14 kr.
Nawdatych prämijow w lěcze 1864 . . . „ 1,279,303 70 kr.
Wosjewjenych schkodowanjow w lěcze 1864 „ 657,086 77 kr.

Powschitkomna aßekuranza w **Triescze** bjerje sawěsczenja horje na ziwjenje czlowjekow na najwschelakjsche waschnje sa najtunjsche a twjerde prämije a to:

w kapitalowych sawěsczenjach dobytkom a bjes dobytka sa sawěsczeneho; wotdzělenje s dobytkom poskicza sawěsczenym woßebny wužitk;

potom we wschitkich druužinach rentowych, wěnowych a tantiemowych sawěsczenjow.

K wschitkemu wukasowanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
we Wosporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

k se saladnym kapitalom wot pjecz millionow tolek prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budže pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wułoženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towarstwa.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy czo. 20

porucza ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módže a derjedzěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńczane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobroczíwemu wobkedzbowanju pod lubjenjom najtunischich płaczisnow.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, Jägerstr. 75/76. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

We kniharni Smolerja a Pjecha je dostacz:

Katholska protyka

sa Hornu Lužicu
na l. 1869.
Płaczisna 3 nßl.

Schtrymparske khlamy

C. A. Lommatzscha

na žitnej haßy czo 50

pódla želesotworowych khlamow knjesa Fischera poruczeja jeczki, schtrympy, spódne kholowy, soki, wołmjane pschedzeno k schtrykowanju a t. d.

Twory ßu dobre a płaczisny wschomóžno tunje.

Katholski Posoł czo. 1 je wuschoł.

Na stróżanskim reviru, pschi tak mjenowanych nowoschczach steji hischcze 40 ßuchich pjeńkowych klofrow kloftr po 1 tl. 20 nßl., taž tež 6 wolschowych schczěpowych kloftrow klofr po 4 tl. na pschedań. — Wosjewjenje wotwjesenja ma ßo pola korczmarja Hajnka w Kamjenej stacz.

Müller.

Aukzia.

Na Michałkez kuble w Komorowje pola Rakez budza ßo pjatk jako 8. januara 1869, rano wot 9 hodzinow, jedyn kóń, wschelaki möble, někotre poßleschcza a tsi kałowe ßudy s kałom na pscheßadzowanje pschedawacz.

Müller.

Drjewowa aukzia
na delnohórczanskim reviru.

Póndzelu 4. januara a wutoru 5. januara 1869 rano ½9 hodzinow budze ßo a to póndzelu 4. pschi delnjohórczanskej zyhelniczi, bjes Czelchowom a Wulkej Dubrawu, brěsowa walczina w dołhich hromadach, kaž tež khójnowe wulěßowane žerdze, a

wutoru 5. januara

na dobroschczanskich haczenjach wólschowa walczina w stejazych loßach, pod wuměnjenjemi, w termije wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna:
4. januara pschi delnohórczanskej zyhelniczi,
5. januara pschi knježim dworje w Dobroschezach.

Wulka Dubrawa, 19. decembra 1868.

Schönig, hajnik.

Burske kubło Cat. No. 14 w Porschizach, s něhdze 31 akrami 154 prutami pola a łuki, se 643,49 dawkskimi jenosczemi napołožene, je se wschej hospodarskej nadobu a s maschinowym twarjenjom, s dzěla nowonatwarjenym, se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedzerja tam shonicz.

W kniharni Smolerja a Pjecha ßu ßlědowaze protyki na lěto 1869 dostacz.

Pschedzenak. Protyka sa Serbow. — 2½ nßl.
Ameisenkalender. — 5 nßl.
Auerbach's Volkskalender. — 12½ nßl.
Illustrirter Familienkalender (s pschidawkom: Schiller's Gedichte). — 5 nßl.
Illustrirter deutscher Familienkalender. — 4 nßl.
Löbe's landwirthschaftlicher Kalender po 18 a 22½ nßl.
Mentzel und **Lengerke's** landwirthschaftlicher Kalender. 2 dzělej. po 22½, 30 a 35 nßl.
Norddeutscher Haus- und Historienkalender (stołpjanski). — 5 nß.
Wirth's Deutscher Gewerbekalender. — 10 nßl.
Landwirthschaftlicher Kalender für den kleinern Landwirth. — 5 nßl.
Lahrer hinkender Bote. — 3 nßl.
Datumzeiger (to je protyka w papjerkach k pojßnjenju na sczěnu. Kóždy dzeń ßo jena papjerka wottorhnje). — 8 nßl.

Jedyn **hetman**, kotrehož žona ma sa kruwy s hosposu bycz, móže na jenym knježim dworje w pruskej Hornej Łužizy blisko sakskich mjesow na jutry dobre město dostacz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Wuczomnik pytany.

Pola podpißaneho móže jedyn wuczomnik, kotryž chze czaßnikarstwo nawuknycz, pod spodobnymi wuměnjenjemi do wuczby stupicz. **Oskar Wilisch,**
czaßnikar (Uhrmacher) w Hodziju.

Jedyn **krawski** móže trajaze dzěło dostacz pola krawza Mužika w Brěsynzy pola Delneje Hórki.

Prämiirowany w Parisu 1867.

Derjeßłodzazy.

Psche kóždy kaschel,

dybawoscz, sažwanje, boloscz na bróscze a wobczeženje w schije je psches ßwoje wutki najlěpschi ßrědk

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop*)

s Wrótßławja.

Wot lěkarjow poruczeny.

Psched falschowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho **syropa** ma jenož skład a pschedawa jón w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincke**, we Wotrowje **B. Scholta**, w Budestezach **H. Lehmann.**

Pschedzenak

abo

Protyka sa Sserbow

na lěto 1869

je w kniharni

Smolerja a Pjecha

sa 2½ nßl. dostacz.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko saßo dostacz.
Sahrodka kwětkojta, I. a II. po 1 nßl.
Czorny kóß a drósna, I., II. a III po 1 nßl.
Czmjeły a woßy, I., II. po 1 nßl.
Bohumił, 2½ nßl.
Gustav Adolf, 6 nßl.

Wosjewjenje,

skótne wiki w Njeßwaczidle nastupaze.

Prěnje skótne wiki w lěcze 1869 w Njeßwaczidle budza ßo, dokelž směje ßo ßrjedu ßwjedzeń tsjoch kralow,

schtwórtk 7. januara 1869

wotdzeržane.

W Njeßwaczidle, 30. decembra 1868.

Gmejnska rada.

Kedzbu a warnowanje.

Wschitkich, kiž ßu hajniskej kaßy w Drozdziju pjenjesy winojczi a maja tež rentu płaczicz, proschu ja, so bychu woni tutón dołh a wote mnje wnłożene pjenjesy hacz do 1. februara 1869 na mnje sapłaczili, dokelž ja 1. měrza moje dotalne město wopuschczu. Schtóž ßwoju pschißłuschnoscz njedopjelni, temu budu ja to k. ryczniкej Martini pschepodacz.

W Drozdziju, 29. decembra 1868.

Rentschka, hajnik.

Dr. med. Hoffmannowy

běły selowy bróstsyrop,

ßwětoßławny ßrědk **pschi katarrhaliskich czerpjenjach, pschi sažwanju, dybawosczi, kaschelu**, niz mjenje **pschi hämorrhoidalnych a delnoziwotnych czerpjenjach**, wot **wjedzeńskich autoritetow** poruczeny a wot **mnohich wotebjerarjow** psches dobre skutkowanje doposnaty, maja stajnje prawdziwy w bleschach po 1 tl., po 15 a 7½ nßl. na pschedań

Wilhelm Jacob w Budyschinje,
Ernst Postel w Klukschu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Pcetschka we Wosporlu,
Hermann Kästner w Kamjenzu.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacz:

Maczija Schołty, nutrne k Jesußej sdychowanja na ranja a wjeczory s wschelakimi modlitwami na ßwjate dny, kaž tež s jenej modlitwu wo wotewobroczenje wohenjoweho njesboža. Budyschin, 1806; swjasane 5 nßl.

Kóždemu mandzelskemu poruczene.

Kein unerwünschter **Kindersegen.**

Von Dr. O. Wilde.

K dostaczu psches O. Gundlachu w Barlinje, Mittelstr. 17.

Płaczisna 1 tl.

Kóždy czitaj a potom rosßudź.

Łužičan,

kotryž ßebi bjes lubymi Sserbami, kaž tež s wonka Sserbow s kożdym lětom wjazy pscheczelow dobywa, budze tež lěto 1869 po dotalnym waschnju porjadnje wukhadzecz a kaž hewak pěkne powjedanczka, spěwy a druhe sabawjaze wězy ßwojim lubym czitarjam poskiczecz, pschi tym pak tež po tej měrje, kaž ßebi to nasche ßerbske wobstejenja žadaja, powuczaze nastawki k nawjedzenju dawacz.

Duž ßmě ßo wón s wěstosczu nadzecz, so jemu niz jenož dotalni czitarjo ßwěrni wostanu, ale so k nim hischcze wjele nowych pschistupi

---

Najwutrobnischi dźak.

Wschitkim tym ßamym, kotsiž nam pschi wohnju, 24 decembra w nozy tudy wudyrjenym, k pomozy khwatachu, prajimy ßwój najwutrobnischi dźak; woßebje pak dźakujemy ßo mužstwam jenkeczanskeje ßykawy, kiž psches njespróznu dźěławoscz s Božej hnadnej pomozu dalische njesboże wotwobroczicz pomhachu.

Bóh luby Knjes chzył wschitkim bohaty sarunar bycz a kóždeho psched runym njesbožom wotzowszy swarnowacz.

W Boschezach, 29. decembra 1868.

Gmejnska rada.

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na prěnje schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 2. 9. januara. 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Swětne podawki. — Cžěßliska rycz. — Ze Serbow: S Bukez. S Kasa. S Rakez. S Maleczij. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje.

2. januara 1869.

Dowoz: 5865 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nižša.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl	nßl	np.
Pschenza . .	5	15	—	5	—	—	5	27	5	5	15	—
Rožka . .	4	15	—	4	10	—	4	15	—	4	12	5
Jecžmjeń . .	3	22	5	3	17	5	3	25	—	3	22	5
Wowß . .	2	25	—	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hroch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
pane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 15 nßl. a 15 tl. — nßl.
pschenza 62—73 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korcow.)
rěpikowy wolij (njeczišczeny) 10 tl. 20 nßl.
(Czišczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a je Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 7. januara, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 85⅝ (17 nßl. ¼ np.)

Najnowsche.

Win, 5. januara. Turkowski sultan je Daudpaschu do Parisa poßłał, so by tam 125 millionow frankow požczył. (Tuta požczonka dyrbi ßo woßebje k temu nałožicz, so by sultan s Grichami wójnu wjesc mohł: najskerje jemu pak nichtón niczo njepožczi.)

Paris, 6. januara. Petropulakowy ßyn s wulkej ßyłu dobrowolnikow pschecžiwo turkowskemu wójsku na kupje Krecze wójnszy skutkuje a tamnische kschesczijanske nakhwilne knjeżerstwo tež hischcze pschezo wobsteji.

Petersburg, 6. januara. Po powjesczach s Athena (grichiskeho hłowneho města) tamnische knjeżerstwo pschihoty k wójnje czini. Grichiske wójsko ßo na turkowskich mjesach w hromadu czehnje. Nowe rekrutirowanje je ßo sapočzało a budże něhdże 50,000 muži wójska na nohi stajenych.

Konstantinopel, 4. januara. Kommißarjo wulkich móznarjow ßo do Syry podadża, so bychu należnosc woblehnjeneje grichiskeje łódże „Enosis“ wujednali.

Konstantinopel, 4. januara. Sultan je wobstanknył, so ßmědża Grichojo, kotsiž w Turkowskej bydla, tam tež dale wostacz, jeli ßlubja, ßo chcedża ßo, jeli trjeba, turkowskim sakonam podczińnycz.

Madrid, 4. januara. Po nowschich powjesczach je we wschěch schpaniskich krajinach saßo měrne. — Jendżelska chze pjecża kupu Gibraltar s tamnischej ßławnej twjerdżisnu Schpaniskej wotstupicz.

Sakſka. Dokelž je žo na poždenim draždžanſkim žejmje nowy ſakſki wolbny ſakon wuradžił, dha maja gmejnſzy prjódkſtejerjo wſchitkich wobydlerjow, kotſiž maja prawo žobu wuſwolicž, ſapiſacž a tajki ſapiž ſkerje a lěpje na žudniſkim hamcže wotedacž. — Tež maja gmejnſzy prjódkſtejerjo, dokelž ma žo nětko po zyłej Sakſkej tež wot pžow dawk dacž, wſchitke tajke pžy ſapiſacž a jich ſapiž najpoſdžiſcho 14. januara na žudniſki hamt pſchinjeſcž.

W Neuleutersdorfe je 1. januara wjeczor w 7 hodzinach woheň wudyrił a Kreuligez domſke do procha a popjeła pſchewobrocził.

W blizim czaßu dwaj ſakſkoweimarſkaj prnnzaj do ſaſkeho kralowſkeho kadetſkeho korpſa ſaſtupitaj.

Nowo lěto bě žo w kralowſkim hrodže w Draždžanach pſches 700 knježich ſe wſchěch ſtronow kraja ſhromadžiło, ſo bychu kralej Janej a cyłej kralowſkej žwójbje k nowemu lětu ſboże pſcheli.

Pruſy. Barlinſke a winſke nowiny žo pſchezo hiſchcze wótrje kuſaja a žu lědy pſched wojnu lěta 1866 tak žwariłe, kaž žo to w tu khwilu ſtawa. W Barlinje žu mjenujzy teho měnjenja, ſo hrabja Beuſt turkowſkeho ſultana na grichiſkeho krala ſchczuwa a teho runja tež na rumunſkeho wjerha Korlu, a ſo wón pſchi tym tež ſ franzowſkim khežorom rjenje czini a jeho k wójnje pſchecziwo Pruſkej ſawjeſcz pyta. Wyſche teho dawaja hrabi Beuſtej winu, ſo žo wón pſchi kózdej ſkładnoſczi do němſkich naležnoſczow měſcha a pſches to njeluboſcz pſchecziwo Pruſkej wuždywa. We Winje pak ſažo hrabju Bismarka jako tajkeho wudawaja, kiž wſchón žwět w njemérje a njepokoju dzerži.

S tajkeho wadženja je to ſpoſnacž, ſo žo bjes Awſtriſkej a Pruſkej hiſchcze pſchezo žane ſjednanje ſtako njeje, hacž runje ſtej měr bjes žobu ſczinitej, a je ſ teho dale widžicž, ſo žo w Barlinje pſched tym boja, kaž by hrabja Beuſt Pruſkej tajkich njepſcheczelow ſbudžicž mohł, kotſiž bychu ſ pruſkim kralom žnadž wójnu ſapoczeli. — A ſo žamo pruſke knježerſtwo do wobſtacza měra tak prawje njewěri, to je ſe wſcheho widžecz, wožebje pak ſ teho, ſo wone žwoje wójſko w najlěpſchim porjadku dzerži, tak ſo móže to, jeli trjeba, kózdy dzeń na wójnu czahnycz.

Schtož ſwadu bjes Turkowſkej a Grichiſkej naſtupa, dha žu w Barlinje teho měnjenja, ſo drje ju prjodkſtejaza konferenza, kotraž ma w tychle dnjach w Pariſu w hromadu ſtupicz, nětak ſaplaza, ale to jenož na khwilu, pſchetož wobſtejenja bjes Turkowſkej a Grichiſkej žu tajke, ſo dyrbi žo po njedokhim czaßu pſches wójnu wuczinicz, kak maja Turkojo a Grichojo pódla žebje a bjes žobu žiwi bycz.

W tutym lěcze ſměje połnoznoněmſka marina 22 wójnſkich kójdžow na morju, bjes nimi žu tſi, kiž žu ſe żeleſa abo tola ſe żeleſom wobbite.

Miniſterſtwo je pſchiſwoliło, ſo žmě žo ſ Zeitza pſches Pegau żeleſniza do Lipſka twaricz.

Pſchi ſbožopſcheczu w Barlinje ſtejazych generalow, praji kral, ſo ma wón pſchi nětcziſchich wobſtejenjach tu nadžiju, ſo měr woſtanje.

Krónprynz a krónprynzeßyna, kotrajž běſchtaj nékotry czaž w Jendżeliſkej na wopytanju byłoj, ſtaj žo ſaßy do Barlina wróczilo.

Awſtria. Winſke nowiny wóndano ſ wulkej waznoſczu powjedachu, ſo žu awſtriſzy złonizy na żeleſnizy bliſko Krakowa 80 czehnjenych kanonowych rotow ſajeli, kotrež běchu tam ſ Prußkeje poßłali, ſo bychu žo do Rumuniſkeje dowjeſke. Nětko je žo pak wunamakało, ſo žu to kanonowe lafetty a koleża byłe a ſo žo te ſajeli njejžu, k czemuż tež awſtriſzy ſaſtojnizy żaneho prawa njemějachu; pſchetoż tak dołho, hacž rumunſki wjerch ſ Awſtriju żanu wójnu nima, žmě wón wójnſkeho gratu tak wjele do žwojeho kraja woſyczi dacž, hacž žo jemu ſpodoba.

Czornohórſki wjerch Mikławſch je poßleni dżeń decembra do Wina pſchijěł a žo wot tam naſajtra do Petersburga na pucz podał.

Khežor Napoleon je ſa pomnik, kiž ma žo k dopomnjenju na njebo mexikanſkeho khežora Maxa ſtajicz, 5000 frankow darił.

S Wjelicžki piſaja, ſo tam wodu, do tamnych żelowych podkopkow bežaju, hiſchcze pſchezo njejžu ſahaczicz mohli a ſo ju teho dla nětko wuplumpacz pytaja. To je žo hacž dotal jenoż w małej měrje ſtacz mohło, dokelž maja małe maſchiny, ale ſa nékotry czaž budže tam jena wulka maſchina ſtajena, a potom ta wež najſterje lěpje póndže.

Franzowſka. Konferenza, kotraž ſměje ſwadu bjes Turkowſkej a Grichiſkej ſahładkowacz a wurunacz, měješche hižom wežera w Pariſu w hromadu ſtupicz. Jeje jednanje budže pjecza jenoż tſi abo ſchtyri dny tracz.

Franzowſke nowiny žu teho měnjenja, ſo budže pſches konferenzu wójna bjes Turkowſkej a Grichiſkej tón krócz njemózna ſczinjena, a ſo po tajkim měr woſtanje; tola pak boja žo wone, ſo drje tutón měr dołho dżerżecz njebudže. — Nékotre nowiny chzedża wjedżecz, ſo chzetaj franzowſki a ruſowſki khežor na to dżékacz, ſo by Grichiſka kupu Kretu doſtała, dokelž by potom ſterje měr woſtał.

Jako zuſy poßłanzy khežorej Napoleonej k nowemu lětu ſboże pſchejachu, rjekny wón bjes druhim, ſo ma wulku dowěru do ſdżerżenja měra, dokelž żebi wſchitzy wulzy europiſzy mózнarjo měr żadaja, ſa czoż móże to ſa dobre wopokaſtwo żłużicz, ſo tež ani bjes Turkowſkej a Grichiſkej nochzedża wojnu wudyricz dacz.

Schpaniſka. W tutym kraju poczina dale bóle njemérne bycz a by ſkoro czaž było, ſo bychu bórſy poſtajili, koho chzedża tam ſa krala měcz abo hacž ma

ßo republika ſakožicz. — Nětkotſi měnja, ſo budże ßo tam po tajkim poſtajenju hakle ta prawa hara ſapoczinacz, pſchetoż nětko ßebi hiſchcże kóżdy myßli, ſo ßo tak ſtanje, każ ßebi wón żada.

Turkowſka. Sultan je dowolił, ſo ßmědża grichiſzy poddani, kiż w Turkowſkej bydla, tam hiſchcże tſi njedżele woſtacz. — Bjes Turkami je to měnjenje roſſchěrjene, ſo wſchak, hdyż ßo nětko wójna bjes Turkowſkej a Grichiſkej ſadżěwa, ta ßama tola prjedy abo poſdźiſcho bjes nimaj wudyri.

Grichiſka. W tutym kraju je wſchitko ſa wójnu a kóżdy ßo po móżnoſczi na nju hotuje. — Łódż „Enoſis" njeje ponurjena, ale hiſchcże w ſyrſkim pſchiſtawje ſteji, ſ kotrehoż jej turkowſke wójnſke łódże won njedadża. — So ßu ßo kretſzy kſcheſczijenjo turkowſkemu ſultanej ſaßo podczißli, to njeje wěrno; woni pſchezo hiſchcże pſchecziwo jeho wójſku wojuja.

Cżeßliſka rycż,

kotruż je po ſeſbjehanju noweje kamjentneje żyrkwje w **Serbinje** w Texaſu 23. dżeń oktobra 1868 horkach w tórmje dżeržak cżeßliſki miſchtr Jurij Falka ſe Stróże pola Hucziny.

To wulke twarjenje je nětko ſeſběhane
A ſ Bożej pomozu to dźěło dokonjane,
Duż wſchitzy twarjerjo nětk maja wotpocżnycż
A krótka cżeßliſka ßo dżeržecż dyrbi rycż.

My chcemy wſchitku cżeſcż a khwalbu Bohu ſpěwacż,
Kiż naß je wobdarił a wucżił w drjewje dźěłacż.
Wón je nam ſwolnoſcż dał, ſo ßmy tu w hromadźi
Dla ßkowa Božeho do ſkutka ſtupili.
A lubi murjerjo ßu rjenje ſhotowali
Tu murju wyßoko a nam ju pſchepodali,
So bychmy ſtajeli na nju tych drjewow twar
A ßwěru poſnali, ſo wſcho je Boži dar.
Duż nětko nochcemy ßo ßami wuſběhowacż,
My chcemy wutrobu pſched Bohom ponižowacż,
Naß jeho ßmilnoſcż je hacż dotal pſchiwjedła,
So w zuſym kraju ßmy tu Boża woßada.
A żadyn njepſcheczel naß njeßmje tudy molicż
A hdyż wot bitwow też naß rjany chzedża bolicż,
Dha Boża hnada wſchak pſches ßkowo hoji naß,
So w rjanej jednocże ßmy bratſjo kóżdy cżaß.

My tudy Boži dom ßmy ſ tórmom powyſchili
A żyrkej lutherſku ßej ſ prózu natwarili,
So Boże ßkowo nam a naſchim pſchichodnym
By ſtajnje klinczało, kiż troſcht je wěrjazym.
Te ſhromadźiſny chzył Bóh, naſch Knjes, pożohnowacż,
Kiż we tej żyrkwi hdy ßo budża ſeſkhadżowacż,
So pſches tón Boži dom by Boże kraleſtwo
Po wſchitkim Texaſu ßo roſpſcheſcżerało.
Każ měſto na horje, kiż njeje potajene,
Njech tuto twarjenje je ludżom pſchekraßnjene,
So Knjeſa naſcheho cżi bychu pytali,
Kiż dotal ſ hkupoſczu ſa ſatonom ßu ſchli.

Bóh ſdżerż we wjerje naß a luboſcżi tu jeno,
So ſ cżeſcżu noßymy to kſcheſzijanſke mjeno,
So ßebi na kedżbu dżeń ſboża woſmjemy,
So hańba ſminje naß a poruk njerody.
Njech naſche kemſchenje naß wucżi tu a ſbudżi
A Bože ßkowo njech naß poniżi a ſkludżi,
Njech tuta żyrkej nam je pſchitwar njebjeſki,
Hacż tam do ßwjatniży ßmy wotſal wokani.

Budź Bohu Knjeſej dżak, ſo naß je wobarnował
Pſchede wſchěm njeſbożom a hnadnje wobſchkitował
Pſches wachu jandżelſku, ſo cżiłi woſtachmy
A po wſchej ſtrachoſcżi nětk ſwjeßeleni ßmy.
Sso pſchimacż dyrbjachmy, a dobywarjam dawa
Bóh radoſcż na kónzu, hdyż jeno wěż je prawa.
Tak jeho bědżerjo, hdyż ßwjerni woſtanu,
Na ſtyſk ſa wobſtajnoſcż tam palmy doſtanu.

Ton miłoſcżiwy Bóh chzył dale na naß hladacż
A njechał nam tu dacż do njejednoty padacż,
So wſchitzy pſchi ßkowje my bychmy woſtali
A niż do roſtorhkow ßo hłupje roſeſchli.
Ton Knjes chzył hnadu dacż tej wyſchnoſcżi we kraju
A wſchěm, kiż regiment we ßwojej ruzy maju,
So by frejducharſtwu ßo mjeſa ſtajiła
A żyrkej frejotu, każ dotal, ſkhowała.
My chzemy ſcżerpliwje tu ßwoje brěmjo noßycż
A pſchi wſchěm ſ wutrobu pak ßwojoh' Boha proßycż,
So ſbóżni w njebjeßach ßo bychmy widżili,
Kiż ßmy jow na ſemi tu żyrkej twarili. K.

Ze Serbow.

S Bukez. W ſańdżenym lěcże 1868 je ßo w naſchej woßadże 157 dźěcżi narodżiło, 89 hólzow a 68 holzow, bjes nimi 4 pory dwójnikow a 4 nowonarodżene. Wumrjeło je 113 woßobow (Perſonen) a to 65 muſkich a 48 żonſkich. Bjes tymi ſemrjetymi běſche jich 57 dźěcżi hacż k ſchtyrnatemu lětu a 56 wotroſcżenych; wot poßleńſchich 7 hiſchcże njeżenjenych, 16 mużow, 11 żonow, 11 wudowzow a 11 wudowow. Pſchipowjedanych bu 70 porow, wot kotrychż ßo 43 w naſchim Bożim domje wěrowaſche. Spowjednych bě 7033, bjes nimi 99 wopraſanych a 73, kotſiż prěni raz Boże wotkaſanje wużichu. Pſchecziwo lětu 1867 je ßo jich w ſańdżenym lěcże 28 wjazy narodżiło, 6 wjazy wumrjeło, 13 porow wjazy pſchipowjedało a 314 je wjazy ſpowjedżi a k Bożemu blidu byli. *W.*

S Laſa. Tſeczi dżeń hodow wjeczor wot ßedmich hodżinow mějeſche ßo w Laſu ßerbſke a němſke ſpěwanje, wuwjedżene wot ſpěwarſkeho ſjednocżeńſtwa wucżerjow ßerbſkoho dźěła wojerowſkoho wokrjeßa, jich bě 16. Wjedro běſche, każ kójżdy wě, jara njeluboſne, a wulki dźěl tych, kiż ßo prjedy na łaſowſke ſpěwanje hotowali běchu, dyrbjeſche doma woſtacz. Tola bu ſala hoſcżenza ſ poßkucharjemi doſcż napjelnjena. Wjele běſche jich ſ bližſcheje wokolnoſcże, ale też ſ Rychwałda, Rakez, Bórkamora a Hamrow widżachmy hoſczii Sserbſzy ſpěwaſche ßo:

1) „Ha widżuli ptaczata cżahnyć", hłóß a text wot Seilerja, hudżba wot Kozora; 2) Nadżiju njeſpuſchczmy rjanu", hußitiſki hlóß, ßłowa wot Ssmolerja; 3) „Hanka budż wjeßeła", text wot Seilerja, hudżba wot Kozora; 4) „Hanka ta ßerbſka ßo lubjeſche mi", hudżba wot Silchera, ßłowa wot Seilerja; 5) „S dychom ßwjatoh Jana", hudżba wot Kozora, ßłowa wot Seilerja. 6) „Boże ßłónczko k domu dżeſche", hudżba wot Kozora, text wot Seilerja; 7) „Lubka lilija, rjenje ſakczěta", hudżba wot Otta; hłóß a text wot Seilerja. — K. kantor Jurk jara wuſtojnje dirigirowaſche, tak ſo ßo wſchitke ſpěwy derje radżichu, a ßo wſchitkim jara lubichu, a ſměje ßo najſterſcho wot nětk kóżde lěto takſe ſpěwanje we Laſu. — Wot pjenježneho wunoſchka koncerta buchu wſchelke nuſne wukożki narunane a ſbytk wot 10 tl. ſchleſynſkej pokładnizy k podpjeranju wudowow a ßyrotow pſchipóßłany. — Daj Bóh, ſo by ſchichodnje rjeńſche wjedro ßerbſke ſpěwanje we Laſu podpjerało, a ßo hiſcheże wjazy takſich poßłuchariow namakało, kotſiż rjane ſynki ßerbſkeho khěrluſcha lubo maja. .—.

S Rakez. Druhi dżeń januara je ßo w jaſtwje tudomneho ßuda 22lětny wotrocżk Jan Urban ſ Holeſchowſkeje Dubrawki wobwěßnył. Wón bě nětotre hodżiny prjedy do jaſtwa ßadżenn, dokelż běſche kranył, a běſche ßo ßwojeho paduchſtwa tež hižom wuſnał.

S Maleczíz. Tudy ßu ßo 31. decembra ł. l. wječor w 7 hodżinach ſwudowjeneje Wyrgaczowejе domike ſ pſchitwarjenej kolniczku wotpalike.

Wjeliczka.

Sselowe podkopki pod měſtaſchkom Wjeliczku leża dwě mili wot Krakowa a buchu w lěcze 1250 wot jeneho paſtyrja wunamakane. W nich je po cżaßu też měſto naſtało, kiż je do woßebitych dróhow, haßow a torhoſchczow rosdżělene. W tutym ſpodnim měſcze bydli něhdże 1000 ludźi, kiż maja tam ßwoju zyrkej, wucżernju, hoſcżeńz a wſchitko, ſchtoż je hewak trěbne. Dwaj wulkaj nutskhodaj wjedżetaj do teho podſemſkeho měſta. Tón jedyn, kiż Franzowy ſchacht rěka, wjedże po ſkhodże, kiż ma 470 ſkhodżenkow, do hłubokoſcże dele. Tón druhi nutskhód rěka Danielowiczowy ſchacht a je 200 ſtupnjow hłuboki. Wyſche teho pak maja podkopki dżewjecz mjeńſchich nutskhodow.

Ssol ßo tam w ſchtyrjoch poſkhodach (ſchoßach) kopa abo łama a najhłubſchi poſkhod je 1200 ſtupnjow hłuboki. Wot jeneho poſkhoda do druheho wjedżeja ſkhody; toła pak wone też huſto pſches moſty hromadże wißaja.

Te wſchelake haßy, kiż ßo lědy pſcheliczicz hodża, ßu ſ dżěła wot deſkow dżerżane, ſ dżěła pak wot wulkich ßelowych ſtołpow. Tam delka namakaja ßo też hródże a wulke magaziny, hdżeż wſchelake ſe ßele wurubane ſtatuy ſteja a tajke ßwěczniki wißaja. Hdyż tam woßebni knjeża na wopytanje pſchindu, dha ßo tute a druhe ßwěczniki ſaßwěcża a tajka illuminizia (poßwěczenje) je tak kraßna na pohladanje, ſo ßo wopißacz njehodżi.

Najprjeni hewjerjo w tutych podkopkach běchu ſe Sakſkeje a bě jich tam Auguſt III. powołał, ſo by ßoł wot nich wudobywacz dał. W lěcze 1772, jako bu polſke kraleſtwo rozdżělene, doſta je Awſtria a woni dawachu w póßleńſchich lětach pſches 8 millionow cżiſteho dobytka.

Přilopk

* W měßazu novembru chżyſche ßo 53 italſkich dżěkaczerjow ſ Gaſteina pſches horu Tauern do Mallnitz podacz. Ale dokelż bě wulki wětr a ßylne ßněhwěcże, dha dale njemóżachu a dyrbjachu ßo bórzy wróczicz. Wot nich pak jenoż 42 do Gaſteina pſchińdżechu a powjedachu, ſo ßu 11 towarſchow na puczu ſhubili, kotſiż ßu najſterje ſmjerſli. Wot tych, kiż běchu ßo wróczili, běchu jeno pjeczo zyle ſtrowi, druſy běchu ßebi wſchitzy porſty woſabili. — Dokelż bě wulki ßněh payył, dha budża drje czi, kotſiż běchu ſmjerſli, hacz do nalécża na ßwój pohrjeb czakacz dyrbjecz.

* Każ ſe „Serbſkich Nowinow" w Belgradże wukhadżacych, widżimy, dha je naſch ßerbſki krajan ł. Koſlik, kotryż w Serbiji „Iwan Koſlicz" rěka, tam jako podinżeněr 1. klaßy poſtajeny.

* We Wulkim Waradżimje (we Wuherſtej) ßu paduſchi wondanjo jedyn ßud kranyli, w kotrymż bě něhdże centnał arſenika. Woni běchu najſterje myßlili, ſo je to muka, a duż je wyſchnoſcz pſches nowiny woſjewika, ſo to muka była njeje, ale jěd; pſchetoż wone by mózno bycz mohło, ſo ßnadż bychu paduſchi tutón jěd někomu ſa muku pſchedali, ſ czehoż by potom wulke njeſboże naſtacz mohło.

* Do wuhlowych podkopkow bliſko Iemappeſa ßo wondanjo dwanaczo hewjerjo w jenym wulkim korbje dele puſchczachu; rjeczas pak ßo roſtorhny a wſchitzy do hłubiny dele panychu: 10 woſtachu morwi a dwaj běſchtaj czeżzy ranjenaj.

* Wóndanjo pſchinjeße nam jedyn knjes jenu kczéjatu ſijakku, kotruż bě tón ßamy dżeń wonka nadeſchoł. — Hewak je w kerkach widżecz, ſo léſchne worjechi a wjerby kſchczéja a ßo ßu pupki wſchelakich druhich roſtlinow nimale tak jara pſchibyłe, ſo ßo na prěnim lěpſchim ßłóńczńym dnju wotewrja. — Wobßedżerjo wulkich piwarnjow, kotſiż maja ßwoje piwo w lětnim cżaßu na lodże leżo, ßu w ſtrachu, ſo drje lětßa ſ naſchich rěkow a hatow żadyn lód njedoſtanu a ſo budża jón ßnadż ſe Schwedowſteje a Schwajzarſteje ßem woſyecz dacz dyrbjecz.

* Se Saint-Omera (w Franzowſkej) wißaja, ſo ßu

wóndanjo w jeuym tamnischim hacźe karpa popanyli, kiž bě 50 puntow cźežki. K jeho wopuschi bě pjerschcźeń pschicźinjeny, s tym napißmom: „Do hata ßadźeny 15. haperleje 1697, waži dwaj puntaj.“ Tutón karp je po tajkim 171 lět stary.

* W Obersohlandźe ßu ßo 3. januara wjecźor wokoło 7 hodźinow domske, bróźeń a hródź tamnischeho tkalza J. G. Pallmera wotpaliłe.

* Adjutant prynza Jurja, rytmischtr s Helldorf, kotryž bu psched někotrym cźaßom na hońtwje se schrótom do lěweho wocźka tsěleny, je drje psches tole njesbože tuto wocźko shubił, ale wón je nětko hewak saßo tak strowy, so je w tychle dnjach s nowa do wojerskeje ßłužby stupicź mohł.

* Wotehnata schpaniska kralowa je ßebi we Wuherskej někotre ryczerkubła kupiła.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozoł wotřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Někotryžkuliž kruwjazy hólz ma tež tołscźe sa wuschomaj.

Mots Tunka. To móže drje bycź; ale na koho dha ßo měrisch?

H. D. Ta wěz je tajka. Jedyn hospodař khodźesche husto doscź na hońtwu a kruwjazy hólz dyrbjesche ßobu hicź, so by satsělane sajazy domoj njeßł; ale wón ženje žaneho njetrjechi.

M. T. Hm, tajkich hońtwjerjow ja tež snaju.

H. D. Jako běschtaj wonaj něhdźe dźeßacź krócź na hońtwje pobyłoj a niczo njedoßahnyłoj, pocźa temu hólzej ta wěz wostudła bycź.

M. T. To ja wěrju.

H. D. Jako wonaj pak s nowa na hońtwu dźěschtaj, praji tón hólz k ßwojemu hospodarjej ßlědowaze ßłowa: „Knježe, tajke podarmo na hońtwu khodźenje je tola jara wostudło; wěscźe Wy schto, dajcźe mi toleř, dha chzu ja zyły dźeń Wasch sajaz bycź, — a tak směju s najmjeńscha ja ßwoje wjeßele.“

M. T. Je jemu tón hospodař jeho wolu scźinił?

H. D. Schto ßebi tola myßlisch. Wón jemu žane ßłowo njewotmolwi, ale na hońtwu jeho tež wjazy ßobu wsał njeje.

K nawjedźenju.

Cźi ßami cźescźeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedźa sa nje na prěnje schtwórtlěto 1869 do prědka płacźicź, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacź. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacźa hacź 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płacźi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ota Johannes, Jakuba Měta, měšćanina, kněžerja a šahrodnikarstwa w Budyšchinje, ß. — Linna Hedwiga, Handrija Bosche, domownika, dź.

Michalska cyrkej: Korla Ernst, n. ß. w Dobrušchi. — Korla Bohuměr, Jana Korle Freunda, wobydlerja na Židowje, ß. — Gustav Adolf, Korle Augusta Gärtnera, krawza na Židowje, ß. — Marja Khrystiana, n. dź. w Hownjowje. — Hermann Max, Jana Bohumika Kulki, kněžerja a krawza pod hrodom, ß. — Jan August, Jana Pětscha, wulkošahrodnika w Bobolzach, dź.

Katholska cyrkej: Ernst Pawoł, Mikławscha Schramy, wobydlerja w Budyšchinje, ß., — Hańža Helena, Jakuba Vita Krala, žiwnoščerja a rychtarja w Matßezach, dź. — Hana Veronika, Handrija Gudy, kublerja w Hornej Kinje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 16. decembra: Jan Schleza, měšćan w Budyšchinje, 79 l. 11 m. 15 d. — 18., Reinhold Oskar, Michała Janaka, měšćanina, kněžerja a schewskeho mischtra, ß., 22 d. — Jan Bohuměr Schmidt, wobydler na Židowje, 68 l. 4 m. 6 d. — Ernst Korla, Korle Hendricha Kłoßa, herbskeho młynka w Brěšowje, ß., 2 m. 12 d. — 19., Pětr Schiman se Ssulschez, wumrje w Budyšchinje, 54 l. — Hana rodź. Ponichez, Jana Wiczasa, wulkošahrodnika w Brěšowje, mandzelska, 51 l. 8 m. — Bohuměr Lowka ſ Lejna pola Jawornika, 69 l. (wumrje w Budyšchinje). — 20., Marja Bertha, Handrija Duczmana, wobydlerja na Židowje, dź., 5 m. 5 d. — Emilia Hedwiga, Korle Augusta Nowaka, wobydlerja pod hrodom, dź., 3 m. — 23., Hańža rodź. Měrschez, Jana Schütty, měšćana a šahrodnika w Budyšchinje, šawostajena wudowa, 58 l. — 26., Hana Madlena rodź. Mietez, Jana Jurja Meldy, měšćana, kublerja a ökonoma w Budyšchinje, šawostajena wudowa, 84 l. — 27., Marja Madlena, njebo Jana Bohuměra Wiczasa, cźěßle w Budyšchinje, šawostajena wudowa na Židowje, 85 l. 3 m.

Drjewowa aukzia

Pondźelu 18. januara t. l. dopołnja wot 10 hodźinow budże ßo na hrodźišchczanskim reviru

25 thójnowych schtomow,
20 = deskowych klozow,
75 = dołhich hromadow

na pschedawanje pschedawacź. Wumenjenja budża psched sapoczatkom aukzije wosjewjene.

Shromadźišna w thójnach pola zyhelnicze.

W tych dołhich hromadach ßu tßěschne kósty a schtomy k latam, žerdźe a tež drjewo k płotowym ryhelam.

W Hrodźišchczu 6 januara 1869.

C. Zettwitz.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 14. januara budża ßo stejaze thójnowe žerdźe w haju bjes Bělczezami a Hruboczizami na pschedawanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni ßu proscheni, ßo rano w 9 hodźinach w Bělczezach shromadźicź. — Napłaczenje ßo njeźada.

J. Nězak.

Druhi dźeń hodow je ſ jeńkeczanskeje korczmy w czaßu wohnja jedyn czorny jenolětny wowczi poß se žołtymi nohami a 4 wocźkami wotběžał. — Dobroczinje wotedacź sa pschihódne myto pola Jurja Reda w Jeńkezach.

Schtwórtk 24. decembra bu ſ garbarskeje haßy hacź na žitwe wiki listowanja (Briefstasche) ſ 1 tl. pjenjes shubjena. Sprawny namakar chzył ju sa 15 ngl. myta we wudawarni Serb. Nowinow wotedacź.

W Hlinje je žiwnoscź czo. 3, kotraž 15 korzow pola a łuki wopschija, ſ 2 krumomaj a se wschém ratarskim gratom, bjes wumjeńka a hospodu, se ßwobodneje ruki na pschedań Połozja kupnych pjenjes móże stejo wostacź. — Wscho dalsche je shonicź pola wobßedźerja Fiedlerja tam.

Dr. med **Kochowe**
universalny žołdkowy hórki palenz
(Universalmagenbitter)

jako dopokasane picze pschewobczežnoscze se sastajeneho pschetkacza, pschehämorrhoidalne wobczežnoscze a sažwanje, wot medicinskich autoritätow poruczeny a psches mnohe wobßwědczenja pschipósnate, maja w originalnych bleschach po 10 ngl. na pschedań

w Budyšchinje knjes **Wilh. Jacob,**
w Lubiju knjes **F. H. Mücke,**
w Kamjenzu knjes **Herm. Kästner,**
w Zitawje knjes **Reinh. Werther,**
w Nowosalzu knjes **Rich. Bamberg,**
w Biskopizach knjes **Bernh. Kunza.**

W kniharni Smolerja a Pjecha je sa 4 ngl. dostacź:

Geschworne und Gerichtsschöffen. Volksschrift. Alphabetische Zusammenstellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Bestimmungen der neuesten Königl. Sächs. Gesetzgebung.

We kniharni Smolerja a Pjecha je dostacź:

Katholska protyka
sa Hornu Luzicu
na l. **1869.**
Płaczisna 3 ngl.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko saßo dostacź.

Sahrodka kwětkojta, I. a II. po 1 ngl.
Czorny kóß a drósna, I., II. a III po 1 ngl.
Czmjely a woßy, I., II. po 1 ngl.
Bohumił, 2½ ngl.
Gustav Adolf, 6 ngl.

Schlesynske woheńsawěsczaze towarstwo we Wrótßławju.

Rukowazy kapital wot 3 millionow toleř prusk. kouranta.

Tuto towarstwo sawěsczenja psche wóhnjowe schkodowanje w městach a na wßach na hibite wězy horjebjerje a to po wschomóžno tunich prämiiach, hdźež ßo **žane** dopłaczowanje njestanje. Pschi sawěsczenju na wjazore lěta ßo wulke dobytki skicza.

Prospekty a sawěsczenske formulary ßu pola podpißaneho agenta kóždy czaß darmo dostacz a budźe wón kóždemu wscho wukasowacz, schtož je pschi sawěsczenju trjeba.

W Maleschezach 1868. **Jan Wehla,** agent.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy czo. 20

poruczа ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módźe a derjedźěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńczane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoża, toiletty, schpihele, sofy a wschelake drużiny stolzow — k dobroczіwemu wobkedźbowanju pod lubjenjom najtunischich płaczisnow.

Knjesej J. G. Poppej

praktiskemu subnemu lěkarjej,

we Winje, Stadt, Bognergasse No. 2.

Psches 8 lět trjebam ja Waschu

antherinsku hubnu wodźiczku,

a njemějach wot tuteho czaßu tež niz junkrócz subybolenje, na kotrež ja prjedy tola stajnje czerpjach; tole je najlěpsche wopokasmo sa dobroscz Wascheho fabrikata.

Pschi wschej wyßokej płaczisnje njemóžu ju parowacz, a proschu Waß teho dla wo pschipoßłanje nowych 6 bleschow tuteje dobreje wodźiczki, a by tež derje było, hdy bychu ju mjenje samożni khori nałożecz mohli.

Proschu wo spěschne pschipoßłanje a podpißuju ßo s poczesczowanjom.

Budejowicy. **Paul v. Faerber,** kubler.

Na pschedań ma tajku wodźiczku w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka pschi hrodowskej haßy czo. 338; w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Wustajeńza bibliskich scenow.

(Bethlehem.)

S tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so moja wustajeńza bibliskich scenow jenož hacz do ßrjedy 20. januara k dobroczіwemu wobhladowanju stejo wostanje.

Njedźelu wot 4—10 hodźinow, wschědny dźeń pak jenož wot 6—8 hodźinow. Sastupny pjěnjes sa wotrosczenych 2 nßl., sa dźěczi 1 nßl.

Wo prawje bohaty wopyt proßy najpodwolnischo

K. Jäger.

Jeneho **schewskeho** pyta **Lehmann** w Něwßezach.

Na woczomaj bědnym

je ßwětosnata w skutku prawa

Dr. Whitowa wodźiczka sa wocži

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringskej**, à **flacon** 10 nßl.

najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyscho wjerchowske konceßije spoźczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepschetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, schtož tyßazy wopißmow dopokasuje. Poruczenja wobstara knjes **Emil Meuzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

W skutku prawdźiwe je stajnje najlěpsche.

Wjele **lět** czerpjesche mój ßyn na wocži a skoro **niczo** wjazy njewidźesche, pschi wschěch nałoženych ßrědkach njepschińdźe tola žana pomoz, na to nałożich Dr. **Whitowu wodźiczku sa wocži** wot **Traugotta Ehrhardta** a po wutrjebanju wot 2 bleschow bě **khoroscz sahnata.** Tuto po prawdźe wobßwědczo, móžu tutu wodźiczku kóždemu na woczomaj bědnemu poruczicz.

Luckenwalde. **Gottfr. Strenzel,** piwarz.

Czehnjenje 2. klaßy

75. lotterije stanje ßo bliźschu póndźelu 11. januara.

C. A. Jäger sen.

W jenych budyskich **materialnotworowych khlamach** móže jedyn ßyn sprawnych a niz njesamóžitych starschich hnydom abo jutry jako wuczomnik sastupicz.

Wopytanje pschekupskeje wuczernje je wuměnjene.

Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Now.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje — 10. januara — popołdnju w dwěmaj shromadźisnu. **Pětr Młónk,** pißmawjedźer.

W nalutowarni a pożczerni ßo dla wobliczbowanja danje wot wutory, 26. januara, hacz ßobu do pjatka, 12. februara t. l. njeſkutkuje.

W Budyſchinje, 8. januara 1869.

Nalutowarnja a pożczernja.
Domſch.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 15. januara budże ßo na łuhowſkim a khaßowſkim reviru nĕhdże 40 dubow, brĕſow a thójnowe dołhe hromady, pſches wulke wĕtry ſpowalane, na pſcheßadżowanje pſchedawacz. Kupowarjo ßu proſcheni, ßo na pomjenowanym dnju rano w 9 hodźinach w khaßowſkej knjeżej ßadowej ſahrodże ſhromadźicz, hdżež ßo aukzia ſapoczńje.

W Khaßowje, 8. januara 1869.

Behrends.

Wuczomnik pytany.

K blížſchim jutram ßo ſa jene **materialnotworowe** a **cigarrowe khlamy** ßyn ſprawnych ſtarſchich jako wuczomnik pyta.

Wſcho dalſche je we wudawarni Serb. Now. ſhonicz.

Za katholſkich.

W knihárni Smolerja a Pjecha je dóſtacz

Kreuzzug und Rüſtung oder das allgemeine Concil, eine Angelegenheit aller kathol. Chriſten; nebſt einer Sammlung von Gebeten für die Zwecke deſſelben. Von W. Cramer. — 2½ nßl.

Tež wſchelake druhe modlerſke a natwarjace knihi ſu na ſkładze.

Njedźeln 10. januara

reje w Drożdżiju,

na kotrež najpodwolniſcho pſcheproſchuje

Mrós.

Pſchichodnu njedźelu (jutſje) budża w Ssowrjezach **reje.** **Handrij Kmoch.**

Sjawny dźak.

Wſchitkim tym ßamym, kiž nam pſchi wohnju, kotryż je naſchu wieß druhi dżeń hodow wjeczor domapytał, k pomozy khwatachu a naß pſched dalſchej ſchkodu wobarnowacz pytachu, prajimy ſ tutym ßwój najwutrobniſchi dźak; woßebje pak dźakujemy ßo mużſtwam konjeczańſkeje, raboczańſkeje, budyſkeje, židowczańſkeje, porſchiſkeje, bórkiczańſkeje a tſĕlańſkeje ßykawy ſa wſchu pomoz, kotruż ßu nam rad a ſwolnje wopokaſali.

Bóh luby knjes chżył to wſchitkim bohacze ſarunacz a kóżdeho pſched wohnjowym njeſbożom mikoſcziwje ſwarnowacz.

W Jenkezach, 7. jannara 1869.

W mjenje gmejnſkeje rady
J. Redo, gmejnſki prjódkſtejer.

Sjawny najwutrobniſchi dźak

knjeſej fararjej M. Domaſchzy w Noßaczizach ſa kraßne, luboſne, wokſchewjaze „Zionſke hłoßy". S teho ſamożenja, kotrež je Wam, wyßozy doſtojny k. duchomny, tón Knjes Jeſuß ſpożcził, ſcze Wy ſ wjazy woßebnymi piß-mami naß Sserbow wobdarili. Kak wjele ſbudżenja a natwarjenja je hižom ſ Waſcheho „Sswjateho póſta", ſ Waſcheje „adventſkeje a póſtneje harfy" wukhadżało. A nĕtko ſcze ſ nowa wulku, haj jara wulku dobrotu nam ſ Waſchimi nowymi knihami, ſ „Zionſkimi hłoßami" wopokaſali. Kak lóhko a kak twjerdże ßo Boże ßwjate, ſbóżne wĕrnoſcze do wutroby ſaſcżĕpuja, hdyż ßu do rjanych khĕrluſchow ſtóżene! Kajke ßu tu tola w tych knihach woßebne, mózne a luboſne khĕrluſche! Hacz runjez te knihi ſ jaßnym pißmom na dobrej papjerje a po ſpĕwanſkich rynczkach dżĕlene jenoż ſchĕßnak płacża, je bjes jich 517 khĕrluſchemi nĕkotryżkuliż, kiž je ßam wjazy hacz toler winojty. O mĕjcze wutrobny, najwutrobniſchi dźak ſa Waſchu wulku luboſcz, ſ kotrejż ſcze nam tute lube „Zionſke hłoßy" pſches naſche ßerbſke lutherſke knihowne towarſtwo wobradżili. Bóh tón Knjes ßam Wam Waſchu wulku luboſcz hnadnje ſapłacz a daj wam tudy a junu tam wjeßele płody Waſcheho ßwĕrneho dżĕkanja na wjele, wjele duſchach wohladacz, na kotrychż bĕchu Waſche lube knihi we wĕrje pożohnowane!

W Hunczerizach pola Huſki.

Jan Micz.

Wſchitkim pſchecżelam a ſnatym ſ tutym woſſjewjamy, ſo je naſcha horzolubowana macz, ſwudowjena knjeni kantorka Schichholdowa rodżena Nowakez 19. decembra konſcheho lĕta w Klĕtnom cziſche a ſbóżnje w ßwojim Sbóżnika wumrjeła a jo ou wona 23. t. m. na łaſowſkim kerchowje pſchi boku jeje prjedy ſemrjeteho mandżelſkeho khowana. S dobom czujemy ßo nucżeni, ßwój najwutrobniſchi dźak wuprajicz tak derje klĕtnjanſkej, każ tež woßebje lubej łaſowſkej gmejnje, ſa wutrobne a bohate wopokaſma pſchecżelnoſcze a luboſcze, tak derje pſchi żiwjenju naſcheje lubeje macżerje, każ tež woßebje pſchi jeje khowanju. Wutrobny dźak pſchede wſchitkimi knjeſej duchownemu Seilerej a knjeſej kantorej Jurkej w Łaſu, ſa czeſcz, tej njebocziczkej wopokaſanu, kotraż naſchej hłubokoſrudżenej wutrobje tak bohaty troſcht ſpożczi. Bóh ſarunaj Wam tule luboſcz!

W Hródku, 6. januara 1869.

Hłubokoſrudżene ſawoſtajene dżĕczi:

Dr. G. Schichhold, prakt. lĕkar.
R. Schichhold, cand. theol.
Bertha Lehmannowa, rodż. Schichholdez.
Alma Schichholdez.

Nakładnikaj: Smoleń a Pjech. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 3. — 16. januara. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Swětne podawki. — Spěwy. — Sjawny list. — Ze Serbow: S Radworja. S Wosporka. Se Stachowa. S Cžerwjenych Noßliz. S Budyschina. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

9. januara 1869.

Dowoz: 5865 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	nižša. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	17	5	5	—	—	6	—	—	5	15	—
Rožka	4	15	—	4	10	—	4	17	5	4	15	—
Jecžmjeń	3	20	—	3	17	5	3	25	—	3	22	5
Wowß	2	25	—	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	17	5	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 15 ngl. a 15 tl. — ngl.
pschenża 62—73 tl., rožka 50—55 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 10 tl. — ngl.
(Czischczeny, kaž žo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisankujenje wot a je Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisankujenje do Zitawy.

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 13. januara, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 2½ np., 1 połnowažny cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 8⅝ np.; winske bankowki 84¾ (16 ngl. 9½ np.)

Najnowsche.

Win, 13. janara. Někotsi poßłanzy pschi konferenzy w Parisu žu k žwojim knjeżerstwam domoj pißali a wo poruczenje proßyli, kak dyrbja žo pschi njenadżitym skutkowanju grichiskeho poßłanza sadżerżecz.

Paris, 12. januara. Grichiski poßłanz, kotryż je do Athena pißał, so jemu na konferenzy prawo žobuwobsankanja pschiswolicz nochzedża, je grichiske knjeżerstwo praschał, hacz ma wón pod tajkim wuměnjenjom na konferenzy žobu skutkowacz.

Paris, 13. januara. Grichiski poßłanz hischcże žane wotwolwjenje s Athena dostał njeje a tež najskerje žane njedostanje. Duž njebudże konferenza najskerje dale wuradżowacz móz a Turkowske a Grichiskej sawostaji, so žwoju wěz žamej bjes žobu wuczinitej.

Pschi poßedżenju, kotrez žo žobotu 9. januara mějesche, chzyschе awstriski poßłanz, so by žo pschecżiwo grichiskemu poßłanzej poruk do protokolla napißał, dokelż na konferenzy dżěl bracz nochze. Ale ruski poßłanz rjekny, so tajki protokoll njepodpische.

Konstantinopel, 11. januara. Tudy žo s turkowskeje strony powjeda, so budże Jendżelska Turkowsku se wschej mozu podpjeracz.

Athen, 13. januara. Franzowski poßłanz w Athenje je poruczność dostał, grichiskemu knjeżerstwu rosestajecz, czoho dla wone na pariskej konferenzy tejko prawa měcz njemóże, kaž turkowske. (Tajke rosestajenje tež niczo pomhacz njebudże.)

Sakſka. W nětkotrych nowinach běſche pißane, ſo wojazy wot noweho lěta hubjeńſchi khlěb a mjenje hač prjedy doſtawaja. Draždźanſke nowiny nětko woſjewjuja, ſo to wěrno njeje a ſo kóždy wojak wſchědnje 2 hač 7 nowych pjenjes pſchibjerka doſtanje. A ſchtož pizu ſa konje naſtupa, dha drje je wěrno, ſo ßo konjom kóždy dźeń 1 maſka wowßa mjenje da, ale ſo pak ßo to ſ tym wuruna, ſo woni wjazy ßyna a ßkomy doſtanu.

We Wülknitzu pola Großenhaina chzyſche 3. januara prjedawſchi hajnik Limpert, kiž bě wopilſtwu jara poddaty, ßwoju žonu wo jſtwje ſatſělicž. Ale jej ßo radźi, won wuſkočzicž a durje ſady ßebje ſapraßnycz, tak ſo drje wutſělana kulka durje pſchedyri, tola pak Limpertowu njetrjechi. Na to ßebi Limpert ßam do hłowy tſěli a ſta ßo pſchi tym, ſo ßebi prawo woczko wutſěli.

S Freiberga běſchtaj wóndanjo dwaj wuczomnikaj czekkoj, prajizy, ſo Grichaм k pomozy póńdźetaj. Ale do Wina pſchiſchedſchi žany pjenjes wjazy njemějeſchtaj a ſtaj ßo teho dla ſaßo domoj wróczikoj.

Kral Jan je Meinholdez knihiczíſchczerni w Draždźanach wulku ſkotu medaillu, ſ napißmom „virtuti a ingenio“ ſpožczik.

Kral Jan, krónprynz Albert a prynz Jurij ßu 11. januara ſ mnohimi druhimi woßebnymi knježimi na jahnishauſenſkim revirje na hontwje pobyli. — Sſrjedu 13. januara bu na kralowſkim hrodže pyſchny dwórſki bal wotdźerżany a bě na nim tež zyła kralowſka ßwójba pſchitomna.

Samóżenje ſakſkeho wuſtawa ſa invalidow je kónz ſandźeneho lěta na 16,229 toleŕ wobliczene.

Prußy. Sswarjenje barlinſkich nowinow na hrabju Beuſta we Winje je ſ kóždym dnjom hórſche a wone ſe ßwojim wudawanjom dopokaſacz pytaja, ſo Beuſt ſtajnje a bjes pſcheſtacza na to myßli, kak by Pruſkej na wſchěch ſtronach njepſcheczelow wubudźik. Tola měnja wone, ſo je tajka jeho próza podarmo; pſchetož Rumunſkeje dla je wón haru hnak a tola niczo njedokonjak a ſe ßwojim ſchczuwanjom pola turkowſkeho ſultana tež niczo njewudobył, dokelž je konferenza w Pariſu tu wěz do ruki wſała a tak najſkerje wójnu bjes Turkowſkej a Grichiſkeje — ſ najmjeńſcha na nětotry czaß — ſamjeſuje. A hač runje je Beuſt ßam — tak wudawaja mjenujzy barlinſke nowiny — zyłu haru w Rumunſkej, Turkowſkej a Grichiſkej ſakożik, dha ßuwa wón tola pſches wſchelake nowiny, kotrež je we wſchelakich krajach pſchekłok, wſchu winu na hrabju Bismarka, ſo by ludźi naryczał, ſo je tutón tón njemërnik, kiž wſchón ßwět w njepokoju dźerži.

Hdyž w prjedawſchich czaßach w žanym kraju nowiny na miniſtra nékajkeho druheho kraja tak wótrje ryczachu, dha běſche najbole wójna hižom pſched durjemi, ale nětko — kaž ßo nam po wſchitkich wobſtejenjach ſda — hiſchcze pſchi ßkowach woſtanje a k wójnje njepſchindże.

Khóſty, kotrež je wójna lěta 1866 Pruſkej nacziniła, je budżetowa kommißia druheje komory na nědźe 150 millionow toleŕ wobliczika.

Kralowſki ſakſki miniſter wójny k. ſ Fabrice je na nékotre dny do Barlina pſchijěł.

Wojerſke naležnoſcze połnóznoněmſkeho ſwjaſka ßu nětko ſkónczinje do rjadu ſtajene. Pruſka linia wopſchija 325 bataillonow infanterije, 268 ſchwadronow kavallerije, 11 artillerieregimentow ſ 1146 kanonami, to je, bjes wyſchich, wſcho do hromady 410,000 muži. K temu ßłuſcha hiſchcze ſ druhich krajow połnóznoněmſkeho kraja 43 bataillonow infanterije, 36 ſchwadronow kavallerije a 96 kanonow ſ pſchißłuſchazej artilleriju, wſcho do hromady 53,000 muži. — Pruſka reſerva a landwehra wopſchija 107 bataillonow infanterije, 67 ſchwadronow kavallerije, 216 kanonow a 12 pionnierbataillonow, to je 128,000 muži, k temu ſ druhich krajow 15,000 muži. — Pruſke wójſko w twjerdźiſnach wopſchija 198 bataillonow infanterije, 14 kompagnije tſělzow, 48 ſchwadronow a t. d., wſcho do hromady 175,000 muži a k temu ſ druhich krajow 22,000. Po tajkim wopſchija zyłe wójſko połnóznoněmſkeho ſwjaſka wſcho do hromady 803,000 muži, bjes wyſchich, traina, rjemjeßnikow a t. d.

Awſtria. Winſke nowiny na ßwarjenja barlinſkich nowinow wótrje wotmolwjeja a pytaja kanzlera hrabja Beuſta wot teho, ſchtož jemu w Barlinje winu dawaja, ßněhběłeho wumyczi, prajizy, ſo je wjele wjazy hrabja Bismark na wſchěm nětcziſchim njemërje wina.

W Praſy a jeje pſchedměſtach hiſchcze pſchezo wojerſke knjejſtwo knježi, ale Czechojo ßo w ßwojich myßlach a wotmyßlenjach ani proſchk pſcheměnili njejßu a czim twjerdſcho pſchi ßwojim měnjenju woſtanu. Wſchelake winſke nowiny teho dla ſ nowa pißacz počzinaja, ſo by tola na czaßu byko, ſo by ßo miniſterſtwo ſ Czechami někak ſjednało.

We Wuherſkej ßo na nowe ßejmſke wolby ſe wſchej mozu hotuja a dawa ßebi dotalna oppoſizia woßebje wjele prózy, ſo by dotalnu wjetſchinu (tak mjenowanych Deakiſtow) pſchewinyła.

Franzowſka. S Pariſa pißaja, ſo ſe ſkutkowanjom konferenzy tak ſpěſchnje do prědka njeńdże, kaž běchu ßebi do konferenzy myßlili; pſchetož w prěnim poßedźenju, kotrež ßo 9. januara wotdźerża, ßo dale niczo ſtako njeje, hač ſo bu połnomoz (Vollmacht) kóždeho poßłanza pruhowana, a w druhim poßedźenju, kotrež ßo 12. januara měješche, je ßo jenož protokoll wo prěnim poßedźenju czitał.

So ta wěz doſcz ſpěſchnje do prědka njeńdże, na tym je woßebje grichiſki poßłanz wina. Tutemu běchu mjenujzy jenož tak wjele dowolili, ſo ßmě drje na konferenzy ryczecz, ale ſo njeßmě ßobu wobſankacz. Duž žadaſche wón, ſo dyrbi ßo ſ druhej ſwadnej ſtronu, to je ſ turkowſkim poßłanzom, runje tak měcz. Konferenza pak do tuteho žadanja ſwolicz nochzyſche a teho dla grichiſki

poßkanz 12. januara do poßedźenja pschischoł njeje, tak so tam druſy poßkanzy jednacz njemóžachu. Hacz je ßo ta naležnoſcz do 15. januara, hdyž chzychu ſaßo poße-dźenje wotdźerżecz, nětak wurunała, njeje nam hiſchcze ſnate.

Schpaniſka. W měſcze Malaga běchu ßo tam-niſchi republikanarjo pſcheczíwo wyſchnoſczi ſpieczili a bu teho dla wot nakhwilneho knjeżerſtwa wójſko na nich poßkane. S tutym ßu woni nětotre dny twjerdże wojo-wali, tak ſo měješche wójſko ſkónczńje 40 morwych a 120 ranjenych; ale ſběžkarjow je wjele wjaz panyło, a wulka czrjóda tych ßamych bu ſajatych, na łódże dowjedźenych a na daloke kupy wotwjedźenych.

Schpaniſke nowiny piſaja, ſo je tam w kraju ſaßo měr, ale hdyž ßo tam njebija, dha maja tam tola w ryczach a myßlach w tu khwilu hary doſcz, dokelž chze jedyn teho a druhi druheho muża ſa krala měcz, nětotryż-kuliž pak na republiku myßli.

Grichiſka. W tutym kraju ßebi myßla, ſo pariſ-ka konferenza wjele hódneho njewuſkutkuje, a hdyž tež nětak nješchto wuradźi, ſo ßo po jeje radże njebudże ſkut-kowacz móz, dokelž może ßo ſwada bjes Turkowſkej a Grichiſkej jenoż pſches wójnu wurunacz. — Teho dla je grichiſke knjeżerſtwo wyßoke ſchule ſanknycz dacz dyrbjała, pſchetoż wſchitzy ſtudentojo a gymnaſiaſtojo ßu domoj wote-ſchli, ſo bychu ßo wobbronili a na turkowſke mjeſy czahnyli.

Turkowſka. Turkowſke nowiny powjedaja, ſo ßu czi Grichojo, kotſiž běchu kretſkim kſcheſczijanam k po-mozy pſchiczahnyli, ßo teho dla turkowſkemu kommandantej poddaez dyrbjeli, dokelž jim zyroba pobrachowaſche, a ſo je jich wón wſchitkich do Grichiſkeje naſpjet poßkał. — Dale powjedaja te ßame nowiny, ſo ßu mužojo, ſ ko-trychž nakhwilne knjeżerſtwo kretſkich kſcheſczijanow wob-ſtejeſche, wot turkowſkeho kommandanta ſajeczi a ſo ßu pſchi tym ſchtyrjo tych ßamych wo žiwjenje pſchiſchli.

Pſchi ſběhanju jeneho domu po wohenjowej nuſy.

(Pſchidawk k cżěßliſkej ryczi.)

Dżenß ſ radoſczu a ſ wjeßelom
Po cżežkej ſrudobi
Nětk ſběhamy naſch nowy dom:
Budź, Bożo, khwalba czi.

Naſch ſtary dom — a ſrudoba! —
Kiž nam tak luby bě,
Ssu požrjeke te płomjenja,
O kak to běſche ſlě!

Dżenß pak ßo ſ tutoh' popjeka
Dom rjeńſchi, kraßniſchi,
Pſches Bożu hnadu poſběha;
O! dżak budź, Bożo, czi.

Tež ſ naſchej khwalbu poniżnje
Cże, Bożo, proßymy,
Njech tola żane njeſboże
Dom nowy njeſkaſy.

Njech twoje woko kedźbuje
Na tón naſch nowy dom
A twoja ruka ſwarnuje
Jón pſched wſchěm njeſbožom.

Njech ſtrowoſcz, ſboże, wjeßele
Tu we nim pſchebywa,
A wěra, luboſcz, nadźija
W nim ßwoje bydło ma.

Njech horjo, kſchiž, ſke khoroſcze
Wſchak do njoh' njepſchindu,
A hdyž ſchtó we nim proßy cże,
Sskyſch jeho we njebju.

A hdyž naſch cżaß tu na ßwěcze
Sso junu dokonja,
Wſmi bjes cżežkeje khoroſcze
Naß ſ njeho do njebja.

Tam je naſch prawy wěcżny dom,
Tam, tam ßo hotujmy,
Tam njeje ſtrach pſched njeſbožom,
Tam njeßmy we nuſy.

Hdyž tež tón dom, kiž twarimy,
Je rjany, luboſny,
Dha je wón tola ſachodny,
Kaž my tež wſchitzy ßmy.

Kak wjele rjenſche, kraßniſche
Su Boże njebjeßa,
Hacz cżłowſke ruzy na ßwjecze
Jow twaricz ſamoża.

Duž chzemy, bratſjo, ſ wjeßelom
Pſchi naſchim ſběhanju
Tež ſpominacz na wěcżny dom
Tam horka we njebju.

Tam żadyn kſchiž a njeſboże,
Kaž tudy na ßwjeczi,
Naß wjazy trjechicz njebudże:
Tam ßmy we ſbożnoſczi.

A Bóh daj, ſo ßo wſchitzy my,
Kiž ßmy tu hromadże,
Tam junu ſaße witamy
We njebju wjeßele.

Pětr Młónk.

Sjawny liſt

na k. wucżerja Nyczku w Eßenje.

Luby knjes Nyczka! Dokelž ſcże nam w 52. cżißle Serbſkich Nowinow prajili, ſo nam wo Waſchej wokol-noſczi niczo wjazy pißacz njechacze, dha dyrbimy Wam ſjawnje prajicz, ſo by nam to jara żel cżiniło. Pſchetoż nam ßu ßo tola, hacz ßmy runje holzy, a wo kano-nach a wulkich wodowych twarbach wjedźecz naſcha wěz njeje, Waſche powjeſcze jara lubike. My ßmy huſto, hdyž twjerdy bożodźěſczowy morjech roskußacz njemożachmy, na wulki hamor k. Kruppa ſpominake, teho runja tež na naſche towarſchki w Eßenje, kotrež, hdyž ßebi jich macz

k warjenju khoseja wodu žada, trjebaja jenož k honaczkej s karanczkom pschistupicz a wody do njeho nabjezecz dacz, bjes tym so my ju hakle daloko se studnje pschinjesecz dyrbimy.

S tym wschěm pak so my hischcze spokojike njejsmy, ale prossymy Was, so byschcze nam tola hischcze něschto s Wascheje wokolnosce wopisali abo nam w składnym czasu to a wono wo naschich esenskich towarschkach abo hewak wo něczim holczazym k wjedzenju czinicz chzyli.

A hacz runje njechamy w swojich prostwach njepschistojne bycz, dha bychmy tola tez rad shonike, hdze je Wascha kolebka w serbskim kraju stała a kak sce tak daloko wot Wascheho domu do zusby pschischli.

Někotre towarschki s bukiczanskeje schule.

Ze Serbow.

S Radworja. W naschej wossadze je so w sandzenym lěcze narodziło 67 dzěczatkow a to 38 hólczatkow a 29 holczatkow a 1 morworodzene. Wot tutych bu 59 tudy kschczenych, 3 dostachu sw. kschczenizu w Budyschinje pola sw. Michała, 2 w Minakale a 2 w Njeswaczidle. Wyschе teho buchu 3 dzěczi s njeswaczilskeje a 8 s klukschanskeje wossady w naschej farskej zyrkwi kschczene. Wumrjeło je 46 wossobow, bjes nimi 30 dzěczi. Wot tutych buchu 37 tudy hrjebane, 7 pak do Minakała a 2 do Wulkeho Wjelkowa. Wyschе teho buschtaj 2 dzěsczi s njeswaczilskeje a 2 s klukschanskeje wossady tudy pohrjebanej. Pschipowjedanych bu 31 porow, wot kotrychž so 13 tudy wěrowasche. K Bozemu blidu bě tudy 1610 a w sdzerjanskej khapałzy 43 wossobow.

†

S Wosporka. Tudy wotpalichu so schtwórtk 7. januara rano w 5 hodzinach domske, brozeń, kolnja a hródz Jana Korle Mochwitza, domske a brózeń Henrietty zenjeneje Zyzoweje a brózeń swudowjeneje Israeloweje. Woheń je najskerje sakozeny.

Se Stachowa. Tudy wudyri pjatk 8. januara wjeczor w 9 hodzinach woheń, kotryž domske schewza Burkhardta do procha a popjeła pschewobroczi.

S Czerwjenych Noßliz. Pjatk 8. januara wjeczor w 11 hodzinach su so tudy twarjenja kublerja Ulricha a zimnosczerja Schmuka wotpaliłe.

S Budyschina. Dotalnej referendaraj na tudomnym wokrjesnym sudze E. O. Steiger a E. F. J. Richter staj sa asesorow pomjenowanaj; tudomny pomozny referendar Dr. E. H. Mörbitz je do Połczniza pschesadzeny a lubijski referendar E. H. Ehrhardt je jako statny rycznik do Chemnitza pschischoł. — Direktar tudomneho wokrjesneho suda k. Hensel so pjecza w swojim czasu pensionirowacz da.

S Budyschina. Sandzenu wutoru bu na tudomnym wokrjesnym sudze prěni krócz s pomozu sudniskich schöffow*) abo pschisydow sudniske jednanje wotdzerzane. Jako pschisydy skutkowachu sobu pschekuz Arnold, schklenczerski mischtr E. Schulza, polvernikar Mark, wschitzy s Budyschina, a kubler Wagner se Ssmoliz, a bu dopołdnja wěsty Kranz s Kamjenza njepozcziwosczе dla k jenolětnej dzěkarni a popołdnju wěsty .... dla swjeczenja pschecziwo polizajam k pjeczmězaczinej dzěkarni wotsudzeny.

S Budyschina. Kaz je se schulskeje rosprawy, w budyskich němskich nowinach wotczischczaneje, widzecz, dha do serbskeho wotdzělenja tudomneje wustawskeje a swobodneje schule (Stifts- und Freischule) 83 hólzow a 78 holzow khodzi a so jim wot dweju serbskeju wuczerjow wucźba wudzěluje.

* „Sserbski bramborski zaßnik" pische, so budza w Khoczebuzu něsto kózdy tydzeń tsi krócz wiki wotdzerzane a to schtwórtk (kaz dotal), potom pak tez wutoru a sobotu.

Wón dale pische, so je so w Bioboschojzach pola Hródka njedzelu 3. januara jena wowczerńja wotpaliła, so pak buchu wowzy, kotrez w njej běchu, płomjenjam wutorhnjene.

Skónczńje mamy s „zaßnika" k nawjedzenju dacz, so je něsto tez wot pruskeho hłowneho bibliskeho towarstwa porjedzena delnosserbska biblia wudata. (Wona móze so tez psches knihaŕniu Smolerja a Pjecha w Budyschinje dostacz.)

S Budyschina. W tudomnej michalskej wossadze bě w sandzenym lěcze spowjednych 9024 (to je 187 wjaz, dyzli lěto prjedy), bjes nimi 125 paczerskich dzěczi (65 hólzow a 60 holzow) a 195 woprajenych. — Narodziło je so 198 dzěczi (55 wjaz, hacz lěto prjedy), 94 synkow a 104 dzowczickow. — Pschipowjedanych bu 110 porow (3 mjenje, dyzli 1867), s kotrychž bu 63 porow tudy wěrowanych. — Semrjeło je 157 wossobow (25 wjaz, dyzli 1867). — W pětrowskej wossadze bě w lěcze 1868 spowjednych 5134 (to je 735 wjaz, dyzli lěto prjedy), bjes nimi 212 paczerskich dzěczi (117 hólzow a 95 holzow), 896 wojakow, 238 gymnasiastow a 275 woprajenych. — Narodziło je so 335 dzěczi (41 wjazy dyzli 1867), 172 synkow a 163 dzowczickow. — Pschipowjedanych bu 153 porow (8 mjenje, dyzli 1867), s kotrychž bu 65 porow tudy wěrowanych. — Semrjeło je 309 wossobow (18 mjenje, dyzli 1967). — W katholskej wossadze be 3876 spowjednych (374 mjenje, dyzli lěto prjedy). — Narodziło je so 93 dzěczi

---

*) Němske mjeno „schöffe" je s łacanskeho słowa „scabinus" nastało a tuto ma swój korjeń we łacanskim słowje „scamnum, scabellum", to rěka ławka, mjenujzy „ławka, na kotrejž w prjedawschim czasu sudnizy sedzachu". Po tajkim móżemy „schöffow" po serbsku „sudniskich pschisydow" mjenowacz.

(15 wjaz, dyžli 1867), 63 žynkow a 30 džowczičzkow. — Pschipowjedanych bu 47 porow (23 mjenje, dyžli 1867), ſ kotrychž bu 10 porow tudy wěrowanych. — Semrjeko je 84 woßobow (11 wjaz, dyžli 1867.)

Wot redakzije. My dowolamy žebi ſ tutym tu najpodwolniſchu próſtwu wuprajicz, ſo bychu nam też ſ druhich žerbſkich woßadow zyrkwinſku rosprawu lěta 1868 poßłacz chzyli.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wotřitaj a ludźi podla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Schto dha dženßa tak ſ hłowu wijeſch?

Mots Tunka. Mjerſaze wězy ßo na ßwěcze ſtawaja.

H. D. Schto dha je było?

H. T. Hlaj, wóndanjo běchu žebi w Pichonzach kmótra wuproßyli a jako bě wón ſ kmótru jedyn ras na wobjedže pobył, dha běſche ßo dohladał, ſo pjenjeſy w móſchni doßahacz njebudža. To pak jeho žałoßnje mjerſaſche.

H. D. Ale njemějeſchtaj jeho ſtarſchej tak wjele.

M. T. Měkoj drje ſtaj; ale ßußodni ludźo něſchto naſchtykachu.

H. D. Haj haj, ſchtóž ßo naſchtykacz da, tón ma potom hanibu.

Khofej
punt po 60, 66, 70, 80, 90, 95, 100 np. a t. d.

Zokor zyły punt po 48, 52, 56, 60 np.
Zokor drobny punt po 46, 50, 60 np.

Rajß
wulkofornaty punt po 22 np.
łamany rajß punt po 18 np.

Syrop
punt po 14, 16, 18, 20, 36 np.

Cigarry,
25 ſchtuk po 30, 40, 45, 50 60 np. a t. d.

Palenzy
wſchitkich druzinow najtuniſcho porucza

Rudolph Hölzer
na rózku žerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Mojim pſcheczelam a ſnatym ſ tutym k nawjedzenju dawam, ſo ja na blizſchi budyſki hermank ſ wulkim wubjerkom dobreho a derje džeržazeho wobuczża pſchijědu a ßo ſ tym wſchitkim najpodwolniſcho poruczam.

Schewſki miſchtr **Auguſt Hummel** pomjen. **Schmidt** ſ **Khwaczizy** nětko w **Biſkopizach.**

200 centnarjow
rżaneje czorneje muki ma ſaßo na ſkładze a porucża pſchi potrjebje najtuniſcho

J. Kögler, pjekarſki miſchtr
na kamjentej haßy w Budyſchinje.

We kniharni Smolerja a Pjecha je dóſtacz:

Katholſka protyka
ſa Hornu Łužicu
na l. 1869.
Płaczizna 3 nßl.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy cžo. 20

porucža ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módže a derjedžěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńczane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komody, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobrocžiwemu wobkedžbowanju pod lubjenjom najtunischich płacžisnow.

Prämiirowany w Parisu 1867.

Derjeßłodžazy.

Psche kóždy kaschel,

dybawoscž, sažwanje, boloscž na bróscže a wobcžeženje w schije je psches ßwoje wutki **najlěpschi ßrědk**

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop*)

s Wrótßławja.

Wot lěkarjow porucženy.

Psched falschowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho **syropa** ma jenož skład a pschedawa jón w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincke**, we Wotrowje **B. Schołta**, w Budestezach **H. Lehmann**.

Hischcže žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscže dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcžežnoscže brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Burske kubło Cat. No. 14 w Porschizach, s něhdže 31 akrami 154 prutami pola a łuki, se 643,49 dawkskimi jenoscžemi napołožene, je se wschej hospodarskej nadobu a s maschinowym twarjenjom, s dźěla nowonatwarjenym, se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedžerja tam shonicž.

Drjewowa aukzia

Póndželu 18. januara t. l. dopołnja wot 10 hodžinow budže ßo na hrodžischcžanskim reviru

25 khójnowych schtomow,
20 „ deskowych klozow,
75 „ dołhich hromadow

na pscheßadžowanje pschedawacž. Wuměnjenja budža psched sapocžatkom aukzije wosjewjene.

Shromadžisna w khójnach pola zyhelnicže.

W tych dołhich hromadach ßu tsěschne kósły a schtomy k łatam, žerdže a tež drjewo k płotowym ryhelam.

W Hrodžischcžu 6. januara 1869.

C. Zettwitz.

Ernst Purscha, drastokupz

na Židowje cžo. 145

porucža ßo k kupowanju a pschedawanju noscheneje muskeje drasty pod ßlubjenjom najsprawnischeho a najtunischeho poßłuženja; tež mam ja wulki wubjerk mantlow a druheje symskeje drasty, so by to wurumował, po najtunischich płacžisnach na pschedań. Wo dobrocžiwe wobkedžbowanje proßy **Ernst Purscha.**

Epileptiske widlischcža (padazu khoroscž) sahoji

specialny lěkar sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barliuje, Jägerstr. 75/76. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodžiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała porucža ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowsk je haptyki**

w Budyschinje.

W jenych budyskich **materialnotworowych khlamach** móže jedyn ßyn sprawnych a niz njesamóžitych starschich hnydom abo jutry jako wucžomnik sastupicž.

Wopytanje pschekupskeje wucžernje je wuměnjene.

Wscho dalsche je shonicž we wudawarni Serb. Now.

Jedyn **hetman**, kotrehož žona ma skótna hosposa bycž, móže na jenym knježim dworje w pruskej Hornej Łužizy blisko sakskich mjesow na jutry dobre město dostacž. Wscho dalsche je shonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Drjewowa aukzia.

Póndželu 25. januara, dopołnja wot 10 hodžinow směje ßo na wulkosubrniczanskim reviru w tak mjenowanych marschach kóždolětna aukzia lisczoweho drjewa.

Wutoru 26. t. m. pak budža ßo khójnowe dołhe hromady na pscheßadžowanje pschedawacž.

W tutych hromadach je wjele wužitkoweho a twarskeho drjewa.

Shromadžisna w korcžmje we Wulkej Subrnizy.

W Delnym Hbjelsku, 13. januara 1869.

Wilhelm, hajnik.

Katholski Posoł cžo. 2 je wuschoł.

Prawdże cześcź.

So je **Dr. med. Haffmannowy běły ſelowy bróſtſyroþ**, kotryž pola knjeſa Friedricha Schlegela tudy kupowach, mojim **dźěćzom, kotrež mějachu jara ſły kaſchel, najlěpſchu pomoz wopokaſak, ſ tuthym wobſtwědża**

W Pirnje, 10. měrza 1869.

Carl Zaspel, ſchwadronſki ſpedlar.

Prawdźiwy maja jón w bleſchach po 1 tl., po 15 a 7½ nßl. na pſchedań

Wilhelm Jacob w Budyſchinje,
Ernſt Poſtel w Klukſchu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Poetzſchka we Woſporku,
Hermann Käſtner w Kamjenzu.

Kedźbu!

Pſcheměnjenja dla je w Scheſchowje khěžniſka žiwnoſcź čźo. 43, wumjeńka a hoſpody ßwobodna a něhdże 10 hórzow pola a łuki wopſchijaza, nowonatwarjena a dwaj poſkhodaj wyßoka, ſe wſchěm hoſpodarſkim gratom a t. d. ſa 1600 toler na pſchedań. 700 toler kupnych pjenjes móže jako hypotheka na žiwnoſczi ſtejo woſtacź.

Wſcho dalſche je pola Holſchki w Rakezach naſhonicź.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 26. januara 1869 rano ½9 hodźinow budźe ßo na ßmochczańſkim reviru

52 jara rjanych ſchmrěkow, deſkowych klozow wot 15 hacź 28 zolow delneje tokſtoſcze,
7 tak mjenowanych ſrudnych abo weymouthſkich khójnow wot 15 do 21 zolow delneje tokſtoſcze,
12 klozow wot brěſow, wolſchow, akazijow, woßyzow, lipow a wjerbow,
3 kloſtry akazijoweho a wužitkoweho drjewa,
104 dołhich hromadow a pjeńkow

pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna we wulkim parku.

W Ssmochczizach, 13. januara 1869.

C. Thomas.

Łužičan čo. 1 je wuſchoł

a wopſchija: 1) Sslub dweju wutrobow. Spěw, pſcheł. wot Fiedlerja. 2) Herzaj. Powjedanczko wot Cźěßle. 3) Łuby ptaczko, lecź! Spěw wot Cźěßle. 4) Iwan Andrejewicź Krykow. Spißał Jórdan. 5) Na kerchowje. Spěw wot Kubaſcha. 6) Běda njeluboſczźiwym. Cźěſka bajka. Podał Fiedler. 7) S Budyſchina a ſ Łužizy. 8) Sserbſki knihopiß na lěcze 1867 a 1868. Seſtajał Pjech. 9) Sſłowjanſki roshlad. 10) Liſtowanje.

Haasenstein & Vogler

Zeitungs-Annoncen-Expedition

w Lipsku,
Hamburgu, Frankfurće n. M.,
w Barlinje, Winje, Basele.

Drjewowa aukzia

na jeſchczańſkim reviru.

Schtwórtk 21. januara t. l. rano w 9 hodźinach budźa ßo na makodubrawſkich mjeſach brěſowa walczina a dołhe hromady, kaž tež khójnowe wuléßowane žerdźe pod něko-trymi wuměnjenjemi ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Swobodne kubło w Jeſchizach 14. januara 1869.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 19. januara t. l. dopołnja wot 10 hodźinow budźe ßo na **bartſkim** reviru ſ wětropodłamanych drjewow něhdże 70 khójnowych a ſchmrěkowych deſkowych klozow,
= 3 kloſtry lipowych ſchczěpow,
= 1 kloſtr topołowych ſchczěpow,
= 3 kloſtry ſchmrěkowych ſchczěpow,
= 50 kloſtrow ſchmrěkoweho a khójnoweho měſchaneho drjewa a
= 50 ſchmrěkowych a khójnowych dołhich hromadow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Na kupjenje ſmyßleni chżyli ßo w tudomnej ſaſaneriji ſhromadźicź

W Barcze, 12. januara 1869.

Hrabinſke Lippſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Wiedemann.

Pola Smolerja a Pjecha w Budyſchinje je pſchezo na ſkładze:

Goſſine, Unterrichts- und Erbauungsbuch. 8. S mnohimi wobrazami. 1 toler 6 nßl.
Thomas von Kempen. Vier Bücher von der Nachfolge Chriſti. 16. S wobraſami. — 14 nßl.
So ſollt ihr beten! 32. S wobraſami. — 10 nßl.
Geiſtliche Blumenleſe aus den Schriften des heiligen Alphons Maria v. Liguori. 8. S wobraſami. 18 nßl.
Die Gebete der Heiligen. 16. S rjanymi wobraſami. — 22½ nßl.
Nickel, Siehe ich bin die Magd des Herrn. 1 tl. 27 nßl.
Der betende Chriſt. 16. S wobraſami. — 12 nßl.

Wſchitke tele knihi ßu rjenje ſwjaſane a ſe ſłotym wobrězkom.

Tež wſchelake druhe modlerſke a natwarjaze knihi ßu na ſkładze.

W knihárni Smolerja a Pjecha je ſa 4 nßl. doſtacź:

Geſchworne und Gerichtsſchöffen. Volksſchrift. Alphabetiſche Zuſammenſtellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Beſtimmungen der neueſten Königl. Sächſ. Geſetzgebung.

K wobkedźbowanju ſa měſto a na wſy.

Budyſke ſjenoczeńſtwo

ma kóždy wiczny dzeń ſ napſchecza ſtoteje króny,

na firmach ſnate, bohaty ſkład muſkeje draſty, jenož ſ dobrych, dźerżazych mutkow ſchiteje, po ſpodźiwnje tunich płaczíſnach

ſ napſchecza ſtoteje króny.

Njech ſo jenoz na firmy kedźbuje.

Budyſke ſjenoczeńſtwo.

Eduard Hartmann

bliżſchi hermank

niz w budże, ale **jenož**

we ſwojim wjelbje

na ſnutſknej lawſkej haſy.

Ważne ſa kóždeho.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty po ſpodźiwnje tunjej płaczíſnje na žitnych wikach w hoſczeńzu k ſtotej hwězdże po ſkhodże.

So bychmy ſymſki ſkład wurumowali, pſchedawamy ſymſke nawoblekarje a paletoty, jaquety, kholowy a lazy, bajerſke joppy, hólczazn draſtu, ſukmje, ſchlafroki a t. d.

Wſchitko po ſpodźiwnje tunich płaczíſnach.

Jenož w ſtotej hwězdże na žitnych wikach po jenym ſkhodże.

Połnóznonèmſke ſjenoczeńſtwo.

Wupſchedawanje.

Pondźelu a wutoru 18. a 19. januara budże ſo w mojich khlamach **wulka dźelba** ſe ſkłada woteſtajenych tworow, bjes kotrymiž też bucks-king, po **jara tunich ale twjerdych płaczíſnach** wupſchedawacz.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże (hauptwachi).

Khěža na pſchedań w Budyſchinje.

W Budyſchinje je jena khěža ſ 5 ſtwami, 5 komorami, 5 drjewjeńczkami, ſ hródzu a 2 tubjomaj, kaž też ſ dobrej ſołotowej ſahrodu ſe ſwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz we wudawarni Serb. Now.

Ssylny młody człowjek, ſyn ſprawnych ſtarſchich, móże do wuczby ſtupicz pola wojnarſkeho miſchira Geißlera we Delnej Hórzy.

Podpiſani cżuja ſo nuczeni, knjeſej twarſkemu miſchtrej Judingerej we Woſporku ſa derje radżene wuwjedżenje jara wobſchěrneho wuporjedżenja naſcheje zyrkwje ſwoju najwjetſchu ſpokojnoſcz woſjewicz a jeho ſprawnoſczi w naſtupanju twarſkeho materiala ſ tutym ſwoju khwalbu ſjawnje wuprajicz.

Ssobuſtawy maleſchanſkeje woſady.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Cišć L. A. Donner haka w Budyšinje.

Cisło 4. ~ 23. januara. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecje: Sněžne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wulkeho Radschowa. — Spěwy. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje.

16. januara 1869.

Dowoz: 7348 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nšl.	np.	nižša. tl.	nšl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nšl.	np.	najniž tl.	nšl.	np.
Pschenza . .	5	25	—	5	5	—	6	2	5	5	12	5
Rožka . .	4	15	—	4	10	—	4	18	—	4	15	—
Jeczmjeń . .	3	22	5	3	20	—	3	25	—	3	22	5
Wowš . .	2	22	5	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch . .	5	25	—	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. šyna .	1	15	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane šymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 15 nšl. a 15 tl. — nšl.
pschenza 62—74 tl., rožka 50—55 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njeczischeny) 10 tl. — nšl.
(Czischeny, kaž šo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 ⅛ tl. drožschi.)

Gžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisankjenje do Zitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 20. januara, 1 Louisd'or 5 toler 17 nšl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nšl. 8⅝ np.; winske bankowki 84½ (16 nšl. 9 np.)

Najnowsche.

Win, 20. januara. Heßenski prynz Alexander, šwak rußowskeho khěžora je šem pschijěł a s khěžorom rosryczowanje měł. Hrabi Beustej rjekny wón, so je ruskemu khěžorej jara naležane, so by šo měr sdžeržał.

Brüßel, 20. januara. S krónprynzom saßo jara hubjenje steji a šu teho dla lěkarja Jennera s Londona šem powołali, so by pomhał, jeli móžno.

Paris, 20. januara. Dženša popołdnju je konferenza saßo jene poßedzenje měła. Wobsanknjenja konferenzy najskerje hrabja Walewski do Athena ponjeße, so by je tam grichiskemu kralej pschepodał. Wón šo lohko dosćj njedželu na pucź poda.

Petersburg, 20. januara. Krajny budžet sa lěto 1869 je na 482 millionow rublow wobliczeny. Sa sadanjenje krajoweho dołha je 76, sa ministerstwo wójny 136 a sa twarjenje nowych želesnizow 32 millionow trjeba. Sbytka s poßlenjeju dwěju lět je 15 millionow.

Konstantinopel, 19. januara. Nowiny „Levant Herald" wobtwjerdžuja, so je sultan wobsanknjenja pariskeje konferenzy sa dobre spósnał.

Madrid, 20. januara. Bjes sapoßłanzami, kotsiž buchu sa bliżschi šejm wuswoleni, šu 223 monarchisty (konstituzionalno-kralowszy) smyßleni, 75 republikanszy, 15 absolutististy a 10 šu njewěsteho smyßlenja.

Kalkutta, 18. januara. Psches semerženje, kotrež je tudy było, je šo wulka schkoda stała a wjele człowjekow wo žiwjenje pschischło.

Sakska. Nětko móža ßo też do krajinow amerikanskeje unije płaczenja hacz do 50 toleŕ pßches tak mjenowane „Post-Anweisung'i" stacz. A na to ßame waschnje móža ßo ſ krajinow amerikanskeje unije do krajow połnóznoněmſkeho ſwjaſka płaczenja czinicz.

Krónprynz Albert a prynz Jurij ſtaj ſ miniſtrom wójny a ſ někotrymi druhimi knjeżimi wóndanjo na kralowſkim reviru pola Ehrenberga blisko Lipska na hońtwje pobykoj. Tſělili tam ßu 17 ßornikow, 9 ßornow, 27 ſajazow.

W Draždżanach je ßo we wulkej infanteriekaſernje feldwebel Gräbert wot 5. kompagnije leibgrenadierregimenta ſatſělił. Czoho dla je to czinił, njeje ſnate. Wón ſawoſtaji wudowu a dwě njewotczehnjenej dźěſczi.

W ſańdżenym lěcze je w Sakſkej 750 wohnjow było, kotreż ßu 2870 twarjenjow ſpaliłe abo bóle a mjenje wobſchkodźiłe. S wěſtoſczu ſakoženych wohnjow je 279, najſkerje ſakoženych 80 a ſanjerodźenych 49. Krajna wopalna pokładniza je w ſańdżenym lěcze ſa wohnje w městach 675,088 toleŕ, ſa wohnje na wßach pak 664,703 toleŕ ſarunanja płaczicz dyrbjała.

S tych, kotſiż běchu w ßwojim czaßu loni w Draždżanach haru hnali, je kral Jan na jich próſtwu ſchěßnaczom ſchtrafu zyle ſpuſchcził a pſchecziwo ſchěßnaczom dalſche ßudniſke pſchepytowanje ſaſtajicz dał, tak ſo budże ſkónczńje jenoż nad reſtaurateurom Kaufmannom a nad jidnaczimi druhimi tuteje wězy dla ſjawne ßudżenje wotdżeržane.

Pruß y. Jendżelſki krónprynz je ſe ßwojej knjeni mandżelſkej do Barlina na kralowſki dwór na wopytanje pſchijěł a wonaj chzetaj ßo wot tam pjecza do Wina podacz.

W Barlinje měnja, ſo hacz na dalſche měr woſtanje a ſo ſ turkowſko-grichiſkeje ſwady żana wójna njenaſtanje a ſo budże ßebi turkowſke knjeżerſtwo wſchitke poſtajenja pariſkeje konferenzy rad lubicz dacz, jenoż ſo by pſches to tu zyłu wěz na někajke czeßne waschnje ſe ſchije doſtało. Turkowſki ſultan je ßo mjenujzy wot někoho k temu naryczecz dał, ſo by Grichiſkej ſ wójnu hroſył, a nětko, hdyż ßo grichiſki kral tajkeho hroženja njeboji, je jemu teho harowanja żel; pſchetoż wón derje wě, ſo potom, hdyż wón ſ Grichiſkej wójnu ſapoczńje, Rumunojo, Bokharjo a Sſerbja ſ měrom ßedżecz njebudża.

Druha komora pruſkeho ßejma w Barlinje pilnje dale wuradżuje a je mózno, ſo budże ßejm hacz do ßrjedz februara ſe ßwojimi dźěłami hotowy. Po jeho wobſanknjenju budże bórſy połnoznoněmſki parlament do Barlina powołany.

W Barlinje bydli 1417 generalow a wyſchich, 538 druhich wojerſkich ſaſtojnikow a 16,778 podwyſchkow a wojakow.

Awſtria. Khěżor je wobſanknył, ſe ßwojej knjenju mandżelſkej Khrowatſku a woßebje tamniſche hkowne město Sahrjeb (Agram) wopytacz. Najſkerje ßo tajke wopytanje hižom w měßazu februaru ſtanje.

Na galizyſkim ßejmje běchu loni pólſzy ſapoßłanzy někajke wobſanknjenja ſczinili a je potom winſkemu ſhromadnemu ßejmej pſchepodali, ſo by wón tute poſtajenja kedżbu měł. Ale dokelż je w tutych poſtajenjach tójſchto żadanjow, kotreż miniſterſtwo Polakam dopjelnicz nochze a teho dla też khěżorej loni do Galizyje puczowacz njedaſche, dha też winſki ßejm tajkich poſtajenjow hacz dotal kedżbu měł njeje. Na to ßu ßo polſzy ſapoßłanzy na winſkim ßejmje ſkónczńje roshněwali a na miniſtrow, każ też na pſchedßydu druheje komory praſchenje ſtajili, hacz a hdy budża tute poſtajenja do wuradżowanja wſate. Miniſterſtwo chze po někotrych dnjach na tajke praſchenje wotmolwicz.

W naſtupanju powodżenych podkopkow pod městom Wjeliczku njeje niczo noweho powjedacz, hacz ſo woda pſchezo bóle pſchibjera, dokelż tej dwě parowej plumpje, kotrejż tam dźěłatej, mjenje wody won wuczerpacz możetej, hacz żorko do podkopkow ſczele.

Swarjenje winſkich nowinow na hrabju Bismarka a barlinſkich nowinow na hrabju Beuſta je nimale zyle ſaſtało; ale ſo byſchtaj nětko Bismark a Beuſt hižom dobraj pſcheczelej byłoj, to drje tola nichtó měricz njebudże.

Franzowſka. Khěżor je 18. januara franzowſki ßejm ſ dlěſchej ryczu wotewrił. Wón w njej najprjódzy na ſakony ſpomina, kotreż, wot prjedawſcheho ßejma wuradżene, pſched někotrym czaßom do żiwjenja ſtupichu, potom praji wón, ſo je nowe wojerſke ſrjadowanje dokonjane a to w tak dobrej měrje, ſo ßo Franzowſojo pſched żanym njepſcheczelom bojecz njetrjebaja, ale móža w dobrym pokoju dźěłacz a w dobrym pokoju płody ßwojeje dźěławoſcze wužiwacz. Dale rjekny khěżor, ſo franzowſke knjeżerſtwo ſe wſchěmi wjerchami w dobrym pſcheczelſtwje ſteji a ſo je pariſka konferenza pucz wunamakała, na kotrymż móże ßo też turkowſko-grichiſka ſwada wotſtronicz. Na to roſeſtaja Napoleon, ſchto by ßo nětdże w tutym lěcze k lěpſchemu kraja wuradżicz měło a wupraji tu nadżiju, ſo Franzowſka bjes revoluzije — jenoż na měrnym pucze — pſchezo wjetſche duchowne a materialne polěpſchenja dobudże.

Tak derje franzowſke, każ też druhe nowiny ßu teho měnjenja, ſo tuta Napoleonowa ryczecz na ſdżerżenje měra pokaſuje, woßebje dokelż wón też ani ſ jenym ßłowczkom na němſke naležnoſcze ſpomnił njeje.

Schtoż pariſku konferenzu, turkowſko-grichiſku naležnoſcz wuradżowazu naſtupa, dha je ta ßama, tak rjez, hižom ſkónczena. So by to, ſchtoż je wona wuradżiła, jara ważne było, to ßo prajicz njehodzi, a njebudżiſche trjeba było, teho dla w hromadu ſtupicz. Konferenza je mjenujzy wobſanknyła, grichiſkemu kralej dobru radu dacz, ale wona je ſ dobom wobſanknyła, ſo ßo dale

wo to staracz njebudże, hacz wón po tutej dobrej radże cżini abo njecżini. Wona radżi mjenujzy grichiskemu kralej, 1) so by wón tym dobrowolnikam, kotsiż ßo pschecżiwo Turkowskej w grichiskim kraju shromadżuja, rosehnak a nowe shromadżowanja tajkich ludżi njepschiswolik; 2) so by wón grichiskim kódżam sakasak, ludżi, bróń a zyrobu k sbéżkarjam na kupje Krecże wosycz a 3) so by kscheszżijanam, kiż ßu s kupy Kréty do Grichiskeje cżekli, żanych sadżéwkow njecżinik, hdyż ßo tuczi domoj wrócżicz chzedża. — Jeli grichiski kral do teho swoli, dha chze turkowski sultan też s mérom wostacz.

Grichiski poßkanz ßo s zyka na wuradżowanjach konferenzy wobdżélik njeje, dokelż jemu nochzychu to ßamo prawo dacz, każ turkowskemu poßkanzej.

Kak budże ßo turkowsko-grichiska naležnosez nétko dale plesez, to ßo njehodzi prajicz. Jeli je grichiski kral s wójnskim pschihotom hotowy a teho runja też rumunski wjerch Korla, a jeli to wésczе wérno, so ßo żadyn zusy wjerch dale do turkowsko-grichiskeje swady méschecz nochze, dha je lohko mózno, so wonaj turkowskeho sultana k wójnje nawabitaj, dokelż mataj nadżiju, so turkowske wójsko sbijetaj, woßebje dokelż bychu drje Sserbja a Bołharjo (Bulgarojo) też wojowacz pomhali. Nimataj pak wonaj wscho tak pschihotowane, każ ßo ßkuscha, dha budżetaj drje tak dołho Turku na pokoj wostajicz, hacz sa njeju składny czaß pschindże.

Najlépje by wschak też było, hdy by ßo żadyn zusy wjerch do teje swady njeméschak, kotraż bjes turkowskim sultanom a jeho kscheszżijanskim poddanam a Grichami wobsteji; pschetoż hdyż tuczi s dobom pschecżiwo sultanej nastupja, dha też sultana wésczе skóncznje pschewinu. Potom njech rumunski wjerch wschéch Rumunow do jeneho kralestwa sjenoczi, ßerbski wjerch pak wschéch tamnischich Sserbow, Bołharjo njech pak ßebi bołharske kralestwo sałoża a grichiski kral njech ßebi grichiske kupy wosmje, Konstantinopel pak njech ßwobodne mésto wostanje: — tak by tamnym ludam pomhane było a zusy wjerchojo bychu też s tym s pokojom byli; pschetoż tamnischim ludżom drje woni europiske turkowske kraje popscheja, jenoż so Rußowska abo Awstriska a t. d. niczo njedostanje.

Rußowska. Awstriske a franzowske nowiny wudawaja, so ßo rußowske wójsko na rumunskich a galizynskich mjesach w hromadu cżehnje; ale hacz je schto na tym wérno, to ßo njehodzi s wéstoszu prajicz, dokelż ßo spomnjenym nowinam pschezo néschto wo Rußowskej dżije, wo cżimż skóncznje niczo wérno njeje.

Cżornohórski wjerch Mikławsch je do Petersburga pschijél a tam hižom wschelake rosrycżowanja s ministrami a też s khéżorom mél. Najskerje chze tam nawjedżecz, kak ma ßo sadżerżecz, jeli turkowski sultan wójnu sapocznje.

S Kawkasa pißaja, so je ßo tam loni wjele Cżechow pscheßydliło, kotrymż ßo tam jara derje lubi, a so tam teho dla też létßa wjele ludżi s Cżech poczehnje. Woni tam pjecża dobry kraj darmo abo sa jara tunju płacżisnu dostanu.

W Polskej ma ßo po pschikasni s Petersburga nétko po starej julianskej protyzy liczicz, każ ßo to hižom hewak w zyłym ruskim khéżorstwje cżinjesche.

Bucharski emir je s Rußowskej mér sczinił a je pschiswolił, so ßmédża rußowszy pschekupzy w jeho krajach ßwobodnje a bjes sadżéwka wikowacz.

Schpaniska. Wolby sa ßejm ßu skónczene a ßejm ßam budże teho dla bórsy w hromadu powołany. Wjetschina wolbow je pjecża na tajkich mużow panyka, kotsiż chzedża, so by Schpaniska kraleſtwo wostaka.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wczera psched tydżenjom, pjatk 15. januara, béschе na tudomnym wokrjeßnym ßudże sjawne a ertne ßudżenje pschecżiwo skużobnej holzy Madleni Burkez s Njeßwacżidła. Tu ßamu winowachu, so je woheń, kotryż psched nékotrym cżaßom na knjezim dworje w Ssolschezach wudyri a tamnische hródże a tsi żiwnosczе do procha a popjeła pschewobrocżi w njekedżbliwosczi s rosraženej latarnju sanjerodżika. Ssudnizy béchu każ to po nowym sakonu w srédnjo-cżežkich pscheſtupjenjach nétko pschezo tak je, 7 mużojo: tsjo prawisnikojo a 4 mużojo s luda (schöffojo). Cżile schtyrjo pak béchu: kubler Kschiżan s Budyschina, pschekupz Wjela s Budyschina, kubler Skop s Kschiweje Borschcze (wschitzy tsjo Sserbjo) a néhdyschi draschler Heino s Budyschina. Cżile ludowi pschißudnizy*) (schöffojo) maja pschi ßudżenjach zyle te ßame prawa każ cżi tsjo prawawucżeni ßudnizy. Jich ménjenje a hłóß płacżi tak wjele, każ hłóß wucżenych ßudnikow. Woni ßu pokni ßobu ßudnizy a ßedża s wucżenymi tsjomi ßudnikami sa tym ßamym ßudniskim blidom. Kózdy wot nich ma to prawo, pschi ßudżenjach na wobskorżeneho, ßwédkow atd., je-li ßo jemu to a wono hischcze dosez njepschepytane a njewujaßnjene bycz sda, praschenje cżinicz a teho dla namjety stajecz, runje każ wucżeny ßudnik. Pschi wudżékanju wußudżenja płacżi hłóß kózdeho wot nich tak wjele, każ hłóß kózdeho prawawucżeneho ßudnika. Woni ßu s tymi tsjomi prawisnikami jene ßudniske kollegium. Schtyrjo pak ßu teho dla, so bychu tamnych tsjoch prawisniskich ßudnikow pschehkoßowacz móhli. Tak dha je, Bohu dżak, tón cżaß saßo pschischok, so maja Sserbja saßo też mużow se ßwojeho naroda jako ßudnikow w ßudach ßedżo. Też w pschißahanskich ßudach, kotreż budżeja nad najcżeżschimi pscheſtupnikami a słóstnikami ßudżicz, budżeja teho runja pschihodnje też Sserbja jako ßudnizy ßydacz. — Wobskorżena Madlena Burkez,

*) Tak budżemy jich pschichodnje mjenowacz, pschetoż tuto mjeno ßo nam lépsche sda, dyżli „pschißydy“.

kotraž mějeſche hewak dobru khwalbu ßwěrneje ßkužobnizy, bu wot ßuda ſa njewinowatu pósnata a wot wobſkorženja woßwobodżena, tak pak na mějcze ſ jaſtwa puſchczena.

W.

S Wulkeho Radſchowa. W naſchej woßadże, kotraž ſ tſjoch wßow, mjenujzy ſ Wulkeho Radſchowa, Drěnowa a Wukrancžiz wobſteji, je ßo w ſańdżenym lěcze narodżiło 50 dżěcži (4 mjenje hacž lěto prjedy), bjes nimi runje tak wjele ßynkow kaž dżowcžiczkow. — Pſchipowjedanych bu 15 porow (9 mjenje hacž 1867) a ſ nich bu 10 porow tudy wěrowanych. — Semrjeło je 23 woßobow (33 mjenje dyžli loni, hdżež w jenej wßy naſcheje woßady ſtraſchnu hłowjazu khoroſcž typhus — mějachmy). Spowjedanych běſche 1059, to je 143 wjazy, dyžli loni, bjes nimi 29 paczerſkich dżěcži; wyſche teho bu 19 woprajanych, ſ kotrychž ßu 10 ſemrjeli. Wot tych ſpowjednych běſche 470 Sserbow, 589 Němzow.

Kollekty, kotrež ßo w ſańdżenym lěcze w naſchej woßadże ſhromadżowachu, ßu nimale 24 toleŕ wunjeßke. — Naſchej zyrkwi je njebo khlamaŕ Janko w Krjebi 100 toleŕ wotkaſaŕ, wot tutych pjenjes dyrbi ßo pak daň tak dołho ſhromadżowacz, hacž kapital tak naroſcze, ſo jeho daň kóždolětnje 55 toleŕ wunjeße.

W ſańdżenym lěcze, hdżež mózachmy ſ naſcheje wyßoko leżazeje wßy ſkoro wſchědnje wohnje widżecz, je Bóh naſchu woßadu hnadnje pſchepuſchcził, jenoż krótko pſched hodami je ßo w Drěnowje jena burſka brózeń wotpaliła.

Dwaj mandżelſkaj we Wukrancžizach ſtaj loni ßwój ſłoty kwaß ßwjeczikoj a doſtaſchtaj wot naſcheje ſwudowjeneje kraloweje rjanu bibliju, mandżelſka pak, kotrež je woßlepiła, wot naſcheho krala dar wot 10 toleŕ. Woboje bu jimaj pſched Božim woktarjom pſchepodate.

Wulki wětr, kotryž w decembru mějachmy, je wěži (tórmej) kryw wſaŕ, kotraž na naſchej horje Dubrawje ſtejeſche a ſ kotrejež mějachmy kraßny wuhlad daloko a ſchěroko pſches wulki dżěl ſakſkich a pruſkich Łužizow. Tajke wobſchkodżenje budża wſchitzy wobżarowacz, kiž ßu naſche hory hdy wopytali, a to czim bóle, dokelž ßo wěża pjecża ſaßo njenatwari.

Naſcha wjeß je daloko jako tajka ſnata, ſo ma mało wody, a tola je ßo tudy popołdnju 5. januara jedyn 6lětny hólczež w někajkej hlinjanej jamje ßrjedż wßy ſatepił.

S Budyſchina. Lotterijowy kollekteur k. C. F. Jäger sen. tudy je pſchi czehnjenju druheje klaßy 75. krajneje ſakſkeje lotterije ſaßo dobre ßboże měŕ, pſchetož hłowny dobytk tuteje klaßy, to je: 12,000 toleŕ, je do jeho kollekzije panył.

S Budyſchina. Tudomny poſtmiſchtr k. Krauße je ſa poſtdirektora powyſchcny.

S Budyſchina. Kaž ſ programma, nam pſchipoßłaneho widżimy, ſměje cžeſka bjeßada w Lipſku w ſale tak mjenowaneho „Eldorada" njedżelu 30. januara koncert a bal. Pſchi koncercze budże k. Luke, kiž je někotre lěta w Budyſchinje pſchebył, tež dwě ßerbſkej narodnej pěßni ſe ſběrki k. Kozora ſpěwacz.

S Holeſchowa. Na tudomnych leżomnoſczach bu 19. januara njeſnaty muż, něhdże 60—70 lět ſtary, morwy namakany. Wón bě najſkerje ſmjerſnył a po jeho hubjenej draſcze ſda ßo, ſo je proſcheŕ był.

S Budyſchina. S Chemnitzy pißaja, ſo ſtaj ſ waldheimſkeje khoſtarnje dwaj ſataj czeknykoj a ſo je jedyn wot njeju najſkerje prjedawſchi gardyjěſny a kowaŕ Heinrich ſe Sswinarnje, kiž bu wſchelakich paduchſtwow dla na 6 lět 3 měßazy wotßudżeny.

S Budyſchina. My mamy tudy hižom pſches tydżeń ßylne mjerſnjenje a ſańdżenu ſchtwórtk ſahe rano je mały ßněžk panył.

Spěwy.

Cžornokhołmczańſki ſpěw na Handrija.

Hłóß: Eine neue Mordgeſchichte leg' ich dir, mein Leſer, für ꝛc.

Cžitarjo mój lubowany,
Nowu mam hiſtoriju;
Podawk tudy powjedany
Njedżerž ty ſa baßniczku!
O kak wulke ſtróżenje
W Khołmzu ßo ſaß' mějeſche!
Tu pak pſchezo něſchto je
Sa te ſtare baby. —

Tyßaz, wóßom ſtow a ßydom
A ſchěſczdżeßacz pißachmy,
Handrij dyrbjeſche bycz hnydom
W Cžornym Khołmzu ßwjeczeny:
Duž muż ſtary namaka
K Pjetſchkezom ßo do doma,
Jara wulku brodu ma
A tež wſchelke druhe. —

Na ßynje wón leżał běſche
Hižom na dwě njedżeli,
Żanoh' khlěba niemějeſche,
Hubjeny bě po draſczi;
Bjes nohajzow wbohi bě,
Żanych ſchkórnjow, ach kak ſlě!
Wonkach ſyma a tež ßněh,
Bjes khołowow boßy!

Kaž poß bě wón nětko hłódny,
W brjuſche jemu korczeſche,
Duž bě Pjetſchkez babje ſchkódny,
Jabłuka ta mějeſche.
A ſchto wón nětk ſapocža?
Babine jě jabłuka;
O na tajkoh' paducha!
Sſhydomnacz bě ſbytknych. —

Jabłuka nětk wotbjerachu
Kóždżiczki dżeń wulzyſchnje,
Duž tam ludżi ſawołachu,
Kóždy ſ nich nětk pytaſche.

A schto lud tam namaka?
Rostorhanoh' koschlaka,
Kiž so tamle powala
K strachej wschitkim ludźom!

Woni jeho dowjesćz dachu
K Kubizezom do korczmy,
A tam radu skkadowachu,
Schto nětk czinicz? Do nozy
Piwo, palenz pijachu,
Zyku nóz tam sedźachu
A tak mudrje rycźachu
Hacž do swětkoh' ranja.

Handrija bu poswjeczene
Tak w tym lěcze wyssoko,
Zónske běchu nastrózene
We wutrobach hluboko.
A tón mužik wobstarny
Bu nětk twjerdze sajaty,
Do Wojerez wjedźeny
Wot kholmczanskich ludźi.

Schto so s nim je dale stało,
Njepraji ta keklija;
Nam pak njeje to so dźało,
Bě kaž dźiwja honitwa.
Ta do naschoh' pomjatka
Wostanje nam sarhta,
Handrij stajna spomnjenka
Na toh' muža budze! —

St.

Přilopk.

* We Wuherskej maja w tu khwilu wjele wobczežnosćze s rubježnikami, tak so na někotrych dróhach pósty wjazy njejěsdźa. Wóndanjo běchu njedaloko Felegyhazy wojazy na nich wuczahnyli a jim je so radźiło, 23 rubježnikow popanycz a někotrych satsělicz. Jedyn wojak bu wot rubježnikow czežko rjanjeny.

* W Henkeresu (w Delnej Wuherskej) je jedyn skaženy (sczekły) wjelk 24. decembra dźewjecz człowjekow skusał, wot kotrychž je hižom jedyn wumrjeł.

W Libischu (w Morawje) je wóndanjo jena žona wumrjeła, kiž bě 106 lět stara. Poslenje 15 lět bě wona jako khuda wumjeńkarka w kruwarni bydlika.

* Czah, kotryž bě po želesnizy s Peschta do Wina wotjěł, dyrbjesche so blisko Waitzena sazo wróczicz, dokelž běsche želesniza tak je sněhom jawěta, so lokomotiva dale jěcz njemóžesche.

* S Würzburga pisaja, so je na jenej wsy njedaloko tuteho města jedyn schewski wuczomnik brózeń swojeho mischtra japalił a so so psches to 38 domskich, 44 brózjnjow a 28 hrodźow wotpali. — Praschany, czoho dla je to czinił, rjekny wón, so po jenym prjedawschim wohnju njeje někotre dny dźěłacz trjebał, a so je sebi někotre swjate dny czinicz chcył.

* W Kopańzu w Delnej Łužizy je hajnik Schołta na to waschnje swoje žiwjenje shubił, so jena khójna, kotruž puschczachu, na njeho pany a jeho tak straschnje wobschkodźi, so dyrbjesche sa dwě hodźinje wumrjecz.

* Blisko Nordhausena bjes Ellrichom a Walkenriedom je so 15. januara tunnel (podsemski pucz), kotryž tam sa želesnizu twarja, sazynył a je psches to 17 dźěłacerjow wo žiwjenje pschischło.

* Jako bu wóndanjo jena měschczanka we Wiesu (w Schtyrskej) khowana, njeschchu schesczo jeju synow kaschcz a sedmy (kiž bě duchowny) jej czělnu rycz dżerżesche.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska cyrkej: Hendrich Josef Sturm, pschekupnik a wobydler na Židowje, s Hanu Amaliju Schekeziz tam. — Jan August Klingst, maschinuwodźer w papjerniku a khěžer na Židowje, s Hanu rodź. Jurkez swudowjenej Halmowej na Židowje.

Katholska cyrkej: Jan Schołta, pohonczj w Budyschinje, s Marju Schimanez s Radworja.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Martha, Jul. Hermanna Wjeńka, měschczana a tyscherskeho mischtra, dź. — Marja Martha, Augusta Adolfa Brody, wobydlerja w Budyschinje, dź. — Marja Martha, Jana Bohuwěra Schramy, nózneho strażnika, dź. — Hana Theresta, Handrija Ramscha, měschczana, khěžerja a krawza, dź.

Michalska cyrkej: Ernestina Wilhelmina, Mateja Schibaka, wulkosahrodnika w Srěschinje, dź. — Ernst Gustav Jurij, n. s. na Židowje. — Hana Madlena, Jana Kalicha, kujeżeho hetmana w Ratarjezach, dź. — Hana Martha, Korle Adolfa Woigta, wobydlerja pod hrodom, dź. — Marja Helena, Pětra Jeremiasa, wobydlerja na Židowje, dź. — Hana Augusta, Jana Khěžnika, pohonczja na Židowje, dź. — Marja Augusta, Augusta Kaspra, žiwnoscerja w Němsezach, dź. — Korla August, Jana Nowaka, wobydlerja na Židowje, s. — Hana Marja, Handrija Hajny, žiwnoscerja w Ratarjezach, dź. — Marja Hańža, Jana Ernsta Wehle, pschekupnika na Židowje, dź. — Gustav Hermann a Korla August, n. dwójnikaj, w Sezijezach.

Zemrjeći:

Dźeń 22. decembra: Handrij Ernst Wagner s Wulkeho Wjelkowa, 12 l. — 27., Jan Greulich, wobydler w Barcze (wumrje w Budyschinje). — 29., Marja Madlena Holschkez w Budyschinje, 27 l. — 31., Martha Marja, Korle Moritza Müllera, wobydlerja na Židowje, dź., 5 m. 16 d. — Marja rodź. Pětrkez, njebo Jana Kirschki, khěžkarja w Boranezach, sawost. wudowa w Radźanezach, 77 l. — 1. januara: Michał Broda, najeńk-korczmar pod hrodom, 34 l. 7 m. 19 d. — Augusta rodź. Mitaschez, Korle Ernsta Rysyka, wobydlerja we Wulkim Wjelkowje, mandźelska, 30 l. 5 m. 23 d. — Jana Schczěpanka, wowczeho mischtra w Delnej Kinje, morworodźeny s. — 7., Jan Schubert, wobydler w Budyschinje, 45 l. — 8) Julius Herrmann, Bjedricha Wylema Tafla, krawza na Židowje, s., 3 m. 11 d. — 9., Madlena rodź. Kozorez, njebo Handrija Mužika, sahrodnika w Czichońzach, sowostajena wudowa, 74 l. 6 m.

Jenoż na ßerbſkej haßy cžo. 10

w domje knjeſa pſchekupza Nieckſcha

ſteju ſa cžaß hermanka ſ jenym dżélom mojeho ſkłada a pſchedawam po jara tunich płaczíſnach. S krótka ſpomnju tudy jenoż na płaczíſnu nékotrych tworow:

¼ ßmuhata a karrirowana lama, łohcż po 12 nßl.	⅝ = = möblowy kattun, łohcż po 3 nßl.
⅘ pißana karrirowana lama, łohcż po 3 nßl.	⅘ glauchaſke draſczeniſchcża, łohcż po 14 np.
⅘ caßinety k poczehnjenju na jeczki, łohcż po 28 nßl.	⅘ ſchottſke poils'y, łohcż po 3½ nßl.
1/10 czorny doubelſtoff ſapoczejo wot łohcż po 14 nßl.	jendżelſke wutki ſa kholowy ſ gallonom łohcż po 4 a 5 nßl.
⅞ połwołmjane flanelle, łohcż po 5 a 5½ nßl.	brünnſki buckſking a aachenſke doubles po wupſchedawanſkich płaczíſnach.
⅚ barbunjepuſchczaty kattun, łohcż po 28 np.	
⅝ teho runja, łohcż po 22 np.	

Robert Bernhardt s Draždżan

na freibergſkim torhoſcheżu 21b a 21c

Jenoż ſa cžaß hermanka

na ßerbſkej haßy cžo. 10.

K wobkedżbowanju ſa měſto a na wßy.

Budyſke ſjenoczeńſtwo

ma kóżdy wiczny dżeń ſ napſchecża ſłoteje króny,

na firmach ſnate, bohaty ſkład muſkeje draſty, jenoż ſ dobrych, dżerżazych wutkow ſchiteje, po ſpodżiwnje tunich płaczíſnach

ſ napſchecża ſłoteje króny.

Njech ßo jenoż na firmy kedżbuje.

Budyſke ſjenoczeńſtwo.

Ważne ſa kożdeho.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty po ſpodżiwnje tunjej płaczíſnje na żitnych wikach w hoſcheńzu k ſłotej hwězdże po 1 ſkhodże.

So bychmy ſymſki ſkład wurumowali, pſchedawamy ſymſke nawoblekarje a paletoty, jaquety, kholowy a łazy, bajerſke joppy, hólczazu draſtu, ßukńje, ſchlafroki a t. d.

Wſchitko po ſpodżiwnje tunich płaczíſnach.

Jenoż w ſłotej hwězdże na żitnych wikach po jenym ſkhodże.

Połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo.

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcherſkeho miſchtra w Budyſchinje,

na ßerbſkej haßy cžo. 20

poruczą ßwój doſpołnje ſrjadowany ſkład po nowſchej módże a derjedżélanych wězow, jako: pißne ſekretarje, khamory ſa ßléborne wězy w ſchklenczanych a ſchpihelowych płatach, ſchkleńczane khamory ſ komodami, pißne blida ſa knjenje, kulojte blida ſe ſtołpom, wucżahowanſke blida, ſofablida, hrajne, myjne, ſchijne a nippesblida, komódy, etażery, draſtkhamory, draſtſekretarje, koża, toiletty, ſchpihele, ſofy a wſchelake drużiny ſtolzow — k dobroczíwemu wobkedżbowanju pod lubjenjom najtuniſchich płaczíſnow.

Kbofej
punt po 60, 66, 70, 80, 90, 95, 100 np. a t. d.

Zokor zyły punt po 48, 52, 56, 60 np.
Zokor drobny punt po 46, 50, 60 np.

Rajß
wulkofornaty punt po 22 np.
łamany rajß punt po 18 np.

Syrop
punt po 14, 16, 18, 20, 36 np.

Cigarry,
25 ſchtuk po 30, 40, 45, 50 60 np. a t. d.

Palenzy
wſchitkich druźinow najtuniſcho porucza
Rudolph Hölzer
na rózku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Drjewowa aukzia.

Pónd̆zelu 25. januara, dopołnja wot 10 hod̆zinow ſmẽje ßo na wulkoſubrniczanſkim reviru w tak mjenowanych marſchach kóžd̆olẽtna aukzia liſczoweho drjewa.

Wutoru 26. t. m. pak budźa ßo khójnowe dołhe hromady na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W tutych hromadach je wjele wužitkoweho a twarſkeho drjewa.

Shromadźiſna w korczmje we Wulkej Subrniz̆y.

W Delnym Hbjelſku, 13. januara 1869.

Wilhelm, hajnik.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 26. januara 1869 rano ½9 hod̆zinow budźe ßo na ßmochczańſkim reviru

52 jara rjanych ſchmrẽkow, deſkowych klozow wot 15 hacź 28 zolow delneje tołſtoſcze,
7 tak mjenowanych ſrudnych abo weymouthſkich khójnow wot 15 do 21 zolow delneje tołſtoſcze,
12 klozow wot brẽſow, wolſchow, akazijow, woßyzow, lipow a wjerbow,
3 kloftry akazijoweho a wužitkoweho drjewa,
104 dołhich hromadow a pjeńkow

pod wumẽnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna we wulkim parku.

W Ssmochczizach, 13. januara 1869.

C. Thomas.

Haasenstein & Vogler
Zeitungs-Annoncen-Expedition
w Lipsku,
Hamburgu, Frankfurće n. M.,
w Barlinje, Winje, Basele.

Czehnjenja 1. februara 1869.

K. k. awſtr. 1860 ſtatna pożczonka wot 200 millionow ſchẽßnakow.

Hrab. St. Genois'ſke prämijowa pożczonka wot 3 millionow 300,000 ſchẽßnakow.

Saſtojnſzy ſchtemplowane a ſakonſke dźẽlbne wopißma:

ſ kotrymiž ßo fl. 300.000, fl. 50.000, fl. 25.000, fl. 10.000, fl. 5000, fl. 1000 ꝛc. ꝛc. dobycź może, płacza:

1 ſchtuka . . tł. 8.—
5 ſchtuk . . tł. 37.—
11 „ . . tł. 80.—

ſ kotrymiž ßo fl. 50.000, fl. 5000, fl. 2000, fl. 1000, fl. 500 ꝛc. ꝛc. dobycź może, płacza:

1 ſchtuka . . tł. 3.—
5 ſchtuk . . tł. 14.—
11 „ . . tł. 30.—

Sa pſchipoßłanje tutych pjenjes doſtacź pola
Rothſchild & Co, Poſtgaſſe Nr. 14 we Winje.

Knjeſej **J. G. Poppej,** prakt. ſubn. lẽkarjej
we Winje, Stadt, Bognergaſſe No. 2.

Mój knjeże!

Ja cźuju ßo nucźeny, po prawdźe **hojaze ſkutkowanje** Waſcheje ßwẽtoßławneje **anatherinſkeje hubneje wodźicźki** wobßwẽdcźicź.

Wſchelakich lẽkarjow ßym ßo mojeho **hububolenja** dla napraſchował, wſchelake ßrẽdki bjes kóžd̆eho położenja triebał, hacź buch pſches porucźenje wot pſchecźelow na Waſchu **hojazu anatherinſku wodźicźku** kedźbny ſcźinjeny.

Dwẽ bleſchzy teje ßameje ßym ja wutrjebał a **krawjenje dźaßnow je zyle ſaſtako.**

Dźaßna ßu ſtrowe a khabłate ſuby ſaßo twjerdźe ßedźa.

Hdźeż mózu teho dla **Waſchu anatherinſku wodźicźku** pſche tajku njeſpodobnoſcź porucźicź, dha móżecze pſcheßwẽdcźeny bycź, ſo ja to ſtajnje ſcźinju.

S najwẽtſchej dźakomnoſcź mam cźeſcź bycź
ſ poczẽſcźowanjom
H. L. van Swaeninger m/p.

Amſterdam, 20. auguſta 1868.

Na pſchedań ma tajku wodźicźku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy cźo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Hiſchcze žadyn ßrẽdk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcźeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **bẽły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. F. Pannach w Budyſchinje.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcź) ſahoji ſpecialny lẽkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, Jägerſtr. 75/76. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Bližschn hermanksku póndželu (25. januara) chzu ja sbytk mojich wotestajenych tworow — **drasczenischcza a bucksking** — po jara tunimi ale twjerdymi płaczisnami **wupschedawacz.**

August Grützner.

Schtrymparske khlamy
Louis Streblow

na žitnej haßy czo. 49 w domje knihiwjasarja knjesa Weisera

poruczeja dobre wołmjane a bawmjane jeczki a spódne kholowy, dobre wołmjane a połwołmjane schtrympy, dobre dźěczaze rukajzy kaž tež tajke do dźěła, wołmjane a běłe pschedkoschliki, dobre wołmjane a bawmjane schtrykowanske pschedźeno a t. d. k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Drjewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru jako 26. januara t. l. rano w 9 hodźinach budźe ßo na mortkowskim reviru w tak mjenowanym mjelczaku něhdźe 200 schtomow twarskeho a deskoweho drjewa na pscheßadźowanje pschedawacz.

Wuměnjenja budźa psched aukziju wosjewjene.

Drjewowa aukzia

Wutoru 2. februara budźe ßo na libochowskim lěßowym reviru něhdźe 60 stejazych drjewowych loßow, kaž tež jedyn tołsty dub a dźělba khójnowych pjeńkow a hałsowych hromadow na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach pschi kschiwoborschczanskej łuzy pschi ßamej wßy, hdźež budźa wuměnjenja wosjewjene.

Jedyn nowy dwajpschežny wós a 2 ručznaj wosaj ma na pschedań **kowař** w Něczinje.

W **Hlinje** je žiwnoscz czo. 3, kotraž 15 kórzow pola a łuki wopschija, s 2 kruwomaj a se wschěm ratarskim gratom, bjes wumjeńka a hospody, se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza kupnych pjenjes móže stejo wostacz. — Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja Fiedlerja tam.

Strósby a nježenjeny gmejnski wajchtař ßo pyta a móže hnydom nastupicz. — Wscho dalsche je pola podpißaneho shonicz.

Gróscha, gmejnski prjódkstejeř w Burku.

Jedyn ßylny hospodarski wós (Rüstwagen) je w hoscżeńzu k słotemu lawej w Budyschinje na pschedań a je wscho dalsche pola domownika tam nashonicz.

Njedźelu 30. januara

bal w Huczinje,

na kotryž najpodwolnischo pscheproschuje swudowjena **Synapiusowa.**

Na **Drósy** (Entenschenke) pola Rakez je jena žiwnoscz s 9 kórzami pola a łuki se ßwobodneje ruki na pschedań. — Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja Jurja Rjelki tam.

50,000 ßucheho torfa ma na pschedań **Pawlik** w Drobach.

W kniharni Smolerja a Pjecha je sa 4 nßl. dostacz:

Geschworne und Gerichtsschöffen. Volksschrift. Alphabetische Zusammenstellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Bestimmungen der neuesten Königl. Sächs. Gesetzgebung.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacz:

Leczazy list evangelskich ßłowow na młodźinu wo sbożomnosczi tajkich dźěczi a ludźi, kiž ßo sahe wobrocza. Wjasany 10 nßl.

Woltersdorfowy wobras 5 nßl.

Domjazy wołtař. Modleřske knihi. Sestajał H. Imisch farař. Wjasany 8 nßl.

Swjaty advent I. Wopominanja najwoßebnischich wjeschczenjow stareho sakonja na Khrystusa, woßebje k natwarjenje we adventskim czaßu. II. Adventska harfa. 10 nßl.

Sserbski nowy testament a psalmy 6 nßl.

Lutherowa postilla. Wjasana 4 toleř.

Bože dźěczo. Hodowne rosryczownnje Božeho dźěscza s njebjeskimi wobydlerjemi. 2½ nßl.

Serbski słownik 4 toleř.

Žiwjenja Swjatych. Po rjedźe zyrkwinskich stawiznow. Dotal 6 zeschiwkow po 6 nßl.

Khwalcze knjezowe mjeno. Modlitna knižka za katholskich kschesczanow. Po 6, 10, 20 nßl.

Dale tež wschelake druhe nabóżne, powuczaze a sabowne ßerbske a němske knihi a woßebje tež wulki wubjerk **dźěczazych knihi** s rjanymi a pyschnymi wobrasami po 1, 1½, 2, 2½, 3, 4 nßl. a t. d. hacz do někotrych toleř.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Cisło 5. ~ 30. januara. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Srětne podawki. — Spěwy. — Europiska Turkowska. — Ze Serbow: S podhorow. S Khwaczij. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje.

23. januara 1869.

Dowoz: 7959 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	nižša. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	25	—	5	5	—	6	2	5	5	20	—
Rožka	4	15	—	4	10	—	4	18	7	4	15	—
Jecźmjeń	3	22	5	3	20	—	3	22	5	—	—	—
Wowß	2	22	5	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	15	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 15 ngl. a 15 tl. — ngl.
pschenża 62—74 tl., rožka 50—55 tl.,
(to je: za 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 9 tl. 15 ngl.
(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 1/8 tl. drózschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodzinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a je Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 27. januara, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 2⅓ np., 1 połnowažny czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 8⅝ np.; winske bankowki 83⅞ (16 ngl. 7¼ np.)

Najnowsche.

Win, 27. januara. Jendżelski krónprynz je se swojej knjenju mandżelskej dżenża rano do Triesta wotjěł.

Win, 27. januara. Minister snutskownych naležnosczow, Giskra, je wulki kschiž italskeho krónskeho rjadu dostał.

London, 27. januara. Nowiny „Times" pisaja: Bamž póßlanza schpaniskeho nakhwilneho towarstwa psched ßo puschcził njeje.

Paris, 27. januara. Wotmolwjenje grichiskeho krala na wobsanknjenja konferenzy ßo drje w prěnich dnjach februara ßem dostanje. Kajke budże, ßo njehodżi prajicz, a někotre tudomne nowiny měnja, so ßo grichiski kral drje njebudże wójny sminycz móz, dokelž jeho Grichojo hewak wuczerja.

Madrid, 26. januara. Město Burgos je do wobležnosczе date, pschetož tamnischeho gouverneura ßu w tamnischej wulkej zyrkwi skónzowali. Jeho czěło bu psches wschelake haßy wleczene. Dokelž duchowni, kiž běchu w czaßu jeho skónzowanja w tutej zyrkwi, niczo pschecziwo temu cinili njeßu, dha buchu potom schtyrjo wot nich do jastwa wotwjedżeni.

Madrid, 26. januara. Lud, psches to roshněwany, dokelž bamž schpaniskeho poßlanza psched ßo puschcził njeje, czehnjesche dżenża psched wobydlenje bamżoweho poßlanza (nunziuża), wottorhny tam bamżowy wopon a spali jón. Nunzius bě pak k franzowskemu poßlanzej czeknył. — Potom poda ßo lud psched ministerstwo a žadasche, so by ßo nunzius hnydom s kraja pokasał.

Sakſka. Jeho majeſtoſcz kral Jan je wot pruſkeho krala rjad (orden) pour la merite ſa wědomnoſcze doſtał. (Tutón rjad doſtanu jenoż aajwucżenjſchi mużojo na ſwěcze. Druhe wotdżělenje teho ſameho je wojerſke a doſtanu jón tajzy, kotſiż ſu ſo we wojnje woſebje wuſnamjenili.)

Se Schneeberga piſaja, ſo je tam wěſty Leiſching, kotrehoż bě ſo runje ſ khoſtarnje, w kotrez bě nětkotre lěta ſedżał, domoj wrócził, ſwojeho nana ſaraſył, dokelż jemu tón k njekmanemu żiwjenju żanych pjenjes dacz nochzyſche. Mordarja ſu w Eibenſtocku doſahnyli a je ſo wón ſwojeje ſłóſcze wuſnał.

Bjes Draždżanami a Strieſenom ſu rubjezuizy wóndanjo wjeczor jeneho kowarſkeho nadpanyli, jeho k ſemi cżeſlia jemu jeho pjenjeſy — něhdże 3 tolerje — wſali.

W Kamjenzu bu njerodny dżětaczeŕ Müller na ranje 22. januara w dworje cżeſliſkeho miſchtra Hauffy ſmjerſnjeny namakany. — Teho runja je wopiły dżětaczeŕ Röbiſch ſ Oberlichtenawa 23. januara we Wulkim Schunowje w jenej tamniſchej kólni, w kotrejż bě nozowacz chzył, ſmjerſnył.

W Frieſenje pola Reichenbacha ſu ſo 25. januara wjeczor nětkotre twarjenja tamniſcheho ryczerkublerja k. ſ Meczi wotpaliłe.

W Draždżanach bu 24. januara ſchulſki direktor Kögel khowany. Tez piſaja tamniſche nowiny, ſo je ſebi tajny zyrkwinſki a ſchulſki radżiczeł Dr. Gilbert na żeleſnizy palz jeneje ruki rosmjatł a ſo je teho dla njewěſte, hacz budże pſchi połnóznoněmſkeje ſchulſkeje kommißije móz pſchitomny bycz.

Na kralowſkim hrodże bu 20. januara druhi dwórſki bal wotdżerżany a bě něhdy 300 hoſczi pſcheproſchenych.

W Kleindittmansdorfje pola Połcznizy je ſo 19. januara wjeczor Kühnez młyn a rěſak wotpalił. — W Micktenje je pak woheń w nozy 21. januara twarjenja tſjoch burſkich kubłow do procha a popjeła wobrocził.

Pruſzy. Tajny radżiczeł ſ Wecker je pjecza ſa generalneho konſula połnóznoněmſkeho ſwjaſka w Peſchcze pomjenowany. — (Hrabja Bismark je hižom w lěcze 1865 prajił, ſo budże hłowna móz Awſtrije w ſwojim cżaſu ſ Wina do wuherſkeho hłowneho měſta Peſchta pſchepołożena. Jeho wuprajenje je ſo tez dopjelniło, pſchetoż każ wuherſke miniſterſtwo w Peſchcze piſka, tak němſke miniſterſtwo we Winje rejwa, to rěka: ſchtoż ſebi w Peſchcze żadaja, to dyrbja we Winje cżinicz. Duż tez żadyn dżiw njeje, ſo khěżor a khěżorka dlěhe w Peſchcze bydlitaj, dyżli we Winje, a Bismark je tez derje ſpóſnał, ſo budże to wużitne, hdyż ma někoho w Peſchcze, kotryż móże jemu, jeli trjeba, kóżdy cżaſ wo tamniſchich politiſkich należnoſczach wěſtu powjeſcz poſłacz. Teho dla je tam ſpomnjeny generalny konſul woſebje poſtajeny.)

Połnóznoněmſki konſul w San-Miguelu je do Barlina piſał, ſo je w měſcze Rivas'u w kraju Nicaragua (w połodniſchej Amerizy) jedyn Němz ſ mjenom L. C. Paul wumrjeł a, każ ſo ſda, wulke ſamożenje ſawoſtajił, ſo pak tam żani herbja njeſu. Duż je pruſke miniſterſtwo tajku powjeſcz woſjewicz dało, dokelż móhło bycz, ſo ma ſpomnjeny Paul herbow w Europje.

Druha komora je ſakon, ſo żeńtwa bjes ſemjanſkimi a njeſemjanſkimi ſo pſchichodnje wot nikoho wjazy ſaczißnycz njeßmě, ale ſo wona wſchě te prawa wopſchija, kotrez druhe żeńtwy maja, ſa dobre ſpoſnała. — (Hacz dotal mjenujzy w Pruſkej to prawo płaczeſche, ſo móżeſche ſo żeńtwa bjes ſemjanom a njeſemjanku abo bjes njeſemjanom a ſemjanku — ſe ſtrony ſtarſchich abo bliżſcheho pſcheczelſtwa ſa tajku wuprajicz, kotraż niczo njepłaczi.)

Samóżenje prjedawſcheho hannoverſkeho krala, kotrez ma pruſke knjeżerſtwo w ruzy, je nimale na 14 millionow toleŕ wobliczene a wón doſtawaſche wot tuteho ſamożenja lětnje něhdże 600,000 toleŕ danje. Ale dokelż món w nowiſchim cżaſu na wſchelake waſchnje pſcheczinwo pruſkemu knjeżerſtwu ſkutkuje a ſa tym ſteji, kak by ſwoje prjedawſche kraleſtwo ſaſo doſtacz mógł, dha je pruſke knjeżdŕſtwo wobſanknyło, tez daň ſe ſpomnjenych hannoverſkemu kralej ſkuſchazych, pjenjes w ſwojej ruzy wobkhowacz a ju k temu nakożicz, ſo bychu ſo ſte wotmyßlenja hannoverſkeho krala ſkaſyłe. — (Hannoverſki kral njebudże pak żaneje nuſy cżerpicz trjebacz, hdyż tez tutu daň njedoſtanje, pſchetoż wón ma w jendżelſkim banku w Lodonje něhdże 20 millionow toleŕ ſapokożenych.)

Barliſke nowiny powjedaja, ſo budże pruſki ſejm hižom kónz februara wobſanknjeny, tak ſo by ſo potom hnydom połnóznoněmſki parlament powołacz mohł.

W Köslinje je ſo wóndanjo tamniſchi wucżerſki ſeminar rano po 3 hodżinach wotpalił. Wóheń tak ſpěſchnje wokoło ſo hrabaſche, ſo mózachu ſeminariſtoja a druſy wobydlerjo lědow ſ hołym żiwjenjom cżekuycz, tak ſo ſu ſo jim wſchě knihi a draſta ſ wjetſcha ſpaliłe.

Awſtria. Najwyſchſchi ſud je wobſanknył, ſo maja ſo tez biſkopojo krajnemu ſakonu podczißnycz a ſo po tajkim 14. wuſtawk konkordata wjazy njepłaczi. — (Hacz dotal ſudżachu ſo biſkopojo jenoż po zyrkwinym ſakonu.)

Na praſchenje polſkeho ſapoßłanza Semjakowſkeho, cżoho dla miniſterſtwo wěſte wobſanknjenje galizyſkeho ſejma do wuradżowanja wſako njeje, je ſo jemu wotmolwiło, ſo ſo to teho dla ſtało njeje, dokelż je tajke wobſanknjenje wotpohladanjam miniſterſtwa napſchecziwne. Na to je tón ſamy ſapoßłanz tón namjet ſtajił, ſo by ſo ſpomnjene wobſanknjenje ſhromadnemu winſkemu ſejmej k wujednanju prjódkpołożiło. — (Mózno je, ſo to miniſterſtwo ſcżini, ale ſ tym Polakam tez pomhane njebudże; pſchetoż ſejm jich tola tez wotpokaże, dokelż je winſki ſhromadny ſejm po prawym němſki a Němzy

wěscze niczo sa dobre njesposnaja, schtož by Polakam wužitne było. Tych pak jedyn wobžarowacz njemóže; pschetož hdyž budžichu woni cžinili, kaž Cžechojo, dha njebudžichu awstriszy Němzy tajku pschewaha dostali, a budžichu Polazy hižom wscho dawno měli, wo cžož dyrbja nětko najpokornischo proßycz — a je tola njedostanu.)

Ministerstwo wójny je pschikasało, so ßo žana bróń a wojerska nadoba psches awstriske mjesy puschcžicz njeßmě. — (S tutym winske ministerstwo saßo sjawnje pokasuje, so je jemu Tnrka lubschi, dyžli kschescžijan, — pschetož tale sakasnja jenož na to měri, so turkowszy kschescžijenjo žaneje brónje dostali njebychu, kotruž bychu pschecžiwo Turkam nałožicz mohli.)

Khěžor je saßo 20 nowych ßobustawow prěnjeje komory pomjenował. — (Bjes nimi je tež jedyn žid a je s teho widžecz, so dyrbi ßo winske ministerstwo hižom tež pola židow sepjeru pytacz.)

S Wjeliczki pißaja, so je w nowischim cžaßu woda tak pschibjeracz pocžała, so ßu ßo wothacženja teje ßameje hacž na dalsche sastajili.

Jeńdželski krónprynz a jeho knjeni mandželska, kotraž běschtaj na někotre dny do Wina pschijěłoj a buschtaj tam wot khěžora pschecželniwje pschijataj, staj ßo wot tam na pucz do Konstantinopla podałoj.

Franzowska. Ssobustawy pariskeje kónferenzy nětko na to cžakaja, kajke wotmolwjenje grichiski kral na jich dobru radu pósczele. — Franzowske nowiny měnja, so drje budže wscho jene, hacž wón „haj" abo „ně" praji; pschetož — wójna pak pschezo budže.

Belgiska. Belgiska krónprynz, jeniczki ßyn ßwojeju starscheju, je po dołhej khorosczi wumrjeł. Wón bě nimale 10 lět stary.

Schpaniska. Ssejm ßo we bližschim cžaßu we hłownym měscže Madridže shromadži. — W tychle dnjach je ßo w Madridže prěnja evangelska zyrkej wotewriła.

Rußowska. Cžornohórskeho wjeřcha ßu w Petersburgu tak derje na khěžorskim dworje, kaž tež hewak jara pschecželniwje pschijeli. Wón je ßo wot tam do Moskwy podał.

Turkowska. Turkowske ministerstwo dawa w nowinach rosschěrjecz, so to wěrno njeje, so by ßo na grichiskich mjesach wójsko hromadu cžahnyło, — ale nichtó tajke wudawanja njewěri. Wysche teho powjedaja belgradske nowiny, so ßo tež na ßerbskich mjesach turkowske wójsko shromadžuje.

Grichiska. Do tuteho kraja je hižom psches 10,000 Grichow s Turkowskeje pschischło, dokelž ßu wot tam wupokasani abo so ßo nochzedža wot Turkow pschescžehacz dacz, hdyž wójna bjes sultanom a grichiskim kralom wudyri. Mjenujzy Grichojo twjerdže myßla, so bjes wójny njewoteńdže.

Spěwy.

Pschi wěrowanju druheje mandželskeje

po wotemrjeczu prěnjeje.

Tak saßo, luby Sbóžniko,
Po cžežkej srudobje
Cže khwali mój duch s noweho
We džaknej modlitwje.

Bóh je mi saßo pschipoßłał
Žiwjenja towarschku,
S kotrejž ßym dženß ßo wěrował
Pschi Božim wołtarju.

Bóh daj, so tuto mandželstwo,
Kiž dženß ßo sapocžnje,
By nowe sbože pschinjeßło
Sa naß wschěch hromadže.

Njech wjera, luboscz, nadžija
Cžaß naju žiwjenja,
Haj, sbože, měr a jednota
Naß pschezo pschewodža.

Bóh daj, so moja mandželska
Te wbohe ßyrotki,
Kaž ßama ßwoje lubo ma,
Jim kschiwdu njecžini.

Dha budže Bóh na ßudnym dnju —
Kaž steji w bibliji —
Ju stajicz ßej na prawizu
A s cžescžu prajicz ji:

„Schtož ßy ty, jich macz pschirodna,
„Na jenej ßyroczi
„We mojim mjenje cžiniła,
„To cžiniła ßy mi."

A tak dha wjedž Bóh sbožomnje
Naß naj' pucz žiwjenja,
Hacž junu naj' pucz doschoł je,
A wsmi naj' do njebja.

Pětr Młónk.

Europiska Turkowska.

Dokelž ßnadž so po krótschim abo dlěschim cžaßu stanje, ßo budže turkowski sultan wo to wojowacz dyrbjecz, hacž w europiskej Turkowskej ßwoju dotalnu móz wobkhowa, dha dowolamy ßebi w ßlědowazym rosestajecz, kajke ludy w spomnjenym kraju bydla.

Hdyž my Grichow wuwosmjemy, kotrychž něhdže 800,000 w europiskej Turkowskej bydli, dha ßu tam Albanesojo (abo Schkipetarjo, kaž ßo ßami mjenuja), kotrymž Turkojo Arnautojo rěkaja, najstarschi wobydlerjo. Woni bydla w tak mjenowanej Albaniji, to je w krajinje, 60 mil dołhej a něhdže 18 mil schěrokej, kotraž ßo podla adriatiskoho a joniskeho morja rospschescžera. Jich je něschto psches 2 millionaj a woni mjesuja na połnozy s Cžornohoru a Boßniju, k ranju se Sserbiju, Mace-

doniju a Theßaliju, k połodnju ſ Grichiſkej, k wjeczoru pak ſ adriatiſkim a joniſkim morjom. Woni maja ßwoju ßamßnu ſtaru rycz, roſemja pak ſ wjetſcha tež grichiſzy, dokelž w jich pſchimórſkich měſtach wjele Grichow bydli. W lěcze 1478 pſchińdżechu woni pod turkowſke knjejſtwo a něhdże wot lětu 1750 je połoja Albaneſow wot kſcheſczijanſkeje wěry k turkowſkej wěrje pſcheſtupiło. Woni ßu dobri wojazy, pſchi tym pak rubežny, dżiwi narod, tež rad ſ Turkami wojuje, jeli móża ßo někajkeho dobytka nadżecz. Na nich chze ßo turkowſki ſultan woßebje ſepjeracz, jeli ſměje ſ grichiſkim kralom wójnu; ale wone móże ßo ſtacz, ſo ßo w tym moli, dokelž ßnadž woni na grichiſku ſtronu ſtupja.

Wot Albaneſow dżěmy k Cžornohorjanam. Cžornohórſka, kiž něhdy k ßerbſkemu kraleſtwu ßłuſcheſche, wupſchěſcżera ßo něhdże 70 kwadratnych mil bjes Dalmaziju a Albaniju, njedoßaha pak hacž k adriatiſkemu morju, pſchetož tamniſcha pſchimórſka krajina ßłuſcha k turkowſkej Albaniji a rěka Spicž. Cžornohorjenjo chzedża tutu pſchimórſku krajinu rad měcz, dokelž bychu potom wotewrjeny pucz k ßamemu morju měli, ale ani Turkowſka ani Awſtria jim to ženje popſchaka njeje. Cžornohorjenjo ßu Sserbjo a rycza ßerbſki a Cžornohórſka ma něhdże 196,250 wobydlerjow, kiž ſ wjetſcha prawoßławnu (grichiſko-katholſku) wěru wuſnawaja. Po bitwje na Koßowym Polu (1389), hdżež buchu Sserbjo wot Turkow tak ſbiczi, ſo dyrbjeſche ßo Sserbia turkowſkemu ſultanej podczińnycz. bě Cžornohórſka ta jeniczka ßerbſka krajina, kotraž ßwobodna a ßamoſtatna woſta. Cžornohorjenja ßu teho dla nimale bjes pſchеſtacza ſ Turkami wójnu wjedli, ale woni ſtajnje tak twjerdże wojowachu, ſo jich Turkojo pſchewinycz njemóżachu. Cžornohórſka je teho dla, dokelž je jara horata, tež jara njepłódna a wſchitke lětne krajne dokhody a wudawki woblicza ßo jenoż na 40,000 ſchěßnakow. Wyſche teho dostanje pak ßerbſki wjerch kóżde lěto 2000 dukatow wot rußowſkeho a 50,000 frankow (nórtow) wot franzowſkeho khěżora. — Kóżdy cžornohórſki Sserb je wojak a teho dla tež wot młodoſcze kóżdy ſ brónju wobkhadżecz wuknje. Cžornohórſke wojerſke naležnoſcze ßu tak ſrjadowane, ſo móże ſa dwaj dnjaj 35,000 derje wobbronjenych muži na wójnu cžahnycz.

Sserbia mjeſuje k połnozy ſ Awſtriju, wot kotrejež ju rěży Donawa a Sava dżělitej, k ranju ſ Walachiju a ſ widinſkim (turkowſkim) ejalatom (provinzu), k połodnju ſ niſchſkim ejalatom a ſ Boßniju a k wjeczoru tež ſ Boßniju. Sserbia wopſchija něhdże 1000 kwadratnych mil a ma něſchto pſches 1 million wobydlerjow. Tuczi ßu ſ wjetſcha Sserbjo, tola je tam tež 186,000 Rumunow, 4,000 Bołharow, 1800 żidow, 8000 zyganow a 6000 ludzi ſe wſchelakich europiſkich krajow. — Hacz runje je ßo Sserbia wot Turkow wußwobodżiła, dha dyrbi wona tola hiſchcze turkowſkemu ſultanej kóżde lěto 40,000 dukatow dawka dacz. — Sserbia nima żaneho krajneho dołha a ſa ſchulſku wuczbu njetrjeba nichtón niczo płaczicz, dokelž ßu tam ſa ſchule ſe wſchelakich wotkaſanjow a dobrowolnych darow tak jara wulki kapital nahromadżili, ſo dań ſ tuteho ſa zyły kraj na ſchulſki pjenjes doßaha. Haj, tutón kapital je w nowſchim czaßu tak naroſtł, ſo mózachu pſched něktrym czaßom ſ njeho miniſterſtwu wójny tójſchto pjenjes požczicz. — W Sserbiji dyrbi tež kóżdy muſki człowjek wojak bycz a wójſko je nimale zyle po pruſkim waſchnju ſrjadowane a liczi ſ landwehru 80,000 wojerſzy derje wuhotowanych muži, Sserbia móże pak w czaßu nuſy 150,000 muži pod brón ſtajicz. Kaž Cžornohorjenjo, tak ßu tež Serbjo wuwołani wojazy a ſ zyła ſtrowy, rjany lud.

W Boßniji a Herzogowinje bydla tež Sserbjo, tola hiſchcze ßwobodni njejßu, ale pod ßurowym turkowſkim knjejſtwom ſteja.

Kaž Sserbia tak tež je Rumunſka w tajkim naſtupanju turkowſkemu ſultanej poddana, ſo dyrbi jemu rumunſki wjerch lětnje 200,000 toleř wotedacz. Rumunia wobſteji ſ prjedawſcheje Moldawſkeje a Walachiſkeje a mjeſuje k połnozy ſ Rußowſkej a Awſtriju (Sſedmihródſkej), k połodnju ſ Turkowſkej (Bulgariju), k ranju ſ cžornym morjom a ſ Rußowſkej a wopſchija 841 kwadratnych mil a 4 millionу wobydlerjow. Tuczi ßu ſ wjetſcha rumunſkeje narodnoſcze a rycza ßwoju ßamßnu rycz, kotraž je ſ wjetſcha ſ łacżanſkeje rycze naſtała, tola pak tež wjele ßłowjanſkich ßłowow we ßebi ma. Wójſko je w nowiſchim czaßu po pruſkim waſchnju ſrjadowane a wopſchija ſ landwehru něhdże 70,000 muži.

Hiſchcze jedyn lud je w Turkowſkej a hacz runje je tam tón naßylniſchi, dha ßebi tola hiſchcze ßwobodu dobył njeje. To ßu Bołharjo (Bulgarjo), ſchtož je lud ßłowjanſkeje narodnoſcze a jich rycz je ßerbſkej khětro bliſka. Nimale zyła połnóznonaranſcha Turkowſka (Moesia inferior) je wot nich wobydlena, teho runja turkowſka Rumelia, tak ſo woni bliſko hacz k Konſtantinoplu doßohaja. Tež w naranſchej Albaniji jich tójſchto bydli. Jich je něhdże 5 millionow. Woni ßu jara pilny, měrny lud, ale pſchecziwo Turkam ßo tola nimale kóżde lěto pak tu pak tam ſpjecza a ßo ſ nimi bija. Jeli trjeba, dha bychu woni ſ najmjeńſcha 100,000 muži na wójnu poßłacz mohli.

Woprawdżitych Turkow je w europiſkej Turkowſkej jenoż 1 million a ſ druhich tamniſchich narodow wuſnawataj něhdże 2 millionaj muhamedaniſku wěru: to ßu ſ zyła 3 millionу ludzi, wot kotrychž dyrbja ßo tamniſchi Grichojo a Bołharojo w najtwjerdſchim poddanſtwje dżerżecz, kralowſzy Grichojo a Rumunojo a Sserbjo ßebi pak huſto doſcz wjele lubicz dacz. To pak woni nětko dale jnjeſcz nochzedja a maja nadżiju, ſo Turkow ſbija a tak wjeleſtolětny pſchah wotbudża.

Wěrno drje je, so turkowski sultan ßwojich poddanow w asiskich krajach k pomozy powoła a so budze jemu tež egiptowski kral pomhacz (pschetož awstriski poßłanz baron Prokesch je jeho pjecza k temu naryczał), psches czož budze horka spomnjenym ludzom jich prózowanje wo wußwobodzenje jara czežke sczinjene, ale my myßlimy, jenož hdyž ßo Awstria, Franzowska a Jendzelska do jich wězy njeměscha, dha woni skónczinje tola dobudu.

Spěwy.

Troscht.

Na Knjesu měj wjeßele,
Dzakny khěrlusch sanjeß jemu.
Wołaj ßo, wón ßłyschi cze,
Skicza hnadu pokornemu.
Schtož wón ßlubi, dzerži wscho,
Njesapomni nikoho.

Na Knjesu měj wjeßele,
Cziń po jeho dobrej woli,
Tež hdyž horjo czischczi cze;
Kónz ma bórsy, schtož cze boli.
Wón je twoja nadzija:
Njepłacz dlěhe, wutroba.

Na Knjesu měj wjeßele,
Hacz tež runje ßmjercz cze stróža.
Jesuß, hwěsda luboscze,
Wumóže se ßmjertnoh' łoža,
Tak so psches tón czěmny doł
Pschiwjedze cze psched ßwój stoł.

J. Bartko.

Ze Serbow.

S podhorow. K tym wschelakim najwjetschim schtomam, kotrež je wulki wětr 7. decembra s. l. tu a tam spowalał, ßłuscheja tola tež sawěscze te tsi schtomy w (budyskich) radzinych horach blisko pschi puczu wot Wuježka na Mały Dažin. Staj to mjenujzy dwa schmrěkaj a jena jědla, bjez kotrymiž je pak jedyn schmrěk tón najwjetschi a najtołschi. Wón je bjes někotrych zolow 82 łohczi dołhi, jeho tołstoscz je nimale 9 łohczi, tón kruch semje pak, kotryž ßu jeho korjenje ßobu sběhnyłe, je 15 łohczi schěroki a ßu kamjenje w nim kotrež bychu k pschikryczu khětro wulkeho mosta wulke doscz byłe. Tón schtom wopschija 1400 kubikowych stopow a na kloftry rosdzěłany, da won 24 kloftrow schczěpow, jako wužitkowe drjewo je wón pak 300 toleŕ winojty. Hdy by ßo na deski rosrěsał, dha bychu ßo te najlěpje k bróžnazym wrotam hodziłe, dokelž dwě tej ßamej hižom k wulkim wrotam doßahatej.

My ßebi myßlimy, so nam nichtón wo wjetschich a tołschich schtomach jědlinoweho drjewa njebudze powjedacz móz a my tež pschi tym wostanjemy, jeli nam nichtón niczo wulkotnische w tajkim nastupanju njewosjewi. .r.

S Khwaczizz, pjatk 29. januara. Dzenßa rano po 6 hodzinach je tudy woheń wuschoł a ßu ßo Langez, kaž tež dweju ßußodnych wobßedzerjow twarjenja wotpaliłe. —

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Sańdzene hody běch w Darcze — w ßerbskich kemschach, hdzež bu mi nahle nutrnoscz skažena.

Mots Tunka. Na kajke waschnje?

H. D. Tam dartske spěwanske towarstwo w ßerbskej Božej ßłužbje na jene dobo **němski** spěwacz pocza a s tym lubosnu nitku ßerbskeje rycze njejabzy pschetorhny, rosomnym a sprawnym Sserbam k mjersanju.

M. T. Je to na czo motane! Ja chzył jeno wjedzecz, schto bychu Němzy prajili, hdy by ßo w jich kemschenjach poczało ßerbski spěwacz!

H. D. Czi ßebi to wěscze na žane waschnje njebychu lubicz dali, a tež s dobrym prawom; pschetož kóždy tola kemschi dze, so by ßo tam natwarił, a niz, so by ßo tam na tajkele njespodobnoscze ßedzo mjersał.

M. T. To je wěste! Hdyž teho dla dartske spěwanske towarstwo njemóže žaneho ßerbskeho spěwa sanjescz, dha njech jeno s ßwojim ßpěwanjom wostanje hdzež chze, a njech pschichodnje s nim Sserbam nutrnoscz a natwarjenje njekasy. —

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Pětr Ernst Czornak, pohoncz w Draždzanach, s Mariju Wiczasez w Jeńkezach. — Jan Mrós, knježi pohoncz w Hornej Hórzy, s Madlenu Schützez na Židowje. — Handrij Schneider, krawz pod hrodom, s Madlenu rodzenej Domaschkez swudowjenej Fuhrmanowej.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ernst Hermann, Handrija Rencza, wobydlerja, ß.

Michałska cyrkej: Amalia Augusta Helena, Korle Bohumiła Weisy khěžerja na Židowje, dz. — Marja Helena, Korle Miczki, wobydlerja na Židowje, dz. — Ota Max, Korle Bjedricha Wylema Grellmanna, schewza na Židowje, ß. Hana Hańza, Jana Adolfa Hausera, khěžerja na Židowje, dz.

Zemrjeći:

Dzeń 8. januara: Hana Marja, Jakuba Libsche, kublerja w Hornym Hunjowje, dz., 1¼ l. — 15., Hermina Magaretha, Jana Korle Nowaka, měschczana a pschekupza dz., 1 m. 25 d. — 17., Gustav Hermann, n. dwójniski ß. w Sczijezach, 10 d. 19. Handrij Dejka, schußejowy wobkedzbowaŕ 80 l. 5 m. — 20 Jan Bohuwěr, Handrija Horaka, knježeho hetmana we Wulkim Wjelkowje, ß. 3 l. 8 m. 20. d.

Ważne sa kóždeho.

Wulki wubjerk elegantneje muskeje drasty po spodźiwnje tunjej płaczisnje na žitnych wikach w hosczeńzu k słotej hwěsdźe po 1 skhodźe.

So bychmy symski skład wurumowali, pschedawamy symske nawoblekarje a paletoty, jaquety, kholowy a lazy, bajerske joppy, hólczazu drastu, ßuknje, schlafroki a t. d.

Wschitko po spodźiwnje tunich płaczisnach.

Jenož w słotej hwěsdźe na žitnych wikach po jenym skhodźe.

Połnóznoněmske sjenoczeństwo.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy czo. 20

porucza ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módźe a derjedźěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńczane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobroczíwemu wobkedźbowanju pod lubjenjom najtunischich płaczisnow.

Schtrymparske khlamy

Louis Streblow

na žitnej haßy czo. 49 w domje knihiwjasarja knjesa Weisera

poruczeja dobre wołmjane a bawmjane jeczki a spódne kholowy, dobre wołmjane a połwołmjane schtrympy, dobre dźěczaze rukajzy kaž tež tajke do dźěła, wołmjane a běłe pschedkoschliki, dobre wołmjane a bawmjane schtrykowanske pschedźeno a t. d. k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Czehnjenja 1. februara 1869.

K. k. awstr. 1860 statna požczonka wot 200 millionow schěßnakow.	Hrab. St. Genois'ske prämijowa požczonka wot 3 millionow 300,000 schěßnakow.

Sastojnszy schtemplowane a sakonske dźělbne wopißma:

s kotrymiž ßo fl. 300.000, fl. 50.000, fl. 25.000, fl. 10.000, fl. 5000, fl. 1000 ꝛc. ꝛc. dobycz może, płacza:	s kotrymiž ßo fl. 50.000, fl. 5000, fl. 2000, fl. 1000, fl. 500 ꝛc. ꝛc. dobycz móže, płacza:
1 schtuka . . tl. 8.—	1 schtuka . . tl. 3.—
5 schtuk . . tl. 37.—	5 schtuk . . tl. 14.—
11 „ . . tl. 80.—	11 „ . . tl. 30.—

Sa pschipoßłanje tutych pjenjes dostacz pola

Rothschild & Co., Postgasse Nr. 14 we Winje.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkar sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, Jägerstr. 75/76. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

Drjewowa aukzia

Wutoru 2. februara budźe ßo na libochowskim lěßowym reviru něhdźe 60 stejazych drjewowych loßow, kaž tež jedyn tołsty dub a dźělba khójnowych pjenkow a hałsowych hromadow na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach pschi kschiwoborschczanskej łuzy pschi ßamej wßy, hdźež budźa wuměnjenja wosjewjene.

W Hlinje je žiwnoscz czo. 3, kotraž 15 kórzow pola a łuki wopschija, s 2 kruwomaj a se wschěm ratarskim gratom, bjes wumjeńka a hospody, se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza kupnych pjenjes móže stejo wostacz. — Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja Fiedlerja tam.

Jedyn nowy dwajpschežny wós a 2 ručznaj wosaj ma na pschedań **kowař** w Něczinje.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali),

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

25 millionow 939 tyßaz 831 schěßnakow 44 krajzarjow

Powschitkomna Aßekuranza sawěsczuje:

a) **twoin mobilije, znjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch**

b) **druzaow** psche **wóhnjowu schkodu;**
kubł na drohach psche **transportnu schkodu;**

c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1866 sa 12,448 schkodowanjow summu wot 4 millionow 351 tyßaz 497 schěßnakow a 3 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Prämiirowany w Parisu 1867.

Derjeßłodzazy.

Psche kóždy kaschel,

dybawoscz, sažwanje, boloscz na bróscze a wobczeženje w schije je psches ßwoje wutki **najlěpschi ßrědk**

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop*)

s Wrótßławja.

Wot lěkarjow poruczeny.

Psched falschowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho **syropa** ma jenož skład a pschedawa jón
w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincke,**
we Wotrowje **B. Scholta,**
w Budestezach **H. Lehmann.**

Dr. med. Hoffmannowy

běły selowy bróstsyrop,

ßwětoßławny ßrědk **pschi katarrhaliskich czerpjenjach, pschi zažwanju, dybawosczi, kaschelu,** niz mjenje **pschi hämorrhoidalnych a delnoziwotnych czerpjenjach,** wot **wjedzeńskich autoritetow** poruczeny a wot **mnohich wotebjerarjow** psches dobre skutkowany doposnaty, maja stajnje prawdziwy w bleschach po 15 a 7½ nßl. na pschedań

Wilhelm Jacob w Budyschinje,
Ernst Postel w Klukschu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Poetzschka we Wosporku,
Hermann Kästner w Kamjenzu.

Drjewowe aukzije

na lichańskich revirach.

Pjatk, 5. februara t. l., na lichańskim a lemischowskim reviru brěsowe a wolschowe dołhe hromady a khójnowe wětropodłamane drjewa. — Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi lemischowskej zyhelniczi.

Póndźelu, 8. februara t. l., na kobjelnskim reviru, stejaze khójnowe schtomy, kaž tež khójnowe wětropodłamane a wulěßowane drjewa w dołhich hromadach. — Shromadźisna dopołdnja w 10 hodźinach pschi kobjelnjanskim młynje.

Wutoru, 9. februara t. l. na lichańskim reviru ßylne wužitkowe brěsy, wolschowe, brěsowe, lipowe, khójnowe, wětropodłamane a wulěßowane drjewa, stejaze a w dołhich hromadach, kaž tež khójnowe wužitkowe žerdźe. Sapoczatk dopołdnja w 10 hodźinach w parku.

Wuměnjenja budźa na dnjach aukzije wosjewjene.

Schöna.

Runje wuńdźechu a ßu w podpißanej kniharni dostacz:

Sserbske czěßliske rycze. 1½ nßl.

Wažnaj listaj za katholskich Serbow z lěta 1868. K wopomnjeczu wudał M. H. 5 np.

Drjewjany kschiz. Powjedanczko za młodych a starych wot Kh. Schmida. Pschełožił H. Duczman 1 nßl.

Pschasna sabawa 1) Wuherski khěrlusch, 3 np. — 2) Ptaczi kwaß. — Róża saronska. — 3) Žeńtwa. — Mandźelstwo, 3 np. (Budźe ßo dale wudawacz.)

Tež je dostacz:

Bulla „ineffabilis“ S. P. Pii P. IX. In linguam Soraborum Lusatiae Superioris vertit Mich. Hornig. 2½ nßl.

Hnadowny wopyt swjateje Marije we Philippsdorfje. Spißał J. K. 5 nßl.

Njebo knjesa **Wajsy modlerske knihi** wjas. 7½ nsl.

Hewak ßu dostacz wschě knihi, kotrež ßu „lutherske knihowne towarstwo“, towarstwo SS. Cyrilla a Methoda“, „Maczíza Serbska“ a t. d. wudałe.

Smoleŕ a Pjech.

Wosjewjenje.

Po § 5 wustawkow podpißaneho **towarstwa, cželadnikam cžeßne myta dawazeho**, ßo s tuthym wosjewjuje, so ßu w dženßnischim poßedženju ratarskeho towarstwa w Hodžiju ßlědowazym cželadnikam

dla woßebje pěkneho sadžerženja a dla napjateho, s džěla s wulkim strachom sjenocženeho skutkowanja pschi wohnjach, 21. a 24. novembra w Spytezach a Ssemichowje wudyrjenych, ßlědowaze **cžeßne myta**, a to psches ßobupodpjeranje ratarskeho wokrjeßneho towarstwa w Budyschinje a psches dobrowolny pschinoschk jeneho jich ßłužbneho knjesa, pschidžělike:

1) hetmanej Schołcže na rhcžerkuble w Ssemichowje
3 tl.
2) ßłužobnej dźowzy Marji Wawrichez w Spytezach, kotraž pschi wukhowanju skotu se strachom žiwjenja, ßwoje ßamßne smachi pkomjenjam sawostaji a je tak wotbu,
10 tl.
3) rěsniskemu Schmidtej s Hodžija
3 tl.
4) rěsniskemu Mannej s Huski, nětko rekrutej.
3 tl.
5) ßłužobnemu wotrocžkej Janej Beyerej se Spytez
3 tl.
6) ßłužobnemu wotrocžkej Ernstej Knauckej tam
3 tl.
7) ßłužobnemu wotrocžkej Auguste Budarjej tam
3 tl.
8) ßłužobnemu wotrocžkej Janej Karankej tam: 3 tl.

Na cžeßne myta poßleńschich 4 wotrocžkow je jich ßłužbny knjes, k. kubler Krostag w Spytezach 6 tl. dobrowolnje pschidał.

Wyschе teho bu sa jara thudu ßwójbu jeneho wobydlerja w Ssemichowje, kiž je ßo pschi wobėmaj wohnjomaj tež jara wusnamjenjał

3 tl.

incl. pschidawka wot 1 tl. wot jeneho pschitomneho hosčza, jenemu ßobustawej towarstwa k pschepodaczu dateho.

W Hodžiju 26. januara 1869.

Cželadnikam cžeßne myta dawaze towarstwo.
Ochernal, pschedßyda.

Dokelž je hosčženz k běłemu konju na swonkownej lawskej haßy w Budyschinje pschedaty, dha budža ßo tam ßrjedu 10. februara rano wot 9 do 12 hodžinow a potom popołdnju wot 2 hodžinow wulka džělba wschelakich poßleschczow, dale schtwórtk 11. februara wschelake möble, a póndželu 15. februara domjazy a hospodarski grat wschitkich druzinow sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz.

Słužbu dopokasowazy bureau.

Dokelž ßym sastał ßłužbu dopokasowacz, kaž tež wobstaranje a najecze ßłužownikow wjazy njeczinju, dha ßo s tuthym wschitzy, kiž maja pola mje hischcze wopißma abo ßłužbne knižki ležo, napominaja, hacž do 6. februara t. l. ke mni po nje pschincz.

W Budyschinje na horncžerskej haßy.

H. Meisel.

Jena wětrnikowa ležomnosčz w wopytanym položenju, s pjekarnju, s jara dobrymi polemi a s někotrymi akrami pola je mi po jara spodobnymi wumėnjenjemi na pschedawanje poruczena.

Sprawnje smyßleni kupowarjo dostanu wscho dalsche wukasane.

W Budyschinje na horncžerskej haßy.

H. Meisel.

Aukzia wužitkoweho drjewa.

Na schczeńczanskim lěßowym revíru budže ßo schtwórtk 4. februara t. l., dopołnja w 9 hodžinach w hlinjanych jamach

55 deskowych klozow a
40 twarskich schtomow

wschelakeje dołhosčze a tołstosčze sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz.

Lebsa, hajnik w Schczeńzy.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko saße dostacz.

Sahrodka kwětkojta, II. po 1 ußl.
Czorny kóß a drósna, III po 1 ußl.
Czmjeły a woßy, I., II. po 1 ußl.
Bohumił, 2½ ßl.
Gustav Adolf, 6 ußl.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Cisło 6. — 6. februara. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Swětne podawki. — List. — Ze Serbow: Se Semiz. S Budyschina. S Hornjeho Hunjowje. S Khwaczicz. — Spěwy. — Pschilepk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjescże. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

30. januara 1869.

Dowoz: 7959 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	nižša. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	25	—	5	5	—	6	2	5	5	20	—
Rožka	4	15	—	1	10	—	4	13	7	4	15	—
Jeczmjeń	3	22	5	8	20	—	3	22	5	—	—	—
Wowß	2	22	5	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. żyna	1	15	—	4	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane żymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 10 ngl. a 15 tl. — ngl.
pschenża 62—74 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 9 tl. 15 ngl.
(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drohschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodzinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołdnju 1 h. 3 m.*; popołdnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołdnja 10 h. 15 m.*; popołdnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 4. februara, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 8⅝ np.; winske bankowki 84½ (16 ngl. 9 np.)

Najnowsche.

Paris, 2. februara. Wotmolwjenje grichiskeho knjeżerstwa hischcże żane pschischło njeje, tola sda so, so budże grichiski kral s postajenjom konferenzy s pokojom.

S Algiera su powjescze pschischłe, so su wschelake arabiski splahi postanyli a so krajinje, kotraž „Tell" rěka, pschibližuja. Tagguin je wot nich wobsadżeny. Wójsko so rjaduje, so by pschecziwo njemu marschirowało. General Deligny je do Parisa pisał, so by so marschal Mac Mahon spěschnje do Algiera wrócził.

Barlin, 3. februara. Prěnja komora dżenża nowy hońtski sakon wurodżowasche. Po § 23 teho samehо so pschichodnje na njedżelskich a swjatych dnjach na hońtwu khodżicz njesmě.

Barlin, 3. februara. Wucżeńska kommisija je wobsanknyła, so dyrbi pensia sa kóżdu wucżersku wudowu lětnje s najmjeńscha 50 toleŕ wunjesez.

Algier, 3. februara. 1200 franzowskich wojakow je 3800 sběžkarjow sbiło. Sběžkarjo mějachu wjele morwych a ranjenych.

London, 3. februara. Grichiski kral chże so pjecża wobsanknjenju pariskeje konferenzy podczisnycz, ale jeho ministrjo su pschecziwo temu.

Pescht, 2. februara. Tak mjenowana khrowatska kanzlia we Winje je wczera skutkowacz sastała a wobstaraja so jeje dżela nětko w Sahrjebje a tudy.

Athen, 3. februara. Ministerstwo je wobsanknjenje pariskeje konferenzy saczisło a s dobom se slużby stupiło.

Sakska. Dotalny franzowski poßłanz na kralowskim dworje w Draždžanach, baron Forth-Rouen, mějesche 28. februara pola krala Jana rosžohnowazu audienzu. Nowy franzowski poßłanz, marquis Chateaurenard je sańdženu njedželu audienzu pola krala Jana měł.

Zyrkwinski a schulski radžiczel Dr. Gilbert njeje pśches wobschkodženje jeneje ruki tak sadžěwany, so njeby do Barlina hicz a ßo tam na wuradžowanjach polnózno-němskeje wuczeńskeje kommißije wobdželicz mohł.

W Draždžanach ßu paduschi wóndanjo jenu budu, w kotrejž bě ßad a druha zyroba, se wschěm, schtož we njej běsche, s torhoschcza kranyli.

Dotalny sakski stazionskontrolleur w Schwidnizy, k. Moritz Ehrlich, je sa wyscheho zkonskeho inspektarja w Eibenstoku pomjenowany. — Ministerstwo je postajiło, so ma ßo nowa chemnitzsko-lipska želesniza pśches město Borna twaricz.

Tón tydžeń bu w Draždžanach saßo wulka wustajeńza holbjow a druheje pjeriny wotdžerżana.

W měscze Reichenbachu w Voigtlandže wudyri 28. januara wjeczor w dżeßatej hodžinje w jenej brožni woheń, kotryž ßo bórsy na wschě druhe tamnische brožnje rosscheri a po krótkim czaßu 43 tych ßamych do procha a popjeła pschewobroczi. Pod někotrymi brožnjemi běchu pinzy, w kotrychž ßo piwo, wino a t. d. lhowasche. Do jeneje tajkeje pinzy bě ßydom czlowjekow salěsto a bě tam wot schkódnych gasow do womory panyło. Jako jich tam namakachu, běschtaj dwaj hižom morwaj a tsecži je nasajtra wumrjeł, czi druzy ßu ßo pak saßo wustrowili.

W Schwarzenbergu jěsdżesche 28. januara 7lětny Fischerez hólczez na lodże, pschi czimž ßo sta, so ßo blisko brjoha pschełama a pod lód ßuny, s wotkal jeho hakle po 2 hodžinomaj morweho wuczahnychu.

W Lipsku ßu wóndanjo jenu żonu ßadżili, dokelž wopaczne pruske tolerje wot 1818 wudawasche. Jako potom w jeje wobydlenju wuphytowachu, namakachu tam, so mějesche jeje muż, jedyn samkař, maku pjenjesydżěkarnju. Tež nadeńdżechu tam tójschto wopaczných tolerow a wsachu teho samkarja do jastwa.

W Eckartsbergu pola Žitawy běschtaj wóndanjo w nozy dwaj paduchaj wrota jeneje brožnje se ßochorom wotpaczitoj a bjes tym, so bě jedyn wrota wotpaczene dżerżał, bě druhi do brožnje nuts lěsł. Pschi tym je ßo najsterje stako, so tón tamny njeje mozy doscz měł, ßochor puschczik a potom czelnyk. Pschetož rano namakachu teho druheho paducha bjes wrotami a murju twjerdże tczazeho a nimale hižom zyle morweho. Jako lěkař k pomozy pschińdże, bě spomnjeny czlowjek hižom morwy. S wotkal je byk, njemózachu ton dżeń wußlědżicz.

Prußy. Kaž je ßo tydženja stako, so je pruske knježerstwo to samoženje prjedawscheho hannoverskeho krala, kotrež wone w ruzy ma, sajako, tak je ßo tež se samóżenjom prjedawscheho heßenskeho khurwjerscha stako, dokelž wobaj pschecziwo pruskemu ministerstwu skutkujetaj a ßwojich prjedawschich poddanow w Hannoverskej a Heßenskej k spjeczenju a k sběžkej pschecziwo pruskemu kralej schczuwataj. Druha komora je namjet ministerstwa sa dobry spósnaka a nětko ani hannoverski kral ani heßenski khurwjerch žaneje danje wot ßwojich kapitalow njedostanu, tak daloko hacž ßu tute w ruzy pruskeho knježerstwa.

Po hromadusestajenju wschěch powjesczow, je wulki wětr 7. decembra konscheho lěta w pruskich lěßach tejko schtomow spowalał, so może ßo s njeho něhdże 334,000 kloftrow drjewa nastajecz.

Awstria. W Triesczе ßu ßo wondanjo na dwórnischczu tamnischeje želesnizy někotre magaziny spaliłe. Pschi tym je woheń wjele tworow, kotrež w nich leżachu, sahubił a schkoda ßo na 2 millionaj schěßnakow. W Triesczе stejazym wojakam, kotsiž s wulkej pilnosczu haschachu a ruwowachu, je dżakowacz, so buchu druhe magaziny psched wohnjom swarnowane. Wot wulkeje horzoty bě ßo tejko czwizow spirituża rospukajo, so tutón jako palaza réka do morja běżesche a dyrbjachu kódże, kotrež tam stejachu, psched nim czěkacz, hewak budżichu ßo sapaliłe. Hewak je ßo tam sa 300,000 schěßnakow wschelakeho żita spaliło.

Wot 1. januara 1868 ßu w awstriskim wójsku tak mjenowane czeßnje ßudy sradowane. Wot teho czaßa je hižom něhdże 500 wyschich s wójsko puschczenych a to po wußudżenju spomnjenych ßudow.

W Prasy pschezo hischcze wojerske knjejstwo knježi a njeje niczo błyschecz, hdy ßo to skónczi.

We Wuherskej je w tu khwilu wjele hary nowych ßejmskich wolbow dla. Tam ßebi dwě stronje napschecziwo stejitaj, mjenujzy tak mjenowani Deakistojo (Deak bě na dotalnym ßejmje wodżeŕ praweje strony) a lěwizarjo; hewak chzedża tež Sslowakojo, wuherszy Sserbja a Rumunojo ßwojich mužow pscheczischczecz.

Franzowska. Hacž runje je hrabja Walewski 30. januara do Athena pschijěł a tam grichiskemu kralej wobsanknjenje pariskeje konferenzy pschepodał, tola hacž do 3. februara hischcze żana powjescz do Parisa pschischła, kak je grichiske knježerstwo smyßlene.

Do Parisa je poßelstwo, wot chinesiskeho khežora pschijěło a hižom pola khežora Napoleona audienzu měło. Chinesojo ßu mjenujzy sposnali, so je to jich krajej k schkodże, hdyž jón pschecziwo zusnikam sanknjeny dżerża a woni chzedża teho dla s europiskimi wjerchami k położenju pschekupstwa wschelake wuczinicz pytacz.

Hacž runje franzowske nowiny měr prědują, dha khežor tola wójsko w kóżdym nastupanju nanajlepje wuhotowacz dawa a marschal Niel je wóndanjo pschi jenej składnosczi prajił, so może franzowske wójsko kóżdy dżeń na wójnu czahnycz.

Khěžor Napoleon ſ wotehnatej ſchpaniſkej kralowej pſcheczelniwje wobkhadża, ale to jeho njeſadżěwa, tež ſ poßłanzom ſchpaniſkeho nakhwilneho knjeżerſtwo luboſnje ryczecz.

Schpaniſka. Dokelž ßnadż móże dlěſchi czaß tracz, prjedy hacz ſchpaniſki ßejm wuradzi, ſchtó dyrbi nowy ſchpaniſki kral bycz abo hacz ma ßo ſchpaniſke kraleſtwo do republiki pſchewobroczicz, dha ßu tam ludżo teho měnjenja ſo by ßo najwyſche knjejſtwo bjes tym tſjom mużom do ruki dało.

Schpaniſke nakhwilne knjeżerſtwo nochze ßebi ſ bamżom ſkaſycz. Njeměrny lud bě mjenujzy bamżoweho poßłanza w Madridże ſ jeho wobydlenja wuhnał a wón bě do domu franzowſkeho poßłanza czěkacz dyrbjał. Wot tam je jeho nakhwilne knjeżerſtwo ſaßo na czeßne waſchnje do jeho wobydlenja pſchewjeſcz dało.

Ruſſowſka. W tutym kraju nětko jara żeleſnizy ſakożuja a to czim bóle, dokelž tam twarjenje żeleſnizow tak drohe njeje każ w horatych krajach. Schtož tam tajke twarjenje po kruchach nješchto dróżſcho czini, to ßu tonidła a łuhi, kotrež ßu w nětkotrych krajinach.

Grichiſka. Tudy je hiſchcze wſchitko jara wójnizy ſmyßlene a budże kralej jara czežko panycz, ßwoje miniſterſtwo k temu narycżecz, ſo by wone poſtajenja pariſkeje konferenzy ſa dobre ſpoſnało.

Liſt na nětotre towarſchki bukiczanſkeje ſchule.

Wot J. B. Nyczki.

Lube holczki! Wy njejſcze pſchidawk k mojemu liſtej na ßerbſke dżěczi prawje doroſymeli, pſchetož ja njejßym w nim prajił, ſo njecham wam niczo wjazy pißacz, ale ſo dyrbi pſchidawk ßam ſkónczenje tamneho liſta bycz. Ja ßym ßo hižom ſaßo redaktora wopraſchał, hacz bychu jemu dalſche powjeſcze wote mnje witane byłe, a wón je wotmołwił: haj! Tola pak ßo mi ſpodoba, ſo je ßo k najmjeńſchemu nětotrym dżěczom mój liſt lubił. Pſchi tym nadżijam ßo, ſo praſchenja, kiż Jana 18, 34 ſteji, ßo na waß nałożicz njeda.

Wy byſchcze nětko rady ſhonili, „hdże je w ßerbſkim kraju moja kolebka ſtała je a kak ßym tak daloko wot mojeho domu do zuſby pſchiſchoł.“

Wo tym móhł wam tołſte knihi napißacz, pſchetož pucz mojeho dotalneho żiwjenja je khětro dziwny; ale ja chzu to tak krótko, hacz móżno prajicz, ſo njebych něhdże druhich czitarjow Serbſk. Now, wobczeżował, hdyż wjele wo mni ryczu.

Moje wótzowſke měſto ßu Wojerezy, hdżež mój nan krawſki miſchtr a polny měſchczan (Ackerbürger) běſche. W mojim ſchtwórtym lěcze pſcheßydliſchtaj ßo mojej ſtarchej do Blunja pola Wojerez. Tam khodżach do ſchule, paßech ſkót a dżěłach na poln abo doma. W pjatnatym lěże wuſwolich ßebi ſaſtojnſtwo ſchulſkeho wucżerja, ku kotremuż ßo w Blunju, Borkhamorje a Starej Darbnje pſchihotowach. Po dokonjanej wuczbje buch pomozny wucżeŕ w Schprejzy. Běch pak hižom dawno prjedy ßo ſeſnał ſ jenym duchownym ſ Bajerſkeje, kiż daloko a ſchěroko pſchecżelow a ſnatych mějeſche. Wón bydleſche tehdy w Mückenbergu nad Czornym Halſchtrom, hdżež mój ſtarſchi bratr wucżeŕ bě a hiſchcze je. S jeho pomozu doſtach wucżeŕſku ßłużbu w Düßelthalu pſchi Düßeldorfje nad Rheinom. Ja chzych ßebi rjany ßwět wobhladacz. Tſi dny a tſi nozy ſa ßobu jědżach pak po póſcze, pak po żeleſnizy wot Mückenberga hacz do Düßeldorfa pſches měſta Liebenwerda, Jüterbogk, Wittenberg, Magdeburg, Braunſchweig, Hannover, Minden, Bielefeld Iſerlohn a Elberfeldej. To bě rjana rejża! Mój bratr ma hiſchcze moje wopißanje wo njej, a chzu je wam w ſkładnym czaßu ßubu dżělicz.

Tudy pola Rheina woſtach ſchěſcz lět. Potom czehnjech k Magdeburgej, hdżež pjecz lět pſchebywach. W januaru lěta 1859 wróczich ßo ſaßo ßem a bydlu wot teho czaßa w Eßenje. Moja wola je, ſo chzu tudy hacz do ßmjercze woſtacz; tola ßym ſe wſchěm ſpokojom ſchtož Bóh luby knjes nade mnu wobſankuje.

Ja mějach bjes Němzami hižom wſchelake powołanja: pak běch wucżeŕ w jenym wuſtawje ſa połěpſchowanje ſa njerodnych dżěczi, pak prjódkſtejeŕ tajkeho wuſtawa, pak wucżeŕ hłucho-němych dżěczi, pak kantor a organiſta a t. d. Nětko wucżu w jenej prěnjej holczazej klaßy.

Wy chzecze, lube holczki, tež nješchto wo tudomnych holzach wjedżecz. Hdyż wam praju, ſo wone derje hubu dżeržecz njemóża ale rady ſchczebozu, każ hußy; ſo ſchikowanje a ſ wulkej leßnoſczu ſtarſchich a wucżerjom ſjebaja; ſo jara ſawißnje hladaju, hdyż ta abo druha wot nich rjany ſchaut abo bant ma, haj ſo huſto teho dla wadża a ßebi druhdy nětotre njedżele ſa ßobu ani ßkowczka njepikujenja a t. d. dha to wam niczo nowe njeje, pſchetož holzy drje druhdże tež tak czinja.

Tola pſchi tym wſchěm mózu tež wjele dobreho wo nich powjedacz. Woni wuknu jara ßwěrjne a pytaju mje na wſchelake waſchnje ſwjeßelicz. Hdyż w naleczu kwětki kczěja, dha namakam czaſto wěnaſchk na ſchulſkim blidże. Ja njeſhonju, ſchtó je jón tam pokożił, njepraſcham ßo pak tež ſa tym. Woßebje jara pěknje ſadżerża wone ßo pſchi mojim narodnym dnju. Hižom dżeń prjedy wupyſcha zyku ſchulu ſ wěnzami a wſchelakimi pletwami. A na ßwjedżeńſkim dnju ſamym wobdarja mje po mózноſczi. Sa to ßu wone potom moji hoſczo a pija khoſej a jědża make pſcheńczne kołaczki. (Zakty tudy njeſnajemy.) Pſchi tym hrajemy a wjeßelimy ßo w hromadże. To je kraßny dżen ſa naß wſchitkich.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

H. Se Semiz, 28. januara 1869. Pola naß bydli wboha wudowa nimale 90 lět stare, kotraž je hižom pšches 15 lět zyle ßlepa. Hacž runje ma wumjeńk wuczinjeny a jón też porjadnje dostawa, je tola jara hubjenja żiwa, dokelž je jara ßłaba a khorowata. Pšched krótkim dosta ßo ji pjenjeżna podpjera wot jeneho lipšczańskeho redaktora a bu ji teho dla hodowna wobrada shotowana a pšchepodata. Budżišche tutón jej zyle zusy dobroczel te sylsy wboheje wudowy widżił, kak wone ßo po jeje lizach ronjachu, wón by wulku radoscz we wutrobje saczuł. Bóh chzył ßo nad hubjenej wudowu ßmilicz a ju s tuteho hubjenstwa bórsy do ßwojeho njebjeskeho raja pšcheßadżicz. —

Jedyn snaty dobroczeŕ khudżiny je pšched krótkim dwěmaj khudymaj żonomaj — jenej wudowje, a druhej, kotraž ma ßlepeho muża — 4 hromady dołheho drjewa darił. Jedyn druhi wobydleŕ naščeje wßy je też 4 hromady dostał, hacž runje tón ßamy khudy njeje. Tudy je spomnjeny knjes druhich pščeczelnych pschiczinow dla s nowa ßwoje pščeczelne smyßlenja wopokasał. —

Wczera mějesče biskopske ßudnistwo tudy pola nahle skhoreneje wudowy poßlenju wolu napißacz a bě ßo teho dla naših wuczeŕ też k temu powołał, so by jako tołmaczeŕ ßłużił, dokelž khora żona tak daloko němskeje rycze mozna njeběsche, so by wschitke wurasy, kiž ßo pschi tym w němskim trjebaja, zyle srosemicz móhła. Tón sa biskopske ßudnistwa pschißahany tołmaczeŕ ßo pola naß jara porědko powoła, dokelž ßu tudy s wjetscha wschitzy němskeje rycze derje mózni. Też spomnjena wudowa móże němszy hdyż też niz zyle derje. —

Nasche ratarske towarstwa je hižom 25 ßobustawow nadobyło, hacž runje je hakle 3 poßedżenja pomělo. Wone chze ßo też łużiskemu hłownemu ratarskeju towarstwu pschisanknycz. —

Na tudomnym sastanischczu je ßo wulka wobczeżnosczż wotstroniła. Mjenujzy, hdyż ßo prjedy wosy pschipowěschachu, dyrbjachu ludżo kiż chzychu ßobu jěcz, daloko won hicz a mějachu hubjeny, haj traschny sastup. Nětk pak ßo passażirojo na kmanym měscze do wosow puschcza a potom hakle ßo dale hacz k temu městu jědże, hdżeż maja ßo prósne wosy pschipojschecz.

S Budyschina. W bližschim czaßu wuńdże tudy mała knižka, kotraż smeje to napißmo: „Jan Michał Budaŕ, jeho żiwjenje a wotkasanje, każ też postajenje a poßwjeczenje jeho pomnika w Budestezach.“ — Schto budże ta knižka wopschijecz, to praji tole jeje napißmo. Jeno na to chzemy hischcze pokasacz, so budżeja w tej knižzy też te tsi jadriwe a kraßne duchowne rycze abo prědowanja wotczischczane, kotreż ßu pschi poßwjeczenju Budarjoweho wopomnika w Budestezach, 2. oktobra 1867 k. faraŕ Imisch s Hodżija, k. kapłan Hornik s Budyschina a k. faraŕ Täschnaŕ s Nydeje (Delnjo-Łużiczan w delnjo-łużiskej ryczi) dżerżeli. — Też te spěwy, kotrež buchu tam pschi tej ßamej składnosczi spěwane, budżeja teho runja w tej knižzy. Zyła knižka budże ßa pola kk. Smolerja a Pjecha jara tuni pjenjes dostacz; duż poruczamy ju k dobroczinemu kupowanje lubym Sserbam a Sserbowkam. *W.*

S Hornjeho Hunjowje. W poknozy wot schtwortka k pjatkej bě jedyn wotroczk na tudomnym ryczerkuble domoj pschischoł a pytnył, so jara po kurje wonja. Wón teho dla sa tym ßlědżesche a namaka, so ßo s kolnje kuri. Duż wón druhu czeledź wołasche, kotraż khwatasche woheń sahaßnycz, schtoż ßo jej też s pomozu ludźi se wßy radźi. W tej kolny bě wowß saworschtowany a bě jón stóstnik pšches to sapalicz pytał, so bě pšches tak mjenowany „schlitzloch“ něschto palaze do njeho tyknył.

Hdy budżichu ßo jenoż maku khwilu posdżischo dohladali, dha budżische najskerje wscha pomoz podarmo była.

S Khwaczicz. K rosprawje wot sandżeneho tydżenja ma ßo hischcze pschistajicz, so wschitzy tsjo żiwnosczerjo, kotsiž ßu ßo 29. januara tudy wotpalili: Langa, Wjerab a Tranja rěkaja.

Spěwy.

Postny czaß.

Mój Jesuß woła mje,
A każe ßobu czahnycz
Pšches dżěło a pšches kschiż,
Też s nim do ßmjercze panycz.
Ach haj, ja ßobu chzu,
Mój Jesu, njepuschcz mje,
So du pšches twoju móz
Sa tobu wjeßele.

Mój Jesuß wuda ßo
Na czerpjenje a mrěcze,
So by pšches ßwoju ßmjercz
Cze wumóhł, morwy ßwěcze.
Ja ßobu wumrjecz chzu
Na twoju ßmjercz a krej;
Ach Jesu wupomhaj
Mi s nusy poßlenjej'.

Duż, kschescżijenjo, dha
Nětk chzemy wschitzy stanycz;
Tón Knjes dże do prědka,
My chzemy sa nim czahnycz.
Wón mrje; ach wot njeho
Też nětk njewotstupcze,
Hdżeż wón dże, dżicze też,
S nim ßobu wumrejcze.

Domaschka.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Nowa móda, nowa móda!

Mots Tunka. Kajka dha nowa móda?

H. D. Hólzy ßo wobcźežuja, so pschelcže bjes nich dołhu nóz dźerža.

M. T. Hdźe dha tak cźinja?

H. D. Nó, w Bubom.

M. T. Ale cźoho dla dha žanych hólzow pscheproßyłe njejßy.

H. D. Hólzy měnjachu, dokelž žaneho schcźipaka měłe njejßu a so ßu ßebi jenož sa nórt załtow kupiłe: ale schto je to sa tak kraßne holcźki!

H. D. Dopołdnja s horow a wjecźor do holunki.

M. T. Schto tola rycźisch? Temu dźě žadyn cźlowjek njerosymi.

H. D. Ja chzych prajicź: sańdźenu njedźelu dopołdnja na karje pletwa s horow dele pschiwjesechu a wjecźor nan dwě dźowzy do holunki na bal wjesesche.

M. T. S horow budźichu tola tež jedyn druhi dźeń „galanty" dele wosycź móhli, hacź runje njedźelu dopołdnja.

H. D. Haj tehdy druhdźe ke mschi du.

M. T. Hm!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Pětrowska cyrkej: Jan Rjelka, wobydleŕ w Dobroschezach, s Marju Madlenu Libschiz.

Michałska cyrkej: Pětr Handrik, wobydleŕ na Židowje, s Marju Kubaschez s Rakojd. — Handrij Wicźas, wobydleŕ na Židowje, s Madlenn Pjekarjez s Libochowa. — Ernst Wylem Wehla, hospodarski pomoznik w Trjebjeńzach, s Hanu Ernestinu Schołcźiz w Brěsowje.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Minna Augusta, Pětra Bohuwěra Husaka, domownika w Klemm-Lorenzez cigarrowej fabrizy, dź. — Bohuwěr Kurt, Jana Bohuwěra Bjenady, wobydlerja, ß.

Michałska cyrkej: Pawoł Handrij, Jurja Nasdalaka, wobydlerja na Židowje, ß. — Amalia Flavia n. dź. na Židowje. — Martha Helena, Jana Jeńki, žiwnoscźerja w Cźichońzach, dź. — Bjedrich Ernst n. ß. w Dobruschi. — Jan Ernst, Jana Juschtena, hetmana w Cźichońzach, ß.

Katholska cyrkej: Klara Antonia, Jurja Bandy, tachantskeho konsistorialneho rigistratora, dź. — Emma Julia, Bonaventury Schimka, wobkedźbowarja w fabrizy w Hajnizach, dź. — Jan August, Korle Bohuwěra Schěrza, wobydlerja w Dobruschi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 20. januara: Amalia Augusta Bertha, n. dź., pod hrodom, 8 n. — 21., Jan Ernst, Jana Bohuwěra Giertha, wobydlerja, ß., 2 l. 16 d. — Hana, Jana Garbarja, wobydlerja na Židowje, mandźelska, 71 l. 1 m. 28 d. — Hana n. dź. na Židowje 1 l. 19 d. — Korla August, Jana Hanscha, wobydlerja na Židowje, ß., 15 d. — 22., Bohußław Handrich Küchler, korcźmaŕ-wobßedźeŕ w Delnej Kinje, 71 l. 4 m. 18 d. — 25., Hana Hańža, Augusta Gewohna, wobydlerja pod hrodom, dź., 3 m. 22 d.

Schlesynske woheńsawěsczaze towaŕstwo we Wrótßławju.

Rukowazy kapital wot 3 millionow toleŕ prusk. kouranta.

Tuto towaŕstwo sawěsczenja psche wóhnjowe schkodowanje w městach a na wßach na hibite wězy horjebjerje a to po wschomóžno tunich prämijach, hdźež ßo **žane** dopłaczowanje njestanje. Pschi sawěsczenju na wjazore lěta ßo wulke dobytki skicza.

Prospekty a sawěsczenske formulary ßu pola podpißaneho agenta kóždy czaß darmo dostacz a budźe wón k. ždemu wscho wukasowacz, schtož je pschi sawěsczenju trjeba.

W Maleschezach 1868. **Jan Wehla,** agent.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy czo. 20

porucza ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módźe a derjedźěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńczane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobroczíwemu wobkedźbowanju pod lubjenjom najtunischich płaczisnow.

Dokelž je hosczeńz k bělemu konju na swonkownej lawskej haßy w Budyschinje pschedaty, dha budźa ßo tam ßrjedu 10. februara rano wot 9 do 12 hodźinow a potom popołdnju wot 2 hodźinow wulka dźělba wschelakich poßleschczow, dale schtwórtk 11. februara wschelake möble, a póndźelu 15. februara domjazy a hospodarski grat wschitkich družinow sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Na woczomaj bědnym

je ßwětosnata w skutku prawa

Dr. Whitowa wodźiczka sa wocźi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringskej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyscho wjerchowske konceßije spoźczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepschetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, schtož tyßazy wopißmow dopokasuje. Poruczenja wobstara knjes **Emil Meuzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Pruhujcze wscho a najlěpsche wobkhowajcze.

Wjele lět na woczomaj hubieny a podarmo tu a tamnu pomoz pytajo, so bych moje boloscze pomjeńschił, s zyła so by moje połne widźenje saßo dostał, nałožich ja Dr. **Whithowu wodźiczku sa wocźi** wot **Traugotta Ehrhardta** po prjódkpißanym waschnju a mějach psches tajke nałožowanje to **wulke sboże**, so niz jenož sa 14 dnjow ßwoju **boloscz** wotbych, ale tež moje **widźenje saßo dostach**, schtož ja s tutym czlowjekam, na woczomaj bědnym, sjawnje k nawjedźenju dawam a tule wodźiczku nanajlěpje poruczam.

W Žahanju, w febr. 1868.

Ernestina Kettnerowa.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkaŕ sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, Jägerstr. 75/76. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 11. februara dopołdnja w 9 hodźinach budźe ßo na njeßwaczilskim reviru

90 khójnowych twarskich schtomow,
500 „ klozow,
200 „ mjeńschich wužitkowych kruchow,
150 kloftrow schczěpoweho drjewa,
25 kloftrow pjeńkoweho drjewa a
200 sbytkowych hromadow

na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna ½9 hodźinow na starej drósy pschi dołhim hacze, wotdźělenje 22, hdźež budźa wuměnjenja wosjewjene.

W Njeßwaczidle, 3. februara 1869.

B. Unger, wyschi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Na tudomnym knježim hatkowskim lěßowym reviru budźe ßo bližschu póndźelu 8. februara 39 loßow stejazeho brěsoweho a wolschoweho drjewa pod wuměnjenjom napodacza sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sapoczatk rano w 10 hodźinach w popowku. Lohke wotwoženje.

W Minakale 3. febrnara 1869.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

O. Liebusch.

Lěkarske rosßudźenje.

Dobre naßlědki, kotrež ja ßam a moji pazientojo, kiž, kaž ja, anatherinsku hubowu wodźiczku*) nakožowachu, nasyonichmy, nucza mje jako lěkarja, wuprajicz, so ßym ju ja niz jeno sa jedyn s najlěpschich bjes snatymi konservirowazymi subnymi ßrědkami, ale tež sa präservativ psche wschelake hubjaze bolosce, na kotrež ßo skorži, husto porucził a hischcze poruczam.

We Winje. Dr. **Gerh. Brants** m. p.

Na pschedań ma tajku wodźiczku
w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.
pschi hrodowskej haßy cźo. 338;

Dr. med. **Kochowe universalny žołdkowy hórki palenz**
(Universalmagenbitter)
jako dopokasane picze psche wobcźeżnosce se sastajeneho pschetłacźa, psche hämorrhoidalne wobcźeżnosce a sažwanje, wot medicinskich autoritätow poruczeny a psches mnohe woßbwědcźenja pschipósnate, maja w originalnych bleschach po 10 nßl. na pschedań

w Budyschinje knjes **Wilh. Jacob,**
w Lubiju knjes **F. H. Mücke,**
w Kamjenzu knjes **Herm. Kästner,**
w Žitawje knjes **Reinh. Werther,**
w Nowosalzu knjes **Rich. Bamberg,**
w Biskopizach knjes **Bernh. Kunza.**

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhosce dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcźeżnosce bróšta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróšstyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

W **Hlinje** je žiwnosc cźo. 3, kotraž 15 kórzow pola a łuki wopschija, s 2 kruwomaj a se wschěm ratarskim gratom, bjes wumjeńka a hospody, se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza kupnych pjenjes może stejo wostacź. — Wscho dalsche je shonicź pola wobßedźerja Fiedlerja tam.

Khěžnińska žiwnosc cźo. 59 w Porschizach s 10 kórzami dobrych polow a łukow a se 120 dawkskimi jenosczemi napołożena, je se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche pola Jana Glasera tam.

W Brěsynje pola Hucźiny je khěža cźo. 35 s 2 kórzomaj pola a s rjanej ßadowej sahrodu na pschedań.

Dwaj krawskaj se wßow dostanjetaj pschi dobrej sdźě trajaze dźěło w Budyschinje na garbarskej haßy cźo. 420.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacź:

Leczazy list evangelskich ßłowow na mkodźinu wo sbožomnosczi tajkich dźěczi a ludźi, kiž ßo sahe wobrocźa. Wjasany 10 nßl.

Woltersdorfowy wobras 5 nßl.

Domjazy woltař. Modleńske knihi. Sestajał H. Imisch farař. Wjasany 8 nßl.

Swjaty advent I. Wopominanja najwoßebnischich wjeschczenjow stareho fakonja na Khrystusa, woßebje k natwarjenje we adventskim cźaßu. **II.** Adventska harfa. 10 nßl.

Sswjaty póst. Wot M. Domaschki, fararja. 10 nßl.

Sserbska biblija. 1 toleŕ. Ta ßama bjes apokryphow 10 nßl.

Sserbski nowy testament a psalmy 6 nßl.

Lutherowa postilla. Wjasana 4 toleŕ.

Boże dźěczo. Hodowne rosryczownnje Bożeho dźěsca s njebjeskimi wobydlerjemi. 2½ nßl.

Serbski słownik 4 toleŕ.

Žiwjenja Swjatych. Po rjedźe zyrkwinskich stawiznow. Dotal 6 zeschiwkow po 6 nßl.

Khwalcze knjezowe mjeno. Modlitna knižka za katholskich kschesczanow. Po 6, 10, 20 nßl.

Dale tež wschelake druhe nabóżne, powuczaze a sabowne ßerbske a němske knihi a woßebje tež wulki wubjerk **dźěczazych knihi** s rjanymi a pyschnymi wobrasami po 1, 1½, 2, 2½, 3, 4 nßl. a t. d. hacź do někotrych toleŕ.

Runje wunźe a je w podpisanej kniharni dostacź:

Pschasna sabawa 1) Wuherski khěrlusch. 3 np.
" " 2) Ptaczi kwaß. — Róża saronska. 3 np.
" " 3) Zeńtwa. — Mandźelstwo. 3 np.
" " 4) Wani rowski khěrlusch. — Lubke lilija. — Mój statok. 3 np.
" " 5) Wosporski hermank. — Njebo dźěd 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

W podpisanej kniharni je sa poniżenu płaczisnu dostacź:

Glocke 1861. 1863, 2. Quart. 1864, 1. 2. Quart. (prědy 3 tol.) nětk 25 nßl. — Illustr. Welt 1861. 62. (4 tol.) 1⅓ tol. — Buchner's biblische Handconcordanz, 9. Aufl. 1853. (4 tol.) 2⅔ tol. — Pomsel, Methodik des Kopfrechnens. 10 nßl. — Engel, Geist der Bibel. 7½ nßl. — Wolff, poetischer Hausschatz. 6. Aufl. (2 tol.) 25 nßl. — Lützenburg, Legende der Heiligen. 2 Bde. 2 tol. — Nißer, Unterredungen über den kleinen Katechismus. 5. Aufl. (2 tol.) 1 tol. — Desgl. über biblische Geschichten, Bd. II. Neues Testament. 5. Aufl. 10 nßl. — Schulze, Anleitung zum Unterricht im Lesen und Schreiben. 5 nßl. — Riedig, Sternkarten 20 Blb. qu 4. 10 nßl. — Weber, Lesebuch der Weltgeschichte. 2 Bde. 7. Aufl. (4 tol.) 2⅔ tol. — Sohr-Berghaus, Universalhandatlas 114 Blb. qu. Fol. 1865. (13 tol.) 6 tol.

Smoleŕ a Pjech.

Pschemĕnjenje khlamow.

Cżesczenym Serbam Budyschina a wokolnoscże s tutym najpodwolnischo k nawjedżenju dawam, so moje khlamy wjazy pschi snutskomnych lawskich wrotach nimam, ale so ßu wone nětko w mojim domje na jerjowej haßy cżo. 266.

Ja proschu, so by ßo dowĕrjenje, mi hacż dotal wopokasane, tež do tuteho noweho pschebytka pschenjeßło.

S poczesczowanjom

Ed. Unger,

kł obukař a swĕrinokupz.

Drjewowa aukzija.

Pondżelu 15. februara t. l. dopołdnja wot 10 hodżinow budżo ßo na wulkosubrniczanskim reviru dołhe hromady s dżĕla khójnowe a s dżĕla liscżodrjewowe na pschedawacż.

Shromadżisna w korczmje we Wulkej Subrnizy.

W Hbjelsku 4. februara 1869.

Wilhelm, hajnik.

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu 10. februara dopołdnja w 9 hodżinach budże ßo w tak mjenowanych Porschczankach bjes Bukojnu a Huczinu 40 dubowych a brĕsowych dołhich hromadow, nĕkotre stejaze łoßy, wurodowane pjenki a wschelake wużitkowe drjewo sa wojnarjow a drjewjanzarjow na pschedawanje pschedawacż.

Teho runje budże 8 łoßow jara tołscze leżazeho liscża jako ßłanje pschedawane. — Shromadżisna w korczmje w Bukojnje.

H. Dietrich.

Drjewowa aukzia.

Blizschu pondżelu 8. februara t. l. budże ßo w Konjezach pola Porschiz nĕhdże 50 hromadow drjewa na pschedawanje pschedawacż.

Sapoczatk popołdnju w 2 hodżinomaj w bliskosczi żelesnizy.

J. A. Scholta.

Słanjowa aukzia.

Pschichodnu ßrjedu jako 10. februara 1869 budże ßo na strożanskim reviru, w tak mjenowanych nowoschczach njedaloko schußeja wulka dżĕlba łoßow jara rjaneho kopanskeho ßłanja na pschedawanje pschedawacż.

Sapoczatk rano w 9 hodżinach. — Shromadżisna na mĕscże pschedawanje.

Müller.

Hólczez,

kiż chze schewstwo nawuknycż, może do wucżby stupicż pola schewskeho mischtra Moritza Langi na schulerskej haßy cżo. $\frac{3}{2}\frac{5}{7}\frac{7}{4}$.

Jedyn wojnarski może hnydom trajaze dżĕło dostacż pola wojnarskeho mischtra Jana Falki w Hrodżischczu.

Drjewowa aukzija.

Wutoru 9. februara t. l. dopołdnja wot 9 hodżinow budże ßo na ryczerkublerskim reviru we Wutołczizach nĕhdże 40 liscżodrjewowych hromadow na pschedawanje pschedawacż.

Na knjezim dworje w Schczeńzy pola Rakez ßo k 1. haperleje t. l. ßerbska ßłużobna dżowka do kuchnje pyta a ma ßo tam prjedy ßama prjódkstajicż.

Sprawna kmana wulka dżowka może pschi dobrej sdżĕ hnydom do ßłużby stupicż na knjezim dworje we Wukranczizach pola Huczinu.

Ssylny młody cżłowjek, ßyn sprawnych starschich, może do wucżby stupicż pola wojnarskeho mischtra Geißlera w Delnej Hórzy.

Wĕtrnikowa leżownosczż w Komorowje pola Rakez je se ßwobodneje ruki na pschedań a może ßo wscho dalsche tam shonicż.

Póstnisku njedżelu a wutoru budża

reje

w Ssowrjezach. **Kmoch.**

Jutsje njedżelu 7. februara

reje w Drożdżiju,

na cżoż najpodwolnischo pschesproschuje **Mrós.**

Pola Smolerja a Pjecha w Budyschinje je pschezo na składze:

Goffine, Unterrichts- und Erbauungsbuch. 8. S mnohimi wobrazami. 1 toler 6 ngl.

Thomas von Kempen. Vier Bücher von der Nachfolge Christi. 16. S wobrasami. — 14 ngl.

So sollt ihr beten! 32. S wobrasami. — 10 ngl.

Geistliche Blumenlese aus den Schriften des heiligen Alphons Maria v. Liguori. 8. S wobrasami. 18 ngl.

Die Gebete der Heiligen. 16. S rjanymi wobrasami. — $22\frac{1}{2}$ ngl.

Nickel, Siehe ich bin die Magd des Herrn. 1 tl. 27 ngl.

Der betende Christ. 16. S wobrasami. — 12 ngl.

Wschitke tele knihi ßu rjenje swjasane a se skotym wobrĕzkom.

Tež wschelake druhe modlerske a natwarjaze knihi ßu na składze.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 7. — 13. februara. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecje: Najnowsche. — Směšne podawki. — Spěwy. — List. — Ze Serbow: S Budyschina. Se Spytez. S Horneje Borschcje. S Hornjeho Hunjowa. S Kojowza. S Wulkeje Subrnizy. S Wulkeho Dazina. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

6. februara 1869.

Dowoz: 7499 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl	np	niža. tl	ngl	np	na bursy, najwyšša tl.	ngl	np.	najniž tl.	ngl	np.
Pschenza	5	22	5	5	10	—	5	27	5	5	25	—
Rožka	4	12	5	4	7	5	4	13	—	4	10	—
Jecžmjeń	3	27	5	3	25	—	4	—	—	3	27	5
Wowß	2	22	5	2	20	—	2	26	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	20	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 ngl. a 15 tl. — ngl.
pschenza 62—73 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 9 tl. 15 ngl.
(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodzinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 11. februara, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 2½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 8⅝ np.; winske bankowki 84¼ (16 ngl. 8½ np.)

Najnowsche.

Mnichow, 10. februara. Tudomne ministerske nowiny powjedaja, so to wěrno njeje, jako by hrabja Bismark połodnischoněmske knježerstwa napominał, swoje wójsko hacž do haperleje k wójnje hotowe měcz.

Win, 10. februara. Tudomne nowiny pišaja: Hrabja Walewski je so wczera se spodobnym wotmolwjenjom grichiskeho knježerstwa s Athena do Parisa na pucz podał.

Paris, 10. februara, popołdnju. Tudomne nowiny wosjewjnja sljedowazu depeschu: Athen, 6. februara: Nowe ministerstwo je pod pschedsydstwom k. Zaimisa hromadu stupiło. Wone chze postajenja konferenzy sa dobre spósnacz a je w blizschim czasu podpische.

Paris, 10. februara, wječor. Khežorowe nowiny „Journal officiel" praja: Wone so sda, so chze nowe grichiske ministerstwo postajenja pariskeje konferenzy sa dobre sposnacz. Hrabja Walewski wěsce wotmolwjenje grichiskeho knježerstwa sobu pschinjeße.

Madrid, 10. februara. W nastupanju wobsadzenja schpaniskeho throna je wjetschina sejmskich sapoßłanzow hižom radu składowała a chze schpanisku krónu najprjódzy portugisiskemu kralej Ferdinandej posticzicz, a hdyž so tón sarjeknje, wjerchej Montpensjerej (synej prjedawscheho franzowskeho krala Louis-Filippa.)

Petersburg, 9. februara. Khežor je czornohórskemu wjerchej teßak se słotymi nóžnjemi darił.

Sakska. Schtwórty bal na kralowskim dworje, kotryż so 3. februara wotdźerża, bě wot najwoßednischich a woßebnych knježich jara wopytany.

Sa noweho ßudnistkeho hamtmana w Biskopizach je dotalny brandisti hamtman Schulza pomjenowany a budże wón 1. měrza wot budyskeho hamtmana Bodela a hamtskeho hetmana se Salza a Lichtenau do ßwojeho noweho sastojnstwa sapokasany.

Na želesnizy bjes Noßenom a Noßweinom sta so wóndanjo to njesboże, so jene tsilětne dźěćźo, kotreż so na wosu ßobu wjesesche, s woknom won pany. Hakle w Noßweinje mózesche to plakaza macz sastojnikam k wjedźenju dacz a inspektar dwornischcza khwatasche teho dla spěschnje po to dźěćźo. Wschitzy ßebi myßlachu, so budże morwe, ale kajka radosćz: inspektar mózesche je jeje maczeri strowe a czerstwe do rukow położicz.

Sakski poßłanz na franzowskim dworje, baron Seebach, je 4. februara se ßwojej knjeni mandźelskej do Draždźan pschijěł.

Jako so 7. februara na lipskodraždźanskej želesnizy spěschny czah Langenbergej bliżesche, wuhlada tamnischi wobkedźbowar, so stej dwě schěnje psches koliju położenej a jena s kolije wutorhnjena. Wón da teho dla spomnjenemu czahej to znamjo, so dyrbi sastacz, schtoż so też sahe dosćz radzi. — Dokelž njedaloko teho města jeneho zusnika trjechichu, dha temu winu dawachu a jeho teho dla ßadzichu. Ale posdźischo je so wukopako, so je tón wobkedźbowar ßam tu wěz tak pschihotowak, w nadźiji, so jeho czinjenje potajne wostanje, a so wón potom sa ßwoju kedźbliwosćz, kotraż budże widomna, dobre myto dostanje.

Ministerstwo kultußa je tajkim wuczerjam, kotsiž maja mjeńschu sdu, drohoty dla kóždemu 20 toler spožczitko a na tajke waschnje w Sakskej 20,420 toler rodźěliko.

W Lipsku ßu sańdźenu njedźelu, pondźelu a wutoru pyschny karneval wotdźerželi.

W Chemnitzu je so 8. februara Fischerez wóskopłatowa fabrika wotpalika.

Prußy. Czornohórski wjerch Mikkawsch, kotryż je s Nußowskeje, hdźež je na wopytanju pobył, do Barlina pschijěł, bu 9. februara wot pruskeho krala pschijaty. Wysche jeho ludźi je też ruski general wjerch Dołgurkij s nim pschijěł a pojědże s nim do Czornohórskeje, dokelž směje ruskeho khěžora pschi kschczenju nowonarodźeneho ßynka wjercha Mikkawscha sastupicz.

Połnoznoněmski parlament budże najskerje hižom 15. měrza w Barlinje wotewrjeny.

Swudowjena pruska kralowa Hilźbjeta je w Potsdamje jedyn wulki dom s póblanskimi twarjenjemi natwaricz dała a jón jako „dom sa wuczerske wudowy" postajiła a k temu hischcze 22,000 toler dariła. To je so wot njeje w tym wothladanju stało, so bychu pomozy potrjebne wudowy evangelskich wuczerjow w czaßu nusy pjenjezmi podpjerać dostałe.

Awstriski kanzlěr hrabja Beust je hiecza hrabi Bismarkej wosjewicz dał, so chze jeho po dostatych powjesczach někajki hanoverski student skónzowacz a so dyrbi ßo teho dla Bismark pěknje na kedźbu bracz. Tak někotre nowiny powjedaja, druhe pak wudawaja, so je tajke warnowanje s Parisa do Barlina pschischło, hewak pak je saßo ludźi dosćz, kiž s zyka do teje wězy wěricz nochzedźa.

Awstria. Někotre franzowske nowiny powjedachu, so je franzowske, italske a awstriske knježerstwo někajki wojerski swjask pschecźiwo Pruskej wobsankuło, ale winske wot kanzlerja hrabja Beusta wotwißaze nowiny praja, so na tym žane ßkowo wěrno njeje a hižom teho dla wěrne bycz njemože, dokelž budże hischcze někotre lěta tracz, prjedy hacz budże nowosrjadowanje awstriskeho wójska dokanjane.

Khěžor je dowolnosćz k temu dał, so ßo w Peschcze jedyn generalkonsul połnóznoněmskeho swjaska saßydli. Tajku dowolnosćz je wón też tajkemu turkowskemu konsulej dał.

Winski shromadny ßejm je nowy sakon sa dobry spoznał, po kotrymž maja czi, kotsiž ßu na želesnizy na njesawinowate waschnje k schkodźe pschischli, wot direkzije tajkeje želesnizy pjenjezne sarunanje dostacz. Jeli woni pak na želesnizy wo žiwjenje pschinźechu, dha jich sawostajeni tajke sarunanje dostanu.

W domje wuherskeje akademije w Peschcze je 4. februara woheń wuschoł, tola je so jenoż tsécha wotpalika a to schtoż na łubjach běsche. Schkoda so na 40,000 schéßnakow woblicza.

Pschi wolbach do wuherskeho ßejma po wschej Wuherskej wjele harych knježi a tak derje Deakistojo, kaž też lěwizarjo wschu móz nakožuja, so bychu ßwojich kandidatow pschecźischczeli. We wschelakich městach ßu teho dla mjeńsche abo wjetsche bitwy bjes woběmaj stronomaj byke a po jenej tajkej bitwje na torhoschczu jeneho městaschka bě 12 czežko ranjenych człowjekow leżo wostako.

Franzowska. S Algiera pißaja, so budże wójna pschecźiwo tamnischim sběžkarjam bórsy skónczena a to czim skerje, dokelž nowe franzowske „zündnadelgewehry", tak mjenowane schaßepotske tsélby, tak satraschnje skutkuja, so njepschecźeljo psched nimi wobstacz njemóža, ale dyrbja bórsy czekacz.

Schtoż turkowsko-grichisku swadu nastupa, dha rano 10. februara w Parisu hischcze njewjedźachu, hacz so wobsankjenja pariskeje konferenzy wot grichiskeho knježerstwa sa dobre spoznaja. Grichiski kral je pjecza sa to; dokelž pak je wón konstituzionalny knježeŕ, dha wón tu wěz ßam wuczinicz njeßmě, ale dyrbi to ßwojemu ministerstwu sawostajicz. Jako bě wón to wot dotalneho ministerstwa žadał, dha je tuto radscho se ßkužby stupiło, hacz so

postajenjam pariskeje konferenzy podczißło, a hacž runje je wón potom psches zyły tydzeń sa tajkimi mužemi hladał, kotsiž bychu do ministerstwa stupili a wón pariskeje konferenzy dopjelnili, dha jich tola namakał njeje.

S teho wscheho je widzecz, so ßo grichiski lud postajenjam konferezy na žane waschnje podzißnycz nochze a so teho dla grichiski kral žanych nowych ministrow njenamaka, hacž runje s ministrom bycz by ßo temu a druhemu jara derje spodobało. — A skónčnje by wschak najlěpje było hdy bychu ßo druhe knježeŕstwa do turkowsko-grichiskeje swady njeměschałe. Njech dźě ßebi Grichojo a Turkojo ßami wuczinja, pschetož na tajke waschnje by ßo ßnadž stacz móhło, so bychu kschesczijanszy poddanjo sultana ßwój czěžki turkowkski spschah tež wotbyli.

Schpaniska. S tuteho kraja pißaja, so je tam w tu khwilu wulka njejednota.

Spěwy.

Boži woheń w Hornej Borschczi.

Kak srudne ranje tola běsche
To ranje dzenßa tydzenja,
Hdyž Boži woheń horjedžěsche
We domje Jana Duczmana,
Hdzež rano, něschto do schesczi
Sso palicz pocza na hródzi.

Tak ßu czi wbosy wschitko rjenje,
Schtož bě we domskim — we brožni,
Haj ßwoje zyłe samóženje
Psches Boži woheń shubili,
Hacž wosy, skót a poßleschcza,
Kiž wutoržechu s płomjenja.

A tak nětk steja wokhudzeni,
Jich dom je horstka popjeła,
Ta czrjódka dźěczi — wschitzy rjeni
Nětk srudnje k njebju hladaja.
O Božo, kajka srudoba!
Schtóž pschińdźe tak do njesboža.

Duž, lube dusche, wschitke rjenje
Jich kschiž a nusu wopomńmy,
Njech mamy wjazy abo mjenje
Dar luboscze jim wudźělmy:
Kak sbožomny tón tola je,
Kiž ma ßwój dom a bydlenje.

Haj, hdyž tež runje w tutym lěcze
Tak wjele sbytka nimamy,
Dha wopomńmy wschak — lube dźěczi —
Kak sbožomni my tola ßmy,
Hdyž mamy ßwoje bydlenje,
Njech je tež trochu hubjene.

„Tón stary Bóh je hischcze žiwy"
To budź jich troscht a nadźija,
Wón je tón Woczez dobroczíwy,
Kiž, hdyž tež krucze pokhosta,
Wschěm horje pomha s luboscżu,
Hdyž maja k njemu dowěru.

Wy ßußodźi haj wschitzy rjenje,
Kiž w bliskosczi tam bydlicze,
Ach njesabudźcze tola ženje,
Schto nad wami Bóh cžinił je:
Njech Wasch duch, wascha wutroba
Sso s dźakom k Bohu pscheliwa.

Ty pak, o luby hnadny Božo,
Tych wotpalenych k hnadźe wsmi,
Jim posczel saßo ßwoje sbožo
A pomoz we jich hubjenstwi,
Haj nawab' ßmilne wutroby,
So by jim byłe k pomozy.

A swarnuj naß wschěch, Knježe Kryschcze,
Psched tajkim czežkim njesbožom,
Kiž s Božej' hnady mamy hischcze
Tón nasch tak jara luby dom;
Njech kóždy dom a wutroba
Je město twojoh' bydlenja.

Ty pak, o luby ßwjaty Ducho,
Ach, njewostaj jich bjes troschta
A pokhil hnadnje ßwoje wucho,
Hdyž srudnje k tebi sdychuje:
Daj jim tu rjanu nadźiju,
So lěpje budźe we njebju.

Tam, bratsjo! tam we Božim raju,
Hdžež je nasch wěczny sbóžny dom,
Tam, tam ßo bojecz njetrjebaju
Psched žanym tajkim njesbožom:
Tam, lube dusche, tam tež my
Psches hnadu junu póńdźemy.

Pětr Młónk.

List na někotre towarschki bukiczanskeje schule.

Wot J. B. Nyczki.

(Pokraczowanje.)

W poßlenimaj lětomaj mějachmy tež hischcze na druhe waschnje wjele radoscze My nałožichmy w najrjeńschim czaßu nalecza zyły dzeń k wopytanju wokolnoscze. Łóńsche lěto pscheńdźechmy bližsche hory a doły s jich lěßami pschi rězy Ruhrje. Wschěch wutroby hibachu ßo pschi wobhladanju tajkeje Božeje kraßnoscze. Psched dwěmaj lětomaj běchmy w Mülheimje nad Ruhru, kiž wot naß k wjeczoru dwě hodźinje sdaleny leži. Tutu naschu rejžu ßmy posdźischo w hromadźe wopißali a ja chzu wam naschu rosprawu tudy pschełožicz; tola pak wostaju to a druhe precz, dokelž sa waß wažne njeje, a druhdy pschidam tež něschto. Pschidawki posnamjenju psches wobłožki a wuwastawki psches ßmužki. — —

Schtwórtk 20. junija rano na poł woßmich nastupichmy rejžu do Mülheima n. R. My běchmy nahladny czah, pschežoł 76 schulskich dźěczi, 10 dorosczenych holzow, a wysche naschoho wuczerja hischcze 6 woßobow běchu ßo hromadu seschli. Najprjedy dźěchmy po drósy psches

Kruppowu fabriku potom wobroczichmy ßo na lẽwu ruku k wßy Frohnhauſenej. My ſaſpẽwachmy ßebi khẽrluſch: Geh' aus, mein Herz und ſuche Freud' in dieſer lieben Sommerzeit, a t. d. a wſchelake druhe ſpẽwy. Wjele katholſtich ludzi ſetka naß kiž do Eſſena ke mſchi dżẽchu. (Woni ßwjeczachu dżeń Bożeho cżẽła.) Nẽkotſi mẽnjachu, ſo ßmy ſhromadżiſna, kiž k nẽkajkemu ßwjeczatku cżehnje (Prozeſſion) a ſejmachu pokornje kłobuki. W Frohnhauſenje widżachmy katholſku ſchulu. (W naſchej wokolnoſczi a w zyłym rheinſkim kraju je wjele wjazy katholſkich kſcheſczijanow, dyžli evangelſkich). Sa Frohnhauſenom je mały bukowy hajk, w tym wotpocżnychmy troſchku. Potom cżehnjechmy ſaßo dale. Po krótkim cżaßu dżẽſche puć dele a my pſchiñdżechy do kżneho doła, po kotrymž hjrebiczka bẽżeſche. Naſch wucżeŕ praješche nam, ſo talej hrjebiczka eßenſki a duisburgſki wokrjeß dżẽli. (Wucżeni mužojo chżedża wẽdżecż, ſo tutón dołhi doł ſa ſtarſku mjeſa bjes dwẽmaj nẽmſkimaj ludomaj bẽſche a to bjes Sakſami a Brukterami. Woni to ſ teju dwojakeju naryczow na wobẽmaj bokomaj teho doła dopokaża. Na tutej ſtronje praja ludżo na pſchikład: „Ek häv di geſeihn", a na druhej: „Ik häb di geſihn". Woboje rẽka po cżiſtej nẽmſkej ryczi: „Ich habe dich geſehen" = ja ßym cże widżał.

Runje tak je pola Sſerbow bjes Wojerezami a Blunjom. We Wojerezach a tych wßach, kiž wot tam bliže k Blunju leża, praja: „cżẽta, pójczo hew!" a w Blunju, hdżeż ſkoro zyle delnjo-łużiſka narycż knježi: „ſchtota pójſcho how!" Ja ßej myßlu, ſo je tam nẽhdy ta hola dweju ßerbſkeju rodow dżẽlika, mjenujzy Łużicżanow a Milczanow.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. W bẽhu tuteho tydżenja wobſtachu na tudomnym evangelſkim ſeminaru pruhowanje wólbokmanoſcze: Clemens Seidel a Ernſt Schwerdtner, pomoznaj wucżerjej na tudomnym evang. ſeminaru; Robert Alexander Lempa, a R. Pretzſch, pomoznaj wucżerjej w Žitawje, Robert Birus a Emil Beer, pomoznaj wucżerjej w Kamjeńzu; a Bruno Haufa a K. Auguſt Benada, pomoznaj wucżerjej w Biſkopizach.

F.

Se Spytez. Tudy ßu ßo 30. januara wjecżor twarjenja wot Cat. No. 18 a. b. a 20 do cżiſta wopaliłe. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate,

S Horneje Borſchcże. Tudy wudyri ßobotu 6. februara rano w 6 hodżinach woheń a pſchewobroczi wſchitke twarjenja pokleńka Jana Ducżmana do procha a popjeła. Wón je cżim bole wobżarowacż, dokelż ſawẽſczene njemẽjeſche.

S Hornjeho Hunjowa. Pſchi tym wóhnju, kotryż bu na tudomnym knjeżim dworje 4. februata ſbożomnje haſcheny, prjedy hacż móżeſche ſ mozu wupuknycż, je ßo pſchezo nẽhdże 12 kop wowßa ſ dżẽla ſpaliko, ſ dżẽla pſches haſchenje ſkaſyko.

S Łojowza. (Zaßnik.) Tudy wudyri 5. februara w nozy woheń a wotpalichu ßo twarjenja korczmarja Libuſche a jeho ßußoda Wawriſchka. Woheń je najſkerje ſakożeny a tak ſpẽſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo móżeſche ßo jemu jenoż jara mało wutorhnycż. Pſchi tym ſta ßo hiſchcże druhe żakoßne njeſboże, mjenujzy 81 lẽt ſtara Libuſchina je w płomjenjach żiwjenje ſhubika. Wona bẽſche ſ palazeho domu hižom won wuſchła a ßo tam potom ſaßo wróczika, tak ſo naſajtra niczo wjazy wot njeje njewuhladachu, khiba cżorne, wopalene koſcże.

Runje jako woheń wundże, bẽſche korczma połna wjeßołych rejwarjow a rejwarkow, dokelż bẽchu reje.

S podhorow. Nẽtcziſchi cżaß je cżaß ſjenoczeńſtwow a towarſtwow a tajkich ſjenoczeńſtwow a towarſtwow mamy tez w naſchich ßerbſkich Łużicach khẽtro wjele. Sſerbja tez na nich dżẽl bjeru a ßu jich ßobuſtawy, ale huſto doſcz dyrbjak ßebi cżłowjek myßlicż, ſo w tajkich towarſtwach żani Sſerbja njeßu, dokelż tam żane ßerbſke ßłowczko ßłyſchecż njeje.

Piſar tychle ryncżkow bu teho dla jara ſwjeßeleny, jako wón pſchi radoſtnej ſkładnoſczi jeneho towarſtwa w B. wóndanjo tez nadobnych Sſerbow a pẽkne Sſerbowki namaka, kiž ßo ßwojeho Sſerbſtwa na żane waſchnje njehanibowachu. A tajke wjeßele bu hiſchcże wjele bóle powjetſchene, jako pſchi hoſcżinje knjes kubleŕ A. ſ R., kotryż bẽ ſe ßwojej cżeſczenej ßwójbu tez pſchitdmny, poſtany a ſ pẽknymi ßłowami rjanu ßerbſku ßławu wunjeße.

Tak je prawje! Po tajkim dobrym pſchikładże njech tez druhy Sſerbjo pſchi podobnej ſkładnoſczi cżinja a tak pokaſaja, ſo móże jedyn w ßerbſkej ryczi runje tak rjane wẽży powjedacż, kaž ßo w druhich ryczach powjedaja.

S Wulkeje Subrniży. Srjedu 10. februara rano w 4 hodżinach je ßo tudomny młyn wotpalił.

S Wulkeho Dażina. Sandżenu ßrjedu wjecżor we 8 hodżinach wundże tudy woheń a wotpalichu ßo twarjenja kublerja Wawera, kublerja Krügela a ſahrodnika Schillera, wſcho do hromady 10 twarjenjow.

Přilopk.

* Jako franzowſka łódź „Pereire" 15. januara ſ Havra do New-Yorka jẽdżeſche, wali ßo pſchi ßylnym wẽtrje ſatraſchnje wulka żołma na nju, pſches cżoż buſchtaj dwaj cżłowjekaj ſ łódże do morja torhnjenaj, ſchtyrjo buchu nutſka we łódzi ſarażene a 21 ranjeni.

* W Frankfurcze namakachu 1. februara cżẽła tſjoch

młodych holcźkow w rěžy. Tute tśi holcźki běchu ßo se schórzuchami hromadu swjasałe a potom w hromadże do wody skoczíłe, so bychu ßo tepiłe. Cźoho dla ßu to cźinili, to hacź dotal nichtón wußlědźił njeje; pschetoź wone běchu hewak wjeßołeje myßle a mějesche kóżda tójschto samoženja.

* W Prasy je dźowka jeneho katholskeho sastojnika źidowskemu rabinarjej wosjewiła, so chze k źidowskej wěrje pschestupicź. Wona je mjenujzy s jenym bohatym źidom ßlubjena.

* S Gartowa w Hannoverskej pißaja, so ßu ßo tam létßa 30. januara schkórzy pokasali.

* W Altenburgu spkoschischtaj ßo 30. januara konjej, kotrajź wós cźehnjeschtaj, w kotrymź prynzeßyna Marja, njewjesta schwarzburgsko-sondershausenskeho herbskeho prynza ßedźesche. Wona sbožomnje s wosa wuskocźi, taj konjej pak cźerjeschtaj, jako bě jeju pohoncź teź wopuschcźił, runy pucź do réki, hdźeź jedyn kóń, wot woja straschnje ranjeny, morwy wosta, tón druhi pak strowy na brjoh wuskocźi.

* We Wrótßławju běsche ßo wóndanjo w stwě jeneho stareho wucźeneho muża w jeho papjerach a knihach palicź počzało a hacź runje ludźo k pomozy pschińdźechu, bě ßo tón muź — wón rékasche Krüger — tola hižom sadußył, prjedy hacź mójachu jeho s tych palazych a źehlazych papjerow wutorhnycź. Wón mějesche jich mjenujzy w ßwojej stwě tejko leżo so něhdże 8 centnarjow ważachu.

* Hdyź je wothladanje huby a subow po měnjenju wschitkich lékarjow nusne a dobre sa cźłowsku strowosćź nusna a derjeskutkowaza a psched wschelakimi cźerpjenjami a njespodobnocźami wobarnuje, dha je pschißkuschnosćź, w tajkim nastupanju na ßkawnu, s najbkyschcźazymi dopokasmami krónowanu k. k. awstriisku a. priv. a prěnju amerikanskzy a jendźelskzy patentirowanu anatherinsku hubowu wodźicźku hubneho lékarja Dr. Poppa we Winje dopomnicź. Žadyn ßrědk skutkuje tak ßylnje a wěscze pschе subowy kamjeń, pustle, hriby, hnilisnu w hubje, ßamo pschе skorbnt, jako tuta kraßna eßenza, kotraź je sdobom sa strowych najwěscźischi präservativ pschе wschitke hubowe khoroscze. Wožiwjaza, wocźerstwjaza dych cźiscźaza, kutkuje wona woßebje na suby, kotrychź strowosćź a naturisku barbu wona sdźerźi abo wrócźi Wona wotstroni wino kamjeń, bolenje prósnych a nakaženych subow a hoji lohko krawjaze dźaßna. — Pschе wschе subybolenje (rheumatiske a nervösne) ßo wona spěschnje a wěscze dopokaże a sdźerźi dobrowón dycha, wschě skódne atowy serta wotstronjejo. Žohnowanja polne skutkowanje tuteje eßenzy ßo teho dla wschěm na suby cźerpjazym doscź porucźicź njemóże. *H.*

* Rumunsti ßejm je ßo wóndanjo pschecźiwo skutkowanju nětcźischeho rumunskeho ministerstwa wuprajił a je jón teho dla wjerch Korla rospuschcźił. (Rumunski ßejm je mjenujzy sa wójnu pschecźiwo Turkam, ministerstwo pak pschecźiwo tajkej wójnje.)

* W jastwje pschi budyskim hródże je ßo 9. februara 28 létny ckalz König s Porchowow se stracha psched schtrafu wobwěßnył.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto dha pak noweho, Motßo?

Mots Tunka. W Liboj ßu na pschasy dokhu nóz wotdźerźeli.

H. D. Nó, to tóla nicźo woßebje noweho njeje.

M. T. Ně, ale wone je to, so ßo mkodźi hólzy s hospodarjom swadźichu a jeho s khěže won cźißnychu.

H. D. A schtoha dale?

M. T. Schto dale?! Potom ßu ßo ßaßo sjednali a ßo po sjednanju s nowa swadźili a jeneho offiziera won cźißli. Pschi tym je jedyn cźaßnik s dybsaka wuleczał, kotryź njejßu saßo namakali.

H. D. Dha drje hischcze wokoła léta?

M. T. Najskerje drje.

H. D. To budźe duschnje, so budźe pschichodnje wschudźe jenajki khocź.

M. T. Haj, so njebudźa w Noblizach wjazy s dwojakim měricź móz.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó, tam mějachu domjaze holzy pola jeneho prjódkstejerja reje, a to bě dobre; ale jako běchu ßebi potom ßkužobne holzy pola jeneho bura teź reje wuhotowałe, dha bě to slě; pschetoź rychtaŕ pschińdźe a dyrbjachu schtrafu dacź.

H. D. Ale, ale; hm, hm.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Bjedrich Wylem Beudel, wobydler na Židowje, s Hanu Khrystianu Hachez tam. — Eduard Oskar Wex, měschczan a knihiwjasaŕ w Nowosalzu, s Emiliju Wilhelminu Augusta Noblez s Nabez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jurij August, Jana Horaka, cźěßle w Budyschinje, ß. — Hana Marja, Jurja Naczki, wobydlerja, dź.

Michałska cyrkej: Jan Ernst, Michała Wicźasa, wobydlerja w Bobolzach, ß. — Jan Ernst, n. ß. na Židowje.

Zemrjeći:

Dźeń 25. januara: Jan August Klimant w Sskonej Borschczi, 28 l. — 30., Madlena, Michała Nowaka, khěžkarja w Nowych Makßezach, mandźelska, 73 l. 1 m. 5 d. — 1. februara: Handrij August Wagner, wobydler we Wulkim Wjelkowje, 20 l. 6 d. -

Pschemĕnjenje khlamow.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedzenju dawam, ſo moje khlamy wjazy pſchi ſnutſkomnych lawſkich wrotach nimam, ale ſo ßu wone nĕtko w mojim domje na jerjowej haßy czo. 266.

Ja proſchu, ſo by ßo dowĕrjenje, mi hacz dotal wopokaſane, tež do tuteho noweho pſchebytka pſchenjeßło.

S poczeſczowanjom

Ed. Unger,
klobukař a ſwĕrinokupz.

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcherſkeho miſchtra w Budyſchinje,

na ßerbſkej haßy czo. 20

poruczа ßwój doſpołnje ſrjadowany ſkład po nowſchej módze a derjedzĕłanych wĕzow, jako: pißne ſekretarje, khamory ſa ßlĕborne wĕzy w ſchklenczanych a ſchpihelowych platach, ſchklenczane khamory ſ komodami, pißne blida ſa knjenje, kulojte blida ſe ſtołpom, wuczahowanſke blida, ſofablida, hrajne, myjne, ſchijne a nippesblida, komody, etažery, draſtkhamory, draſtſekretarje, łoža, toiletty, ſchpihele, ſofy a wſchelake druzíny ſtolzow — k dobroczíwemu wobkedzbowanju pod lubjenjom najtuniſchich płaczijnow.

Drjewowa aukzija.

Pón dzelu 15. februara t. l. dopołdnja wot 10 hodzinow budza ßo na wulkoſubrniczanſkim reviru dołhe hromady ſ dzĕła khójnowe a ſ dzĕła liſczodrjewowe na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

Shromadzijſna w korczmje we Wulkej Subrnizy.

W Hbjelſku 4. februara 1869.

Wilhelm, hajnik.

Drjewowe płaczijny

w drĕwczanſkim drjewniſchczu pſchi lipiczanſkich mjeſach:

Schczĕpowe drjewo, kloftr (incl. lĕßn. pjenjeſa) po 3 tl. 26 nßl.,							
kuleczkowe	=	=	=	=	=	= 1 = 26	=
pjeńkowe	=	=	=	=	=	= 1 = 23½	=

Knjejſtwo w Drĕwzach.

Drjewowa aukzia.

Na tudomnym knjezim khróſczanſkim lĕßowym reviru budze ßo bliżſchi ſchtwórtk 18. februara

96½ kloftra khójnoweho ſchczĕpoweho drjewa,
35 kloftrow = pjeńkoweho drjewa,
58 hakoſow a ſbytka

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

W Minakale, 10. februara 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija:
O. Liebuſch.

Žiwnoſcz czo. 14 w Khwaczizach, kotrejez twarjenja ßo wondanjo wotpalichu, je ſ 25 korzami pola a łuki na pſchedań a może ßo wſcho dalſche pola wobßedzerja Wjeraba ſhonicz. Pjenjeſy ſ krajneje wopalneje kaßy kupz doſtanje.

Prämiirowany w Pariſu 1867.

Pſche kózdy kaſchel,

dyhawoſcz, ſazwanje, boloſcz na bróſcze a wobczezenje w ſchije je pſches ßwoje wutki

najlĕpſchi ßrĕdk

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop*)

ſ Wrótßławja.

Derjeßłodzaty. Wot lĕkarſkow powołany.

Pſched falſchowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho ſyropa ma jenoż ſkład a pſchedawa jón
w Budyſchinje **Heinr. Jul. Lincke**,
we Wotrowje **B. Scholta**,
w Budeſtezach **H. Lehmann**.

Hiſchcze žadyn ßrĕdk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczezenoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **bĕły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Na knjezim dworje w Schczeńzy pola Rakez ßo k 1. haperleje t. l. ßerbſka ßłużobna dzowka do kuchnje pyta a ma ßo tam prjedy ßama prjódkſtajicz.

Sprawna kmana wulka dzowka może pſchi dobrej ſdzĕ hnydom do ßłużby ſtupicz na knjezim dworje we Wukranczizach pola Hucziny.

Czescz komuž czescz ßluscha!

W ßlědstwje saßakleje dybawoscze, na kotruž běch hižom wjele njedzel czerpił, kupich ßebi se składa knjesa Heinricha Barthela tu, po wschelakich podarmo nałoženych ßrědkach, ¼ blesche ßławneho **Dr. med. Hoffmannoweho běłeho seloweho bróstsyropa**, a jako běch ju wutrjebał, běch zyle wuhojeny.

Zaukerode p. Draždžan w jan. 1869.

Anton Kahlis, pjekař.

Prawdžiwy maja jón stajnje w bleschach po 15 a 7½ nßl. na pschedań

Wilhelm Jacob w Budyschinje,
Ernst Postel w Klukschu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Poetzschka we Wosporku,
Hermann Kästner w Kamjenzu.

Aukzia wužitkoweho drjewa.

Wot tudomneho knježeho drobjanskeho lěßoweho revira budže ßo bližschu póndželu 15. februara

něhdže 190 khójnowych twarskich schtomow,
" 130 " klozow
a " 240 " wužitkowych žerdžow

pod wuměnjenjom napodacza sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz. — Dźělba klozow leži na knježim dworje w Minakale, wscho druhe pak pola hajnikoweho domu w Drobach. — Po tajkim lohke wotwoženje a ponižene płaczisny.

Sapoczatk dopołdnja ½11 hodžinow w hajnikowym domje w Drobach.

W Minakale, 10. februara 1969.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.
O. Liebusch.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, Jägerstr. 75/76. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

Wětrnikowa ležomnoscz w Komorowje pola Rakez je se ßwobodneje ruki na pschedań a móže ßo wscho dalsche tam shonicz.

Ssylny młody człowjek, ßyn sprawnych starschich, móže do wuczby stupicz pola wojnarskeho mischtra Geißlera w Delnej Hórzy.

W Brěsynje pola Huczinу je khěža czo. 35 s 2 órzomaj pola a s rjanej ßadowej sahrodu na pschedań.

Dwaj krawskaj se wßow dostanjetaj pschi dobrej sdžě trajaze dźěło w Budyschinje na garbarskej haßy czo. 420.

Dobry ßuchi tórf — 1000 po 28 nßl. — je na pschedań na ryczeřkuble w Pßowjach. **M. Pötka.**

Jedyn kowarski pomoznik a jedyn tajki wuczomnik ßo pyta. Wot koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Dźiwoczanske ßerbske ev. lutherske towarstwo směje jutsje — njedźelu — popołdnju w 2 hodźinomaj shromadźisnu. **Pětr Młónk.**

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacz:

Leczazy list evangelskich ßłowow na młodźinu wo sbožomnosczi tajkich dźěczi a ludźi, kiž ßo sahe wobrocza. Wjasany 10 nßl.

Woltersdorfowy wobras 5 nßl.

Domjazy wołtař. Modleřske knihi. Sestajał H. Imisch farař. Wjasany 8 nßl.

Swjaty advent I. Wopominanja najwoßebnischich wjeschczenjow stareho sakonja na Khrystusa, woßebje k natwarjenje we adventskim czaßu. **II.** Adventska harfa. 10 nßl.

Sswjaty póst. Wot M. Domaschki, fararja. 10 nßl.

Sserbska biblija. 1 toleř. Ta ßama bjes apokryphow 10 nßl.

Sserbski nowy testament a psalmy 6 nßl.

Lutherowa postilla. Wjasana 4 toleř.

Bože dźěczo. Hodowne rosryczownnje Božeho dźěscza s njebjeskimi wobydlerjemi. 2½ nßl.

Serbski słownik 4 toleř.

Žiwjenja Swjatych. Po rjedže zyrkwinskich stawiznow. Dotal 6 zeschiwkow po 6 nßl.

Khwalcze knjezowe mjeno. Modlitna knižka za katholskich kschesczanow. Po 6, 10, 20 nßl.

Dale tež wschelake druhe nabóžne, powuczaze a sabowne ßerbske a němske knihi a woßebje tež wulki wubjerk **dźěczazych knihi** s rjannymi a pyschnymi wobrasami po 1, 1½, 2, 2½, 3, 4 nßl. a t. d. hacž do někotrych toleř.

Runje wuńdže a je w podpißanej kniharni dostacz:

Pschasna sabawa 1) Wuherski khěrlusch. 3 np.
" " 2) Ptaczi kwaß. — Róža saronska. 3 np.
" " 3) Žeńtwa. — Mandźelstwo. 3 np.
" " 4) Wani rowski khěrlusch. — Lubke lilija. — Mój statok. 3 np.
" " 5) Wosporski hermank. — Njebo dźěd 3 np.

Smoleř a Pjech.

W kniharni Smolerja a Pjecha je njewjasany sa 4 tl., swjasany pak sa 4 tl. 20 nßl. dostacz:

Łužiski serbski słownik. Spisał a pod sobuskutkowanjom fararja Seilerja a vikara Hórnika wudał professor **Dr. Pful** w Draždźanach. — Pschiwdaty je tež wobschěrny pokasař němskich ßłowow, so móže jedyn s jeho pomozu lohko namakacz, kak potrjebne ßerbske ßłowo rěka.

C. G. Grohmann sen.

na jerjowej haßy čo. 263

porucza ßwój ßuknowy a **bukskinowy** ſkład a na rjane čorne ßuknо ſa **konfirmandow** woßebje kebžbne čini.

Prawdźiwe würtzburgſke runklizowe ßymjo

porucza knjeſam ratarjam po najtuniſchich płaczišnach

Carl Noack w Budyſchinje
na ſwonknej lawſkej haßy.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali),

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

25 millionow 939 tyßaz 831 ſchěßnakow 44 krajzarjow

Powſchitkomna Aßekuranza ſawěſczuje:

a) **twoin mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž też, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch**

b) **družaow** pſche **wóhnjowu ſchkodu;**
kubł na drohach pſche **transportnu ſchkodu;**

c) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1866 ſa 12,448 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 351 tyßaz 497 ſchěßnakow a 3 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
w Ketlizach: **Korla Auguſt Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

W Koperzach

njedželu 14. februara bal a karpjaza hoſczina w hoſczeńzu k ſchwonej. Sapoczatk w 7 hodžinach. K temu najpodwolniſcho pſcheproſchuje **C. Spenka.**

Aukzia lenu.

Sſrjedu 24. februara popołdnju w 1 hodžinje budže ßo něhdže 4 kop derje roßowaneho lenu po loßach w zhelniczi na Židowje na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

J. Eiſelt, zhł. miſchtr.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 19. februara budže ßo wulka dželba twjerdych dołhich hromadow a lipowych kloſtrow na njechorńſkim, worzhnſkim a běłohórſkim reviru na pſcheßadžowanje pſchedawacz. — Czi ßami, kotſiž ßu hiſchcze wot konſcheho léta winojczi, njeßmiedža ßobu kupowacz.

Shromadžiſna dopołdnja w 9 hodžinach pola Schützez w Njechornju. **Wudowenz.**

Jena poleczowa dóńza ſa 12 ſchtuk ſkotu je tunjo na pſchedań. Hdže? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Łužičan čo. 2 je wuſchoł.

Dźak.

Wſchitkim pſchecželam ſ daloka a ſ bliſka, kotſiž pſchi wohenjowym njeſbožu, kiž naß 6. februara potrjechi, k pomozy ſtejachu, woßebje pak mužſtwam hrubelczańſkej ßykawje, kotraž bě prěnja na měſcze, a mužſtwam hnaſchczańſkej ßykawy, kotraž bě druha pſchijěła, kaž też mužſtwam wſchitkich druhich ßykawow praji ßwój najwutrobniſchi dźak a pſcheje, ſo bychu wſchitzy pſched tajkim njeſbožom wobarnowani woſtali

hornoborſchczańſka ginejna
pſches **Auguſta Seilerja,** gm. prjodkſtejerja.

Augusta Hübnerec,
Handrij Beyer, cyrkw. wučeŕ,
ſlubjenaj.
W Njeswačidle a Hućinje 8. febr. 1869.

Porjedženje.

W 6. cz. Serb. Now. na ſtr. 43, ſtołp 2, rynczk 21 wot horka njedyrbi rěkacz: 1859, ale ma ßo ſtajicz: 1858.

Wot redakzije. Knjeſej N. w Eßenje. Poßłane marki ßmy doſtali. Nowiny do B. wobſtarany.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 8. — 21. februara. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — List. — Ze Serbow: S Budyschina. S Njesnarjow. S Čžorneho Khołmza. S Wulkeho Wjelkowa. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesćze. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

13. februara 1869.

Dowoz: 7828 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngł.	np.	nižša. tl.	ngł.	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngł.	np.	najniž tl.	ngł.	np.
Pschenża	5	20	—	5	5	—	5	25	—	5	15	—
Rožka	4	10	—	4	5	—	4	12	—	4	10	—
Jećmjeń	3	25	—	3	20	—	4	—	—	3	25	—
Wowß	2	22	5	2	20	—	2	24	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	25	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 ngł. a 15 tl. — ngł.
pschenża 62—73 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korcow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 9 tl. 15 ngł.
(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje železnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 16. februara, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngł. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny złoty abo dukat 3 tl. 6 ngł. 8⅝ np.; winske bankowki 83¾ (16 ngł. 7½ np.)

Najnowsche.

Sahrjeb (Agram), 16. februara. Khrowatski ßejm budże tudy 1. měrza wotewrjeny. Khěžor Franz Josef a khěžorka 8. měrza ßem pschijědżetaj.

Paris, 16. februara. Hrabja Walewski je dżenża s Athena ßem pschijěł. Jutsje směje konferenza poßedżenje, so by skónčny protokoll podpisała.

London, 16. februara. W druhej komorje spomni minister Gladstone na to, so bu pariska konferenza woßebje na namjet pruskeho knježerstwa powołana.

Madrid, 16. februara. Pruhowanje ßejmskich wolbow budże najskerje 18. febr. skončene a ßejm ßa teho dla 19. febr. definitivnje konstituiruje. Ssobustawy wjetschiny směja jutsje wječor wuradżowanje, hač ma so dotalne ministerstwo s nowa postajicz a hač njeby najlěpje było, hdy by ßejm jeneho muża ludej sa krala poručił a lud potom psches wothłoßowanje pokasał, hač chze jeho sa krala měcz.

Konstantinopel, 16. februara. Jendželski krónprynz a jeho knjeni mandželska na ßwojim puczowanju ßem njepschijědżetaj, kaž to prjedy rěkasche.

Win, 18. februara. Czornohórski wjerch Miklawsch je s Barlina ßem pschijěł a so po krótkim pschebywanju do Czornohórskeje wrócził.

Barlin, 17. februara. Połnóznoněmski parlament budże najskerje hižom 7. měrza wotewrjeny.

Draždżany, 18. februara. Ministerstwo kultuża je wuwołaneho profesora fysiologije w Jenje, Dr. J. Czermaka sa profesora na lipski universitet powołało. (Dr. Czermak je Czech.)

Sakſka. W Friedersdorfje pola Reibersdorfa je ßo 12. februara w nozy Maukez brózeń wotpaliła. Woheń je najſkerje ſakoženy. — W Bertsdorfje je 13. februara w nozy fórman Birnbaum ſ Oberlichtenawa do jeneje rěčzki ſwróčził a bu pſchi tym tak ſtraſchnje wobſchkodženy, ſo hnydom morwy ležo woſta.

Miniſter baron ſ Frieſen je ßo na někotry čaß do Barlina podał, ſo by ßo na wuradžowanjach połnóznoněmſkeje rady wobdžělił.

Kral Jan ßo w blížſchim čaßu na někotre dny do Lipſka poda a chze tam ßwój čaß woßebje naležnoſčami tamniſcheho univerſiteta poßwjeczičz.

Awſtriſki khěžor je tym ßwojim wojakam, kiž w lěcze 1866 w draždžanſkich lazarethach wumrjechu, na jenym tamniſchim pohrjebniſchczu rjany pomnik ſtajičz dał.

Lipſki profeßor Brückner ßo do Barlina pſcheßydli, hdyž je ſa wyſcheho duchomneho (propſta) powołany.

Pruß. Čzornohórſki wjerch Mikławſch je pſched ßwojim wotjěſdom ſ Barlina wot pruſkoho krala wulki kſchiž rjadu čzerwjeneho hodlerja doſtał. S zyła ßu ſ nim w Barlinje jara pſcheczelniwje wobkhadželi a je ſ teho ſjawnje widžecz, ſo chze pruſki kral ſ čzornohórſkim wjerchom, hacž runje ma tón jara mały kraj, tola pak dobrych wojakow, w dobrym pſcheczelſtwje ſtacz. (Čzornohórſka leži w bliſkoſczi Sſerbije a Rumunſkeje: tutej krajej ſtej pak hižom w dobrym pſcheczelſtwje ſ pruſkim knježerſtwom, a duž žadyn džiw njeje, hdyž chze to tež jimaj ßußodnu Čzornohórſku ſa pſcheczelniżu měcz.)

W krajach połnóznoněmſkeho ſwjaſka bu w ſańdženym lěcze něhdže 255 millionow liſtow pſches póſt wobſtaranych. Liczba połnóznoněmſkich póſtſkich ſaſtojnikow je 34,000 a hdyž ßo k tym hiſchcze poſtillony, poſthaltarjo a nižſchi ßłużobniży pſchilicza, dha trjebaja połnóznoněmſke póſty něhdže 43,000 ludži.

Aſtria. Na ſhromadnym ßejmje we Winje budże w blížſchim čaßu ſakon wuradžowany, po kotrymž ma ßo liczba ſapoßłanzow wot 201 hacž do 304 pſchiſporicz.

We Wuherſkej je w tu khwilu wſcha kedžbliwoſcz na prjódkſtejaze ßejmſke wolby wobroczena, a wojuja tam niz jenož Deakiſtoja a lěwizarjo pſcheczíwo ßebi, ale chzedža tež Rumunojo, Sſerbja a Słowakojo ßwojich kandidatow pſcheczíſchczecz. Mjenujzy poßleńſche tſi ludy pytaja pſches to ßwoje narodne prawa dobycz, kotrež ßu jim Madžarjo wſali.

W Czechach je hiſchcze wſcho po ſtarym waſchnju. Winſke nowiny drje wóndanjo powjedachu, ſo chze ßo miniſterſtwo ſ Czechami ſjednacz a khěžor wobhnadženje wudželicz, ale hacž dotal wot teho w ſkutku niczo widžecz njeje.

Franzowſka. Hrabja Walewſki, kotryž bě wot konferenzy do Athena poßłany, ſo by grichiſkemu kralej jeje poſtajenja pſchepodał, je ßo ſaßo do Pariſa wróčził a pißmo wot grichiſkeho knježerſtwa ßobu pſchinjeßł. W tutym pißmje pjecza grichiſki kral praji, ſo drje chze wón w tu khwilu po požadanjach pariſkeje konferenzy měr džeržecz, dokelž je wſchón ßwět pſcheczíwo njemu, ale ſo ßo wón w ſkładnym czaßu ſaßo na turkowſkeho ſultana wobroczi, dokelž ßu požadanja grichiſkeho luda ſprawne a ſdobne. — (Po tajkim njehodži ßo prajicz, ſo by turkowſko-grichiſka ſwada hižom wurunana była; pſchetož wójna bjes Turkami a Grichami jej jenož ſe ſtrony grichiſkeho knježerſtwa na ſkładniſchi czaß wotſtorczena.)

W naſtupanju Schpaniſkej chze pjecza Napoleon ſ kóždym kralom ſ pokojom bycz, kotrehož ßebi tam wuſwoli, jenož ſo tam republiku njeſakoža.

S Algiera pißaja, ſo je tam ſaßo wſchitko czicho a ſo ßu ſběžkarjo do zyła roſehnaczi. Běchu to ſ wjetſcha tajzy ludžo, kotrychž běchu prjedy do Marokanſkeje wuhnali, ſ wotkal běchu ßo ſaßo do Algierſkeje wróczili, ſo bychu tam rubili a kranyli.

Franzowſke nowiny pak ſaßo ſ hórkimi ßkowami k wójnje pſcheczíwo Pruſkej ſchczuwaja.

Schpaniſka. Schpaniſki ßejm bu 11. februara w Madridže ßwjedženſzy wotewrjeny. Wotewrjazu ryczž džeržeſche miniſterpſchedßyda Serano a wona bu wot poßłucharjow ſ dobrym ſpodobanjom pſchijata. — Naſajtra ßebi ßejm madridſkeho měſchczanoſtu Rivera ſa pſchedßydu wuſwoli. Měſtopſcheßydy ßu: Vega Armijo, Martos Cantero a Valero.

Jendželſka. W Londonje bu 16. februara jendželſki parlament (ßejm) wotewrjeny. We wotewrjazej ryczi běſche bjes druhimi prajene, ſo budža krajne dawki pomjeńſchene a ſo je knježerſtwo wotmyßlene, katholſkim wobydlerjam Irlandſkeje ſkónczinje połnu wěruwuſnajerſku ßwobodu dacz.

Dokelž ßo Rußojo w Aſiji dale bole jendželſkej Indiſkej pſchibliżuja, dha počinaja ßo Jendželczenjo bojecz, ſo mohli woni w ßwojim czaßu indiſke mjeſy pſchekrocziczz a pſches to k temu pomhacz, ſo by potom indiſke pſchekupſtwo pſchez Rußowſku do Europy ſchło, ſchtož pak by ruſkim pſchekupzam a ruſkemu knježerſtwu wulki wužitk a wjele dobytka poſkiczíło. Hacž runje móže hiſchcze dołho tracz, prjedy hacž k temu pſchindže, dha měnja jendželſke nowiny tola hižom nětko, ſo by dobre było, hdy by jendželſke knježerſtwo hižom w nětczíſchim czaßu ſ rußowſkim wujednało, ſchtož je ſdobne.

Rumunſka. Tudomny wjerch je ßejm roſpuſchcził, dokelž běſche tutón jara wójnſzy ſmyßleny a k wójnje pſcheczíwo Turkowſkej czěrjeſche. — (Rumunſkemu wjerchej je drje wójna pſcheczíwo Turkowſkej tež po myßli, ale wón ju hižom nětko ſapoczecz njemóže, dokelž ßwoje wójſko hiſchcze w prawym rjedže njeje.)

Amerika. Sſejm amerikanſkeje unije je wolbu Granta ſa pſchedßydu a wolbu Colfaxa ſa měſtopſchedßydu ſa dobru ſpoſnał. Wobaj ßwoje ſaſtjonſtwo w měßazu měrzu naſtupitaj.

Kſcheſczanow mandżelſtwo.

(Spěwa ßo po hłoßu khěrluſcha 631.)

Kak jaßnje a kraßnje ßo mandżelſtwo ßwěczi
Tych kſcheſczanow, pſcheczelow Jeſußowych,
Jich ſbože ßo ſeleni w ſymi a lěczi,
Je pěſton jich ßwěrny w dnjach dobrych a ſłych;
To czini jich wěra, jich luboſcz a ßwěra,
Kiż Jeſuß ju ßwjeczi, ju ßłni a ſpori,
So wutroba k wutrobje bójſzy ßo hori.

Na wjeßele měſto pſches jednotu pada
Łóß dobry jim wſchědnje we ſpokojnoſczi,
Ssu prawdoſcze ſchtomy, kiż Boži Duch hlada,
Ssu knjeſowej' khwalby ſchczěpk mjenowani;
Jich dom je dom měra, to dżěła jich wěra,
Jich fěrſchta tón měrny a wujednar kraßny,
Kiż pkómjenja hidy a hněwa tu haßny.

Każ ßwětej dny dobre też derje jim ßkodża,
Też pjenjes jim pohoji tule a tam,
Troſcht lěpſchi, ſchaz rjeńſchi pak wjedża a rodża,
Jich ſkoto a ßlěboro Jeſuß je ßam;
By czaßnych pak mako jich kubkow ßo ſdako:
Tón ſpokojny Jeſuß, kiż khudy tu běſche,
Jim ſ bohatym troſchtom wſchak do prědka dżěſche.

S nim wobſtupja blido a wot jědże ſtanu,
Haj, modlerſki woktar jich wutroba je,
We ſbóżnika mjenje won do dżěła czahnu
Se ſczerpliwej ruku a ſ lóſchtom wſcho dże;
Też Jeſuß je dżěłak, ßo modlik a ſpěwak —
Duż ródne a ſprawne ſ nim dopjelnja dżěło
A jeho měr wokſchewja duſchu a cżěło.

Sswět njewě, kak ſ wulka by dawak ßo widżicz
A pſchibóſtwo cżěri ßam ſe ßobu rad,
Chże poměrnych ßměſchicz a ſlutomnoſcz hidżicz,
Njej' błyſkot to błaſny a mandżelſtwow pad?
Schtó ſa tym by hłodżił, ſchtož Khryſtuß njej' rodżił,
Haj, ſ hněwom je wrócził, ſo ſpytował cżěła!
Sswět tola jo khwali a witane rěka.

Dha kraßnoſcz njech ßwoju ßwět hordy won trubi,
Te rjanoſcze ſ njenahła woblěduja,
Knjes Jeſuß tu ßwojich tak żohnowacz lubi,
So woda do wina ßo pſchewobrocża;
To kraßnoſcz je prawa, kiż widżecz wón dawa!
Da ſ poßleda lěpſche we ßwojim tym cżaßu,
Każ něhdy to ſjewi we Kana na kwaßu.

A pſchińdu też hrimanja, ſchtoha te wadża?
Też ßłlſowe deſchcze jim k lěpſchemu ßu,
Każ ſemſke te płody cżim lěpje ßo radża,
Cżim huſcżiſcho njewjedra wyſchſche nich du,
Po Khryſtu njehnuczi ßu ſczerpni a kruczi
A ſnoßhcz rad pomhaja cżeżkoty ßebi
A nadżija ſ wěru jich dżerży a debi.

Haj wolu hdyż ßwoju ßo wutroba ßłéka,
Pod kſchižom też jeje chże zyle ßo ſdacz,
To pruhu we żiwjenju wobſtacz tu rěka
A njebjeſke mozy wot ſbóżnika bracz.
Hdże ßwětne pak dżěczi to ſamóża w ßwěczi?
Duż mandżelſtwa jich ßu tak mutne a cżmowe
A wěrneho ſbóża tak próſne a hołe.

Duż ſbóżnje ßo mandżelſtwa kſcheſczanow radża,
So jandżeljo ßami ßo ſwjeßeluja,
Każ ſchtomy, kiż po kromach rěkow ßo ßadża,
Każ winizy Boże ßo ſaſelenja;
Jim pſchichod ßo jaßni, pſches hnadu ßo kraßni,
A myto jow w cżaßu a w njebjeßach ſměja
A rjeńſcho hacz róże a lilije kcżěja!

We Łaſu. **Handrij Seiler.**

Liſt na něktore towarſchki bukiczanſkeje ſchule.

Wot J. B. Nyczki.

(Pokracżowanje.)

Pſchi dależiczu ſtupachmy ſaßo bóle horje. Schczežka wjedżeſche naß pſches żitne hona, hdżež też wjele kwětkow ſtejeſche. My ſchczipachmy je a wijachmy ſ nich wěnaſchki. Na jenym wyßokim polu ſaſtachmy a roshladowachmy ßo. — Koło wokoło ßmějachu ßo na naß ſmahowaze żita, khłódne lěßy a rjane burſke khěże wobdate ſ płódnymi ßadowymi ſchtomami. (Tudy njebydla burjo tak w hromadże, każ pola waß. Kóżdy ma ßwój dom na ßwojim polu. A to ßu rjane bydła! S wonka ßu ſ pißanymi kamjenjemi pyſchnje wudobjene abo pěkne wubělene a jich durje, wókna a wokeńzy na ſelene abo módre wubarbjene. Wone ſteja każ luboſne zyrkwiczki mjes jich ßadowymi, ſelowymi a kwětkowymi ſahrodami. A ſnutſka knježi wſchudże pſchiſtojnoſcz a cżiſtoſcz. Pola ßu jara płódne; ja ßym huſto rjane ſtwjelza widżak, kiż tak dołhe běchu, każ ja — 5′ 10″. Wſchitke płody, kiż pola waß roſtu, ßu też tudy, ſ wuwſacżom jahłkow. Tak njemóże mi moja żona w mlózy jahły waricz, kotrež domach tak rady jědżech. So kóżdy bur na ßwojim polu bydli, položi dżěło jara. Bjes tym, ſo w Sſerbach něktryżkuliż hoſpodař jedyn wós hnoja na polo dowjeſe, dowjeſu jich tudy tſi. A hdyż ßo něhdże dwór ſapali, njetrjeba ßo bliżſchi ßußod teho dla ſtrachowacz. Żónſkim, kiż rady na wjes hladaju a ſe ßußodżinku dołhe prědowanje dżerża, njeby ßo tu lubiło. Tu na jenym kónzu wßy něktreho pohrjebaju a na druhim kónzu ludżo niczo wo tym njeſhonja. Też ſa wopiłzow tudy derje było njeby, pſchetoż woni mohli ſ korczmy duzy do hłubokeho pucża abo wuproſnjeneje ſkały panycz a potom hladacz, tak bychu ſtawy w hromadu ſeſběrali. Sa ſchulſke dżěczi njeje tu tak pěknje, każ pola waß: wone maju huſto pſches poł hodżiny do ſchule, (pola naß też Red.) a to je w ſymje jara wobcżežne.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Po woſjewjenju budyſkeje krajſkeje direkzije budże ſa evangelſkich Sserbow, w Draż-

džanach a wokolnoſczi pſchebywazych, w draſanſkej kſchiżnej zyrkwi dopołdnja w 10 hodžinach lětża ßlědowaze njedžele ßerbſka Boża ßłužba wotdžerżana: 1) njedželu Lätare, 7 měrza; 2. njedželu po ßwj. Trojizy, 6. junija 3) 15. njedželu po ßwj. Trojizy, 5. ſeptembra a 4) 2. njedželu adventa, 5. decembra.

S Njeſnarjow. Jeho majeſtoſcz kral Jan je tudomnemu kublerjej-wumjeńkarjej Janej Nutniczanſkemu ßlěbornu, k albrechtſkemu rjadej ßłuſchazu medaillu ſpožcził.

S Budyſchina. Kak móže druhdy najſprawniſchi do wulkeje njelubosnoſcze pſchińcz, to je ſe ßlědowazeho podawka ſpóſnacz.

Wón je tajki. Sandżenu ßobotu bě něchtón ſe wßy 100 toleŕ na jenu tudomnu kaßu pſchinjeßł, ſo by tam tele pjenjeſy wupłacził. Bjes nimi bě jedyn 50toleŕſki ſakſki papjerjany pjenjes a hacz runje bě prawy, běſche tola w wěſtym naſtupanju wopaczny, mjenujzy jedyn ſchibak bě ſ jeneho tajkeho 5toleŕſkeho papjerjaneho pjenjeſa liczbu 5 a ßłowo „Fünf" wurěſnył a ſ tym na jenym 20toleŕſkim papjerjannym pjenjeſu liczbu 2 a ßłowo „Zwan" tak wuſchiknje ſalěpił, ſo to widżecz njebě a ſo bje to nětko 50toleŕſka papjera. Dokelż ßu ſakſke 20 a 5toleŕſke papjerł nětak ſchěreje, 50toleŕſke pak bole żołteje barby, dha kaßiraŕ na měſcze ſpóſna, ſo je horka ſpomnjena papjera wopaczna. Pſchinjeßeŕ teje ßameje, we wſchěm ſprawny cżłowjek, dyrbjeſche potom na poliziju, ſwotkal jeho, jako bě dopokaſał, wot koho je tu wopaczną papjeru doſtał, potom ſaßo domoj puſchczichu.

Bjerćze ßo teho dla, lubi cżitarjo, pſchi doſtaczu papjerjanych pjenjes pěknje na kedżbu!

S Budyſchina. Na tudomnym evangelſkim ſeminaru wobſtachu dale pruhowanje wólbokmanoſcze: Kt. Karl Auguſt Scheunig, ſchulſki vikar w Dürrhennersdorfu, Jurij Guſtav Lehmann, pomozny wucżeŕ w Halſchtrowje, Guſtav Hieronymus Rößler, ſchulſki vikar w Oberleutersdorfu, Karl Nyka, pomozny wucżeŕ we Wjeleczinje (Sserb), Jan G. Scholta, pomozny wucżer w Ebersbachu, Hermann Meſchka, ſchulſki vikar w Seitendorfu, a Jan Bohuwěr Schmidt, ſchulſki vikar w Komorowje pola Klukſcha (Sserb). F.

S pola. Hdyż ſ druhich ſtronow pißaja ſo ßu ſchkórzy a ſchkowronczki hižom ſaßo pſchileczake, dha możemy nětko to ßamo prajicz a wyſche teho też to, ſo ßu tón tydżeń też pczoły poczake tak mjenowany kżenjowy proſchk ſe wſchelakich mizkow a hablow do kołcza noßycz.

S Cżornego Khołmza. Schtwórtk pſched tydżenjom, dżen 11. februara, wudyri tudy wjeczor w 10. hodżinje pola połbura Mateja Krawza ſtraſchny woheń, kotryż ßo ſ tajkej mozu rosſchěri, ſo bu wſcho wobßedżeńſtwo wboheho Krawza w krótkim cżaßu do procha a popjeła pſchewobrocżene. Wot ſkotu ſahubi jemu woheń: dweju wokow, ſchtyri krowy, ſchtyri jałowzy a dwě ßwinjeczi. Najſkerje bu woheń, kotrychż pola hródże wudyri wot ſłóſtniſkeje ruki ſałożeny, a wſa teho dla ßudniſtwo tu wěz do pſchepytanja. Woßebje mamy ßo wutrobitej pomozy tudomneje mużſkeje młodoſcze džakowacz, ſo Boži woheń na naſpomnjenym kuble wobmjeſowany woſta a ſo bu tak naſch luby Boži dom ſ faru a ſe ſchulu pſches Bożu hnadu pomoz ſdżerżany. St.

S Wulkeho Wjelkowa. Tudomny ryczeŕkubleŕ knjez ſ Heyden je wot pruſkeho krala ſa cżeßneho ryczerja ßwjatojanſkeho rjadu pomjenowany.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Niczo pěknjſche tola njeje, hacz dhyż ma jedyn dobreho, ßwěrneho ßußoda.

Mots Tunka. Haj, to wóndanjo też nětchón rjekny a pſchi tym na ßwojeho ßußoda ſkorżeſche.

H. D. Schto dha wón měnjeſche?

M. T. Wón měnjeſche: Luby ßußodże, prjedy hacz ty pola druhich ludzi tſchěſku w jich wocżomaj pytaſch, dha hladaj tola najprjedy ſa hrjadu w twojim woku, a wopomń, hacz njeißy na tamneho fariſejſkeho podobny, kiż ßo hordżeſche a dżeſche: ja ßo cżi, Bożo, dżakuja, ſo njeißym każ druſy ludżo..

H. D. Ale cżoho dla wón na ßwojeho ßußoda ſkorżeſche?

M. T. Dokelż bě jeho tytón chżył ſjawnje winowatoho ſcżinicz, prajizy, ſo je njedżelu pletwa ſ horow wjeſł a to tola na żane waſchnje wěrno njeje, pſchetoż to bě němſki wotroczk zyle bjes jeho wole cżinił, tola njeje pſchi tym nikomu niczo pſchekſchiwił.

H. D. Hm, a ſchto dale?

M. T. Nó, wón dale ryczeſche, ſo to też pěkne njeje, hdyż jedyn ßußod druhemu měſniki na pokoj njewoſtaji.

H. D. Bě nětko wſcho?

M. T. Ně, wón też hiſchcże ſkóncznje rjekny, ſo ßu ludżo ſawißni a ßo mjerſaja, hdyż jeneho ſ jeho dżowkami pſcheproſcha a wo druheho njerodża.

H. D. Haj wſchak haj, ßwět ßo dżiwnje wobrocża.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Emma Eliſa, Jana Bohuwěra Mehnerta, domownika pola knjeſa banquiera Heydemanna, dż. — Thereſia Anna Marja, Jana Korle Bohuwěra Pjecha, měſchczjana, knihikupza a wobßedżerja piwneho dwora, dż. — Korla Wylem, Handrija Wanaka, wobydlerja, ß.

Michalska cyrkej: Alwin Herman, Ernſta Bjedricha Leberechta Weldy, kublerja w Hrubjelczizach, ß. — Jan Bohuwěr a Hana Thereſia, Jana Bohuwěr Mehle, khěżerja na Židowje, dwójniſki por.

Drjewowa aukzia
na maleschanskim reviru.

Ssrjedu 24. februara t. l. budza ßo drjewa lětuschich niskoléßowych puschczenjow a to
132 dołhich hromadow twjerdeje walczinu,
6 " " tołscheho drjewa,
55 schtuk 6—8 zolow ßylnych bréßowych żerdżow,
17 " 9—14 " " " schtomow
3 " 17—21 " " topołkowych klozow,
dżélba rjanych hrabowych wużitkowych kruchow a něktore nakażene ßadowe schtomy
pod spodobnymi wuměnjenjemi na pscheßadżowanje pschedawacz. — Aukzia sapoczinje ßo rano we 8 hodżinach pschi delnim dworje w Maleschezach a budże w 10 hodżinach w rudlach ſ njej pokraczowane.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Maleschezach 17. februara 1869.

Sachßa, wyschi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru 23. februara budże ßo w Torońzach dżélba twjerdych dołhich hromadow na pscheßadżowanje pschedawacz. — Sapoczatk popołdnju w 2 hodżinomaj.

J. A. Schołta.

Aukzia drjewa.

W Minakalc budże ßo 23. februara popołdnja w 10 hodżinach ſtejaze bréßoweho drjewo na farskej leżomnoscżi we wulkim hajku po łoßach na pscheßadżowanje pschedawacz.

Zyrkwinske prjódkſtejerſtwo.

Drjewowa aukzia.

Pschichodnu póndżelu 22. februara popołdnja w 10 hodżinach budże ßo bliſko pschi korczmje w Nadżanezach tójschto dołhich hromadow bréßoweho a wolschoweho drjewa pod spodobnymi wuměnjenjemi na pscheßadżowanje pschedawacz.

Drjewowe płaczíny

w drěwczanskim drjewnischczu pschi lipiczanskich mjesach:
Schczépowe drjewo, kloftr (incl. léßn. pjenjesa) po 3 tl. 26 ngßl.,
kuleczkowe " " " " " = 1 " 26 "
pjeńkowe " " " " " = 1 " 23½ "

Knjejſtwo w Drěwzach.

Aukzia lenu.

Ssrjedu 24. februara popołdnju w 1 hodżinje budże ßo něhdże 4 kop derje roßowaneho lenu po łoßach w zyhelniczi na Zidowje na pscheßadżowanje pschedawacz.

J. Eiſelt, zyhl. mischtr.

Sahrodniska żiwnoscż czo. 37 w Pschiwczizach, kotraż něhdże 3 akry 187 prutow leżomnoscżow wopschija a je ſe 97,70 dawkſkimi jenoscżemi, je ſe ßadowej sahrodu każ też bliſkim a pschenczńym polom pscheměnjenja dla ſe ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedżerja tam ſhonicż.

Aukzia walczkow,

Bliżschu ßrjedu 24. februara popołdnju w 3 hodżinach budża ßo pschi pschischczańsko-dżéżniczańskim puczu 14 kop ¾ łohczowskich bréßowych a khójnowych walczkow, każ też tajke dołhe hromady na pscheßadżowanje pschedawacz.

K. Wiczéżk.

Czerſtwe ßylne ßwinjaze pleza
kupuje **Fr. Nierth**
na ßerbſkej haßy czo. 19/21.

Jedyn rjeczas bu na puczu bjes Haßlowom a Łahowom psched dléſchim czaßom namakany. — Tón, kotremuż ßłuſcha, móże jón saßo dostacż pola gmejnſkeho prjódkſtejerja w Łahowje.

Jena nowodejaza kruwa,

pod kotrejż czelo ſteji, ßo kupi na ßwobodnym kuble w Jeschizach pola Delneje Hórki.

Wużitkowy ſkót na pschedań.

Na knjeżim dworje w Schczenzy pola Rakez ßu tſi abo też ſchtyri nowodejaze a ſczélne kruwy na pschedań.

Běrny na pschedań.

Na knjeżim dworje w Schczeńzy pola Rakez leži wjele ſtow kórzow ſwubjeranych běrnow (czerwjenych zyblikow) po jenotliwym każ też w zyłym na pschedań.

f. zokorowy ſyrop, punt po 25 np.,
candis-ſyrop, punt po 12 np.
poruczа **Ad. Rämſch**
na ßerbſkej haßy.

Żiwnoscż czo. 3 w Něczinje pola Bukez ſe 14 kórzami leżomnoscżow je na pschedań.

Hólczez, kotryż chze polſtrowanje a tapezirarſtwo nawuknycż, móże — pschi potrjebje też bjes nawuczneho pjenjesa — město dostacż pola Juliusa Siebecka na ßerbſkej haßy w Budyſchinje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaßow dopokasany, ſ najlépschich ſelow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kżizomaj wschédnje kruwom abo wowzam na prénju pizu naßypany, pschiſporja wobżernoscż, płodży wjele mloka a sadżéwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 ngßl. a je k dostaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Sa katholſkich.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacż

Kreuzzug und Rüſtung oder das allgemeine Concil, eine Angelegenheit aller kathol. Chriſten; nebſt einer Sammlung von Gebeten für die Zwecke deſſelben. Von W. Cramer. — 2½ ngßl.

Też wschelake druhe modlerſke a natwarjace knihi ſu na ſkładze.

Meine Mütze wurde mir fortgeführt. A. Heer (bei L. Donnerhak).

Pschemĕnjenje khlamow.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so moje khlamy wjazy pschi snutskomnych lawskich wrotach nimam, ale so su wone nětko w mojim domje na jerjowej haßy czo. 266.

Ja proschu, so by so dowĕrjenje, mi hacz dotal wopokasane, tez do tuteho noweho pschebytka pschenjeßło.

S poczesczowanjom

Ed. Unger,
klobukar a swĕrinokupz.

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcherſkeho miſchtra w Budyſchinje,

na ſerbſkej haßy czo. 20

porucza swój doſpołnje ſrjadowany ſkład po nowſchej módze a derjedzĕłanych wĕzow, jako: pißne ſekretarje, khamory ſa ßlĕborne wĕzy w ſchklenczanych a ſchpihelowych platach, ſchkleńczane khamory ſ komodami, pißne blida ſa knjenje, kulojte blida ſe ſtołpom, wuczahowanſke blida, ſofablida, hrajne, mnjne, ſchijne a nippesblida, komody, etażery, draſtkhamory, draſtſekretarje, koża, toiletty, ſchpihele, ſofy a wſchelake druzyny ſtolzow — k dobroczinemu wobkedzbowanju pod lubjenjom najtuniſchich płaczisnow.

Ernſt Purſcha, draſtowy wikowar,

na Židowje czo. 145

porucza so ſa kupowanje a pſchedawanje noweje, kaz tez noſcheneje muſkeje draſty pod ßlubjenjom najſprawniſcheho a najtuniſcheho poßłuzenja; tez mam ja wulki wubjerk draſty ſa konfirmandow, jako ßuknje, kholowy a lazy a wſchitke ßem ßłuſchaze draſczenja po najtuniſchich płaczisnach pſchihotowane.

Na wiczných dnjach mam ja na zitnych wikach w rynku budyſkeho ſjenoczeńſtwa na pſchedań a ßym na firmje ſnajomny. Wo dobrocziwe wobkedzowanje proßy **Ernſt Purſcha.**

C. G. Grohmann ſen.

na jerjowej haßy czo. 263

porucza swój **ßuknowy** a **bukſkinowy ſkład** a na rjane czorne **ßukno** ſa **konfirmandow** woßebje kebzbne czini.

Prawdziwe würtzburgſke runklizowe ßymjo

porucza knjesam ratarjam po najtuniſchich płaczisnach

Carl Noack w Budyſchinje
na ſwonknej lawſkej haßy.

Łužičan čo. 2 je wuſchoł

a wopſchija: 1) Najrjeńſcha róża wutroby. Spĕw wot Fiedlerja. 2) Herzaj. Powjedanczko wot Czeßle. (Pokracżowanje.) 3) Radoſcz a żałoſcz. Spĕw wot Jordana. 4) Jwan Andrejewicz Krykow. Spißał H. Jordan. (Skónczenje.) 5) Duſchna pĕkna dżowka. Spĕw wot Seilerja. 6) Aſiſki wjelbłud (Kameel). Podał Roſtok. 7) Mudre swĕrjata. Sdżĕlił Nyczka. 8) S Budyſchina a ſ Łużizy. 9) Sserbſki knihopiß na lĕcze 1867 a 1868. Seſtajał Pjech. (Skónczenje.) 10) Skowjanſki roshlad. 11) Liſtowanje.

Runje wuńdże a je w podpißanej kniharni dostacz:

Pſchaſna ſabawa 1) Wuherſki khĕrluſch. 3 np.
" " 2) Ptaczi kwaß. — Róża ſaronſka. 3 np.
" " 3) Zeńtwa. — Mandżelſtwo. 3 np.
" " 4) Wandrowſki khĕrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.
" " 5) Woſporſki hermank. — Njebo dżĕd. 3 np.

Smoler a Pjech.

Knjeſej J. G. Poppej
praktiſkemu ſubolěkarjej,
Wien, Stadt, Bognergaſſe Nr 2.

Eżeſczeny knjeże!

Dokelž ta jena bleſcha Waſcheje **ſtawneje anatherinſkeje ſubneje wody tak wożebje ſkutkowaſche,** Waß woſpjet proſchu, mi ſ wróczazym póſtom ſa hotowe pjenjeſy jenu wulku bleſchu poſłacž.

S najwjetſchim poczeſczowanjom
Zumpfe,
ſchoßar, Nieder-Kreuzſtellen, Poſt Gaunersdorf.

Na pſchedań ma tajku wodżiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;
w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Hiſcheże žadyn ſtrědk

njeje ſto pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcżežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotſławju.** Tón ſamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Aukzia wužitkoweho drjewa.

Wutoru 23. februara t. l. dopołdnja wot 10 hodżinow budże ſto w hoſczeńzu w Dubom

- něhdże 1000 khójnowych, ſchmrěkowych a jědlowych deſkowych klozow wot 12 hacž do 18 ſtopnjow dołhoſcze a wot 9 hacž do 20 zolow ſtrěnjeho pſcherěſka, kaž też
- něhdże 600 tajkich twarſkich ſchtomow wot 30 hacž do 66 ſtopnjow dołhoſcze a wot 6 hacž do 15 zolow ſtrěnjeho pſcherěſka

pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, na pſcheſtadżowanje pſchedawacž. Na požadanje budże knjes hajnik Schkoda w Dubom tute drjewa hižom pſched termiju pſchipokaſacž.

W Barcże 14. februara 1869.

Hrabinſke Lipſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Wiedemann.

Drjewowa aukzia.

Póndżelu 22. februara t. l. dopołdnja w 9 hodżinach budże ſto na kuble czo. 2 w Brěmjenju něhdże 70 loſtow ſtejazeho khójnoweho ſchtomoweho drjewa na pſcheſtadżowanje pſchedawacž. — Shromadżiſna dopołdnja w 9 hodżinach w piwarni w Brěmjenju.

Pjatk 26. februara dopołdnja wot 10 hodżinow budże ſto we Luczu tójſchto topołkowych klozow, bjes kotrymiž ſtu połdra kohcża tołſte, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheſtadżowanje pſchedawacž.

We Luczu, 18. februara 1869.

Schwiebs, rychtař.

Drjewowa aukzia.

Póndżelu 22. februara t. l. budże ſto na kobliczanſkim reviru dopołdnja w 9 hodżinow dźělba

- khojnowych twarſkich ſchtomow,
- klozow,
- wužitkowych kruchow,
- ſchczěpowych kloſtrow a
- dołhich hromadow

na pſcheſtadżowanje pſchedawacž.

Shromadżiſna budże ½ 9 hodżinow na wojerowſko-kaſowſtim puczu pſchi puczniku, hdżež budża wuměnjenja woſjewjene.

W Njeſtwaczidle 16. februara 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Pěſeń po ſnatym hłoſtu.

Jěſdżili ſtu hólzy hanjeli,
Na dworje ſtu joho popadnyli.
Hdyž ſtu joh' praſcheli, ſchto wón chze,
Kaž bacżon ſteji ſ měrom, njeklepoże.
Cżoho dla jemu njejſtu pucher powěſtnyli,
To tón ſtlěpz nikomu njepraji.
Hnydom ſtu ſto joho praſcheli,
Hdżeha je tón waſch dwór ha wſchitkón ſkót ſpi.
Naſcheho dwora je derje ſnacź
Ha ſnate mi ſtejenjo, njemóżach ſpacž.
Sſlěpżo ty ſtlěborny, daj ſtebi rjez,
Dowołacž na tebje, klinczi mi wjeſt.
Na cżo ſto hordżiſch haj, ſchczipalża, ty?
Twoja czeſcz khabła ha ſańdże kaž mkhy.
Daj wſchak ſtej pokoj, ty hubjena wěż,
Namka ſto druhi, hnydom da cżi pliz.
Njeſnajeſch hańbu, njeroſtymiſch tu,
Woſtań pſchi pjezaku, njekhodź ſ domu.

„Pſchindżeże, wſchitko je pſchihotowane!"

I. ſhromadżiſna wjeſtneho rjemjeſtniſkeho towarſtwa

Wuſtajeńza w **Dubom** 21. febr. w 5 h. p. němſki
w **Dubrawży** 28. febr. njedżelu ſterbſki.

Humbert, m. p. a ſekr.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcź) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Czěſke łubokałowe (Strunkkraut) **ſtymjo** woſtebneje dobroſcze porucza k prjódkſtejazemu wuſtywej najtuniſcho **C. A. Mickan,** na bohatej haßy.

Też je tam jena łubokałowa hłojczka k ſpodobnemu wobhładowanju wuſtajena.

Jedyn plonwós, jena żeleſna ponej, něhdże 14 wódnych khanow wopſchijaza, a jedyn koprowy kótlik ſtu na pſchedań pola kublerja Rabowſkeho w Pomorezach.

Jeneho krawſkeho a jeneho tajkeho wucżomnika pyta Lißnar w Khaßowje.

Reinhold Hartmann jun.

23. na ßerbſkej haßy 23.

porucza jako jara tunje a woßebje k **ſelenoſchtwórtkowym daram** ßo hodżaze:

5/4	ſchěroki	**Turino,**	kohcż po 22 np.
5/4	=	**Chilé,**	= = 25 np.
4/4	=	**douplelüſtre**	= = 4½ nßl.
4/4	=	ßmuhaty **Poils**	= = 3½ nßl.
4/4	=	**Caßinet**	= = 3 nßl.
6/4	=	draſtowy **katun**	= = 3, 3½ a 4 nßl.
7/4	=	**rubiſchcża** ſe ſchěrokej kromu, ſchtuku jenoż 6 nßl	
6/4	=	bißane dybſacżne rubiſchka,	= = 5 nßl.,

a hewak tež dżělbu bawmjanych **wutkow ſa kholowy** po wupſchedawanſkich płaczíſnach.

Jenoż 23. na ßerbſkej haßy 23.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryż hacż dotal **połnóżnoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdże mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy cżo. 432/74 po 1 ſkhodże,
ſ napſchecża k. konditarja Donatha.

Sa konfirmandow

poruczam ßukno, buckskin, mohair, luſtres, rubiſchcża a lazy po jara tunich płaczíſnach.

Eduard Hartmann
na ſwonknej lawſkej haßy.

Drjewowa aukzija.

Pſchichodny ſchtwórtk jako 25. februara t. l. rano wot 9 hodżinow budże ßo na Kralez kuble we Wulkim Woßeku pſchi pucżu bjes Lutyjezami a Stachowom 60 kloſtrow khójnowych ſchczěpow 20 kloſtrow pjeńkow a něhdże 40 kop walczkow na pſcheßadżowanje pſchedawacż. Wumĕnjenja budża pſched ſapoczatkom aukzije woſjewjene.

W Lutyjezach, 17. februara 1869.

P. Donath.

Němotre 100 centnarjow
rżaneje cżorneje muki a grießa k pizy ma na pſchedań
J. Kögler, pjekarſki miſchtr
na kamjentej haßy w Budyſchinje.

Jedyn hólczez móże pola podpißaneho do wuczby ſtupicż.
Augnſt Hennig, bětnar, na Hoſchiz haßy.

W Delnej Kinje cżo. 27 je jena ſtwa a ſtwina komora ſa ſprawnych ludźi, kiż wjele dżěczi nimaja, na pſchenajecże a móże ßo 1. haperleje wobcżahnycż.

W kniharni Smolerja a Pjecha je nětko na pſchedań a ſa 1 nßl. 5 np. doſtacż tale knižka:

Jan Michał Budař, jeho żiwjenje a wotkaſanje, każ tež poſtajenje a poßwjeczenje jeho pomnika.

Schto ta knižka wſcho wopſchija a powjeda, poſnajeſch ſ tehole jeje napißma. We njej namakaſch tež, kak wulke njebo Budarjowe zyłe ßamoženje w tu khwilu je, w Sakſkej a Pruſkej. —

Tapetowy ſkład

tapezirarja Juliusa Siebecka

na ßerbſkej haßy w domje k. konditarja Lehmanna
porucza wulki wubjerk tapetow, ſchtuku 2½ nßl. a drożſcho, każ tež molowane rouleauxy po najtuniſchich płaczíſnach.

Porjedżenje.

Nowy biſkopſki hamtman rěka Schütza, niz pak Schulza, każ běſche w cż. 7 Serb. Nowinow wotczíſchczane.

Nakładnikaj: Smolerj a Pjech. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

Čisło 9. — 27. februara. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — List. — Dopisy. — Ze Serbow: S Hermanez. S Budyschina. S Pšełan. S Drobow. S Ketliz. S Wjeleczina. S Rakez. Se Sarycza. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
20. februara 1869.

Dowoz: 6875 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tł.	ngł	np.	nižša. tł.	ngł	np.	na bursy, najwyšša. tł.	ngł	np.	najniž tł.	ngł	np.
Pschenża	5	20	—	5	5	—	5	22	5	5	12	5
Rožka	4	10	—	4	5	—	4	10	—	4	7	5
Jeczmjeń	3	27	5	3	20	—	4	—	—	3	—	—
Wowß	2	22	5	2	17	5	2	22	5	2	20	—
Hróch	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	20	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
ßane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tł. 25 ngł. a 15 tł. — ngł.
pschenża 62—73 tł., rožka 50—53 tł.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 9 tł. 25 ngł.
(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tł. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 23. februara, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngł. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tł. 6 ngł. 8⅛ np.; winske bankowki 83¼ (16 ngł. 7½ np.)

Najnowsche.

Paris, 24. februara. Pschedßyda senata Troplong je czežko schorjeł.

Paris, 24. februara. Někotre nowiny měnja, so ßo mandżelski njebo portugiskeje kraloweje, prynz Ferdinand, njesarjeknje, jeli jeho schpanski ßejm sa krala wuswoli.

Pescht, 23. februara. Wolby sa wuherski ßejm ßo 18. měrza sapoczny.

Win, 23. februara. S Wjeliczki pißaja, so po nowischim ßwěrnym wobhladowanju tamnischim ßelowym podkopkam žadyn tajki strach njehrosy, kotryž by dalische wudobywanje ßele sadżěwacz mohł.

Barlin, 24. februara. Połnóznoněmski parlament budże hižom 4. měrza wotewrjeny a směje po skónczenju nusnych pschihotow 8. měrza ßwoje prěnje poßedżenje. Pruski ßejm budże 6. měrza wobsanknjeny.

Ministerpschedßyda hrabja Bismark je trochu khorowaty a je teho dla nusowany, wo jstwje wostacz.

Pruske ministerstwo swonkownych należnosczow je nětko do ministerstwa połnóznoněmskeho swjaska pscheměnjene.

Budyschin, 25. februara. Ministerstwo wójny je postajiło, so ßo zyły 4. infanterieregiment ßem pschepołoži a so wone teho dla tudy hischcże jenu kasernu twaricz da.

S Budyschina. Tudomny gymnasium ßwoj nowy kurs 7. haperleje sapocznje. Samołwjenja k sastupnemu pruhowanju, kotrež ßo 6. haperleje směje, maja ßo rektorej prof. Dr. Palmej hacz do 22. měrza abo wot 3. hacz do 5. haperleje sjewicz.

Sakska. Jeho majestosćz kral Jan je ßo 21. februara do Lipska podak a tam nimale schtyri dny wostak, kotryž cžaß je k temu nakožik, so je tamnischich universitetskich profeßorow wopytowak a pschipoßkuchowak, kaž tež pschihladowak, kak woni wucža a wucžbu wukkaduja. Na kotrymž dnju bě wón žaneho profeßora wopytak, tón bu potom wot njeho na wobjed pscheprosceny.

Kral Jan je hajnikej Janej Auguste Hänichenej na ryczerkuble Běkej medaillu k albrechtskemu rjadej ßkuschazu, spožčik, dokelž tam tón hižom 50 lět ßwěru w ßkužbje steji.

Kral Jan je spitalnjam, kotrež ßu w Draždžanach sa make džěczi sakožene, 100 toler darik.

W Annabergu 17. februara jedyn pschekupski wucžomnik petroleum s jeneje wjetscheje cžwizy plumpasche a mějesche njedaloko njeje saßwěczenu ßwězu stejo. Duž žadyn džiw njebě, so ßo gas, s petroleja wukhadžazy, s wulkim wrjeßnjenjom sapali a s nim tež petroleum ßam. Tón wucžomnik bu pschi tym k ßwojemu wulkemu sbožu s khěže na haßu won cžißnjeny, w-khěži ßamej ßo pak tež te druhe petrolejowe cžwizy sapalichu, tak so ßo wscho, schtož bě w bliskosczi, wot teho spali. Kur a horzota běschtej tak wulkej, so dyrbjachu ludžo, kiž horka bydlachu, po rěblach s woknami dele cžěkacz.

Na albertskej želesnizy, kotraž ma s džěla wjele spada, pschiběža wóndanjo jena lowryja w tym ßamym wokomiknjenju, jako jedyn muž psches želesnizu jědžesche, a storczi s tajkej mozu do jeho wosa, so jón powróczi a jene džěczo, kiž na nim ßedžesche, na měscze mori. Nan a sapschehnjeny kóń se žiwjenjom woteńdžeschtaj. Ta lowryja bě ßo něhdže wotorhnyka a njeběchu ju sastajicz mohli.

W Langenbuchu pola Mühltroffa chzhsche 16. februara wjeczor pschekupz Körner jun. s jeneho wjetscheho ßudobja solarwolij wuliwacz; pschi tym ßo pak wolijowy gas wot blisko stejazeje saßwěczeneje ßwězy a potom wschón gas sapali. Psches to bu Körner tak wopaleny, so dyrbjesche w nozy pod wulkimi bolosczemi wumrjecz.

Na město njebo pschedßydy s Langenn je Dr. Sickel sa pschedßydu a Dr. Siebenhaar sa městopschedßydu draždžanskeho wyscheho appellazionskeho ßuda pomjenowany.

W Lipsku je jedyn měschczan tamnischemu městu 20,000 toler darik, so bychu ßo tute pjenjesy k twarjenju wobydlenjow sa džěkacžerjow nakožike.

Prußy. My wóndanjo pißachmy, so je w Rivasu w Amerizy wésty Paul wumrjek a tójschto samóženja sawostajik a so je ßo to wot pruskeho ministerstwa wosjewiko, s tym wotpohladanjom, hacž ßnadž ßo psches to njebychu jeho herby namakali. Nětko je ßo wußlědžiko, so je spomnjeny Paul w ßwojim cžaßu Prusku wopuschczik, ßwoju žonu a džěczi tam sawostajischi, a ßo do Ameriki podak. Tute nětko herbuja, schtož je wón sawostajik.

W druhej a s džěla tež w prěnjej komorje w tu khwilu jara pilnje džěkaja a radža, ale woni njebudža wscho dodžěkacz mózh, schtož běchu ßebi prjódkwsali, dokelž budže ßejm w bližschim cžaßu wobsanknjeny. Wón pak ßo teho dla wobsanknje, dokelž ßo najskerje druhi tydžeń měrza jednanja a wuradžowanja poknóznoněmskeho parlamenta sapocznu.

Awstria. K pyschnemu powitanju khěžora a khěžorki, kotrajž ßo w bližschich dnjach do Khrowazije na wopytanje podataj, ßo tam a woßebje w khrowatskim hkownym měscze Sahrjebje (Agram) wulke pschihoty cžinja.

Nowy sakon, po kotrymž ßo inspektorat (wobkedžbowanje) awstriskich schulow s ruki duchownstwa wosmje a ßo do rukow ßwětnych sastojnikow pokoži, je wuschoł a budža nowi ßwětni schulszy inspektarjo ßwoje sastojnstwo hižom w měßazu měrzu sapocžinacz.

Khěžor je madžarskemu džiwadku (theatrej) w Peschcze na lětusche léto 60,000 schěßnakow darik.

Ssobotu 20. februara je awstriska wulka wójnska łódź „Radezki" na morju roslecžała a ßo podnurika. Na njej běsche 365 cžlowjekow, wot kotrychž buchu jenož 22 wot ludži druhich łódžow žiwi s wody wucžehnjeni, wschitzy drusy ßu pak ßwoje žiwjenje shubili. A bjes tymi, kotsiž ßu žiwi wostali, je jich tójschto cžežko ranjenych. Njesbožo je ßo najskerje na to waschnje stako, so je ßo polver w polvercowej komorje někak sapalik; pschetož cži, kiž ßu žiwi wostali, praja, so je straschnje praßnyło a so je w tym ßamym wokomiknjenju łódź na kruchi schka a woni do morja cžißnjeni byli. — Wésty Langer, kotryž je tež ßobu žiwjenje shubik, chzhsche po prawym s jenej khěžorskej łódžu do ransceje Asije jěcz. To pak ßo jeho nanej jara straschny pucz sdasche a duž wón proschesche, so bychu jeho na łódź „Radezki" pscheßadžili. To ßo tež po jeho woli sta a jeho ßyn bě runje schtwórty džeń na njej, jako wona roslecža a wón psches to wo žiwjenje pschiňdže. Jeho nan ßo nětko nad jeho ßmjerczu cžim bóle rudži, dokelž ßebi myßli, so je wón na tym wina, so je jeho ßyn tak sahe wumrjecz dyrbjak.

Łódź „Radezki" mějesche maschiny s 320 konjazymi mozami a bě s 42 kanonami wobronjena. Wona je se wschém, schtož na njej běsche, něhdže 1 million schěßnakow khoschtowała.

Franzowska. Hrabja Walewski je pariskej konferenzy piatk tydženja wotmolwjenje grichiskeho krala na jeje požadanja prjódkpokožik a je ßo konferenza po tutym skutku roswjasała. Grichiski kral je do teho swolik, schtož ßebi konferenza žadasche a chze harz na dalsche s Turkami měr dzerżecz.

Dokelž belgiske knježerstwo do teho swolicz nochze, so by ßo někotrym Franzowsam jena ważna belgiska želesniza pschedawa, dha franzowske nowiny jara na belgiske knježerstwo ßwarja a wudawaja pódla, so pak je tež na tutej wěży hrabja Bismark wina.

Schpaniſka. Po pruhowanju wſchitkich wolbow je ßo ſchpaniſki ßejm 22. februara konſtituirował. Tak mjenowane nakhwilne knjeżerſtwo położi na to ßwoju móz do ruki ſhromadżeneho ßejma, po czimż bu namjet ſtajeny, ſo bychu czi mużojo, ſ kotrychż hacż dotal nakhwilne knjeżerſtwo wobſtało, nowe ſchpaniſke miniſterſtwo ſałożili.

Hdyż je ßo to ſtało, potom budże wot ßejma nowy ſchpaniſki kral wuſwoleny.

Grichiſka. Kral je dotalny ßejm rospuſchczik a maja ßo wot luda nowi ſapoßłanzy wußwolicz. Kral chże mjenujzy ſ nowych wolbow ſpoſnacz, kajkeho mĕnjenja je lud w naſtupanju jeho politiki pſcheczziwo Turkowſkej.

Amerika. Amerikanſka unia je w danske, we Weſtindiſkej leżaze kolonije kupiła.

Liſt na nĕkotre towarſchki bukiczanſkeje ſchule.

Wot J. B. Nyczki.

(Pokracżowanje.)

Hdyż ßo doſcz nahladali bĕchmy, naſtupichmy rejżu ſaßo. Dołhi hłuboki pucz wjedżeſche naß do wßy Heißena. Tam je wulka evangelſka ſchula. Sſkónzo pocża horzo ßwĕczicz a nĕkotre bjes nami praſchachu ßo: njejßmy hiſchcże ſkoro w Mühlheimje? Ale my dyrbjachmy hiſchcże poł hodżiny daloko hicz. Wo wßy W. ſtejeſche wjele ßadowych ſchtomow pſchi pucżu, te dachu nam hłódk. Skónczńje wuhladachmy k naſchemu wjeßelu mülheimſku wĕżu (tórm). Nĕtko dżĕchmy dale pſches jara hłuboki pucz, kiż bĕ na wobĕmaj brjohomaj ſe ſchtomami a kerkawi wobroſczeny. (Tajkich puczow je tu wjele; wone ßu w lĕczu jara rjane.) Jako na kónzu tuteho pucża bĕchmy, widżachmy mĕſto Mülheim w luboſnym dole pſched nami leżo. My wjeßelachmy ßo jara, ſo mĕſtno naſchoho żadanja doßahnyli bĕchmy. W M. czehnjechmy najprjedy k wjetſchej evangelſkej zyrkwi a wobhladachmy ßebi pomnik pobożneho khĕrluſche-ſpĕwarja Gerharda Terſteegena.

Wot tam dżĕchmy k ſhromadnej khĕżi. (Ta ßama je natwarjena wot pobożnych ludżi, ſo bychu ßo tam ſkhadżowali a w Bożim ßłowje roswucżeli). Wokoło jĕdnaczi bĕchmy tam. Hoſpodar wſa naß pſheczelniwje horje. Wón pſchipokaſa nam ſtwu ſ blidami a ławkami, hdżeż ßo ſeßydachmy. Kak ßłódki bĕſche nam wotpocżink po tym dołhim hiczu! My jĕdżechmy wot naſcheje jĕdże a pijachmy wodu, kotruż nam hoſpodar wobſtara. K dżakej ſo luboſne horjewſacze ſpĕwachmy potom nĕkotre ſpĕwy. (Gerhard Terſteegen, rodżeny 1697 w mĕſcze Mörſu, wopyta domach hacż k 14 lĕcze wyſchu ſchuln. Duż pſchiindże wón do Mülheima, ſo by pſchekupſtwo nawuknył. Po dokonjanej wucżbje pocża żidżane banty tkacz, dokelż pſchekupſtwo ßo jemu njelubjeſche. Pſchi tym pſchepoda wón ßo zyle do ßłużby ßwojeho ſbóżnika, ſhromadżowaſche ßo ſ wĕrnymi kſcheſczanami, pocża jim Boże ßłowo wukożowacz, pobożne knihi, khĕrluſche a liſty pißacz a t. d. Jeho mjeno a ſprawne żiwjenje bu pſchezo dale ſnate a ſe wſchĕch wokolnych wßow a mĕſtow, haj zuſnych krajow pſchiindżechu hłódne a laczne duſche k njemu, ſo bychu ßo pſchi nim wokſchewili. Ja móhł wam jara wjele wo nim pißacz, hdy by rum k temu był? Tola nĕſchto błyſchcże! Wón powjedaſche ras: ja mĕjach ſymnizu a mĕnjach, ſo dyrbju dla laczności a horzoty ßo ſpalicz. Ja proſchach dżowku mojeho bratra, w kotrehoż domje leżach, mi nĕſchto piwa pſchinjeſcz. Wona bĕ njekedżbliwa a ſabu mje. Dokelż horkach ßam bĕch, njemyßleſche nichtó na mnje. Tak dyrbjach wot ranja hacż daloko do popołdnja tradacz. Skónczńje błyſchach, ſo ta holza po ſkhodże horje dże; duż proſchach Boha, ſo chżył mje w ſczerpnoſczi ſdżerżecz. — W tych tſjoch poßlenich dnjach ßwojeho żiwjenja czerpjeſche wón wulku nuſu na dychu, tak ſo wjele ryczecz njemóżeſche. Duż jenoż pſchezo prajeſche: ó Bożo! o Jeſu! o ßłódki Jeſu! — Tak wumrje jara ſbóżnje w lĕcze 1769.

Pomału ſabychu jeho, a wo jeho row ßo nichtón njeſtaraſche, hacż buchn pſches zuſnikow na ßwoju pſchißłuſchnoſcz dopomnjeni. Mjenujzy jako w lĕcze 1813 rußowſzy wojazy pſches Mülheim czehnjechu, praſchachu ßo czi ſa Terſteegenowym bydłom. Wone bu jim pokaſane a jeho modlerſka komorka w nim. S wulkej pokornoſczu a nutrnoſczu ſtupichu woni nuts. Nĕtko chżychu tez jeho row wopytacz, ale nichtó njemóżeſche jim jón pokaſacz. S dżiwanjom rjeknychu Rußojo: Kak, Terſteegenowy row tu njewjedża, hdżeż wón bydleſche a daloko wot tudy k połnozy teho bohabojaſneho muża tak wyßokoczeſcża!? — Tak doſta po wjazy lĕtach pomnik.

Pſchi poßwjeczenju tuteho pomnika powjedaſche jedyn prĕdar bjes druhim tez tole: jedyn pſchekupz ſ rheinſkeho kraja pſchiindże junu do Warſchawy. Tam położichu jemu Terſteegenowe pißma prjódk a praſchachu ßo jeho, hacż je T. wĕſcze żiwy był, abo hacż njeje powjedanje wo nim jenoż pobożna bajka (Roman)? Pſchekupz wotmołwi: haj, T. je w Mülheimje n. Ruhrje żiwy był, wumrjeł a pohrjebany; ja ßam ßym to wulke ſboże mĕł, pſches njeho k nowemu żiwjenju pſchiincz. S wjeßelym dżiwanjom rjeknychu woni: nĕtko poſnajemy, ſo tez hiſchcże dżenßa mózno je, runje każ w czaßu japoſchtołow, wĕrny ſchcheſczijan bycz! Terſteegen ßłuſcha k ſtarym ßwjatym, każ my jich nĕtko wjazy nimamy!

(Pokracżowanje.)

Dopisy.

S Rychbachu. Wot 16.—18. makeho rożka mĕjeſche ßo na tudomnym ſeminarja pruhowanje präparan-

dow. Mjes 35 präparandami, kiž běchu k pruhowanju pschischli, a wot kotrychž žu 25 wubrani, njebě tón króć žadyn Serb.

W tudomnym seminarje žu w tu khwilu schtyrjo Serbjo: Jan Suschka s Tranjow pola Delneho Wujesda, Hermann Wieder s Horow pola Wojerez, Hermann Barthel s Hósnizy a Max Säuberlich s Łasa. Tym žamym žo kóždy tydžeń dwě hodźinje roswuczenje we žerbskej ryczi podawa. *W.*

Ze Serbow.

S Hermanez. Póndźelu 15. t. m. rano wokoło 5. hodźinow bu w wowczerni knjeżeho dwora wot skóstniskeje ruki woheń satykany, a žo hižom khětro palesche, jako jón dworszy žłužbni pytnychu. S Božej pomozu bu woheń haschcny, prjedy hacž zyle wudyri. —

S Budyschina. Pschichodneho 11. měrza sapoczina žo tudy prěni pschižahany žud. Prěnja wěz, kotraž do žudźenja pschiňdże, je mordarstwo, wobendźene wot krawza Nikola na wěstym Janje Wiczasu w gmjenskej khěži na Židowje.

S Tschelan. Ssrjedu, 24. t. m. popołdnju, je žo wyschc nascheje wžy pola Ssokolzy na parowje pschi žamej żelesnizy wěsty Handrij Freund s Ezornowa, runje jako czah nimo jědżesche, w kerczkach na jenu brěsu wobwižnyk. To běchu pažažirojo, jako běsche žo runje won powěschał, s wosow widżeli a jako na to wot Budyschina na lokomotiwje won khwatachu, běsche Freund hižom morwy.

S Drobow. Sandźenu póndźelu rano bu tudomny knježi hajnik Robert Mauka na pžowjanskich pomjesach sarażeny namakany. Wón bě njedźelu wjeczor do lěža pohladacz schoł, hacž žo tam žana schkoda njestanje, a je tam něhdże w 7 hodźinach na skóstnikow trjechił, pschetož tehdy žu ludźo dwoje wutsělenje saskyscheli. Najskerje pak jeho pschecziwnizy psched nim czěkali njeżžu, ale žu, jako běsche Mauka žwoju tsělbu wutsělił, s gwaktom na njeho schli, jemu jeho tsělbu wutorhnyli a jemu potom pak s tej žamej pak s jenej žekeru hłowu rosrasnyli, tak so je wón lohko doscz na měsce morwy leżo wostał. Hacž runje žebi žudnistwo wscho mózny prózu dawa, tych mordarjow wužlědźicz, dha žo jemu to tola hischcze radźiło njeje. — Mauka je 44 lět stary a sawostaji 5 dźěczi, wot kotrychž je najstarsche 12 lět, najmłódsche pak 2 lěcze stare.

Maukowa tsělba, na kruchi roskamana, pódla jeho czěła leżesche.

S Ketliz. Sandźenu njedźelu 21. februara wjeczor w 10 hodźinach žu žo tudomneho tyscherskeho mischtra K. A. Borlicha domske s kolnju a hródźiczku wotpalike. Woheń je najskerje sakoženy.

S Wjeleczina. W nozy k sandźenej žobocze 20. februara bu wumjeńkarka Hana Heroldowa tudy, 69 lět stara, wot jeneho njesnateho człowjeka w sparnej komorje nadpanjena a dajena. Dokelž pak žo wona s mozu wobarasche a žylnje wołasche, dha dyrbjesche tón rubježnik zosacz, pschi czimž wón drje po skhodże dele padże ale tola hischcze czekny. — Heroldowa, kotraž s pschedżenom wikuje, tuto najbole pjatk po wjetschich dźělbach pscheda. To je drje tón nózny wopytar wjedżał a jej lohko doscz wuwikowane pjenjesy rubicz chżnk.

S Rakez. Pišar O. B. Schröder na tudomnym hamcze, 28 lět stary, je žo sandźenu žobotu 20. februara satsělik. Wina teho je pjecza to było, so je wjele dołha měk.

S Budyschina. S tych 160 mužow, kotsiž buchu pscheđ někotrym czažom sa pschižažnych (Geschworne) tuteho lěta wubrani, je žo jich 19. februara 30 jako hłownych pschižažnych a 12 jako pomoznych pschižažnych sa bližsche poždźenja pschižahanskeho žuda wuložowako. S prěnschich žu s nascheje bliskosce a wokolnosce: hrabja s Breßler nad Luskom; kubler Claus s Daliz; kubler Warnacz s Njebjelczicz, ryczerkubler s Zenker nad Darinom, pschekupz Büttner s Lubija, najeńk Kalisch s Pózkowow, ryczník Schenk w Budyschinje, młynk Richter w Jasońzy, haptykar Brückner w Lubiju, ryczerkubler Schumann w Poczaplizach, ryczerkubler Pfannenstiehl w Nowej Wžy nad Sprewju, ryczerkubler s Zehmen we Wyžokej pola Kamjenza, tkalski mischtr Ed. Hartmann w Budyschinje, pschekupz Pahn w Budyschinje, wyschi hajnik a smerz Walda we Wujezku pod Czornobohom, schtrymparski fabrikant A. G. Fabian w Budyschinje a ryczerkubler Scheffel w Plužnikezach.

Wuložowani pomozni pschižažni žu: posthaltar Pech w Budyschinje, pjekarski mischtr Bodinus w Budyschinje, kubler Lohsa na Židowje, pschekupz Jakub w Budyschinje, kubler Schuster na Židowje, ryczerkubler Jeremias w Ratarjezach, ingenieur baron s Wagner w Budyschinje, kubler Jan Renez we Wurizach, hoscenzarwobžedżer Barteldes w Budyschinje, tachantski kantor Wolf w Budyschinje, kubler Wagner w Ssmolizach a kubler Wiczežk w Pschischczezach.

Hacž dotal pjecza 11 wězow prjódkleži, kotrež smeja pschižažni wužudźicz, a może teho dla bycz, so budża jich poždźenja zyły tydżeń sa žobu tracz a dyrbja woni w tutym czažu kóždy dżeń w Budyschinje pschitomni a k wobstaranju žwojeje pschižkuschnosce hotowi bycz.

Se Saryczа. Tudy je žo 23. februara knjeża pjekarska khěża wotpalika.

Serbske kemschenje w Dreždźanach nedźelu Lätare, 7. měrza 1869. Spowedź: k. farar Jencz s Palowa. Prědowanje k. farar Imisch s Hodźija.

Prawdźiwe oberndorfske žołte runklizowe ſymjo

je na ryčerkuble w Debrikezach pola Hodźija po najtuniſchej płaćiſnje na pſchedań.

Jenu žiwnoſćź w dobrym rjedźe, 20 jutrow pola a łuki a 7 jutrow rjaneho lěża wopſchijaza, wſchitko w pěknym położenju bliſko domu, chzu hnydom ſe ſwobodneje ruki pſchedaćź. **M. Schwauſch**, cźeßla w Sabrodźe.

Drjewowe płaćźiſny

w drěwćźanſkim drjewniſchćźu pſchi lipićźanſkich mjeſach:
Schćźěpowe drjewo, kloſtr (incl. lěßn. pjenjeſa) po 3 tl. 26 nßl.,
kulećźkowe = = = = = = 1 = 26 =
pjeńkowe = = = = = = 1 = 23½ =

Knjejſtwo w Drěwzach.

Drjewowa aukzija.

Schtwórtk 4. měrza t. l. budźe ßo na njeßwaćźilſkim reviru we wotdźělenjach 16, 17 a 22 dźělba khójnowych twarſkich ſchtomow, klozow, małych wužitkowych kruchow a žerdźow na pſcheßadźowanje pſchedawaćź. Shromadźiſna budźe dopołdnja w 9 hodźinach pſchi dołhim hacze na tym ſamym měſće, hdźež bu prjedawſcha aukzija ſkónčena.

Pjatk 5. měrza budźa w rućźizy pola Rakez a Noweje Wjeſki teho runja twarſke ſchtomy, klozy a ſbytkowe hromady na pſcheßadźowanje pſchedawane. — Shromadźiſna w 9 hodźinach w rućźizy. Wuměnjenja budźa pſched ſapoćźatkom aukźije woſjewjene.

W Njeßwaćźidle 24. februara 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 5. měrza dopołdnja wot 9 hodźinow budźe ßo w tak mjenowanej ſchanzy we Luſku a w hrabinſkej ſahrodźe 90 połkloſtrow twjerdeho a mjehkeho ſchćźěpoweho a pjeńkoweho drjewa, **60 dołhich hromadow**, 4 dubowe klozy a něſchto brěſoweho gratoweho drjewa na pſcheßadźowanje pſchedawaćź. Drobniſche wuměnjenja ßo pſched ſapoćźatkom aukźije woſjewja. Shromadźiſna we łuſćźanſkim knjeźim dworje.

We Luſku 24. februara 1869.

Hrabinſke Breßlerſke łubkowe ſarjadniſtwo.

Drjewowa aukzia.

Dźeń 2. a 3. měrza t. l. budźe ßo na ſchćźeńćźanſkim lěßowym reviru něhdźe 170 khójnowych dołhich hromadow (mjerwy a ſbytkow) na pſcheßadźowanje pſchedawaćź. Drobniſche wuměnjenja budźe na dnju aukźije woſjewjene; ſapoćźatk rano w 9 hodźinach pſchi ſkale.

Lebſa, hajnik.

Hólcźeź, kotryž chze rymarſtwo a ßedłarſtwo nawuknyćź, móže měſto doſtaćź pola miſchtra Heinricha Nowaka w Rakezach.

Campinos-khoſej,

cźiſćze ßłodźazy punt po 75 a 70 np. poruća

A. B. Pannach

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Ssobotu 13. februara je w khěži cźo. °/₈ na bohatej haßy jedyn pſchedeſchćźnik (Regenſchirm) ſtejo woſtał. Tej dwě ßerbſkej žónſkej, kotrejž ſtej jón ßobu wſałej, ßo ſ tuthym proßbytej, jón we wudawarni Serb. Nowinow wotedaćź, hewak dyrbitej ßo ſ mjenom mjenowaćź.

Jedyn mały běły hońtſki paß, kiž ma wyſche wopuſche na khribjećze dwaj cźerwjenaj dypkaj, je ßo ſaběžał.

Ton ßamy, kotremuž je ßo pſchiwdał, chzył to do wudawarnje Serb. Nowinow k nawjedźenju dać.

Sſylny kowarſki wucźomnik ßo do póſtkowarnje w Budyſchinje pyta.

Dary do knihownje Maćicy Serbskeje.

Pola podpisaneho wotedachu za knihownju Maćicy Serbskeje:

1) towarſtwo wědomnoſćow w Zhorjelcu: Magazin 44. Band, 1. 2. 3. Heft. 45. Band erſtes Doppelheft.
2) khoćebuski gymnaſij: Programm 1867, 68.
3) k. farař Imiš w Hodźiju: a. rukopis za přidawk k ſerbskim spěwarskim 1838. b. Circulare der königl. Regierung zu Liegnitz vom Jahre 1866, die wendiſchen Unterriehts-Bücher betreffend. c. Das Buch Jesus Sirach wendisch von Georgio Matthäi, Pfarrer in Colm. 1719.
4) k. k. Smoleř a Pjech: a. Die böhmiſche Frage. b. Die Schmähſchrift des Schmiedemeiſters Stoſch.
5) k. vikar Hórnik: a. Paſtyrſke liſty. b. bulla „ineffabilis“ ſerbska. c. Wopomnjećo ſ. firmowanja. d. Po pſchežołmowanju. e. Wopomnjeńka na 1000 lětny jubilej ſ. Pětra a Pawoła. f. Drjewjany kſchiž.
6) k. farař Wehlan w Slepom: a. Jene ſkładnoſtne piſmo z lěta 1799 wot ſerbſk. přěd. tow. w Lipsku. b. 4 čiſła „Niederlaus. Zeitung“ z nastawkom „aus der wendisshen Niederlauſitz“.
7) k. kapłan Dučman w Radworju: Wopiſanje teje Bitwy po Ajlow. 1807.

Wšelake jednotliwe ſkładnoſtne piſma a drobnoſtki do maćičnych zběrkow wotedachu też kk. Fiedleř a Donnerhak w Budyšinje, bjeſada ſerbska a podpiſany. Dališe dary, kiž maja ſo přeze mnje do knihownje wobſtarać, prošu pak pola k. Fiedlerja w Budyšinje, pak w Smolerjowej a Pjechowej kniharni wotedać.

K. Jenč,
podknihownik M. S.

Jedyn kowarſki pomoznik a jedyn tajki wucźomnik ßo pyta. Wot koho? to je ſhonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Cźeſćenym Sſerbam Budyſchina a wokolnoſćze ja ſ tuthym k nawjedźenju dawam, ſo ja pódla mojeho rjemjeßła też plumpytwarjenje a ſtudnjerycze a porjedźenje tych ſamych wſchěch družinow najſprawniſcho a najtuniſcho wobſtaram. **Auguſt Schołta**
w Delnej Kinje.

Reinhold Hartmann jun.

23. na ßerbſkej haßy 23.

porucza jako jara tunje a woßebje k ſelenoſchtwórtkowym daram ßo hodzaze:

5/4	ſchěroki	Turino,	łohcz po	22 np.
5/4	=	Chilé,	= =	25 np.
4/4	=	douplelüſtre	= =	4½ nßl.
4/4	=	ßmuhaty Poils	= =	3½ nßl.
4/4	=	Caßinet	= =	3 nßl.
6/4	=	draſtowy katun	= =	3, 3½ a 4 nßl.
7/4	=	rubiſchcza ſe ſchěrokej kromu, ſchtuku jenož 6 nßl.		
6/4	=	pißane dybſaczne rubiſchka,	= =	5 nßl.,

a hewak tež dzělbu bawmjanych wutkow ſa kholowy po wupſchedawanſkich płaczisnach.

Jenož 23. na ßerbſkej haßy 23.

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcherſkeho miſchtra w Budyſchinje,

na ßerbſkej haßy czo. 20

porucza ßwój doſpołnje ſrjadowany ſkład po nowſchej módze a derjedzěłanych wězow, jako: pißne ſekretarje, khamory ſa ßlěborne wězy w ſchklenczanych a ſchpihelowych platach, ſchkleńczane khamory ſ komodami, pißne blida ſa knjenje, kulojte blida ſe ſtołpom, wuczahowanſke blida, ſofablida, hrajne, myjne, ſchijne a nippesblida, komody, etažery, draſtkhamory, draſtſekretarje, łoža, toiletty, ſchpihele, ſofy a wſchelake družiny ſtolzow — k dobroczíwemu wobkedzbowanju pod lubjenjom najtuniſchich płaczisnow.

Ernſt Purſcha, draſtowy wikowaŕ,

na Židowje czo. 145

porucza ßo ſa kupowanje a pſchedawanje noweje, kaž tež noſcheneje muſkeje draſty pod ßlubjenjom najſprawniſcheho a najtuniſcheho poßłuženja; tež mam ja wulki wubjerk draſty ſa konfirmandow, jako ßuknje, kholowy a lazy a wſchitke ßem ßłuſchaze draſczenja po najtuniſchich płaczisnach pſchihotowane.

Na wicznych dnjach mam ja na žitnych wikach w rynku budyſkeho ſjenoczeńſtwa na pſchedań a ßym na firmje ſnajomny. Wo dobroczíwe wobkedzowanje proßy **Ernſt Purſcha.**

C. G. Grohmann sen.

na jerjowej haßy czo. 263

porucza ßwój ßuknowy a bukskinowy ſkład a na rjane czorne ßukno ſa konfirmandow woßebje kebzbne czini.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkaŕ ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Běrny na pſchedań.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez leži wjele ſtow kórzow ſwubjeranych běrnow (czerwjenych zyblikow) po jenotliwym kaž tež w zyłym na pſchedań.

Žiwnoſcz czo. 3 w Něczinje pola Bukez ſe 14 kórzami lěžomnoſczow je na pſchedań.

Sserbſkim kmótram,

kiž bychu ßwojim ßerbſkim mótkam rad mjeńſche abo wjetſche dobre ßerbſke knihi k ſelenemu ſchtwórtkej darili, móžemy poruczicz a podacz

1) Leczazy liſt evangelſkich ßłowow, ſa 10 nßl.
2) Domjazy wołtaŕ, ſa 8 nßl.
3) Zionſke hłoßy, ſa 20 nßl.
4) Dar poßleneho ſeleneho ſchtwórtka, ſa 1 nßl.

Smoleŕ a Pjech
pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryż hacz dotal połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdże mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczißnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodże, ſ napſchecża k. konditarja Donatha.

Sa konfirmandow

poruczam ßukno, buckskin, mohair, luſtres, rubiſchcża a lazy po jara tunich płaczißnach.

Eduard Hartmann

na ſwonknej lawſkej haßy.

Dr. med. Hoffmannowy

běły ſelowy bróſtſyrop,

poruczeny a appobirowany wot wulkich autoritätow medicinu.

Pſches ßwoje ſelowe wutki, kotrež **kóždemu druhemu ſyropej** pobrachuja, je wón **najwěſcziſchi ßrědk** pſche **dybawoſcz, kaſchel, torhazy kaſchel, ſchijubolenje, ſażwanje, bróſtbolenje.**

K ſminjenju pſched molenjemi, kiž ßo huſto ſtachu, njech kóždy ßwěru na ſygel a etiquettu hlada.

Dr. med. **Hoffmann.**

Prawdźiwy maja jón ſtajnje w bleſchach po 15 a 7½ nßl. na pſchedań

Wilhelm Jacob w Budyſchinje,
Ernſt Paſtel w Klukſchu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Poetzſchka we Woſporku,
Hermann Käſtner w Kamjenzu.

Prämiirowany w Pariſu 1867.

Derjeßkodźazy.

Pſche kóždy kaſchel,

dybawoſcz, ſażwanje, boloſcz na bróſcze a wobcżeżenje w ſchije je pſches ßwoje wutki najlěpſchi ßrědk

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop*)

ſ Wrótßławja.

Wot lěkarjow poruczeny.

Pſched falſchowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho ſyropa ma jenoż ſkład a pſchedawa jón
w Budyſchinje **Heinr. Jul. Lincke,**
we Wotrowje **B. Schołta,**
w Budeſtezach **H. Lehmann.**

Runje wuńdże a je w podpißanej kniharni dóſtacz:

Pſchaſna ſabawa 1) Wuherſki khěrluſch. 3 np.
" " 2) Ptaczi kwaß. — Róża ſaronſka. 3 np.
" " 3) Żeńtwa. — Mandźelſtwo. 3 np.
" " 4) Wandrowſki khěrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

W Starych Porſchizach je jena żiwnoſcz ſ 10 kórzami leżomnoſcze a ſe 120 dawkſkimi jenoſczemi ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a móże ßo wſcho dalſche ſhonicz pola Jana Schkleńczerja tam.

W Maleſchezach je jena ſahrodniſka żiwnoſcz ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola wobßedzerja Frycze tam.

Tapetowy ſkład

tapezirarja Juliusa Siebecka

na ßerbſkej haßy w domje k. konditarja Lehmanna poruczа wulki wubjerk tapetow, ſchtuku 2½ nßl. a drożſcho, każ tež molowane rouleauxy po najtuniſchich płaczißnach.

Hiſchcże żadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcżeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, każ **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. P. Pannach w Budyſchinje.

Hólczeż, kotryż chze polſtrowanje a tapezirarſtwo nawuknyc, móże — pſchi potrjebje tež bjes nawuczneho pjenjeſa — měſto dóſtacz pola Juliusa Siebecka na ßerbſkej haßy w Budyſchinje.

Kalk na pschedań.

Mojim lubym Sserbam dawam s tutym k wjedźenju, so mam nětko saßo stajnje nowopaleny twarny a rolny kalk w mojich składach w Pomorezach a w Budyschinje na pschedań a pschedawam tajki po zyłych lowryjach a po kórzach.

Tež cžinju kóždeho na to kedźbliweho, so je nětko najkmanischi cžaß k woženju kalka na pola, pschetož posdźischo mi hnsto móžno njeje, wschě skasanja rucže doscž wuwjescž. Duž njech ßebi kóždy ßwojeho ßamßneho wužitka dla kalk s cžaßom skaže, so by ßyw w prawym cžaßu wobstaracž mohł.

Rospadany kalk płacži kórz 15 nßl.

Jana Lorenza wudowa.

Wotewrjenje khlamow.

Cžescženym Sserbam Budyschina a wokolnoscže dowolam ßebi s tutym k nawjedźenju dacž, so ßym w domje knjesa pschekupza Nieckscha, na ßerbskej haßy cžo. 10, skład płatu a blidoweje potrjeby (Tischzeug) ßamßneje fabriki srjadował a tam kóždu ßobotu pschedawam.

Wo dobrocžiwe wobkedźbowanje proßy

A. Rätza s Wjelecžina.

My dowolamy ßebi s tutym k nawjedźenju dacž, so

knjes H. Grieshammer

naß kaž dotal w **Budyschinje** sastupuje, **skład** naschich fabrikatow ma, kóžde skasanje **brunizy, zyhlow, chamottow, rołow** a t. d., a t. d. po płacžisnach hěty wobstaracž móže a proßymy, ßo teho dla pschi potrjebje na njeho wobrocžicž.

Margarethen-hěta pola Budyschina
Fuchs & Co.

Schürerowy butrowy polver,

doposnaty jako najlěpschi pomozny ßrědk k pospěschenju butrudźěłanja a k dostacžu twjerdeje derjeßłodźazeje butry pschi bohatym dobytku teje ßameje porucža w pakcžikach po 5 nßl. s wukasanjom, kak jón nałožicž,

Friedrich Braun w Budyschinje.

Tunje derjeßłodźaze khofeje punt po 6—8 nßl.,
najlěpsche cžiscžeßłodźaze khofeje punt po 9—12 nßl.,
teho runja **palene khofeje** punt po 8—15 nßl.,
rjany łamany rajß punt po 18—20 np., w zyłym hischcže tunischo, porucža

Friedrich Braun w Budyschinje.

Žitna a produktowa pschekupniza Otto Wollmann w Budyschinje

porucža k prjódkstejazym ßywam ßwój skład najlěpschich **wokow, hrocha, lupinow, jecžmjenja, wowßa, majßa, dźecžela,** kaž tež druhich najwoßebnischich **polnych** a **łucžnych** ßymjenjow.

Tež pschi potrjebje cžistych **wotrubow** a **pizowych sornow** proßy wona wo wobkedźbowanje.

Wucžomnik pytany.

Hólcžez, kotryž chze wojnarstwo nawuknycž, dostanje město pola wojnarja Ernsta Strehle w Droždźiju pola Pomorez.

Jedyn nowy ßylny jenopschežny wós steji na pschedań pola kowarja w Něcžinje.

Wužitkowy skót na pschedań.

Na knježim dworje w Schcženzy pola Rakez ßu tsi abo tež schtyri nowodejaze a scžělne kruwy na pschedań.

Khěža cžo. 10 w Krakezach s rjanej ßadowej a ßolotowej sahrodu je se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shonicž cžo. 14 tam.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 10. — 6. měrca. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy. — List. — Ze Serbow: Se Sarycza. S Kukowa. S Budyschina. S Hliny. S Budyschina. S Wichowow. S Budyschina. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
27. februara 1869.

Dowoz: 7096 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	15	—	5	—	—	5	22	5	5	10	—
Rožka . .	4	5	—	4	—	—	4	8	—	4	6	—
Jeczmjeń . .	4	—	—	3	25	—	4	2	5	4	—	—
Wowß . .	2	22	5	2	—	—	2	22	5	—	—	—
Hróch . .	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	23	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	20	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 15 tl. — nßl.
pscheńza 62—73 tl., rožka 50—52 tl.,
(toje: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 9 tl. 25 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drôžschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 4. měrza, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82⅞ (16 nßl. 5¾ np.)

Najnowsche.

Barlin, 5. měrza. Połnoznoněmski parlament bu dźenßa pschipołdnju wot krala wotewrjeny. Wón praji, kajke nowe sakony budźe parlamentej k wuradźowanju a k wujednanju prjódkpołožene, spomni na to, so ßo na wschěch stronach wo sdźerženje měra prózuje, czehož wopokasmo je tež pariska konferenza, psched krótkim czaßom skónczena, a pschistaji, so ßo połnóznoněmski swjask žaneje njespodobnoscźe bojecź njetrjeba, kotrež bychu jemu ßnadź njepscheczeljo porjadka czinicź spytali. — (Pod tajkimi njepscheczelemi měnjesche wón woßebje prjedawscheho hannoverskeho krala a heßenskeho khurwjeŕcha, kotrajž pschecźiwo Pruskej po móžnosczi schczuwataj.)

Win, 3. měrza. Ministerstwo žada wot ßejma 300,000 schěßnakow sa dźěła k sahaczenju wody w ßelowych podkopkach pod Wjeliczku. Ssejm je tele pjenjesy pschiswolił.

Prjedawschi hannoverski kral je wschěm wjeŕcham pißmo pschipoßłał, w kotrymž pschecźiwo temu protestiruje, so je jemu pruske knježeŕstwo płaczenje jeho pjenjes sastajiło.

Awstriske ministerstwo je budźet lěta 1869 sa tustronske kraje na 299 millionow schěßnakow dokhodow a 296 millionow wudawkow wobliczilo.

Belgrad, 2. měrza. Boßniszy kschesczijenjo ßu ßo na turkowskeho sultana s tej próstwu wobroczili, so by jim wón wjazy prawa w kraju dał.

Paris, 2. měrza. Khěžor je porucził, so ma ßo wójsko lětßa w schtyrjoch wulkich lěhwach we wojerskim dźěle wudokonjecź pytacź. Offizirojo nazionalgardy ßmědźa ßo wobdźělicź.

Sakska. Jeho majestosćz kral Jan je ßo 25. februara s Lipska do Draždżan wróćził. W Lipsku běchu jemu studentojo wječor prjedy faklowy cżah pschinjeßli.

W Draždżanach pschebywa w tu khwilu wudowa prjedawscheho, wot mordarjow skónzowaneho pschedßydy amerikanskeje unije, Lincolna. Wona je też ßwoje dżećzi ßobu pschiwjedła.

Wysche podsemskich kalkowych podkopkow w Grumbachu stejesche jena khęża, hdżež hacż dotal tamnischi kalkmërjer Winkler se ßwojej ßwójbu a se ßwojim skotom pschebywasche. Dokelż ßo tón kruch semje, na kotrymż ta khęża stejesche, pukacż pocża a ßo schmary pschezo powjetschachu, dha mënjesche Winkler 25. februara, so drje budże najlëpje, hdyż wón a jeho familia tu khężu wopuschcża. To ßo też sta; ale w tym wokomiknjenju, jako chzysche wón skót s hródże wuwjesćz, ßo khęża pschepany a wón se wschëm, schtoż w njej bësche, do podsemskeje hłubiny sajędże. Ludżo ßu bórsy k pomozy pschischli, ale dokelż ßu tam wschudże podsemske hłubiny, dha budże cżężko, Winklera a jeho skót wumóz. S najmjeńscha hacż do 2. mërza njebëchu k njemu doßahnycż móhli a je wón bjes tym najskerje hižom hłodu wumrjecż dyrbjał. S nim bëchu ßo 2 krowje, cżelo a 3 ßwinje pschepanyłe.

Se wschelakich stronow poczinaja w nowischim cżaßu sa to ryczecż, so by ßo se Sebnitza do Sslanknowa a wot Sohlanda do Budyschina a wot tam dale hacż do Wojerez żelesniza twarika.

W Dołhaczizach pola Lubija je ßo 26. februara wjecżor w 10. hodżinje brózeń kublerja Posta wotpalika a bu w njej nëhdże 70 kop żita do procha a popjeła pschewobroczeneho.

Żelesniza, kotraż wot Draždżan psches Freiberg hacż do Chemnitza wjedże, je nëtko zyle hotowa.

S Lipska pißaja, so je kral pschi ßwojim wopytu tam wulku wëru do sdżerżenja mëra a do wobstacża a pschibywanja połnóznoněmskeho swjaska wuprajił a tej stronje, kotraż pschecżiwo tutemu swjaskej njepschecżelstwo prëduje, ßwoju njespokojnosćz s tajkim skutkowanjom wopokasał.

Na konjazym torhoschczu w Lipsku wuhlada wóndanjo jedyn listynoscheŕ, kak ßo wëtsik psched nim se wschelakimi papjerami honi. Wón teho dla jenu sbëhny — a bë to papjerjany 10tolerski pjenjes. Duż wón dale pytasche a namaka jich hischcże tsi. Bjes tym bë jena holczka też schtyri tajke sbëhnyła a wobaj potom tute pjenjesy na poliziju donjeßeschtaj. A hacż runje je tale tu wëż wosjewiła, dha ßo hacż dotal tola nichtón k tym pjenjesam namakał njeje.

Kral Jan je pjekarskemu mischtrej Stutzej w Grimmje skótu medaillu, k albrechtskemu rjadej błuschazu, wotroczkej Hönigej w Mißlareuthu a domownikej Sperlingej w Lipsku ßlëbornu medaillu teho ßamßneho rjadu spożcził.

Prußy. Dotalny pruski poßłanz na kralowskim italskim dworje w Florenzu, hrabja Usedom, je wotwołany a pjecża nëtżischi pruski poßłanz na kralowskim saksim dworje, k. s Eichmann, na jeho mësto pschińdże.

Pruski ßejm, kotryż bu w tychle dnjach wobsanknjeny, je nëhdże 50 nowych sakonow a sakonskich należnosczow wujednał.

Mësto Frankfurt nad Majnom, kotreż w lëcże 1866 pod pruske knjejstwo pschińdże, je sa te jeho wobßedżeństwa, kotreż buchu wot pruskeho knjeżerstwa sajate, 3 milliony schëßnakow sarunanja dostako: 2 millionaj je pruska krajna kaßa daka, 1 million pak kral se ßwojeje ßamßneje kaßy.

Saksi minister s Friesen, kotryż dla pschihotowanja wschelakich sakonow, kiż maja ßo parlamentej prjódkpołożicż, nëkotry cżaß w Barlinje pschebywasche, je ßo wot tam w tychle dnjach saßo do Draždżan wróćził.

Nowa panzerowana fregatta „kral Wylem", kotraż bu w Jendżelskej sa połnóznoněmski swjask twarjena, je hotowa a w blischim cżaßu wot tam do kielskeho pschistawa (Hafen) pschijędże.

Hrabja Bismark, kotryż bësche khwilu khorowaty, je nëtko saßo nimale zyle wotkhorjeł.

Awstria. Khëżor a khëżorka staj ßo do Peschta podakoj a pojędżetaj wot tam do Khrowatskeje, każ też do mësta Triesta.

We Wuherskej je pschi tamnischich ßejmskich wolbach wulka hara a wjele pukow, haj w nëkotrych mëstach ßu wuswolerjo, so bychu ßwojeho kandidata pschecżischcżeli, s tsëlbami a nożemi skutkowali, tak so je tu a tam nëschto cżłowjekow morwych leżo wostako.

Rumunski wjerch je jeneho poßłanza do Wina poßłał, so by tón tam wschelake njespodobnosczę, kotreż w poßleńschim cżaßu bjes Awstriskej a Rumunskej knjeżachu, po móżnosczi wotstronił.

Ministerstwo je ßejmej sakon k pschipośnaczu prjódkpołożiło, po kotrymż ßmëdża w katholskich schulach też wuczerjo kschescżijansku wuczbu wudżëlecż.

Franzowska. Sbëżk w Algierskej je skónczeny, ale franzowske wójsko njeje wjetschi dżël sbëżkarjow doscżahnycż mohło, dokelż bëchu cżi prjedy psches mjesy do Marokkanskeje cżekli.

Pschedßyda senata Troplong a ßławny franzowski spißowaŕ Lamartine staj wumrjełoj.

Dokelż pruske nowiny wóndanjo powjedachu, so ßo wójsko połnóznoněmskeho swjaska w tu khwilu pomjeńschicż njehodżi, dha franzowske nowiny nëtko wosjewjuja, so ßo franzowske wójsko też pomjeńschicż njemóże.

Schpanska. Ssejm hischcże pschezo k temu pschischoł njeje, so by krala sa Schpansku wuswolił. Każ ßo sda, dha ma na to w tu khwilu wjerch Montpensier najwjazy nadżije, dokelż je mandżelski prjedawscheje portu-

giſiſkeje kraloweje prynz Ferdinand prajik, ſo ßo wón ſarjeknje, hdyž jeho wuſwola.

Amerika. Nowy pſchedßyda amerikanſkeje unije, Grant, je w tychle dnjach ßwoje ſaſtojnſtwo naſtupik.

Dopisy.

S Biſkopiz. Sańdżeny ſchtwórtk, 4. měrza, bu tudomny nowy ßudniſki hamtman knjes Jan Herman Schütza wot k. hamtſkeho hetmana ſe Salza a Lichtenawa a k. ßudniſkeho hamtmana Vodela ſ Budyſchina w pſchitomnoſczi ßudniſkeho perſonala a mnohich knježich, kaž tež wjeßnych rychtarjow a gmejnſkich ſaſtupjerjow do ßwojeho noweho ßudniſkeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany.

Liſt na nėkotre towarſchki bukiczanſkeje ſchule.

Wot J. B. Nyczki.

(Pokracžowanje.)

Pſchipóknju ſtanychmy ſaßo, ſo bychmy najprjedy na jenu bliſko leżazu wyſchinu puczowali. — Jako horkach běchmy, ſwonjeſche ßo w Mühlheimje poknjo. My mějachmy tam kraßny wuhlad do bliſka a do daloka. K naſchim noham leżeſche M. ſe ßwojimi pſchiſtojnje twarjenymi khěžami a pěknje ſrjadowanymi ſahrodami, pokne liſczowych abo ßadowych ſchtomow. Rěka Ruhra ßo nam kaž ßlěbro napichecziwo błyſchczeſche. Łódże ſ wuhlom jěſdżachu po njej. Tež dżěl rjeczaſoweho moſta, kiž pſches nju wjedże, mójachmy widżecz. Na tamnej ſtronje Ruhry leżeſche wjeß Broich (praj Bruch) ſe ßwojim ſaſtarſkim hrodom. Sa Broichom, hodżinu wot naß, ſchěrjeſche ßo Duisburgſki lěß. Naſch wucžeŕ powjedaſche, ſo ßu tam něhdy rubjeżnizy ßwoje khowanki měli. (Tehdy běſche w Duisburgu wutrobity duchowny, tón widżeſche w nozy ſe ßwojeho domu woheń w lěßu a mużow wokoło njeho. Hnydom ßebi myßli: to ßu rubjeżnizy, czi ßami chzedża něſchto ſkeho wuwjeſcz. Pſched jeho duch ſtupi to wulka njeſbóże, kiž ßo ſtacz móhło, a wón nima żaneho měra. Wón poda ßo w Bożim mjenje na pucz do lěßa. K rubjeżnikam pſcheſchedſchi poſtrowi jich. Woni ßo ſtróża. Nětk ßo jich praſcha, ſchto tola chzedża. Woni wotmolwja: my czerpimy hłód a wulku nuſu a njewěmy ßebi żaneje rady, duż chzychmy někotrych pſchekupzow w Duisburgu wurubicz. Wón praji: pójcże ſo mnu, ja chzu wam pomhacz. A woni dżěchu ſ nim. Doma naßyczi jich najprjedy; potom wopraſcha ßo kóżdeho, kak rěka a hdże bydli, a napiſa ßebi wſcho. Nětk póßła jich domoj. Na druhi dżeń dżěſche k pſchekupzam a prajeſche: hlejcże tajke njeſbóże je wam ſańdżenu nóz hroſyło, ßmilcże ßo nad tymi ludżimi, prjedy dyžli waß nadpanu. A woni dachu jim, ſchtóż bě trěbne. — (W tym czaßu, — po franzowſkej revoluziji, — ßu w tutych krajinach na wjele měſtnach rubjeżnizy ßurowje ſakhadżeli; mjes druhimi ßu tež w Mühlheimje jenemu prědarjej ſ mozu wſcho ſebrali, a wón wobkhowa kaž pſches dżiw lědy żiwjenje).

Měſcze Duisburg (pr. Dwisburg) a Ruhrort (hdżeż Ruhra do Rheina běži) njemóżachmy dla teho lěßa widżecz; tola pokaſowaſche nam ſ tamnych fabrikowych wuhnjow ſtupazy dym jeju měſtno. Niże Mühlheima wupſcheſczeraſche ßo daloki dok, w kotrymż ſelene łuki, ßamotne leżaze burſke kubła, kaž tež po Ruhrje płuwaze łódże naſchej wocži ſ wjeßelichu. K póknozy wot M. ſběhachu ßo wuhnje fabrikow w Oberhauſenje a Sterkradże do wyßoka.

Jako dlěſchi czaß horka powoſtali a ßo na tym luboſnym napohladu ſradowali běchmy, dżěchmy dale k rjeczaſowemu moſtej. Wón ma ßwoje mjeno wot tych ſchtyrjoch tokſtych rjeczaſow, kiž jón dżerża. Hdyž czežki wós pſches njón jědże, dha ßo wón czumpa. My woſtachmy khwilu tam ſtejo a wjeßelachmy ßo na tych mnohich rybach, kiž w tej cziſtej wodże płuwachu. Potom podachmy ßo k hrodej w Broichu. Pſched nim je měſtno, ſ trawu, kerkami, kaſtanjemi a praſtarymi lipami wobroſczene. Tam ßynychmy ßo do khłódka, dżerżachmy poknjo a wobjedowachmy. Kóżdy jědżeſche, ſchtoż mějeſche. Schtóż laczny bě, dżěſche do hrodoweho dwora k plumpje a pijeſche. Naſch wucžeŕ dopomni naß na to, ſo je w tutym hrodże njeboha pruſka kralowa Luiſa (macžeŕ nětczijſcheho krala) dżěl ßwojich młodych lět pſchebyła.

(Pokracžowanje.)

Ze Serbow.

Se Sarycža. Wutoru dżeń 23. februara rano w 4. hodżinje wuńdże w tudomnej ßamoſtejazej knježej pjekarni woheń, kotraż ßo tež hacž do wokolnych murjow wotpali. Kak je woheń wuſchoł, njeje hiſchcze ſnate. Ssykawje běſchtaj dwě na pomoz pſchijěkej, bjes nimaj kohowſke najprěnſcha.

S Kukowa. Pětr Delenk tudy, kotrehoż běſche budyſki wokrjeżny ßud jebanſtwa dla k 2lětnej dżěkarni wotßudźik, je wot draždżanſkeho wyſcheho appellazionſkeho ßuda ſa ſkórżbyßwobodneho (njewinowateho) wuprajeny.

S Budyſchina. Jeho majeſtoſcz kral Jan je tudomnemu hamtſkemu ſkotolěkarjej k. Waltherej dla jeho ſaßłużbneho prózowanja wo polěpſchenje konjekowanja ſkotu, k albrechtſkemu rjadej ßkuſchazu medaillu ſpożczik.

S Hliny. Tudy ßu ßo 28. februara wjeczor domſke a kolnja, zyle próſne ſtejaze a wulkoſahrodnikej Handrijej Worjechej ßkuſchaze, zyle wotpalike.

S Budyſchina. Knjes profeßor Dr. Pfuhl w Draždżanach a knihikupz redaktor Smoleŕ w Budyſchinje

ſtaj wot „ſerbſkeho wuczeneho towarſtwa“ w Belgradze jako dopißowazaj (korreſpondirowazaj) ſobuſtawaj wuſwolenaj.

S Wichowow. Tudy bu 25. februara wotroczk Jan Rietſchler w brózni ſwojeho hoſpodarja, kublerja Graßa, morwy namakany. Po lekarſkim pſchepytanju je jeho Boza ruczka ſajaka, dokelz je ſo wón pſches meru wjele palenza napik.

S Budyſchina. W poßedzenjach tudomneho pſchiſtoßneho ſuda, kotrez ſo wot 11. hacz ſobu 20. merza w druhim poſkhodze ſtareje meſchczanſkeje ſchule ſmeja, budza ſledowaze hlowne jednanja wotdzerzane: ſchtwórtk 11. merza pſchecziwo Emiliji Erneſtinje Bergerez ſ Porchowow dla ſkónzowanja dzeſcza; pjatk 12. merza pſchecziwo Michakej Nikoldej ſe Zidowa dla mordarſtwa; ſobotu 13. merza pſchecziwo Michakej Nowakej ſ Luha dla wopaczneje pſchißahi; pondzelu 15. merza dopokdnja pſchecziwo Fr. Aug. Hennigej ſe Zitawy dla njepozcziwoſcze; popokdnju pſchecziwo Janej Aug. Petzoldej ſe Schérachowa dla ſnamjeniteho paduchſtwa; wutoru 16. merza pſchecziwo Janej Gottl. Güntherej ſ Kodersdorfa dla ſnamjeniteho paduchſtwa; ſrjedu 17. merza pſchecziwo Handrijej Traug. Ed. Frieſy ſ Wjeleczina dla ſkónczeneho a ſpytaneho ſnamjeniteho jebanſtwa; ſchtwórtk 18. merza pſchecziwo Johannje Karolinje Schönowej ſ Ohorna dla wopaczneje pſchißahi a jebanſtwa a pſchecziwo Janej Gottl. Schönje dla jebanſtwa; pjatk 19. merza pſchecziwo Korli Gottl. Sachßy ſ Kamjentych Wokbramoz dla ſpytaneho mordarſtwa a roſſchérjenja ſtraſchnych powjeſczow, kaz tez pſchecziwo Khryſtianje Fried. Sachſez poßleńſcheje wézy dla; ſobotu 20. merza pſchecziwo Handrijej Fulkej ſe Sdzerja dla ſnamjeniteho paduchſtwa a pſchecziwo Korli F. E. Hilli ſ Geißmansdorfa dla wotzuſnjenja a dla jednoreho paduchſtwa.

Woſſiewjenje.

W kalkownjach H. W. Siebörgera ßu ſa leto 1869 ſlédowaze kalkowe płaczíſny poſtajene:

I. w **Cunnersdorfje**:

(méra po 2 barlinſkimaj korzomaj)

hruby kruchaty kalk . . . 16 nßl. 3 np. pruſkich
czerſtwy rolny kalk . . . 14 nßl. 3 np. „
drobny kalk ſe ſkłada . . . 10 nßl. — „ „

II. w **Niſkej**:

hruby kruchaty kalk . . . 18¾ nßl.
czerſtwy rolny kalk . . . 15 „
drobny kalk ſe ſkłada . . . 14 „

Pſchi poßykkach lowryjow ſe ſhorjelſkeho dwórniſchcza da ſakſkeho kraleſtwa płaczi

czerſtwy rolny kalk: lowryja . . . 22 tl. 10 nßl.
hruby kruchaty kalk: lowryja . . . 25 tl.

NB. Lowryje ßu tak wulke, kaz je to ſakonſzy dowolene.

Sa ſprawne poßkuzenje ſo rukuje, tez je ſa czopke hródze na wobémaj méſtomaj najlépje ſtarane.

Niſka a Cunnersdorf 26. februara 1869.

H. W. Siebörger.

Drjewowa aukzia

na hermanczanſkim revieru.

Wutoru 9. merza budze ſo dzélba khójnowych twarſkich ſchtomow, klozow, ſchczépowych kloſtrow a dokhich hromadow na pſcheßadzowanje pſchedawacz. — Shromadzíſna popokdnja w 9 hodzinach na ſtarej ſchczenczanſkej dróſy pod khaponizu na holeſchowſkich mjeſach.

Pjatk 12. merza budza ſo wolſchowe drjewo k kopatam, wolſchowe ſchczépowe kloſtry a dokhe hromady pſchedawacz. Shromadzíſna popokdnja w 9 hodzinach na knjezim dworje w Hermanezach.

Na kózdy tolen kupnych pjenjes ma kupz 5 nßl. po pſchidyrjenju w hotowych pjenjeſach ſapkaczicz. Dalſche wuménjenja budza pſched kózdej aukziju woſjewjene.

W Njeßwaczidle 2. merza 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Torf na pſchedań.

Wot dzenßniſcheho dnja ſo w hermanczanſkim torfniſchczu ſady Njeradka 1000 torfa ſa 28 nßl. (ſe ſliczbnym pjenjeſom ſobu) pſchedawa.

W Njeßwaczidle 2. merza 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu 10. merza t. l. popokdnja wot 11 hodzinow budze ſo w Pſchiwczizach néhdze 90 dokhich hromadow twjerdeho drjewa, bjes kotrymz je néſchto gratoweho drjewa a dwaj jara ſylnaj topolaj, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

Shromadzíſna na knjezim dworje.

W Dréwowje, 1. merza 1869.

A. Weißbach, hajnik.

Drjewowa aukzija.

Pſchichodny ſchtwórtk 11. merza budze ſo na ſtrózanſkim reviru pſchi tak mjenowanych nowoſchczach njedaloko ſchußeja wulka dzélba khójnowych klozow a twarſkich ſchtomow, kaz tez khójnowe a bréſowe dokhe hromady na pſcheßadzowanje pſchedawacz. — Shromadzíſna na pſchedawanſkim méſcze. Sapoczatk w 9 hodzinach.

W Komorowje 6. merza 1869.

Müller a Comp.

F. A. Böhma, rézbar

w Budyſchinje na ſwonkonej lawſkej haßy czo. 754

porucza ſo k wudzélanju wſchitkich druzinow **rowowych pomnikow** ſ marmora, granita a péſkowza.

Khofej punt po 58 hacz 120 np., **rajß** punt po 17 36 np., **ſyrop** punt po 14—36 np., **cigarry** tawſynt po 4 hacz 120 tl., **butru** punt po 85 np.

porucza **J. T. Schulze**
na ſnutſknej lawſkej haßy.

K prjódkstejazemu naléczu poruczam

prawdźiwe würzburgske runkli-zowe ßymjo

po najtuniſchej płaczíſnje.

Carl Noack

na ſwonknej lawſkej haßy.

Dobre czíſcze ßłodźaze khofeje

punt po 66, 70, 80, 90 a 100 np., pſchi kupjenju 5 puntow punt po 5 np. tunſcho, porucza

Carl Noack.

Sa jene kolonialtworowe khlamy w Budyſchinje ßo k 1. meje jedyn wuczomnik pyta, kotryż je ßerbſkeje ryczе mózny. Offerty njech ßo hacz do 10. měrza pod „A. Z. # 10 poste restante Bautzen“ poſczetu.

Cigarry

100 ſchtuk 10 nßl. mam ſaßo na pſchedań.

Rudolph Hölzer.

Khofej

punt po 60, 66, 70, 80, 90, 100 np. a t. d.

zokor,

zyły a drobny, punt po 48 np.,

Rajß wulkoſornaty punt po 20 np.,

łamany rajß . . = = 18 np.

porucza **Rudolph Hölzer.**

Dwě khěžniſkej žiwnoſczi

we Wulkich Sdźarach, maßiwnej a pſchi ſchußeju leżazej, ſe 6 jutrami (morgenami) pola a ſ woßebnymi łukami, kaž tež ſ rjanej ſahrodu, ma na pſchedań

G. Buhl we W. Sdźarach.

Jena khěžniſka žiwnoſcz

w Koblizach pola W. Sdźar, něhdże ſ 12 jutrami leżomnoſczow a ſ woßebnymi łukami, kaž tež ſ dobrej ßadowej ſahrodu, je pſches podpißaneho na pſchedań.

G. Buhl we W. Sdźarach.

Jena zyhelnicza

w Narcze pola Wojerez, ſ wudźerżazej dobrej hlinu, něhdże ſ 23 jutrami polow a ſe 7 jutrami łuki mam tunjo na pſchedań. — Wyſche teho ßu pola mje k wottorhanju tunjo na pſchedań: 1) jene domſke, 2) jena jara dobra hródź a 3) jena rumna wulka burſka brożeń, ſe ßylnych tramow natwarjena. **G. Buhl** we W. Sdźarach.

---

2 kopje ßylnych czeßankow,

48 ſtopnjow dołhe a najlěpſcheje dobroſcze, kaž tež 40 kop rjanych deſkow, w tutym lěcze rěſanych, wot wſchelakeje tołſtoſcze a dołhoſcze, a hewak tež wjele kop tſěſchnych łatow ma na pſchedań

G. Buhl we W. Sdźarach.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 11. měrza dopołdnja we 8 hodźinach budże ßo na porſchiſkim reviru 60 hromadow brěſoweho a wjerboweho drjewa na pſchedawanje pſchedawacz. Teho runja ma ßo tón ßamy dźeń pſchedacz na lětonjanſkim reviru 8—12 ſtejazych loßow a 10—15 loßow k wurodowanju. Sapoczatk pola Nowych Porſchiz. Tſeczina kupnych pjenjes ma ßo napłaczicz. **H. Dietrich.**

Jěſdźiłoj ſtaj dwaj baczonaj hanjałoj, ſa mězku na dworje ßo honiłoj; tón dołhonohaty ßo roſſłobi a klepotaſche, ſo byrbjeſche ton druhi cźeknycz. Hodrijola, hopſa, juchhej!

Baczon tón jereje lubuje a zanu hłowu a wopuſchku njewoſtaji. Prjedy hacz pucheŕ połny je, wilki hornyz khofeja potrjeba. Plip, plap, kut. Hodrijala, hopſa, juchhej!

Kekelz, kotryż rad palenz tuta, hłoßowaſche, kak by ßebi ßerbſke ſpěwy wuradźicz mohł. Dopomń ßo ßam na ßwoje hubjenſtwo ha njeczíń ßej ſ druhimi ßměchi.

Do Dalowza na kwaß jědźechu; koſchle ßej płokachu a ßamoczane kholowy ßej ſchijachu. Hejda hopſaßa!

Schtóż druhomu jamku ryje, tón ßam do njeje panje.

K wobkedźbowanju.

Czeſczeny knjes Kocho!

Se ſaczuczom nawjetſcheje dźakomnoſcze Wam ſ tutym woſjewjam, kak ſbożomne je to było, ſo ßym Waß wóndanjo wopytał a po woßobje ſeſnak; wſchak ja ženje njebudźich wěrił, ſo budu něhdy ſaßo wicześoły a radoſtny w ßwojim żiwjenju bycz móz, dokelž ßym pſchi mojim wulkim czerpjenju, ſchtoż bě ßo ſ kóždym létom bole w mojim cźěle ſakorjeniło, ſkoro do ſadwělowanja ſapanył. Ja Wam woſpjet praju, kak dźakomny ja Bohu ßym, ſo Waß nadeńdźech, a ſo ja wěricz nochzych, Wam ſkorźo, ſo mi **hämorrhoidy** tak **zakoßnje** boloſcze cźinja, jako Wy praješcheże: „Ja Wam pſche nje něſchto dam“! Dokelž běch hižom tejko ßrědkow nałożił a żadyn njebě niczo pomhał, dha njemózach wěricz, ſo ßym we Waß teho namakał, kotryż chzyſche mojej naturje ſaßo na prawy pucz pomhaci, ſchtoż pak je ßo, dźakowano Bohu, bórſy dopjelniło. Ja nałożich Waſch **universalny żołdkowy hórki palenz** a cźujach bórſy wulke polěpſchenje; dokelž je tutón **universalny żołdkowy hórki palenz** wote mnje ſkoro pſchetrjebany, dha proſchu, mi dobroczinje hnydom ſaßo 5 bleſchkow poßłacz a ſa nje pjenjeſy ßebi na póſcze wupłaczicz dacz.

S pożadanjom, ſo bychu to wotpohladanje, mje wot ſatraſchnych hämorrhoidalnych boloſczow zyle wußwobodźicz, dopjelnike, woſtanu

Quedlinburg, 14. haperleje 1864.

Waſch wěcznje dźakowny pſcheczel

L. Meyer.

Tutón ßalenz maja w originalnych bleſchach po 10 nßl. na pſchedań

w Budyſchinje knjes **Wilh. Jacob,**
w Lubiju knjes **F. H. Mücke,**
w Kamjenzu knjes **Herm. Käſtner,**
w Zitawje knjes **Reinh. Werther,**
w Nowoſalzu knjes **Rich. Bamberg,**
w Biſkopizach knjes **Bernh. Kunza.**

Kalk na pschedań.

Mojim lubym Sserbam dawam s tutym k wjedzenju, so mam nětko saßo stajnje nowopaleny twarny a rolny kalk w mojich składach w Pomorezach a w Budyschinje na pschedań a pschedawam tajki po zyłych lowryjach a po kórzach.

Tež cžinju kóždeho na to kedžbliweho, so je nětko najkmanischi cžaß k woženju kalka na pola, pschetož posdžischo mi husto móžno njeje, wschè skasania rucže doscž wuwjescž. Duž njech ßebi kóždy ßwojeho ßamßneho wužitka dla kalk s cžaßom skaže, so by ßyw w prawym cžaßu wobstaracž mohł.

Rospadany kalk płacži kórz 15 nßl.

Jana Lorenza wudowa.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmske sjenocžeństwo** w hoscžeńzu k słotej hwěsdže mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płacžisnach.

H. M. Kubasch

na garbarskej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 skhodže,
s napschecža k. konditarja Donatha.

Reinhold Hartmann jun.

23. na ßerbskej haßy 23.

porucža jako jara tunje a woßebje k selenoschtwórtkowym daram ßo hodžaze:

$^5/_4$	schěroki	Turino,	łohcž po	22 np.
$^5/_4$	„	Chilé,	„ „	25 np.
$^4/_4$	„	douplelüstre	„ „	$4^1/_2$ nßl.
$^4/_4$	„	ßmuhaty Poils	„ „	$3^1/_2$ nßl.
$^4/_4$	„	Caßinet	„ „	3 nßl.
$^6/_4$	„	drastowy katun	„ „	3, $3^1/_2$ a 4 nßl.
$^7/_4$	„	rubischcža se schěrokej kromu, schtuku jenož 6 nßl.		
$^6/_4$	„	pißane dybsacžne rubischka,	„ „	5 nßl.,

a hewak tež dželbu bawmjanych **wutkow sa kholowy** po wupschedawanskich płacžisnach.

Jenož 23. na ßerbskej haßy 23.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy cžo. 20

porucža ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módže a derjedžěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklencžanych a schpihelowych platach, schkleńcžane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wucžahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobrocžiwemu wobkedžbowanju pod lubjenjom najtunischich płacžisnow.

Hetman pytany.

Jedyn nježenjeny hetman na jenym ryczerkuble blisko Budyschina pschi dobrej sdžě město dostanje. Jenož tajzy, kiž maja dobre wopißma, njech ßo we wudawarni Serb. Nowinow samołwja.

Deski na pschedań

$^3/_4$, $^4/_4$ a $^5/_4$ zolow tołste a 6 a 8 łohcži dołhe deski ma tunjo na pschedań J. Kubasch w Raschowje.

Cžescženym knježim a hospodarjam tudy a we wokolnoscži ßlubi pschi potrjebnoscži wschelakeho tyscherskeho džěła s dobrym a najtunischim džěłom poßłužicž.

W Porschizach, 3. měrza 1869.

August Teutscher, tyscheř.

Karpjaze ßymjo a 2lětne karpjaze młodžo pschedawa ryczerkubło Łupoj pola Rakez.

Sa konfirmandow

poruczam ßukno, buckskin, mohair, luſtres, rubiſchcza a lazy po jara tunich płaczíſnach.

Eduard Hartmann
na ſwonknej lawſkej haßy.

Žitna a produktowa pſchekupniza
Otto Wollmann w Budyſchinje

porucza k prjódkſtejazym ßywam ßwój ſkład najlěpſchich **wokow, hrocha, lupinow, jerčmjenja, wowßa, majßa, djecjela,** kaž tež druhich najwoßebniſchich **polnych** a **kuchnych** ßymjenjow.

Tež pſchi potrjebje čiſtych **wotrubow** a **pizowych ſornow** proßy wona wo wobkedžbowanje.

Tapetowy ſkład
tapezirarja Juliusa Siebecka

na ßerbſkej haßy w domje k. konditarja Lehmanna

porucza wulki wubjerk tapetow, ſchtuku 2½ nßl. a drožſcho, kaž tež molowane rouleauxy po najtuniſchich płaczíſnach.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcježnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Prawdźiwe oberndorfſke zołte runklizowe ßymjo

je na ryczerkuble w Debrikezach pola Hodžija po najtuniſchej płaczíſnje na pſchedań.

Hólczez, kotryž chze polſtrowanje a tapezirarſtwo nawuknycz, może — pſchi potrjebje tež bjes nawuczneho pjenjeſa — měſto doſtacz pola Juliusa Siebecka na ßerbſkej haßy w Budyſchinje.

Wužitkowy ſkót na pſchedań.

Na knježim dworje w Schczenzy pola Rakez ßu tſi abo tež ſchtyri nowodejaze a ſczélne kruwy na pſchedań.

Khěža czo. 20 w Krakezach ſ rjanej ßadowej a ßołotowej ſahrodu je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedžerja tam.

W Maleſchezach je jena ſahrodniſka žiwnoſcz ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola wobßedžerja Frycze tam.

Jedyn nowy ßylny jenopſchežny wós ſteji na pſchedań pola kowarja w Něczinje.

Sſylny kowarſki wuczomnik ßo do póſtkowarnje w Budyſchinje pyta.

Runje wuńdze a je w podpißanej kniharni doſtacz:

Pſchaſna ſabawa 1) Wuherſki khěrluſch. 3 np.
" " 2) Ptaczi kwaß. — Róża ſaronſka. 3 np.
" " 3) Žeńtwa. — Mandželſtwo. 3 np.
" " 4) Wandrowſki khěrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.
" " 5) Woſporſki hermank. — Njebo džěd. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

Běrny na pſchedań.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez leži wjele ſtow kórzow ſwubjeranych běrnow (czerwjenych zyblikow) po jenotliwym kaž tež w zyłym na pſchedań.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

W Pſchiwczizach je 2ſchoßowa khěža czo. 36 ſ 2 ſtwomaj a ſe ßołotowej ſahrodu na pſchedań.

Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedžerja tam.

W Nowej Jaßeńzy pola Njeßwaczidła je khěža czo. 32 B ſ pſchitwarjenej hródzu a ſe ſahrodu, 75 kwadratnych prutow wulkej, na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola P. Krauſche tam.

Jena khěža, kotraž ßo — wyſche korczmarſtwa, kotrež w njej je — derje dani, je pſcheměnjenja dla na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola wobßedžerja w Budyſchinje na rěſniſkej haßy czo. 329.

Sprawny hólczez, kotryž chze ſchewſtwo nawuknycz, może pola podpißaneho do wuczby ſtupicz.

A. Rückert w Budyſchinje na rěſniſkej haßy.

Jedyn khapon a 7 kur je na pſchedań pola Halki w Něczinje czo. 23.

Tójſchto kórzow dobrych **běrnow k jědži** je na pſchedań na Hanuſchkez kuble w Scheſchowje.

Krajnoſtawſki bank.

W krajnoſtawſkej nalutowarni

ßo dla wobliczenja danje

wot 11. hacz ßobu 31. měrza t. l.

ſkutkowacz **njebudże.**

Druhe dźěła banka pſches to žaneho ſadźěwka njeczerpja.

Wupłaczenje nalutowarnſkeje danje ſtanje ßo wot 1. hacz ßobu 30. haperleje t. l.

W Budyſchinje, 1. měrza 1869.

Krajnoſtawſki bank kralowſkeho ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Thielau.

Knjeſej haptykarjej Schürerej w Mutzſchenje.

Ja Wam wobßwědczam, ſo ßym ſ Waſchim

butrowym polverom

jara ſ pokojom, dokelž ßo pſches to rucze a bohacze butra nadźěła, też ta ßama jara derjeßłodźaza je.

C. T. Wolf, najeńk.

S wukaſanjom, kak ma ßo nałožicz, jón w pakczikach po 5 nßl. pſchedawa

Friedrich Braun w Budyſchinje.

K prjódkſtejazym jutram mojim czeſczenym wotebjerarjam ßlědowaze nowokupjene twory najpodwolniſcho poruczam, jako

rubiſchka na hłowu a wokoło ſchije
wot kaſchemira a wołmjane,

ßmuhate ſtoffy k **ſchórzucham** a **ßuknjam,**

grosgrain, taffet, reps a **crêpe** k jeczkam,
kaž też ſa muſkich

mój doſpołnje nowoſrjadowany ſkład **niederlandſkich, brünnſkich** a **tukrajnych buckskinow**

a lubju najſprawniſche poßłuženje.

W Kamjeńzu, w měrzu 1869.

Carl Fiedler, na torhoſchczu.

Wot jeneje wjetſcheje ßuknoweje fabriki bu mi pſchedawanje

ezornehv tricota, ſatina a croiſa

pſchepodata a dokelž ßo tuta twora pſches woßebnu dobroſcz a pſches tunju płaczisnu wuſnamjenja, dha ja ſ tutym tónle mój ſkład nanajlěpje poruczam.

W Kamjeńzu, w měrzu 1869.

Carl Fiedler, na torhoſchczu.

Drjewowa aukzia.

Na tudomnym knježim khróſtawſkim revirje budże ßo ſa hotowe pjenjeſy pſchedawacz **póndżelu** 8. měrza

něhdże 31 kloftrow khójnoweho ſchczěpoweho drjewa,
" 13 " " pjeńkoweho drjewa

a dźělba ſbytkowych hromadow.

Shromadźiſna dopołdnja ½10 hodźinow pola knježich brunizowych podkopkow.

Wutoru 9. měrza

něhdże 110 kloftrow khójnoweho ſchczěpoweho drjewa,
" 3½ " " pjeńkoweho drjewa

a dźělba khójnowych ſbytkowych hromadow.

Shromadźiſna dopołdnja ½10 hodźinow pſchi kſchižnym hacze.

Schtwórtk 11. měrza na kupjanſkim revirju

něhdże 150 khójnowych ſbytkowych hromadow

Shromadźiſna dopołdnja ½10 hodźinow na hermanczanſkej dróſy.

W Minakale 1. měrza 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.
D. Liebuſch.

Jena nowodejaza kruwa,

pod kotrejž hiſchcze czelo ſteji, ßo kupi na ßwobodnym kuble w Jeſchizach pola Delneje Hórki.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 11. — 13. měrca. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — List. — Ze Serbow: S Wjeleczina. S Rodez. S Budyschina. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
6. měrza 1869.

Dowoz: 6793 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	10	—
Rožka	4	7	5	4	—	—	4	8	—	—	—	—
Jeczmjeń	4	—	—	3	20	—	4	—	—	—	—	—
Wowß	2	22	5	2	17	5	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	5	—	6	27	5	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	20	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pernauske a rigaske lane ßymjo
snateje dobroscze ßmy dostali a je najtunischo poruczamy.
We Wosporku. **J. Rämschez herbja.**

Jedyn hólczez, kotryž chze kowarstwo nawuknycz, može bórsy město dostacz pola kowarskeho mischtra Měrczina w Skanezach.

W Maleschezach je jena sahrodniska žiwnoscz se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche shonicz pola wobßedzerja Frycze tam.

W Pschiwczizach je 2schoßowa khěža czo. 36 s 2 stwomaj a se ßolotowej sahrodu na pschedań.
Wscho dalsche je shonicz pola wobßedzerja tam.

Někotre fóry brunizoweho popjeła ma tunjo na pschedań
pjekarski mischtr **Herzog**
na mjaßowym torhoschczu.

Wschitke družiny **hospodarskich korbow**, trajnje pschihotowane, dzěła Ernst Wiesenhütter we Komorowje.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 19. měrza budze ßo na **dróždziskim** reviru wulka dzělba twjerdych dołhich hromadow, kaž tež liczba stejazych loßow pod wuměnjenjemi, w termije wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz.
Shromadzisna na skawschowje w 9 hodzinach rano.
Fd. Wonnberger, hajnik.

Wosk kóždy czaß kupuje a sa njón najwyschu płaczisnu dawa
Mydłowa fabrika
Heinrich Kunschmann
na schulerskej haßy.

Najnowsche.

Barlin, 12. měrza. Parlament je nowe póstske srjadowanju s Italiju, Hollandskej a Schwedskej sa dobre spósnał.

Win, 9. měrza. S Florenza pißaja, so ma general Della Rocca, generaladjutant italskeho krala, porucznoscz, awstriskeho khěžora w Triescze w mjenje italskeho krala postrowicz.

Petersberg, 10. měrza. Khěžor je pschiswolił, so ßmě ßo jeho poßłanz w Konstantinoplu, general Ignatjev na tsi měßazy do Rußowskeje podacz.

Toulon, 8. měrza. Swudowjena pruska kralowa je ßem pschijěła. Wona chze hyerske kupy wopytacz.

Paris, 9. měrza. Tudomne nowiny wudawaja, so ßo bjes Awstriju a Italiju pschecżelniwe pschibliženje hotuje.

Paris, 10. měrza. Powjedanja, so khěžor někotrych ministrow se ßłužby puschczi, njejßu wěrne.

Newyork, 9. měrza. Schpaniske wójsko je sběžkarjow na kupje Cubje blisko Puerto Principe sbiło. (Spomnjeni sběžkarjo chzedza na tutej kupje, kotraž k Schpaniskej ßłuscha, republiku sałožicz a ju zyle wot Schpaniskeje wottorhnycz.)

Sakska. W Khorjezach pola Lubija wudyri 4. měrza w brožni kublerja Kliemta woheń a pschewobroczi tu ßamu, kaž też brožeń kublerja Tenneckera do procha a popjeła.

W Lipsku je 8. měrza snaty rhčznik Dr. Joseph w ßwojim 58. lěcze wumrjeł.

W Dippoldiswaldze je ßo 5. měrza wjecžor ßydom, pschi tak mjenowanych delnych wrotach leżazych, brožnjow wotpaliło.

Jeho majestosčz kral Jan je pschikasacž swolił, so ma ßo dla semrjeteho belgiskeho krónprynza na kralowskim satskim dworje wot 10. hacž do 16. měrza želicž.

W Drażdżanach na ßo tu khwilu sjawne ßudniske jednanje se wschelakimi pschestupnikami, kotsiž běchu ßo w oktobrje konscheho lěta na harje a sběžku wobdżělili. Jich je jenoż dwanacže, dokelž je kral wjetschi dżěl wobskorzenych hižom wobhnadził.

Wolby sa nowy sakski ßejm (Landtag) budża najskerje w měßazu juniju wupißane.

Kubleŕ Fahnauer w Bobolzach bu wóndanjo w Plauenje sa poßłanza na poknóznóněmski parlament wuswoleny. Wón je ßo pak pjecža sarjeł.

W lěßu bjes Khrostawu a Wopakej bu 7. měrza schtrympaŕ Eduard Mucha morwy namakany. Wón bě smjersnył, kaž je lěkarske wobhladanje dopokosała.

W Lößnitzu je ßo sańdżenu miedżelu woßom wobßedżeństwow wotpaliło a je pschi tym też něschto skotu wo žiwjenje pschischło.

We Weidże pola Riesy je ßo pak saßo psches lohkosmyßlene wobkhadżenje s tšělbu žałoßnje njesboże stako. Mjenujzy jedyn mkody cžlowjek bě pola tamnischeho wětrnikarja tšělbu se sczěny wsak a ju w měnjenju, so njeje nabita, na ßwojeho towarscha, wěsteho Zscharsiga wutsělił. Ale tšělba bě se schrótom nabita a Zscharsig bu tak slě trjecheny, sa na měscze morwy wosta.

Prußy. Pruski ßejm bu sańdżenu ßobotu 6. měrza po poruczności krala wot ministerpschedßydy hrabje Bismarka wobsanknjeny.

Pruski poßłanz na kralowskim italskim dworje, hrabja Usedom, je pjeeża teho dla se ßkužby puschczeny, dokelž hrabja Bismark s nim w něktajkej njejednocze steji. Kral jeho njeje chzył wotwołacž, je pak tola Bismarkej napoßledku wolu cžinicž dyrbjał.

Dokelž narodny dżeń pruskeho krala tuto lěto po prawym do martrowneho tydżenja (22. měrza) panje, dha je ministerstwo wobsanknyło, jón hižom 20. měrza ßwjeczicž dacž.

Poßlenja kollekta sa evangelsku diasporu — to je, sa tajkich evangelskich, kotsiž bjes wusnawarjemi druhcje wěry bydla a zyrkwinsku a schulsku nusu czerpja — je w Pruskej něhdże 99,000 toleŕ wunjeßła.

General Moltka je 8. měrza ßwój 50lětny ßkužbny jubiläum ßwjecził. Wón bě ßo, so by ßo w tajkim nastupanju wulkeje hary sminył, na ßwoje, w Schlesynskej leżaze kubło, podał.

Poknóznoněmski parlament je ßebi saßo sapoßłanza Simsona sa pschedßydu, wujesdżanskeho wjelwojwodu sa prěnjeho a knjesa s Bennigsen sa druheho městopschedßydu wuswolił. — Parlament směje najprjódży to, schtož je rada poknóznoněmskeho swjaska w póstskich naležnoscžach s Italiju, s Hollandskej a Schwedskej srjadowała, pschewuradżicž a sa dobre sposnacž.

Hacž runje maja ßo wschě tak mjenowane swonkowne naležnoscze wot rady abo ministerstwa poknóznoněmskeho swjaska w mjenje wschěch, do njeho ßłuschazych krajow wobstaracž, dha je Saksa tola tu dowolnoscž dostała, so ßmě też dale ßwoje ßamßne ministerstwo swonkownych naležnoscžow měcž.

Někotre nowiny chzedża wjedżecž, so wobstejenja bjes Pruskej a Awstriju pschecželniwsche bycž počzinaja.

Awstria. Khěžora a khěžorku ßu w Sahrjebje (Agramje) jara pyschnje a pschecželniwje powitali. Wschitzy ßejmszy sapoßłanzy a wjele wotpoßłanych se wschelakich městow jimaj ßwoju cžescž wopokasachu a khěžor s nimi jara mikoscziwje rycžesche. Djakowariki biskop Stroßmayer bě też do Sahrjeba pschijeł, so by khěžora a khěžorku postrowił. — Kanzler hrabja Beust a wuherski ministerpschedßyda hrabja Andraßy staj ßo też do Sahrjeba podałoj.

Wuherski ßejm ma ßo po khěžorowej poruczności 20. haperleje w Peschcze wotewricž. — Pschi pschihotach k wolbam sapoßłanzow je we Wuherskej w tu khwilu wjele hary a ropota a w někotrych městach ßu ßo tak biii, so ßu tu a tam ludžo morwi leżo wostali. Pschi wolbach ßamych drje też lěpje njebudże. — Rumunojo, w Ssedmihródskej bydlazy, ßu wobsanknyli, ßo prjódstejazych ßejmskich wolbow zyle sdżerżecž, dokelž je wuherske knjeżerstwo jim jich prawa jara pschikrótschiło.

Hrabja Grammont, franzowski poßłanz na awstriskim khěžorskim dworje, bu wot khěžora Napoleona na někotre dny do Parisa powołany.

Prjedawscha mexikanska khěžorka Charlotta je admiralej Tegethofej 1000 schěßnakow sa sawostajenych tych ßamych poßłała, kotsiž ßu pschi rosleczenju fregatty „Radezki" wo žiwjenje pschischli.

Snaty polski patriot rycžnik Dr. Smolka, kotryž hewak we Lwowje (Lemberg) w Galizyji bydli, běsche wóndanjo w Pruskej pobył a na ßwojim pucžu też Prahu wopytał. Někotre nowiny běchu teho dla wunjeßli, so je wón s hrabju Bismarkom a s někotrymi Czechami někajke potajne politiske rosrycžowanje měł. Na tym pak niczo wěrno njeje; pschetoż Dr. Ssmolka je jako rycžnik do Schczeczina pucžował a to teho dla, so by tam někajkeho sawostajeństwa dla na ßudnistwje něschto wujednał. So je na ßwojim pucžu też do Barlina a Prahi pschischoł, to pak tola niczo straschnje bycž njemóże.

S Czech wuczahowanje a pschebywdlenje do Rußowskeje — mjenujzy do Kawkasa abo na polkupu Krym — pschezo bole pschibjera; pschetoż tajke pschebywdlenje je tunische, hacz do Ameriki, kraj je jara płodny, klima tak czopły a hischcze czoplischi dyżli w Czechach, a tamnischi wobydlerjo a krajni sastojnizy s wjetscha Sslowjenjo (Rußojo), s kotrymiż móże ßo kóżdy Czech lohko sryczecz, dokelż je czeska ryczż tez jena ßłowjanska ryczż. Wysche teho tam hizom tójschto Czechow bydli.

Franzowska. Sskawny franzowski hudżbnik Hektor Berlioz je wumrjek.

Dotalny italski poßłanz na franzowskim dworje w Parisu je wot ßwojeho knjeżerstwa wotwołany a ßo teho dla do Florenza wróczi.

W połodnischej Franzowskej ßu w poßleńschim czażu wulke wody a wulke wětry wjele schkody naczinike.

Jendżelska. W parlamencze ßo w tu khwilu wo to jedna, kak maja ßo te dawki a dawanja najlepje wotwjasacz a sahnacz, kotrez dyrbjachu irlandszy katholikojo tamnischim jendżelskim biskopam a duchownym dawacz.

Rußowska. Pschi ßwjeczenju 50lětneho jubileja petersburgskeho universiteta, kotrez ßo wóndanjo mějesche, je khěżor 100 stipendijow sa studentow sakożił a bjes 100 khudschich studentow pjenjezne dary rosdżělicz dał.

W Rußowskej ßu 1000lětny ßmjertny dżeń ßłowjanskeho japoschtoła, ßwjateho Cyrilla, s wulkej czesczu wobeschli. Pschi Bożej służbje, kotraż ßo teho dla we wulkej isakowskej zyrkwi w Petersburgu wotdżerża, dwaj arzybiskopaj, 7 biskopow a wjele druhich woßebnych duchownych ßobu skutkowachu.

Schpanisska. Ssejm hischcze pschezo njewě, schto by czinił: hacz by krala sa Schpanisku wuswolił a koho? abo hacz by Schpanisku sa republiku wuprajił.

Amerika. Nowowuswoleny präsident amerikanskeje unije, knjes Grant (wupraji Grent), je 4. měrza pschißahu wotpołożił a na to ßwoje ważne a wyßoke sastojnstwo nastupił. Jeho nastupna ryczż je ßo wschudżom derje spodobała a woßebje tón kruch, w kotrymż wón praji, so ma unia ßwój dołh wěriczelam s dobrymi pjenjesami sapłaczicz. — (Amerikanska unia je mjenujzy ßwojeje wulkeje poßleńscheje wójny dla wulki dołh czinicz dyrbjała a někotsi k temu radżachu, so by jón wona s papjerjanymi pjenjesami sapłacziła. Psches to by pak płaczisna papjerjannych pjenjes jara spanyła a czi, kiż ßu uniji pożczowali, bychu schkodu měli.)

S zyła ßo sda, so budże Grant na dobry porjad dżerżecz. Wón je ßwojich ministrow hizom pomjenował, ale s dotalnych je jenoż jeneho wsak, mjenujzy ministra wójny.

List na někotre towarschki bukiczanskeje schule.

Wot J. B. Nyežki.

(Skónczenje.)

Jako saßo dale dżěchmy, pschińdżechmy k nahkej kromje, kiż s dubowymi a bukowymi kerkami pschikryta běsche. Na jenym nizschim měsczu dżěchmy dele. My czerjachmy wot kerka ke kerkej a sapschimachmy ßo jich. Někotre ßymychu ßa na kakacz a ßuwachu ßo dele, pschi czimż ßo druhdy wo kuß pschekulichu. Tola pschińdżechmy wschitzy bjes schkody saßo do rhurskeho doka. Po schußeju, kiż wot Mülheima do Düßeldorfa wjedże, wroczichmy ßo do Mülheima. K naschej prawizy běżesche Ruhra. K lewizy widżachmy wjazy skalnych jamow, hdżež kamjenje won rubachu. W jich jara wyßokich sczěnach mějachu (w dżerach, każ mysche) brjohowe kastojezki ßwoje hnězda.

W Mülheimje wopytachmy nětko najprjedy spuschczadło sa kódże (Schleusu) a pschiladowachmy, kak bu jena kódź horje a druha dele puschczena.

Wot tam dżěchmy pornjo Ruhry k pschistawej (Hafen). — Tunnel (podsemski pucz) a po někotrych minutach běchmy pschi żelesnizowym dwórnischczu, sa kotrymż mucżni na poßledku tak jara żadali běchu.

My dyrbjachmy nimale połdra hodziny czakacz, prjedy dyżli czah pschińdże. Tak mějachmy czaßa doscz k wuwotpoczowanju a k poßylnjenju psches jědź a picze. Rucze bě wscha mucżnosczż sabyta, a wjeßełe spěwy klinczachu saßo s nascheho erta. Skónczinje pschijědże czah. My mějachmy billety sa schtwórtu klaßu, ale kak dźiwachmy ßo, jako nam do druheje a tsczeje klaßy pokasachu.

S wyskanjom skakachmy nuts a spěwachmy wótije hacz mózachmy. Sa něhdźde 20 minutow běchmy w Eßenje, hdżež starschi a snaczi naß czakachu a naß domoj wjedżechu.

My budżemy hischcze dołho na tutu rjanu rejżu spominacz. —

Hlejcze, lube dżěczi, tak ßym wam dżenßa wjele pißał. Da-li Bóh, dha to hischcze poßleni list njeje. Ale na někotry kżaß chżu tola kusk wotdychnycz. Bjes tym wostancze wschě strowe!

Wasch pschecżel a krajan
J. B. Nyczka.

Ze Serbow.

S Wjeleczina. Tudy ßu ßo pónđżelu 8 měrza rano w 3 hodżinach Gröschelez stare njewobydlene korczmarske twarjenja wotpalike a ßo něhdże 25 centnarjow ßyna, każ tez něschto hospodarskeho gratu ßobu spali.

S Rodez. Sandżenu ßobotu 6. měrza je ßo tudy maßiwna Zimmerez khęża wotpalika. Woheń ßu tsjo

hólzy, wot kotryż je najstarschi 6 lět stary, někak samisch-krili. Podrožniza Schlammarjowa, kotraż doma njeběsche, je psches tutón woheń wschě swoje smachi shubiła.

S Budyschina. Pschi serbskej Božej skužbje, kotraż so njedželu Lätare w kschižnej zyrkwi w Draždžanach wotdžerża, měješche k. farař Imisch s Hodžija prědowanje a spowjednym ludžom, kotrychž běsche 296, k. farař Jencž s Palowa dwě spowjednej rycži džerješche.

S Budyschina. Wyschnosć je tym, kotsiž mordarja abo mordarjow drobjanskeho hajnika Mauki wunamakaju, 100 tl. myta wustajiła. Knjes hrabja Einsiedel nad Minakałom je se swojeje strony też 100 toler w tajkim wotpohladanju wustajił.

S Budyschina. Sandženy schtwórtk su so poskedženja tudomneho pschiskaženeho suda sapočało. Wo jeho skutkowanju chzemy sa tydžeń rosprawu dacz.

Schtóž chce žane tajke poskedženje wopytacz, ma skebi džeń prjedy popołdnju wot 4—6 hodžinow sastupny billet na tudomnym wokrjesnym sudnistwje wuproskycz. Poskedženja same so w starej měschczanskej schuli wotdžerża.

Drjewowa aukzija.

Ssrjedu 17. měrza t. l. popołdnja wot 9 hodžinow budze so na hrodžischczanskim reviru

1½ kl. lipoweho schczěpoweho drjewa,
10 twjerdych dokich hromadow
13 mjechkich " "
20 losow stejazeho twjerdeho drjewa pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pschedawanje pschedawacz.

Shromadžisna w pstruhowym hacze pola Kortnizy.

W Hrodžischczu 12. měrza 1869.

C. Zettwitz.

Hetman pytany.

Jedyn nježenjeny hetman na jenym rycžerkuble blisko Budyschina pschi dobrej sdžě město dostanje. Jenož tajzy, kiž maja dobre wopismma, njech so we wudawarni Serb. Nowinow samołwja.

Poskleschczowe pjerje pschedawarnja

wudowy Frödoweje na rěsnizkej haty

porucza wubjerk noweho a trjebaneho poskleschczoweho pjerja, kaž też poskleschcza a lubi pschi sprawnym poskuženju po wschomóžno tunich płaczisnach.

W kniharni Smolerja a Pjecha je njewjasany sa 4 tl., swjasany pak sa 4 tl. 20 ngl. dostacz:

Łužiski serbski słownik. Spisał a pod sobuskutkowanjom fararja Seilerja a vikara Hórnika wudał professor **Dr. Pful** w Draždžanach. — Pschiwdaty je też wobschěrny pokasaŕ němskich skowow, so może jedyn s jeho pomozu lohko namakacz, kak potrjebne serbske skowo rěka.

Khoseje,

po najtunischej płaczisnje a derjeskodžaze so poruczeja

punt po 66 np.
" " 70 np.
" " 75 np.
" " 80 np.
" " 90 np.
" " 100 np.

pschi kupjenju 5 puntow punt wo 5 np. tunscho; dale

bely wulkosornaty łamany rajs po 18 np.

najlepschu halsku pscheńcznu schterku
pschi 5 puntach po 30 np.

najlepschi amerikanski petroleum po 30 np.

prawdzime nürnbergske žolte runklizowe symjo po 80 np.

wotležane javacigarry 100 schtuk po 19 a 20 ngl.

" **pfalzske cigarry** 100 schtuk po 14 a 15 ngl.

wschitke druzinu **skodkich palenzow a liqueurow, žitny palenz** kh. po 18 np. a pschi wjazykupjenju hischcze tunischo

poruczeja

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy
Carl Noack w Budyschinje.

Wosjewjenje aukzije.

W **drobjanskim** lěsowym reviru, w distriktu pschi dubrawskim puczu, budze so pondželu 15. měrza rano wot ½10 hodžinow něhdže 130 khojnowych sbytkowych hromadow a po dobrosdaczu też džělba khojnowych schczěpowych kloftrow pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pschesadžowanje pschedawacz.

W Minakale 10. měrza 1869.

Hrabinska Einsiedelska direkzia.
O. Liebnsch.

Podpisany porucza k prjodkstejazemu nalěczu a hewak dobre jasnjeswěczate **łojowe, woskowe, stearinowe a parafinowe swězy** najlepscheje dobrosce, kaž też **krystallisirowanu a kalzinirowanu sodu**, rjanu halsku **schterku, kokusowe mydło, smołomydło, elainmydło, bimsteinowe, schwablowe a blakiczisczaze mydło**, rjane **sjakkojte, mjedowe a selowe mydło, pomadu we wschěch kwětkowych wonjenjach a włosowe wolije, eau de Cologne a blakiczisczazu wodžiczku** a t. d.

Mydłowa fabrika
Heinrich Kunschmann
na schulerskej haty.

Tomilsonowy butrowy pólver

porucza **C. A. Wehla**
na mjasowym torhoschczu cžo. 40.

Vulcanwolij, k masanju maschinow a mlynskich cžopow jara wosebny, porucza **C. A. Wehla**
na mjasowym torhoschczu cžo. 40

Swój skład **khachlowych durczkow, warjeńskich a pjeczunych rolow, njepschepuschczazych khachlowych durczkow, wohnischczowych platow**, falzplatow, khachlowych rožnjow, wódnych pónwjow, kuchinskich wuliwow, **konjazych kortow, konjazych rowsow** s lateho a kowaneho želesa a teho runja druhe artikle poruča pschi potrjebje

Wobydlenje: Knjesa Seydlerowa
khěža pschi theatrje.

Hermann Bulnheim,
samkarski mischtr.

---

2 kopje ßylnych czeßankow,

48 stopnjow dołhe a najlěpscheje dobroscze, kaž też 40 kop rjanych deskow, w tutym lěcze rěsanych, wot wschelakeje tołstoscze a dołhoscze, a hewak też wjele kop tšěschnych łatow ma na pschedań

G. Buhl we W. Sdžarach.

Dwě khěžniskej žiwnoscži

we Wulkich Sdžarach, maßiwnej a pschi schußeju ležazej, se 6 jutrami (morgenami) pola a s woßebnymi łukami, kaž też s rjanej sahrodu, ma na pschedań

G. Buhl we W. Sdžarach.

Jena khěžniska žiwnosć

w Koblizach pola W. Sdžar, něhdže s 12 jutrami ležomnoscžow a s woßebnymi łukami, kaž też s dobrej ßadowej sahrodu, je psches podpißaneho na pschedań.

G. Buhl we W. Sdžarach.

Jena zhelnicza

w Narcze pola Wojerez, s wudžerjazej dobrej hlinu, něhdže s 23 jutrami polow a se 7 jutrami łuki mam tunjo na pschedań. — Wyšche teho ßu pola mje k wottorhanju tunjo na pschedań: 1) jene domske, 2) jena jara dobra hród a 3) jena rumna wulka bursta brožeń, se ßylnych tramow natwarjena. **G. Buhl** we W. Sdžarach.

Wosjewjenje.

W kalkownjach H. W. Siebörgera ßu sa lěto 1869 ßlědowaze kalkowe płaczišny postajene:

I. w Cunnersdorfje:

(měra po 2 barlinskimaj korzomaj)

hruby kruchaty kalk . . .	16 nßl. 3 np.	pruskich
czerstwy rolny kalk . . .	14 nßl. 3 np.	=
drobny kalk se składa . . .	10 nßl. — =	=

II. w Niskej:

hruby kruchaty kalk . . .	18¾ nßl.
czerstwy rolny kalk . . .	15 =
drobny kalk se składa . . .	14 =

Pschi poßykkach lowrynjow se shorjelskeho dwórnischcza da sakskeho kraleſtwa płaczi

czerstwy rolny kalk: lowrynja . . . 22 tl. 10 nßl.
hruby kruchaty kalk: lowrynja . . . 25 tl.

NB. Lowrynje ßu tak wulke, kaž je to sakonsky dowolene.

Sa sprawne poßkuženje ßo rukuje, też je sa czopke hródze na woběmaj městomaj najlěpje starane.

Niska a Cunnersdorf 26. februara 1869.

H. W. Siebörger.

Mojim pschecželam a znatym s tutym k nawjedženju dawam, so ja na blizšchi budyski hermank s wulkim wubjerkam dobreho a derje dźeržazeho wobucža pschijědu a ßo s tym wschitkim najpodwolnischo poručam.

Schewski mischtr **August Hummel** pomjen. **Schmidt** s Khwaczin nětko w **Biskopizach.**

Drastowy magazin

wot

A. Sodana s Draždžan.

Mojim lubym ßerbskim krajanam dawam s tutym najpodwolnischo k nawjedženju, so też na tutón budyski hermank s wulkim wubjerkom symskeje, lětneje, kaž też konfirmandskeje drasty pschindu. — Mój skład, na firmje znajomy, je na mjaßowym torhoschczu w domje knjesa pschekupza Wehle. Ja proschu wo bohate wopytanje a to czim bole, dokelž je pola mje jenož dobra, pschi tym pak tunja twora dostacz.

Wosjewjenje.

Pónděelu 15. měrza rano wot 8 hodžinow budže ßo w manjowskim drjewnischczu pschi milansko-tranjanskim puczu

110 kloftrow ßucheho khójnoweho sczěpoweho drjewa,
70 = = = kuleczkoweho drjewa,
135 = = = pjenkoweho drjewa a
80 kóp ßuchich khójnowych walczkow

w mjenschich a wjetschich dželbach pod napłaczenjom tsczinu kupnych pjenjes na pschedawacz.

Też pschindže 150 dołhich hromadow brěsoweho, wolschoweho a khójnoweho drjewa na pschedań.

F. A. Böhma, rěsbař

w Budyschinje na swonkonej lawskej haßy czo. 754

poruča ßo k wudželanju wschitkich druzinow **rowowych pomnikow** s marmora, granita a pěskowza.

Khofej punt po 58 hacž 120 np., **rajß** punt po 17 36 np., **syrop** punt po 14—36 np., **cigarry** tawsynt po 4 hacž 120 tl., **butru** punt po 85 np.

poruča **J. T. Schulze**
na snutsknej lawskej haßy.

Karpjaze ßymjo a 2letne karpjaze mkodžo pschedawa ryczerkubło Łupoj pola Rakez.

Jedyn ßwěrny konjazy wotroczk dostanje ßłužbu a dobru sdu na ryczerkuble Brěsynje.

Krajnostawski bank.

W **krajnostawskej nalutowaŕni**

ßo dla wobliczenja danje

wot 11. hacz ßobu 31. měrza t. l.

skutkowacz **njebudze**.

Druhe dzěła banka psches to zaneho sadzěwka njeczerpja.

Wupłaczenje nalutowaŕnskeje danje stanje ßo wot 1. hacz ßobu 30. haperleje t. l.

W Budyschinje, 1. měrza 1869.

Krajnostawski bank kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.

s Thielau.

Kalk na pschedań.

Mojim lubym Sserbam dawam s tutym k wjedzenju, so mam nětko saßo stajnje nowopaleny twarny a rolny kalk w mojich składach w Pomorezach a w Budyschinje na pschedań a pschedawam tajki po zyłych lowryjach a po kórzach.

Tež cžinju kóždeho na to kedzbliweho, so je nětko najkmanischi cžaß k wozenju kalka na pola, pschetož posdzischo mi husto móžno njeje, wschě skasanja rucže doscz wuwjescz. Duž njech ßebi kóždy ßwojeho ßamßneho wužitka dla kalk s cžaßom skaže, so by ßyw w prawym cžaßu wobstaracz mohł.

Rospadany kalk płaczi kórz 15 nßl.

Jana Lorenza wudowa.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacz dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwěsdze mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płaczisnach.

H. M. Kubasch

na garbarskej haßy czo. 432/74 po 1 skhodze,
s napschecza k. konditarja Donatha.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy czo. 20

porucza ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módze a derjedzěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńczane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobrocziwemu wobkedzbowanju pod lubjenjom najtunischich płaczisnow.

Cžesczenym knježim a hospodarjam tudy a we wokolnosczi ßlubi pschi potrjebnosczi wschelakeho tyscherskeho dzěła s dobrym a najtunischim dzěłom poßłužicz.

W Porschizach, 3. měrza 1869.

August Teutscher, tyscheř.

W Hlinje je khěža czo. 19 s nowej maßivnej bróžnju, 1 akrom 40 prutow ležomnoscze a s rjanej ßadowej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań. Wona by ßo woßebje sa jeneho wójnarja hodziła a moža 300 toleŕ kupnych pjenjes na njej stejo wostacz. Wscho dalsche je shonicz pola kowarja A. Hentschela w Hnaschezach abo pola Korle Nowaka w Hlinje.

K wobkedźbowanju ſa mĕſto a na wſy.

Budyſke ſjenoczeńſtwo

ma kóždy wiczny dźeń ſ napſchecza ſłoteje króny,

na firmach ſnate, bohaty ſkład muſkeje draſty, jenož ſ dobrych, dźerżazych wutkow ſchiteje, po ſpodźiwnje tunich płaczińach

ſ napſchecza ſłoteje króny.

Njech ſo jenož na firmy kedźbuje.

Budyſke ſjenoczeńſtwo.

K. k. wurj. pr. prĕnja amerik.
a jendźelſzy patentirowana

anatherinſka hubowa wodźiczka

wot

Dr. J. G. Poppa,

prakt. ſubolĕkarja Wien, Stadt, Bognergaſſe No. 2.

Płaczińa ſa bleſchu 1 tl., ſa mału bleſchku 20 nßl.

Tutón wubjerny präparat je ßebi wot 20 lĕt ßwojeho wobſtacża roſſchĕrjenje a khwalbu też dale Europy dobył. Jeho nakożowanje je jón dopokaſako woßebje pſche **ſubybolenje** wſchĕch druźinow, pſche wſche khoroścze mĕhkich hubinych dźĕlow, pſche khabkate ſuby, lohkokrawjaze khore dźaßna, pſche caries a ſkorbut. Wona roſźidni naßarżanu njecziſtoſcź, pſches kotruż ßo ſubowy kamjen twori, polĕpſchi ßkodźenje a ſahubi hubjene wonjenje, kotrež pſches dźĕkane abo ſchczerbe ſuby, pſches jĕdź a tobakkurjenje naſtanje. Dokelž tuta hubowa wodźiczka ſuby abo hubu na żane waſchnje njepſchima abo ſakriſche, dha też jako ſtajny cziſczaży ßrĕdk huby najwoßebniſchu ßkužbu poſkituje a ſdźerży wſchĕ jeje dźĕle w połnej ſtrowoſći a czerſtwoſći hacž do wyßokeje ſtaroby. — Wopißma wyßokich mediciniſkich autoritätow ßu jeje njeſchkodliwoſcź a wużitnoſcź dopokaſake a ju wjele renomirowanych lĕkarjow porucża.

Subowa plomba k ßamoplombirowanju ſchczerbnych ſubow.
Płaczińa 1 tl. 15 nßl.

Anatherinſka ſubowa paſta, płaczińa 20 nßl.
Vegetabiliſki ſubowy polver, = 15 =

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſtej haßy čo. 338;
w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Hiſchcze żadyn ßrĕdk

njeje ßo pſche khorboſcze dychazych organow jako pſche **kaſchel**, pſche wobcżeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **bĕły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. H. Pannach w Budyſchinje.

Prämiirowany w Pariſu 1867.

Derjeßkodźazy. **Pſche kóždy kaſchel,** Wot lĕkarjow porucżany.

dybawoſcź, ſaźwanje, boloſcź na bróſcze a wobcżeżenje w ſchije je pſches ßwoje wutki

najlĕpſchi ßrĕdk

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop*)

ſ Wrótßławja.

Pſched falſchowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho **ſyropa** ma jenož ſkład a pſchedawa jón
w Budyſchinje **Heinr. Jul. Lincke,**
we Wotrowje **B. Scholta,**
w Budeſtezach **H. Lehmann.**

Epileptiſke widliſcheza (padazu khoroſcź) ſahoji

ſpecialny lĕkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nĕtko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty boju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Na wocżomaj bĕdnym

je ßwĕtoſnata w ſkutku prawa

Dr. Whitowa wodźiczka ſa wocži

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringſkaj,** à **flacon** 10 nßl. najlĕpje porucżicz.

Jej ßu najwyſcho wjerchowſke konceßije ſpożczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepſchetrjechcneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwĕtnu khwalbu** dobyła, ſchtož tyßazy wopißmow dopokaſuje. Porucżenja wobſtara knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Naſhonjenje dawa dowĕru.

Sſławnu Dr. **Whitowu wodźiczku ſa wocži** wot **Traugotta Ehrhardta** možu wſchitkim na wocżomaj bĕdnym najlĕpje porucżicz, dokelž je mojeje żony bĕdnymaj ßłabymaj wocżomaj **zyle pomhała.**

Bühl w Badenſkej. **Joſeph Fritſchy.**

Powschitkomna aßekuranza w. Triescze

(Assicurazioni Generali), sałożena w lěcze 1831.

Wobsankujenje sliczbowanja sa lěto 1867 dopokaže, so **powschitkomna aßekuranza** srukowazym kapitalom wot

27 millionow 880 tyßaz 586 schěßnakow, 36 krajzarjow awstr. czißła

dźěła. Tutón kapital wobsteji w:

Schěßnakach:	4,200,000	— sakładneho kapitala
	14,845,006. 37	krajzarjow wschelakich reservow
	8,835,579. 89	„ prämijow a kapitaloweje danje
Schěßnakow:	27,880,586. 26	krajzarjow Sa. kaž horka.

W pschirunanju k runje naspomnjenym brutto-dokhodam na prämijach a kapitalowej dani wot 8 millionow 835 tyßaz 579 schěßnakow a 89 krajzarjow bu w lěcze 1867: 14298 schkodowanjow se snamjenitej summu wot 4 millionow 508 tyßaz 815 schěßnakow 97 krajzarjow sarunanych. Pola kóždeho agenta je cźischczany sapiß wschitkich schkodowanjow k nawjedźenju wupołoženy. Wot wobstacza tuteho towarstwa bu s zyła ta enormna summa wot 67 millionow 756 tyßaz 411 schěßnakow & 47 krajzarjow sarunanjow wupłaczena.

Powschitkomna Aßekuranza sawěsczuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch druzinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) **kubła na drohach** psche **transportnu schkodu;**

c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje cźłowjekow** na najwschelakische waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Na powschitkomne požadanje

wotewrjam na dźenßnischim dnju mój nowosrjadowany skład elegantneje

muskeje drasty, hólczazych drasczenjow a konfirmandskich wobleczenjow

po enormnje tunich płaczisnach w słotej hwěsdźe po 1 skhodźe, na žitnych wikach.

P. Baruch,
prjedy dźěłowjedźer pełnóznoněmskeho sjenoczeństwa.

Kedźbu!

Někajka knježna H.... P..... w Z..... je s wulkej khrobłosczu wschelake, teje wěrnoscze zyle pobrachowaze, rycze wote mnje rospschěsczerała. Ta ßama pak mje ani po parschonje ani we mojim sadźerženju niz we najmjeńschim njesnaje a snacz njemože, dokelž ženje we jejnej bliskosczi bydlił a tež we dźěli stał njejßym. Duž njewěm, kajke wotpohladanje a kajki wužitk wona pschi rospschěsczeranju tajkich pschißłodźenjow ma. Moje sadźerženje pak hacz dotal žanemu cźłowjekej k postorkej było njeje a wužiwam ja hischcze s połnej měru dobre mjeno pola mojich ßobucźłowjekow.

Ja dowolam ßebi, tuto wosjewicz, so by snajomne było, kajka pschißłodniza spomnjena žónska je, a pschispominam, so pschecźiwo njej, jeli mje dale psches tajke pschißłodźenje do haniby njescz budźe, ßudniszy sakroczu.

H. G. w Friedersdorfje.

Dźiwoczanske ßerb. ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje — njedźelu — popołdnju w 2 hodźinomaj shromadźisnu.

Pětr Młónk.

1200 toleř

zyrkwinych pjenjes leži wot 1. julija tuteho lěta na woßebje dobru wěstoscz k wupožczenju hotowe.

W Porschizach 13. měrza 1869.

Zyrkwine prjódkstejeřstwo
psches **Herm. Jul. Trautmanna,** fararja.

Jedyn hižom trjebany dźěczazy wós je na pschedań na swonkownej lawskej haßy czo. 748.

C. Kuppertowy

atelier sa khumschtne suby

je nětko pschezo w Budyschinje na žitnych wikach czo. 72, w 2. poskhodźe (w starym gymnasiju).

Knjes farař Kordina w Minakale

ßo wutrobnje proßy, so by ßwoju wubjernu, pschi pohrjebje hajnika Mauki dźeržanu rycz w ßerbskej ryczi wotczischczecz dał.

Někotsi s woßady.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 12. — 20. měrca. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Rodez. S Delnych Lužiz. — Nawěschtnik.

Wot redakzije. Hacž runje ßmy k dźenßnischemu cžißku Serb. Nowinow pschiłohu pschipołožili, dha je ßo tola hischcze tejko nawěschtkow a wosjewjenjow nakopiło, so je sa druhe powjescze doscz mało města wysche wostało. So pak bychu naschi cžitarjo psches to na žane waschnje njeschkodowali, dha budžemy w pschichodnych cžißkach tak wulke pschiłohi dawacz, so budže jim w tajkim nastupanju bórsy saßo wschitko wurunane.

Tež budźa w pschichodnych cžißkach wschitke te nashonjenja H. Deple a M. Tunki, kotrež hischcze na wotcžischcženje cžakaja, dospołnje wosjewjene.

Nowe pschiposnacze
Dr. med. **Hoffmannoweho**
běłeho
seloweho bróstsyropa.

Bjes wschitkimi hacž dotal wschelako wukhwalenymi ßrědkami sa bróst, kotrež ßym ja pschi składnosczi psche kaschel poruczicz mohł, njeje wot wschěch žadyn **požadanu dospołnu pomoz tak sjawnje pschinjeßł, kaž** Dr. med. **Hoffmannowy brostsyrop,** kiž je w Mischnu pola k. Eisfeldera dostacz, cžohož dla ja pschi tajkich **wobcžežnosczach** se wschej prawdosczu tajkich **cžerpjazych** na njón kedžbnych cžinicz móžu.

W Mischnu 13. měrza 1864.

(L. S.) A. Voigt,
prakt. měschcz ranlěkar a accoucheur,
prjedy wjerch. Reußiski wyschi chirurg
a dwórski subolěkar.

Prawdźiwy maja jón stajnje w bleschach po 15 a 7½ nßl. na pschedań
Wilhelm Jacob w Budyschinje,
Ernst Postel w Klukschu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Poetzschka we Wosporku,
Hermann Kästner w Kamjenzu.

Sańdźenu ßobotu bu jedyn kij, schponska s kschiwym pschimadłom, bjes Cžichońzami a Libochowom shubjeny. Sprawny namakar ßo proßy, so by jón sa pschihódne myto w korcžmje w Cžichońzach wotedał.

Khofeje,
po najtunischej płacžisnje a derjeßłodźaze ßo poruczeja
punt po 66 np.
" " 70 np.
" " 75 np.
" " 80 np.
" " 90 np.
" " 100 np.
pschi kupjenju 5 puntow punt wo 5 np. tunscho; dale
běły wulkosornaty łamany rajß po 18 np.
najlěpschu halsku pscheńcznu schterku
pschi 5 puntach po 30 np.
najlěpschi amerikanski petroleum po 30 np.
prawdźiwe nürnbergske žołte runklizowe ßymjo po 80 np.
wotležane javacigarry 100 schtuk po 10 a 20 nßl.
" **pfalzske cigarr** 100 schtuk po 14 a 15 nßl.
wschitke družiny **ßłodkich palenzow a liqueurow, žitny palenz** kh po 18 np. a pschi wjazykupjenju hischcze tuuischo
poruczeja **Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy**
Carl Noack w Budyschinje.

Ssuche droždźe
wschědnje cžerstwe a snateje dobroscze pschedawa najtunischo
C. A. Mickan.

Jena khuda towarschka može tunjo schicz nawuknycz. Hdźe? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Shubjeny
bu 18. měrza wjecžor bjes Nowymi Porschizami a Budyschinom cigarrowy etui wot juchtoweje kože a s moßasnym biglom, na kotrehož hornej stronje facsimilirowane napißmo **M. v. Götz**
ßo namaka. Sa myto wot 1 tolerja wotedacz w hôtelu k winowej kicži w Budyschinje.

Snate **rigaske krónske lane ßymjo** ßym dostał.
W Njeßwacžidle. **E. Krausa.**

Dobri murjerjo dostanu pola podpißaneho dźěło.
Wetzka, murjerski mischtr.

Sakska. Wot tych dwanaczoch ludzi, kiž buchu hary dla, kotruž běchu w Dražďanach w oktobru konscheho lěta hnali, do pschepytanja a potom wóndanjo do ßudniskeho jednanja wsaczi, buchu schescžo sa njewinowatych wuprajeni, schescžo pak k dlěschemu, pak krótschemu jastwu wußudzeni.

Na ßudniskim hamcze w Lommatzschu ßu wóndanjo w nozy paduschi nimale 300 toleŕ hotowych pjenjes kranyli.

Kral Jan běsche někotre dny khorowaty, je pak nětko saßo tak strowy, so móże s ministrami dźěłacz.

W Žitawje bě 15. měrza podwyschk Rychtaŕ II. wojakej Dunczej tšělbu k wurjedzenju dał, ale njebě jemu prajił, so je wona nabita (lodowana). Duž ßo ta tšělba pschi rosebranju wutšěli a kulka hautboistej C. H. Schmidtej s Hirschfeldy schiju pscheraſy, tak so tutón na měscze morwy wosta.

W Burgstädtu staj ßo 16. měrza dwaj cžłowjekaj jara wopaliłoj, dokelž bě ßo petroleum w jenej lampje někak sapalił a ju rospraßnył.

Schulski direktaŕ Dr. E. Bornemann w Lipsku je sa schulskeho radźiczela do sakskeho ministerstwa kultußa a sjawneho wucžeństwa powołany.

Prußy. General Moltka je ßo se Schlesynskeje saßo do Barlina wrócził. Kral je jemu k jeho 50lětnemu ßłużbnemu jubileju ßwój wobras darił, wyschzy pruskeho wójska pak drohi teßak.

W połnóznoněmskim parlamencze jednasche ßo wóndanjo wo sakon k wotwobroczenju abo wotstronjenju skótneho móra a bu tón ßamy sa dobry spósnaty. — Dale bu namjet sapoßłanza Laskera, so ßo pscheczíwo žanemu parlamentskemu abo ßejmskemu sapoßłanzej jeho ryczow dla, kotreż je w parlamencze abo ßejmje dżeržał, ßudniszy sakroczicz njeßmje, s wulkej wjetschinu sa dobry spósnaty. Hrabja Bismark je też sa njón a rjekny, so s najmjeńscha w Pruskej pschichodnje żadyn sapoßłanz tajkeje winy dla pschescžehany njebudze, hacž runje je ßo pruska prěnja komora sa tajke pschescžehanje wuprajiła.

Psched někotrymi dnjami je pruski poßłanz na khěžorskim awstriskim dworje, baron Werther, do Barlina pschijěł a měješche s kralom dlěsche rosryczowanje. — (Wschelazy ludźo ßebi to slě wukkaduja a měnja, so drje ßnadź hrabja Beust někak na Pruſku měri a so je baron Werther teho dla k kralej powołany a ma jemu wukkadowacz, schto je w tajkim nastupanju we Winje nawjedźił.)

Awstria. Khěžora ßu też w Rěžy (Fiume) a druhich městach jara pschecželniwje a pyschnje witali a postrowili. Na jeho pucžu jeho tu a tam jěsdni burja pschewodźachu. Do Rěki bě też boßniski gouverneur, Osman pascha, pschijěł, so by awstriskeho khěžora w mjenje turkowskeho sultana postrowił.

Se strony italskeho krala je ßo psches jeho wurjadneho poßłanza hrabju Della Rocca to ßamo stało. S zyła je sjawnje widźecz, so staj ßo awstriski khěžor a italski kral někak sjednatoj a sjenoczitoj, a chzedźa wschelake nowiny powjedacz, so ßu w nowischim czaßu Franzowska, Awstria a Italia swjask bjes ßobu sczinike, so chzedźa ßebi pschi składnosczi wójny ßwěru pomhacz. Na tajkej powjesczi móże pschezo něschto bycz, pschetoż to wo prawdże do wocžow pada, kak pschecželniwje ßo awstriski khěžorski dwór pscheczíwo italskemu kralej sadżerži. Tak bě w tychle dnjach pola italskeho poßłanza na awstriskim dworje k czesczi narodneho dnja Viktora Emanuela pyschny bal, na kotryż też wschelazy arzywójwody (Erzherzöge) pschińdżechu, schtoż ßo tola wjazy dyżli 10 lět sa ßobu stako njeje. Najskerje ßu w Barlinje někak pytnyli, so je spomnjeny swjask woßebje pscheczíwo Pruskej sczinjeny a je teho dla lohko doscz baron Werther do Barlina pschijěł.

Wjetschinu na bliżschim wuherskim ßejmje smeje najskerje tak mjenowana deakowska strona, tak so we Wuherskej dotalne ministerstwo wostanje.

Franzowska. Tudomne nowiny chzedźa wjedźecz, so je khěžor Napoleon s hollandskim krajom twjerdy swjask wosanknył a so je belgiski kral s pruskim kralom to ßamo sczinił. (Woboje je lohko możno, pschetoż Hollandska ßo boji, so ju Pruska pożrje a Belgiska ma strach, so ju Franzowska annektiruje.)

Też pariske nowiny powjedaja, so je ßo někajki swjask bjes Franzowskej, Awstriju a Italiju stał.

Rußowska. Někotre nowiny wudawaja, so dotalny ruski poßłanz na turkowskim dworje, general Ignatjew, kiž na někotry czaß do Rußowskeje pschińdże, ßo wjazy do Konstantinopla njewróczi, dokelž pschi składnosczi turkowsko-grichiskeje swady mudrje doscz skutkował njeje.

Schpaniska. W ßejmje bu namjet stajeny, so by ßo sa wójsko wjazy njerekrutirowało, ale so by wono se ßamych dobrowolnikow wobstało, kaž w Jendźelskej. Ale ßejm je wobsanknył, so ma ßo s najmjeńscha hischcze jene rekrutirowanje měcz.

Ze Serbow.

S Budyschina. S jeneho lista nascheho prjedawscheho krajana k. Korle Wiczasa (Lehmann), nětko w Serbinje w Texasu w Amerizy, dowolamy ßebi tudy ßlědowaze ßkowa ßobudźělicz: „Dokelž ßu ßo tudy nowi czitarjo namakaji, kotsiž chzedźa Wasche Serbske nowiny czitacz, dha proschu Waß, so byschcze jim 3 exsemplary ßkali. Taj 2 eksemplaraj, kotrejž na mnje sczelecze, ßym stajnje prawje dostał; tola chzył wjedźecz, hacž scze też na k. J. Neumanna w Brenhamje S. Nowiny, wote mnje skasane, skali. (☞ To je ßo stało a my po tajkim nětko 5 eksemplarow do Serbina a 1 do Brenhama sczelemy. Red.) Nowi czitarjo S. Nowinow

ßu: E. Weńka, a cji młodźi hólźy: Jan Wukasch, Matij Wukasch jun., Jan Urban, Kryštof Domaschk jun., a Jan Bjar jun."

Wón dale pische: „Listy ſ Europy ßu dostali (tak wjele hacź ja wěm): Korla Wiczas 24 oktobra pśches nowopschiczehnjenych wot E. Holnika ſ Turjoho, wot Neumanna ſ Borschcze, wot A. Schmida ſ Wukranczizach a wot J. Mjerwy ſ Duboho; w decembru wot E. Holnika ſ Turjoho a 30 januara t. l. wot Jana Hanschki ſe Stroże. Wotpośłał je wón do Europy list na A. Schmida w Wukranczizach, 7. nov. prózny list na k. J. E. Smolerja a 19. nov. połny list na teho ßameho, 24. nov. list na Madlenu Niecke w hornej Bukojnje a na Jurja Hanschku w Stroži. Hewak ßu listy wotpośłali: Mat. Wukasch na Jana Wukascha w Delnej Bukojnje, Handrij Kapla na Handrija Kaplu w Hnaschezach, Handrij Kapla na Jana Gröschela w Drożdżiju, Handrij Khěžnik na Khrystianu Khěžnikez w Dubom, Jan Franka jun. na Jana Weńku w Pakośnizy, Handrij Falka na Aug. Rabowskeho w Plauenje pola Draždżan a J. Suchi na Mat. Sucheho we Wulkich Sdżarach.

W nastupanju lonschich żnjow możu prajicź, so ßu moje żně dobre, ale to tajzy prajicź njemoża, kiž maja zyle cżeżke pola, dokelž běchu tym ßylne deschcziki jara schkódne, pschetoż narosczeny njerjad ßo teho dla w majßu a bawmje moricź njehodżesche. Duž ßu tu a tam hubjene żně měli. — Rjane, pschenczne, jecżne a wowßne żně ßo tudy hižom někotre lěta tak prawje derje radźike njejßu, dokelž je tudy jena żitna khorosczź, kotrež pomjenowane żita w mokrym cżaßu jara skónzuje, najbole pak wowß, jecżmjeń a běłn pschenżu. Tuta khorosczź je serſawz (Rost) a wschě, wot njeje napanjene żita każ serſawe wonhladaja. Teho dla kóżdy wjazy bawmy plahuje, kotraż je wěsczischa, a ßebi radscho pschenczu muku kupi."

S Rodez. (Wobschěrnischa a porjedżena rosprawa.) Ssobotu 6. měrza popołdnju wotpali ßo tudy Zimmerez herbam ßłuschaza zyle maßivna khěża, w kotrejž też murjeŕ Hermann, krawz Rychtaŕ a spomnjena Zimmerez ßwójba bydlesche. Woheń bě psches to nastał, so běchu ßo na hatku, do kotrehoż je ta khěża na jenym boku, mohł rjez, nuts natwarjena, tsjo hólzy, wot kotrychż je starschi 6 lět stary, na lodże wosyli a pschi tym do trochu hubjeneje, k tej khěži pschitwarjeneje, kolnje saschli a tam se schtrychowanczkami do ßkanja woheń sadżekali.

Hacź runje běsche khěża zyle maßivna a jedyn bok zyle we wodże stejesche, a hacź runje běchu wschitke ßwojby doma, dha tola płomjenjam skoro niczo wutornycź njemożachu dokelž bě do twarjenja hnydom tejko krur saczahnyło, so ujebě możno w nim wutracź a ßu tak cźi horka mjenowani nimale ßwoje zyłe samożenje zhubili.

△

S Budyschina. Schtwórtk 11. měrza mějesche ßo tudy prěnje poßedżenje tudomneho pschißażneho ßuda. K temu běschtaj minister prawdy Dr. Schneider a wyschi statny ryczńik Dr. Schwarza ßem pschijěkoj. Pschedßyda pschißażneho ßuda bě ßudnisti direktaŕ Gareis, ßudnikaj běschtak wysche njeho ßudnisti hamtman Bodel a ßudnisti radźiczel ſ Larisch; statny ryczńik Petri skutkowasche jako sjawny wobskorżbnik. Jako bě knjes pschesßyda poßedżenje ſ krótkej ryczu wotewrił, sapocza ßo ßudniske jednanje a to pschecźiwo Emiliji Erneſtinje Bergerez ſ Porchowow, kotrejž ßo wina dawasche, so je ßwoje nowonarodżene dżěczo skónzowała. Po jeje pschiwjedżenje do sale buchu ſ pschitomnych 29 pschißażnych (pschetoż jedyn njebě pschińcź mohł) dwanaczo sa prjódkstejaze jednanje wuloßowani. Bjes nimi běchu ſ tudomnych stron: ryczeŕkubleŕ Scheffel ſ Plußnikez, pschekupz Pahn, tkalski mischtr Hartmann a ryczńik Schenk ſ Budyschina, wyschi hajnik Walda ſ Wujeżka a ryczeŕkubleŕ ſ Pfannenstiehl ſ Noweje Wßy nad Sprewju, a wschitzy wuloßowani pschißażni bórsy ßwoju pschißahu sjawnje wotpołożichu, so chzedża po ßwědomnju a po prawdże rosßudżenje dacź.

Potom bu wobskorżena pschesßyschana. Wona ßo sjawnje wusna, so je ßwoje nowonarodżene dżěczo bórsy po jeho narodżenju sadajika, a rjekny, so je to cźinika, dokelž je ju jeje schelma (wěsty Schrama) wopuschcźił a k maczeri je ßo bojała, dokelž je ta na nju ska była, tak so je w nusy a horju tajki żałoßny nieskutk wobeschła. Potom bě wona ßwojej hosposy, hdżeż ßłużesche, wosjewika, so je morwe dżěczo porodźika, ale jako bě je baba kupała, bě ta widżała, so je najskerje skónzowane, a duż bě ta wěz psched wyschnosczź pschischła. Na to staji pschedßyda Gareis na pschißażnych to praschenje, 1) hacź je wobskorżena winowata, so je ßwoje nowonarodżene dżěczo w prěnich 24 hodżinach po porodże sadajika a 2) hacź je wona hižom do poroda wobsanknyła, to cźinicź. — Jako bě potom statny ryczńik Petri ßwój namjet na khostanje wobskorżeneje stajił a ryczńik Junga k jeje lěpschemu ryczał, dżěchu pschißażni do woßebneje stwy k wuradżowanju a po jich wrócźenju do sale, rjekny jich nawjedowaŕ ryczńik Schenk w jich mjenje na prěnje praschenje „haj" a na druhe praschenje „ně". — Na to ryczesche ryczńik Junga saßo sa nju a jako bě ßo to stało, wotßudżichu ju postajeni ßudnizy k 5 lětam khostarnje (Zuchthaus).

Wot redakzije. Rosprawu w nastupanju wschěch błědowazych, wot pschißażnych w Budyschinje sczinjenych wußudżenjow, sa tydżeń damy.

S Delnych Łużiz. „Zaßnik" w ßwojich poßlenich cźißkach jara na to skorży, so bjes delnołużiskimi Sserbami ßerbszy duchowni poczinaja jara pobrachowacź. Tak ßu ßo tam w nowischim cźaßu tsi ßerbske farske města wuprósniże abo ßo tola w krótkim cźaßu wuprósnja, a njejßu żani ßerbszy duchowni, ſ kotrymiż bychu ßo saßo wobßadźicź mohłe. — Spomnjene města njejßu hubjene

a bychu ßo tute drje też ſ hornjoßerbſkimi duchownymi abo kandidatami wobßadźicź mohli, pſchetoż delnoßerbſku rycź doſpołnje nawuknycź, to ſa wuczeneho horneho Sserba žana cžežka wěz njeje. Też njeje to žadyn ſadžěwk, hdy by ßo tam žadyn ſakſki Sserb podacź chyk, dokelž maja pod nětcžiſchimi wobſtejenjemi Sakſojo ſ Pruſkimi w tajkim naſtupanju jenajke prawo.

Kublerka **Madlena** ženjena **Freundowa** w Jikozach je mi poručźika

nowu žiwnoſcź,

kotruž je wona ſ wjetſcheho dźěla twarjenjow a ſahrodneje parzelle no. 31c a ſ parzellow no. 244b, 245b a ſ 1 kórza areala parzelle no. 245d a ſ parzelle no. 246y, wſcheje leżomnoſcje do hromady

2 akraj 201 kwadratnych prutow

wopſchijazu a ſe 47 dawkſkimi jenoſcźemi napołoženu, ſakožiła, pſchedacź.

Ja ßym k temu

dźeń woßmeje haperleje t. l.

popołdnju w 3 hodźinach

jako termiju, kotruž chzu we Wicźajej hoſcźenzu w Jikozach wotdźerżecź, poſtajił a pſcheproſchuju na kupjenje ſmyßlenych, na ſpomnjenu termiju pſchińcź a ßo ſe ßadźenjemi na pſchedajomnu žiwnoſcź wobdźělicź.

Wuſwołenje bjes kupowarjemi pſchedawarzy wuměnjene woſtanje a ßu pſchedawanſke wuměnjenja w mojej dźěłanſkej ſtwě kóždy cźaß nawjedźicź.

W Budyſchinje, 18. měrza 1869.

Ryčźnik **Ernſt Rychtař.**

Woßebje ßylne jadriwe ſchcźěpowe kloſtry.

Na **běłokhołmcźanſkim** ſteji ſ lětuſcheho ſpuſchcźaneho drjewa něhdźe 100 kloſtrow jara ßylneho a jadriweho ſchcźěpoweho drjewa, kaž też něhdźe 300 kloſtrow ſchcźěpoweho drjewa II. druźiny hnydom na pſchedań a je k temu termia na **ſrjedu 31. měrza** popołdnja w 11 hodźinach w knježim hoſcźenzu w Běłym Khołmzu poſtajena.

W Běłym Khołmzu, 16. měrza 1869.

A. Felſſel, wyſchi hajnik.

Schtrympjaze khlamy
Louis Streblow
No. 49 na žitnej haßy No. 49.

ſ napſchecźa k. pſchekupza Bergera

poručźeja ßwój ſkład dobreho wołmjaneho a bawmjaneho pſchedźena k ſchtrykowanju, dobrych wołmjanych jecźkow a ſchtrympow, teho runja dobre bawmjane jecźki, kholowy a ſchtrympy, běłe a pißane pſchedkoſchliki, ſchlipſy we wſchěch druźinach, kaž też zyrkwinſke rukajzy wſchitkich druźinow a wulkoſczow po najtuniſchich płacźiſnach k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Jena **pěſtoncźa** ſe wßy ßo pyta w Budyſchinje na hauenſteinſkej haßy cźo. 24.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 23. měrza budźa ßo někotre ſta khójnowych dołhich hromadow a po dobroſdacźu też khójnowe ſchtomy, klozy a ſchcźěpowe kloſtry na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna popołdnja w 9 hodźinach pſchi ſcheſchowſkej zyhelnicźi, hdźež budźa też wuměnjenja woſjewjene.

W Nießwacźidle 17. měrza 1869.

Unger, wyſchi hajnik.

Woſjewjenje aukzije.

We kupjanſkim lěßowym reviru, we wotdźělenju pſchi rakecźanſkim pucźu, budźe ßo bliźſchu **wutoru 23. měrza** rano wot ½9 hodźinow něhdźe 130 khójnowych ſbytkowych hromadow pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Minakale 17. měrza 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.
O. Liebuſch.

Dokelž mam ſaßo wulku dźělbu woßebneje pſchenicźneje muki w 3 druźinach, dha ju k prjódkſtejazym ßwjatym dniam k dobroczźiwemu wobkedźbowanju poručźam. S dobom woſjewjam też, ſo mam ſaßo jara rjane rźane wotrubY, pizny grieß a cźornu muku na pſchedań.

W Budyſchinje na kamjeńtej haßy.

J. Kögler,
pjekarnja a mukowe khlamy.

Aukzia.

Wutoru 30. měrza t. l. (tſeczi ßwjaty dźeń) popołdnja wot 10 hodźinow budźa ßo pola podpißaneho 4 konje, 2 ſrěbzaj, 4 krowy, 2 jałcźy, 1 dobra kucźa, 1 cźežki wós, 1 korbwós, někotre hoſpodarſke woſy, wjazore płuhi a bróny, kucźowy a rolny grat, bnoj, ßłoma, běruy, möble, domjazy a hoſpodarſki grat ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Guſtav Säuberlich w Rakezach.

Dobre brunopiwowe drožźdże

pſchedawa ſeleny ſchtwórtk a t. d.

C. Bächmann na wulkej bratrowſkej haßy.

Na pucźu wot Klukſcha do Plußnikez je ßo wóndanjo jedyn bunzel (nadwobuwar na ſchkórń) ſhubił. Namakař chyk jón w plußnikecźanſkej korczmje wotedacź.

Jena domſka dźowka, dźěczo ſprawnych ſtarſchich a kotraž je ßerbſkeje ryczе mózna, móže w Budyſchinje ßłužbu doſtacź. Pola koho? to je ſhonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutrach 31. měrca budźe hłowna zhromadźizna M. S. popołdnju wot 2 hodźinow w hoſcźeńcu k złotej krónje. **Wubjerk.**

K wobkedźbowanju ſa měſto a na wſy.

Budyſke ſjenoczeńſtwo

ma kóždy wiczny dźeń ſ napſchecza ſtoteje króny,

na firmach ſnate, bohaty ſkład muſkeje draſty, jenoż ſ dobrych, dźeržazych wutkow ſchiteje, po ſpodźiwnje tunich płaczišnach

ſ napſchecza ſtoteje króny.

Njech ſo jenoż na firmy kedźbuje.

Budyſke ſjenoczeńſtwo.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom.

Mojich lubych Sserbow ja na mój horka pomjenowany hnójny ſrědk k nalětnim ſywam woſebje kedźbnych cźinju; wón ſo pſchezo bole nakožuje, tola pak ſda ſo, jako by wón bjes Sserbami mało ſnaty byk. Wón ſo ſ koſczoweho wuhla dźěła, wopſchija wjele gypſa (něhdże 40%) a je roſtlinam dla lohkeho doſtacza jeho žiwjazych wutkow ſnadnje pſchiſtupny. Wón je najlěpſchi a najſprawniſchi ſrědk k płodźenju poknych kłoſow, kaž tež ſylnych a proſtych ſtwjelzow, tak ſo ſo žito njelehnje. Schtóž je jedyn krócz ſe ſuperfoſfatom hnojik, tón ſaſo wot njeho njepuſchczi. Centnar teho ſameho płaczi 2 tl. 10 nſl. a mam jeho pſchezo w ſwojich ſkładach w Budyſchinje a Pomorezach na pſchedań.

J. Lorenza wudowa.

Sa cźaſ hermanka

jenoż

na ſerbſkej haſy cźo. 10

w khěži knjeſa pſchekupza Nieckſcha, pſchedawam ja, ſo bych wjazy wotbyk, po ſlědowazych ſpodźiwnje tunich płaczišnach:

6/4	barbudźerźaze draſtowe kattuny, kohcź wot 3 nſl. a dróžſcho,	
5/4	= = = = 2½ = = =	
6/4	= möblowe kattuny k ſaměſchtkam	
	= = = t dekam a t. d. kohcź po 3 nſl. a dróžſcho,	
8/8	möblowy damaſt . . . . = = 3½ = = =	
	Cźorny patentny ſomot . . . . = = 7 = = =	
4/4	cźiſchcźany barchent k podſchiwkej = = 3 = = =	
4/4	ſchěry caſinett . . . . . = = 28 np. = =	
	Jendźelſke paſy ſa kholowy . . = = 4 nſl. = =	
10/4	cźorny doppelſtoff . . . . = = 14 = = =	
10/4	water proof . . . . . = = 18 = = =	
12/4	cźiſcźewokmjane ſmuhate a kaſchmirkate lama, kohcź po 12 nſl. a dróžſcho	
4/4	poklama k dźěcźazej draſcze atd. kohcź po 3 = = =	
10/4	duffs k jeczkam . . . . . = = 11 = = =	

ſukne ſ zankami

7 kohcźi ſchěroke, ſchtuka wot 25 nſl. a dróžſcho.

Robert Bernhardt

ſ Draždźan

ſ freibergſkeho torhoſchcźa 21b a 21c

jenoż ſa cźaſ hermanka

na ſerbſkej haſy cźo. 10.

Porucźaze dopomnjenje.

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. **ſelomydło**, (à 6 nſl. pr. pakcźik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **ſubowa paſta**, (à 6 a 12 nſl.).

Dr. Hartungowy **chinaſkorowy wolij** (w ſaſyglowanych bleſchach po 10 nſl.).

Dr. Hartungowa **ſelopomada**, (w ſaſyglowanych tyglach, à 10 nſl.).

Dr. Kochowe kryſtalne **ſelobonbony** w orig. tyſkach à 10 a 5 nſl.

Haptykarja **Sperati'a** **italſke mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nſl.).

Profeſſora **Lindy** **vegetabiliſka žerdkopomada** (à 7½ nſl. ſa kruch).

Snutskomna hódnoſcź horkapomjenowanych ſpezialitätow woſtaji wſcho wobſchěrne wukhwalenje, hižom **małe ſpytanje** je doſcź, ſo ſo **pſcheſwědcźenje** wo **hódnoſcźi** a **woſebnoſcźi** tutych wužitnych artiklow dobudźe. Proſpekty a powucźenja ſo darmo dawaja, a ma te ſrědki ſame w ſnatej dobroſcźi ſtajnje na pſchedań w **Budyſchinje** měſchcź. haptykar **O. Schimmel**, kaž tež w **Kamjenzu**: **Fr. Vogel**, w **Oſtritzu**: w haptyzy, a w **Fubiju**: **Carl Dümmler.**

C. Kuppertowy

atelier ſa khumſchtne ſuby

je nětko pſchezo w Budyſchinje na žitnych wikach cźo. 72, w 2. poſkhodze (w ſtarym gymnaſiju).

Krajnoſtawſki bank.

Dokelž ßu knježa ſtawy krajneho wokrjeßa kralowſkeho ſakſkeho hornołužiſkeje markhrabinſtwa ſliczbowanje, wo ſrjadowanju krajnoſtawſkeho banka na lěto 1867 pokožene, na wałporſkim ßejmje 1868 juſtificirowali, dha ßo to ſ tutym k ſjawnemu nawjedženju dawa a ſ dobom ſ pſchiſwolenjom kralowſkeho knjeſa kommißara ßo po § 6 wuſtawkow krajnoſtawſkeho banka wot $\frac{16.\ junija}{31.\ augnſta}$ 1857 wobſankaza bilanza ſa lěto 1868, ſ wuměnjenjom juſtifikazije ſliczbowanja, na bliżſchim provinzialnym ßejmje wukonjajomneje, ſ tutym woſjewjuje.

W Budyſchinje, 2. februara 1869.

Krajnoſtawſki direktorium kralowſkeho ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Thielau.

Bilanza.

Activa. **Ultimo decembra 1868.** **Passiva.**

	tolěr.	ßl.	np.
Hypothekſke konto (kapital).			
Saldo ult. dec. 1867 . 4,957365 tl.			
K temu pſchińdże w lěcze 1868 271575 =			
5,228940 tl.			
Wotbytk . . . . . 98295 =			
Hypothekſke žadanki ult. decembra 1868	5,130645	—	—
Hypothekſke konto (dań).			
per měßaz december 1868 ſliczbowajomna, ult. meje 1869 płaczjomna dań a reſty	33588	23	7
Swonkne hypoth. konto (kapital).			
Saldo ult. december 1867 309150 tl.			
Pſchibytk w lěcze 1868 . . 94000 =			
403150 tl.			
Wotbytk . . . . . 9150 =	394000	—	—
Konto ſaſtawſkich liſtow.			
Wobſtatk w ſaſtawſkich liſtach ult. decembra 1867 . . . 67500 tl.			
Pſchibytk w lěcze 1868 . 414880 =			
482380 tl.			
Wotbytk . . . . . 403380 =	79000	—	—
Konto effektow.			
Wobſtatk papjerow au porteur ult. decembra 1867 813223 tl. 19. 9.			
Pſchibytk w lěcze 1868 18139 = 5. -.			
831362 tl. 24. 9.			
Wotbytk . . . . 294492 = 16. 9.	536870	8	—
Konto kapital-debitorow.			
Saldo ult. dec. 1867 178015 tl. —. -.			
Pſchikhod w lěcze 1868 91150 = —. -.			
269165 tl. —. -.			
Wotkhod . . . . 31660 = —. -.	237505	—	—
Konto korrentne konto.			
Saldo ult. dec. 1867 227035 tl. 24. 8.			
Pſchibytk w lěcze 1868 651246 = 6. 5.			
878282 = 1. 3.			
Wotbytk . . . . 632980 = 29. 1.	245301	2	2
Transport	6,656910	3	9

	tolěr.	ßl.	np.
Per **fundazijſki kapital-konto.**			
Sa ſakkadny kapital banka . . .	550000	—	—
Per **ſaſtawſkich liſtow kreazijſki konto.**			
Wunoſchk tych hacž ult. dec. 1867 kourſirowažych ſaſtaw. liſtow 2,051600 tl.			
W lěcze 1868 bu kreiro= wanych . . . . . 250000 =			
2,301600 tl.			
Kaſſirowanych a ſaniczenych 164880 =	2,136720	—	—
Per **banknotow kreazijſki konto B.**			
Kourſiroważe bankowki Lit. G. à 5 tl.	500000	—	—
Per **banknotow kreazijſki konto C.**			
Kourſiroważe bankowki Lit. H. à 10 tl.	500000	—	—
Per **kapital-kreditorſke konto.**			
Saldo ult. dec. 1867 309884 tl. 26. 9.			
Pſchibytk w lěcze 1868 38637 = 7. 3.			
348522 tl. 4. 2.			
Wotbytk . . . . 259733 = 4. 4.	88788	29	8
Per **konto nalutowarnje.**			
Składki ult. dec. 1867 3,372475 tl. 11. 3.			
Teho runja w l. 1868 750663 = 23. 3.			
Dań, ke kapitalej dyrjena 86092 = 22. 2.			
4,209231 tl. 26. 8.			
Na to bu wupłaczjene 475267 = 29. 3.	3,733963	27	5
Per **ſaſtawnych liſtow dańwukupne konto.**			
Sa njepłaczjene koupony wot:			
22. l. ſliczb. 1866 147 kru. 228 tl. 9. -.			
23. l. = 1867 306 = 654 = 1. 5.			
24. l. = 1868 9887 = 36569 = 25. 2.	37452	5	7
Per **konto kaucijow.**			
Położene kaucije w hotowych pjenje= ſach a papjerach ult. decembra 1867 . 16660 tl. —. -.			
Wotbytk w lěcze 1868 850 = —. -.	15810	—	—
Transport	7,562735	3	—

Bilanza.

Activa. **Ultimo decembra 1868.** **Passiva.**

		toleŕ.	ßl.	np.
Transport		6,656910	3	9
Konto požčerńje.				
Saldo ult. dec. 1867	286777 tl. —. -.			
Pšichibytk w lěćje 1868	408053 = —. -.			
	694830 tl. —. -.			
Wotbytk	346060 = —. -.	348770	—	—
Ležomnoſtne konto.				
Wobſtatk leżomnoſćow ult. dec. 1868		133450	—	—
Licitalnyppjenjes-depoſitſke konto.				
Wobſtatk ult. dec. 1867	3465 tl. 25. 6.			
Wotbytk w lěćje 1868	784 = 18 2.	2681	7	4
Kaucije depoſitſke konto.				
Wobſtatk w pjenježnych pjapjerach ult. dec. 1867.	16270 tl. —. -.			
Wotbytk w lěćje 1868	850 = —. -.	15420	—	—
Kaſſa-konto.				
Hotowe pjenjeſy ult. decembra 1867 .	583933 tl. 29. 6.			
Pšichod w l. 1868	2,395431 = 16. 8			
	2,979365 tl. 16. 4.			
Wukhod = = =	2,294664 = 3. 3.	684701	13	1
		7,841932	24	4

	toler	ßl.	np.
Transport	7,562735	3	—
Per Conto à Nuovo.			
Dajomna pšichodna dań 34400 tl. —. -.			
Ta ßama k doſtaću . 5202 = 8. 6.	29197	21	4
Per reſerve-fondſke konto.			
Wobſtatk ult. decembra 1868	250000	—	—
	7,841932	24	4

Dobytkowe a ſchkodowaze konto.

Štyriadwacyte zličbowanske lěto wot 1. januara hač do ult. decembra 1868.

Debet.	toleŕ.	ßl.	np.
Sa dań ſa ſkładki w nalutowańi . .	134627	17	7
Sa teho runja na wudate ſaſtawne liſty	88207	25	3
Sa ſarjadowanje w 24. ſliczb. lěćje .	16722	1	9
Sa proviſiu	398	11	9
Sa wurunanje courſa khowanych effektow	8160	16	—
Cźiſty, w prjódkſtejazej bilanzy hižom repatirowanych dobytk	40282	1	—
	288389	13	8

Credit.		toleŕ.	ßl.	np.
Sa dań wot hypothekſkich žadankow .		212926	6	6
Sa nju wot wobſtatkow ſaſt. liſtow w banku		5763	14	6
Sa nju wot effektow		40028	8	5
Sa myto ſapißanja a wukonjenja . .		1415	7	8
Sa ſalětnjene koupony ſaſtawnſkich liſtow		44	8	3
Sa dań wot wuſtatkow atd.	44364 tl. 19. 6.			
Sa dań pſchi pojčžeŕni	20005 = 23. 8.			
	64370 tl. 13. 4.			
Wot teho ſa dań ſakkadneho kapitala, kauzijow a kapital-kreditorow . .	36158 = 15. 4.	28211	28	—
		288389	13	8

W Budyſchinje, 2. februara 1869.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kral. ſakſk. hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Thielau. ſ Loeben. J. Schilling. Ehrig.

Pschehlad

hypothekſkeho ſkutkowanja krajnoſtawſkeho banka ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

	Horne Łužizy.		Herbſke kraje.		Summa	
	Liczba hypothekſkich kontow.	Wunoſchk wupożczonkow Toler.	Liczba hypothekſkich kontow.	Wunoſchk wupożczonkow Toler.	hypothekſkich kontow.	wupożczonkow Toler.
Wobſtatk ult. decembra 1867 .	1582	2,226395	965	2,730970	2547	4,957365
Wuſchedſche w lěcze 1868 . . .	43	159125	31	112450	74	271575
	1625	2,385520	996	2,843420	2621	5,228940
Naſpjetpłaczene w lěcze 1868 . .	58	45420	24	52875	82	98295
Wobſtatk ult. decembra 1868 .	1567	2,340100	972	2,790545	2539	5,130645
Po pſchiliczenju naſpjetpłaczenjow, w lětach 1846—1868 ſczinjenych .	—	—	—	—	1815	2,580590
Totalny wunoſchk ſczinjenych wupożczonkow	—	—	—	—	4354	7,711235

Wot 271575 tolerjow, w lěcze 1868 wupożczenych,
rosdżěli ßo 129160 toler na horka pſchiſtajene 74 nowe hypothekſke konti a
142415 toler no 54 tajke hižom wobſtejaze,
a je ßo po tajkim w lěcze 1868 wſcho do hromady
128 wupożczonkow
wobſanknyłe.

Hewak ßo 153 w tym ßamym lěcze ſczinjenych pożczeńſkich żadanjow na tukrajne leżomnoſcze w zyłej ſummje wot
797050 toler
a 19 tajkich na wukrajne leżomnoſcze w zyłej ſummje wot
1,435000 toler
njeje do ſkutka ſtajicz hodżiło.

Każ hižom **wjele lět** prjedy, tak tež najwjetſchi, najbohatſchi a najtunſchi **magazin muſkeje a hólczazeje drasty** nětcziſchi budyſki hermank wopyta a ßo pſchedawanje, każ prjedy, tak tež nětko w

Strengerez khlamach ſ napſchecza mjaßowych hětkow

ſtanje. Czeſczeni wotkupowarjo ßmědża **ſprawneho** poßłużenja, **woßebneje** twory a dobreho dźěła wěſczi bycz. Tež mam ja w ßwojim ſkładze tak wulki wubjerk, ſo budże ßo **kóżdy**, kiž mje wopyta, nad **elegantnoſczu a tunjoſczu** drasty dźiwacz.

Wo to proſcho, ſo by ßo tuto woſjewjenje druhim hołym a próſnym **wukhwalenjam** pornjo njeſtajiło, dowolam ßebi, hiſchcze junkrócz na moju pſchedawarnju

w Strengerez khlamach ſ napſchecza mjaßowych hětkow

ředżbne czinicz.

Warnowanje.

Schtóż ßo ſkrobli, dale wjazy tajke kźě na mnje a woßebje na moju żonu a na moje dźěczi ryczecz teho palenza dla w Rodezach, pſchecźiwo temu budu ja ßudniſzy ſakroczicz dacz.

Jan Rychtař nětko we Wajizach.

Jena nowodejaza kruwa,

pod kotrejż czelo ſteji, ßo kupi wot ßwobodneho kubła w Jeſchizach pola Delneje Hórki.

Jena khěża

ſe ſahrodku je ſa jenu familiju dźěłaczerſkich ludźi na pſchedań. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni S. Now.

Ratarſzy dźěłaczerjo moża w Nadżanezach na knježim dworje dźěło dóſtacz a njech ßo pola hetmana Petaſcha tam ſamołweja.

Wſchitke drużiny **hoſpodarſkich korbow,** trajnje pſchihotowane, dźěła Ernſt Wieſenhütter w Komorowje.

Dźak

praju ja ſ tutym wſchitkim tym, kotſiż ßo mi pſchi wohnju, 6. měrza w Rodezach wudyrjenym, ſ radu a ſkutkom pomozni wopokaſachu a mi moju khěżu pſcheď płonjenjami wobarnowacz pomhachu.

W Barcze, 16. měrza 1869.

Jan Bergmann.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśe L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu czišću jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k čžo. 12 Serb. Nowinow.

Powschitkomna aßekuranza w Trieschče

(Assicurazioni Generali),

ſawěſčžuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 ſchěßnakow, 26 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wohnjownu** ſchkodu;

b) **kubła na drohach** pſche **transportnu** ſchkodu;

c) poſkičžuje ſawěſčenja na **žiwjenje člowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kouranče.**

Towarſtwo wupkaczi w lěče 1867 ſa 14,298 ſchkodowanjow ſummu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 ſchěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſčenjow poručeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Möblowy magazin

Auguſta Janaſcha, tyſcherſkeho miſchtra w Budyſchinje,

na ßerbſkej haßy čžo. 20

poruča ßwój doſpołnje ſrjadowany ſkład po nowſchej módže a derjedžełanych wězow, jako: pißne ſekretarje, khamory ſa ßłeborne wěży w ſchklenčzanych a ſchpihelowych platach, ſchkleńčzane khamory ſ komodami, pißne blida ſa knjenje, kulojte blida ſe ſtokpom, wuczahowanſke blida, ſofablida, hrajne, myjne, ſchijne a nippesblida, komódy, etažery, draſtkhamory, draſtſekretarje, koža, toiletty, ſchpihele, ſofy a wſchelake druzinу ſtolzow — k dobroczinwemu wobkedžbowanju pod lubjenjom najtuniſchich płaczińnow.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacz dotal połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže méjeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczińnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy čžo. 432/74 po 1 ſchodze, ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Sswój ſkład **khachlowych durczkow, warjeńſkich a pjeczinych rołow, njepſchepuſchczazych khachlowych durczkow, wohniſchczowych platow,** ſalzplatow, khachlowych rožnjow, wódnych pónwjow, kuchiniſkich wuliwow, **konjazych kortow, konjazych rowſow** ſ lateho a kowaneho želeſa a teho runja druhe artikle poručа pſchi potrjebje

Wobydlenje: Knjeſa Seydlerowa khěža pſchi theatrje.

Hermann Bulnheim,
ſamkarſki miſchtr.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. P. Pannach w Budyſchinje.

Khofej punt po 58 hacz 120 np., **rajß** punt po 17 36 np., **ſyrop** punt po 14—36 np., **cigarry** tawſynt po 4 hacz 120 tl., **butru** punt po 85 np.

poruča **J. T. Schulze**
na ſnutſknej lawſkej haßy.

Jedyn ßwěrny konjazy wotroczk doſtanje ßłužbu a dobru ſdu na ryczerkuble Brěſynje.

Poßleschczowe pjerje pschedawarnja

wudowy Frödoweje na rěsniskej haßy

porucza wubjerk noweho a trjebaneho poßleschczoweho pjerja, kaž tež poßleschcza a lubi pschi sprawnym poßkuženju po wschomóžno tunich płaczisnach.

Podpißany porucza k prjódkstejazemu naléczu a hewak dobre jaßnjeßwěczate **łojowe, wóskowe, stearinowe a parafinowe ßwězy** najlěpscheje dobrosczje, kaž tež **krystallisirowanu a kalzinirowanu sodu**, rjanu halsku **schterku, łokußowe mydło, ßmołomydło, elainmydło, bimsteinowe, schwablowe** a **blakiczisczaze mydło**, rjane **fijalkojte, mjedowe** a **selowe mydło, pomadu we wschěch kwětkowych wonjenjach** a **włoßowe wolije, eau de Cologne** a **blakiczisczazu wodźiczku** a t. d.

W Budyschinje. **Mydłowa fabrika**
Heinrich Kunschmann
na schulerskej haßy.

Wosk kóždy czaß kupuje a sa njón najwyschu płaczisnu dawa

Mydłowa fabrika
Heinrich Kunschmann
na schulerskej haßy.

W Pschiwczizach je 2schoßowa khěža czo. 36 s 2 stwomaj a se ßolotowej sahrodu na pschedań.
Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja tam.

---

2 kopje ßylnych czeßankow,

48 stopnjow dołhe a najlěpscheje dobrosczje, kaž tež 40 kop rjanych deskow, w tuthym lěcze rěsanych, wot wschelakeje tołstosczje a dołhosczje, a hewak tež wjele kop tšěschnych łatow ma na pschedań

G. Buhl we W. Sdźarach.

Dwě khěžniskej žiwnosczi

we Wulkich Sdźarach, maßiwnej a pschi schußeju leżazej, se 6 jutrami (morgenami) pola a s woßebnymi łukami, kaž tež s rjanej sahrodu, ma na pschedań

G. Buhl we W. Sdźarach.

Jena khěžniska žiwnosć

w Koblizach pola W. Sdźar, něhdże s 12 jutrami leżomnosczow a s woßebnymi łukami, kaž tež s dobrej ßadowej sahrodu, je psches podpißaneho na pschedań.

G. Buhl we W. Sdźarach.

Jena zyhelnicza

w Narcze pola Wojerez, s wudźerżazej dobrej hlinu, něhdże s 23 jutrami polow a se 7 jutrami łuki mam tunjo na pschedań. — Wysche teho ßu pola mje k wottorhanju tunjo na pschedań: 1) jene domske, 2) jena jara dobra hródź a 3) jena rumna wulka burska brożeń, se ßylnych tramow natwarjena. **G. Buhl** we W. Sdźarach.

F. A. Böhma, rěsbar

w Budyschinje na swonkonej lawskej haßy czo. 754

porucza ßo k wudźełanju wschitkich družinow **rowowych pomnikow** s marmora, granita a pěskowza.

1200 toleŕ

zyrkwinych pjenjes leži wot 1. julija tuteho lěta na woßebje dobru wěstosc k wupożczenju hotowe.

W Porschizach 13. měrza 1869.

Zyrkwine prjódkstejerstwo
psches **Herm. Jul. Trautmanna**, farara.

Mojim pschecželam a znatym s tuthym k nawjedźenju dawam, so ja na blizschi budyski hermank s wulkim wubjerkam dobreho a derje dźerżazeho wobucza pschijědu a ßo s tym wschitkim najpodwolnischo poruczam.

Schewski mischtr **August Hummel** pomjen. **Schmidt** s **Khwaczizy** nětko w **Biskopizach.**

Epileptiske widlischcza (padazu khorosc) sahoji specialny lěkar sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

Wutrobnu spokojnosc

s tuthym naschemu lubemu ßerbskemu krajanej, krawskemu mischtrej **J. Sodanej** w Draždźanach sjawnje praju, pschetož nowa nadßuknja, kotruž ßym nasymski hermank pola njeho zyle tunjo kupił, je ßo jako wot najlěpscheho bukskinga a jako jara derje seschita wopokasała. Teho dla ja wschitkich lubych Sserbow, kiž tajku abo podobnu drastu trjebaja, też tutón hermank k k. Sodanej na mjaßowe torhoschczo, hdźež ma wón ßwoju pschedawarnju pola k. pschekupza Wehle, se wschej sprawnosczu pokasuju.

Jan Mikanja,
poßelnik ßerb. luth. knihow. towarstwa.

☞ Ja ßym też pola k. Sodana drastu kupował a možu też tajku dobru khwalbu se wschěm prawom wuprajicz. **Jan Bartusch** w Budyschinje.

W **delnokužiskej** ryczi wuńdźechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha dostacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo saßużeńa a humrescha Jesom Christußa, kaž to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huschy tych żydow, kotaryż to wschykno ßam jo wiżeł a nasgonił, dokulž jo był jaden potajmny huknik Christußowy. Do ßerbskeje rěży pschestawjone wot Chr. Schwela. Płaczisna 6 nßl.

14 kjarlischow. 3. pschistawk. Nowy pschegledany hudawk. Wot Teschnara. 1½ nßl.

Katholski Posoł czo. 6 je wuschoł.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśd L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 13. — 27. merca. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. póśe 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Smětne podawki. — Dopisy. — Jerusalem a jeho wokolnoscje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Delneje Hórki. S wjeczorneje strony Dubrawow. S Lubija. S Wojerez. — Cyrkwinske powjescje. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedżenju.

Ězi ßami cześcżeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotśiż chzedża sa nje na druhe schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicż, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadża. Ězi, kotśiż ßebi Serbske Nowiny pśches póśt pschinjescż dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacż. Na pruskich póśtach Serbske Nowiny też wjazy njepłacża hacż 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póśtam schtwórtlětnje jenoż 1 nßl.

Redakcia.

Płacizna żitowa produktow w Budyšinje.

20. měrza 1869.

Dowoz: 7481 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	niža. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nßl.	np.	najniž tl.	nßl.	np.
Pschenża	5	17	5	5	5	—	5	22	5	5	10	—
Rožka	4	7	5	4	5	—	4	10	—	4	7	5
Jeczmjeń	3	27	5	3	25	—	4	—	—	—	—	—
Wowß	2	22	5	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	25	—	4	20	—	4	22	5	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	26	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	20	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 25 nßl. a 16 tl. — nßl.
pschenża 62—70 tl., rožka 50—52 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 9 tl. 25 nßl.
(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 ⅛ tl. drožschi.)

Pjenjeżna płaczisna.

W Lipsku, 23. měrza, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny złoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 81¼ (16 nßl. 2½ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 15 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjecior 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Najnowsche.

Pescht, 23. měrza. Bjes 288 wolbami sa wuherski ßejm ßu 168 na Deakistow a 120 na lěwizarjow panyte. Něhdże 80 wolbow njeje hischcze znatych.

Paris, 24. měrza. Franzowski poßłanz na awstriskim dworje, hrabja Gramont, ßo njedżelu do Wina wróczi.

Sakſka. Budyſke, kaž tež lubijſke hamtſke hetmanſtwo ſtej na gmejny a knjejſtwa wukaſnju wudałoj, ſo bychu wone kommunikazionſke puczе ſterje lěpje do rjadu ſtajike.

Krajne ſtawy ſakſkeho hornołužiſkeho ßejma a to ſtawy tak mjenowaneho krajneho wokrjeßa ßu na dżeń 12. haperleje a ſapoßłanzy ſchtyrjoch měſtow a jich ßobuczerpjazych wßow na dżeń 14. haperleje do Budyſchina na provinzialny ßejm powołane.

Tſělzojo, kotſiž w tu khwilu w Lipſku a Wurzenje ſteja, pſchiňdu 1. oktobra do Draždżan a na jich měſto budże infanterieregiment No. 107, kotrehoż muzſtwa nětko w Döbelnu, Leisnigu a Mittweidże leża, do Lipſka a Wurzena pſchepołożeny.

K czeſczi narodneho dnja pruſkeho krala, jako najwyſcheho roskaſowarja połnóznoněmſkeho wójſka, bě 22. měrza tež ſakſkim wojakam pſchikaſane, tutón dżeń w paradnej uniformje ßo pokaſacz.

Hrabja Schönburg je k katholſkemu wěruwuſnaczu pſcheſtupił. Je to hižom ſchtwórty ſakſki wyßoki ſemjan, kiž je to w běhu ſańdżenych lět ſczinił.

W Langenbrücku ßu ßo 22. měrza na ranje twarjenja někotrych burſkich kubłow wotpaliłe.

Prußy. Połnóznoněmſki parlament je w poßleńſchim czaßu ſaßo někotre ſakony wujednał a 21. měrza ßu ßo ſapoßłanzy na krótki czaß (hacž do 6. haperleje) domoj podali.

Awſtria. Khěžor je ßo wot ßwojeho puczowanja ſaßo do Wina wrócził a je pjecza jara ſpokojny ſ tym, kak ßu jeho w Khrowatſkej a t. d. witali a poſtrowjeli.

Sa kriminalne prozeßy, kotrež pſches wudawarjow knihi abo nowinow naſtanu, je w awſtriſkich krajach, kotrež k Wuherſkej njeßłuſcheja, nowy ſakon wuſchoł, po kotrymž maja ßo tajke prozeßy pſchichodnje pſchißaznym ßudam pſchipokaſacz.

Franzowſka. Pſched krótkim czaßu bě belgiſki ßejm na namjet tamniſcheho miniſterſtwa nowy ſakon ſa dobry ſpoſnał, po kotrymž ßo tež żana privatna żeleſniza bjes dowolnoſcze knjeżerſtwa pſchedacz njeßmě. Tutón ſakon jara njewinowaty wonhlada, wón je pak woßebje pſcheczіwo Franzowſkej ſłożeny. Jene franzowſke towarſtwo mjenujzy, kotrež hižom jenu żeleſnizu ma, kotraž hacž do belgiſkich mjeſow doßaha, chzyſche tu belgiſku privatnu, kiž ſ njej mjeſuje, kupicz. To pak ßo miniſterſtwu njelubjeſche, ſo bychu zuſnizy jenu ważnu belgiſku żeleſnizu w ßwojej mozy měli a wone poda teho dla ßejmej ſpomnjeny ſakon k wujednanju, ſo by po nim pſchedacze pomjenowaneje żeleſnizy ſakaſacz mohło. Sakon bu, kaž ßmy hižom prajili, ſa dobry ſpóſnaty, ale Fronzoſojo na měſcze wuczuchu, ſo je ſ nim pſcheczіwo Franzowſkej měrjene, a poczachu w ßwojich nowinach ſatraſchnu haru hnacz, tak ſo ßo ſkónczńje tež franzowſke miniſterſtwo do teje wězy měſchecz poczа. A dokelž ßo belgiſke miniſterſtwo ſapjeraſche a nochzyſche franzowſkemu wolu czinicz, dha poczа poßleńſche ſ wójnu hroſyczz, a to woßebje tež teho dla, dokelž rěkaſche, ſo hrabja Bismark na belgiſkej ſtronje ſteji. Belgiſke miniſterſtwo dyrbjeſche napoßledku zofacz a je do teho ſwolicz dyrbjało, ſo tu wěz jena kommißia dowuradži, w kotrejž budża tak derje Franzowſoje kaž tež Belgiſzy ſaſtupjeni.

Na tajke waſchnje je pak ſaßo jedyn korjeń, ſ kotrejež by wójna wuroſcz mohła, tak někak wutorhnjeny.

Rußowſka. Wulkoknjas Mikławſch ßo w bliżſchim czaßu do Kawkaſa poda a wulkoknjas Wladimir do Italije. Wón chze na ßwojim puczu tež měſto Win wopytacz.

Schpaniſka. W někotrych ſchpaniſtich měſtach je pſchi ſtkadnoſczi rekrutirowanja wóndanjo ſběžk a ropot był, pſchetoż wſchelazy młodzi ludżo nochzychu ßo do wójſka wotwjeſcz dacz a dyrbjachu teho dla wojazy ſ bronju pſcheczіwo nim ſakroczicz, tak ſo bjes krejpſchelecza woteſchło njeje.

Na ſchpaniſkim ßejmje ſapoßłanzy wo wſchelake należnoſcze jednaja, ale tak daloko hiſcheze pſchezo pſchiſchli njeißu, ſo bychu noweho krala wuſwolili abo Schpaniſku ſa republiku poſtajili.

Grichiſka. Wot tych kſcheſczijanow, kotſiž běchu loni ſ kupy Krety do Grichiſkeje czekli, je ßo jich ſańdżeny tydżeń něhdże 3000 na franzowſkich łódżach ſaßo na ſpomnjenu kupu domoj wróczіło.

Dopisy.

S Dreżdżan. Jutry ßu pſched durjemi. Tehdy czahnu ſ małych měſtow a ſe wßow, woßebje ſ naſcheje Łużizy zyłe czrjódy młodych holczkow do Draždżan, ßebi tam ßłużbu pytacz. Tole wulke měſto pak ma ſa młode, njenaſhonjene holczki ßwoje wulke ſtrachi; a ſa někotru, w ſtarſchiſkim domje a wot ßwěrnych wuczerjow a duchomnych ßwěru wobarnowanu holzu je ſaſtupjenje do teho wulkeho měſta k najhłubſchemu padu ßłużiło. Duż chzemy ſtarſchich, ſaſtararjom, wuczerjow, duchomnych, kiž w bliżſchim czaßu ßwoje dżěczi a jehnjata do Dreżdżan czahnycz widża, na wuſtaw kedżbliwych czinicz, kotryż je kſcheſczijanſka luboſcz k temu kónzej ſakożiła, ſo bychu ßłużomne holczki, (kiž ßu tu hižom bjes ßłużby, abo kiž prěni krócz do Dreżdżan pſchiňdu, ßebi tudy ßłużbu pytacz), jow hoſpodu a wobarnowanje pſched tymi ſtrachami namakake, kiž je w tym wulkim měſcze wobdadża. To je hoſpoda ſa ßłużomne holzy (Herberge für weibliche Dienſtboten in Dresden, Holzhofgaſſe No. 8.). Tule hoſpodu je duchomny Fröhlich ſakożił a diakoniſſiny ju wodża. W tutej hoſpodże móża czeßne holczki tak dołho bydlicz a k blidu ßydacz, hacž ßo ſa nje pſchihódna ßłużba njenamaka. Sa jědz a bydło maju te holczki na dżeń

jenoż dwaj nowaj ßlĕbornaj płaczicz. S teje hospody mójeja też lóhko na dobru ßłużbu pschińcz, dokelż ßebi tam wjele knjeżich ßłużomnizu pyta.

Jerusalem a jeho wokolnoscze.*)

(Wot ryczńika G. A. Jakuba w Budyschinje.)

Jako bĕchmy po ßwojim pschikhodże do Jerusalema trochu wotpoczńnyli a ßo ſ jĕdżu a piczom poßylnili, podachmy ßo po haßy, kiż via dolorosa t. r. bolosna haßa rĕka, k zyrkwi Khrystußoweho rowa. Psched njej, do kotrejeż ßo żadyn żid njepuschczi, je schtyrirożkate, wot murjow pódla leżazych kloschtrow wobdate torhoschczo. Tudy ßu wikowarjo, kiż rożowzy, jerichowske roże, wodu ſ Jordana, ßwjeczatka, wschelake rĕsby a teho runja pschedawaja. — Dwoje wrota, wot kotrejuż ßu jene samurjowane, pyschitej prĕdnju stronu tuteho twarjenja. Wysche tschi, kotraż je zyle runa, posbĕhuje ßo jedyn wyschi a jedyn nizschi kulotwar (Kuppel). K lĕwizy je pokſpadana swońża widżecz a dale sady je wyßoki minaret jeneje moscheje (turkowskeje zyrkwje) widżecz.

Wschĕ druhe strony zyrkwje ßu ſatwarjene. Jako wajchtarjo ßu tam muhamedanſzy mĕschczenjo, kotſiż w jenym wjelbje k lĕwizy wot nutsthoda ßedża, ßwój tobak kurja, thosej pija abo schach hraja.

Jako bĕchmy nĕkotre krocżele do tuteje zyrkwje ſtupili, ſtejachmy psched jenej na czerwjeń marmorowej platu, hdżeż je ßo pjecża Knjesowe żałbowanje psches Josefa ſ Arimathije ſtako. Na prawizy wot tam wjedże ſtkhód wot nĕkotrych 20 ſtkhodżeńkow na hórku Golgatha. Wysche tuteje hórki je zyrkej natwarjena, kotraż ßo psches marmorowe stołpy do dweju połojzow dżĕli. W połnóznej połojzy pokaſuja dżĕru, ſe ßlĕborom wukkadżenu, jako mĕsto, hdżeż Khrystußowy kschiż ſtejeſche. Mĕsczе, hdżeż kschiżej wobeju schacharjow ſtejeſchtej, ſtej też posnamjenjenej, też pokaſuje ßo w blijskoſczi po Matth. 27, 54 jena wot tych ſkałow, kiż ßo pschi Jesußowej ßmjerczi rostorże. Jeje ſkałoba pjecża hacż do ßrjedżiny semje dże. Pod tutej kschiżowanskej zyrkwju je jena ſtwa ſa grichiſkokatholſke duchownſtwo a khapałka ßw. ſczenika Jana. Pod njej wotpoczuja koſczе Bohumiła Bouillonſkeho a Balduina prĕnjeho.

Wot tam dżĕchmy psches czĕmny khód, kiż naranschi dżĕl zyrkwje wobdawa, nimo wschelakich khapałkow po jenym ſtkhodże 30 ſkhodżeńkow dele do khapałki ßwjateje Heleny, hdżeż ßo wona modleſche, bjes tym ſo jeje ludżo prawy Khrystußowy kschiż pytachu. K prawizy wot tuteje khapałki, hischcze 11 ſkhodżeńkow hłubscho, ſteji jedyn woltař wysche teho mĕsta, hdżeż bu, każ ßo powjeda, Khrystußowy kschiż ſe schacharjowymaj kschiżomaj, ſ czernjowej krónu, ſ hoſdżemi a t. d. napoßledku namakany. Jedyn tudy wißazy kschiż ma tu ßamu wulkoſcz każ tón prawdżiwy, kotryż je ßo w Konſtantinoplu ſhubił. S khapałki ßwj. Heleny dżĕchmy ſaßo horje na grichiſki chor (katholikon mjenowany), schtoż je najkraßniſchi dżĕl zyłeho twarjenja.

Jara hnujaze bĕ to ſacżucże, jako nĕtko pſches tſi wrota do wulkeje rotundy zyrkwje ſtupichu, pschetoż tale je wo prawdże tón najwulkotniſchi dżĕl tuteho twarjenja. Schĕßnacże ſtołpow tutón twar dżerża a w kulotwarje horka je dżĕra, na kſchiż podobna, pſches kotruż ßwĕtło nutspada. Pod wulkej kuplu (kulotwarom) ſteji khapałka Bożeho rowa jako woßebita zyrkwiczka; wona je podołhojcże schtyrirożkata a wot czerwjeńkojteho marmora. Tuta khapałka mĕri koło wokoło 50 krocżel a je 25 ſtopnjow wyßoka. Nutſka we njej ſtej dwĕ komorzy. Prĕdnja je khapałka jandżelow, ta ſadnja pak, do kotrejeż jara niſke durje wjedu, je Khrystußowy (abo każ ßo w Sserbach praji) Bożi row. Tuto mĕsto, kiż je nĕhdże 7 ſtopnjow dołhe a 6 ſtopnjow ſchĕroke, je nĕhdże po połojzy wot jeneho marmoroweho kaſchcza ſajate, tak ſo moża tam jenoż nĕkotſi cżłowjekojo ſtejecz. Wjele ſłoczanych lampow, każ też ßwĕży na ßlĕbornych a ſłoczanych ßwĕcżnikach rosßwĕtluja row, kotryż je ſ kwĕtkojtymi vaſami a ſ wobraſom Khrystußoweho horjeſtacża wupyſcheny. Na tutym najßwjeczijſchim mĕſcze ßu wopytarjowe myßle też na ßwjate ſłożene a ſchtóż tam ſaſtupi, teho tam ßłużazy mĕſchnik ſe ßwjeczenej wodu pokrjepi. — W khapałzy jandżelow je pſches murju dżĕra, ſ kotrejż ßo wjecżor do jutrowniczki Grichiſkim a Armeniſkim tak mjenowany ßwjaty woheń wudżĕluje.

Skónczńje wopytachmy hischcze khapałku ßwjateje Marja, kotraż Franziſkanſkim mnichom ßłuſcha a w kotrejż je połojza teho ſtołpa widżecz, k kotremuż bĕ Jeſuż pschibjaſany, jako jeho schwikachu. Tuta khapałka ßo pſches byrgle wuſnamjenja. W zyłej zyrkwi, kotraż hiſchcze wjele wopomnjecża hodneho wopſchija, ßu ſłoto, ßlĕboro, drohe kamjenje, rĕsbarſke dżĕka a druha pycha najbohacziſcho nałożena. Tak ſteja, na pſchikład, psched khapałku Bożeho rowa hobrſke ßlĕborne ßwĕcżniki ſ mużtołſtymi wóſkowymi ßwĕzami. — We wſchĕch wotdżĕlenjach zyrkwje ſetkuje jedyn ſtajnje ſtejazych, leżazych, pokhilenych, ßedżazych a kleczazych modlerjow a mĕſchnikow we wſchelakej draſcze.

Wobßedżerjo tuteho zyłeho zyrkwinſkeho a khapałſkeho twarjenja ßu łacżanſzy (romſkokatholſzy), grichiſzy, armenſzy a koptiſzy ſchcheſczijenjo. W nim bydli 30 grichiſkich, 15 armenſkich, 12 łacżanſkich a 2 koptiſkaj mĕſchniſkaj. Najwjetſche ßwjatocżnoſcze maja ßo jutrowny tydżeń a ſapocżinaja ßo bowóncżku (njedżelu Palmarum), hdżeż ßo kſcheſczijenjo wſchitkich wĕrumuſnacżow pſched zyrkwju ſhromadża a palmowe hałoſy w ruzy ßebi wot mĕſchnikow

*) Tuto je wſate ſ wopiſanja puczowanja, kotreż je k. Jakub w lĕcze 1865 do Egiptowſkeje a Paläſtiny ſczinił. Red.

požohnowanje wudźělicź dadźa. Seleny ſchtwórtk ſtawa ßo nohomycze, kotrež ßo na jenej tribünje pſched zyrkwju dwanaczom ſchčdczźiwzam wot wyßokich duchownych doſtanje. Czichi pjatk romſkokatholſzy Jeſußowe czerpjenje (paßion) w 7 ryczach ßwjecza, zyku ſnutskomny zyrkej wobjeńdu a ſkónczńje Jeſußowe kſchižowanje a khowanje prjódkſtaja. Ssobotu wieczor ſapoczńje ßo ſa kſcheſczźijanow naranſchich zyrkwjow jich najwoßebniſcha ßwjatoczńoſcź a tehdy ßo po jich měnjenju pſches bkyſki ſ njebjes ßwjaty woheń w khapałzy jandźelow ſapali, ſwotkal jón potom měſchnizy tym, kiž pſched khapałku ſteja, wudźěluja.

Dokelž ßo ſpanju w zyrkwi Khryſtußoweho rowa jara poßylnjaza móz na człowſke czěło pſchipißuje, dha pſchenaja grichiſke a armeniſke duchownſtwo te wotdźělenja zyrkwje, kiž jimaj ßkuſcheja, na požadanje jutry a drje tež druhi czaß putnikam ſa nóznu hoſpodu. Duž ßo huſto wſchitke khapałki, khody a chory, kiž Grichom a Armenſkim ßkuſcheja, ſ tepichami pokładźeja, na kotrychž potom mužojo, žony a dźěczi klecza a leža, jědźa, pija a tobak runja. — Tež hewak je w zyrkwi ſtajnje wjele khodźenja a wulki ſchum, ſchtož jenemu nutrnoſcź jara kaſy.

Ale pſchi wſchěm tym dźerzu ja tutón Boži dom ſa najſpodźiwniſchu a najwoßebniſchu ßwjatnizu bje-wſchitkimi widomnymi zyrkwjemi kſcheſczźijanſtwa.

(Pſchichodnje dale.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Dotalny direktor budyſkeho wokrjeßneho ßuda k. Henſel je ßo khorowatoſczje dla penſionirowacź dał a pſchińdże na jeho měſto dotalny direktor lubijſkeho wokrjeßneho ßuda k. Gareis, na tuteho měſto je pak budyſki ßudniſki radźiczel Müller powołany. — Ssudniſki hamtman, k. ſe Schlieben, w Rakezach je ſa ßudniſkeho radźiczela w Žitawje poſtajeny a na jeho měſto pſchińdże dotalny ßudniſki hamtman, k. Tietza, w Zöblitzu. — Budyſki apellazionſkoßudniſki radźiczel k. Keck v. Schwarzbach ßo jako tajki do Lipſka pſcheßadźi a na jeho měſto pſchińdże dotalny ßudniſki radźiczel Pleſch w Miſchnu. — Wyſche teho dowolamy ßebi na to ſpomnicź, ſo budże ßudniſki radźiczel Pomſel, kiž bu pſched krótkim czaßom do Eibenſtocka pſcheßadźeny, jako tajki do Lipſka pſcheßadźeny.

Dotalny oberſt budyſkeho wójſka, k. baron Kochtizky, je ßo penſionirowacź dał a na jeho měſto dotalny oberſtleutnant k. ſ Rohrſcheidt pſchińdże.

S Budyſchina. Do wjelbikow, kotrajž ſtaj na prědnjej ſtronje tudomneje noweje měſchczańſkeje wucžerńje ſatwarjenej, pſchińdźetej ſtatui Luthera a Melanchthona, wot rěźbarja Schwenka w Draždźanach wudźěłanej.

S Budyſchina. Po khwalobnje wobſtatym maturitatnym pruhowanju ßu dotalni gymnaſiaſtojo tudomny gymnaſium wopuſchczili, ſo bychu ſtudowali a to a) theologiju: k. O. Kuhn ſ Zwickawy, k. F. W. Hempel ſ Brettniga a J. A. Bräuer ſ Prytza; b) philologiju: k. N. Hanſky (Sserb) ſ Budyſchina; c) jura: k. F. R. ſe Sommerlatt ſ Njeradcz; d) medicinu: P. A. Clauß ſ Wilsdruffa a A. H. Hantzſch ſ Berzdorfa.

S Budyſchina. Po khwalobnje wobſtatym pruhowanju kandidaturu wucžerſtwa doſtawſchi, wopuſchczichu dotalni ſeminariſtojo prěnjeje rjadownje tudomny evangeſki ſeminar, ſo bychu wuſchli, Knjeſowe jehnjatka paſcź na łuzy Božeho ßkowa a je napowacź ſ wodu, kotraž ßo do wěczneho žiwjenja žórli. Tychle mkodźenzow je tón krócź dwazyczi. Mjes nimi ßu tſjo Sserbjo: kk. Wagner ſe Žornoßyk, Liſchka ſ Hodźija, Janaſch ſ Ratarjez; a czile Němzy; kk. Lorenz, Bendel, Rätza, Werner, Opitz, Falka, Gründer, Strohbach, Zenker, Zimmermann, Ahl, Ludwig, Böhma, Thomas, Wildenhahn, Clemens a Haberland. Wucžerſkich měſtow je ſaßo tak wjele wuprójdnjenych, ſo móża ßo ſ pomjenowanymi mkodźenzami jeno najnuſniſche wobßadźicź. Wagner woſtanje w Budyſchinje jako wucžer pſchi tudomnej ßerbſkej ſchuli, Liſchka póńdże do Oberſteina pola Połcźnizy, Janaſch pak ma pomozne wucžerſtwo w Barcze nadewſacź. Tón Knjes wſcheje hnady ſpožcź wſchěm žohnowanjapołny ſaſtup do ßwojeje winizy! *F.*

S Budyſchina. Wyßoke kralowſke miniſterſtwo kultußa a ſjawneho wucženſtwa je tudomneho ſeminarſkeho wyſcheho wucžerja k. Burkhardta jako direktora do Bräunsdorfa pola Freiberga powołało. *F.*

S Budyſchina. W druhim poßedźenju tudomneho pſchißaźneho ßuda, 12. měrza, bě ßudniſke jednanje nad krawzom a wobydlerjom gmejnſkeje khěže M. A. Nikoldom, ſe Židowa. Wón bě wobſkorżeny, ſo je 19. oktobra t. l. wěſteho Jana Wiczaſa, wobydlerja w židowczańſkej gmejnſkej khěži, ſaraſył. Nikold k temu ſtejeſche, ſo je na ſpomnjenym dnju Wiczaſa, jako tón pjany w jeho ſtwě na ſchpundowanju leżeſche, ſe ßekeru někotry krócź do ſchije rubnył a jeho na tajke waſchnje ſtónzował. Wón je ßo k temu pſches to nawabicź dał, dokelž je jeho Wiczas wjele lět žałoßnje pſcheſczehał a jemu na wſche waſchnje klubu czinił. Dokelž jeho njeje hinak wotbycź mohł, dha je jemu do myßle pſchiſchło, ſo by najlěpje było, hdy by jeho ſaraſył. Na ſpomnjenym dnju rano w 9 hodźinach pſchińdże Wiczas hižom zyle pjany k Nikoldej, woſta tam něhdże hodźinu a dźěſche potom prjecź. Ale w 11 hodźinach wróczi ßo ſaßo k njemu, prajizy: „ja ßym pjany, ja dyrbju ſpacź“, lehny ßo na ſchpundowanje, hdźež bórſy wußny. Nikold dźěſche potom do měſta po jědź a jako ſaßo domoj pſchińdże, Wiczas hiſchcze pſchezo na ſchpundowanju leżeſche a ſpaſche. W tutym czaßu naſta w Nikoldże ta myßliczka, ſo je nětko runje dobra ſkładnoſcź, Wiczaſa, kotryž je jeho wjele lět czwilował, ſaraſycź.

Wón wsa tcho dla swoju sekeru a rubasche tak dołho do Wiczasa, hacz so jemu sdasche, so je tón morwy. Potom dźěsche wón k domownikej Kschižankej a rjekny: „s Wiczasez Janom je kónz, wón je morwy.“ Kschižank to wěricz nochzysche a dźěsche teho dla se swojej žonu a Nikoldom do tuteho stwy a pscheswědczi so, so je Wiczas wo prawdze morwy. (Pschichodnje dale.)

S Delneje Hórki. Sańdzenu wutoru wječor w 9 hodźinach wudyri tudy woheń a pschewobroczi twarjenja žiwnosczerja Domaschki do procha a popjeła.

S wjeczorneje strony Dubrawow. Nětczischi knjes duchowny Kruschwiza w Borschczi běsche tam 15. měrza 1844 pschiczahnył. Lětsa wubudzichu jeho rano 15. měrza hudźby synki lubych hłosow khěrluschowych: „Njech Bohu dźakuje“ „Ach wostań pschi nas s hnadu“ a druhich pschisprawnych khěrluschow Na wšy, njedaloko farskeho dwora tsělesche so w ronach. To běchu wjazori wosadni s Borschcze a s Wólschiny pschihotowali a pschińdźechu a pschejachu swojemu duchownemu pastyrjej, sboże k 25lětnemu jubilejej. Bórsy po tym pschińdże k. Barth, prěni wucžer a kantor, s prěnjej a schtwórtej klasu do farskeho dwora a sanjeschchu lubosny khěrlusch. Po jeho wuspěwanju stupi k. Barth do farskeho wobydlenja a pschejesche wutrobnje sboże a Bożu hnadu na pschichodne dny, a jena schulerka 4. klasy, Hana Hólnikez s Turjoho, pschepoda dwaj, jubilarej jara lubaj daraj w mjenje 1. a 4. klasy. Duchowny njebě prjedy wot teho tež to najmjensche noshonił, ale měnił: Na to, so sy dzenž psched 25 lětami, do wosadu pschischoł, budze s cžežka schtó spominacz, a byko tež to, s cžežka budze so schtó hibacz. Duž jemu to wscho zyle njenadźiwschi pschińdże a jeho wulzy jara swjeselili. Bóh budź s nim, budź s tymi, kiž su jeho tak njenadźujzy swjeselili, budź s zykej wosadu.

Njedźelu Judica symy cžestne smjertne wopominanje naschcho k. patrona a kollatora swjeczili, knjesa Bjedricha Měrczina swobodneho knjeza s Magnus nad Hornej a Delnej Wólschinu, Lipinkami, Drożdżijom, Kuhnu, Wendisch-Osigom a Thielizom. Wón běsche tež chef wuwołaneho pjenježneho domu w Barlinje. Wumrjeł je 17. makeho rózka 1869 w Shorjelzu na swojim wobsedzenstwje, stary 72 lět, 3 měsazy a 10 dnjow. Boži dom, wosebje wołtař bě jara pschistojnje cžorny wupyscheny. Po Božimaj skužbomaj swonjesche so jemu hischcze junu hodźinu dołho. — Mamy w Dubom pósť, kiž pak pjecza w juniju k nam do Borschcze pschewołożeny budze. — Schtóž chze wobsedzenstwa kupowacz, dostanje te same we naschej wosadze drje po dosez tunich pjenjesach, jenož hotowy pjenjes dyrbi měcz; wjazori chzedża rady do Sserbina w Tekšasu. Wot tych we sandź. lěcze wucžehnjennych je 3 lěta stary Ernst Schubert s Duboho 5. oktobra 1868 na morju wumrjeł.

S Lubija. Tudomny asesor k. Töpfer je sa sudniskeho radźicžela do Budyschina powołany.

S Wojerez. Tudomny „Wochenblatt“ powjeda, so so wot ludźi, kotsiž so na to wusteja, na to dźěła, so by so želesniza twarika, kiž by bjes druhim psches Sły Komorow, Wojerezy, Delni Wujesd a t. d. schła a so pola Uhsmannsdorfa s barlinsko-shorjelskej želesnizu s dźěla sjenocziła a wot tam dale prěki hacz do Kohlfurtha wjedła.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Handrij Hanski, žiwnosczer-wobsedzer, w Nadźanezach, s Madlenu Schlachczij tam. — Jan Hajnik s Noweje Wsy pola Huczinu, s Hanu Marju Ackermannez s Hrubocziz. — Pětr Wokacz, hospodarski pomoznik we Kusy, s Gertrudu rodz. Pjerachez swudow. Pjetschkowej w Czichońzach.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Wylem Gustav, Jana Augusta Němschki, czěsle, s. — Bjedrich August, Pětra Měrczinka, wobydlerja, s. — Martha Marja, Franza Bernharda Schimanka, wobydlerja, s. — Korla August, Jana Korle Harnapa, pohoncza, s. — Marja Hańża, Jana Nowaka, murjerja, dź.

Michalska cyrkej: Hana Ernestina, Korle Ernsta Neumanna, wobydlerja na Židowje, dź. — Marja Theresia, Korle Handrija Schneidera, krawza pod hrodom, dź. — Marja Helena, Jana Pětscha, wobydlerja na Židowje, dź. — Helena Ernestina, Michaka Mitha, fahrodnika w Zyżezach dź. — Karolina Marja Martha, Jana Augusta Meżerschmidta, korczmarja-najeńka na Židowje, dź. — Korla Hendrich n. s. w Nowych Matżezach. — Hana Helena, Jurja Domaschki, kowarja-najeńka w Dobruschi, dź. — Hermann Emil, Jana Bohuskawa Tradlera, khěžerja na Židowje, s. — Martha, Hermanna Adolfa Reutera, schtrymparja na Židowje, dź. — Hana Marja, Pětra Hundraka, khěžerja pod hrodom, dź. — Hana Khrystiana, Augusta Manjowki, fahrodnika w Libochowje, dź. — Hana Augusta, Jana Konrada, wobydlerja w Dobruschi, dź. — Jan Ernst, n. s. pod hrodom. — Emilia Liddy, Korle Bjedricha Petzolda, dźełowjedżerja w pschadnej fabrizy pod hrodom, dź. — Hana Susanna, Jana Augusta Schlenkarja, pschekupnika pod hrodom, dź. — Gustav Adolf, Korle Augusta Dittricha, schewza na Židowje, s.

Katholska cyrkej: Marja Hańża, Michała Nowotneho, kublerja w Sstonej Borschczi, dź — Hana Marja Hilżbjeta, Pětra Adolfa Augusta Hobraka, czěsle pod hrodom, dź. — Jurij Max, Theodora Krenza, wobydlerja, s. — Jan Jurij, Sebastiana Żoffi, pohoncza, s.

Zemrjeći:

Dźeń 4. februara: Linna, Hedwiga, Handrija Bosche, domownika pola knjesa fabrikskeho wobsedzerja Grützneru, dź. 1 m 22 d. — 5., Marja rodz. Jährigez, Jana Bohumiła Austa, khěžkarja w Němsezach, mandželska, 48 l. 3 m. 5. d. — 9., Madlena rodz. Wiczasez, njebo Jana Deutschera, khěžerja a krawza w Dobruschi, sawostajena wudowa, 58 l. 1. m. — 11. februara: Marja Hana, Pětra Bjara, khěžkarja w Hrubjelczizach, dź., 1 l. 9. m. — 12., Hana rodz. Měrczinkez, Korle Bohuměra Schěrza, wobydlerja w Dobruschi, mandželska 45 l. — 13 Michał Jakub, Michała Welsa, kublerja w Němsezach, s., 1 l. 3 m. 12 d. — 20. februara

Hana Khrystiana rodź. Nowakez, Augusta Sanera, cžěžle na Židowje, mandželska, 28 l. 3 m. 12. d. — Bohuwěr Moritz, Jana Augusta Lorenza wobydlerja na Židowje, ß., 9 m. 24. d. — 21., Jurij Gustav, Leopolda Bruna Bieſolda, wobydlerja na Židowje, ß., 5 m. 16 d. — Marja Martha, Ernsta Hobera, murjerja na Židowje, dź., 6 m. — 23. februara: Handrij Kuba, wobydleŕ w Budyſchinje, 69 l. 24., Korla Hendrich, n. ß. w Makßezach, 9 d. — 28., Marja Augusta, Korle Menzela, khěžerja na Židowje, dź., 3 l. 7 m. 8 d. — 2. měrza: Hańža rodź. Wiczaſez, njebo Jurja Janaka, kublerja=wumjeńkarja w Minakale, wudowa w Cžichońzach, 61 l. 9 m. — 3., Jan Ernſt, Michaka Wiczaſa, wobydlerja w Bobolzach, ß., 1 m. 4 d. — 5., Hańža rodź. Eißlerez, njebo Jana Rycžerja, khěžkarja w Bónjezach, wudowa w Jeńkezach, 70 l. — 7., Khrystiana, njebo Handrija Schołty, krawza w Nadžanezach, ſaw. dź., 11 l. 1 m. — Eduard Michak, Jana Leſchawy, měſchczana a khěžerja, ß., 7 m. — 10., Marja Thereſia, njebo Hadama Böhmarja, ſahrodnika w Trjebjeńzach, ſaw. dź., w Hornej Kinje, 20 l. 4 m. 9 d. — 12., Jan Auguſt Hencž, kubleŕ na Židowje, 59 l. 6 m. 19 d. — 15., Jurij Kujawa, wobydleŕ w Deluej Kinje, 51 l. — 16., Jan Jurij Max, Jana Dubſkeho, wobydlerja na Židowje, ß., 7 m. 19 d. — 17., Korla Adolfa Voigt, wobydleŕ pod hrodom, 35 l. 4 m. 17 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Niczo noweho?

Mots Tunka. O haj, ale jenož ſa hołbjerjow k warnowanju.

H. D. Ty drje chzeſch jich pſched kraholzami warnowacź?

M. T. Ně, to trjeba njeje, to kóždy hołbjeŕ jako ſchkódnikow ſnaje, ja chzu wjele na to ſpomnicj, ſo w jenej wßy jena wulka ßowa hołbje koji.

H. D. Kajka dha to wjeß je?

M. T. Tajka, hdźež žony njedźelu hnój ſ hródže mjetaja, hdyž ludźo wote mſche du.

H. D. Nichtón njeje tola bóle wohidny, dyžli pſchißłodnik.

M. T. Haj, to je wěrno, woßebje hdyž chze ßwoju ßamßnu njekniczemnoſcź ſ tym ſawodźecź, ſo pſches leßnu hubu knjejſtwo narycžecź pyta, jako bychu druſy ſaſtojnizy palenzej hołdowali a tola na tym niczo wěrno njeje.

H. D. Haj wſchak haj, huſto je wſchak na wulkich wobßedźeńſtwach tak, ſo teho wotcžiſchcžecź pytaja, kiž nochze ßobu jebacź.

M. T. Kowaŕ koło kołowokoło kowa.

H. D. Haj, hdyž žane pſchiwjeſu, ſo by je wobkowak.

M. T. Nó, hdyž ſwoju wěz roſymi, dha ſměje wěſcze dźěła doſcź.

H. D. Hm, hm; to ty tak myßliſch. Ja ßym pak wóndanjo jeneho ſeſnak, kiž wěſcze derje dźěła a tola ſa knježi dwór niczo wjazy cžinicź nima, dokelž pohoncjam doſcź žłokacź njeda. Wón pak to njecžini, dokelž by pſches to knjeſa jebak: pſchetož ſchtož bychu pohoncžojo wužłokali, to by knjes ſa hubjeńſche dźěło wurunacź dyrbjak.

H. D. Njewobſtajna pſchaſa
To je rěſanſka,
Wſchědnje druhdźe maſa
Sswoje koleſka.
Ale njech je, hdźež tež je,
Žadyn hólz tam njepſchińdźe!

M. T. Nó, cžoho dla pak tam žani hólzy do pſchaſy njekhodźa?

H. D. Dokelž ßo jim holczki njelubja.

M. T. Haj, hdyž tak je, dha jim nichtón pomhacź njemóže.

H. D. Nimo Jěžez pſchaſy njepóńdźemy,
Jěžecžanſke pſchelcže ludźi hanja.
Hdyž tam pjeńkecžanſke holczki nimo hnachu
Dha ßo jěžecžanſke do nich dachu.

M. T. Ale, ſchto dha to ſ nimi mějachu?

H. D. To wſchak pjeńkecžanſke tež njewjedźichu, hacž

jeneho jěžeczanskeho mkodźeńza setkachu, kiž jim tu wěz wukładowasche.

M. T. A kajka to bě?

H. D. Nó, jěžeczanske pschelcze běchu teho dla na wschón ßwět njembre, dokelž kmotrjo do pschasy pschischli njeběchu, ale běchu ßo k jenemu druhemu ßußodej podali a pschelcze tam pscheproßyli. Te pak běchu horde a wobsanknychu, so tam njepóńdża.

M. T. Hm, a schto potom?

H. D. Nó, jako ßußodowe holczki domoj pschińdżechu, dha tola hinak njemóżachu, hacz ßo s kmótrami ßobu wjeßelicz. — Ale to bě slě; pschetož jako saßo na pschasu pschińdżechu, dha jich te druhe tak pschescżehachu, so dyrbjachu pschasu wopuschczicz.

M. T. Ale schto to pjeńkeczanske holczki nastupa?

H. D. Te tamne najskerje sa ßwoje wotehnate towarschki mějachu.

M. T. Ach tak! Ale to je tola haniba, so ßo holzy bjes ßobu dla schkleńczki palenza tak pschescżehaja.

H. D. To je pschezo pěknje, so ßmě ßo w nowischim czaßu kóżdy s rjemjeßkom abo hantwerkom żiwicz, s kotrymž chze.

M. T. Nó haj, k sacżißnjenju wschak to ujeje, ale czoho dla dha ty runje nětko na tole pomyßlisch?

H. D. Hlaj, w jenej wßy je mkody człowjek, tón najprjedy cżeßlistwo wuknjesche, ale to bě jemu najskerje czeżke a duż je wustudowak njeje.

M. T. Hm.

H. D. A teho dla je ßebi wón nětko druhe rjemjeßke wuswolik.

M. T. A kajke to?

H. D. Wón je kocżi rěsnik a so by pschi tym něschto hódne saßłużik, dha hewak też kocże cżrjewa mota a je holzam wyschi duri powěscha.

M. T. Dżiwne rjemjeßko, brrrr!

Prawdże cżesćz.

So je **Dr. med. Haffmannowy běły selowy bróstsyroß**, kotryż pola knjesa Friedricha Schlegela tudy kupowach, mojim **dźěcżom, kotrejž mějachu jara sły kaschel, najlěpschu pomoz wopokasał, s tuthym wobßěwdcża**

W Pirnje, 10. měrza 1869.

Carl Zaspel, schwadronski ßedkař.

Prawdżiwy maja jón w bleschach po 1 tl., po 15 a 7½ ngl. na pschedań

Wilhelm Jacob w Budyschinje,
Ernst Postel w Klukschu,
Ferd. Pech w Scheŕachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Lubiju,
J. G. Poetzschka we Wosporku,
Hermann Kästner w Kamjenzu.

Łužičan čo. 3 je wuschoł

a wopschija: 1) Studnja Seleńka. Spěw wot Seilerja. 2) Herzaj. Powjedanczko wot Cżeßle. (Pokracżowanje.) 3) Pschibóh Flinz pola Budyschina. Spěw wot majora Richarda s Meerheimb, pschełożeny wot Wudowjeńza. 4) Někotre baßnje Krykowa. S ruskeho pschełożił Warko. 5) S Łużizy k narańschemu morju. Spißał Jórdan. 6) Asiski wjelbłud. Wot Rostoka. 7) Drobnostki. Wot Nyczki a Jencża. 8) S Budyschina a s Łużizy. Wot redaktora Łužiczana. 9) Sskowjanski roshlad. Podawa J. E. Smoler.

Aukzia deskow.

Poßleni dżeń jutrow (30. měrza) popołdnju w 2 hodźinomaj budże ßo pola podpißaneho něschto kop deskow wschelakeje dołhosce a tołstosce sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacz.

J. Kubasch w Rajchowje.

W nakładże **Schletterec kniharnje (H. Skutsch)** we Wrótsławju su wušle a może so we wšěch kniharnjach dostać:

Pieśni Ludu Polskiego

w Górnym Szląsku

z muzyką zebrał i wydał

Juliusz Roger,

Dr. med.

1863. 18 listnow we wulkim oktavowym formaće, na tołstej velinowej papjerje, w zešiwku. (Prjedawša płaćizna 3 tl.) **Poniżena płaćizna 1½ tl.**

Z tutej knihu je prěni raz jena zběrka polskich narodnych pěsni w Hornej Ślezynskej wušła a budże wona nic jenož kóždemu dźěłaćerjej na polu słowjanskeje literatury, ale też kóždemu přećelej narodneho spěwa a narodneje hudźby jara zajimawa.

Tuta kniha wopřija we 18 wotdźělenjach 546 spěwow, kotrychž text a hłós bu z wjetša z ludoweho erta zebrany,

---

Drjewowa aukzia.

Poßleni dżeń jutrow (**wutoru** 30. měrza) popołdnju w 2 hodźinomaj budże ßo w Hnaschezach na Piwarzej leżomnoscżach w tak mjenowanym cżeleńzu 60 brěsowych dołhich hromadow a dżeń posdźisco (**ßrjedu** 31. měrza) w Tschelanach teho runja na Piwarzej leżomnoscżach w tak mjenowanych hajach popołdnja w 9 hodźinach 20 s dżěła wolschowych dołhich hromadow sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacz.

Memelske a rigaske lane ßymjo, kotrež je jene lěto wotpoczynyło, teho runja **schleßynske lane ßymjo** w měchach mam ja wschědnje w Budyschinje na żitnych wikach pola korczmarja Lehmanna a hewak też kóżdy dżeń pola mje doma w Trjebjenzach najtunischo na pschedań. **Korla Libscha.**

Sańdżenu ßobotu bu w Budyschinje jedyn pschedeschczńk namakany a może ßo saßo dostacz we wudawarni Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Drjewowa tara

na tak mjenowanej maleſchanſkej holi pola Borſchcze:

150 kloſtrow ßucheho měſchaneho drjewa kloſtr po 2 tl. 17 np.
100 kop walczkow . . . . . kopa po — „ 26 „
Wolſchina. **Förſter**, drjewopſchekupz.

Woſſjewjenje aukzije.

Na tudomnym knježim **kupjanſkim** lěßowym reviru budże ßo bližſchu **ßrjedu** 31. měrza
něhdże 130 khójnowych deſkowych klozow,
„ 360 „ twarſkich ſchtomow
ſa hotowe pjenjesy na pſcheßadžowanje pſchedawacz. — Sapoczatk ½10 hodžinow dop. pola ſchwinczich jamow.

W Minakale 24. měrza 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.
O. Liebuſch.

Jedyn por mało trjebaneho kuczoweho gratu je pola podpißaneho tunjo na pſchedań. — Wot njeho ßo tež jedyn wuczomnik pyta.

W Budyſchinje. **Emil Siebeck,**
rymarſki miſchtr na žitnych wikach.

Nowopaleny kalk

je w Lorenzez kalkpalerni w Cunnersdorfje pola Shorjelza ſtajnje na pſchedań a ßo po ſnatych tunich płaczíſnach pſchedawa.

Jena dwajſchoßowa khěža ſe ßolotowej ſahrodu a ſ dwěmaj kórzomaj pola je w Drožďžiju pola Pomorez ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je nawjedžicz pola wobßedžerja tam.

Michał Benada.

Murjerjo

moža pola podpißaneho džělo dostacz.

Guſtav Marcha, murjerſki miſchtr.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacz:

Leczazy liſt evangelſkich ßkowow na mkodžinu wo ſbožomnoſczi tajkich džěczi a ludži, kiž ßo ſahe wobrocza. Wjaſany 10 nßl.

Woltersdorfowy wobras 5 nßl.

Domjazy woltař. Modleŕſke knihi. Seſtajał H. Imiſch farař. Wjaſany 8 nßl.

Swjaty póſt. Wot M. Domaſchki, fararja. 10 nßl.

Sſerbſka biblija. 1 toleŕ. Ta ßama bjes apokryphow 10 nßl.

Sſerbſki nowy teſtament a pſalmy 6 nßl.

Lutherowa poſtilla. Wjaſana 4 toleŕ.

Boże dźěczo. Hodowne rosryczownnje Božeho džěſcza ſ njebjeſkimi wobydlerjemi. 2½ nßl.

Serbski słownik 4 toleŕ.

Maćica Serbska.

Ryčespytny wotrjad M. S. změje ſtwórtk 1. haperleje dopołdnja w hoſćeńcu k złotej krónje posedźenje.

Pismawjedžeŕ.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje ſrjedu po jutrach dopołdnja w 10 hodź. w krónje posedźenje.

Fiedleŕ, ſekr.

We Weßelu je burſke kubło cžo. 8 ſ 35 akrami 268 kwadratnymi prutami pola a łuki, ſe 269 dawkſkimi jenoſczemi napołożene, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. 1500 toleŕ kupnych pjenjes móže na nim ſtejo woſtacz.

Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedžerja tam.

Druhi dżeń jutrow

reje w Drožďžiju,

na kotrež najpodwolniſcho pſcheproſchuje

Mrós.

Porjedźenje. **Poßleſchczowe pjerje pſchedawarnja wudowy Frödoweje** njeje na rěſniſkej haßy, kaž je w tym a ſańdżenym czißle Serb. Nowinow wotczíſchczane, ale wona je na **rybjezej haßy.**

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu czißłu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k cž. 13 Serb. Nowinow.

Möblowy magazin

Augusta Janascha, tyscherskeho mischtra w Budyschinje,

na ßerbskej haßy cžo. 20

porucža ßwój dospołnje srjadowany skład po nowschej módže a derjedžěłanych wězow, jako: pißne sekretarje, khamory sa ßlěborne wězy w schklenczanych a schpihelowych platach, schkleńcžane khamory s komodami, pißne blida sa knjenje, kulojte blida se stołpom, wuczahowanske blida, sofablida, hrajne, myjne, schijne a nippesblida, komódy, etažery, drastkhamory, drastsekretarje, łoža, toiletty, schpihele, sofy a wschelake družiny stolzow — k dobrocžiwemu wobkedžbowanju pod lubjenjom najtunischich płacžisnow.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hoscženzu k słotej hwěsdže měješche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płacžisnach.

H. M. Kubasch

na garbarskej haßy cžo. 432/74 po 1 skhodže,
s napschecža k. konditarja Donatha.

Sswój skład **khachlowych durczkow, warjeńskich a pjecznych rołow, njepschepuschczazych khachlowych durczkow, wohnischczowych platow,** falzplatow, khachlowych rožnjow, wódnych pónwjow, kuchinskich wuliwow, **konjazych kortow, konjazych rowsow** s lateho a kowaneho želesa a teho runja druhe artikle porucža pschi potrjebje

Wobydlenje: Knjesa Seydlerowa
khěža pschi theatrje.

Hermann Bulnheim,
samkarski mischtr.

Hnojenje se superphosphatom.

Mojich lubych Sserbow ja na mój horka pomjenowany hnójny ßrědk k nalětnim ßywam woßebje kedžbnych cžinju; wón ßo pschezo bole nałožuje, tola pak sda ßo, jako by wón bjes Sserbami mało snaty był. Wón ßo s koscžoweho wuhla džěła, wopschija wjele gypsa (něhdže 40%) a je rostlinam dla lohkeho dostacža jeho žiwjazych wutkow ßnadnje pschistupny. Wón je najlěpschi a najsprawnischi ßrědk k płodženju połnych kłoßow, kaž tež ßylnych a prostych stwjelzow, tak so ßo žito njelehnje. Schtóž je jedyn krócž se superfosfatom hnojił, tón saßo wot njeho njepuschcži. Centnar teho ßameho płacži 2 tl. 15 nßl. a mam jeho pschezo w ßwojich składach w Budyschinje a Pomorezach na pschedań.

J. Lorenza wudowa.

Hischcže žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscže dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcžežnoscže brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Poßleschczowe pjerje pschedawarnja

wudowy Frödoweje na rěsniskej haßy

porucža wubjerk noweho a trjebaneho poßleschczoweho pjerja, kaž tež poßleschcža a lubi pschi sprawnym poßłuženju wschomóžno tunje płacžisny.

Woßebje ßylne jadriwe schczěpowe kloftry.

Na **běłokhołmcžanskim** steji s lětuscheho spuschczaneho drjewa něhdže 100 kloftrow jara ßylneho a jadriweho schczěpoweho drjewa, kaž tež něhdže 300 kloftrow schczěpoweho drjewa II. družiny hnydom na pschedań a je k temu termia na **ßrjedu 31. měrza** dopołdnja w 11 hodžinach w knježim hoscženzu w Běłym Khołmzu postajena.

W Běłym Khołmzu, 16. měrza 1869.

A. Felffel, wyschi hajnik.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutrach 31. měrca budźe hłowna zhromadźizna M. S. popołdnju wot 2 hodźinow w hosćeńcu k złotej krónje. **Wubjerk.**

Podpißany porucza k prjódkstejazemu nalěczu a hewak dobre jaßnjeßwěczate **łojowe, wóskowe, stearinowe a parafinowe ßwězy** najlěpscheje dobroscze, kaž tež **krystallisirowanu a kalzinirowanu sodu**, rjanu halsku **schterku, kokußowe mydło, ßmołomydło, elainmydło, bimsteinowe, schwablowe a blakiczisczaze mydło**, rjane **fijałkojte, mjedowe a selowe mydło, pomadu we wschěch kwětkowych wonjenjach a włoßowe wolije, eau de Cologne** a **blakiczisczazu wodziczku** a t. d.

W Budyschinje. **Mydłowa fabrika**
Heinrich Kunschmann
na schulerskej haßy.

Wosk kóždy czaß kupuje a sa njón najwyschu płaczisnu dawa

Mydłowa fabrika
Heinrich Kunschmann
na schulerskej haßy.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

W **delnołužiskej** rycži wuńdzechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha dostacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo saßužeńa a humrescha Jesom Christußa, kaž to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huschy tych žydow, kotaryž to wschykno ßam jo wižeł a nasgonił, dokulž jo był jaden potajmny huknik Christußowy. Do ßerbskeje rězy pschestawjone wot Chr. Schwela. Płaczisna 6 nßl.

14 kjarlischow. 3. pschistawk. Nowy pscheglědany hudawk. Wot Teschnara. 1½ nßl.

Prämiirowany w Parisu 1867.

Derjeßłodzazy.

Psche kóždy kaschel,
dybawoscz, sažwanje, boloscz na bróscze a wobczeženje w schije je psches ßwoje wutki najlěpschi ßrědk
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop*)
s Wrótßławja.

Wot lěkarjow poruczeny.

Psched falschowanjom ßo warnuje.

*) Wot tuteho **syropa** ma jenož skład a pschedawa jón w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincke**, we Wotrowje **B. Schołta**, w Budestezach **H. Lehmann**.

Snate **rigaske krónske lane ßymjo ßym** dostał.
W Njeßwaczidle. **E. Krausa.**

Aukzia.

Wutorn 30. měrza t. l. (tseczi ßwjaty dzeń) dopołdnja wot 10 hodzinow budza ßo pola podpißaneho 4 konje, 2 srěbzaj, 4 kruwy, 2 jałojzy, 1 dobra kucza, 1 czežki wós, 1 korbwós, někotre hospodarske wosy, wjazore płuhi a bróny, kuczowy a rolny grat, hnój, ßłoma, běrny, möble, domjazy a hospodarski grat sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadzowanje pschedawacz.

Gustav Säuberlich w Rakezach.

Khofej punt po 58 hacž 120 np., **rajß** punt po 17 36 np., **syrop** punt po 14—36 np., **cigarry** tawsynt po 4 hacž 120 tl., **butru** punt po 85 np.
porucza **J. T. Schulze**
na snutsknej lawskej haßy.

Jena khěža

se sahrodku je sa jenu familiju dzěłaczerskich ludzi na pschedań. Hdže? to je shonicz we wudawarni S. Now.

Jedyn rjeczasnik, dobry wajchtař, je na pschedań w Raschowje czo. 11.

Specialne skutkowanje
anatherinskeje hubowеje wodziczki
psche kipre, khorowate a czasto krawjaze dzaßna.

Wjazylětne nałožowanje wschelakich sobulěkarskich ßrědkow njemějesche tu móz, moje kipre, khorowate a husto krawjaze dzaßna sahojicz, hacž anatherinsku hubowu wodziczku wot sobulěkarja J. G. Poppa we Winje, Stadt, Bognergasse No. 2, nałožich, psches czož bu ta khorowatoscz rucze a dospołnje sahnata.

Na to dziwajo dzeržu sa ßwoju pschißłuschnoscz, tutón ßrědk wschitkim, kiž na podobnu njelubosnoscz czerpja, najnaležnischo poruczicz.

W Zürichu.

Hrabja **F. A. Bolty**, m. p.

Na pschedań ma tajku wodziczku
w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy czo. 338;
w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Runje wuńdze a je w podpißanej kniharni dostacz:

Pschasna sabawa 1) Wuherski khěrlusch. 3 np.
" " 2) Ptaczi kwaß. — Róža saronska. 3 np.
" " 3) Žeńtwa. — Mandzelstwo. 3 np.
" " 4) Wandrowski khěrlusch. — Lubka lilija. — Mój statok. 3 np.
" " 5) Wosporski hermank. — Njebo dzěd. 3 np.

Smoleř a Pjech.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 14. — 3. haperleje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot ryńčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Jerusalem a jeho wokolnoscze. — Ze Serbow: S Budyschina. S Małeho Lubuscha. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na druhe schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

27. měrza 1869.

Do woz: 8681 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	15	—	5	5	—	5	20	—	5	12	5
Rožka . .	4	7	5	4	5	—	4	8	—	4	7	5
Jeczmjeń . .	3	27	5	3	20	—	4	—	—	—	—	—
Wowß . .	2	25	—	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch . .	5	25	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	—	—	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	26	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 25 nßl. a 16 tl. — nßl.
pscheńza 62—70 tl., rožka 50—52 tl.,
(toje: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 9 tl. 25 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drôžschi.)

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 1. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 80⅛ (16 nßl. ¼ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Najnowsche.

Pescht, 30 měrza. Hacž dotal je sa ßejm 230 Deakistow a 160 lěwizarjow wuswolenych.

Athen, 30. měrza. Grichiski kral je ßejm rospuschcził. Nowy wolby maja ßo 16. maja stacz a nowy ßejm ma ßo 5. junija wotewricz.

Madrid, 30. měrza. Ssejm je nowu požczonku pschiswolił.

Sakska. Jeho majestosć kral Jan je prjedawschemu krajnemu starschemu pruskeje Łužizy, hrabi Löbenej, komthurski kschiž prěnjeje rjadomnje albrechtskeho rjadu spožčik.

Pjenježkowa sběrka, kotraž so w sakskich schulach k lěpschemu natwarjenja noweje schule w Johanngeorgenstadtu měješe, je hacž dotal 4880 tolerjow wunjesła. — (Prjedawscha tamnischa schula je so mjenujzy pschi wulkim wohnju, kiž tam w swojim czasu běsche, do czista wotpalika.

Blizsche skótne wiki w Lubiju směja so tam 8. haperleje.

Mandželska ruskeho wulkowjerćha (wjelikeho knjasa) Konstantina, kotraž je po prawym saksko-altenburgska prynzesyna, budże někotry czas w kralowskim sakskim hrodze w Lipsku bydlicz.

Na lipsczanskim universitece so lětnje kollegia lětsa 15. haperleje sapoczny

W Neu-Ebersbachu buschtaj 26. měrza rano tamnischi rěsnik Hofmann a jeho mandželska w jeju wobydlenju po sdaczu morwaj namakanaj. Lěkar, kotrehož běchu bórzy powołali, widżesche, so staj wonaj wot kamjentnowuhloweho dyma do stracha žiwjenja sapanykoj. Po dołhim prózowanju radzi so temu lěkarjej, wobeju sasso wožiwicz. Wuhlowy dym bě teho dla do jstwy stupił, dokelž bě so satyczka kuroweje roły sahe saczinika.

Kral Jan je hłuchoněmemu graveurej Michałej Ssmolerjej w Draždżanach sslěbornu k albrechtskemu rjadej sskuschazu medaillu spožčik.

Pruzy. Ministerpschedsyda hrabja Bismark je so sandżeny tydzeń na swoje kubło Worzyn (Varzin) w Pomorskej podał a chzyschе so sobotu 3. haperleje sasso do Barlina wróczicz. Wón je Barlin pjeczа teho dla na někotre dny wopuschczik, so by sbožopschczam k swojemu narodnemu dnju 1. haperleje s puczа wuschoł.

Pruski posłanz na khežorskim awstriskim dworje, baron Werther, kotryž bě na někotre dny do Barlina pschijeł, je so wot tam sasso do Wina podał. Dokelž jeho we Winje rad nimaja, dha myslachu sebi, so tam wjazy njepschinđże, ale Bismark je tola sa dobre spoznał, so by baron Werther tež hischcze dale we Winje wostał.

Barlinske nowiny pisaja, so budża wschitke muzstwa pruskeje infanterije, kiž su w juliju a auguschtu 1866 do wójska stupike, hižom zrjedź junija teho léta do reserwy pschesadżene a domoj puschczene.

Hrabja Brasier de St. Simon je sa pruskeho posłanza na kralowskim italskim dworje pomjenowany. Wón je 31. měrza swoje pismа italskemu kralej we wosebnej audienzy pschepodał.

Awstria. Hacž runje směje we wuherskim sejmje konserwatiwna (deakowska) strona pschezo hischcze wjetschinu wot 50—70 hłosow, dha je wuherske ministerstwo tola s wupadom sejmskich wolbow jara njespokojne, dokelž je tak mjenowana lewa strona wjele wjaz mozy dobyła, hacž so to prjedy myslesche. A ministerstwo we Winje je hischcze bole njespokojne, pschetoż hdyž su lewizarjo wjetschu móz dobyli, dha so bjes wuherskim ludom tež wěsce to požadanje powjetschi, Wuhersku zyle wot druhich awstriskich krajow wottorhnycz. Wona je hižom nimale zyle samostatna a jenoz hischcze psches to někak s khežorstwom w hromadze wisy, so Wuherska zane wosebite wójsko nima, tak so so khežor w nastupanju wojerskich a wójnskich należnosczow wuherske ministerstwo praschecz njetrjeba. Hdyž pak lewizarjo we wuherskim sejmje wjetschinu dostanu, dha woni wěsce tež sa to skutkowacz poczny, so by so wuherske wójsko zyle wot druheho awstriskeho wójska dželiko. Duz žadyn dziw njeje, so we Winje rosczazu móz wuherskich lewizarjow rad njewidża.

Khežor je so po swojim wróczenju s Khrowatskeje do Wina po krótkim czasu do Peschta padał, jako bě prjedy s ministrami radu składował.

Franzowska. Dokelž w tutym nalěczu so skutkowanje dotalneje druheje komory franzowskeho sejma skónczi, dha sebi někto knjezerstwo wschu mózu prózu dawa, so bychu so sa nowych sapossanzow tajzy mužojo wuswolili, kotsiž na khežorowej stronje steja. Ssam Napoleon w blizschim czasu knizku wuda, w kotrejž Franzowsam wukhwaluje, schto je sa Franzowsku dobreho wuskutkował a psches tajke wukhwalenje chze Franzowsow nawabicz, so bychu na pschichodny sejm ludzi, jemu spodobnych wuswolili.

W Parisu mějachu w prěnich dnjach tuteho tydzenja jara symne wjedro a bě tam tež tójschto sněha napadało.

Schpanska. Ministerstwo je skónczinje sejmej namjet prjódkpokoziło, kak by so Schpanska srjadowacz měła. Wone namjetuje: herbske kralestwo, rowschitkomne wolbne prawo, prěnju a druhu komoru, sdżerzenje katholskeje zyrkwje jako krajneje statneje zyrkwje, swobodu wschěch druhich wěrusnaczow, swobodny czischcz, prawo swobodneho shromadżowanja a samolwitosc ministrow.

Spěwy.

Hubjeny czas.

(S ludu.)

Skoro wschitzy ludzo skorza w kraju,
So so pschezo dale hórje maju;
We wschěch rózkach hnija nětko kulki,
Warba maka je a dawk je wulki.

Kholera so tež tam pschibliżuje,
Wyschnosc dawki pschezo powyschuje;
Njej' dha tole tola psche wschu měru?
Mórczisch, dha czi hroza hnydom s dzěru.

Hdyž pak wobhladam tu nusu wschudżom,
Dha najhórje dże so ..... czan ludżom:
Separaziju su woni měli,
Pschi tym su so tola helszy drěli.

Hdyž pak khóstow doscz ßu nawdawali,
Nowe płony ſ prózu wurunali,
Dha wſchak hiſchcze dyrbja twaricz pucze;
Njechadża, dha pſchimaju jich krucze.

Myßli gmejna, ſo je trochu w měri,
Dha jich ſaßo mkynk ſe ſkórżbu cżěri:
Rěkow cżiſtcżenje wón ſ mozu żada;
Njeńdżeſch bórſy, dha ßo ſběhnje ſwada.

Nima nichtó niczo wjaz' tu ſ wami,
Hadrujecże ßo bjes ßobu ßami:
Schtoż ma gmejna dżěl na bycżej łuży,
Taika wěż njej' wucżinjena duży.

Rano, prjedy dyżli ludżo ſtanja,
Dha běrz hižom po wßy wokoł' hanja;
Schto pak dżenża ſaßo nowoh' budżo?
Niczo duſchne, to żno wjedża ludżo.

H. St.

Jeruſalem a jeho wokolnoſcże.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokracżowanje.)

Hižom w prěnjej połojzy ſchtwórteho lětſtotetka da khěżor Konſtantin Venusowy tempel a ſtatuu Jupitera, kotruż bě khěżor Hadrian pjecża na měſcże Khryſtußoweho kſchižowanja a pohrjebanju poſtajicz dał, wotſtronicz a tam zyrkej Božeho rowa a někotre khapałki natwaricz. W ßednym lětſtotetku bu drje tale zyrkej wot perſiſkeho krala Kosroëſa ſaniczena, tola pak hižom ſa někotre lěta ſaßo natwarjena. Tuta bu w ſapocżatku jědnateho lětſtotetka wot egiptowſkeho wjerćha Hakama ſtażena, ale w lěcże 1048 wona ſaßo hotowa ſtejeſche. Schtwórty ras bu wona wot Bohuwěra Bouillonſkeho a ſchesty krócz po wulkim wohnju w lěcże 1808 ſ nowa natwarjena.

My chzychmy ßebi, jako běchmy ſpomnjenu zyrkej wopytali, potom wolijowu horu wobhladacz, ale tak mjenowane Schcżěpanowe wrota běchu hižom ſanknjene. My wobhladowachmy ßebi teho dla bliſki hat Bethesda, w kotrymż pak běſche mało wody, tak ſo bě wón na někajku hrjebju bole podobny dyżli na hat. Potom dżěchmy po boloſtnym puczu, kiż ßo njedaloko Schcżěpanowych wrotom pſchi wobydlenju nětcżiſcheho turkowſkeho paſche, hdżež je pjecża Pilatußowy dom ſtał, ſapocżina a něhdże po 1000 krocżelach na horje Golgatha ßo kónczi, do naſcheje kwartiry, kotruż mějachmy w awſtriſkim putniſkim domje.

Na boloſtnym puczu pokaſachu nam měſto, hdżež je ßudniſki dom ſtał a hdżež ßu Khryſtußej kſchiż napokożili, dale tež to měſto, hdżež jeho wojazy krjudowachu a ſteji tam nětko jena romſkokatholſka khapałka. Dale widżachmy to měſto, hdżež tón ſbożnik pod cżežu kſchiża pany a tež to měſto, hdżež wón k tym żónſkim ryczeſche.

Póndżelu 20. měrza dżěchmy najprjódzy na tſěchu naſcheho wobydlenja a dachmy ßebi wot rektarja teho ßameho kraßnoſcże měſta a jeho wokolnoſcże pokaſowacz. Jeruſalem, po żidowſku „Jeruſchalajim" a wot Arabſkich „El Kods" to je: ßwjate měſto pomjenowany, poſběhuje ßo na wyſchinje, k efraimſkim horam ßkuſchażej, bjes kidronſkim a benhimomſkim dołom jako naturſka twjerdżiſna, kotraż je pak wot wyſchſchich horow wobdata. Jeruſalem leži něhdże 2500 ſtopnjow nad ßrjedżnoſemſkim morjom na ſchtyrjoch horkach, kiż rěkaja: Moriah, Zion, Akra a Bezetha, je koło wokoło ſ wulkej murju wobdaty a ma ſchtyri wotewrjene wrota, mjenujże jaffaſke k wjecżoru, damaſkowſke k połnozy, zionſke k połodnju a Schcżěpanowe k ranju. Wſchitke tute wrota ßo po khowanju ßkónża ſanknu a ßo hakle pſchi ſkhadżenju ßkónża ſaßo wotewrja. Jeruſalem je mjenujzy twjerdżiſna a je wot někotrych kompagnijow turkowſkich wojakow wobßadżeny. Haßow ma Jeruſalem jara wjele; wone ßu pak krótke, wuſke, maſane, najbole njepleſtrowane a mało wobydlene.

W Jeruſalemje ßu jenoż tſi torhoſchczo, jene wulke, kotrež haramſke torhoſchczo rěka, na kotrež pak Turkojo żaneho kſchesczijana a żida njepuſchcza, a dwě małej, mjenujzy pſched zyrkwju Božeho rowa a k ranju pſched citadellu.

Kloſchtrow je tam tójſchto. Najważniſche ßu: romſkokatholſki kloſchtr Franziſkanow, wulki grichiſki kloſchtr a armenſki kloſchtr ßw. Jakuba. Żidźi maja jenu wulku a někotre małe ſynagogi. Mohamedanſkim ßkuſcheja ſchěſcz wulkich a tſi mjeńſche moſcheje. Na haramſkim (prjedy templowym) torhoſchczu ſtej tej najwjetſchej a najrjeńſchej.

Měſto je do mohamedanſkeho, romſko- a grichiſkokatholſkeho, armeniſkeho a żidowſkeho wotdżělenja rosdżělene. Jeruſalem ma něhdże 24,000 wobydlerjow, bjes kotrymiż je 4000 kſchesczijanow a 5000 żidow. S europiſkich narodow ßu Grichojo a Italſzy najßylniſcho ſaſtupjeni. Proteſtantſka woßada liczi něhdże 250 ßobuſtawow a bjes nimi nimale 100 Němzow. Najhłowniſcha ryczˇ je arabiſka, hewak ryczi ßo tam grichiſki, italſki, franzowſki, jendżelſki, němſki, rußowſki a turkowſki. — Romſkokatholſzy mnichojo ßu najbóle romanſkeje narodnoſcże, Němzow je bjes nimi jara mało.

(Pſchichodnje dale.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdżenu ßrjedu bu wot towarſtwa Maczizy Sserbſkeje lětuſcha hłowna ſhromadżiſna wotdżerżana. Wobſchěrniſchu rosprawu możemy hakle ſa tydżeń dacz.

S Budyſchina. Miniſterſtwo wójny je wobſankko, ſo ma ßo tudy nowa wulka kaſerna natwaricz. Měſchczańſka rada a měſchczańſzy ſaſtupjerjo ßu teho dla radu ſkładowali, hdże by ßo tajke kaſerna twaricz měła a ßu ſkónczníe wobſanknyli, ſo ma ßo to na tych połach ſtacz,

kotryž ſesady Liebuſchiz fabriki k połnozy wot Göttjeſowe ježeſolijerni leža. Tute pola je měſto wot wſchelakich měſchczanow k temu kupiło.

Hacz miniſterſtwo wójny dotalnu, w ßamym měſcze leżazu kaſernu měſtu wotkupi, je hiſchcze jara njewěſte, hacz dotal wone ſ najmjeńſcha żanu pokhilnoſcz k temu pokaſako njeje.

S Budyſchina. (Ssudżenje nad Nikoldom. — Skónczenje ſe ſandżeneho cżiſka.) — Jako bu Nikold potom wot ßudniſkeho ſaſtojnika k Wiczaſowemu cżěku hicz nuſowany, dha tſi krócz ſ pjaſczu do jeho ramjenja ſtorczi, prajizy: „to je tón, kiž je mje huſto doſcz mjerſał.“ Hewak ßo Nikold prjedy żenje na Wiczaſa wobcżežował njeje, dokelž měnjeſche, ſo jemu to tola niczo pomhacz njebudże. Wón běſche też dołho w tym, njewěſty, hacz dyrbi Wiczaſa ſaraſycz abo ßebi ßamemu żiwjenje wſacz, napoßledku pſchińdże pak k temu wobſanknjenju, ſo runy pucz do hele pſchińdże, hdyž ßebi ßam żiwjenje wosmje, a ſo budże teho dla lěpje, hdyž Wiczaſa ſkónzuje, pſchetoż tutón hrěch mohł ßnadź wón tola hiſchcze wotpokucżicz.

Wiczas bě hižom huſto ſ cżežkim jaſtwom khoſtany a běſche njerodny, worakawy, wopiły cżłowjek, bjes tym ſo ßwědkojo wo Nikoldże ßwědczachu, ſo je wón kóżdy cżaß pobożny dobrocżiwy, ródny, pilny a pſhecżiwo kóżdemu pſhecżelniwy cżłowjek był.

Po lěkarſkim wuprajenju je Wiczas na te rany, kotrež je jemu Nikold ſaßadził, wumrjecz dyrbjał. Hewak dachu lěkarjo k wjedżenju, ſo je Nikold tehdy jara ßłabeho roſoma był.

Pſchißażnym ßo ßlědowaze praſchenja prjódkpokożichu: 1) „Je wobſkorżeny winowaty, ſo je 19. oktobra 1868 wobydlerja gmejnſkeje khěże Wiczaſa na Żidowje, we wotpohladanju, ſo chże jeho ſkónzowacz, ſe ßekeru wjazy krócz do ſchije rubnył a jeho pſches to ſkónzował?“ 2) „Je wobſkorżeny winowaty, ſo je tole ſ pſchemyßlenjom ſcżinił?“ 3) „Je dopokaſane, ſo wobſkorżeny pſchi wumjedżenju tuteho ſkutka pſchi połnym roſomje był njeje?“ Statny ryczník żadaſche, ſo by ßo na wſche tute tſi praſchenja „haj“ wotmolwiło, Nikoldowy ſakitowar, ryczník Thiel, pak roſeſtaja, ſo wobſkorżeny bole ßobużelnoſcz dyżli hidżenje ſaßkuži, ſo tón njeſkutk ſ pſchemyßlenjom wobeſchoł njeje, ale jenoż w rosmjerſanju, k czemuż je jeho khorowatoſcz cżěrita, a ſo wón po prawym pſchi wumjedżenju ſkutku wjedżił njeje, ſchto cżini.

Pſchißażni wotmolwichu na wſche tſi praſchenja „haj“ na cżoż ſtatny ryczník Petri żadaſche, ſo by ßo wobſkorżeny po ſakonu khoſtał, ryczník Thiel pak proſcheſche, ſo bychu ßudnizy po miłoſczi ßudżili, dokelž je ßo wobſkorżeny ßwojeho pſcheſtupjenja ſjawnje a ſ roskaczom wuſnał a je njeje ſe ſkoſcze wutroby, ale dla woßebnych wobſtejenjow wobeſchoł.

Ssudnizy potom Nikolda k 8lětnej khoſtarni (Zuchthaus) wußudżichu.

Naſajtra 13. měrza bu wot pſchißażneho ßuda potajne poßedżenje wotdżerżane a Michał Nowak ſ Łuha wopacżneje pſchißahi, kotruż jemu winu dawachu, ſa ßwobodneho wuprajeny.

Pondżelu 15. měrza bu F. A. Hennig ſe Żitawy, kotryż bě nuſowaneje njepozcżiwoſcze dla wobſkorżeny, w tajkim naſtupanju też ßwobodneho ſa wuprajeny.

Dale bu na tym ßamym dnju wobydleŕ gmejnſkeje khěże J. A. Petzold ſe Schěrachowa dla ſnamjeniteho paduchſtwa k 10lětnej dżěłarni (Arbeitshaus) wotßudżeny.

Wutoru 16. měrza jednaſche pſchißażny ßud w naſtupanju teho, ſo bě ßukelnik J. G. Günther ſ Kodersdorfa pola Rosborka kranył a ßo ſ jaſtwa wudobycz pytał, a bu wón k 8lětnej khoſtarni wotßudżeny. Günther běſche hižom prjedy wſchelakich paduchſtwow dla někotre lěta w jaſtwje pobył.

Ssrjedu 17. měrza bu A. T. E. Frieſa ſ Wjeleczina jebanſtwa dla k 3 lětam 6 měßazam khoſtarnje wotßudżeny a naſajtra 18. měrza ſpósnachu pſchißażni, ſo je J. E. Schönowa ſ Ohorna dwojeje wopacżneje pſchißahi winowata, czehoż dla ju ßudnizy k 2 lětomaj 4 měßazam khoſtarnje wotßudżichu, jeje muż pak, J. G. L. Schöna bu jebanſtwa, kotrež ßo jemu winu dawaſche, ſa ßwobodneho wuprajeny.

S Małeho Łubuſcha pola Wojerez. Dżeń 29. měrza t. l. wudyri tudy ¼12 hodżinow w nozy pola khěżnika Jurjanza, pomjenowaneho Pjetſchika, Boži woheń, kotryż niz jeno Jurjanzowe, ale też wſcho wobßeżeńſtwo khěżnika Swata, każ też hródż a bróżeń khěżnika Mróſka do procha a popjeła pſchewobrocżi. Woheń je najſkerje ſakożeny. H. St.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Martha Hedwiga Eliſa, Ernſta Roberta Adama, měſchczana, khěżerja a mydkarſkeho miſchtra, dż. — Jan Ernſt, Korle Bohuſława Ernſta Schrötera, kowarſkeho miſchtra w Fiſcherez papjerniku, ß.

Michalska cyrkej: Ernſt Fedor, n. ß. pod hrodom. — Marja Minna, Jana Miczki, murjerja na Żidowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 21. měrza: Ernſt Moritz, Moritza Ferdinanda Günthera, formarja w żeleſolijerni a wobydlerja na Żidowje ß., 1 l. 17 dn. — Hana Bjedrichowa, khěżkarka w Brěſowje, 73 l. 11 m. 9 d. — Hana Thereſia, Hana Bohuměra Mehle, khěżerja a murjerja na Żidowje, dwójniſka dż., 1 m. 16 d. a 23. Jan Bohuměr, teho ßameho dwójniſki ß., 1 m. 17 d. — Hańża rodż. Hołbjanez, Handrija Pjetſchki, khěżerja-wumjeńkarja na Żidowje, mandżelſka, 60 l. 4 m. 5 d.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Ludźom ßo pschi ßwinjorěsanju druhdy hubjenje seńdźe.

Mots Tunka. To drje je možno; ale schto dha pak měnisch?

H. D. W Drěn ..... rěsasche wóndanjo jedyn burik ßwinjo. Jako běchu kołbaßy hotowe, połoźi je rěsnik na desku, a dźěsche s burikom poßwaczicz a schkleńczku swróczicz. Pschi tym pak khětro hłuboko do schkleńczki pohladnyschtaj.

M. T. To wschak ßo někotremužkuliž tak seńdźe.

H. D. A jako chzysche potom burik kołbaßy na tej deszy do pinzy donjescz, kotraž je pod bróžnjn, dha so sta, so wón desku puschczi: kobłaßy ležachu w błocze, deska na nich a wón ßam ßo na desku wali.

M. T. Na tajke njesbože tola! Ale schto dha dale?

H. D. Nó, jeho žona pschiběža, pomhasche jemu te rosmjeczene kołbaßy s błóta sběracz, dowjedźe muža do khěže a hrabny kij.

M. T. A schto ßo dale sta?

H. D. To ja widźał njejßym, myßlicz pak ßebi móžu.

M. T. Ach tak ..... O tón wbohi burik!

H. D. Hdyž ja rano s łoža stanu,
Dha najprjedy hladacz du,
Hacz ßu moje hołbje horje
Abo hacz schcze wone spju.
Hołbjam ßym ja dobry :,:
Hołbje te ja lubo mam.

M. T. Hołb to pak tež je pěkne skoczatko.

H. D. Ale teho dla ma pak tež tejko pscheczelow, prawych a njeprawych.

M. T. Kak dha njeprawych?

H. D. Hlaj, hdyž masch rjaneho ßanza, dha hladaja ludźo sa tym, kak bychu jeho czi wotwjedli. Tak ßo wóndanjo jenemu hołbjerjej dźěsche; wón jedyn dźeń hladasche a hladasche, hdźe je ßanz, ale ßanz bě prjecz. To pak bě tola jara mjersaze, woßebje dokelž mějesche ßanczka młode. Wysche teho běsche tón ßanz tež teho dla pomnjecza hódny, dokelž bě psched někotrymi lětami pschi wulkim wohnju žiwy wostał.

M. T. Ale hdźe bě ßo tón ßanz pschepanył?

H. D. Nó jedyn dobry pscheczel bě jeho popanył a s nim do Budyschina hnał, so by jeho tam pschedał. Duž ßo tón hołbjeŕ sa tydźeń tež do Budyschina poda a tam wo prawdźe teho ßanza na wikach namaka. Wón jeho khětsje rucza sa drohi pjenjes kupi a czěrjesche wjeßoły s nim domoj.

M. T. A ßanczka a młode ßu wěscze tež njemało wjeßele měli.

H. D. To ßo wě.

Wuczomnik pytany.

Sa jene kolonialne a spirituoßowe khlamy ßo ßyn sprawnych starschich, s nusnymi schulskimi wědomnosczemi wuhotowany a, jeli móžno, ßerbskeje rycze mózny, jako wuczomnik pyta. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Ssłanjowa aukzia.

Ssrjedu 7. haperleje budźe ßo ßłanje wot něhdźe 5 korzow pola (ßamón moch) w khójnach, pschi ßamym puczu bjes Bělczezami a Hruboczizami ležazych, po parzellach na pscheßadźowanje pschedawacz. — Sapoczatk po połdnju w 2 hodźinomaj.

J. Rěsak.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólčazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczišnach

w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznuněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže měješche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy čo. 432/74 po 1 ſkhodže,
ſ napſchecża k. konditarja Donatha.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcže

(Assicurazioni Generali),

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 ſchěßnakow, 26 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wóhnjowu ſchkodu;**
b) **kubła na drohach** pſche **transportnu ſchkodu;**
c) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze.**

Towarſtwo wupłaczi w lěcže 1867 ſa 14,298 ſchkodowanjow ſummu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 ſchěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
w Ketlizach: **Korla Auguſt Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Schleſyńſke wohenſawěſczaze towarſtwo we Wrótßławju.

Rukowazy kapital wot 3 millionow toler pruſk. kouranta.

Tuto towarſtwo ſawěſczenja pſche wóhnjowe ſchkodowanje w měſtach a na wßach na hibite wězy horjebjerje a to po wſchomóžno tunich prämijach, hdyž ßo **žane** dopłaczowanje njeſtanje. Pſchi ſawěſczenju na wjazore lěta ßo wulke dobytki ſkicza.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary ßu pola podpißaneho agenta kóždy czaß darmo doſtacz a budže wón kóždemu wſcho wukaſowacz, ſchtož je pſchi ſawěſczenju trjeba.

W Maleſchezach 1869.

Jan Wehla, agent.

Sſłanjowa aukzia.

Schtwórtk 8. haperleje budže ßo w Sřeſchinje ßłanje na pſcheßadzowanje pſchedawacz. Sapoczatk dopołdnja w 9 hodžinach.

E. a T. Janaſch.

Jedyn por mało trjebaneho kucžoweho gratu je pola podpißaneho tunjo na pſchedań. — Wot njeho ßo tež jedyn wucžomnik pyta.

W Budyſchinje.

Emil Siebeck,
rymarſki miſchtr na žitnych wikach.

Lěkarske ßwědczenje wo dopokasanej hojazej mozy Dr. med. G. C. Kocha

universalneho žołdkoweho hórkeho palenza.

(Magenbitter.)

Mi hižom dawno snaty **Dr. med. Kochowy universalny žołdkowy hórki palenz** je **pschekraßny hojazy ßrědk** psche **žołdkowu ßłaboscz** a psche **delnožiwotne boloscze**, s njeje nastawaze. Ja móžu jemu wulku hojazu móz w taikich boloscżach pschipißacz a ßo wone pschi jeho nałožowanju po krótkim cżaßu sacżěrja.

Osterode, 23. meje 1869 Dr. med. **Dedekind.**

Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl.

w Budyschinje knjes **Wilh. Jacob,**
w Lubiju knjes **F. H. Mücke,**
w Kamjeńzu knjes **Herm. Kästner,**
w Žitawje knjes **Reinh. Werther,**
w Nowosalzu knjes **Rich. Bamberg,**
w Biskopizach knjes **Bernh. Kunza.**

Memelske a rigaske lane ßymjo,

kotrež je jene lěto wotpocżnyło, teho runja **schlesynske lane ßymjo** w měchach mam ja wschědnje w Budyschinje na žitnych wikach pola korcżmarja Lehmanna a hewak tež kóždy dżeń pola mje doma w Trjebjenzach najtunischo na pschedań. **Korla Libscha.**

Hischcże žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscże dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcżežnoscże brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Poßleschczowe pjerje pschedawarnja

wudowy Frödoweje na rybjazej haßy

porucża wubjerk noweho a trjebaneho poßleschczoweho pjerja, kaž tež poßleschcża a lubi pschi sprawnym poßłuženju wschomóžno tunje płacżisny.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscż) sahoji

specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100 sahojenych.

Jena khěža

se sahrodku je sa jenu familiju dżěłacżerskich ludżi na pschedań. Hdże? to je shonicż we wudawarni S. Now.

Nowopaleny kalk

je w Lorenzez kalkpalerni w Cunnersdorfje pola Shorjelza stajnje na pschedań a ßo po snatych tunich płacżisnach pschedawa.

Khěžniska žiwnoscż cżo. 4 w Ruhethalu pola Noweje Wßy n. Sp. s 3 korzami dobreho pola a něhdże s 1 kórzom stejazych wyßokich khójnow je se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shónicż pola wobßedżerja tam.

Kublerka **Madlena** ženjena **Freundowa** w Jiłozach je mi porucżiła

nowu žiwnoscż,

kotruž je wona s wjetscheho dżěla twarjenjow a sahrodneje parzelle no. 31c a s parzellow no. 244b, 245b a s 1 kórza areala parzelle no. 245d a s parzelle no. 246y, wscheje ležomnoscże do hromady

2 akraj 201 kwadratnych prutow

wopschijazu a se 47 dawkskimi jenoscżemi napołoženu, sałožiła, pschedacż.

Ja ßym k temu

dżeń 14. haperleje 1869

popołdnju w 3 hodżinach

jako termiju, kotruž chzu we Wicżasez hoscżeńzu w Jiłozach wotdżeržecż, postajił a pscheproschuju na kupjenje smyßlenych, na spomnjenu termiju pschińcż a ßo se ßadżenjemi na pschedajomnu žiwnoscż wobdżělicż.

Wuswolenje bjes kupowarjemi pschedawarzy wuměnjene wostanje a ßu pschedawanske wuměnjenja w mojej dżěłanskej stwě kóždy cżaß nawjedżicż.

Rycżnik **Ernst Rychtař.**

Na wocżomaj bědnym

je **ßwětosnata w skutku prawa**

Dr. Whitowa wodżicżka sa wocżi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringskej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje porucżicż.

Jej ßu najwyscho wjerchowske konceßije spożcżene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepschetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, schtož tyßazy wopißmow dopokasuje. Porucżenja wobstara knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Ssławu móže ßebi jenož snamjenity artikel dobycż.

Cżescżeny knjes Ehrhardto! Dokelž ßmy ßłyscheli, so scże hižom wjele ludżom wot bědnoscże wocżow psches Waschu **Dr. Whitowu wodżicżku** pomhali, dha Waß proschu, mi tu ßamu tež poßłacż

Schlüchtern, 31. měrza 1868.

Philipp Baist, korbař.

Sstanjowa aukzia
na jeschiczanskim reviru.

Pondzelu 12. haperleje t. l. rano w 9 hodzinach budza sso pschi zuczu do Wulkeje Dubrawy wjazore sta bromadu nakopaneho lessoweho skanja pod nekotrymi wumenjenjemi sa hotowe pjenjesy na pschessadzowanje pschedawacz.

Sswój skład

wot czerwjenobukowych klinow, tsjeschnych kschindzelow a tsjeschnych schpjenow, kaz tez katow, deskow, pfostow a twarskich drjewnow a t. d. we wschelakich dokhoschzach a tokstoschzach dowola sebi czeschzenym Sserbam pschi potrjebje po tunich ale twjerdych placzisnach najlepje poruczicz.

W Budyschinje, 27. merza 1869.

C. G. Fröda, czessliski mischtr.

Czeschzenym Sserbam Budyschina a wokolnoschze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so sym tudy

kaschczowy magazin

wotewrik a poruczam pschi potrjebje kaschcze wschitkich wulkoschzow a se wschelakeho drjewa po najtunischich placzisnach.

Ja wo dobroczjiwe wobkedzbowanje proschu.

Otto Hübel, tyscherski mischtr
325 na resnischej haßy 325.

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so mam tez letßa

memelske a rigaske lane zymjo,

kotraz je jene leto wotpoczynko, kaz tez **schlesynske lane zymjo** w mechach wschednje w Budyschinje na zitnych wikach pola korczmarja Lehmanna a hewak kozdy czaß pola mje doma we Wadezach najtunischo na pschedan.

J. A. Lelanz.

Wosjewjenje.

Dobru jedznu a tez skoczazu zol ma we wjetschich kaz tez mjenschich dzelbach a po wschomozno tunjej placzisnje stajnje na pschedan

Jurij Petschka w Hodziju.

Dokelz je mje pschißazny sud wot wopaczneje pschißahi, kotruz mi winu dawachu, swobodneho wuprajik, czuju so nuczeny, mojemu prawisniskemu pomoznikej a sakitarjej, knjesej ryczniker **Höckner** sen. w Budyschinje, psches kotrehoz prózowanje a pschesswedczazu ryczniwoscz spomnjeny prozeß tak derje wupany, moj najwutrobnischi dzak s tutym sjawnje wuprajicz.

We Lusy 27. merza 1869.

Michał Nowak.

Jedyn krumjazy wós, tez se zitnymi reblemi, jedyn pluh a dalschi ratarski grat, kaz tez neschto bernow k jedzi a k symjenju su na pschedan w Delanach czo. 1.

Jena **kowarnja** w blischoschzi Budyschina, jeli mózno s kruchom pola, so wotnajecz pyta. Wot koho? to je shonicz w Haschiz haßy (Goschwitz) w Budyschinje czo. 723.

Khosej

punt po 66, 72, 80, 90, 100 np. a t. d.
rajß punt po 18 np., 20 np. a t. d.,

cigarry

25 schtuk 25, 35, 40, 45, 50, 55, 60 np. a t. d.,

palenz

wschitkich druzinow najtunischo poruczja

Rudolph Hölzer
na rozku serbskeje a schulerskeje haßy.

So bychmy po mozhnoschzi ruczje nasch sylny

cigarrowy skład

wurumowali, dha pschedawamy netko cigarry po ponizenych placzisnach.

Berger & Handrick na zitnej haßy.

Elektromotoriske schijnosubowe powjaski

s elektromotoriskeje fabriki **Albina Zella** w **Awje**, jenicznki dopokasany srédk sa to, so dzeczom subczki lohko a bjes bolosczow pschindu a so sso subowe widlischcza, kiz su husto jara straschne, na mesczje wotstronja, ma schtuku po 15 nßl. prawdzjiwe na pschedan

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje.

Lotteria.

Pondzelu 12. haperleje sapoczinje so czehnjenje poßlenjeje (5.) klaßy netczischeje kralowskeje sakskeje krajneje lotterije a so ja czeschzenym Sserbam k tej samej s rjanym wubjerkom ⅛, ¼, ½, ¹⁄₁ losow najpodwolnischo poruczam.

C. F. Jäger sen.
na swonknej lawskej haßy czo. 801.

W mlynje w Nadzanezach su nekotre kopy rzaneje skomy na pschedan. Wscho blischsche je pola podpißaneho shonicz.

August Urban, sejlerski mischtr
w Budyschinje.

Dzeczaze woschczki, sa 4 tolerja a drozscho, kaz tez **korby** a **korbarske dzelo** wschitkich druzinow po najtunischich placzisnach poruczja

Na Zidowje. **M. A. Bartusch**,
korbarski mischtr.

Sahrodniska zhiwnoscz czo. 28 w Bresynje pola Huczinu se 16½ korzow pola a luki a se 176,₆₀ dawkskimi jenosczemi napokozena, je se swobodneje ruki na pschedan. Wscho dalsche je shonicz pola wobsedzerja tam.

Jena familia dzelaczerskich ludzi, kotraz wobydlenje darmo dostanje, so k 1. meje na knjezi dwór w Hownjowje pyta.

Kamjenjomezkarjo a murjerjo moza pola podpißaneho dzelo dostacz. **Gustav Marcha**, murjerski mischtr.

Katholski Posoł czo. 7 je wuschoł.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 15. — 10. haperleje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Jerusalem a jeho wokolnoscze. — Rosdźěl bjes studźenej a tołczenej kosczinu. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wulkeje Dubrawy. S Hucziny. — Pschilopk. — Spěwy. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedźenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedźa sa nje na druhe schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadźa. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

3. haperleje 1869.

Dowoz: 7567 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	5	17	5	5	5	—	5	20	—	5	12	5
Rožka	4	7	5	4	2	5	4	8	—	4	7	5
Jeczmjeń	3	27	5	3	20	—	4	—	—	3	27	5
Wowß	2	25	—	2	20	—	2	25	—	2	20	—
Hróch	5	25	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	20	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	26	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	25	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 25 nßl. a 16 tl. — nßl.
pscheńza 62—70 tl., rožka 50—52 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 9 tl. 25 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drôžschi.)

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 8. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 80⅞ (16 nßl. 1¾ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Najnowsche.

Madrid, 7. haperleje. Tudomne nowiny powjedaja, so je portugisijski kral Fernando depeschu na schpaniske ministerstwo poßłał, w kotrejž wón praji, so na žane waschnje schpaniski kral bycz nochze a so by teho dla bjes wužitka było, hdy bychu s Madrida poßelstwo k njemu poßłali.

Paris, 7. haperleje. Nowe ßejmske wolby směja ßo 23. meje.

Sakſka. Pjatk 2. haperleje chzyſche w Krakowje pjeczlětny Steglichez ßyn jenu ſchkleńzu w rězy Połcznizy wopkoknycz, pſchehlada ßo pak pſchi tym, ßo do wody padże a ßo tam tepi.

Pruſka kralowa w bliſchim czaßu na nětkotre dny na ſakſki kralowſki dwór na wopytanje pſchijědże.

Biſkop Forwerk je k ßwjedżenju 50lětneho měſchniſkeho jubileja bamża Piusa IX. njedżelu 11. haperleje w katholſtich ſakſkich zyrkwjach ßwjedżeńſke prědowanje, wulke Boże mſchě a ſpěwanje ambroſianſkeho khwaloſpěwa porucził.

Njedaloko Lößnitza je wóndanjo ſkakał Franz ſ Affaltera wo ſiwjenje pſchiſchoł. Jako bě wón mjenujzy do jeneje wudyppaneje dżěry něhdże 2 puntaj polvera naßypał a ßo polver potom po wěſtym czaßu ſapalicz nochzyſche, dżěſche Frank k tej dżěrje, ſo by wohladał, ſchto ßo to njeczini. W tym ßamym wokomiknjenju polver wutſěli a Frankej bu wot wotraženeje ſkały hłowa tak ſtraſchnje wobſchkodżena, ſo wón na měſcze morwy woſta.

W Falkenſteinje padże na tamniſchej żeleſnizy 5. haperleje wěſty Geipel ſ jeneje lowryje na koliju, jako czah hižom dżěſche a bu pſchi tym pſchejědżeny, tak ſo dyrbjeſche hnydom wumrjecz. Wón ſawoſtaji wudowu a pjecz dżěczi.

Miniſterſtwo ſnutskomnych naležnoſczow je pſchiſwoliło, ſo ßmě ßo ſa evangelſko-lutherſki diakonißynſti wuſtaw w měßazu haperleju hacz do měßaza ſeptembra t. l. domjaza kollekta ſhromadżowacz.

Jako wóndanjo pohoncz hoſczeńzarja Wobſta ſ Pozkowow na ſchußeju bjes Jaſońzu a Rynarnjach jědżeſche, bu wón wot jeneho zuſnika nadpanjeny, kiž jeho tko a jemu mězu wſa. Poſdżiſcho je ßo wunamkało, ſo je to reſerviſt C. A. Ryczeŕ ſ Tuczíz był, kiž pak w tu khwilu w Jaſónzy bydli. Wón je ßadżeny.

Jeho majeſtoſcz kral Jan je knjeſej hrabi Einſiedlej nad Minakałom a t. d. komthurſki kſchiž prěnjeje rjadomnje ſaßłużbneho rjadu ſpożczik.

Miniſter baron Frieſen a tajny radżiczel Dr. Weinlig ſtaj ßo do Barlina podałoj, ſo byſchtaj ßo na wuradżowanjach połnóznoněmſkeho ßejma wobdżělikoj.

Jako běſche prjedawſchi oberſt a kommandeur 1. jěſdneho regimenta, knjes ſ Beulwitz, kotryż je ßo hakle pſched krótkim czaßom penſionirowacz dał, na żeleſnizy pſchi ſaſtaniſchczu w Gößnitzu pola Altenburga ſ woſa wuſtupił a ßo potom ſaßo do woſa wróczeſche, bu wón wot jeneje lokomotiwy pſchejědżeny a tak ſtraſchnje ranjeny, ſo dyrbjeſche ſa krótki czaß wumrjecz. — To njeſboże bě ßo teho dla ſtało, dokelž bě wón pſchi ßwojim wróczenju na wopaczny koliju trjechił.

W Jaſońzy ßu ßo 4. haperleje rano w 3 hodżinach twarjenja faktora a thěžerja C. G. E. Lehmanna wotpaliłe.

Do Lipſka je ſańdżenu njedżelu 4. haperleje něhdże 18,000 zuſnikow na maßu pſchijěło. — S maßy ßameje pißaja, ſo ßo ßukno ſa lětnju draſtu derje pſchedawa a ſo je płaczíſna khětro horje ſchła.

Pruſſy. Połnóznoněmſki parlament je ſaßo w Barlinje w hromadu ſtupił a ßwoje dalſche wuradżowanje ſapoczał. Wón ſměje tež jedyn abo druhi dawk ſa dobry ſpóſnacz, to rěka, jeli budże ßo jemu to chzyczz; pſchetoż dokelž pjenjeſy ſa naležnoſcze połnóznoněmſkeho ſwjaſka njedoßahaja, dha chze ſwjaſkowa rada połnóznoněmſkim krajam nětkotre nowe dawki napokłoczicz a to pjecża na ſpiritus abo na tobak. Hacz pak budże ſwjaſkowa rada tajke dawki w parlamencze pſchecziſchczecz móz, to ßo wulzy praſcha, pſchetoż w parlamencze je wjele palenzpaleŕſkich kublerjow a hiſchcze wjele wjaz tobakkurjerjow. — (Hdy by ßo tejko wójſka njedżerżało, dha tež njeby żadyn nowy dawk trjeba był.)

Miniſterpſchedßyda hrabja Bismark je ßo 2. haperleje ſaßo do Barlina wrócził.

Dr. Stroußberg je wot pruſkeho krala krónſki rjad 3. rjadownje doſtał, dokelž je ßo pſches twarjenje wſchelakich żeleſnizow ſa kraj wużitny wopokaſał.

Na barlinſko-wrótßławſkej żeleſnizy je bjes Erknerom a Fürſtenwaldom w nozy wot 5. k 6. haperleje czah pſches to njeſboże měł, ſo lokomotiwa ſ kolije wuſkoczi. Lokomotiwowjedżeŕ bu ſaraženy a czahowjedżerjej buſchtej wobej noſy wotjědżenjej. Wot pucżowarjow — a bjes nimi běſche tež pruſki prynz Albrecht młódſchi — njeje nichtón k njeſbożu pſchiſchoł. Wina tajkeho njeſboża je to, ſo bě nětkajki ſtóſtnik jenu dołhu żeleſniczzu ſchěnu na koliju położił.

Awſtria. Nětkotre nowiny ſ nowa wudawaja, ſo budże wobleżenoſcz abo wojerſke knjejſtwo w Praſy 24. haperleje jako na tym dnju, hdżež je ßo khěžor woženił, woſtronjene. (Mózno abo tež niz.)

W Jaroßławje (w Galizyji) ßu ßo kſchesczijenjo ſe tamniſchim żidami ſwadżili a je tam teho dla wjele pukow było, tak ſo je dyrbjało wójſko měr bjes woběmaj ſtronomaj czinicz.

Kanzleŕ hrabja Beuſt je ßo do Peſchta k khěžorej podał, ſo by ſ nim nětkotre dny dżěkał.

Italſki kral je khěžorej Franz-Joſefej ßwój najwoßebniſchi rjad (dell' Annunziata) ſpożcził a jón general Sonnaz do Wina pſchinjeße.

General Marojczicz je ſa kommandanta měſta Wina pomjenowany. Wón bě hacz dotal w Gratzu.

Dleżſchi czaß winſke nowiny wo tym powjedachu, ſo budże ſkónczenje na měſto miniſterpſchedßyhy wjerſcha Auersperga, kiž je hižom dawno ſe ßłużby ſtupił, nowy miniſterpſchedßyda poſtajeny a mjenowachu wſchelakich mużow jako tajkich a bjes nimi tež generala Gablenza, — ale hacz dotal ſe wſchěch tutych ßłowow hiſchcze żadyn ſkutk naſtał njeje.

Franzowſka. Lěwizarjo franzowſkeje druheje ko-

mory ßu w poßleńſchich dnjach wſchelake jara wótre rycże pſcheczíwo nětczíſchemu franzowſkemu knjeżerſtwu a jeho ſkutkowanju dżerżeli, ale wjetſchina je na khěżorowej ſtronje a ta jemu wſcho pſchiſwola, ſchtož ßebi wón żada.

Franzowſke nowiny pak w tu khwilu ſaßo jedyn raß jara měr prědują, prajizy, ſo niczo njeje, ſchtož by w nětczíſchim czaßu khěżora Napoleona k wójnje nawabicz mohło.

Schpaniſka. Wóndanjo je miniſterſtwo wobſanknyło, ßejmej tón namjet ſtajicz, ſo by wón portugiſiſkeho krala Fernanda ſa noweho ſchpaniſkeho krala wuſwolik. — (Někotre nowiny chzedża wjedżecz, ſo ßo Fernando ſarjeknje a ßo na ſchpaniſki thrón njeßynje, dokelż ßu Portugiſojo jara pſcheczíwo tomu.)

Ruſſowſka. W tu khwilu ßo w Moſkwje wulka archäologiſka ſhromadżiſna wotdżerżuje a je tam na nju wjele ruſkich ſtarożitnoſtarjow (archäologow) a něſchto tajkich ſ druhich ßłowjanſkich krajow pſchijěło.

Grichiſka. Kral a kralowa ſtaj ßo na kupu Korfu pſcheßydlijoj a chzetaj tam hacz do ſapoczatka lěcza woſtacz.

Belgiſka. Miniſter Frère-Orban je ßo do Pariſa podał, ſo by tam wſcho, ſchtož je hacz dotal winu k njepſcheczelniwoſczi bjes Belgiſkej a Franzowſkej dawało, do cziſta wuhładkował.

Jeruſalem a jeho wokolnoſcze.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokraczowanje.)

Jako běchmy ßebi ſ tſěchi putniſkeho domu měſto Jeruſalem dołho doſcz wobhladowali a ßebi wo nim powjedacz dali, ſchtož je pomnjecza hódne, podachmy ßo (mjenujzy ja a dwaj druhaj ruczowarjej) na dalſche wobhladowanje. Najprjódzy dżěchmy do bazarow, to je do tajkich měſtnoſczow, hdżež pſchekupzy wſchelake twory pſchedawaja, ſo bychmy pjenjeſy wumělili a ßebi někotre maliczkoſcze kupili. Potom krocjichmy k Schczěpanowym wrotam. W tutym wotdżělenju měſta wojowachu romſzy wojazy ſ woblehnjenymi żidami wo tempel a hród Antoniu.

Prjedy hacz jedyn do wrotow ſtupi, je wjelbowany nutskhod na haramſke torhoſchczo widżecz, to je to torhoſchczo, hdżež něhdy żidowſki tempel ſtejeſche a hdżež ßu Mohamedanſzy potom wulku moſcheju natwarili.

Jako ſ wrotami wuſtupich, wolijowa hora pſched nami leżeſche. S tſjomi nimale kulojtymi wjerſchkami poſběhuje ßo wona wyſche kidronſkeho abo joſafatſkeho doła. Ssrjedżny wjerſchk, kiż ßo něhdże 500 ſtopnjow nad rěcznischczom Kidrona a 100 ſtopnjow nad najwyſchim punktom Jeruſalema poſběhuje, je prawdżiwa wolijowa hora; jeje połnózny wjerſchk rěka viri Galilaei to je: mużojo Galilejſzy, pokodniſchi pak hora pohorſchka. Zyła hora je na hodlerja ſ wupſchěſtrjenymaj kſchidkomaj podobna.

Nam pokaſowachu pſched wrotami najprjedy to měſtno, hdżež ßu Schczěpana kamjenjowany. — Na tym brjohu joſafatowiho doła, kotrež je tu ſtronu měſta, ßu po dlu měſtoweje murje rowowe kamjenje Mohamedanarjow widżecz, na druhej ſtronje pak k podnoham wolijoweje hory kamjenje żidowſkich rowow. Żidźi a Mohamedanarjo měnja, ſo budże tudy ßudny dżeń wotdżerżany. Haj poßleńſchi pokaſuja to měſto, hdżež budże tehdy Mohamed na konju ßedżo ludy ßudżicz.

Po někotrych krocżelach na hornej kromje doła dże pucz jara nahle dele. Jedyn jeniczki móſt wjedże pſches Kidronowe rěcznischczo, kotrež je pak najbole bjes wody, a na druhej ſtronje pſchi ßamym moſcze je jena khoſejowa korczmiczka. Tudy dachmy ßebi ſchalku khoſeja porjedżicz. K lěwizy pucza leži podſemſka zyrkej rowa ßw. Marje, jeje mandżelſkeho a jeje ſtarſcheju, a pódla je tež jena podſemſka zyrkej k dopomnjeczu na to, ſo je ßo tam Khryſtus krej poczik. My dachmy ßebi wobej zyrkwiczży pokaſacz a podachmy ßo wot tam do dwora Gethſemane, kiż je ſ murju wobdaty, franziſkanſkim mnicham ßłuſcha a něhdże 100 krocżel k prawizy wot kidronſkeje rěki leži. Woßom ſtarodawnych wolijowzow (wolijowych ſchtomow) poſběhuje ßo wyſche murjow, ſnutskomna měſtnoſcz je do kwětkojteje ſahrody pſchewobrocżena, a ſtražnik (wajchtař) ſahrody, pſcheczelniwy mnich, wobdari naß ſ wolijowzowymi kopjenami a ſ kwětkami.

Na to podachmy ßo na wolijowu horu. Wjele wolijowych a janſkokhlěbowych ſchtomow, każ tež żitne ßo ſelenjaze hona dachu jej lubosny napohlad a ſwjeßelichu naſchu wutrobu. Jako běchmy pak do mohamedanſkeje, něhdże ſ 30 hubjenych hětow wobſtejazeje wßy pſchiſchli, kotraż na wjerſchku hory leži, dyrbjachmy pſched wulkej mnohoſczu wulkich a małych, rosterhanych a maſanych proſcherjow do khapałki zoſacz, kiż je tam k dopomnjenju na Khryſtußoweho k njebju ſtpiczu natwarjena. Tuta khapałka abo wjele wjaz moſcheja je na roſpadankach a ſ roſpadankow teje zyrkwje natwarjena, kotruż bě tam macz khěżora Konſtantina ſałożiła, a w njej tak derje Mohamedanarjo każ tež kſcheſczijenjo ßłużbu dżerża.

Minaret (tórm abo wěża) tuteho Bożeho domu poſkicza najwobſchěrniſchi roſhlad na kruch Bożeje ſtwórby, kiż je wěſcze najwoßebniſchi na zyłej ſemi. Wot ſażneje mkodoſcze běſche teho dla moje horze pożadanje, ſ wyßokoſcze wolijoweje hory pohladacz na ßwjaty kraj ſ tym měſtom, wo kotrymż hižom Jeſaias praji: „ſ Ziona ſakon wuńdże a Knjeſowe ßłowo ſ Jeruſalema.“ Pſches Bożu hnadu bě ßo mi ſkónczńje moje pożadanje najrjeńſcho dopjelniło.

K ranju a pokodnju leżachu pſchede mnu ſchěre puſte horki rostorhanych kwarantaniſkich horow, wokamjenjenym mórſkim żołmam ßo runajo. Sady nich w dolinje běchu ſchěroſelene brjohi Jordana w jerichowſkej runinje widżecz

a dale k prawizy błyschcza ßo wody morweho morja. Wyſche njeho poſběhuja ßo moabſke hory, ſ kotrychž najwyſcheho wjerſchka Mójſaß pſched ßwojej ßmjerczu na kraj Božeho ßlubjenja hladaſche. K krótkemu wjeczoru widżachmy refaimſku runinu a hacž do bethlehemſkeje strony. K wjeczoru a k połnozy bě wuhlad na to waſchnje sadżěwany, ſo njebě niczo widżecz, hacž někotre wjerſchki samariſkich horow a mizpaſka ſtroża (Warte), kotraž naß na Samuela dopomina. — Sa to pak ßo pode mnu k wjeczoru Jeruſalem rospſchěſczeraſche. — Jedyn widżi najprjódzy ſelene templowe torhoſchczo, hdżež ßo wote mnje hižom ſpomnjenej moſcheji poſběhujetej. S czíſchczeńzy wu kich a małych, běroſchěrych twarjenjow ſ płonymi tſěchami a kulotwarjami armeniſki a grichiſki kloſchtr ſ zyrkwju Božeho rowa wyßoko wuſtupuje. Wjazore minaretY, jenotliwe wyßoke ſchmrěki a palmy tón wobraß porjeńſchuja, kotryž kóżdeho zuſnika wotczakowanje pſchetrjechi.

W mojej wutrobje běſche czicho a w mojej duſchi radoſtne, jako běch tu najßwjeczíſchu krajinu zykeje ſemje pſchehladał. Połny pokornoſcze, luboſcze a dżaka pſcheczíwo mojemu Knjeſej a ſtworiczelej, czehnjech ja wjeßokeje myßle dele do Bethanije. Tuto měſtno leži k ranju wot Jeruſalemu poł hodżiny wot wjerſchka wolijoweje hory we wuſkej dolinje. Tamniſchi khudżi wobydlerjo pokaſachu nam to měſto, hdżež ßu pjecza Lazarowy dom a khěže jeho ßotrow ſtake. Woni dowjedżechu naß do Lazaroweho row, do kotrehož dyrbjachmy něhdże 20 ſkhodżeńkow dele hicz. (Pokracžowanje.)

Rosdżěl bjes ſtudżenej a tołczenej koſczinu.

Koſczina (Knochenmehl) wobſteji ſe wſchelakich wutkow (Stoffe), kotrež roſczenje roſtlinow jara pſchiſporjeja. My je tudy hakle mjenowacz nochzemy, ale pſchiſpominamy jenož na to, ſo w prjedawſchich czaßach tuk, w koſczach a koſczinje tczazy, też ſa tajki roſczenje pſchiſporjazy wutk dżerżachu. Tón pak niczo na roſczenje roſtlinow abo płodow njeſkutkuje, ale je wjele bole ſadżěwa, dokelž ßo ſ wuhlokißałym kalkom do njerospuſchczomneho kalkomydła pſchewobroczi, kotrež ßo ani wot powětra ani wot ßkónza roſeſtajicz njeda a tak ſkutkowanje koſcziny jara ſadżěwa.

Ssyre koſcze do polvera pſchewobroczicži, je jara czežko.

Dopokaſane je pak, ſo jenož **proch**drobna koſczina hnydom ſkutkuje, bjes tym ſo mjenje dróbna koſczina, woßebje koſczowe kruſchki, druhdy wjele lět w ſemi leži a ßo njerosßadži, tak ſo roſtliny żadyn wužitk abo mało wužitka ſ njeje czahnycz moża.

Dokelž nětko ßyre koſcze pſches tołczenje a mlěcze ßo żenje doſpołnje do drobneho polvera pſchewobroczicz njedadża a hewak też tuk, kiž je, kaž ſpomnichmy, roſczenju ſchkódny, w nich woſtanje, dha je ſtużena (gedämpft) koſczina ſkoro kóżdy ras lěpſcha, dyžli njeſtudżena.

Stużenje koſczow w tym wobſteji, ſo ßo ßyre koſcze w ßudobjach, twjerdże ſaczinjenych, pſches paromoz (Dampfkraft) tak ßylnje tłocza, ſo 35 puntow paromozy na kwadratny zol koſczow ſkutkuje. Pſches to ßo wſchón tuk ſ nich wuczíſchczi a je tak pſchihotuje, ſo móża ßo lohko do drobneho polvera pſchewobroczicz.

Tutemu ſtużenju ßo tón poruk czíni, ſo wone koſczom też dußyk (Stickſtoff), n. pſch. lěp abo klij wuczehnje, ale to ßo pak ſ zyła njeſtanje abo ßo jenož w małej měrje ſtanje, ſo móże ſchkodowanje w tajkim naſtupanju jenož jara ßnadne bycz.

Njeſtużena, to je, tołczena koſczina rosdżěli ßo wot ſtużeneje woßebje pſches to, ſo ma hiſchcze tuk we ßebi a ſo tak drobna njeje, kaž ſtużena koſczina, kotrejž je wyſche teho też wſchón tuk wuczehnjeny.

Najwjazy tych ßamych, kotſiž w Hornej Łużizy ſ koſczinu wikuja, pſchedawaja pod rukowanjom, to je, woni praja, kak wjele wot tych jenotliwych roſtlinu żiwjazych wutkow w jich tworje tczi, mjenujzy tejko a tejko dußyka, tejko a tejko foſforkißlika a t. d., a ſtajeja po tymle ßwoje pjenjezne płaczíſny. Na tajke waſchnje je w tajkim wikowanju kóżde jebanſtwo wotſtronjene, tola pak jenož potom, hdyž ßo kupowarjo dyß a dyß pſches pſchepytanje pſcheßwědczja, ſo te wutki w ſaruczenej měrje w koſczinje ßu.

So bych tym wopaczným myßlam, kotſiž někotſi hiſchcze pſcheczewo ſtużenej koſczinje maja, wotpomhał, ßym ja tele ryncžki lubym Sserbam k nawjedżenju napißał.

Handrij Lorenz.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Towarſtwo Maczizy Sserbſkeje, kotrež ßo wot lěta 1847 ßem ſ wudawanjom dobrych ludowych a nawukownych knihi ſa nawjedżitoſcz ßerbſkeho luda ſtara, mějeſche kaž druhe lěta też lětßa ßrjedu po jutrach ßwoju hłownu ſhromadżiſnu. Wona bu wotewrjena wot pſchedßydy k. ryczníka Rychtarja, kotryž najprjedy pſchitomnych (26 ßobuſtawow) ſ pſchihódnymi pſcheczelnymi ßłowami powita. Na joho poruczNoſcz czítaſche potom ſekretař towarſtwa, k. kapłan Hórnik, lětnu rosprawu wo ſkutkowanju Maczizy. Wažniſche powjeſcze teje ßameje běchu tele: Knihi, wot towarſtwa lětſa wudate, ßu: 1) Czaſopis ſ wudżěłkami wot Seilerja, Czěrle a Hórnika; 2) Protyka na lěto 1869; 3) Budař, jeho żiwjenje a wotkaſanje, kaž też wobſtaranje a poßwjeczenje jeho pomnika w Budeſtezach. Seſtajał H. Ducžman. Kniha w ſahrodniſtwje namaka ßo w czíſchczu, kaž też ſeſchiwk Czaſopiſa. Wubjerk je dale knihu ſakożił, w kotrejž ßo maczicžne naležnoſcze a wobſtejnoſcze roſeſtajeja a próſtwa ßo wupraja na wſchitke ßobuſtawy a pſcheczе-

low towarſtwoweho wotpohladanja, ſo bychu ſ podpißowanjom pjenjeżnych pſchinoſchkow domu Maczicy Sserbſkeje ſpěchowacz chżyli, w kotrymż by towarſtwo ſa żebje a żwoje ſběrki (knihownju, ſtarożitnoſcze, pſchirodniny) doſtojny pſchebytk doſtako. Sawěrno, ſ tym by dżěławoſcz naſchoho towarſtwa a cżeſcz Serbowſtwa żo wo wjele poſběhnyła! Lětſa żu do Maczicy pſchiſtupili: k. murjerſki miſchtr Wendler ſ Budyſchina, k. piwarz Faſter ſ Prahi, k. gymnaſiaſt Měrczink ſ Bělcżez (w Praſy), wjeßna knihownja w Hermanezach, k. kubleŕ Skop ſ Kſchiweje Borſchcże, k. pſchekupz Lorenz ſ Pomorz, k. Anatol wjerch Gagarin ſ Odeſſy, k. Ceumern ſ Peterburga a k. diakonus Urban ſ Klukſcha. (Ssobuſtaw może, każ je ſnate, kóżdy bycz, kotryż lětnje 1 toleŕ 10 nßl. do pokładnizy płaczi. Sapißanje wobſtara k. pſchekupz Jakub jako pokładnik a kapłan Hórnik hako ſekretaŕ towarſtwa. Wudate knihi móża żo pola k. Jakuba wotebjeracz abo po poſcze abo knihikupſkim puczu.) K wuczenym towarſtwam, kotrez knihi naſchomu towarſtwu ſcżeku, je lětża jużnoßkowjanſka akademija w Sahrjebje (Agram) pſchiſtupiła. Po hłownej lětnej rosprawje wotpołoži k. pokładnik Jakub ſliczbowanje, po kotrymż mějeſche Maczicza wloni 531 tol. 28 nß. 3 np. dochodow a 410 tol. 10 nßl. wudawkow, tak ſo 121 tol. 18 nßl 3 np. w pokładnizy woſta, ſ kotrymż ſbytkom nětto ſamożenje Maczicy 379 tol. 3 nß. wuczinja. Na to bu k. Jakub, kotromuż żo żława ſa dobre hoſpodarjenje wunjeße, tez ſa pokładnika darow ſa pſchichodny dom Maczicy Sserſkeje wuſwoleny. Jedyn ſ pſchitomnych dari k tomu hnydom pokſta toleri w ſtatnych papjerach; ſchtoż bu ſ dżakownej żławu pſchijate. Dale roſpraji k. knihownik Dr. Ducżman, kajke żerbſke a druhoryczne knihi je Maczicza doſtała. Potom żlědowachu rosprawy wo dżěławoſczi wſchěch ſchtyrjoch wotrjadow. Hdyż żo k namjetam pſchekroczi, bu wuprajene, ſo darjene pjenjeſy ſa dom Maczizy woſtanu ſa twarjenje abo kupjenje teho żameho, niż trjebaj na wotnajecze. Sajimawe běſche rosryczowanje hacz ma żo Maczicza, kotraż je końſche lěto tak wjele njedżaka ſhoniła, nětko wot wudawawanja knižkow ſa lud wotwobroczicz. Tola pſchitomni wobſankchu, ſo dyrbi Maczicza dale knihi ſa lud wudawacz. Po wuradżenju, kajke knihi maja pſchichodnje żo wudacz, wuczini żo, ſo ma żo hłowna ſhromadżiſna Maczicy wot nětka dopołdnja w 10 hodżinach ſpoczinacz. Po pſchecżitanju protokolla bu ſhromadżiſna wot k. pſchedßydy wobſanknjena. *M. H.*

S Wulkeje Dubrawy. Tudy je żebi 30. měrza hewjeŕ Michał Wiczas ſ britwju tak do ſchije ſrěſał, ſo dyrbjeſche żylneho wukrawjenja dla 1. haperleje na to wumrjecz. Wón je żo pjecża k tajkemu ſkutku pſches to jawjeſcz dał, dokelż żane dżěło njemějeſche a dléſchi cżaż khory běſche.

S Hucżiny. Klukſchanſke ratarſke towarſtwo żwjecżeſche 30. měrza tudy 25lětny jubileum żwojeho wobſtacża. W tudomnym hoſcżeńżu bě teho dla ſala pěknje wupyſchena a popołdnju w 2 hodżinomaj poczachu żo żobuſtawy ſe żwojimi knjenjemi tam ſhromadżowacz. Někotſi ſałożerjo towarſtwa, kotſiż nětko ſ wonka Łużizy bydla, běchu tez na tutón żwjedżeń pſchiſchli a mjenujemy tudy jenoż profeßora Stöckhardta ſ Jeny a profeßora Stöckhardta ſ Tharandta. Pſchedßyda towarſtwa, k. ryczerkubleŕſki najeńk Möbius ſ Klukſcha, wotewri żwjedżeń ſ powitanjom hoſcżi, po cżimż měſtopſchedßyda k. faraŕ Räda ſ Barta, wobſchěrnu rosprawu wo 25lětnym ſkutkowanju towarſtwa na wuſtojne a ſajimawe waſchnje żobudżěli. Towarſtwo ma w tu khwilu něhdże 100 żobuſtawow.

No to buchu někotſi knjeża ſa cżeßne żobuſtawy pomjenowani, po cżimż prof. Stöckhardt ſ Tharandta a Dr. Heiden ſ Pomorz pſchednoſchki dżerżeſchtaj.

Potom bě jara pyſchna a pěkna hoſcżina, pſchi kotrejż żo wſchelake żławy wunjeßechu, bjes nimi tez jena na Sserbow. Po hoſcżinje bě bal, kiż nimale do ranja trajeſche.

Přilopk.

— W Pariſu je żo wóndanjo wulke njeſboże ſtako. Chemikar Fontaines mějeſche mjenujzy w żwojej dżěłarni tójſchto nitroglycerina, kotryż żo někak ſapali a to ſ tajkim wrjeßnjenjom, ſo zyły dom roſlecża a żo po zyłej haßy niz jenoż nimale wſchě twarjenja pukachu a wſchitke woknowe ſchkleńzy do małych kuſkow roſpanychu. W Fontaineſowym domje każ tez w tych druhich twarjenjach bu 52 cżłowjekow ſarażenych a wjazy dyżli ſto tych żamych lohko a cżeżko ranjenych. Wot Fontainneſoweho żyna bu jenoż jena ruka namakana, kotruż na pjerſchcżenju ſpóſnachu.

— Pſched někotrym cżaża wuhlada jena żona, njedaloko Piacenzy (w Italiji), ſo je jeje mały żynk na żeleſnizu wuběżał, na kotrejż żo runje jedyn cżah bliżeſche. Wona żo teho dla na żwoje dżěcżo cżißny, bu pak pſchi tym wot lokomotiwy tak żylnje ſtorcżena, ſo ſe żeleſnizy dele ſlecża. Wona pak żwoje dżěcżo njepuſchcżi a tuto zyłe njewobſchkodżene woſta, ale ta wboha macz ſa někotre minuty wumrje, pſchetoż lokomotiwa bě ju żmjertnje do hłowy praßnyła.

— Pſchi wolbje jeneho ſapoßłanza w Aradże (we Wuherſkej) je jedyn, kiż chżyſche rad wuſwoleny bycz, wuſwolerjow na to waſchnje pſchekkoł, ſo jim do wole jěſcz a picz dawaſche. Wón dyrbjeſche po wolbje ſapłacżicz 22,000 ſchkleńzow piwa, 2800 ſchkleńzow wina, 2300 porow kołbaſkow, 9 cżelatow, 28 jehnjotow, 8000 zaktow a 170 pokrutow khlěba.

Spěwy.

Knjes Jesu, kedźbuj na mnje tu,
A daj, so kaž na tebje
We mojim zyłym žiwjenju
Tež kedźbuju na ßebje!
Psched spytowarja leßnosczu
Mje wobruj s twojej pomozu!

Knjes Jesu, ty tež ßam, kaž my,
Bu tudy spytowany,
A proßysch k Wótza prawizy,
Hdyž budu pruhowany;
Ach kedźbuj na mnje, móz mi daj,
Se spytowanja wupomhaj!

Pschez' na ßo njejßym kedźbował,
Kaž twój duch mje tu woła,
Tež njepscheczela wotehnał
Ja njejßym psches móz ßłowa;
Ssym husto schoł, cźe wostajschi,
Ach kedźbuj na mnje we hnadźi!

Sbjehń wote mnje ßo, satanje!
Ja wotemrjeł ßym tebi;
Sswět, hrěch, lóscht, hela storhnycź mje
Wschak njedyrbi wjaz k ßebi;
We Jesu žiwy proschu tak:
Mój Knježe, kedźbuj na mnje wschak!

Domaschka.

Kak rozom Hans Depla wótřitaj a Mots Tunka a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. W prjedawschich cźaßach běsche we wěstym nastupanju tola lěpje, dyžli nětko.

Mots Tunka. W kajkim nastupanju?

H. D. Hlaj, jako běch ja hischcze młody a do schule khodźach, dha mějesche wucźeŕ to prawo, tež sa tym hladacź, kak ßo schulske dźěcźi na pucźu do schule a se schule sadźerža a hdyž wón shoni, so ßu ßo njepschistojnje sadźeržałe, dha je poschtrafowa a dźěcźi běchu potom pěknische.

M. T. Njeje dha nětko wjazy tak?

H. D. Ně, ludźo měnja, so ßo wucźeŕ wjazy wo to staroscź nima, schto dźěcźi na schulskim pucźu cźinja a wo poschtrafowanju schulerjow woni s zyła wjele wjazy wjedźecź nochzu.

M. T. Dha drje ßu nětko schulske dźěcźi wěscze prawe jandźelki?

H. D. To běch runje njewjedźał. Pschetož jako psched někotrymi njedźelemi, hdźež hischcze ßněh ležesche, jedyn rěsnik po ßwojim rjemjeßle pucźowasche, dha jeho kukicźanske schulske dźěcźi setkachu a tak ßněhowe kulki do njeho mjetachu, so dyrbjesche wón cźinicź, so dale pschińdźe.

M. T. Aj aj, to pěknje njeje!

H. D. To ßo mi tež tak sda.

H. D. Praj wschak, Motßo', k cźomu je wjeßny rychtaŕ po prawym postajeny.

M. T. Na tuto praschenje njemóžu tebi dospołnje wotmolwicź, pschetož ja pschißłuschnoscze wjeßneho rychtarja wschitke njesnaju, tola sda ßo mi jena jeho pschißłuschnosczow woßebje ta bycź, so wón wo wßy o na jeje ležomnosczach na dobry porjadk dźerźi.

H. D. Ssmě wón po tajkim tež małe dźěcźi bicź dacź?

M. T. Hm, to ja tola njewěm. Ale hdźe dha je ßo něschto tajke stało?

H. D. Njedaloko Cźornoboha. Mjenujzy tam je cźichi pjatk jedym wjeßny rychtaŕ jeneho małeho hólza psches ßwojeho wotrocźka, kotrehož ßo w zyłej wßy jako

pschehrubeho cžlowjeka boja, na kemschazej schcžežžy pschebicž dał a to teho dla, dokelž bě tón hólz s někotrymi druhimi małymi džěcžimi po jenym brjosy schoł, na kotrymž khodžicž rychtař cžerpicž nochze. A jako tón wotroczk s tym hólzom tak hrubje sakhadžesche, dha rychtař ßam ßo ßmějo s daloka pschihladowasche a ßo jara wjeßelesche.

M. T. To ßnadž tola tón ßamy rychtař njeje, kiž na druhim dnju po tutym podawku kamjenje wožesche a pschi tym psches pola jeneho wobßedžerja bjes tuteho dowolnoscže ßebi pucž cžinjesche?

H. D. Cžoho dla niz? Na ßwěcže je wschelake možno.

H. D. Runje džeßacž žonow je to było,
Kiž je na budyski hermank jěło,
Swotkal běchu, nochzu dženßa prajicž,
Tola chzu tak wjele tudy stajicž,
So na dwěmaj wosykomaj
A tež s dwěmaj pohoncžomaj
Na dompucžu
Do Hleschowa pschijědžechu
A tam w korcžmje wotstupichu.

M. T. Nó, dha drje ßu tam tež něschto hódne pschecžiniłe?

H. D. To ja njewěm, ale tak wjele tola wěm, so běchu tam někotsi hosczo s bližscheje wokolnoscže, kiž jim jenu bleschu schcžipaka po druhej porjedžachu a so te žony tutkachu, so bě loscht pschiladowacž.

M. T. Běchu dha to jich mužojo abo dobri snacži, kiž jim tak porjedžecž dachu?

H. D. Ně!

M. T. Ale cžoho dla dha cži zusy hosczo pjenesy na nje wažichu?

H. D. Nó, wone ßo jim lubjachu.

M. T. Dale niczo?

H. D. O haj a potom hischcže něschto wjazy.

M. T. Te žony tym zusym hosczom
s hubkowanjom
s lubkowanjom
wschitko derje sarunachu
a ßo pěknje na nich ßmějkotachu.

H. D. A schto dha pohoncžej cžinischtaj, njejstaj dha taj na prawo hladałoj?

M. T. Jako chzyschtaj do teho ryczecž, dha rěkasche, so dyrbitaj ßebi to jako pohoncžej lubicž dacž. S tym ßo
wonaj směrowaschtaj
a ßo tež do picza daschtaj.

H. D. Je dha ta khórdija dołho trała?

M T. No wscho ma ßwój kónz a duž ßo tež po dołhej khwili žony saßo na wosy „spórachu" a do hole dele wjesechu.

Ale doma tam bě
Potom skorženje,
Sa ßobu dwaj dnjaj
Kocže mjersanje,
A wot mužow bórcženje
A wot wjeßnych mórcženje
Wußměwanje,
Wudawanje,

H. D. Ja bych měnił, so ßo to tajkim piwalzam tak ßłuscha.

M. T. A schtož běsche najhórsche, dha maja te žony nětko wjeßny arrest.

H. D. Schto je to wjeßny arrest?

M. T. Gmejna je mjenujzy wotsanknyła, so tute žony džeßacž lět se wßy won njeßmjedža, khiba se ßwojim mužom abo s gmejnskim wajchtarjom, ale na budyski hermank žana ßwoje žiwe dny wjazy jěcž njeßmje.

H. D. Sapyrlischka to je gmejna, kaž bycž dyrbi.

M. T. Cžoho dla niz? To tola tež wěscže žadyn žort njeje, hdyž džeßacž ßmjerczpjanych hosposow na jedyn ras domoj pschijědže a potom hischcže dwaj dnjaj na kocže mjersanje stona.

H. D. Prawje masch, Motßo.

Lane ßymjo,
na kotrež móže ßo kóždy spuschcžecž,

tak derje s tuny, kaž tež s měcha, jedyn ras ßyte, pschedawa po najtunischich płacžisnach

Faßka w Maleschezach.

☞ Ssobotu tež w hosczeńzu k słotej hwěsdže w Budyschinje.

W Nowym Łuscžu pola Njeßwacžidła je žiwnoscž cžo. 10 s 8 kórzami pola a łuki se ßwobodneje ruki na pschedań.

Jena khěža s kruchom pola njedaloko města je se ßwobodneje ruki na pschedań. Hdže? to je shonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Kralowska privilegirowana haptyka w Rakezach

porucža woßebny mózdawazy, žiwjazy a wužitkowy polver, pschi trajazej ßuchocže a nježernoscži wscheho howjaseho skotu, woßebje pschi kruwach, hdyž mloko jara wotebjera, módre, jara židke abo tež krawe bycž pocžina.

Pakcžik po 5 a 10 nßl.

Dr. Hultzsch.

Žołty wósk kupuje po najwyschich płacžisnach w kóždej džělbje haptyka w Rakezach.

Dr. Hultzsch.

Jedyn mały cžorny poß s běłym bróstom s marku s Neusalza je ßo w Mjeschizach cžo. 26 pschiwdał.

Njeſměje ßo

pſchedawanje Freundez noweje ziwnoſcze w Zikozach, kotrež je w 14. a 15. (tutym) cžißle Serb. Nowinow na 14. haperleje poſtajene.

Rycžnik **Ernſt Rychtař.**

Na **ſtrožanſkim** reviru w tak mjenowanych nowoſchczach budze ßo

wutoru jako 20. haperleje 1869

džělba twarſkich ſchtomow a klozow, džělba khójnowych a brěſowych hromadow, kaž tež něſchto hromadow cžěßliſkich ſchpjenow na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Sapoczatk rano w 9 hodžinach.

Shromadžiſna na měſtnje pſchedawanja.

Müller a Cons.

Candis-ſyrop

rjanu jaßnu ßkódku tworu punt po 18 np.

łamany raiß

běły a wulkoſornaty punt po 18 np.

porucža **Carl Noack**

na ſwonknej lawſkej haßy w Budyſchinje.

Kubło na pſchedań.

Połburſke kubło cžo. 3 w Konjezach pola Porſchiz, wopſchijaze 28 akrow 163 kwadratnych prutow, na polach derje wobſtarane a w najlěpſchim rjedže, ſ 584,95 dawkſkimi jenoſczemi napołożene, wumjeńka a hoſpody ßwobodne, ſ pizu lětßa doſpołnje doßahazej, kaž tež ſe wſchěm žiwym a morwym inventarom, wobſtejazym ſ 2 konjow, 1 ſrěbjecža, 3 ßuczelnych jałozow, 2 jałozow, 1 ßwinjecža, ſe 4 woſow, wſchelakich płuhow, brónow a t. d. je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Twarjenja ßu w dobrym twarſkim wobſtejenju a ßu ſ 1590 tolerjemi we wopalnej pokładnizy ſawěſczene. 4000 toleŕ kupnych pjenjes móża na kuble ſtejo woſtacž. Frankirowane liſty a praſchenja njech ßo wobßedžerjej Korli Auguſtej Stephanej tam poſczełu.

Džěrżaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke džěło** wſchitkich druzinow po najtuniſchich płaczišnach porucža

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,** korbarſki miſchtr.

Woſjewjenje.

Džiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje (11. haperleje) popołdnju w 3 hodžinach ſhromadžiſnu. **Pětr Młónk,** pißmawjedžer.

Cžěßle moża pola podpißaneho trajaze džěło dostacž.

Mrós, cžěßliſki miſchtr w Debßezach.

Jedyn **kowarſki,** wſcheho džěła wuſtojny, kotryž może miſchtrowe měſto ſaſtupicž, doſtanje pſchi dobrej ſdžě hnydom džěło w Maleſchezach.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 16. haperleje t. l. budže ßo w huſczanſkim rycžerkublerſkim lěßu a to w lěßowych wotdžělenjach: jěſor, ſkała, huſczanſki pucž, nowy kerchow a park

2	kloſtraj	¾	kohcž.	twjerdych ſchczěpow,
100	kloſtrow	=	=	mjehkich ſchczěpow,
7	=	=	=	twjerdych kliplow,
68½	=	=	=	mjehkich =
11	kop	=	=	twjerdych walczkow
183	=	=	=	mjehkich walczkow, a

7 hromadow liſczodrjewoweje walczinu

pod wuměnjenjom naßadženja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Aukzia ſapocznje ßo dopołdnja w 9 hodžinach w lěßowym wotdželenju „ſkała" pſchi huſczanſko-demjanſkim puczu.

Hrabinſke Schall-Riaucour'ſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy 8. haperleje 1869.

Hugo Opelt.

Jedyn pſchedeſchecžnik je ßo ſandženu ßobotu wot Budyſchina hacž do Nowych Cžichoňz ſhubił. Sprawny namakař chzył jón ſa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow motedacž.

Murjerjow

pyta murjerſki miſchtr **Wetzka.**

Jedyn byk a jene czelo (kruwiczka)

prawdžiweje hollandſkeje raßy,

wobaj rjanaj a ßylnaj, ſtaj w młynje w Hajnizach na pſchedań.

Džělbu na bok ſtajenych mězow chzu ja, ſo bych ſ nimi wurumował, jara tunjo pſchedacž.

Herrmann Müller, mězydžěłař na mjaßowym torhoſchczu pola rěſnika Thiemanna, ßobotu na torhoſchczu w mězarſkim rjedže.

Łužičan čo. 3 je wuſchoł.

W knihařni Smolerja a Pjecha je njewjaſany ſa 4 tl., ſwjaſany pak ſa 4 tl. 20 nßl. doſtacž:

Łużiski serbski słownik. Spisał a pod sobuskutkowanjom fararja Seilerja a vikara Hórnika wudał professor **Dr. Pfuł** w Draždżanach. — Pſchiwdaty je tež wobſchěrny pokaſař němſkich ßłowow, ſo może jedyn ſ jeho pomozu lohko namakacž, kak potrjebne ſerbſke ßłowo rěka.

Kedžbu!

Jutſje njedželu kulenje wo kołbaßy w Boſchezach.

Kedžbu!

Jutſje njedželu 11. haperleje w Ssowrjezach kehelekulenje wo bukſkinowe kholowy a potom **reje.**

A. Kmoch.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſ. L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cžißłu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k cz. 15 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczisnach

w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdze mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczisnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. 432/74 po 1 ſkhodze, ſ napſchecźa k. konditarja Donatha.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom.

Mojich lubych Sserbow ja na mój horka pomjenowany hnójny ßrědk k nalětnim ßywam woßebje kedźbnych cźinju; wón ßo pſchezo bole nałožuje, tola pak ſda ßo, jako by wón bjes Sserbami mało ſnaty byk. Wón ßo ſ koſczoweho wuhla dźěła, wopſchija wjele ghpſa (něhdźe 40%) a je roſtlinam dla lohkeho doſtacźa jeho žiwjazych wutkow ßnadnje pſchiſtupny. Wón je najlěpſchi a najſprawniſchi ßrědk k płodźenju połnych kłoßow, kaž tež ßylnych a proſtych ſtwjelzow, tak ſo ßo žito njelehnje. Schtóž je jedyn krócź ſe ſuperfoſfatom hnojił, tón ſaßo wot njeho njepuſchczi. Centnar teho ßameho płaczi 2 tl. 15 nßl. a mam jeho pſchezo w ßwojich ſkładach w Budyſchinje a Pomorezach na pſchedań.

J. Lorenza wudowa.

Khoſej

punt po 66, 72, 80, 90, 100 np. a t. d.

rajß punt po 18 np., 20 np. a t. d.,

cigarry

25 ſchtuk 25, 35, 40, 45, 50, 55, 60 np. a t. d.,

palenz

wſchitkich druźinow najtuniſcho porucźa

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

So bychmy po możnoſczi rucźe naſch ßylny

cigarrowy ſkład

wurumowali, dha pſchedawamy nětko cigarry po poniżenych płaczisnach.

Berger & Handrick na žitnej haßy.

Hiſchcźe žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcźe dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcźežnoſcźe bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſhrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ßaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Epileptiſke widliſchcźa (padazu khoroſcź) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Sahrodniſka žiwnoſcź cžo. 28 w Brěſynje pola Huczinу ſe 16½ korzow pola a łuki a ſe 176,60 dawkſkimi jenoſczemi napokoźena, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola wobßedźerja tam.

Kublerka **Madlena** ženjena **Freundowa** w Zikozach je mi poručźika

nowu žiwnosćz,

kotruž je wona ſ wjetſcheho dźěla twarjenjow a ſahrodneje parzelle no. 31c a ſ parzellow no. 244b, 245b a ſ 1 kórza areala parzelle no. 245d a ſ parzelle no. 246y, wſcheje ležomnosćze do hromady

2 akraj 201 kwadratnych prutow

wopſchijazu a ſe 47 dawkſkimi jenosćemi napołożenu, ſakožika, pſchedacź.

Ja ßym k temu

dźeń 14. haperleje 1869

popołdnju w 3 hodźinach

jako termiju, kotruž chzu we Wicźaſez hosćeńzu w Zikozach wotdźerźećz, poſtajił a pſcheproſchuju na kupjenje ſmyßlenych, na ſpomnjenu termiju pſchińćź a ßo ſe ßadźenjemi na pſchedajomnu žiwnosćź wobdźělićź.

Wuſwolenje bjes kupowarjemi pſchedawarzy wumĕnjene woſtanje a ßu pſchedawanſke wumĕnjenja w mojej dźĕłanſkej ſtwĕ kóždy cźaß nawjedźićź.

Ryćźnik **Ernſt Rychtař.**

K. k. wurj. pr. prĕnja amerik.
a jendźelſźy patentirowana

anatherinſka hubowa wodźiczka

wot

Dr. J. G. Poppa,

prakt. ſubołĕkarja Wien, Stadt, Bognergaſſe No. 2.

Płaczíſna ſa bleſchu 1 tl., ſa mału bleſchku 20 nßl.

Tutón wubjerny präparat je ßebi wot 20 lĕt ßwojeho wobſtacźa rosſchĕrjenje a khwalbu tež dale Europy dobył. Jeho nałożowanje je jón dopołkaſało woßebje pſche **ſubybolenje** wſchĕch druźinow, pſche wſche khoroſcze mĕhkich hubinych dźělow, pſche khabłate ſuby, lohkokrawjaze khore dźaßna, pſche caries a ſkorbut. Wona roſźidni naßadźanu njeczíſtoſcź, pſches kotruž ßo ſubowy kamjen twori, połĕpſchi ßłodźenje a ſahubi hubjene wonjenje, kotreź pſches dźĕłane abo ſchćzerbe ſuby, pſches jĕdź a tobakkurjenje naſtanje. Dokelź tuta hubowa wodźiczka ſuby abo hubu na žane waſchnje njepſchima abo ſakriſche, dha tež jako ſtajny cźiſcźazy ßrĕdk huby najwoßebniſchu ßłužbu poſkituje a ſdźerźi wſchĕ jeje dźĕle w połnej ſtrowoſcźi a cźerſtwoſcźi hacź do wyßokeje ſtarosby. — Wopißima wyßokich mediciniſkich autoritätow ßu jeje njeſchkodliwoſcź a wužitnoſcź dopołkaſake a ju wjele renomirowanych lĕkarjow poruca.

Subowa plomba k ßamoplombirowanju ſchćzerbych ſubow.

Płaczíſna 1 tl. 15 nßl.

Anatherinſka ſubowa paſta, płaczíſna 20 nßl.
Vegetabiliſki ſubowy polwer, „ 15 „

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy cźo. 338;
w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Sſłanjowa aukzia
na jeſchiczanſkim reviru.

Pónd̄zelu 12. haperleje t. l. rano w 9 hodźinach budźa ßo pſchi pucźu do Wulkeje Dubrawy wjazore ſta hromady nakopaneho lĕßoweho ßłanja pod nĕkotrymi wumĕnjenjemi ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sſwój ſkład

wot cźerwjenobukowych klinow, tſĕſchnych kſchindźelow a tſĕſchnych ſchpjenow, kaž tež katow, deſkow, pfoſtow a twarſkich drjewnow a t. d. we wſchelakich dołhoſcźach a tołſtoſcźach dowola ßebi cźeſcźenym Sſerbam pſchi potrjebje po tunich ale twjerdych płaczíſnach najlĕpje poruczićź.

W Budyſchinje, 27. měrza 1869.

C. G. Fröda, cźeßliſki miſchtr.

Cźeſcźenym Sſerbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym tudy

kaſchcźowy magazin

wotewrił a poruczam pſchi potrjebje kaſchcze wſchitkich wulkoſcźow a ſe wſchelakeho drjewa po najtuniſchich płaczíſnach.

Ja wo dobroczíwe wobkedźbowanje proſchu.

Otto Hübel, tyſcherſki miſchtr
325 na rĕſniſkej haßy 325.

Elektromotoriſke ſchijnoſubowe powjaſki

ſ elektromotoriſkeje fabriki **Albina Zella** w **Awje,** jeniczki dopokaſany ßrĕdk ſa to, ſo dźĕcźom ſubcźki lohko a bjes boloſcźow pſchińdu a ſo ßo ſubowe widliſchcźa, kiž ßu huſto jara ſtraſchne, na mĕſcze wotſtronja, ma ſchtuku po 15 nßl. prawdźiwe na pſchedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje.

Lotteria.

Pónd̄zelu 12. haperleje ſapocźnje ßo cźehnjenje poßlenjeje (5.) klaßy nĕtcźiſcheje kralowſkeje ſakſkeje krajneje lotterije a ßo ja cźeſcźenym Sſerbam k tej ßamej ſ rjanym wubjerkom ⅛, ¼, ½, ¹⁄₁ loßow najpodwolniſcho poruczam.

C. F. Jäger sen.
na ſwonknej lawſkej haßy cźo. 801.

Memelſke a rigaſke lane ßymjo,

kotreź je jene lĕto wotpocźnyło, teho runja **ſchleſynſke lane ßymjo** w mĕchach mam ja wſchĕdnje w Budyſchinje na žitnych wikach pola korcźmarja Lehmanna a hewak tež kóždy dźeń pola mje doma w Trjebjenzach najtuniſcho na pſchedań.

Korla Libſcha.

S tuthym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo mam tež lĕtßa

memelſke a rigaſke lane ßymjo,

kotraž je jene lĕto wotpocźnyło, kaž tež **ſchleſynſke lane ßymjo** w mĕchach wſchĕdnje w Budyſchinje na žitnych wikach pola korcźmarja Lehmanna a hewak kóždy cźaß pola mje doma we Wadezach najtuniſcho na pſchedań.

J. A. Lelanz.

Nakładnikaj: Smolerja Pjech. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 16. ~ 17. haperleje. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Jerusalem a jeho wokolnosce. — Ze Serbow: Se Skanez. Se Spytez. Se Ssmjeczkez. S Horneje Bukojny. S Lubija. Se Židowa. S Budyschina. — List k redaktorej. — Hauß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

10. haperleje 1869.

Dowoz: 7578 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	nižša. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nßl.	np.	najniž tl.	nßl.	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	7	5
Rožka	4	6	—	4	—	—	4	7	5	4	5	—
Jecźmjeń	3	27	5	3	20	—	4	—	—	3	25	—
Wowß	2	22	5	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	25	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	25	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	25	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 20 nßl. a 16 tl. — nßl.

pschenża 62—70 tl., rožka 50—53 tl.,

(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczišczeny) 9 tl. 25 nßl.

(Czišczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 8. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82 (16 nßl. 4 np.)

Najnowsche.

Frankfurt nad Majnom, 14. haperleje. Někotsi tudomni pjenježnizy ßu s někotrymi franzowskimi pjenježnikami w Parisu na ßo wsali, sa schpaniske knježerstwo požczonku wot 250 millionow frankow (nórtow) wobstaracz.

Win, 14. haperleje. Shromadny awstriski ßejm we Winje budże w prěnim tydźenju měßaza meje wobsanknjeny. W juniju delegaziji w hromadu stupitej a ßejmy jenotliwych awstriskich krajow ßo w septembru shromadża.

Paris, 13. haperleje. Druha komora je zyły budżet misterstwa wójny sa dobry spósnała. Jako ßo wo to jednasche, rjekny minister wójny, so franske wójska na měrnej nosy wjazy dyžli 400,000 muži pschekroczicz nima. Jedyn namjet, so by ßo wójsko w czaßu měra na 200,000 pomjenschiło, bu saczißnjeny.

Paris, 13. haperleje. Pruski prynz Korla a jeho mandżelska ßem pschijědżetaj. — Prynz Napoleon chze ßo w bližschim czaßu do Dalmazije podacz.

Rom, 13. haperleje. Hacz dotal je bamž k ßwojomu jubileju něhdże pjecz millionow frankow hotowych pjenjes jako dar s zusych krajow dostał.

Bukarescht, 14. haperleje. Wjerch Korla je ßo na někotre dny do Jaßow podał. — Na ßejmje smeje knježerstwo wulku wjetschinu. Ssejm budże 11. meje wotewrjeny.

Draždżany, 13. haperleje. W Schandawje bu wondanjo jedyn sakski dwajtolerski pjenjes sajate. Wón ma lěto 1841 a pißmik G.

Saſſka. Pruſka kralowa Auguſta je 9. haperleje pſchipołdnju do Drażdżan pſchijěła. Kral Jan bě jej hacź do Prieſtewitz napſcheczíwo jěł a kralowa, kaž też krónprynz a krónprynzeßyna, kaž też prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa witachu ju na lipſkodrażdżanſkim dwórniſchczu a wjedźechu ju wot tam do kralowſkeho hrodu, hdźež běſche wobhydlenje ſa nju pſchihotowane. Popołdnju w 4 hodźinach běſche na kralowſkim hrodze pyſchna hoſczina, na kotruż běchu też meklenburgſko-ſchwerinſki herbſti wjelwojewoda a pruſki poßłanz, kaž też jeho mandźelſka pſcheproſcheni. Wjeczor běſche pruſka kralowa je ſakſkej kralowſkej ßwójbu w theatrje. Naſajtra wona w towarſtwje krónprynza a krónprynzeßyny město Drażdżan a potom ſ kralom Janom ſtarożitnoſtny muſeum wobhladowaſche. Na to je ßo wona ſaßo do Barlina wróczíła, prajiźy, ſo je ßo jej w Drażdżanach, hdźež hiſchcze ženje była njeje, jara derje lubiło.

Sakſkoweimarſkoeiſenachſki wjelwojewoda je ryczníka O. Webera w Budyſchinje a ryczerkublerja w Ssmochczizach ſa dwórſkeho radźiczela pomjenował a je kral Jan do teho ſwolił.

Dźeń 11. haperleje ruſka wulkoknjahinja Alexandra, mandźelſka wulkoknjaſa (Großfürſt) Konſtantina, ſe ßwojim ßynom, wulkoknjaſom Wjaczeßławom (Wjazßławom) ſ Altenburga do Lipſka pſchijěła a w tamniſchim kralowſkim ſakſkim hrodze wotſtupiła, hdźež budże nětkoty czaß bydlicź. Wona je mjenujźy khorowata a chze ßo wot jeneho lipſczańſkeho lěkarja, kotrehoż ßu jej poruczili, lěkowacź dacź.

Jako ßo w Bergisdorfje pola Kieritſcha w tamniſchej Jakobez fabriźy koſcze ſtużachu, dha ßo tón ßud, w kotrymż ßo to ſta, ſ mozu rospukny a pſches to też jenu murju rosroſy. Jedyn dźełaczeŕ, kotryż runje pola parneho ßuda ſtejeſche, bu wjele kołczi dale czißnjeny a na měſcze ſaraženy, tſjo druſy mużojo, kiż wot ßuda bole ſdaleni ſtejachu, buchu bole abo mjenje wopaleni.

W maſchinowej fabriźy pola Grimmy wudyri 10. haperleje woheń a je ßo kowarnja a ſala, hdźež tyſcherjo dźełaja, ſe wſchěmi maſchinami, gratom a naporjadom wupaliła. Schkoda je wulka a je pſches to na 200 dźełaczerjow na czaß dźěło ſhubiła.

W Kottmarsdorfje wotpalichu ßo 11. haperleje Sauerez, ſe ßkomu kryte domſke. Woheń je pſches to wuſchoł, ſo jena tſilětna holczka ſe ſchtrychowanczkami hrajkaſche.

Lětuſche rekrutirowanje ſměje ßa w Biſkopizach 26., 29. a 31. meje na tamniſchej tſělerni.

W Daubnitzu chzychu 10. haperleje tak mjenowanu ptaczju żerdź poſtajicź. Pſchi tym pak ßo ſta, ſo wot teho gratu, ſ kotrymż to czinjachu, ſ myßoka kruch drjewa dele ſlecza a hoſczeńzarja Auguſta Jentzſcha tak ſtraſchnje do hłowy praßny, ſo wón na měſcze mormy woſta.

Prußy. W połnóznoněmſkim parlamencze w tu khwilu pilnje jednaja a wuradźuja, jako wo powſchitkomnym rjemjeßniſkim ſakonju, wo wudawkach połnóznoněmſkeho ſwjaſka, wo ſkutkowanju pſcheczíwo ſkótnemu mórej a t. d. W poßlenim naſtupanju je poſtajene, ſo tón, kiż pſches ſkótny mór ßwój ſkót ſhubi, ſa to doßahaze ſarunanje doſtanje.

Polny marſchal hrabja Wrangel je 13. haperleje ßwój 85. narodny dźeń ßwjecził. Wón hižom wot lěta 1796 w pruſkim wójſku ßłuži a bu pſched 46 lětami ſa generala pomjenowany.

W Barlinje ßu teho měnjenja, ſo nětko hacź na dalſche měr woſtanje, woßebje dokelź je ßo też franzowſke miniſterſtwo pſchi wſchelakich ſkładnoſczach ſa ſdźerżenje měra krucze wupraſiło.

W parlamencze pſchiňdże nowa wolba w Plauenje (w Sakſkej) k ryczam. Tam běſchtaj mjenujźy pſchi wuſwolenju do parlamenta dwaj mużej nimale jenak wjele hłoßow doſtałoj, mjenujźy ſakſki ryczerkubleŕ Seiler a pruſki piſowaczeł Dr. Hirſch ſ Barlina. Poßleńſchi mějeſche po prawym wjaz hłoßow, dyžli prěńſchi, ale dokelź běſche tójſchto ſtow wuſwolerjow pak pomjenowanje „doktor", pak jeho wobhydlenje na wolbnej papjerzy wuwoſtajiło, dha běſche wolbny komiſar, ßudniſki hamtman Damm, wſchitke tajke papjerki faczißnył a Seilera ſa ſapoßłanza proklamirował. Ale ſ tym Hirſchowi wuſwolerjo ſ pokojom njěběchu a poßłachu wobſtorżenje a proteſt na parlament a tam wujednachu, ſo Seiler wuſwoleny njeje.

Awſtria. S Florenza je póßłanz do Wina pſchijěł a khěżorej najwyſchi italſki rjad (orden) pſchinjeßł. Na to je awſtriſki khěżor italſkemu kralej wulki ſchiż ſchczěpanoweho rjadu a italſkemu krónprynzej rjad ſkoteho runa (goldne Vließ) poßłał.

Czechojo chzedża lětßa dopomnjenje na ſpalenje Jana Huża w Czechach ßamych a to w jeho narodnym měſcze Hużinzu wobeńcz. (Hacź jim to wyſchnoſcź dowoli, to ßo hiſchcze praſcha.)

Polſzy ſapoßłanzy na ſhromadnym awſtriſkim ßejmje we Winje njejßu tak czinili, kaž Czechojo, kotſiż na tutón ßejm njeńdżechu, dokelź bě wón k temu powołany, ſo by němſkej a madżarſkej narodnoſczi k knjejſtwu nad ßłowjanſkej narodnoſczu pomhał, ale Polazy ßu tajke knjejſtwo ßobu potwjerdźicź pytali, hacź runje ßu tola też Sskowjenjo. Woni ßebi mjenujźy myßlachu, ſo ſa to nékajki dżak doſtanu. Na tajki dżak pak dyrbjachu hacź dotal czakacź a dokelź ßo kónz winſkeho ßejma bliži, dha dlěhe czakacź njemożachu. Woni ßo teho dla pola miniſterſtwa a potom na ßejmje ßylnje ſa tym praſchachu, ſchto ſa ßwoje ßwěrne ßobuſkutkowanje ſa Galiźyju doſtanu. Ale ſ wobeju ſtronow doſtachu to wotmołwjenje, ſo ſa Galiźyju żane woßebne prawiſny doſtacź njemóża, dokelź by ßo pſches to ſaßo podtorhało, ſchtoż ßu woni połdra lět ßobu twaricź pomhali.

Franzowska. W ßejmje wóndanjo jedyn minister prajesche, so je franzowske wójsko w tu khwilu 400,000 muži ßylne, so je wone nanajlépje wobrónjene a so wysche teho hischcze psches million nowych flintow pschihotowanych leži. „Ale teho dla", pschistaji wón, „njetrjeba ßo nichtón wójny bojecz; pschetoz tak wulke mójsko ßmy woßebje teho dla na nohu stajili, so by ßo Franzowska nětko zaneje wójny bojecz njetrjebała."

Spanijska. Dokelz portugijyski kral Fernando schpanijski kral bycz nochze, dha je nětko schpanijski ßejm njewésty, koho dyrbjał wuswolicz. Psches to je tam republikanska strona wjele mozy dobyła.

Italia. Bamzowy 50létny méschnijski jubileum bu sandzenu njedzelu tez w Romje jara pyschnje ßwjeczeny a Pius IX. je pschi tej składnosczi wschelakich pschestupnikow wobhnadził.

Jerusalem a jeho wokolnosczе.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokracžowanje.)

Hdy budžichmy ßo s Bethanije dale do Jericha na pucz podali, dha budžichmy s płódneho kraja do pusteje kamjenjojteje krajiny a s kraja proscherjow do krajiny rubježnikow pschijschli, pschetoz dróha do Jericha je dzenßa runje tak straschna, kaž je w Jesußowym czaßu była.

Jako běchmy Bethaniju wopuschczili a tamnischich proscherjow wotbyli, czitach mojimaj towarschomaj Scz. Jana 11. a 12. staw, kaž tez Lukascha 10, 38. — Potom wróczichmy ßo na jerichowskej dróży psches horu pohórschka a psches rospadanu wjeß Siloam k Marinemu žórku abo k žórku Siloah w kidronskim dole. K studni wjedże tsizeczi schodzeńkow dele. S njej hat Siloah psches podsemski kanal w hromadze wißy. — Wot tam džěchmy dale po josafatskim dole, hdzež te starodawne pomniki wobhladowachmy, kiž rowy Absalona, Zacharija, Jakuba a Josafata rěkaja, dachmy ßebi dale tak mjenowane rowy profetow a napoßledku krawnu rolu Hakeldama pokasacz a pschińdzechmu pschipołdnju w 12 hodžinach psches Schczěpanowe wrota saßo do Jerusalema.

Po wobjedze, jako běchmy wotpocznyli, wustupichmy saßo s nascheje hospody, so bychmy město koło wokoło wobeschli. Nětczischa méschczanska murja je něhdże 1 hodžinu dołha, je na wjeczornej a połnóznej stronje 20—30 stopnjow (Fuß) a na ranschej a połodnischej 30—40 stopnjow wyßoka. Někotre kruchi ßu tak schěroke, so móże ßo jedyn po nich pschekhadzowacz. Psched jaffaskimi wrotami ßo na prawizu wobroczichmy hacz k jenemu městnu, s kotrehoz možachmy zyły wjeczorny dżěl města a dol Gihon pschewidżecz. Wot tam džěchmy wob połnózny dżěl města pod murju hacz k damaskowym wrotam. Snutska murje bjes njej a méschczanskimi domami ßu na tejle stronje wulke žitne pola.

Damaskowe wrota ßu rjana sarazenska twarba a psches nje najbole wschitzy wyßozy knjeza do města nutsczahnu. Wot tutych wrotow wobroczichmy ßo najprjódzy k tak mjenowanym kralowskim rowam, kiž ßu do skałow wudypane. Wot tam džěchmy k Jeremiaßowej skałobje a potom dale nimo temploweho městna, nimo horu Morija a Zion, nimo Davitoweho hrodu a t. d.

Nasch khód wokoło města bě dla wuskosczе pucza s džěła wobczežny, bě pak teho dla pěkny, dokelz mózachmy tak bliżschu wokolnoscz a woßebje doły Gihon, Hinnon a Kidron wot horka pschewidżecz. — My wopytachmy rußowski nowy putniski dom (Pilgerhaus) pschi horje Gihon. Wón ma jara wulki dwór, w kotrymž rjana zyrkej steji. Dale je tam wobschérne wobydlenje ruskeho biskopa, jara wjele putniskich wobydlenjow, khéża sa khorych a haptyka.

Psched jaffaskimi wrotami stupichmy do jeneje khofejownje a dachmy ßebi schalku khofeja porjedzicz a džěchmy potom psches spomnjene wrota na horu Zion. Tudy dachmy ßebi nowu evangelsku, w lěcze 1849 poßwjeczenu zyrkej pokasacz, Wona ma byrgle a jedyn swón. Wona ma města sa 400 cłowjekow a je k njej dom jendżelskeho konsula pschitwarjena. Jeje natwarjenje je 140,000 tolerow khoschtowało. S njej stej dwě schuli a dwaj mißionskaj wustawaj woßebje k wobroczenju židow, kaž tez k powuczenju njeevangelskich kschesczijanow a drje tez Mohamedanarjow sjenoczenej. Boja skužba ßo po rjadu po jendżelskim a němsko-evangelskim waschnju dżerži a to s džěła wot jendżelsko-pruskeho biskopa Gobata, s džěła pak wot jendżelskeho fararja a němskeho kapłana a konsulatskeho prědarja Valentinera. Dale je tam jedyn jendżelski hospital, kaž tez němski dom sa khorych a diakonißynska khéża.

Potom džěchmy do pruskeho putniskeho doma, kotryž na rospadankach něhduscheho johanitarskeho konventa steji. Wysche nutskhoda je tak mjenowany johanitarski kschiż widżecz. — Na ßmerkach saßo domoj pschińdżechmy, a jako běchmy wjeczerjeli, ßo posdżischo k měru podachmy.

(Pokracžowanje.)

Ze Serbow.

Se Skanez. Póndżelu 12. haperleje wjeczor w dżeßatej hodžinje ßu ßo domske a hródż tudomneho wulkosahrodnika Pětra Schandela wotpaliłe. Nasajtra 13. haperleje rano w 4 hodžinach pocza ßo tez jeho brożeń palicz a je ßo tez zyle wotpaliła. Skót a tójschto möblow bu płomjenjam wutohrnjene. Wohen je, kaž ßo sda, sakożeny. Schandel sawěscżeny njeje. *D.*

Se Spytez. Tudomnych Wiczasez dwělétny ßyn je 31. měrza do rěki Czornizy panył a ßo tam tepił.

Se Ssmjeczkez. Tudy je ßo 3. haperleje jene twarjenje, k tudomnym podkopkam ßkuschaze, wotpaliko. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Horneje Bukojny. S rěki Lubaty, tudy nimo běžazeje, bu 7. haperleje cžěłko jeneho nowonarodżeneho dżěsćża wucżehnjene. Wone bě po sdaczu hižom tójschto cżaßa we wodże leżako.

S Lubija. Wot tudomneho wokrjeßneho ßudy bu 8. haperleje dżěłacżeŕ Jan Krafka ſ Makeje Subrnicżki paduchstwa dla k 1 lětu dżěłarnje (Arbeitshaus) wotßudżeny.

Se Židowa. Schtwórtk 8. haperleje sta ßo pschi twarbje jeneho noweho twarjenja Fischerez papjernika to njesboże, so jedyn wulki a cżeżki kamjeń roschty pschełama a teho dla nětotsi murjerjo dele panychu. Jedyn wot nich, Korla Schlenkaŕ se Židowa, bu psches to tak wobschkodżeny, so je na ßwoje rany wumrjecż dyrbjał.

S Budyschina. Wot budyskeho ßuda bu 2. haperleje wulkosahrodnik Maukſch ſ Jeńkez k 1 lětu dżěłarnje teho dla wotßudżeny, dokelž bě ßebi po wohnju, kotrež bě jeho potrjechiło, wot towarstwa, pola kotrehoż běsche ßwoje ßmachi samĕscżene měł, 43 toleŕ sa tajke wězy sapłacżicż dał, kotrež ßo jemu ſ zyła spaliłe njeběchu.

List k redaktorej.

Cżesćżeny knjeże! Budżcże tak dobri a dajcże błĕdowazu moju powjesćż w Serb. Nowinach wotcżischcżecż. Jako běch ja wóndanjo w klukschanskej woßadże, dha pschijĕdżeschtaj ſ jeneje strony dwaj wosaj ſ zyganami a ſ druheje strony jedyn kójkaŕ se ßwojim wosom, na kotrymż mějesche tójschto kójkow a nětotre żiwe kosy. Pschi setkanju wostachu spomnjene wosy stejo a kójkaŕ ßo ſ zyganami do ryczow da a skónczńje ßwojeho konja ſ jenym zyganskim konjom samĕni; po cżimż zyganjo do Klukscha wujĕdżichu. Kójkaŕ potom ßwojeho noweho konja sapschahny a tak daloko bě wscho dobre. Ale jako dyrbjesche kóń cżahnycż, dha jemu to po myßli njebě a wón pocża wokoło ßo kopacż a bicż, hacż napoßledku wojo wotrasy a sa zyganami do Klukscha cżĕrjesche. Pschi tym běchu kosy na wosu we wulkim strachu a żałoßnje mjekotachu. Po khwili cżeknjenoho konja saßo pschiwjedżechu a ſ nowa sapschahnychu, ale wón też ſ nowa wokoło ßo funkasche a wós swrocżi, dokelž wojo njemějesche, pschi cżimż kójkaŕ żałoßnje ßwarjesche a kosy hischcże żałoßnischo mjekotachu. Tola ßo żana schkoda stała njebě.

Kójkaŕ pak ßo psches wschitke tajke njelubosnoscże satraschicż njeda, pschetoż wón ſ druhich ludżi pomozu wós saßo sběże, kosy na njón seßadża a do konja pjerjesche so by tón cżahnył. Ale niczo njebu; kóń ßo satraschicż njeda, hacż ludżo na tu myßliczku pschiňdżechu, so wós pocżachu cżischcżecż a tak konja nusowachu, do prědka stupacż. Hdyż pak wós cżischcżecż sastachu, dha kóń saßo stejesche, każ pjeńk, abo wokoło ßo rubasche, so bě strach hladacż. Duż dyrbjachu wós saßo cżischcżecż a tak daloko hacż ßmy jón widżili, ßmy jón też cżischcżecż widżeli.

Nětko chzył pak ja jenoż wjedżecż, kak je kójkoŕ ſ tym konjom domoj pschischoł a hacż tón nětko derje cżehnje.

Wasch wjedżiwy pschecżel
Jan.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Tón hoblanski lud jedyn wjeßoły lud,
Wón pije a lije a wjeßoły je,
Woßebje pak holcżki.

Mots Tunka. Schto? holcżki tam pija a lija?

H. D. Hm, ſ najmjeńscha druhdy a to tak jara, so maja hanibu wot teho.

M. T. Na kajke waschnje to?

H. D. Hlaj, to běchu ßo tam pscheđ nětotrym cżaßom holcżki prjódkstejerjez pschasy tak schcżipaka natutkali, so najstarscha se stolza pany a ßo żałoßnje sbi a to tak slě, so dyrbjesche ßo k ßwojemu wujej domoj dowjesćż dacż. A hospodaŕ też wjele schkodowasche, pschetoż wón pschi tej harje ßwoju zylindrowu lampu pschißadżi a dyrbi nětko drohe stearinowe ßwězy kupowacż.

M. T. To jemu nichtó pomhacż njemoże, njech w ßwojim domje tajku haru njecżerpi!

H. D. W jenym druhim domje běchu ßo tam tón ßamy dżeń też nětotre holcżki seschłe, kotrymż ßo jedyn mkodżenz pschiwda a jim bleschu nalikoweho pschinjeße, ale te holcżki ßo jara njedżakowne pschecżiwo njemu wopokasachu.

M. T. Kak dha to?

H. D. Jako běchu tón palenz wupili, wucżĕrichu jeho prjecż, prajizy, so jeho nětko dale njetrjebaja.

M. T. Aj aj tola!

H. D. Njedżak je ßwěta sda.

M. T. To je stare pschißłowo, kotrež ßo pschezo saßo wobnowja.

H. D. Haj, to hólzy w jenej ßerbskej wßy też měnja.

M. T. Cżoho dla pak?

H. D. Nó, woni běchu jenemu ßwojemu towarschej, jako ßo wón żenjesche, rjane cżeßne wrota natwarili, ale wón ßo jim hacż dotal sa to podżakował njeje.

M. T. Hm, dha by nětko skoro na cżaßu było, so by w tajkim nastupanju hubu rosdajił.

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Pětrowska cyrkej: Pětr Auguſt Njecżka, měschczan a tyscherski mischtr, ſ Hanu Louisu Piwarzez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Minna Auguſta Emma, Korle Auguſta Pjetſchki, murjerja, dź. — Hana Auguſta, Jana Hantuſcha, kedźbowarja na żeleſnizy, dź. — Marja Hana, Ernſta Auguſta Klingſta, transporteura na kralowſkim ßudniſtwje, dź.

Michałska cyrkej: Martha Helena, Korle Auguſta Hempla, polerja na Židowje, dź. — Marja Madlena, Korle Auguſta Kranza, wobydlerja na Židowje, dź. — Emma Marja, Jana Ernſta Ducźmana cźeßle na Židowje, dź. — Marja Auguſta, Jana Bohuwěra Wiczeźka, kublerja w Pſchiſchezach, dź. — Marja Auguſta, Jana Auguſta Libſche, żiwnoſczerja w Sſkonej Borſchczi, dź. — Jan Auguſt, Handrija Wobſta, kněźkarja we Wulkim Wjelkowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 23. měrza: Hańża rodź. Hołbjanez wumjeńkarja na Židowje, mandźelſka, 59 l. 4 m. 4 d. — Hermina Anna, Michała Wagnera, kublerja w Ssmolizach, dź., 7 l. 5 m. — Hańża Helena, Jakuba Vita Krala, żiwnoſczerja a rychtarja w Makßezach, dź., 3 m. — 27., Auguſt Hobrak, tyſcherſki w Budyſchinje, 48 l. — Jurij Schubert, wobydleŕ w Wulkim Wjelkowje, 74 l. — 28., Jana Klimanta, ſahrodnika w Sajdowje, morworodźeny ß. — 29., Hana Khryſtiana rodź. Kmochez, Korle Auguſta Bergera, żiwnoſczerja w Sſkonej Borſchczi mandźelſka 44 l. 7 m. 9 d. — 3. haperleje: Handrij Holcź, wobydleŕ w Maleſchezach (wumrje w budyſkej hojerni na rany wot konjazeho kopnjenja) 31 l. — 5., Korla Auguſt Kſchižan, wobydleŕ na Židowje, 74 l. 18. d.

Gogolinſki kalk, ponoſchkowe zhyle, hnójne ßrědki

wſchěch druźinow

porucza **H. Grieshammer**

ſe ſkładom na budyſkim dwórniſchczu.

Wóſk,

twar a łuſchczińſny kupuje a płaczi najwyſche płaczińſny

C. A. Lehmann, mydłaŕ

pódla kaſerny a na żitnej haßy we wjelbje.

Wóſk

kupuje a płaczi ſa njón najwyſchu płaczińſnu

Moritz Lehmann

mydłowy fabrikant na bohatej haßy pódla póſta.

Dla njedoſtatku měſta ßu někotre ſta kórzow

ſołły (Aeſcher)

k hnojenju po poniżenej płaczińſnje najtuniſcho na pſchedań w mydłarni **Moritza Lehmanna**

na bohatej haßy pódla póſta.

Punt po 46 np.

ma **najtuniſchi** khofej na pſchedań

Rudolph Hölzer

na rożku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Woprawdźite rigaſke laue ßymjo

na kotrež móże ßo kóżdy ſpuſchczecź,

każ też jedyn ras ſ tuny ßyte, pſchedawa po najtuniſchich płaczińſnach **Faßka** w Maleſchezach.

☞ Ssobotu na żitnych wikach pola podjanſkeje żyrkwje a ſe ſkładom w hoſczeńzu k ſkotej hwěźdźe.

Woſjewjenje.

Prěnjeho haperleje t. l. je ßo podpißany ryczńik ſ Rakez do Budyſchina pſcheßydlił a ma ßwoje-wobydlenje w domje krawſkeho miſchtra Fröhnela czo. 377 pſchi garbarſkich wrotach a ßwoju ßłużbu k dobroczińwemu wobkedźbowanju porucza.

W Budyſchinje 10. haperleje 1869.

Ryczńik **K. G. Krüger.**

Dźerżaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drożſcho, każ też **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich druźinow po najtuniſchich płaczińſnach podpißany porucza. Też ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedża wón woſyczki a t. d.

Na Židowje. **M. A. Bartuſch,**

korbarſki miſchtr.

Połóżnoſcze dla móża czi, kiž ßebi pola Allmera w Sderju ſtótny polver ſkaſaja, tón ßamy wot nětk też w Budyſchinje pod bórklinom czo. 264 horka pola Jana Allmera doſtacź.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcź) ſahoji

ſpecialny lěkaŕ ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Dickowa koncęßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaſała porucza ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki**

w Budyſchinje.

Pola Smolerja a Pjecha w Budyſchinje je doſtacź:

Das Büchlein vom Papſte Pius IX.

zur Belehrung für Jung und Alt,

dem Volke dargebracht beim 50. jähr. Prieſterjubiläum.

Von **W. Herchenbach.**

S wobraſom. Płaczi 2½ nßl.

Wobras

k dopomnjenju na ſpomnjeny ſwjedźeń. Se ſerbſkim pißmom. 5 np. ſto 1 tol.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczažych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczišnach

w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodže,
ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Khoſej

punt po 66, 72, 80, 90, 100 np. a t. d.
rajß punt po 18 np., 20 np. a t. d.,

cigarry

25 ſchtuk 25, 35, 40, 45, 50, 55, 60 np. a t. d.,

paleńz

wſchitkich družinow najtuniſcho porucža

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

So bychmy po možnoſczi rucže naſch ßylny

cigarrowy ſkład

wurumowali, dha pſchedawamy nětko cigarry po poniženych płaczišnach.

Berger & Handrick na žitnej haßy.

Hiſchcže žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcžežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſhyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Sahrodniſka žiwnoſcz cžo. 28 w Brěſynje pola Huczinу ſe 16½ kórzow pola a łuki a ſe 176,60 dawkſkimi jenoſczemi napokožena, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedžerja tam.

Elektromotoriſke ſchijnoſubowe powjaſki

ſ elektromotoriſkeje fabriki **Albina Zella** w **Awje**, jenicžki dopokaſany ßrědk ſa to, ſo džěcžom ſubcžki lohko a bjes boloſczow pſchińdu a ſo ßo ſubowe widliſchcža, kiž ßu huſto jara ſtraſchne, na měſcze wotſtronja, ma ſchtuku po 15 nßl. prawdžiwe na pſchedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje.

Cžeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ßym tudy

kaſchczowy magazin

wotewrił a poruczam pſchi potrjebje kaſchcze wſchitkich wulkoſczow a ſe wſchelakeho drjewa po najtuniſchich płaczišnach.

Ja wo dobroczžiwe wobkedžbowanje proſchu.

Otto Hübel, tyſcherſki miſchtr
325 na rěſniſkej haßy 325.

Memelſke a rigaſke lane ßymjo,

kotrež je jene lěto wotpoczńyło, teho runja **ſchleſyńſke lane ßymjo** w měchach mam ja wſchědnje w Budyſchinje na žitnych wikach pola korczmarja Lehmanna a hewak tež kóždy džeń pola mje doma w Trjebjenzach najtuniſcho na pſchedań.

Korla Libſcha.

S tuthym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo mam tež lětßa

memelſke a rigaſke lane ßymjo,

kotraž je jene lěto wotpoczńyło, kaž tež **ſchleſyńſke lane ßymjo** w měchach wſchědnje w Budyſchinje na žitnych wikach pola korczmarja Lehmanna a hewak kóždy cžaß pola mje doma we Wadezach najtuniſcho na pſchedań.

J. A. Lelanz.

Kubło na pschedań.

Połdurske kubło czo. 3 w Konjezach pola Porschiz, wopschijaze 28 akrow 163 kwadratnych prutow, na polach derje wobstarane a w najlěpschim rjedže, s 584,05 dawkskimi jenoscżemi napołożene, wumjeńka a hospody swobodne, s pizu lětża dospołnje doßahazej, każ też se wschěm żiwym a morwym inventarom, wobstejazym s 2 konjow, 1 srědjecża, 5 żuczelnych krowow, 3 jałojzow, 2 schtukow młodeho skotu, 1 swinjecża, se 4 wosow, wschelakich płuhow, brónow a t. d. je se swobodneje ruki pak zyłe, pak s wotorhnjenjom tscżeho dźěła na pschedań. Twarjenja su w dobrym twarskim wobstejenju a su s 1590 tolerjemi we wopalnej połkadnizy sawěscżene. 4000 toler kupnych pjenjes móża na kuble stejo wostacż. Frankirowane listy a praschenja njech so wobßedżerjej Korli Auguste Stephanej tam poscżeku.

Łužičan čo. 4 je wuschoł

a wopschija: 1) Stysk a troscht. Spěw wot Seilerja. 2) Herzaj. Powjedanczko wot Cżěßle. (Skónczenje.) 3) Tśi Kollàrowe snjekki (sonetty). Pschełożene wot Warka. 4) S Łużizy k narańschemu morju. Spißak Jórdan. (Pokraczowanje.) 5) Puczowanje. Spěw, s němsk. pschełożił Wólschinski. 6) Khojej. Podał Fiedler. 7) Wjeczorny spěw. Wot Kubascha. 8) Ssamoróstne prěniczki. Wopißał Rostok. 9) Mudre swěrjata. Sdźělił Nyczka. (Pokraczowanje). 10) Wo tsjoch skotych krónach w Njeßwaczidle. Podał Zyž. 11) Drobnostki. Wot H. J. 12) S Budyschina a s Łużizy. Wot Jencża, Hórnika a redaktora. 13) Sskowjanski rohlad. Podawa J. E. Smoler. 14) Rebußy. Wot Pohoncża.

Kralowska privilegirowana haptyka w Rakezach

poruczża woßebny mózdawazy, żiwjazy a wużitkowy polver, pschi trajazej ßuchocże a njeżernoscżi wscheho howjaseho skotu, woßebje pschi kruwach, hdyż mloko jara wotebjera, módre, jara żidke abo też krawe bycz poczina.

Pakczik po 5 a 10 nßl.

Dr. Hultzsch.

Żołty wósk kupuje po najwyschich pkaczisnach w kóżdej dźělbje haptyka w Rakezach.

Dr. **Hultzsch.**

Drjewowa aukzia.

Na **strożanskim** reviru w tak mjenowanych nowoschczach budże so

wutorn jako 20. haperleje 1869

dźělba twarskich schtomow a klozow, dźělba khójnowych a brěsowych hromadow, każ też něschto hromadow cżěßliskich schpjenow a wulka dźělba wolschowych wużitkowych kruchow na pschełaßadżowanje pschedawacż.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach.

Shromadźisna na městnje pschedawanja.

Müller a Cons.

Cżěßle moża pola podpißaneho trajaze dźěło dostacż.

Mrós, cżěßlisti mischtr w Debßezach.

☞ Poruczaze dopomnjenje. ☜

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. **selomydło,** (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **subowa pasta,** (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaskorowy wolij** (w sasyglowanych bleschach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **selopomada,** (w sasyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe krystalne **selobonbony** w orig. tyskach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** **italske mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Professora **Lindy** **vegetabiliska żerdkopomada** (à 7½ nßl. sa kruch).

Snutskomna hódnoscż horkapomjenowanych spezialitätow wostaji wscho wobschérne wukhwalenje, = hižom **make spytanje** je doscż, so ßo **pscheßwědczenje** wo **hódnoscżi** a **woßebnoscżi** tutych wużitnych artiklow dobudże. = Prospekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te ßrědki ßame w snatej dobroscżi stajnje na pschedań w **Budyschinje** měschcż. haptykar **O. Schimmel,** każ też w **Kamjeńcu**: **Fr. Vogel,** w **Ostritzu**: w haptyzy, a w **Łubiju**: **Carl Dümmler.**

Nowsche poruczenje

Dr. med. Hoffmanna běłeho

selowoho bróstsyropa.

Hižom dołhi czaß cżerpjach na **katarschny** a **zhłuhy kaschel.** Wschě nałożene ßrědki niczo njepomhachu; teho dla kupich ßebi w Sswidnizy w khlamach knjesa Alberta Müllera na butrowych wikach w cżerwjenym ruku, jenu bleschu Dr. med. **Hoffmannoweho selowoho brostsyropa,** totryż bě jako **dopokasany ßrědk** we wokrjeßnym liscże poruczeny. Pschi nałożenju prěnjeje bleschе cżujach hižom **znamjenite położenje,** tak so mje někotre bleschе pomjenowaneho **brostsyropa** do cżista wot tuteje **njespodobnoscże wumohchu.** Po tajkim jón **khorowazemu cżłowjestwu** jako **wěstu pomoz,** woßebje pschе **kaschel a brostbolenje** poruczam.

Kaltenbrunn, ßwidnistkeho wokrjeża, 20. jnn. 1864.

Langer, kubler.

Prawdźiwy maja jón stajnje w bleschach po 15 a 7½ nßl. na pschedań

Wilhelm Jacob w Budyschinje,
Ernst Postel w Klukschu,
Ferd. Pech w Schěrachowje,
G. H. Dobritz w Rakezach,
F. H. Mücke w Łubiju,
J. G. Poetzschka we Wosporku,
Hermann Kästner w Kamjeńcu.

Němske krupobicze sawěsczaze towarstwo
sa sahrodnistwa, wokna, zyhlowe a schiefrowe tsěchi w Barlinje.

Jako sastupjeř tuteho towarstwa, kotrež sawěsczenja psche krupobicze na:
1) **woknowe schkleńzy**, prostopadne a na koßu ležaze, kóždeje družiny,
2) **rostliny** pod woknowymi schkleńzami w hnojolěschkach a rostlinskich khěžkach, kaž tež wonka,
3) **winowe a ßadowe žně, schtomownje,**
4) **zyhlowe a schiefrowe tsěchi**

po najtunischich płaczisnach horjebjerje, ja pschi potrjebje k sawěsczenjam najpodwolnischo pscheproscham a ßym kóždy czaß k jich horjebranju hotowy. Statuty, sapißy a t. d. ßu pola mje dostacz.

Sa sańdżene lěto 1868 pschiswoli towarstwo ßwojim pjeczlětnym ßobustawam

dividendu wot 33⅓ procenta

a jeho reservefonds nětko 3% sawěsczeńskeho kapitala wopschija.

W Budyschinje, 8. haperleje. Agent: **H. Meisel.**

Union,
powschitkomne němske krupobicze sawěsczaze towarstwo.
Sakładny kapital 3 milliony toleř,

wot kotrychž . . tl. 2,509,500 w akzijach wudatych.
Rerservy ult. 1868 „ 208,295.
toleř 2,717,795.

Tuto towarstwo sawěsczuje semske wupłody wschitkich družinow psche krupobicze **po twjerdych prämijach bjes dopłaczowanja.**

Kóždé wukasanje ßo da a sawěsczenja ßo wobstaraja psches podpißaneho agenta, kotryž je s dobom agent **Aachenskeho a Münchenskeho woheńsawěsczazeho towaŕstwa,** kotrež s **Uniju** w najwužschim swjasku steji.

W Budyschinje w haperleji 1869. **M. A. Flanderka.**

Magdeburgske krupobicze sawěsczaze towaŕstwo,
Sakładny kapital: Tsi milliony toleř,

w 6000 akzijach, s kotrychž je hacž dotal 30001 wudatych,

sawěsczuje semske wupłody wschitkich družinow **psche krupobicze po twjerdych prämijach. Dopłaczowanja ženje žane njejßu. Sarunanja ßo najposdzischo sa měßaz** po jich postajenju **połne** wupłacza; sa **sprawne dopjelnjenje tuteje pschißłuschnoscze** ßo psches wobschěrne skutkowanje a psches **sakładny kapital** towarstwa rukuje.

Wot jeho pjatnaczelětneho wobstacza je towaŕstwo 457,988 sawěsczenjow wobsankło a 5,326,659 toleř sarunanjow sapłaczilo. Sawěsczeńska summa w lěcze 1868 wunjeße 59,788,007 toleř.

Podpißani agentojo sawěsczeńske namjety rad horjebjeru a budza wscho druhe wukasanje rad dawacz:

w Budyschinje: **Heinrich Meisel;**
w Panczizach: **Bernh. Berger;**
w Biskopizach: **Carl Böhmer;**
w Schěrachowje: **Ferdinand Pech.**
w Lubiju: **Eduard Kohlmann;**
w Nowosalzu: **Ludwig Müller.**
w Großschönawje: **J. F. Wenzel.**

Pschedawanje

noweje Freundez žiwnoscze w Jiłozach směje ßo nětko

póndżelu, 26. haperleje t. l.

popołdnju w 3 hodżinach
po postajenju wosjewjenjow w cž. 14 a cž. 15 Serb. Now.

W Budyschinje, 12. haperleje 1869.

Ryczník **Rychtaŕ.**

W Brěsynje pola Huczinу steji khěža czo. 35 s rjanej ßadowej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań.

Dźensa popołdnju ½3 hodźińow zawoła Bóh tón knjez naju wutrobnje lubowanu Idu Katinku přez zažnu smjerć zaso k sebi, jako bě jenož poł lěta namaj k wjeselu w naju domje žiwa była.

W Palowje 14. haperleje 1869.

Duchomny **Jenč** a mandźelska.

Kedźbu!

Jutsje (njedżelu) kołbaßy wukulenje w Splósku a sa tydżeń w Mjeschizach.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 17. — 24. haperleje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Dopisy. — Jerusalem a jeho wokolnoscze. — Ze Serbow: S Budyschina. Se Sdzerje. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

17. haperleje 1869.

Dowoz: 7626 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	12	5	5	—	—	5	20	—	5	7	5
Rožka . .	4	—	—	3	20	—	4	2	5	4	5	—
Jeczmjeń . .	3	22	5	3	17	5	3	25	—	—	—	—
Wowß . .	2	27	—	2	20	—	2	25	—	—	—	—
Hróch . .	5	17	5	4	20	—	4	22	5	—	—	—
Woka . .	4	25	—	4	20	—	4	25	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	5	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	22	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	15	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 25 nßl. a 16 tl. — nßl.
pscheńza 62—70 tl., rožka 50—53 tl.,
(to je: sa 25 prujskich korzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 10 tl. 5 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drôžschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 15. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82 (16 nßl. 4 np.)

Najnowsche.

Win, 20. haperleje. Nowy ministerpschedßyda hrabja Taafe je wczera khěžorej pschißahu wotpołožił.

Win, 21. haperleje. W shromadnym ßejmje ßo dźenßa wolby sa tak mjenowanej delegaziji stachu; polszy sapoßłanzy ßo na tym wobdźělichu.

Win, 21. haperleje. Tudy ßo powjeda, so je turkowski sultan awstriskeho khěžora do Konstantinopla na wopytanje pscheproßył.

Paris, 20. haperleje. Hacž khěžorka do Jerusalema póńdźe, njeje hischcze wěste, najskerje ßo pak wona w měßazu oktobru do Egiptowskej poda. Khěžorka Eugenia a khěžorski prynz 8. meje do Orleans'a pojědźetaj.

Pruski prynz Korla a jeho knjeni mandźelska běschtaj sańdźenu póndźelu w khěžorowym hrodźe na bali.

Marseille, 20. haperleje. Prynz Napoleon je dźenßa do Italije wotjěł.

Madrid, 20. haperleje. W Taragonje, Barcelonje a Saragoßy buchn kandidaczi republikanskeje strony jako sapoßłanzy sa schpaniski ßejm wuswoleni.

Florernz, 20. haperleje. We wczerawschim poßedźenju italskeje druheje komory bu s 223 pscheczíwo 25 hłoßam wobsanknjene, so maja pschichodnje tež czi, kiž ßo sa duchownstwo pschihotuja, we wojsku ßłužicź a so ma ßo w tajkim nastupanju sakón wuradźicź.

Athen, 20. haperleje. Jendźelski krónprynz a jeho knjeni mandźelska staj dźenßa ßem pschijěłoj a buschtaj wot krala Jurja pscheczelniwje powitanej. — (Wón je bratr jendźelskeje kronprynzeßyny.)

Sakſka. W Seitendorfje ßu ßo 13. haperleje domſke kublerja G. Rychtarja a tkalza J. Riedela wotpališe. Poßleńſchi bě ßwoju khěžu hakle tydžeń prjedy wobczahnył. — Teho runja ßu ßo tón ßamy dżeń domſke a brożeń tkalza J. G. Kummera w Friedersdorfje pola Żitawy wotpališe.

Jeho majeſtoſcz kral Jan je ßo 19. haperleje do Prahi podał, ſo by tam prjedawſchemn awſtriſkemu khěžorej Ferdinandej k jeho narodnemu duju ſboże pſchał.

Prynz Jurij je ßo ſańdżenu póndżelu na nĕkotry cżaß do Karlowych Warow (Karlsbad) pſcheßydlił, ſo by ßwojeje ſtrowoſcże dla tamniſche kupjele wużiwał.

Krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola ſtaj wóndanjo ßwój lĕtni pſchebytk w Strehlenje wobcżahnyłoj.

W Reichenbachu pola Waldheima ßu ßo 15. haperleje twarjenja kublerjow Leonharda a Köhlera, każ też domſke khěžkarja Pöhnitza wotpališe. Pſchi tym je ßo tójſchto howjaſeho ſkotu, ßwini, kur a huß ßobu ſpaliko.

Pſchi njewjedrje, kotreż 16. haperleje w Miſchnje mĕjachu, bu tamniſchi 30lĕtny drjewjanzaŕ Oehmigen w ßwojim domje wot błyſka ſarażeny. Wón bě na mĕſcze morwy. (— Też pola Żemra [w Pruſkej] bu tón ßamy dżeń jena żona ſe ßwojej ßkużobnej dżowku na polu wot błyſka ſarażena.) — W Hornym Kumwałdże je na pomjenowanym dnju błyſk do domſkich tkalza C. H. Heſchki dyrił a je do procha a popjeła pſchewobrocził. — We Walddorfje pſchi njewjedrje tuteho dnja krupy, każ wułóſke worjechi wułke, dwójży padachu, njejßu pak wjele ſchkody naczinike, dokelż żadyn wĕtr njedujeſche.

Krajnoſtawſki bank w Budyſchinje wot nĕtk nowe 10toleŕſke bankowki (banknoty) wudawa, kotreż maja zyle hinaſchi napohlad, dyżli dotalſche.

Budyſki hamtſki hetman je w budyſkich nĕmſkich nowinach woſjewił, ſo ſmĕje ßo ſa Budyſchin a wokolnoſcz lĕtuſche rekrutirowanje wot 20. hacż do 27. meje na tſĕleŕni w Budyſchinje. Dokelż ßo tutón krócz rekrutirowanje zyle po nowym (pruſkim) waſchnju ſtanje, dha maja ßo k temu wot rychtarjow a gmejnſkich prjódkſtejerjow wſchelake pſchihoty cżinicz.

Pruß y. Na parlamencze bĕſchtaj ſapoßłanzaj Tweſten a hrabja Münſter tón namjet ſtajikoj, ſo by ßo ſa zyły poknóznoněmſki ſwjaſk woßebite miniſterſtwo poſtajiko. Wſchelazy ſapoßłanzy pſchecżiwo temu ryczachu, woßebje też miniſtraj Frieſen a Bismark, tola pokaſa ßo pſchi wothłoßowanju, ſo bě 111 hłoßow ſa tón namjet a jenoż 100 pſchecżiwo njemu. Bjes prĕniſchimi bĕſche też tójſchto ſakſkich ſapoßłanzow.

Hacż runje bu ſpomnjeny namjet ſ wjetſchinu 11 hłoßow pſchijaty, dha wón po ßłowach Bismarka a druhich miniſtrow tola nĕtko do żiwjenja njeſtupi, dokelż by we wſchĕch krajach poknóznoněmſkeho knjeżerſtwa wjele pſchemĕnił. Sa wſchitke tute kraje by mjenujzy potom jenoż jedyn miniſter wójny, jedyn miniſter finanzow, jedyn miniſter ſwonkownych należnoſczow a t. d. był a němſzy wjerchojo njebychu potom żanych miniſtrow wjazy trjebali, pſchetoż miniſtrjo poknóznoněmſkeho ſwjaſka bychu w jich krajach wſchemu roskaſowali, tak ſo bychu němſzy wjerchojo w ßwojich krajach bje-wſcheje mozy byli.

So drje w poknóznoněmſkim ſwjaſku nĕhdy tak daloko pſchińdże, jeli wón prjedy njerospany, to drje je móżno: ale nĕtkole ta wĕz tola hiſchcze ſ zyła na cżaßu njeje a byrnje ßo parlament wjele ras ſa nju wuprajił.

Na parlamencze je ßo wuradżiło, ſo ma ßo ſa wſche kraje poknóznoněmſkeho ſwjaſka ſhromadny najwyſchi pſchekupſki ßud ſakożicz a ſo byrbi wón ßwoje ßydliſchczo w Lipſku mĕcz.

S rosprawy, kotruż je awſtriſki generalſtab wo wójnje lĕta 1866 wotczińſchczecz dał, je widżecz, ſo je pruſki kral tehdy na ſakſke knjeżerſtwo jara hněwny był a ſo je teho dla potom, jako bě awſtriſke wójſko ſbite a ßo w Nikolsburgu wo mĕr jednaſche, wjele prózy trjeba było, jeho na hinaſche myßle pſchinjeſcz. W tutej rosprawje rĕka mjenujzy: „W naſtupanju Sakſkeje nadeńdżechu awſtriſzy kommißarjo (ſa wujednanje mĕra poſtajeni) jara hněwne ſmyßlenje a to woßebje pola (pruſkeho) krala, kotryż bĕſche teho mĕnjenja, ſo je jenoż ſakſke knjeżerſtwo na tej zyłej mĕſcheńzy wina było, a ſo by teho dla njeſdobne było, hdy by Sakſka ßama bjes ſchtrafy ſ wójny woteſchła; po tajkim by ßo ſ najmjeńſcha lipſczańſki a budyſki wokrjeß woprowacz dyrbjał. Ale awſtriſki khěžor nochżyſche do teho ſwolicz a Napoleon też k dobremu ryczeſche, tak ſo ßo ſ pruſkeje ſtrony 25. julija do teho ſwoli, ſo ßmĕ Sakſka zyła woſtacz. Jako pak ßebi awſtriſki kommißar żadaſche, ſo by Sakſka pſchichodnje k pokodniſcho-nĕmſkemu ſwjaſkej ßłuſchała, nochżyſche Bismark niczo wo tym ßłyſchecz, ale hróżeſche, jednanje wo mĕr na mĕſcze ſkónczicz (a wójnu dale wjeſcz). Duż bu tale należnoſcz dalſchemu jednanju bjes pruſkim a ſakſkim knjeżerſtwom ſawoſtajena."

Pruſki kral chże ßo 18. meje do Bremena podacz a potom też pſchiſtaw (Hafen) w Jahde a w Kielu wopytacz, ſo by tamniſche nowe wójnſke kódże wobhladował. — General Vogel v. Falkenſtein je khĕtro ſkhorjeł.

Awſtria. Khěžor Franz Joſef je ßo 19. haperleje ſaßo ſ Wina do Peſchta podał. Wón je hrabju Taafe ſa miniſterpſchedßydu pomjenował, tak ſo nĕtcziſche winſke miniſterſtwo ſaßo na dalſchi cżaß po ſdacżu twjerdże ſteji.

Polſzy ſapoßłanzy, każ ßo ſda, na winſkim ßejmje woſtanu, hacż runje jim ßejm żane jich požadanjow njedopjelni.

Khěžor je pſchiſwolił, ſo ßmĕdża ßebi Khrowatojo w Sahrjebje (Agram) khrowatſki-ßerbſki univerſitet ſakożicz. (— Pjenjeſy k temu ßu woni dawno nawdali, ale dokelż awſtriſke němſke knjeżerſtwo wĕdomnoſcze bjes Sſkowjanami po mózноſczi podtkocżuje, dha je wone ſakożenje khrowatſkeho univerſiteta tak dołho ſadżĕwacz

pytako, hacj je to jenoż możno było. Awstriske němske knjeżerstwo derje wjedżesche, so je wědomnosćj wulka mózw žiwjenju, teho dla wone jenoż němzowstwo we wyšokich schulach podpjerasche, derje snajo, so tón lud, kiž je najwjazy nawuknył, też w kraju najwjazy mozy směje. Ale dokelž su to nětko też awstrišzy Sskowjenjo spósnali, dha chzedża nětko też sskowjanske wyšoke schule měcj, a awstriske knjeżerstwo dyrbi jim to pod nětcjischimi wobstejenjemi też tak někak pschiswolicj.

Franzowska. Hacj runje je so belgiski minister Frère-Orban do Parisa sameho podał, so by tam njelubosnosćj wurunał, kotraż je s teho nastała, so belgiske knjeżerstwo k temu pschiswolicj nochze, so bychu Franzowsojo jenu żelesnizu w Belgiskej kupili, dha so jemu to hacj dotal tola hischcze radżiło njeje. Napoleon mjenujzy żada, so by to belgiske knjeżerstwo pschiswoliło, ale to sebi tola we swojim samsnym kraju njecha wot zusnika roskasowacj dacj. Ale mały dyrbi sebi wot wulkeho wjele lubicj dacj a duż budże drje belgiske knjeżerstwo też nochowacj dyrbjecj.

Rußowska. Jendżelski krónprynz a krónprynceßyna staj wóndanjo połkupu Krym wopytałoj a buschtaj tam w mjenje ruskeho khěżora wot gubernatora pscheczelniwje powitanaj. Wot tam staj so wonaj do Grichiskeje podałoj.

Schpaniska. Dokelž sapeßkanzy na sejmje njewjedża, koho bychu sa schpaniskeho krala wuswolili, dha su wobsanknyli, tule należnosćj hacj na dalsche na stronje wostajicj, a woni chzedża bjes tym nowu krajnu wustawu (Verfassung) do kónza wujednacj. To pak móże hischcze někotre měßazy tracj a snadż jim bjes tym prawa myßliczka do hkowy pschińdże.

Dopisy.

List s Texasa.

Czesczeny knjeże! My smy skyschcheli, so s tudomneho kraja jedyn agent do Europy pschińdże, so by tam ludżi k wucżehnjenju do Texasa namołwjał, prajizy, so kóżdy wucżahowar tam wot knjeżerstwa kruch kraja pak jara tunjo pak zyle darmo dostanje a t. d. a so trjeba pjenjesy sa kraj a druhe khósty hakle sa pjecj lět sapłaczicj. Ale dokelž je wschón kraj w snutskomnym Texasu hižom rospschedaty, dha te leżomnosćje (grunty), kotrež maja wucżahowarjo dostacj, nihdże druhdże bycj njemóża, dyżli na najdalschich mjesach texanskeho kraja. Hdy bychu wucżahowarjo pod spomnjenjemi wuměnjenjemi leżomnosćje dostali w tajkej krajinje Texasa, hdżež hižom wjele ludżi bydli, dha by to jara duschne było, ale hdyż chzedża jich na najdalsche kónzy posłacj, dha je to nješchto druhe: pschetoż kak móże tam nowy wucżahowar, kotremuż żadyn pscheczel dobru radu njeda, psched lescżu jebakow a psched spytowanjom dżiwich indianarjow wobstacj?! My wěsćje kóż-demu naschemu bratrej po narodnosćji s wutroby popschejemy, so by tudy pola nasz bycj móhł, dokelž — dżakowano Bohu — tudy staroscj wo wschědny khlěb tak wulku nimamy, ale na spomnjene waschnje so do Texasa pschedsydlicj, k temu my nikomu radżicj njemóżemy. Njech so teho dla kóżdy nasch serbski bratr, prjedy hacj so k wucżehnjenju sapische, na jeneho swojich snatych w Texasu wobroczi a so tuteho wo radu woprascha. Tón agent, na kotrehoż horka spomnichmy, je Němz s mjenom Julius Schütz a wón je prajił, so też k Sserbam póńdże. Jeho ryczże su kraßne, hdy by je wón jenoż k swojim samßnemu wużitkej njedżerżał; pschetoż cżim wjazy wucżahowarjow wón do Texasa pschiwjedże, cżim wjazy pjenjes wón sa to dostanje. Ale my so nětko praschamy, schtó budże tute pjenjesy sapłaczicj dyrbecj? Wotmolwjenje na to może sebi kóżdy sam dacj.

Zyrkwinske powjesce s Serbina (w Texasu), na swjedżenju noweho lěta 1869 wosadże sobudżělene. Kschczenych je było w lěcze 1868 w Serbinje 25 dżěczi a 1 je morwe rodżene. Wschitke tute dżěczi běchu mandżelske dżěczi. Wěrowanych je tam w tym samym lěcze 7 porow, kotrež běchu wschitke cżeßne. Pohrjebanych bu 18 cżełow, mjenujzy 11 dżěczi a 7 doroscżenych. Spowjednych ludzi je w spomnjenym lěcze było 1064, bjes nimi 11 doma woprajanych a 20 dżěczi, kiž su konsche lěto swój kschczeński sslub wobnowiłe.

Pschispomnjenje. Wosada Serbin mějesche pschi spoczatku sandżeneho lěta 581 duschow, hdyż pak cżi nowi s Europy dżeń 23. oktobra k nam su pschicżahnyli, dha je wschěch nětko psches 600 duschow.

Jerusalem a jeho wokolnosćje.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokracżowanje.)

Wutoru 21. měrza chzychmy Bethlehem wopytacj. Hacj runje budżichmy pschikłojnosćje dla w Jerusalemje jenoż na konjach jěchacj dyrbjeli, dha ja a wěsty Hennig tola sa lěpsche dżerżachmoj, so wosłu dowěricj, dokelž tón pomału a łahodnje nohi staja. My jěchachmy psches jaffaske wrota, pod zionskimi murjemi nimo hata Gihon a nimo hory skeje rady na wyšoku płóninu, kotraż na druhej stronje lěži. K prawizy je refaimska dolina, dale sady wjelbuja so módro-cżerwjene wjerschki judajskich horow, k lěwizy dale kamjenteje pusczíny su moabske hory widżecj a runje s napschecza je tutón kraßny wuhlad s wyšokimi horami połodnischeho judajske kraja sankjeny.

Spomnjena płónina ma pěknje pola a my setkachmy wjele ratarjow, kotsiž se wschelakimi płodami a też s kurymi do města na wiki ezehnjechu. My widżachmy studnju tsjoch kralow, nowonatwarjeny Eliaßowy kloschtr

a potom Raheliny row, běłobłyſchczaty a wot židow, kaž kſcheſczijanow a mohamedanjarjow czeſczeny. (1. Mojß. 35, 16—20.)

Wot tam k krótkemu ranju je wulka wjeß Bet-Djala widżecz, kotraž ßo rjenje pod jenej horu rospſchéſczera. Nětko hladachmy k lěwizy do luboſneho czicheho paſtyrſkeho doła a bjes tym ſo my w ßwojej wutrobje khwalobny khěrluſch ſaczuchmy, kiž rěka: Czeſcz budż Bohu we wyßokoſczi, měr na ſemi a człowjekam dobre ſpodobanje! ſtupi Bethlehem, najluboſniſche wſchitkich tamniſchich měſtow, pſched naſchej woczi. Měrnje leżeſche to wobſbożene měſto Davitowe pſched nami, wot raniſcheho ßłónza kraßnje wobßwěczene a wyſche měſta poſběhowaſche ßo to wyßoke twarjenje, kotrež bu k temu natwarjene, ſo by ßo to měſto pſchekraßniło, hdżež je ßo naſch Sbożnik narodżił.

Bethlehem ma něhdże 3000 kſcheſczijanſkich wobydlerjow, kiž ſ dżěła rataŕſtwo a ſahrodniſtwo czerja, ſ wjetſcha pak tajke wězki dżěkaja, kotrež ßebi puczowarjo k dopomnjenju na Bethlehem kupuja. Snutskomnoſcz bě maſana a tamniſche klóſchtry — jedyn łaczanſki, jedyn grichiſki a jedyn armeniſki — ßu wot měſtaſchka ßameho rosdżělene. Pſches wuſke wrota pſchińdżechmy na kloſchtrſki dwór a wot tam pſches wuſke durje do zyrkwje Khryſtußoweho narodżenja.

W tutej zyrkwi, kotraž je jena tych najrjeńſchich a najſtarſchich w Paleſtinje, bu na hody 1101 Balduin, kral kſchižerjow, krónowany. Zyrkej ma wjerch ſ drjewa libanonſkich cedrow, na 48 marmorowych ſtołpach wotpoczowazy. Na khorje je wołtaŕ mudrym ſ raniſcheho kraja poßwjeczeny, a k prawizy a lěwizy wot njeho wjedu ſkhodżeńki do podſemſkeho ſkalneho pſchebytka, wo kotrymž je powjeſcz, ſo je ßo tam Jeſus narodżił. Tutón pſchebytk je do khapałki pſchewobroczeny, kotraž je najkraßniſcho wupyſchena. K ranju tejele khapałki, wſchudżom ſ marmorom wußadżanej, ßu w ßlébornym a jaspißowym ßłónzu te ßłowa: **Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est** to rěka: Tudy je wot knjeżny Marje Jeſus Khryſtus narodżeny.

Něhdże pjecz krocželow k popołdnju pokaſuje ßo w jenej něſchto hłubſchej ſkałobje żłob, hdżež je Jeſus-dżěczatko leżało. Żłobej ſ napſcheczа ſteji wołtaŕ ßwjatych tſjoch kralow, kotſiž Bożemu ßynej ſłoto, wyruch a myrrhu woprowachu. W bliſkoſczi khapałki Khryſtußoweho narodżenja ßu ſchtyri małe ſkałoby, mjenujzy: row ßwjateje Paule, row Euſebija ſ Kremony a row njewinowatych dżěczi. W ſchtwórtej je Krolmus (Hieronymus) ſtary teſtament pſchełożił. Wyſche tuteje ſkałoby je zyrkej ßwjateje KatharinY, kotraž franziſkanarſkim mnicham ßłuſcha.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Knjes referendar Wehla na tndomnym ßudniſkim hamcze je ſa aßeßora pomjenowany.

S Budyſchina. W měſcze, kaž tež w bliżſchej a dalſchej wokolnoſczi ßmy ſandżene dny ſtajnje rjany ßłónczny czaß měli. Hacż runje tak czopły njebě, kaž tamón tydżeń, hdżež mějachmy ßylne njewjedra a wjele deſchcza, dha ßu ßo tola żita a haje rjenje ſaſeleniłe a ſchtomy a kerki hižom ſ wjetſcha kczéju a ſda ßo, ſo je czerſtwy a druhdy doſcz khłódny ranſchi wětr w jich roſczenju mało ſadżěwa. Jeli Bóh ſpożczi, ſo naß w naléczu żane mjerſnjenje wjazy njepotrjechi, dha ßměmy ßo najſkerje ſażnych żnjow nadżijecz. Teho dla drje tež żitna płaczišna dale a bóle ſpaduje, tola pak butra nimale pſchezo jenak wjele — haj khětro jara wjele — płaczi, ale to ma tež ßwoju dobru pſchiczinu: mjenujzy piza ſa ſkót je jara droha a njewjedża ßo ludżo dopomnicz ſo by płaczišna ſa ßyno, woßebje pak ſa ßłomu hdy prjedy tak wyßoka była. Tudy płaczi ßo ſa kopu ßłomy (1200 puntow) wot 11 hacż do 14 tolerjow a něktoſi praja, ſo ßu hiſchcze drożſcho pſchedawali.

S Budyſchina. Sakſke hornołużiſke diözeſyſke ſhromadżiſny zyrkwinſkich prjódkſtejerſtwow budża 1) w Budyſchinje pſchichodny ſchtwórtk 29. haperleje, 2) w Żitawje 3. meje, 3) w Kamjeńzu 7. meje a 4) w Lubiju 12. meje. W Budyſchinje budże pſchi tej ſkładnoſczu k. primarius Kuhn dopołdnja w 10 hodżinach prědowacz a ſhromadżiſna ſměje ßo potom w ſale noweje měſchczańſkeje ſchule. Shromadżiſny ßu ſjawne a ßmě teho dla kóżdy pſchipoßłuchacz.

S Budyſchina. Hłowna ſhromadżiſna hornołużiſkeho provinzialneho towarſtwa ſa ſnutskowne miżionſtwo budże, dali Bóh, 2. junija tudy wotdżerżana a ſměje ßo 1) wuradżowanje dopołdnja wot 9 hodżinow w ſali hoſczeńza ſkoteje króny a 2) ßwjedżeńſke kemſchenje popołdnju w 3 hodżinach, ſa kotrež je tudomny zyrkwinſki a ſchulſki radżiczel k. Jentſch prědowanje pſcheczelniwje na ßo wſał. S wjeczora w 5 hodżinach budże 3) rosryczowanje wo wſchelakich naležnoſczach ſnutskomneho miżionſtwa a budże to ßamo wot k. primariuſa Kuhna ſ modlitwu wotewrjene.

S Budyſchina. Na tudomnej tſélerni ſměje ßo 20. meje rano wot 7 hodżinow rekrutirowanje mużſtwow ſ ſ Budyſchina, 21. měje mużſtwow ſ Warnołczиż a nowych Warn. ſ póſtkorczmu, ſ Wuriz, Boſankez, Boſchez ſ Zyżezami, ſ Bónjez, Brěſy, Błohaſchez ſ Nowymi Błohaſchezami, ſ Brěſowa, Bobolz a Nowych Bobolz, Bolborz, Boranez a nowych Boranez, Brěmjenja, Horneje Brěſynki, Delnjeje Brěſynki, Brěſyny, Bronja, Borka, Horneje Kamjenje, Konjez pola Borſchiz, ſ Kobliz, ſ Khelna a ſchibjeńczneje korczmy, ſ Horneho Komorowa,

ſ Koßarnie, ſ Daliz, Darina, Toroňz, Dženikez, Demjan a Nowych Demjan, Dobruſche, Dobroſchez, Dobranez, Deberkez, Debiſchkowa, ſ Małych a Wulkich Debßez ſ Lejnom, ſ Delan, Druźkez a N. Druźkez a Kocźizy, ſ Haßlowa, Dreczina, Bělczez, Huſki a Małeie Huſki, Hliny, Hnaſchez, Kobjelnja, Hodźija a Boſcheriz, ſ Holzy, Wulkeho Žiczenja, Wulkeho Wjelkowa, Hrubocźiz a Ssokolzy a Jaßoňzy, Hrubjelczíz, Hunczeriz, Hucźiny ſ Fleißigom a Nowej Wjeſku, Połpizy a Kißlizy, ſ Janez, Jeſchiz, Jenkez ſ Małymi Jeńkezami, ſ Kupoje ſ Jatſjobjom, ſ Małeho Budyſchinka, ſ Małych Bobolz, ſ Małeje Dubrawy, ſ Małeje Borſchcze, ſ Małeho Žiczeńka ſ požerſkim młynom, ſ Małeho Wjelkowa, ſ Klukſcha, Krakez, Kſchiweje Borſchcze, Kubſchiz a Kumſchiz.

(Pſchichodnje dale.)

Se Sdźerje. Tudy wutoru 20. haperleje rano wokoło 3 hodźinow woheń wudyri a domſke tkalza G. Freunda do procha a popjeła pſchewobroczi. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

Přilopk.

— W jenych kamjeńtowuhlowych podkopach pola Wolverhamton (w Jendźelſkej) ßo wóndanjo podſemſka woda njejapzy do jeneho ſchachta pſchedrě, hdźež hewjerjo dźěłachu a ſhubichu pſches to 13 hewjerjo a 6 koni ßwoje žiwjenje.

— W jenej pſchaſnej fabrizy w Saintesu (w Belgiſkej) pukny ßo 16. měrza kotoł pſchi parnej maſchinje a ſaraſy pjecź dźěłaczerjaw. Wobßedźeŕ fabriki a jeho ßyn buſchtaj wopalenaj a prěnſchemu też jena noho ſkamana.

— Kónz ſańdźeneho měßaza tſěli w Zolhofje w Awſtriji, hdźež bě runje hermank, jedyn muž do jeneho hołbja, kiž na ßkomjanej tſěſche ßedźeſche. Wot palazeje ſatyczki ßo tſěcha ſapali a woheń tak wokoło ßo hrabaſche, ſo ßo 35 domſkich ſe ßwojimi podlanſkimi twarjenjemi wotpali. Teho njeſbožomneho tſělerja pak bórſy do jaſtwa wotwjedźechu.

— S Düßeldorfa piſaja 8. haperleje: „Tuto ranje bě cźěkowy muž cźěko jeneho dźěſcza na kerchow donjeßł a tótka chzyſche je runje do rowa dele ſtajicź jako w kaſchczu něſkajke ſchrótowanje ſaßłyſcha. Wón jón teho dla wotczini: dźěczatko bě žiwe, wobaj mużej je teho dla ßwěru ſawaliſchtaj a je ł jeho ſtarſchimaj domoj donjeßeſchtaj.

— W Potsdamje je ßo tamón tydźeń general Schöber ſatſělił.

— Tſizeczo italſzy dźěłaczerjo běchu ßo 23. měrza naſtajili, pſches wyßoku horu Simplon hicź. Tójſchto pucza derje doſcź dźěſche, ale potom ßo ſatraſchnje wobſchěrna lawina — wulka hromada ßněha — na nich wali a wſchitkich ſaßypny. Dwazyczom ßo radźi, ßo ſe ßněha ſaßo wudobycź, ale dźeßaczo w ßněhu pohrjebani woſtachu.

— Japanſki mikado (kral) je prjedawſcheho amerikanſkeho wyſchka Franka ſa najwyſcheho generala nad japanſkim wójſkom pomjenował a jemu 12,000 toleŕ létneje ſdy wuſtajił. — (Frank bě w ßwojim cźaßu ſakſki leutnant pola artillerije w Radebergu a je ßo wot tam do Ameriki pſcheßydlił, hdźež wón w ßwojim cźaßu we wójſku amerikanſkeje unije jako oberſt ßłużeſche.)

— W Strehlenje měješe wóndanjo jedyn huſar dźiwne njeſbože. Mjenujzy jeho kóń jemu prawo wucho wotkußny a je też na měſcze ſežra.

— Wěſty Ignaz Hofmann ſ Rußdorfa bě nimale zyły měßaz prjecź a dokelź jeho niḧdże namakacź njemóżachu, dha myßlachu ßebi, ſo je něſkat ł njeſbožu pſchiſchoł. Temu je też tak było, pſchetoż 18. haperleje jeho cźěło w rěźy Nißy nadźeńdźechu, hdźež je ßo wón najſkerje tepił, jako bě tam w nozy ryby łojicź ſchoł.

— W Chemnitzu buchu ſańdźenu ßobotu tym ßamym, koſſiż běchu wſchelake ptaczki na pſchedań pſchinjeßli, te ßame wot polizije wſate a na ßwobodu puſchczene, pſchetoż hacź do kónza julija ßo žane ptaczki łojicź a pſchedawacź njeßmjedźa.

— Rěſniſki miſchter Einecke w Schönebecku bu wóndanjo teho dla ł 2létnemu jaſtwu wotßudźeny, dokelź bě ßwinjaze mjaßo pſchedawał, w kotrymž běchu trichiny. Wot tuteho mjaßa bě potom 81 ludźi ſkhorjeło a 10 wumrjeło.

— W bajerſkej druhej komorje je jedyn ſopoßlanz namjet ſtajił, ſo dyrbi ßo w Bajerſkej dawk na pßy położicź; pſchetoż w poßleńſchich 4 létach je ßo tam na 4000 ſkaženych pßow ſaraſyło, 836 ludźi bu wot nich ſkuſßanych a 69 cźłowjekow je potom na ſkaženoſcź wumrjeło.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Jan Bohuměr Schmidt, murjeŕ w Raſchowje, ſ Hanu Rjeczkez na Židowje. — Jurij Matiza ſ Njeßwacźidła, ſ Hanu Amaliju rodź. Schützez ſwudowjenej Karinej na Židowje. — Korla Bohuměr Stanga, kubleŕ w Rückertsdorfje, ſ Khryſtianu Auguſtu Schołcźiz ſ Bórku.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla Auguſt, Korle Schěrza, wobydlerja w Budyſchinje, ß.

Michałska cyrkej: Ida Martha n. dź. pod hrodom. — Marja Auguſta, Korle Wylema Gräfy, hoſpodarja w Sſkonej Borſchczi, dź. — Hana, Jana Brinta, khěžkarja w Dźěžnikezach, dź. — Hana Marja, Bohumiła Hermanna Schmidta, wobydlerja pod hrodom, dź.

Katholska cyrkej: Michał Mikkawſch, Jakuba Lawkuſa, wobydlerja pod hrodom, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 10. haperleje: Jan Bohuměr Korla Schlenkaŕ, dźěłaczeŕ, 21 lět.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdze mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodze,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Němſke krupobicze ſawěſczaze towarſtwo

ſa ſahrodniſtwa, wokna, zyhlowe a ſchiefrowe tſěchi w Barlinje.

Jako ſaſtupjer tuteho towarſtwa, kotrež ſawěſczenja pſche krupobicze na:

1) **woknowe ſchkleńzy**, proſtopadne a na koßu leżaze, kóždeje druźiny,
2) **roſtliny** pod woknowymi ſchkleńzami w hnojołěſchkach a roſtlinſkich khěžkach, kaž też wonka,
3) **winowe a ßadowe žně, ſchtomowuje,**
4) **zyhlowe a ſchiefrowe tſěchi**

po najtuniſchich płaczíſnach horjebjerje, ja pſchi potrjebje k ſawěſczenjam najpodwolniſcho pſcheproſcham a ßym kóždy czaß k jich horjebranju hotowy. Statuty, ſapißy a t. d. ßu pola mje doſtacz.

Sa ſańdżene lěto 1868 pſchiſwoli towarſtwo ßwojim pjeczlětnym ßobuſtawam

dividendu wot 33⅓ procenta

a jeho reſervefonds nětko 3% ſawěſczeńſkeho kapitala wopſchija.

W Budyſchinje, 8. haperleje.

Agent: **H. Meiſel.**

Punt po 64 np.

(niz pak po 46 np., kaž tydzenja ſtejeſche)
ma **najtuniſchi** khofej na pſchedań

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Dźěrżaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž też **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich druźinow po najtuniſchich płaczíſnach podpißany porucza. Też ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedża wón woſyczki a t. d.

Na Židowje. **M. A. Bartuſch,**
korbarſki miſchtr.

Połožnoſcze dla móża czi, kiž ßebi pola Allmera w Sderju ſkótny polver ſkaſaja, tón ßamy wot nětk też w Budyſchinje pod bórklinom czo. 254 horka pola Jana Allmera doſtacz.

Wóſk

kupuje a płaczi ſa njón najwyſchu płaczíſnu

Moritz Lehmann

mydkowy fabrikant na bohatej haßy pódla póſta.

Dla njedoſtatku měſta ßu někotre ſta kórzow

ſoły (Aeſcher)

k hnojenju po poniżenej płaczíſnje najtuniſcho na pſchedań w mydkarni **Moritza Lehmanna**

na bohatej haßy pódla póſta.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Wósk,

twař a łuschczisny kupuje a płaczi najwysche płaczisny

C. A. Lehmann, mydłař

pódla kaserny a na žitnej haßy we wjelbje.

Jara rjanych cžistych rzanych **wotrubow, cžorneje muki a grießa** k pizy mam saßo někotre sta centnarjow na pschedan.

J. Kögler

pjekarski mischtr na kamjentej haßy.

So bychmy po možnosczi rucže nasch ßylny

cigarrowy skład

wurumowali, dha pschedawamy nětko cigarry po poniženych płaczisnach.

Berger & Handrick na žitnej haßy.

Hischcže žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscže dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcžežnoscže brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Kralowska privilegirowana haptyka w Rakezach

porucža woßebny mózdawazy, žiwjazy a wužitkowy polver, pschi trajazej ßuchocže a nježernosczi wscheho howjaseho skotu, woßebje pschi kruwach, hdyž mloko jara wotebjera, módre, jara židke abo tež krawe bycž poczina.

Pakczik po 5 a 10 nßl.

Dr. Hultzsch.

Žołty wósk kupuje po najwyschich płaczisnach w kóždej dzělbje haptyka w Rakezach.

Dr. **Hultzsch.**

Elektromotoriske schijnosubowe powjaski

s elektromotoriskeje fabriki **Albina Zella** w **Awje,** jeniczki dopokasany ßrědk sa to, so dzěczom subczki lohko a bjes bolosczow pschińdu a so ßo subowe widlischcža, kiž ßu husto jara straschne, na měscže wotstronja, ma schtuku po 15 nßl. prawdziwe na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje.

S tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so mam tež lětßa

memelske a rigaske lane ßymjo,

kotraž je jene lěto wotpocžnyło, kaž tež **schlesynske lane ßymjo** w měchach wschědnje w Budyschinje na žitnych wikach pola korczmarja Lehmanna a hewak kóždy cžaß pola mje doma we Wadezach najtunischo na pschedań.

J. A. Lelanz.

☞ Poruczaze dopomnjenje. ☜

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. **selomydło,** (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **subowa pasta,** (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaskorowy wolij** (w sasyglowanych bleschach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **selopomada,** (w sasyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe krystalne **selobonbony** w orig. tyskach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** **italske mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po $2\frac{1}{2}$ a 5 nßl.).

Professora **Lindy** **vegetabiliska žerdkopomada** (à $7\frac{1}{2}$ nßl. sa kruch).

Snutskomna hódnoscž horkapomjenowanych spezialitätow wostaji wscho wobschěrne wukhwalenje, = hižom **małe spytanje** je doscž, so ßo **pscheßwědcženje** wo **hódnonosczi** a **woßebnosczi** tutych wužitnych artiklow dobudže. = Prospekty a powucženja ßo darmo dawaja, a ma te ßrědki ßame w snatej dobrosczi stajnje na pschedań w **Budyschinje** měschcž. haptykař **O. Schimmel,** kaž tež w **Kamjeńzu: Fr. Vogel,** w **Ostritzu:** w haptyzy, a w **Lubiju: Carl Dümmler.**

Knjesej **J. G. Poppej,** prakt. subn. lěkarjej **we Winje, Stadt, Bognergasse No. 2.**

Mój knježe!

Ja cžuju ßo nucženy, po prawdže **hojaze skutkowanje** Wascheje ßwětoßławneje **anatherinskeje hubneje wodziczki** wobßwědcžicž.

Wschelakich lěkarjow ßym ßo mojeho **hububolenja** dla napraschował, wschelake ßrědki bjes kóždeho polóženja trjebał, hacž buch psches poruczenje wot pscheczelow na Waschu **hojazu anatherinsku wodziczku** kedžbny sczinjeny.

Dwě bleschzy teje ßameje ßym ja wutrjebał a **krawjenje dzaßnow je zyle sastało.**

Dzaßna ßu strowe a khabłate suby saßo twjerdže ßedža.

Hdžež móžu teho dla **Waschu anatherinsku wodziczku** psche tajku njespodobnoscž poruczicž, dha móžecže pscheßwědcženy bycž, so ja to stajnje sczinju.

S najwětschej dzakomnoscž nam cžescž bycž

s pocžesczowanjom

H. L. van Swaeninger m/p.

Amsterdam, 20. augusta 1868.

Na pschedań ma tajku wodziczku

w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka

pschi hrodowskej haßy cžo. 338;

w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

W Brěsynje pola Hucžiny steji khěža cžo. 35 s rjanej ßadowej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań.

Krupobicźe a skótsawěsczazy bank sa němske kraje.

Wotdźělenje sa krupobicźe-sawěsczenje.

S dźiwanjom na wobsanknjenje kongreßa němskich ratarjow w Barlinje wot 8. februara t. l., so je w ratarskim, nazionalno-ökonomiskim, woßebje w **pjenježnym** nastupanju prinzip wsajomnoscźe w sawěsczeńskich naležnosczach **prawischi** a **wužitnischi**, dowolamy ßebi horka spomnjeny, na wsajomnoscź sałoženy bank, kotryž ßwojim ßobustawam sowostaji, płody se ßłomu abo bjes ßłomy sawěsczicź, k wužiwanju najnaležnischo pornczicź.

August Petrasch na Židowje. **A. Lehmann** w Rakezach.
Hermann Kirschner w Huszy. **Julius Mörba** w Minakale.

Khofej

pod sawěsczenjom zyle cźisteho a ßylneho ßłodu, hacž runjež je ßo płacźisna powyschiła

punt po 66 np.
" " 70 np.
" " 75 np.
" " 80 np.
" " 90 np.
" " 100 np.
" " 110 np.
" " 120 np.

candis syrop punt po 18. np.
rjenje jaßna a běły
łamany rajß punt po 18 np.,
wulkosornaty nažołcź **arakan-rajß** punt po 20 np.,
wulkosornaty běły arakan-rajß punt po 24 a 30 np.
pěkny **melis-zokor** w kehelu punt po 48, 49 a 50 np.
najlěpschi **raffinad zokor** " 50, 51, 52 a 53 np.

Carl Noack
na swonknej lawskej haßy w Budyschinje.

Candissyrop punt po 16 a 20 np.
łamany rajß punt po 18 a 20 np.
wulkosornaty rajß punt po 20, 22, 24, 28, 30 a 32 np.,
derjeßłodźazy khofej punt po 66 hacž do 120 np.

porucza **C. A. Wehla**
na mjaßowym torhoschczu.

Cigarry

100 schtuk po 12, 15, 20, 22½, 26 a 27 nßl., a **lěpsche sorty** tych ßamych porucza

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu.

Dwaj krawskaj pschi dobrej sdźě trajaze dźěło pola podpißaneho dostanjetaj.

E. Purscha
na Židowje cźo. 145.

Pschedawanje

noweje Freundez žiwnoscźe w Jiłozach směje ßo nětko

póndźelu, 26. haperleje t. l.

popołdnju w 3 hodźinach
we Wicźasez hoscźeńzu po postajenju wosjewjenjow w cź. 14 a cź. 15 Serb. Now.

W Budyschinje, 12. haperleje 1869.

Rycźnik **Ernst Rychtař.**

Žołty wósk,

kaž tež twař a łuschcźisny kupuje

C. A. Martschinck
na snutsknej lawskej haßy.

Na pschedań

ma sophy a dźěcźaze wosyczki we wulkim wubjerku
We Wosporku. **Korla Starka,**
ßedłarski mischtr.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cźaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łźizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscź, płodźi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi 4 nßl. a je k dostacźu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Starosczíwe macźerje, kotrež ßwoje małe a dorosczene dźěcźi psche **saduschizu** (h. Bräune), **kaschel, schijubolenje, załsy, subowe widlischcźa, drjenje a subybolenje** swarnowacź a w tajkim nastupanju sahojicź chzedźa, namakaja w mojim saduschizu sahanjazym masu (Bräune-Einreibung) najlěpschi a najjednorischi domjazy ßrědk, tež jako specificum psche duschazy kaschel. — **Dr. Netsch** s Rausche, w tu khwilu w Draždźanach: Ammonstraße 30. — W Budyschinje dostacź psches **Heinr. Jul. Lincku.**

Na rycźerkuble Hownjowje je sa jeneho dźěłacźerja se ßwójbu wobydlenje darmo dostacź k 1. meje abo k 1. junija t. l.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 18. ~ 1. meje. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Jerusalem a jeho wokolnosce. — Ze Serbow: S Budyschina. S Lubija. S Kschiweje Borschcze. S Bjerwakda. S Hamora. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

24. haperleje 1869.

Dowoz: 8124 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenza . .	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	7	5
Rožka . .	4	—	—	3	25	—	4	2	5	4	—	—
Jecžmjeń . .	3	25	—	3	20	—	4	—	—	3	25	—
Wowß . .	2	25	—	2	20	—	2	27	5	2	25	—
Hrósch . .	5	15	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	5	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	26	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna .	1	20	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

. 16 tl. 25 nßl. a 16 tl. — nßl.

pschenza 62—69 tl., rožka 50—51 tl.,

(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 10 tl. 5 nßl.

(Czischczeny, kaž žo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga.)

†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 29. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 83⅜ (16 nßl. 6¾ np.)

Najnowsche.

Win, 27. haperleje. Rußowski wjerch Dołgorukow je s Grichiskeje, hdjež bě žo wón po wopytanju Czornohórskeje podał, do Triesta pschijěł. — Krónprynz arzywójwoda Rudolf a prynzeßyna Gisela žo na tsi njedžele do Wuherskeje podataj.

Win, 29. haperleje. W tudomnych hamtskich nowinach je wukasnja shromadneho ministerstwa wotczischczana, psches kotruž žo wurjadne rjadowanje (wobleženosczj), na Prahu, Ssmichow a Karlin 10. oktobra 1869 położene, saßo wusběhnn.

Paris, 28. haperleje. Belgiski minister Frère-Orban žo dženža do Brüßela wroczi, dokelž je nětko wuczinjene, kak ma žo swada bjes Franzowskej a Belgiskej wotstronicz. Jena shromadna komišija směje wscho napschecziwne na spodobne waschnje wurunacz. Se strony franzowskeho knjeżerstwo žu ministrjo Rouher, Lavalette a Greßier, kaž ministerialny radziczel Desprez sa žobustawy tuteje kommišije pomjenowani.

Madrid, 28. haperleje. Minister snutskomnych naležnosczow wczera w šejmje wosjewi, so je schpaniska požczonka we wukraju žo derje radžiła.

Bukaresht, 27. haperleje. Hohenzollernsko-sigmarinski herbski prynz Leopold je šem pschijěł, so by šwojeho bratra, rumunskeho wjercha Korlu, wopytał.

Draždžany, 29. haperleje. Kaž je šłyschecz, dha pruska swudowjena kralowa Hilžbjeta w měßazu meji k sakskej kralowskej šwójbje na wopytanje pschijědže.

Sakska. W Draždžanach žo po postajenju tamnischeje měschczanskeje rady žane ptaczki w běhu nalětnich a prěnich lětnich měßazow pschedawacz njeßmjedza. — (Tajke postajenje je žo tež w druhich městach stało a to woßebje teho dla, so bychu žo ptaczki w lěßach, hajach a sahrodach saßo bole pschisporjake a wschelake, schtomam a rostlinam schkódne waczki, bruczki a hußanzy bole sahanjake a kasyke.

Wóndanjo běsche žo gmejnski prjódkstejeŕ Müller w Kŭrbitzu na pucz do Plauena podał, so by tam 128 toleŕ pjenjes sa krajnu wopalnu kaßu donjeßł. Na puczu žu jeho rubježnizy nadpanyli, jemu postronk wokoło schije sadžernyli, jeho slě dajili a bili a jemu napoßledku pjenjesy wsali a s nimi czeknyli. Ludžo jeho potom poł morweho namakachu a hacz runje je wón jara wobschkodženy, dha je tola nadžija, so se žiwjenjom woteńdže.

Budyski žudniski hamt wosjewuje, so maja gmejnszy prjódkstejerjo we wokrjeßu spomnjeneho hamta sapißy muzstwow, k rekrutirowanju napißanych, tym žamym prjódkpołożicz a žebi to wot nich s podpißmom wobßwědczicz dacz. Tute sapißy maja gmejnszy prjódkstejeŕstwo najposdźischo hacz do 7. meje teho lěta saßo na hamcze wotdacz.

Lubijska měschczanska rada wosjewjuje, so na tamnischich hermankach zusy ludžo wjozy žadyn palenz a teho runja picze pschedawacz njeßmjedza. Tajku sakasnju je tež wosporska měschczanska rada wosjewika.

W Žitawje je Dr. Just žwój woczi hojazy wustaw wotewrik a móża žo tam tež khudži, kiž žu na woczi bědni, na khósty krajnostawskeje pokładnizy abo na khósty wotkasanja njebo senatora Justa hojicz dacz, tola dyrbi w pjenjeżnym nastupanju wscho prjedy wujednane bycz, hacz tam pschiňdu.

Jeho majestosez kral Jan je žo 22. haperleje s Czech saßo do Draždžan wrócził. Wón bydli nětko na hrodże Jahnishausenje.

W Grävernitzu je žo 15. haperleje 16 twarjenjow, kublerjam Schäferej, Adamej a Hänschenej žluschazych wotpaliko.

Kralowski khowny zkonski hamt w Žitawje wosjewjuje, so maja wschitzy, kiž se želu sa rjemjeßko a skót wikuja, tuto hacz do 15. meje t. l. wokrjeßnemu khownemu hamtej s pißmom k wjedženju dacz.

Sakski pionierbataillon, kotryž mějesche hacz dotal prjedawsche czehnjene tselby, dostanje w mjeßazu juniju miniétjélby kaž je prußzy pionnierojo hižom maja.

Jako wóndanjo na želesnizy blisko Flöhi jedyn dźěkaczeŕ bjes woběmaj kolijomaj dźekasche, pschijědže runje na kóždej koliji jedyn czah. Schum a hara, kiž wonaj czinischtaj, bě wina, so žo jemu seznu a žo wón teho dla pany. Pschi tym sta žo, so wón do jeneho wosa s khowu tak žylnje praßny a žo psches to tak jara wobschkodži, so po krótkim czaßu wumrje.

Wo wßy Engelhardsgrünje je 21. haperleje woheń wudyrił a zyku wjeß hacz do tjjech khěžow do procha a popjeła pschewobrocził.

Prußy. Sańdženy a tutón tydzeń běchu se wschěch europejskich krajow wotpoßłani shromadženi, kotsiž wuradžowachu, kak bychu žo postajenja, wobstaranje a wothladanje wojakow, we wójnje ranjenych, nastupaze a wote wschitkich europiskich wjerchow sa dobre spósnate, hischcze polěpschicz mohłe. Kral bě jich wschitkich na hosczinu pscheproßył a praji pschi tutej składnosczi bjes druhim, so žu prózowanja tych wotpoßłanych jara khwalobne, ale so by wón najradscho widił, hdyž njeby trjeba była po jich wuradžowanju skutkowacz, to rěka, hdy by žana wójna njepschischła a hdy bychu po tajkim žani ranjeni wojazy njebyli.

Rada połnóznoněmskeho swjaska je spósnała, so pjenjesy, kotrez ma kóždy połnozněmski kraj k wschelakim shromadnym wudawkam nawdacz, nihdże njedoßahaja a so dyrbja žo teho dla ludej nowe dawki napołożicz, kotrez buchu tajkemu njedostatku pjenjes wotpomhali. Wona je teho dla tón tydzeń w połnoznoněmskim parlamencze tón namjet stajika, so by žo nękajki dawk położił na palenz, petroleum, gas, wechsle, börsy a, hdyž hischcze doßahako njeby, tež na piwo. W tychle dnjach žo wo palenzowy dawk jednasche a woßebje ryczeŕkublerjo pschecziwo njemu wojowachu, dokelž maja czi najbole palenzpalernje. Bismark pak rjekny, so budże sa nowy palenzowy dawk hłoßowacz, hacz runje ma wón na žwojim kuble tež khětro wultu palenzpalernju.

Hewak je žo w parlamencze tutón tydzeń tojschto paragrafow noweho rjemjeßniskeho sakona wujednało.

Pruski kral běsche bamžej Piusej IX. k jeho 50létnemu měschniskemu jubileju sbožopschejazy list poßłał a je teho dla w tychle dnjach wot bamža džakne pißmo dostał.

Połnóznoněmski parlament budże najskerje 15. meje wobsanknjeny a 18. meje potom tak mjenowany zkonski parlament w hromadu stupi.

Prynz Korla a jeho knjeni mandželska staj žo 23. haperleje se žwojeho puczowanja do Barlina wroczikoj.

Awstria. Druha komora winskeho shromadneho žejma je nowy schulski sakon sa dobry spósnała. Wón dotalny schulski sakon jara pschemění; pschetož nětko dyrbi w Awstriji kóžde džěczo do schule khodzicz (kaž je to w Pruskej a Saskej dawno waschnje). Wysche teho je w tutym sakonu postajene, so w awstriskich schulach duchowni wjazy schulszy inspektarjo bycz njeßmjedza, schtož je zyle nowa wěz.

Sańdženu žobotu je khěžor Franz Josef na kralowskim hrodże w Peschcze wuherski žejm wotewrik. Na hrodże smahowasche žo bjes tym awstriska, wuherska a khrowatska khorhoj. Poßleńscha bě teho dla wutyknjena, dokelž Khrowatska tež 29 sapoßłanzow do wuherskeho žejma sczele.

Po dołhim czaßu je knjeżerſtwo Czechcam ſaßo jenu ludowu ſhromadźiſnu wotdźerżecź dowoliło, mjenujzy ſańdźenu njedźelu bu blisko Hořiz tajka ſhromadźiſna wotdźerżana. K njej bě ßo nĕhdźe 9,000 ludźi ſ khorhojemi a ſ hudźbu ſeſchło a wuradźowaſche ßo, ſchto by ſa ežĕſku młodoſcź wużitne a dobre wuknycź było. Na jenych cżeßnych wrotach, kiż bĕchu tam natwarjene, ſtejachu te ßłowa: „Pójcże ßem, hdźeż bě nĕhdy Żiżkowe lĕhwo!“ — (Żiżka bě, każ je ſnate, najßławniſchi wojewoda hußitſkeho wójſka.) — Shromadźiſna je ßo w najlĕpſchim mĕrje a pokoju ſkónczika.

Franzowſka. Franzowſki ßejm bu w tychle dnjach wobſanknjeny a ßo po nĕkotrym cżaßu ßejmſke wolby ſtanu. Miniſterſtwo wulke pſchihoty cżini a ßebi wulku prózu dawa, ſo bychu ßo tajzy mużojo do ßejma wuſwolili, kiż ßu po jeho woli.

Schtoż tu wĕż naſtupi, ſo belgiſke knjeżerſtwo jenu ważnu belgiſku żeleſnizu nochże Franzowſam pſchedacź dacź, dha to bjes franzowſkim a belgiſkim knjeżerſtwom hiſchcże wucźinjene njeje; tola ſda ßo, ſo ßnadź budże Napoleon belgiſkemu knjeżerſtwu dyrbjecź prawo dacź bycź.

Rußowſka. Wſchelake zuſe nowiny powjedachu, ſo budże khĕżor Alexander lĕtßa do druhich krajow puczowacź. To pak wĕrno njeje, pſchetoż wón woſtanje to lĕto w Rußowſtej a budże ſ khĕżorku nĕkotry cżaß blisko Moſkwy a potom na Krymje bydlicź. — Dagmara, mandżelſka wulkoknjaſa naßlĕdnika, je ßamodruha.

Spĕwy.

Dopomnjenje na pohanow

pſchi kwaßnym wjeßelu.

Tak w Bożim mjenje ſhromadżeni
Ssmy nĕtk pſchi tutej kwaßnej hoſcżinje
A ſ wſchelkim darom wokſchewjeni,
Kiż bohacże tu mamy na blidże,
Kiż Boża ſchcżedra ruka wotzowſka
Je bohacże nam ßobudźĕlika.

A hlaj, każ cżĕło tak też duſcha
Jow namka ßwoju kraßnu zyrobu,
Jow, każ ßo kſcheſcżijanam ßłuſcha,
Sſo modła a też rjenje ſpĕwaju,
A hlaj, na tajkim kwaßu ſawjeſcże
Naſch Sbóżnik Jeſus ßam też pódła je.

A to je tón, kiż pſchikaſuje,
Też ſpominacź na wbohich pohanow,
A kotryż wjeſcże kożdoh' hnuje,
Kiż njeje zyle bě wſchĕch ſacżuczow
A jeno ßebi trochu wopomni
Kak njeſbożomny je lud pohanſki.

Tak ßmy ßo my też dopomnili
Dżenß tudy na tych wbohich pohanow,
Jim ßmilne dary ſhromadżili
Na kwaßnym blidże tudy do ſchkliczkow,
A proßymy cże, Bożo, poniżnje
Ach pożohnuj wſchak tón dar bohacże.

Haj, żohnuj jón po twojej hnadźi,
Naſch lubý hnadny Wotcże njebjeſki,
My ſechzemy wſchak wſchitzy radźi,
So bychu dźĕ też woni ſpoſnali,
So nihdźe ſbożnoſcź doſtacź njemoża
Hacź we tych krawnych ranach Jeſuſa.

Hdyż Jeſus junu kſchiżowany
Toh' zyłoh' ßwjeta hrĕchi njeßyſche,
Dha wſchak wón też pſches ßwoje rany
Jim ſaßkużił tu wĕcźnu ſbożnoſcź je,
Kiż ju, każ my, nĕtk ſ hnady doſtanu
Pſches prawu wĕru a pſches pokutu.

Tam bjes nimi pak nichtón njeje,
Kiż by jich wodźił k wérje, — k pokucji,
Haj wedł ſ tej' dróhi ſchĕrokeje
Na wuſki pucź, kiż wjedże k ſbożnoſcźi,
Tam wumrje kóżdy dźeń tak nĕkotry,
Kiż je pſches naſchu winu ſhubjeny.

Duż wobradź wſchak też w tutym cżaßu
Ty, Bożo, wjele tajkich wutrobow
(To proßymy też tu na kwaßu,)
So bychu ſchli tam won bjes pohanow,
A tajkich też, kiż bychu doma tu
Jich podpjerali ſ darom — ſ modlitwu.

Też tutej' nowej' mandżelſkeju
Ty żohnuj, lubý Wotcże njebjeſki,
Pſched wſchitkej ſchkodu ſwarnuj jeju,
Sdżerż ſtajnje jej' pſchi dobrej ſtrowoſcźi,
A hdyż jej' bĕh ßo junu dokonja
Wſmi wobeju ßej domoj — do njebja.

Pětr Mĺónk.

Jeruſalem a jeho wokolnoſcże.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

Jako bĕchmy ßebi zyrkej ßwjateje Katharinу doſcź wobhladali, ſlĕſechmy ſaßo na naſche woßły a podachmy ßo k tudomnemu evangelſkemu mißionſkemu wuſtawej. Mißionarjowa mandżelſka naß po pſcheczelniwym powitanju do horneje hoſcżinſkeje ſtwy dowjedże, kotraż bě rjenje ſhotowana a jara pĕkny wuhlad poſkicżeſche. Mißionar Müller też bórzy pſchińdże a nam potom na tſĕſche doma wokolnu krajinu wukkadowaſche.

Bethlehem je wot hórkow a luboſnych dołow wobdaty. Se ſpodobanjom pohladnje jedyn na polo paſtyrjow a wuhlada nĕſchto dale Salomonowe haty, kotreż ßo k najſtarſchim twarbam Paläſtiny licża. Frankſka hora ßo majeſtetiſzy poſbĕhuje, ſchpihel morweho morja bě derje widźecź, tak też moabitſke hory a ta hora, hdźeż Samuel ßudźeſche.

Jako bĕch pak ja potom w pohladowanju na Davitowe mĕſto mi a mojim towarſcham k cżeſcźi tuteho wot Boha pſchihotowaneho dnja radoſcże połny druhi ſtaw ſcżenika Lukaſcha a Matheja prjódkcżitak, naß tón mißionar w kraju, hdźeż mloko a mĕd bĕži, niz jenoż ſ tutymaj ſwjeßeli, ale też hiſchcże ſ wupkodami role a

winoweho pjenka. Tudy w Bethlehemje mjenujzy ßo najlépſche paläſtinſke wino plahuje.

Dompucz bu na naſchich woßkach ſpéſchnje a ſbožomnje dokonjany, tak ſo w 2 hodžinaj w naſchej putniſkej khéži w Jeruſalemje wobjedowachmy. Po wobjedže hiſchcze junkrócz zyrkej Božeho rowa wopytachmy a ßebi pola jeneho grichiſkeho kſcheſczijana wſchelake maliczkoſcze kupichmy. Pſches to my jeho nawabichmy, ſo naß pſches wulki grichiſki klóſchtr na tſéchu runje ſpomnjeneje zyrkwje dowjedže. To bě mi jara lubo, pſchetož ſ teje tſéchi je najrjeńſchi wuhlad na měſto a jeho wokolnoſcz, a woßebje wažne bě ſa mnje to, ſo može ßebi jedyn templowe torhoſchczo zyle ſ bliſkoſcze wobhladacz. Templowe torhoſchczo na wyßokej runinje hory Moriah něhdže dżeßaty dżél Jeruſalema wopſchija a je podołhojcze ſchtyrirožkate. K wieczoru a k połnozy je wone wot ſtaroſarazenſkich twarjenjow, k ranju a k połodnju wot měſchczańſkeje murje wobdate. Wyſche murje je k ranju wolijowa hora k połodnju pak hora pohórſchka widżecz. Turkojo žanych kſcheſczijanow a žanych židow na templowe torhoſchczo njepuſchcza. Židži teho dla woßebje pjatk na ſwonknej ſtronje tamniſcheje murje teho dla žałoſcza, ſo ßu ßwoju ßwjatnizn ſhnbili, a proſcha Boha wo wumoženje Iſraela.

Něhdže ßrjedz ſpomnjeneho torhoſcheza je platforma wot marmora natwarjena a na tutej ſteji woßomrožkata, wokoło léta 700 po Khryſtußowym narodu wat Mohamedanſkich natwarjena moſcheja — Sakhra pomjenowana, ſ kotrejež tſéchi ßo kulotwar, na latarnju podobny poſběhuje. Wyſche teho ßo poſkoczany połměßaz błyſchczi. Swonkowne ſtrony ßu ſ marmorom a horka ſ pißanymi glaſirowanymi zyhlemi pokkadżene. Wokna ßu ſe ſchkleńzu wſchelakich barbow wußadżene. Zyke twarjenje je wot ſtaroby khětro czerpiko, tola pak hiſchcze jara pěknje wonhlada. Wyſche raniſch wrotow ſteji mało twarjenje ſe ſtołpami, kotrež „Davitowy ßudny ſtoł" réka.

Sady platformy k połodnju ſteji moſcheja Oka, jene jara wobſchěrne twarjenje. Wona bě po prawym kraßna, k czeſczi ſwjateje Marije wot khéžora Juſtiana natwarjena zyrkej. Wobej twarjeni běſchtej w czaßu kſchižnych ryczerjow kſcheſczijanſkej zyrkwi a ſpomnjenym ryczerjam ßkuſcheſchtej. Na tym ßamym torhoſchczu ſtejeſche tež hród tehdomniſchiſch kſcheſczijanſkich kralow w Jeruſalemje. — Swjata ſkała, wot kotrejež ma moſcheja Sakhra ßwoje mjeno, je ßrjedz tuteje a něhdže 15 ſtopnjow wyßoka a 30 ſtopnjow (Fuß) dołha. Tuta ſkała je pódla czorneho kamjenja w mekanſkej kaabje a pódla Mohamedoweho rowa w Medinje najßwjeczíſche mohamedanſke měſto. Kóżda, w jeho bliſkoſczi prajena modlitwa ma po jich měnjenju dwójnu móz a teho dla ßo ta ſkała tež hora wußkyſchenja mjenuje. Židži dżerża tule ſkału ſa tón kamjeń, na kotrymž chzyſche Abraham ßwojeho ßyna woprowacz, a woni wudawaja, ſo ßu ßo na nim wſchitzy profetojo modlili a t. d.

Hdżež na templowym torhoſchczu žane twarjenja njeſteja, ßu wulke trawniki a wobſchěrne zypreßowe a wolijowzowe haje. Na jeho naranſchej ſtronje ßu tak mjenowane ſłote wrota, ale ſamurjowane.

Na wſcho to, ſchtož ßu na horje Moriah ſa wjele tyßaz (tawſynt) lět rosjaßnjeni mužojo a błudni człowiekojo myßlili, ryczeli a czinili, ſpominajo, pſchiňdżech ja na tu myßliczku: te murje teho doma, kotrež bě iſraelſki lud temu Knjeſej tudy natwarił, jc Bóh pſches Jeſom Khryſta rosſchěrił hacz do kónza ſemje a nad nimi njebjeßa wjelbjował, ſo by ßo w tajkim jeho templu jeho kraleſtwo prědowało po wſchěm ßwěcze a ſa wſchitke ludy.

(Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. (Skónczenje ſe ſańdżeneho czißka.) Tudy ſměje ßo 22. meje dale rekrutirowanje mužſtwow ſ Lichanja a Małkho Lichanja ſ Boroſchczami, ſ Libonja, Lětonja, Lemiſchowa, Lubochowa, Lutobcza, ſ Maleſchez, Małßez a Nowych Małßez, ſ Lubjeńza, Měrkowa, Mjeſchiz, Mniſchonza, Myſchez, Nadżanez, ſ Noweje Wßy pola Huſki, ſ Njeſdaſchez a Małeje Prahi, ſ Noweje Wßy nad Sprewju ſ Ruhethalom, ſ Delneje Hórki ſ Luboſom, ſ Delneje Kiny ſ Kralowym Młynom, ſ Delneho Hunjowa, ſ Němßez, ſ Horneje Borſchcze, ſ Horneje Hórki, ſ Horneje Kiny, ſ Horneho Hunjowa ſ Leſchawu, ſ Poſdez ſ Czornezami, ſe Splóſka ſ Wulkej Khójnizu, ſ Běczíz, ſ Plußnikez, Pomorez, Pſchiwczíz, Pſchiſchez, ſe Židowa ſe Ssmolizami, ſ Porſchiz ſ Nowymi Porſchizami, ſ Khwaczíz, Raboz, ſ Rachlowa, Radworja a Czorneho Hodlerja, Raſchowa, ſ Ratarez, ſe Sréſchina, ſe Sdżerje, Sakhowa, Sſtroneje Borſchcze, ſe Schekez, Ssmochczíz, Sſtónkez, Czornych Noßliz, ſe Sderja, Ssemichowa, ſ Dżéżnikez, Ssulſchez, Ssowrjez, Trjebjeńz, Sczíjez, ſ Baczonja, Tſélan, Strożiſchcza, Dżěchorez, Czichoňz a Nowych Czichoňz, Czemjeriz, Wadez, Wajiz, ſ Wyßokeje pola Budyſchina, ſ Běłych Noßliz, Wujeżka pod Czornobohom, Zyżkez, ſ Zokowa a Czelchowa.

S Budyſchina. W diözeſyſkej ſhromadżiſnje zyrwinſkich prjódkſtejerſtwow, kotraż ßo ſańdżeny ſchtwórtk 29. haperleje tudy wotdżerża, — mějeſche najprjódzy dopołdnja w 10 hodżinach k. primarius Kuhn prědowanje w pětrowſkej zyrkwi, ½12 hodżinow pak ßo ſhromadżiſna ßama w nowej měſchczańſkej ſchuli ſ powitanjom a poſtrowjenjom pſchiſchedſchich wot k. zyrkwinſkeho radżiczela Jentſcha wotewri, po czimž k. Wjazka, farař pſchi michałſkej woßadże, ryczˇ wo ważnoſczi a wotpohladanju diözeſyſkeje ſhromadżiſny dżerżeſche. Na to jednaſche ßo wo namjet k. fararja Eberta ſ Hrodżiſchcza, kiž na to

dźěſche, ſo by ßo na měſto dotalneje, w lěčże 1812 wudateje zyrkwineje agendy, tajka nowa ale porjedźena wudaka, pſchi čžimž ßo tež namjet, w tajkim naſtupanju wot k. ryčznika Jakuba ſtajeny, wuradźowaſche. Potom jednaſche ßo wo namjet k. kublerja Fahnauera ſ Bobolz, kiž bě wón na to ſtajił, ſo by ßo kemſchenje, jeli jara dołhe, pſches to pſchikrótſchiło, ſo by ßo mjenje khěrluſchow ſpěwało a wopomnjenje ſemrjetych tejko čaßa, kaž dotal, njetrjebało. Pſchedßydſtwo měješe k. zyrkwinſki radźičel.

S Budyſchina. Tudomne ratarſke wokrjeßne towarſtwo chce 15. a 27. meje 8 wſchelakich ratarſkich maſchinow wuloßowacz. Bjes nimi je jena ßyčzna maſchina, jena guanoßyjata, jena centrifugalna ßyjata, jena rapß a džečzel ßyjata, jena běrny wubjeraza maſchina, jedyn ßamoduzy płuh a t. d., a ſtanje ßo wuloßowanje w dworje k. kublerja Förſtarja w Budyſchinje. Loßy po 10 nßl. ßu tež we wudawarni Serb. Nowin doſtacz. Jeli ßo na pjenjeſach něſchto wuſbytkuje, dha budże ſa nje druhi ratarſki grat kupjeny a tež wuloßowany.

S Budyſchina. Wěſteho Kreczmarja ſ Pſowjow běchu pſched někotrym čaßom ßadźili, dokelž ßo jemu wina dawaſche, ſo je drobjanſkeho hajnika ſaraſył. Sańdźenu ßrjedu ßu jeho pak ſaßo ſ jaſtwa puſchczili.

S Lubija. Tudy měješe towarſtwo k mytawudźělenju dobrym ßłužomnikam 22. haperleje ßwoju hłownu ſhromadźiſnu a doſtachu bjes druhimi: Jan Koch ſ Njechanja hetman na ryčzerkuble Bukezach, čzeßne wopißmo a 7 tl. a wot ßwojeho knjeſa wyſche teho 3 tl.; Jan Kujan, hetmann w Khorjezach a Karolina Kujanowa, ſkótna hoſpoſa tam, po 7 tl. a čzeßne wopißmo a Korla Auguſt Kſchižank, pohončz pola krajſkeho direktora barona ſ Gutſchmid čzeßne wopißmo a 7 tl., wyſche teho pak 8 tl. wot ßwojeho knjeſa.

S Kſchiweje Borſchcže. Pſchi njewjedrje, kotrež tudy 16. haperleje mějachmy, je błyſk do jeneje wiſchiny na ſahrodže tudomneho kublerja Möſchlerja dyrił. *K.*

S Bjerwałda. Tudy 15. haperleje wječzor w 11 hodźinach w jenym twarjenju, k tudomnym hamoram ßkuſchazym, woheń wudyri a je ſ dźěła wobſchkodźi a kruch tſěchi ſpali.

S Lucža. Tež my mějachmy tu 16. haperleje popołdnju ßylne njewjedro, pſchi kotrymž błyſk do hródże pokleńka Handrija Rohaka dyri a ju do procha a popjeła pſchewobroczi. Wulke ſboże bě to, ſo mózachu tola ſkót płomjenjam ſahe doſcz wutorhnycz.

W tym čaßu dyri błyſk tež do jeneje, pſchi Schołczyž dworje ſtejazeje lipy a hacž runje Schołka tehdy njedaloko njeje běſche, njeje ßo jemu tola žana ſchkoda ſtała.

S Hamora. Ssobotu 17. haperleje rano w 7 hodźinach bu čzěło tudomneho wojnarſkeho miſchtra Patoki njedaloko Lucža w tak mjenowanej jamnjanſkej rěžy namakany. Patoka bě dźeń prjedy po naležnoſczi ßwojeho rjemjeßła we Luczu pobył a je ßo najſkerje ſe ſchczežki, kiž bě po wulkim deſchczu jara ßmykła, do rěki dele wobßunył a ßo tam tepił, dokelž bě tuta tehdy ſ wodu pſchepjelnjena a jara torhajzy běžeſche.

Přilopk.

— Jako pſched někotrym čaßom njedaloko Labiawa jedyn hajnik wječzor poſdże, hdźež běſche tokſta czma, ſ lěßa domoj džěſche, dha něchtón ſ kerkow na njeho wutſěli, ſo jemu ſchrót wokoło wuſchow hwiſda. Wón nikoho widźecz njemože, njepſchemyßli ßo pak dołho, ale woſmje ßwoju tſělbu ſ ramjenja, a wutſěli na tu ſtronu, ſwotkal je ßo na njeho tſěliko. Jako je ßo to ſtako, ßłyſchi wón, ſo někotſi ludźo prjecz běža; wón pak ſměrnje domoj dże. Naſajtra namakachu njedaloko teho měſta, ſwotkal běſche tón hajnik wutſělił, czěło jeneho ſnateho paduſchneho hóńtwjerja. Hajnikej ßamemu ßo dale niczo ſtako njebě, hacž ſo běchu jemu někotre ſchrótowe ſornjeſchka pſches draſtu ſchke.

— Jako wóndanjo jena łódź 150 kretſkich kſcheſczijanow ſ Grichiſkeje na kupu Kretu domoj wjeſeſche, bu wona wot ßylneho wětra nadpanjena a tak wobſchkodźena, ſo ßo do hłubiny morja podnuri. Wſchitzy ludźo, kotſiž na njej běchu, ßu ßo tepili.

— Se Schczeczina w Pomorſkej pißaja wot 27. haperleje, ſo ßu tam hižom wſchelake rżane ſahony widźecz, hdźež ßu ßo kłoßy hižom zyle wuwlekli.

Cyrkwinske powjeſće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Korla Hendrich Heinza wobhydleŕ na Židowje, ſ Khriſtianu Henriettu Peſchelez tam. — Korla Emil Eduard Werther, ſchewz w Budyſchinje, ſ Hanu Amaliju Rychtarjez ſ podhroda.

Katholska cyrkej: Jan Wocžk ſ Sſtoneje Borſchcże, murjeŕ, ſ Marju Haaſez ſ Radworja.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jan Ernſt Hermann, Jana Auguſta Wudowiza, pohončza w Budyſchinje, ß.

Michałska cyrkej: Korla Auguſt, Jana Hendricha Rjeczki, wobhydlerja we Wulkim Wjelkowje, ß. — Jan Korla, Jana Budarja, ſahrodnika w Makym Wjelkowje, ß. — Jan Auguſt, Korle Auguſta Kubſcha, wobhydlerja w Jeńkezach, ß. — Marja Thereſia, Handrija Henczja, kowarja-wobßedźerja w Brěſowje, dž.

Zemrjeći:

Dźeń 15. haperleje: Hana Marja, Bohußkawa Schmidta, wobhydlerja pod hrodom, dž. 6 d. — Handrij Ponich, kublerſkwumjeńkar w Hornej Kinje, 78 l. 10. m 15. d. — 18., Jan Auguſt, Handrija Wobſta khěžnika we Wulkim Wjelkowje, ß., 15. d. — Marja Hańža, Michała Nowotneho, kublerja w Sſtonej Borſchczi, dž. 2 m.

Wotznokrajne

krupobicze ſawěſczaze towarſtwo w Elberfeldze,

kotrehoż rukowaze ßrědki w ſakładnym kapitalu wot jeneho milliona toleŕ, kotryż je pokny w akziach rosebrany, a w reſerwefondze wot 35,100 toleŕ wobſteja, ſawěſczuje po tunich ale **twjerdych** prämijach, pſchi czimż ßo **jenje zane dopłaczowanje** ſtacz **njemoże**, wſchitke polne a ſahrodne wupłody, każ tez woknowe ſchkleńzy pſche krupobicze.

Sarunanja ßo ródnje a najpoſdźiſcho ſa měßaz po poſtajenju tych ßamych wupłacza.

Bliżſche wukaſowanje pod darmopſchepodaczom nuſnych papjerow a ſawěſczeńſkich wuměnjenjow radlubje dawaja agentojo:

we Wojerezach: wucžeŕ **Jurk** a **E. G. Kahlert**, w Hbielſku: gmejnſki piſaŕ **Klembt**, w Klětnom: **M. Kahns**, w Njedźichowje: rentier **Zitzling**, we Wuhelzu: gmejnſki piſaŕ **Wenka**, w Hamorje: ſměrz **Vieweg**, w Rěczizach: wjeßny rychtaŕ **Langa**, w Kulowje: póſtſki ſaſtojnik **Wels**, każ tez

podpiſany, k wukonanju polizow pokmomóznjeny

hłowny agent

Heinrich Cubáus w Shorjelzu.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwěſdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryż hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdze mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodze, ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, każ **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Elektromotoriſke ſchijnoſubowe powjaſki

ſ elektromotoriſkeje fabriki **Albina Zella** w **Awje**, jeniczki dopokaſany ßrědk ſa to, ſo dźěczom ſubczki lohko a bjes boloſczow pſchińdu a ſo ßo ſubowe widliſchcza, kiž ßu huſto jara ſtraſchne, na měſcze wotſtronja, ma ſchtuku po 15 nßl. prawdźiwe na pſchedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje.

Wóſk,

twaŕ a łuſchczíſny kupuje a płaczi najwyſche płaczíſny

C. A. Lehmann, mydłaŕ

pódla kaſerny a na žitnej haßy we wjelbje.

S tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo mam tez létßa

memelſke a rigaſke lane ßymjo,

kotraż je jene léto wotpoczńyło, każ tez **ſchleſyńſke lane ßymjo** w měchach wſchědnje w Budyſchinje na žitnych wikach pola korczmarja Lehmanna a hewak kóždy czaß pola mje doma we Wadezach najtuniſcho na pſchedań.

J. A. Lelanz.

Wósk

kupuje a płaczi ſa njón najwyſchu płaczišnu

Moritz Lehmann

mydłowy fabrikant na bohatej haßy pódla póſta.

Dla njedoſtatku měſta ßu někotre ſta korzow

ſoły (Aeſcher)

k hnojenju po poniżenej płaczišnje najtuniſcho na pſchedań w mydłarni **Moritza Lehmanna** na bohatej haßy pódla póſta.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Punt po 64 np.

ma **najtuniſchi** khofej na pſchedań

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Dźěrżaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich druźinow po najtuniſchich płaczišnach podpißany porucza. Tež ßu pola njeho ſtare **woſyczki** na pſchedań a porjedża wón woſyczki a t. d.

Na Židowje. **M. A. Bartuſch**, korbarſki miſchtr.

Na woczomaj běduym

je ßwětoſnata w ſkutku prawa

Dr. Whitowa wodziczka ſa woczi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringſkej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje porucziš.

Jej ßu najwyſcho wjerchowſke konceßije ſpožčzene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepſchetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, ſchtož tyßazy wopißmow dopokaſuje. Porucżenja wobſtara knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Dołho czerpjene a rucże pombane.

Pſches 2 lěcze mějach **bolazej woczi**, widżeńſka móz dale a bole wotebjeraſche a k temu ßo woczi huſto ſahoriſchtej; wonej ßylſowaſchtej a boleſchtej mje ſtajnje. Pſches wutrjebanje dweju bleſchow Dr. **Whitoweje wodźiczki ſa woczi** wot **Traugotta Ehrhardta**, kotreiž ßebi pſches pſchekupza **Brettſchneidera** w Oleſchniży wobſtaracz dach, je ßo ſ mojimaj woczomaj **jara polěpſchiło**, tak ſo móżu nětko, ſchtož prjedy tak njebě, ſaßo wſchitkich ſnatych ſpoſnacz.

Luzina. **Chr. Liebethal**, piwarz.

Dwaj krawſkaj pſchi dobrej ſdźě trajaze dźěło pola podpißaneho doſtanjetaj.

E. Burſcha

na Židowje čžo. 145.

Mißionſka hodźina w Hnaſchezach.

Dźiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje, dali Boh, pſchichodny ſchtwórtk — ſcheſteho meje, — jako na ßwjedżeń Khryſtußoweho k njebjuſtpicża mißionſku hodźinu w ſchuli w Hnaſchezach. Duż pſcheproſchuja ßo ſ tutym wſchitkim pſcheczeljo a podpjerarjo mißionſtwa, woßebje pak wſchitke ßobuſtawy towarſtwo, ßo popołdnju w tſjoch na pomjenowanym měſeże nutsnamykacz.

Pětr Mónk, pißmawjedżer.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym tudy

kaſchczowy magazin

wotewrił a porucżam pſchi potrjebje kaſchcze wſchitkich wulkoſczow a ſe wſchelakeho drjewa po najtuniſchich płaczišnach.

Ja wo dobrocziwe wobkedżbowanje proſchu.

Otto Hübel, tyſcherſki miſchtr 325 na rěſniſkej haßy 325.

Staroſcziwe maczerje, kotrež ßwoje małe a doroſczene dźěczi pſche **ſaduſchizu** (h. Bräune), **kaſchel, ſchijubolenje, żałſy, ſubowe widliſchcza, drjenje** a **ſubybolenje** ſwarnowacz a w tajkim naſtupanju ſahojicz chzedża, namakaja w mojim ſaduſchizu ſahanjazym maſu (Bräune-Einreibung) najlěpſchi a najjednoriſchi domjazy ßrědk, tež jako specificum pſche duſchazy kaſchel. — **Dr. Retſch** ſ Rauſche, w tu khwilu w Draždżanach: Ammonſtraße 30. — W Budyſchinje doſtacz pſches **Heinr. Jul. Vincku.**

Runje wunóże a je w podpißanej kniharni doſtacz:

Pſchaſna ſabawa
1) Wuherſki khěrluſch. 3 np.
2) Ptaczi kwaß. — Róża ſaxonſka. 3 np.
3) Żeńtwa. — Mandżelſtwo. 3 np.
4) Waudrowſki khěrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.
5) Woſporſki hermank. — Njebo dźěd. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

Żołty wósk,

kaž tež twar a kuſchczišny kupuje

C. A. Martſchinck

na ſnutsknej lawſkej haßy.

Wutoru 11. meje t. l. budża naſche lětuſche druhe ſkótne wiki wotdżerżane.

Wulke Sdżary 28. haperleje 1869.

Gmejnſke prjódkſtejerſtwo.

Rachlowſke lutherſke mißionſke towarſtwo ſměje njedżelu 2. meje pola miſchtra młynka w Ssowrjezach ßwoju ſhromadżišnu a ßu wſchitzy mißionſzy pſcheczeljo na nju proſcheni.

W Budyschinje 1. meje 1869.

S tutym dowolam sebi, cjesczenym Sserbam k nawjedzenju dacz, so sym ja dzensa w domje knjesow **Geipela & Schellhammera** na bohatej haszy czo. 93 tudy

kolonialnotworowe, spirituosowe
a
cigarrowe khlamy

pod firmu

Herrmann Kunack

sakozik.

Moje khlamy k dobrociwemu wobkedzbowanju najnaleznischo poruczejo budu so stajnje prózowacz, so bych dowerjenju, mi spozczenemu, kózdy czasz dosez czinik.

S poczesczowanjom a s podwolnosczu

Hermann Kunack.

Khosej

pod sawesczenjom zyle czisteho a sylneho skodu, hacz runjez je so placzisna powyschika

punt po 66 np.
" " 70 np.
" " 75 np.
" " 80 np.
" " 90 np.
" " 100 np.
" " 110 np.
" " 120 np.

candis syrop punt po 18 np.

rjenje jasna a bely

lamany rajs punt po 18. np.,

wulkosornaty nazołcz **arakan-rajs** punt po 20 np., wulkosornaty bely arakan-rajs punt po 24 a 30 np.

pekny **melis-zokor** w kehelu punt po 48, 49 a 50 np.

najlepschi **raffinad-zokor** " 50, 51, 52, a 53 np.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 7. meje budze so na rodeczanskim reviru nehdze 30 kop twjerdych, dołhich walczkow na pschesadzowanje pschedawacz. Wumenjenja budza psched termiju wosjewjene. — Shromadzisna w drjewnischczu popołdnju w 2 hodzinomaj pschi kuschczanskim puczu.

Na Bełej Horje 29. haperleje 1869.

G. Wudowjenz.

Pschedawanje słanja.

We kupjanskim lesowym reviru, we wotdzelenju „dzelene khojny" budze so blizschu **wutoru 4. meje** t. l. nehdze **100 losow jara rjaneho kopanskeho słanja** pod wumenjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy na pschesadzowanje pschedawacz.

W Minakale 29. haperleje 1869.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

O. Liebusch.

Pczołarske towarstwo

w delnym dole Sprewje smeje shromadzisnu schtwórtk 6. meje (na Boze stpicze) popołdnju w 3 hodzinach w Jonaßez restauraziji w Budyschinje.

Pschedsydstwo.

Jedyn jehnjazy

moze na kralowskim komornym kuble Lohmenje pola Pirny hnydom mesto dostacz.

Wscho dalsche je shonicz pola k. kublerja Zenkera w Małej Prasy pola Zicżeńka.

Kedzbu!

Jutsje — njedzelu — **khelekulenje wo cigarry w Ssowrjezach.**

Jutsje njedzelu 2. meje **reje** w Czornym Hodlerju, na kotrez najpodwolnischo pscheproschuje

W. Forker.

Dzeń 16. jutrownika wumrje w tym Knjezu knjeni **Zeŕa Hańża Rozalia** rodz. **Łahodźic** z Khołma, mandźelska knjeza **Jana Jarosława Evangelisty Flička,** duchowneho w Polskich Wjerbicach w Hornej Slezynskej, zawostajo 6 syrotow. To znatym a preceelam ze zrudnej wutrobu k nawjedzenju dawaja

M. M. a J. Łahoda, starsej,
Jan Lubin Derwan Łahoda, bratr.

Po dołhim a cezkim cerpjenju dzensa pripołdnju w 1 hodzinje w tym Knjezu wumrje naš lubowany mandzelski a nan, knjez cyrkwinski wucer **Jan Schuster** w Klukšu. — Wo ciche dzelbranje proša

hluboko zrudzeni zawostajeni.

W Klukšu 26. haperleje 1869.

Wot redakcije. Knjezej N. w Essenje. List z nastawkom smy dostali a wšo w swojim času nałożimy.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 19. — 8. meje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamołwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Jerusalem a jeho wokolnosce. — Nowa měra. Ze Serbow: S Budyschina. S wojerowskeho kraja. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

1. meje 1869.

Dowoz: 7837 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	niža. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyša tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	12	5	5	5	—	5	20	—	5	7	5
Rožka	4	5	—	3	25	—	4	5	—	4	2	5
Jecźmjeń	3	22	5	3	20	—	3	25	—	—	—	—
Wowš	2	25	—	2	20	—	2	27	5	2	25	—
Hróch	5	15	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	26	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	20	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeńe wčera w Barlinje.

16 tl. 25 ngl. a 16 tl. — ngl.

pschenża 62—70 tl., rožka 50—52 tl.,

(toje: za 25 pruskich korcow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 11 tl. — ngl.

(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 6 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisankujenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga.)
†) Pschisankujenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 5. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 2½ np., 1 połnowažny cžerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 8⅝ np.; winske bankowki 83 (16 ngl. — np.)

Najnowsche.

Lipsk, 4. meje. Kral a kralowa staj dženża popołdnju w 3 hodźinach žem pschijěłoj, so byschtaj tudy bydlazu mandželsku rußowskeho wulkoknjasa Konstantina wopytałoj, a staj w 5 hodźinach saž na hród Jahnishansen wot jow saž wotjěłoj.

Win 5. meje. Awstriski poslanz w Konstantinoplu, baron Prokesch je žem powołany.

Win, 4. meje. Ministerstwo je we winskim žejmje tón namjet stajiło, so bychu žo te krajne kubła, kotrež hischcze pschedate njejžu, skerje lěpje pschedałe.

Barlin, 5. meje. W parlamencze bu namjet, so bychu sapołłanzy, kiž dyrbja w tu khwilu zyle sa žwoje žamžne pjenjesy w Barlinje žiwi bycz, na kóždy dżeń wěsty pjenjes se žwojich krajnych kažow dostali, se 109 hłožami pschecziwo 94 hłožam sa dobry sposnaty. Ale Delbrück, kommisar połnóznoněmskeje swjaskoweje rady měnjesche, so drje tuta rada tajke wobsankujenje pschijecz a do skutka stajicz njebudże.

Barlin, 5. měje. Ministerpschedžyda hrabja Bismark je trochu skhorił a njemóže teho dla nětko na wuradžowanjach parlamenta dżěl bracz.

Madrid, 2. meje. Ssejm je na namjet schpanskeho ministerstwa wobsankny, so maja žo wschitzy, kiž žu žo na sběžkach w Cadixu, Malagu a Xeresu wobdżělili, wobhnadżicz, to rěka, so ma žo jim wscha schtrafa spuschczicz.

Turin, 3. meje. Jendželski krónprynz a jeho mandželska staj dženża žem pschijěłoj a jutsje do San Michele pojědżetaj.

Sakska. Ministerstwo snutskomnych naležnoscjow je wosjewiło, so maja ßo ßejmske wolby sa druhu komoru 4. junija t. l. po zykym kraju stacz. — (Wuswolenje sapoßkanzow ma ßo po nowym wolbnym sakonu hinak stacz, hacz je ßo w tajkim nustupanju dotal měko. Hacz dotal mjenujzy najprjódzy wuswolerjo wolbnych mužow a tuczi potom sapoßkanzow wuswolichu a dyrbjachu woni jeneho muža wuswolicz, kotryž w jich wolbnym wokrjeßu bydlesche. Nětko pak žani wolbni mužojo wjazy njebudza, ale kóždy, kiž ma wolbne prawo, ßmě sapoßkanza njepoßrědnje a njech wón w kraju bydli, hdjež chze, wuswolicz, jenož so je wón 30 lět stary a lětnje s najmjeńscha 10 toler krajnych dawkow da.)

Polizajski inspektaŕ Handrij Hadank w Žitawje je wot awstriskeho khěžora skoty saßłužbny kschiž dostał, dokelž je loni pschi wußlědženju tajkich ludži, kiž wopacjne awstriske papjerjane pjenjesy džěłachu, jara pomozny byk. Jeho majerstosc kral Jan je jemu pschijecze a noschenje tajkeho rjadu miłoscziwje pschiswolik.

Kralowska jaksa pjenjesybijeŕnja je konsche lěto 1 million 864,062 zykych tolerjow, 27,958 tl. w dwajnowoßlěbornych, 20,270 tl. w jenonowoßlěbornych a 6945 tl. w pjenjezkach nabika.

Dotalny aßeßor pschi budyskej krajskej direkziji, k. Schäffer, je pschi tym ßamym sastojnstwje sa knjeżerskeho radzicżela pomjenowany. — Dotalny wyschi żandarm w Drażdżanach Korla August Liebig je sa wokrjeßneho wysscheho żandarma w Budyschinje postajeny. — Knjes baron je Schönberg nad Luhom a t. d. a k. wyschi hajnik Walda we Wujezku staj na dalsche schěsczi lět jako smerzaj (Friedensrichter) wot krala Jana wobtwjerdzenaj.

Na lipschczanskim universitetu je ßo w poßleńschich dnjach 350 nowych studentow sapißacz dako. Bjes nimi je 212 wukrajanow.

W Herwigsdorfje vola Lubija ßu ßo 3. meje ßrjedz nozy domske a hródz kowarja Schöny wotpalike.

W Žitawje bu 3. meje pod pschedßydstwom knjesa zyrkwinskeho a schulskeho radzicżela Jentscha diöcesyska shromadzisna wotdżerżana. Po prědowanju, wot primariusa Klemma wotdżerżanym, podachu ßo shromadżeni do sale radneje khěže, hdjež farak Leupold najprjódzy rycz dżerżesche a ßo wot pschitomnych potom jednasche, kak by ßo ßwjeczenje njedżele a ßwjatych dnjow pschisporicz a kak by ßo żadławe pschesmerne palenzpicze pomjeńschicz hodziko.

Smejnskeho prjódkstejerja Müllera w Kürbitzu, kotrehoż ßu pjecża rubjeżnizy nadpanyli a jemu pjenjesy wsali, kotrez chzysche do Plauena sa wopalnu kaßu donjesc, ßu nětko ßameho do jastwa wotwjedli, dokelž ßo sda, so je wón ßam tute pjenjesy pschekschiwik.

Prußy. Wschelake nowiny mënja, so drje budże polnóznoněmski parlament, wschitke nowe dawki, kotrez chze swjaskowa rada w polnóznoněmskich krajach sawjesc, wotpokasacz, s wuwsaczom dawka wot wechslow.

Wóndanjo bě ßo wěsty Menda s Lipska, kotrehoż ßu woßebje s pomozu dżěłaczerjow w Chemnitzu sa sapoßkanza na polnóznoněmski parlament wuswolili, s Barlina do Gladbacha podak, so by tam w jenej shromadżisnje dżěłaczerjow wschelake rycze dżerżak. Jako běsche shromadżisna khwilu traka, dha pschikasa pschitomny polizajski kommißar, kotremuż ßo wschelake ßkowa njesakonske bycz sdachu, so dyrbja ßo shromadżeni rosenczi. To pak czi sa sko wsachu a nasta wulka hara, tak so s piwnymi karanczkami do teho kommißara mjetacz poczachu a do polizajow, kiž jemu k pomozu pschińdżechu, bijachu. Zyke městaschko bu do njeměra stajene, tak so měschczanosta po wojalow poßka, s kotrychż pomozu buchu harowazy dżěłaczerjo rosehnaczi a někotsi wot nich ßadżeni. Mendu skónczinje tez do jastwa wotwjedżechu a jeho krucze dżerżachu, so njeßmjedżische ßebi jědż ßam kupicz, ale sa dyrbjesche hubjenu zyrobu k ßebi bracz, kajkuż w tamnischich jastwach maja. Jako to w Barlinje shonichu, staji sapoßkanz Schweitzer, kotryž chze tez woßebje dżěłaczerjow a jich naležnoscze sastupowacz, w parlamencze tón namjet, so by ßebi parlament hnydom puschczenje Mendy żadak. Mjenujzy kóżdy sapoßkanz ma to prawo, so jeho sa czaß parlamenta abo ßejma do jastwa ßadżicz abo w jastwje dżerżecz njeßmjedża, jeli parlament abo ßejm ßam do teho njepschisiwoli. A hacz runje Menda, Schweitzer a jich někotsi towarschojo w parlamencze lubowani njejßu, dha je parlament tola sandżenu pondżelu s wulkej wjetschinu wobsanknył, so ma ßo Menda hnydom s jastwa puschczicz, — schtoż je ßo tez stako.

Hewak je ßo na parlamencze woßebje nowy rjemjeßny porjad (Gewerbeordnung) wuradżowak.

Minister prawdy Dr. Leonhardt w tu khwilu po nowych pruskich krajach pucżuje, so by tam ßudnistwa a jastwa wobhladowak.

S města Hannovera pißaja wot 28. haperleje: „Jako wczera general Voigts-Rheetz, kommandeur 10. armeekorpsa, po jenej haßy jěchasche, spkoscha ßo kóń psched jenym woknom, kotrez ßo, wot ßkóncżka jaßnje poßwěczene, tam a ßem hibasche, a skoczi na bok. Pschi tym general s konja pany a ßebi prawu nohu slemi."

Pruski kral je městaschku Dynhausenej 30,000 toler k natwarjenju jeneje evangelskeje a katholskeje zyrkwje darik.

Na hoscżinu, kotraż ßo 30. haperleje w kralowskim hrodże mějesche, běchu tez ezi sakszy wyschi pscheproscheni, kotsiż běchu ßo na nalětnim wobhladowanju wójska w Barlinje a Potsdamje wobdżělili, mjenujzy general Nehrhoff v. Holderberg, general Craushaar, oberst Montbé, oberst Schulz, oberstleutnaut Tettau a oberstleutnant Rudorff.

Awstria. Shromadny ßejm we Winje budże naj-

ſkerje do ßwjatkow wobſanknjeny. Pólizy ſapoßłanzy na nim hiſchcze pſchezo pſchebywaja, hacz runje je jim němſka ſtrona nětko wſcho ſarjekła, ſchtoż bě jim prjedy lubika.

W Praſy je drje wobleženoſcz wuſběhnjena, ale ſmyßlenje Czechow pſcheczíwo winſkemu miniſterſtwu je to ßamo woſtako, kaz prjedy běſche. Woni wot ßwojich ßadanjow njewotſtupja a to nětko cźim mjenje, hdyż ßu ßwojeho měnjenja dla tejko cźerpicz dyrbjeli. We tym ßu tam wucźeni a njewucźeni pſches jene.

Dokelż budże w Praſy w bliźſchim cźaßu tez pſchi cźiſchczerſkich prozeßach pſchißażny ßud ſawjedzeny, dha je ßo tam poſtajiło, ſo nichtón pſchißażny (Geſchworne) bycz njemóże, kiż cźěſki njeroſymi. Ssudnizy tam tak hižom wſchitzy cźěſki roſymja a rycja.

Franzowſka. Egiptowſki měſtokral w bliźſchim cźaßu do Pariſa pſchijědże, ſo by khěžora Napoleona k wotewrjenju ſuězſkeho kanala pſcheproßył. Tutón kanal je teho dla ſ wulkimi khóſtami wurył, ſo bychu łódże ſe ßrjedznokrajneho morja na krótkim pucźu do cźerwjeneho morja a wot tam dale do indiſkeho ozeana jěcz mohłe.

Rußowſka. Ruſki poßłanz pſchi amerikanſkej uniji je khorowatoſcze dla ſe błużby ſtupicz dyrbjał. — Admiral wjerch Menſchikow je wumrjeł. — Wulkoknjas Wladimir Alexandrowicz je ßo ſ Roma, hdzež je wſchelake rosryczowanja ſ bamżom a jeho miniſtrami měł, ſaßo do Petersburga wróczik.

Schpaniſka. Ssejm hiſchcze pſchezo nowu krajnu konſtituziju wuradżuje. Hacz budże żadyn nowy ſchpaniſki kral a ſchtó jako tajki wuſwoleny, wo tym je nětko wſcho cźicho.

Spěwy.

Na Boże ſtpicze.

Mły cźeſcz cźi ſaſpěwamy,
O knjeże kraßnoſcze,
Cźe pſcheczela nětk mamy
We njebju ſa duſche.

Ty ßy naſch ßrědnik ßwjaty
Na Bożej prawizy;
Do ßmjercze ſa naß daty,
Tez żiwy ſa naß ßy.

Ty knjeżiſch po wſchěm ßwěcźi,
Cźi data móz je wſcha;
Duż twojoh' Ducha dźěcźi
Sso tebi dowěrja.

Ty njewoſtajiſch tudy
Nětk żenje ßyroty;
Ty ſjewiſch jim jich błudy
A ſ mozu pſchi nich ßy.

Haj k ſbóżnoſcźi a k měru
Jich duſche dowjedżeſch,
A wot hrěchow pſches wěru
Jich hnadnje wumóżeſch.

Jow w ßwěcze wobarnowacz
Chzeſch, Khryſchcze, bědżerjow,
A ſchoł ßy pſchihotowacz
Jim měſto njebjeßow.

Tam twoji zuſomnizy
Dom pſchińdu ſe ſrudżby,
A ſjednoczeni wſchitzy
Cźe widża, kajkiż ßy.

Hdżež nětk ty ßy, o hłowa,
Tež twoje ſtawy du,
Kiż pſches móz twojoh' ßkowa
Sso tebi ßwjecza tu.

O rjane wuſwolenje
Tych, kiż cźe pytaju!
Jow w winach ſpokojenje,
Tam kraßnoſcź doſtanu.

Duż cźehń naß, Knjeże, k ßebi
Po twojim ßlubjenju,
So byli żiwi tebi,
Hacz dźemy ſa tobu.

Wucz, kralo, poſběhowacz
Naß k tebi wutrobu,
Ty chzył naß ponižowacz
Pſches prawu pokotu.

Schtóż ſ tobu pſchekraßnjeny
Chze njebjo herbowacz,
Tón dyrbi poniżeny
Twój kſchiż tu na ßo wſacz.

Njech twoje powyſchenje
Naß torhnje wot ßwěta,
So twoje wumóżenje
Nam wěcznu radoſcź da.

J. Kilian.

Jeruſalem a jeho wokolnoſcze.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

Srjedu 22. měrza wuhladach ſ tſěchi putnikoho domu, ſo je w Jeruſalemje wjele khorhojow wutyknjenych. Mjenujzy wſchitzy zuſy konſulojo*) běchu k cźeſczi pruſkeho krala pſchi ſkładnoſczi jeho dżenßniſcheho narodneho dnja wulku khorhoj ßwojeho kraja wutyknyli. Pſched krymſkej wójnu to dowolene njebě, ale nětko dyrbi ßebi turkowſki ſultan a jeho knjeżerſtwo wſcho lubicz dacz.

Na mojim pucźu do pruſkeho konſulata ßo ſe wſchelakimi mojich towarſchow pſchi pucźowanju roszohnowach, kotſiż chzychu runje do Jericha wujěchacz, ſo bychu Jordan a morwe morjo wopytali. Jedyn beduinſki ſchech ſ wußmahnjenym wobleczom ſ wulkej waznoſczu jěchaſche, dokelż běſche jako nawjedowar tutych pucźowarjo wuſwoleny. Ja pak běch wjeßoły, ſo njetrebach ßobu pucźowacz, pſchetoż tajki pucź je jara wobcźežny.

*) Kóżdy wjetſchi wjerch ma we waznischich městach pod mjenom „konſul" ſaſtojnika, kiż tam ßwojeho wjercha ſaſtupuja a jeho poddanow, tam pſchiſchedſchich abo bydlazych, ſakituja. Red.

Jako ſ towarſchom Hennigom do pruſkeho konſulata pſchińdżech, mějeſche ßo runje ßwjedżeńſka Boża ßłużba ſapoczeczż. Sala w konſulowym wobydlenju bě do modleŕnje pſchewobroczena a zyle ſ ludźimi napjelnjena, tak ſo ja lědy pſchi durjach měſtaſchko namakach. Shromadżeni pod pſchewjedom klavira jedyn khěrluſch ſpěwachu a potom konſulatſki prědaŕ Valentiner ßwjedżeńſku ryczż dżerżeſche na podłożku bibliſkich ßłowow: „Knjeże, ty ßy wulke nad nami cżinił, teho ßo my wjeßelimy!“

Wón ſpominaſche najprjódzy na kralowu, potom na krala, każ też na wójnu, runje ſkónczenu a ſa njeho ſ dobyczom krónowanu, dale ſpomni wón na jutrowny cżaß, wuſpěwa modlitwu ſa pruſkeho krala a ſa pruſki kraj a ſkónczi ſ požohnowanjom. Na to bu wot jeruſalemſkeho ſpěwarſkeho towarſtwa jena arija ſpěwana, po cżimż pſchitomni Pruſzy pruſki narodny ſpěw ſpěwachu a napoßledku prědaŕ Wotze naſch wuſpěwa.

Dokelż mi popſchate njebě, ßo na Božej ßłużbje w jeruſalemſkej evangelſkej zyrkwi wobdżělicż, dha mi tutón, zyle zyrkwinſzy wotdżerżany ßwjedżeń k woßebnemu wjeßelu ßłużeſche. K temu pſchińdże hiſchcze to, ſo ja pſchi tutej ſkładnoſczi zyku tudomnu evangelſku woßadu ſeſnach. Po ſkónczenju ßwjedżeńſkeje ßłużby roſeńdżechu ßo ſhromadżeni po ſtwach a na dwór konſulata a buchu ſ wſchelakej jědżu a piczom wokſchewjeni. Jako běch ßo pruſkemu konſulej Roſenej a jeho, w Lipſku rodżenej mandżelſkej, dale evangelſkemu biſkopej Gobatej a prědarjej Valentinerej prjódkſtajił a jako běch ſ někotrymi knjenjemi a knjeżnami, woßebje diakoniſſami, każ też ſ někotrymi knjeſami porycżał a ßławje, kotruż duchowny Kutta ſ Wrótßławja na pruſkeho krala wunjeße, też pſchihłoßował, prajach božemje a podach ßo ſ towarſchom Hennigom a Wilhelmom na horu Zion.

Tudy dachmy ßo wot jeneho turkowſkeho koprole na citadeli wokoło wodżicż. Wona rěkaſche Davitowy hród, poſdżiſcho piſanſki kaſtell. Najſkerje je pak tole twarjenje, kotreż Joſefus tórm Hippikußa mjenuje. Nowa pódla ſtejaza kaſerna běſche jara derje dżerżana.

Potom wopytachmy armeniſki klóſchtr ßw. Jakuba, w kotrymż móże ßo něhdże 2000 pucżowarjow hoſpodowacż a hdżeż ſtajnje pſches 100 armeniſkich duchownych bydli. Tamniſcha cyrkej je jara kraßna a jeje ſczěny ßu ſe ſkotom a druhimi drohimi wězami wupyſchene. W njej ſteji wulki poſkoczany ſtoł a to pjecza na tym měſcze, hdżeż bu japoſchtołej Jakubej, kiż ma pola armeniſkich ſchefeczijanow tu ßamu ważnoſcż, każ japoſchtoł Pětr pola romſkokatholſkich, hłowa wotczata. Dale widżachmy na ßwojim pucżu „hěty wußadnych“ pſchi zionſkich wrotach, dachmy ßebi w jenym druhim armeniſkim kloſchtrje, kotryż pjecza měſto domu wyſchoměſchnika Kaifaßa wopſchija, w tamniſchej zyrkwi to mako jaſtwo pokaſacż, w kotrymż Jeſußa jateho dżerżachu, dale w kloſchtrſkim dworje to měſto, hdżeż Pětr ſtejeſche, jako Khryſtußa ſapře, a też to měſto, hdżeż tón khapon trójzy ſaſpěwa. Skónczenje pohladachmy hiſchcze na ſchefeczianſke pohrjebniſchcza a wopuſchczichmy, wot armenſkich měſchnikow we wſchitkich jich zyrkwjach bohacze ſ rożowej wodżiczku pokrjepjeni, horu Zion.

Po wobjedże doſtach wot rektarja putniſkeho domu moje jeruſalemſke wopomnjecza pſchepodate. Wón bě je w Božim rowje poßwjeczicż a jich dla wopißmo napißacż dał, ſo bych ßo poſdżiſcho wupokaſacż móhł, ſo ßu te wo prawdże ſ Jeruſalema.

Jako běch potom ßwoju worczišnu ſapłacził a wyſche teho wſchelake pjenjeżne dary wudżělił, najach ßebi ſa jutſiſchi dżeń jeneho konja na pucż do Ramleh a ſapakowach wſchitke moje wězy. Na to dżěch ſ Hennigom a Wilhelmom na wolijowu horu, ſo bych tam jako k ßwjatoczenemu wobſanknjenju mojeho pſchebywanja w Jeruſalemje poßlenje cżitanje ſ biblije wotdżerżał. My ßynychmy ßo tam do khłódka jeneho ſtareho wolijowza a cżitachmy, bjes tym ſo ßłónczko na Jeruſalem, pſched nami leżazy, ßwjeczeſche: hórſke prědowanje po Matheju, někotre ſtawy ſ Marka a Lukaßa a 12. ſtaw ſczenika Jana a ſkónczenje hiſchcze 146 pſalm.

Cżitanje ßwjatych pißmow w kraju jich naſtacża woßebje hdyż ßo na prawym měſcze a w ſpodobnym cżaßu ſtanje, je jara ważne a wopokaże wulku móz na tym, kiż cżita. Jemu je wſchitko, ſchtoż cżita, tak jaßne a ſroſymliwe, jako by Sbóżnika ßameho te ßłowa pſchipowjedacż ßłyſchał: „Ja ßym horjeſtawanje a żiwjenje. Schtóż do mnje wěri, tón budże żiwy, hacż runje wumrje“. Jako naß ſakhadżaze ßłónczko k wróczenju napominaſche, czehnjechmy ſ hory dele a potom do Jeruſalema horje, radoſtnje hnuczi a prajachmy każ cżi, kiż ßu tudy něhdy Jeſußowu kraßnoſcż widżeli: „Khwaleny budż Jeſus Khryſtus, kiż pſchińdże jako kral w Knjeſowym mjenje!

(Pokracżowanje.)

Nowa měra.

Hižom raz bu w Serbſkich Nowinach na to ſpomnjene, kak wużitue a nuſne je, ſo ßo kóżdy ſ nowej měru a wahu, kotraż w lěcże 1870 do ſkutka ſtupi, ſkerje lěpje ſnaty ſczini. Najbóle to płaczi ſa měru, dokelż budże ßo pſchemjenjenje w tymle naſtupanju najhłubſcho ſacżucż. Měſto ſ dotalnym kohczom ma ßo pſchichodnje ſ meterom měricż. Meter ßo do 100 centimeterow abo nowych zolow, centimeter abo nowy zol do 10 millimeterow abo ßmuhow dżěli. Hdyż hiſchcze pſchiſtaju, ſo je dotalny ſakſki kohcż wot 24 zolow tak wjele każ nimale 57 centimeterow, dha budże to wſcho tola lědma k temu doßahacż, ſo by ßebi kożdy zyle jaßne wopſchijecze wo nowej měrje ſczinicż móhł. Wone je nuſne, ſo nowu měru w pſchirunanju ſe ſtarej widżiſch. K

temu je składnosćz data psches jedyn wobras, kotryż je w knihařni Smolerja a Pjecha w Budyschinje pod mjenom

„Meterowa měra"

na papjerje sa 1½ nßl., na płatu sa 2½ nßl., na pschedań.

Na tymle wobrazu je jedyn zyły meter s jeho rosdźělkami na centimetery a millimetery wosnamjenjeny a spody teho ßameho namakaju ßo tež wobrazy jendźelskeho rheinskeho a sakskeho kohcza s jich rosdźělkami na ⅛, ¼ ½, ¹/₁ zole, tak so móże kóżdy s wocżomaj widźicż, 1) kak wulka kóżda měra ßama po ßebi je a 2) w kajkich poměrach wschitke 4 měry bjes ßobu steja. — Dokelż budże meterowa měra tež w Pruskej płaczicż, dha njech je spomnjeny wobras wschitkim naschim cżitarjam, kiż maja s měru cżinicż (a schtó to njeby był!), należnje poručeny. Pschispomnicż chcemy hischcze, so ßo tón wobras tež k wupoißnjenju w schulskich stwach jara derje hodźi a so je ßo sa budyski seminar w tymle wotpohladanju hižom wjetscha dźělba exemplarow kupiła.

P.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudomny brigadier-kommandeur s Holderberg jako tajki do Lipska pschińdże a na jeho město ßo oberst Montbé ßem pscheßadźi.

S Budyschina. Dotalny krajny starschi sakskeho hornołużiskeho markhrabinstwa knjes s Thielau, je wot Jeho majestosćze krala Jana komthurski kschiż prënjeje rjadomnje saßkużbneho rjadu dostał.

S wojerowskeho kraja. Ja dowolam ßebi, cżeścżenym cżitarjam Serbskich Nowinow w ßlëdowazym zyrkwinske powjesćze łonscheho lëta se ßerbskich woßadow wojerowskeho wokrjeßa ßobudźelicż. We wojerowskej primariusowej woßadze bë 9 porow wërowanych, 53 dźëcżi bë ßo narodźiło, 37 cżłowjekow bë wumrjeło, a spowjednych bë s tymi s archidiakonatskeje woßady 1449; w runje spomnjenej woßadze bu wërowanych 23 porow, 60 dźëcżi bë ßo narodźiło, 58 cżłowjekow bë wumrjeło; w subdiakonatskej woßadze bu 28 porow wërowanych, 108 dźëcżi bë ßo narodźiło, 81 cżłowjekow bë wumrjeło a spowëdnych je było 5879; w filialskej woßadze w Blunju bu 6 porow wërowanych, 20 dźëcżi bë ßo narodźiło, 14 cżłowjekow wumrjeło, a spowjednych bëschе 1354; we wulkosdźarowskej woßadze bu 7 poraw wërowanych, 46 dźëcżi bë ßo narodźiło, 30 cżłowjekow wumrjeło, spowjednych bë 2151; w Cżornym Khołmzu buschtaj 2 poraj wërowanaj, 8 dźëcżi bë ßo narodźiło, 8 cżłowjekaj wumrjeło, spowjednych bë 1329; w filialzy w Tacżezach buschtaj 2 poraj wërowanaj, 11 dźëcżi bë ßo narodźiło, 8 cżłowjekow wumrjeło; w Wulkim Parzowje buchu 3 pory wërowane, 16 dźëcżi bë ßo narodźiło, 9 cżłowjekow bë wumrjeło, spowjednych 633; w Lejnje buschtaj 2 poraj wërowanaj, 12 dźëcżi bë ßo narodźiło, 15 cżłowjekow wumrjeło, spowjednych 583; w Schprejzach bu 11 porow wërowanych, 43 dźëcżi bë ßo narodźiło, 31 cżłowjekow wumrjeło, spowjednych 1231; we Łasu bu 20 porow wërowanych, 102 dźëcżi bë ßo narodźiło, 59 cżłowjekow bë wumrjeło, spowjednych 3871; we Wujesdże bu 8 porow wërowanych, 44 dźëcżi bë ßo narodźiło, 22 cżłowjekow bë wumrjeło, spowjednych 1481; we Łucżu buchu 4 pory wërowane, 19 dźëcżi bë ßo narodźiło, 11 cżłowjekow wumrjeło, spowjednych 629.

Přilopk.

— S Mużakowa je sańdżeny tydżeń tamnischi mëschcżanosta Wuschak cżełnył a ßo najskerje do Ameriki podał. W nalutowarni, kotruż mëjesche wón wobstaracż, někotre tawsynty toleŕ pobrachuje.

— W Meschedże je ßo wóndanja żałoßne njesboże stało. Jeneho tamnischeho mëschcżana 23lëtna dźowka bë ßo do sahrody, blisko města leżazeje, podała, so by tam někajke dźëło wobstarała. Dokelż bëschе thëtro syma, dha bë wona s walcżkami woheń sadżëkała a ßo pschi ßnëdanju do jeho bliskosćze ßynyła. Pschi tym bë ßo jej někak drasta sapalika, psches cżoż bu ta holcżka tak wopalena, so dyrbjesche nasajtra po wulkich bolosćzach wumrjecż.

— S Jochberga w Salzburgskej pißaja: Tudy bë 20. haperleje wot ranja hacż do wjecżora tak ßylny ßnëhowy mjecżel, so dźëcżi s wokolnosćze do schule hicż njemóżachu. Syma bë wulka a wschë woknowe schkleńzy wobmjersnjene. Nasajtra namakachu na drózy jeneho hantwerskeho, kiż bë smjersnył.

— Pjaty sakski tsëlerski ßwjedżeń smëje ßo lëtßa wot 27. junija hacż do 1. julija w Altenburgu.

Cyrkwinske powjesće.

Wërowani:

Pëtrowska cyrkej: Hendrich Korla Louis Rencż, mëschcżan, thëżeŕ a murjeŕ, s Hanu Khryßtianu Kschiżankez.

Michałska cyrkej: Handrij Hadam pomjenowany Schrama, thëżkaŕ w Dubom, s Marju Schołcżiz s Delneje Kiny. — Handrij Ernst Brühl, korcżmaŕ-najeńk w Budyschinje, s Marju Hajniz s Wulkeho Wjelkowa. — Jan August Gruhl, sahrodnik w Hnaschezach, s Hanu Khryßtianu Miethez s Bobolz.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Emma Amalia, Jana Schokty, sahrodnika w Hruboczizach, dż. — Marja, n. dż. na Żidowje. — Ernestina Hilżbjeta, Korle Roberta Doscha, lakirarja pod hrodom, dż.

Najnowsche **brunopiwowe drożdże** wot schtwórtka 13. meje pola Hartmanna na ßerbskej haßy cżo. 23.

W Budyschinje 1. meje 1869.

S tutym dowolam sebi, cjesczenym Sserbam k nawjedzenju dacz, so sym ja dzensa w domje knjesow **Geipela & Schellhammera** na bohatej hasy czo. 93 tudy

kolonialnotworowe, spirituosowe
a
cigarrowe khlamy

pod firmu

Herrmann Kunack

salozil.

Moje khlamy k dobrociwemu wobkedzbowanju najnaleznischo porucjejo budu so stajnje prózowacz, so bych dowerjenju, mi spozczenemu, kozdy czas dosczinic.

S poczesczowanjom a s podwolnosczu

Hermann Kunack.

Wulki wubjerk elegantneje muskeje drasty a holczazych wobleczenjow

po najtunischich placzisnach

w slotej hwezdze po 1 skhodze na zitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryz hacz dotal **polnoznonemske sjenoczenstwo** w hosczenzu k slotej hwezdze mejesche, je netko pola podpisaneho a pschedawa so tam tajka drasta po najtunischich placzisnach.

H. M. Kubasch

na garbarskej hasy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 skhodze, s napschecza k. konditarja Donatha.

Wósk,

twar a luscheczisny kupuje a placzi najwysche placzisny

C. A. Lehmann, mydlar

podla kaserny a na zitnej hasy we wjelbje.

Dzeczaze wosyczki, sa 4 tolerja a drozscho, kaz tez **korby** a **korbarske dzeko** wschitkich druzinow po najtunischich placzisnach podpisany porucza. Tez su pola njeho stare wosyczki na pschedan a porjedza won wosyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartusch,** korbarski mischtr.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosczje s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so sym tudy

kaschczowy magazin

wotewrik a porucjam pschi potrjebje kaschcje wschitkich wulkosczow a se wschelakeho drjewa po najtunischich placzisnach.

Ja wo dobrociwe wobkedzbowanje proschu.

Otto Hübel, tyscherski mischtr

325 na resniskej hasy 325.

Sahrodniika zimnosc czo. 5 w Zyzezach se sadowej sahrodu a s 13½ korzami pola a se 6½ korzami luki, wscho wot woknow won na jenym kruchn, je se wschem kaz steji a leji, se swobodneje ruki na pschedan. Wscho dalsche je shonicz pola wobsedzerja tam.

Wósk

kupuje a płaczi ſa njón najwyſchu płaczišnu

Moritz Lehmann

mydkowy fabrikant na bohatej haßy pódla póſta.

Dla njedoſtatku měſta ßu někotre ſta kórzow

ſoły (Aeſcher)

k hnojenju po poniżenej płaczišnje najtuniſcho na pſchedań w mydkarni **Moritza Lehmanna** na bohatej haßy pódla póſta.

Präſevativny a żiwjazy polver ſa howjaſy ſkót

pſchiſporja niz jenoż kruwam mloko, ale cžini ju też bohatſchu na butrje a polóża butrudżěkanje wulzy jara.

Pakczik po 7½ nßl.

Butrowy polver

k pospěſchenju butrudżěkanja a k doſtaczu twjerdeje, derjeßkodżazeje butry pſchi wulkej ſporoſczi.

Pakczik po 5 nßl.

Saßopſchedawarjo doſtanu pſchiměrjeny rabatt.

Haptyka w Rakezach.

Dr. Hultzſch.

Elektromotoriſke ſchijnoſubowe powjaſki

ſ elektromotoriſkeje fabriki **Albina Zella** w **Awje**, jeniczki dopokaſany ßrědk ſa to, ſo dżěczom ſubczki lohko a bjes boloſczow pſchińdu a ſo ßo ſubowe widliſchcża, kiž ßu husto jara ſtraſchne, na měſcze wotſtronja, ma ſchtuku po 15 nßl. prawdżiwe na pſchedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje.

Hiſchcże żadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcżežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, każ **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. P. Pannach w Budyſchinje.

Wutoru 11. meje t. l. budża naſche lětuſche druhe ſkótne wiki wotdżerżane.

Wulke Sdżary 28. haperleje 1869.

Gmejnſke prjódkſtejerſtwo.

Jedyn jehnjazy

może na kralowſkim komornym kuble Lohmenje pola Pirny hnydom měſto doſtacz.

Wſcho dalſche je ſhonicz pola k. kublerja Zenkera w Małej Praſy pola Žiczeńka.

W Błożanach je kněża cžo. 21 ſ rjanym polom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Lěkarſke rosßudżenje.

Dobre naßlědki, kotrež ja ßam a moji pazientojo, kiž, każ ja, anatherinſku hubowu wodżiczku*) nakożowachu, naſhonichmy, nucża mje jako lěkarja, wupraiicz, ſo ßym ju ja niz jeno ſa jedyn ſ najlěpſchich bjes ſnatymi konſerwirowazymi ſubnymi ßrědkami, ale też ſa präſervativ pſche wſchelake hubjaze boloſcze, na kotrež ßo ſkorżi, husto porucził a hiſchcże poruczam.

We Winje. Dr. **Gerh. Brants** m. p.

Na pſchedań ma tajku wodżiczku

w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;

w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Epileptiſke widliſchcża (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hijom pſches 100 ſahojenych.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cżaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wſchědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcz, płodżi wjele mloka a ſarżěwa jeho wolißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Runje wunóże a je w podpißanej kniharni doſtacz:

Pſchaſna ſabawa 1) Wuherſki khěrluſch. 3 np.
" " 2) Płaczi kwaß. — Róża ſaronſka. 3 np.
" " 3) Żeńtwa. — Mandżelſtwo. 3 np.
" " 4) Wandrowſki khěrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.
" " 5) Woſporſki hermank. — Njebo dżěd. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

W **delnołużiſkej** rycżi wunżechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha doſtacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo ſaßużeńa a humreſcha Jeſom Chriſtußa, każ to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huſchy tych żydow, kotaryż to wſchyhno ßam jo wijeł a naſgonił, dokulż jo był jaden potajmny huknik Chriſtußowy. Do ßerbſkeje rěży pſcheſtawjone wot Chr. Schwela. Płaczišna 6 nßl.

14 kjarliſchow. 3. pſchiſtawk. Nowy pſcheglědany hudawk. Wot Teſchnara. 1½ nßl.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko ſaßo doſtacz.

Sahrodka kwětkojta, II. po 1 nßl.
Cżorny kóß a bróſna, III po 1 nßl.
Cżmjely a woßy, I., II. po 1 nßl.
Bohumił, 2½ nßl.
Guſtav Adolf, 6 nßl.

Aukzia palneho drjewa.

W lěßowym reviru ryczeřkubła Zympla budźe ßo wutoru 18. meje dopołdnja w 10 hodźinach
15 kloftrow brěsowych a wolschowych schczěpow,
60 kop „ „ „ walczkow
sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.
Shromadźisna w zymplanskej piwarni.
W Turjom 4. meje 1869.
A. Preißler, hajnik.

Aukzia palneho drjewa.

Wutoru 11. meje t. l. budźe ßo na nowowjesczanskim reviru
15 kloftrow khójnowych schczěpow a
44 „ ßylnych khójnowych kuleczkow
na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna dopołdnja w 10 hodźinach we wobydlenju hajnika tam.
W Barcźe 4. meje 1869.
Wiedemann, wyschi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu 10. meje t. l. wjeřbowe a lipowe schczěpowe kloftry pola Njeßwaczidła. — Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi njeßwaczilskim młynje.

Wutoru 11. meje t. l. 300 khójnowych dołhich hromadow, s wjetscha rjane žerdźe. — Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi Sukez horje na tym měscźe, hdźež bu poßlenja aukzia skónczena. — Wuměnjenja budźa psched sapoczatkom kożdeje aukzije wosjewjene.
W Njeßwaczidle 5. meje 1869.
B. Unger, wyschi hajnik.

Drjewowa a ßłanjowa aukzia.

Póndźelu 10. meje budźe ßo na sderjanskim reviru 24 khójnowych klozow, 7 kop twjerdych a 40 kop mjehkich walczkow, kaž tež něhdźe 300 hromadow mochoweho ßłanja sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.
Shromadźisna dopołdnja w 9 hodźinach w khójnach pschi schußeju bjes Czelchowom a Sderjom.
Hajnistwo w Sderju 5. meje 1869.
G. Petrenz.

30 ßerbskim familiam

dawa ßo składnoscź, so może kóżda sa 500 toleř burske kubło, 200 kórzow najlěpschich polow wopschijaze, w Khrowatskej, njedaloko jeneje želesnizy kupicź. Kórz pola 15 toleř płaczi, napłaczenje 300 toler. Wscho dalsche je pola podpißaneho psches k. J. E. Smolerja w Budyschinje shonicź.
Dr. J. P. Jordan s Czěschkez,
w tu khwilu we Winje.

Sahrodniska žiwnoscź czo. 6 a 7 w Skanezach pola Barta, s 132 jenosczemi napołożena, wscheho w hromadźe s łuku a polami 9 kórzow a 10 prutow, je se ßwobodnje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola Jana Lehmana w Skanezach.

Candissyrop

14, 16 a 20 np. porucza
C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu.

ff. halsku pscheńcznu schterku

porucza najtunischo
C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu czo. 40.

Ssuche droźdźe

wschědne czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, porucza najtunischo **J. G. F. Niecksch.**

K pjeczenju k ßwjatkam porucza
nowe brunopiwowe droźdźe
wot bližscheje ßrjedy
Aug. Lehmann na ßerbskej haßy czo. 11.

Ssuche droźdźe

woßebneje hibatoscźe porucza wschědnje czerstwe
C. A. Mickan.

Wulki wubjerk we wschelakich drużinach **khofeja**, wscheho jara dobreho po ßłodźenju, woßebje
plant. Ceylon a menada punt po 11 nßl.
Tellichery a żołty Java „ „ 10 nßl.
Cuba . . . . . „ „ 9 nßl.
Campinos f. seleny . . „ „ 8 nßl.
kaž tež tunische **campinoskhofeje** punt 75 np., 70 a 66 np.; dale **zokor**, zyły a mlěty, we wschelakich dobrosczach porucza po tunich płaczisnach k dobroczjiwemu wobkedźbowanju **Hermann Kunack**
na bohatej haßy podla pósta.

Rósynki punt po 32, 36, 40 a 44 np.,
rajß . . „ „ 24, 28, 32 a 36 np.,
łamany rajß, rjany běły a wulkosornaty punt po 18 np.
porucza **Hermann Kunack.**

Ponoschkowe zyhle

jara derje dźěłane, schtuku po 2½ nßl., porucza
H. Grieshammer.

Kedźbu!

Prjeczczehnjenja dla ma ßo wulka dźělba mězow tunjo pschedacź, teho runja jena schijaza maschina, dwójnjestepaza, wot Khrystofa Mannsfelda, jedyn tworowy kaschcź a wschelake druhe wězy, na ßerbskich hrjebjach czo. 548 s napschecza kaserny.

S tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ja wjazy na wyßokej haßy njejßym, ale pod bórklinom czo. 283 bydlu, a proschu mi tež tam dowěrjenje spożczicź.
Marja Pöthigowa, pschistajaza žona.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 20. — 15. meje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np., a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijeće: Najnowsche. — Swětne podawki. — Jerusalem a jeho wokolnosće. — Ze Serbow: S Budyschina. S Radworja. S Bambrucha. S Budestez. S Dokheje Borschće. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

8. meje 1869.

Dowoz: 7625 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	nižša. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	10	—	5	—	—	5	20	—	5	7	5
Rožka	4	5	—	4	—	—	4	5	—	4	2	5
Jećmjeń	3	25	—	3	20	—	3	25	—	—	—	—
Wowš	2	25	—	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	20	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeńsche wčera w Barlinje.

17 tl. — ngl. a 18 tl. — ngl.

pschenża 62—70 tl., rožka 50—53 tl.,

(to je: ša 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczišćeny) 11 tl. 10 ngl.

(Čišćeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Čahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 6 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga

†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćišna.

W Lipsku, 13. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 2½ np., 1 połnowažazy čerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 8⅝ np.; winske bankowki 82⅝ (16 ngl. 5¼ np.)

Najnowsche.

Draždžany, 12. meje. Jeho kralowska wyšokosć krónprynz Albert je šo wčera do Barlina podał.

Barlin, 13. meje. Dženša dopołdnja wotdžerža kral w pschitomnosći sakskeho krónprynza paradu s 2. gardeinfanteriebrigadu.

Barlin, 13. meje. Tudy šo powjeda, so je franzowski poßłanz, kotryž je šo runje s Parisa šem wróčił, k nawjedženju dał, so khěžor Napoleon na žanu wójnu njemyšli, so nochže roswiwanje połnóžnoněmskeho swjaska na žane waschnje sadźěwacz, ale so šebi wjele wjazy dobre šušodstwo s nim pscheje.

Barlin, 12. meje. Hrabja Bismark budže krala na jeho, 23. meje sapočažym pučowanju s najmjeńscha do Bremena a Ostfriesland pschewodžecz.

Petersburg, 12. meje. S Teherana piśaja wot 23. haperleje, so je šo tam bjes dwěmaj nabožniskimaj stronomaj krawne wojowanje na haßy měło. Wójsko dyrbjesche sakročicz a nusowasche lud k měrej. Morwych a ranjenych bě něhdže 500.

Sahrjeb, 11. meje. Kardinal Haulik je dženša rano we 8 hodžinach wumrjeł. Psched wumrjeczom šamym dosta wón bamžowe požohnowanje.

Bukareš, 11. meje. Wjerch Korla je dženša rumunski šejm s dlěschej ryczu wotewrił, w kotrejž bjes druhim na to spomni, so je nětczischi šejm wěsče po měnjenju knježerstwa a luda, dokelž je lud tajkich mužow sa sapoßłanzow wuswolił, kotříž šo tež knježerstwu spodobaja.

New-York, 10. meje. Pacifiska želesniza, kotraž wot ranschich hacž do wječornych brjohow połnozneje Amerike wjedže, je hotowa.

Sakſka. Na alaunſkim torhoſchczu (Alaunplatz) w Draždžanach ſmĕje 20. meje zyłe draždžanſke wójſko ſwoju lĕtniſchu wulku nalĕtnju paradu.

Nowy ſakſki ſejm budże najſkerje 13. septembra wot krala ſameho wotewrjeny, kaž jene draždžanſke nowiny powjedaja.

S Oberwieſenthala piſaja wot 8. meje: Naſche mĕſtaſchko bu dženża pſches ſrudny podawk jara hnute. Mjenujzy nĕhdże wokoło dweju hodžinow popołdnju naſtachu njewjedra na njebjeſach, kotrež ſo do dješchża a krupikow pſchewobroczichu. Jene wot nich, kotrež bĕ ſo k krótkemu wjeczoru wrobroczilo, njemóżeſche, kaž ſo ſdaſche. napſchecziwo ſtejaze hory pſchewinycz a bobotaſche dołhi czaż wyſche uaż. Jako bĕ runje tſi wotbiło, dha ſo ſylnje ſabłyſkny a ſ dobom tež ſylnje ſahrima, tak ſo ſebi hnydom myſlachmy, ſo je błyſk nĕhdże dyrił. Bórſy ſo tež powjeſcz rosnjeże, ſo je błyſk tſjoch człowjekow ſaraził. Mjenujzy jehłarſki miſchtr Seltmann, muż wot 67 lĕt, jeho 65lĕtna mandželſka a jeju 31lĕtny ſyn, kiż je pſchi tudomnym póſeże liſtynoſcheŕ, buchu wſchitzy tſjo wot błyſka ſaraženi namkani. Ale — dźiwno doſcz woni njeběchu w jenej a tej ſamej ſtwi abo mĕſtnoſczi wo żiwjenje pſchiſchli. Nan bĕ runje na łubi pod tſĕchu był, macz w jenej komorje w prĕnim poſkhodże a ſyn na zyle drhim rożku jich domu. Wón ſawoſtaji wudowu a tſi dźĕczi.

Prynz Jurij je ſo ſ karlsbadſkich kupjel ſaż do Draždžan wrócził a ſo w tychle dnjach na ſwój lĕtni pſchebytk w Hoſterwitzach pſcheżydli.

Mĕſtu Lipſku je jedyn tamniſchi mĕſchczan, kotryż ſwoje mjeno nachże wojſjewjene mĕcz, 20,000 tolerjow darił a to k temu, ſo buchu ſo tute pjenjeſy k natwarjenju wobydlenjow ſa dźĕłaczerjow nałożiłe.

Miniſter prawdy Dr. Schneider je ſa na nĕkotre njedźele do Karlowych Warow (Karlsbad) podał, ſo by tamniſche kupjele wużił.

Guſtaw-Adolfſki wuſtaw je łonſche lĕto 783 evangelſkich woſadow podpjerał. Natwarjenych bu 22 zyrkwjow, 13 ſchulow a 7 farow; w tu khwilu twari ſo 59 zyrkwjow, 30 ſchulow a 15 farow.

W Petersowej chemiſkej fabrizy w Chemnitzu roſlecza 4. meje parny kotoł a buchu pſches to pjeczo dźĕłaczerjo mjenje bole wobſchkodżeni, tak ſo dyrbjachu jich domoj dowjeſcz. Tón kotoł bĕ zyle nowy.

Pruſy. K czeſczi ruſkeho khĕżora, kotrehoż narodny dżeń by 3. meje był, bĕſche na kralowſkim hrodże 4. meje pyſchna hoſczina, na kotruż bĕ kral tajkich pſcheproſyczż dał, kotſiż maja ruſke rjady. Jich bĕ nĕhdże 50.

Sapoſłanz Tweſten je czeżko ſkhorjeł a Schlickmann, mĕſtopſchedſyda wyſcheho tribunala, je wumrjeł.

Tójſchto Hannoverſkich, kotſiż hiſchcze na ſwojim prjedawſchim krala Jurju ſ luboſczu wiſaja, ſu jeho ſtarſchemu prynzej Ernſtej Auguſtej rjaneho ryſy konja ſa 1100 tolerjow kupili a do Wina poſłali. Khoſty ſa poſłanje wuczinja 110 tolerjow.

Nowa wulka panzerowana fregatta „kral Wylem" je 4. meje do kielſkeho pſchiſtawa (Hafen) pſchijĕła.

Miniſter prawdy, Dr. Leonhardt, je ſo wot ſwojeho puczowanja po Heſſenſkej a Naſſawſkej 9. meje ſaſo do Barlina wrócził.

Kral ſwoje puczowanje do Hannovera, Bremena a Oldenburga 23. meje naſtupi. Prjedy ſo wón na jedyn dżeń do Magdeburga poda.

Franzowſki poſłanz Benedetti, kiż bĕ ſo na nĕkotre dny do Pariſa podał, je ſo wot tam ſaſo do Barlina wrócził.

Awſtria. Khĕżor, kiż w khwilu na ſwojim kuble Gödöllö we Wuherſkej pſchebywaſche, ſo w tychle dnjach do Wina wroczi, ſo by tamniſchi ſhromadny ſejm wobſankny.

Prynz Napoleon je 9. meje do Sahrjeba (Agram) pſchijĕł a poda ſo wot tam 10. meje pſches Trieſt do Venediga. — General baron Gablenz je ſ konja panył a ſebi jenu nohu ſkamał. — Sahrjebſki arzybiſkop, kardinal Haulik, je wumrjeł. Wón bĕ 81 lĕt ſtary.

Franzawſka. W tutym kraju je w tu khwilu wſchón lud ſ nowowolbami ſemſkich ſapoſłanzow ſajaty dokelż kóżdy czuje, ſo budże wot nowych ſapoſłanzow wotwiſowacz, hacz khĕżor Franzoſam wjetſchu ſwobodu ſpożczi. Nowiny nĕtko jara ſwobodnje piſaja a ſejmſzy kandidatojo ſpodżiwnje ſwobodne rycże dżerża a khĕżor, kaž ſo ſda, njeſwaži ſo jim to ſakaſacz. Duż ſebi ludżo myſla, ſo wón wĕſcze wjazy ſwobody da, jeli ſo tajzy mużojo ſa ſapoſłanzow wuſwola, kotſiż na ſwobodnej — liberalnej — ſtronje ſteja.

Jendżelſki krónprynz a jeho knjeni mandżelſka ſtaj do Pariſa pſchijĕłoj. — Awſtriſki arzywojwoda Ludwig Viktor tam tež pſchebywaſche.

Italia. Kral je nowe miniſterſtwo pomjenował. Wone ma wjetſchinu ſejma na ſwojej ſtronje.

Jendżelſka. Dokelż je jendżelſke miniſterſtwo w czaſu wójny, kotruż amerikanſka unia ſe ſwojim ſbĕżkarſkimi krajemi wjedżeſche, pſchiſwoliło, ſo je jedyn ſbĕżkarſki kapitan wójnſku łódź Alabama w Jendżelſkej wójnſzy wuhotowacz mohł a potom pſchekupſkim łódżam ameriſkanſkeje unije ſa wjele millionow tolerjow ſchkody naczinił, dha je nĕtko miniſterſtwo amerikanſkeje unije wobſankyło, ſa to wot Jendżelſkeje pokne ſarunanja żadacz. Tajka powjeſcz je Jendżelczanam jara njeluboſna; pſchetoż jendżelſke miniſterſtwo drje ſ czeżka tajke ſarunanje pſchiſwoli, tak ſo mohła potom bjes Jendżelſkej a uniju wójna naſtacz.

Jerusalem a jeho wokolnosćze.

(Wot ryčznika G. A. Jakuba w Budyšchinje.)

(Pokračowanje.)

Jako běch ßwojim jerusalemſkim pſcheczelam bożemje prajił, ßtuych ßo ſchtwórtk 23. měrza na jeneho bruníka a jěchach ſ priorom ramlehſkeho kloſchtra a ſ jenym franzowſkim mnichom ſ wrotami won. Bjes tym ſo mojej towarſchej tudy ſ někotrymi ludźimi ryčzeſchtaj, wobhladach ßebi hubjene, ſ zeltow wobſtejaze léhwo jeneje cźrjódy Beduinow, kotſíž běchu tam dźeń prjedy pſchijěchali. Tudy wuhladach prawdźiwych wobydlerjow puſczíny, wußmahnjenych, cźornobrunych a połnahich cźlowjekow, kiž ßo ani pſched połmëßazom ani pſched kſchižom njepokorjeja a na kóždeho zuſeho, kiž ßo do jich puſczíny ſwaži, jako na njepſchecźela hladaja a ſ nim jako ſ njepſchecźelom ſakhadźeja. Na bližſchej hórzy pohladach hiſchcze na to najwoßebniſche měſto naſcheje ſemje a na kraßnu wolijowu horu a cźehnjech wot tutych ßwjatych měſt połny radoſtneho dźakne pſcheczíwo Bohu a cźlowjekam.

Jako mojej towarſchej ſ konjomaj khelpacź poczeſchtaj, pocźa ſa mnje ſtraſchne bycź a ja ſawołach po łacźanſku: non possum equitare (ja njemóžu jěchacź.) Tón prior tele ßłowa ſroſymi a bě moju nuſu bórſy ſpóſnał. Ja dyrbjach teho dla potom w prědku abo ßrjedźa jěchacź a my nětko jenoż pomału dale cźehnjechmy. Tak jěchachmy po dołach a po horach dale hacź na wyſchinu, hdźež judaiſke hory daloko ſa nami leżachu, ſaronſka runina pak a dale njeje morjo pſched nami ßo pokaſowaſche. Mojej towarſchej prózowaſchtaj ßo, mi wſchitko ßwëru wukładowacź, ale dokelź ßo to ſ pomozu italſkeje a franzowſkeje ryczże ſta, dha wſchak ja mało ſroſymich. Lëpje to dźeſche, jako potom w khłódku wulkich janſkokhlëbdowych ſchtomow ſaſtachmy. W tu khwilu, jako ßebi konje na trawniku nëſchto pizy pytachu, wupſchëſtrje tón mnich ßwój mantel na ſemju jako blidowy rub a wucźeże ſe ßwojeho waczoka běły khléb, kaſchczik naßelenych rybow, pampuchi, wino, wodu a wſchelake płody, kaž też ßudobje ſa picźe.

Nam jara derje ßłodźeſche a mi ßo radźi, ſo mózach mojimaj towarſchomaj nękak k wjedźenju dacź, ſchtó a ſwotkal ja ßym, tón mnich pak, kotryż mëjeſche na ßwojim kłobuku w prědku ſeleny a ſady jedyn modry ſchlewjeŕ a k ſtupnjam wotrohi pſchipaßane, mi wukładowaſche, ſo je wón hižom pſched dźeßacźimi létami ßwój wotzny kraj wopuſchcźił a w Amerizy, Auſtraliji, Afrizy a daloko ſady w Aſiji pobył a ſo chze ßo nětko do Egiptowſkeje podacź ſo by tam ßwoje khore płuza wuhojił.

Jako běchmy doſcź wotpocźnyli, cźehnjechmy dale a ſetkachmy franzowſku jutrownu karawanu, kotraž nëhdźe ſe 40 ludźi wobſtejeſche. Po někotrych dnjach mëjeſche awſtriſka, nëhdźe ſ 20 cźłowjekow wobſtejoza karawana pſchincź. S teho je widźecź, ſo romſkich katholikow, kiž ſ Europy k Bożemu rowej puczuja, ſo bychu tam jutry dźerźeli, runje jara wjele njeje. S zyła kóždе léto ſ Europy a Ameriki jenoż nëhdźe 500 puczowarjow do Jeruſalema pſchindźe. Bjes Nëmzami ßu wjetſchi dźël hantwerſzy a tucźi też najtuniſcho puczuja; pſchetoż we wſchëch kloſchtrach moża tucźi ludźo jedyn dźeń abo wjazy, haj w Jeruſalemje 30 dnjow we łacźanſkim kloſchtrje a po 15 dnjach w awſtriſkim a pruſkim putniſkim domje jëdź a wobydlenje darmo doſtacź. Wjele wot nich ſ Konſtantinopla pſches Jeruſalem do Kaira w Egiptowſkej pěſchi dźe.

Liczba grichiſkokatholſkich a armeniſkich putnikow, kotſíž kóždе léto jutry w Jeruſalemje ßwjeczja, wjazy dyžli 10,000 ludźi wopſchija. Strachi a tradanja, wobcźežnoſcze a pſcheſcźehanja maja woni po kraju a po morju wutracź, ale woni ßu też pſcheßwëdcźeni, ſo ßu ſ tajkim puczowanjom njebjeſke kraleſtwo ſaßłużili.

Kak wjele żidow a muhamedanarjow kożdolëtnje do Jeruſalema pſchindźe, njejßym ſhonicź mohł.

Jako běchmy ſ horow dele, dach mojimaj towarſchomaj w korczmiczy, pod horu leżazej, khoſej porjedźicź. — W ſaronſkej runinje horzota wokoło pſchipołdnja tak pſchſbjeraſche, ſo budźich ſkoro ſawutlicź mohł, jeli mi mojej towarſchej njebudźiſchtaj njekotre pomeranzy darikoj, ſ kotrymiž ßo nękak wokſchewich. Wodu drje někotre raſy nadeńdźechmy, ale ja ßebi njewërjach, ju picź. Skónczńje w 4 hodźinach popołdnju wuhladachmy ramlehſki minaret a trajeſche jenoż hiſchcze krótki cźaß, hdźež ja w kloſchterſkej ſali na kanapeju leżach a ßwoju łacźnoſcź ſ wulkej bleſchu limonady ſahnacź pytach.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sa druhe létuſche wotdźělenje poßedźenjow tudomneho pſchißażneho ßuda buchu 8. meje ſ Budyſchina a jeho bližſcheje wokolnoſcze wuloßowani 1) jako hłowni pſchißażni (Hauptgeſchworne): kk. Schmalz, ſměrz a ryczerſkubleŕ nad Hłoſchinom; Menzner, ryczerſkubleŕ nad Krakezami; Warnacź, kubleŕ a rychtaŕ w Njebjelczizach; Weltz, měſchczanſki radźicźel w Budyſchinje; Wiedemann, pſchekupz w Lubiju; Klaus, kubleŕ a rychtaŕ w Dalizach; Lindner, ryczerſkubleŕ nad Horu; Lorenz, gmejnſki prjódſtejeŕ a rychtaŕ w Bělczezach; Reichel, pſchekupz w Lubiju; ſe Seelhorſt, ryczerſkubleŕ nad Wulkej Swońzu; Pjetraſch, kubleŕ a gmejnſki prjódſtejeŕ na Żidowje; 2) jako pomozni pſchißażni: Lohſa, kubleŕ na Żidowje; Küntzel, pſchekupz w Budyſchinje; Kohl, pſchekupz w Budyſchinje; Kſchižank, kubleŕ a rychtaŕ w Sczijezach; Rychtaŕ, kubleŕ w Sczijezach; Wolf, kantor pſchi tachantſkej ſchuli w Budyſchinje; Pětr Wiczas, kubleŕ w Tſělanach; Jeremias, ryczerſkubleŕ nad Ratarjezami; Noſtitz, kubleŕ na Żidowje; Wiczezk, kubleŕ w Pſchiſchezach;

Rencz, kubleŕ a gmejnski prjódkstejeŕ we Wurizach; Jakub, pschekupz w Budyschinje.

Hdy ßo jednanja pschißaźneho ßuda ßaßo ſapoczńu, to nam hischcze ſnate njeje.

S Budyſchina. Tudy ßo powjeda, ſo je ſańdzenu póńdzelu woheń w Hornej Stroži byk a ſo ßu tam twarjenja dweju zíwnoſczow a gmjenſka khěża wotpaliķe. Hacź je ſto wěrno, wo tym ßo njejßmy pſcheßwědczicź mohli, dokelź dopiß ſ tamniſcheje ſtrony źadyn doſtali njejßmy. Red.

S Radworja, 6. meje. Tamnu póndzelu padze tudy pschi zyhlepſchekrywanju wěſty Wowczeŕk ſ Bartſkeje Dubrowki ſ tſěchi dele a bu pschi tym tak ſtraſchnje ranjeny, ſo dyrbjachu jeho do budyſkeje hojeŕnje dowjeſcź. Wón je tam pjecźa wumrjek.

Wutoru na to tudmny wobydleŕ Schpan pomjenowany Lukaſch pschi twarbje młynczka dele pany, tola njeběchu wobſchkodzenja ſtraſchne.

Pjatk tydzenja ßo pola tudomneho źiwnoſczerja E. Roſtoka w jeho nowych domſkich, kiź ßu hakle pſched někotrymi lětami natwarjene, palicź pocźa, woheń bu pak ſ Bożej pomozu ſahe doſcź poduſcheny. K.

S Bambrucha. Sańdzenu njedźelu wjeczor je tudy woheń wudyrił a twarjenja kublerja Gräfy do procha a popjeła pschewobroczik.

S Budeſtez. Pschi wottorhowanju jenych tudomnych domſkich namakachu pod ſtwinym prohom a bliſko njeho w dwěmaj hlinjanymaj hornykomaj něhdże ſa 200 toleŕ ſtarych ßlěbornych pjenjes. Wone ßu ſ kónza 17. lětſtotetka a pak w Sakſkej pak w Franzowſkej bite.

S Dołheje Borſchcze. K czeſczi naſcheho k. duchowneho Kruſchwizy, kotryź 5. meje ßwój 25lětny hamtſki jubileum ßwjeczeſche, běchu woßadni najprjódzy pſched farſkim wobydlenjom ſ wulkej wuſchiknoſczu kraßne czeßne wrota natwarili a wobydlenje ßamo wo prawdze wuſtojnje wudebyli.

Ryczeŕkubleŕ baron ſ Magnus nad Wólſchinu póßła rano kraßny dar (ßadowu ſchkleńczanu ſchklizu ſe ßlěbornej podſtawu). Do tuteje ßu rjane poßwjeczeńſke ßkowa ſaryte. Duchowni běchu ßo ſ k. ſuperintedentom na ſchuli ſhromadźili a pſchindźechu po 10 ſ woßadnymi ſaſtupjerjemi w ßwjedźeńſkim czahu na faru. Knjes ſuperintendent dźerźeſche dlěſchu ſ wutroby wukhadźazu ryczź a ſbożopſchecza, kk. duchowni pſchepodachu dwaj maßiwnej ßlěbornaj ßwěczńikaj ſ napißmom „drohemu bratrej bratſja k 5. meje 1869“, Löhowu epiſtolſku póſtilliju a ſwjaſk Rülingowych prědowanjow. Na to borſchczańſki k. kantor Barth we mjenje ßerbſkeje wucźerſkeje konferenzy, kiź ßo hižom wjele lět w Borſchczi ſhromadźuje, wutrobnje ryczeſche a pſchepoda w mjenje teje ßameje kraßny ſczěnowy czaßnik; potom ryczeſche borſchczańſki khejbětaŕ k. Korbas pſchihodnje ßkowa a pſchepoda w mjenje woßady rjany dźědowſki ſtók ſ kožuſchnym roſpſcheſczeradkom. Jubilar kóždźemu dźaknje ſ hnucza ßylſami wotmolwjeſche. Skónczńje ſpěwaſche ſhromadźiſna khěrluſch: My khwalimy, ßo modlimy“.

Pſchi wobjedźe na farje běchu k. patron, 9 duchowni knjeża, 3 wucźerjo, někotre knjenje mandźelſke duchownych, a 2 kandidataj. Sſkawjenje běſche khutne a żortne, ßerbſke a němſke. Kſchiſchowſki k. duchowny Bróſka ßkawjeſche:

Dźenß w Borſchczi wjeßke woblicźa
— Sſo dźiwacź njem'źemy, —
Wſchak dźeń je dźenßa wjeßela
Wot Boha ſcźinjeny.

Hlaj, bratſje, luba woßada
Se ßwěrnej wutrobu
Na ßwjedźeń tamny ſpomina,
Hdźeż ty jej daty bu.

Ta dźakownoſcź je prawdźiwa,
Kiź waźi paſt'rja ßej,
Kiź ßwěru wjed je jehnjata
Na kuźy ſelenej.

Kiź móznje je jim prědował
Toh', w kotrymź ſboże je,
A khutnje ſ próſtwu pominał:
Sa Khryſtom ßahajcze!

A ſ twojim duchom poniźnym
Sſy dobre ſnamjo dak,
A ſ twojim waſchnjom luboſnym.
Wſchěch luboſcź warbowak.

So ſpěwarſka ßy wutroba,
Je w Sserbach ſnajomne,
Wſchak ſpěwak ßy nam wěry dla
Khěrluſche duchowne

Njech ſbóźnik dale źohnuje
Twe dźěło ßwěrnoſcze,
Njech Boża roßa ſpaduja
Na hona wobßyte.

Njech woßada ßo dźakuje
S kſcheſczańſkim źiwjenjom,
We źiwej móznej wěrje dźe
Sa ßwojim ſbóźnikom:

Bóh luby Knjes daj ſtrowoſcź czi
A mozy pſchiſporjej;
A ſbożo, wjeßle we domje
Njech tebi kčźějetaj.

Nětk wſmi ty pſchecze bratrowſke,
Kiź tebi pſchinjeßu,
A Sserbſtwo njeße dźakowne
Czi ßkawu wutrobnu.

Sſkawa ßwěrnemu paſtyrjej!
lubemu bratrej!
ßkawnemu ſpěwarjej!

Hewak bjes druhim też k. duchowny Mróſak ſ Wulkeho Radſchowa ßkawu na ßerbſke ſchule a ßerbſkich wucźerjow wunjeße. S modlitwu bu wobjed ſapoczany a ſ modlitwu a ſ wuſpěwanjom: „My Bohu wotczewi“ ſkónczeny.

Drjewowe aukzije.

Twjerde a mjehke palne drjewa, na tudomnych knježich revirach w tutym lěcze spuschczane, budza ßo na ßlědowazych dnjach a městnosczach na pschedawanje pschedawacz:

Póndzelu 24. meje rano wot 8 hodzinow
na jitrowskim reviru pschi wulkim hacze
107½ kopy ⁶/₄ łohcz. brěsowych a wolschowych walczkow,
na trupinjanskim reviru w czornych wolschach, pschi starej drósy a na kupje
68 kloftrow ⁷/₄ łohcz. khójnowych schczěpow,
61 kop ⁷/₄ „ „ walczkow.

Wutoru 25. meje rano wot 8 hodzinow
na kamjenjanskim reviru pschi roskocznym hacze a pschi horje
58 kop ⁶/₄ łohcz. brěsowych a wolschowych walczkow,
52 „ ⁷/₄ „ khójnowych walczkow,
15 kloftrow ⁷/₄ „ khójnowych schczěpow,
na nowowjesczanskim reviru pschi zonskim hacze a schczeńczanskim puczu
33 kloftrow ⁷/₄ łohcz. khójnowych schczěpow,
34 kop ⁷/₄ „ „ walczkow.
Sapoczatk pschi roskocznym hacze.

Ssrjedu 26. meje rano wot 8 hodzinow
na jeńschecżanskim reviru pschi kschižnym kamjenju a na běłych ladach
68 kloftrow ⁷/₄ łohcz. khójnowych schczěpow
100 kop ⁷/₄ „ „ walczkow,
Sapoczatk pschi kschižnym kamjenju.

Schtwórtk 27. meje rano wot 8 hodzinow
na khoßlowskim reviru pschi kamjeńtym hacze, koßyhrjebjach a pschi lischohorskim hacze
21½ kloftra ⁷/₄ khojnowych schczěpow,
72 kop ⁷/₄ „ walczkow.
Sapoczatk pschi kamjeńtym hacze.
W Rakezach, 12. meje 1869.

R. Pelz, wyschi hajnik.

Drjewowa aukzija.

We łupjanskim lěßowym reviru, we wotdzělenju „pschi rakeczanskim puczu" budze ßo bližschi schtwórtk 20. meje 250 kloftrow ⁶/₄ łohczowskich jadriwych khójnowych schczěpow sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.
W Minakale 13. meje 1869.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.
O. Liebusch.

Sswój skład žitnych a dwójnych palenzow, liqueurow, ruma a kißałoweho sprita czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze po najtunischej płaczisnje najlěpje poruczam.
W Budyschinje w meji 1869.

Th. Siegfr. Kahla
na garbarskej haßy czo. 369.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy Carl Noack w Budyschinje

na swonknej lawskej haßy
porucza

khofej	punt	po	66 np.
„	„	„	70 np.
„	„	„	75 np.
„	„	„	80 np.
„	„	„	90 np.
„	„	„	100 np.
„	„	„	110 np.
„	„	„	120 np.

pschi wjetschim wotkupjenju hischcze tunischo;
rajß punt po 18, 20, 24 a 30 np.,
syrop punt po 16, 18, 20 a 36 np.
wschitke družiny **palenza** jara tunjo w zyłym a w jenotliwym.

Murjerjo

moža w měscze a s wonka města pola podpißaneho dzěło dostacz. **Gustav Marcha,** murjerski mischtr.

Hólczez, kotryž chze **kowarstwo** nawuknycz, móže pola podpißaneho do wuczby stupicz.
W Měrkowje. **Schneider,** kowarski mischtr.

Dzěczaze wosyczki, sa 4 tolerja a drozscho, kaž tež **korby a korbarske dzěło** wschitkich družinow po najtunischich płaczisnach podpißany porucza. Tež ßu pola njeho stare wosyczki na pschedań a porjedza wón wosyczki a t. d.
Na Židowje. **M. A. Bartusch,**
korbarski mischtr.

Kowarnja pschi korczmje w Czelchowje je k pschenajeczu a može ßo hnydom wobczahnycz. Wscho dalsche je shonicz pola bura Frenzela we Wulkej Dubrawje.

Jedyn **wojnarski** dostanje trajaze dzěło pola wojnarja Strehle w Drozdziju pola Pomorez.

Wulka dzělba czeßliskich schpjenow
w kloftrach budze ßo wutoru 18. meje t. l. popołdnju wot 3 hodzinow na njeßwaczilskim reviru na pscheßadzowanje pschedawacz. Shromadzisna na budysko-wojerowskim schußejn pschi dołhim hacze njedaloko Noweje Wßy.
Sauer.

Błyskwotwodzerje (Blitzableiter),
wuwjedzene po prawidłach najnashonjeńschich technikarjow dzěła najtunischo
Otto Fiebiger, sankarski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

Łužičan čo. 5 je wuschoł.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólčažych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóžnoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže měješche, je nětko pola podpišaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy čzo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodže,
ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Präſevatiwny a žiwjazy polver ſa howjaſy ſkót

pſchiſporja niz jenož kruwam mloko, ale czini ju też bohatſchu na butrje a połóža butrudźěkanje wulzy jara.

Pakczik po 7½ nßl.

Butrowy polver

k pospěſchenju butrudźěkanja a k doſtaczu twjerdeje, derjeßkodźazeje butry pſchi wulkej ſporoſczi.

Pakczik po 5 nßl.

Saßopſchedawarjo doſtanu pſchiměrjeny rabatt.

Haptyka w Rakezach.

Dr. Hultzſch.

Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym tudy

kaſchczowy magazin

wotewrił a poruczam pſchi potrjebje kaſchcze wſchitkich wulkoſczow a ſe wſchelakeho drjewa po najtuniſchich płaczíſnach.

Ja wo dobroczíwe wobkedźbowanje proſchu.

Otto Hübel, tyſcherſki miſchtr
325 na rěſniſkej haßy 325.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Wóſk,

twar a łuſchczíſny kupuje a płaczi najwyſche płaczíſny

C. A. Lehmann, mydłař
pódla kaſerny a na žitnej haßy we wjelbje.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Wulki wubjerk we wſchelakich družinach **khofeja**, wſcheho jara dobreho po ßkodźenju, woßebje

plant. Ceylon a menada punt po	11	nßl.
Tellichery a žołty Jawa = =	10	nßl.
Cuba . . . . . = =	9	nßl.
Campinos f. ſeleny . . = =	8	nßl.

kaž też tuniſche **campinoskhofeje** punt 75 np., 70 a 66 np.; dale **zokor**, zły a mlěty, we wſchelakich dobroſczach poruczja po tunich płaczíſnach k dobroczíwemu wobkedźbowanju **Hermann Kunack**

na bohatej haßy podla póſta.

Rósynki punt po 32, 36, 40 a 44 np.,
rajß . . = = 24, 28, 32 a 36 np.,
łamany rajß, rjany běły a wulkoſornaty punt po 18 np.

poruczja **Hermann Kunack.**

Knjesej duchownemu

Kruschwizy

w Dołhej Borschczi

k jeho 25lětnemu hamtskemu jubileju, 5. meje 1869.

* * *

Bóh junu Waß ßej wubrał bèsche
Sa prědarja tej' wěrnoscze,
Hdyž Wam psches Khrysta Ducha djesche
To ważne ßłowo njebjesłe:
„Pój ßem, paß mi to stadleschko,
Sswjecz je psches moje kraleſtwo."

We wěrje, luboscji a nadji
Njech ßłowo wěcznoh' żiwjenja
Sso pschez we naschich duschach radzi
Psches Wasche rjane prědowanja;
Tón ßłódki troscht, měr njebjeſki
Naß wokschewja a wjeßeli.

Duż lubosnje dżenß postrowjamy
Waß, naschoh' ßwěrnoh' pastyrja,
A w jenym duchu posběhamy
Nasch hłoß k tom' trónej jehnjeczu:
Budż Knjeże sa to khwalenh,
So nam Joh' dotal sdżerżał ßy.

Haj wjedż ty dale ſ twojej hnadu
Nam naschich duschow wodżerja,
A żohnuj Jeho skutk a radu,
Wschě jeho mózne prědowanja:
So ßymjo, kiż wón wußyje
Też dobre płody pschinjeße.

Njech strajnje Jeho rjenje pyschi
Ta prawa wěry-ßurowosczi,
Twój Duch njech Jeho próstwu ßłyschi,
Kiż naschom' sbożu czini dosczi,
Njech strowosczi tutoh' żiwjenja
Joh' swjeßela a pschewodża.

A hdyż po dokonjanym dżěku
Jom' swonja k ßwjatom' wjeczorej,
Dha pschewodż Jeho k sbóżnom' měru,
Hdżeż ſ duschu wěcznje derje stej;
Ty, Jesu, duschow sbóżnosczę,
Budż Jeho dżěk do wěcznosczę.

J. Smoleŕ we Wukranćicach.

---

30 ßerbſkim familiam

dawa ßo ſkładnosczj, so może kóżda ſa 500 toleŕ burſke kubło, 200 kórzow najlěpschich polow wopschijaze, w Khrowatſkej, njedaloko jeneje żelesnizy kupicz. Pschi kupjenju żada ßo napłaczenje wot 300 toleŕ. Wschо dalſche je pola podpißaneho pſches k. J. E. Smolerja w Budyschinje ſhonicz.

Dr. J. P. Jordan ſ Czěſchkez,
w tu khwilu we Winje.

Ssuchu brunizu

wſchitkich drużinow porucża po lětnich płaczisnach

W Hornym Měrkowje.

G. L. Müller.

☞ Poruczaze dopomnjenje. ☜

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. ſelomydło, (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **ſubowa pasta**, (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaſkorowy wolij** (w ſasyglowanych bleſchach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **ſelopomada**, (w ſasyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe kryſtalne **ſelobonbony** w orig. tyſkach à 10 a 5 nßl.

Hapttykarja **Sperati'a** **italſke mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Profeſſora **Lindy** **vegetabiliſka żerdkopomada** (à 7½ nßl. ſa kruch).

Snutskomna hódnosczj horkapomjenowanych ſpezialitätow wostaji wſcho wobſchěrne wukhwalenje, = hižom **małe ſpytanje** je dosczj, so ßo **pſcheſwědczenje** wo **hódnosczi** a **woßebnosczi** tutych wużitnych artiklow dobudże. = Proſpekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te ßrědki ßame w ſnatej dobrosczi ſtajnje na pſchedań w **Budyſchinje** měſchczj. haptykar **O. Schimmel**, każ też w **Kamjenzu**; **Fr. Vogel**, w **Oſtritzu**: w haptyzy, a w **Kubju**: **Carl Dümmler.**

K wobkedżbowanju.

Prawdżiwe **ſchtajerſke koßy** ſ **kateho worzela**, jara woßebnu tworu, ſchtuku w płaczisnje po 20 a 25 nßl., każ też patentirowane a druhe **bruße**, wſchitke drużiny grotowych hoſdżi a hewajſche **żeleſne twory** porucża

worzelowa, żeleſowa a krótkotworowa pſchekupniza

Ewald Braun

w Budyſchinje na bohatej haßy pódla poſta.

Aukzia dubow.

Wutoru 18. meje t. l. budże ßo na lichańſkim reviru něhdże 15 wużitkowych dubow, wot 20 hacz do 27 zolow delneje pſchemĕry, kotrez hiſchcze ſteja, pod wuměnjenjemi, prjedy woſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Kupowarjo chżyli ßo dopołdnja w 10 hodżinach wo wßy Kobjelnju ſhromadżicz. **Schöna.**

Aukzia.

Pſchichodnu wutoru, jako tſeczi dżeń ßwjatkow, popołdnju w dwěmaj hodżinomaj budże ßo pola wumjeńkarja Jana Schneidera w Praſkowje dobra żónſka draſta na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Jedyn **kowarſki** měſto pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serbſkich Nowinow.

Sserbska prědarska konferenza

ſmieje ßo ßrjedu po ßwjatkach dopołdnja w 10 hodźinach w hoſczeńzu k ſtotej krónje w Budyſchinje.

Pſchedßydſtwo.

Trawne koßy, ßerpy, brußy.

W cz. 19 tutych nowinow ſańdźeneho lěta ßym ja w jenym naſtawku mojich wotebjerarjow kedźbnych ſczinił na jebanja ſ tak mjenowanymi weſtfaliſkimi trawnymi koßami ſ lateho worzela, kotreż ßu jenoż tola ſ worzelom naßadźene, a pſchezo ßu ßo w tutym lěcze ludźo wot tajkich hauſirarjow wujebacź dali a ßu, kaž ßym ßo ja ßam pſcheßwědcził, cziſcze hubjene wumjetane ſchtajerſke koßy dóſtali a ſa ſchtuku 1½ tolerja ſapkaczili, bjes tym ſo je wona jenoż najwyſcho 17 nßl. hódna, woni ßu ju po tajkim nimale tſi ras ſapkaczili. So bych nětko mojich wotebjerarjow, kiž maja ke mni dowěrjenje, ſo jim ſprawnje poßkužu, pſched tajkim jebanſtwom wobarnował, kaž jó nětko we wſchelakim wikowanju widźimy, kotreż pak woni ſpoſnacź njemoża, dha tudy ſjawne woſjewjam, ſo mam niż jeno koßy najlěpſcheje hacź dotal ſhotowaneje dobroſcze na pſchedań, ale też tajke, kiž ßu ſchpatniſche a ſo pola mje żadyn njetrjeba wjazy ſapkaczicź, hacź je koßa wo prawdze winojta.

Ja budu ßo ſtajnje prózowacź, ſpokojnoſcź ßwojich wotebjerarjow pſches ſprawne poßkuženje dobycź, a ßym też rad hotowy, kóždemu to ſpomnjene jebanſtwo najdrobniſcho wukładowacź.

W Budyſchinje, 15. meje 1869.

Robert Jacob, gratokowař
ſ napſchecźa ſtareje měſchczańſkeje ſchule.

Wſchě druźiny molerſkich a murjerſkich barbow,

ßuche a ſ wolijom, jaßny derje ſtłnějazy **lanowolijowy firniß, bernſteinowe, kopalowe, damarſke a ſpirituoſowe laki,** franzowſki a němſki **terpentinowy wolij,** wſchelake druźiny **klija, lakirſke, wolijobarbne, molerſke a ſignirſke pinſle** we wſchitkich cźißkach, jendźelſki **naxoſſchmirgel, ſchmirglowu** a **kſcheßadło-papjeru** we wſchěch cźißkach poruczа po tunich płaczißnach

J. G. F. Niecksch.

Selters- a ſodawodu, malenowu limonado-eßenzu

(malenowy ſyrop),

apelſinu a citronu

poruczа **Herrmann Kunack.**

Cigarry

wſchitkich druźinow w dobrej rjanej tworje poruczа k dobroczźiwemu wobkedźbowanju

Hermann Kunack.

Mejſke picźe (Maitrank)

bleſchu po 7½ nßl. poruczа

J. G. F. Niecksch.

Sa czaß pſchetwarjenja mojich khlamow budźe moja pſchekupniza w prěnim poſkhodźe.

Karl Köchler, czaßnikař,
na rózku żitneje a ßerbſkeje haßy.

Starożitnosty wotrjad M. S.

wotdźerži swoju lětušu zhromadźiznu srjedu po swjatkach popołdnju w 1 hodźinje.

Katholſki Poſoł czo. 10 je wuſchoł.

RESTAURACIA

HeinrichaHempela hewak Felsnera

w Draždźanach

na starym torhošću (Altmarkt) čo. 14

dowola sebi swoje ff. medingske a jasne ćěmne, kaž też bajerske piwo najpodwolniše poručeć.

Kedźbu!

Druhi dźeń ßwjatkow **kehele kulenje** wo cigarry w Ssowrjezach.

Druhi dźeń ßwjatkow 17. meje

kulenje wo jedyn dybſaczny czaßnik a reje w Drożdźiju.

Na to najpodwolniſcho pſcheproſchuje **Mrós.**

Jako nowaj mandźelskaj so znatym a přećelam poručataj

Jakub Lukas,
Marja Lukasowa rodź. Schwanec.

W Budyšinje, 13. meje 1869.

Štwórtk 13. meje rano ½6 hodźinow wumrje w tym Knjezu naš lubowany mandźelski, nan a dźěd knjez **Khrystian Kulman,** wučeŕ w Delnym Wujezdźe, štož přećelam a znatym najpodwolnišo k nawjedźenju dawaja **hłuboko zrudźeni zawostajeni.**

Khowanje změje so druhi dźeń swjatkow 17. meje.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśś L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 21. — 22. meje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Jerusalem a jeho wokolnoscze. — Dopisy. — Ze Serbow: S Budyschina. S Hłoschina. S Wulkeho Wjelkowa. S Lejna. S Horneje Stróže. S radworskeho Haja. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

15. meje 1869.

Dowoz: 7817 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			niżša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	7	5
Rožka . .	4	5	—	4	—	—	4	7	5	4	2	5
Jeczmjeń . .	3	25	—	3	20	—	3	25	—	3	20	—
Wowß . .	2	22	5	2	20	—	2	25	—	—	—	—
Hróch . .	5	20	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	24	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 20 nßl.
pscheńza 62—68 tl., rožka 50—51 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 11 tl. 10 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1 ⅛ tl. dróžschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 6 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 20. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82 (16 nßl. 5 np.)

Najnowsche.

Washington, 18. meje. Pschedßyda Grant je genenerala Sickleßa sa poßłanza amerikanskeje unije w Madridźe pomjenował.

Paris, 19. meje. Khežor je hižom někotre dny trochu khorowaty, tak so dyrbi wo jstwje wostacz.

Florenz, 19. meje. Prynz Napoleon je na ßwojim dompuczu do Parisa Turin a ßo tam s italskim kralom, ßwojim pschichodnym nanom widźał.

Barlin, 19. meje. Kral je to puczowanje, kotrež chze po nowych pruskich krajach sczinicz, wo tydźeń wotstorcził.

Hamburg, 19. meje. S New-Orleansa (w połnóznej Amerizy) je dźenßa telegram wot 18. meje ßem pschischoł, so je tam wulka woda a so je wona wjele haczenjow pschedrěła.

Bremen, 18. meje. Hdyž pruski kral ßem pschijědźe, dha pjecza tež někotre jendźelske wójnske łódźe ßem pschijědu, so bychu jeho postrowiłe. Kak wjele jich budźe, to hischcze snate njeje.

Praha, 20. meje. Bibliothekar a profeßor Dr. Hanusch je tudy wczera wumrjeł.

Draždžany, 20. meje. Dźenßa mějesche ßo psched kralom wulka revüa. Shromadźiło bě ßo: 6 bataillonow infantrije, 5 schwadronow kavalerije a 7 batterijow. Infanteria běsche w běłych kholowach.

Luxemburg, 19. meje. Tudomne wobtwjerdźenja ßo dale bole wotstronjeja a sa wczerawschim bu jedyn jara twjerdy tórm rostsěleny.

Barlin, 20. meje. Wina, czoho dla je kral ßwoje puczowanje wotstorcził, w tym leži, so je wón trochu skhorjeł, a stwu wopuschczicz njemóže.

Sakska. Lětuscha powschitkomna sakska wuczerska shromadžisna smeje so 25., 26. a 27. julija w Meeranje.

Krónprynz Albert je so 13. meje wo połnozy s Barlina do Draždžan wróciłk.

Schtoż nasymske manövry nastupa, dha je hacz dotal postajene, so so prěnja divisia do krajiny, bjes Budyschinom, Wosporkom a Lubijom poda, druha divisia pak do strony k połodnju wot Lipska.

Jeho majestosez kral Jan je pschiswolił, so smě baron s Welk w Mückenbergu, administrator lauchhammerskich hamorow, rjad serbskeje krony, jemu wot meklenburgskeho wjelwójwody spožczeny pschijał a nosyk.

Hłowne towarstwo sa snutskomne mišionstwo evangelskolutherskeje zyrkwje w Sakskej smeje 24. meje w Draždžanach swoju lětuschu generalnu shromadžisnu.

Dla pschetwarjenja dróhi, wot Budyschina do Khwacziz wjedzazej, so na tym kruchu bjes Židowom a Czichonzami hacz na dalsche jěsdzicz njehodzi a ma so wscho jěsdzenje po budyskowojerowskim schusseju stacz.

Jako kandidata sa 2. měschczanski wolbny wokrjes, do kotrehoż města Budyschin, Kamjenz, Halschtrow, Schěrachow a Nowosalz a t. d. słuscheja, su w Budyschinje, Schěrachowje a Nowosalzu statneho ryczníka Petri postajili. We wjesnym wokrjesu su sa wuswolenje kublerja Fahnauera w Bobolzach.

W Großschönawje su so 15. meje dopołdnja Wenzelez a Hellmannez domske a pódlanske twarjenja wotpaliłe.

Pruśy. Pschi puczowanju, kotrez chze pruski kral w blischich dnjach po někotrych krajach sczinicz, budża jeho bjes druhim pschewodzecz meklenburgsko-schwerinski wjelwójwoda, pruski prynz Adelbert, würtembergski prynz August, hrabja Bismark, minister Roon a t. d.

Swudowjena kralowa Hilžbjeta je so s Italije do Barlina wróciła a so wot tam do Potsdama podała.

Połnóznoněmski parlament je tón tydzeń prósniny měł, duž so žane jednanja a wuradżowanja měłe njejsu. Hrabja Bismark je so na někotre dny na swoje kubło w Pomorskej podał.

So bychu w połnóznoněmskim swjasku k wulkim wojerskim a druhim wudawkam něschto wjazy pjenjes sehnali, chzedża tež na kwitonki dawk położicz, tak so by so sa kožedu kwitonku wot 5—10 toleŕ ½ ngl., a wot 10 toleŕ a wjazy 1 ngl. schtempla sapłaczicz dyrbjał.

Awstria. Khěžor je sandżenu sobotu 15. meje winski shromadny zejm s dlěschej ryczu wobsanknył. Wón spominasche pschi tym na to, so su sapossłanzy wschelake dobre jakony wuradżili a so su woni teho dla wscheje khwalby hódni. (Schkoda jenoż, so tute jakony s wjetscha jenoż k lěpschemu Němzow sługa a so teho dla skowjanszy wobydlerjo Awstrije je s tajkim spodobanjom wužicz njemóża, kaž by so to po prawym stacz měło. Nó, woni drje w swojim czasu tež to dostanu, schtoż sebi zadaja.)

Psched Prahu na tak mjenowanej Lětnej mějesche swjatoczniczku popołdnju „czeska omladina", to je „czěska młodosez" wulku shromadżisnu a bě so na nju pschez 40,000 ludzi sešło. Wone so wuradżowasche, schto ma czěska młodosez wuknycz a czinicz, so by swojemu wótznemu krajej najwjetschi wužitk pschinjesła.

Na wuherskim sejmje chzedża na to namjet stajicz, so by Dalmazia pschichodnje k Wuherskej słuschała, kaž je to hižom junu było.

Franzowska. W tutym kraju w tu khwilu wo niczim druhim ryczez njeje, hacz wo prjódkstejazych sejmskich wolbach. W Parisu so teho dla skoro wschědnje wulke shromadżisny wotdżerżuja, na kotrychž so na khěžora a jeho dotalne knjezenje jara swari. Dokelž po skónczenju někotrych shromadżisnow wulke sběhy ludzi po měscze wokoło czahachu a sbězkarske spěwy spěwachu, dha su policistojo a wojazy pschecziwo nim sakroczili, tak so bjes ranow a sajecza woteschło njeje.

Schpanska. Schpanski sejm je pschi wuradżowanju noweje krajneje konstituzije postajił, so dyrbja w Schpańskej pschichódnje wschitko wěruwusnacza pokne prawo měcz.

Hacz runje je republikanska strona na sejmje khětro sylna, dha sda so tola, so chze wjetschina krala wuswolicz. Ale koho? to je hischcze zyle njewěste.

Rußowska. Němske nowiny powjedaja, so je so psched někotrym czasom khěžorej kóń, kiž jeho wós czehnjesche, na jenym mosczu spłoschał a jeho na mostowe wobłożenje czisnył a so je khěžor wot tuteho czasa někak khorowaty. — Rußowske nowiny wo tym niczo njewjedża a njepowjedaja, duž drje tež ta wěz wěrna njebudże.

Spěwy.

Swjata Trojiza.

(S zionskeje harfy.)

Daj pschistupicz nam nuternje,
Jehovah, k twojej krasnoszi.
Czesez dadża twoje dżěczi tebi,
Daj spodobacz jich khěrlusch sebi.
Hdyż ert sej psalmy sanoscha,
Budż psalm tež nascha wutroba.
Ach ale jandżel njedokhwali
Tych sdu, kiž su so tebi dali.
Halleluja, halleluja!

Cze, Bożo Wótze, khwalimy.
Twój skutk my smy, nasz stworik sy,
So bychmy byli twoje snamjo;
Nam wěczny schkit je twoje ramjo.
Sso smiliesch wótznje nad nami,
Nam radosez dasch jow w zusomstwi.
Pschez tebje k sbożu powołani
Ssmy na wschěch puczach žohnowani.
Halleluja, halleluja!

Cže, Ssyno Boži, khwalimy.
K nam ſ njebjeß dele pſchiſchoł ßy
A pſchipowjedał ſbóžnu radu
A ſakožił nam wěczny hnadu;
Naß wutorhnył ßy ſ poklecza.
Nětk wěczna ßmjercz je pózrjeta.
Twój kij je radoſcz twojoh' luda,
A twoje ßkowo wjedże ſ bkuda.
Halleluja, halleluja!

Cže, ßwjaty Ducho, khwalimy.
Nětk njejßmy ženje ßyroty,
Hdyž tebje, Boži ßwědko, mamy;
Nětk wſchitko ſ tobu doſtawamy.
Rycz ſrudnym duſcham, troſchtarjo,
A kraßnje we nich rosßylń ßo,
So bychu ßo hacz do ſkónczenja
Tu wjeßelike wumóženja.
Halleluja, halleluja!

Bóh Wótze, Ssyno, Ducho, daj,
So kóždy lud a kóždy kraj
By tebi ſdobnu khwalbu ſpěwał,
A k tebi k czeſczi dobre dźěkał!
O! ſbóžnje, tſi króez ſbóžnje ma
Sso lud, kiž tebi paſcz ßo da.
Budź, Božo, twoje mjeno rjane
Na wjeczne ſ khwalbu pſchekraßnjane!
Halleluja, halleluja!

J. Kilian.

Jeruſalem a jeho wokolnoſcze.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokračowanje.)

Ja budźich po mojim pſchikhodze do ramlehſkeho kloſchtra hiſchcze khwile měk, ßo na jedyn ſtary, něhdze ¼ hodźiny wot Ramleha ſtejazy tórm podacz, ſ kotrehoż je jara kraßny wuhlad. Ale ja běch jara mucżny a ſpokojich ßo ſ wuhladom ſ kloſchtroweje tſěchi. Jendżelczan Robinſon pſchirunawa tule krajinu ſ rheinowej runinu pola Heidelberga a tež ja ßym namakał, ſo je wona na nju jara podobna.

Jako ßo ßwjaty wjeczor ſaſwoni, dźěch do kloſchtrſkeje zyrkwje, po czimž ſ jenym jendżelſkim duchownym a jeho maczerju wjeczerjach a ßo ſkónczńje do mójeje ſtwiczki podach. Teptanje naſchich konjow, kotſiž na dworje pſched woknom mojeje ſtwiczki ſtejachu, kaž tež kußanje a kakanje muchow a kuntworow njedaſche mi ſpacz, tak ſo ja hižom wot dweju hodźinow na kloſchtrowej tſěſche, jaßne hwězdate njebjo wobhladowajo, czichu a ßwjatu nóz ßwjeczach, hacz to wulke ßwětło, kotrež wo dnjo knježi, hwězdam woblědnycz da a ſemju ſe ßwojimi pruhami ſkoczeſche.

Pjatk 24. měrza rano w 5 hodźinach ßedżach hižom ſaßo na konju a jěchach w ßnadnym khelpanju pſches luboſne, kwětkojte ſaronſke hona k Joppje (Jaffa) dele, ſwotkal chżych ßo na łódźi do Europy wróczicz. Tón franzowſki mnich, kotryż běſche hižom wot Jeruſalema hacz do Ramleha mój towarſch, ſo mnu jěchaſche.

Na puczu ſetkachmy dołhe czahi putnikow. Arabiſzy a Syriſzy, Grichojo a Koptojo, Bołharjo a Rußojo — na konju abo pěſchi czehnjechu horje na jutrowny ßwjedżeń do Jeruſalema, wſchitzy w tej rjanjej nadźiji, ſo ſe ßwojim puczowanjom měſtaſchko w njebjeßach dobudu.

Po dwěmaj, ſa mnje doſcz wobczežnymaj hodźinomaj, ſaſtachmoj pſchi jenej, bjes joppiſkimi ſahrodami ležazej, ſtudni a napojachmoj konje. Potom jěchachmoj pomału do měſta a to pſches wſchelake bazary a haßy, hdżež wjele ludźi ſetkachmoj, hacz na haßu doßahnychmoj, kotraž k pſchiſtawej (Hafen) wjedże. Tudy běſche pak teſko ludźi a ſkotu, ſo možachmoj ßo jenož ſ wulkej prózu k tamniſchemu kaczanſkemu kloſchtrej pſchecziſchczecz a tam ßwoje konje wotedacz. W kloſchtrje, ſwotkal bě pſchiſtaw widżecz, ſhonich k mojemu wulkemu wjeßelu, ſo awſtriſka łódź, na kotrejž chżych ßo do Europy wróczicz, hiſchcze pſchijěła njebě. Ja roſzohnowach ßo potom ſ tym dobroczinym franzowſkim mnichom a dach ßo do Blattnerez lokandy (hoſczeńza) dowjeſcz, kotruž běch ßebi wuſwolił, dokelž tam tež němſki ryežachu.

Jako běch wſchě papjery, k mojemu pſchejěſdej trěbne, ßebi wobſtarał a ßo ſ jědźu a piczom poßylnił, lehnych ßo a ja hacz do wobjeda, kiž ßo tudy w pjeczich hodźinach popołdnju ma, ležo woſtach. Pſched wjeczorom dźěch na tſěchu naſcheje lokandy, ſwotkal mějach rjany wuhlad na wſche ſtrony. K wjeczoru ßo tam morjo wupſcheſczera. K ranju ſwjeßeli ßo wocžko nad kraßnymi ſahrodami, pſcheleczi ſaronſke hona a wotpocżnje ſkonczńje na wjerſchkach judaiſkich a efraimſkich horow. Koło wokoło na tſěchach bě tajke žiwjenje, kaž pola naß w létnim czaßu w dworach a ſahrodach. Najbole běchu tam žony widżecz, kotrež domjaze dźěło wobſtarachu, a dźěczi, kotrež hrajkachu. S haßow delka bě ſchum a wokanje ludźi ßłyſchecz. Rjana wóń pak, kotraž rano a wjeczor ſ pódlanſkich ſahrodow horje ſtupaſche, ßo mi w tutym židowſko-arabiſkim hoſczeńzu woßebje ſpodobaſche.

Ssobotu 25. měrza běch hižom wjele krócz na tſěchu horje ſchoł a ßo wobladował, ale ta awſtriſka łódź hiſchcze pſchezo nihdże widżecz njebě. Skónczńje pſchiběża mkódſchi Blattner wokoło ſchtyrjoch hodźinow popołdnju do jſtwy, prajizy: „awſtriſka łodź Adria je pſchijěła!“ Ja khětſje rucze na tſěchu ſkoczich, ſo bych ju ßam widżał; potom ſapkaczich moju worczišnu a ſa 15 minutow ßedżach w czółmje, kiž mějeſche mje k ſpomnjenej łódźi pſchewjeſcz. Jako tam pſchijědżech, dyrbjach khětro dołho czakacz, hacz napoßledku tych, kiž běchu na njej pſchijěli, do měſta poßłachu a mje na łódź puſchczichu.

Bě hižom khětro poſdże, jako ßo Joppe abo Jaffa pſched mojimaj wocžomaj miny. — Wulki tydżeń wſchěch mojich puczowanjow bě ßo tež minył, Kanaan ſe ßwojimi

luboſnymi měſtuoſczemi ſady mje leżeſche, pſchede mnu pak moja wódna 1600 mórſkich mil dołho droha k lubemu wótznemu krajej. S džaka połnej a dowěrnej wutrobu dach ßwoje ſpróżne ſtawy mojeho cżěła wot mórſkich żołmow k měrej ſakolebacż.

Jako ja njedżeln 26. měrza — kotraż Lätare rěka po Zach. 2, 10: „Wjeßel ßo (łacżanſki: laetare), a budż wjeßoła, ty zionſka dżowka, pſchetoż hlaj, ja pſchińdu a chżu pſchi tebi bydlicż, praji ton Knjes.“ — na krywłódże pſchiſchedſchi jenoż njebjeßa a wodu, na krywje ßamym pak mohamedanarjow na woblecżu leżo, żidow ſ rjemjenjemi a kſcheſczijanow ſ rożowzom ßwoju raniſchu nutrnoſcż wukonjecż widżich, ſaſpěwach też ja w mojej wutrobje: „Cże, Bożo, khwalimy.“

Wokoło pſchipołdnja, hdżeż mějeſche dżenßa mój najmłódſchi wuj Jan Jakub w Budyſchinje pſched ſhromadżenej woßadu ßwoje wěruwuſnacże jako evangelſki kſcheſczijan wotpołożicż, ſpominach na njeho w modlitwje, cżitach k ßwjecżenju tuteho dnja w mojim nowym teſtamencże, kotryż běch jemu jako konfirmazionſki dar daricż ßlubił, někotre wotdżělenja a wobſanknych ſ 20. a 21. ſchtuczku 13. ſtawa w liſcże na Hebrejſkich.

Pſchi wobjedże, w kotrymż cżaßu běſche też moja ßwójba w mojim wobydlenju w Budyſchinje ſhromadżena a po mojim pſcheßwědczenju na ßwojeho, w dalokej zuſbje pſchebywazeho hoſpodarja w luboſczi ſpominaſche, pijach ja na ſtrowje mojeho domu.

(Pokracżowanje.)

Dopisy.

S cżěſkeje Prahi 14. meje 1869. Ssnadż budże ſa někotrehożkuliż cżitarja Serbſkich Nowinow ſajimawe, hdyż ſ tutym k nawjedżenju dam, ſo je prażſka měſchczanſka rada tej haßy, kotraż ßo pſchi brjohu rěki Wołtawy nimo naſcheho ßerbſkeho ſeminara cżehnje a kotraż ßo hacż dotal „nowa haßa“ mjenowaſche, nowe mjeno dawa. Wona rěka mjenujzy na tafliczkach, tam ſaßadżenych nětko: Lužická ulice. Wendische Gasse. Je to pſchezo dopokaſmo, ſo Cżechojo Łużiczanow, to je: łużiſkich Sſerbow w cżeſczi dżerża.

Tuta haßa ßłuſcha nětko bjes wjetſche haßy zyłeho měſta, wona ma mjenujcy pſches 60 cżißkow a cżehnje ßo wot kamjenteho moſta hacż do bliſkoſcże tak mjenowaneje Bruſki. So ßo njeje napißało „Serbská ulice“, to na tym leżi, ſo tudy łużiſkeho Sſerba najbóle pod mjenom „Łużiczan“ ſnaja a pod Sſerbami ſ wjetſcha jenoż jużnych Sſerbow ſroſymja.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sandżeneho 16. meje popołdnju w 6 hodżinach je ßo pſchi kupanju w rězy Sprewi 16 lětny inſtrumentydżěłarſki wucżomnik Klemens Eſchenbach ſ Markneukirchena tepił. Boża ruczka bě jeho ſajała a to łohko doſcż teho dla, dokelż je woda w tu khwilu ſa někotrehożkuliż kuparja hiſchcże jara ſymna.

S Khłoſchina. Sswjatkowniczku ßwjecżeſche tudomny ryczeřkubleř k. Schmalz 50lětny jubiläum ßwojeho ratarſkeho ſkutkowanja, pſchi kotrejż ſkładnoſczi bu jemu pſches k. krajſkeho direktarja barona ſ Gutſchmid ryczerſki kſchiż ſaßłużbneho rjadu, kiż bě jemu Jeho majeſtoſcż kral Jan ſpożcził, na ßwjedżeńſke waſchnje pſchepodaty.

S Wulkeho Wjelkowa. Jeho majeſtoſcż kral Jan je pſchiſwolił, ſo ßmě tudomny ryczeřkubleř k. J. F. W. ſ Heyden cżeßny ryczeřſki kſchiż ßwjatojanſkeho rjadu, wot pruſkeho krala jemu ſpożczeny, pſchijecż a noßycż.

S Lejna pola Budeſtez. Tudomny wumjeńkař a murjeř Michał Wiczas je ßo 15. meje wobwěßnył. Cżoho dla je to ſcżinił, njeje ſnate.

S Horneje Stróże. Pſchi wóhnju, kotryż bě tudy 10. meje popołdnju w tſeczej hodżinje wuſchoł, ßu ßo twarjenja kublerja Michała Kruże, połleńka Jana Jeńki, ſahrodnikow Jana Schumberga, Jana Hanczki, Jana Hajnika a gmejnſka khěża wotpaliłe. Najſkerje je woheń pſches to wuſchoł, ſo ßu małe dżěczi ſe ſchtrychowanczkami hrajkałe.

S radworſkeho Haja. Tndy padże 9. meje Khilanez tſilětny hólczez tak njejbożomnje ſe ſkhoda dele, ſo bu po krótkim cżěkko.

Přilopk.

— W Koſelu (w Schleſynſkej) wudyri na łubi jeneho domu wjecżor w 11. hodżinje woheń a tak wokoło ßo hrabaſche, ſo tutón dom a hiſchcże dwaj druhej bórſy w płomjenjach ſtejachu. Pſchi tym ſta ßo wyſche teho to njeſbože, ſo jedyn krawſki a jedyn ſchewſki wucżomnik, kotrajż pſchi wudyrjenju wohnja hižom na łubi ſpaſchtaj, ßwoje żiwjenje ſhubiſchtaj.

— Bohaty pſchekupz Simons w Elberfeldże, kotryż je wóndanjo 50,000 toleř w pruſkej lotteriji dobył, je tute pjenjeſy ſ dżěła khudym ludżom rosdawał abo je hoſpitalam a druhim tajkim wuſtawam darił.

— Statui Luthera a Melanchthona, kotrejż ſtej do noweje měſchczanſkeje ſchule w Budyſchinje ſaßadżenej, buſchtej 30. haperleje ßwjedżeńſzy wotkrytej, a w Schěrachowje buchu 27. haperleje tamniſche nowe ſwony poßwjecżene. Wone ßu w Małym Wjelkowje late.

— W Hermannſtadtu w Ssedmihródſkej je 1. meje ßněh ßylnje ſchoł.

— W Szebelebu (we Wuherſkej) mějachu 25. haperleje ſtraſchny wohenj, kotryž tam ſa tſi hodźiny 148 domſkich a 117 pódlanſkich twarjenjow do procha a popjeła pſchewobrocźi.

— Blisko Marienwerdera je jedyn kódźnik, ſ mjenom Krupp, kiž ßebje a ßwoju dźowku hubjenje doſcź na to waſchnje źiwi, ſo ſe ßwojej kódźu po rěźy Wißle twory a źito woſy. Kódź je ſtara a je ſkóncźnje poczała tak hubjena bycź, ſo bu porjedźenja potrjebna. Ale tajke porjedźenje 400 toleř khoſchtuje, te pak Krupp nihdźe ſehnacź njemóżeſche, dokelž hewak źane wobßedźeńſtwo njemějeſche. Duź bě ſrudoba wulka, pſchetoż źana kódź — źana ſaßkłužba. W tutej nuſy ßyny ßo Kruppowa dźowka ſa blido a pißa liſt na teho wulkeho fabrikanta Kruppa w Eßenje, ſkorźi jemu nanowu nuſu a proßy ſkóncźnje wo pożczenje 400 toleř. Eßenſki Krupp, jako je tajki liſt doſtał, wobhonja ßo najprjódźy pola marienwerderſkeho konſiſtorialneho radźiczela Liedtki ſa wobſtejenjemi kódźnika Kruppa a poſczele jemu po doſtaczu dobreho wotmolwjenja niz 400 toleř, ale 500 toleř a to niz jako pożczonku, ale jako dar.

— Pſchi njewjedrje kotreź 7. meje běſche, je błyſk do wětrnika w Kadźach pola Miſchna dyrił a jón do procha a popjeła pſchewobrocźił.

— W Obermooſu pola Shorjelza je tón ßamy dźeń błyſk ſahrodnika J. W. Hermanna wo jſtwje ſaraſył. Wón bě hakle dwě njedźeli woženjeny. Něhdźe 8 cźłowjekoju, kiž bliſko pſchi nim ßedźachu, woſtachu zyle njewobſchkodźeni.

— W Barlinu mějeſche ßo tón tydźeń wulka němſka wucźerſka ſhromadźiſna a bě ßo tam něhdźe 3000 wucźerjow ſe wſchěch němſkich krajow ſeſchło. Wot měſta Barlina a wot kralowſkeho knjeźerſtwa buchu jim wſchelake roswjeßelenja pſchihotowane a kral bě poruczność dał, ſo ma ßo jim cźeſcźi jena opera w dźiwadle hracź a ſo teho dla nichtón druhi tón dźeń do theatra hicź njeßmje, dokelž hewak njebychu měſta doßahłe.

— Oſtfrieslandſke ſemjanſtwo (w prjedawſchej Hannoverſkej) je wobſankłnyło, ſo ßo na hoſcźinje, kotruž chzedźa tam kralej wuhotowacź dacź, hdyž tam wón pſchijědźe, wobdźělicź njemože.

— W Barlinje ßwjeczeſche 14. meje profeßor ſ Raumer ßwoj 90. narodny dźeń.

Cyrkwinſke powjeſće.

Wěrowani:

Michalſka cyrkej: Handrij Hermann Khěžor w Boſankezach ſ Madlenu Ponichez tam. — Pětr Kſchiźank, wobydler na Źidowje, ſ Marju rodź. Rjelkez ſwudowjenej Schneiderowej tam.

Katholſka cyrkej: Domaſch Harkuba, wobydler w Sahorju, ſ Marju Prokopez tam.

Křćeni:

Pětrowſka cyrkej: Jurij Ernſt, Jana Korle Baltena, domownika, ß. — Ernſt Korla, Adolfa Cźornaka, pohoncźa, ß. — Hana Thereſia, Korle Auguſta Jeremiaßa, pohoncźa, dź.

Michalſka cyrkej: Marja Auguſta, Auguſta Hajnika, wobydlerja w Hrubjelcźizach, dź. — Max Oskar, n. ß. pod hrodom. — Jan Auguſt, Jana Ernſta Schokty, murjerja na Źidowje, ß. — Jan, n. ß. w Małym Wjelkowje. — Marja Thereſia, Michała Měrcźina, wobydlerja na Źidowje dź. — Jan Korla Auguſt, n. ß. na Źidowje.

Katholſka cyrkej: Marja Martha, Mikkawſcha Delanka, murjerja, dź. — Laura Eugenia Hulda, Michała Źura, měſchcźana a krawza, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 24. haperleje: Korla Auguſt Mieth, hoſpodarſki pomoznik w Bobolzach, 20 l. 11 m. — Madlena rodź. Ducźmauez, Handrija Kochty, hrodowſkeho wobkedźbowarja, mandźelſka, 73 l. — Erneſtina Hilźbjeta, Korle Roberta Doſche, lakirarja pod hrodom, dź. 4 d. — 30. Ernſt Bjedrich n. ß. w Dobruſchi, 15 n. — 2., Marja, rodź. Sſymankez njebo, Pětra Pětſcha, wobydlerja, ſawoſtajenja wudowa, 51 l. — Hana Khryſtiana Renczez wobydlerka na Źidowje, 31. l. 3 m. 7. d. — 3. Marja Madlena rodź. Jermißez, Jana Bohuwěra Robla, wobydlerja w Hrubjelcźizach, mandźelſka, 54 l. 4 m. — 5. meje Korla Rudolf, Jana Bohuwěra Schmidta, ſchewza pod hrodom, ß. 1 l. 1 m. 16 d. — 6., Pětr Jurk pomjenowany Wowcźeŕ, zhlekryjeŕ ſ Dubrawki, 62. l. — 10., Jan Jurij Schokła, kubleŕ na Źidowje, 61 l. 8 m. — Auguſta Amalia, n. dź. pod hrodom, 2 l. 7 m. 8 d. — 11., Ernſt Korla, Ernſta Adolfa Cźornaka, pohoncźa dź. — Jana Rencźa, wobydlerja w Brěſowje, morwonarodźena dź.

Kolonialtworowe
a
ſpirituoſowe khlamy
Carl Noack w Budyſchinje

na ſwonknej lawſkej haßy
porucźa

khoſej punt po 66 np.
= = = 70 np.
= = = 75 np.
= = = 80 np.
= = = 90 np.
= = = 100 np.
= = = 110 np.
= = = 120 np.

pſchi wjetſchim wotkupjenju hiſchcźe tuniſcho;
rajß punt po 18, 20, 24 a 30 np.,
ſyrop punt po 16, 18, 20 a 36 np.
wſchitke druźiny **palenza** jara tunjo w zyłym a w jenotliwym.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólčažnych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczišnach

w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóžnoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy čžo. 432/74 po 1 ſkhodže, ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Wóſk,

twar a łuſchczišny kupuje a płaczi najwyſche płaczišny

C. A. Lehmann, mydłar

pódla kaſerny a na žitnej haßy we wjelbje.

Epileptiſke widliſchcža (padazu khoroſcž) ſahoji ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Mejſke picže (Maitrank)

bleſchu po 7½ nßl. poručža

J. G. F. Niecksch.

Sa čaß pſchetwarjenja mojich khlamow budže moja pſchekupniza w prěnim poſkhodže.

Karl Köchler, čžaßnikar,

na rózku žitneje a ßerbſkeje haßy.

Džěčžaze **woſyczki,** ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke džěło** wſchitkich družinow po najtuniſchich płaczišnach podpißany poručža. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedža wón woſyczki a t. d.

Na Židowje. **M. A. Bartuſch,**

korbarſki miſchtr.

RESTAURACIA

HeinrichaHempela hewak **Felsnera**

w Draždžanach

na starym torhošću (Altmarkt) čo. 14

dowola sebi swoje ff. medingske jasne a ćěmne, kaž też bajerske piwo najpodwolniše poručeć.

Swój ſkład **žitnych a dwójnych paleuzow, liqueurow, ruma a kißałoweho ſprita** čeſčenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcže po najtuniſchej płaczišnje najlepje poručam.

W Budyſchinje w meji 1869.

Th. Siegfr. Kahla

na garbarſkej haßy čžo. 369.

K wobkedžbowanju.

Prawdźiwe ſchtajerſke koßy ſ lateho **worzela,** jara woßebnu tworu, ſchtuku w płaczišnje po 20 a 25 nßl., kaž też patentirowane a druhe **bruße,** wſchitke družiny grotowych hoſdži a hewajſche **želeſne twory** poručža

worzelowa, želeſowa a krótkotworowa pſchekupniza

Ewald Braun

w Budyſchinje na bohatej haßy pódla poſta.

Pschenajecźe hoscźeńza.

Tudomny knježi hoscźeńz se ßolotowej sahrodu, k njemu ßłuschazej, ma ßo 1. oktobra t. l. dale pschenajecź. Cźi, kotsiž wo to rodźa, njech ßo hacž do 10. junija t. l. pschipowjedźa.

S hoscźeńzom móže ßo tež s dobom 13 jutrow pola wotnajecź.

W Běłym Khołmzu, 15. meje 1869.

Schniebs, rentmischtr.

Cźescźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym tudy

kaschcźowy magazin

wotewrił a poruczam pschi potrjebje kaschcźe wschitkich wulkoscźow a se wschelakeho drjewa po najtunischich płacźisnach.

Ja wo dobrocźiwe wobkedźbowanje proschu.

Otto Hübel, tyscherski mischtr
325 na rěsniskej haßy 325.

Hischcźe žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscźe dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcźežnoscźe brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Wosjewjenje.

Dźiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje na ßwjedźeń ßwjateje Trojizy, jako na dwazytym lětnym dnju ßwojeho sałoženja, popołdnju w tsjoch hodźinach ßwoju hłownu shromadźisnu. A dokelž ma ßo na tym ßamym dnju, kaž kožde lěto, nowe wuswolenje sastojnstwa stacź, dha ßo teho dla wschitzy pschecźeljo mißionstwa, woßebje pak wschitke ßobustawy towarstwa wutrobnje proscha, ßo tehdy bohacźe nuts namykacź a ßwoje wuswolenski lisćźiki pschi nutsstupjenju wotedacź.

Pětr Młónk, pißmawjedźeŕ.

Ssyn trochu samožnischich starschich, kotryž je ßerbskeje rycźe mózny a s nusnymi schulskimi wědomnoscźemi wuhotowany, może na Jana abo tež posdźischo w jenych modotworowych a wurěsnych khlamach (Modewaaren- und Ausschnitthandlung) w Budyschinje do wuczby stupicź. — Wscho dalsche je shonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Błyskwotwodźerje (Blitzableiter),

wuwjedźene po prawidłach najnashonjeńschich technikarjow dźěła najtunischo

Otto Fiebiger, sankarski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

Lěkarske rosßudźenje.

Dobre naßlědki, kotrež ja ßam a moji pazientojo, kiž, kaž ja, anatherinsku hubowu wodźiczku*) nałožowachu, nashonichmy, nucźa mje jako lěkarja, wuprajicź, so ßym ju ja niz jeno sa jedyn s najlěpschich bjes snatymi konservirowazymi subnymi ßrědkami, ale tež sa präservativ psche wschelake hubjaze boloscźe, na kotrež ßo skorźi, husto porucził a hischcźe poruczam.

We Winje. Dr. **Gerh. Brants** m. p.

Na pschedań ma tajku wodźiczku
w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy cźo. 338;
w **Zitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Łužičan čo. 5 je wuschoł

a wopschija: 1) Kraloweje Hradez. Spěw wot Seilerja. 2) Marja s Drjonowa. Staroßerbske powjedanczko. Podał Fiedleŕ. 3) Ssón a wěrnoscź. Spěw wot Cźěßle. 4) S Łnžizy k narańschemu morju. Spißał Jórdan. (Skónczenje.) 5) Poglědajscho na leluje na polu. Delnjołužiski spěw, pschełoženy wot Waŕka. 6) Khofej. Podał Fiedleŕ. (Skónczenje.) 7) Kwětki nalěcźa. Wopißał Rostok. 8) S Budyschina a s Łužizy. Wot redaktora Łnž. 9) Sskowjanski roshlad. Podawa J. E. Smoler. (Pokracźowanje.) 10) Hudanczko. 11) Wuhudanje rebußow 4. cźißła.

Hólcźez, kotryž chze **kowarstwo** nawuknycź, móže pola podpißaneho do wuczby stupicź.

W Měrkowje. **Schneider**, kowarski mischtr

Na knježim dworje w Schcźeńzy pola Rakez možetaj jedyn konjazy wotroczk a jena kruwjaza dźowka hnydom ßłužbu dostacź.

Haasenstein & Vogler
Zeitungs-Annoncen-Expedition
w Lipsku,
Hamburgu, Frankfurće n. M.,
w Barlinje, Winje, Basele.

Runje wuńdźe a je w podpißanej knihaŕni dostacź:

Pschasna sabawa 1) Wuherski khěrlusch. 3 np.
" " 2) Ptacźi kwaß. — Róža saronska. 3 np.
" " 3) Žeńtwa. — Mandźelstwo. 3 np.
" " 4) Wandrowski khěrlusch. — Lubka lilija. — Mój statok. 3 np.
" " 5) Wosporski hermank. — Njebo dźěd. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

Dźenßa ßobotu 22. meje

steji jedyn transport młodych, wyßokosczělnych **kruwow** a **jałojzow**, hollandskeje a oldenburgskeje raßy, wot podpißaneho w hosczeńzu k słtotej krónje w Budyschinje na pschedań.

Samołwjenja na tajki skót maja ßo pak direktnje na mnje abo na knjesa oek. inspektarja **Meisela** w Budyschinje słožicz.

Erfurt. **Simon M. Frank.**

Pschedawanje trawy.

Lětuschi trawny wužitk na tudomnych nowych łukach w czernschach, 51 loßow, budźe ßo bližschu póndźelu 24. meje pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, a sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacz.

W Minakale.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.
O. Liebusch.

Pschedawanje drjewa.

We **łupjanskim** lěßowym reviru, we wotdźělenju „pschi holczim hacze" budźe ßo pschichodnu wutoru 25. meje rano wot ½10 hodźinow nehdźe 150 khójnowych sbytkowych hromadow sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanja pschedawacz.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.
O. Liebusch.

Drjewowa a ßłanjowa aukzia
na maleschanskim reviru.

Ssrjedu 26. meje budźe ßo na hlinjanskej a strožanskej holi pola Strože

40 kloftrow khójnowych schczěpow,
60 „ „ pjeńkow,
60 kop „ sbytkowych walczkow,

schtwórtk 27. meje na brěsanskej holi pola Zympla

40 hromadow mochoweho ßłanja
12 kop khójnowych sbytkowych walczkow

na pscheßadźowanje pschedawacz a chzyli ßo na kupjenje smyßleni na prěnim dnju rano we 8 hodźinach pschi strózanskej zyhelniczi, druhi dźeń pak rano w 9 hodźinach pschi tak mjenowanym hesterskim hacze pola Zympla shromadźicz.

W Maleschezach 20. meje 1869.

Sachßa, wyschi hajnik.

Dobry žołty
pczołowy wosk
kupuje punt po 17 nßl.

haptyka w Rakezach
Dr. Hultzsch.

Jena maßivna khěža w snutskomnym měscze Budyschina, s 5 stwami k tepjenju, s wulkimi łubjemi a komorami, se ßuchim wjelbom a se ßuchimi pinzami, s pschitwarjenej płokarnja je sa 3200 toleŕ hnydom na pschedań. Napłaczicz ma ßo 1000 toleŕ, te druhe pjenjesy móža pschi porjadnym dańpłaczenju njewupowjedne hypothekariszy na njej stejo wostacz. Ssamokupowarjo shonja wscho dalsche na žitnej haßy 51 w khlamach.

Nowe norwegske jereje

w tunach, kopach a po jenotliwym jara tunjo, kaž tež

Vaar-jereje

kopu (něhdźe 12 puntow) po 15 nßl., jenu schtuku po 3 np.
porucza **David Berger**
na žitnej haßy.

Khofej punt po 64, 72, 80, 90, 100 np. a t. d.
Rajß, punt po 18, 20, 24, 30 np. a t. d.
Syrop punt po 14, 18, 20, 36 np.,
Cigarry 25 schtuk po 25 np. a drožscho
porucza **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Wosjewjenje.

Wschitkim tym ßamym, kiž ßu ßo hacz dotal dla kupjenja ležomnosczow w Khrowatskej s napraschowanjemi na mnje wobroczili, dowolam ßebi s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dacz, so ßym ja na k. Dr. Jordana we Winje wo drobnische rosestajenje zyłeje wězy pißał. Tak bórsy hacz wotmolwjenje dostanu, to ßamo czesczenym napraschowarjam wosjewju.

J. E. Smoleŕ.

Tójschto rjaneje wulkeje pschěßady, kotraž móže ßo hnydom ßadźecz, je pola Ackermanna w Khelnje na pschedań.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko saßo dostacz.
Sahrodka kwětkojta, II. po 1 nßl.
Czorny kóß a drósna, III po 1 nßl.
Czmjeły a woßy, I., II. po 1 nßl.
Bohumił, 2½ nßl.
Gustav Adolf, 6 nßl.

Kedźbu!

Kulenje wo kołbaßy w Koperzach, jutsje njedźelu 23. meje.

Njedźelu 23. meje
kehelekulenje wo buckskinowe kholowy
w Kubschizach.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 22. — 29. meje. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Jerusalem a jeho wokolnoscze. — Ze Serbow: S delneho Wujesda. S Klukscha. Se Židowa. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjescze — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

22. meje 1869.

Do woz: 7433 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np
Pscheńza . .	5	15	—	5	—	—	5	22	5	5	10	—
Rožka . .	4	5	—	4	—	—	4	7	5	4	5	—
Jeczmjeń . .	3	25	—	3	22	5	3	25	—	—	—	—
Wowß . .	2	22	5	2	17	5	2	22	5	—	—	—
Hróch . .	5	20	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	18	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	20	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 20 nßl.
pscheńza 62—68 tl., rožka 50—51 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 11 tl. 15 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 40 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 6 h. 38 m.; w nozy 1 h. 17 m.

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 27. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82⅝ (16 nßl. 5¼ np.)

Najnowsche.

Budyschin, 28. meje. Krónprynz Albert wczera psched wjeczorom po želesnizy pschijěwschi a khwilku na dwórnischczu sastawschi ßo dale do Žitawy wjesesche, so by nasajtra tamnische a lubijske wójsko wobhladował. Ssobotu dopołdnja budźe wón budyske, a popołdnjn, kamjeńske wójsko wobhladowacz a ßo wjeczor teho ßamßneho dnja saßo do Draždžan wróczi.

Florenz, 25. meje. Wschitke italske nowiny na teju słóstnikow ßwarja, kiž staj awstriskeho komornika hrabju Crennevillu a awstriskeho generalneho konsula nadpanyłoj.

Na jene napraschowanje, kotrež ßo w druhej komorje na ministerstwo sta, rjekny minister snutskownych naležnosczow, so je livornska polizia hrabju Crennevillu hižom psched dlěschim czaßom warnowała a so je wón teho dla, dokelž je jemu wona wospjet k wotjěsdej radźiła, tež póndźelu, hdźež je ßo ta słóscz stała, wotjěcz chzył.

Hižom 14 człowjekow jn tuteje naležnoscze dla w Livornje do jastwa ßadźenych a tukaja woßebje na wěsteho Negrija, so je wón ßwoju ruku nałožił; pschetož tutón je tehdy, jako w Livornu hischcze awstriske wójsko stejesche, kotrež tam hrabja Creneville kommandirowasche, wot tuteho wschelake czerpicz měł a je ßo teho dla nětko na nim wjeczicz chzył.

Win, 25. meje. Egiptowski městokral 28. t. m. ßem pschijědźe.

Konstantinopel, 25. meje. Ruski poßłanz general Ignatjew, je wot jow wujěł, so by ßo psches Varnu do Rußowskeje podał.

Sakſka. Hłowne towarſtwo ſa ſnutskomne miſſionſtwo evangelſkolutherſkeje zyrkwje w Sakſkej dżerżeſche 24. meje w nowoměſchczańſkej zyrkwi w Draždżanach ſwjedżeńſku Bożu ſłużbu, kotraž běſche jara wopytana. Prědowanje mějeſche profeſſor Dr. Kahnis ſ Lipſka a rosprawu duchowny Hickmann. S jeho rosprawy běſche ſpósnacz, ſo je tuto towarſtwo, hacz runje hiſchcze zyke lěto njewobſteji, hižom wjele dobreho ſkutkowało.

Prynz Bjedrich Auguſt, ſyn prynza Jurja, bu 24. meje ſchtyri lěta ſtary, a prynzeſſyna Marja, jeho ſotſiczka, budże 31. meje 2 lěcze ſtara.

Miniſter kultuſa a ſjawneho wucżeńſtwa Dr. ſ Falkenſtein je na někotry czaſ ſapucżował.

We Wyſſokej pola Draždżan je wóndanjo jedyn dżeſſaczlětny hólczez teho dla wumrjeł, dokelż bě ſo w palenzu wopił.

Shromadna ſumma tych ſtudentow, kotſiż ſu ſo wot lětuſchich jutrow na lipſchczańſkim univerſitecze ſapiſſacz dali, je 361 a bjes nimi 239 wukrajanow. Nětko je na ſpomnjenym univerſitecze wſcho do hromady něhdże 1500 ſtudentow. Tak wjele jich tam hiſchcze żenje byko njeje.

W Steinpleiſu pola Werdawa je ſo wóndanjo żałoſſne njeſboże ſtało. Jedyn tamniſchi kubleŕ jědżeſche mjenujzy pſched wjeczorom na polo. Pod ratarſkim gratom, kotryż wón na wosu mějeſche, běſche tež jena nabita dwójna tſělba. Na puczu ſo tuta ſnadż pſches tſchaſſenje wosa wutſěli a teho kublerja do khribjeta a delneho żiwota tak ſtraſchnje trjechi, ſo dyrbjeſche wón po někotrych hodżinach wumrjecz. Wón ſawoſtaji wudowu a někotre dźěczi.

Wokmjaze wiki ſměja ſo lětſa 11. junija w Budyſchinje, 12. junija w Draždżanach a 14. a 15. junija w Lipſku. (W Rychbachu budża wone 7. junija.)

Kral Jan a knjeni kralowa, kaž tež kralowa-wudowa ſu ſo 22. meje do Podmokkow (Bodenbach) podali, ſo bychu tam ſ awſtriſkej arzywójwodku Sofiju někotre hodżiny w hromadże byli.

Prynzeſſyna Jurjowa je ſſamodruha a ſo jeje wotwjaſanje w ſapoczatku julija wotczakuje. Duż ſo po kralowej poruczności nětko ſa nju w zyrkwjach dobroproſchenje dżerżi.

Jako běſche ſo pſchi ſſylnym njewjedrje, kotreż 13. meje w Naundorfje pola Schmiedeberga mějachu, tójſchto ludźi do tamniſcheje kalkoweje pjezy ſtkowało, dha ſo ſta, ſo tam błyſk dyri. Jedyn hólczez bu ſaraženy a 12 druhich cżłowjekow mjenje a bole wobſchkodżenych.

Profeſſorej duchownſtwa Dr. Tiſchendorfej w Lipſku je ruſki kněżor Alexander II. ſa to, ſo je wón tak mjenowany ſinaitiſki bibliſki kodex nadeſchoł a ſo ſu jón ſinaitiſzy mnichojo po jeho poruczności ruſkemu kněżorej darili, rußowſke herbſke ſemjanſtwo ſpożcził.

Sa bliżſchi ſakſki ſjem ſo woſſebje ſ dweju ſtronow kandidatojo k wuſwolenju poruczeja. Pſchiwiſſarjo jeneje ſtrony, kiż ſo konſtituzionalni mjenuja, chzedża drje pſchi poknóznoněmſkim ſwjaſku twjerdże dżerżecz, woni nochzedża pak dopuſchczicz, ſo by ſo pſchi tym ſſanioſtatnoſcz Sakſkeje někak raniła abo pſchikrótſchiła. Pſchiwiſſarjo druheje ſtrony rěkaja pak nazionalnoliberalni a tucżi měnja, ſo niczo njeſchkodźi, hdyż móz poknóznoněmſkeho ſwjaſka dale a bole pſchibjera a ſſamoſtatnoſcz jenotliwych krajow wotebjera. — Sakſke knjeżerſtwo bliżſchemu ſjemej jenoż ſnutskomne naležnoſcze k wujednanju prjódkpokoži, jako porjedżenje gruntſkeho a rjemjeſſneho dawka, dźělenje ſudniſtwow (Juſtiz) a ſarjadniſtwow (Verwaltung), nowy cżiſchczowy ſakon, zyrkwine a ſchulſke naležnoſcze.

Pruſſy. Pſchi wuradżowanjach poknóznoněmſkeho parlamenta ſo dale a bole pokaſuje, ſo budża te nowe dawki, kotreż buchn tam k wujednanju pſchepodate, najſkerje zyle wotpokaſane. Sapoſſłanzy ſu teho mjenjenja, ſo je lěpje, nětcziſche dawki na czaſ powyſchicz, hacz nowe dawki ſakożicz, kotreż ſo potom cżeżko ſahnacz dadża.

Pruſki kral je ſaſſo wotkhorjeł a ſo w tutych dnjach na ſwoje prjódkwſate puczowanje poda. Dokelż egiptowſki měſtokral 7. junija do Barlina pſchijědże, ſo by krala na ſwjedżeńſke wotewrjenje ſuëzſkeho kanala pſcheproſſył, dha ſo wón k tutemu dnju do Barlina wróczi.

W tychle dnjach ſu poczeli w Barlinje ſakkad murjowacz, na kotryż ſměje ſo wulki pomik k dopomnjenju na wójnu lěta 1866 poſtajicz.

Miniſterpſchedſſyda hrabja Bismark je ſo ſańdżenu ſobotu ſ Pomorſkeje ſaſſo do Barlina wrócził.

Awſtria. Hacz runje je wuherſki ſjem hižom někotry czaſ ſhromadżeny, dha wón tola hiſchcze dale niczo wuczinił njeje, hacz ſo adreſſu wuradżuje, to je, wotmolwjenje na kněżorowu, ſjem wotewrjazu ryczz.

Każ Czechojo bliſko Prahi, tak ſu tež Sſkowjenzojo (kiż ſo němſki „Winden" mjenuja) we Wižmarju pola Lubljany (Laibach) wulku ſhromadżiſnu abo „tabor" druhi dżeń ſwjatkow wotdżerżeli, w kotrejż wſchelakich wězow dla radu ſkładowachu, kotreż ſu ſłowjenſkemu ludej hiſchcze trěbne. Běſche ſo tam pſches 15,000 ludźi ſhromadźiło.

Móz Wuherſkeje w Awſtriji ſ kóżdym měſſazom pſchibjera a wuherſke miniſterſtwo pyta ju na kóżde waſchnje pſchiſporicz. Tc je tež pſchi ſlědowazej naležnoſczi widżecz. Na měſto dotalneho awſtriſkeho poſſłanza w Konſtantinoplu, kotryż ſtaroby dla ſe ſłużby ſtupi, pſchindże nětcziſchi awſtriſko-wuherſki ſhromadny miniſter finanzow baron Becke a tuteho měſto ma ſo ſ jenym wuherſkim ſemjanom wobſſadzicz.

Kněżor a kněżorka nětko w hrodże Schönbrunu bydlitaj. — Kněżor do Konſtatinopla njepojědże.

Italia. S Livora piſſaja wot 25. meje. Wczera wjeczor buſchtaj awſtriſki wyſchi komornik, hrabja Creneville, a tudomny awſtriſki generalny konſul Inghirami wot

dweju cłowjekow mordarſzy nadpanjenaj. Hrabja Creneville bu ßylnje do woblecza dyrjeny a generalny konſul ſakkóty. — (Hrabja Creneville je italſkemu kralej woßebny awſtriſki rjad wot awſtriſkeho khěžora pſchinjeßł.) — Jako italſki miniſterpſchedßyda Menabrea wo tutym nadpadže ſhoni, poda ßo wón hnydom k awſtriſkemu poßłanzej, hdyž ßwoje wutrobne wobžarowanje nad tajkim njeſkutkom wupraji a też pſchiſtaji, ſo ßo wſcha próza nakoža, teju ſkóſtnikow popadnycz.

Franzowſka. Khěžorka Eugenia ßo lětuſchu naſymu do Egiptowſkeje a Paleſtiny poda. Wona ſměje pſches 60 ludźi w ßwojim pſchewodženſtwje a ßu khóſty tuteho puczowanja na wjazy dyžli 2 millionaj frankow wobliczene.

Hacz runje franzowſke nowiny w tu khwilu luty měr pſchipowjeduja, dha je tola nadpadne, hdyž je miniſter wójny, marſchal Niel, wóndanjo prajił, ſo ma nětko franzowſke wójſko w tajkim porjadku, ſo móže wone ſa dwě njedźeli na wójnu czahnycz.

Pſchi nowych ßejmſkich wolbach je też tón krócz wulka wjetſchina na khěžorowej ſtronje a njetrjeba ßo wón bojecz, ſo jemu po tajkim bliżſchi franzowſki ßejm žane požadanje ſarjeknje. Jenoz měſto Paris je tutych ſapoßłanzow wuſwoliło, kotſiž ßu khěžorej napſcheczíwni a pſchi kóždej ſkładnoſczi na njeho ßwarja. — Khěžor Napoleon je ſaßo wotkhorjeł.

Schpaniſka. Na ßejmje je ſ wulkej wjetſchinu wobſanknjene, ſo ma ßo ſa Schpaniſku w ßwojim cżaßu ſaßo kral wuſwolicz. Hdy ßo to ſtanje a ſchtó ma ßo wuſwolicz, to je hiſchcże zyle njewěſte.

Rußowſka. Tudy je ßo ſaßo něſchto polěpſchiło. Mjenujzy w Rußowſkej dyrbjeſche teho dla, ßo by pſchezo doſcz duchownych było, kóždy ßyn kóždeho duchowneho (jeli běſche ſtrowy) też ſaßo duchownſtwo ſtudowacz, a ſo by ſtajnje doſcz lohkich jěſdnych mojakow było, dha dyrbjeſche kóždy ßyn kóždeho koſaka też ſaßo koſak, to rěka, nimale ßwoje zyłe žiwjenje wojak bycz. Schtoż duchownych naſtupa, dha ßmědża jich ßynojo hižom wot nětkotreho cżaßa ßem bycz a wuknycz, ſchtoż ßami chzedża, a nětko je khěžor też w naſtupanju koſakow poſtajił, ſo maja woni we wojerſkim napohladu runje tak ßwobodni bycz, kaž druſy Rußojo.

Jeruſalem a jeho wokolnoſcze.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Skónczenje.*)

Pónđzelu 27. měrza dopołdnja w 9 hodźinach pſchijěđzechmy do alexandriſkeho pſchiſtawa a bórſy po naſchim pſchijěſdże ja ſhonich, ſo je indiſki póſt też pſchijěł a łóđź „Juno" naſajtra do Trieſta wotjěđze. Mi bě to lubo, pſchetoż pod tajkimi wobſtejenjemi mi trjeba njebě, ßo w Alexandrii wo hoſpodu ſtaracz. Ja ßebi teho dla po wuſtupjenju na kraj jeneho wóßka wotnajach a jěchach na nim k pruſkemu konſulej, ſo bych ßebi paß viſirowacz dał, wobſtarach ßebi potom pſchejěſdny liſt do Trieſta, powobjedowach w jendźelſkim hotelu tak nětkaf ſa 5 frankow a jěchach pſched wjeczorom ſaßo k pſchiſtawej. Tam dach ßo najprjódzy na łóđź „Adria" dowjeſcz, hdźež ßwoje wězy wotewſach, a wjeſech ßo potóm k łóđźi „Juno", hdźež mje kapitan drje pſchija, ale ſ dobom rjekny, ſo tam hacz dó wotjěſda łóđże dale niczo dyžli czerſtwu wodu doſtacz njemóžu.

Ja dyrbjach teho dla hacz do 10 hodźinow rano łóđ žiwicz, pſchetoż w tutej hodźinje bu hakle kotwiza (anker) ſ mórjoweho dna ſběhnjenja. Na łóđźi bě mało puczowarjow a běchu to ſ wjetſcha pſchekupzy.

Na prěnim dnju mějachmy rjane wjedro ale ßrjedu, ſchtwórtk a pjatk ßo wětr, deſchcz a ßłóncżne ßwětło wotměnjachu. To bě prěni a jenicżki deſchcz, kotryž běch ja na mojim zyłym puczowanju widźał. Skoro wſchitzy puczowarjo pſchi tajkim wjedre na mórſku khoroſcz ſkhorjechu, tak ſo wyſche łóđźneho offiziera a mje jenoz nětkotſi na ſhromadnym wobjedże a t. d. dźěł bjerechu; druſy abo dachn ßebi jenoz tajku jěđź pſchinjeſcz, kotraž ßo jim pſchi jich khoroſeži hodźeſche.

Pjatk pſched wjeczorom doßahnychmy kraßnu kupu Korfu a dokelž bě ßo nětko wjedro polěpſchiło, dha mózachmy ßo nětotre hodźiny ſ pohladowanjom na tónle rjany kruch kraja wokſchewicz.

Ssobotu 1. haperleje mějachmy napſcheczíwny wětr a ßo jenoz pomału dale wjeſechmy, ale njedźelu 2. haperleje pod płachtami a parom ſpěſchnje khwatachmy, haj, tak rjez, leczachmy. — A kohoż, kaž mje, khabłanje łóđże njeſadźěwaſche, tón możeſche ſ dobrym ſpodobanjom ßwojej wocżi paſcz nad wyßokimi ſe ſněhom pſchikrytymi horami a nad brjohom Iſtrije, ſ měſtami bohacze wobßadźenym. Kraßnje wuſtupowaſche mórſka twjerdźiſna Pola a kraßny napohlad dawaſche blisko Trieſta Pirano. Jako pſched wjeczorom khabłanje łóđże ſaſtawacz poczinaſche a bě wěſtoſcz, ßo hiſchcze dźenßa do Trieſta pſchijěđzemy, pocza też na łodźi ſ nowa ziwiſcho bycz.

Wobczežnoſcze pſchejěſda, ſchěſcz dnjow trajazeho, běchu ſabyte a nichtón ßo njedaſche wjazy wot ſymnych wětrow, kiž ſ karintſkich alpow k nam dujachu, ſ krywa wotehnacz. Pomału Juno do pſchiſtawa jěđżeſche, wotczakowana wot wjele ſtow ludźi, na brjohu ſtejazych. A jako ßo ßłóncżko do żołmow adriatſkeho morja khowaſche a kótwiza na dno morja dele wrjeſkotaſche, je drje wěſcze kóždy naſchich puczowarjow w ßwojej wutrobje „džakowano Bohu" prajił.

Běſche hižom czma, jako do hoſczeńza pſchijěđzech,

*) W pſchichodnych czíßłach Serbſkich Nowinach budże k. ryczníka Jakuba wopißanje jeho puczowanja do Egiptowſkeje wotczíſchczane. Red.

hdżeż běch na tamnjuczu bydlik. Hischcze tón ßami wjeczor dach ßebi tam ßwoju symsku drastu saßo dacz, jědżach a pijach a wjeßelich ßo nad mojim puczowanjom, hacz dotal po kraju a po morju sbožomnje pschětratym.

Póndżelu 3. haperleje rano wujědżech s póstom a běch po někotrych hodżinow saßo do pokneje symy pscheßadżeny. Haperlejske ßkónzo ßo podarmo prózowasche, ßněh na horach a po dołach rostacz.

Jako muczny a sprózny wutoru 4. haperleje rano w 6 hodżinach do Wina pschijědżech, tam drje żadyn ßněh wjazy njebě, ale kraßnosez nalěcza tež hischcze pschischka njeběsche. Ssrjedu wjeczor podach ßo na dwórnischczo poknózneje żelesnizy a schtwórtk 6. haperleje ßo psches Morawu a Czechi do lubeje Sakskeje wróczich. W Liberzu poßleni ras w zusbje wobjedowach.

Sa czaß mojeho schěsčznjedżelskeho puczowanja běch ja w Europje 300, w Afriży 110 němskich mil na żelesnizy, 800 na kodži a w Afriży a Asiji 30 mil na konju pschepuczował a běch po tajkim wscho do hromady s najmjenscha 1240 němskich mil — a to mohł rjez bje-wscheho postorka — na mojim puczu pschemërik. — Jako ßo ja skónczńje w nozy mojeho domwróczenja ßmjercz-muczny, ale strowy a wulzyswjeßeleny psches sbožomne dokonjenje mojeho najlubscheho puczowanja do kožo lěhach, ßmědżach drje s dobrym prawom ponżnje prajicz: „Knjeże, ty ßy wulke tež na mni czinik, teho ßo sraduju"! Halleluja!

Ze Serbow.

S Delneho Wujesda. Schtwórtk 13. meje rano ½6 wußny tudy s czicha w ßwojim sbóżniku jara saßłużbny wucżeŕ a ßerbski spißaczel k. Khrystian Kulman. Wón narodżi ßo 14. augusta 1805 w Małej Nydeji pola Wojerez, pschihotowasche ßo sa ßwój hamt pod nawjedowanjam k. Suschki w Delnym Wujesdże, a skutkowasche s wulkim żohnowanjom najprjedy jako wucżeŕ w Lipinach wot lěta 1824—1831 a potom hischcze 37 lět jako kantor w delnym Wujesdże. Po wschěch Sserbach je jeho mjeno derje znate, pschetoż někotru sakraßnjenu hodżinku je wón ßedżał a ßo prózował, so by ßerbskemu ludej puwucżaze a sabawne knihi poskiczik. Wjaz hacz 20 mjenschich a wjetschich spißow, ßu s jeho pjera wuschke, a někotryżkuli tych ßamych budże hischcze na dołhe czaßy witany hósez w ßerbskich domach. Schtó njeby znał jene abo druhe tych napißmow: „Bohumik", „Jakub", „Robinson", „Bonifazius", „Jan Huß", „Jan Gutenberg", „Gustav Adolf", „Sahrodka kwětkojta", „Sserbski wustojny pczołař" atd. atd.! Tež w ßwojim sastojnstwje běsche wón ßwěrny dżěkacżeŕ a dobry pastyŕ tych jemu poruczenych dżěczatkow. Sa kóżdeho mějesche dobre ßkowo a běsche-li trjeba, tež dobru radu. Wón běsche dobry Sserb a ßwěrny ßobustaw Maczizy ßerbskeje a lutherskeho knihowneho towarstwa. Wschitzy mějachmy jeho w dobrej czesczi a budżemy wo njeho żarowacz dołhe czaßy. — Druhi dżeń ßwjatkow popołdnju seńdże ßo w Delnym Wujesdże wulka ßyła pschewodżerjow, mjes nimi 6 duchowni, 15 wucżerjo a wjele zusnych s dalscheje a bližscheje wokolnosczę. Knjes farař Seileŕ s Łasa mějesche psched schulskim domom ßerbske wotproschowanje, a pokasa pschitomnych s hnujazymi ßkowami woßebje na to, tajki dżak ßebi tón njebocziczki saßkużił je, tak so bu wjele ßylsow wuronjenych a wjele wutrobow sapłakny. Wot schule dżěsche ßo w dołhim czahu do zyrkwje; tudy mějesche k. farař Ryczeŕ s Wujesda prědowanje, a prajesche jara wutrobnje ßkowa temu njebocziczkemu k czesczi, tym srudnym sawostajenym k troschtej a wschitkim poßkucharjam k woßebitemu żohnowanju. Po tym, jako běchu pschitomni kk. wucżerjo jenu motettu wuspěwali, a k. farař Bergan se Sdżar pożohnowańje wudżělił, wotßalichu ßo wschitzy na pohrjebnischczo. Tam wustupi hischcze k. farař Kröhna s Wojerez jako stary dobry pschecżel teho minjeneho s wutrobnymi ßkowami pschecżelskeje lubosczę. — Khrystian Kulman wjaz bjes nami njeje, płody jeho ßwěrneho dżěła pak wostanu!

J.

S Delneho Wujesda. Jako nowy kantor pschińdże w bližschim czaßu k nam k. Emil Kulman, dotalny wucżeŕ we Wulkim Dżěwinje.

S Delneho Wujesda. Ssobotu 22. meje rano w 3 hodżinach mějachmy tudy satraschne njewjedro. Wone jenoż někotre wokomiknjenja trajesche, ale kak ßurowje je sakhadżało, to ßebi nichtón njemoże myßlicz. Schkoda na ßadowych jahrodach je jara wulka. W někotrej żadyn jeniczki zyły schtom wjaz njesteji, pak ßu s korjenjemi wutorhane, pak ßrjedża wotłamane. A kajku schkodu je wichor bjes rjanymi starymi, nětko w najrjeńschej pysche stejazymi lipami, brěsami, dubami a topołami nacżinił! Pschede wßu k wjeczoru leży 6 najrjeńschich topołow, ßrjedż wßy k knjeżemu dworej 5 kraßnych starych brěsow a 6 brěsow dyrbi ßo hischcze puschczicz, dokelż ßu jara nakhilene. Pschi farje je jara wulki topoł powaleny. W knjeżim parku je na jenym městnje 5 kraßnych lipow a tójschto druhich schtomow spowalanych. Pschi njewjedrje padachu tež wulke krupy, a dokelż nasche pola hižom prjedy hubjene żně lubjachu, dha na někotrych lěżomnosczach nětko s zyła żane njebudża. Tsěchi a wokna ßu tež wjele kschody czerpike.

Spodżiwno je, so w Tranjach, swotkal njewjedro pschińdże, a dale Wujesda k ranju, hdżeż wot naß czehnjesche, ßo nihdże ani najmjenscha schkoda staka njeje.

S Klukscha. Dotalny wucżeŕ w Delnej Hórzy, k. Schuster, je sa nascheho zyrkwinskeho wucżerja designowany.

Se Židowa. Schtwórtk sahe na ranje je ßo w kolni tudomneho wětrnika někak palicz pocżało a je ßo

tam wschón hospodarski grat, kiž tam běsche, — bjes nim też jedyn wós — do cžista spalić. Skót w pódlanskej hródži běsche žo pschi žamym sadużył.

S Klukscha. Psches hrajkanje se schtrychowancžkami je jene schtyrilětne dźěczo wóndano tšěchu nětkajkeje kolinje, žiwnosczerjej Handrijej Scheli tudy žkuschazej, sapaliko, tak so je žo wona wot wohnja skasyła.

Přilopk.

— W Potsdamje je sandżeny tydżeń wěsta Damantiowa wumrjeła. Wona bě nimale 100 lět stara a hižom za krala Bjedricha wulkeho w barlinskim dźiwadle spěwarka była.

— Poßłanz poknózněmskeho swjaska we Washingtonje je do Barlina pißał, so wěsty Schütza s Texasa do Pruskeje a Sakskeje pschińdże, so by tam ludźi k pschesydlenju do Texasa namołwjał. Spomnjeny poßłanz pak psched tutym Schützom a jeho ryczami warnuje, prajizy, so budże wón drje wjele lubicz, ale ludźom, kiž po jeho wuměnjenjach do Texasa poczahnu, mało dżerżecz. — (My žmy też hižom psched někotrym czażom tajke warnowanje, nam se Serbina w Texasu wot tamnischich Sserbow poßłane, w Serb. Nowinach wosjewili. Redaktor delnołużiskeho „zaßnika" je to žamo też wotczischczecz dał, so bychu delnołużiscy Sserbja tule wěz w prawym czażu shonili. Red.

— W Galizyje, hdżež je skótny mór dżewjecz měßazow za žobu knježił, je na njón 6282 howjadow spadało. Nětko je tam tale khoroscz zyle sastała.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Njeje dha niczo nowego, luby Motßo, so hižom tejko njedżel mjelczischo?

Mots Tunka. Ja dżeńßa njebych niczo druhe wjedźił, hacz rosrycżowanje, kotrez wóndanjo dwaj człowjekaj bjes žobu mějeschtaj.

H. D. Dha powjedaj!

M. T. Haj a chzu jeneho X. a druheho Y. mjenowacz. X. prajesche k Y.: Ty žy kamjenjekamař; to je duschnje rjemjeßko: k prěnjemu je doßahaze dźěko a k druhemu je dobra warba.

Y. rjekny: Nó, dźěła wschak jara wjele nimam ale warba je pschezo dobra, pschetoż ja žym žo tak nawucżił, so ja bórzy rachnonku sczinju, hdżyż žym s jenym dźěkom hotowy. A jeli žo žnadź ta prěnja njelubi, dokelż je jim droha abo tunja, dha ja sczinju druhu, pschi kotrejż pak tintu njelutuju, — a ta je potom prawa.

X. Ale mózesch też ty to s dobrym žwědomnjom czinicz?

Y. Ach schto na žwědomnje! To mje w tym wjazy njejadźěwa, pschetoż wone je hižom dawno każ tajke womasane hadrjeschczo, a rostorhane, so je nichtó rad s rukajzami njepschimnje.

Hanß Depla. Aj, aj, Motßo. Ton Y. je dźe muż, kajkehoż bych w Hornej Łużizy njepytał.

Mots Tunka. Ja też niz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: August Wylem Schwarz, wobydleŕ pod hrodom s Amaliju Köhlerez tam. — Jan Pomhajbóh Jäger, wobydleŕ w Shorjelzu, s Hanu Augustu Wiczasez se Židowa. — Korla August Hennig, lotterijowy kollekteur a wobydleŕ na Židowje s Johannu Marju Pjechez tam.

Katholska cyrkej: Ernst Gustav Meusel, wucżeŕ w Grimmje, s Marju Hanu w Budyschinje.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Ernestina, Jana Ernsta Hajny, wobydlerja, dż.

Michalska cyrkej: Margaretha Gabriela Eleonora, Jakuba Bjedricha Wylema s Heyden, ryczerkubler nad wulkim Wjelkowom, dż. — Amalia Theresia, Jana Schokty, žiwnosczerja w Makßezach, dż. — Ernst Bohuwěr n. ž. na Židowje. — Marja Helena, Jana Budarja khěžerja na Židowje, dż. — Amalija Theresia, Jana Bohuwěra Mörby, kublerja w Ezemjerizach, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 14. meje: Korla August Kschižank knježi pohoncz, 37 l. 5. m. — Michał Mikławsch, Jakuba Laukuża, wobydlerja pod hrodom, ž., 6 u.

Łużiske provinzialne sjenocżeństwo za **snutskomne misionstwo** smėje, da-li Bóh, žwój žwjedżeń niz druheho ale **dźewjateho junija** w Budyschinje, a to dopołdnja w 10 hodźinach generalnu shromadźisnu w krónje, popołdnju w 3 hodźinach kemschenje w pětrowskej zyrkwi, za czoż je k. zyrkwinski radżiczel Jentsch prédowanje pschecżelniwje na žo wschak a popołdnju w 5 hodźinach rosrycżowanje we wulkej sali noweje měschczanskeje schule.

Pschimadło wot wosowych durjow, prěni dżeń žwjatkow na puczu wot Bukez do Rachlowa shubjene, chzył sprawny namakar pak pola knjesa hoscżeńzarja **Izraela** w Bukezach pak pola podpißaneho za myto wotedacz.

Jan Rusla we Wyßokej.

Dotalne **žłónczníkowe a pschedeschczníkowe khlamy** (Sonnen- und Regenschirm-Geschäft) **Wilhelma Holzhausena** budża nětko pod firma

Holzhausens Nachfolger

bjes pschetorhnjenja dale wjedżene.

S dobom proschu ja cześcjenych Sserbow, dowěrjenje, prjedawschej firmje spożczene, też na nětczischu firmu pschenjesczc.

Też žo porjedżenja po tunich płaczisnach rucże a sprawnje wobstaraja.

W Budyschinje.

S poczesczowanjom

Holzhausen's Nachfolger.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdze mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodze,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Wóſk,

twar a łuſchczíſny kupuje a płaczi najwyſche płaczíſny

C. A. Lehmann, mydłar

pódla kaſerny a na žitnej haßy we wjelbje.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkar ja epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Sa czaß pſchetwarjenja mojich khlamow budze moja pſchekupniza w prěnim poſkhodze.

Karl Köchler, czaßnikar,

na rózku žitneje a ßerbſkeje haßy.

Błyſkwotwodžerje (Blitzableiter),

wuwjedzene po prawidłach najnaſhonjeńſchich technikarjow dźěła najtuniſcho

Otto Fiebiger, ſankarſki miſchtr

na bohatej haßy w Budyſchinje.

Dźěczaze **woſyczki,** ſa 4 tolerja a drozſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich druzinow po najtuniſchich płaczíſnach podpißany porucza. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedza wón woſyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,**

korbarſki miſchtr.

Swój ſkład **žitnych a dwójnych palenzow, liqueurow, ruma a kißałoweho ſprita** czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze po najtuniſchej płaczíſnje najlepje poruczam.

W Budyſchinje w meji 1869.

Th. Siegfr. Kahla

na garbarſkej haßy czo. 369.

Syn trochu ſamoznıſchich ſtarſchich, kotryž je ßerbſkeje ryczе mózny a ſ nuſnymi ſchulſkimi wědomnoſczemi wuhotowany, może na Jana abo tež poſdźiſcho w jenych modotworowych a wuřeſnych khlamach (Modewaaren- und Ausſchnitthandlung) w Budyſchinje do wuczby ſtupicz. — Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobežeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Sabity drobjanski hajnik.

Ach! kajka njekhmanoscj ßo sta
Tak s wjeczora, hdyž běsche cžma;
Kiž do hole ßu kranycž schli,
Ssu hajnika tam sabili.

Hdyž wón ßo pschi cžmě na pucž da
A ßwoje wězy wobstara,
Kaž powołanje pschirucži,
Ssu jeho spěschnje rosbili.

Duž ßo tón grofa rosrudži,
Hdyž tajku powjescž saßłyschi;
So sabili ßu hajnika,
To boli jeho wutroba.

To cžěło scže wy sabili,
Pak duschu njejscže morili,
Ta b'dže ßo w njebju sradowacž; —
Kak budže s waschej duschu stacž?

Bóh njemóže to pscheczerpicž,
Duž ma tež to na sjawne pschińcž;
To žałoßne je mordarstwo,
Duž ty sły cžłowcže, hańbuj ßo!

O kajzy ßu to kschescženjo,
Kiž khodža won na mordarstwo
A pjatu kasnju njedžerža:
Jich schtrafa budže ßurowa.

Schtó tola je tón ßamßny był,
Kiž tajku saßakłoscž je měł?!
Wón kschescžijan to nihdy njej',
Hdyž pschelał je tam cžłowsku krej.

Bóh luby Knjes to widžesche,
Schtó hajnika tam morjesche,
Wón budže jeho schtrafowacž
A jeho psched ßud sawołacž.

Jan Wagner we Łusy.

Drjewowa aukzia.

Pjatk, 4. junija t. l., budže ßo w huscžanskim a družkecžanskim ryczerkublerskim lěßu a to w hajniskich wotdžělenjach: w Kocžan haju, we wowcžerskich kerkach a w družkecžanskej holi

12½ kloftra 6/4 łohcžowskich mjehkich schcžěpow,
63½ „ „ „ „ kliplow,
49 kop „ „ „ walcžkow a
11 hromadow liscžodrjewoweje walcžiny

pod wuměnjenjom napłacženja sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Aukzia sapocžuje ßo rano we 8 hodžinach na budyskej drósy pschi wßy Brěsynzy.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

4/4 a 5/4 zolowe

schmrěkowe a jědlowe deski wschelakeje schěrokoscže a dołhoscže pschedawa we wulkich džělbach

Lorenz w Pomorezach.

Khofej punt po 64, 72, 80, 90, 100 np. a t. d.
Rajß, punt po 18, 20, 24, 30 np. a t. d.
Syrop punt po 14, 18, 20, 36 np.,
Cigarry 25 schtuk po 25 np. a drožscho

porucža **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Deski ßu na pschedań

w pěßacžnym młynje w Njebjelcžizach, kaž tež w nowowjescžanskim młynje a to:
khójnowe pfósty hacž 2½ zola tołste,
khojnowe a schmrěkowe 5/4, 1/1, 3/4 zolowske deski.
Wscho je jadrojta twora a płacžisny ßu tunje.

Matteck a Matzka.

Khěža na pschedań w Budyschinje.

Jena khěža s 5 stwami, komorami, drjewjencžkami, s hródžu na 2 kruwje a s dwěmaj łubjomaj, kaž tež s rjanej ßolotowej sahrodu je sa 2700 toleŕ na pschedań. 1000 tl. hypothekskich pjenjes móže ßo ßobu horjewsacž, 1000 tl. ma ßo sapłacžicž a 700 tl. može stejo wostacž hacž do 1. januara 1872.

Wscho dalsche je nashonicž na kamjentej haßy cžo. 580 pola wobßedžerja **Jana Mikanje.**

Wosjewjenje.

So ma ßo wot dženßa pschedawanje kattuna, wołmjanych a połwołmjanych rubischcžow, kaž tež hotowych koschlow, wschelakich žónskich khapow, wschelakeho mohaira a cžorneho banta psched schuleŕskimi wrotami cžo. 437 w khlamach, a ßobotu, kaž dotal, w budže, to ßo s tutym najpodwolnischo wosjewjuje. **H. Hauffe.**

Nowodejaze kruwy,

pod kotrymiž cžělo steji, ßo kupuja wot ßwobodneho kubła w Jeschizach pola Delneje Hórki.

Jena maßivna khěža w snutskomnym měscže Budyschina, s 5 stwami k tepjenju, s wulkimi łubjemi a komorami, se ßuchim wjelbom a se ßuchimi pinzami, s pschitwarjenej płokarnju je sa 3200 toleŕ hnydom na pschedań. Napłacžicž ma ßo 1000 toleŕ, te druhe pjenjesy móža pschi porjadnym dańpłacženju njewupowjedne hypothekariszy na njej stejo wostacž. Ssamokupowarjo shonja wscho dalsche na žitnej haßy 51 w khlamach.

Sańdženu ßobotu bu na budyskim hłownym torhoschcžu jena moschniczka shubjena, w kotrejž bě něhdže 2½ tl. pjenjes a jedyn zejch do barby. Sprawny namakaŕ chzył ju sa dobre myto we wudawarni Serb. Now. wotedacž.

Kałowe, kulirěpowe a runklizowe ßadžeńki ßu na pschedań pola M. Kruschwizy w dornschnabli cžo. 627.

Jene stare khachlizowe warjeńske khachle ßu na pschedań na hornczerskej haßy cžo. 541.

Drjewowa aukzija.

We łupjanskim lěßowym reviru, we wotdźělenju „dźělene khójny" budźe ßo bliźschi schtwórtk 3. junija t. l. něhdźe 40 kloftrow jadriweho khójnoweho schczěpoweho drjewa sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

W Minakale 27. meje 1869.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.
O. Liebusch.

Ssłanjowa aukzia.

Ssrjedu 2. junija t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow budźetej ßo ma hrodźischczanskej Dubrawje něhdźe 2 jutrje kopanskeho ßłanja w loßach sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna ½9 hodźinow w korczmje w Hornych Brußach.

W Hrodźischczu 26. meje 1869.

C. Zettwitz.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy Carl Noack w Budyschinje

na swonknej lawskej haßy
porucza

khofej	punt	po	66 np.
„	„	„	70 np.
„	„	„	75 np.
„	„	„	80 np.
„	„	„	90 np.
„	„	„	100 np.
„	„	„	110 np.
„	„	„	120 np.

pschi wjetschim wotkupjenju hischcze tunischo;
rajß punt po 18, 20, 24 a 30 np.
syrop punt po 16, 18, 20 a 36 np.
wschitke družiny **palenza** jara tunjo w zyłym a w jenotliwym.

Nowe jendź. matjes-jereje

najlěpscheje dobroscze porucza najtunischo
Hermann Kunack
na bohatej haßy podla pósta.

Candis-syrop

rjenie jaßny a ßłódki
punt po 18 np.
porucza **Herrmann Kunack.**

Jara rjanu, prawje derje ßłodźazu družinu

khofeja,

punt po 8 nßl.
porucza jako wobkedźbowanja hódnu
Hermann Kunack.

Palenz

wschitkich družinow porucza pschi jara dobrej tworje po najtunischich płaczisnach **Hermann Kunack.**

Najlěpschi **kißalowy sprit,** derje ßłódkosczinjene **palenzy** a wubrane **liqueury,** kaž tež czisczeny ordinarny **palenz** tak derje po jenotliwym, kaž tež po zyłym woßebje **khlamarjam** a **korczmarjam** najtunischo poruczam. **David Berger**
na žitnej haßy.

Wschě družiny molerskich a murjerskich barbow,

jaßny derje skhnějazy lanowolijowy firniß, bernsteinowy, kopalowy, damarski, kaschczowy a kožaty lak, terpentinowy wolij, klij, lakirawanske, wolijobarbne a molerske pinsle, kaž tež schmirgel a kscheßnu papjeru we wschěch czißłach porucza po tunich płaczisnach
We Wosporku. **G. Thürmer.**

Candis-syrop

jaßny a jara ßłódki, punt po 18 np., pschi kupjenju 5 puntow hischcze tunischo, porucza
We Wosporku. **G. Thürmer.**

Khěža

s 5 kórzami pola a sahrody je tunjo na pschedań a je wscho dalsche shonicz pola **E. Krausy** w Njeßwaczidle.

Drobnje mlětu ßurowu kosczinu (rohes Knochenmehl) pschedawam pod rukowanjom sa dobroscz po najtunischich płaczisnach a mam wot njeje wulki skład w mojej kalkpschedawarni w Budyschinje.
J. Lorenzowa wudowa.

---

2 wolazaj wotroczkaj,
2 konjazaj wotroczkaj
móžetaj pschi dobrej sdźě ßłužbu dostacz na ryczerkuble Brěsynje pola Klukscha.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **kulenje wo kołbaßy** w Splósku.

Jutsje njedźelu
kulenje wo bukskinowe kholowy
w Ssowrjezach.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 23. — 5. junija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Lubuscha. S Hłoschiny. S Lutobcza. S Noweho Lubuscha. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

29. meje 1869.

Dowoz: 7497 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	8	—
Rožka . .	4	7	5	4	2	5	4	10	—	4	7	5
Jeczmjeń . .	3	22	5	3	20	—	3	25	—	—	—	—
Wowß . .	2	22	5	2	17	5	2	24	—	2	22	5
Hróch . .	5	20	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	—	—	5	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	25	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 3. junija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82⅝ (16 nßl. 5¼ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*: wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 20 nßl.
pscheńza 62—68 tl., rožka 50—52 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 11 tl. 20 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. dróžschi.)

Najnowsche.

Win, 1. junija. Nowy poßłanz amerikanskeje unija na tudomnym khěžorskim dworje, knjes Jay, mějesche dźenßa audienzu pola khěžora.

Egiptowski městokral je jeneho sastojnika do Petersburga poßłał, so by ßo tón wobhonjał, hacž je khěžor swolniwy, městokrala pschi ßebi widźecz.

Win, 2. junija. Egiptowski městokral je wot khěžora rjad ßwjateho Schczěpana dostał.

Barlin, 2. junija. Rada połnoznoněmskeho swjaska chze parlamentej dawk na želesniczne billety k wuradźowanju prjódkpołožicz.

Barlin, 2. junija. Bajerski ministerpschedßyda wjerch Hohenhlohe je k złónskemu parlamentej ßem pschijěł. Hrabja Bismark je saßo khorowaty.

Barlin, 3. junija. Dźenßa bu tudy němski złonski parlament wotewrjeny.

Krakow, 1. junija. Winski ministerpschedßyda Taafa je galizyskemu naměstnikej Poßingerej dał sjawnje wosjewicz, so na žane waschnje wěrno njeje, jako by awstriske knježerstwo rad widźało, hdy bychu burja w Galizyji pschecziwo tamnischim semjanam harn hnali.

Praha, 2. junija. Wczera popołdnju je we Winterbergu tamnischa haloxylinowa fabrika do czista rosleczała. Woßom czlowjekow je pschi tym ßwoje žiwjenje shubiło.

Sakſka. Kral a kralowa ſtaj ßo 26. meje ſ Jahnishauſena na kralowſki hród w Pilnizu pſcheßydlikoj a tam, kaž hewak kóžde lěto, lětni czaß woſtanjetaj. Prynzeßyna Amalia tam też bydli.

Też draždżanſka pſchekupſka komora (Handelskammer) je ßo ſa to wuprajika, ſo by ßo ſe Schandawy pſches Sebniz, Sskanknow a Sohland żeleſniza do Budyſchina twarika, a je ßo teho dla na miniſterſtwo ſ tej próſtwu wobroczika, ſo by tuto w tajkim naſtupanju wſcho nuſne czinicz chzyko.

Lětuſche rekrutirowanje je ßo ſa wczerawſchim dokonjako, ale jenoż pſched tak mjenowanej wokrjeßnej kommißiju (Kreis-Commiſſion), pſchetoż něhdże ſa 4 abo 5 njedżel ma ßo kóždy rekrut nětko też hiſchcze departementnej kommißiji prjódkſtajicz — a potom je wón hakle wſcho dopjelnik, ſchtoż je pſchi rekrutirowanju trjeba. Hdy ßo tajke prjódkſtajenje ſtanje, budże ſahe doſcz woſjewjene.

Draždżanſka tak mjenowana ptacza kuka budże lětßa wot 1. hacz do 8. auguſta wotdżerżane.

W Neu-Eibawje ßu ßo 29. meje rano w 1 hodżinje khěžkarja Iſraela domſke wotpalike. — W Ssmělnej wobwěßny ßo 25. meje 40lětny njeżenjeny murjer Hartmann. Wina teho běchu cżeżke myßle.

Wot zwickauſkeho wokrjeßneho ßuda bu 27. meje wěſty Zickert ſ Magdeburga k 16 lětam a 6 měßazam khoſtarnje wotßudżeny, dokelż je wopaczne tolerje dżěkak.

Prjedawſchi toſkanſki wjelwójwoda je ſ knjenju mandżelſkej a ſ prynzeßynu dżowku k kralowſkej ßwójbje do Pilniz pſchijěk. Teho runja je tam bajerſka prynzeßyna Thereſa pſchijěła.

S Chemnitza pißaja: Pſchi njewjedrje, kotrež 24. meje w tudomnym a annabergſkim hamtſkim hetmanſtwje mějachmy, buſchtaj w Gornsdorfje 60lětny kubler Günther a jeho mandżelſka wot błyſka ſaraženaj. Jedyn 10lětni wnuk (Enkel), kotrychž pſchi nimaj běſche, zyle bjes ſchkody woteńdże. Hewak padachu w tamnej ſtronje wulke krupy, tak ſo bu tam wſcho żito, wſchón ßad a wſchelaki polny a ſahrodny płód do cżiſta ſkaženy a łuki wot wulkeje wody jara ſamaſane.

Prußy. Połnoznoněmſki parlament je dawk na palenz a na piwo wotpokaſak, dawk na wechſle pak pſchiſwolik. (Poßleńſchi dawk w Sakſkej hižom maja.)

Kral je ßwoje puczowanje ſaßo wotſtorczik a chze je je hakle 15. jnnija naſtupicz. Wina teho je, ſo wón hiſchcze pſchezo zyle ſtrowy njeje a ſo egiptowſki měſtokral 7. abo 8. junija do Barlina pſchijědże.

Swudowjena kralowa Hilżbjeta je ßo do Poßendorfa w Bajerſkeſe podała, ſo by tam ßwójbu bajerſkeho prynza Maxa wopytała.

W Barlinje je 28. meje profeßor Bohoßłowja Dr. Hengſtenberg wumrjek.

Awſtria. Winſke nowiny powjedaja, ſo je ruſki wulkoknjas Konſtantin ſa ßwojeho ßyna Wjazßława dwě wulkej knjejſtwje w Czechach kupik.

Na wuherſkim ßejmje, hdżež ßu w druhej komorje dlěhe hacz pjecz njedżel tak mjenowanu adreßu wuradżowali, ßu 2. junija ſ tajkim wuradżowanjom kónz ſczinili a bu pſchi wothłoßowanju ta adreßa ſa dobru ſpósnata, kotruż bě tak mjenowana deakſka ſtrona prjódkpokożika.

Dokelż je wolbny ſakon ſa prażſku pſchekupſku komoru tak pſchihotowany, ſo maja w tutej komorje żidżi a Němzy pſchewahu, hacz runje je cżeſkich pſchekupzow wjele wjaz, dha ßo Czechojo na poßleńſchej wolbje, kotraż ßo w tychle dnjach mějeſche, wobdżělili njeßu, prajizy, ſo ßobuſtawy prażſkeje pſchekupſkeje komory bycz njemoża, dokelż tale Czecham a cżeſkej narodnoſczi na wſche waſchnje ſchkodżicz pyta.

Tak mjenowani delegatojo, to rěka, wěſta liczba ſapoßłanzow winſkeho a wuherſkeho ßejma, ßo naiſkerje w ſapoczatku julija we Winje ſhromadża, ſo bychu te krajne naležnoſcze wuradżili, kotrež wobej połojzy awſtriſkeho khěžorſtwa naſtupaja.

W měſcze Lublanje w Krajnſkej, hdżež ßu wobydlerjo ſ wjetſcha Sslowjenzojo (po němſki: Slovenen abo Winden) a wokoło kotrehoż měſta jenoż Sskowjenzojo bydla, je němſke turnarſke towarſtwo, kotrež ma jenoż někotrych prawdżiwych Němzow ſa ßobuſtawy, pſchetoż wſchitke druhe ßobuſtawy ßu żidżi, po wjetſchim dżěle pak Sskowjenzojo, kotſiż ßu ßwoju narodnoſcz wopuſchczili a ßo k němſkej narodnoſczi pſchiwdali. Pſchecżiwo tutym wotpadnikam knježi woßebje na wßach lublanſkeje wokolnoſcze wěſta njeluboſcz a ßu tamniſchi burjo ſ lublanſkimi turnarjemi w ſańdżenych lětach hižom někotry krócz puki měli, dokelż tucżi ßkowjenſku ryczż a narodnoſcz wußměſchachu. Jako teho dla wóndanjo lublanſke němſke turnarſke towarſtwo woſjewi, ſo ßo na horu Jancż poda, pißachu gmejnſzy prjódkſtejerjo ſ tamniſcheje ſtrony na wyſchnoſcz, ſo by lěpje było, hdy by tam ſpomnjene towarſtwo njepſchiſchło, dokelż budże ßo najſkerje ſaßo tak ſadżerżecz, ſo budże burow roſſkobicz — a ſta ßo najprjódzy ſwada na horje Janczu, dokelż wobßedżer tamniſchich leżomnoſczow czerpicz nochzyſche ſo bychu jemu turnarjo trawu ſateptali. Pſchi tutej ſwadże turnarjam jich khoroj wſachu. Czi ßo potom na dompucz podachu a ſaſtachu pſchi jenej fabriży, dhżež běchu ßo wſchelazy jich lublanſzy ſnaczi ſeſchli, ſo bychu tam ſ nimi hoſczinu dżerżeli. Tuta mějeſche ßo w jenej ſahrodże a bě ßo wjele wokolneho luda ſeſchło, kiż pſchihladowaſche. Bjes tym běchu pak na żadanje turnarjow żandarmojo a wojazy ſ Lublany k turnarjam pſchiſchli a poczachu lud wot ſahrody wothanjecz. Pſchi tym ſta ßo nowa ſwada a bu jedyn bur — wójnſki reſerviſt wot żandarmow ſakłóty a něhdże dżewjecz burow do Lublany wotwjedżenych. A w tutym měſcze bě knježerſtwo do tajkeho ſtracha pſchiſchło, ſo na wſche wokolne wßy wo-

jakow poßka. Ale dokelž běſche tajki ſtrach njepotrěbny, dha ßu ßo wojazy ſaßo do měſta wróćili, pſcheczíwo buram je pak ßudniſke pſchepytanje ſapoczate.

Egiptowſki měſtokral je ſ jenym ßwojich ßynom 29. meje do Wina pſchijěł a chzyſche tam něhdže ſchtyri dny woſtacz. Wón doſta wobydlenje w khěžorſkim hrodze.

Franzowſka. Khěžor Napoleon ßo ſe ßwojej ßwójbu 5. junija na lětni hród Fontainebleau pſcheßydli.

Hacž runje je měſto Paris ſ wjetſcha mužow ſa ſapoßłanzow na franzowſki ßejm wuſwoliło, liž ßu ſ wjetſcha najßurowſchi republikanarjo a teho dla pſcheczíwo Napoleonej njepſcheczelſzy ſmyßleni, dha budze w tutym ßejmje wulka wjetſchina na khěžorowej ſtronje a ßejm po tajkim wjele hinaſchi njebudze, kaž dotal běſche. To jenicžke budze ßnadž hinak, ſo budza pariſzy ſapoßłanzy khěžorej wěrnoſcz wjele ſjawniſcho prajicz, hacž je ßo to dotal ſtako.

Schpaniſka. Dokelž pſchezo hiſchcze wěſte njeje, hdy by ßo nowy ſchpaniſki kral wuſwolił a koho bychu jako tajkeho wubrali, dha budze na ſchpaniſkim ßejmje nětko wo to jeednane, hacž njeby najlěpje było, na dalſchi cžaß nakhwilne knjeżerſtwo wuſwolicz, kotrehož pſchedßyda by marſchal Serano był.

Puczowanje do Egiptowſkeje*)

w lěcze 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

Wot tſinateho lěta mojeho žiwjenja, w kotrymž prěni krócz ſapuczowach, ßym ſkoro kóžde lěto mjeńſche a wjetſche puczowanje ſczinił. Na tutych puczowanjach ßym někotryžkuliž rjany kruch Božeje ſtwórby a cžłowſkeje prózy widžał. Dopomnjenje na widžene a naſhonjene podawa mi cžaſto radoſtne wokſchewjenje, kotrež ja wo wjele pjenjes parowacz nochył. Wote wſchitkich mojich puczowanjow ſda ßo mi naßlědnje wopißane najważniſche bycz. A to niz jenož teho dla, dokelž najdalſche, najwobcžežniſche a najdrožſcha běſche, ale woßebje teho dla, dokelž te kraje naſtupa, na kotrychž ważnoſcz mje wot ſaźneje młodoſcze w ſchuli a domje kedžbneho cžinjachu, a wo kotrychž ważnoſczi ßym ßo w poſdniſchich lětach ßam pſcheßwědcził. Ja budžich po tajkim Egiptowſku a Paleſtinu rad hižom dawno prjedy wopytał, ale to bě mi hacž dotal cžaßa a pjenjes dla njemóžno.

Cžim wjetſcha je moja wjeßokoſcz nad tym, ſo je mi pſches Božu miłoſcz popſchate było, ſ pyramidow dolinu rěki Nila a ſ wolijoweje hory měſto Jeruſalem wobhladowacz. Ja ßym ſ akropoliſy Athen, ſ kapitola Rom, ſ džamlije Konſtantinopel, ſe ſchcžěpanſkeje wěže Win, ſ marineje zyrkwje Paris a ſ pawóſkeje zyrkwje London widžał: žadyn napohlad pak moju wutrobu bóle ſwjeßelił njeje, dyžli napohlad na Jeruſalem ſ wolijoweje hory.

Schtwórtk 23. februara 1865 ja wjeßokeje wutroby, pſchewodžany wot najlěpſchich pſcheczow mojich lubych, ſ Budyſchina wujědžech, pohladujo, do wulkeho kožucha ſawobaleny, ſe ſpodobanjom na domjaze hona, wot ßněha pſchikryte a wot ßkónczka jaßnje poßwěczene, a nadžijach ßo, ſo je ſ Božej pomozu po někotrych njedželach ſtrowy a cžerſtwy w najrjeńſchej nalětnej pyſche wěſcze ſaßo wohladam.

Pod tajkimi wobſtejejemi njeběſche mi cžežko, wobcžežnoſcze wjeſenja na želeſnizy pſches Liberz do Wina ſnjeſcz, a hakle potom, jako ßo naſche pſchijědženje pjatk 24. februara wulkeho ßněhicza dla wo někotre hodžiny ſakomdži, pocža ſyma ſa mnje jara njelubosna bycz. We Winje ßo mi prawje njeſpodobaſche, dokelž tam runje ſymny a ßylny wětr wějeſche; cžim bole pak ßo mi lubjeſche, jako ßo 25. februara ſ Wina pſches horu Sěvernik (Semmering), ſe ßněhom pokrytu, a pſches te rjane doły hacž do Hradza (Gratz) wjeſech. Na puczu wot Hradza do Nabreſiny mje huſte ſaſtawanje na želeſnizy a khětro wulke ſubybolenje w njepokoju džerżeſche. Sa to běſche wjeſenje pſches tak mjenowanje naranſche wrota (porta orientalis) dele do Trieſta ſpodžiwnje rjane a módre adriatiſke morjo, kotrež wot ranſcheho ßkónza wobßwěczene we wſchej pěknoſczi pſched nami lěžeſche, njemóžeſche ßo nam, kotſiž chzychmy ßo bórſy po nim pſchewjeſcz, na žane waſchnje rjeńſche pokaſacz, hacž ßo to na tutym dnju ſta.

Njedželu 26. februara we 8 hodžinach pſchijědžech do hoſczeńza „hôtel de la ville“ w Trieſcze, a jako běch ßo ſ jědžu a picžom wokſchewił, wukhadžowach ßo na haßach a torhoſchczach, mi hižom ſ prjedawſcheho wopytanja ſnatych, a wjeßelach ßo nad ſchumjatym žiwjenjom, kotrež na nich knjeżeſche. Potom džěch na kaſtel (wobtwjerdżeny hród), hdžež mje kraßny wuhlad na měſto, kraj a morjo, kaž też rjane khowanje ßkónczka wokſchewi.

Póndželu wopytach ſ druhimi puczowarjemi etabliſement kódżetwarjerja Tonella a wobhladach ßebi też jenu panzerowanu fregattu, kotruž tam twarjachu. Popołdnju cžaß najbóle ſ pſchihotowanjom na prjódkſtejazy mórſki pucz nakožich a pſchepodach moje ſymſke draſty w hoſczeńzu, ſo bychu mi je ſkhowali, hacž ßo ſaßo wróczu.

Wutoru 28. februara dopołdnja w 9 hodžinach podach ßo, wacžok, w kotrymž wſchě moje ſmachi tczachu, w ruzy džerżo, na parokódż (Dampfſchiff) Jupiter.

Tuta kódż bě hakle pſched króttim ſ Jendželſkeje ßem pſchijěła a běſche to hakle druhi pſchejěżd, kotryž chzyſche nětko ſczinicz. Jeje maſchina mějeſche wjaz dyžli 500 konjazych ßylnoſczow (Pferdekraft) a zyły wuhot kódże bě praktiſki a elegantny. Kak wulka wona běſche, moż

*) Napißmo by po prawym rěkacj měło: „Puczowanje do Egiptowſkeje a do Paleſtiny“, ale dokelž ßmy to, ſchtož poßleńſchi kraj naſtupa, hižom pod napißmom „Jeruſalem a jeho wokolnoſcz“ wopißali, dha dyrbimy ßo tudy jenož na Egiptowſku wobmjeſowacz.

Redakzia.

ßebi kóždy ßam nětak wnkłaſcz, hdyž praju, ſo bě na njej, wyſche wjele tworow, pſches ſto puczowarjow a hewak hiſchcze 268 wołow, konjow a mulow.

Jako kódź do morja won jědźeſche bě tole měrne, wjedro pak rjane. My wjeſechmy ßo nimo iſtriſkich brjohow, widźachmy tójſchto pěknych wßow, rjenje leżazy Pirano a ßylnje wobtwjerdźenu Polu. Bjes tym ßo ja ſ mojimi ßobupucźowarjemi ſeſnacz pytach; woni běchu ſ wjetſcha ſ Němzow, jenoż jedyn ſ Petersburga a jedyn ſ Ameriki.

Sſrjedu 1. měrza bě morjo trochu njemërne a njebjo ſ mróczelemi poczehnjene. My wjeſechmy ßo podlu dalmatiſkich brjohow, widźachmy kupy Splět (Spoleto, Spalato), pſchejědźechmy bjes rjanymaj kupomaj Wiſch (Lißa) a Bußij, widźachmy wulku kupu Korczulu (italſki: Curzola) a kupu Laſtowo (Lagoßa.) Dubrownik (Raguſa) my kurjawy dla widźecz njemóżachmy. Pſched wjeczorom pocza morjo jara njemërne bycz a w nozy bě tak ßylny wětr, ſo dyrbjach ßo koża dźerżecz, hewak budźich ſ njeho panycz mohł. Jedyn ßobupucźowař, knjes Dr. Löſchka ſ Draždźan, leżeſche w pſchebytku, hdźež wokno doſcz twjerdźe ſawrjene njebě. Duž ßo ſta, ſo je jena ßylna żołma wotſtorczi a knjeſa doktora tak namacża, ſo w ßamej wodźe leżeſche. Spacz nichtó njemożeſche.

(Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot 1. junija je na ſakſkoſchleſynſkej żeleſniży jedyn nowy cżah ſapokożeny a jedyn druhi pſchepokożeny a chżyli teho dla naſchi cżeſcżeni cżitarjo ſa ſapißom żeleſniczných cżahow, na prědnjej ſtronje Serb. Now. wotcżiſchczanym, ßwojeho ßamßneho wużitka dla pohladacz.

S Budyſchina. Sa měſta Budyſchin, Kamjeńz Halſchtrow, Kinsbórk, Schërachow a Nowoſalz, kotrež maja w hromadźe jeneho ſapoßłanza do druheje komory wuſwolicz, je wot liberalneje ſtrony ſtatny ryczník Petri w Budyſchinje jako kandidat prjódſtajeny, wot konſervatiwneje pak měſchczanoſta Eichel w Kamjeńzu. Kotry wot wobeju je wczera wuſwoleny, to hakle na nowy tydźeń w prěnich dnjach ſ wěſtoſczu ſhonimy.

Sa budyſko-woſporſki wjeßny wokrjeß běſche ſańdźeny tydźeń w jenej ſhromadźiſnje kubleŕ Fahnauer ſ Bobolz ſa kandidata poſtajeny. Hacz je ta ſtrona, kotrejż ßo to njeſpodobaſche, na to żaneho druheho kandidata ſe ßwojeho boka poſtajiła, wo tym niczo ßłyſcheli njeßmy.

Sa rakeczańſko-kamjeńſko-kinsbórſki wjeßny wokrjeß, hdźež też Sſerbjo ßobu wuſwoleja, běſchtaj hamtſki hetman ſ Salza a Lichtenau w Budyſchinje a burſki kubleŕ Beeg w Brëſy (Wieſa) pola Kamjeńza jako kanditataj prjódſtajenaj.

S Budyſchina. Dokelż ſtaj wóndanjo dwaj pſchißażnaj ſkhorjeloj, dha dyrbjeſchtaj ßo na jeju měſto dwaj druhaj wuloßowacz. Jedyn wot teju noweju wuloßowaneju je kubleŕ a gmejnſki prjódſtejeŕ J. Zimmermann w Khróſczizach.

S Lubuſcha. Wutoru 18. meje wjeczor w 9 hodźinach wudyri tudy woheń a pſchewobrocźi twarjenja kublerja Marſchaka do procha a popjeła.

S Hłoſchiny. Tudomnemu ſmërzej a ryczerkublerjej knjeſej F. W. Schmaltzej je Jeho majeſtoſcz kral Jan ryczerſki kſchiż ſaßłużbneho rjada ſpożczik.

S Lutobcża. Jeho majeſtoſcz kral Jan je tudomnemu ryczerkublerjej knjeſej baronej ſ Uckermann ryczerſki kſchiż ſaßłużbneho rjada ſpożczik.

S Noweho Lubuſcha. Pſche njewjedrje, kotrež tudy ßobotu 22. meje w nozy mějachmy, ßedźeſche tudomny khěżnik Petrik pſchi pjezaku a cżitaſche w ſpěwarſkich knihach, jako błyſk dyri a jeho ſaraſy a ſ dobom woheń na pjezaku ſahaßny. Petrikowa, kotraż bě też wo ſtwje, żanu kſchodu wſała njeje, a żane wot tych 5 dźěczi, kiż we kożach leżachu, njeje wobkſchodźene.

Přilopk.

— S Inſterburga piſaja: Wczera rano pſchi ßwitanju trjechi pomozny hajnik Fuchs w lěßu na 5 paduchow ſwěriny. Jako chżyſche jim tſélbu wſacz, dha ſo woni ſpjeczichu a ßo ſtónczńje do njeho dachu. Fuchs teho dla jeneho potſěli, ale prjedy hacz możeſche druhu rołku wutſélicz, jeho woni doßahnychu a ßurowje nabichu. Poł morwy a jenoż ſ wulkej prózu móżeſche ßo Fuchs domoj dowlez a leżi nětko na khorym kożu. Paduchow hiſchcze wußlédźili njeſtu.

— W Kopenhagenje je wóndanjo jedyn rjemjeßnik ßwoje wěruwuſnacże pjaty ras pſcheměnił. Wón bě po prawym żid, da ßo 29 lět ſtary jako romſkokatholſki kſcheſczijan kſchicz, pſcheſtupi potom k lutherſkej zyrkej, bu poſdźiſcho methodiſt a w poßleńſchim cżaßu baptiſt.

— S jeneje menażerije běſche w Praſy druhi dźeń ßwjatkow jedyn mjedwjedź abo bar ſe ßwojeje budy nětak do pódlanſkeje budy jeneho poprjanzarja ſaléſt a ßo ſ njeje, jako bě tam něhdże ſa ſchëßnak poprjanzow a druhich ßłódkoſczow ſeżrał, cżicho a měrnje ſaßo do ßwojeho bydlenja wróczik.

— Jeli bychu ßo krajne dołhy wot kóżdeho jenotliweho wobydlerja ſapłaczicz dyrbjeli, dha by ſapłaczicz měł kóżdy wobydler: w połnoznej Amerizy 83 toleŕ, w bamżowym kraju 223, w Jendźelſkej 176, w Hollandſkej 176, w Hollandſkej 137, w Bremenje 126, w Hamburgu 108, w Lübeku 106, w Franzowſkej 86, w Italiji 59, w Danſkej 52, w Grichiſtej 53, w Awſtriji 51, w Braunſchweigſkej 51, w Schpaniſkej 56, w Bajerſkej 39,

w Belgiſkej 36, w Portugalu 32, we Württembergſkej 32, w Sakſkej 27, w Rußowſkej 26, w Oldenburgſkej 19, w Pruſkej 17, w Anhaltu 17, w Luxemburgu 17, w Sakſko-koburgſko-gothaſkej 15, w Sakſko-weimarſko-eiſenachſkej 14, w Mekkenburgſko-Schwerinſkej 13, w Badenſkej 13, w Turkowſkej 11, w Sakſko-Meiningſkej 10, w Norwegſkej 8, w Reußu 7, w Schwedſkej 6, w Rumunſkej 5, w Lippe-Detmoldu 3 a w Heßenſkej 1 tl.

— W Ronneburgu (w Altenburgſkej) mějeſche jedyn młynk cžołm, ſ kotrymž ludžo k ſwojemu wjeßelu na hacže, pódla měſta leżazym, wokoło jěſdžachu. W nozy 25. meje podachu ſo do tuteho cžołma 8 mužojo, kiž k tamniſchnej wohnjowej ſtraži ſłuſcheja a wo połnozy ſo ſ jeneje ſhromadžiſny domoj wrócžachu. Cžołm ſo ſ nimi ſwrócži a ſchtyrjo, kiž nim běchu, ſo tepichu, druſy pak pſches płowanje ſmjerczi wundžechu.

Kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy Carl Noack w Budyſchinje

na ſwonknej lawſkej haßy porucža

khofej punt po 64 np.
= = = 66 np.
= = = 70 np.
= = = 75 np.
= = = 80 np.
= = = 90 np.
= = = 100 np.
= = = 110 np.
= = = 120 np.

pſchi wjetſchim wotkupjenju hiſchcže tuniſcho;
raſſ punt po 18, 20, 24 a 30 np.
ſyrop punt po 16, 18, 20 a 36 np.
wſchitke druziny **palenza** jara tunjo w zyłym a w jenotliwym.

Wſchě druziny molerſkich a murjerſkich barbow,

jaßny derje ſkhnějazy lonowolijowy firniß, bernſteinowy; kopalowy, damarſki, kaſchczowy a kožaty lak, terpentinowy wolij, klij, lakirawanſke, wolijobarbne a molerſke pinſle, kaž tež ſchmirgel a kſcheßnu papjeru we wſchěch cžłßkach porucža po tunich płaczišnach

We Woſporku. **G. Thürmer.**

Caudis-ſyrop

jaßny a jara ßłódki, punt po 18 np., pſchi kupjenju 5 puntow hiſchcže tuniſcho, porucža

We Woſporku. **G. Thürmer.**

Kałowe ßadzeńki (pſchěßada) na pſchedań.

Na ryczerkuble we Luſy je wulka džělba rjanych kałowych ßadzeńkow na pſchedań.

Winkler, rentmiſchtr.

Nowe poßleſchczowe pjerje,

jara rjane, bjes procha a tunje, kaž tež

poßleſchcža

pſchedawa najtuniſcho

wudowa **Frödowa** na rybowej haßy cžo. 858.

Tſěſchne a ponožkowe zyhle, gogolinſki kalk

porucža **H. Grieshammer**

ſe ſkładom na dwórniſchczu.

Murjerſke a ſtwinomolerſke barby

firniß, blajwajß, wſchelake druziny laka, terpentinowy wolij a t. d.

porucža **David Berger.**

M. Weiſer na žitnej haßy

porucža ßwój ſkład portemonnaiſow, cigarrow etuiſow, pißanſkich, zejchowanſkich, hudźbnych, notowych a ſchulſkich mappow, ſpěwnych a fotografiſkich albumow, khumſchtarſkich ſchtyftow, ſchulſkich ranzkow, wſchelakich notizknižkow, pergamentowych tworow, chemnitzſkich tintow, zejchowanſkich apparatow, worzelowych pjerow, pißanſkich knihi, wſchelakeho gummija, kouvertow atd. k dobroczinemu wobkedžbowanju.

Nowy najlěpſchi provencer wolij

woßebneje dobroſcže, kaž tež **prawdźitwe winowe kißako,** khanu po 5 nßl. porucža

Hermann Kunack

na bohatej haßy podla póſta.

Cigarry

Ambalema wuſběr, 100 ſchtuk po 22½ ußl., jako tunju a pſchi tym dobru cigarru, kaž tež wſchitke druhe druziny porucža k dobroczinemu wobkedžbowanju

Hermann Kunack.

Jutſje jako 2. njedželu po ßw. Trojizy ſměje ßo ſa evangelſkich Sserbow w Draždžanach a wokolnoſczi w draždžanſkej kſchižnej zyrkwi ßerbſka Boža ßkužba a budže k. farař Domaſchka ſ Roßaczicz prědowanje, k. farař Imiſch ſ Hodžija pak ſpowjednu ryczž dżerżecz.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczažych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczišnach

w ſłotej hwězdże po 1 ſkhodże na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěz-dże mějeſche, je nětko pola podpißanebo a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodże,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Wſchě družiny molerſkich a murjerſkich barbow,

ßuche a ſ wolijom, jaßny derje ſkhńejazy **lanowolijowy firniß, bernſteinowe, kopalowe, damarſke a ſpirituoſowe laki,** franzowſki a němſti **terpentinowy wolij,** wſchelake družiny **klija, lakirſke, wolijobarbne, molerſke a ſignirſke pinſle** we wſchitkich czißkach, jendželſki **naxoſchmirgel, ſchmirglown** a **kſcheßadło-papjeru** we wſchěch czißkach porucža po tunich płaczišnach

J. G. F. Niecksch.

Wóſk,

twar a luſchczišny kupuje a płaczi naj-wyſche płaczišny

C. A. Lehmann, mydlar

pódla kaſerny a na žitnej haßy we wjelbje.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lětar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hijom pſches 100 ſahojenych.

Khěža na pſchedań w Budyſchinje.

Jena thěža ſ 5 ſtwami, komorami, drjewjenczkami, ſ hródžu na 2 kruwje a ſ dwěmaj kubjomaj, kaž tež ſ rja-nej ßolotowej ſahrodu je ſa 2700 toler na pſchedań. 1000 tl. hypothekſkich pjenjes móže ßo ßobu horjewſacz, 1000 tl. ma ßo ſapłaczicz a 700 tl. może ſtejo woſtacz hacž do 1. januara 1872.

Wſcho dalſche je naſhonicz na kamjentej haßy czo. 580 pola wobßedžerja **Jana Mikanje.**

Jene ſtare khachlizowe warjeńſke khachle ßu na pſche-dań na hornczerſkej haßy czo. 541.

Dotalne **ſłónczńikowe a pſchedeſcheznikowe khlamy** Sonnen- und Regenſchirm-Geſchäft **Wilhelma Holz-ſauſena** budža nětko pod firma

Holzhausens Nachfolger

bjes pſchetorhnjenja dale wjedžene.

S dobom proſchu ja czeſczenych Sserbow, dowěrjenje, prjedawſchej firmje ſpožczene, tež na nětczišchu firmu pſchenjeſcz.

Tež ßo porjedženja po tunich płaczišnach rucže a ſprawnje wobſtaraja.

W Budyſchinje.

S poczeſczowanjom

Holzhausen's Nachfolger.

Woſſewjenje.

So ma ßo wot dženßa pſchedawanje kattuna, wol-mjanych a połwolmjanych rubiſchczow, kaž tež hotowych koſchlow, wſchelakich žónſkich khapow, wſchelakeho mohaira a czorneho banta pſched ſchulerſkimi wrotami czo. 437 w khlamach, a ßobotu, kaž dotal, w budże, to ßo ſ tuthym najpodwolniſcho woſſewjuje. **H. Hauſſe.**

Khěža

ſ 5 kórzami pola a ſahrody je tunjo na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola **E. Krauſy** w Njeßwaczidle.

Knjesej J. G. Poppej

praktiſkemu ſubnemu lěkarjej,
we Winje, Stadt, Bognergaſſe No. 2.

Pſches 8 lět trjebam ja Waſchu

antherinſku hubnu wodźiczku,

a njemějach wot tuteho cžaßu tež niz jnnkrócz ſubyóolenje, na kotrež ja prjedy tola ſtajnje cžerpjach; tole je najlěpſche wopokaſmo ſa dobroſcž Waſcheho fabrikata.

Pſchi wſchej wyßokej płaczíſnje njemóžu ju parowacž, a proſchu Waß teho dla wo pſchipoßłanje nowych 6 bleſchow tuteje dobreje wodźiczki, a by tež derje było, hdy bychu ju mjenje ſamożni khori nałożecž mohli.

Proſchu wo ſpěſchne pſchipoßłanje a podpißuju ßo ſ poczeſczowanjom.

Budejowicy. **Paul v. Faerber,**
kubleŕ.

Na pſchedań ma tajlu wodźiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy cžo. 338;
w Žitawje: Clemenz Beyer, coiffeur.

Na woczżomaj běđnym

je ßwětoſnata w ſkutku prawa

Dr. Whitowa wodźiczka ſa wocži

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w Thüringſkej, à flacon 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyſcho wjerchowſke konceßije ſpożczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepſchetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, ſchtož tyßazy wopißmow dopokaſuje. Poruczenja wobſtara knjes **Emil Menzner** w hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Jenož ſkutki dopokaſaja njepſchetrjechazu hojazu móz!

Podpißani wobßwědczuja po prawje, ſo Dr. **Whitowa wodźiczka ſa wocži** wot **Traugott Ehrhardta** jich **bolazymaj woczomaj jara wulku pomoz** a ſ dźěła **doſpołne ſahojenje** pſchinjeße, czohož dla ju kóždemu na woczomaj běđnemu najnaležniſcho poruczecz móža.

Koppel, pola Eberhardtszella, 4. junija 1868.
Alois Kiebler. **Jan Baptiſt Fuchsloch.**
Xaver Schmidberger. **J. Anton Uhl.**

Prawoſcž horejſcheho a podpißmow wobßwědczuje
Eberhardtszell, 13. junija 1868.
Schołcžnſtwo **Schmid.**

Drobnje mlětu ßyru koſczinu (rohes Knochenmehl) pſchedawam pod rukowanjom ſa dobroſcž po najtuniſchich płaczíſnach a mam wot njeje wulki ſkład w mojej kalkpſchedawarni w Budyſchinje.

J. Lorenzowa wudowa.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym tudy

kaſchczowy magazin

wotewrik a poruczam pſchi potrjebje kaſchcze wſchitke wulkoſczow a ſe wſchelakeho drjewa po najtuniſchich płaczíſnach.

Ja wo dobroczíwe wobkedźbowanje proſchu.

Otto Hübel, tyſcherſki miſchtr
325 na rěznińkej haßy 325.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Najlěpſchi **kißałowy ſprit,** derje ßłódkoſczinjene **palenzy** a wubrane **liqueury,** kaž tež eſſiczenn ordinarny **palenz** tak derje po jenotliwym, kaž tež po zyłym woßebje **khlamarjam** a **korczmarjam** najtuniſcho poruczam. **David Berger**
na žitnej haßy.

Dźěczaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drożſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich druzinow po najtuniſchich płaczíſnach podpißany poruczа. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedźa wón woſyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,**
korbarſki miſchtr.

Nowe delnjołużiſke knihi.

W knihárni Smolerja a Pjecha je dóſtacz:

J. F. Teſchnara pratkarſke knigły na evangelije zełego lěta.
Wjaſ. 1 tol. 15 nßl.; ſe ſpinkami 1 tol. 20 nßl.

Wóßym żaßet duchownych kjarlizow ſa ſchulſkimi regulativami. Pſcheloż. wot J. F. Teſchnara; (němſzy a ßerbſzy).
Wjaſ. 5 nßl.

— — teßame jeno ßerbſzy, wjaſ. 4 nßl.

Khěża cžo. 4 w Mjeſchizach ſ 2 kórzomaj pola a ſe ßadowej a ßołotowej fahrodu, ſe 37 dawkſkimi jenoſczemi napołożena, je hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja tam ſhonicz.

Aukzia walczkow.

Póndźelu 7. junija budże ßo w lěßowej parzelli, k huſczańſkemu ryczerkublerſkemu lěßej ßłuſchazej a „zicžeńſki haj" pomjenowanej pſchi ſakſkoſchleſynſkej żeleſnizy w jenym drjewniſchczu a ſ jenotliwje naſtajanych drjewow

1 kopa ¾ kohczowſkich twjerdych walczkow a
72 kop = = mjehkich walczkow

pod wumĕnjenjom naßadźenja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Aukzia ſapoczńje ßo rano we 8 hodźinach w drjewniſchczu pſchi małożicžeńſkich polach.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo
w Huſzy.

Hugo Opelt.

Wozjewjenje.

Prěnja **generalna zhromadźizna** budyskeho provincialneho towaŕstwa za znutřkomne missionstwo změje so, da-li Bóh, srjedu, 9. junija t. l., w Budyšinje, w sali hosćeńca k złotej krónje, dopołdnja wot 10 hodźiuow.

Předmjety dźeńskeho porjadka su: 1) wotewrjaca ryč, 2) rozprawa wo skutkowanju, 3) předpołoženje wustawkow, 4) přednošk knjeza professora Dr. Palma, 5) rozprawa wo hospodźe „domizna" w Lubiju, 6) rozprawa wo załožomnej spomožnej khěži.

Wšitcy, kiž wo to rodźa, su z tutym naležnje a wutrobnje prošeni, so na tutej prěnjej, za dalše rozwiwanje našeho provincialneho towarstwa přede wšěm ważnej generalnej zhromadźiznje wosobnje wobdźělić. — Přećeljo wěcy, wot sobustawow poručeni, smědźa na generalnej zhromadźiznje přitomni być. Hłosowanske prawo maja jenož sobustawy,

Po generalnej zhromadźiznje budźe **swjedźeńska Boža służba** wotdźeržana, kotraž so w pětrowskej cyrkwi popołdnju w 3 hodźinach započnje. Za tutn je swjedźenske prědowanje knjez cyrkwinski a šulski radźićel Jentsch na so wzał. — Potom budźe wot 5 hodźinow w sali noweje měšćanskeje šule **rozryčowanje,** za čož su hižom wšelake přednoški slubjene.

Wšitcy lubowarjo Božeho kralestwa so k tej swjedźeńskej Božej służbje a k temu rozryčowanju najwutrobnišo přeprošuja. — Bóh wšeje miłosće chcył tón cyły swjedźeń bohaće žohnować.

W Budyšinje 25. meje 1869.

Directorium.

Swobodny knjez ze **Schönberg-Bibran. M. Würkert. Imiš. Schenk.**

Photographia

668 na ßukelnſkej haßy zum großen Blumenberg. w **Budyſchinje** na ßukelnſkej haßy **668** zum großen Blumenberg.

Najpodwolniſcho podpißanaj poruczataj ſ tutym ßwój nowonatwarjeny, wſchitkim czaßowym požadanjom doſczežinjazy atelier. — Pſches dołholětne ſkutkowanje, kaž tež pſches njepſcheſtawaze prozowanje, jako pſches najpſchiſprawniſche ſrjadowanje w naſtupanju ßłónza je namaj možno, woßebnje dobre wobraſy pſchihotowacz, a ſaruczamoj pſchi najpěkniſchim wuwjedźenju a wubjernym wuhotu najnižſche płaczíſny.

Comfortable pſchihotowana pſchijomna ſtwa, wulki elegantny photographiſki ſalon. Niſke płaczíſny, ſpěſchne poßłuženje. S poczeſczowanjom

Rocksch & Matthaey

w Budyſchinje a Draždźanach.

Aukzia ßłanja a pjeńkow

na **kobliczanſkim** revieru pola Wulkich Sdźarow budźe pjatk 11. junija t. l. dopołdnja w 9 hodźinach.

Shromadźiſna budźe ½9 w tórfniſchczu, hdźež budźa wuměnjenja pſched ſapoczatkom aukzije woſjewjene.

W Njeßwaczidle 2. junija 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik:

We Woſporku je jena khěža ſ 5 kórzami pola hnydom ſe ßwobodnej ruki na pſchedań a može 500 toleŕ kupnych pjenes na njej hypothariſzy ſtejo woſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz pola Simona w Lětonju czo. 10.

2 konjazeju wotroczkow, kotrajž palenzpiczu poddataj njejſtaj, a **2 dźowzy** pyty ryczerkubło w Porſchizach.

4—5 dźěłaczerjow ſe žonami moža na žnjach dźěło w akkordźe doſtacz na ryczerkuble w Porſchizach.

Katholſki Poſoł czo. 11 je wuſchoł.

Kedźbu!

Kulenje wo kołbaßy w Jeńkezach jutſje njedźelu 6. junija.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 24. 12. junija. 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Biskopiz. S Kamjenza. S Lubija. Se Sczijez. S Warnokczis. Se Schczenzy. S Bukez. S Noweje Wzy pola Klukscha. — Hanz Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

29. meje 1869.

Dowoz: 7497 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nižša.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np
Pschenza	5	15	—	5	5	—	5	22	5	5	10	—
Rožka	4	8	—	4	5	—	4	10	—	4	7	5
Jecmjeń	3	22	5	3	17	5	3	24	—	3	22	5
Wowz	2	22	5	2	17	5	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. zyna	1	12	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane zymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 10. junija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 2½ np., 1 połnowažazy cjerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 8⅝ np.; winske bankowki 82½ (16 nßl. 5 np.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Drazdzan: Rano 7 hodzinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Zitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se znamjeschkom ** bjes Drazdzanami a Shorjelzom jenoz w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenoz wosy prěnjeje a drnheje klaßy a ma zo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dzeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 20 nßl.
pschenza 62—70 tl., rožka 50—56 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 11 tl. 20 nßl.
(Czisczeny, kaž zo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdze 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 10. junija. Khěžor je banquira E. K. Kaskela w Drazdzanach sa barona powyschił.

Paris, 8. junija. Sa franzowsku druhu komoru zu wolby na to waschnje wupanyłe, so k khěžorowej stronje 213, k zamostatnej oppositiji 42 a k radikalnej oppositiji 35 sapoßłanzow złuscha.

Paris, 9. junija. Druha komora ma zo 28. junija w Parisu schromadzicz

Barlin, 19. junija. Egyptowski městokral zo pjatk do Eßena k wobhladowanju Kruppoweje fabriki poda a chze 12. junija do Parisa pschijěcz.

Drazdzany, 10. junija. Schtoz wolby do sakskeje druhej komorje nastupa, dha złuscha 32 wuswolenych sapoßłanzow k konserwatiwnej (němskosakskej) stronje, 32 k nazionalnoliberalnej a 5 k doprědkarskej. W nastupanju 11 sapoßłanzow njeje hischcze znate, na kajkej stronje steja a w dwěmaj wokrjeßomaj dyrbi zo z nowa wuswolecz, dokelz bu Fahnauer a Jungnickel dwójzy wuswoleny. — Sakske města poscztu do druheje komory 12 němskosakskich, 17 nazionalnoliberalnych a 2 doprědkarskeju, sakske wzy pak 20 němskosakskich, 5 nazionalnoliberalnych a doprědkarskich sapoßłanzow.

Lipsk, 9. junija. Ruski wulkoknjas Konstantin, kotrehoz knjeni mandzelska w tu khwilu tudy bydli, na nowy tydzeń se zwojim prynzom Mikławschom zem pschijědze.

Sakſka. W Kotewizach pola Miſchna mějachu 2. junija rano wot prěnjeje hodźiny wulki woheń a je ſo woßom kubłow, a žiwnoſczow wotpaliło. Na kuble, hdźež je woheń wuſchoł, ßu ßo 10 kruwow, 3 konje a 4 ßwinje ſpaliłe, ßyn wobßedźerja a jedyn druhi cźłowjek ſtaj ſo pak jara wopaliłoj.

Jeho majeſtoſcź kral Jan je zyrkwinſkemu wucźerjej Preilej w Naundorfje ſłotu medaillu ſaßłužbneho rjadu ſpožcził.

Miniſter prawdy Dr. Schneider je ſo ſ Kralowych Warow (Karlsbad), hdźež je nětotre njedźele pſchebył, ſaßo do Draždźan wrócził.

Kubleŕſki ßyn Ferdinand Möbius ſ Bahrena pola Miſchna, kotryž wóndanjo brunizu domoj wjeſeſche, chzyſche na dróſy ſ woſa ſkoczicź; ale wón ßebi pſchi tym pſchehlada, tak ſo nětak wißajo woſta. Konjej ßo pſches to ſpłoſcheſchtaj a jeho wulki kruch po dróſy wleczeſchtaj, ſo bu wón tak jara wobſchkodźeny, ſo dyrbjeſche bórſy wumrjeć.

W Lipſku je ßo ſa nowy wyſchi pſchekupſki ßud połnóznoněmſkeho ſwjaſka wulki dom kupił, kotryž 62,000 toleŕ płaczi.

S Chemnitza a ſ Mittweidy pißaja, ſo ßu tam 6. junija rano lohke ſemjrźenje měli.

Schtož nowe wolby naſtupa, dha budźetej w ſakſkej druhej komorje woßebje dwě ſtronje ſaſtupjenej, mjenujzy nazional-liberalna a konſervatiwna, kotrež poßleńſcha ßo tež němſko-ſakſka mjenuje. Schtož liberalnu ſtronu naſtupaj, dha chze wona, ſo bychu prawiſny, kotrež ryczeŕkublerjo hiſchcze pſched a nad burami maja, ſpanyłe, a ſo bychu ßebi teho dla gmjejny ßwojeho duchowneho a wucźerja ßame wuſwolicź, gmjenſkeho prjódſtejerja a rychtarja ßame poſtajicź mohłe, ſo by ryczeŕkubleŕ polizajſtwo na gmejnu wotdacź a ſe ßwojimi ležomnoſczemi do gmejny ßłuſchecź dyrbjał atd. atd., a liberalna ſtrona hewak temu napſchecźiwo ſkutkowacź nochze, hdy bychu ßo po cźaßu wſchitke němſke kraje do jeneho wulkeho němſkeho kraleſtwa abo khěžorſtwa ſjenocźiłe. Konſervatiwna ſtrona je pak teho měnjenja, ſo by ßo w kraju jenož to najnuſniſche porjedźiło, tak ſo by wſchitko, jeli nětak móžno, pſchi ſtarym woſtało a wona chze ſe wſchej mozu na to dźěłacź, ſo by Sakſka tež dale ßwoju ßamoſtatnoſcź wobkhowała a tež pſchichodnje ßwojeho krala a ßwoje knježeŕſtwo měła. Nazionalna a konſervatiwna ſtrona budźetej w druhej komorje drje nimale jenak ßylnej.

Hewak je w druhej komorje hiſchcze tſecza ſtrona, mjenujzy ſtrona doprědkarjow*). S jeje mjena je hižom widźecź, ſo budźe ßo wona bole k liberalnej ſtronje dźerżecź, dyžli k konſervatiwnej. Hacź runje wona wulka njeje, dha ßo tola woßebje ſ jeje pomozu ſtanje, ſo ſměje liberalna ſtrona najſkerje w druhej komorje pſchewahu, jeli budźe jenož nětak wuſchiknje ſkutkowacź wjedźecź. Sa to pak ſměje konſervatiwna ſtrona w prěnjej komorje wulku wjetſchinu a wona budźe wěſcze wſchu prózu nałožowacź, ſo druha komora pſche wſchu měra do prědka ſchła njeby.

Prußy. Egiptowſki měſtokral Iſmael je 7. junija pſched wjeczorom do Barlina pſchijěł a w kralowſkim hrodźe wotſtupił, hdźež budźe ſa cźaß ßwojeho barlinſkeho wopyta bydlicź. Naſajtra pſchipołdnju wón krala wopyta, po cźimž tutón na maku khwilu k njemu pſchińdźe. Potom běſche k cźeſeczi teho wyßokeho hoſcźa woßebna hoſcźina pola krala a běſche na tu ßamu něhdźe 140 hoſczi pſcheproſchenych. Wotpohladanje egiptowſkeho měſtokrala, cźohož dla wón wſchelakich wjeŕchow wopytuje, je to, ſo bychu wſchitzy europiſzy wulzy wjeŕchojo ſuězſki kanal pod ßwoje ſakitanje wſali. Pſches to by móžno było, ſo ßo turkowſki ſultan, pod kotrehoż wyſchim knjejſtwom egiptowſki měſtokral hiſchcze ſteji, njeby do należnoſczow ſpomnjeneho kanala měſchecź ßměł a ſo by tutón kanal tež we wſchelakich wójnach pſched njepſcheczelſkimi nadpadami wobwarnowany woſtał.

W ßkonſkim parlamencze, kiž ßo w tu khwilu w Barlinje wotdźerżuja a na kotrymž tež ſapoßłanzy ſ Bajerſkeje, Würtembergſkeje, Badenſkeje a Heßendarmſtadtſkeje (to rěka: ſ krajow, kotrež k połnóznoněmſkemu ſwjaſkej njeßłuſcheja) dźěł bjeru, ßo pjecza tež mało pokhilnoſcze k pſchiſwolenju nowych abo wjetſchich dawkow pokaſuje.

Sa połnóznoněmſke wójnſke kóńe je ßo hacź dotal nimale 16 millionow toleŕ wudało. Tajke końe ßu jara droha wěc, pſchetoż panzerowa fregatta „kral Wylem" płaczi nimale 3 milliony toleŕ.

Pruſki kral ßo najſkerje jutſje ua puczowanje poda a to najprjódzy do Bremena. Hrabja Bismark lohko doſcź ſ nim pojědże.

Wyſchi pſchedßyda w Schleſyńſkej, baron Schleinitz, je ſańdźeny tydźeń wumrjeł.

Awſtria. Na horje Swiczinje ßo wóndanjo wulka ſhromadźiſna abo „tabor" wotdźerża a bě ßo k tajkemu taborej pſches 12,000 ludźi, najbóle mkodych cźěſkich burow ſeſchło. Woni ſjawnje wobſanknychu, ſo budźa ſa doſtacze prjedawſchich prawow cźěſkeho kraleſtwa ſe wſchej mozu ſkutkowacź.

S Prahi pißaja, ſo chze ßo prjedawſcha ſchpaniſka kralowa Iſabella do tuteho měſta pſcheßydlicź.

Miniſterſtwo je poſtajiło, ſo ma ßo we wſchěch ßudach a hamtach Galizyje polſka ryczź nałožowacź ſ wuwſaczom tych ſtronow, hdźež Makorußojo bydla a ßmě ßo tam w niżſchich hamtach a ßudach ruſka ryczź trjebacź.

Kanzler hrabja Beuſt je ßo na nětotry cźaß do gaſteinſkich kupjel podał.

Hacź dotal w Awſtriji duchowni jenož pod ßwojej

*) Burjo, kotſiž ßu do druheje komory wuſwoleny, ßu ſ wjetſcha liberalni abo doprědkarjo, ryczeŕkublerjo-ſapoßłanzy najbole konſervatiwni.

duchownej wyschnoſczu ſtejachu. Nowſchi ſakon, hacž runje tak mjenowany kokordat hiſchcze wobſteji, pak nětko žada, ſo maja ßo duchowni tež wot ßwětneho ßuda ßudžicž. Temu ßo wóndanjo jeneje naležnoſcže dla biſkop w Linzu podczißnyczž nochzyſche a duž jeho ſ gwaltom nuſowachu ßo na ßudniſtwo podacž.

Franzowſka. W tutym kraju ßu nětko wſchitke wolby ſapoßłanzow do druheje komory ſkónczene. Khěžor ſměje w njej hiſchcze pſchezo wulku wjetſchinu, tak ſo wſchitko po jeho woli póńdže, tola njeßmě ßo ſapomnicž, ſo budže oppoſizia w druhej komorje wjele wjetſcha, hacž je hdy prjedy była, a ſo je tež tójſchto republikanarjow do njeje wuſwolenych.

Schpaniſka. Na kupje Kubje, kotraž k Schpaniſkej ßłuſcha a ſ kotrejež ſchpaniſke knježerſtwo kóžde lěto wjele pjenjes cžehnjeſche, ßu ſběžkarjo pſches to nowu móz doſtali, ſo je jim ſ połnózneje Ameriki něhdže 500 ludži k pomozy pſchiſchło.

Rußowſka. Nowonarodženy prynz wulkoknjaſa naßlědnika je mjeno Alexander doſtał.

Serbia. Wulka ſkupſchczina (ßejm) je w mjenje ßerbſkehó wjerſcha Milana k 22. junija powołana, ſo by wſchelake nowe ſakony, woßebje pak nowu wuſtawu dowuradziła.

Puczowanje do Egiptowſkeje
w lěcze 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

Schtwórtk 2. měrza rano mějach ſ woblekanjom hary doſcž, dokelž ßo łódž jara tam a ßem khabłaſche, tola tón, kiž bě ſtrowy woſtał, mějeſche žorta doſcž. Tola ſa tych, kiž běchu na mórſku khoroſcž ſkhorjeli, — a tak ßo ſkoro wſchěm puczowarjam džěſche — bě nóz žałoßnje njelubosna była. Wjedro bě pak ßłónczne a duž móżeſche jedyn na krywje pſchebywacž. My widžachmy albaniſke jara wyßoke, ſe ßněhom pſchikryte hory.

Ja běch ſtrowy woſtał a ßo na kryw lehnył a ſkónczníe wußnył. Wulka žołma łódž na bok połoži, a ja pſches to na wobleczo padžech, džakowach pak ßo Bohu, ſo dale žaneje ſchkodu njewſach, hacž ſo běch ßebi nóß trochu wobodrjeł a brylu rosraſył. — Wokoło pſchipołdnja pſchijědžechmy do mórſkeje wuſczíny bjes Albaniju a kupu Korfu a mějachmy kraj na woběmaj ſtronomaj jara bliſko, tak ſo nimale kaž po rěžy jědžechmy.

Jědž nam nětko pſchi ſměrnym wjeſenju ſaßo jara derje ßłodžeſche. Wſchitzy běchu ſaßo dobreje myßle a hladachu ſe ſpodobanjom na kraßnu kupu Korfu.

Kraßny pſchiſtaw, wot jeneho ſtareho wobtwjerdženja ſakitany, měſto ßamo ſ zyle hinaſchimi twarjenjami, hacž je doma widžimy, wobdate wot ſelenych horow, poſkiczeſche wulkotny napohlad. Dokelž tudy khwilu ſaſtachmy, dha wuſtupich ſ nękotrymi puczowarjemi na kraj a my wopytachmy biſkopſku cyrkej, kaž tež tak mjenowanu eſplanadu a wukhadžachmy ßo potom po tamniſchich wuſkich haßach.

Wobydlerjo ßu ſ wjetſcha Grichojo, ſchtož je tež ſ jich draſty ſpoſnacž, pſchetož woni khodża w ſchěrokich kholowach, w pißanym khabacze a ſ čzerwjenym feßom na hłowje. — Jako mjeczor ſaßo wotjědžechmy, pocža wjedro ſaßo njemérne byczž a nóz dobra njebě.

Naſajtra 3. měrza bě pak lěpje, wjedro bě rjane a my mějachmy 11 gradow czopkoty. My jědžechmy nimo kupow Thiaki a Kefalonia, ſwjeßelichmy ßo nad kraßnym napohladom měſta Zante, wjeſechmy ßo dale pódlu brjoha grichiſkeho kraja, widžachmy Nawarin ſ bliſkoſcže, teho runja tež Modon a mějachmy khětro czichu nóz.

Jako ßobotu na kryw ſtupichmy, wuhladachmy kupu Kretu, wot ßłónczka wobßwěczenu. Bórſy potom pak pſchijědžechmy do ſchěrokeho ſrjedžnoſemſkeho morja a widžachmy jenož njebjo a wodu. Žołmy wyßoko dźěchu a nóz bě ſaßo hubjena.

Njedželu 5. měrza bě morjo dopołdnja doſcž njemérne, popołdnju pak ßo polěpſchowaſche. Jena jendželſka paroładž, ſ Alexandrije jědžaza, ßo pſchi nimojědženju ſ naſchej ſtrowjeſche. Jako bě ßo ßłónczko ſkhowało, wuhladachmy drje alexandriſki majak*) (Leuchtthurm), ale dokelž běſche hižom poſdże, njeběſche mózno do pſchiſtawa ſajěcž, a naſch kapitan bě nuſowany, zyku nóz pſched pſchiſtawom lavirowacž, to je tam a ßem jěždzicž. To pak ßo nam puczowarjam mało lubjeſche.

Póndželu rano w 5 hodžinach pſchijědže požadany egiptiſki lotſa**), a naſchu łódž ſbožomnje do pſchiſtawa (Hafen) dowjedže. Wyſche majaka wuhladachmy najpródzy Pompejowy ſtołp. Potom nam niſke egiptowſke brjohi pſched wocži ſtupichu, na to pokaſowachu ßo wobtwjerdženja měſta Alexandrije, dale hród egiptowſkeho měſtokrala a na druhej ſtronje zyły rjad pěknje natwarjenych wětrnikow. Bjes tym ſo to wſcho wobhladowachmy, běchmy do pſchiſtawa pſchijěli, w kotrymž ßo ſ łódžemi wſchitkich krajow mjerwjeſche. Kótwiza ßo dele puſchczi, egyptowſzy czołmikarjo wokoło łódže jěždżachu ſ tym wotpohlabanjom, ſo bychu naß na kraj pſchewjeſli, a czíſchczeńza na łódże ßo ſapoczinaſche, pſchetož kóždy chzyſche ju ſkerje lěpje wopuſchczicž. Puczowarjo ßo ſtorkachu a a tłoczachu a po ſkhodže dele mje nimale njeßechu, tak

*) Majaki ßu wyßoke tórmy na wěſtych měſtach mórſkeho brjoha, kotrychž najwyſchi wjerſchk je wulka latarnja, w kotrejž je w nozy mózne ßwětło ſaßwěczene, pſches kotrež ßo łódże pſched tym warnuja, ſo njebychu do brjóha abo do ſkały ſtorczíłe.

**) Lotſa mjenuje ßo tajki łodžnik, kiž mórſki puczˇ do jeneho pſchiſtawa abo po jenej mórſkej wuſczinje tak derje ſnaje, ſo móże łódž bjes wobſchkodženja pſchewjeſcž. Tak dołho hacž wón na łodži je, wón na njej roskaſuje, kak ma ßo jěcž.

ſo ßwojej ßamßnej noſy tu khwilu nakoźicź njemoźach. Cźi cźołmikarjo po ßwojim orientalſkim waſchnju wołachu kaź njembri, puczowarjo ßakrowachu a ſtonachu w ſtrachu wo źiwjenje a ſmachi, tak ſo tuto wuſtupjenje ſ kódźe bjes najnjelubośniſchi podawk pſchi puczowanju dźerźu.

Skónczńje ßedźach w cźołmje, hdyź teź hubjenje doſcź, a cźołmikaŕ mje bjes tymi kaź kheźe wyßokimi kódźemi nĕhdźe po 15 minutach k brjohu pſchiwjeſe. Tak do Afriki pſchijĕwſchi buchmy naprjódźy wot polizije witani, to rĕka, wona ßo ſa naſchimi poßami praſcheſche. Jako bĕchmy poliziſtow wotbyli, my złonikam do ruki panychmy, kotſiź mi pak, na mój maky waczok pohladawſchi, bjes ſadźĕwka nimo jicź dachu. — Pſchi pſchewjeſenju na kraj bĕchu ßo moji towarſchojo rospjerſchili a ja dyrbjach teho dla ßam hladacź, kak bych ßo pſches cźiſchcźeńźu w bliſkoſcźi pſchiſtawa pſchetłoczik. Pſchi tym trjechich pak na towarſcha Rittera, kotryź pak ßo bórſy ſ jenym złonikom do ſwady ſaplecźe. Duź ßebi ja jeneho woßka najach a pſchijĕchach po krótkim cźaßu do hoſcźeńźa „Peninſular a Oriental-hôtel“. Spomnjeny Ritter bĕ tam po druhim puczu na woju hiſchcźe prjedy mje pſchijeł a teź ſa mnje wobydlenje wobſtarał. To bĕ mi jara lubo, pſchetoź puczowarjo kotſiź ſa nami pſchiĥdźechu, mĕjachu nuſu a wobcźeźnoſcźe doſcź, prjedy hacź kmany pſchebytk namakachu.

(Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi ßerbſkej Bożej ßłużbje, kotraź ßo 2. njedźelu po ßw. Trojizy w Draźdźanach ſa evangelſkich Sſerbow wotdźerźa, mĕjeſche k. farař Domaſchka ſ Noßacźiz prĕdowanje, k. farař Imiſch ſ Hodźija dwĕ ſpowjednej ryczi. Spowjednych ludźi bĕſche 219.

S Budyſchina. W 5. wjeßnym wolbnym wokrjeßu bu kubleŕ Fahnauer ſ Bobolz ſ 1286 hłoßami ſa ſapoßłanza wuſwoleny. Hewak mĕjeſche ryczerkubleŕ Schenk 404, hrabja Lippe 118, kubleŕ Möſchler 117, hamtſki hetman ſe Salza a Lichtenau 40 hłoßow atd. — W 6. wjeßnym wokrjeßu je k. Fahnauer teź wuſwoleny a bĕſche wot 973 hłoßow 885 hłoßow dostał.

S Budyſchina. W 1. mĕſchcźanſkim wokrjeßu bu mĕſchcźanoſta Haberkorn w Źitawje, w 2. ſtatny ryczńik Petri w Budyſchinje a w 3. ryczńik Kretſchmar II. w Großenhainje wuſwoleny.

S Biſkopiz. W 7. wjeßnym wokrjeßu bu ryczeŕkubleŕ Päßler w Belmanezach wuſwoleny.

S Kamjeńźa. We 8. wokrjeßu, do kotrehoź teź rakeczańſki a kamjeńſki hamt ßłuſcha, je kubleŕ Beeg w Brĕſy (Wieſa) ſa ſapoßłanza wuſwoleny.

S Lubija. W 4. wjeßnym wolbym wokrjeßu, do kotrehoź teź lubijſki hamt ßłuſcha, je tudomny kubleŕ Hauffa ſa ſapoßłanza wuſwoleny.

Se Scźijez. Sſrjedu wjeczor w 11 hodźinach wudyri w broźni tudomneho kublerja Handrija Wicźaſa woheń a wotpalichu ßo jeho broźeń a hródźe, kaź teź hródźe, bróźeń, kolnja a pokoźza domſkich kublerja Jana Kſchiźanka. Wicźaſej ßo hewak 2 rjanaj młodaj konjej, 2 ßwini, 2 wobßadźenaj kołczej, 12 huß a wſchĕ kury ſpalichu.

S Warnołcźiz. Njedźelu 6. junija ſahe rano ßu ßo tudy Jawſchez domſke wotpalike.

Se Schcźeńźy. Wutoru pſched tydźenjom — 1. junija — mĕjachu w Schcźeńźy woßebje rjany ßwjedźeń, a dokelź je ßo wſchitkim pſchitomnym tak derje ſpodobał, dowolam ßebi, tudy cjeſcźenym cźitarjam nĕſchto wo nim wupowjedacź. Mĕjeſche tehdy mjenujzy k. wucźeŕ Birnich tam ßwój 25létny ſaſtojnſki jubilej. Hižom nĕkotre duhy prjedy bĕchu wjeßni ludźo wſchelke pſchihoty cźinili, wĕnzy pletli a rjane ſchtomiki a pleczeńźy pſchihotowali. Na ßwjedźeńſkim dnju rano buchu dwoje cźeßne wrota bliſko pſchi ſchuli ſtajene, a rjenje ſ wĕnzami a napißnami wudebjene. Wokoło dźeßaczich hodźinow ſhromadźichu ßo na knjeźim dworje ſchulſka a doroſcźena młodźina ſe ßwojimi ſtarſchimi, prjódkſtejicźerjo, kaź teź knjes reviſor, farař Golcź ſ Rakez a dwaj ßußodnaj wucźerjej. Wſchitzy ſeſtupachu ßo do pyſchneho cźaha a dźĕchu potom pod nawjedowanjom k. krajnoſtarſcheho Döringa nad Schcźeńźu k ſchuli. Tam wuſpĕwachu khĕrluſch cź. 789 „Ty wucźerjow hamt wuſtaji“ atd. na cźoź k. farař Golcź w nĕmſkej a ßerbſkej ryczi k. jubilarej wutrobny dźak wupraji ſa jeho dotalne ßwĕrne ſkutkowanje a pſchejeſche jemu Boże žohnowanje k jeho dalſchemu dźĕłu, a ſkónczńje wunjeße ßławu, k kotrejź ßo zyła ſhromadźiſna ſ wutrobu a wotſje pſchiſaukny. Teź k. ſchulſki kollator Döring wupraji wutrobny dźak a ſbożepſchecźe. Dźĕczi ſpĕwachu: „Rad Boha khwal, khwal jeho młoda ßyła.“ Nĕtk wuſtupi k. jubilar, jara hnuty, ſ dźakom ſa doſtate poczeſczowanje a ſ próſtwu k Bohu, ſo by mohł ßwój dźak ſe ſkutkom dopokaſowacź, ſkónczńje teź wón ßławu wunjeße. Saßo ßo ſpĕwaſche: „Wjeßekoſcź, kiź wjedźiwoſcź na ßwĕcźe nam dawa, je najrjeńſcha wjeßekoſcź“ atd. Wſchelke rjane, drohe a pyſchne dary buchu pſchepodate a to wot k. fararja, k. kollatora, ſchulſkich dźĕczi, młodych holzow a hólzow, wjele pſcheczelow atd.; widźachmy mjes druhim: „jedyn ſchwarzwaldſki ſcźĕnowy cźaßnik, jedyn ßlĕborny dybſacźny cźaßnik ſ rjecźaſkom, pyſchnu lampu, drohi khoſejſervice, pißnu pſchiprawu atd., jara wjele wĕnzow, mjes nimi teź jedyn ławrjenzowy. — Schulſke dźĕczi doſtachu załty a piwo. Popołdnju pſchiĥdźechu do ſchule 11 wucźerjo ſ bliźſcheje a dalſcheje wokolnoſcźe, ſe ßwojimi knjenimi mandźelſkimi a ſpĕwachu ſchtyrihłóßnje tón khĕrluſchk: „Mje njewopuſchcź“ atd. a pſchepodachu k. jubilarej drohi cźaßnikowy rjecźaß, pſchi cźimź k. wucźeŕ Pilop ſ Lejna na podeńdźenja ſańdźenych 25 lĕt ſpomni, Boże bohate žohnowanje woßebje

wuſběhujo. Mjes tym běſchtaj tež wyßozy doſtojny knjes ſuperintendent Karraß ſ Wojerez a k. farař Bergan ſe Sdžar pſchijěłoj a ſe ßwojim pſchijěſdom wſchitkich wulzy ſwjeßelikoj. Knjes ſuperintendent poſtrowi k. jubilara ſ jadrapołnej ryczu a wupraji jemu džak ſchulſkeje wyſchnoſcze, ſpomni tež na to, ſo dołhi czaß ßamón faſtojnika njeßławi, ale to, ſchtož je we nim wužitneho dokonjał. — Saßo běchu ßo ſchulſke džěczi nuts namałałe a ſawjeßelichu ßo ſe ſpěwom a wſchelkimi pěknimi hrajemi. Zuſe hoſcze woſtachu we wjeßełej bjeßadze hacz do póſneho wjeczora. — „1. junij 1869“ woſtanje ſa k. jubilara wěſcze pſchezo rjane ßłowo! J.

S Bukez. Dokelž běſche łonſche lěto ſatraſchny wichor tež naſchu rjanu daloko widzenu wěžu (tórm) khětro wobſchkodźił, dha cyrkwinſke prjódkſtejerſtwo lětſa wobſankny, tu ßamu na wobſchěrniſche waſchnje wuporjedźecź dacź. Sandźeny tydzeń pjatk buchu teho dla ſ wjeŕſchka wěże hwězda, kula a khorhoj w krótkim czaßu ſbožomnje dele wſate, ſo bychu ßo poſkoczike a ſ džěła tež porjedźike. Kula wot kopra a ſ nutſka próſna, wopſchima w wobßahu (Umfang) nimale póttſecza łohcza, khoroj pak je tſi łohcze dołha. W kuli namałachu ßo wſchelałe pißma wot prjedawſchich porjedźenjow wěże a wobſtejenjach tehdomniſchich czaßow; te ßame budża potom pſchi powyſchenju kule ſaßo do njeje położene a tež ſaßo nowe, wobſtejenje naſcheho czaßa wopſchijaze ßobu pſchipołożene. Tež ßo namałachu w kuli wſchitke družiny pjenjes wot twarjenja wěże hacz do pſchitomneho czaßa. Wo powyſchenju poſkoczaneje a wuporjedźaneje kule, khorhoje a hwězdy w ßwojim czaßu daliſchu rosprawu podamy. W.

S Noweje Wßy pola Klukſcha. Runjež kózde naléczo naß ſe wſchelkimi khoroſczemi domapyta, dha tola ſkoro hiſchcze tak ſlě byko njeje, kaž lětſa. Mjenujzy druhe lěta běchu pſchezo jenoż nékotſi wot runje knjeżazeje khoroſcze ſapſchijeczi a lětſa ßu to nimale wſchitke džěczi, ſchuliſke a mjeńſche, kotrež na jachleńz (= Keuchhuſten) żałoſtnje wuſteja. — W bliſkej Kißliży pak ßu jětra hižom wot jutrow ßem tu a tamnu ßwójbu wopytałe, tola hałe jedyn ßmjertny wopor żadałe. Schczćpjeni a njeſchczćpjeni jenak czerpja. — Kaž ßo ſda, ßo tónle njeluby hóſcz tež do Połpizy ſaßydlicź pyta. (Kißliza a Połpiza je mjenujzy jeno pſches Sprewju dźělena.) II.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Njewěſch dha pak niczo powjedacź, Motßo!

Mots Tunka. O haj. — Pſched nékotrym czaßom pſchińdże jedyn mkody cźłowjek k jenemu knjeſej a chżyſche ßo pola njeho ſa ßłużobnika pſchiſtajicź. Tón knjes ßo jeho praſcheſche, kak ſtary wón je, na czoż tón mudry cźłowjeczk wotmołwi: „Ja ßym 16 lět, hdyž pak njebudźich jene zyłe kéto khory poonk, dha bych nětko 17 lět ſtary byk.

H. D. Nó, dha chzu cźi ja tež néſchto powjedacź. Jedyn měſchczan, kiž mějeſche ßylnu brodu, powjedaſche wóndanjo ßwojim ſnatym, ſo je ßo wotmołowacź dał a ſo je jeho tón moleŕ tak derje trjechił, ſo dyrbi wón ßwojomu wobraſej kóżdy tſeczi dżeń tež brodu truhacź.

Dale: Jedyn ſchuleŕ bě junu poſdże do ſchule pſchiſchoł. Jako ßo jeho potom wucżeŕ praſcheſche, cżoho dla je ßo tak dołho komdźił, wotmołwi tón hólczej: „Ach, pomyßlicze ßebi jenoż knjes wucżerjo, baczon bě k nam pſchiſchoł a nam małeho hólza do domu pſchinjeßł. Nan běſche do drjewa wujéł, ale k dobremu ſbożu bě tola naſcha macź doma.

M. T. Wóndanjo bě jedyn muż wumrjeł, kiž bě 106 lět ſtary. Jako ßo ludźo na tym dźiwachu, rékny jena żona: „Ale ſchto je na tym ſpodźiwne, hdy budźiſche mój dźěd njewumrjeł, dha by nětko 124 lět ſtary był.

Cyrkwinske powjeſće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Johanna Ida, Korle Bohuwěra Pilaka, wobydlerja, dź. — Korla Ernſt, Bohußkawa Horaka, pohonczja, ß.

Michałska cyrkej: Jan Bohuwěr, Jana Kocha, wulkoſahrodnika w Brěſowje, ß. — Marja Emilia, Eduarda Hermanna Paula, maſchiniſta w Dobrnſchi, dź. — Jan Emil, n. ß. pod hrodom. — Ernſt Handrij Moritz, Handrija Peſchela, khěżerja na Židowje, ß. — Marja Liddy, Ernſta Alberta, kbobukarjo pod hródom, dź.

Zemrjeći:

Dżeń 20. meje: Jan Janaſch, wobydleŕ na Židowje, 68 l. 9 m. 17 d. — 21., Auguſt Immanuel Liſchnja, wobydleŕ na Židowje, 36 l. 8 m. — Madlena rodź. Wawrikez, Jana Rady, khěżkarja w Jeńkezach, ſawoſtajena wudowa w Delnej Kinje, 79 l. 9 m. 2 d. — 22., Amalia Thereſia, Jana Bohuwěra Mörby, kublerja w Cżemjerizach, dź., 17 d. — 23., Jana Cżornakowa, wobydleŕka w Delnej Kinje, 58 l. 8 m. 17 d. — 24., Jan Sswora, ſchewz w Hrubjelcźizach, 68 l. — 25., Jan Auguſt, n. ß. w Makym Wjelkowje, 18 d. — Jan Korla Auguſt, n. ß. w Sajdowje, 3 n. — Pětr Pawoł, Auguſta Rjeka, wobydlerja, dwojniſki ßyn. — 26., Hana Amalia, n. dź. na Židowje, 5 l. 8 m. — Bjedrich Wylem Kſchiżank, měſchczan a khěżeŕ, 48 lět 8 m. — 27., Hańża, njebo Jakuba Cżocha, żiwnoſczerja w Pancźizach ſawoſtajena wudowa 57 l. 3 m. — Michał Lipka, kubleŕ-wumjeńkaŕ w Hornej Kinje, 65. lět 1 m. 5 d. — 29., Jan Auguſt Wicżas, khěżeŕ a poleŕ na Židowje, 46 l. 7 m. 15 d. — Amalija Flavia, n. dź. na Židowje 4 m. 23 d. — 31., Hana Auguſta Jana Bohuwěra Donatha, krawza, mandźelſka, 32 l. 4. m. — 1. junija: Jan Ernſt, Jana Auguſta Libſche, ſahrodnika w Sskonej Borſchczi, ß., 4 l. 10. m. mjenje 8 dnjow. — 2., Marja Amalia, Jana Bohuwěra Mörby, kublerja w Cżemjerizach, mandźelſka, 22 l. 7 m.

Wosjewjenje.

Podpißane towarſtwo dawola ßebi ſ tutym k nawjedźenju dacź, ſo je wot njeho po wotſtupjenju knjeſa **Juliusa Geyera** **pſchekupz knjes Otto Wollmann w Budyſchinje** agenturu ſa Budyſchin a wokolnoſcź pſchepodatu doſtał.

K wobſtaranju ſawěſczenjow pſche wohnjowu ſchkodu ßo teho dla knjes **Wollmann** najlěpje porucźa.

W Lipſku, w juniju 1869. **Lipſke woheńſawěſczaze towarſtwo.**

Phil. Mainoni.

Na prjódkſtejaze wosjewjenje dźiwajo porucźa podpißany

lipſke woheńſawěſczaze towarſtwo

ſałożene w lěcźe 1819

k horjebranju ſawěſczenjow mobiliara wſchitkich druźinow, tworow, maſchinow a ratarſkich pſchedmjetow po prämijach, kotrež w naſtupanju tunjoſcze ſady prämijow druhich ſprawnych towarſtwow njeſteja a pſchi kotrychž ſawěſczeny **ženje niczo dopłaczowacź njetrjeba.** Pſchi do prědka płaczenju ſchtyrilětneje prämije je 5. **lěto darmo,** pſchi do prědka płaczenju ſchěſczilětneje prämije je 7. lěto darmo a doſtanje ſawěſczeny 10 procentow rabatta.

K ßobudźělenju kóždeho bliſcheho wukładowanja je podpißany rad hotowy. Wuměnjenja a ſawěſczeńſke formulary ßo darmo dadźa.

W Budyſchinje, 4. junija 1869. **Otto Wollmann**

agent lipſkeho woheńſawěſczazeho towarſtwa.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczišnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacź dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w boſczeńzu k ſłotej hwěſdźe méjeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy čźo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe,
ſ napſchecźa k. konditarja Donatha.

Khěža na pſchedań w Budyſchinje.

Jena khěža ſ 5 ſtwami, komorami, drjewjenczkami, ſ hródźu na 2 kruwje a ſ dwěmaj łubjomaj, kaž też ſ rjanej ßołotowej ſahrodu je ſa 2700 tolar na pſchedań. 1000 tl. hypothekſkich pjenjes móže ßo ßobu horjewſacź, 1000 tl. ma ßo ſapłaczicź a 700 tl. móže ſtejo woſtacź hacź do 1. januara 1872.

Wſcho dalſche je naſhonicź na kamjentej haßy čźo. 580 pola wobßedźerja **Jana Mikanje.**

Khěža na pſchedań.

Nětko hiſchcze zyle dobry dwajſchoßowy, maßiwnje twarjeny ſchulſki dom w Komorowje pola Rakez, ſ rjanej k njemu łkuſchazej ßołotowej ſahrodu a ſa kóždeho rjemjeßnika ßo jara derje hodźazy, woßebje dokelž w Komorowje rjemjeßnizy pobrachuja, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Wſcho dalſche wukaże **Schibak,**

gmejnſki prjódkſtejer tam.

Wschě druźiny molerſkich a murjerſkich barbow,

ßuche a ſ wolijom, jaßny derje ſkhnějazy **lanowolijowy firniß, berußteinowe, kopalowe, damarſke a ſpirituoſowe laki**, franzowſki a němſki **terpentinowy wolij**, wſchelake druźiny **klija, lakirſke, wolijobaróne, molerſke a ſignirſke pinſle** we wſchitkich cźißkach, jendźelſki **naroſſchmirgel, ſchmirglowu** a **kſcheßadło-papjeru** we wſchěch cźißkach porucźa po tunich płaćźiſnach

J. G. F. Niecksch.

Tſěſchne a ponožkowe zyhle, gogolinſki kalk

porucźa **H. Grieshammer**
ſe ſkładom na dwórniſchcźu.

Epileptiſke widliſchcźa (padazu khoroſcź) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Hiſchcźe žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcźe dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcźežnoſcźe bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Nowe delnjołużiſke knihi.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dóſtacź:

J. F. Teſchnaŕa pratkarſke knigły na evangelije zekego lěta. Wjaſ. 1 tol. 15 nßl.; ſe ſpinkami 1 tol. 20 nßl.

Wóßym žaßet duchownych kjarližow ſa ſchulſkimi regulativami. Pſchekoź. wot J. F. Teſchnaŕa; (němſzy a ßerbſzy). Wjaſ. 5 nßl.

— — teßame jeno ßerbſzy, wjaſ. 4 nßl.

Murjerſke a ſtwinomolerſke barby

firniß, blajwajß, wſchelake druźiny laka, terpentinowy wolij a t. d.

porucźa **David Berger.**

Nowe poßleſchcźowe pjerje,

jara rjane, bjes procha a tunje, kaž tež

poßleſchcźa

pſchedawa najtuniſcho
wudowa **Frödowa** na rybowej haßy cźo. 858.

2 konjazeju wotroczkow, kotrajž palenzpiczu poddataj njejſtaj, a **2 dźowzy** pyty ryczerkubło w Porſchizach.

4—5 dźěłaczerjow ſe žonami moža na žnjach dźěło w akkordże dóſtacź na ryczerkuble w Porſchizach.

Mißionſka hodźina we Wulkim Wjelkowje.

Dźiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje, dali Boh — jutſje 13. junija w ſchuli w Wulkim Wjelkowje mißionſku hodźinu. Duž ßo ſ tutym wſchitzy pſchecźeljo a pſchecźelnizy mißionſtwa, woßebje pak wſchitke ßobuſtawy naſcheho towarſtwa wutrobnje proſcha, ßo jutſje po nyſchporje, popołnju w tſjoch tam bohacze nuts namykacź.

Pětr Młónk, pißmawjedźer.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dóſtacź:

Predigt bei Gelegenheit der erſten Generalverſammlung des Hauptvereins für innere Miſſion der evang. luth. Kirche in Sachſen gehalten am 21. Juli 1868 in der Kirche zu Neuſtadt-Dresden von Dr. F. Ahlfeld, nebſt Bericht, erſtattet von Dr. L. B. Rüling. 4 nßl.

Die evangeliſch lutheriſche Diakoniſſen-Anſtalt zu Dresden 1844—1869. 5 nßl.

Spomnjeny wuſtaw ſa hojenje khorych a ſa ſnutskomne mißionſtwo ßwjecźeſche pſched krótkim cźaßom 25lětny jubilaeum ßwojeho ſkutkowanja. K dopomnjeczu na to je tuta knižka wuſchła. W njej je ſapočatk, pſchibjeranje a nětcźiſche wobſtejenje tuteho wuſtawa dróbnje wopißane a ſ wjele rjanymi wobraſami pſched woczi ſtajene.

Bausteine. Blätter für innere Miſſion in Sachſen.

Wot tuteho cźaßopißa ßo w bliźſchich dnjach druhi lětnik ſapocźnje a je teho dla nětko runje najlěpſcha ſtkadnoſcź ßebi ton ßamy ſkaſacź. Kóždy měßaz jene cźißko wuńdże, półlětna płaćźißna je 10 nßl. Cźißka na pokaſanje ßu pola naju wupokoźene. **Smoler & Pech.**

Woſſewjenje.

So ma ßo wot dźenßa pſchedawanje kattuna, wołmjanych a połwołmjanych rubiſchcźow, kaž tež hotowych koſchlow, wſchelakich žonſkich khapow, wſchelakeho mohaira a cźorneho banta pſched ſchulerſkimi wrotami cźo. 437 w khlamach, a ßobotu, kaž dotal, w budźe, to ßo ſ tutym najpodwolniſcho woſſewjuje.

H. Hauffe.

Dźěcźaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich druźinow po najtuniſchich płaćźiſnach podpißany porucźa. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedźa wón woſyczki a t. d.

Na Židowje. **M. A. Bartuſch,**
korbarſki miſchtr.

Hróch k wußyczu,
Woku k wußyczu,
hobrſki kołodźij,
hejduſchku

w ſnatej najlěpſchej dobrocze porucźa najtuniſcho

Otto Wollmann
žitna a produktowa pſchekupniza.

Aukzia ßłanja.

W khroſczańſkim reviru we wotdźělenju „pſchi khróſczańſko-wulkodubrawſkim puczu“ budźe ßo blížſchu póndźelu 14. junija rano wot 9 hodźinow něhdźe

100 loßow rjaneho kopanſkeho ßłanja

pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, ſa hotowe pjenjesy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

W Minakale 10. junija 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.
O. Liebuſch.

Aukzia.

W dworje knježeho fórbarka w Trupinje pola Rakez budźe ßo

ſchtwórtk 24. junija t. l.

rano wot 9 hodźinow wulka dźělba hoſpodarſkeho gratu, jako wſchelake woſy, płuhi, bróny, rjeblisna, rjeczasy, koßy, rjemjeßniſki grat, jedyn ſchrótowy młyn, jena žitocziſczaza maſchina, jena decimalna waha a wſchelake druhe hoſpodarſke pſchedmjety na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

W Rakezach, 10. junija 1869.

Hoſpodarſki hamt.

Pſchedawanje

leżomnoſcze w Konjezach pola Porſchiz.

Ssrjedu, 16. junija t. l. popołdnju w 2 hodźinomaj budźe ßo na połburſkim prjedawſchim Wehliz, nětko pak k. Stephanej a k. Dittrichej ßłuſchazym kuble w Konjezach pola Porſchiz, w jenotliwych parzellach wotdźělomna tſeczina **połow** a **woßebnych łukow** a potom

to **reſtkubło** ſ inventarom pſches podpißaneho pſchedawacz, k czemuż njech ßo na kupjenje ſmyßleni na ſpomnjene kubło ſeńcz chżyli.

W Budyſchinje, 9. junija 1869.

Franz, wobłhodny agent.

Lotteria.

Blížſchu póndźelu jako 24. junija ſapoczńje ßo czehnjenje prěnjeje klaßy 76. kral. ſakſk. krajneje lotterije kotrejež nowy plan je jara wužitnje pſcheměnjeny a ßo k njej ſ loßami w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ napodwolniſcho poruczam.

Tych ßamych pſcheczełow, kotrymž ßym k tutej klaßy jedyn lóß pſchipoßłał a kotſiž pſcheczíwo mojemu wotczakowanju tuton lóß hracz nochzedza, proſchu wutrobnje mi tón ßamy hiſchcze pſched czehnjenjom tuteje klaßy na moje khóſty dobroczíwje ſaßo poßłacz, ſo bych jón dale pſchedacz mohł.

W Budyſchinje, 10. junija 1869.

C. F. Jäger ſen.
na ſwonknej lawſkej haßy czo. 801.

We Woſporku je jena khěża ſ 5 fórzami pola hnydom ſe ßwobodnej ruki na pſchedań a może 500 toler kupnych pjenes na njej hypothariſzy ſtejo woſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz pola Simona w Lětonju czo. 10.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Sslědowaze ſ napalenym czíßkom a ſ mjenom „Semig“ dwójzy woſnjamjenjene, ſe żeleſom wobbite měry, ßu ßo pſched něktorym czaßu w tudomnej ßolpſchedawarni w radnej khěži na mjaßowym torhoſchczu wupoczíke, njejßu ßo pak hacz dotal ßaßo pſchinjeßke, a to:

měrzy (hachtle) czo. 2. 3. 5. 6. 7. 15. 16. 22. 24. 25. 29. 52. 57. 64. 72. 80. 86 a 90.
maſki czo. 4. 14. 15. 18. 22. 31. 36. 55. 68. 69. 72. 75. 80. 82. 85. 86 a 90.
połmaſki czo. 4. 7. 8. 11. 21.
¼maſki czo. 1. 25. 29. 30.

Tón, kiž k ſaßodoſtaczu tuthych měrow pomha, w ſpomnjenej ßolpſchedawarni dobre myto doſtanje.

W Budyſchinje, 12. junija 1869.

Khoſej punt po 58 hacz 120 np.
zokor = = 36 = 60 np.
ſyrop = = 14 = 36 np.
rajß = = 17 = 30 np.

běłe a czerwjene wina, bleſchu po 10 nßl., firniß, terpentinowy wolij, wolijojte barby, lak, cigarry, tobaki, palenzy ßłodke a cziſte w zhłym a w jenotliwym najtuniſcho poruczа

J. T. Schulze
na ſnutſknej lawſkej haßy 121/60.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra **wopokaſała** poruczа ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

Łužičan čo. 6

pozdźišo wundźe, dokelž je k. redaktor khory.

S. & P.

Sprawna holza móże ßłužbu doſtacz na haueſteinſkej haßy czo. 124.

Kedźbu!

Jutſje njedźelu 13. junija kulenje wo kołbaßy w Drożdźinu.

Sańdźenu ßrjedu wječzor wumrje po króткej khoroſczi w żiwej wěrje do ßwojeho lubeho Sbóżnika moja luba mandźelſka **Hana Młónkowa** rodż. Bundesmannez, 69 lět 3 měßazy ſtara a budźe jeje wotemrjete czěło jutſje 3. njedźelu po ßwj. Tr. khłódnej ſemi pſchepodate.

W Dźiwoczízach, 10. junija 1869.

Pětr Młónk.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 25. — 19. junija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S wjeßneho wolbneho wokrjeßa. S Porschiz. Se Sczijez. S Bjedrichez. S Běřeje — Hanß Depla a Mots Tunka. — Pschilopk. — Nawěschtnik.

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na tsecze schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
12. junija 1869.

Dowoz: 8245 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	5	20	—	5	10	—	5	25	—	5	15	—
Rožka	4	17	5	4	12	5	4	15	—	—	—	—
Jeczmjeń	3	25	—	3	20	—	3	25	—	—	—	—
Wowß	2	25	—	2	20	—	2	25	—	2	22	5
Hróch	5	20	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	25	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	25	—	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 20 nßl.
pscheńza 62—74 tl., rožka 50—59 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 11 tl. 25 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. dróžschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 17. junija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 82½ (16 nßl. 5 np.)

Najnowsche.

Madrid, 17. junija. Ssejm je wczera se 193 hłoßami pschecziwo 45 marschalej Serranej regentstwo porucził.

Sakſka. Do Draždżan je 10. junija ſwudowjena bajerſka kralowa pſchijéła, ſo by kralowſku ßwójbu w Pilnizach wopytała. Wot tam je ßo wona 12. junija do Fiſchbacha w Schleſynſkej podała.

Knihikupz C. Tauchnitz w Lipſku je tamniſchemu městu 20,000 toleŕ k temu darił, ſo bychu ßo wot tutych pjenjes ſtrowe wobydlenja ſa pißmikiſtajerjow a pißmikilijerjow natwariłe.

W Bärenſteinje pola Anaberga a w tamniſchej wokolnoſczi je 11. junija ßněh ßylnje ſchoł.

W Nieder-Nemersdorfje je ßo 13. junija wjeczor brożeń a kolnja kublerja Heinricha wotpaliła a 8. junija je błyſk do ramjenjowſkeho wětrnika dyrił a jeho grat trochu wobſchkodźił.

Sandżenu póndżelu běchu tſjo hólzy na dróſy do Dölzſchena pola Draždżan a ſchczipachu tam ſkradzu mlſchnje. Wſchitkjomu najeŕ jim pak na ſtéju pſchińdże a woni czekachu. Pſchi běżenju pak na to njekedźbowachu, ſo je pſched nimi hłubina, něhdże 30 kohrzi hłuboka. Duž wſchitzy tſjo do njeje panychu: jedyn bě ßo jenoż trochu wobodrjeł, tón druhi je pak ßylnje wobſchkodżeny a tón tſeczi bě ßebi wobej nohi ſlemik.

Prußy. Kral je ßwoje puczowanje nastupił a 13. junija wjeczor ſ Bismarkom do Hanovera pſchijéł. Na dwórniſchczu jeho prjódſtejerjo kralowſkich a měſchczanſkich ſaſtojnſtwow witachu a lud jeho pſcheczelniwje ſtrowjeſche. Město bě ſ khorhojemi pruſkich a połnóżnoněmſkich barbow wupyſchene. S Hannovera kral dale puczowaſche a pſchijéżdże 15. junija dopołdnja do města Bremena, hdżeż jeho radni knježa na dwórniſchczu witachu a jemu lud ßylnje ßkawu wołaſche. Potom poda ßo kral do domu wyſcheho měſchczanoſty, hdżeż bě wobydlenje ſa njeho pſchihotowane. Tam da ßebi wón wſchitkich radnych knježich prjódkſtajicz.

Poſdżiſcho poda ßo kral do Bremerhavena, kotreż město bě też rjenje wupyſchene, poſtupi na jenu kódź, hdżeż bě jemu hoſczina pſchihotowana a wróczi ßo w 4 hodżinach ſaßo do Bremena.

Pruſki krónprynz a jeho knjeni mandżelſka běſchtaj ßo 12. junija do Altenburga podałoj, ſo byſchtaj tam hoſczej bykoj na kwaßu altenburgſkeje prynzeßyny Marje a ſchwarzburgſko-ſondershauſenſkeho herbſkeho prynza Korle. Wot tam pſchijédżeſchtaj wonaj 14. junija do Wittenberga, hdżeż tamniſchu wuſtajeńzu něhdże dwě hodżinje wobhladowaſchtaj a ßo potom popołdnju w 4 hodżinach na dompucz podaſchtaj.

W Barlinje w tu khwilu němſki zkonſki parlament wuradżuje a jednaſche ſandżeny tydżeń bjes druhim wo pſcheměnjenje zka na żeleſo a zokor. Zkonſka rada chże jemu pjeża dawk na tobak do wuradżowanja dacz, tola ßo ſda, ſo jón parlament ſa dobry njeſpoſnaje.

Awſtria. Jako ßo wóndanjo nětkotſi cżéżzy wobydlerjo ſ zwiczińſkeho tabora do města Noweje Pak wróczachu, buchu w jenej němſkej woży wot tamniſchich němſkich wobydlerjow nadpadnjeni a czi ſ tamjenjemi do nich mjetachu. Czechojo ßo pak njebojachu, ale jeneho nadpadowarja doßahnychu a do Noweje Paki ßobu wſachu, hdżeż jeho bórſy ßudniſtwu pſchepodachu.

W Praſy w nozy k 11. junija bliſko twarjenja poliżajſkeje direkzije jena petarda roſlecża a bu wot jeje wuſka wjele wokolnych woknowych ſchkleńzow rosrażenych. — Polizia je temu, kiž teho wußlédżi, kotryż je tule petardu wutſélił, 1000 ſchéßnakow myta ßłubika, ale hacz runje ßu po ſkradżnym wudawanju wjele ludzi do pſchepytanja wſali, dha ſda ßo tola, ſo teho pſcheſtupnika wußlédżili njeßu. Pſchi tym ßu pak jenu druhu wéż wußlédżili, mjenujzy jenu potajnu knihiczińſchczerńju a to pola jeneho wěſteho Körbera, pola kotrehoż też pjeża polowu a tſélby namakachu. Körbera a nětkotrych druhich ßu ßadżili, ale hacz ßu woni ſ tej petardu też něſchto czinicz měli, to njeje hiſchcze jnate.

We Lwowje (w Galizyſkej) bu wóndanjo wulka ludowa ſhromadżiſna wotdżerżana, w kotreż bu to měnjenje wuprajene, ſo galizyſzy ſapoßkanzy wjazy na winſki ßejm hicz njeßměli, dokelż by to jenoż ja Galizyju ſchkódne było.

Linzſki biſkop Rüdiger, kotryż nowe ſakony, w naſtupanju nětkotrych zyrkwinſkich należnoſczach na winſkim ßejmje wujednane, ſa dobre ſpoſnacz nochże, ale ßo hiſchcze pſchezo tak mjenowaneho konkordata dżerżi, je teho dla wobſtorżeny a budże jeho pſcheſtupjenje wot tamniſcheho pſchißażneho ßuda ßudżene.

Rußowſka. Khéżor Alexander je na napraſchowanje wotmolwił, ſo budże jemu ſpodobue, hdyż jeho egiptowſki městokral wopyta. Duž chże tutón woßrjedża méßaza auguſta na połkupu Krym pſchijécz a khéżora wopytacz, kiž budże tam tehdy na ßwojim létnim hrodże Livadiji pſchebywacz.

Franzowſka. Po ſkónczeuych wolbach ßu w Pariſu pjecz wjeczorow ſa ßobu wulku haru hnali. Jako prénſche powjeſczе w tajkim naſtupanju ſ Pariſa pſchińdżechu, ſdaſche ßo, ſo je tam nékajka revoluzia wudyrika, ale bórſy pißachu, ſo temu tak njeje; pſchetóż kóżdy wjeczor poczachu najprjódzy wuczomnizy a njekmani mkodźi ludżo harowacz a poſdżiſcho ßo jim wſchelaki njerodny, proſcherſki a paduſchny lud pſchiwda. Wot pſchiſtojnych ludzi ßo nichtón na tej harje wobdżélił njeje: ani dżéżaczerjo, ani ſtudentojo, ani rjemjeßnizy a měſchczenjo nochzychu niczo wo tym wjedżecz a duž bě poliziſtam lohko, ſbéżkarjow kożdy ras ſ pukami ſaßo roſehnacz. So je ßnadż pſchi tym też nékotryżkuliż pſchihladowar, kotrychż běſche kóżdy wjeczor jara wjele, něſchto wobliſnył, to drje je lohko możno.

Puczowanje do Egiptowskeje
w lěcze 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokraczowanje.)

Jaka běch w hosczeńzu swoje smachi wotedak, wobhladowach zebi město Alexandriju, kotrež ma w tu khwilu něhdze 80,000 wobydlerjow. Do tamnischeho pschistawa kózde léto psches 2000 kódzow pschijédze. Wyschе wjele Europiskich, kiž so tam Frankojo mjenuja, běchu tam wosebje Grichojo, Arabiszy, židzi, Berberjo, Turkojo, Syriszy, Albanesojo, Armeniszy a Koptojo, a hewak tež tójschto murow.

Popołdnju 6. měrza symych so na wóßka a jěchach k Pompejowemu stołpej, kiž k pokodnju s wonka města steji. Wón je něhdze 50 łokczi wyßoki a to s jeneho jeniczkeho krucha czerwjenojteho granita. S hórki, na kotrejž spomnjeny stołp steji, je město a pschistaw derje widzecz. Potom wopytachmoj nutskhód do katakombow (to je, starych podsemskich pohrjebnischczow) a napośledk wobhladachmoj zebi wobaj obeliskaj (wyßokaj kónczojtaj stołpikaj), jehle Kleopatry pomjenowanaj. Jedyn obelisk hischcze runje horje steji, druhi je s pěskom khětro saßypany.

Mój pschińdzechmoj jara muczнaj do hosczeńza, dachmój zebi wjeczeŕ derje zkodzecz a so sahe lehnychmoj. Kózdy měješe wulki a dołhi divan (kanapej) sa łožo, a hacz runje bě tutón jenoz twjerdze polstrowany, dha běsche nam tola lubschi, dyžli łožo we łódzi, dokelž mózješe jedyn tola s najmjeńscha s měrom leżecz. Jenoz to bě njelubosne, so wulke myschе sady tapetow haru czinjachu, a so łožo zane sawěschki njemějesche, kotrež bychu muchi a kuntwory wotdzerżake.

Nóz bu pak pschětrata. Nasajtra sapłaczich w hosczeńzu jedym napoleond'or (5 toleŕ 10 nßl.) sa bydlenje a jěsczi, a dach so potom na dwórnischczo dowjesczi. Po wjele czischczenju dostach město w jenym wosu druheje rjadomnje a dyrbjach potom hischcze zyku hodzinu na wotjédzenje czakacz; pschetoz kaž we wschěm, tak zebi ludzo naranschich krajow tež na żelesniży khwile bjeru. Tuta żelesniza so na lěwym brjohu mahmudiskeho kanala sapoczina a czehnje so bjes tymle kanalom a mareotiskim jězorom k krótkemu ranju psches wulku, s rjanymi polemi a hrósnymi hlinjanymi wßami pokrytu dolinu tak mjenowaneho „delta"*) hacz k rěży Nilej. Wona dze psches město Damanhur a czehnje so hacz k lěwemu brjohu wulkeje — tak mjenowaneje rosettskeje — wotnohi Nila pola Kafe-Sejata. Po żelesnym mosczе pschekroczi wona tamnischu Nilowu wotnohu a wjedze w runej czarje do Tanty. To je město, kotrež je psches swoje wulke hermanki derje znate. Wot tam wjese so jedyn k krótkemu ranju, jědze pola Benhi nimo jeneho rjaneho hrodu semrjeteho městokrala, pschekroczi druhu — tak mjenowanu damiettsku — wotnohu reki Nila a pschijédze po 6hodzinskim wjesenju do egiptowskeho khowneho města „Kairo". Zyka żelesniza wot Alexandrije hacz do Kaira po samej lutej runinje dze a schěny leża na żelesnych, do haczenjow sapuschczenych a se żelesnymi kijemi bjes sobu sjenoczenych schklach. Wobkedźborjow żelesnizy tam zanych nimaja a schafnarjo su Europiszy, kiž pak zanu wosebnu drastu nimaja, czohoż dla so psched druhimi ludźimi njewusnamjenjuja, a su czežko rosesnacz.

Hižom pschi wjesenju a dołho psched Kairom běch hižom někotre rasy na pyramidy pohladak, kotrež so mi na kamjeńtne hory podobne sdachu. Na lěwizu a prawizu běchu njewulke kamjenojte a pěßaczne hory w njedalokej puszinje widzeez.

Popołdnju wokoło 4 hodzinow wjesech so ja tsjomi druhimi puczowarjemi w dwajpschěznym wosu zedżo, do Kaira, tuteho města starodawnych kalifow (arabiskich wjerchow) a namakach w hosczeńzu „k Nilej" swoju hospodu. Sbytk tuteho dnja ja doma wostach a s wothladanjom a wokschewjenjom mojeho czěka pschecżinich.

(Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu tydzenja, 9. junija, měješe budyske provinzialne towarstwo sa snutskomne mißionstwo w sali tudomneho hosczeńza k skotej krónje swoju generalnu shromadzisnu. K tej samej běsche wjele Sserbow wosebje s delneje strony sakskeje Łužizy, kaž tež tójschto kk. serbskich duchownych pschischko, mjenujzy kk. fararjo Domaschka s Nosaczicz, Ebert s Hrodzischcza, Golcz s Rakez, Imisch s Hodzija, Jencz s Palowa, Kordina s Minakala, Marczka s Wosporka, Rychtaŕ s Kotez, Ssykora se Ssmělneje, kapłan Taffla s Njeßwaczidła a faraŕ Wanak s Wosłinka. Hewak běschtaj tež dwaj serbskaj fararjej s pruskeje Łužizy pschischkoj, mjenujzy k. faraŕ Bergan s Wulkich Sdzar a k. faraŕ Ryczeŕ s Delneho Wujesda.

Shromadzisna bu wotewrjena se shromadnym wuspěwanjom jeneho khěrluscha, kaž tež s czitanjom s biblije (Luk. 14, 21—23) a s nutrnej modlitwu wot k. fararja Imischo. Na to dzerżesche k. baron se Schönberg-Bibran jako pschedßyda towarstwa pschisprawnu ryez, po kotrejž k. farar Imisch lětnu rosprawu wo skutkowanju towarstwa prjódkczitasche, k czemuż k. faraŕ Thomas s Wopakeje spomnjenje na tamnischu spomoznu khězu pschisankny a k. primarius Kuhn s Budyschina na hospodu „domisna", tudy sakozomnu, spomni. Potom czitachu so wot k. pschedßyby wustawki towarstwa a buchu jenohłósnje pschi-

*) Delta je po prawym grichiski pißmik d (Δ) a po nim mjenuje so wosebje polnózny dźěl Egiptowskeje bjes woběmaj wotnohoma Nila, dokelž je tutón kuch kraja na tajke „delta," podobny.

jate. Knjes farař Domaschka staji namjet, so by žo też lětsa sažo žwjedžeń sa snutskomne mišionstwo wotdžerżak a bu jeho namjet sa dobry sposnaty. Na to dżerżesche rektor budyskeho gymnasija, k. profesżor Dr. Palm jara sajimawu ryčž wo sastaranju khudžiny w starym Romje a w najprěnschich čžažach kscheščžijanstwa, a pokkadnik towarstwa k. knježerski radžiczel s Kiesewetter wotpokoži slicžbowanje, po kotrymž běsche towarstwo w sańdżenym lěcże 418 tl. dokhodow a 402 tl. wudawkow měło. Na to da k. primarius M. Würkert s Lubija rosprawu w tamnischej „domisnje" a praji bjes druhim też, so ma wona 20 łožow a so je w sańdżenym lěcże 4127 wandrowzow hospodu dostało. Po nim spomni k. farař Keller s Kemriz na wotpohladanje, tam spomožnu khěžu sakožicz a na to ryčžachu w tajkim nastupanju kk. farař Thomas, měschčanski radžiczel Heßler s Budyschina, farař Imisch a primarius Schwaba s Kamjenza. Jako běschtaj hischcże k. radžiczel Heßler a k. ryčžerkubleŕ ryčžnik Schenk sa revisorow slicžbowanja wuswolenaj, bu shromadžisna s wuspěwanjom khěrluscha wobsanknjena.

Popołdnju w 3 hodžinach měješe žo žwjedženska Boża žkužba w pětrowskej zyrkwi a dżerżesche k. zyrkwinsti a schulski radžiczel Jentsch kraßne prědowanje na podkožku Luk. 22, 23: „Hdyž ty žo něhdy nakasasch, dha pożylń žwojich bratrow." — Kollekta pschi zyrkwinych durjach je nimale 84 toleŕ wunješka.

Pschi rosryčžowanju, kotrež žo w 5 hodžinach w sali noweje měschčanskeje schule měješe, ryčžesche k. farař Thomas wo wothladanju khorych a khudych, k. prof. Dr. Palm wo žmilnych wustawach prěnich kscheščžijanow, k. wyschi seminarski wučeŕ Frenzel wo mkodženskich towarstwach, k. farař Claus s Walddorfa wo schkódnych knihach, k. farař Kauffer s Holbina wo žrědkach psche njepozcžiwosczy, k. duchowny Hickmann s Draždżan wo tamnischu hospodu sa žkužobne dżowki, — a rosryčžowanje žo s wuspěwanjom khěrluscha „Ach wostań pschi naß s hnadu" skónczi.

Lubym Sserbam žměmy tuto towarstwo s dobrym žwědomnjom najnaležnischo poručžicz a nadžijamy žo, so drje někotryžkuliž 15. nžl. lětneho pschinoschka na nje waži, pschetož towarstwo sa snutskomne mišionstwo je w žwojich wustawkach też žerbskej narodnosczi jeje dobre prawo sawostajiło. N.

S Budyschina. Na poślenje tudomne wokmjaze wiki bě žo wjele mjenje wokmy pschiwješko, dyžli loni; pschedawarjo běchu njespokojni, pschetož sa centnaŕ žo 10—18 toleŕ mjenje płačżeschе, dyžli łonsche lěto.

S 5. wjeßneho wolbneho wokrjeßa. Dokelž je k. kubler Fahnauer w Bobolzach, kotrehož běchu tak derje w naschim, kaž też w 6. wokrjeßu sa sapołłanza wuswolili, k nawjedženju dał, so chże spomnjeny 6. wokrjeßu na žejmje sastupicz, dha dyrbimy w naschim wokrjeßu s nowa wuswolecz a je tajka wolba wot kralowskeho komißara k. hamtmana Bodela na pjatk 25. junija postajena. Schtó budże wuswoleny, to žo s wěstoscżu prajicz njehodži, pschetož hacz dotal je 5. kandidatow k wuswolenju prjódkstajenych, mjenujzy kk. kubleŕ Möschler w Kschiwej Borschczi, ryčžerkubleŕ ryčžnik Schenk w Budyschinje, kubleŕ Lehmann w Konjezach pola Porschiz, kubleŕ Albert w Rachlowje a gmejnski prjódkstejeŕ Petrasch na Židowje.

S Budyschina. Tudomny pschißažny žud (Geschworengericht) smje wot 22. junija hacz do 3. julija žwoje lětusche jednanje. Sudžicz budża žo: 22. junija Wilhelmina Jentzschez se Ssmorkowa dla skónzowanje džěscża 23., J. G. Petzold s Kamjenza dla paduchstwa, Jakub Wawrjenczka se Schpitalnje dla lěßoweho kranjenja, a Franz Narald s Teczina dla njepozczjiwoscże; 24. a 25., J. E. R. Robert Geißler s Draždżan a towarschojo dla džěkanja wopaczných pjenjes; 26., Mathilda Kunkelez s s Biskopiz dla spytaneho saražanja džěscża; 28., F. T. Johna s Kamjenza dla wopaczneje pschißahi; 20. a 30, E. F. A. Clausnitzer s Rynarnje dla jebanskeho bankrota, E. G. Wolf s Motydła dla kranjenja a E. T. Lehmann s Jansonzy dla khowanja kranjenych wězow; 1. julija, Handrij Sahrodnik s wulkeje Dubrawy dla wopaczneje pschißahi, 2., J. E. G. Schnitter s Niederrennersdorfa dla saražanja, a 3., Johanna H. Pfeifferez s Oberhalbendorfa dla skónzowanja džěscża.

S Porschiz. Pschi njewjedrje, kotrež tudy 8. meje popołdnju mějachmy, dyri błyšk do jeneje knježeje brožnje, ale bjes schkody, sa to pak je tehdy błyšk Schpotkez domske wschelako wobschkodźił a też pschi jenym woknowym wobłuku sapalicz spytał.

Se Scžijez. Woheń, wo kotrymž tydženja pißachmy, njeje tudy we Wiczasez, ale w Kschižankez brózn wuschoł.

S Bjedrichez. Wot shorjelskeho pschißažneho žuda bu 15. junija džěłaczeŕ Korla Kubsch wot jow dla džěkanja wopaczných pjenjes k 5lětnej khostarni wotžudženy.

S Běteje. Srjedu 16. junija rano w pjatej hodžinje je žo tudomny knježi młyn wotpalił.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Djewjecz hantwerkow, dżeßaty žlěpz.

Mots Tunka. Haj, tak žerbske pschißłowo praji.

H. D. A tak žo też druhdy ma. Mjenujzy jako wóndanjo pśches jenu wjeß džěch, dha žo mi jedyn pschiwda, kiž mi bjes druhim powjedasche, so ma žužoda, kiž wscho možne czini: wóu lěpi, cžěžkuje, murjuje atd. W tychle dnjach je žo też počžał do rěsnistwa měschczecz a je jenu kosu rěsał. Wón bě to tak sczinił, so dyrbjesche wona zyku hodžinu mjekotacz, prjedy hacz wumrje.

M. T. Ach, to wbohe ſwěrjo!

H. D. Haj, tak ßebi jena pódla bydlaza wumjeńkarka też pomyßli, pſchetoż wona to ſchkrěčenje dlěhe ſnjeſcz njemóżeſche, ale ſ woknom won ſkorži a czekny.

Přilopk.

— W młynje pola Bernterody běſche pſched nětkotrym czaßom 25 człowjekow na hoſczinje. W ßwinjazym mjaßu kotreż běchu bjes druhim też jědli, běchu trichiny. Po hoſczinje ßo hnydom tſjo hoſczo wroczachu, mějachu na to nětkotre dny běżenje a běchu potom saßo zyle ſtrowi. Wot tych druhich 22 pak 8 ſylnje ſkhorjechu a ßu wot nich pjeczo po 28 hacz 58 djnow wumrjeli; 14 lohko ſkhorjechu a běchu hakle ſa 5 njedżel zyle ſtrowi.

— Blisko Chudowy je wóndanjo jedyn hajnik jeneho młodeho ſojaza namakał, kotryż měrieiche woßom nohow a jenoż jene wocżko. Won je tudu rědkoſcz pſchirodniſkemu muſeju we Wrótßkaw poßłał.

— Pſches woheń, kotryż bě w jenej kodżi w cincinatiſkim pſchiſtawje (w Ameriza) wuſchoł je ßo niż jenoż tale kódź ale też pjecz druhich ßobu ſpalika. Schkoda ßo něhdże na 300,000 toleŕ wobliczi.

— W Lipſku mějeſche ßo 30. meje a ßlědowaze dny wulka wuſtajeńza młynſkich wupkodow a tajkich maſchinow a naporjadow (grata), kotreż w młynach trjebaja.

Pſchepołożenje khlamow.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo wot dżeńßniſcheho dnja moje, pod firmu

Joh. Gotth. Grohmann

wobſtejaze

ßukowe a buckſkinowe khlamy

wjazy na drjewowych wikach njejßu, ale ſo ßym je na hornczerſku haßu czo. 470 pódla domu knjeſa czeßliſkeho miſchtra Frödy pſchepokożik.

Każ dotal běſche, tak budże też w tym nowym pſchebytku moje prózowanje, mi pſches wulki wubjerk, tunje płaczijſny a ſprawne poßłużenje dowěrjenje czeſczenych Sserbow ſdżerżecz, kotrehoż ßym ßo ja dotalne 28 létne wobſtacze mojich khlamow kóżdy czaß ſwjeßelicz mohł.

J. G. Grohmann.

Aukzia

wużitkoweho a palneho drjewa.

Pjatk 25. junija budże ßo na njeßwaczilſkim reviru dżělba khójnowych ſchtomow, rosdżělomnych drjewow, ſchczěpowych a pjeńkowych kloſtrow, po dobroſdaczu też tójſchto dołhich hromadow na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadżiſna ſměje ßo rano w 9 hodżinach na ſtarej dróſy pſchi dołhim hacże, hdżeż budża też wuměnjenja woſjewjene.

W Njeßwaczidle, 16. junija 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 24. junija dopołdnja w 10 hodżinach budże ßo dżělba dubowych ſchczěpowych, kuleczkowych a pjeńkowych kloſtrow na pſcheßadżowanje pſchedawacz. — Shromadżiſna w korczmje w Lichanju.

Khěżniſka żiwnoſcz czo. 1 w Něwßezach je ſ połnymi żnjemi a derje ſrjadowanym wojnarſkim warſchtatom na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola gmejnſkeho prjódkſtejerja knjeſa Jokuſcha tam.

Pczołarſke towarſtwo

w delnym dole Sprewje ſměje ſhromadżiſnu na Jana ſchtwórtk 24. junija popołdnju w 3 hodżinach w Hucżinje.

Pſchedßydſtwo.

Jenoż

ſchleſynſki hroch a woku k wußywej

doſta a poruczа k prjódkſtejazemu wußywnemu czaßej najtuniſcho **J. T. Teutſcher** w Porſchizach.

We Wosporku je jena khěża ſ 5 kórzami pola hnydom ſe ßwobodnej ruki na pſchedań a może 500 toleŕ kupnych pjenes na njej hypothariſzy ſtejo woſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz pola Simona w Lětonju czo. 10.

Khěża czo. 4 w Mjeſchizach ſ 2 kórzomaj pola, ſe ßadowej a ßolotowej fahrodu, a ſe 37 dawkſkimi jenoſczemi napołożena, je ſ polom abo bjes pola hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobßedżerja tam ſhonicz.

Jedyn dżěkaczer może ſe ßwojej familiju wobydlenje a kruch pola na ryczerkuble Jaßeńzy wyſche Budyſchina darmo doſtacz.

Jena pſchiſtojna holza ſe wßom, w ſtarobje wot 18—24 lět, kotraż ßo trochu na ſchicze wuſteji, może ſa dobru ſdu pola jeneje jenotliweje woßoby ßkużbu doſtacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Wosjewjenje.

Podpißane towarstwo dawola ßebi s tutym k nawjedźenju dacź, so je wot njeho po wotstupjenju knjesa **Juliusa Geyera** **pschekupz knjes Otto Wollmann w Budyschinje** agenturu sa Budyschin a wokolnoscź pschepodatu dostał.

K wobstaranju sawěsczenjow psche wohnjowu schkodu ßo teho dla knjes **Wollmann** najlěpje porucza.

W Lipsku, w juniju 1869.

Lipske woheńsawěsczaze towarstwo.
Phil. Mainoni.

Na prjódkstejaze wosjewjenje dźiwajo porucza podpißany

lipske woheńsawěsczaze towarstwo

sałożene w lěcze 1819

k horjebranju sawěsczenjow mobiliara wschitkich družinow, tworow, maschinow a ratarskich pschedmjetow po prämijach, kotrež w nastupanju tunjoscze sady prämijow druhich sprawnych towarstwow njesteja a pschi kotrychž sawěsczeny **ženje niczo dopłaczowacź njetrjeba.** Pschi do prědka płaczenju schtyrilětneje prämije **je 5. lěto darmo,** pschi do prědka płaczenju schěsczlětneje prämije je 7. lěto darmo a dostanje sawěsczeny 10 procentow rabatta.

K ßobudźělenju kóždeho bližscheho wukładowanja je podpißany rad hotowy. Wuměnjenja a sawěsczeńske formulary ßo darmo dadźa.

W Budyschinje, 4. junija 1869.

Otto Wollmann
agent lipskeho woheńsawěsczazeho towarstwa.

Wulki wubjerk elegantneje muskeje drasty a hólczazych wobleczenjow

po najtunischich płaczisnach

w słotej hwěsdźe po 1 skhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacź dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwěsdźe mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płaczisnach.

H. M. Kubasch
na garbarskej haßy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 skhodźe,
s napschecza k. konditarja Donatha.

Khěža na pschedań.

Nětko hischcze zyle dobry dwajschoßowy, maßivnje twarjeny schulski dom w Komorowje pola Rakez, s rjanej k njemu ßłuschazej ßolotowej sahrodu a sa kóždeho rjemjeßnika ßo jara derje hodźazy, woßebje dokelž w Komorowje rjemjeßnizy pobrachuja, je se ßwobodneje ruki na pschedań.

Wscho dalsche wukaže

Schibak,
gmejnski prjódkstejer tam.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Katholski Posoł czo. 12 je wuschoł.

Poruczaze dopomnjenje.

Dr. Borchardtowe aromat. mędiz. ſelomydło, (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. ſubowa paſta, (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy chinaſkorowy wolij (w ſaſyglowanych bleſchach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa ſelopomada, (w ſaſyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe kryſtalne ſelobonbony w orig. tyſkach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** italſke mjedowe mydło (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Profeſſora **Lindy** vegetabiliſka żerdkopomada (à 7½ nßl. ſa kruch).

Snutskomna hódnoſcz horkapomjenowanych ſpezialitätow woſtaji wſcho wobſchérne wukhwalenje, = hižom make ſpytanje je doſcz, ſo ßo pſcheßwědczenje wo hódnonoſczi a woßebnoſczi tutych wužitnych artiklow dobudże. = Proſpekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te žrědki ßame w ſnatej dobroſczi ſtajnje na pſchedań w Budyſchinje měſchcz. haptykar **O. Schimmel**, kaž tež w Kamjenzu: **Fr. Vogel**, w Oſtritzu: w haptyzy, a w Łubiju: **Carl Dümmler.**

Aukzia.

W dworje knjeżeho fórbarka w Trupinje pola Rakez budże ßo

ſchtwórtk 24. junija t. l.

rano wot 9 hodzinow wulka dźělba hoſpodarſkeho gratu, jako wſchelake woſy, pługi, bróny, rjeczaſy, koßy, rjemjeßniſki grat, jedyn ſchrótowy młyn, jena žitocziſczaza maſchina, jena decimalna waha a wſchelake druhe hoſpodarſke pſchedmjety na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

W Rakezach, 10. junija 1869.

Hoſpodarſki hamt.

Khoſej	punt po 58	hacz	120 np.
zokor	= = 36	=	60 np.
ſyrop	= = 14	=	36 np.
rajß	= = 17	=	30 np.

běłe a czerwjene wina, bleſchu po 10 nßl., firniß, terpentinowy wolij, wolijojte barby, lak, cigarry, tobaki, palenzy ßłodke a cziſte w zyłym a w jenotliwym najtuniſcho poruczа

J. T. Schulze

na ſnutsknej lawſtej haßy 121/60.

Tſeſchne a ponožkowe zyhle, gogolinſki kalk

poruczа **H. Grieshammer**

ſe ſkładom na dwórniſchczu.

Specialne ſkutkowanje anatherinſkeje huboweje wodźiczki pſche kipre, khorowate a czaſto krawjaze dźaßna.

Wjazyłětne nałożowanje wſchelakich ſobułěkarſkich žrědkow njemějeſche tu móz, moje kipre, khorowate a huſto krawjaze dźaßna ſahojicz, hacz anatherinſku hubowu wodźiczku wot ſobułěkarja J. G. Poppa we Winje, Stadt, Bognergaſſe No. 2, nałożich, pſches czoż bu ta khorowatoſcz rucze a doſpołnje ſahnata.

Na to dźiwajo dźerżu ſa ßwoju pſchißłuſchnoſcz, tutón žrědk wſchitkim, kiž na podobnu njeluboſnoſcz czerpja, najnaležniſcho poruczicz.

W Zürichu.

Hrabja **F. A. Bolty**, m. p.

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje**: Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;
w **Žitawje**: Clemenz Beyer, coiffeur.

Murjerſke a ſtwinomolerſke barby

firniß, blajwajß, wſchelake druzhiny laka, terpentinowy wolij a t. d.

porucza **David Berger.**

Hróch k wußyczu,
Woku k wußyczu,
hobrſki kołodźij,
hejduſchku

w ſnatej najlěpſchej dobrocze porucza najtuniſcho

Otto Wollmann

žitna a produktowa pſchekupniza.

Nowe poßleſchczowe pjerje,

jara rjane, bjes procha a tunje, kaž tež

poßleſchcza

pſchedawa najtuniſcho

wudowa **Frödowa** na rybowej haßy czo. 858.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Dźerżaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźeło** wſchitkich druzhinow po najtuniſchich płaczińach podpißany porucza. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedża wón woſyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,**
korbarſki miſchtr.

So by ßo pschi prjódkstejazym nowym wuswolenju w 5. wólbnym wokrjeßu njewužitne rosschczépjenje hłoßow wotstroniło, dha ßo pschecželniwi wuswolerjo wězy dla proscha, so chzyli wot mojeje parschony wothladacz a k. rychtarnika Schenka w měscze (Herrn **Advokat Schenk in Bautzen**) wuswolicz.

W Debrikezach 16. junija 1869.

Friedrich Graf **zur Lippe.**

Jako sapoßłanza sa 5. wjeßny wolbny wokrjeß, budyski a wosporki hamt, poruczam ja knjesa kublerja **C. W. Lehmanna** w Konjezach

(Herrn Gutsbesitzer **Carl Wilhelm Lehmann** in Canitz-Christina)

jeneho runje tak sprawneho, nawjedžiteho, kaž nashonjeneho a ßwěrneho muža, jeneho cžeßneho muža w najpoknischim smyßle tuteho ßkowa.

W Konjezach pola Porschiz, 16. junija 1869.

Jan Halka,
gmejnski prjódkstejer, s dobom po poruczności
wjazy ßußodnych gmejnskich prjódkstejerjow a
wjeßnych rychtarjow.

Lubi Serbjo! Wam je wědomne, so je ßo nam k. kubler Fahnauer w Bobolzach, kotryž bu wot 5. wjeßneho wolbneho wokrjeßa jako sapoßłanz sa krajny ßejm wuswoleny, sarjeknył, a duž je s nowa praschenje bjes nami, koho dha bychmy nětko k temu wubrali? Njeje dha možno, so by ßo jedyn **Serb** wubrał? wschak ßu naß tola w prjedawschim cžaßu kóždy ras też Serbjo sastupowali! Njechamy dha ßo sa jenym tajkim roshladacz, kiž by **naß** w burskich, woßebje pak w zyrkwinskich naležnoscžach ßwěru sastupowak, schtož je cžim bole nusne w nětcžischim mutnym cžaßu, hdyž ßo hižom wjele wo tym rycži a pische, so dyrbjaka schula wot zyrkwje dželena bycz. Duž chzemy tola tajkeho wubracz, wo kotrymž wěmy, so ßo temu pschecziwja. My teho dla pokasujemy na snateho muža, na kotrehož ßo nadžijamy dowěrjenje stajicz. Tuteho muža chzemy wuswolicz: wón ßo mjenuje kubler Pětr Albert w Rachlowje (**Gutsbesitzer Peter Albert** in Rachlau). **Wjele wuswolerjow.**

Dokelž ma ßo 25. junija wot 5. wjeßneho wolbneho wokrjeßa, budyski a wosporski ßudniski hamt wopschijazeho, s nowa sapoßłanz sa druhu komoru sakskeho ßejma wuswolicz, dha dowolamy ßebi w tajkim napohladanju knjesa gmejnskeho prjódkstejerja **Augusta Petrascha** na Židowje

(Herrn Gemeindevorstand **August Petrasch** in Seidau)

k wuswolenju poruczicz. Wón je muž, kiž derje snaje, schto je pjatemu wolbnemu wokrjeßej w ßwětnych, schulskich a zyrkwinskich wězach trjeba, a wón wobßedži wěscze tu wustojnoscz, w tajkim nastupanju najmudrischo skutkowacz. Duž jeho wuswolcze! **Wjele wuswolerjow.**

Drjewowa aukzija.

Schtwórtk 24. junija popołdnju w 2 hodžinomaj budže ßo w Maly Budyschinku něhdže 60 loßow stareho twarskeho drjewa, kotrež ßo pak s wjetscha hischcze trjebacz hodži, pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacz.

Zyrkwinske prjódkstejerstwo
w Malym Budyschinku.

Mißionska hodžina w Bónjezach.

Džiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo, budže, dali Bóh, jutsje sa tydzeń, 27. junija, pola Jana Lukascha w Bónjezach mißionsku shromadžisnu wotdžeržecz; wschitzy pschecželjo mißionstwa, kaž też ßobustawy towarstwa ßo s tutym lubje proscha, so chzyli ßo tam popołdnju w tsjoch bohacze nutsnamakacz. **Pschedßydstwo.**

Na knježim dworje w Nieder-Friedersdorfie ßo 5 **kmanych, strósbych, sa kózde dźěło doßahazych žnjeńskich wotroczkow** pyta a moža woni na měscze sastupicz. Sa měßaz 4 toler sdy. Bližsche wuměnjenja ßu nawjedžicz pola pschistajazeje žony Hempelki a Meisterki w Budyschinje **K. Steinhäuser,** najeńk.

Jena duschna, czista a niz jara stara hosposa może hnydom dobru ßłužbu dostacz. Hdže? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Kedžbu!

Jutsje njedželu **kulenje wo kołbaßy** w Kubschizach.

Wutrobny džak

wschitkim tym s bliska a s daloka, kotsiž ßu moju lubu njebo mandželsku w jeje kaschczu s palmowymi hakosami, s Božimi matrami a s wěnzami tak rjenje wuphschili a mi w mojej wulkej srudobje s radu a s troschtom Božeho ßkowa blisko stali. Boh luby Knjes sapłacz to wschitko kóždemu bohacze na czělnym a duchomnym.

Pětr Młónk.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 26. ~ 26. junija. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Cziska. S Rózanta. Se Sslepeho. Se Semiz. S Wulkeje Dubrawy. S Mužakow. S Muczowa. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce.

K nawjedženju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedża sa nje na tsecze schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadża. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póšt pschinjesez dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póštach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póštam schtwórtlětnje jenoz 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

19. junija 1869.

Dowoz: 7673 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl	np.	nižša. tl.	nßl	np.	na bursy, najwyšša tl.	nßl	np.	najniž tl.	nßl	np.
Pšeńza . .	6	5	—	5	15	—	6	7	5	6	3	8
Rožka . .	5	5	—	5	27	5	5	—	—	4	25	—
Jeczmjeń . .	4	2	5	4	—	—	4	—	—	3	25	—
Wowß . .	2	27	5	2	22	5	2	27	5	—	—	—
Hróch . .	5	20	—	4	20	—	5	—	—	—	—	—
Woka . .	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	18	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 20 nßl.

pšeńza 62—76 tl., rožka 50—62 tl.,

(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 5 nßl.

(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).

†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenoz w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenoz wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 24. junija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81⅞ (16 nßl. 3¾ np.)

Najnowsche.

London, 22. junija. Egiptowski městokral je ßem pschijěł. Wón bu na dwórschniczu wot jendżelskeho krónprynza witany a do hrodu pschewodżany.

Saksa. Sakske hornołužiske krajne stawy žo 5. julija w Budyšchinje shromadza, so bychu bjes druhim tež noweho krajneho starscheho wuswolili, dokelž je k. s Thielau swoje sastojnstwo skožił a žo do Draždzan pschežendlik. Hewak budza tež nětkotre druhe naležnosce wujednane, wožebje tajke, kiž samoženje nastupaja, kotrež ma kužiske rychorstwo a burstwo w krajnostawskim banku tčaze.

Ruskaj wulkowjerchaj Konstantin a Mikławsch staj 21. junija do Draždzan pschijěkoj a tam nětkotre dny wostakaj.

Sastupjerjo města Draždzan žu pola tamnischeje rady namjet stajili, so bychu žo tamnische schule wot zyrkwje dželike, a rada je tole wěstemu Peschelej poruczika, so by wón swoje měnjenje w tajkim nastupanju wuprajił. Peschel je nětko knižku napisał, w kotrejž sa to rycži: 1) so by žo duchownym w schuli jenoj wobkedzbowanje kschesczijanskeje wuczby sawostajiło; 2) so by žo wobkedzbowanje (inspizirowanje) wschěch druhich schulskich wuczbow jenoj tajkim mužom pschepodało, kiž žu wuczerszy sdžěkani atd.

Na jenym lěžowym reviru pola Schandawy bě sańdzeny tydzeń wěsty Demuth walczki rubał a njebě žo wjeczor domoj wrócził. Duž jeho nasajtra jeho žyn pytacz džěsche a jeho w žehlazych rospadankach makeje, s skory natwarjeneje hětki morweho a wopaleneho ležo namaka. Najskerje bě žebi Demuth khłódneho wjedra dla w tej hětzy woheń sadžěkał, žo tam podla lehnył a wušnył. Woheń je potom hětku a tež jeho drastu sapalił.

W Lipsku bu 22. junija skužobna džowka Linna Nitschez s Ronneburga wot pschišažneho žuda k 18 létam khostarnje (Zuchthaus) wotžudzena, dokelž bě swojemu 21étnemu dželczu s jědom sawdała a jemu wysche teho dwě hejkojtej jehle požrjecz dała, tak so bě to dželczo pod žałožnymi bolosczemi wumrjeło.

W Zadelu pola Mischna je žona jeneho winizarja swojeho muža se žekeru sarasyła a jeho potom w lěžu sa jedyn schtom pojžnyła. Wona běsche hakle nětkotre měžazy ženjena.

W Kunnersdorfje pola Bernaczig žu žo 19. junija w nozy Wenkez domske a brožnja, kaž tež tyscherja Förstera domske wotpalike.

W Neu-Ebersbachu je 19. junija popołdnju w tsczej hodžinje błysk do doma tkalza C. F. Bastiana dyrił a tam jeho 49létnu, sa kroženami žedžazu mandželsku sarasył.

Pruža. Kral je žo 21. junija wot swojeho puczowanja do Barlina wrócził a nasajtra w kralowskim hrodze połnóznoněmski parlament a s dobom tež němski zollparlament s dlěschej rycžu wobsanknył.

Awstria. Hacž žu teho, kiž běsche wóndanjo w Prasy petardu puschcził a psches jeje rostsělenje wjele stracha naczinił, hižom wužlědžili, to hischcze sjawnje snate njeje; jenož tak wjele žo wě, so žu wěsteho Körbera a dweju jeho towarschow žadžili a hacž dotal žnadž hižom psches sto ludzi pscheželyscheli.

Hewak běchu w Prasy wunjeżli, so je polizia na jenym bliskim polu s kulemi napjelnjenu bombu namakała a se semje pod pomnikom khěžora Franza hornyk s 25 puntami polvera, k jeho rostsělenju tam saryteho, wurykła: ale po posdzischich powjesczach žane žłowo na tym wěrno njeje.

Ministerstwo kultuža a sjawneho wuczeństwa je nětko, hdyž je w Awstriji duchownym inspektorat nad schulemi wsaty, nowych krajnych schulskich radžiczelow a krajnych schulskich inspektarjow postajiło.

Tak mjenowanej delegaziji žo něhdže 20. julija shromadzitej. — We wuherskim žejmje žo wo to jednasche, so žo czi, kotrychž jich pschestupjenjow dla wotžudża, wjazy k pukam a k saknjenju do rjeczasow wotžudzicz nimaja.

W Czechach žo 6. julija 500létne dopomnjenje na skutkowanje a žmjercz Jana Huža na žwjedżeńske waschnje wobjeńdže.

Italia. Sapoškanz Lobbia běsche wóndanjo na žejmje k rycžam pschinjeł, so je žo pschi pschenajęczu tobakoweho dawka wulke pschekkocze a wschelake jebanje stako, a potom namjet stajił, so by žo ta wěz wot žejma pschepytała. Dokelž pak žu žo — kaž žo powjeda — wschelazy wulzy knjeża s wulkimi summami pjenjes wot wotnajerjow tobakoweho dawka pschekkócz dali, dha ani ministerstwo ani žejm žane prawe pokhilenje k pschepytanju teje wězy njepokasowasche, tak so Labbia sańdzeny tydzeń s nowa na tajke pschepytanje czischczecz pocza a druha komora a ministerstwo skónczinje do teho swoli, so ma žo tajke pschepytanje stacz. Snate je, so ma Lobbia wschitke papjery, s kotrymiž móže spomnjene pschekkócza dopokasacz, w swojej ruzy, a je žo teho dla stako, so žu je jemu w jeho wobydlenju kranycz chzyli. Tole pak žo radžiło njeje a duž žu czi, kiž žo psched pschepytanjom boja, najskerje wobsanknyli, jeho žameho wotstronicz. Mjenujzy jako wón wóndanjo po haždy džěsche, bu won wot dweju człowjekom s wótrej brónju nadpanjeny a dwójzy lohko ranjeny. Psches to, so wón revolwer (schěsczrokkatu pistoliju) wucżahny a na teju skóstnikow tsělecz pocza, dyrbjeschtaj wonaj czękacz. Schtó staj byłoj, to žo hischcze wužlědžiło njeje.

Jako žo powjesczo wo tutym nadpadže po Italiji rosnježe, bě njespokojnosczo wulka, a w nětkotrych městach tajku składnosczo wužichu, so bychu kusk hary sehnali. Najbole sta žo to w Milanje (Mailandže), tak so dyrbjesche tam skónczinje wójsko sakrocziczo.

Hdy pak žo nětko spomnjene pschepytanje stanje a

kajki kónz wosmje, to ßo hischcze prajicz njehodzi, woßebje dokelz je ministerstwo ßejm hacz na dalsche wotdzeniko, to je, sapoßłanzow na nětkotry czaß domoj puschczilo.

Franzowska. S Parisa pißaja, so je ta hara, kotruz tam wóndanjo czinjachu, najskerje wot polizije ßameje sakozena, so bychu ßo měrni ludzo wobojeli a potom khězorej dale czinicz dali, schtoz ßo jemu czinicz sechze. Mjenujzy ßwědzy praja, so ßu czi, kiz ßu haru sapoczeli, w běłych kabatach byli, so pak tym polizija niczo czinika njeje, ale so je jenoz njewinowatych pschihladowarjow kozika a do jastwa wodzika. Tak je ßo něhdze 1300 ludzom seschko, ale hacz dotal hischcze zaneho winowatoho bjes nimi namakali njeßu a ßu nimale wschitkich saßo puschczicz dyrbjeli. Bjes sajatymi bésche tez pariski pjenjezník Rothschild, jedyn franzowski general, kiz runje we wojerskej drascze njebésche, jedyn profeßor s Barlina a wjele druhich woßebnych ludzi.

Serbia. W Kragujevzu bu wutoru 22. junija ßerbska skupschczina (ßejm) wotewrjena.

Schpanisska. Marschall Serrano, kotremuz je ßejm wjedzenje regentstwa pschepodak, je pschißahu wotpołożił, so chze se ßwojim ministerstwom tak dołho, hacz ßo nowy kral njewuswoli, krajne nalezhnoscze se wschej ßwěrnoscu a sprawnoscu wobstaracz.

Spěwy.

Chzesch dzěczatko ßo wopraschecz,
Czeho dla czinisch to?
B'dze poßłuschne czi wotmolwjecz:
Mój nan ßej żada to.

Wopraschej kschesczijana ßo,
K czomu ßo njemjelczi?
„Nasch Knjes a Bóh pschikasa jo!"
Sa wotmolwjenje wsmi.

Duz saklincz ßłowo żiwjenja
We wschitkich jasykach:
„Schtóż wěri Bohu, kschczicz ßo da,
Nutskhód ma w njebjeßach."

Haj klinczcze swony schěroko:
„Pschindz Boże kraleſtwo".
Njewoněm Zachariaßo,
Hacz budzesch widzicz jo.

Hlaj Boża hnada budze kczěcz
We jenej pastyrni,
Sso mjecz do płuha pscheměnicz,
Měr nastacz na semi.

K—k.

Puczowanje do Egiptowskeje

w lěcze 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokraczowanje.)

W egiptowskich hosczeńzach ßu jenoz muszy ßłużobniziy, kiz łożo sczeleja a maja tez czisczenje drasty poruczene, schtoz pak ženje njeczinja. Chze ßebi jedyn schkórne wurjedzicz dacz, dha dyrbi ßo to na haßy stacz wot ludzi, kiz tajke dzěło wobstaraja. — Jedz w hoscześnzu, se ßnědanja a dweju hoscżinow wobstejaza, je dobra dosez, tola pak ma ßo picze — mjenujzy wino abo jendzelske piwo — woßebje płaczicz. Płokacz móże jedyn w kożdym hotelu dacz a w hoscżeńzu „k Nilej" bě k temu woßebna khěża pschihotowana, hdzez jena Němka se ßwojimi płokarniczemi skutkowasche. Tak derje w Alexandriji, kaz tez w Kairu běchu bjes ßłużobnikami pschezo tez nětkotsi Němzy.

Srjedu 8. měrza rano sahe wubudzi mje pěkny hłóß jenotliweho spěwarja, kiz dyrbjesche po mojim sdaczu blisko mje bycz. Ja dzerzach jeho spěw sa napominanje k ranischej modlitwje. A tak tez bě. Pschetoż jako běch stanył a wokno wotewrił, wuhladach jenoz nětkotre krocżele wote mnje wyschi dzěl ßrěnowyßokeho minareta*), kiz bě s nětkotrymi palmami wobdaty. Wot tam běch to na spěw podobne wołanje saßłyschał, kotrez se ßłědowazych ßłowow wobsteji: Bóh je wulki. Njeje żadyn Boh khiba Allah a Mohamed je profeta Boži. Modlicze ßo!"

Ja ßym wjazy krócz na hłóß muezzina s nutrnoscu poßłuchał.

Kairo je po Konstantinoplu najwjetsche město w ranschim kraju. Jeho wobydlerjo ßu w tu khwilu něhdze 230,000 Muhamedanarjow, 12000 Koptów, 4000 Zidow, 9000 Frankow, 2000 Grichow a 2000 Armenskich. Kairo jara pěknje leži a posběhuja ßo sady njeho mokatamske hory. Wote wschitkich stronow wot palmowych homokow, akazijowycha sykomorowych halejow, ßo selenjazych polow a sahrodow wobdate, wone se ßwojimi żołtoschěrymi domami, běłymi palastami a schwižnymi minaretami prawdziwy orientalski wobras podawa. Haßy ßu s wjetscha wuske a kuczikate; wjele moschejow a tez tójschto khěżow leži w rospadankach. Torhoschcza tam skoro żane njeßu, haj wulki dzěl haßow je k wotdzerżenju ßłónczneho ßwětka horka s płachtami sawodzety, tak so je na haßy kaz na ßměrkach. Domy maja bjes wuměnjenja płóne tschěchi. Schkleńczate wokna ßu jenoz w tych nětkotrych domach, kiz Europejskim ßłuscheja.

Dopołdnja we 8 hodzinach jěchachmy na wóßłach k Shefordowemu hotelu (hoscżeńzej) po druhu połozju naschich puczowarjow a podachmy ßo s nimi do egiptow-

*) Minaret je, mohł rjez wuski wyßoki tórm pschi moscheji (muhamedanskej cyrkwi); tak mjenowany „muezzin" — to je wuwołaŕ — pjecz krócz sa dzeń k modlenju napomina.

ſkeho muſeja, ſ wonka měſta leżażeho. Tute ſběrki egiptowſchſkich ſtarożitnoſczow ßu wobhladowanja hódne a jara derje ſrjadowane. S muſejoweho dwora, kotryż pſchi Nilu leži, je rjany wuhlad pſches rěku a jeje brjohaj. Wot tam jěchachmy k najſtarſchej, wot Achmed Ibn-Tuluna natwarjenej moſcheji. Zyke twarjenje naſta 879 po Khryſtußu a je woßebje teho dla ſajimawe, dokelž pokaſuje, ſo tak mjenowany gothiſki twarſki ſtyl wot Gothow wunamakany njeje, ale ſo jón Arabiſzy wjele ſtow lět pſched tutymi ſnajachu. Po arabiſkej powjeſczi chżyſche tudy Abraham ßwojeho ſyna Iſaaka woprowacż.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Jeho majeſtoſcż kral Jan je pſchiſwoiił, ſo ßmědża rjady, jim wot pruſkeho krala ſpożczene, błědowazy knjeża pſchijeczą a noßycż, mjenujzy krónſki rjad 3. rjadomnje: komornik Albin ſ Krieger, a hamtſki hetman ſe Salza a Lichtenau, dale: krónſki rjad 4. rjadomnje: měſchczanſki radżiczel Heerklotz a lěkař Dr. Friedlein, wſchitzy w Budyſchinje. — (Tež powjeda ßo, ſo je tudomny p. primarius Kuhn jedyn pruſki rjad doſtał).

S Budyſchina. Dotalny ſekretař na budyſkej krajſkej direkziji, referendar ſ Tümpling, je ſa aßeßora, a ſekretař ſ Zeſchwitz ſa referendara pomjenowany.

S Budyſchina. Pſchi ryczu ſakkada ſa nowy dom, kiž ma ßo k wotdżerżenju pſchiſßażneho ßuda na dworje tudomneho dwora natwaricż, ßu dżěkaczerjo hacż dotal 14 cżłowſkich koſtrow (ſchkeletow), wſchelake ſwěrjaze koſcże, jenu motyku a jenu dwanaczepuntowſku kanonowu kulu namakali. Pſchi jenej kóſtrje namakachu 6 dukatow, kiž ßu wſchitke jara derje ſdżerżane. Najmłodſchi tych ßamych je ſ lěta 1634, ſ cżehoż ßo na to hudacż hodżi, ſo ßu tute pjenjeſy najſkerje jenemu ſchwedſkemu wojakej ßłuſchake, pſchetoż Schwedojo w 30lětnej wójnje ßo ſ cżaßami na budyſkim hrodże pſched njepſcheczelemi wobarachu.

S Budyſchina. Tudomny pſchiſßażny ßud je 22. junija druhe wotdżělenje ßwojich lětuſchich jednanjow ſapočzał. W jeho prěnim poßedżenju bu ßłużobna dżowka Wilhelmina Jentſchez ſe Ssmorkowa k 3 lětam a 1 měßazej dżěkarnje (Arbeitshaus) wotßudżena, dokelž běſche ßwoje nowonarodżene dżěczo ſ njekedżbliwoſcże morika a prjedy ſamjelczała, ßo je ßamodruha.

S Cżiſka. Lěpjerſki miſchtr Mathej Pjetſchan ſ Makeho Lubuſcha, kiž pſchi Dubrawiz nawotwarbje lěpjeſche, bu tam 10. junija popołdnju w 6 hodżinach morwy na ſemi namakany. Boża ruczka je jeho pjecża ſajała.

S Rózanta. (K. P.) Poßleni dżeń meje wopuſchczi wyßokodoſtojny k. adminiſtrator P. Benno Kral naſchu cyrkej a ßwojich krajanow, dokelž khoroſcż jemu daliſche wobſtaranje jeho tudomneho ſaſtojnſtwa njemóżne cżinjeſche. Na 27 lět je wón tudy jako horliwy duchowny ſkutkował a prjedy też w Marijnym Dole a w Marijnej Hwězdże. Nětko pſchebywa w klóſchtrje Oßegu a je ßo tola ſ Boha tak daloko wuſtrowił, ſo móże w khapakzy ſa khorych ſaßo Bożu mſchu dżerżecż. Bóh ſapłacż jemu bohacże jeho luboſcż k naſchemu ludej a daj jemu ſbożomny wjeczor żiwjenja! — Na jeho měſto je k. P. Ludwik Angermann ſa adminiſtratora poſtajeny a wón je 8. junija ßem pſchijěł. Wón bě połwoßma lěta jako kooperotar pola naß a bu pſched nimale dwěmaj lětomaj do kloſchtra Marijneho Doła powołany. Wón je wulki pſcheczel Sserbow; pſchetoż ſ luboſcże k nim je ßerbſku ryczż doſpołnje nawuknył, tak ſo w njej prědnje a piße.

Se Sslepeho. We Wulkim Bukowje (w Delnej Łużizy) je 11. junija po cżežkim cżerpjenju wumrjeł tamniſchi wyßokodoſtojny k. farar Rychtař a ßmy jeho póndżelu 14. junija ſ wulkim pſchewodżeńſtwom a ſe ßerbſkej a němſkej cżělnej ryczu pohrjebali. Wón ſawoſtaji wudowu, 2 ßynow a 1 dżowku. — S nim je Delna Łużiza ſprawnu ßerbſku wutrobu ſhubiła.

Se Semiz. W ſańdżenym tydżenju pſchewodżachmy tudy ſwudowjenu Lorenzowu, k jeje poßlenjej ſparnej komorzy. Jeje podeńdżenja ßu ſpomnjenja hódne, dokelž je ju Bóh tón knjes poßlenje lěta żiwjenja cżežko domapytał a dokelž je wona ßwoje żiwjenje nimale na 90 lět pſchinjeßka. W lecże 1779 2. julija narodżi ßo wona we Wulkich Debßezach, hdżež běſche jeje nan Jurij Lelanſki ſahrodnik. — 21 lět ſtara wſa ßebi tudomneho bura Jurja Lorenza, ſ kotrymż bě 54 lět hromadże żiwa była. Bóh wobradżi jimaj 7 dżěczi. Tola ſawoſtaji wona jenoż jeneho ßyna a 2 dżowzy, 12 dżěczi dżěczi, kotrež maja ſaßo 12 dżěczi. Hacż runje běſche jej Bóh tón knjes w jeje dołhim mandżelſtwje wjele ſboża wobradżił, dha bě tola też wjele kſchiża a cżežke cżerpjenja na na nju kładł. W napoleoniſkej wójnje běchu też Semizy khětro twjerdże potrjechene a jeje dom mějeſche wjele wobcżežnoſczow pſches zuſy wojerſki lud ſnjeſcż. Hłowjaza khoroſcż ſacżeże potom jako ſawoſtajeny wójnſki hóſcż do domu a nakładowaſche ji cżežko brěmjo. Najhórkiſchi kheluch pak bu jej poſkiczeny, jako w lěcże 1854 jeje mandżelſki wumrje, a potom poſdżiſcho jeje woczi widżenje ſhubiſchtej, też jejny dom do zuſych rukow pſchińdże. Pſches 15 lět je wona bjes zuſymi ludżimi ßlepa w ßwojej ſtwiczży ßedżiła; tola ßu zuſy ludżo ju huſto troſchtowali, hdyż ju jeni ludżo troſchtowacż njemożachu. — Dlehe dyżli pjatnacże lět je ju njeżenjena Marja Fichczicż tudy dżeń wote dna wopytała a wobſtarała, hacż runje móżeſche jenoż maku ſdu ſa to doſtacż. W jeje poßlenjej, nimale 6 měßazow trajazej khoroſczi je ju wona tak ſa-

ſtaraka a wothladaka, kaž ju žana ßamßna dźowka lěpje wobſtaracź njemohła, hacź runje bě wuhlad na ſapłacźenje jara mały. Kajku ſaßkužbu je ßebi tuta nadobyła, jenož cźi wjedźa, kotſiž ßu w poßlenim cźerpjenju ſwudowjenu Lorenzowu huſcźiſcho wopytali a wona ſaſkuži ſjawny dźak a wulku khwalbu!

Jabłuka njejßu ßo létßa pola naß radźiłe. Najpródzy je mrós ſchtomy w kcźěwje wobſchkodźił, a nětk ßu ſapſchedźene hußanzy (Spannraupe) mkody ſróſcź jara wobſchkodźiłe. — Pſched nětkotrym cźaßom je w naſchej bliſkoſcźi wjetſchi ratař ßwoju zyku pſcheńzu dwójzy wublěcź dał a pſches to pſches poł ſta tolerjow wudawkow měł. Wón pak ßo nadźije, ſo tute pjenjeſy dobru dań pſchinjeßu dokelž móže njerjad wudobytk wo połojzu pomjeńſchicź.

S Wulkeje Dubrawy, 14. junija. Dźeńßa popołdnju padźe na tudomnych podkopkach „Magarethenhütte" dźěłacźeŕ Wirth do jeneho 40 lohcźi hłubokeho ſchachta. Hacź runje bě ßo jara wobſchkodźił, bu tola hiſchcźe żiwy won wucźehnjeny a potom domoj dowjeſeny.

S Mužakowa. Ssrjedu 16. junija dopołdnja ſta ßo na tudomnym exercirowaniſchcźu poßwjeczenje noweje khorhoje, kotruž bě pruſki kral tudomnemu landwerſkemu bataillonej darił, a bě generalmajor ſe Senden teho dla ßem pſchijeł.

S Muczowa. Tudomny wumjeńkař Jan Kumel je ßo tudy 10. junija wobwěßnył. Wina k temu je pjecźa ſtajna wulka boloſcź była.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Mots Tunka. Dwě wěży dyrbi korcźmař měcź.

H. D. Haj dobre piwo a dobre palenz.

M. T. Aj, to ßo ßamo roſymi: ně ja měnju ſo dyrbi měcź ſdwórliwoſcź, kotrejž hewak „höflichkeit" rěkaja, a dobry pomjatk.

H. D. To dźě korcźmarjo tola ſ wietſcha też maja.

M. T. Nó, wóndanjo jenemu korcźmarjej tola něſak pobrachowaſche. Pola njeho běchu horka reje a delka 6 hoſcźow ſa jenym blidom ßedźeſche, wot kotrychž pjecźo khwilu horje dźěchu. Schěſty bjes tym ßwoju worcźiſnu ſapłacźi a chżyſche potom ßwoju ſtronu hicź, ale to korcźmař njecźerpjeſche, prajo ſo hiſchcźe niczo ſapłacźił njeje a ſo dyrbi też ſa tych druhich pjecźoch płacźicź.

H. D. Kajki běſche dha potom kónz?

M. T. Nó, cźi druſy po cźaßu też dele pſchińdźechu a ßo nad korcźmarjowymi ryczemi njemako dźiwachu.

H. D. Aj aj tola!

Cyrkwinſke powjeſće.

Wěrowanaj:

Michałſka cyrkej: Jurij Henka, kamjenjeŕ na Židowje, ſ Hanu Schütżez tam.

Zemrjeći:

Dźeń 1. junija: Handrij Symank, měſchcźan a khěžeŕ, 46 l. 5. m. — 3., Jurij Bohuwěr Rychtař, khěžeŕ a murjeŕ na Židowje, 43 l. 2 m. 9 d. — 5., Jan Emil n. ß. ſ podhroda. — Marja Thereſia, Michała Měrcźina, wobydlerja na Židowje, dź., 1 m. 4 d. — 6., Marja rodź. Wenzelez, Jakuba Rychtarja, wumjeńkarja w Nowych Bobolzach, mandźelſka, 67 l. 5 m. — Hadam Kótwiza, wobydler w Njeſnarowach (wumrje w budyſkej hojerni), 55 l. — Marja rodź. Schmidtez njebo Jakuba Janaſcha, żiwnoſcźerja w Dalizach, ſawoſtajena wudowa, 86 l. 6 m. — 14., Ernſta Pomhajboha Pilza, khěžerja a pjekarja na Židowje, morwonarodźeny ß. —

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólčazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczišnach

w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže měješche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy čzo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodže,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Pſchepołoženje khlamow.

Čzeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo wot dzenßniſcheho dnja moje, pod firmu

Joh. Gotth. Grohmann

wobſtejaze

ßuknowe a buckſkinowe khlamy

wjazy na drjewowych wikach njejßu, ale ſo ßym je na hornčzerſku haßu čzo. 470 pódla domu knjeſa cžeßliſkeho miſchtra Fröby pſchepołožił.

Kaž dotal běſche, tak budže tež w tym nowym pſchebytku moje prózowanje, mi pſches wulki wubjerk, tunje płaczišny a ſprawne poßkuženje dowěrjenje cžeſczenych Sserbow ſdžerżecz, kotrehož ßym ßo ja dotalne 28 létne wobſtacze mojich khlamow kóždy cžaß ſwjeßelicz mohł.

J. G. Grohmann.

Khoſej	punt	po 58	hacž	120 np.
zokor	=	= 36	=	60 np.
ſyrop	=	= 14	=	36 np.
rajß	=	= 17	=	30 np.

běłe a čzerwjene wina, bleſchu po 10 nßl., firniß, terpentinowy wolij, wolijojte barby, lak, cigarry, tobaki, palenzy ßłodke a čziſte w zhłym a w jenotliwym najtuniſcho poručza

J. T. Schulze

na ſnutſknej lawſkej haßy 121/60.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcžežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Hróch k wußyczu,
Woku k wußyczu,
hobrſki kołodžij,
hejduſchku

w ſnatej najlěpſchej dobrocze poručza najtuniſcho

Otto Wollmann

žitna a produktowa pſchekupniza.

Tſěſchne a ponožkowe zhle, gogolinſki kalk

poručza **H. Grieshammer**

ſe ſkładom na dwórniſchczu.

Jedyn dźěłaczer móže ſe ßwojej familiju wobhdlenje a kruch pola na rycžerkuble Jaßeńzy wyſche Budyſchina darmo doſtacz.

Sahrodniſka žiwnoſcź na pſchedań.

Pſchemĕnjenja dla je ſahrodniſka žiwnoſcź cžo. 11 w Njeradezach ſ 3 akrami 255 prutami pola, łuki a ſahrody, a ſe 86 dawkſkimi jenoſcźemi napokožena, ſ zhkymi žnjemi a ſe wſchĕm inventarom hnydom ſe žwobodneje ruki na pſchedań.

Wſcho dalſche je pola wobžedźerja tam naſhonicź.

Khĕža na pſchedań.

Khĕža cžo. 2 w **Darinje** pola Hodźija ſ dobrymi twarjenjemi a ſ rjanej žadowej ſahrodu je ſa ſpodobnu płaczíſnu hnydom ſe žwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobžedźerki tam naſhonicź.

Mißionſka hodźina w Bónjezach.

Dźiwocźanſke žerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo, budźe, dali Bóh, jutſije, jako 27. junija, pola Jana Lukaſcha w Bónjezach mißionſku ſhromadźiſnu wotdźerźecź; wſchitźy pſcheczeljo mißionſtwa, kaž tež žobuſtawy towarſtwa žo ſ tutym lubje proſcha, ſo chźyli žo tam popołdnju w tſjoch bohacže nutsnamakacź. **Pſchedžhdſtwo.**

Před krótkim časom je wušło a je w kniharni Smolerja a Pjecha za 15 nsl. dostać:

Pismowstwo katholskich Serbow

zestajał H. Dučman

wul. 8. 104 str.

1. dźĕl wopřija „Spisy katholskich Serbow“ t. j. po wĕdomnosćach zrjadowany bibliografiski zapis wšĕch hač dotal znatych katholskich abo wot katholskich spisowarjow wudatych serbskich knihi a rukopisow. W 2. dźĕle „Katholscy serbscy spisowarjo“ su žiwjenjopisy wšĕch katholskich spisowarjow, a to nic jeno tajkich kiž su wosebite knihi abo knižki wudali, ale tež na tych je spomnjene, kiž su jeno nastawki do tych abo druhich němskich abo serbskich nowinow a časopisow pisali. Wšitke tajke nastawki su dróbnje pomjenowane.

Na knježim dworje w Nieder-Friedersdorfje žo **5 kmanych, ſtróſbych, ſa kóžde dźĕło doſahażych žnjeńſkich wotroczkow** pyta a moža woni na měſcze ſaſtupicź. Sa měžaz 4 toler ſoh. Bližſche wuměnjenja žu nawjedźicź pola pſchiſtajazeje žony Hempelki a Meiſterki w Budyſchinje. **K. Steinhäuſer**, najeńk.

Jenož

ſchleſynſki hroch a woku k wußywej

doſta a porucža k prjódſtejazemu wußywnemu cžaßej najtuniſcho **J. T. Teutſcher** w Porſchizach.

Sańdźenu wutoru 15. junija je žo na puczu ſ Jatſjobja pſches Sdeř a Delnu Hórku do Krakez jedyn dwĕſchkorpny dybſacžny cžaßnik (Taſchenuhr) bjes ſchkleńžy ſ kapſlu ſhubił. Sprawny namakar chźył jón w krakeczanſkej korcžmje abo w Frenzlez korcžmje w Delnej Hórzy abo w korcžmje w Sdeřju abo w Jatſjobje ſa dobre myto wotedacź.

S tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo žym žo pola k. Graßmanna we Laju jako ſchewſki miſchtr ſaßydlił a porucźam žo lubym Sserbam ſ tunim a dźerźnym dźĕłom. **F. H. Nelda.**

W jednoſći leži wĕrnoſć, Skutk wĕry pak w ſylnoſći.

Petſch.

Dopokaſmo 31.

Hižom 10 lĕt cžerpjach na hämorrhoidy, napoßledku na njeſnjeßliwoſcź w ſchiji, na krejpluwanje, ſymizu, wutrobny pukot a nahłu khoroſcź, tež pobrachowaſche mi na dychanju, tak ſo žo nĕkotre raſy ſaduſchenja bojach. Sſylne lĕkarſtwo — wotwodźaze žrĕdki — niczo wjazy njepomhachu; žuchota cžĕła pocźa žo ſjawnje pokaſowacź. Kedźbny ſcźinjeny na Petſchowe, po pſchirodźe ſkožene lĕkowanje ſ pomozu wody, mloka a jabłukoweho wina, tež jabłukoweho kißaka, nakožich tute žrĕdki a to ſ najlĕpſchim wužitkom.

Zyle po wĕſchcźenju knjeſa Petſcha ſkutkowaſche tutón žrĕdk k lĕpſchemu ſahojenja na pocźenje, na wotſtronjenje njecźiſtoſcźe a na wotkaſchlowanje, pſches cžoż bróſt położenje doſta. Na ſtronu khodźenje pſches to do porjadka pſchińdźe.

Ja džakuju žo ſ tutym knjeſej Petſchej wutrobnje ſa woſjewjenje jeho knižki, kotruž pſchi lĕkowanju jako roswucźenje wužiwach, a možu nĕtko moje dźĕka ſaßo ſ luboſcźu a ſpokojnoſcźu wobſtaracź.

J. L. Träger,

kamjenjerſki miſchtr w Karlowych Warach cžo. 509.

(Pokracźowanje.)

Wilhelm Petſch

wobžedźer jabłukowinoweje pſchekupnizy Nr. 1 w Draždźanach, w dworje.

Wobydlenje w tu khwilu w Tharandtu Nr. 138.

Skład ma

w Lipſku: knjes **Jul. Rinneberg,**
w Chemnitzu: knjes **Otto Tetzner,**
w Zitawje: knjes **Joh. Retter,**
w Budyſchinje: knjes **Herm. Kunack,**
w Stollbergu p. Chemnitza: knjes **F. G. Stiehler,**
w Freibergu: knjes **Moritz Burckhardt,**
w Keſſelsdorfje: knjes **P. Köhler,**
w Pirnje: knjes **F. Jähnig,**
w Zauckerodźe: knjes **Heinrich Barthel,**
w Ruppendorfje pola Dippoldiswaldy: knjes **C. F. Lippiſch,**
w Ehrenfriedersdorfje: knjes **J. Langer,**
w Neu-Koſchitzu: knjes **Louis Müller.**

Epileptiſke widliſchcźa (padazu khoroſcź) ſahoji

ſpecialny lĕkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nĕtko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Džĕcźaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźĕło** wſchitkich druźinow po najtuniſchich płaczíſnach podpißany porucźa. Tež žu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedźa won woſyczki a t. d.

Na Židowje. **M. A. Bartuſch,**
korbarſki miſchtr.

Lamany rajß,

rjenje běły a wulkosornaty, punt po 18 np., w zyłym tunischo, porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy pódla pósta.

Candis-syrop,

rjenje jaßny a ßłódki, punt po 18 np., w zyłym hischcze tunischo, porucza **Hermann Kunack.**

Khosej,

punt po 66 np., 7, 7½, 8, 9 a 10 nßl., wschitke druzíny jara dobre a dobreho ßłodu, porucza
Hermann Kunack.

Ambalema-cigarry

100 schtuk po 22½ nßl.,

Jawa-cigarry

100 schtuk po 18 a 20 nßl.
porucza **Hermann Kunack**

Jaßny ßłodowy syrop

czischcze ßłódkoßłodzazy, punt po 20 np., porucza
David Berger
na zitnej haßy.

W haptyzy w Nakezach

je dostacz:
1) woßebny **mlokowy** a **wuzitkowy polver** sa kruwy, hdyz jim mloko pschejara wotebjera, ßo módri, jara jaßni abo ßo krawnje barbi. (Roswucenje k temu darmo.)
2) **kóczazy polver** sa kruwy,
3) **butrowy polver**, k pospéschenju butrudzékanja a k dostaczu twjerdeje, derjeßłodzazeje butry pschi bohatym dobytku. Pakczik po 6 polverach s roswucenjom, kak nakoziczy, 5 nßl. Dr. Hultzsch.

Łužičan čo. 6 je wuschoł.

W **delnołużiskej** ryczi wuńdzechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha dostacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo saßużeńa a humrescha Jesom Christußa, kaz to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huschy tych zydow, kotaryz to wschykno ßam jo wijeł a nasgonił, dokulz jo był jaden potajmny huknik Christußowy. Do ßerbskeje rézy pschestawjone wot Chr. Schwela. Płaczisna 6 nßl.

14 kjarlischow. 3. pschistawk. Nowy pscheglédany hudawk. Wot Teschnara. 1½ nßl.

Njesapomniczka

na row
njebo M. Heczikez se Ssowrjez.

Hdyz rjana kwétka sakczéje
Dha sahrodnik ma wjeßele,
Wón wschitku prózu nakozi,
Zu sdzerzecz w tajkej pyschnosczi;
Hdyz symny wétsik na nju sadunje,
Dha sandze, ßwoje mésto njesnaje.

Tak, lubowana semrjeta,
Tez s Twojim zíwjenjom ßo sta;
Kczéjate léto dwazyte,
Bycz dyrbjesche Czi poßlenje.
Kak rucze sandze starschich nadzija,
Psches Twoju ßmjercz nétk woni zakosczja.

We wéczinosczi Cze powita
Macz Twoja, — kiz je prjedy schka,
Hdyz poruczika do rukow
Bé Tebje wotzej ßyrotow;
Nétk, hdyz sa Tebje czaß bé najlépschi,
Wón s maczerju Cze saßo sjenoczi.

Te ßylły Twojich wobßwédcza
Tu hórkosczi ßmjertnoh' dzélenja;
Nan, kiz po czezkej khorosczi
Dzenß Tebje k rowej pschewodzi,
Ssej wéscze na to pomyßlik tu njej',
So ßmjercz pschi Tebi wjele bliże stej.

Ty pak nétk w khłódnym rowje spi,
Na bukiczanskim kerchowi.
Twój row, wot ßylsow krjepjeny,
B'dze Twojim njesapomnity;
Hdyz k Bozom' domej woni pschistupja,
Na Twój row jara srudnje hladaja.

Jena pscheczelniza s Wujezka.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlépschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwémaj kzizomaj wschédnje kruwom abo wowzam na prénju pizu naßypany, pschisporja wobzernosez, płodzi wjele mloka a sadzéwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w
hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Dickowa koncesionirowana daloko wuwołana spodziwnje hojaza załba,

kotraz je ßo najbóle kózdy ras jako dobra wopokasaka porucza ßo w zerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,
wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Kedzbu!

Jutsje, njedzelu, kehelekulenje wo wowzy a potom reje w Ssowrjezach.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 27. — 3. julija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S 5. wolbneho wokrjeßa. S Khróscziz. S Wojerez. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik. —

K nawjedzenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedza sa nje na tsecze schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

26. junija 1869.

Dowoz: 6943 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	6	20	—	6	5	—	7	—	—	6	15	—
Rožka . .	5	15	5	5	5	—	5	20	—	5	17	5
Jeczmjeń . .	4	5	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—
Wowß . .	3	—	—	2	25	—	3	5	—	—	—	—
Hróch . .	5	20	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	25	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	5	25	—	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	18	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 10 nßl.
pscheńza 62—75 tl., rožka 50—64 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 5 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drôžschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje zelesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 1. julija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 82½ (16 nßl. 4¼ np).

Najnowsche.

Paris, 28. junija. Druha komora franzowskeho ßejma bu dźenßa wot ministra Rouhera wotewrjena. Wona budźe najprojdjy nowe wolbe pruhowacz.

Sakska. Dokelž loßy sakskeje lotterije njedoßahaja, dha je wona nětko saßo wo 10,000 loßow pschisporjena a w tu khwilu 95,000 loßow wopschija.

W Lipsku bu 24. junija po poručzuoscżi ruskeho wulkowjerćha Konstantina, nětko tam pschebywazeho, w tamnischej grichistokatholskej kharakzy dżakna Boża ßłużba teho dla wotdżerżana, dokelž bě grichiska kralowa Olga (dżowka wulkowjerćha Konstantina) stroweho a cżerstweho prynza porodżika.

Profeßor rějbarstwa Jan Schilling w Dráždżanach bu sa prawdżiweho ßobustawa barlinskeje akademije pomjenowany.

W Auerbachu bě něhdże psched schtyrjomi njedżelemi jedyn dwanaczelětny hólczez wot jeneho skaženeho (sczakkeho) pßa do ruki kußnjeny a hacz runje w tutym cżaßu wschě pomozne ßrědki nakożichu, dha tola ta straschna khoroscz psched nětkotrym cżaßom wudyri a tón hólczez dyrbjesche pod żałoßnymi bolosczemi wumrjecz.

W Herrnhucze je wot 28. junija generalna synoda bratrowskeho uniteta shromadżena a wuradżuje wschelake nalezhnosczе herrnhutskeho, po wschěch krajach rosschěrjeneho sjenocżeństwa. Pschitomnych je 60 ßobustawow a bjes nimi 6 s dalschich stronow, mjenujzy Westerby s Antiguy, Bechler s połodnischeje Afriki, Calker se Surinama, Lichtenthäler s Jamaiki, Schneider se Selenskeje a Weiz s Labradora.

W Sprembergu pola Nowosalza ßu ßo 23. junija dopołdnja w 9 hodzinach Schusterez domske wotpalike.

W Döbelnu je tamnischi ryczнik Wappenhensch wotkasał, so maja ßo jeho domy a leżomnosczе, něhdże 170,000 toleŕ hódne, k temu nokożicz, so bychu ßo w nich a wot nich ßyroty a khude dżěżi Döbelna a wokolnosczе sastarałe.

Prußy. Ruski ministerpschedßyda wjerch Gorczakow je 29. junija do Barlina pschijěł a w domje tamnischeho rußowskeho poßłanstwa wotstupił. Wón mějesche potom rosryczowauje s hrabju Bismarkom a je ßo nasajtra do Baden-Badena podał, hdżež chze nękotre njedżele tamnische kupjele wużicz.

Prusti. Kral poda ßo w tychle dnjach na nękotry cżaß do kupjelow w Emju a hrabja Bismark budże něhdże měßaz abo dlěhe na ßwojim kuble w Pomorskej pschebywacz.

Dotalny pruski poßłanz na franzowskim dworje, hrabja Goltz, kiž bě ßwojeje khoroscze dla do Barlina pschijěł (wón mějesche rak w jasyku) je tam wóndanjo po dohkich a wulkich bolosczach wumrjeł.

General Moltke je ßo na ßwoje, w Schlesynskej leżaze kubło podał, so by tam lětni cżaß pschebył.

Awstria. W Czechach a na Morawje tamnischi Słowjenjo s nowa wulke ludowe shromadżisny (tabory) wotdżerżuja, w kotrychž tajke wěży wuradżuja, kotrež ßu jim potrjebne. Tak mějesche ßo blisto Brna (Brünn) na Morawje (Mähren) sańdżenu njedżelu tabor, k kotremuż běsche ßo na 40,000 ludzi shromadżiło, najbóle burow, wot kotrychž běsche psches 2000 na konjach. Pschede wschitkim ßo wo tym ryczesche, so maja Słowjenjo (t. r. Czechojo) na Morawje mało czěskich schulow a so dyrbja teho dla ßwoje dżěczi, hdyž chzedża te něschto nawuknycz, na němske gymnasije a němske realki ßłacz. Duž bu po dlěschim jednanju wobsanknjene, so chzedża wschitzy shromadżeni na wsche mózne waschnje sa to skutkowacz, so by ßo na Morawje 6 czěskich gymnasijow, 2 czěskej realnej schuli a 2 czěskaj seminaraj sa tamnische słowjanske wobydlerstwo sałożiłe.

Schtó je petardu psched polizajskim domom w Prasy puschcził (na czoż ßmy hižom w prjedawschich czißkach naschich nowinow spomnili), to pschezo hischcze snate njeje.

We Lwowje (khowanym měsczе Galizyje) bu wóndanjo tež wulka ludowa shromadżisna wotdżerżana, w kotrejž ßo wo tym ryczesche, kak ßu ßo polszy sapoßłanzy na winskim ßejmje sadżerżeli. Wuprajene bu, so ßu tam k schkodze Galizyje a awstriskeho Słowjanstwa skutkowali a so bychu teho dla ßwoje sapoßłanstwo skożicz měli.

Franzowska. Khěžor Napoleon je wóndanjo wójsko, kotrež w lěhwje blisko Chalona leži, wopytał a pschi tym ryczь dżerżał, kotraż khětro jara po wójnje wonja. Franzowszy pjenjezhnizy ju s najmjeńscha s wopředka sa tajku dżerżachu a statne papjery teho dla trochu dele dżěchu.

W tutych dnjach stej saßo dwě depeschi na ßwětko pschischkoj, s kotrejuż je sjawnje widżecz, so staj awstriski khěžor a Napoleon 1866 teho pscheßwědczenja byłoj, so pruski kral pschěhraje, hdyž s Awstriju wójnu sapoczhnje. Woßebje je ßebi Napoleon myßlił, so budże pruske wójsko zyle sbite a so wón potom sa pruskeho krala někak dobre ßkowo sapokoži a ßebi sa to pruske, na lěwym brjohu Rheina leżaze kraje wosmje. Wón je teho dla tež Bismarkej ßlubił, so neutralny wostanje, a duž je ßo tón sważił, wscho pruske wójsko s franzowskich mjesow prjecz sczahnycz. Tu zyłu nalezhnosczь bjes Bismarkom a Napoleonom je pak tehdy pruski poßłanz hrabja Goltz wobstaracz měł a je tutón teho dla junu jenemu jnatemu w Parisu prajił: „Jeli ßnadź saßłyschicze, so ßym ßo ja satsělił, dha spósnajcze s teho, so je mje Napoleon wobohkał."

Napoleon je pak wot tamnischeho cżaßa njespokojny, dokelž je pruski kral wójnu tak rucże dobył a sa ßebje sbožomnje skóncził a duž móże byczь, so na składnosczь kaka, kak by Pruskej s někajkej wójnu seschkodzicz mohł. To drje tež w Barlinje czuja; pschetož hewak njeby ßo to wukkasczь hodziło, so w zyłym poknoznoněmskim swjasku tak psches měru wjele wójska na nohomaj dżerża.

Italia. Pschepytowanje w nastupanju najeńkow tobakoweho dawka a tych, kotrychž ßu woni pjecza pschе-

kholi, ßo dale wjedże, ale hacź dotal niczo ważne na ßwětko pschischko njeje.

Rußowska. Dokelź je bjes Polakami w rußowskej Polskej to měnjenje wulku móz dobyło, so je Polaka romskokatholski kscheszijan jedyn a tón ßamy a so je Rußa a grichiskokatholski kscheszijan też jedyn a tón ßamy, dha bjes Polskej a Rußowskej hižom wjele stow lět wadżenje a njepokoj knježi, w kotrymž w prjedawschim czaßu Polazy nad Rußami, potom pak Rußojo nad Polakami dobywachu. S teho je też pschischko, so Polazy Rußow a potom Rußojo Polakow podczischczowachu. Nětczischi ruski khěžor běsche ßebi teho dla prjódkwsał, se ßwojimi polskimi poddanami někajki měr sczinicź. Wón potajkim postaji, so dyrbi tak mjenowane pólske kralestwo wěstu ßamostatnosć měcź, so pak dyrbja ßo Polazy sa to wscheho prawa na Ukrajnu, Podolsku a t. d. wotrjez, dokelź je tam lud po wjetschinje ruski abo litowski. Ale to ßo woßebje tym Polakam, kiž w Franzowskej bydlachu, njelubjesche a woni teho dla ßwojich krajanow w pólskim kralestwje a w ßußodnych krajach k revoluziji nawabichu. W tutej ßu Polazy pschěhrali a wysche teho je ßo jim ta wulka kschoda stała, so je khěžor ßwoju wutrobu wot nich wotwobrocził a je sa dobre sposnał, so dyrbi rußowska ryczź też w polskim kralestwje wysche knjejstwo měcź. S dobom je postajene, so dyrbi polska katholska zyrkej wot wyscheho katholskeho knjejstwa w Petersburgu wotwißowacź, niz pak wot bamża w Romje. Polske duchownstwo ßo pak tajkemu postajenju podczißnycź nochze a duź je ruske knježerstwo w krótkim czaßu tsjoch polskich biskopow wotßadźiło.

Spěw.

(Laßt mich geh'n a t. d.)

Pschiswolcze :,:
Czahnycź mi, hdżeż Jesuß je;
Horzo sa nim duscha hlada,
Wěczńje wopschijecź joh' żada,
Stupicź k jeho trónej chze.

Najßlódsche :,:
Sslónzo kiž nóz pschekamje
O hdy shromadżeny budu,
Tam pschi wuswolenym ludu,
Hdże cże woko wuhladnje?

Jandżelio :,:
Spěwaja tam kraßnischo;
Kschidła jow! spěch hodlerjowy!
Hischcze dżenß psches hory, doły
Leczu Zion pytajo.

Duscha rži :,:
S wjeß'kom, kak b'dże w Salemi;
Haßy skote, město jaßne!
Bożo, wěm ja dżěczo czaßne,
W kajkej budu radosczi?

Edenje, :,:
Kak twój płód tak ßłódki je;
Tam pod palmami nam wschudże,
Każ by ßo nam dżało, budże!
Knjeże, tam też dowjedź mje!

Přełożił H. Seileŕ.

Puczowanje do Egiptowskeje

w lěcze 1865.

(Wot ryczńika G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokraczowanje.)

Jako běchmy moscheju Achmed-Ibn-Tulun dosczź wobhladali, jěchachmy k moscheji sultana Haßana. Wona leži niże citadelle (twjerdżisny) a wot tam wróczichmy ßo do nascheho hosczeńza. Dokelź ja żadyn jěsdny (rajtaŕ) njeißym, dha běch trochu strachocziwy w nastupanju stawow mojeho cżěła, jako rano na woßła salěsech. Ale moje jěchanja ßu ßo wschitke derje radźiłe, bjes tym so někotryżkuli ßobupuczowaŕ dele slecża a ßo wußměcź dacź dyrbjesche. Ja dach mjenujzy wóßłej hicź, każ ßo jemuż chzyschе, a ßo sa horni dżěl ßedła twjerdże dżeŕżach, hdyż wón spěschnischo běżesche, njeczinjach też s wóßliczerjemi żaneje hary. Schtóż ßo w tym pschehlada a ßo s nimi wadżesche, każ też dobry bakschisch (trinkgeld) njedawasche, temu woßła njejapzy tak schwiknychu, so wón straschnje poskoczi a pschi tym ßwojeho rajtarja najbóle też na semju wali.

Popołduju naß saßo wóßły k hrodej a sahrodże Mehemed-Ali'a, kotrajź staj něhdże hodzinu wot města Kaira sdalenaj, njeßechu. Schěroka, rjany khłódk dawaza haleja wjedże tam psches rjane pola s pěknymi lětnimi hrodźikami (villami). Srjedź sahrody steji spomnjeny, wot prjedawscheho egiptowskeho městokrala Mehemed-Ali'a twarjeny rjany hród. Jara dźiwno ßo pak nam sdasche, jako wuhladachmy, so po khodach a gallerijach tuteho hrodu wjele bawmy leżesche, kotruż tójschto dżěczi, wot hetmanow s kschudom w ruzy wobkedżbowane, cżiscżachu. So bychmy do jstwow nuts pschischli, dyrbjachmy psches wulke hromady bawmy łasnycź.

Na dompuczu poda ßo nasche towarstwo, s wjazy dyli 30 jěsdnych wobstejaze a to wschěch na wóßłach po najbóle żiwych haßach města na citadellu, kotraż ßo na wotnohach mokatamskich horow posběhuje a kotraż je jenoż teho dla natwarjena, so by město ßamo wobknježiła. Na citadelli wopytachmy też moscheju, wot Mehemed-Ali'a natwarjenu; jeho cżěło je w njej pohrjebane. Hacź runje ßo nam spodobasche, dha bě spodobanje tola wjele wjetsche, kotreż nam pohlad s citadelle poskiczesche. Wóczko wotpoczowasche s radosczu na tym wulkim, psched nami w ßwojej zyłej rosschěrjenosczi leżazym měscze, naschej woczi hladowaschtej potom psches wulku selenu Nilowu runinu do dalokeje puscziny, hdżeż ßo sakkarasłe a gihzehsłe py-

ramidy posběhuja. Je to krajina, kiž drje na semi ßwojeho runjecza nima.

Blisko teje městnoscze, hdžež ßo my roshladowachmy, steji stary městokralowy palast, wón pak wopytanje hódne njeje. Psched tutym palastom je Mehemed Ali w lěcze 1811 wjazy dyžli 400 mamelukow satsělicz dał. Jedyn jeniczki na to waschnje pschi žiwjenjn wosta, so se ßwojim konjom psches murju skoczi a tak psched ßmjerczu czekny.

Potom wopytachmy tak mjenowanu Jusufowu jara hłuboku studnju, wo kotrejž někotsi wudawaja, so je ju Josef, Jakubowy ßyn sałožił, schtož pak drje je lědy wěrno.

(Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Wot tudomneho pschißažneho ßuda buchn C. A. Geißler s Draždžan k 5lětam, J. C. E. Räda s Wjeleczina k 2 lětomaj 2 měßazomaj, ženjena Friesowa wot tam k 1 lětu 6 měßazow khostarnje a F. A. Hensel s Gersdorfa k 4 měßazami dźěłarnje wotßudźeni, dokelž běchu wopaczne pjenjesy dźěłali. — Dale bu wěsta A. L. M. Kunkelez s Biskopiz k 2 lětomaj khostarnje (Zuchthaus) wotßudźeua, dokelž bě ßwoje nowonarodźene dźěczo skónzowacz spytała, a ßukelnik F. F. Johna s Kamjeńza k 20 tolerjam schtrafy, dokelž bě lohkomyßlnu pschißahu wotpołožił.

S Budyschina. Tudomny pastor primarius knjes Kuhn je wot pruskeho krala krónski rjad 4. rjadownje dostał.

S Budyschina. Jutsje njedźelu 4. julija ßo tudomne wulke měschczanske tsělenje sapocznje a budźe zyły tydźeń hacz do 11. julija tracz.

S 5. wolbneho wokrjeßa. Po sarjeknjenju k. kublerja Fahnauera w Bobolzach mějesche ßo wote wßow w budyskim a wosporskim ßudniskim hameze ležazych s nowa jedyn sapoßłanz sa sakski ßejm wuswolicz. Tajka wolba je ßo pjatk tydźenja stała a dosta wot 2191 hłoßow, kotrež běchu ßo wotedałe, k. kubleŕ Möschler w Kschiwej Borschczi 1026, k. ryczerkubleŕ ryczník Schenk nad Žornoßykami 663, k. pschekupz Kastner w Hrodźischczu 247, k. gmejnski prjódkstejeŕ Petrasch na Židowje 68, k. kubleŕ Albert w Rachlowje 53 atd. — Knjes Möschler je po tajkim sa sapoßłanza wuswoleny.

S Khrósczіz. W shromadźisnje, na kotrejž ßo wóndanjo tudy Sserbjo se wschelakich katholskich woßadow wobdźělichu, jednasche ßo woßebje wo trěbnosczi a móžnosczi twarjenja katholskeje zyrkwje w Baczonju abo w Czornezach. Shromadźisna tajke wotpohladanje sa dobre spósna a wuswoli wubjerk, kotryž ma sa dalsche wjedźenje a wuwjedźenje tajkeje myßle skutkowacz. Wuswoleni buchu. k. kapłan Werner s Khrosczіz jako pschedßyda, k. wuczeŕ Pjetasch tam jako pißmawjedźeŕ, k. Bódlank s Baczonja, k. Synda s Czornez, k. Kokla s Posdez, k. Lipicz s Czěschkez, k. Měrczink s Haßlowa, k. młynk Wawrik s Khanez, k. kubleŕ Kummer s Tschaßez, k. kapłan Hórnik s Budyschina, k. kubleŕ Wagner se Ssmoliz, k. kubleŕ Libscha s Hunjowa, k. faraŕ Smoła s Njebjelczіz, k. kapłan Duczman s Radworja, k. młynk Kummer s Łaska, k. kubleŕ Symank s Wotrowa a k. pschekupz Hórnik s Kulowa.

S Wojerez. Pschi poßlenej generalnej wuczeŕskej konferenzy tudy bu mjes druhim postajene, so ma ßo lětsa saßo ßerbski a němski wokalny konzert we Wojerezach wuwjescz a czinja ßo k temu wschitke nusne pschihoty,

J.

Carl Noack w Budyschinje

na swonkownej lawskej haßy
porucza

khofej punt po 56 np.
" " " 60 np.
" " " 64 np.
" " " 66 np.
" " " 70 np.
" " " 75 np.
" " " 80 np.
" " " 90 np.
" " " 100 np.
" " " 110 np.
" " " 120 np.

zokor w kehelach punt po 47, 48, 49, 50 a 51 np.,
łamany rajß punt po 18 np.,
cigarry, 100 schtuk a drožscho, dobreje hodnoscze sa kurjerja.

Jena holczka se wßow, kotraž ßnadź chze někajkeje wuczby dla někotry czaß w Budyschinje pschebywacz, može tam hnydom wobydlenje a jědź tunjo dostacz. Wscho dalsche je shonicz we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Khofej

punt po 64 np.
" " 66 "
" " 72 "
" " 80 "
" " 90 "
" " 100 "
" " 110 "
" " 120 "

dobry a czisty w ßłodźenju, porucza
Moritz Mörba pódla wulkeje zyrkwje.

Někotre kloftry pjeńkow a někotre kopy schmrěkowych walczkom ßu na pschedań w korczmje w Hnaschezach.

Hermann Langa.

Katholski Posoł czo. 13 je wuschoł.

Photographia

668 na ßukelnſkej haßy zum großen Blumenberg.

w

Budyſchinje.

na ßukelnſkej haßy **668** zum großen Blumenberg.

Najpodwolniſcho podpißanaj poručataj ſ tutym ßwój nowonatwarjeny, wſchitkim cžaßowym požadanjom doſcžcžinjazy atelier. — Pſches dołholětne ſkutkowanje, kaž tež pſches njepſcheſtawaze prozowanje, jako pſches najpſchiſprawniſche ſrjadowanje w naſtupanju ßłónza je namaj možno, woßebnje dobre wobraſy pſchihotowacž, a ſaručžamoj pſchi najpěkniſchim wuwjedženju a wubjernym wuhotu najniſche płacžiſny.

Comfortable pſchihotowana pſchijomna ſtwa, wulki elegantny photographiſki ſalon. Niſke płacžiſny, ſpěſchne poßłuženje. S počžeſcžowanjom

Rocksch & Matthaey

w Budyſchinje a Draždžanach.

W Budyſchinje 1. julija 1869.

P. P.

S tutym najpodwolniſcho k nawjedženju dawamoj, ſo je po pſchecželniwym wujednanja naſch **Ludolph Koch** dženßa ſ tych, wot naju 6 lět pod firmu

Koch & Preu

hromadže wjedženych manufakturowych a modotworowych khlamow wuſtupił.

Te ßame ßu ſe wſchěmi aktivami a paßivami na naſcheho **Heinricha Preu** ßameho pſcheſchłe a budža ßo wot tuteho po dotalnym waſchnju pod firmu

Heinrich Preu

pokracžow acž.

Sa dowěrjenje, tutym khlamam ſtajnje wopokaſane, wutrobnje džakujo, proßymoj nětko, to ßamo tež tej nowej firmje dobroczžiwje ſpožčžicž. S počžeſcžowanjom

Koch & Preu.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólčžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacžiſnach

w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.

P. Baruch.

Džěcžaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby a korbarſke džěło** wſchitkich družinow po najtuniſchich płacžiſnach podpißany poručža. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedža won woſyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,** korbarſki miſchtr.

Na knježim dworje w Nieder-Friedersdorfie ßo 5 **kmanych, ſtróſbych, ſa kóžde džěło doßahazych žnjeńſkich wotroczžkow** pyta a moža woni na měſcže ſaſtupicž. Sa měßaz 4 toler ſoh. Bližſche wuměnjenja ßu nawjedžicž pola pſchiſtajazeje žony Hempelki a Meiſterki w Budyſchinje. **K. Steinhäuſer,** najeńk.

Krajnostawski bank w Budyschinje.

Pscheměnjenje 5 tolerskich notow.

Dokelž je podpißany direktorium wobsanknył, najprjódzy te, po wosjewjenju wot 19. januara 1860 emittirowane, psches trjebanje wotwužite noty krajnostawskeho banka w appointach po

pjeczich tolerjach

nutsscżahnycz, resp. sa nowe, w sjawnym wosjewjenju wot 15. haperleje 1869 wopißane noty po 10 tl., tak daloko hacž ßo jim po summje runaja, pscheměnicz, ßo na podłožku § 41 bankowych wustawkow wot $\frac{16.\ junija}{31.\ augusta}$ 1857 wobßedżerjo najprjodzy naspomnjenych

pjecztolerskich notow

proscha,

hacž do 31. decembra 1869

te ßame k

pscheměnjenju

w **Lipsku** pschi **Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt,**
w **Draždżanach** pschi knjesach **M. Schie Nachfolger** a pschi knjesach **Eduard Rocksch Nachfolger,**

a

w **Budyschinje** pschi **bankowej pokładnizy,**

kotraž poßleńscha tež jich wuměnjenje sa hotowe pjenjesy sczini, prjódkpołožicz, s pschispomnjenjom, so budża horkaspomnjene **pjecztolerske noty,** jeli ßo hacž do 31. decembra 1869 prjódk njepołoža, sa niczo njepłaczaze wuprajene.

W Budyschinje, 22. junija 1869.

Direktorium krajnostawskeho banka kral. saksk. hornołužiskeho markhrabinstwa.
s Loeben. Ehrig.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w bosczeńzu k słotej hwěsdże mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płaczisnach.

H. M. Kubasch
na garbarskej haßy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 skhodże,
s napschecza k. konditarja Donatha.

W haptyzy w Rakezach

je dostacz:

1) woßebny **mlokowy a wužitkowy polver** sa kruwy, hdyž jim mloko pschejara wotebjera, ßo módri, jara jaßni abo ßo krawnje barbi. (Roswucženje k temu darmo.)
2) **kóczazy polver** sa kruwy,
3) **butrowy polver,** k pospěschenju butrudżěłanja a k dostaczu twjerdeje, derjeßłodżazeje butry pschi bohatym dobytku. Pakczik po 6 polverach s roswucženjom, kak nałožicz, 5 nßl.

Dr. Hultzsch.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Před krótkim časom je wušło a je w kniharni Smolerja a Pjecha za 15 nsl. dostać:

Pismowstwo katholskich Serbow

zestajał H. Dučman
wul. 8. 104 str.

1. dźěl wopřija „Spisy katholskich Serbow“ t. j. po wědomnosćach zrjadowany bibliografiski zapis wšěch bač dotal znatych katholskich abo wot katholskich spisowarjow wudatych serbskich knihi a rukopisow. W 2. dźěle „Katholscy serbscy spisowarjo“ su žiwjenjopisy wšěch katholskich spisowarjow, a to nic jeno tajkich kiž su wosebite knihi abo knižki wudali, ale tež na tych je spomnjene, kiž su jeno nastawki do tych abo druhich němskich abo serbskich nowinow a časopisow pisali. Wšitke tajke nastawki su dróbnje pomjenowane.

Kheža czo. $\frac{48}{37}$ w Barcze s schtyrimi bydlenskimi stwami s tsjomi komorami a se sahrodu je na pschedań a je wscho dalsche shonicz pola wudowy Linakowej tam.

Lamany rajß,

rjenje běły a wulkosornaty, punt po 18 np., w zyłym tunischo, porucza **Hermann Kunack** na bohatej haßy pódla pósta.

Candis-syrop,

rjenje jaßny a ßłódki, punt po 18 np., w zyłym hischcze tunischo, porucza **Hermann Kunack.**

Khofej,

punt po 66 np., 7, 7½, 8, 9 a 10 nßl., wschitke družiny jara dobre a dobreho ßłodu, porucza **Hermann Kunack.**

Ambalema-cigarry

100 schtuk po 22½ nßl.,

Java-cigarry

100 schtuk po 18 a 20 nßl.

porucza **Hermann Kunack**

Jaßny ßłodowy syrop

cžiscze ßłódkoßłodzazy, punt po 20 np., porucza **David Berger** na žitnej haßy.

Khofej	punt po	58	hacž	120 np.
zokor	„ „	36	„	60 np.
syrop	„ „	14	„	36 np.
rajß	„ „	17	„	30 np.

běłe a cžerwjene wina, bleschu po 10 nßl., firniß, terpentinowy wolij, wolijojte barby, lak, cigarry, tobaki, palenzy ßłodke a cžiste w zyłym a w jenotliwym najtunischo porucza **J. T. Schulze** na snutsknej lawskej haßy 121/60.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoin. — Hižom psches 100 sahojenych.

Wosjewjenje.

Cžesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym ßo 20. junija tudy jako **cžaßnikař** (Uhrmacher) saßydlił. K ßlubjenju, so budže moja stajna **próza**, ßebi psches dobru tworu a dobre dzěło spokojnoscz **wschitkich** dobycz, kiž mje wopytaja, pschispominam hischcze, **so ja porjedzenja** wot najmjeńscheho knjenjazeho cžaßnika **hacž** k najwjetschim tormowym cžaßnikam spěschnje a najtunischo wobstaram.

W Rakezach. **J. Trepera,** cžaßnikař.

W jednosći leži wěrnosć, Skutk wěry pak w sylnosći.

Petch.

Dopokasmo 32.

Jako bě mje ßrjedz měrza t. l. žołtawa jara sapschijała, s tutym rad wobßwědcžam, so je mi prawe prjódkpißane nałožowanje **cžisteho jabłukeho wina,** s dobom s mlokom a wodu, woßebne ßłužby wopokasało, pschetož po wutrjebanju jenož dweju bleschow tuteho jabłukoweho wina mějach po pjecžich dnjach saßo strowu barbu na woblěcžu a dostach pódla saßo tež ßylny appetit.

Na podłožku tuteho wobkedzbowanja dowolam ßebi teho dla, **cžiste jabłukowe wino** knjesa **Petscha** pschi składnoscži žołtawy jako hojazy a krejcžiscžazy ßrědk najnaležnischo porucžicz.

J. C. Friedrich Beckert,
schtrympotworowa a tricotowu fabrika.
(Pokracžowanje.)

Wilhelm Petsch

wobßedžer jabłukowinoweje pschekupnizy Nr. 1 w Draždžanach, w dworje.

Wobydlenje w tu khwilu w Tharandtu Nr. 138.

Sklad ma

w Dreždžanach knjes **Renger** Ammonstr. cžo. 9.
w Lipsku: knjes **Jul. Rinneberg,**
w Chemnitzu: knjes **Otto Tetzner,**
w Žitawje: knjes **Joh. Retter,**
w Budyschinje knjes **Herm. Kunack,**
w Stollbergu p. Chemnitza: knjes **F. G. Stiehler,**
w Freibergu: knjes **Moritz Burkhardt,**
w Kesselsdorfje: knjes **P. Köhler,**
w Piruje: knjes **F. Jährig,**
w Zauckerodže: knjes **Heinrich Barthel,**
w Ruppendorfje pola Dippoldiswaldy: knjes **C. F. Lippisch.**
w Ehrenfriedersdorfje: knjes **J. Langer,**
w Neu-Koschitzu: knjes **Louis Müller.**

Wosjewjenja wschelakich sastojnstwow.

Budyska tsěleřnja ma ßo 21. julija t. l. dopołdnja na ßamej tsělerni pschenajecz na cžaß wot 1. haperleje 1870 hacž do 31. měrza 1876. Kauzia 300 toleř

Dobrowolno ma ßo 5. julija na pscheßadžowanje pschedawacz polburske Marcžinkez kubło cžo 31 w Błózanach. Taxa 17,786 toleř a 659 toleř.

Nusnje maja ßo na pscheßadžowanje pschedawacz 22. julija t. l. ležomnoscze młynka Jana Brody w Kořsymju. Taxa 17,786 a 658 toleř.

Nusnje ma ßo na pscheßadžowanje pschedawacz 23. julija t. l. khěžniska žiwoscz cžo 31 w Słonej Borschcži. Taxa 900 tl. a 709 toleř.

Dla sliczbowanje danje ßo w nalutowarni a wupožcžeřni w Lubiju wot 1. hacž do 18. julija t. l. njeskutkuje.

Nusnje ma ßo na pscheßadžowanje pschedawacz 30. augusta t. l. Korle Kubascha sahrodniska žiwnoscz cžo. 23 w Kißlizy. Taxa 800 tl.

Snata swjeßelaza kapella ſ Roßweina

budże pſchi lětuſchim budyſkim wulkim tſělenju w mojim reſtauracionſkim zelcze ßwoje ßměſchne kuſki, kaž druhe lěta, wuſchiknje pſchednoſchowacz; k czemuž czeſczene Serbſtwo ſ měſta a ſe wßow najpſcheczelniſcho pſcheproſchuju.

Sa dobre jědże a picza ſe ſpěſchnym poßłużenjom budże kóżdy czaß ſtarane.

C. G. Schwiebs.

Wotewrjenje khlamow.

Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym na mjaßowym torhoſchczu czo. 350 w domje knjeſa **M. A. Flanderki**

kolonialno= a barbotworowe, kaž tež cigarrowe a ſpirituoſowe khlamy

wotewrił.

Pod ßlubjenjom ſprawneho a tunjeho poßłużenja proſchu wo dobroczjiwe wobkedżbowanje a budu ßo ja prozowacz, ßebi to ßamo ſtajnje ſdżerżecz.

Moritz Mörba pódla wulkeje zyrkwje.

Syrop

woßebneje dobroſcze, punt po 16, 20, 24 a 36 np. porucża

Moritz Mörba pódla wulkeje zyrkwje.

Dobre palenzy

porucża najtuniſcho

Moritz Mörba pódla wulkeje zyrkwje.

Schnupowanſki a kurjeńſki tobak,

te ßame dobre cziſty drużiny, kotrež prjedy k. Stoſch pſchedawaſche, porueża najtuniſcho

Moritz Mörba pódla wulkeje zyrkwje.

Cigarry

we wulkim wubjerku a najlěpſcheje dobroſcze porucża

Moritz Mörba pódla wulkeje zyrkwje.

Khěża na pſchedań.

Nowonatwarjena khěża czo. 11 w Ssemichowje pola Hodżija, ſ 1½ kórza pola, je ſe ßwobodnej ruki na pſchedań a może ßo wſcho dalſche pola wobßedżerja tam ſhonicz.

Wudawanja, kotrež ßym ja w naſtupanju knjeſa kublerja Jana Smoły w Leſchawje roſſchěrjał, njejßu wěrne.

We Łahowje 26. junija 1869.

Auguſt Krauſch.

Pſchichodny ſchtwórtk 8. julija t. l. dopołdnja w 10 hodżinach budże ßo na farſkich polach w Minakale a to w Brodkach, na kupjanſkich mjeſach a w małym hajku **ſtejaze żito** na 13 kórzach kraja po loßach na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Woſjewjenje.

Dżiwoczańſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje, dali Bóh, jutſje ſa tydżeń — 11. julija — po nyſchporje popołdnju w tſjoch ſhromadżiſnu.

Pětr Młónk.

Barby ßuche a w firnißu wotrybowane,
lanowolijowy firniß,
lany wolij,
copal=bernſtein a damar=lak,
aſfaltowy lak,
terpentinowy wolij

porucża **C. A. Wehla**
na mjaßowym torhoſchczu.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 28. — 10. julija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S wojerowskeho wokrjeßa. S Njeßwaczidła. S Delneje Kiny. S Klětneho. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

3. julija 1869.

Dowoz: 7196 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	6	15	—	6	—	—	6	15	—	6	5	—
Rožka . .	5	—	—	4	25	—	5	—	—	4	25	—
Jeczmjeń . .	4	—	—	3	25	—	4	—	—	—	—	—
Wowß . .	3	5	—	3	—	—	3	6	—	—	—	—
Hróch . .	5	25	—	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	18	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 8. julija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81⅝ (16 nßl. 3¼ np)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dzeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 10 nßl.
pscheńza 62—74 tl., rožka 50—63 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 7½ nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 7. julija. Ministerstwo je wobsanknyło, so ma ßo dań awstriskeho krajneho dołha jenož we Winje a Peschcze wupłaczowacz.

Madrid, 6. julija. Tsjo ministrjo ßu se ßłužby stupili a ßu na jich města Zorilla, Martos a Becerra postajeni.

Barlin, 7. julija. Dokelž je bajerska swudowjena kralowa ßem pschijěła, dha je kral pucz do emskich kupjel wotstorcził a wón tam najskerje hakle póndzelu pojědze.

Hrabja Bismark, kotryž je ßo wot dzěłow pruskeho ministerpscheßydy hacž na dalsche wotwjasacz dał, so by ßwoju kipru strowoscz, jeli móžno, dospołnje porjedził, ßo lohko doscz hakle w pósdnej nasymje do Barlina wróczi.

Praha, 7. julija. Hußowy ßwjedzeń, kiž ßo wczera w Pankrazu wotdzerža, mějesche wjele dzělbjerjerjow s města a se wßow a na bethlehemskim torhoschczu, hdzež bě ta khěža, w kotrejž bě Huß bydlił, rjenje wupyschena, běsche ßo tejko ludzi shromadziło, so tón kiž posdzischo pschińdze, žaneho město wjazy njenamaka.

Žitawa, 7. julija. Minister wojny knjes s Fabrice je dzenßa tudomnu nowu wojersku kasernu se wschej kedzbu po wschěch jeje dzělach wobhladował a ßo popołdnju w 2 hodzinomaj saßo na dompucz do Draždžan podał.

Sakska. Pschi njewjedrje, kotrež 3. julija wysche Lubija mějachu, je błysk w tamnischej wokolnoscži někotre rasy dyrił. W Oberoderwitzu dyri wón do jeneje lipy, kaž tež do Wernerez brožnje, njeje pak sapalił; w hródži młynka Rönscha pohłuschi wón jenu kosu. Hewak žu tutón džeń tež w sakskich herbskich krajach cježke njewjedra měli. Tehdy dyri mjenujzy błysk do zyrkwineho tórma w Trebsenje, hdyž wón sapali a hewak w zyrkwi wjele schkody nacžini. Hacž runje bu woheń bórzy sahascheny, dha žo schkoda tola na 1000 toleŕ woblicža. — Do knježeho hrodu je błysk tež dyrił, ale žaneje schkody tam nacžinił njeje. — Na tym samym dnju dyri błysk tež do zyrkwineho tórma w Frauensteinje, sjědže pak po błyskowodu do semje dele, žaneje schkody njenacžiniwschi; bórzy potom pak dyri wón tam do Funkez brózhnje a sapali, psches cžož žo wschitke twarjenja tuteho kubła wotpalichu. Pschi tym je tež tójjchto howjaseho skotu, kur a huß w płomjenjach kónz wsako. — W Drausendorfje a Gießmannsdorfje nize Zitawy žu žo 3. julija tež někotre twarjenja psches błysk wotpalike.

W Draždžanach padže 2. julija jedyn poltsecza léta stary hólcžez tsi skhody wyšoko s woknom na haßu dele a wosta na měsce morwy ležo.

W Lipsku je 1. julija student Großmann studenta s Gablenz pschi duellirowanju tak straschnje do hłowy tselik, so dyrbjesche tutón po někotrych hodžinach wumrjecž.

W Lipsku bu sandženy tydžeń židowski sjězd wotdžerzany a běchu na njón wotposłani židowskich gmejnow se wschěch němskich krajow pschischli.

Sakske hłowne mißionske towarstwo smeje létža swój 50létny swjdžeń 17. augusta w Draždžanach, 18. augusta pak budze tam létny džeń sakskeho hłowneho biblijskeho towarstwa wotdžerzany. Pschi posłeńschim smeje budyski gymnasialny wucžeŕ Dr. Meusel prědowanje.

W Hartensteinje je tkalz Engert swoju žonu, s kotrejž běsche stajne w swadze žiwy, s drjewjanzom sarasył.

Minister kultuža a sjawneho wucženstwa Dr. Falkenstein je žo se swojeho pucžowanja saßo wrocžił.

Prynz Jurij a jeho knjeni mandželska staj žo se swojeho létneho pschebytka w Hosterwizach na swój hród w Draždžanach wrócziłoj, dokelž prynzeßyna Jurjowa w bliščich dnjach do njedžel pschińdže.

Pruß. Nowy rjemjeßny porjad (Gewerbeordnung) w krajach polnóznoněmskeho swjaska 1. oktobra teho léta do mozy stupi.

Hrabja Bismark je badenski domjazy rjad swěrnosce dostał.

K pschedběznemu pschehladowanju noweho polnóznoněmskeho kriminalneho sakona žu profeßor Gneist a radžicžel Golddammer w Barlinje, kaž tež sakski generalny statny rycžnik Schwarz w Draždžanach powołani.

Kral je žo najskerje hakle jutsje do Emsa poda, so by tamniske kupjele nałožował. Wón chzyše tam po prawym hižom 8 julija jěcž, ale dokelž je bajerska swudowjena kralowa 5. julija k njemu na wopytanje pschijěła, dha je wón swój wotjězd na někotre dny wotstorcžicz dyrbjał.

Awstria. W Czechach a na Morawje buchu sandženu njedželu saßo někotre tabory (ludowe shromadžisny) wotdžerzane, w kotrychž wschelake naležnosce, kotrychž dopjelnjene je cžěskemu ludej potrjebne, pod džělbranjom wjele tyßaz (tawsynt) ludži wuradžowachu.

W Czechach žo wulka petizia na zyrkwinski konzil pschihotuje, kiž ma žo w posłeńschich měßazach tuteho léta w Romje wotdžerzecz, a budze žo w tej petiziji wo to proßycz, so by žo prozeß Hußa kiž bu po poruczności kostnitzskeho konzila spaleny, znowa pschehladał, dokelž je žo Hußej njeprawda stała a kostnitzski konzil po skowach bamžiskeje bulle „in coena domini“ njeje žane prawo měł, Jana Hußa sudžicz.

Po tym, jako běsche žo w Prazy skradžu petarda puschczika, kaž sdy na to hižom někotry krócz spomnili, bě tamnischi policajski direktaŕ pschikasał, so dyrbi kóždy kiž ma něhdze stare bomby abo granaty doma, tute bórzy na prazskej policiji wotedacz. To je žo tež se wschelakich stronow stało, tola pak žu spomnjenej policiji tež se wßow wschelake cžorne, masane hornyki posłali.

Franzowska. Dokelž je psches posłeńsche wólby opposizia (to je ministerstwo napscheczniwa strona) w druhej komorje franzowskeho sejma khětro wulku mózˇ dobyła, dha budze drje khěžor nusowany, franzowskemu ludej wjazy swobody dacz, jeli sebi Franzowsow zyle roskoricz nochze. Hižom w prěnich posedženjach, w kotrychž žo po prawym jenoz pruhowasche, hacž žu sapostlanzy tak wusnoleni, kaž žo skuscha, někotsi sapostlanzy hórke ryeze pschecziwo ministerstwu ryczachu.

Khěžorka Eugenia nasymu k swjedženskemu wotewrjenju suezskeho kanala do Egiptowskeje pojědže a chze žo wot tam pjecza tež do Jerusalema a Konstantinopla podacz.

Swada, kotraž bě bjes franzowskim a belgiskim knježerstwom jeneje belgiskeje želesnizy dla wudyrika, je nětto skónczena, dokelž je franzowsko-belgiska kommißia, w tajkim nastupanju postajena, tu wěz tak wujednała, so je woběmaj stronomaj spodobna.

Serbia. Kommißia serbskeje, w Kragujevzu shromadženeje skupschczizny je nětko naczisk noweje serbskeje konstituzije dohotowała. Tuta nowa konstituzia postaji runosc wschitkich poddanow psched sakonom, samolwitosc ministrow a wschitkich krajnych sastojnikow, swobodny czischcz, njewotwißnosc sudnikow, samostatnosc gmejnow. Ssejmszy posłanzy žo na tsi léta wusnola atd.

Turkowska. Sultan je žo na egiptowskeho městokrala jara roshněwał, dokelž tutón po zynkej Europje wokoło jězdzi a wschelakich wjerchow na swjedženske wo-

tewrjenje ſuëzſkeho kanala do Egiptowſkeje pſcheproſchuje. Sultan ßebi mjenujzy myßli, ſo egiptowſki mëſtokral zaneho prawa nima, tajke pſcheproſchenja czinicz, dokelz je wón (ſultan) po prawym najwyſchi knjes w Egiptowſkej a moze tamniſcheho mëſtokrala na mëſeze wotßadzicz, hdyz ßo tón tak njeſadzerzi, kaz ßebi ſultan zada.

Dalſche ſnamjo ſultanoweho hnëwa je to, ſo je wón mëſtokraloweho bratra, kotryz je ſ Egiptowſkeje do Konſtantinopla ſchoł, dokelz ßo ſ mëſtokralom ſnjeſcz njemoze, ſa ßwojeho miniſtra pomjenował. Spomnjeny bratr je mjenujzy wulki njepſcheczel ßwojeho bratra mëſtokrala. — Ale tón ßo, kaz ßo ſda, pſched hnëwom turkowſkeho ſultana njeboji; pſchetoz wón ma ßwoje wójſko w dobrym rjedze, a hewak bychu Grichojo a ßnadz tez Boßnjakoja hnydom pſchecziwo ſultanej paſtanyli, hdy by tón ſ egiptowſkim mëſtokralom wójnu ſapoczał.

Puczowanje do Egiptowſkeje

w lëcze 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokraczowanje.)

Schtwórtk 9. mërza my ſahe ſeſtawachmy a jëchachmy na wóßkach najpródzy do Starcho Kaira, prjedawſcheho hłowneho mëſta egiptowſkeho kraja. Tam wobhladachmy ßebi najprjódzy rospodanki Amruſoweje moſcheje, kotraz je najſtarſcha w Egiptowſkej. Dale wopytachmy tamniſchi koptiſki klóſchtr, hdzez nam w ſkale jenu podſemſku ſkakobu pokaſowachu, kotraz je pjecza Jeſußej a jeho ſtarſchimaj jako bydlenje ßłużiła, jako bëchu pſched Herodaſchom do Egiptowſkeje czekli. Potom pokaſachu nam tez tu mëſtnoſcz, hdzez bu maly Mójſaß pſchi brjohu Niloweje kupy, kiz Roda rëka, namakany a Faraonowej dzowzy pſchinjeßeny. Najſkerje ßu tudy Abraham, Joſef a Mójſaß runjez tak ßwoje wobleczo k pyramidam wobroczeli, kaz to my dzenßa huſto doſcz czinjachmy.

Wjele hary a wulku czíſchczeńzu, kotraz mëjeſche ßo drje tez w czaßu ſtarych wótzow, nadeńdzechmy tam, hdzez ßo pſches Nil do Gizeh pſchewjeſcz dachmy. Wot tam wjedzeſche naß pucz pſches rjany palmowy lëß, pſches wſchelake tehdy ßuche kanale a napoßledku pſches ſelene pola k puſczinje.

Hdyz jedyn pyramidy ſ daloka widzi, dha wone tez tak ſatraſchnje wulke wonhladaja, kaz to wo prawdze ßu; jeli jedyn pak jenoz hiſchcze poł hodziny wot nich ſdaleny, dha ßo ſda, kak by ßo jedyn w naſtupanju jich wulkoſcze molił. Bliſko pſched nimi abo tez nad nimi jedyn ſaßó wopſchije, kajke hobrſte twarby to ßu.

Na kromje puſczíny leži jena hubjena wjeß, kotrejez wobydlerjo puczníkow k pyramidam wodza. Kózdy puczowar mëjeſche ſa to 5 frankow (1 tl. 11 nßl.) ſapłaczicz. My bëchmy nëhdze 15 minutow do puſczíny jëchali, jako pſchi tej pyramidze ſaſtachmy, kotraz Cheopſowa pyramida rëka. Dwaj arabarjej mje tudy bórſy ſa ruzy doßahnyſchtaj a mje horje czehnjeſchtaj, tſeczi pak mje wot ſad ſbëhaſche a ſtorkaſche a tak ßuwachu mje po tych ſkhodzeńkach, nëhdze podra kohcza wyßokych pſchezo wyſche a wyſche. Jako bëchmy nëhdze pokojzu horje, bëch tajkeho draczowanja ßyty, dach kózdemu mojich tſjoch Arabarjow „bakſchiſch" a prajach jim, ſo moza ßwoju ſtronu hicz. Ja ſwobkraczich potom zyku pyramidu a wobhladowach ſe ſpodziwanjom na tajkele pſchewulke twarjenje a wokſchewich ßo na wuhladze, kiz na wjerſchku pyramidy tez wjele hinaſchi njeje.

Widzecz bë ſelena doliua ſ palmowymi hajemi a ſchërymi wßami, zołte mokatamſke hory, pod kotrymiz ßo Kairo kraßnje rospſchieſczera, rëka Nil pak njeje widomnja, khiba w czaßu powodzenja. Wobroczimy ßo na tu ſtronu, ſ kotrejez Nil dele bëži, dha widzimy palmowe haje teje mëſtnoſcze, hdzez nëhdy Memfis, tamne mëſto morwych ſtejeſche, w kotrehoz bliſkoſczi ßebi egiptowſzy kralojo hiſchcze pſchi zywjenje tajke pyramidy jako pomniki twaricz dachu, pod kotrymiz jich potom khowachu, hdyz bëchu wumrjeli. K wjeczoru dale niczo widzecz njeje, dyzli hoka hórkojta puſczina.

Bliſko ſady teje wulkeje pyramidy, na kotrejz ja bëch, poſbëhuje ßo druha a runje tak bliſko tuteje tſeczeja pyramida. K prawizy a k lëwizy na ſkakojtej wyſchinje, na kotrejz tele pyramidy ſteja, ßu zyke rynki rowow widzecz, w kotrychz ßu najſkerje tajzy ludzo hrjebani, kiz kralej pſchi jeho zywjenju bliſko ſtejachu. Bjes tymi hórkami, naß wobdawazymi, bë njedaloko wot naß hłowa tak mjenowaneho Sfinxa widzecz.

Hłód a laczinoſcz mje ſ pyramidy dele czërjeſche, na kotrejez wjerſchk bë jenoz ſchëſcz muzi wot naſcheho zykeho, 40 woßobow wopſchijazeho towarſtwa pſchiſchło.

Bohata, ſ dobrym czerwjenym winom pſchiſporjena hoſczina, kotruz na tej ſtronje dzerzachmy, hdzez khłódk pyramidy padaſche, ſaßo czëło poßylni a duſchu wozhiwi. Prëni pyramidowy ſkhodzeńk bë naſche blido a puſczińſki pëſk naſche lëhwo. Sa tule hoſczinu mëjeſche drje kózdy naſchemu hoſczeńzarjej w Kairje 2 tl. 10 nßl. płaczicz, ale ja ßym to rad ſapłacził, dokelz bëſche tajke wobjedowanje tola wëſcze jara rëdke.

S nowa poßylnjeny ſlëſech ſaßo nëkotre ſkhodzeńki horje a to tam, hdzez bë nutſkhod do pyramidy. Za nochzych pak ßo do jeje ſnutſkomnoſcze podacz, ale chzych jenoz tych wotczakacz, kiz bëchu nuts ſchli. Woni tez bórſy pſchińdzechu; tſjoch Arabiſzy pod paza wjedzechu a ſchtwórteho njeßechu, wſchitzy pak ßo ſatraſchnje poczachu a bëchu tak mucznі, ſo dyrbjachu ßo na ſemju lehnycz. W pyramidze ßamej njebë pak niczo widzecz byko, dyzli dołhi czëmny khód (gank), hdzez je tón kral, kiz je ßebi tule pyramidu natwaricz dał, nëhdze pohrjebany.

Wopschijeże maßy tuteje pyramidy je na 90,000 kubikowych stopnjow wobliczeny. Wulzyschna pětrowska zyrkej w Romje by w njej ruma dosez měła. Wot jeje kamjenjow móhła ßo murja, 30 stopnjow wyßoka a 6 stopnjow tolsta, wokoło Barlina natwaricz, a pschezo by hischcze jena tajka pyramida wysche wostała, kotraż by se ßwojim delnym dźělom schtyri pruske jutra (Morgen) pokryła. Material, s kotrehoż ßu pyramidy twariene, je kalkowy kamjeń, kotryż ßu s tamneje strony Nila ßem wosyli. Po powjesczach starych spißowarjow běchu někotre pyramidy na jich swonkomnej stronje s hładkimi kamjenjemi wobkładżene; nětko kóżda pyramida s kóżdeje strony tak wonhlada, każ wulki schód, kotryż je dale horje pschezo wużschi a wużschi. (Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Wot tudomneho pschißażneho ßuda buchu wotßudżeni: 30. junija C. F. A. Clausnitzer s Rynarnje k 3 lětam 1 měßazej khostarnje dla schóstniskeho a lohkosmyßleneho bankrota; C. G. Wolf s Motydła k 1 lětu 6 měßazam khostarnje dla kranjenja a C. T. Lehmann s Horneje Jasońzy k 6 měßazam dźěkarnje dla khowanja kranjenych wězow, a 1. julija bu Handrij Sahrodnik s Wulkeje Dubrawy, kotremuż winu dawachu, so je wopaczńje pschißahał, sa njewinowateho wuprajeny.

S Budyschina. Tudy ßo s wěstoszu powjeda, so Jeho majestosez kral Jan w bliżschim czaßu na jedyn dżeń ßem pschijědże a ßo wot jow do Żitawy poda.

S Budyschina. Na kużiskim provinzialnym ßjemje, kotryż ßo sańdżenu póndżelu tudy wotdżerża, bu k. ryczerkubler Hempel nad Ohornom sa krajneho starscheho a k. hrabja Lippe nad Czichońzami sa landesbestalltu wuswoleny.

S Budyschina. Pschi tudomnym wulkim měschczanskim tsělenju, kotreż ßo tón tydżeń mějesche, bu w prěnjej tarczi k. Zipser jun. s kralom a fabrikant wołmjanych tworow k. Dietza s marschalom, w druhej tarczi pak k. Stein s kralom a k. kubleŕ Kschiżank s marschalom.

Swojerowskeho wokrjeßa, 26. junija. Dzenßa popołdnju w 6 hodżinach mějachmy tudy ßylne njewjedro. Wone woßebje wokoło Kulowa sakhadżesche. W Němzach (Dörgenhausen) sarasy błysk w konjemzu bura Welsa jeneho konja, druheho pak jenoż na khwilu pohłuschi a w Lejnom dyri wón do bróżnje sahrodnika Liera, njeje pak tam sapalił.

S Njeßwaczidła. Ssrjedu 7. julija rano w tsecżej hodżinje wudyri tudy woheń a pschewobroczi domske, wumjeńk a hródż wulkosahrodnika Jurja Schütży do procha a popjeła. Dokelż płomjenja jara spěschnje wokoło ßo hrabachu, dha njemóżesche ßo jim dale niczo wutorhnycz, khiba někotre poßleschcża a drasczenja.

S Delneje Kiny. Na tudomnym ryczerkubles sta ßo 29. junija błědowaze njeßoże. Jako běchu tam s fóru ßyna domoj pschijěli, czißny wotroczk Jan Nowak powos dele a trjechi s nim 8½ lětneho Augusta Rädu tak straschnje do hłowy, so dyrbjesche tón wjeczor w 9 hodżinach wumrjecz. Tón wotroczk na tym njeßożu na żane waschnje wina njeje, dokelż je wscho wobkedżbowak, schtoż je pschi tajkim dźěle wobkedżbowacz trjeba.

S Klětneho. Sańdżenu njedżelu bu tudy schulski ßwjedżeń a ßwjedżeńska shromadżisna tudomneho wojerskeho towarstwa wotdżeržana. Wobej stej ßo jara derje radżikoj. Drobnischu rosprawu my sa tydżeń podamy.

Přilopk.

* S Briega w Schlesynskej pißaja, so je tam na lětuschich wołmjazych wikach 29. meje centnaŕ wołmy 40—45 toleŕ płaczik.

* W Stuttgartu (we Würtembergskej) a wokolnosczi mějachmy 28. meje wjeczor ßylne krupobicze, kotreż je tam na polach, winizach a w sahrodkach żałoßnje wulku schodu nacziniło.

* W Ketegyhazy (we Wuherskej) mějachmy 27. meje w nozy tajke semrżenje, so ludżo, wot podsemskeho schumjenja, wot khabłanja domow a schczerczenja schalkow, schlenżow a t. d. se spanja wubudżeni, stracha pokni s khěżow won czěkachu. Schkodu ßo pak dale żana stako njeje.

* W Barlinje je w tychle dnjach bohaczk Bugge wumrjeł. Jako jeho testament wotewrichu, pokasa ßo, so je wón něhdże połdra milliona toleŕ samoženja sawostajił. Sswojej hospoßy bě wón 1 million toleŕ wotkasak, 500000 toleŕ pak wschelakim schulam, schpitalnjam atd. Jeho dwaj wujej dostaschtaj jedyn po 30,000 a druhi po 20,000 tl.

* W Bolognje (w Italiji) mějachu 25. junija popołdnju semjerżenje, tak so ßo twarjenja tschaßechu. W Kaprjerje powali semjerżenje jedyn murjowany dom a sarasy psches to dweju cłowjekow.

* W Barlinje wóndanjo w jenej nozy po tsěchach hońtwu na paduchow dżerżachu. Tsjoch paduchow běchu mjenujzy pscheßłapnyli, jako ßo czi do jeneho doma nutskamachu. Czi teho dla na tsěchu horje czeknychu a wot tam psches 10 tsěchow pod strachom żiwjenja dale czěkachu, hacz dyrbjachu ßo tola skónczńje poddacz.

* W Żitawje je 7. julija profeßor C. A. Schramm, direktor kralowskeje twarskeje schule, po czeżkim czerpjenju wumrjeł.

* W Lipsku staj ßo sańdżenu ßrjedu rano saßo dwaj studentaj duellirowałoj, tola njesta ßo dale niczo, hacz so bu tón jedyn wot kulki lohko ranjeny.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Korla Buntemann, knježi pohoncź w Łuſcžu, ſ Marju Emiliju Hantuſchez.

Michaiſka cyrkej: Pětr Mohaupt, wobydleŕ w Dobruſchi, ſ Hanu Khryſtianu Adlerjez ſ podhroda. — Pětr Auguſt Hejduſch w Němšezach ſ Hańžu Khryſtianu Matkez ſ Małšez.

Katholſka cyrkej: Jan Bohuwěr Rjeczka, knježi pohoncź w Dźěchorezach, ſ Hanu Khryſtianu Ridelez tam.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Auguſta Emma, Jana Bohuwěra Schmidta, ſchewza pod hrodom, dź. — Marja Amalia, Jana Ernſta Klimanta khěžnika w Sſkonej Borſchczi, dź. — Ernſt Wylem, Korle Auguſta Wiki, wobydlerja w Jeńkezach, ſź. — Bjedrich Auguſt, Jana Korle Mütterleina, wobydlerja w Boſankezach, ſź. — Korla Hermann, Jana Auguſta Schramy, maſchinuwjedźerja, ſź. — Ernſt, n. ſź. w Brěſowje. — Amalija Bertha, E. L. Friebela, wobydlerja pod hrodom, dź. — Ida Martha, Jana Hendricha Dietzy, wobydlerja pod hrodom, dź. — Thereſia Auguſta, Jana Lowki, khěžkarja w Małšezach, dź. — Jan Ernſt, Jana Ernſta Butſjanki, wobydlerja w Němšezach, ſź.

Katholſka cyrkej: Jan Alfred, Jana Jurija Schneidera, měſchczana a czaſnikarja, ſź. — Marja Hańža, Jana Rychtarja, khěžkarja w Nowych Bobolzach, dź. — Hana Khryſtiana, Korle Adolfa Roberta Kruga, khěžkarja w Dalizach, dź. — Hana Martha, G. A. J. Sohana, wobydlerja pod hrodom, dź. — Marja Franziſka, Jurja Nowotnika, měſchczana a khěžerja, dź. — Jan Hermann, Korle Auguſta Salmy, ſchewza na Židowje, ſź.

Zemrjeći:

Dźeń 14. junija: Marja Auguſta, Jana Ernſta Kalicha, krawza, dź. 2 l. 2 m. — 15., Amalia Auguſta, Jana Schneidera, wobydlerja na Židowje, dź., 2 l. 4 m. — 18., Guſtaf Adolf, Korle Auguſta Dietricha ſchewza na Židowje, ſź., 3 m. 7 d. — 19., Marja Kočzowa (ſ Komſka), wobydleŕka na Židowje, 61 l. 9 m. 10 d. — 20., Michał Kreczmaŕ, wulkoſahrodnik w Bobolzach, 55. l. 10 m. — 22., Hańža rodź. Schołćiz, Handrija Bjeńſcha na Židowje, mandźelſka, 53. 4 m. — Pětr Kruſchwiza, murjeŕſki w Hajnizach, 70 l. — 23., Marja Amalia, Auguſta Nowaka, pohoneža na Židowje, dź. 1 l. 6 m. 24., Jakub Kuba wobydleŕ, 46 l. — Jan Ernſt, n. ſź. na Židowje, 5 m. 2 d. — 26., Marja rodź. Henſelez, Michała Kraſki, wumjeńkarja w Bělczezach mańdźelſka, 74 l. — 28., Jan Schołta, wobydleŕ, 66 l. — Hańža rodź. Höhnez, njebo Jana Bohuwěra Hobra, khěžerja na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 83 l. 4 m. 27 d. — Jurij Kudźela, wobydleŕ na Židowje, 68 l. 5 m. 24 d. — Jan Pracht w Dalizach, 44 l. — Hana Khryſtiana njebo Bjedricha Wylema Henki, wobydlerja w Hornej Kinje, wudowa 44 l. — Handrij Auguſt, Jana Rädy, khěžnika w Delnej Kinje, ſź., 7 l. 7 m.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škřějetaj.

* * *

Hanß Depla. Niczo noweho, Motßo?

Mots Tunka. Ně, khiba něktore ſtare bladý.

H. D. Dha powjedaj!

M. T. Dha poßłuchaj! „Luboſcź je tola dźiwna wěz" rjekny jedyn mandźelſki, „jako běch ßo runje woženił, budźich moju žonu najradſcho ſ luboſcze ſjědł, — a nětko je mi žel, ſo to ſčinił njeißym."

Dale: Jedyn ßußod wobhladowaſche konja, kotrehoż bě druhi ßußod kupił, a rjekny pſchi tym, ſo ßo jemu ſda, jako by tón kóń bojaſny byk. „Ně, bojaſny wón njeje, pſchetoż wón je hižom tſi nozy ßam w konjemzu ſtejak."

W Budyschinje 1. julija 1869.

P. P.

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawamoj, so je po pscheczelniwym wujednanja nasch **Ludolph Koch** dzenßa s tych, wot naju 6 lět pod firmu

Koch & Preu

hromadze wjedzenych manufakturowych a modotworowych khlamow wustupił.

Te ßame ßu se wschěmi aktivami a paßivami na nascheho **Heinricha Preu** ßameho pscheschłe a budza ßo wot tuteho po dotalnym waschnju pod firmu

Heinrich Preu

pokraczowacz.

Sa dowěrjenje, tutym khlamam stajnje wopokasane, wutrobnje dzakujo, proßymoj nětko, to ßamo tež tej nowej firmje dobroczjwje spožczicz.

S poczesczowanjom

Koch & Preu.

Wulki wubjerk elegantneje muskeje drasty a hólczazych wobleczenjow

po najtunischich płaczisnach

w słotej hwěsdze po 1 skhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacz dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwěsdze mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płaczisnach.

H. M. Kubasch

na garbarskej haßy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 skhodze,
s napschecza k. konditarja Donatha.

W haptyzy w Rakezach

je dostacz:

1) woßebny **mlokowy** a **wužitkowy polver** sa kruwy, hdyž jim mloko pschejara wotebjera, ßo módri, jara jaßni abo ßo krawnje barbi. (Roswuczenje k temu darmo.)
2) **kóczazy polver** sa kruwy,
3) **butrowy polver**, k pospěschenju butrudzěłanja a k dostaczu twjerdeje, derjeßłodzazeje butry pschi bohatym dobytku. Pakczik po 6 polverach s roswuczenjom, kak nałožicz, 5 nßl.

Dr. Hultzsch.

Jedyn khmany wulki wotroczk dostanje pschi dobrej sdzě ßłužbu na knježim dworje w Bolborzach pola Hodzija.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Dzěczaze **wosyczki**, sa 4 tolerja a drožscho, kaž tež **korby** a **korbarske dzěło** wschitkich družinow po najtunischich płaczisnach podpißany porucza. Tež ßu pola njeho stare wosyczki na pschedań a porjedza wón wosyczki a t. d.

Na Zidowje.

M. A. Bartusch,
korbarski mischtr.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toleř prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budže pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wułoženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towarstwa.

Lamany rajß,

rjenje běły a wulkosornaty, punt po 18 np., w zyłym tunischo, porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy pódla pósta.

Candis-syrop,

rjenje jaßny a ßłódki, punt po 18 np., w zyłym hischcze tunischo, porucza **Hermann Kunack.**

Khofej,

punt po 66 np., 7, 7½, 8, 9 a 10 nßl., wschitke družiny jara dobre a dobreho ßłodu, porucza
Hermann Kunack.

Ambalema-cigarry

100 schtuk po 22½ nßl.,

Java-cigarry

100 schtuk po 18 a 20 nßl.

porucza **Hermann Kunack**

Před krótkim časom je wušło a je w kniharn Smolerja a Pjecha za 15 nsl. dostać:

Pismowstwo katholskich Serbow

zestajał H. Dučman
wul. 8. 104 str.

1. dźěl wopřija „Spisy katholskich Serbow“ t. j. po wědomnosćach zrjadowany bibliografiski zapis wšěch hač dotal znatych katholskich abo wot katholskich spisowarjow wudatych serbskich knihi a rukopisow. W 2. dźěle „Katholscy serbscy spisowarjo“ su žiwjenjopisy wšěch katholskich spisowarjow, a to nic jeno tajkich kiž su wosebite knihi abo knižki wudali, ale tež na tych je spomnjene, kiž su jeno nastawki do tych abo druhich němskich abo serbskich nowinow a časopisow pisali. Wšitke tajke nastawki su dróbnje pomjenowane.

K. k. wurj. pr. prěnja amerik.
a jendźelszy patentirowana

anatherinska hubowa wodźiczka

wot

Dr. J. G. Poppa,

prakt. subolěkarja Wien, Stadt, Bognergasse No. 2.

Płaczisna sa bleschu 1 tl., sa mału bleschku 20 nßl.

Tutón wubjerny präparat je ßebi wot 20 lět ßwojeho wobstacza rosschěrjenje a khwalbu tež dale Europy dobył. Jeho nałožowanje je jón dopokasało woßebje psche **subybolenje** wschěch družinow, psche wsche khoroscze měhkich hubinych dźělow, psche khabłate suby, lohkokrawjaze khore dźaßna, psche caries a skorbut. Wona rosžidni naßadźanu njeczistoscz, psches kotruž ßo subowy kamjen twori, polěpschi ßłodźenje a sahubi hubjene wońjenje, kotrež psches dźěłane abo schczerbe suby, psches jědź a tobakkurjenje nastanje. Dokelž tuta hubowa wodźiczka suby abo hubu na žane waschnje njepschima abo sakrische, dha tež jako stajny cžisczazy ßrědk huby najwoßebnischu ßłužbu poskituje a sdźerži wschě jeje dźěle w połnej strowosczi a cžerstwosczi hacž do wyßokeje staroby. — Wopißma wyßokich medicinskich autoritätow ßu jeje njeschkodliwoscz a wužitnoscz dopokasałe a ju wjele renomirowanych lěkarjow porucza.

Subowa plomba k ßamoplombirowanju schczerbych subow.
Płaczisna 1 tl. 15 nßl.

Anatherinska subowa pasta, płaczisna 20 nßl.
Vegetabiliski subowy polver, „ 15 „

Na pschedań ma tajku wodźiczku
w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy czo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Jaßny ßłodowy syrop

cžiscze ßłódkoßłodźazy, punt po 20 np., porucza
David Berger
na žitnej haßy.

Wulka želesna ponej (11 wódnych khanow wody wopschijaza) je na pschedań w Wadezach czo. 18.

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych **fotografijowych wobłukow.**

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy czo. 20

porucza ßwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płaczisnach.

Skład bronzirowanych, posłoczanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Rajß

punt po 18, 20, 24, 30 a 36 np., pſchi wotkupjenju 5 puntow na jene dobo hiſchcze tuniſcho, porucza

Moritz Mörba

na mjaßowych wikach pódla wulkeje zyrkwje.

Schnupowanſki a kurjeńſki tobak,

te rjane cžiſte družiny, kotrež k. Stoſch pſchedawaſche, porucza

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoſchczu pódla wulkeje zyrkwje.

Khofej,

punt po 64, 66, 70, 75, 80, 90, 96, 100, 110 a 120 np., derjeßłodźazy a cžiſty, porucza

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoſchczu pódla wulkeje zyrkwje.

Drjewowa aukzija.

Ssrjedu 14. julija t. l. dopołdnja w 9 hodźinach budźa ßo dubowe kloſtry, něſchto klozow a wojnarſkeho drjewa w Cžichowzu pola Noweje Wjeſki na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

W Bukojnje. **P. M.**, bur.

Jena ſahrodniſka žiwnoſcz ſ 9 kórzami pola a łuki je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Hdźe? je we wudawaŕni Serb. Nowinow ſhonicz.

Jedyn dobry wowczeŕſki poß je wobſtejenjow dla na pſchedań pola Kranza w Huczinje.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 1 nßl. doſtacz:

Rycž

na pokutnym pjatku, 26. februara 1869, w Minakale

pſchi pohrjebje hajnika,

knjeſa Roberta Mauki,

kiž bu na Pßowjanſkich mjeſach dźeń 21. februara ſkónzowany namakany,

dźeržana wot

J. Kordiny, fararja w Minakali.

Jedyn dźěławy muž,

kiž wopiłſtwu poddaty njeje, namaka pſches zyłe lěto dźěło na ßwobodnym kuble w Jeſchizach pola Delneje Hórki.

Jena kuchinſka holza,

ſtrowa a cžiſta, niz jara młoda, ßo k 1. oktobra 1869 na ßwobodne kubło w Jeſchizach pola Delneje Hórka pyta.

W podpißanej kniharni je doſtacz:

Pſchaſna ſabawa 1) Wuherſki khěrluſch. 3 np.
" " 2) Ptacži kwaß. — Róža ſaronſka. 3 np.
" " 3) Žeńtwa. — Mandźelſtwo. 3 np.
" " 4) Wandrowſki khěrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.
" " 5) Woſporſki hermank. — Njebo dźěd. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

Kedźbu!

Jutſje njedźelu 11. julija **wiſchnjowy ßwjedźeń** w Pomorezach, na kotryž najpodwolniſcho pſcheproſchuje

A. Albert.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 29. — 17. julija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Klětneho. S Lubija. S Wjeleczinja. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

10. julija 1869.

Do woz: 6847 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	20	—	5	—	—	6	7	5	6	—	—
Rožka . .	4	25	—	4	15	—	4	20	5	4	25	—
Jeczmjeń . .	3	27	5	3	20	—	3	27	5	—	—	—
Wowß . .	3	5	—	3	—	—	3	7	5	3	6	—
Hróch . .	5	20	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	6	—	—	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	17	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 15. julija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81⅝ (16 nßl. 3¼ np)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**; 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dzeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 10 nßl.
pscheńza 62—74 tl., rožka 50—60 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 10 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drôžschi.)

Najnowsche.

Draždžan, 15. julija. Nowy sakski ßejm ßo 27. septembra tudy shromadži.

Draždžan, 16. julija. Jeho majestoscz kral Jan ßo na nowy abo druhi tydzeń do Lužizy poda. Wón wujědže lohko dóscz póndželu wot jow a budže ßebi tutón dzeń Połcznizu a wokolnoscz wobhladowacz, nozowacz budže pak pola knjesa s Poseru w Połcznizy; wutoru budže wón Kamjeńz a wokolnoscz wobhladowacz a pschijědže psches Halschtrow a Biskopizy do Budyschina, hdžež w nozy wostanje. (Hacz tutón dzeń tež klóschtr Marijneje Hwěsdy wopyta, njeje nam hischcze snate.) — Ssrjedu budže wón w Budyschinje nowe wažnische twarby a fabriki, kaž tež Grütznerez fabriku w Hajnizach wobhladowacz, a pojědže potom psches Lubij a Bjernaczizu do Radmeriz, hdžež budže pjecza nozowacz. — Schtwórtk poda ßo pschez Wostrowz (Ostritz), Hirschfelda atd. do Žitawy. Kak dołho tam wostanje, njeje nam snate. S tamnych stronow ßo wón psches Wulki Schunow, Ebersbach, Sohland atd. na dompucz podo a ßo lohko doscz ßobotu saßo do Draždžan wróczi.

Brno (Brünn) 14. julija Dwaj dnaj sa ßobu ßu tu tudomni dzěłaczerjo wulku haru hnali, tak so dyrbjachu wojakow na nich poßłacz. Jako czi pschiczežechu, witachu jich dzěłaczerjo s kamjenjemi; wojazy wutsělichu a wot dzěłaczerjow 2 morwaj a 12 ßylnje ranjenych lěžo wostachu.

Sakska. „Jeje kralowska wyßokosćz, knjeni prynzeßyna Marija Anna, mandjelska Jeho kralowskeje wyßokosćze, prynza Jurja, je sandjenu nóz, 10 minutow psched 12 hodźinami, sbožomnje strowemu a cžerstwemu prynza porodźika. Tutón wyßokoswjeßelazy podawk bu dźenßa rano w 5 hodźinach ßydelnemu městu (residenzy) a wokolnosći pśches 101 kanonowy wutsél pschipowjedźene. Wyßoka njedźelnicza tak derje, kaž tež nowonarodźeny prynz mataj ßo tak derje, kaž móże ßo pschi tajkej składnosći jenož wotcžakacz. W Draždźanach 11. julija."

Tak pißaja draždźanske officalne nowiny „Dresdner Journal" a my mózemy pschistajicz, so je prynz Jurij s radosćze nad narodźenjom mkodeho prynza draždźanskim khudym 200 tl., kral Jan pak 500 toler darik. — Kral a kralowa, kiž nětko w Pilnitzu bydlitaj, wot tam dopołdnja 11. julija do Draždźan pschijědźeschtaj a staj tam hacž do kschcženzy nowonarodźeneho prynza wostakoj. Jeho kschcženje sta ßo pak 14. julija pschipołdnju w 12 hodźinach w hrodźe prynza Jurja w pschitomnosći krala a kraloweje, kaž tež swudowjeneje kraloweje Marje, krónprynza, krónprynzeßyny a prynzeßyny Amalije a wón dosta te mjena Jan Jurij, Pius, Korla, Leopold, Marja, Januarius, Anakletus. Sa kmótry a kmótrow běchu proscheni swudowjena awstriska khěžorka Karolina, bamž Pius IX., belgiski kral a belgiska kralowa. Bamž Pius bu wot ßwojeho poßłanza w Mnichowje, arzybiskopa Magliu sastupjeny a běsche tutón teho dla hižom 12. julija do Draždźan pschijěł. Wón tež mkodeho prynza pod aßistenzu biskopa Forwerka a někotrych duchownych kschcžijesche. Wysche kralowskeje ßwójby běchu hewak tež wschitzy ministrjo a wschelazy knježa a knjenje pschi kschcženzy pschitomni. — Kral a kralowa staj ßo tón ßamy dźeń saßo do Pilnitza wróćiłoj. Dla sbožomneho narodźenja prynza Jana Jurja budże pak bliżschu njedźelu we wschěch sakskich zyrkwjach khěrlusch „Cże, Bożo, khwalimy" spěwany.

Kral Jan najskerje w prěnich dnjach bliżscheho abo druheho tydźenja do Łužizy pschijědźe a budże bjes druhim w Budyschinje nowu měschczańsku schulu a w Hajnizach Grützneroz fabriku wobhladowacz.

Minister snutskomnych należnosczow knjes s Nostitz-Wallwitz je ßo 13. julija na ßwoje kubło Sohland (wysche Budyschina) podał a ßo hakle w sapoczatku bliżscheho měßaza saßo do Draždźan wróćі.

Ministerstwo je postajiło, so ma ßo nowy sakski ßejm (Landtag) lětßa 27. septembra w Draždźanach shromadźicz.

W Ruppendorfje pola Dippoldiswaldy je ßo 12. julija w nozy tamnischi knježi, s 8 twarjenjow wobstejazy forbark wotpalił. Woheń tak spěschnje wokoło ßo hrabasche, so ßo jemu skoro niczo wutorhnycz njemózesche a dyrbjachu ludźo khwatacz, so tola s hołyny żiwjenjom wuczeknychu. Kak ßylnje ßu płomnjenja pschibjerałe, móże ßo tež s teho spóznacz, so je ßo jedyn wotroczk, jako chzysche skót s hródże puschczecz, w nich spalił a so hewak 7 kusjow, 1 krutwa, 10 swinjow a 120 mjenzow we wobkhowanju kónz wsachu.

W Jasonzy je saudźenu njedźelu mandjelska khěžkarja Marczinka tfi strowe holczki porodźika; pschi kschcžisnach běsche 18 kmótrow, kotsiž běchu s wjetscha wschitzy s dobreje wole pschischli, tak so starschej s proschenjom żaneje nusy mękoj njeběschtaj!

S ministerstwa finanzow je pjecza ßkyschecz, so ßo w Sakskej pschichodne lěto dawki njepowjetscha, ale so budża jenož po požadanju sdobnosćze do lěpscheho porjadka stajene. Tutón porjadk smėje pschichodny sakski ßejm po dotalnych wuradźowanjach dawkskeje kommißije dowujednacz.

Prußy. W tutych dnjach bu nowy, wot połnóznoněmskeho parlamenta wuradźeny sakon wosjewjeny, po kotrymż ßmě wot nětk w krajach połnóznoněmskeho swjazka kóżdy, njech je wěry kajkejež chze, kóżde krajne a gmejnske sastojnstwo sastejecz. (Po tajkim móże nětko tež żid abo Turka wyßoke sastojnstwo w Němzach dostacz. W Franzowskej tajke waschnje hižom dawno knježi a żid Fould běsche wjele lět minister finanzow nětczischeho franzowskeho khěžora.)

Ssudowjena bajerska kralowa je ßo 8. julija s Barlina do Fischbacha w Schlesynskej podała.

Rumunski minister Cogalniceanu, kotryż je do Barlina pschijěł, je wot krala rjad czerwjeneho hodlerja 1. rjadownje dostał a ßo do Düßeldorfa k nanej rumunskeho wjerscha Korle, to je k wjerschej Hohenzollern, podał.

Kral je ßo 11. julija wjeczor we 8 hodźinach na extracżahu do Emsa podał. Kralowszy prynzojo, někotsi ministrjo a druzy wyßozy knjeża jeho hacž na dwórnischczo pschewodźachu. Do Emsa pschijědźe wón nasajtra rano w dźewjatej hodźinje, hdźež jeho generalojo, wyßozy sastojnizy a duchowni witachu. Město ßamo bě na wschelake waschnje wupyschene.

Krónprynz a krónprynzeßyna staj ßo do mórskich kupeli w Norderney'u podałoj. Wot tam je ßo krónprynz na krótke wopytanje do Bremena podał a dale tež do Oldenburga, so by tamnischeho wjelwójwodu wopytał.

W Barlinje staj w tu khwilu dwaj najbohatschej cżłowjekaj fabrikant Borsig a żelesnizytwarjer Dr. Strousberg, pschetoż wonaj bje-wschěmi barlinskimi wobydlerjemi najwjazy dawkow dawataj. Borsigowy nan bě w ßwojim cżaßu jako khudy sankarski towarisch do Barlina pschischoł a żid Strousberg ßo psched pjatnaczimi lětami s wikowanjom se starej drastu hubjenje doscz żiwjesche.

Awstria. Biskop w Linzu s mjenom Rudigier je w prěnschich měßazach tuteho lěta pastyrski list wotczischczecz dał, w kotrymż wón na te nowe sakony ßwjarjesche, po kotrychż je w Awstriji zivilne mandjelstwo dowolene a duchownym inspektorat nad schulemi wsaty atd. Statny ryczník bě jeho teho dla wobskorżił a mějesche wóndanjo pschißażny ßud tu wěz roßudźicz. Do poßedźenja wón

da prajicz, so pschińcz njemóże, dokelž je to pschecźiwo jeho pscheßwědcźenju a dokelž ma to ſ zyka ſakaſane. Duž ßo bjes njeho jednaſche a ßudźeſche, a bu wón klóucźnje k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa wotßudźeny.

W Czechach ßo cźaß bliži, hdźež ſmeja ßo ſa cźeſki ßejm nowi ſapoßłanzy wuſwolecź. Duž je winſke miniſterſtwo hižom nětko wſchitkim kralowſkim ſaſtojnikom pſchikaſako, ſo dyrbja ſe wſchej prózu ſa to ſtutkowacź, ſa bychu ßa wſchudźom tajzy mužojo wuſwolili, kotſiž ſ miniſterſtwom dźerża. — (Nam ßo ſda, ſo budże wſcha prózа kralowſkich ſaſtojnikow podarmo, pſchetož Czechojo ßu nětka kaž jedyn muž, to rěka, woni wſchitzy jenož tajkich mužow ſa ſapoßłanzow wuſwola, kiž ani na cźeſki ani na winſki ßejm njepóńdu, prjedy hacź cźeſki kraj a cźeſki lud ßwoje połne prawo njedoſtanje.

Njedaloko Brna (Brünn) ßu ßo wóndanjo cźeſzy burja a uěmſzy turnarjo trochu bili. Turnarjo běchu mjenujzy pſches jenu cźeſku wjeß jěli a tamniſchim wobydlerjam hroſne mjena nawdawali, cźehož dla běchu ßo cźi roshněwali a ßo do nich dali.

Franzowſka. Khěžor je druhej komorje pißmo poßłał, ſ kotrymž ſapoßłanzam k nawjedźenju dawa, ſo chże po jich požadanju druhej komorje wjetſchu ßwobodu a wjetſche prawa ſpožcźicź, woßebje pak tež to prawo, ſo ßmě kóždy ſapoßłanz, hdyž jeho khěžor k temu powoła, to abo druhe miniſterſtwo faſtejecź. — Dotalne miniſterſtwo budże teho dla ſ dźěła pſcheměnjene, pſchetož někotſi miniſtrjo budża ſe ßkužby puſchcźeni a na jich měſta pſchińdu mužojo, kiž ßu ſapoßłanzy druheje komory a ßo tam k tak mjenowanej měrnoßwobodnej ſtronje dźerża.

Napoleon je ſpóſnał, ſo w Franzowſkej hinak wjazy njeńdże, hacź ſo dyrbi Franzowſam kuſk wjazy politiſkeje ßwobody dacź; tola praſcha ßo, hacź budża woni ſ tutym kußom dołho ſpokojni; pſchetož wjele hiſchcze pobrachuje, hacź budże Franzowſka tajki połnje konſtituzionalny kraj, kaž wón pod Louis-Filippom běſche.

Egiptowſki meſtokral je khěžorej Napoleonej pißał, ſo je wotmyßleny, k cźeſcźi khěžorki Eugenije pod ſchtom ßwjateje Marje pyſchny hrodźik natwaricź dacź, w kotrymž by khěžorka bydlika, hdyž naſymu k wotewrenjenju ſuëzſkeho kanala do Egiptowſkeje pſchijědże. — (Po nowſchich powjeſcźach budże tutón kanal 17. ſeptembra wotewrjeny.)

Serbia. Sſerbſka ſkupſchcźina je ßwoje dźěła dokonjała a bu 13. julija wobſaknjena.

Rußowſka. Khěžor je pſchikaſał, ſo ma ßo dotalna wyßoka ſchula we Warſchawje do univerſiteta pſcheměnicź a ſo dyrbi tutón univerſitet ſchtyri fakultety měcź.

Turkowſka. Sultan ßo w naſtupanju egiptowſkeho měſtokrala hiſchcze pſchezo ſměrował njeje a je pjecźa wobſankнył, ſa ßo k wotewrjenju ſuëzſkeho kanala ßam do Egiptowſkeje poda a tam wſchemu ßwětej pokaże, ſo je wyſchi knjes w tutym kraju.

Znjeńſki ſpěw.

„We ßwjatym mjenje Jeſußa
Nětk chzemy ſapoczecź!“
Tak rjek ty cźłowſka wutroba,
Hdyž poczńu žita žnjecź.

Te žně tu nětk k nam pſchiſtupja;
Duž chzemy pokhwatacź,
Kaž ßo nam buram pſchißłuſcha;
A ſ tym ßo troſchtowacź:

So budże Bóh naß ſwarnowacź
Pſchi tutych naſchich žnjach,
A wſchemu ſkemu wobaracź,
Schtož naczini nam ſtrach.

Pſchi tym tež chzemy ſpominacź
Na tamne wěcźne žně,
Kak budże tehdom ſ nami ſtacź,
Hdyž cźinimy tu ſlě.

Ty, Bożo pſcheńzu ſakhowaſch,
Do bróżnow wěcźnoſcźe,
Tón njerjad pak ty wucźiſkaſch
Do hele cźěmnoſcźe.

Ty chzył nam prawu ßwěrnoſcź dacź
Pſchi wſchitkich naſchich žnjach,
So móhli tam ßo ſradowacź,
Hdźež njeje žadyn ſtrach.

Jan Wagner.

Puczowanje do Egiptowſkeje
w lěcźe 1865.

(Wot ryczńika G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokracźowanje.)

Wot pyramidow brodźachmy ſ wulkej prózu pſches hromady roſpadankow a pſches hłuboki pěſk hacź k Sfinxy. Jeje wobleczo je k ranju wobroczene a je 28 ſtopnjow wyßoke; nóß a kruch liza ſkaj wotpanyłoj. So je prjedy pomolowana była, to je hiſchcze derje widźecź. Schija a bróſt tuteje pſchibohowki ſtej ſe ßameje ſkały wurubanej. Pěſk, kiž tutu pomnjecźa hódnu ſkaku ſ kóždym lětom bóle ſaßypuje, pjecźa hiſchcze wſchelake dźiwy pſchikrywa.

Wot jow pſchehladach hiſchcze junkrócź tón wotewrjeny row ſandźenych lěttawſyntow, prajach kamjeńtnemu ſtražnikej pſchi kralowſkich rowach — kotrehož Arabiſzy nózneho lawa mjenuja — božemje a wrócźich ßo ſ morweho pěſka libyſkeje puſcźiny do žohnowaneho kraja, ſo bych ßo tam na ſelenym trawniku ßwojeho žiwjenja ſwjeßelił.

Wot kromy puſcźiny hacź do Gizeha pſchi Nilu mějachmy horze jěchanje, pſchetož ßkónzo žakoßnje paleſche a pſchi tym tež ani wětſicźk njeſadu.

Dwě ſchalzy jara dobreho, na turkowſke waſchnje pſchihotowaneho khoſeja, kotrejž ja k ßebi wſach, běſchtej ſa mnje wulke wokſchewjenje.

Na mojim dompucźu ſta ßo pſchewjeſenje pſches Nil

bjes wſcheho njeſboža a na puczu ſe Stareho Kaira do Noweho Kaira pytachu naß naſchi wóßliczerjo ſ tym ſabawicz, ſo nam wſchelake pěßnje ſpěwachu. Pſched ßamymi wrotami ſetkachmy zyły rynk ſchtyripſcheżnych woſow, w kotrychž běchu wſchelake żony a dżěczi egiptowſkeho měſtokrala. Ale my wo wſchitku egiptowſku kraßnoſcz ſkónczńje wjazy njerodżachmy, pſchetoż wſcha naſcha myßliczka ſa tym ſtejeſche, ſo bychmy ſkerje a lěpje we winſkej piwnej khěži byli, kotruż bě tudy jedyn Awſtrijak ſakożił. My tam wſchitzy w hromadże jěchachmy a hakle potom, jako běchmy naſchu laczноſcz ſ winſkim, ßylnje ſe ſpritom naměſchanym piwom pſchewinyli, podachmy ßo kóżdy do ßwojeje hoſpody. Karanczk tajkeho piwa płaczeſche 5 nßl.

Pſchi wjeczeri ſeſnach ßo ſ wěſtym M. Winklerom ſ Chemnitza, kiż bě tež pſchijěł, ſo by ßebi Egiptowſku atd. wobhladał.

Pjatk 10. měrza poßwjeczich wotpoczinkej, napißach liſt k mojim lubym w Europje, wukupach ßo w cżopkej wodże, khodżach po bazarach wokoło a wukhadżowach ßo napoßledku na torhoſchczu, Esbekieh pomjenowanym. Tuto wulke ſchtyrirożkate torhoſchczo je ſe ſchtomami a kerkami wobßadżane, wot ſchczeżkow pſcheczehnjene a ſ rjanymi halejami wobrubjene. Tudy je hromadnik (Sammelplatz) woßebnych kairſkich knjeżich, tudy ßu khoſejowne, wſchelake budy ſ khumſchtarjemi atd. a by ßo jenemu ſdacż móhło, ſo je jedyn w Europje, hdy bychu naß feßy a turbany na to njedopomnjeli, ſo w ranſchim kraju pſchebywamy.

Na tutym dnju běchu ßo nękotſi ßobupuczowarjo, kiż běchu twjerdſcheje ſtrowoſczże dyżli ja, do Matarieha podali, ſo bychu ßebi tam w ſahrodże Abbas-paſche ſchtom ßwjateje Marje wobhladali. Tutón ſchtom je wulka, ßo ſtajnje ſelenjaza ſykomora (figowz), w kotrejež khłódku je pjecża Jeſußowa macz ſe ßwojim mandżelſkim a dżěſczom pſchi cżękanju pſched kralom Herodaſchom wotpoczowała. Woni běchu ßebi potom tež tu měſtnoſcz wobhladowali, hdżež je nęhdy měſto Heliopolis byko a hdżež ſe ſtarodawnych cżaßow nętko jenoż jedyn jeniczki granitowy obeliſk ſteji.

Tudy chzu tak pſchipódla na to ſpomnicz, ſo puczowanje po Nilu hacż do Thebena w Hornej Egiptowſkej na płachtowej łodżi 6 hacż 7 njedżel, na parnej łódżi pak 3 hacż 4 njedżele traje a kóżdeho puczowarja nęhdże 300 tolerˊ khoſchtuje. (Pokracżowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Jako běchu pſchi pyſchnej hoſczinje, kotraż ßo ſandżenu njedżelu pſchi ſkadnoſczi tudomneho wulkeho měſchczańſkeho tſělenja na tſělerni mějeſche, ſhromadżeni hoſczo ſhonili, ſo je ßo prynzej Jurjej ßynk narodżił, dha poßłachu kralej Janej ſbożopſchejazy telegramm k tajkemu pſchiſporjenju kralowſkeje ßwójby. Na to je tudomny měſchczanoſta k. Löhr ßlědowaze wotmolwjenje doſtał: „Mój najwutrobniſchi dżak měſchczańſtwu Budyſchina. Jan.“

S Budyſchina. So bychu rekrucżi, lětßa wuſběhnjeni, ſkónczńje ſhonili, hacż a kajzy wojazy budża, maja ßo wſchitzy, kotrychž to naſtupa, kommißiji, k temu poſtajenej, hiſchcże jedyn ras prjódkſtajicż a to ſchtwórtk 22. a pjatk 23. julija w Budyſchinje mużſtwa ſ měſta Budyſchina a ſ měſtow a wßow budyſkeho, nowoſalzkeho a ſchěrachowſkeho ßudniſkeho hamta, ßobotu 24. julija w Biſkopizach mużſtwa ſ měſtow a wßow połcznińkeho a biſkopſkeho ßudniſkeho hamta a póndżelu 26. julija w Kamjenżu mużſtwa ſ měſtow a wßow rakeczańſkeho, kamjenczańſkeho a kinſbórſkeho ßudniſkeho hamta.

S Budyſchina. Pſchichodnu ßrjedu, 21. julija, ſopocżinaja ßo na wſchěch ßudniſkich hamtach a ßudach 6njedżelſke próſdniny abo ferije, kotreż hacż do 31. auguſta trajeja. W tym cżaßu ßo jeno najnuſniſche ßudniſke dżěła wobſtaraju. — Tón tydżeń je penſionirowany ßudniſki director Henſel, kiż běſche hěſchcze hacż do jutrow ſ directorom wokrießneho ßuda w Budyſchinje, prjedy pak w ßwojim cżaßu juſtizamtmann w Kamjenżu, w Dreżdżanach, hdżež wot jutrow ßem bydleſche, wumrjeł a bu pjatk pohrjebany.

S Klětnoho. Tu mějeſche ßo, każ je hižom tydżenja w Serbſkich Nowinach ſpomnjene, 4. julija ſchulſki ßwjedżeń a ßwjedżeńſka ſhromadżiſna tudomneho wojerſkeho towarſtwa. Na poł dweju hodżinow bubnarjo generalmarſch bubnowachu, po cżimż ßo ßobuſtawy ſpomnjeneho towarſtwa a ſchulſkeho dżěczi k ßwjedżeńſkemu cżahej ſeſtupachmy.

Potom cżehnjeſche tutón rjany cżah pod ſynkami hudżby a pod wrjeſkotanjom bubonow ſ Klětnoho pſches Jamno na ßwjedżeńſke měſto, kiż bě ßo w jenym haju bliſko Klětneho k temu wuſwoliko.

Tam bě ßo nęhdże dwaj tawſyntaj ludżi ſ bliſko a ſ daloko ſeſchło, kiż ßo tam ſ wjeßołym wobleczom pſchekhadżowachu. Hry a ſpěwanje ſchulſkich dżěczi, manövrowanje wojerſkeho towarſtwa, budy w kotrychž ßo kóſtkowaſche, a karoußel, na kotrymż ßo wożeſche, tajku wjeßołoſcz hiſchcze powjetſchachu.

Pſched wjeczorom ßo wojerſke towarſtwo a ſchulſka młodoſcz do Klětnoho wróczi, hdżež bu zyłej woßadże a ſchulſkej gmejnje rjana ßławа wunjeßena. — Jedyn druhi karoußel, kotryż běſche tudy poſtajeny, ßwjedżeń dżěczi ſkónczi, ßwjedżeń wojerſkeho towarſtwa pak rjany bal w kraßnje wupyſchenej ſali.

S Lubija. Tudy bu 12. julija dżěkacżeř Jan Kolpa ſ Maleczicz k jenemu lětu khoſtarnje wotßudżeny, dokelż bě ßo ſa ſkótneho lěkarja wudawał a pſches to w Mikowje, Horſchowje, Dołhej Borſchczi, Zymplu, w Klětnom a w Krjebi tójſchto ludżi wo pjenjeſy wujebał

a jich pódla tež wobkranył. Wón bě hakle 11. haperleje s khostarnje puschczeny a bě hižom na dompuczu ludzom pjenjesy wuwěchczicz poczał, hacz běchu jeho skónczńje w Klětnom ßadzili.

S Wjeleczina. Tudy je 11. julija 34lětny tkalski Jurij Budař do rěki panył a ßo tepił. Najskerje je ßo to psches to stało, so je padaza khoroscz, kotruž wón s czaßami mějesche, na njeho pschischła.

Ssymjo wulijowych płodow
kupuje stajnje po najwyschich płaczisnach
žitne pschekupnistwo
Otto Wollmann.

Candis-syrop,
sara rjany, punt po 16 a 20 np. porucza
C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu cjo. 40.

Wschelake družiny **krupow,**
" " **rajßa**
porucza najtunischo **C. A. Wehla**
na mjaßowym torhoschczu czo. 40.

Murjerske a molerske barby,
firniß, blajwajß, wschelaki lak, terpentinowy wolij atd.
porucza **C. A. Wehla**
na mjaßowym torhoschczu czo. 40.

Khofej,
punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,
syrop,
punt po 14, 16, 18, 20, 36 np.,
łamany rajß,
punt po 18 np.
porucza **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Cigarry,
25 schtuk po 2½ nßl., 3½, 4½, 5, 5½ nßl. atd.
porucza **Rudolph Hölzer.**

W jednosći leži wěrnosć,
Skutk wěry pak w sylnosći.
Petch.

Dopokasmo 33.

Wot dzewjecz hacz dzeßacz měßazow ßym ja a to s jara dobrym skutkowanjom, Wasche jabłukowinowe lěkowanje nałožił, czehož dla Wam sa jeho ßobudzělenje wutrobnje dzakuju. Runje tak saßłuži Wascha knižka, kotraž wjele wažneho wopschija, tež s nascheje strony dzakne pschipósnacze. Ja wěrju tež so ja jeniczki lěkař njejßym, kiž Waschemu pschedewsaczu pscheje. Pschetož wysche mje je hischcze wjele kollegow, kotfiž niz jeno po wuczbach nascheje pharmakopöje, ale po prinzipach stroweho rosoma ßwojemu powołanju doscz cziniež pytaja. Czinjachu dwě wótzojo nascheje wědomnoscze runje tak a měschtrjo wumjołstwa jich ßlědowachu.

Jene chzył ßebi pak wot Waß wuproßycz, dajcze to jabłukowe wino tak dzěłacz, kaž to we Waschej knižzy sjawnje lubicze a mějcze kedzbowaze woko na falschowarjow. Czerpcze, kiž tak czini kaž Wy, ale falschowarjow k hańbje wustajcze.

Dr. **Preis,**
prakt. lěkař, operateur a babjeńz
w Jarmenje w Pomorskej.
(Pokraczowanje.)

Wilhelm Petsch
wobßedzer jabłukowinoweje pschekupnizy Nr. 1 w Draždzanach, w dworje.
Wobydlenje w tu khwilu w Tharandtu Nr. 138.

Skład ma
w Dreždzanach knjes **Renger** Ammonstr. czo. 9.
w Lipsku: knjes **Jul. Rinneberg,**
w Chemnitzu: knjes **Otto Tetzner,**
w Žitawje: knjes **Joh. Retter,**
w Budyschinje knjes **Herm. Kunack,**
w Stollbergu p. Chemnitza: knjes **F. G. Stiehler,**
w Freibergu: knjes **Moritz Burkhardt,**
w Kesselsdorfje: knjes **P. Köhler,**
w Piruje: knjes **F. Jährig,**
w Zauckerodze: knjes **Heinrich Barthel,**
w Ruppendorfje pola Dippoldiswaldy: knjes **C. F. Lippisch.**
w Ehrenfriedersdorfje: knjes **J. Langer,**
w Neu-Koschitzn: knjes **Louis Müller.**

Lětusche rzane žně wot něhdze 3 kórzow pola, s prjedawscheje Hempelez žiwnoscze w Nowych Porschizach, budza ßo 18. julija popołdnju w 2 hodzinomaj na polu stejaze na pscheßadzowanje pschedawacz.

Pschi potrjebje
kalka, guana, superphosphata, koscziny atd., **kamjeńteho wuhla a brunizy**
porucza do wschitko najtunischo **H. Grieshammer**
se składom na budyskim dwórnischczu.

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych **fotografijowych wobłukow.**

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy czo. 20

porucza ßwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płaczíſnach.

Skład bronzirowanych, poſłoczanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdźe mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodźe, ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 1 nßl. doſtacz:

Rycž

na pokutnym pjatku, 26. februara 1869, w Minakale **pſchi pohrjebje hajnika, knjeſa Roberta Mauki,** kiž bu na Pßowjanſkich mjeſach dźeń 21. februara ſkónzowany namakany, dźeržana wot

J. Kordiny, fararja w Minakali.

Dźěczaze woſyczki, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby a korbarſke dźěło** wſchitkich družinow po najtuniſchich płaczíſnach podpißany porucza. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedźa wón woſyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,** korbarſki miſchtr.

Katholſki Poſoł czo. 14 je wuſchoł.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hojn. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. P. Pannach w Budyſchinje.

Jedyn khmany wulki wotroczk doſtanje pſchi dobrej ſdźě ßłužbu na knježim dworje w Bolborzach pola Hodźija.

Powschitkomna aßekuranza w Trieschze

(Assicurazioni Generali),

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 ſchößnakow, 26 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch družinow** pſche **wohnjowu ſchkodu;**

b) **kubła na drohach** pſche **transportnu ſchkodu;**

c) poſticžuje ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kowrancze.**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1867 ſa 14,298 ſchkodowanjow ſummu wot 5 millionow 508 tyßaž 815 ſchößnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Na woczomaj běbnym

je ßwětoſnata w ſkutku prawa

Dr. Whitowa wodziczka ſa woczi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringſkej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyſcho wjerchowſke koncežije ſpožczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepſchetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, ſchtož tyßaży wopißmow dopokaſuje. Poruczenja wobſtara knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Pſchepßwědczenje wěrnoſcz ſkutkuje.

Jako běch tſi měßazy tak ßhlne ſahorjenje woczow měła, ſo ſkoro niczo wjazy njewidžach a běch wſchelake ßrěoki podarmo nałožowała, wobroczich ßo na Franza Reyhinger w Horbje, kotryž mi jenu bleſchku **Dr. Whitoweje wodziczki ſa woczi** wot **Traugotta Ehrhardta** wobſtara a hdyž ßym tule wutrjebała, mam ſaßo jaßne widženje a možu wot teho czaßa ſaßo w polu dźěłacz. To wobßwědczam ſ podpißmom mojeho mjena a poruczam tutu wodziczku ſa woczi wſchitkim na woczomaj běbnym.

Aidlingen, pola Böhlingen, w auguſtu 1868.

Madlena Haugowa.

W poopißanej kniharni je dóſtacz:

Pſchaſna ſabawa 1) Wuherſki khěrluſch. 3 np.
= = 2) Ptaczi kwaß. — Róża ſaxonſka. 3 np.
= = 3) Zeńtwa. — Mandželſtwo. 3 np.
= = 4) Wandrowſki khěrluſch. — Lubka lilija. — Mój ſtatok. 3 np.
= = 5) Woſporſki hermank. — Njebo dźěd. 3 np.

Smoleŕ a Pjech.

Jena khěža ſ 3 kórzami pola a łuki, kaž tež ſ trawnej ſahrodu, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Hdže? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Jena **ſchijaza maſchina** je tunjo na pſchedań pola krawza **Rychtarja** we Wajizach.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dóſtacz:

Leczazy liſt evangelſkich ßkowow na mkodźinu wo ſbožomnoſczi tajkich dźěczi a ludźi, kiž ßo ſahe wobrocza. Wjaſany 10 nßl.

Woltersdorfowy wobras 5 nßl.

Domjazy woltař. Modleŕſke knihi. Seſtajał H. Imiſch faraŕ. Wjaſany 8 nßl.

Swjaty póſt. Wot M. Domaſchki, fararja. 10 nßl.

Serbſka biblija. 1 toleŕ. Ta ßama bjes apokryphow 10 nßl.

Serbſki nowy teſtament a pſalmy 6 nßl.

Lutherowa poſtilla. Wjaſana 4 toleŕ.

Boże dźěczo. Hodowne rosryczowanje Bożeho dźěſcza ſ njebjeſkimi wobydlerjemi. 2½ nßl.

Serbski słownik 4 toleŕ.

Žiwjenja Swjatych. Po rjedże zyrkwinſkich ſtawiznow. Dotal 6 zeſchiwkow po 6 nßl.

Khwalcże knjezowe mjeno. Modlitna knižka za katholſkich kſcheſczanow. Po 6, 10, 20 nßl.

Dale tež wſchelake druhe nabóżne, powuczaze a ſabowne ßerbſke a němſke knihi a woßebje tež wulki wubjerk **dźěczazych knihi** ſ rjanymi a pyſchnymi wobraſami po 1, 1½, 2, 2½, 3, 4 nßl. a t. d. hacž do někotrych toleŕ.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko ſaßo dóſtacz.
Sahrodka kwětkojta, II. po 1 nßl.
Czorny kóß a dróſna, III po 1 nßl.
Czmjeły a woßy, I., II. po 1 nßl.
Bohumił, 2½ nßl.
Guſtav Adolf, 6 nßl.

** Daloko roſchěrjena **expedizia nowinſkich naweſchtkow** knjeſow **Haasensteina & Voglera** w **Lipsku** (Zeitnngs-Annoncen-Expedition der Herren Haaſenſtein & Vogler in Leipzig), hacž dotal we woßmich wſchelakich hłownych měſtach w Němzach, w Awſtriji a Schwajzarſkej je dwě expediziji w Stuttgartu a Genfu ſakoziła, dźewjaty a dźeßaty etablißement tuteje hižom dołhi czaß khwalobneje ſnateje firmy.

Cigarry

100 ſchtuk po 14, 15, 17½, 20, 24, 27, 30, 33, 36 a 39 nßl., woßebneje dobroſcje a kotreż ßo rjenje pala, porucża

Moritz Mörba.

Barby a laki

we wulkim wubjerku porucża najtuniſcho **Moritz Mörba.**

Schnupowanſki a kurjeńſki tobak,

te rjane cżiſte drużiny, kotreż k. Stoſch pſchedawaſche, porucża **Moritz Mörba.**

Khoſej,

punt po 64, 66, 70, 75, 80, 90, 96, 100, 110 a 120 np., derjeßkodżazy a cżiſty, porucża

Moritz Mörba.

Woſjewjenje.

Herbſtwodżělenja dla a po požadanju tych, kotrychż naſtupa, budże ßo **wulkoſahrodniſka żiwnoſcż**, njedawno ſemrjetemu gmejnſkemu prjódkſtejerjej knjeſej **Janej Kruſchwizy** w **Drożdżiju** ßkuſchaza, pod cż. 12/9 wopalneho kataſtra a fol. 9 gruntſkich a hypothekſkich knihi ſa Drożdżii ſapißana a na leżomnoſcżach do hromady 13 akrow 108 kwadratnych prutow wopſchijaza a ſ 252,₀₈ dawkſkimi jenoſcżemi napokożena, ſe ſtejazymi rjanymi żnjemi każ tež po dobroſdaczu ſ doßahazym żiwym a morwym iwentarom

ſchtwórtk, 22. julija 1869, dopołdnja w 11 hodżinach,

na ßamej měſtnoſcżi, w Kruſchwizeż wulkoſahrodniſkej żiwnoſcżi w Drożdżiju, wot ßudniſkeho hamta ſjawnje na pſcheßadżowanje pſchedawacż, teho runja budża ßo na **tym ßamym** dnju, popołdnju w 3 hodżinach, a jeli trjeba, tež hiſchcże naſajtra mobiliarſke wěży, k Kruſchwizowemu ſawoſtajenſtwu ßkuſchaze, wot drożdżiiſkich wjeßnych grychtow ſjawnje na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

S pokaſowanjom na ſubhaſtazionſki patent, tak derje na hamcże, każ tež w drożdżiiſkim hoſcżeńzu wupojßnjeny, ßo tole k ſjawnemu nawjedżenju dawa.

We Woſporku, 10. julija 1869.

Kralowſki ßudniſki hamt.
Feurich.

Miſſionſki ßwjedżeń

lutherſkeje woßady we Wukrancżizach budże, da-li Bóh, 18. julija (8. njedż. po ßw. Trojizy) dopołnja a popołnju. Němſke prědowanje a miſſionſku rosprawu budże dżeržecż k. diak. Härting, ßobudirektor lipſcżanſkeho luth. miſſionſkeho towarſtwa, ſerbſke pak k. farař Ebert ſ Hrodżiſchcża.

J. Greva, farař.

Mojej lubej ſchulſtej gmejnje a zyrkwinej woßadże praju ſa luboſcż a dary na dnju mojeho 25lětneho hamtſkeho ſkutkowanja w Maleſchezach mój najwutrobniſchi dżak. Hnadny Bóh, kiż naſche podeńdżenja wodzi, każ mórſke żołmy a wutroby cżłowjekow wjedże, każ wódne rěcżki, ſarunaj kożdemu luboſcż ſa luboſcż.

W Maleſchezach, 8. julija 1869.

J. T. Pech, kantor.

Wużitkowe drjewo ſa kożdeho.

Po pſchewſaczu Hempelez wojnarnje w Němßezach ßo tam wſchón hantwerſki grat a wſchitko drjewo, kotreż ßo ſa kożdeho wojnarja, bětnarja, ſa kożdeho wjetſcheho a mjeńſcheho hoſpodarja, każ tež ſa młynkow-wobßedżerjow hodzi, wot dżenża a ßlědowaze dny w jenotliwym, każ tež w zyłym pſchedawa.

Schneider, wobßedżeŕ tam.

Nowodejaza kruwa.

Na rycżerkuble w Schcżeńzy pola Rakez ſteji jena nowodejaza kruwa ſ cżeleczom abo bjes njeho na pſchedań.

Wiſchnjowy ßwjedżeń a reje

jutſje w hoſcżeńzu w Drożdżiju.

Sapocżatk popołdnju w 4 hodżinach, k cżemuż najpodwolniſcho pſcheproſchataj **Mros a Benada.**

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 30. — 24. julija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — S Ameriki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Delneje Kiny. S Horneho Wujesdai — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
10. julija 1869.

Dowoz: 7654 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	6	7	5	6	—	—	6	7	5	—	—	—
Rožka	5	2	5	4	27	5	5	2	5	—	—	—
Jeczmjeń	3	27	5	3	20	—	3	27	5	—	—	—
Wowß	3	7	5	3	—	—	3	7	5	—	—	—
Hróch	5	15	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	5	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Najnowsche.

Win, 20. julija. S Roma pißaja, so bamž w bližschim czaßu katholskim knjeżeŕstwam pscheproschenje na konzil pschiposczele.

Paris, 20. julija. Tudy ßo powjeda, sobudże druha komora hakle 26. oktobra saßo ßem powołana. Prěnja komora 2. augusta na krótki czaß w hromadu stupi.

Paris, 20. julija. Khěžorka a khěžorski prynz staj ßo do Berck-sur-Mer, podałoj, so pschi poßwjeczenju tamnischeho wulkeho hospitala pschitomnaj byłoł.

Madrid, 20. julija. S někotrych městow ßu tójschto wyschich a podwyschkow do jastwa wotwjedli, dokelž ßo jim winu dawa, so ßu wotmyßleni, revoluziju sapoczecz.

Rom, 20. julija. Něhdże 500 abo 600 biskopow na konzil ßem pschińdże, 300 je ßo jich khorowatoscze a braschnoscze dla samolwiło, so njepschińdu.

Barlin, 21. julija. Offizialne nowiny praja, so je hrabja Bismark jenož na czaß s ministerpschedßydstwa puschczeny a so je wón saßo nastupi, tak bórsy hacž ßo nasymu do Barlina wróczi. — Nowe sakony, kotrež maja ßo bližschemu pruskemu ßejmej k wujednanju prjódkpołožicz, ßo bjes wobdźělenja hrabje Bismarka pschihotuja, budża pak zyle po jeho ducha wudźěłane.

Carl Noack w Budyschinje

na swonkownej lawskej haßy
porucza

khofej punt po 56 np.
" " " 60 np.
" " " 64 np.
" " " 66 np.
" " " 70 np.
" " " 75 np.
" " " 80 np.
" " " 90 np.
" " " 100 np.
" " " 110 np.
" " " 120 np.

zokor w kehelach punt po 47, 48, 49, 50 a 51 np.,
łamany rajß punt po 18 np.,
cigarry, 100 schtuk a drožscho, dobreje hodnoscze sa kurjerja.

Czescżenym ßerbskim krajanam dawam najpodwolnischo k nawjedżenju, sa ja tež na bližschi budyski hermank s wulkim wubjerkom

lětnjeje a symskeje drasty

pschińdu. Ja proschu teho dla wschitkich, so bychu mje pschi potrjebje dobroczjiwje wopytacz chzyli. Moja pschekupniza budże na mjaßowym torhoschczu w domje knjesa pschekupza Wehle a je na firmje snajomna. Drasty ßu dobre a płaczisny tunje: na to može ßo kóždy spuschczecz.

Drastowy magazin
Hadama Sodana s Draždżan.

Sakska. W Schönnewitzu pola Oschatza ßo 12. julija twarjenja Eisoldez kubka wotpalichu. Wjeczor teho ßameho dnja wudyri tam saßo woheń a pschewobroczi dwoje domske do procha a popjeła a hižom 13. julija bě tam saßo woheń a ßo podlanske twarjenja Winklerjez a Steinez burskich kubkow wotpalichu.

W Annabergu chzyschе jena macz ßwoju maku dżowczičžku kupacz, ale dokelž běschе woda jara horza, dha dżěschе wona po symnu wodu won, tu holczku ßamu wojstwje sawostajschi. Prjedy hacz macz saßo pschiňdże, bě pak jeje dżowczičžka ßama do wanje salěła a ßo tak woparika, so dyrbjeschе sa schtyri hodżiny pod żakoßnymi bolosczemi wumrjecz.

Jeho majestosez kral Jan je herbske semjanstwo, profeßorej Tischendorfej w Lipsku wot rußowskeho khěżora spożczene, tež sa Sakisku pschiposnał.

Wěstv J. G. Leisching se Schneeberga, 33 lět stary a njeżenjeny, běschе 21. januara ßwojeho nana, s wotpohladanjom jeho sarasycz, s jenym hamorom tak do hłowy dyrił, so bě tutóń posdżischo teho dla wumrjecz dyrbjał. Tón njekmanik bu wóndanjo tajkeje hrosnosczе dla k 25 lětam khostarnje wot pschißażneho ßuda w Zwikawje wotßudżeny.

Prußy. Kral hischcze w Emsu pschebywa a jeho tam husto doscz woßebni hoscżo wopytuja. Kupjele jemu jara derje tyja.

Hrabja Bismark ßo hakle w nasymje do Barlina wróczi a ßo tehdy pokaże, hacz wón pschedßydstwo pruskeho ministerstwa s nowa na ßo wosmje abo jenoż dżěła kanzlera połnóżnoněskeho swjaska wobstara. Jeli so wón jenoż poßleńsche sastojnstwo na ßo wosmje a pruske ministerpschedßydstwo někomu druhemu wotstupi, dha by to jara ważna krocżel była, pschetoż pruszy ministrjo njebychu jemu potom wjazy runi byli, ale bychu niże njeho a pod nim stali; pschetoż jako kanzler ma wón po prawym wschěm połnóżnoněmskim ministerstwam roskasowacz. Njestaji ßo to hižom nasymu do skutka, dha tola wěscże posdżischo k temu pschiňdże, so smeje kanzler se ßwojimi radżiczelemi a ministrami zyke połnózne Němzowstwo rjadowacz, a pruske, sakske atd. ministerwo jenoż woßebite naležnosczе Pruskeje, Sakskeje atd. Shromadna němska móz ßo psches to powjetschi, ale nahladnosez a ważnosez jenotliwych němskich krajow ßo pomjeńschi.

W Barlinje chzedża murjerjo wot ßwojich mischtrow wjetschu sdu měcz; mischtrjo chzedża tež do tuteho żadanja swolicz, ale jenoż na to waschnje, so lěpschim dżěłacżerjam sdu powysscha, hubjeńschim pak po dotalnym waschnju płacża. S tym pak murjerjo s pokojom njejßu a hižom někotre dny sa ßobu njedżěłaja. — Saudżeny tydżeń tam tež kowarjo dżěłacz sastachu, dokelž ßebi wjazy sdy a tež mjenje dżěła żadachu; w poßleńschim nastupanju chzedża woni pschipołdnju trochu wjazy ßwobodneho czaża měcz, so bychu tehdy trochu wotdychnycz mohli. Nimale wschitzy kowarszy mischtrjo ßu jich żadanje pschiswolili.

Lětusche wulke manövry tsecżeho armeekorpsa smeja ßo pjecża hižom w měßazu auguštu, so bychu ßo mużstwa potom na dlěschi czaß domoj puschczicz móhli.

Psched dlěschim czaßom běschе ßo wěstv Menda, tehdy sapoßłanz na połnóżnoněmskim ßejmje, do městaschka Gladbacha podał a tamnischich dżěłacżerjow k shromadżisnje powotał. Menda je mjenujzy jedyn wot tych japoschtołow, kiž po Němzach wokoło pucżuja a dżěłacżerjam wukkaduja, kak móhli woni s mjeńschej prózu lěpje żiwi bycz. Jeho pucże dyrbja jemu pak dżěłacżerjo sapłaczicz. W Gladbachu bě Menda tež rycz dżerżał a dokelž bě we wěstym nastupanju revoluziju prědował, dha bě jemu polizajski kommißar dalschе rycżenje sakasał. To ßebi pak ani poßłuchazy dżěłacżerjo ani Menda njeběchu chzyli lubicz dacz a bě teho dla ropot nastał. Duż buchu Menda a s nim 29 dżěłacżerjo wobskorżeni a wóndano je ßud Mendu k 1 lětu a tsjoch dżěłacżerjow k 3 měßazam jastwa wotßudżił, wschěch druhich pak sa njewinowatych spósnał.

Awstria. Tabory abo ludowe shromadżisny ßo w Czechach hischcze kóżdu njedżelu wotdżerżuja a ßo w nich ßwěru wo to jedna, schto mohło Czecham a czěskej narodnosczi k lěpschemu płużicz. W nowschim czaßu ßo tež żónske na nich wobdżěluja, haj na podhradskim taborje, hdżež bě na 25,000 ludżi shromadżenych tež jena knjeżna a jena mandżelska żona rycżeschtej a jeju rycz njebě hłupa.

S Wina pißaja, so je khěżor se ßwojimi ministrami wóndano czěskich naležnosczow dla radu skkadował. We Winje ßu mjenujzy sposnali, so ßo Czechojo psches żane pschescżehanje satraschicz njedadża, ale so pschi ßwojich żadanjach wostanu, a winske ministerstwo wě tež, so Czechojo pschi prjódkstejazych wolbach saßo jenoż tajkich mużow sa ßejmskich sapoßłanzow wuswola, kiž ani na czěski ani na winski ßejm njepóndu, jeli ßo prjedy żadanja Czechow njedopjelnja. Tajke wobstejenja pak, hdżež ßo wjetschina wobydlerstwa jeneho kraja na żane waschnje na ßejmje a na ßejmskich dżěłach njewobdżěli, dołho tracz njemóża, khiba so psches to njeważenje a njelubosez pschecżiwo ministerstwu nastanje. To pak je w Czechach kóżdy dżeń bóle widżecz a duż je ßo pjecża w tej shromadżisnje, kotruż khěżor wóndanjo se ßwojimi ministrami měješe, wuradżiło, Czecham w někajkim nastupanju trochu k woli bycz a jim to pschi wotewrjenju noweho czěskeho ßejma k wjedżenju dacz. Czechojo pak praja, jeli ßo jim ważne wězy njepschiswola, dha woni pschezo spokojni njebudża.

Franzowska. Khěżor je druhu komoru na někotry czaß rospuschcził a ßwoje dotalne ministerstwo trochu pschemenił, to je, wón je někotrych ministrow se ßłużby puschcził a druhich ludżi na jich město powołał. Wyschе teho je wón druhej komorje wjetschе prawa dał. — Ani druha komora ani Franzowsojo s nowym ministerstwom prawje

ſpokojeni njejßu a ſ zyła ſda ßo, ſo drje budże wone jenoż někotry czaß ſkutkowacz.

Rußowſka. Němſke nowiny powjedaja, ſo je ruſki miniſterpſchedßyda wjerch Gorczakow polſkim biſkopam na konzil do Roma hicz ſakaſak.

Schpaniſka. Nakhwilny knjeżer abo regent marſchal Serrano, je někto tych mużow, kiż maju jako miniſtrjo ſkutkowacz, wuſwolił a na jich města poſtajił. Ssu to ſ wjetſcha dotalni miniſtrjo a wón budże ſ nimi krajne należnoſcze tak dołho ſarjadowacz, hacz ßo ſkónczńje nowy ſchpaniſki kral wuſwoli.

S Ameriki.

(Wuczah ſ liſta.)

Serbin w Texaßu, 15. junija 1868. Na knjeſa J. E. Smolerja w Budyſchinje. — Wy wot naß pjenjeſy doſtanjecze a ſa te nam ßerbſke knihi poſczelecze. Mój ßußod w Serbinje, Korla Wiczas ſ Duboho, Wam roſpiſche, kajke knihi naſchi Sserbjo męcz chzedża a kak wjele je jich ſamołwjenych.*)

Hižom w lěcze 1866 ßu naſchi Sserbjo pjenjeſy hromadu nawdali, ſo bychu ßerbſke knihi ſe Sserbow doſtali. Na to ja w lěcze 1867 pjenjeżny měnk (wechſel), ſa 206 toleŕ wot J. Kauffmanna & Co. w Galveſtonje wuſtajeny, ßwojemu wujej Robertej Kilianej do Kamjeńza poßłach. Ale wſchelakeho ſadżewanja dla je ßo tak cziniło, ſo ßo knihi, tehdom ſamołwjene, hakle w decembrje 1868 w bremenſkej łódži „Fortuna" pſched Galveſton pſchiwjeſechu. A hdyż Fortuna pola Galveſtona ſtejeſche, dha ſběhnu ßo njepodobny, ſatraſchny wětr, kiż wot 12. hacz do 14. decembra trajeſche, a mórſke żołmy tak na tu łódż czerjachu, ſo wona w pěſku wjaſnu, rostorh doſta a zyle na kruchi dżeſche. Naſche knihi buchu ſ mórſkej wodu tak pſheczehnjene, ſo ßu ſ tym druhim, na poł abo zyle ſkażenym nakkadom w Galveſtonje ſa tuni pjenjes na pſcheßadżowanje pſchedate.

Ja pak knjeſam Kauffmannej & Co. do Galvenſtona piſach, hacz njebych te pſchedate knihi temu, kiż bě je kupił, wotkupicz mohł. Pſchetoż mi běſche wopak, ſo naſche ßerbſke knihi, kiż tola zyle ſkażene njeběchu ale ßo hiſchcze trjebacz hodżachu, w Galveſtonje rosdrjene a roswonjedżene bycz dyrbjachu. Mi bu ma to piſane, ſo możu je ſa 16 dollarow doſtacz, jeli ſo chzu te pjenjeſy na nje wažicz. Dokelż pak ja te pjenjeſy ßam dacz njechadżich, dha woßadnu ſhromadżiſnu w Serbinje wopraſchach, ſchto chze cziniez. Ta wobſanknu, ſo ma zyrkej te knihi kupicz a ſo bychu ßo na poſtajnym dnju w Serbinje k lěpſchemu zyrkwineje pokładnizy na pſcheßadżowanje pſchedawake.

*) Tuto piſmo ßmy doſtali a bórſy wſchitko po poruczności wobſtaramy. Sm. & P.

A hlaj! na prěnim měrza dżerżachmy pola zyrkwje pſcheßadżowanje a naſchi Sserbjo te mokre a hubjeneho napohlada knihi tak kupowachu, ſo cyrkej ſto dollarow dobytka torhny.

Naſche knihi pak běchu w Bremenje ſa 200 dollarow ſawěſczene. Teho dla buchu naſchi Sserbjo praſcheni, hacz chzedża te pjenjeſy měcz abo hacz chzedża nowe knihi ſamołwicz. Ale nichtó ßwoje pjenjeſy ſaßo měcz njecha, kóżdy chze nowe ßerbſke knihi měcz. Duż ja dżeńßa knjeſam J. Kauffmannej & Co. do Galveſtona k ſjewjenju do Bremena naſchu poruczność piſach, ſo byſchcze wot tam te ſawěſczeńſke pjenjeſy doſtali. Dokelż pak ßu k tym ſtarym ſamołwjerjam nowi pſchiſtupili, dha Wam, luby knjeże, Korla Wiczas, kiż je někto tule knižnu należnoſcz na ßo wſoł, też pjenjeżny měnk, wot J. Kauffmanna & Co. w Galveſtonje wuſtajeny, ſkerje a lěpje poſczele.*)

..... Dokelż chzu, ſo bychu knihi ſa moje dżěczi, kiż ßu pſchezo bole ßerbſke hacz němſke, tutychle mjena naczińſchczane měte, dha tajke mjena ſa ßobu napißam. Mój najſtarſchi ßyn je Gerhard Auguſt Kilian (17 lět ſtary, kiż na wuczerſkim ſeminaru w Addiſonje w ſtatu Illinois, 2100 jendżelſkich (420 němſkich) mil wot doma, někto ſkoro dwě lěcze na wuczerſtwo wuknje. Moje druhe dżěczo je Thereſia Martha K., 12 lět ſtara. Potom Bernhard Robert K., 11 lět ſtary, dale Hermann Theodor K., 9 lět ſtary, a napoßledku Hulda Dorothea K., 7 lět ſtara. — Waſchi knihiwjaſarjo moża tajke mjena lohko naczińſchczecz. So my w Serbinje żaneho knihiwjaſarja nimamy, to je nuſa, kiż mje jara czińſchczi. Knihiwjaſar by pola naß derje żiwy bycz mohł, hdy by też galanteriſta był a wſchelke tyſki, hrajki a klanki ſ lazoweje papjery (pappy) wudżělacz wjedżił.

.... Napoßledku mam też hiſchcze jene należenje k Wam, luby knjeże. Ja ßym ßo wot teho czaßa, hacz ßmy konſche lěto wuczerja doſtali, na hudżbu pokożił, kotruż běch pſches 20 lět leżo woſtajił. Duż ßym khětro hłuboko do pſchepytowanja a wuſtajenja zyrkwinych hłoßow pſchiſchoł. Dokelż pak nětko njemóżu ſhonicz, ſwotkal taj dwaj khěrluſchaj — mjenujzy 108 „Wjeßelmy ßo wſchitzy wěrni atd." a 115 „Khwalba budż Bohu wěcznemu atd." — ſ tym rjanym hłoßom, kiż kóżdy mataj, ßem pſchiſchkoj ſtaj, a trochu hudam, ſo ſtaj to dwaj khěrluſchaj cżeſkich a morawſkich bratrow, dha bych ja rad widżił, hdy byſchcze mi ſtare cżěſke ſpěwarſke cżeſkich a morawſkich bratrow něhdże wobſtaracz mohli.**) A jeli ſo to njemóżecze, dha budżecze tola tón pſchekożk tuteju zyrkwineju ſpěwow, kotryż je Michael Weiß w ßwojim czaßu wudał, mi wunamakacz a poßłacz moż. W knihach „Das Deutſche

*) Tutón ßmy 20. julija doſtali. Sm. & P.

**) Ja ßym ßo hižom na tajkich mużow wobrocził, ſ kotrychż pomozu, każ ßo nadżiju, wſcho doſtanu, ſchtoż ßebi żadacze. S.

Kirchenlied von Dr. Wackernagel" je cžěſkich khěrluſchow po němſkim pſchełožku wjele. Ale ja ßo boju, ſo tola te khěrluſche tych cžěſkich a morawſkich bratrow njejßu wſchitke. Ja poruczam Wam tole moje lubowarſtwo k pſcheczelnemu a mudremu rospomnjenju.

Ja hewak ſ zyła we ßebi njeſaczuwam žaneho wulkeho cžěrjenja, do Sserbow pißacz. Wy wěſcze, luby knježe, ſo mi ſ woprědka jako běch ſe Sserbow wuczahnył, runje jara dobri njeběſchcze, teho dla, ſo běch wuczahnył.*) A jako ja ſaßo do Sserbow ßo wróczicz chzych, dha njeběch žadany a žadyn na moje měſto nochzyſche. To je tak bycz dyrbjało. Nětko pak je Sadowa moje žadanje kotrež mějach, dele ſbiła a podußyła.

Schtož te liſty naſtupa, kotrež naſchi Sserbjo pißaja, dha dyrbi ßo wopomnicz, ſo kóždy kiž liſt piſche, jara cžežzy ßam ſe ßebje wuſtupicz móže. Schtóž we wobužnoſcži piſche, teho liſt je ſa tym. A ſchtóž w ſpokojnoſcži piſche, teho liſt je tež ſa tym. Po tym ßo lohzy njeſtanje, ſo ßo wězy zyle tak wopiſcheja, kajkež wone ßame na ßebi ßu. Duž dyrbja ßo liſty a powjedanja ſ Texaßa po tym dobrym abo ſłym ſaczuczu teho kiž piſche abo powjeda, cum grano salis, to rěka, ſe ſornjatkom ßele rosßudžicz. Najbole bjes dobrym a ſłym pißanjom a powjedanjom wěrnoſcz woßrjedža leži.

Hdyž ßo Wy nětko mje praſchecze, luby knježe, kak ßo mi dže, dha ja wotmolwju: derje a ſlě. Ja bych tołſte knihi pißacz dyrbjał, hdy bych chzył ßwoje ſhonjenja wopißacz, a tola wěſcze njebych wſcho ſkładnje doſcz wuprajił, ſo by tak ſroſymjene było, kaž wo prawdže je. Duž ßebi hakle tu njedžakomnu prózu njecžinju.

Wſmicze pſchirunanje. Žiwjenje ma tak wjele bokow, po kotrychž dyrbi ßo wobhladowaž, hacž knihi ſtronow maja. Hdy bych ja džeßacz ſtronow wopißał, hdyž ßu tola k połnemu ſroſymjenju ſto ſtronow k wopißanju trjeba, dha byſchcze něſchto njezyłe měli. Prjedy hacž ja do Texaßu cžehnich, dha mějach wjele powjeſcžow wo Texaßu, ale hdyž tudy běch, dha dyrbjach tola hakle wuknycz, Texaß ſeſnacz. K temu pſchiňdžechu khoroſcze, ßuchoty, njejednoty a druhe pſchecžiwnoſcze, kotrež mi njeběchu prjedy doſcz wopißane abo wote mnje niz doſcz wopomnjene. „Wſchitko je kniczomne, džeſche tón prědař." To je w Europje tak a to je w Amerizy tak.

Jeli ſo Wy, luby knježe, tutón mój liſt woſjewicz chzecze, dha Wam to njeje ſakaſane. Jeli ſo to nochzycze, dha ßym tež ſ pokojom. Moje dla ſcze ßwobodni. Ja pak woſtanu w luboſcži Waſch podwolny

Jan Kilian, d.

*) Poſdžiſcho je ßo tajka njedobroſcz ſkoro zyle ſhubiła, hdyž bě widžecz, ſo ſcze Wy, hacž runje běſchcze ſe Sserbow wuczahnyli, tola ſ tymi, kiž ſ Wami džěchu, ßwěrni Sserbjo woſtali. S.

Mydło

w běłej, rjenje marmorirtej tworje, porucža po centnarju ſa jenož 7½ tl. w ryhelach a ſczele pruhi wot ¼ centnarja a wjazy

Hugo Arnold,
Auerbachs Hof w Lipſku.

Staru a nowu mužazu a hólczu draſtu wſchelakeje wulkoſcze ſ buckſkina, ßukna, bawmy, rubjaneho płatu a ſ druhich wutkow ma podpißany we wulkim wubjerku kóždy džeń w domje knjeſa ſejlerja Schramy czo. 390 pſched garbarſkimi wrotami, hewak pak wſchitke wiczne a hermanſke dny pola ßerbſkeje katholſkeje zyrkwje na žitnych wikach na pſchedań a je tam jeho buda na firmje „J. Schulze" ſnajomna. Sa ſprawne a tunje poßłuženje ßo rukuje. **J. Schołta.**

Wulki ſkład cigarrow

we wſchěch družinach porucža

Hermann Kunack.

Palenz

wſchitkich družinow porucža po tunich płacžiſnach

Hermann Kunack,
na bohatej haßy pódla póſta.

Prima peruſki guano

ſe ſkłada peruſkeho knježerſtwa;

Drobnje mlěta koſcžina,

ſa kotrejež dobroſcz ßo rukuje,

ſuperphosphat a ſpodium,

kaž tež

brunizu a kamjeńtne wuhlo

porucža najtuniſcho

A. Lützenberg
w Biſkopizach.

Cigarry

100 ſchtuk po 14, 15, 17½, 20, 24, 27, 30, 33, 36 a 39 nßl., woßebneje dobroſcze a kotreż ßo rjenje pala, poruczа

Moritz Mörba.

Barby a laki

we wulkim wubjerku poruczа najtuniſcho **Moritz Mörba.**

Schnupowanſki a kurjeńſki tobak,

te rjane cżiſte drużiny, kotreż k. Stoſch pſchedawaſche, poruczа **Moritz Mörba.**

Khoſej,

punt po 64, 66, 70, 75, 80, 90, 96, 100, 110 a 120 np., derjeßkodżazy a cżiſty, poruczа

Moritz Mörba.

Atelier ſa photographiju

668 na ßukelnſkej haßy zum großen Blumenberg. **na ßukelnſkej haßy 668 zum großen Blumenberg.**

Pſchi nětežiſchim woßebje pſchihódnym wjedrje poruczataj ßo najpodwolniſcho pod-pißanaj pſchede wſchitkim k photographirowanju twarjenjow, kubkow, żywych krajowobraſow, konjow atd. atd. a je namaj pſches najwubjerniſche apparaty kóżdeje drużiny możnoſcż data, wſchitkim požadanjam doſcż cżinicż. Skaſanja ſ wonka měſta ßo hnydom wuwjedu. Pſchi rukowanju ſa dobroſcż wobraſow ſtajamy tež najtuniſche płaczińny a leża wſchelake tajke wobraſy w naſchim atelieru k dobrocżiwemu wobhładowanju pſchihotowane. — K photographirowanju portraitow kóżdeje wulkoſcże mój naju confortable ſrjadowany atelier nanajlěpje poruczamoj.

W Budyſchinje, 22. julija 1869.

S poczeſcżowanjom

Rocksch & Matthaey.

S tutym dowolam ßebi, k nawjedżeuju dacż, ſo ma knjes Julius Hartmann tudy na mjaßowym torhoſchczu ſkad naſchich fabrikatow, jako **hładke a ßmuhate rubjane płaty, drell, hotowe měchi** atd. a ſo ma połnomóż, po fabrikſkich płaczińnach pſchedawacż, a tež ſkaſanja ſa naß horjebracż.

W Budyſchinje, 15. julija 1869.

Grunert, Müller & Co.
mechaniſka płattkajerńja.

Na horjeſche dżiwajo ßo pſchi potrjebje pod rukowanjom ſprawnoſcże najlěpje poruczam.

Julius Hartmann
na mjaßowym torhoſchczu cżo 36.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom je jeniczko najlěpſchi a najtuniſchi ſrědk pſchecżiwo lehnjenju polnych płodow.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom ſ kóżdym nowym lětom pſchibjera a ßo tež to ratarjej wo prawdże doſcż poruczecż njemoże, dokelż je ſkutkowanje na płody wjele lěpſche, hacż pſchi guanje. — Role, ſe ſuperphosphatom hnojene, płodża cżeżke, bohacże muku daważe ſorna a ßylne, proſte ſtwjelżo, kotreż pſched lehnjenjom wobarnuje.

Wyſche ſuperphosphata ſ Backer-guana a koſcżoweho wuhla mam ſtajnje na ſkładże:

prawdżiwy peruſki guano,
drobnje ſtużenu koſcżinu,
drobnje tołczenu ßyru koſcżinu,
ſhorjelſki a gogolinſki kalk.

Ja pſchedawam moje hnójne wutki jenoż pod rukowanjom prawdżiwoſcże a ſprawnoſcże.

Budyſchin a Pomorezy. **J. Lorenzowa wudowa.**

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych fotografijowych wobłukow.

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porucža ßwój bohaty ſkład ſchkleňzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacžiſnach.

Skład bronzirowanych, poſłocžanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólcžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacžiſnach

w słotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenocžeńſtwo** w hoſcžeńzu k słotej hwěſdźe měješche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płacžiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe, ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Pſchi potrjebje

kalka, guana, ſuperphosphata, koſcžiny atd., **kamjeńteho wuhla a brunizy**

porucža do wſchitko najtuniſcho

H. Grieshammer

ſe ſkładom na budyſkim dwórniſchcžu.

Khofej,

punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,

ſyrop,

punt po 14, 16, 18, 20, 36 np.,

łamany rajß,

punt po 18 np.

porucža **Rudolph Hölzer**

na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Cigarry,

25 ſchtuk po $2\frac{1}{2}$ nßl., $3\frac{1}{2}$, $4\frac{1}{2}$, 5, $5\frac{1}{2}$ nßl. atd.

porucža **Rudolph Hölzer.**

Dźěcžaze **woſyczki**, ſa 4 tolerja a drožſcho, kaž tež **korby** a **korbarſke dźěło** wſchitkich družinow po najtuniſchich płacžiſnach podpißany porucža. Tež ßu pola njeho ſtare woſyczki na pſchedań a porjedźa wón woſyczki a t. d.

Na Zidowje. **M. A. Bartuſch,**

korbarſki miſchtr.

Schleſynſke wohenſawěſczaze towarſtwo we Wrótzławju.

Rukowazy kapital wot 3 millionow toler pruſk. kouranta.

Tuto towarſtwo ſawěſczenja pſche wóhnjowe ſchkodowanje w měſtach a na wſach na hibite wězy horjebjerje a to po wſchomóžno tunich prämijach, hdyž ſo **jano** dopłaczowanje njeſtanje. Pſchi ſawěſczenju na wjazore lěta ſo **wulke dobytki** ſkiczja.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary ſu pola podpißaneho agenta kóždy czaß darmo dóſtacz a budże wón **kóždemu** wſcho wukaſowacz, ſchtož je pſchi ſawěſczenju trjeba.

W Maleſchezach 1869.

Jan Wehla, agent.

☞ Poruczaze dopomnjenje. ☜

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. **ſelomydło,** (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **ſubowa paſta,** (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaſkorowy wolij** (w ſaſyglowanych bleſchach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **ſelopomada,** (w ſaſyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe kryſtalne **ſelobonbony** w orig. tyſkach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** **italſke mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Profeſſora **Lindy** **vegetabiliſka žerdkopomada** (à 7½ nßl. ſa kruch).

Suutskomna hódnoſcz horkapomjenowanych ſpezialitätow woſtaji wſcho wobſchérne wukhwalenje, hižom **male ſpytanje** je doſcz, ſo ßo **pſcheßwědczenje** wo **hódnoſczi** a **woßebnoſczi** tutych wužitnych artiklow dobudże. Proſpekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te žrědki ßame w ſnatej dobroſczi ſtajnje na pſchedań w **Budyſchinje** měſtczu. haptykar **O. Schimmel,** kaž tež **w Kamjenzu: Fr. Vogel,** w **Oſtritzu:** w haptyzy, a w **Kubiju: Carl Dümmler.**

Hiſchcze žadyn žrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a pkuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotzławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Maćica Serbska.

Z nakładom towarſtwa M. S, je wušło a móže so wot sobustawow M. S. pola k. překupca Jakuba darmo, hewak pak w knihařni Smolerja a Pjecha za 7½ nsl. dostać.

Sahrodniſtwo.

Prěni dźěl:

Ssadowa ſahroda.

Roswuczenje wo plahowanju ßadowych ſchtomow a kerkow. Spißał **M. A. Kral,** wuczer na Ssokolzy.

Knjeſej **J. G. Poppej,** prakt. ſubn. lěkarjej **we Winje, Stadt, Bognergaſſe No. 2.**

Mój knjeże!

Ja czuju ßo nuczeny, po prawdze **hojaze ſtutkowanje** Waſcheje ßwětoßkawneje **anatherinſkeje hubneje wodźiczki** wobßwědczicz.

Wſchelakich lěkarjow ßym ßo mojeho **hnubolenja** dla napraſchował, wſchelake žrědki bjes kóždeho położenja trjebał, hacz buch pſches poruczenje wot pſcheczelow na Waſchu **hojazu anatherinſku wodźiczku** kedźbny ſczinjeny.

Dwě bleſchzy teje ßameje ßym ja wutrjebał a **krawjenje dźaßnow je zyle ſaſtako.**

Dźaßna ßu ſtrowe a khabkate ſuby ſaßo twjerdże žedża.

Hdyž mózu teho dla **Waſchu anatherinſku wodźiczku** pſche tajku njeſpodobnoſcz poruczicz, dha móżecze pſcheßwědczeny bycz, ſo ja to ſtajnje ſczinju.

S najwětſchej dźakomnoſcz nam czeſcz bycz

ſ poczeſczowanjom

H. L. van Swaeninger m/p.

Amſterdam, 20. auguſta 1868.

Na pſchedań ma tajku wodźiczku

w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka

pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;

w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Epileptiſke widliſcheża (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych

---

Sshmjo wolijowych płodow

kupuje ſtajnje po najwyſchich płaczišnach

žitne pſchekupniſtwo

Otto Wollmann.

W Starych Boſchezach je jena khěža ſ dźělbu ßadowych ſchtomow na pſchedań. Pokojza kupnych pjenjes móże na njej ſtejo woſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Na Židowje pola Budyſchina je jena khěža ſ prawiſnu ſchenkowanja, ſe ſahrodu a brožnju ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola gmejnſkeho prjodkſtejerja **Petraſcha** tam.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym k ſjawnemu nawjedženju dawam, ſo ßym ja **materialnotworowe a ſpirituoſowe khlamy**, kotrež hacž dotal knjes **Hugo Schuſter** mějeſche, kupił a pſchewſał a ſo je pod firmu

L. Böhme & Sohn

dale powjedu.

My wotewrjamy ſ tym doſpołnje wuhotowane

poſamentirſke, běłotworowe, ßuknowe a wurěſne khlamy

a poručamy je, po jich dobroſći, dobročiwemu wobkedžbowanju.

L. Böhme & Sohn
w Woſporku na torhoſchću.

Kedžbu!

Na horejſchi nawěſchtk dźiwajo poručamy:

Ssukna a buckſkin,
caßenetty, wutki ſa kholowy, kožane ßukno,
flanelle, podſchiwkowe barchenty,
połwołmjane a wołmjane draſćeniſchća,
lůſtry we wſchěch dobroſćach,
kattuny, jaconetty, běłe a płatowe twory,
5/4 a 7/4 ſchěroke čziſchćane barchenty,
kaž tež wſchitke družiny **tworow k podſchiwkam** atd.

S tym wſchěm je ſjenoćena:

Barbarnja a čziſchćernja

kaž tež

khumſchtna płokarnja.

L. Böhme & Sohn
we Woſporku.

Poßleſchćowe pjerje

nowe a trjebane, jara rjane, kaž tež poßleſchća poručza w ſprawnej tworje po najtuniſchich płaćziſnach

Mathilda Fröbowa
na rybowej haßy čo. 855.

Wojerſke towarſtwo w Porſchizach.

Njedželu 25. julija popołdnju w 3 hodžinach ſhromadžiſna k wuradžowanju pola knieſa Hämſcha.

Knježa kameradojo ſ wokolnoſeže, kotſiž chcedža pſchiſtupić, ßo k temu najpſcheczelniſcho pſcheproſcheja.

Towarſtwo.

Łužičan čo. 7 je wuſchoł.

Nowodejaza kruwa.

Na ryčerkuble w Schčeńžy pola Rakez ſteji jena ßylna nowodejaza kruwa ſ čzeleczom abo bjes njeho na pſchedań.

Kedžbu!

Jutſje njedželu 25. julija **kehelekulenje wo kołbaßy** we Wadezach.

Kedžbu!

Jutſje njedželu 25. julija **kehelekulenje wo cigarry** w Ssowrjezach.

Knjezej N. w Essenje. Waše wopisanje sym dostał a budže wone w swojim času wotćišćane. — Delnołužiske knižki bórzy dostanjeće.

Redaktor.

Nakładnikaj: Sm[illegible] a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 31. — 31. julija. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna přidpłata pola wudawarja 6[illegible], a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěwy. — Ze Serbow: S Budyschina. S Delneje Kiny. S Horneho Wujesda. S Brěžkow pola Kulowa. S Biskopiz. S wojerowskeho wokrjeża. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesże. — Nawěschtnik. — Pschikoha.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

24. julija 1869.

Dowoz: 7654 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	17	5	5	5	—	5	27	5	—	—	—
Rožka	4	20	—	4	10	—	4	20	—	4	15	—
Jeczmjeń	3	7	5	3	20	—	3	27	5	—	—	—
Wowß	3	7	5	3	—	—	3	7	5	3	12	5
Hróch	5	15	—	4	27	5	—	—	—	—	—	—
Woka	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	9	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 29. julija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słotk abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅗ np.; winske bankowki 81½ (16 nßl. 3 np)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

16 tl. 20 nßl. a 16 tl. 25 nßl.
pschenża 62—75 tl., rožka 50—58 tl.,
(to je: sa 25 pruskich górzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 5 nßl.
(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Paris, 28. julija. Po nowym telegrafiskim kabeln, kotryž je ßo na mórskim dnje s Franzowskeje hacž do połnóżneje Ameriki położił, je dżenża khěžor Napoleon pschedßydże amerikanskeje unije, Grantej, sbožopschejazy telegramm pschipóßłał.

Madrid, 27. julija. Sběžkarske karlistiske bandy, kotrež běchu ßo w krajinje „La Mancha" pokasałe, ßu nimale zyle rosehnate. — (Schpaniski prynz kiž ßo Don Karlos mjenuje, je ßo pjecża do Schpaniskeje podał, so by tam revoluziju sałožił a ßebi s pomozu wobronjenych ludźi schpaniski thrón dobył. Sa ßwoje pjenjesy je też tójschto ludźi dostał, kiž ßu sa njeho postanyli, ale w zyłym a wulkim schpaniski lud wo nim wjedżecz nochze a tak budże jeho prózowanje najskerje zyle podarmo.

Brüßel, 28. julija. Jendżelski króuprynz a jeho knjeni mandżelska staj ßem pschijěłoj. Kral bě ßo na dwórnischczo podał, so by jeju postrowił, a ßo potom s nimaj do kralowskeho hrodu wjesesche. Wonaj najskerje jutsje do Němzow wotjědżetaj.

Ems, 28. julija. Pruski kral poda ßo jutsje na hosczinu do Koblenza, hdżež kralowa w tu khwilu pschebywa, a ßo wječor saßo ßem wróczi.

Draždżany, 29. julija. Wczera wumrje tudy tajny radżicżel Dr. C. G. Carus.

Blizschu njedżelu 1. augusta ßo nascha snata ptacża łuka sapocżnje.

Sakska. We wschelakich wßach lubijskeje wokolnoscze je pschi howjadach a ßwinjoch hubjaza a schparaza khoroscz wudyrika. Pschischka je tam psches zuse ßwinje, kotrez ßu ßo psches tajke wßy czěrike.

Minister wójny, knjes s Fabrice, je ßo kónz sańdzeneho tydzenja do zusby na nakhwilny wotpocžink podał a ßo ßrjedž měßaza augusta saßo do Draždžan wróczi.

Se strony połnóznoněmskeho swjaska směje ßo wobhladowanje sakskeho armeekorpsa w czaßu wot 16. hacž do 19. augusta a ßu k temu powołani: sa infanteriju general s Franzecki (czitaj: Franzezki), sa kavaleriu general se Stavenhagen a sa artilleriju atd. generallieutnant Schwarz.

Schtož lětusche manövry bjes Lubijom a Budyschinom nastupa, dha směja 11. a 12. septembra ßwoju kwartiru: w Droždžiju schtab 1. infanteribrigady No. 45, schtab 1. (leib-) grenadir-regimenta No. 100 a schtab kaž tež něhdže 140 muži bataillona A. teho ßameho regimenta; w Lejnje a Jaworniku schtab 3. infanterieregimenta krónprynzoweho No. 102, dale w Lejnje schtab a dźěl mužstwow, w Stwjetschinje, Njesnarowach, Błózanach a Žornoßykach druhi dźěl bataillona A. teho ßameho regimenta; w Bukezach schtab a dźěl mužstwow, w Koprzach, Kotwasy a Wujesdže druhi dźěl bataillona B. teho ßameho regimenta; w Lubiju bataillon C. teho ßameho regimenta; we Worzynje schtab a dźěl mužstwow, na Běłej Horje, w Rodezach, Něczinje, Njechornje a Skanezach druhi dźěl bataillona C. 4. infanterieregimenta N. 103. — (Hdže kavalleria, artilleria a tšelzy kwartiry dostanu, do dzenża hischcze njewěmy.) Pschispomnicz chcemy, so hospodarjo na kózdu wojersku jenosc 8 muži do kwartiru dostanu. — Wotmarschirowanje wójska stanje ßo 13. septembra.

Na ßudnischim hamcze w Kamjenzu budže ßo wot 1. augusta saßo po prjedawschim waschnju skutkowacz, mjenujzy dopołdnja wot 8—12 hodzinow a popołdnju wot 2—6 hodzinow.

Wutoru 3. augusta budže w hosczenzu k skotemu ßkónzu w Budyschinje ßad na wěstych wodtdźělenjach budyško-draždžanskeho, budyško-kamjenczanskeho, budyško-lubiskeho, budyško-wosporskeho, budyško-wojerowskeho, budyško-nowosalzskeho, budyško-sohlandskeho a biskopsko-zitawskeho schußeja pschenajaty. Sapocžatk termije dopołdnja w 11 hodzinach.

Někotre nowiny běchu powjedałe, so budže sa sakske wójsko nowy regiment husarow sakoženy, a běchu tež hižom wopißałe, kajku uniformu tuczi husary směja. Ministerstwo wójny pak nětko wosjewjuje, so na tym zane ßkowo wěrne njeje.

Kral a kralowa staj ßo 26. julija wjecžor do kupjel w Schwalbachu podałoj, so byschtaj ßwoju knjeni dźowku, swudowjenu genuesisku wójwodku wopytałoj. Wonaj pjecza něhdže 10 dnjow w Schwalbachu wostanjetaj.

Pschi tšelenju, kotrez ßo 22. julija w Falkensteinje mějesche, bu pokasowar wot jeneho tšelerja satšelena; kulka bě jemu psches czoło do khowy sleczała, tak so wón na měscze morwy wosta. Tón pokasowar je ßam na ßwojej ßmjerczi wina, dokelž ßo wón pschi wschěm wjelekróczným napominanju tola do ßwojeje khěžki podar njebě, ale bě ßo na stolz, jenož 5 krocželi wot tarcze postajeny, ßynyk.

S Draždžan a s Lipska wujědže wóndano na extraczahu něhdže 750 puczowarjow, so bychu ßebi Schwajzarsku a wokolne kraje wobhladali. S Budyschina a wokolnosczе je jich něhdže 15 ßobu jěko.

Lětna shromadžizna draždžanskeho khownego towarstwa Gustav-Adolfskeho wustawa směje ßo 3. a 4. augusta w Pirnje. Na poßleńschim dnju dopołdnja tam budyski pastor primarius Kuhn ßwjedżeńske prědowanje směje.

W Stollbergu je ßo 20. julija wjecžor tamnischa Uhligez pschadna fabrika do czista wotpalika.

W nastupanju sastupjenja lětuschich rekrutow je postajene, so ßo tajke sastupjenje stanje 1) pola kavalerije a jězdneje artillerije 15. oktobra t. l.; 2) pola traina jena dźělba 3. novembra t. l. a druhu dźělba 1. meje 1870; 3) pola wschitkich regimentow ökonomiszy rjemjeßnizy 15. oktobra t. l. a 4) pola infanterije 16. decembra t. l.

W Kamjentych Wołbramezach ßu ßo 26. julija pschipołdnju Raschez domske wotpalike.

Prußy. S Fuldy pißaja, so ßo tam najskerje 1. septembra t. l. wschitzy němszy biskopojo shromadża, ßo bychu tam dla prjódkstejazeho ökumeniskeho, w Romje wotdżerżomneho konzila radu skkadowali.

Kral hischcze pschezo w Emsu a hrabja Bismark pak na ßwojim kuble pschebywa; wot druhich ministrow je jich tež tójschto Barlin wopuschczilo.

W měscze Praußnitzu (w Schlesynskej) je ßo 22. julija 50 khěžow wotpaliło.

Kralowa je 22. julija wulku wustajenzu we Wittenbergu wopytała a ßo wot tam do Koblenza a Emsa podała.

Barlinszy murjerjo ßu ßo s wjetscha saßo se ßwojimi mischtrami sjednali; pschetoz 27. julija bě ßo dźělo pola 81 mischtrow saßo sapocžało.

Sastupjenje lětuschich rekrutow je sa kavalleriju a jězdnu artilleriju ßrjedž oktobra, sa pěschu gardu 3. oktobra a sa pěschkow w linije ßrjedž decembra postajene.

W Barlinje běsche ßudnistwo duchowneho Fourniera k pjenjezнej schtrafje wotßudzilo, dokelž jemu winu dawachu, so je jenu njewjestu, kotraž bě ßamodruha we wěnzu k wěrowanju pschischła, psched wěrowanjom plisnył. Fournier je pak nětko appellirował a duž sda ßo, so drje ta wěz tak ska była njeje.

Pola Hildesheima bě psched někotrym czaßom wotdźělenje wojakow pschi ryczu w jemi rjany pokład starych romskich slěbornych a skotych ßudobjow namakało. Tute

ßudobja ßu do barlinskeho museja pschischke a je kral nětko postajił, so ma tón wojak, kiž je prěni na nje trechił: 1000 toleŕ, kommandirowazy seržant 500 tl., dwaj podwyschkaj po 200 tl. a kóždy wot tych druhich ßobudžěłazych wojakow 25 tl. myta dostacž.

Awstria. S Krakowa pißaja: „Tudomne ßudnistwo dosta 20. julija potajnu powjescž, so je w klóschtrje karmelitarkow mnischka (nonna) Ubrykowa hižom wjele lět w cžěmnym jastwje jata džeržana. Duž ßo tam jedyn ßudnik, jako bě ta wěz prjedy biskopej wosjewjena, s jeho pschiswolenjom w pschewodžeństwje jeneho duchowneho a někotrych ßudniskich sastojnikow poda. Jako běchu do kloschtra sastupili, rjekny ßudnik: „Ja ßym ßem pschischoł, so bych mnischku Ubrykowu widžał a s njej ryczał.“ Wrótniza wscha nastrožana, rjekny: „To njeje móžno.“ Ale kommißia dale džěsche, hacž ju k Ubrykowinemu jastwu wjedžechu. To běsche mały wuski wjelbik bjes schpundowanja s džěru, s kotrejž mějesche njerjad do wonzucha běžecž. W tutej komorzy cžepjesche zyle naha, wodžiwjena žónska, kotraž pschi wuhladanju ßwětła ruzy styknuwschi se žałoßnym hłoßom proschesche: „Ja ßym hłódna, ßmilcže ßo nade mnu, dajcži mi mjaßa a ja budu poßłuschna.....“ W tej komorzy njebě dale niczo hacž hromada ßłomy, wjele njerada a jena schkla se shniłymi běrnami, bjes kachlow, bjes łoža, blida a stolza — a w njej bě ßotra Ubrykowa hižom 21. lět tcžała. Jako wona masana a błóczana won pschińdže, da ju ßudnik koschlu woblez a běžesche po biskopa. Tón bórsy s nim pschińdže a pschikasa, so bychu wschě mnischki pschеd njeho pschischke a džeržesche jim ßurowu rycž. Na to porucži wón Ubrykowu wumycž a woblekacž, a na praschenje, cžeho dla ßu ju do jastwa ßadžili, wotmolwi wona: „Ja ßym ßlubjene pozcžiwoscže pschestupiła — ale tele tež njejßu jandželki.“ Wona bu potom do hospitala dowjesena a lěkarjo praja, so drje je khětro wodžiwiła, ale so ma ßwój dobry rosom.

Jako bě ßo tole po měscže rosnjeßło, buchu wobydlerjo, kiž ßu hewak dobri katholikojo, wot wulkeho hněwa sapschijecži, a wjele ludu ßo wjeczor pschеd spomnjenym kloschtrom shromadži a chzysche jón schtórmowacž. To drje ßo jemu njeradži, ale tola buchu wokna wubite a tójschto schkody nacžinjeneje. Potom cžehnjesche lud pschеd druhe tamnische kloschtry a je na tutych wjele schkody nacžinił. Tajke nadpady ßu ßo někotre nozy sa ßobu stałe. Zyła naležnoscž je ministrej prawdy k nawjedženju data a nětcžischa a prjedawscha abatißa spomnjeneho kloschtra stej do jastwa wotwjedženej, kloschtr ßam pak je wot polizistow wobßadženy. Kloschtrskeho spowjedneho wotza ßu tež ßadžili.

Spěwy.

Pschikhad lěcža.

Ssłónczka miłkoscž,
Wětrow liwkoscž,
Njebja ßměwki,
Mróczna sliwki,
Schtomow kcžěwy,
Ptacžkow spěwy
Dworow skakot,
Hatow kwakot,
Brjóžkow kwětki,
Pcžołkow lětki,
Polow hibot,
Hajow libot,
Łukow trawki,
Rěcžkow žwałki,
Pastwow swuki,
Keŕkow bruki,
Selow khrepki,
Schmizow schepki,
Holow dychi,
Mrowjow spěchi,
Horow młódnoscž,
Dołow khłódnoscž —
Wschitko s nowa
Takle woła:
Cžlowske džěcžo,
Witaj lěcžo,
A khwal Boha!
Jeho noha
Stupi dele,
Sbudži tele
Kraßne skutki;
Wón ßamlutki
W kóždym lěcže
Po wschěm ßwěcže
Wschitko młodži
Sdžerži, wodži
Wo dnjo w nozy
Bje-wschej prózy.

Nyczka.

Pucžowanje
wot Cžorneho Halschtrowa k Rheinej.

(Wot J. B. Nyczki.)

Ssym pschеd dlěschim cžaßom někotrym holcžkam ßlubił, wopißanje mojeho prěnjeho pucžowanja se Sserbow do rheinskeje krajiny tež w Serb. Now. ßobu dželicž. Mi je nětko móžno, moje ßłowo dopjelnicž.

Kaž ßym hižom tehdy prajił, sta ßo tuta rejža, so bych wucžeŕske město w Düßelthalu pola Düßeldorfa nastupił. Tak mějach w runu cžaru k wjecžoru cžahnycž.

Póndželu 27. julija l. 1846 po ßnědanju rosžohnowach ßo s mojimi lubymi w Blunju. W kóždym wocžku sybolachu ßo ßylsy, pschetož ja nastupich daloki pucž, a my njewjedžachmy, hacž budžemy ßo saßo widžecž. Macžeŕ pocža hischcže ras pschiryczowacž: Ach, ty móhł

tola tu wostacz, wschak ma tak wjele wuczerjow bjes Ssorbami zwój khléb. Ja pak napominach: Dajcze zebi pokoj, ju du do zusby, so bych tam nješchto nashonił a zo wudokonił; po nekotrych létach wróczu zo sazo domoj. So bé to wéscze moja wola, zym posdźischo s tym wopokasak, so zo dwójzy wo zerbske złużby prózowach — ale podarmo. Haj, jedyn zerbski knjes, kotremuz list w maczernej ryczi pisach, njepósła mi ani wotmolwjenja.

Młódschi bratr, kiz posdźischo tez wuczer bu, ale po nekotrych létach wumrje, wot zwojeje gmejny jara wobzarowany, pschewodźi mje dwé hodźinje daloko a njeszesche mi waczok, w kotrymz moje zyke samóżenje tczesche. Ja mějach huzle pod pazu. Psched huszinami, kiz na blunjowskich mjesach k Parzowej steja, sastach a zebi tu lubu wjeß a jeje hona, hdzez tak wjele sbozomnych hodźinkow wuził béch, hischcze ras wobhladach. Parzow, maczerina narodna wjeß, wosta namaj s boka. W Zarnowje wopuschczi mje bratr, a ja pschipasach zebi waczok. Sły Komorow se zwojej kuschej wézu wostajich k léwizy. Tamne winizy wobhladach zebi bliże. Kak jich wino zkodźi, béch shonił, jako my darbinszy seminaristojo ras w symje s wossmimi zanjemi w Komorje pobuchmy. We Wyrlizach, tej posledznej zerbskej wßy na tutej stronje, sandźech do korczmy a posylnich zo; ja béch hižom pjecz hodźinow daloko schok.

Ja njemózu tudy samjelczecz, kak zo mi pjecz lét posdźischo w tutej wßy wulke wjesele dosta. Ja dźéch mjenujzy tón zamy pucz na wopytanje domoj. Jako runje na to njemyßlich, so zym sazo w zerbskim kraju, sawaka hólz blisko mje na kruwu: Pißana! Mi bu, kaz bych s dołheho zona wotzuczik, wutroba pocza zo mi horicz a zyliy wjesela béchu mi blisko. A jako potom do wßy stupich a tam dwé holczzy w pschistojnej zerbskej drascze wuhladach, dźakowach zo Bohu, so Sserbjo hischcze zwoje stare waschnje w czesczi maju.

Sa Wyrlizami je nekotre hodźiny dołha hola. Pucz psches nju je jara zamotny a wostudły. Jenoz porédko setkasch tam wosy, kiz bjez Lauchhamorom a Bórkhamorom trébne wuhlo abo zeleso woza. Mje wobczezowasche tam horzota, dokelz do teje huszinu zo zadyn wokhłodźaty wétsik njesabłudźi. A waczok tez pocza czischczecz. Duz wjeselach zo, jako skónczinje na czornohósdźanske hona pschindźech a sazo ludźi a domy widźach. Czorny Hósd bé junu tez zerbska wjeß, nétk pak du tam zerbszy mkodźenzojo na złużbu, so bychu némski nawukli. — K wéczoru dozahnych Mückenberg, hdzez starschi bratr bé a hischcze je. Jeho duschna, nétko dawno njeboha zona wokschewi mje bohacze, a tak sabuch skoro wschu prózu.

Bratr pschepoda mi dwé wopißmje wot generalneho pósthamta w Barlinje, kiz mi to prawo daschtej, po pruskich póstach a zelesnizach darmo jécz, — a 10 toler pjenjes, s Düßelthala pósłanych.

Pjatk 31. julija psched wjeczorom zynych zo w Mückenbergu s hischcze jenym puczowarjom na póst. Mi bu czezko wokoło wutroby jako prjecz jédźech, pschetoz ja wopuschczich jara lubowaneho bratra, w kotrehoz domje béch nétotryzkuliz tydźeń pschebył; a hewak mějach tam tez wjele pschecelow a snatych. — Runjez zo hižom zmérkasche, bé czopkota hischcze jara tyschata. Mój wotewrichmój teho dla wobej durczzy wosa. Sa dwé hodźinje pschindźechmoj do Elsterwerdy. Tam trjechi zo wjazy póstow. Wós s Dobrokuha pschiwjese tsjoch gymnasiastow, psches kotrychz rosryczowanje wo jich podeńdźisnach na schuli buch ja husto na mój seminarski czaß dopomnjeny.

Bjes póstnymi sastojnikami w Elsterwerdze bé jedyn, kiz bé hižom w Düßeldorfje złużbu mék. Teho proschach wo radu k mojej rejzi. Wón wukasa mi wscho pschecelniwje. Jako pak złyschesche, so do Düßelthala chzu, rjekny: „Ow jej, to teje dźéry? Ja chzych ras s dźowku teho hrabje tam porejwacz, ale ta krokawa pocza zo modlicz.“

Nétko sajédźe tez wós sa mnje psched póst. Ja slésech nuts a namakach, so mam zam w nim knjezerstwo. Ja rospschestrjech zo po mózhosczi a spach. Ale tajke dobromécze trajesche jenoz hacz do Liebenwerdy. S wonka teho mésta wali zo jedyn nuts kaz paduch. Dokelz ja njewédźach, kajkeho duchu wón je, dyrbjach na moje dybsaki kedźbowacz. Psched Herzbergom wußuny wón zo kaz bé pschischok a ja widźach, so bé sady tez maky wosyk k póstnemu wosej pschiwjasany mék. Jako do Herzberga nutsjédźech, bé dźeń nastał. Ranje bé rjane a prózowach zo, sparja pschewinycz. Jako do Jutroboga (Jüterbogk) pschindźech, mějach njemake nastróżenje. Pschi wonkkadźenju paketow s wosa njenamaka zo mój waczok. Ja béch jón w Mückenbergu póstej pschepodał, ale wón wosta w Elsterwerdze leżo. Na moje wobczezowanje teho dla bu mi to zlubjenje date, so dyrbi wón zo zwérnje sa mnu posłacz, — schtoz zo tez stako je. Dobreje nadźije jédźech dale k tamnemu dwórnischczu.

Wokoło Jüterbogka steji wjele wétrnikow. Na polach widźach nékotre mi njesnate pschiprawy. To bé mi zyle nowe, so dołhe rjady zyczkow pschezo s jenym rasom zyknychu, kaz by jich jedyn kommandirował.

(Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Jeho majetosczi kral Jan pjecza hakle druhu abo tseczu njedźelu auguszta zem pschijédźe.

Wojazy teho regimenta (103), kotrehoz dźélba tudy steji, smeja néhdźe wot 15. hacz do 21. auguszta zwoje regimentske manövry w blisosczi nascheho mésta, potom podadza zo 22. auguszta do Draždźan a do tamnischeje wokolnosczе a smeja tam brigadske a divisionske manövry

Wot tam pschiczehnje wulki dźěl sakskeho wójska (pěschzy, czeżzy a lohzy jěsni, tsělzy, artilleria) do krajiny bjes Budyschinom a Lubijom, hdżež budża wulke manövry notdżerżane a bjes nimi pjecza tež jedyn, psches kotryż budże snata bukiczanska bitwa se zydomlětneje wójny próbkstajena.

S Budyschina. (Wotmolwjenje na praschenje, hdże zo Serbske Nowiny s wonka hornołużiskich Sserbow czitaja?) Wjazy abo mjenje exemplarow Serbskich Nowinom dostawa na požadanje póst w Barlinje, Biskorizach, Crimmitzschawje, Draždżanach, Eßenje, Gohlisu, Großenhainje, Herrnhucze, Hródku, Johanngeorgenstadtu, Khoczebusu, Lipsku, Lohmenje, Niskej, Rychbachu, Rakezach, Riesy, Schönfeldże pola Draždżan, Skym Komorowje, Trebnitzu w Schlesynskej, Žitawje, Schwarzenbergu, Shorjelzu, Hildesheimje, Schmölluje w Saksko-Altenburgskej, Prasy, Winje a Belgradże. Hewak sczele zo 6 exemplarow do Serbina a 1 exemplar do Brennhama w Texażu. Te exemplary, kotrez na knihikupsiim puczu do wschelakich krajow du, tudy spomnjene njejzu.

S Budyschina. Wot budyskeho wokrjeżneho zuda bu 13. julija murjer C. A. Schrama jebanje dla k 4 mězazam dźěłarnje a 16. julija jedyn forman se Schpitalow dla pschecziwjenja pschecziwo wyschnoszi k 8 mězazam jastwa wotzudżeny.

S Budyschina. W tudomnej měschczanskej piwarni dźěłaczer Siegel pschi delejědżenju do pinzy 15. julija tak njesbožomnje padże, so bu straschnje wobschkodżeny a dyrbjesche po krótkim czażu wumrjecz.

S Budyschina. Wschitkim tym zamym, kotziż chzedża zebi zadowe schtomy, winowe pjenki a wschelke jahodate kerki k najwjetschemu wužitkej wotczahnycz, poruczamy knižku, dale sady wosjewjenu.

S Budyschina. Na město njebo k. Dr. Kupfera nětko k. Dr. Wengler w Eybenstocku jako wokrjeżny lěkar zem pschinidże.

S Delneje Kiny. Tamnu wutoru 20. julija popołdnju w 4 hodzinach wudyri tudy woheń a pschewobroczi wschitke twarjenja tudomneje Barez zimnoszcze do procha a popjeła. Ludzo měnja, so drje je jedyn mały hólczez wohenj nětkak se schtrychowanczkami samischkrik, tola zo w tajkim nastupanju niczo wěste prajicz njehodzi. — Jena koja je w płomjenjach kónz wsała.

S Horneho Wujesda. Tudy zmy 18. julija schulski zwjedżeń pod zylnym a wjeżołym wobdżělenjom wotdżerżeli.

S Brěžkow pola Kulowa. Pjatk, 24. julija, popołdnju 1/2 6 hodzinow, wudyri tu w Schołczic kuble Boži woheń na hischcze njeznate waschnje a spalichu so do czista twarjenja tsioch kublerjow: Schołty, Pjecha a Rěpy ze wschém, schtož w domiskich, brózjnjach a z dźěła w hródżach mějachu. Ludzo běchu runje na polach wonka a mózachu teho dla jeno mało żerjazym płomjenjam wutorhnycz. Žně, draska, schaty, posleschcza, tójschto papjerjanych a slěbornych pjenjez su zhubjene; wot skotu je so spaliko: 1 kruwa, 2 czelczi, 3 swinje, por hus, 1 pos. Powjedachu, zo je tež mało dźěczo we wóhnju zywjenje zhubiko, ale to njeje wěrno: to dźěczo je zasy namakane.

H. S Biskopiz. Pschi naschej wuczerni budżetaj wot nětk dwaj Sserbaj dźěkawaj, pschekoż k. Makacz s Jichbrachczicz je sa druheho wuczerja pschi tudomnej druhej měschczanskej schuli wuswoleny a k. Dudak je tu hižom dlěschi czaż. — Pschi eforalnej wuczerskej konferenzy, psched krótkim wotdżerżanej, czitasche k. wuczer Wujanz sajimawy wudżěłk wo tym, kak ma schula dźěkacz, so by jeje skutkowanje trajne płody njeżko. — Do Gustav-Adolfskeho wustawa je hodzijska wożada poślenje lěto 101 toler hromadu snjeżka (Biskopizy jenoż 32 tl.). Skawa ji!

S wojerowskeho wokrjeża. W cz. 19. „Serbskeho Bramborskeho Caznika", kiż w delnoserbskej ryczi w Khoczebusu wukhadza, czitachmy w swojim czażu, so je na město khoczebuskeho k. superintendenta wot kralowskeho knjezerstwa w Frankfurcze k. duchowny Haußig w Golkojzach sa inspektarja serbskich schulow khoczebuskeho wokrjeża postajeny. S teho je widżecz, so je kralowske knjezerstwo sposnało, so khoczebuski knjes superintendent, dokelż wón serbski njesrosymi, tež inspektar serbskich schulow bycz njemóże, a so móże tutón inspektorat jenoż tajki knjes s prawym wužitkom wobstaracz, kiż derje serbski rosymi. A knjes duchowny Haußig je kralowskemu knjezerstwu jako muż snaty, kiż serbsku ryczi derje rosymi, pschetoż wón je Sserbam, w Delnej Lužizy bydlazym, psched krótkim czażom psches nowe wudacze delnoserbskeje biblije wulku skužbu wupokasał.

Hewak dowolamy zebi pschi tutej składnoszi na to spomnicz, so zo nascha pruska wyschnosz wot nětkotrych lět zem s zyla jara swěru wo nasche serbske zyrkwinske a schulske należnoszce stara. Tak je wona niz jenoż we wojerowskim, ale tež w rosborskim wokrjeżu dweju Sserbow sa superintendentow postajiła, wona je wysche teho tež serbske schule se wschěmi nusnymi schulskimi knihemi sastarała. Schtož pak je najważnische pschi tym, dha je wona w serbskich schulach rosymnu methodu wuczenja sawjedła, tak so dźěczi derje němski nawuknu a pschi tym serbski njesabudu. Prjedy zmy zo němskeje ryczje dla husto doscz w naschich schulach drěli a dźěczi zakożnje draczowali, ale dokelż rosymna methoda pobrachowasche, dha běsche kónz nascheje wulkeje prózy tola najbóle tón, so dźěczi se schule wustupichu a ani derje němski ani derje serbski njemożachu. Schtož wschědne wězy a wuraży nastupa, tym drje rosymichu, ale wysha sdźěkana ryczi jim pschezo sankujena wosta. Duż zadyn dźiw njebě, so potom, hdyż starschi dźěczom zane serbske abo němske knihi

do ruki dachu, kiž běchu we wyschej sdžěkanej ryczi spisane, dźěczi tajkim kniham njerosymichu. Tež je so husto stako, so dźěczi s tutych schulow, hdyž do města na wuczbu pschińdźechu, hubjenje němski mózachu a mischtrjo jim wěricz nochzychu, so su 8 lět sa sobu w schuli swěru němski wuknyczz dyrbjeli a sa tutón zyły czaz lědy někotre serbske skowo sazłyscheli. Haj, my wěmy serbske schule, hdzež wuczerjo tež oni kscheszczijanska nuczbu serbski njewuczichu, w tym prózowanju, so bychu dźěczi tak skerje němski nawuczili. A tola, kak so molichu! Dźěczi tajkich schulow mózachu najhubjeńscho němski a schulu, móhł rjez, jako pokojczni pohanjo wopuschczichu, pschetoż kscheszczijanska wuczba njebě w nich żaneho praweho torjenja dobyła, dokelž bě jim s pomozu zuseje ryczje wuczena.

Skónczńje knjes schulski radżiczel Stolzenburg w Lignitzu tutym żałosnym wobstejenjom kónz sczini. Wón bě so dohladał a pschesswědcził, so ma dotalne waschnje wuczenja w serbskich schulach wjele brachow a njedostatkow a postaji po dlěschich wuradżowanjach a jednanjach, so dyrbi so w nich po tajkej methodze wuczicz, kaž to rosym a natura prjódkpische. My chzemy tudy jenoż na jedyn punkt spomnicz. Wón rjekny: „My Němzy wuknjemy w naschich němskich schulach łacżansku, grichisku, franzowsku abo někajku druhu ryczz najprjódzy s pomozu najcheje maczerneje němskeje ryczje a na tajke waschnje my tež něschto hódne nawuknjemy, jeli chzedża Serbja někajku druhu ryez tež hódnje nawuknyez, dha dyrbju ju tež najprjódzy s pomozu swojeje maczerneje serbskeje ryczje wuknycz.“ W napohladanju na tajki prinzip je potom lignitzske kralowske knjeżerstwo postajiło, so ma so w serbskich schulach prěnje schtyri lěta wosebje s pomozu serbskeje ryczje wuczicz, posłenje schtyri lěta pak s wjetscha s pomozu němskeje ryczje, tola s wuwsaczom kscheszczijanskeje wuczby a czitanja. A tajke postajenje sa naesche schule a sa nasche dźěczi tak derje po nabóżinje kaž po wědomnosczje kraßne płody pschinjeße, wosebje dokelž je so kralowske knjeżerstwo wo nusne serbske a serbskoněmske schulske knihi postarało a so hischcze tež wo jich dalsche pschisporjenje postara. Pruski schulski pr.

S Budyschina. Kral Jan pschijědże schtwórt 12. augusta do Łużizow, najprjedy sem do Budyschina. Wot jow pojědże do Horneje Hórki, hdzež budże Fischerez papjernik, wot tam do Hajniz, hdzež budże Grützmarjez pschadelnizu wobhladowacz. Wot tam pojědże dale do Pomorez, hdzež chze tamnischu ratarsku spytarnju widżecz.

Přilopk.

* W Kölnje nad Rheinom je so 13. julija popołdnju jedyn muż w tamnischej wulkej zyrkwi (w domje) blisko wulkeho woltarja satsělił. Jako běchu jeho cżěło wotnjeßli, bu zyrkej, psches tajki hrosbny skutk wotßwjeczena, hacz na dalsche saknjena. Boże służby so pak sadżěwake njejßu, dokelž bu zyrkej nasajtra sahe rano s nowa poßwjeczena.

* W Draždżanach běchu wóndanjo wěsteho Freesu s Barlina sadżili, dokelž bě wopaczne pjenjesy dźěkał, ale wón někak s jastwa czeknył. Polizija sa nim słědżesche, ale jeho nidże wußlědżicz njemożesche, hacz psched krótkim powjesez pschińdże, so su jeho w Barlinje popadnyli. Mjenujzy w Barlinje, każ tež we wschelakich wulkich městach maja wajchtarjo (nózni straznizy) khěżne klucze a woni kóżdeho do khěże puschczeja, won pak żaneho njepuschcza. Freesa bě w nozy psched dom pschischoł, hdzež jeho macz bydli, a bě so dał wot wachtarja nutspuschczicz. Tónle pak jeho snajesche a poda so, dokelž bě w nowinach czitał, jo je Freesa s jastwa czeknył, khětsje ruczje na poliziju a wosjewi, hdże mója teho ptaczka popanycz. Duż poliziștojo do teho domu dźěchu a Freesu sajachu, schtoż bě łożka wěz, dokelž wón w kożu leżesche a spasche.

* Na tak mjenowanej Erie-żelesnizy w amerikanskej uniji so 14. julija wjeczor wosy jeneho czaha sapalichu. Prjedy hacz mózachu woheń sahaßnycz, bě 7 człowjekow w płomjenjach ziwjenje shubiło.

* Dokelž w Barlinje murjerjo prjedy saso dźěkacz nochzedża, hacz jim mischtrjo wjetschu sdu słubja — mjenujzy 1 toleŕ na dżeń, ale jenoż wschědnje 10 hodżinow dźěkacz —, dha su tamnischi dźěkaczerjo (handlangarjo) da wulkeje nusy pschischli a na tych murjerjow jara kschiwie hladaja. Tajkich dźěkaczerjow je něhdże 3000, spjeczinych murjerjow pak psches 6000 muzi.

* Tamón tydżeń je so město Gefle w Schwedskej nimale zyle wotpaliło, pschetoż woheń je tam něhdże 700 twarjenjow do procha a popjeła pschewobrocził. Schkoda so na 100 millionow schwedskich toleŕ wobliczа.

* Se Schwajzarskeje pisaja, so su tam tamny tydżeń sylne deschcze a wulke wody měli, kotrez su jara wjele schkody naczinike.

* Se wschěch krajow pisaja, so su letusche rjane žně dobre, haj s dźěla jara dobre.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Pomhaj Bóh, Motżo!

Mots Tunka. Schto dha noweho, Hanżo?

H. D. W Kejrazu je so wóndanjo jedyn satepik.

M. T. Ale tam wschak tola żana rèka njebèži.

H. D. O haj, hdyž tež niz rèka, dha tola rèczka, a hdyž niz rèczka, dha tola żórleschko.

M. T. Ale kajke żórleschko ty mènisch?

H. D. Żorleschko, kotrez s blesche bloboze, a w tym je so tamny tepik.

M. T. Haj tak. — Wjersch pomasy!

Mojim lubym Serbam

poručam ßo ſ mojim ſtkadom cžaßnikow (ſegerjow) wſchitkich druzinow w najrjeńſchim a najbohatſchim wubjerku, woßebje na ßlěborne cylindrowe a ankrowe cžaßniki kedžbne cžinju a ßym je runy pucž ſe Schwajzarſkeje dostak. Tež ßo wſchitke możne porjedženja cžaßnikow a hudžbnych hrajidłow woßebje derje a tunjo pod 1lětnym rukowanjom wobſtaraja.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcže, ßo ßym ja ßerbſkeje ryčže runje tak mózny, kaž němſkeje.

W Budyſchinje na bohatej haßy njedaloko pósta.

J. G. Schneider, cžaßnikar.

Wosiewjenje.

Dźiwočžanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje ſa tydžeń — 8. auguſta — po nyſchporje, po połdnju w tſjoch ſhromadźiznu.

Pětr Mlónk, pißmawjedžer.

Lotterijowy naweſchtk.

Cžeſcženym Serbam Budyſchina a wokolnoſcže ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ßo cžehnjenje 3. klaßy kral. ſakſt. lotterije blížſcheho 9. auguſta ſtanje, k czemuž ßo ja ſ kupnymi loßami poručam.

W Budyſchinje, 30. julija 1869.

C. F. Jäger sen.

Starſchi, kotſiž ßwojim ßynam tudomnu měſchczańſku ſchulu wopytowacž dadža, namakaja nětko abo wot Michała ſa dweju hólzow w jenej ßwójbje wobydlenje a zyrobu, kaž tež dobre ſtarſchiſte wobkedžbowanje a wothladanje. Wſcho dalſche je ſhonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn regal,

ſa jeneho thlamarja ßo hodźazy, ſ fachami a kaſchczikami, je tunjo na pſchedań pola David Bergera na žitnej haßy.

Tſjo gratodźełacžerjo (Zeugarbeiter) abo tež tyſcherjo móža trajaze dźěło dostacž pola **J. Zyža**, młynytwarjerja w Koblizach pola Hodźija.

Łužičan čo. 7 je wuſchoł

a wopſchija: 1) S domom w Delanach. Spěw wot Seilerja. 2) Marja ſ Drjenowa. Powjedanczko wot Fiedlerja. (Potracžowanje.) 3) Ranjo. Spěw wot Cžeßle. 4) Pětr Wjeliki w Sardamje a Amſterdamje. S ruſkeho Warko. 5) Burik Jan. Spěw, ſ madźarſkeho pſchek. Lißez. 6) Law. S jendželſkeho Roſtok. 7) Kak Sserb pſchiſtojnoſcž a ſtrowoſcž haji. Wot Pohoncža. 8) Drobnoſtki. Sdźělikoj H. W. a F. 9) S Budyſchina a ſ Łužizy. Wot redaktora. 10) Eſkowjanſki roshlad wot Smolerja. 11) Hudanczka ſ ludu. Sdźělił H. W.

Poßleſchczowe pjerje

nowe a trjebane, jara rjane, kaž tež poßleſchcza porucža w ſprawnej tworje po najtuniſchich płacžiſnach

Mathilda Frödowa
na rybowej haßy cžo. 855.

Jene burſte kubło ſe 60 korzami leżomnoſcžow, bjes wumjeńka, ſ doſpołnym żiwym a morwym inventarom, kaž tež ſ żyłymi żnjemi je ſa 4500 toler na pſchedań. Położa kupnych pjenjes może ſtejo wostacž. Wſcho dalſche je ſhonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Epileptiſke widliſchcža (padazu khoroſcž) ſahoji ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Hiſchcže žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcže dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcžežnoſcže bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cžaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wſchědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcž, płodži wjele mloka a ſadźěwa jeho wolißnjenje. Pakcžik płacži 4 nßl. a je k dostacžu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała porucža ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 1 nßl. dostacž:

Ryčž

na pokutnym pjatku, 26. februara 1869, w Minakale

pſchi pohrjebje hajnika,
knjeſa Roberta Mauki,

kiž bu na Pßowjanſkich mjeſach dźeń 21. februara ſkonzowany namakany,
dźerżana wot
J. Kordiny, fararja w Minakali.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je nětko ſaßo dostacž:

Sahrodka kwětkojta, II. po 1 nßl.
Cžorny kóß a drózna, III po 1 nßl.
Cžmjely a woßy, I., II. po 1 nßl.
Bohumił, 2½ nßl
Guſtav Adolf, 6 nßl.

Campinos-khofej

punt po 80 np., rjany a woßebny po ßłodźenju porucza

Moritz Mörba
na mjaßowym torhoschczu podla wulkeje zyrkwje.

Jara derje a cžiscže ßłodžazu družinu **khofeja** punt po 8 nßl., kaž druhe teho runja dobre družiny po 66, 70 a 75 np.
porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy pódla pósta.

Zokor we wschelakich družinach,
candis-syrop, rjenje jaßny a ßłódki, punt po 18 np.,
łamany rajß, rjenje běły a wulkosornaty,
porucza najtunischo
Hermann Kunack.

S tutym dowolam ßebi najpodwolnischo k nawjedźenju dacž, so ßym ja **młyn w Hajnizach** wotnajał a poruczam ja ßwoje fabrikaty dobrocžiwemu wobkedźbowanju.

Moja pschekupniza w Budyschinje je kaž prjedy na jerjowej haßy. **R. Seyffarth.**

Teju dweju hermankarjow se wßy, kotrajž na łonschim budyskim augustskim hermanku jene blachowe maschinowe khachle pschi mni kupischtaj, jako mi hermanski pomoznik wustajenje sakasowasche, ja **najnaležnischo proschu,** so byschtaj mje tutón hermank wopytałoj abo mi tola mjeno a wjeß k nawjedźenju dałoj.
H. Kloetzer,
klempnarski mischtr s Biskopiz.

Wulka dźělba rjaneho ßucheho wojnarskeho drjewa wschelakich družinow a we wulkim wubjerku budže ßo
ßrjedu 4. augusta popołdnju
w 2 hodźinomaj
w Něwßezy pola Jana Schneidera na pscheßadźowanje pschedawacž.

Khěža na pschedań.

Jena khěža se sahroda a se ßadowymi schtomami w Starych Bóschizach pola Njeßwacžidla je na pschedań a ßu bližsche wuměnjenja pola rychtarja Hetmanka tam nashonicž.

Wot Kotez do Hrodźischcza je ßo wóndanjo jene dźěcžaze poßleschko shubiło. Sprawny namakař chzył je sa dobre myto pola wjeßneho rychtarja w Kotezach wotedacž.

Aukzia walcžkow.

Wutoru, 3. augusta t. l. budže ßo w mjedźojskim ryczerkublerskim lěßu w jenym drjewnischczu pschi tak pomjenowanej schibjeńcžnej horje s wětrowych podlemjenjow a s wulěßowanjow
¾ kopy 6/4 łohczowskich twjerdych walcžkow,
180¼ " " " mjehkich walcžkow,
38 hromadow twjerdeje walcžiny a
17 khójnowych a schmrěkowych dołhich hromadow
pod wuměnjenjom nadawka sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Aukzia sapocžnje ßo dopołdnja w 9 hodźinach w drjewnischczu pola schibjeńcžneje hory.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.
Hugo Opelt.

Młody cžłowjek, kotryž chze kowaŕstwo nawuknycž, abo jedyn tajki, kiž je hižom wuwuknył, móže hnydom město dostacž. Hdźe? to je shonicž we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Dźak.

Cžesczenym mužstwam bórkicžanskeje ßykawy a lubym wobydlerjam Delneje Kiny praju s tutym ßwój najwutrobnischi dźak sa wsche skutkowanje, s kotrymž mi a mojemu wobßedźeństwu pschi wóhnju, 20. julija tudy wudyrjenym, dobrocžiwje k pomozy stejachu a mje psched wulkej schkodu swarnowachu.

Bóh luby Knjes chzył kóždemu jeho prózu a pomoz bohacže saruuacž.

W Delnej Kinje, 27. julija 1869.
A. swudowena **Küchlerowa.**

Njedźelu, 25. julija, dopołdnja ½10 wobradźi namaj Knjezowa wulka miłosć čerstweho lubeho synka.
H. Imiš, farař w Hodźiju,
z mandźelskej.

Jutsje njedźelu 1. augusta **kehelekulenje wo por bukskinowych kholowow a reje** w Ssowrjezach.
H. Kmoch.

Kulenje wo kołbaßy jutsje njedźelu jako 1. augusta pola Benady w Raschowje.

Knjesej K. Wiczasej w Serbinje: Wasch měnk (Wechsel) dostachmy, tón s Bremena pak hischcze doschoł njeje. Wscho budže po móžnosczi rucže wobstarane. „Serbske Nowiny" ßo kóždy ras (kaž možecze to s póstskeho schtempela widźicž) wschě na dobo sczełu a je teho dla wasch póstski hanit na tym wina, hdyž tón jedyn pakt posdźischo dostanjecze, dyžli druhi. Wobcžežujcze ßo tam.
S. & P.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cžißłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k cz. 31 Serb. Nowinow.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Ernst Julius Ota Schěrz, hornčeř, ſ Marju Charlottu Bjedrichez. — Jan Ernst Pjetſchka, měſchčan, khěžeŕ a hoſčeńzaŕ, ſ Marju Madlenu Kſchižanez.

Michałſka cyrkej: Jan August Jonas, pomoznik na ſakſkoſchleſynſkej żeleſnizy a wobydleŕ w Draždżanach, ſ Marju Amaliju Rachlizez ſe Židowa. — Korla August Grützmaŕ, młynſki w Jeńkezach, ſ Marju Helenu Albertez ſe Zyžez. — Jan Mieth, wobydleŕ w Něwżezach, ſ Hańžu Polinkez ſ Horſchowa. — Engelbert Mair, twarožkaŕ-najeńk w Małej Borſchczi, ſ Hanu Khrystianu Gudžiz na Židowje. — Pětr Halma, wulkoſahrodnik w Hrubočizach, ſ Khrystianu Amaliju Erdmuthu Halmiz ſ Něwżez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Minna, Pětra Kaſpraka, měſchčana a khěžerja, dž. — Guſtav Ernſt, Jakuba Kubźele, pohončza, ſ. — Johanna Madlena a Hana Marja, Pětra Valtena, wikowarja, dwojniſkej dž. — Jan Bruno, Pětra Sſwory, pohončza a wobydlerja, ſ.

Michałſka cyrkej: Max Emil, Korle Daniela Čzeſčziboha Wolfa, inſtrumentydźěłarja a wobydlerja pod hrodom, ſ. — Hana Marja, Jana Wičzaſa, wobydlerja na Židowje, dž., — Handrij, Jana Kubanje, ſahrodnika w Nowych Čzichońzach, ſ. — Handrij Pawoł, Handrija Zimmera, młynkawobſedźerja w Brěſowje, ſ. — Marja Thereſia, Handrija Ssymanka, ſahrodnika w Brěſowje, dž. — Ida Helena, Handrija Nobla, wobydlerja na Židowje, dž.

Katholſka cyrkej: Michał August, Jana Gudy, kublerja w Dalizach, ſ. — Hańža, Michała Krauſy, khěžerja a murjerja w Hrubjelčizach, dž.

Zemrjeći:

Dźeń 30. junija: Hana rodž. Rjekez, C. M. H. Schillinga, murjerja, mandźelſka, 29 l. 4 m. — 1. julija, Marja Amalia, n. dž. na Židowje, 1 l. 2 m. — Marja Hilžbjeta, Karle Antona Scheiby, ſchtrymparja na Židowje, dž., 11 d. — 2., Guſtav Adolf, Korle Auguſta Sahrodnika, krawza na Židowje, ſ., 6 l. 25 d. — 3., Jan Ernſt, Korle Auguſta Wenzela, khěžerja na Židowje, ſ., 1 l. 6 m. — 5., Jurij Michałk, měſchčan a ležomnoſčeŕ, 75 l. — 7., Ernſt, n. ſ. w Brěſowje, 17 d. — 9., Ernſt August, Pětra Brody, wobydlerja, ſ., 11 d. 19 d. — 14., Johanna Alma, Jana Auguſta Petraſcha, hoſčeńzarja-wobſedźerja a kublerja na Židowje, dž., 1 l. 1 m. 14 d. — 15., Jan August, Jurja Schokty, wulkoſahrodnika w Hownjowje, ſ., 1 l. 10 m. 18 d. — 18., Hana Minna, Pětra Kaſpraka, měſchčana a khěžerja, dž., 16 d. — 20., Marianna rodž. Janicaudez, njebo Korle Bjedricha Schokty, fararja w Hornym Wujeſdźe, fawoſtajena wudowa, 84 l. 18 d. — Helena Hedwiga, Pětra Adolfa Pätziga, wobydlerja na Židowje, dž., 9 m. 16 d.

Skład ſchpihelow, ſlotych kromow a kulojtych **fotografiſkowych wobłukow.**

Rudolph Wilhelm

na ſerbſkej haſy čzo. 20

porucza ſwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž też w jenotliwym po najtuniſchich płaczišnach.

Skład bronzirowanych, poſločzanych a poſlěbornjenych hlinjanych tworow.

Staru a nowu mužazu a hólčzu draſtu wſchelakeje wulkoſcze ſ buckſkina, ſukna, bawmy, rubjaneho płatu a ſ druhich wutkow ma podpišany we wulkim wubjerku kóždy dźeń w domje knjeſa ſejlerja Schramy čzo. 390 pſched garbarſkimi wrotami, hewak pak wſchitke wičzne a hermanſke dny pola ſerbſkeje katholſkeje zyrkwje na žitnych wikach na pſchedań a je tam jeho buda na firmje „J. Schulze“ ſnajomna. Sa ſprawne a tunje poſłužeńje ſo rukuje. J. Schokta.

Maćica Serbska.

Z nakładom towarſtwa M. S, je wušło a móže so wot sobuſtawow M. S. pola k. překupca Jakuba darmo, hewak pak w knihaŕni Smolerja a Pjecha za 7½ nsl. dostać.

Sahrodniſtwo.

Prěni dźěl:

Ssadowa ſahroda.

Roswuczeńje wo płahowanju ſadowych ſchtomow a kerkow. Spiſał **M. A. Kral**, wuczeŕ na Ssokołzy.

W Starych Boſchezach je jena khěža ſ dźělbu ſadowych ſchtomow na pſchedań. Pokoja kupnych pjenjes móže na njej ſtejo woſtacź. Wſcho dalſche je ſhonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczisnach

w słotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdźe mějeſche, je nětko pola podpiſzaneho a pſchedawa ſzo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczisnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haſzy czo. 432/74 po 1 ſkhodźe,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

S tutym dowolam ſzebi, k nawjedźenju dacž, ſo ma knjes Julius Hartmann tudy na mjaſzowym torhoſchczu ſkład naſchich fabrikatow, jako hładke a ſzmuhate rubjane płaty, drell, hotowe měchi atd. a ſo ma połnomóz, po fabrikſkich płaczisnach pſchedawacž, a tež ſkaſanja ſa naſz horjebracž.

W Budyſchinje, 15. julija 1869.

Grunert, Müller & Co.
mechaniſka płattkajeŕnja.

Na horjeſche dźiwajo ſzo pſchi potrjebje pod rukowanjom ſprawnoſcźe najlěpje poruczam.

Julius Hartmann
na mjaſzowym torhoſchczu czo 36.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom je jeniczko najlěpſchi a najtuniſchi ſzrědk pſchecźiwo lehnjenju polnych płodow.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom ſ kóždym nowym lětom pſchibjera a ſzo tež to ratarjej wo prawdźe doſcž poruczecž njemože, dokelž je ſkutkowanje na płody wjele lěpſche, hacž pſchi guanje. — Role, ſe ſnperphosphatom hnojene, płodźa czežke, bohacze muku dawaze ſorna a ſzylne, proſte ſtwjelzo, kotrež pſched lehnjenjom wobarnuje.

Wyſche ſuperphosphata ſ Backer-guana a koſczoweho wuhla mam ſtajnje na ſkładźe:

prawdźiwy peruſki guano,
drobnje ſtuženu koſczinu,
drobnje tołczenu ſzyru koſczinu,
ſhorjelſki a gogolinſki kalk.

Ja pſchedawam moje hnójne wutki jenož pod rukowanjom prawdźiwoſcźe a ſprawnoſcźe.

Budyſchin a Pomorezy. **J. Lorenzowa wudowa.**

Mydło

w běłej, rjenje marmorirowanej tworje, porucza po centnarju ſa jenož 7½ tl. w ryhelach a ſczele pruhi wot ¼ centnarja a wjazy

Hugo Arnold,
Auerbachs Hof w Lipſku.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 32. ~ 7. augusta. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se sandzeneho czaßa. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Hrubjelczicz. Se Ssokolzy. S Kubschiz. S Wyßokeje. Se Ssloneje Borschcze. — Wulke njeßboże. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

31. julija 1869.

Dowoz: 7701 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pschenża	5	25	—	5	15	—	6	—	—	—	—	—
Rožka	4	—	—	3	15	—	4	2	5	3	22	5
Jeczmjeń	3	15	—	3	—	—	3	27	5	—	—	—
Wowß	3	5	—	2	10	—	3	5	—	2	25	—
Hróch	5	15	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 5. augusta, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 5⅝ np.; winske bankowki 82⅛ (16 ngl. 4¼ np)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenoż w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenoż wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźenske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

16 tl. 20 ngl. a 16 tl. 25 ngl.
pschenża 62—75 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 5 ngl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Berlin, 4. augusta. Jene tudomne nowiny powjedaja, so chzetaj sakski kral a Jeho wyßoka knjeni mandzelska w tutych dnjach pruskeho krala w Emsu a prusku kralowu w Koblenzu wopytacz.

Pruski kral Ems najskerje na nowy tydzeń wopuschczi a ßo na někotre dny do Wiesbadena a Homburga poda. Po skónczenju nasymskich manövrow chze wón někotry czaß Baden-Badenje pschebywacz.

Se wschěch stronow pruskeho kralestwa pißaja, so ßu ßo žně s wjetscha jara derje radźiłe.

Madrid, 3. augusta. Karlistiszy sběžkarjo ßu s wjetscha roscżěkali a njeje trjeba dale pschedjich skutkowanjom ßo bojecz.

Konstantinopel, 3. augusta. Sultan je ßwojeho adjutanta Haßan-Effendia do Egiptowskeje póßłał, so by tón tam list egiptowskemu městokralej pschepodał, w kotrymž ßo sultan prascha, czoho dla je městokral ßwoje wójsko s kupy Krety domoj powołał, a kak je ßo wón bjes pschiswolenja sultana wschelake należnoscze sewschelakimi europiskimi wjerchami wujednacz swažicz mohł. — (Městokral drje ßo tajkeho napraschowanja jara strožicz njebudże. Red.)

Konstantinopel, 4. augusta. S Egiptowskeje ßu powjesce pschischłe, so tamnischi městokral ßwoje wójsko do najlěpscheho porjadka stajicz pyta a je po możnoscži pschisporja.

Sakſka. Dokelž je wokrjeßny lěkař Dr. Roederer w Kamjenzu ſapuczował, dha ma Dr. Streit tam hacž na dalſche jeho ſaſtupowacz.

Do Draždżan pſchiſlědże 10. auguſta pruſki general Moltka ſ zyłym poknóznoněmſkim generalſchtabom, ſo by krajinu wokoło Stołpna a Schandawy wobhladał a wojerſzy wuměricz dał. S nim budże něhdże 50 wyſchkow a tež tejko wojerſkich ßłużobnikow.

Sa rektora lipſczanſkeho univerſiteta bu wóndano Dr. Zarncka ſ wulkej wjetſchinu hłoßow wuſwoleny.

W Seitendorfje pola Zitawy je 29. julija wjeczor błyſk do hródże kublerja Scholtу dyrił a ju do procha a popjeła pſchewobrocził. Pſchi tym je tam błyſk tež 6 howjadow ſaraſył.

W Draždżanach je ſnaty paduch Heinrich ſe Sswinarnje ſ jaſtwa czeknył. S nim bě tež wěſty Guhra, kiž ßobu w jeho dźerje ßedżeſche, ßobu ſchoł, ale ßo na druhi dżeń ſaßo da jaſtwa wrócził, hdże pak je Heinrich woſtał, to hiſchcze wußlědżili njejßu.

Lěpeŕ Mann ſ Miſchna bě něhdże pſched dwěmaj měßazomaj jeneho pjaneho na drózy ſetkał a ßo ſ nim někak ſwadził, pſchi czimž běſche jeho tutón do ruki kußnył. Mann je na tajke kußnjenje wumrjecz dyrbjał.

Bliſko Poczapla njedaloko Draždżan je ßo ſandżenu pón-dżelu w dwěmaj kamjentowuhlowymaj ſchachtomaj żałoßne njeſboże ſtało. Mjenujzy w nim je ßo tehdy ſły powětr ſapalił a něhdże 320 hewjerjow, tam dźełazych, pak ſa-dußył pak ſpalił. (Widz drobniſchu rosprawu dole ſady!)

Prußy. Někotre nowiny powjedaja, ſo budża czi wojazy, kotſiž ßu 1866 do wójſka ſtupili, w ſapoczatku ſeptembra po dokonjanych manövrach do reſerwy puſchczeni a ſo budża czi, kiž ßu 1867 ſaſtupili, po 15—20 mużach ſ kompagnije na njewěſty czaß domoj puſchczeni.

Awſtria. Potajny liſt, pſches kotryż bu w Krakowje ßudniſtwu jaſtwo mniſchki Ubrykowеje pſcheradżene, je jedyn tamniſchi měſchczan poßłał, kotryż bě tu wěz wot jeneho duchowneho ſhonił. Miniſterſtwo je ßudniſtwu poruczіło, tu wěz krucze pſchepytacz. — W Praſy je wyſchnoſcz tež wſchelake klóſchtry pſchepytała, njeje pak niczo wopaczneho namakała.

K dopomnjenju na to, ſo je ßo lětża 5 ſtow lět wot teho czaża minyło, hdżež ßo ßkawny Jan Huß narodźi, budże 5. ſeptembra w Praſy a 6. ſeptembra w Hußowym narodnym měſcze Hußinzu wulki ßwjedżeń wotdżerżany. Na nim ßo wobdżěła wſchitke czěſke ſpěwanſke a turnſke towarſtwa, wjele burſkich banderijow (jěſdnych wotdżělenjow), deputazije ße wſchěch czěſkich a morawſkich měſtow, wſchitke prażſke rjemeßniſke jednoty (innungi) atd. atd. (Do Sserbow ßu tež pſcheproſchenja poßłali, jeli chże ßo něchtón wobdżělicz. Sa wobydlenje budże ſtarane.)

Franzowſka. Khějor chże požadanja, kotrež ßu ßo ſe ſtrony druheje komory, to rěka, wot wuſwolenych franzowſkeho luda na njeho ſtajike, tak někak dopjelnicz pytacz a wón je wotmyßleny, franzowſkemu ludej pſches druhu komoru ſaßo něſchto wjacy prawa w politiſkich a krajnych należnoſczach ſpożczicz. Wón je mjenujzy poſtajił: ſo směje pſchichodnje tež druha komora prawo, nowe ſakony k wujednanju prjódkpołożicz; ſo dyrbja miniſtrjo ſawolwiczi bycz a ſo maja ßo wobſkorżicz, jeli ßu wopak czinili; ſo budża poßedżenja prěnjeje komory (ſenata) ſjawne; ſo ßmě ßebi druha komora ßwojich pſchedßydow a piß-mawjedżerjow ßama wuſwolecz; ſo ßmědża ſapoßłanzy druheje komory bjes ſadźěnka miniſtrow interpellirowacz (jich ſa tym abo ſa druhim praſchecz); ſo smeje druha komora pſchi poſtajenju krajnych dokhodow a wudawkow wjetſchu móz atd. atd.

S teho wſcheho je widżecz, ſo khějor Napoleon ßwo-jej wuſchi pſched hłoßom franzowſkeho luda ſanknjenej nje-dżerżi, ale ſo Franzowſam, hdyż ßebi něſchto krucze ża-daja, tež w prawym czaßu něſchto pſchiſwoli; pſchetoż wón derje wě, ſo ßebi Franzowſojo wjele lubicz dadża, ſo pak ſ nimi żane żorty njejßu, hdyż ßu ßebi něſchto do hłowy ſtajili, a ſo ßo woni potom, hdyż ßo jim tajke jich żadanje njedopjelni, tež pſched najhórſchej revoluziju njeboja. A pſchi tajkich revoluzijach je najbole tak było, ſo je franzowſki lud dobył, franzowſki knjeżeŕ pak pſchě-hrał a teho dla ſ kraja czěkacz dyrbjał. Teho dla ma Napoleon prawje, hdyż praji: „Ludowe myßle ßu druhdy mózniſche, dyżli wójſkowe bajonetty — a duż je druhdy tež lěpje, po ludowych myßlach czinicz.“ —

Schpaniſka. S tuteho kraja pißaja, ſo by tam prynz Don Karlos rad někajki ſběżk a ßo ſa ſchpaniſkeho krala ſczinił; ale wón ani pola wojakow ani pola wo-bydlerjow żaneho praweho pſchipada njenamaka, a duż ßu ßo czi ludżo, kiž běchu jeho dla poſtanyli, ſaßo ros-běżeli a wón ßam je ßo pjecza do Frazowſkeje wrócził. Po tajkim ßebi Schpaniſzy ſaßo bole na to myßla, ſo by k wotwobroczenju njepokoja najlěpje było, hdy by ſchpa-niſki ßejm ſkónczńje tola někoho ſa ſchpaniſkeho krala wuſwolił.

Se ſandżeneho czaßa.

Pſched někotrymi dnjami padże mi někajki wak ſtarych papjerow do rukow, ſ kotrehoż ßebi dowolam, czeſczenym czitarjam Serbſkich Nowinow něſchto ßobudżělicz. Schkoda jenoż je, ſo nihdże tam njeſteji, wot kotreho lěta je rycz, ale tak wjele je wěſte, ſo je to pißmo pak ſ kónza ſan-dżeneho lětſtotetka, pak ſe ſpoczatka nětcziſcheho.

Najprjedy je tam pißane, ſchto żadyn czeladnik ſdy doſtanje wob lěto. Hetman 16 tol., wulki wotroczk 8 tol. a ſchěßnak, ßrěnza tež tak wjele, wot tych druhich tſjóch dźówkow kóżda 2 tol. a 4 ßł. To bě ſda.

Dale je tam wopißane, ſchto maju k jědzi krydnycz.

Njedźelski dźeń rano mlókowu sopu (sa 8 ludźi khanku mlóka) a krop muku. Pschipołdnju w mlózy jahły (k temu matej šo 2 khanzy mlóka wsacź), a w mlózy drjebjenje, na kóždu parschonu pół khanki. Wječor hejduschku abo krupy, a drjebjenje (pół khanki na parschonu.) Džěławy dźeń kusk hubjeńscho. Njedźelski a šwjaty dźeń dostachu butru, rano sa dwaj kroschkaj, pschipołdnju a wječor teho runja sa dwaj kroschkaj, hewak zyły tydźeń niczo druhe k masanju hacź twaroh, a hdyž krumy mało dejachu, dostawachu praženu šel.

K hodam dosta kóždy cźeladny kołacź sa šlěborny krosch a pół jereja sa kroschik, hewak dale niczo.

K jutram a k kermuschi dosta kóždy tsi běle a jedyn šrěni tykanz. A je to šwěru wscho wopisane, schto dyrbi šo k pjecźenju wsacź, duž chzu to też pschistajicź. Na wóšom parschonow dwaj běrtlaj muki, a to tak, so šo dwě tsecźinje pscheńcźnjeje a jena tsecźina khlěboweje muki bjerische. K pjecźenju trjebachu sa 3 šlěb. butry k masanju, sa 2 šlěb. twaroha k masanju, sa 15 now. šydra, sa 15 now. jejow a mlóka a sa 1 šlb. barby do twaroha.

Kóždy dosta potom 1 šydrowy, 1 twarohowy, 1 butrowy a jedyn šrěni tykanz. —

K hodam, jutram, šwjatkam a kermuschi dostachu mjaso: wotroczk 5 puntow, hólzy kóždy 3 punty, kóžda džowka teho runja.

K tym samym šwjatym dnjam dostachu też piwo, a to wotroczk 5 khanow, wschitzy druzy kóždy 3 khany.

Mlócźzy dostachu sa dźeń šlěborny krosch a 9 now. a žony sa dźeń šlěb. krosch a 3 nowe pjenjezki.

S—a.

Puczowanje do Egiptowskeje

w lěcźe 1865.

(Wot ryczńika G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokracźowanje.)

Ssobotu 11. měrza rano we 8 hodźinach šo pod wjedźenjom dweju kawašow (poliziſtow) na pschisprawnej měſtnoſcźi ſeſtupachmy, ſo bychmy cźah wulkeje mekkaſkeje karawany widźeli. Tutón cźah a jich profety Mahomeda narodny dźeń, kaž też wotewrjenje kairſkeho kanala, ſo by Nilowa woda wokolnoſcź powodźika a tak pohnojika, šo tsi najwjetſche šwjedźenje sa wobydlerjow měſta Kaira.

Do Mekki cźahnu kóžde lěto karawany ſ Konſtantinopla, Damaſka a Kaira. K poślednſchej pschiwdadža šo putnizy ſ najdalſchich ſtronow Afriki a je wona teho dla ſhromadźisna ſ jara wſchelakich ludow. Pschi tym cźahu ſtej dwě wězy pomnjecźa hodnej. Prěnja rěka Mahmal, to je, šomoczany zelt, wot jeneho kamela njeſeny, druha pak Kisweh, to je teppich, ſ kotrymž šo tak mjenowana Kaaba (mohamedanſka zyrkej) w Mekkje pokryje. Wón je wot cźežkeje židy, do kotrejež šu wſchelake ſchpruchi ſ korana (mohamedanſkeje biblije) ſe ſkotymi niczemi wuſchite. Tajki teppich šo kóžde lěto wot egiptowſkeho měſtokrala dari, ſtary šo pak do Kaira wróczi, hdźež šo na małe kuſki rosrěže a bjes putnikami rosdźěli. Puczowanje tuteje karawany ſ Kaira do Mekki a wot tam na ſad runje 100 dnjow traje.

Haßy, po kotrychž mějeſche cźah pschicźahnycź, běchu wosam tutón dźeń ſakaſane a wot wojakow a kawašow šylnje wobšadźene. Poßleńſchi maja wulke kſchudy, ſ kotrymiž bórſy kóždeho ſpraſkaja, kiž je jich pschikaſni niepoßkuſchny, tola pak woni zuſnikam lohko niczo njecźinja. — Wokna domow, woßebje pak tſěchi běchu wſchudże ſe ſawobalenymi žónſkimi napjelnjene, muſzy běchu pak šo po haßach ſeſtupali.

Po dołhim cźakanju šo ſkónczńje tón cźah bliježeſche. Najprjedy cźehnjechu někotre regimenty egiptowſkeje infanterije ſ hudźbu, kotraž derje doſcź klinczeſche. Sa to bě pak hudźba putnikow, kotraž ſ bubonow a piſchczelow wobſtejeſche, žałoßnje ſatraſchna. Po njej cźehnjechu dołhe rynki putnikow nimo naß a bjes nimi běchu někotſi, kiž mózachu wobleczo na ſtraſchnje waſchnje naczahowacź. Sa nimi wjedźechu rjenje wupyſcheny kamel ſ zeltom Mahmal. Potom pschicźežechu ſaßo dołhe rjady putnikow. Bjes nimi běchu ludźo, wěrni šwjeczi pomjenowani, to je, poł abo zyle naſy mužojo, potom tajzy, kiž běchu šebi teßak pſches kožu šwojeho brjucha pſchetykknyli, dale tajzy, kotrymž dołhe tołſte jehły pſches lizo a pſches mjaßne dźěle ruki, bróſta a nohi tczachu, hewak też tajzy, kiž wulke hady njeßechu a wſchelazy druzy dźiwnje wonhladazy ludźo. — Někotre wotdźělenja rjenje ſwoblekanych a ſ flintami wobronjenych putnikow šo nam jara derje ſpodobachu. Woni najſkerje teho dla šobu cźehnjechu, ſo bychu karawanu pſched rubježnikami ſwarnowali.

W druhim wotdźělenju tuteho cźaha bjechu někotſi derje kormjeni šwjeczi, kotſiž też zyle naſy na kamelach jěchachu. Skoro na kónzu cźaha pschijechachu ſ teppichom Kisweh. Běſche hižom prjedy, jako ſ zeltom Mahmalom nimo cźehnjechu, radoſcź wulka, dha wſcho wot rjehotanja mohamedanarjow rjeſche, jako Kisweh wuhladachu. Woßebje žónſke tu wěz derje wuwjeſcź wjedźichu a jich **hihihi!** bu ſ tajkej mozu wukſchicźene, ſo mi pſche-wſche ſtawy dźěſche. — Najwoßebniſchi putnizy ſdachu šo mi jako pjeni abo błaſni cźłowjekojo.

Jako bě karawana, kotruž je potom měſtokral ſe šwojimi woßebnimi knježimi na citadeli šwjedźeńſzy poſtrowik, nimo mje wucźahnyła, bě mi něhdźe tak wokoło wutroby, jako budźich někomu hłowu wotcźecź abo hewak něſchto hróſbne widźał.

Cźłowjekojo cźinja tola dźiwne kußy k Božej cźeſcźi.

(Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Jeho majestosć kral Jan pschijèdże 12. augusta (schtwórtk) wjeczor do Budyschina, hdżež budże na tachantstwje nozowacz. Nasajtra rano pojèdże wón, kaž ßmy hižom tydżenja spomnili, do Horneje Hórki a do Hajniz, so by tamnische fabriki wobhladowak. S Grützner fabriki poda ßo na puczu, kiž pola Budestez na schußej wjedże, psches Raschow a Bělczezy nimo Bónjez na Hrubiczizy, Jaßońzu nimo Raboz a Wuriz na schußej do Jeńkez a wot tam psches Bukezy do Pomorez, hdżež nětkotry czaß wostanje. S Pomorez pojèdże do Lubija atd.

S Budyschina. Sańdżenu ßobotu běchu ßo w tudomnej kaserni do wulkeho stracha podali, pschetoż po wobjedże pocza jenemu wojaku po druhim slě byczz a dokho njetrajesche, dha něhdże 70—80 khori leżachu. S wjetscha ßo woni wróczachu a nětkotsi mějachu zyle symnej ruzy a nosy, tak so ßebi ludżo myßlachu, so je kholera do kaserny saczahnyła. Ale tak slě njebě, pschetoż nasajtra běchu nimale wschitzy saßo strowi, a ßu woni najskerje wot teho skhorjeli, so běchu k wobjedej kißake běrny (běrnjazu ßolotej) jèdli. Tuta jèdż dyrbjesche pak schkódna byczz, dokelż bě s nowych běrnow pschihotowana a běchu běrny hižom wjeczor prjedy bělene a po tajkim twjerde kaž mydło. To pak tola kóżda kucharka wě, so je to tajka jèdż jara schkódna, a teho dla żona hospoza nowych běrnow k njej njebjerje.

S Lejna pola Wojerez. Njedżelu 25. julija ßo tudy jenicżke dżěczo khěžkarja a murjerja Lehmanna, mjenujzy jeho 12 létny ßyn pschi kupanju w mlynskim dole satepi. — W nozy wot njedżele k póndżeli wundże w Grunewakdże woheń pola kublerja Schneidera a wotpalichu ßo jeho, kaž też pjeczoch druhich kublerjow twarjenja. Schneiderej je ßo pak wysche teho wschón skót spalik.

S Hrubjelczizy. Tudy bu 3. augusta czěło skakarja Jana Nowaka, rodżeneho na Holzy, namakane. Wón bě ßo w jenych kerkach njedaloko tachańtskeho dwora ßnadź hižom ßobotu wojbjeßnyk.

Se Ssokolzy. Sańdżenu póndżelu wo połnozy wudyri tudy woheń a pschewobroczi twarjenja swudowjeneje Jermißoweje, korczmarja Bergera a żiwnosczerja Pětscha do procha a popjela. Pschi tym spalischtaj ßo Korla August Schada, murjeŕ s Hornych Pózkowow, psches 40 lět stary, a Julius Hillmann, dżěkaczeŕ s Delneje Jasońzy, wokoło 25 lět stary. Poßleńschi bě njeżenjeny, prěnschi sawostaji żonu a 6 dżěczi. Wobaj dżěkaschtaj pschi twarbje w Jaßońzy a w Bergerez brożni nozowaschtaj, ludżo běchu jeju też wokali, ale dokelż běschtaj jara pjanaj, dha ßo drje njejschtaj prawje wuschmatacz mohłoj. Jeju czěle běschtej tak spalenej a spjeczenej, so mějeschtej w jenym kaschczu města doszz.

Spomnjenja hódne je hischcze to, so je dżěkaczeŕ Sswora s Hrubóczizy mjaßo jeneho tuteho czěła wopak, dokelż ßebi myßlesche, so je mjaßo wot jeneho spaleneho ßwinjecza.

S Kubschiz. Reserwist August Kunath s Bukez, kotryż pola tudomneho kublerja Gudy ßkużesche, je ßo sańdżenu ßobotu pschi kupanju w Handrikez skale tepik. Wón njemóżesche płowacz a bě do jeneho hłubokeho doka trjechik, so tam ßwój kónz namaka.

S Wyßokeje pola Kamjenza. Tudomny dżěkaczeŕ Jurij Rehork je 29. julija psches wobwěßnjenje ßwojemu żiwjenju kónz sczinik.

Se Sskoneje Borschcze. Tudy je 11létny ßyn wobßedżerja żiwnosczje czo. 7 na jenym polu ßwojeho nana jene rżane stwjelzo s 9 kłoskami namakak. To ßamo je we wudawarni Serb. Nowinow widżecz.

Wulke njesboże.

So ßu ßo w podkopkach wschelakich krajow a też w Sakiskej psches sapalenje skeho powětra abo też psches saßypnjenje schachtow wulke njesboża stake a druhdy wjele ludźi na jene dobo ßwoje żiwjenje shubiło, to ßu naschi czitarjo hižom czitali; ale tak wulke njesboże, kotrez je ßo w tychle dnjach w dwěmaj kamjentowuhlowymaj podkopjomaj w tak mjenowanym plauenskim grundże stało, w tajkim nastupanju hischcze nihdże w Europje było njeje.

Knjes Burgk, wobßedżeŕ wschelakich kamjentowuhlowych podkopkow w plauenskim grundże njedaloko Draźdżan, ma też schacht „Boże żohnowanje" na naundorfskich leżomnosczz a druhi schacht na häßliskich leżomnosczach. Tutaj wobaj schachtaj staj sjenoczenaj a duż ßo hewjerjo, kiž w nimaj dżěkaja, póndżelu 2. augusta rano w 5 hodżinach do njeju dele podachu. Něhdże 15 minutow posdżischo saßkyschachu horka ßylne wrjeßnjenje a bórsy pocza se schachta „Boże żohnowanje" tolsta trubjel kura wustupowacz a też s teho druheho schachta ßo po krótkim czaßu kuricz pocza. Teho dla nichtón do teju schachtow nuts njemóżesche a wyschi sastojniży, kiž wscho ßwěru wobkedżbowachu, bórsy k temu pscheßwědczenju pschińdżechu, so **żadyn** wot tych, kiž ßu do teju schachtow dele jěli, pschi żiwjenju wostał njeje.

Żałoßne, hrózbne njesbożo! Wschitkich hewjerjow, kiž ßu tam żiwjenje shubili, je wscho do hromady 326, najbóle woženjeni mużoja a jenoż nęschto mkodżeńzow. Bjes nimi ßu 3 bratsja Bärojo, dale 3 ßynoja wudowy Schmidtoweje, kotrejez muż je 1841 w tym ßamym schachcze żiwjenje shubik; 1 stary nan, kiž hižom 40 lět dżěła, s 2 ßynomaj; jedyn druhi nan se ßynom a pschichodnym ßynom, kiž 8 dżěczi sawostaji.

Tak bórsy, hacz běsche to kura dla nětkak móżno, ßo hewjerjo do schachta „Boże żohnowanje" podachu a w krótkim czaßu 3 morwych won pschinjeßechu. Dale delka s nowa

z wopalene cžéła namakachu, ale khód kotryž hischcže niže do teho druheho schachta wjedže, bě tak se słym powětrom napjelnjeny, so žo wot tam jenož jene cžéło wunjesc̆ hodžesche.

Jedyny puczowar, kiž je wutoru na měsce njesboža pobył, pische bjes druhim: „So je žo tajke njesboże stało, teho dla njemóže žo nikomu žana wina dawacz̆; pschetož w Burgskich podkopkach je wschitko nanajlepje pschiprawjene. Jako ja k twarjenjam schachta „Boże žohnowanje" pschińdžech, nadeńdžech tam wjele ludźi, najbóle žony, dźeczi a pschecželow tych, kotsiž běchu do njesboža pschischli. Tuczi žmědžachu tam pschistupicz̆, drusym ludźom pak to wojazy wobarachu, kotrychž běchu s Dražďan k sdžerženju porjadka póšłali. W spomnjenych twarjenjach je lute žałosczenje a skiwlenje, pschetcž psches 1200 wudowow a žyrotow žwojich nanow wobpłakuja. Parowa maschina puschcza tych muži 900 kohczi dele, kotsiž žo tam po cžéła, we hłubinje leżaze, podawaja a srudnje wotcjakuja horka wschitzy, kajke cžéło woni pschinjeżu. S druheje strony pschiwožuja kaschcze, do kotrychž žo cžéła kładu. Někotre leża, kaž bychu spake, druhe cžéła pak žu rosbite a rostorhane, tak so bě druhdy cžežko spósnacz̆, komu žłuscheja. Jako tam ja stejach, pschinjeżechu jene cžéło se schachta horje. Bě to wulki muž, wot słeho powětra a horzoty nabubnjeny, wschudžom krawy a wot wuhla a pjerschcze womasany — žadławy k napohladanju! Jako běchu jeho na žłomu pokožili, žyny žo jena cžéłowa žona k njemu, so by jeho wot njerjada a krwě někak wurjedźiła.

Ssrjedu pschipołdnju běsche hakle 50 cžéłow won wunjeżenych a počžinasche tole džéło jara njelubosne bycz̆, dokelž pschetłacze cžéłow spěschnje pschibjerasche; pschetož delka w schachcze je žałožnje horzo. Džéło teho dla tak pomały dže, dokelž žu schacht a khody tam a žem se skałami sawalene, kiž žo wot wrjeżnjenja pschi sapalenju powětra wot sčenow wotlemichu, a móže wuskosczе dla jenož mało ludźi na dobo dźełacz̆. Prjedy hacž wschitke cžéła snamkuja a won wunjeżu, móže drje 8 abo 10 dnjow sańcz̆.

Pjatk pschipołdnju běsche wscho do hromady 80 cžéłow wunjeżenych, ale wone běchu hižom tak pschetłate a skažene, so bě jenož mózno, na drasce abo druhich jich wězach spósnacz̆, komu žłuscheja. Wschelake žo s zyka wjazy spósnacz̆ njedachu a tute žo w bliskosczi na měsce skhowaja, kotrež je k temu jako pohrjebnischczo pschipokasane, te cžéła, kotrež žo pak spósnaja, žmědža sawostajeni na žwojich domjazych pohrjebnischczach abo kerchowach pohrjebacz̆ dacz̆.

Knjes Burgk, kotryž běsche sapuczował, je žo hnydom wrocził, jako bě tu srudnu powjesc̆ shonił a stara žo po mózności wo tych sawostajenych. Tola njeje mózno, so by jich dosc̆ sastaracz̆ mohł a je teho dla trjeba, so by kóždy, kiž to samóže, žwoju scherjepatku k jich podpjeranju dał. (W Budyschinje móže žo to stacz̆ pola k. krajskeho direktora, kaž tež we wudawarni němskich abo žerbskich nowinow).

Jako běchu kralej Janej do Schwalbacha, hdžež wón nětko pschebywa, telegrafirowali, kajke njesboże je žo stało, je wón sawostajenym hnydom 500 loler jako prěnju pomoz poslał, někotsi dražďanizy pschekupzy nawdachu hnydom 1000 tl., kralowska familia něhdže 1500 tl. a dražďanske nowiny žu sa dwaj dnjaj 2200 tol. nahromadźike, ale schto je to bjes tejko ludźi!?

Přilopk.

* Sańdženu žobotu w Selchowje pola Barlina na knježim dworje žito domoj wožachu. Runje w tym wokomiknjenju, jako saže jedyn wós na huno pschiwjesechu, woheń na woběmaj bokomaj wosa horje žapasche. Hacž runje pohoncž s tym palazym wosom hnydom s brózńje won cžerjesche, dha bě to tola posdže: zyke žně, w brózńi wopschijate, žo na měsce palachu a woheń tak spěschnje wokoło žo hrabasche, so mózachu ludžo lědom s brózńje czeknycz̆. Dwaj dźełacžerjej staj žo tak wopalikoj, so je njewěste, hacž pschi žiwjenju wostanjetaj. Kak je woheń wuschoł, njeje žo hischcže wužlědźicz̆ hodźiło, tola je tak wjele wěste, so nichtón tobak abo cigarru kurił njeje; duž myšla, so je žo pschi tej wulkej horzoczе a pschi pilnym woženju wóska žama wot žo sapalike.

* Sańdženu njedželu mějachu w Barlinje spodźiwnje wulki deschcz̆. Torhoschcža kaž jěsory wonhladachu a wosy hacž do wóskow we wodže tcjachu. Do pinzow žo woda s mozu nutswalesche a njemóžachu jej ludžo dohacźicz̆. W blischkosczi Barlina je woda wjele žita, kotrež na polach požyczene leżesche, wotplawika, a někotre pola běchu hischcže tsi dny posdžischo powodžene, tak so jich škody schkodu czerpjachu.

Cyrkwinske powjesče.

Wěrowanaj:

Michalska cyrkej: Jurij Wjeńk, knježi pohoncž w Nadžanezach, s Marju Louisu Jeńkez̆ s Walkeho Wjelkowa.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Henrietta Wilhelmina Toni, Jana Augusta Mótka, podwyschka dž. — Korla August, Ernsta Bjenady, murjerja, ž.

Michalska cyrkej: Hana Marja, Jana Adolfa Dutschmana, cžežle na Židowje, dž. — Hańža Theresia, Pětra Urbana, khěžkarja w Delnej Kinje, dž. — Korla August, Michaka Hanuscha, wobydlerja w Delnej Kinje, ž. — Korla, Korle Hensla, khěžkarja w Dobruschi, ž. — Hana Ernestina, Jana Rädy, wobydlerja w Jeńkezach, dž..

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych **fotografijowych wobłukow.**

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porucža ßwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacźiſnach.

Skład bronzirowanych, poſłocźanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje drasty a hólcžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacźiſnach

w słotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje drasty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenocźeńſtwo** w hoſcźeńzu k słotej hwěſdźe měješche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka drasta po najtuniſchich płacźiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom je jeniczko najlěpſchi a najtuniſchi ßrědk pſchecźiwo lehnjenju polnych płodow.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom ſ kóždym nowym lětom pſchibjera a ßo tež to ratarjej wo prawdźe doſcž poruczecž njemože, dokelž je ſkutkowanje na płody wjele lěpſche, hacž pſchi guanje. — Role, ſe ſuperphosphatom hnojene, płodźa cźežke, bohacźe muku dawaze ſorna a ßylne, proſte ſtwjelzo, kotrež pſched lehnjenjom wobarnuje.

Wyſche ſuperphosphata ſ Backer-guana a koſcźoweho wuhla mam ſtajnje na ſkładźe:

prawdźiwy peruſki guano,
drobnje ſtuženu koſcźinu,
drobnje tołcženu ßyru koſcźinu,
ſhorjelſki a gogolinſki kalk.

Ja pſchedawam moje hnójne wutki jenož pod rukowanjom prawdźiwoſcźe a ſprawnoſcźe.

Budyſchin a Pomorezy. **J. Lorenzowa wudowa.**

Mydło

w běłej, rjenje marmorirowanej tworje, porucža po centnarju ſa jenož 7½ tl. w ryhelach a ſcźele pruhi wot ¼ centnarja a wjazy

Hugo Arnold,
Auerbachs Hof w Lipſku.

Na woczomaj běbnym

je ſwětoſnata w ſkutku prawa

Dr. Whitowa wodziczka ſa woczi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringſkej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyſcho wjerchowſke koncežije ſpožčene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepſchetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, ſchtož tyßazy wopißmow dopokaſuje. Poruczenja wobſtara knjes **Emil Menzner** w **hrodowſkej haptyzy** w Budyſchinje.

Jenož ſchtož je dobre, ßo wopokaſa.

Knjeſej **Traugottej Ehrhardtej** w Großbreitenbachu.

S tuthym Wam najpodwolniſcho woſjewjam, ſo je Waſcha wodziczka ſa woczi burſkemu kublerjej **Ferdinandej Schmidtej** ſ Kunzendorfa jeho hižom **zyle ßkabhmaj woczomaj** tak pomhaka, ſo móže wón ſaßo **kožde pißmo** czitacz, ſchtož wón prjedy njemóžeſche. Tónle muž je nad tym tak ſwjeßeleny, ſo chze Wam rad wopißmo dacz a praſcham ßo ja Waß ſ tuthym, hacz ßměm je w tudomnych nowinach woſjewicz. Waſchemu dobroczinwemu wotmolwjenju napſchecziwo hladajo, podpißujo ſ poczeſczowanjom

Hirſchberg w Schl., 5. haperlej 1868.

Louis Schultz.

Jara derje a cziſcze ßłodżazu družinu khoſeja punt po 8 nßl., kaž druhe teho runja dobre družiny po 66, 70 a 75 np.

porucza **Hermann Kunack**

na bohatej haßy pódla póſta.

Zokor we wſchelakich družinach,

candis-ſyrop, rjenje jaßny a ßłódki, punt po 18 np.,

łamany raiß, rjenje běły a wulkoſornaty,

porucza najtuniſcho

Hermann Kunack.

Epileptiſke widliſcheza (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a pluzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Jene burſke kubło ſe 60 korzami ležomnoſczow, bjes wumjeńka, ſ doſpołnym žiwym a morwym inventarom, kaž tež ſ zykymi žnjemi je ſa 4500 toler na pſchedań. Pokoja kupnych pjenjes móže ſtejo woſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Na ßobuſtawy pczołarſkeho towarſtwa

w delnym dole Sprewje.

Generalna ſhromadžiſna hłowneho pczołarſkeho towarſtwa w Sakſkej ſměje ßo létßa pjatk 27. auguſta w měſcze Oſchatzu.

Ssobuſtawſke kartki (Mitgliedskarten) a akzije po 7½ nßl., na kotrež jedyn něſchto wot pczołarſkich wězow, kotrež ßo tam wuloßowacz budża, dobycz móže, ßu k doſtaczu a je wſchitko druhe ſhonicz:

w Budyſchinje pola k. **Förſtarja** na lawſkej haßy,
w Małym Wjelkowje pola k. **Straubyh,**
w Barcze pola pſchedßydy **Rädy.**

Khoſej,

punt po 64, 66, 70, 75, 80, 90, 100, 110 a 120 np., cziſty a dobry w ßłodżenju, porucza

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoſchczu pódla wulkeje zyrkwje.

Palenz

derje ßłódki ſczinjeny, porucza najtuniſcho

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoſchczu pódla wulkeje zyrkwje.

Jene burſke kubło ſ połnymi rjanymi žnjemi je ſa 8000 toler na pſchedań a ßu jenož 4000 toler k napłaczenju trjeba. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W Bréſynje pola Hucziny je khěža czo. 35 ſ 2 korzomaj pola abo tez bjes pola, kaž tež ſe ßadowej a ßołotowej ſahrodu ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Na puczu wot rondela do Kumſchiz je ßo njedżelu 25. julija t. l. něſchto pjenjes namakało. Te ßame móža ßo w njechornſkim młynje ſaßo doſtacz.

Jedyn nózny wajchtar, jedyn wolazy a jena hoſpoſa k krowom ßo pyta. Wot koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 4 nßl. doſtacz:

Geſchworne und Gerichtsſchöffen. Volksſchrift. Alphabetiſche Zuſammenſtellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Beſtimmungen der neueſten Königl. Sächſ. Geſetzgebung.

Mißionſke towarſtwo na lěwym brjoſy Nißy (am linken Ufer der Neiße) ßwjeczi 18. tuteho měßaza ßwój 27lětny ßwjedżeń we Wulkim Radſchowje. Sserbſka Boża ßłużba, pſchi kotrejż k. duchowny Bergan ſ Wulkich Sdżar prědowacz budże, ſapoczńje ßo popołdnju w 1, němſka pak wokoło 3.

Drjewowa aukzija.

We kupjanſkim lěßowym reviru, we wotdżělenju „pſchi holezim hacje" budże ßo bliżſchi ſchtwórtk jako 12. auguſta

něhdże 230 kloftrow rjaneho khójnoweho ſchczěpoweho drjewa

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz. — Sapoczatk dopołdnja w 9 hodżinach.

W Minakale 4. auguſta 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.
O. Liebuſch.

Po tym, jako ßym ßo ſ Debrikez do Lejna pola Budeſtez pſcheßydlił, praju wſchitkim ſtarym lubym ſnatym wutrobne Boženje, a dżakuju ßo woßebje někotrym ſa jich wulku czeſcz a luboſcz, kotruż ßu pſcheczíwo mi wopokaſali. Njech ßebi wopomnja ßwoje ſkutkowanje a ßebi pomyßla, ſchto czeſcz a luboſcz po prawym je.

Frenzel.

Kedżbu!

Kuleuje wo kołbaßu jutſje njedżelu w Boſchezach, każ tež w Splóſku.

Katholſki Poſoł czo. 15 je wuſchoł.

Maćica Serbska.

Z nakładom towarſtwa M. S, je wušło a móže so wot sobustawow M. S. pola k. překupca Jakuba darmo, hewak pak w knihańi Smolerja a Pjecha za 7½ nsl. dostać.

Sahrodniſtwo.

Prěni dźěl:

Ssadowa ſahroda.

Roswuczenje wo plahowanju ßadowych ſchtomow a kerkow. Spißał **M. A. Kral**, wuczeŕ na Ssokolzy.

W **delnołużiſkej** ryczi wuńdżechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha dostacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo ſaßużeńa a humŕeſcha Jeſom Chriſtußa, każ to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huſchy tych żydow, kotaryż to wſchykno ßam jo wižeł a naſgonił, dokulž jo był jaden potajmny huknik Chriſtußowy. Do ſerbſkeje rěży pſcheſtawjone wot Chr. Schwela. Płacziſua 6 nßl.

14 kjarliſchow. 3. pſchiſtawk. Nowy pſcheglědany hudawk. Wot Teſchnara. 1½ nßl.

Sbożopſchecże

czeßnemu nawoženi

k. Groſchi w Bórku

a czeßnej njewjeſcze

kn. Żurez w Hunjowje.

Wamaj kraßnje ranje ßwita,
Nawożeń a njewjeſta!
Sskónczko ſboża njech Waj' wita
Do noweho żiwjenja.

Bóh njech Wamaj luboſcz płodzi
Do wutrobow k żiwjenju,
Jeho luboſcz njech Waj' wodzi
Po wſchěch prawych puczach tu.

Sswěrna luboſcz Wamaj ßadża
Różiczki do ſahrodki:
Radoſcz njech tu ſ nowa ſkhadża,
Pyſchicz puczik mandżelſki.

Strowoſcz njech Waj pſchewodżuje
Wſchitke dny tu najrjeńſche,
Njebjo Wamaj pſchiwokuje:
Budźtaj ßwěrnaj do ßmjercze.

Hdyż pak mutny cżaß ßo bliži,
Sruduoſcze Waj' cżwěluja,
Sskónczko ſboża domej niži:
Twarťaj twjerdże na Boha.

A hdyż Waj' cżaß něhdy wuńdże
Boži hłóß ßo ßłyſchecz da:
K Bohu — njech Waj' duſcha dóńdże,
Hdżež ma kónz wſcha ſrudoba.

J. H.

Njech mataj najrjeńſche ſbožo
czeſczenaj ßlubjenaj:
Pětr Manja ſe Scheſchowa,
podſaſtojnik na kral. póſcze w Budyſchinje, a
Khryſtiana Falantez
ſ Khoßłowa.
To jimaj najwutrobniſcho pſcheje
jedyn ſnaty.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 33. — 14. augusta. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje. — List s Australije. — Ze Serbow: S Budyschina. S Bohowa. S Łuha. S rosborskeho wokrjeża. — Dopisy. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

7. augusta 1869.

Dowoz: 8517 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl	np.	nižša. tl.	ngl	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngl	np.	najniž tl.	ngl	np.
Pschenża	6	—	—	5	5	—	6	7	5	6	—	—
Rožka	4	5	—	3	25	—	4	10	—	4	5	—
Jecźmjeń	3	10	—	3	5	—	3	15	—	3	10	—
Wowš	2	15	—	2	5	—	2	15	—	2	10	—
Hróch	5	15	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczišna.

W Lipsku, 12. augusta, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny złoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 5⅝ np.; winske bankowki 82½ (16 ngl. 5 np)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 35 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisankнjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisankнjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se znamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klasy a ma so sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. 10 ngl. a 16 tl. 25 ngl.
pschenża 62—76 tl., rožka 50—55 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 25 ngl.
(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drohschi.)

Najnowsche.

Budyschin, 13. aug. Wczera połpołdnju w 6 hodźinach Jeho majestosć kral Jan na extraczahu s Biskopiz sem pschijědże a na tudomnym dwórnischczu wustupi, wot wyšokich krajnych a měschczanskich sastojnikow postrowjeny. Wot tam wjesesche so wón pod swonjenjom k swonkownym lawskim wrotam, hdźež Jeho k. měschczanosta Löhr s wutrobnej ryczu witasche a Jemu tsikróczu sławu wunješe, do kotrejež sylnje shromadźeny lud hrimotasche. Wot tam jědżesche kral po krasnje wupyschenych hasach na tachantstwo, hdźež chzyshe bydlicz a bu tam pschi wrotach wot biskopa s duchownstwom a wot offizierow tudomneho wójska postrowjeny. Poł hodźiny posdźischo dasche sebi měschczanskich a kralowskich sastojnikow, prjoekstejicz a jědżesche na pyschnu hosczinu. Nasajtra rano słyschesche w biskopowej domjazej khapałzy Božu mschu a wuńdże potom, so by sebi salu pschisaźneho suda nowu měschczansku schuln, nowy gymnasium, město hdźež směje so nowa kaserna twaricz a nowu turnhalu wobhladał. Na tachantstwo so wróciwschi, bu jemu druhe snědanje poskiczene na kotrež běsche tež 20 najwyschich tudomnych sastojnikow pscheproschenych a 12 hodźinow wotjědże wón pod swonjenjom do Horneje Hórki, so by tam Fischerez fabriku wobhladował. (Hdże je so wot tam podał, to sa tydźeń powjedamy. Red.)

Sakska. Jeho majestosćz kral Jan a Jeho wyßoka knjeni mandželska staj ßo sandženu ßobotu wjeczor se Schwalbacha do Draždžan wrócziłoj.

Budyska měschczanska rada wosjewjuje, so dyrbja ratarjo, kotřiž ßu žito domoj khowali, w kotrymž bě sporuschk abo ßněcz, to ßamo tola po móznosczi wot tuteho jědojteho njerjada wurjedźicz, prjedy hacz je na wiki pschiwjesu, pschetoż hewak mohło ßo stacz, so jim polizija tajke sanjerjedźene žito konfiszíruje.

Wot semjanstwa sakskeje Horneje Łužicy bu 6. augusta jako sapoßłanz prěnjeje komory rytmischtr s Nostitz-Drzewiecki (praj: Dřewjezki), ryczerkubleŕ nad Sserbskimi Pawłozami wuswoleny.

W Krottendorfje padze wóndanjo piwarz Dörffel do piwneje kadze, s horzej wodu napjelnjeneje. Hacz runje bě wón khětsje rucze won wulězł, dha běsche ßo tola tak straschnje woparił, so dyrbjesche nasajtra wumrjecz.

W minakatskej kowarni budža ßo 19. oktobra t. l. tajzy kowarjo pruhowacz, kotsiž chzedža teho dla, dokelž ßu jendželske konjekowanje nawukli, wopißmo měcz. Dwaj, kotraj pschi pruhowanju najlěpje wobstejitaj, dostanjetaj po 20 tl. czeßneho myta, a 40 tl. dostanje jedyn hižom w prjedawschich lětach pruhowany mischtr, kiž dopokaże, so je k ßwojemu prjedawschemu jendželskemu konjekowanju něschto hódne pschiwuknył.

Lěkaŕ Orb w Nowosalzu je wot Jeho majestosćze krala Jana czeßny kschiž saßłužbneho rjada spožczeny dostał.

Jeho kralowska wyßokoscz prynz Jurij je ßo 9. augusta rano do Mnichowa (München) podał. — Minister s Nostitz-Wallwitz je ßo tón ßamy dzeń s Horneje Łužicy do Draždžan wrócził.

Pruski wulki generalschtab je 10. augusta do Draždžan pschijeł, so by dźělbu teje strony Sakskeje, kotraž s Czěskej mjesuje, wojerszy wuměrił a wobhladował. Wscho do hromady je to 41 wyschich s 1 sekretarom, 2 podwyschkomaj, se 4 wojakami, 42 ßłužobnikami a 90 konjemi. K pruskemu generalschtabej pschiwdadża ßo tez někotsi wyschi sakskeho, bajerskeho a württembergskeho generalschtaba a woni ßo nehdże 23. augusta saßo domoj wróczo.

Prußy. Kral je pondželu 9. augusta Ems wopuschcził a ßo najprózdy do Oranienstejna podał, hdźež tamnischi kadettski dom wobhladowasche, a do Schaumburga pschijěwschi pola oldenburgskeho wjelwójwody wobjedowasche. Wjeczor pschijedże wón do Koblenza a wosta tam dwaj dnjaj. Wot tam je ßo schtwórtk psches Wiesbaden do Homburga podał, hdźež nehdże tydzeń wostanje. Na ßwojim dompuczu do Barlina chze wón Hanau, Darmstadt, Frankfurt nad Majnom a Gießen wopytacz a tam wschudże wójsko wobhladowacz. Wón chze dwaj dnaj w Kaßelu pschebycz a pojedże wot tam do Magdeburga, swotkal ßo 25. augusta saßo do Barlina wróczi.

Jako bě w hrodowskej zyrkwi w Barlinje sandženu njedželu dopołdnja duchowny prědowanje skóncził a modlitwu spěwasche, wuezeze młody człowjek, někotre krocżele wot njeho stejazy, piskolkju a wutjěli ju na njeho. Bóh tón knjes pak tu kulku tak wjedźesche, so wona nimo duchowneho slecża, na khorje spěwarjow drjewjane wotkoženje pscherasy a jeneho hólczeza lohko na lizu raniwschi do murje trjechi, hdźež ßo wotrasy a dele padże. Kemscherjo běchu wschitzy jara nastroženi a hacz runje běsche drje duchowny tez do stracha stajeny, dha wón tola modlitwu zyle hacz do kónza dowuspěwa. Bjes tym bě pak zyrtwjeńz spomnjeneho młodeho człowjeka, kiž ßo na žane waschnje njewobarasche, pschimnył a jeho s zyrkwje won wjedźesche, so by jeho poliziji pschepodał. Tam ßo wumopraschowachu, schto wón je, a shonichu, so won Ota Bieland rěka a so je ßo 18. augusta 1851 w Lanka pola Biesenthala narodził, tak so je nimale 18 lět stary. Tez powjedasche wón, so ßo sa theater pschihotuje, a praschany, czoho dla je na teho duchowneho tsělił, wotmolwi wón, so duchownych se wschej mozu hidźi a so je ßebi teho dla prjódkwsał, prěnjeho duchowneho skónzowacz, korehoż nadeńdże. Hacz je tón człowjek wo prawdże tak sły abo hacz je wón někak wrótny, to ßo hischcże prajicz njehodźi. W nětczischim czaßu wschak, hdźež woßebje w awstriskich němskich nowinach na wohidne waschnje na duchownych ßwarja a jim tez někotrezkuliž druhokrajne němske nowiny, woßebje tajke, kiž ßo wot židow redigiruja, ßwěru pomhaja, njeby zyle žadyn džiw był, hdy by ßo młody njerosmyßleny człowjek w tajtim nastupanju jbkasnił a ßo sa powołaneho dżerżał, psches sły skutk ßwět na duchownych wjeczicz.

W Barlinje a jeho wokolnosczi je w naschim czaßu pjecz katholskich klóschtrow nastało. Schesty, to je klóschtr Dominikanarjow a jich zyrkej bu tam 4. augusta poßwjeczena. Pschi tej składnosczi spomni katholski duchowny w ßwojej ryczi na to, so je ßo runje w czaßu, hdźež je ßo w ßußodnym katholskim kraju ßylny wichor pscheczíwo klóschtram jběhnył, w Barlinje nowy klóschtr pojběhnył a so je to spodźiwne znamjo nascheho czaßa. — (Tutón duchowny chzyschе s tutymi ßkowami na to pokasacz, so ma katholska wěra w Pruskej w tu khwilu wjazy ßwobody, dyžli w Awstriji.)

Po nowschich powjescżach s Barlina je ßo tam sandženu njedželu w nozy tójschto ludźi sebrało a nowemu dominikanskemu klóschtrej wokna wubiło.

Awstria. W tutym kraju sda ßo raj wyßokich wojerstich wyschkow bycz, pschetoż tam maja 339 pensionirowanych generalow, 403 tajkich oberstow a 411 oberstleutnantow. To je tola sa kraj załoßnje wulki wudawk, woßebje, hdyž ßo wopomni, so je pensionirowanych wyschich wjele wjazy, dyžli tajkich, kiž hischcże we wójsku ßłuża. Wjenujzy we wójsku ßłuži jenoż 178 generalow, 271 oberstow a 302 oberstleutnantow.

We wschelakich awstriskich městach ßo nětko petizije podpißuja, so bychu ßo wschitke tajke klóschtry sahnali, kotrychž wobydlerjo abo wobydlerki ßwój czaß na wuczenje dźěczi abo na wothladanje khorych njenałožuja.

Czim bóle ßo czaß bliži, so maja ßo sapoßłanzy do czěskeho ßejma (landtaga) wuswolicz, czim wjazy ßebi winske ministerstwo prózy dawa, so by ßwojich němszy-smyßlenych kandidatow pschecźischczało. Wone je teho dla wschitkim sastojnikam krucze pschikasało, so dyrbja na wsche waschnje czěskej stronje napschecźiwo skutkowacz, a wysche teho je ministerstwo tež postajiło, so ma ßo w krajinach, kiž ßu najbole wot Czechow wobydlene, wulke wójsko w hromadu sćahnycz a tam na dnjach wolby manövrirowacz. (To ministerstwu wscho niczo njepomha, pschetož jeho wěz je s njeprawdu sapłatana.)

Franzowska. Minister wójny, marschal Niel, je jara straschnje skhorjeł a je njewěste, hacz dołho pschi živjenju wostanje.

Khěžor je ßo 12. auguſta do lěhwa blisko Chalona (praj: Schalona) podał a wostanje tam tež na tak mjenowanym napoleonskim ßwjedźenju (15. auguſta). Mjenujzy na tutym dnju, kiž ßo kóžde lěto po wschej Franzowskej ßwjecźi, je ßo Napoleon I. (1769) narodźił.

Khěžorka poda ßo 24. auguſta na pucz do Turkowskeje, Egiptowskeje a ßnadź tež do Palestiny a chze s zyła tsi měßazy czaßa na ßwoje puczowanje ważicz.

Schpanska. S tuteho kraja pißaja, so je sběžk, kotsiž ßu karlistojo (to je: pschiwißarjo prynza Don Karloßa) sałožili, zyle poražený a so je we wschelakich městach tójschto ludźi sajatych, kotsiž ßu do tuteje wězy saplecźeni.

Rußowska. Němske nowiny w Petersburgu ßu druhe warnowanje dostałe, dokelž pschecźiwo temu ßylnje morkotaja, so dyrbja Němzy, w Rußowskej bydlazy, tež rußowszy wuknycz.

Jendźelska. Jendźelski krajny dołh je wot lěta 1852 wo 228 millionow toleŕ wotewsał a minister finanzow amerikanskeje unije je lětßa kóždy tydźeń 1 hacz 2 millionaj toleŕ krajneho dołha wotpłacził. — (Kak w tajkim nastupanju w Němzach skutkuja? Wotmolwjenje: Najradscho kóžde lěto pschipožczuja.)

Puczowanje wot Czorneho Halschtrowa k Rheinej.

(Wot J. B. Nyczki.)

Jutrobog ma dla ßwojich mnohich wěžow s nasdala pěkny nahlad, s nutska s dasche ßo mi jara kutaty bycz. W jeho wrotach je, kaž ßo powjeda, w starym czaßu heja wißała s tym hronczkom:

Wer seinen Kindern giebt das Brod,
Den schlag' man mit der Keule todt.

To rěka ßerbski něhdźe tak:

Njech kóždoh' s heju saraża,
Kiž dźěczom thlěb psched ßmjerczu da.

To pjecza je tam jedyn nan stajicz dał, kotryž bě ßwoje samoženje bjes ßwoje dźěczi sahe dźělił, a potom hłód czerpicz dyrbjesche.

Na dwórnischczu dyrbjach dleschi czaß czakacz, prjedy dyźli czah wot Barlina pschejědźe. Jako wón skónczinje wrjeskotajo pschiběża, stupich do jeneho wosa druheje rjadomnje, ßo tych nutskach ßedźazych praschazy: Dze tón czah do Magdeburga? Ně, do — —! bě jich wotmolwjenje. Bórsy wuskoczich saßo, shonich pak wot konduktora, so mózu s tym czahom wěscze do Magdeburga pschińcz. Tak podach ßo saßo do teho ßameho wosa. Na bliższej staziji pokasa ßo, czeho dla mi wěrnosćz prajili njeběchu; mjenujzy dla horzoty. Tam sastupi jedyn knjes do nascheho wosa a ta konduktorej dwaj ßlěbornaj, so by wón kóždeho wot naschich duri wotpokasował. A hlej, to pomhasche; my wostachmy ßami. Ale my dyrbjachmy pschezo hischcze wjele wustacz.

Wot lěweho boka ßmalesche ßklónzo stajnje nuts a wuschkrě nam nětkotruzkuliž khrepku pota. Tola pschi wschej czeži roshladowach ßo po mózhnosczi. Na polach stejachu wyßoke kopize žita, husto na twarjenja podobne. Kraj bě s zyła kaž wokoło Wojerez. Drasta žónskich bě husto ßerbskej poruna. Někotre rasy widźach žony s krjóskami na woběmaj bokomaj hkowy, kaž ßym to na hródkowskich hermankach pola Sserbowkow namakał. Jedyn tudomny kowař, kiž s tamneje krajiny je, je mi wobßwědcził, so ßu tam hischcze někotre ßerbske wßy. To bě tola wobhonjenja hódne było. Dyrbjał-li ßebi něchtó tu prózu wsacz, njech ßo wokoło města Zahna, bjes Jüterbogkom a Wittenbergom, napraschuje.

Pomału bu kraj lěpschi, a ja ßudźach po nahladze rostlinow, so drje Łobjo daloko bycz njemóże. A skoro tež rěkasche: My ßmy we Wittenbergu. Ja požadach jara, tole město wohladacz, ale to ßo mi njeradźi, dokelž bě dwórschniczo wot njeho khětro sdalene. A czah wopuschczicz njebě mózno. Ja ßym na tym zyłym puczu tu hórku wuczbu dostał, so schtóž ßebi kraje a města někak wobhladacz chze, po želesnizy a tež po póscze drohowacz (puczowacz) njetrjeba. Wón dyrbi ßebi bjes pscheſtacza lubicz dacz, so ßo to mało lěpje dże, jako jenemu, kiž psches wokna hlada, a schibały wětr sapraßka jemu stajnje wokeńzu. S póstom drje je kusk lěpje, ale wjazy czi tola tež spožczene njeje, hacz do kóždeje krajiny pokuknycz. Duž dźi pěschi; tak mózesch ßo wobroczicz, hdyž chzesch, a sastacz hdyž chzesch.

Nasch czah khwatasche dokelž bě ßo skomdźił. Nihdźe njebu postajeny czaß wuczakany. Žadyn dźiw, so bě wschudźe teho dla wulka czischczeńza a storkanje. Hłódni a laczni dyrbjachu s pokojom bycz, hdyž sa wjele pje-

njes a dobre ßłowa jenoż nješchto doſtachu. Pſchi wſchěm ßwarjenju a morkotanju teho dla njebrachowachu pak też żorty. Tak prajeſche jedyn k jenemu pinczníkej (Kellner), kiż ſa ſchkleńczku wody ſ zokorom połdra kroſcha pominaſche: Ach, to drje je ſa kroſch wody a ſa puł kroſcha zokora.

Łobjo, kotreż w deßawſkim wojwodſtwje pſchejědżechmy, mějeſche ſmuczenu wodu. — W Deßawje żadachu ſa brěſku dwaj kroſchej; poſdźiſcho kupi ßebi jedyn knjes w Magdeburgu jich pjecź ſa kroſch. — Wokoło Deßawy roſczeſche rjane liſczowe drjewo. S zyła ſdaſche ßo mi tamny kraj dobry byczź.

Wot Deßawy jědżechmy do Köthena a dale do ßławneho Magdeburga, kotryż wokoło pótdnja doßahnychmy. Tam mějach dokelź dale do Braunſchweiga jěcź chzych, lědy puł hodźiny czaßa k poßylnjenju a wotpoczenju. Na wobhladanje měſta njemójach też tudy myßlicź, ſchtoż bě mi jara żel.

(Pokraczowanje.)

Liſt ſ Auſtralije.

Gnadenthal 30. měrza 1869. Moji lubi pſchecźeljo, ja ßym ßo jara ſwjeßelił, jako wot Waß liſt doſtach. Ja bych chzył, ſo bych też kóżde ſchtyri njedźele k Wam pſchijěchacź a ßebi we Waſchim hoſczeńzu ſchkleńzu piwa porjedźicź dacź mohł. Ja, dźakowano Bohu, żaneje nuſy nimam, ale dale też niczo njeje, hacź ſo móżu ßo naßyczicź. Żně ßym hubjene měł a běrnow mało, ſa to pak jara dobre. Zyłe lěcze běſche jara ßucho a ßmy 3. dżeń jutrow prěni deſchcź měli. Khlěb mi njedoßaha, ale mjaßa a butry mam jara wjele.

Wěrno drje je, ſo jedyn tudy wjele pjenjes ſaßłużi; ale te ßu bórſy ſaßo prjecź; pſchetoż ſchtoż jedyn kupi, je wſcho jara drohe; wſcho, ſchtoż ja pola Waſcheho khlamarja ſa 5 nßl. kupich, to płaczi tudy 1 tl. 5 nßl. Khana ſpirituſa płaczi 2 tl. 20 nßl. a ſkót, kiż mam na pſchedań, je jara tuni. Tak chzych ja ßwinjo pſchedacź, kotreż 350 puntow ważeſche, ale rěſnik chzyſche jenoż 10 tl. ſa nje dacź; ja mam ſaßo 5 ßwini, ale te dyrbju wſchě ßam rěſacź. Ssuſchene mjaßo ßo hiſchcze ſkerje pſchedawa a to do tych ſtronow, hdźeż ſkoto pytaja a to je 400 jendźelſkich mil wot naß (9 jendźelſkich mil runa ßo 2 němſtimaj).

Hdy by Awſtralia tejko ſkota njeměła, dha by to hubjeny kraj był, pſchetoż wot wukrajnych tworow dyrbi ßo wulke zło dacź. Też mamy dawkow doſcź, pſchetoż ſa mojeho pßa dyrbju lětnje 1 tl. 20 nßl. dacź, na pucze 8 tl. 10 nßl., ja duchowneho a wuczerja 51 toleŕ atd. To je dawkow doſcź a czi, kiż ſ Awſtralije liſty piſchu, pißaja huſto jenoż to, ſchtoż je tam ſpodobne, ale to, ſchtoż je njepěkne, to njepißaja.

Wěrno wſchak je, ſo maſch tu też wſchelaku dobroſcź. Ja běch ßebi w Europje pſchezo konja żadał, ale to bě podarmo: tudy mam nětko dweju konjow a ja wjele jěcham a mojej wobej holzy też tak derje, ſo dyrbi ßo jedyn na tym dźiwacź.

S wodu je hubjenje, pſchetoż ja dyrbju wſchón ßwój ſkót 5 jendźelſkich mil daloko k napowanju honicź dacź a to wobſtara moja domjaza dźowka Emma, kotraż na konju jěchajo tam ſkót wſchědnje czěri. Hdyż jedyn w naléczu tudomne jěſory a łuże widźi, dha ßebi nichtón myßlicź njemóże, ſo w léczu wſcha tale woda wuprahnje. W léczu kraj jara hubjeny wonhlada a njeje nihdże tak ſeleny, każ pola Waß w Europje. Haj, ſ tej wodu, to je luba nuſa. Ja mějach ſańdźeny tydźeń něhdże 27 mil daloko jěchacź, ale na zyłym puczu ani khrepku wody ani nékojku khěżu njenamakach, — a wobaj běchmoj tak lacźnaj, ſo dyrbjachmoj ſkoro ſawutlicź. Ja běch ßo mjenujzy na pucź podał, pczoły kupowacź, a ßym jich też 7 kołczow — kołcź po 3 tl. kupił. Pczoły ßo tudy jara derje radża.

(Skónczenje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sa tſeczu lětuſchu periodu tudomneho pſchißażneho ßuda je ßo 30 pſchißażnych a 12 pomoznych pſchißażnych wuloßowało. Bjes prěnſchimi ßu ſ naſcheje wokolnoſcze: ryczerkubleŕ ſ Heynitz nad Wichowami, ryczerkubleŕ ſ Rex-Thielau nad Rodezami, ryczerkubleŕ Reich nad Běłej, hoſczeńzaŕ-wobßedźeŕ Radża w Prěczezach, inſpektaŕ Reinhardt w Njeßwaczidle, młynk wobßedźeŕ Kokła w Kukowje, ryczerkubleŕſki najeńk Richter w Ketlizach, klamaŕ Schippang w Małym Wjelkowje. Pomozni pſchißażni: Jan Kſchiżank, kubleŕ a rychtaŕ w Sczijezach; Franz, měſchczanſki radźicźel w Budyſchinje; Pětr Wiczas (Běrka), kubleŕ w Tſělanach; Rychtaŕ, kubleŕ w Sczijezach; Ponich kubleŕ w Bórku; Hetzeŕ, ryczerkubleŕ nad Delnej Kinu; Rencź, kubleŕ we Wurizach; ſ Krüger, komornik w Budyſchinje; Küntzel, pſchekupz w Budyſchinje; Poſtel, kubleŕ a landrychtaŕ na Żidowje; Hartmann, tkalſki miſchtr w Budyſchinje a Wiczeźk, kubleŕ w Pſchiſchezach.

Ꝑ S Drjeczina. Dżeń 9. auguſta t. l. ßwjeczachmy pola naß naſcheho wuczerja, knjeſa Michała Roſtoka, 25-lětny wuczeŕſki jubileum jeho tudomniſcheho ßwěrneho ſkutkowanja, pſchetoż tehdy běſche runje 25 lět, ſo bě ßo wón ſ Hodźija, hdźeż nimale połſchtwórta lěta jako pomozny wuczeŕ dźěłaſche, k nam do Drjeczina pſchebydlił. Hižom rano ßo teho dla ſchulſke dźěczi pola tudomniſcheho prjódkſtejiczerja k. Manizy ſhromadźowachu, kotrymż ßo też k. wuczeŕ Ludwig ſ Huſki, k. wuczeŕ Urban ſ Hnaſchez a ſchulſkaj prjódkſtejiczerjej ſ Demjan

a ſ Warnokčiż pſchiſanknychu. Wot jow cžehnjechu potom wſchitzy w dołhim cžahu ſ khorhowju a ſ wěnzami pſched ſchulu, k. jubilar bu do wěnzowaneje ſchulſkeje ſtwy wjedženy, džěcži ßo ſeßydachu a k. Ludwig džeržeſche ryčž w mjenje kollegow, w kotrejž woßebje na ſańdžene 25 lět ſpominaſche a ſkónčnje najwutrobniſcho ſboże pſchejeſche. Potom ryčžeſche hiſchcže k. Urban jako najſtarſchi kollega, na cžož k. jubilar ßkowo wſa, ßo ſa wſchu wopokaſanu cžeſcž a luboſcž džakowaſche a ßo potom woßebje k džěcžom wobroczi, ſpominajo na to, ſchto je ßo w ſańdženych 25 lětach wſcho ſtało. S wuſpěwanjom khěrluſcha „Njech Bohu džakuje atd.“ ßo ßwjatočnoſcž wobſankny. Tež na druhe waſchnje doſta ßo k. Noſtokej wjele wopokaſmow wěrneho počžeſcžowanja a džakowneje luboſcže. Tak pſchepoda jemu n. pſch. k. Ludwig w mjenje wokolnych kollegow ſkoty pjerſchcžeń, k. duchowny Mrós w Huſzy poßła jemu ſ wutrobnym pſcheczom tobakowu narjad wot marmora, ryčžerkubleŕſki najeńk k. Lantz ſ Demjan drohu ſchalku a ßlěbornu kžizu, ryčžerkubleŕ k. Semmig ſ Warnokčiż džělbu bléſchow wina atd. Wyſche teho doſtachu ßo k. jubilarej hiſchcže wſchelake ertne a pißne ſbožopſchecza. Mjes poßledniſchimi bě ſpožopſchecže wot ſchulſkich prjódkſtejerjow a tež jedyn telegramm ſ Zwikawy wot tamniſcheho direktora hórſkeje ſchule k. Kreiſchera a gymnaſialneho wučerja k. Wünſche. Tež ſ wubjerka Maćizy Serbſkeje běchu ßo kk. knihikupz Smoleŕ, kapłan Hórnik a ſeminarſki w. wučeŕ Fiedleŕ jako poßelſtwo do Drječžina podali, hdžež k. jubilarej ſ pſchihódnymi ßkowami ßerbſku votivnu taflu pſchepodachu, na kotrejž ßu ßkowa:

Swěrnemu wučerjej,
serbskemu spisaćelej a přirodospytnikej,
Knjezej
Michałej Rostokej,
wučerjej w Drječinje,
k Jeho 25-lětnym zastojńskim jubileju
dżeń 9. augusta 1869
najwutrobniſo zbožo přeje
wubjerk Maćicy Serbskeje w Budyšinje.
Rychtaŕ. Smoleŕ. Hórnik. Wjela. Dučman. Jakub. Fiedleŕ. Herrmann. Kućank. Pjech.

Bóh luby Knjes pak ſpožcž k. wučerjej Roſtokej hiſchcže dołhe lěta cžělnu ſtrowoſcž a duchownu cžerſtwoſcž k daliſchemu ſkutkowanju ſa naſch lubodrohi ßerbſki lud! —

S Bohowa pola Budeſtež. Tudomny ſahrodnik a wjeßny rychtaŕ Handrij Wolf, kotryž 4. auguſta w brózni młynka Wünſche na pſchatrach žito kładžeſche, wot tam na huno dele pany a ßo tak wobſchkodži, ſo dyrbjeſche na měſcže wumrjecž.

S Luha. Jako wóndanjo wotročk Auguſt Nowak, tudy rodženy a w Porchowach ßłužazy, ſ woſom, ſe žitom napjelnjenym, do brózhje jědžeſche, bu wón wot woja tak ſtraſchnje do delneho žita ſtorcženy, ſo dyrbjeſche po 17hodžinſkim cžežkim a boloſnym cžerpjenju ßwojeho ducha ſpuſchcžicž.

S roſsborſkeho wokrjeßa. Sańdženy ſchtwórtk ßu do Serbina w Texaſu wucžahnyli: Jan Handriß ſ Rychwałda, ſe žonu a 3 džěcžimi a Matej Běłoń ſ Dyrbacha ſe žonu a 3 džěcžimi.

Dopisy.

S Draždžan. (Wulke njeſboże w plauenſkim grundže.) Hacž ſańdženu ßrjedu rano w 10 hodžinach je 206 cžěłkow ſ teju ſchachtow „Boże žohnowanje“ a „Nowa nadžija“ wunjeßenych, a budże ßnadź možno, ſo budża te ſbytkne cžěła ſa dwaj dnjaj abo ſa tſi też wſchitke ſnamakane a won wunjeßene. Cžěła ßo na pohrjebniſchczu, bliſko tuteju ſchachtow ſakoženym, khowaja. Pomoznik Braun, kotryž ma ſa tym hladacž, ſo ßo cžěła, kaž ßo ßkuſcha, do kaſchcza położa, namaka wutoru też cžěło ßwojeho pſchichodneho nana bjes nimi.

Wot tych Sserbow, kotſiž w podkopkach barona Burgka džěłkaja, ßu pſchi tutym njeſbožu też něſkotſi wo žiwjenje pſchiſchli. Jedyn wot nich je ſ Njeſdaſchez a jeli jich mjena ſhonimy, dha chzemy je pſchichodnje ßobudźělicž.

Liczba wſchitkich tych, kiž ßu w tymaj ſchachtomaj wo žiwjenje pſchiſchli je 279, kotſiž 221 wudowow a 650 džěcži ſawoſtaja. Wobßedžeŕ tamniſchich podkopkow knjes baron Burgk je poſtajił, ſo ma ßo ſawoſtajenym tych hewjerjow, kiž k njeſbožu pſchiſpěchu, zyła ſda jich ſaſtararjow ſa měßaz auguſt wupłaczicž, to je 12—14 tl. na parſchonu. Hewak doſtanje kóžda wudowa a kóžde džěcžo, tak dołho hacž ßu pomozy potrjebne, kóždy měßaz wěſty pjenjes ſe ſhromadneje kaßy a je teho dla baron Burgk tutu kaßu nětko ſ něſkotrymi tawſyntami toleŕ dobrocžiwje wobdariŕ, dokelž wona hewak pod tajkimi wobſtejenjemi njeby wobſtacž mohła. Tola njemože tajka pomoz ßama doßahacž, ale wotcžakuje ßo, ſo ßo to woßebje pſches te dobrowolne dary ſtanje, kotrež ßo nětko wſchudžom ſhromadžuja.

S woprědka ßo ſdaſche, ſo ßu wſchitzy hewjerjo, kiž ßo w tymaj njeſbožomnymaj ſchachtomaj namakachu, ſpěſchnu ßmjercž měli, to rěka, ſo ßu pſchi ſapalenju ſteho powětra na jene dobo wumrjeli. Temu pak tak było njeje, pſchetož w liſtowni podſteigarja Bährа, kotrehož ßrjedu nadeńdžechu, ſtejachu ßlědowaze ßkowa napißane: „To je poßlenje měſto, hdžež ßmy cžeknyli; ja ßym nadžiju ſpuſchcžił, dokelž je pſchikhadženje dobreho powětra ſadžěwane. Bóh luby knjes njech tych mojich a ßwójby tych, kiž dyrbja ſo mnu wumrjecž, do ßwojeho ſakitanja wosmje. Ernſt Bährа, podſteigaŕ.“ — Dale bě na tſjoch wudwjernach ſ krydu napißane: „Janeţ mrěje, Rychtaŕ je ßwoju ßwójbu Bohu poručił.“ — „Boże mje luba mandželſka, Božemje lube džěcži; Bóh chzył Waß ſdžeržecž. G. Heimann.“ — „Budźcže Boże mje luba žona a lube džěcži. Ja ßebi to myßlił njejßym. Obermann.“

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych fotografijowych wobłukow.

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porucža ßwój bohaty ſkład ſchkleňzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacźiſnach.

Skład bronzirowanych, poſłoczanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacźiſnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſcźeńzu k ſłotej hwěſdźe měјeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płacźiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe,
ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom je jeniczko najlěpſchi a najtuniſchi ßrědk pſchecźiwo lehnjenju polnych płodow.

Hnojenje ſe ſuperphosphatom ſ kóždym nowym lětom pſchibjera a ßo tež to ratarjej wo prawdźe doſcž poruczecž njemože, dokelž je ſkutkowanje na płody wjele lěpſche, hacž pſchi guanje. — Role, ſe ſuperphosphatom hnojene, płodźa cźežke, bohacźe muku dawaze ſorna a ßylne, proſte ſtwjelzo, kotrež pſched lehnjenjom wobarnuje.

Wyſche ſuperphosphata ſ Backer-guana a koſcźoweho wuhla mam ſtajnje na ſkładźe:

prawdźiwy peruſki guano,
drobnje ſtuženu koſcźinu,
drobnje tołcženu ßyru koſcźinu,
ſhorjelſki a gogolinſki kalk.

Ja pſchedawam moje hnójne wutki jenož pod rukowanjom prawdźiwoſcźe a ſprawnoſcźe.

Budyſchin a Pomorezy. **J. Lorenzowa** wudowa.

Mißionſke towarſtwo na lěwym brjoſy Nißy (am linken Ufer der Neiße) ßwjecźi 18. tuteho měßaza ßwój 27lětny ßwjedźeń we Wulkim Radſchowje. Sserbſka Boža ßłužba, pſchi kotrejž k. duchowny Bergan ſ Wulkich Sdźar prědowacž budźe, ſapocznje ßo popołdnju w 1, němſka pak wokoło 3.

Lěkarske rosßudzenje.

Dobre naßlědki, kotrež ja ßam a moji pazientojo, kiž, kaž ja, anatherinsku hubowu wodźiczku*) nakožowachu, naßhonichmy, nucza mje jako lěkarja, wuprajicz, so ßym ju ja niz jeno ßa jedyn ſ najlěpschich bjes ſnatymi konſerwirowazymi ſubnymi ßrědkami, ale tež ßa präſerwativ pſche wſchelake hubjaze bolosče, na kotrež ßo ſkorži, husto poruczik a hiſchcze poruczam.

We Winje. **Dr. Gerh. Brants** m. p.

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Mojim lubym Sserbam

poruczam ßo ſ mojim ſkładom czaßnikow (ſegerjow) wſchitkich druzinow w najrjeńſchim a najbohatſchim wubjerku, woßebje na ßlěborne cylindrowe a ankrowe czaßniki kedźbne czinju a ßym je runy pucz ſe Schwajzarſkeje dostał. Tež ßo wſchitke możne porjedźenja czaßnikow a hudźbnych hrajidłow woßebje derje a tunjo pod 1létnym rukowanjom wobſtaraja.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcze, ßo ßym ja ßerbſkeje ryczе runje tak mózny, kaž němſkeje.

W Budyſchinje na bohatej haßy njedaloko pósta.

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Jara derje a cziſcze ßłodźazu druzinu **khoſeja punt po 8 nßl., kaž druhe teho runja dobre druziny po 66, 70 a 75 np.**

porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy pódla pósta.

Zokor we wſchelakich druzinach,
candis-ſyrop, rjenje jaßny a ßłódki, punt po 18 np.
ſamany raſſ, rjenje běły a wulkojornaty,
porucza najtunjſcho

Hermann Kunack.

Epileptiſke widliſcheza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkař ja epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Jene burſke kubło ſ połnymi rjanymi žujemi je ſa 8000 toler na pſchedań a ßu jenož 4000 toler k napłaczenju trjeba. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Hiſcheze żadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Łužičan čo. 8 je wuſchoł

a wopſchija: 1) Spěwanje wo pyſche. Spěw wot M. Róle. 2) Marja ſ Drjonowa. Staroßerbſke powjedanczko. (Skonczenje). Spißał Fiedler. 3) Mojim towarſcham. Spěw wot J. Czěßle. 4) Milno. Błyſk. Telegraf. Spißał Waŕko. 5) Sserbſki ſpěw. Wot Kubaſcha. 6) Tſiczeczilětna wójna. Wot Mucžinka. 7) Holczo a wótczina. Spěw wot Jar. Lißza. 8) Powjeſcz wo ſakoženju klóſchtra Marijneje Hwězdy. Podał Jurij Zyž. 9) Kwaßny pucz. S ludu. Sdźělił H. Dnczman. 10) Sskóń a mórka. Ruſka bajka, pſchełożena wot Waŕka. 11) S Budyſchina a ſ Łužizy. Wot redaktora Łužiczana. 12) Skowjanſki roshlad. Podawa J. E. Smoler. 13) Wuhudanje hudanczkow 7. czißka. 14) Druhi ſlowk rebußow. Wot J. A. Pohoncža.

Jako najlěpſchi wobarnowazy ßrědk pſche hubjazu a ſchparjazu khoroſcz, kaž tež woßebje pſchi wſchitkich płuzowych korhoſczach, pſchi trajazej ßuchocze a njewobžernoſczi wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchěm pola krowow, hdyž jim mloko jara wotebjera, ßo módri, czeńke abo krawne bycz poczina, poruczam ja ßwoj **wobarnowazy a wužitkowy polver** (Präſerwativ- und Nutzpulver) w pakczikach po 7½ nßl.

Sa ſaßopſchedawarjow tunjſcho.

Haptyka w Rakezach.
Dr. **Hultzſch.**

Jene
Sserbſke ſymbolſke knihi

hnydom kupi knihařnja **Smolerja a Pjecha.**

Žołty Java-khoſej

wubjerneje dobroſcze dostach ſaßo ſ nowa a poruczam jón punt po 10 nßl.

Moritz Mörba
pódla wulkeje zyrkwje.

Campinos-khoſej,

punt po 8 nßl., derje a ßylnje ßłodźazy, poruczа

Moritz Mörba
pódla wulkeje zyrkwje.

Młody człowjek, kotryž chze kowarſtwo nawuknyć, abo jedyn tajki, tiž je hižom nawuknył, może hnydom město dostacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn nózny wajchtař, jedyn wolazy a jena hoſpoſa k krowom ßo pyta. Wot koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Powschitkomna aßekuranza (Assicuracioni Generali) w Triescze.

Rukowazy fond: 22 millionow 2 sczi tyßaz schěßnakow.

Ziwjenje sawěsczaze wotdzělenje.

Shromadna sawěsczena summa kónz 1864 Schěßnakow: 33,398,422 14 kr.
Nawdatych prämijow w lěcze 1864 . . . „ 1,279,303 70 kr.
Wosjewjenych schkodowanjow w lěcze 1864 „ 657,086 77 kr.

Powschitkomna aßekuranza w **Triescze** bjerje sawěsczenja horje na ziwjenje czlowjekow na najwschelaksche waschnje sa najtunsiche a twjerde prämije a to:

w kapitalowych sawěsczenjach dobytkom a bjes dobytka sa sawěsczeneho; wotdzělenje s dobytkom poskicza sawěsczenym woßebny wužitk;

potom we wschitkich druužinach rentowych, wěnowych a tantiemowych sawěsczenjow.

K wschitkemu wukasowanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
we Wosporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Khěža na pschedań.

Jena khěža se sahrodu a se ßad. schtomami w Starych Bóschizach pola Njeßwaczidła je na pschedań a ßu bližsche wuměnjenja pola rychtarja Hetmanka tam nashonicz.

Jedyn schewski móže pschi trajazym dzěle a dobrej sdzě pola podpißaneho hnydom město dostacz.

A. Kmoch
w Ssowrjezach.

Burske kubło

sa 10 hacz 15,000 toleŕ chze něchtón kupicz. Ssamopschedawarjo chcyli ßwoju adreßu we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Jedyn wulki wotroczk a dwaj rolnaj pohonczaj, wot kotrejuž ma jedyn knjejstwo wosycz, namakaja nowe lěto 1870 ßłužbu na ßwobodnym kuble w Jeschizach.

Jene wopalnischczo (Brandstelle) s 3 kórzami ležomnosczow je na Ssokolzy pola Budyschina hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola wudowy Jeremißoweje tam shonicz.

Sa

zyrkwinskich prjódkstejerjow!

Pola **Smolerja a Pjecha** je sa 7½ nßl. dóstacz:

Handbuch zur Kirchenvorstands- und Synodalordnung für die evangel. luther. Kirche des Königr. Sachsen. Eine Stimme aus dem Volke von K. F. Stelzer.

W tejle knižzy ßu te sakońske postajenja, kotrež woßebje zyrkwinskich prjódkstejerjow nastupaja, tak jaßnje rosestajane, so móže je kóždy lóhzy srosymicz. Wysche teho je dospołny sakoń s wuwjedzenskej pschikasnju pschidaty.

W knihaŕni Smolerja a Pjecha je njewjasany sa 4 tl., swjasany pak sa 4 tl. 20 nßl. dostacz:

Łužiski serbski słownik. Spisał a pod sobuskutkowanjom fararja Seilerja a vikara Hórnika wudał professor **Dr. Pful** w Draždźanach. — Pschiwdaty je tež wobschěrny pokasaŕ němskich ßłowow, so móže jedyn s jeho pomozu lohko namakacz, kak potrjebne ßerbske ßłowo rěka.

Dzak,

wutrobny dzak wnprajam ja wschitkim tym ßamym, kiž ßu mi a tym mojim pschi a po tym srudnym wohenjowym podawku 18. novembra sańdzeneho lěta hacz do dzenßnischeho dnja k pomozy byli a mje se wschelakimi lubosnymi dorami dobroczjwje wobdarili; tež dzakuju ßo naležnje tym, kiž ßu mi wschelake fóry a ruczne dzěło lubosczjwje wobstarali, woßebny dzak praju pak Pětrej Ryczerjej a jeho zyłej ßwójbje, kiž je mje tehdy w tej stracha połnej nozy do ßwojeho wobydlenja nutswsał.

Tón wschehomózny Bóh chzył wschitkich psched tajkim srudnym njesbožom swarnowacz a jim po mojej próstwje wschitku mi wopokasanu dobrotu po ßwojej ßmilnosczi tu s czaßnymi a junu s wěcznymi kubłami wotzowszy sarunacz.

W Schulschezach, 26. julija 1869.

Jan Žur.

Časopis Maćicy S., zešiwk 38 je wušoł.

M. Hórnik, sekretaŕ.

Za wšu česć a lubosć, mi při składnosći swjećenja mojeho 25-lětneho wučeŕskeho jubileja w Drječinje wopokazanu, praju z tutym swój najwutrobniši dźak. Bóh to wšitkim bohaće zapłać!

W Drječinje, 9. augusta 1869.

Michał Rostok, wučeŕ.

Kedzbu!

Jutsje njedzelu **kulenje wo kołbaßy** w Rachlowje.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 34. ~ 21. augusta. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Měrkowa. S Klukscha. — List s Australije. — Puczowanje. — Dopisy. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

14. augusta 1869.

Dowoz: 7857 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np
Pschenża	6	—	—	5	5	—	6	10	—	6	—	—
Rožka	4	15	—	4	2	5	4	15	—	4	10	—
Jecźmjeń	3	10	—	3	5	—	3	10	—	3	5	—
Wowß	2	20	—	2	15	—	2	20	—	2	15	—
Hróch	5	15	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 19. augusta, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cźerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 82¼ (16 nßl. 5½ np)

Cźahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisankjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cźahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicź; dźeńske billety pschi nimaj njepłacża.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

18 tl. 5 nßl. a 17 tl. 25 nßl.
pschenża 62—76 tl., rožka 50—55 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 25 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Wien, 19. augusta. Hrabja Beust je na depeschu, kotruž je jemu hrabja Bismark wóndanjo poßłał, hižom wotmolwjenje wotposłał, w kotrymž chze dopokasacź, so je prawje ryczał.

Paris, 17. augusta. S Madrida pißaja, so drje ßo Karlistojo tu a tam pokasuja, ale so ßu tak ßłabi, so dyrbja wschudźom psched wojakami cźěkacź. Zyłe jich sběžkarstwo by drje hižom kónz měko, hdy by ßo wot duchownstwa tak jara njepodpjerało. W Burgosu bu w jenej nozy 12 duchownych sajatych, kotsiž chzychu ßo Karlistam pschisanknycź.

Paris, 18. augusta. Khežor ßo 25. augusta do chalonskeho lěhwa poda a khežorka tón ßamy dźeń do Lyona wotjědże.

Konstantinopel, 17. augusta. Wotmolwjenje egiptowskeho městokrala na wobcźežowazy a wobskoržowazy list turkowskeho sultana je pjecźa tajki, so je ßo ssultan ažo spokojił a so je psches to swada bjes nima městokralom najskerje skónczena.

Homburg, 18. augusta. Jendźelski krónprynz je wczera popołdnju ßem pschijeł a hnydom pruskeho krala wopytał.

Koblenz, 18. augusta. Belgiski kral a belgiska kralowa dźeńsa ßem pschijědźetaj, so byschtaj tudy prusku kralowu wopytałoj.

Sakska. Dokelž je lubijski wokrjeżny lěkař Dr. Steinhäuser sapuczowak, dha ma jeho nětko žitawski wokrjeżny lěkař Dr. Just hacž do 12. septembra sastupicz.

Sańdženu njedželu je 2. bataillon 4. infanterie-regimenta No. 103 do Budyschina a wokolnosczje pschiczahnył a je żo potom na exerzizijach pomjenowaneho regimenta wobdżělik. Jutsje njedželu 22. augusta żo tutón regiment do draždżanskich stronow na pucz poda.

Schtož puczowanje Jeho majestosczje krala Jana po Łužicy nastupa, dha je wón sańdżeny pjatk $\frac{1}{2}$7 hodżinow popołdnju pod swonjenjom swonow do Lubija pschijěk. Pschi budyskich wrotach stejachu rjane czeżne wrota, hdżež Jeho sastupjerjo města pěknje witachu. Wón w hosczeńzu „Wettinski dwór" wotstupi a nozowasche tam. Nasajtra we 8 hodżinach wón Lubij wopuschczi a puczowasche psches Sserbske Pawłozy, Dołhaczizy, Ssobołsk, Sohland, Kemnitz, Bernaczizy, Schönau hacž do Joachimsteina (Radmjeriz) a běsche na tutym puczu Jemu k czesczu wjele czeżnych wrotow natwarjenych a bu wón wschudżom pschecżelniwje strowjeny. Na pruskich mjesach a to na nowym hernhutsko-shorjelskim schużeju běschtaj żo krajny starschi pruskeje Horneje Łužizy, knjes se Seidewitz, a shorjelski landrath knjes se Sydow, postajikoj, so byschtaj Jeho s pruskich stronow postrowikoj.

S Joachimsteina wesesche żo kral dale psches Wostrowz a kloschtr Marineho Doka do Žitawy, hdżež popołdnju w 6 hodżinach pschijědże. Tam jeho sażo jara pyschnje witachu a wón w hosczeńzu k „Skotemu żkónzu" wotstupi, hdżež mějesche żo posdżisicho hosczina, na kotruż bě wón wschelakich knježich pscheprożycz dał.

Nasajtra (njedželu 15. augusta) poda żo kral najprjódży ke mschi, wobhladowasche wschelake nowe twarjenja a wopyta potom hrabju s Einsiedel w Reibersdorfje, Preibischez fabriku w Reichenawje a basaltowe skały we Wittgendorfje a wróczi żo wot tam do Žitawy.

Pónděelu 16. augusta bu w Žitawje sakkadny kamjeń k tamnischemu gymnasialnemu a realnoschulskemu twarjenju położeny, na czimż żo też kral na żwjedżeńske waschnje wobdżěli. Jemu k czesczi budże żo tuto twarjenje „Johanneum" mjenowacz. Jako bě żo skónczńje kralej Janej tsikróczna hrimotaza żkawa wunjeżka, poda żo wón na dwórnischczo, wotsal żo pod swonjenjom wschitkich swonow do Großschönawa wotwjese, hdżež Jeho wutrobnje witachu, schtož je żo potom też wschudże druhdże stako.

W Großschönawje żyny żo kral sażo do wosa a puczowasche psches Spitzcunnersdorf, Oberoderwitz, Eibau a Ebersbach do Nowosalza a pschijědże wjeczor $\frac{1}{2}$8 hodżinow do Schěrachowa, hdżež w tamnischim hrodże psches nóz wosta.

Nasajtra 17. augusta dopołdnja w 11 hodżinach pschijědże kral se Schěrachowa na budyske dwórnischczo a wjesesche żo wot tam po żelesnizy do Draždżan, swotkal żo hnydom do Pilniz poda.

So je żo jemu we Łužizy derje spodobako, je s teho widżecz, so je wón w nowinach Łužiczanam sa jich wopokasanu luboscz żwój dżak wuprajicz dał.

Kjeni mandżelska ruskeho wulkowjerńa Konstantina, kotraż je někotre měżazy w kralowskim hrodże w Lipsku bydlika, so by żo wot jeneho tamnischeho lěkarja wot żwojeje khorowatosczje wulěkowacz daka, je to dozpika a żo nětko psched někotrymi dnjami do Schwajzarskeje poda.

Pruży. Hacž dotal jenoż pruske a awstriske nowiny na żo żwarjachu, nětko pak je awstriski kanzler hrabja Beust se żwojim stajnym pižanjom a ryczenjom, pschecziwo Pruskej skoženym, tak daloko dowjedł, so je żo też pruske ministerstwo hnute sacżuko, jemu něschto wotmolwicz. Hrabja Beust mjenujzy pschi kóżdej składnosczi na to skorži, so Pruska s Awstriju nochże żane pscheczelstwo dżerżecz, hacž runje je wón k temu żwoju ruku hižom husto dosez poskiczik. To je, każ żo sda hrabju Bismarka skónczńje tola samjersako, pschetoż wón je w tychle dojach Beustej pižmo pożkał, w kotrymż praji, żo w Barlinje hischcze niczo takke pytnyli njejżu, schtož bychu poskiczenje ruki mjenowacz móhli, ale so żo tam wjele wjazy awstriski pożkanz w Barlinje dlěže hacž połlěta pola Bismarka ani pokasał a też s zyła psched pruskim ministerstwom żaneho pscheczelneho żkowa piknył njeje, bjes tym so je pruski pożkanz we Winje żo psched Beustom tak sadżerżał, każ żo to sa sdwórliweho czlowjeka żłuscha. A hewak żada żebi Bismark wot Beusta, so by wón tola sjawnje dopokasał, hdy a hdże je wón Pruskej pscheczelniwu ruku poskiczik, a praji potom, so Beust stajnje jenoż njepscheczelniwosez pschecziwo Pruskej sbudżowacz a Pruskej na wsche waschnje skodżicz pyta.

S zyła je s Bismarkoweho pižma widżecz, so bjes Pruskej a Awstriskej tak dołho żana prawa pscheczelnosez njebudże, hacž smeje Beust w Awstriji něschto roskasowacz.

S Barlina pižaja, so żu 16. augusta wjeczor psched tamnischim nowym dominikanskim klóschtrom ludżo shromadżili a tam harn hnali. Jedyn mnich dyrbjesche żo se żekeru wobaracz, so by żo psched nimi wobruk. Skónczńje polizistojo tych njemërnikow wotehnachu a někotrych jatych wsachu.

Awstria. We wschěch awstriskich krajach w tu khwilu wyschnosez klóschtry pschepytuje, tola njeje, każ żo sda, nihdże niczo skóstniskeho namakała. Należnosez mnischki Ubrykoweje w Krakowje hischcze wuczinjena njeje.

Czechojo (a to s wjetscha katholszy, dokelž je w Czěskej mało evangelskich) budża dopomnjecze na 500lětny narodny dżeń Jana Huża tsi dny sa żobu żwjeczicz a to 4. septembra w Prasy, 5. septembra w Hußinzu a 6. septembra sażo w Prasy. W Prasy budże 4. septembra dopołdnja wulki oratorium „Huß" spěwany; popołdnju

budże shromadźisna pshed domom, hdźež je Huß bydlił a smëje ßo tam 1) spěwanje spěwarski towarstwow, 2) ßwjedźeńska rycz, 3) wotkrycze Hußoweho pomnika, 4) spěwanje spěwarskich towarstwow; wjeczor: ßwjedźeńske prjodkstajenje w dźiwadle. — W Hußinzu póndźelu 6. septembra: 1) ßwjedźeński cżah s hromadnika pshed Hußinzom do tuteho města, 2) witanje cżaha, 3) spěwanje spěwarskich towarstwow pshed domom, hdźež je ßo Huß narodźił, 4) prënja ßwjedźeńska rycz, 5) wotkrycze Hußoweho pomnika, 6) rycze zusnych hosczow, 7) poßlenja ßwjedźeńska rycz 8) spěwanje, 9) wohnjostroj (fajerwerk) a potom wotjěsd do Prahi. Wutoru 7. septembra w Prasy: Pshipołdnju ßwjedźeńska hosczina; wjeczor: ßwjedźeńska prjódkstajenje w dźiwadle.

So budże tutón ßwjedźeń też po jeho swonkomnosczi jara kraßny, móże ßebi kóždy hižom s teho spósnacz, so budża pshi nim pshes 100 spěwarskich towarstwow, nimale tejko turnskich towarstwow, wschitke prażske remjeßniske jednoty, wschelake tamnische towarstwa, burske jězdne sjenorzeństwa (banderije) s blizscheje a dalscheje wokolnosczę, deputazije se wschěch cżěskich městow a wjetschich wßow, deputazije s zusnych krajow atd. ßobu skutkowacz. — Jeli chżył ßo tam żadyn Sserb podacz, tón dostanje wobydlenje darmo a na żelesnizach budże ßo najskerje jenoż też pokojczna płaczisna płaczicz trjebacz.

Franzowska. Marschal Niel je pshed nětkotrymi dnjami wumrjeł. Wón běsche minister wójny a jara k temu pokhileny, so by pshecziwo Pruskej na wójnu cżahnył. Duż ma strona měra radosczi s jeho ßmjercze.

Khěżor je k tak mjenowanemu napoleonskemu dnju wulki a rjany skutk sczinił, mjenujzy wón je wschitkich, kiż běchu politiskich abo nowinarskich należnosczow dla wotßudżeni, zyle wobhnadźił a pshes to wjele tawsynt ludżom wulke wjeßele pshihotował.

Rußowska. Khěżor a khěżorka staj na ßwój létni hród „Livadia" na połkupje Krymje pshijěżkoj a tam hacz do ßrjedź septembra wostanjetaj. Rumunski wjerch Korla jeju tam w tychle dnjach wopyta.

Ze Serbow.

S Budyschina. Jeho majestosczi kral Jan, kiż bě, każ ßmy tydżenja wopomnili, schtwórtk 12. augusta pshed wjeczorom ßem pshijěł a nasajtra tudy wschelake ważnische twarjenja wobhladował, je pjatk pshipołdnju s nascheho města wotjěł a ßo najprjódzy do Horneje Hórki podał, so by tamnischi Fischerez papjernik wopytał. Jako bě tam pshijěł, bu wón najprjódzy wot k. Fischera s pěknej rycżu powitany a wobhladowasche potom wschitke papjernikowe městnosczę s wulkej pilnosczu a dasche ßebi wscho wobschěrnje wukładowacz, schtoż bě jemu hischcze njesnate. Hdyż chżyshe wón potom wot tam wotjěcz, dha Jemu knjeni Fischerowa s Budyschina s pshihódnymi ßkowami strowje a sboże na dalschi pucz pshejesche, ja cżoż ßo wón mikoscziwje podżakowa. S Horneje Hórki poda ßo wón k Grützneraz fabriży w Hajnizach, hdźež Jeho k. Grützner s wutrobnymi ßkowami postrowi a potom khětro dołhi cżaß po zykej fabriży wokoło wodżesche a Jemu wschitko rospokasowasche, pshi cżimż dźěkaczerjo lěpscheho dopokasma dla wschelake dźěło wuwjedżechu. Po tutym wobhladowanju wotstupi kral do kraßnje wupyscheneho zelta, hdźež Jemu knjeni Grützneraz jako hosposa jědź a picz poskiczi a Jemu jara rjane wonjeschko pschepoda, schtoż wón s lubosnym dżakom pshija. Bjes tymi běchu ßo wschitży fabrikscy sastojnizy a dźěkaczerjo pshed fabriku shromadźili, knjes Grützner pak wunjeße kralej, jako chżyshe tutón wujěcz, tsikróczny ßkawu, kotrejż wschitży pshitomni s wulkej horliwosczu pshihkoßowachu.

Wot tam pshijědże kral Jan na schußej a wjesesche ßo po nim hacz niże Bělczez. We wschěch wßach, kotrez pshi schußeju leżachu, bu wón najpshecżelnischo postrowjany a wjesesche ßo wot Bělczez na Hrubocżizy hdźež běsche gmejna cżeßne wrota natwarika. Kral tam sasta a s gmejnskim prjódkstejerjom a rychtarjom porycża. Potom jědżesche na Jaßońzu, hdźež bě knjeni rycżerkublerka Steudtowa cżeßne wrota natwaricz daka, Jemu k. wucżeŕ Kral se ßwojimi dźěcżimi ßkawa wunjeße, sa cżoż ßo Jeho majestosczi lubosnje podżakowa.

Pola Jeńkez pshijědże kral na budysko-lubijski schußej a wjesesche ßo wot tam se ßwojim woßebnym pschewodżeństwom do Bukez, na puczu wschudżom wot shromadżeneho wjeßneho luda a schulskich dźěcżi radostnje strowjeny. W Bukezach witasche jeho k. farař Łahoda s horliwymi ßkowami, pshi tym też na ßerbsku narodnosczę spominajo, na cżoż kral w ßwojim dżakowazym wotmolwjenju bjes druhim rjekny: „Haj, ja ßym Sserbow we wschěm nastupanju jako ßwérnych ludźi sesnał." Potom ßo wón do zyrkwje poda a ju ßwéru wobhladowasche.

S Bukez dźěsche kral pěschi do Pomorez, so by tamnischi ratarski wustaw wobhladował. Wón tam nimale dwě hodźinje wosta a ßo jemu tam jara spodobasche, tak so ßwoje woßebne pshipośnacze wupraji a tamnische ratarske skutkowanje a pschepytowanje wulzy khwalesche. S Pomorez wón do Lubija wotjědże.

S Budyschina. Sandżenu ßrjedu rano krónprynz Albert a prynz Jurij ßem pshijědżeschtaj, so byschtaj exerzirowanje tudomneho wójska wobhladowałoj. Wonaj ßo w 11 hodźinach dopołdnja do Żitawy podaschtaj.

Nasajtra rano snaty general Moltka s pruskim generalschtabom, każ też s 11 wyschimi sakkeho a s 10 wyschimi bajerskeho a württembergskeho generalschtaba (— běsche něhdże 40 offizirow wscho do hromady —) ßem pshijědże. Woni ßebi wokolnosczi Budyschina a bitwischczo s léta 1813 wobhladowachu, potom s tudomnymi wyschkami

w hromadźe wobjedowachu a w ſchtwórtej hodźinje do Draždźan wotjědźechu.

S Budyſchina. Ranſchi cźah do Draždźan na želeſnizy nětko hižom 7 hodź. 27 minutow wot jow wotjědźe.

S Měrkowa. Sańdźenu wutoru wječor w dźeſatej hodźinje ſu ſo twarjenja tudomneho khlamarja Heſchki wotpaliłe.

S Klukſcha. Popołdnju 10. auguſta bu na ruhethalſkich ležomnoſcźach cźěko 56lětneho Jurja Jurka ſ Lěſkeje namakane. Jurk je tam najſkerje nahłeje ſmjercźe wumrjeł.

Liſt ſ Auſtralije.

(Skónčenje.)

Ja mam 110 akrow pola, ale bjes nimi 20 akrow kamjenjow; tola bjes tymi kamjenjemi je najlěpſcha paſtwa. To je duſchnje; ale ſo jedyn tucźny ſkot hubjenje wotbudźe, to ſo mi njelubi; ja ſym wóndanjo dwě howjadźe ſa 50 tl. 20 nßl. pſchedał, pola Waß w Europje budźich ſa jene 80 tl. doſtał. — Wſchón kraj, kiž ſo k paſtwje hodźi, ſu ſ wjetſcha cźi kupili, kiž wowzy kubłaja. Někotryžkuliž tajki ma wjele tawſynt akrow; mój ſußod wobſtejdźi 80,000 wowzow a jedyn druhi pſches 200,000. Do Melbourna ſo wone po tawſyntach k ſaréſanju pſchedawaja a khoſchtuje jena tucźna wowza 10 nßl. Dokelž bě létſa wſcha woda wuprahnyła, dha je wjele tawſynt wowzow a howjadow panyło. Tym, kiž mějachu paſtwu a wodu, chzychu druſy poł ſtadła ſa paßenje dacź, ale nichtón žane ſtadło na paſtwu wſacź nochzyſche.

Ja ſym awſtraliſku ſwobodu (frějotu) trochu ſeſnał a praju: budźcźe ſ pokojom ſe ſwojej ſakſkej ſwobodu! Žiwicź wſchak ſo cźłowjek w Awſtraliji móže, to ſo njeda přěcź, woſebje młodźi ludźo moža wjele pjenjes ſaßłužicź a pſchi tym jendźelſku rycź nawuknycź. Pſchetoż to dźě je najhubjeńſche, ſo jendźelſku rycź njeſnaju a ju hiſchcźe nawuknycź, k temu ſym hižom trochu ſtary. Hdyž ſym doma, dha jenoż ſerbſki a němſki ſłyſchu, a ſo pſchi tym jendźelſki njenawuknu, to ſo ſamo wě; tola ſu tež druſy ludźo hižom 16 abo 20 lět tudy a njejßu jendźelſku rycź nawukli.

Tudomne wobydlenja maja ſ wjetſcha jenoż jene wokno abo dwě, pſchedkhěžu tež ſkoro žadyn dom nima, tak ſo jedyn ſ khěžnymi durjemi hnydom do iſtwy ſtupi. Stwa tež žadyn wjerch nima a je teho dla hacź do hembjerkow widźecź. — Hajſle tu tež žane njejßu a woprědka ſo ja pſchezo podarmo wobhladowach, hdźe žadyn je.

Se ſkotom wjele dźěła njeje, tón ſwobodnje wokoło běha a ſo rano a wječor deji, hdźež ſam domoj khodźi. Wo wocźelenje ſo tež mało ſtaraja a teho dla kruwa njenadźujzy ſ cźeleczom domoj pſchicźehnje.

Cźi tukrajenjo, kiž tu hižom prjedy běchu, dyžli ludźo ſ druhich dźělow ſwěta ſem pſchindźechu, ſu khětro cźorneje barby a hroſny lud. Žony maja tajkej cźeńkej noſy, kaž by jim dwaj kijeſchkaj na jich měſto ſaßadźił.

Mějcźe ſo wſchitzy derje atd. H.

Puczowanje wot Cźorneho Halſchtrowa k Rheinej.

(Wot J. B. Nyczki.)

Po krótkim cźaßu bu ſnamjo k ſeßydanje do woſow date, a wſchitko khwataſche won. Ja pſchindźech ſ wjele młodymi ludźimi hromadu, kiž ßebi cźaß ſkrótſchicź wjedźachu. Někotſi běchu tež na puczu k Rheinej.

Kaž je ſnate, je kraj wokoło Magdeburga jara płódny. Ja pytnych tam wulku kopizy ſrałeho maka, ſ kotrehož ſornjeſchkow dobry wolij bija. Žitne kopjeny, wyßoke kaž twarjenja, ſtejachu tež tudy. — Sa Oſcherslebenom pſchindźechmy do braunſchweigſkeho wójwodſtwa. Cźah poczja ſo trochu na wobaj bokaj nawróczowacź. Hacź dotal běchmy jeli kaž po ßanjach. Braunſchweigſki kraj ſo mi lubjeſche. K prawizy běchu rjane płódne pola ſe ſahonami, tak runje wotměrjenymi kaž blida. K lěwizy ſwjeßeli ſo wóczko na daloko roſpſcheſtrjenych łukach a paſtwiſchczach ſe wſchelakorymi kerkami. Na tym boku ſběhachu ſo tež harzowſke hory ſe ſwojim najwyſchim werſchkom, tym Brokenom, k njebju. Jedyn ſobupuczowař prajeſcho, ſo je pſchi jaßnym wjedrje khěžka tam horka ſtejaza, wot želeſnizy k widźenju. Jako k měſtaſchku Scheppenſtedtej pſchijědźechmy, powjedachu wo nim tajke łkupe kußy, kaž Serbjo wo Schildach abo Kukezach. Blize Braunſchweiga ſłyſchach, ſo lud tam pißmikaj ſt tež pſchi poczatku ſłowa tak wupraja kaž my w ſłowje ſtupicź, ſtaracź a t. d. To ſtanje ſo tež w někotrych dźělach Hannoverſkeje.

W Braunſchweigu ſo na dléſchi cźaß ſaſta. Tamne dwórniſchczo je jara pyſchnje natwarjene. Wona runa ſo dołhej ſchěrokej ſali; wjerch je ſchkleńczany, ſo móže ſwětko nuts padacź. Na woběmaj bokomaj ſu ſale, ſtwy, kolnje a t. d. Kóždе hwiſdanje rži po zyłym twarjenju.

Ja chzych tola jow něſchto wo měſcze naſhonicź a dach ſo na pucź. Ale jako pytnych, ſo mam zyły kruch daloko hicź, wróczich ſo ſaßo ſo njebych něhdźe wotjěſd ſkomdźił.

Wokoło ſedmeje hodźiny hołkotaſche cźah dale k Hannoverej. Želeſniza wjedźeſche pſches někotre hole ſ jehlinowym drjewom. Tam ßebi dwě ſornje ſměrom cźah wobhladowaſchtej. S zyła njebě kraj tak dobry a rjany jako w Braunſchweigſkim. Na wjazy měſtach njeroſcźeſche niczo hacź wrjóß a někotre ſchamałe huſcźinki. Ja dźerźach to ſa poczatki puſteje limbórſkeje hole. Na jenej płóninje pokaſachu mi wjeß Sieversḥauſen, pſchi kotrejž w bitwje ſakſki kurwjerch Moritz ſmjertnu ranu doſta.

Prěnje hannoverske sastanischczo bě Peina. Tam, kaž na wschěch hannoverskich stazijach, bu snamjo k wotjědženju najprjedy s póstnym rózkom a potom hakle s lokomotivu date. Wjeczor wokoło dżewjeczich běchmy w Hannoverje. Tam sta žo dla zła jara nadrobne pschepytanje wschěch kofrow a paketow. So mnu běchu bórsy hotowi: ja torhnych maku dżerku do papjery, w kotrejž moje huśle sawite běchu, woni poczeżknychu je a tak bě dobre.

Bjes tym bě czma nastała, a dokelž ja hischcże dale chzych, žynych žo do jeneho hotowje stejazeho wosa a jědžech k póstej. Żelesniza njeńdżesche tehdy dale. Posdżischo žu tam hischcże wulkotnische dwórnischczo natwarili, hacz to w Braunschweigu je. Daloko a schěroko njeje tajki twar k widżenju. Jěsd k póstej płacześche nórt; wón trajesche khětro dołho a mi njebě tychle pjenes dale żel. Na póscze widżach prěnje gasowe žwětko. Jako mje tam sapiśali a mi póstny liscżik dali běchu, dach žo wot jeneho hólza k hoscżenzej „k městu Hamburgej," wjescż. Hólz bě pscheklepanz, kaž jich w tajkich městach namakasch. Wón chzysche ptakej, kiž bě jemu tak njenadżujzy do rukow sleczał, někotre pjerka wutorhnycż a wodżesche mje daloko wokoło, prjedy dyžli do hoscżenza pschińdżechmoj. Sa to dyrbjach jemu dwaj žlěbornaj dacż. Posdżischo widżach, so stej póst a hoscżeńz nimale žužodnej khěži.

Jako do hoscżeńza stupich, strózich žo, pschetoż tam bě wscho jara woženbne a błyschcżate. Ja žebi myślach: Wbohi wucżerko, kak czi tu moscheń poloża! Ale ja žo molach. Sa taleŕ běrnow s dobrym kruchom mjaża, schtoż woboje mje zyle naženczi, trjebach jenoż 4 žlěborne dacż. — Bjes hoscżemi bě jich wjele, kiž też s póstom dale chzychu. W postajenym czażu, wokoło jědnaczich, dżěchmy tam. Psched póstom stejesche dołhi rynk wosow a běsche tam wjele praschenja a pytanja prjedy dyžli kóždy na žwojim měscze žedżische. Na mojim liscżiku stejesche czižło 40. Ja pschińdżech s dwěmaj knjenjomaj hromadu. Dokelž hižom druhu nóz we wosu žedżach, žo sparjej skoro podwolich. Też tej towarschzy běschtej mucżnej, wonej pschińdżeschtej s Barlina a pucżowaschtej do Mindena. Tak spachmy a drěmachmy jedyn pschemoh druheho. — Powětr bě symojty. — W kupjelnym měscze Nenndorfje, kiž w jenym jenotliwym kruchu kurheženskeho kraja leži, buchu konje pschemenjene. Kaž žo sdasche, běchu do nascheho wosa někajkej starej swěrjeczi sapschahnyli, pschetoż postillion rubasche jeju stajnje s wulkej njeżmilnoscżu, tak so bě nam jeju żel.

Pomału pocża žwitacż, a žwjata njedżela bu wot wozucżowazeje stwórby strowjena. Nam posticżesche žo kražny napohlad. S mróczałkami módrojteho dyma wobczehnjene dubowe a bukowe lěsy, s rjanymi płodami bohacże žohnowane pola, se selenym roženjtym krywom wot tucżneje trawy wodżete runiny a lubosnje se žadowymi schtomami wobroscżene wže wobdawachu naž. Haj sawěrnje, to bě pycha hódna Knjesoweho dnja! Moja wutroba bu wot tajkich skutkow Bożich móznje sapschijata a k nutrnoscżi wabjena. (Pokracżowanje.)

Dopisy
s plauenskeho grunda.

* Dokelž je nětko znate, so pschi tudomnym njesbožu wschitzy hewjerjo w tym wokomiknjenju wo žiwjenje pschischli njejžu, jako je žo sly powětr sapalił, dha někotsi myślachu, so žnadż je w tymaj njesbožomnymaj schachtomaj tón abo druhi hewjeŕ hłodu wumrjecż dyrbjał. So pak temu tak było njeje, je s teho widżecż, so mějachu wschitzy morwi hischcże žwoje žnědanske pomaski pschi žebi.

My běchmy hižom powjedali, schtoż běchu někotsi wot tych hewjerjow, kiž njeběchu na měscze morwi byli, napiśali. Posdżischo žu žo hischcże někotre tajke pižma namakałe. Tak bě na jenu tasliczku napiżane: Boże mje moja luba żona, Boże mje moje lube dżěczi, ja Wam ruku poskiczam. Boże mje mojej lubej starschej, njewopuschczej moju żonu a dżěczi, Boże mje wschě moji snaczi, njewopuschcże moju żonu a dżěczi. — Boże mje bratsje a žotra, hladajtaj sa mojej żonu a sa mojimi dżěczimi. Boże mje wschěm! Korla Hanisch w 1 hodżinje. — Na jenym stołpu stejachu žlědowaze žłowa: „Wokoło $^3/_4$1 hodżiny běchmy tudy wschitzy w tymle srudnym dole. 21 hewjerjow.

Hewjeŕ Khrystian Schmidt bě na jenu papjerku napiżał: „Moji lubi, dokelž widżu, so dyrbimy wumrjecż, dha hischcże na Waž spominam. Mějcże žo wschitzy derje a Bóh daj nam wjeżołe sażowidżenje. Wscho druhe dyrbu Wam sawostajicż. Bjes 9 a 10 hodżinami." Na druhej stronje tuteje papjerki stejesche napiżane: „Luba żona! Wobstaraj Marju derje. W komorje w jenych knihach 1 toleŕ leži. Boże mje luba macż, bratsja a žotry. Na sażowidżenje!"

Hewak je też spomnjenja hódne, so je s blisteje wže Döhlena też tótka (Todtengräber) se žwojim žynom w schachcże wumrjecż dyrbjał. Na tym stołpje, pódla kotreho jeju czěle lěżeschtej, bě napiżane: „Tu leži nan a žyn."

Hacż dotal je žo 261 czěłow s teju schachtow wunjeżło a pobrachuje jich něhdże 12, kotrejž hischcże pod tymi wschelakimi sażypami leża a žo hakle po czażu namakaja.

Sa sawostajene wudowy a dżěczi tych hewjerjow žo, mohł rjez, we wschěch krajach pjenjesy hromadża, ale tych je też wjele trjeba, jeli dyrbi pomoz někak dożahaza byczż. Wóndanjo je prusti kral 1000 toleŕ pożłał, snaty Krupp w Eżenje pak 2000 tl., barlinsky kupzy 6000 tl. a jedyn wobschěrny konzert w Dražďanach je nimale 4000 tl. wunjeżł.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Schto tola holzam na knježich dworach druhdy do hlowy pschinđże!

Mots Tunka. Nó, kajke myßle ßu dha pschischke?

H. D. Hlaj, holzy ſ jeneho knježeho dwora běchu ßebi wotmyßlike, wjeczor do Hucziny na palenz hicz. Woni teho dla knježich pohonczow proſchachu, ſo bychu ſ nimi ſchli, ale czi ßo wſchitzy ſarjeknychu a tak tež druſy wotroczży, hacz ßo napoßledku jedyn wolazy nad nimi ßmili.

M. T. Nó, tón drje je wjele pjenjes měł?

H. D. S tymi ßo wſchak cżinjeſche; pſchetoż jako bě w korczmiczży běrtlik khimelczki ſa holzy ſapkaczik, dha dżěchu do hoſczeńza.

M. T. Kak dha tam bě?

H. D. Hm, tam bě tak, ſo niczo njedoſtachu, dokelž wolazy żanych pjenjes wjazy njemějeſche. A jako potom domoj dżěchu, běchu holzy tak laczne, ſo ßu ſkoro wſchu wodu ſ rěki wupike.

M. T. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Jan Bjedrich Hermann Kleńka, żiwnoſczeŕ w Khelnje, ſ Marju Wilhelminu Reinhardtez ſ Jakobsthala.

Katholſka cyrkej: Korla Boromäus Fiedleŕ, wobydleŕ w Raſchowje, ſ Marju Schmidtez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jurij Hermann, Pětra Ackermanna, pohoncza, ß.

Michalſka cyrkej: Hana Khryſtiana, C. A. L. Bära, ſahrodnika w Delnej Kinje, dż. — Martha Helena, Jana Nutniczańskeho, ryczerkublerja w Zyżezach, dż. — August Pawoł, Bjedricha Auguſta Rychtarja, wobydlerja w Makßezach, ß. — Wilhelmina, Korle Wetzlicha, khěżnika w Sſkonej Borſchczi, dż.

Katholſka cyrkej: Guſtav Ernſt, Auguſta Krala, murjerja, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 24. julija: Jan Halma, wobydleŕ w Němßezach, 59 l. — 29. Jakub Nowotny, wumjeńkaŕ w Sſkonej Borſchczi, 72 l. — Marja Amalia, Handrija Förſtarja, kublerja w Němßezach, dż., 26 l. 6 m. — 2. auguſta: Marja rodż. Marwitzez, Handrija Bohuwěra Marczinka, wobydlerja na Židowje mandżelſka, 48 l. 11 d. — 8. Jan Mjecż, khěżeŕ a poleŕ na Židowje, 71 l. 1 m. 4 d.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryż hacz dotal **połnóżnoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſtotej hwěſdże mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczińach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cżo. 432/74 po 1 ſkhodże, ſ napſchecża k. konditarja Donatha.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólczažnych wobleczenjow

po najtuniſchich płaczíſnach

w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Skład ſchpihelow, ſłotych kromow a kulojtych **fotografijowych wobłukow.**

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy czo. 20

poruczа ßwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtumiſchich płaczíſnach.

Skład bronzirowanych, poſłoczanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Poruczaze dopomnjenje.

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. ſelo-**mydło**, (à 6 nßl. pr. pakczík).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **ſubowa paſta**, (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaſkorowy wolij** (w faſyglowanych bleſchach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **ſelopomada**, (w faſyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe kryſtalne **ſelobonbony** w orig. tyſkach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** **italſke mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Profeſſora **Lindy** **vegetabiliſka žerdkopomada** (à 7½ nßl. ſa kruch).

Snutskomna hódnoſcz horkapomjenowanych ſpezialitätow woſtaji wſcho wobſchěrne wukhwalenje, = hižom **małe ſpytanje** je doſcz, ſo ßo **pſcheßwědczenje** wo **hódnoſczi** a **woßebnoſczi** tutych wužitnych artiklow dobudże. = Proſpekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te žrědki ßamr w ſmatej dobroſczi ſtajnje na pſchedań w **Budyſchinje** měſchcz. haptykar **O. Schimmel**, kaž tež w **Kamjenzu**: **Fr. Vogel**, w **Oſtritzu**: w haptyzy, a w **Kubiju**: **Carl Dümmler.**

Jako najlěpſchi wobarnowazy žrědk pſche hubjazu a ſchparjazu khoroſcz, kaž tež woßebje pſchi wſchitkich płuzowych korhoſczach, pſchi trajazej žuchocze a njewobžernoſczi wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchěm pola kruwow, hdyž jim mloko jara wotebjera, ßo módri, czeńke abo krawne bycz poczina, poruczam ja ßwoj **wobarnowazy a wužitkowy polver** (Präſervativ- und Nutzpulver) w pakczíkach po 7½ nßl.

Sa faßopſchedawarjow tuniſcho.

Haptyka w Rakezach.
Dr. **Hultzſch.**

Hiſchcze žadyn žrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze broſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły broſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotzławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. faßo na pſchedań

A. B. **Pannach** w Budyſchinje.

Epileptiſke widliſcheza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100 ſahojenych.

Katholſki Poſoł czo. 16 je wuſchoł.

Młody cžłowjek, kotryž chce kowarſtwo nawuknycz, abo jedyn tajki, kiž je hižom wuwuknył, może hnydom město doſtacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Kampinos-khofej,

punt po 80 np., kiž woßebje derje ßłodźi, porucza
Moritz Mörba
na mjaßowym torhoschczu pódla wulkeje zyrkwje.

Ultramarinmódre,

najrjeńscha tajka barba, kaž tež wschitke druhe barby pschedawa najtunischo
Moritz Mörba.
na mjaßowym torhoschczu pódla wulkeje zyrkwje.

Wulku dźělbu **jerjowych tunow** ma tunjo na pschedań **Ad. Rämsch** na ßerbskej haßy.

Jena khěža na Židowje,

w kotrejž ßo w tu khwilu rěsnistwo czěri, je se sahrodu a hródźu pod spodobnymi wuměnjenjemi na pschedań. Wscho dalsche je shonicz we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Sa 20 toleŕ dostanjesch 3 kołcže s wjele pczołami a mjedom, 1 prósny kołcž (tsischoßaty Berlepsch), 1 lubosnu khěžku sa wotpołožki a wschón pczołaŕski grat w Nowej Wßy pola Klukscha na schuli.
J. A. Pohonč, wučeŕ.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodźi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w
hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,
wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

W kniharni Smolerja a Pjecha je sa 1 nßl. dostacz:

Rycž

na pokutnym pjatku, 26. februara 1869, w Minakale
pschi pohrjebje hajnika,
knjesa Roberta Mauki,
kiž bu na Pßowjanskich mjesach dźeń 21. februara skónzowany namakany,
dźeržana wot
J. Kordiny, fararja w Minakali.

Wot dźenßnischeho dnja bydlu ja na borklinje w domje knjesa tyscherskeho mischtra Wilhelma.

W Budyschinje, 20. aug. 1869.
Ryczník Seehaußen.

Jena holza móže **hnydom** abo na **Michała** ßłužbu dostacz w Haschiz haßy (Goschwitz) 697 po jenym skhodźe.

Jedyn **krawski** móže pschi dobrej sdźě trajne dźěło pola J. Schołty (Schulze) psched garbarskimi wrotami czo. 390 dostacz.

Sańdźeny budyski hermank a to ßobotu bu w domje knjesa pschekupza Hauptmanna jena **jeczka** namakana a móže ßo po sarunanju wudawka sa wosjewjenje we wudawaŕni Serb. Nowinow saßo dostacz.

W Nowej Wjeszy pola Worklez je khěža czo. 24 s dwěmaj kórzomaj pola a s 38 kwadratnymi prutami sahrody se ßadowymi schtomami, kaž tež s krupowym młynom na pschedań a móže ßo hnydom wobczahnycz.

---

1 konjazy wotroczk a 3 wolazy wotroežzy dostanu hnydom ßłužbu na knježim dworje w Brěsynje pola Huczíny.

Jene
Sserbske symbolske knihi

hnydom kupi kniharńja **Smolerjo a Pjecha.**

Cžiste
Serbske Nowiny

czo. 32 a 33 ßo saßo **kupuja** we wudawaŕni Serb. Now.

Wutrobny dźak prajimoj s tutym wyßokoczesczenej knjeni ryeżeŕkubleŕzy Steudtowej nad Jaßońzu sa schulski ßwjedźeń, pschi składnosczi wopyta Jeho majestoscze krala Jana ßokolczanskim schulskim dźěczom pscheczelniwje pschihotowany.
Po porucznosczi schulskeho prjódkstejeŕstwa
A. Nowak. A. Kral, wučeŕ.

Ptaksělenje a reje

jutsje njedźelu 22. augusta
w **Delnej Kinje** pola wudowy **Küchleroweje.**
NB. Hudźba wot schěrachowskich herzow.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **kulenje wo kołbaßy** w Kubschizach.

Knjezej N. w Essenje. Rukopis, w nowym prawopisu pisany, sym redakciji Łužičana přepodał a „Wopomnik“ budźe w swojim času w Serb. Nowinach wotćišćany. Tešnarjowe khěrluše su Was najskerje hižom došłe. Zběrku serbskich přisłowow snadź tež dostanjeće. Zběrku słowow, kotrež w „słowniku“ njejsu, chcyli Wy při składnosći sem posłać.
Redaktor.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 35. — 28. augusta. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamołwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — K domkhowanzy. — Puczowanje. — Ze Serbow: S Budyschina S Wulkeho Radschowa. S Blunja. — Dopisy. — Njesboże pola Langebrücka. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

21. augusta 1869.

Dowoz: 8006 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	niža. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyša tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	6	7	5	5	15	—
Rožka	4	5	—	3	25	—	4	5	—	4	—	—
Jecźmjeń	3	5	—	3	—	—	3	10	—	3	5	—
Wowß	2	—	—	1	20	—	2	—	—	1	25	—
Hróch	5	10	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. żyna	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane żymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 26. augusta, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 5⅝ np.; winske bankowki 83 (16 ngl. 6 np)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma żo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

18 tl. 5 ngl. a 17 tl. 15 ngl.
pschenża 62—76 tl., rožka 50—55 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 15 ngl.
(Czisczeny, kaž żo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 26. augusta. Wyschnosce żu wot ministerstwa poruczności dostałe, też na tych żwjatych dnjach, kiž pschikasane njejżu, hamtszy skutkowacz.

Paris, 26. augusta. Khěžorowe nowiny wosjewjuja, so je strowosc khěžora dobra a so njeje wěrno, hdyž zuse nowiny hinak pišaja.

Lyon, 24. augusta. Khěžorka a khěžorski prynz staj dżenża żem pschijětoj a buschtaj wot wobydlerjow pschecželnje witanaj.

Lyon, 25. augusta. Khěžorka je żo na kupu Korsiku podała, so by żo na żwjedżenju pschi wotkryću pomnika, khěžorej Napoleonej I. tam stajeneho wobdželiła.

Madrid, 24. augusta. Farař Miller bu k żmjerczi wotżudżeny, dokelž je sběžkarjow nawjedował.

Moskwa, 23. augusta. Tudy je kholera wudyriła a żo khětro rosschěrja.

Bukarest, 24. augusta. Wjerch Korla je żo 22. augusta s ruskej khěžorskej familiju rožohnował a pschijědże 23. popołdnju do Suliny, swotkal żo jutsje żem wróczi. Wón je 11 dnjow prjeczka był.

Barlin, 25. augusta. Kral chze żo dżenża wot żwojeho puczowanja żem wróczicz.

Sakski minister wójny k. s Fabrice, oberst Funka a major Winkler żu dżenża żem pschijěli, so bychu pschi wulkich manövrach tudomneho wójska pschitomni byli.

Sakska. W Draždžanach zwjeczeschе 18. auguſta ſakſke khowne bibliſke towarſtwo zwój 55. lětny zwjedżeń. Prědowanje dżerżeſche budyſki gymnaſialny wučeŕ **Dr.** Meuſel a rosprawu da wojerſki prědaŕ **Dr.** Engler. S tuteje rosprawy je nawjedżicz, ſo je ſpomnjene towarſtwo ſa czaß zwojeho wobſtacża dotal nĕhdże 450,000 biblijow rospſchĕſtrjeło. Wot 1. auguſta 1868 hacz do 1. auguſta 1869 je wone 9172 nĕmſkich, 146 ſerbſkich, 4194 nowych teſtamentow a 73 pſaltrow rospſchedało abo rosdariło. (??Njeje wjazy ſerbſkich biblijow było, dyżli 146?? Red.)

Po kralowſkej poruczności ma ſo ſakſki zejm (landtag) 27. ſeptembra t. l. w Draždżanach ſapoczecz. — Kral Jan 20. auguſta do plauenſkeho grunda pſchijĕdże a zebi tam tej ſchachtaj, hdżez je ſo to wulke njeſbože ſtało, zwĕru wobhladowaſche a ſo ſa wſchĕm wobhonjowaſche.

Straſchneho paducha Heinricha ſe Sswinjarnje, kotryż bĕſche ſ draždżanſkeho jaſtwa czeknył, zu 20. auguſta popołdnju w Draždżanach ſaſo doßahnyli. Polizia bĕ mjenujzy wußlĕdźiła, ſo wón pola jeneje tamniſcheje ſerbſkeje zwójby pſchebywa a duż ſo tam 10 poliziſtow puſchczi, ſo bychu jeho popanyli. Jako wón to pytny, wulĕſe khĕtſje na tſĕchu zwojeho, 4 poſthody wyßokeho wobydlenja a dżĕſche po ponoſchku hacz na tſĕchu zußodneje khĕże, hdżez ſo do wuhnja ſkhowa. Ale jeho ſtraſchny pucz a dżiwne khowanje bĕchu wot delka widżeli, duż ſo ſa nim puſchczichu a ſapalene kuſki papjery na njeho dele zypachu. Wón teho dla rjekny, ſo chze ſo poddacz a pſchilĕſe tez delka ſ wuhnja won, hdżez jeho bórſy ſwjaſachu a do jaſtwa wotwjedżechu. W jeho wobydlenju zu potom wſchelake kranjene wĕzy namakali a jeho hoſpodarja tez ßadżili.

Pſchi zwojim wotjĕdże ſ Lipſka je knjeni mandżelſka ruſkeho wulkawjerćha Konſtantina tamniſchim khudym 500 toleŕ dariła.

W Kunnersdorfje pola Bjernarczicz wotpali ſo 23. auguſta rano w 2 hodżinomaj Schołczicz konjemz a brożeń ſ zyłymi żnjemi. — W Neuwakdże je żona tkalza Gerlach zwojej dwĕ — 4 a 1¼ lĕta ſtarej — dżĕſczi na to waſchnje ſkónzowała, ſo je jimaj krk pſcherĕſnyła. Na to je zebi wona ßama żiwjenje wſała.

Prußy. Hrabja Bismark je pjecza wobſanknył, ſo ſo na poßlenje pißmo hrabje Beuſta żane wotmolwjenje dacz nima.

Schkoda, kotruż zu ludżo pſchi ſchtórmowanju nowcho dominikanſkeho kloſchtra w Barlinje naczinili, je na 3000 toleŕ wobliczena a budże tule ſchkodu mĕſto Barlin njeſcz dyrbjecz. Wot teho czaßa, ſo je kloſchtr ßam wot poliziſtow ßylnje wobßadżeny, ſo tam dale żana hara ſtała njeje.

Se Solingena pißaja, ſo je zebi w tamniſchich fabrikach egiptowſki mĕſtokral 60,000 teßakow ſkaſał.

Kral je ſo 21. auguſta pſches Gießen a Fritzlar na hród Wilhelmshöhe pola Kaßela podał.

Pruſki ßejm ſo najſkerje 4. oktobra ſapocznje. — Schkodu, kotruż zu barlinſzy murjerjo mĕli, dokelż bĕchu ſo ſe zwojimi miſchtrami ſdy dla ſwadżili a teho dla ſchtyri njedżele njedżĕłali, zu na 120,000 toleŕ wobliczili; pſchetoż takich murjerjow bĕſche pſches 6000.

Awſtria. Wjerch Adolf Auersperg je pjecza ſa namĕſtnika (Stadthalter) w Czechach pomjenowany. (Wón żadyn pſchecżel Czechow njeje, ale je wjele wjaz pſchecżiwo nim njepſchecżelſzy ſmyßleny.)

K czeſczi ßłowjanſkeju japoſchtołow Cyrilla a Methodija bu 18. auguſta pyſchny zwjedżeń w morawſkim mĕſcze Welehradże wotdżerżany a bĕ ſo tam teho dla pſches 16,000 ludżi ſ Czech a Morawy ſhromadżiło. Bjes nimi bĕ prażſki arzybiſkop a 200 duchownych, każ tez wjele woßebnych ſemjanow a ſemjankow.

S Krakowa pißaja, ſo ſo pſchepytanje pſchecżiwo abatißy a jeje ſaſtupjerki teho kloſchtra, w kotrymż je mniſchka Ubrykowa była, dale wjedże, ſo pak je tón kloſchtrſki duchowny, kotrehoż bĕchu tez ßadżili, ſ jaſtwa puſchczeny. Spomnjena Ubrykowa je hiſcheze w krakowſkim mĕſchczanſkim hoſpitalu a tam pjecza takе njepozcziwe a żadkawe rycze wjedże, ſo je hańba na nje poßłuchacz.

W Czechach je loni 70 czĕſkich, ſa tamniſchi zejm wuſwolenych ſapoßłanzow woſjewiło, ſo woni tutón zejm prjedy wopytacz njemóża, hacz ſo czĕſkemu kraleſtwu jeho ſtare, nĕtko pak pſches nowu awſtriſku konſtituziju wſate prawa ſaßo njedadża. Lonſchi czĕſki zejm bĕ teho dla jenoż wot Nĕmzow wopytane a czi wobſanknychu, ſo ſpomnjeni 70 jich woſjewjenja dla wjazy ſapoßłanzy bycz njemoża a winſke miniſterſtwo je takе wobſanknjenje ſa dobre ſpósnało. Duż budża ſo na jich mĕſto w bliżſchim czaßu nowi ſapoßłanzy wuſwolecz, ale Czechojo, każ ſo ſda, ſtarych wuſwola, a czi potom ſaßo na czĕſki zejm njepóndu — k dopokaſmu, ſo czĕſki lud pſchezo hiſchcze ſpokojeny njeje.

Franzowſka. Na mĕſto ſemrjeteho miniſtra wójny, marſchala Niela, je khĕżor generala Leboeufa pomjenował.

Rußowſka. Rumuniſki wjerch Korla je ſo do Kryma podał, ſo by tam ruſkeho khĕżora a jeho zwójbu wopytał. Nĕkotre nowiny powjedaja, ſo by wón najradſcho jenu ruſku prynzeßynu ſa żonu wſał.

Serbia. Narodny dżeń ſerbſkeho wjerćha Milana bu ſandżeny tydżeń w Belgradże pyſchnje zwjeczeny.

Egiptowſka. Se Sueza pißaja wot 16. auguſta: Wczera je ſo woda ſ czerwjeneho morja ſ jeneje ſtrony a ſe ſrjedżnoſemſkeho morja ſ druheje ſtrony w tak mjenowanych hórkich jĕſorach ſjenoczika.

K domkhowanzy.

Hdy by něchto jenoż měßaz
Kóżde lube pokonje
Na blidże ßej namkak tyßaz,
Njeby jeho ſhonjenje
Wabiko, ſo by ßo praſchak:
Schto pak to też dawa mi?
Wot ßam ßo wſchak njeby naſtak
Tykanz mi tu na blidži.

Dżeczatko pak, kotreż mudroſcz
Sswětnu hiſchcze njeſnaje,
Praji hnydom: „Nana luboſcz
Mi to wobrodźika je.
Wón mi wſchitko lube ſkiczi;
Duż też to mi wěſte je:
Kóżdy czaß wſchak wón najbliżſchi
A najlěpſchi też mi je.

Někotry, kiż tole czita,
Ma nětk runje kraßne żně,
Wowß a pſcheńza, wſchitke żita
Ssu ßo rjenje radżike;
Worſchtuje, ſo pót ßo lije,
Pſchi tym pak 'ſchcze morkota,
Nochze widżicz, ſo, ſchtoż żuěje,
Wſcho je Boża dobrota.

Wótcże, twoje żohnowanje
Lětſa je wſchak pſchemërne,
Kóżdy dżeń, haj kóżde ranje
Też nam wjazy pſchiroſcże.
Měj dha dżak ſa twoju luboſcz,
Schtó by Tebi płaczicz móhł,
Wſchitka naſcha ſemſka mudroſcz
Pytnje pſchezo wjetſchi dół.

Daj ßej lubicz, ſo każ dżěczi
Tebje ßo nětk pſchimnjemy,
Schtoż twój ßyn nam ßlubi w ßwěczi,
Sa wërne ßej dżerżimy.
Twoju hnadu daj nam khwalicz,
Dżakne ſpěwacz khërluſche,
Też daj płódnje nam wſchěm ſrawicz
Na te wëczne kraßne żně!

—k.

Pucżowanje
wot Czorneho Halſchtrowa k Rheinej.

(Wot J. B. Nyczki.)

Też mojej towarſchzy buſchtej wot nich zyle pſchemożenej a ſradowaſchtej ßo ſa mnu. My dżerżachmy kemſche we wulkej Bożej ßwjatnizy, prjedy dyżli żadyn ſwón ſaklincza a naß k temu napominaſche.

My jědżechmy pſches měſto Stadthagen we wjerchowſtwje Schaumburg-Lippe a pſchiňdżechmy też do tamneho hkowneho měſta Bückeburga. Tudy mějachmy runje tak wjele czaßa, ſchalku khoſeja wupicz, wona płaczeſche dwaj ßlěbornej. Bückebnrg je pěkne měſtaſchko ſ wjeco ſahrodami wobdate.

Czim dale nětko pſchiňdżechmy, czim reńſchi buwaſche kraj. Sahrody a huſto też pola běchu ſe żiwymi płotami wot bukowych abo dornykowych (Schwarzdorn) kerkow wobhródżene. Tajke płoty namakach poſdiſcho w zykej Weſtfalſkej a Rheinſkej, wone kraj jara poreńſchkija. Liſczowe lěßy ßmjejachu ßo wſchudże na naß. K lěwizy pokaſowachu ßo, hiſchcze trochu ſdalene, weſerſke hory, ſe ſelenym drjewom wobroſczene. Wſcho pſchipowjedaſche, ſo drje khwalena Weſtfaliſka daloko bycz njemóże. A hlej, my byrnychmy ßo nimo ſtokpa ſ pruſkim hodlerjom a běchmy w njej. Jena wot mojeju ßobupucżowarkow bě w tamnej wokolnoſcze ſnata a pokaſa mi to na druhe, ſchtoż drje bych hewak pſchewidżak. Wós hrimotaſche pſches móſt reki Weſery a po krótkim czaßu ſaſtachmy w Mindenje. To bě rano wokoło ſcheſczich. Tam ſhonich, ſo běch wot Hannovera ßem po ſpěſchnym póſcze (Schnellpoſt) jěk, a ſo na moje wopißmo ſ tajkim póſtom dale jěcz njemóżu. Ssamo ßo roſhymi, ſo běch na wſchěch zuſnych żeleſnizach a póſtach ſapkaczicz dyrbjak. Wſchědny póſt jědżeſche hakle popołdnju w ſchtyrjoch dale. — Mi bě lubo, ſo mójach ras kuſk wotdychnycz a ßo roshladowacz.

Prěni pucz bě do hoſczeńza. Tam żadach ßebi wodu a wotmych kur, kiż bě ßo wot Mückenburga ßem na mni nahromadżił a tak tołſcze leżeſche, „ſo móhł rěpu do njeho ßycz.“ Nětko njekedżbowach dale na moje mucżne a proſte ſtawy a khodżach po měſcze wokoło. Ludżo běchu woßebnje ſwoblekani, a ja ßo nimale mojeje njenahladneje draſty hańbowach. Njenadżuzy pſchiňdżech do doma (wulkeje zyrkwje) a namakach jón próſny. To bě mi lubo, ja mójach bjes ſadżěwanja ßebi wſcho wobhladacz. Wſchudże ſtupi mi wulka pycha do woczow, woßebje na tych pjecz woltarjach, kiż tam ßu. Wokna běchu wot wſchelakobarbitych ſchkleńzow, kiż tak hromadu ſeſtajane běchu, ſo hwěſdy, koleſka a t. d. tworjachu. Zyły kraßny twar drje je 60—80 krocżel dołhi a temu pſchimërnje wyßoki. Kóżde ßkowo a kóżde wotſje ſtupjenje daſche ßwój wothkoß. Byrgle běchu też wulke a rjane. Ja bych je rad ſ bliſka wobhladak, njenamakach pak żanych duri k nim. Sa mnu pſchiňdże jedyn kódżnik nuts. Ja dach ßo ſ nim do rosryczowanja. Wón wopraſcha ßo mje; „Scże wy katholſkeje wěry?“ Ja wotmolwich: „Në!“ Na to rjekny wón: „Ja pak ßym; ale my wſchak wſchitzy jenemu Bohej a jenemu kralej ßłużimy.“ Pomału napjelni ßo dom ſ ludżimi a Boża mſcha ßo ſapocza. To bě prënja katholſka Boża ßłużba, kotruż ja widżach. Skónczńje dżěſche zyła ſhromadżiſna ſ monſtranzu, w kotrejż je poßwjeczena wobkatka, ſ khorhojemi, ſ Bożej martru a t. d. ſpěwajzy po zyrkwi wokoło. Organiſta hrajeſche jara wuſtojnje.

Wot doma dżěch dale a namakach ßo też k evangelſkej zyrkwi, na jenej hórzy ſtejazej. Ja dżěch po tych ſkhodżenkach, kiż k njej wjedżechu, horje. Tudy bě wſcho

ſ niſka. Wěžine (tórmowe) durje běchu wotewrjene a ja lěſech horje, ßo nadžujžy, tam rjany wuhlad namakacź. Swóńk, kotrehož horka trjechich, prajeſche, ſo je tam mózno, hacź do Hannovra widžecź. Ale durje k najwyſchemu poſkhodej běchu ſanknjene, ßnadź drje tehodla, dokelž je Minden twjerdžiſna, ſo njeby něhdže jedyn njepſcheczel murje a hrjebje kiž wokoło njeje ßu, wobhladak. Tola mózach hižom ſ tych dźěrow pſchi ſwonach wjele rjanoſczow widžecź, woßebje Weſeru a hory, po njej pomjenowane.

Swóńk a jeho žona daſchtaj ßo na ſwonjenje; ale na dźiwne waſchnje. Do hrjady, ſa kotruž ſwón wißaſche, bě dołhi tołſty prěkuſch ſapuſchczeny. Muž ſtupi na jedyn kónz a žona na druhi kónz teho ßameho; kóždy ſapſchimny ßo jeneje tam pſchibiteje žerdki, ſo njeby dele panyk. A nětko poczeſchtaj wonaj ßo horje a dele mažicź, kaž dźěcźi ſe žerdku abo deſku na płoczе ßo pacźa a ſwón lětaſche tam a ßem, po krótkim czaßu rjenje bijo. Tajkele ſwonjenje ma loże bycź, hacź na druhe ſnate waſchnje; ale mi bě ſtrach pſchihladowacź.

S cyrkwje dźěch k Weſerje. Něktore łódże ſtejachu pſchi brjoſy, druhe jědźechu po rězy. Mi bě tych łódźnikow žel, kiž w tej horzoczе twory won abo nuts noßycź dyrbjachu. Najwjazy pak wobžarowach te konje kotreż łódże czehnjechu. Dokelž to wodże napſcheczźiwo dźěſche, dyrbjachu woni ſtajnje mozy napominacź a njemózachu kuſk wotdychnycź, hewak zoſaſche łódź na měſczе ſ wodu na ſad. A druhdy pójßuy ßo hiſchczе lěniž njehańbity pohoncź na tajke wbohe ſwěrjo.

Weſera je luboſna rěka. Wokoło Mindena ßu rjane łuki jeje wobrub. Jeje ßlěbroczźiſte žołmiczki czehnjeja czíſche a měrnje dale k morju. Něhdy je tam hinak ſchumiła, hewak njeby jej mózno było, hory wyſche Mindena ležaze runje prěki pſchedrjecź, tak ſo wone nětko njedaloko njeje na woběmaj bokomaj jako wulke wrota ſteja. Teho dla ma tež tole měſtno mjeno „Porta Weſtphalica,“ to rěka: weſtfaliſke wrota.

Wot Weſery podach ßo na naßypy (Wall), měſto wobdawaze, ſo bych něſchto wot twjerdžiſninych murjow a hrjebjow wobhladak. Ale to bu mi ſkoro wot wojakow ſakaſane; ja njewidžach wjele.

Wokoło dwanaczich dźěch ſaßo do hoſczeńza. My ßynychmy ßo k blidu. To bě ſa dwaj dnjaj prěni wobjed. Wſchelaka jědź we wſchelakim ßudobju bu horje noſchena. Bjes druhim ſtajichu tam tež mały nopaſchk ſ měžkom a ſ małej kžižku. Schtož nutska běſche, njemožach widžecź. Ja kedźbowach na to, ſchto druſy ſ tym nopaſchkom ſapoczну a widžach, ſo woni ſ tej kžiczku něſchto žotobrune na ßwój taleŕ kidnychu a kruchi mjaßa nutstunkachu! To bě žonop, popjeŕ a t. d. hromadu ſměſchany a ßmaleſche kaž kopſchiwy, ſo mi ßyliy wulkoczichu. Tak mějach ſ dobom tejele jědźe doſcź. — Schtóž rady wědźecź chze, kajku barbu ta měſchenina woprawdźe mějeſche, dopomń ßo, kak Jankowe prěnje kholowki druhdy wonhladaja.

Po jědźe lehnych ßo na kanapej a poſpach trochu. Potom wobhladowach ßebi ſaßo měſto. Wone je khětro rosſchěrjene a rjane. (Pokracźowanje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wojerſke manövry w tudomnej wokolnoſczi ſměja ßo wot 3. hacź do 12. ſeptembra. Jich dla něhdže 8000 muži infanterije a 4000 muži kavallerije, artillerije, tſělzow atd. 2. ſeptembra ßem pſchicźehnje a woßebje w měſtach a wßach budyſkeho ßudniſkeho hamta, hewak pak tež w měſtach a wßach lubijſkeho a woſporſkeho ßudniſkeho hamta kwartiry doſtanu.

Kral a kralowa manövra dla na dwaj dnjaj (10. a 11. ſeptembra) ßem pſchijědźetaj a ſmějetaj ßwoje wobydlenje w hoſczeńzu k běkemu konju w Budyſchinje, krónprynz Albert a prynz Jurij pak najſkerje na tudomnym tachantſtwje.

Jenu nóz budže wjetſche wotdźělenje wójſka w bivouaku (pod hołym njebjom) nozowacź a je ßo teho dla hižom wjele drjewa a ßkomy nakupiło.

S Budyſchina. Na měſto prjedawſcheho prěnjeho wyſcheho wucźerja tudomneho evangelſkeho ſeminara, knjeſa Burkhardta, kiž je ßo jako direktor a duchowny do Bräunsdorfa pola Freiberga pſcheßydlił, bu wóndanjo dotalny prěni wyſchſchi wucźeŕ prěnjeje měſchczanſkeje ſchule w Lipſku, knjes Eichenberg, wot k. ſeminarſkeho direktora Leunera do ßwojeho noweho ſaſtojńſtwa ßwjedźenſzy ſapokaſany. F.

S Wulkeho Radſchowa. Tudy mějachmy 18. auguſta rjany miſſionſki ßwjedźeń. Drobniſchu rosprawu ſa tydźeń podamy.

W Blunju je ßo 5. auguſta pjecź dworow wotpaliło. Woheń bu w Hankez hródźach ſakoženy. Hankowa [rodź. Nyczkez*)] a jeje ßotra ſtej tu nuſu, do kotrejež pſchiſchłoj ſtej, wopißałoj.

W liſcze Hankoweje rěka bjes druhim tak: „Na 5. auguſta wjeczor wokoło 11. hodźiny je jedyn ſkótnik naſche hródże ſapalił. My běchmy hižom w twjerdym ſpanju, jako něchtó do naſchich woknow bijeſche wołajzy: H., ſtawajcźe, wy ßo palicźe. Wocźi wotewriwſchi widžach, ſo hródże hižom w płomjenjach ſtejachu, hdźež naſch rjany ſkót běſche: 1 wół, 3 krowy, 1 jałojza, 2 cźelecźi, 3 ßwinje a 2 wowzy. Wſcho je ßo ſpaliło! Naſcha dźowka ſpaſche tež tam. Mój muž wołaſche: Tón ſkót, tón ſkót! Ja ſkoczich ſ koža a cźěrjach na dwór, dźowku ſawołacź. Wona ſtejeſche ßrjedź wohnja a žałoſczeſche: Hdźe dyrbju won? Ja wotmołwich: Hew ſe ſadnymi durjemi, hewak

*) Ssotra k. wucźerja Nyczki w Eßenje. Red.

ßo ſpaliſch! Tak bu wona lědy wumoženа. Ja khwatach nětko ſaßo do jſtwy, wobleczech ßo ßuknju, hrabnych poßleſchczo a walich je do kſchinje a poczach ju won cžahnycž. Ale wona bě jara cžežka, a dokelž ßo hižom kubja paleſche, dyrbjach ju ſtejo woſtajicž. Naſch ßyn doßahny jenož kholowy a laz a tak wucžekny. Tak je ßo nam wſchitka draſta ſpalika. Teho runja wſchón domjazy a polny grat. Žně mějachmy tež hižom domach; wone ßu ſaniczene. —

Schěſcž kur je tež kónz wſako; ßama kóczka je ßo ſpalika, — žane živjeńczko nam njewoſta.

Žyka ſchkoda je wokoło 1500 toleŕ taxirowana a to ſ wuwſaczom twarjenjow. S wohnjoweje kaßy drje 480 toleŕ doſtanjemy, ale ſchto dha ſ tymi ſapocžnjemy? — My bydlimy pola Kurjez w małej ſtwiczžy ale tu žane khachle njeßu. Nam wſcho pobrachuje. — Tak na jene dobo do khudoby pſchińcž, je jara ſtyſkno."

Hankoweje ßotra ßo ſ płokanjom a ſchiczom živi, a piſche: „Ja ßym jenož ßuknju a poßleſchczo wutorhnyła. Moja komoda ſ mojimi ſmachami, cžaßnik, lampa, blota, — wſchitko je prjecž; to ja tak lohko njeſaßłužu ſ mojim dźěłom. Ja mějach wſchě kucžiki połne. Ja njeßměm na tu wulku kſchkodu ſpominacž. Mój len, kotryž dwaj dnaj prjedy womkoczika běch, je ßo tež ſpalił. — Ach, ſchto je tón wbohi ſkót wuſtak! — Tón njepſcheczel chzyſche ſ nami wſchěmi kónz ſcžinicž, ale Bóh lube knjes je ßwojeho wajchtarja w prawym cžaßu poßłał, ſo ßmy tola živjenje wobkhowali. — Ja bydlim w Säuberlichez pjekarni. Bóh chzył ßo tola nad nami ßmilicž a nam ſkoro pomoz poßłacž."

Pſchiſpomnjenje redakzije. Haj, Bóh chzył pſches dobroczživych ludži ßmilnu ruku tymaj ßotromaj bórſy pomoz poßłacž a byſchtaj k. Kulman, redaktor wojerowſkich nowinow a redaktor Smoleŕ rad tu prózu na ßo wſakoj, ßmilne dary k ſpomnjenymaj ßotromaj wobſtaracž a w tajkim naſtupanju poſdžiſcho ſjawne ſliczbowanje wotpokožicž. Komuž pak ßo hodži, tón njech ßwój dar hnydom ßotromaj ßamymaj pſchepodaj abo poſczel!

Dopiſy
ſ plauenſkeho grunda.

W poßleńſchim cžaßu ßu hiſchcze ßydom cžěłow ſ teju njeſbožownoju ſchachtow won wunjeßli a by jich po tajkim hiſchcze pjecž pobrachowało.

Bjes tymi kiž ßu tam wo živjenje piſchli, ßu tež Sserbjo, mjenujzy Jan Jurk ſ Großburgka, Jan Běbrach a Jan Ernſt Wicžas ſ Deubena, Jurij Schołta ſ Poczapla, Jan Auguſt Schewz (Schuſter) ſ Döhlena, Jan Homola ſ Zaukerody, Handrij Schołta ſ Oberpeſterwitz, Handrij Janez ſ Niederhäſlicha, Jan Ssuſchko ſ Niederhermsdorfa, Jan Frenzel ſe Saalhauſena, Auguſt Nowak ſ Altfrankena, Bohuměr Fiedleŕ ſ Eckersdorfa, Pětr Nowak ſ Wilmsdorfa a Jan Mith ſ Neunimptſcha 14 wſcho do hromady a woni ſawoſtaja 12 wudowow a 38 dźěcži. Hdže ßu ßo tucži Serbjo w Sserbach narodžili, to njeßmy hacž dotal ſhonicž móhli, jenož to wěmy, ſo je ſpomnjeny Bohuměr Fiedleŕ ſ Njeſdaſchez.

Sa ſawoſtajene wudowy a ßyroty ßo we wſchěch ſtronach pilne pjeneſy ſhromadžuja a je ßo hacž dotal hižom pſches 150,000 toleŕ nahromadžiło.

Njeſboże
na ſakſkoſchleſynſkej želeſnizy bliſko Langebrücka.

Jako ſańdženu póndželu tón cžah, kiž bě ſ budyſkeho dwórniſchcza hnydom po 1 hodžinje wotjěł, něhdže połdra mile wot Draždžan bliſko Langebrücka pſchijědže, ſta ßo njejapzy, ſo lokomotiwa ſ kolije wuſkocži a ßo ſ wyßokich hacženjow dele wali. To ßamo ſta ßo ſ tenderom, kaž tež ſ jenym kubkowym woſom a ſ tſjomi woſami, w kotrychž pucžowarjo ßedžachu. Stork bě tak ßylny, ſo ſkoro wſchě tute woſy na lokomotiwu abo tender horje ſleczachu. Schtyri druhe woſy, w kotrychž tež ludžo ßedžachu, na koliji ſtejo woſtachu, dokelž běchu ßo rjeczaſy rostorhnyli.

Na tutym cžahu běſche něhdže 160 pucžowarjow, tola je Bóh nimale wſchitkich pſched wjetſchej ſchkodu wobarnował; jenož jenej knjeni bu ruka ſlemjena, druſy pucžowarjo pak ſ lohkim wobſchkodženjom, pak zyle ſtrowi a cžerſtwi woteńdžechu.

Hórje běſche ſa želeſnizarjow. Wjedžeŕ lokomotiwy ſ mjenom Trachbrod woſta pod njej ležo a mózeſche ßo hakle po 6 hodžinach ſe ßwojeho boloſcze połneho połoženja wumóz. Wón bě drje hiſchcze živy, jako jeho wucžahnychu, tola pak tak jara wobſchkodženy, ſo dyrbjeſche w nozy wumrjecž. Tepjerjej lokomotiwy bu jena noha pſcheražena, tak ſo dyrbjeſche ßo jemu hnydom wotrěſacž, a je njewěſte, hacž wón pſchi živjenju woſtanje. Schafnaŕ Wels bu na měſcze ſaraženy, dwaj druhaj ſchafnarjej buſchtaj khětro jara ranjenaj, jedyn ſchafnaŕ bu pak jenož lohko wobſchkodženy. Schkoda na woſach a na lokomotiwje je wulka a ßo na někotre tyßaz toleŕ wobliczi.

Schto je wina tuteho njeſboža, ßo tak prawje prajicž njehodži, tola měnja někotſi, ſo ßu na tym měſcze, hdžež je ßo to ſtało, prohi jara pſchehnite byłe, tak ſo ſchěnu njeißu wjazy dżerżecž mohłe, ale ju puſchczike, a je teho dla lokomotiwa ſ njeje wuſkocżiła. — Hewak ma tam želeſniza wjele ſpada a to ßnadž je tež trochu k temu njeſbožu pomhało.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

tozem wotřitaj a ludzi pódla škrějetaj

* * *

Hanß Depla. Na czo tola ludzo kedzbuja!

Mots Tunka. Schto dha pak saßo masch, Hanßo?

H. D. Hlaj, ja běch wóndanjo w jenej korczmje, hdźež bě czlowjek, kiž chzysche do Awstralije wuczahnycz, a tež jenemu druhemu ryczesche, so by s nim czahnył, ale tón nochzysche.

M. T. A czoho dla niz?

H. D. Wón rjekny, so ßo jemu mjeno tuteho kraja njelubi, prajizy, so wón wěscze pěkny bycz njemóže, hdyž ßo se sylbu „aw" sapoczina.

M. T. Aj na tu mudru hłojczku!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Pětrowska cyrkej: Michał Brühl, wuczeř w Mochołzu, s Marju Augustu Haberlandez s Budyschina.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Johanna, Oswalda Höpnera, Dr. med. a praktiskeho lěkarja, dź.

Michałska cyrkej: Marja Ida, Korle Augusta Henniga, kollekteura-pomoznika a wobydlerja na Židowje, dź.. — Gustav Wylem, Jana Bjedricha Jähny, khěžerja w Małym Wjelkowje, ß. — Marja Khrystiana, Handrija Schkleńczerja, wobydlerja w Nadźanezach, dź. — Anna Alma, Jana Gabriela Andersa, wobydlerja pod hrodom, dź. — Jurij Max, Korle August Wernera, wobydlerja na Židowje, ß. — Ernst Oskar, Ernsta Bjedricha Boitza, pjekarja a khěžerja na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. augusta: Gustav Theobald Sterzel, měschczan, khěžeř a skotolěkař w Budyschinje, 37 l. 8 m. — 15., C. G. Wylem Hendrich s Kospoth, pensionirowany oberstlieutnant, 74 l. 11 m.

Mojim lubym Sserbam

poruczam ßo s mojim składom czaßnikow (segerjow) wschitkich družinow w najrjeńschim a najbohatschim wubjerku, woßebje na ßlěborne cylindrowe a ankrowe czaßniki kedźbne czinju a ßym je runy pucz se Schwajzarskeje dostał. Tež ßo wschitke móžne porjedźenja czaßnikow a hudźbnych hrajidłow woßebje derje a tunjo pod 1lětnym rukowanjom wobstaraja.

☞ Tež pschispominam hischcze, ßo ßym ja ßerbskeje rycze runje tak mózny, kaž němskeje.

W Budyschinje na bohatej haßy njedaloko pósta. **J. G. Schneider**, czaßnikař.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Wot dźenßnischeho dnja bydlu ja na borklinje w domje knjesa tyscherskeho mischtra Wilhelma.

W Budyschinje, 20. aug. 1869.

Ryczník Seehaußen.

1 konjazy wotroczk a 3 wolazy wotroczzy dostanu hnydom ßłužbu na knježim dworje w Brěsynje pol a Huczíny.

Skład
schpihelow,
słotych kromow
a
kulojtych
fotografijowych
wobłukow.

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porucža ßwój bohaty ſkład ſchkleňzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacžiſnach.

Skład
bronzirowanych,
poſłoczanych
a
poßlěbornjenych
hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólcžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacžiſnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſcženzu k ſłotej hwěſdźe mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płacžiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe,
ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Knjeſej J. G. Poppej
praktiſkemu ſubolěkarjej,
Wien, Stadt, Bognergaſſe Nr 2.

Cžeſcženy knježe!

Dokelž ta jena bleſcha Waſcheje **ßławneje anatherinſkeje ſubneje wody tak woßebje ſkutkowaſche,** Waß woſpjet proſchu, mi ſ wróčazym póſtom ſa hotowe pjenjeſy jenu wulku bleſchu poßłacž.

S najwjetſchim pocžeſcžowanjom

Zumpfe,
ſchoßař, Nieder-Kreuzſtellen, Poſt Gaunersdorf.

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy cžo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Jako najlěpſchi wobarnowazy ßrědk pſche hubjazu a ſchparjazu khoroſcž, kaž tež woßebje pſchi wſchitkich płuzowych korhoſcžach, pſchi trajazej ßuchocže a njewobžernoſcži wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchěm pola kruwow, hdyž jim mloko jara wotebjera, ßo módri, cžeńke abo krawne bycž pocžina, poruczam ja ßwoj **wobarnowazy a wužitkowy polver** (Präſervativ- und Nutzpulver) w pakcžikach po 7½ nßl.

Sa ſaßopſchedawarjow tuniſcho.

Haptyka w Rakezach.
Dr. **Hultzſch.**

Jedyn **krawſki** móže pſchi dobrej ſdźě trajne dźěło pola J. Schołty (Schulze) w Budyſchinje pſched garbarſkimi wrotami cžo. 390 doſtacž.

We Woſporku je jena **khěža** ſ kórzom pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicž pola knjeſa garbarſkeho miſchtra Naucki tam.

Krajnostawski bank.

W

krajnostawskim banku

ßo dla wobliczenja danje

wot 13. hacž do 30. septembra t. l.

njeskutkuje.

Druhe dźěła banka psches to **žane** pscheměnjenja njesměja.

Wupłaczenje nalutowaŕniskeje danje stanje ßo wot 1. hacž ßobu 30. oktobra t. l.

W Budyschinje, 25. augusta 1869.

Krajnostawski bank kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.
s Loeben.

Prawdźiwy franzowski

a **jendźelski grat** jako: železka sa hěble, błózka, piły, filki atd., kaž tež rjane lohke tsěschne wokna porucža po najtunischich płaczisnach

B. Fischer

w Budyschinje na rožku ßerbskeje a žitneje haßy.

Khofej!

punt po 66, 70, 80, 90, 100, 110 a 120 np., hacž najlěpschi žołty **Menado** punt po 14 nßl., kaž tež prawdźiwu **braunschweigsku runklizowu muku** porucža

David Berger
na žitnej haßy.

Khofej,

punt po 64, 66, 70, 75, 80, 90, 100, 110 a 120 np., cžisty a dobry po ßłodzenju, porucža

Moritz Mörba.
na mjaßowym torhoschczu pódla wulkeje zyrkwje.

Wosjewjenje.

Cžescženym skótwobßedźazym Sserbam Budyschina a wokolnoscže s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ßo dźenßa tudy jako skotolěkar saßydlił. Moje wobydlenje: **Hoscźeńz k połměßazu na swonknej lawskej haßy.**

W Budyschinje, 24. augusta 1869.

Emil Tannenhauer
pruhowany a pschißahany skotolěkaŕ.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcžežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Sswoje saßydlenje w měscže Kulowje s tutym wosjewjuje

Keßler
praktiski lěkaŕ a ranlekaŕ.

W Kulowje, 25. augusta 1869.

Na knježim dworje w Schcžeńzy pola **Rakez** móža k nowemu lětu 1870 jedyn pohoncž, jedyn konjazy wotroczk a dwě dźowzy ßłužbu dostacž.

Dwaj pilnaj **konjazaj wotroczkaj** móžetaj nowo lěto 1870 na ryczerkuble Bolborzach ßłužbu dostacž.

Kniharnja Smolerja a Pjecha kupuje

Freseniusowe knihi.

Cžiste

Serbske Nowiny

cžo. 32, 33 a 34 t. l. ßo saßo **kupuja** we wudawarni Serb. Nowinow.

W kniharni Smolerja a Pjecha je sa 4 nßl. dostacž: **Geschworne und Gerichtsschöffen.** Volksschrift. Alphabetische Zusammenstellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Bestimmungen der neuesten Königl. Sächs. Gesetzgebung.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **kehelekulenje** w **Mjeschizach.**

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **kehelekulenje a reje** w Ssowrjezach.

H. Kmoch.

Zańdźenu srjedu rano 25. augusta wobradźi namaj Bóh luby Knjez třećeho stroweho a čerstweho synka. **Jan Mikanja,** zahrodnik w Stróži, a mandźelska.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

36.

Čisło 35. ~ 4. septembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wulkeho Radschowa. S Noweje Wšy pola Njeßwaczidła. S Hermanez. Se Skanez. S Woleschnizy. S Tuczizy. S Wukranczizy. S Kruschwoweje Borschtki S Rakez. S Nuknizy. S Makeje Borschcże. S Drožďžija. — Cyrkwinske powjesćże.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

28. auguſta 1869.

Dowoz: 8752 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	6	10	—	5	20	—
Rožka	4	5	—	3	25	—	4	12	5	4	10	—
Jećmjeń	3	10	—	3	—	—	3	25	—	3	10	—
Wowß	2	10	—	2	—	—	2	10	—	2	—	—
Hróch	—	—	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 2. sempt. a, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cjerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83⅞ (16 nßl. 7¾ np)

Čzahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Čzahaj se znamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. 25 nßl. a 17 tl. 20 nßl.
pschenża 62—76 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich górzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 20 nßl.
(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 1. septembra. Pruski poßłanz baron Werther je hrabi Beustej ertnje wosjewił, so pruske knjeżerstwo na jeho depesche hacz na dalsche wjazy wotmolwjecz njebudże.

Paris, 1. septembra. Khěžorka je s khěžorskim prynzom s Korsiki do Toulona pschijěła. Hacz wona do Kostantinopla a do Egiptowskeje pojědże, sda ßo s nowa njewěste bycz.

Paris, 1. septembra. S khěžorowej strowoscżu je ßo saßo tak porjedžiło, so mózesche dżenża pschi jednanju statneje rady pschedßydstwo wjesc.

Madrid, 31. auguſta. Tez najpoßleńsche sbytki sběžkarjow ßu rosbite a wschudże saßo měr knjezi. — Don Karlos je Schpanisku wopuschcził a w jenym pschistawje provinzy Guipuzkao do łodże stupił a ßo do Jendżelskeje wotwjesł.

Fulda, 1. septembra. Biskopska shromadžizna je dżenża po wotdżerżenju wulkich Božich mschow ßwoje wuradżowanje sapoczała.

Budyschin, 2. septembra. Tudomne hamtske hetmanstwo wosjewja, so maja czi ratarja, kotrymż je ßo pśches manövirowanje schkoda stała, to sarunanja dla s pomjenowanjom pola jemu bórsy wosjewicz.

Sakſka. Tudomne manöwry ſmĕja ßo 4. 6. a 7. ſeptembra na tym kruchu kraja, kotryż je wobmjeſowany wot Budyſchina, Sſoneje Borſchcże, Bolborz, Kſchawy, Debiſchkowa, Darina, Ssemichowa, Makeje Borſchcże, Hrubjelczicz, Dobruſche, Pſchiſchez, Horneje Kiny a Tſĕlan. Manöwry 9., 10. a 11 ſeptembra budżu w tej krajinje wotdżeržane, kotraż ßo wot Budyſchina dele hacż do Plußnikez wot rĕki Sprewje wobmjeſuje, wot tam dale hacż do Pſchiwczicz, Skanez, Bĕkeje Hory, Worzyna, Rodez, Pomorez a Bukez a wot tam cżini ſchußej mjeſu hacż ſaßo do Budyſchinu.

Jako 28. auguſta bur G. Krauſa ſ Jaſoňzy ſ woſom ſ Budyſchina domoj jĕdżeſche, padże wón tak njeſbożomuje ſ woſa, ſo tón pſches njeho dżĕſche a jeho tak ſtraſchnje wobſchkodżi, ſo dyrbjeſche wón hižom wjecżor teho ßameho dnja wumrjecż.

W Biſchdorfje pola Lubiju ßu ßo 25. auguſta Eichlerez twarjenja wotpaliłe a je ßo Eichlerej tež nĕhdże 50 toleŕ pjenjes ßobu ſpaliło.

Kral Jan je ſa ſawoſtajenych tych hewjerjow, kiż w plauenſkim grundże wo żiwjenje pſchiňdżechu, ſ nowa 500 toleŕ darił. S zyła je ßo ſa nje hacż dotal nimale 200,000 toleŕ nahromadżiło.

Jako w Schlegelu 29. auguſta domkhowanku ßwjecżichu, pocża ßo popołduju jena fajma, 100 kop wowßa wopſchijaza a kublerjej Burkhardtej ßłuſchaza, palicż a njedaſche ßo haßnycż, hacż runje ſ ßykawu ſe wſchej mozu do njehje ßykachu. Fajmu je Burkhardtez wöwcżerſki 12lĕtny hólcżez ſ jenym ſchtrychowancżkom ſapalił, jako ſ dwĕmaj druhimaj hólzomaj wowzy won cżĕrjeſche.

W Gersdorfje pola Bergießhübela ſta ßo 28. auguſta to njeſboże, ſo ßo w jenej tamniſchej ſkale wulki kruch ſkały na ſkakarjow Zſchalera a Fiedlera wali a jeju na mĕſcże ſaraſy.

Prußy. W Barlinje mĕjeſche 30. auguſta gardekorps (praj: gardekhor) wulku paradu pſched kralom a a wobdżĕlichu ßo na njej 21 battaillonow infanterije, 40 ſchwadronow kavallerije, 15 batterijow a 1 trainbataillon. Kronprynzeßyna bĕ tež na konju pſchitomna a to w uniformje ßwojeho regimenta.

Kral je ßo 1. ſeptembra do Naßawa podał a ßo wot tam 3. ſeptembra ſaßo do Potsdama wrócził.

General Moltka, je ßo ſe ßwojimi ſchtabsoffizierami ſaßo do Barlina wrócził.

W Fuldże je ßo nĕhdże 20 nĕmſkich biſkopow a arzbiſkopow ſhromadżiło, ſo bychu tam wſchelake wĕzy wuradżawali. Draždżanſki biſkop Forwerk je ßo tam tež podał.

Awſtria. Nĕmſka a wuherſka delegazia ſtej ßwoje jednanje ſkonczyłej a je wuherſka wſcho pſhecżiſchczaka, ſchtoż chzyſche mĕcż.

W Cżĕchach ſmĕje ßo 24 a 25 ſeptembra nĕhdże 70 nowych ßejmſkich wolbow a cżeſki ßejm ßo 29. ſeptembra ſapocżnje.

Franzowſka. Rĕżer ma nĕtko huſto drjenje a pucheŕ jemu tež wobcżeżnoſcże cżini, tak ſo ßo ani do chalonſkeho lĕhwa njeje podacż mohł. Wóndanjo bĕchu w Pariſu ſryczeli, ſo je Napoleon ßmjercż khory a teho dla ſtatne papjery w Franzowſkej, każ tež w druhich krajach w płaczińſnje jara dele dżĕchu; pſchetoż pjenjeżniży ßo wójny a revoluzije boja, hdyż Napoleon wumrje.

Pucżowanje wot Cżorneho Halſchtrowa k Rheinej.

(Wot J. B. Nyczki.)

Wokoło ſchtyrjoch dżĕch k póſtej. Mi bu w prĕnim woſu ſchwarne mĕſto pſchipokaſane. Hiſchcże pĕkniſche ßydko doſta jedyn ſuperintendent, kiż konduktorej dwaj ßlĕbornaj da. Tón na to runje wupraji: Knjeże ßyncże ßo jaw, ſchtoż derje maże, tón derje jĕdże. Jedyn druhi knjes pak rjekny: Haj ßy duſchny khadła, my cże hižom ſnajemy! — My jĕdżechmy pſches weſerſke hory njedaloko tak mjenowanych weſtfalſkich wrotow. Nowe kraßnoſcże pſchirody (natury) ſjewichu ßo nam.

Na wobĕmaj bokomaj pucża ſtejachu khłódne ſchtomy a kĕrki. Huſto wotewrichu ßo nam pohłady do luboſnych dołow ſ rjanymi burſkimi łubkami. K prawizy módrjachu ßo poßlenje wotnohi weſerſkeje horowiny. Pucż dżĕſche pak horje, pak dele.

Blizſche ſaſtaniſchczo bĕ Rehma. Njedaloko njeje je ßólniza „Neuſalzwerk" a kupjelne mĕſto Oynhauſen. Poßlenſche doſta ßwoje mjeno po jenym knjeſu, kiż je tamniſche kupjele wotkrył. Jemu ſdaſche ßo po roſtlinach a druhich ſnamjenjach, ſo drje móhła tam kamjeńtna ßól byczż. Wón hda do ſemje wjercżecż, a jako 1110 łohczi hłuboko bĕchu, żórleſche ßo cżopka ßłona woda won. Ta ßama je nĕtko hižom wjele khorych muſtrowika a ßłabych poßylnika. S Mindena na njedżelſkich a ßwjatych dnjach wjele ludżi tam pſchijĕdże, ſo bychu ßo pſchelóſchtowali.

Dale Rehmy bu wobras ſemje pſchezo ßwjatocżniſchi. Selene hórki, płódne doły, żiwe płoty a liſcżowe haje wotmĕnjowachu ßo. Pſched nami roſpſcheſcżeraſche ßo ſnaty teutoburgſki lĕß do módreje mhły ſawobaleny. Pſchi wſchej horzocże a cżĕßnoſczi we woſu njemóżach ßo doſcż nahladacż. Ja poßkuchach teho dla jenoż ſ jenym wuchom na roſprawu ſuperintendenta wo pſcheczelach ßwĕtła (Lichtfreunde) a njedoroſymjach, hacż wón jich wotßudża abo ſamolwja.

Ssrjedż wſchitkich edenſkich rjanoſczow dyrbjachmy ſ dobom ſhonicż, ſo ßmy hiſchcże pſchezo na kniczomnej ſemi, poknej horja a nuſy. S tych róſnoležazych dworaw pſchibĕżachu dżĕczi ſ wĕnaſchkami k woſej a proſchachu wo dary. Jich woblicża dĕchu blĕde a jich draſta roſtorhana.

Jedyn bjes nami praschesche ßo: Ssu dha tudy w zohnowanej Westfalskej też prosscherjo? Ach, wón budźische to hischcze husto prajicz móhł.

Jako bliško města Herforda běchmy, zběhny ßo hrimanje a blyskanje a njewjedraschko dyri njedaloko naß, njenarzini pak zaneje schkody. — W rzaßu czmicza pschiñdzechmy do Bielefelda. Tam bě tśelenski ßwjedzeń, a dołhi czah dźesche s hudźbu a je spěwom po měscze. Na hórzy „Johannesbergu," psched městom leżazej, bě wjele lampow saßwěczenych. — My wjeczerjachmy tudy. Ja widźach saßo něschto nowe. Pschi kożdym talerju leżesche bruna, podołhojcze schtyrirózkata na popranz podobna tafliczka. Ja měnjach, so je to někajke mjaßo. Jako widźach, so drusy butru na nju mažu a potom wot njeje jědźa, czinjach też tak a namakach, so je to khlěb. Westfalojo mjenuja jón pumpernikel. Wón ßedźi 24 hodźinow w zyle samasanej pjezy, prjedy hacz je dobry.

Dale widźach jow też s rohodźisny pleczene stoły. Te ßu po zykej tudomnej krajinje k namakanju. Jenoż woßebni ludźo maju stoły se schpanischkeje sczinu. Wo tych bliżschich městach sa Bielefeldom njewěm wjele, dokelž ßym je w nozy pschijeł. To bě hižom tśeczа nóz w póscze; ja běch połny spanja. S wosa wustupich tak husto hacz móżno bě, so bych te proste hromadu stłóczene stawy kusk wurunał. Nasajtra, póndźelu, běch każ sbity, a njestarach ßo wo hona a bydła wjele. Jenoż to pytnych, so běchu se žnjemi jara sady. Rožka, jeczmeń a wowß, kotrež doma hižom w brózni běchu, stejachu tudy hischcze na polu. Jahły njewidźach nihdże žane. W Lippstadze bě ßnědanje. Ja wurjedźich ßo saßo kusk wot kura. Bližschej staziji běschtej Soest (pr. Sohst) a Werl. Wokoło prěnscheho města je kraj runy a płódny. Wón ma němski mjeno „Soester Börde", kaž kraj wokoło Magdeburga „Magdeburger Börde". Po žnjach steja tam wulke kopjeny žita. Jow mějachu burja zyle drjewjane czrije. Te ßu też po zykej Westfalskej a Rheinskej rosschěrjene. Husto maju rjanu módru barbu, abo ßu hewak pěknje wupißanjene. Na hollandskich mjesach ßym ludźi widźał s nimi ke mschi hicz. Wone ßu w symi jara czopke a dźerża nosy ßuchej. Kaž praja, wuknjeja franzowszy burja w nich rejwarz. Tam drje tola žana mysch w twarjenju njewostanje. My mamy bjes naschimi schulskimi dźěczimi pschezo někotre s tajkimi drjewjanzami, ale hižom te czinja nam bjes rejwanja ropota doscz.

Sa Werlom jědźechmy pschez hory Haarstrang. Te Boże dźiwy, kiž mi tudy psched wobliczo stupichu, dźěchu psche wscho, schtož běch hacz dotał widźał. Moje stawy woživichu s nowa, a wocži wujaßnischtej ßo mi zyle. Schtó też móhł pschi pytnjenju tychle woßebnoscżow stwórby spacz abo drěmacz, byrnjež ßmjerczmuczny był!

Ale hdże namakam ßłowa k dospołnemu a dostojnemu wopißanju tajkeho Božeho raja! — Na tych hórkach koło wokoło selenjachu ßo khłódne czěmnojte lěßy a w dołach na łukach stejesche tam pschibity skót husto hacz do brjucha w najlěpschej trawje. Hrjebiczki wijachu ßo schwórczo po dolinach, a žorleschka pusolachu ßo bjes skalinami. Rěki a rěczki, n. pšch. Ruhra, Hönna, Lenna, a t. d. khwatachu nimo wyßokich nahłych horow. A wschudże bu tónlej paradiski wobras wudokonjany pschez pěkne, ßrjedź płódnych polow stejaze burske dwory, wobwěnzowane s rjanymi sahrodami. — Zyła krajina sdasche ßo mi kaž nanajlubosnischo wupyschena njewjesta. Ja ßebi myßlach so Schwajzarska tola kraßnischa być njemóże. — Ras jědźechmy nimo hatka, kiž k najmjeńschemu 50 krocżel wot pucża sdaleny bě, ale jeho woda bě tak czista, so kóždu rybu w njej widźachmy. — My pschińdźechmy do Iserlohna, hdźež wjele żelesnych tworow hotuja. Wokoło dweju běchmy w Hagenu. Tam bu wobjedowane. Wscho derje ßkodźesche, běsche pak też drohe doscz. Sady Hagena twjarjachu żelesnizu. To bě njemaka próza: hłuboke doły dyrbjachu ßo napjelnicz a wyßoke skały pscherubacz. Ale schto cżłowjek njedokonja! — Nasch pucz dźěsche někotre rasy wusto bjes skałami tak so ßo sacżěmni. — Wokoło pjeczich doßahnychmy Schwelm, poßlenje westfalske město.

(Skónczenje.)

Ze Serbow.

S Wulkeho Radschowa. Ssrjedu 18. augusta mějachmy tudy rjany a kraßny ßwjedzeń. Mißionske towarstwo na lěwym brjosy Niży ßwjeczesche mjenujzy na tutym dnju ßwoj 27lětny ßwjedzeń a to lětsa prěni ras też se ßerbskej Božej ßłužbu. Hižom dźeń prjedy bu Boži dom s pletwami, wěnzami a czeßnymi wrotami na najrjeńscho wudebjeny a jako na ßwjedźeńskim dnju swony ke mschi wołachu, dha czehnjechu wulke ßyły kemscherjow s radschowskeje a se ßußodnych ßerbskich woßadow do pschitwarkow teho Knjesa. Sserbska Boża ßłužba sapocza ßo popołdnju w dměmaj hodźinomaj. Liturgiju dźeržesche k. duchowny Łahoda s Khołma, po kotrejż kk. wucżerjo 23. psalm schtyrihłósnje spěwachu. Sswjedźenske prědowanje dźerżesche k. duchowny Bergan s Wulkich Sdžar, kotryż po podłożku sczenja sańdźeneje njedźele nam to praschenje psched wocżi staji: schto chze tón Knjes (Marka 7, 31—37) se ßwojim „hefata" na mißionskim ßwjedźenju? I. Wón chze nam wuschi wotewricz sa ßwoje mißionske skutkowanje a to 1) pokasawschi na tón kraj, hdże —; 2) na tón grunt, czoho dla —; 3) na to waschnje, kak —; 4) na to žohnowanje, s kotrymž wón skutkuje. II. Wón chze swjask jasykow roswjasacz sa ßwoje mißionske skutkowanje a to pokasawschi 1) na ßwoju pschikasnju mißionstwa, 2) na ßwoje wutrobne žadanje po rospschěsczeranju mißionstwa, 3) na tu potrjebu po

naschim ßwědčenju a 4) na ßwoju saßkužbu wo naß. A wón na sahorjaze a kožbu wutrobu sa mißionstwo sapschijaze waschnje pokasa, kak tón Knjes psches mißionstwo najprjedy tym wbohim pohanam wuschi wotewricz chze sa kschesczijanstwo a k druhemu nam kschesczijanam wocži wotewricz chze sa mißionstwo. Kollektu a požohnowanje spěwasche k. duchowny Bróska s Kschischowa.

Hnydom po ßerbskej Božej ßlužbje sapocža ßo němska, a hdyž běsche hižom w ßerbskej Boži dom skoro pschepjelnjeny, dha nětk tak někotry žaneho města njenamaka. Liturgiju, kotrejž wotmolwjenja k tutemu ßwjedženju woßebje do hudžby sestajene běchu a wot kk. wučerjow ßo spěwachu, džerželesche k. duchowny Schołta s Jěsora a kaž w ßerbskej Božej ßlužbje bu tež nětk wot kk. wučerjow 23. psalm spěwany. Prědowanje džerželesche k. diakonus Wernika se Shorjelza, kiž po 1. Mojsaß 4, 8—12 s mózznymi ßkowami njepschecželow mißionstwa wosnamjenjesche, rosestajo 1, so woni ludaja a 2, kak tón Knjes jich ßudži. Po prědowanjn poda hischcze knjes duchowny Meisner s Měrjowa rosprawu wo nusnym žohnowanym skutkowanju mißionstwa a napominasche woßebje naschu woßadu, so by wona luboscz k mißionstwu, kotruž je wona psches wupyschenje a bohaty wopyt zyrkwje wopokasała, pschezo bóle hajiła. Kollektu a žohnowanje spěwasche k. superintendent Holscher s Hórki. Kaž hižom po ßerbskej Božej ßlužbje ßo stało běsche, tak bu tež po němskej pschi zyrkwinych durjach kollekta sa mißionstwo hromadžena, kotraž s zyła psches 65 tl. wunjeße. So wotpohladanje tuteho ßwjedženja, mjenujzy luboscz sa mißionstwo sbudžicz, tež tudy dopjelnjene bu, možemy drje s teho ßudžicz so wot tych, psched zyrkwinymi durjemi wustajenych knižkow sa mißionstwo, bórsy wschitke rospschedate buchu, tak so někotry žane dostacz njemóžesche. Bóh daj, so by to ßymjo, na tutym ßwjedženju wußyte, bohate žně njeßko!

S zyła je tuto mißionske towarstwo na lěwym brjosy Nißy hacz dotal, kaž jeho lětna rosprawa pokaže, jara sbožomnje skutkowako, pschetož wone je we konschim lěcze psches 858 toler dokhodow měło, a wěscze je wscheje cžescze hódne, hdyž je jena woßada, kotraž wjele wjazy hacz 1000 duschow njewopschija, skoro 100 toler nawdaka.

—.—

§*. S Noweje Wßy pola Njeßwaczidła. Njedželu nozy wot 29. k. 30. august bu tudy Hana, mandželska khěžerja Jurja Sahrodnika, 45 lět stara, na sahrodže wobwěßnjena namaknna. Wona běsche hewak sprawna pobožna kschesczijanszy smyßlena žona, ale hižom dlěschi czaß na duchu khora a hacz ju jeje mandželski runje ßwěru wachowasche, dha je tola spomnjenu nóz skradžu s koža czekka a ruku ßama na ßebje skožika.

S Hermanez. 13. njedželu po ßwjatej Trojizy mějachmy tudy rjany schulski ßwjedžeń, na kotrymž naß wjele snatych a zusych s bliščheje a dalscheje wokolnoscze pschecželniwje wopyta.

Se Skanez. Sandženu póndželu 30. augusta rano je ßo tu tak mjenowane Dejez kubko, wustawej Joachimsteinej ßkuschaze, zyle wotpaliko. Wone bě wot tsjoch džětaczerskich ßwójbow wobydlene, tola njeběchu žane žně w brózni. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S pola. Tón tydžen ßu do Serbina w Texasu wuczahnyli: Jan Deo s Pschiwczíz se žonu a 3 džěczimi, Jan Nowak s Rakojd se žonu a 4 džěczimi, Jan Rychtař s Wajiz se žonu a 4 džěczimi, Ernst Schołta s Barta se žonu a 2 džěsczomaj, August Czech s Barta, Jan Kreschel s Drožďžija se žonu a 2 džěsczomaj, Jan Kunza s Rodez se žonu a 4 džěczimi, Jan Ernst Kurjecža s Rodez, Birnstein s Lejna se žonu a 4 džěczimi, Hana Stiebnerez s 2 džěsczomaj, Hana Wiczasez s Rakojd, Marja Dalwizez s Kotez a 12lětny Jan Pawoł Deo s Pschiwczíz, kotrehož nan je wobßedžeŕ parneho rěsaka w Texasu. — Bóh luby knjes chzył jich na tutym dalokim puczu do ßwojeho hnadneho wobarnowanja wsacz, so bychu strowi a czerstwi do ßwojeho noweho statoka pschischli. E. D.

S Woleschniz. Sandženu ßobotu je połwoßma lěta stary ßyn tudomneho khěžkarja J. G. Böhmera do hata panył a ßo tepił. Jeho czěko bu hakle nasajtra namakane.

S Tuczíz. Jeho majestosczkral Jan je tudomnemu běrzy rěsniskeho dawka Janej Jurjej Miczerjej ßlěbornu, k albrechtskemu rjadej ßkuschazu medaillu spožcził.

S Wukranczíz. Tudy je ßo wóndanjo njedželu Handrij Junker wotpalił a je ßo jemu s wuwsaczom kruwy a kosy wschitko spaliko.

S Kruschwoweje Borschtki. Psched někotrymi njedželemi woheń pschewobroczi twarjenja khěžnika Kiele do procha a popjeła. S wuwsaczom skotu je wón wscho w płomjenjach shubił.

S Rakez. Gmejny tudomneho ßudniskeho hamta chzedża na hamcze saßo po starym waschnju skutkowane wěcz. Duž je nětko tudy rano wot 8—12 a popołdnju wot 2—6 hodžinow hamtski czaß.

S Nuknizy. W nozy k 30. augusty je tudy w brózni kublerja Jurja Jaworka woheń wudyrił a wschě Jaworkez twarjenja, kaž tež zyły dwór ßußodneho kublerja Krala do procha a popjeła pschewobroczik. Spalike ßu ßo tež někotre jakojzy a proßata, kaž tež jene ßwinjo a poß.

S Makeje Borschcze. Pschi njewjedrje, kotrež tudy sandženu póndželu 30. augusta rano mějachmy, dyri btysk do domskich sahrodnika Jana Róbla a sapali je, tak so ßo tute a pschitwarjena hródz a brózeń wotpalichu. Pschi tym stej ßo tež dwě ßwinjeczi spalikej a jena kosa.

S Drožďžija. Njedželu 29. auguſta rano w druhej hodžinje ßu ßo domſke, deleńza, kolnja a brožeń ſahrodniſkeje žiwnoſcze, k. ryczeŕkublerjej ſ Magnus ßkuſchazeje wotpaliłe.

S Budyſchina. Dotalny ſtudentaj duchownſtwa k. Kanig ſ Klukſcha a k. Ryczeŕ ſ Budeſtez ſtaj po khwalobnje wobſtatym pruhowanju pro venia concionandi prawa kandidatow duchownſtwa dostałaj.

S Budyſchina. Nowy tudomny wokrjeßny lěkaŕ Dr. Paul Woldemar Wengler je ßo tamón tydżeń ſ Eibenſtocka ßem pſchedßydlił a bydli w domje pſchekupza Seibta na jerjowej haßy.

S Budyſchina. Wot 1. auguſta t. l. je na tudomnym ßudniſkim hamcze jeydn nowy ſaſtojnik k. referendar Kupfer, (ßyn njeboh Dr. med. Kupfera tudy) ſaſtupił. Wón bu ſ Eibenſtocka ßem pſcheßadżeny.

Aukzia pjeńkow.

Pónd̄zelu, 6. ſeptembra t. l. budże ßo w huſczańſkim parku

1½ kloſtra ¼ kohcz. ſchmrěkowych ſchczěpow,
167½ = ſchmrěkowych pjeńkow a
3 hromady walczíny

pod wumĕnjenjom naßadżenja a pod wumĕnjenjemi, prjedy woſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Aukzia ſapoczńje ßo dopołdnja w 9 hodžinach ſady piwarnje.

Hrabińſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.

Hugo Opelt.

Aukzia bźeźeła.

Bźeźeła 5. ſeptembra 1869 popołdnju w 3 hodźinach budźe so pśi nowoporudźitźo-letonźim pucźu nźehśe 12 toŕkow bźeźeła do wogbźeźtwa ſa potowe pśenjeśe na pśikhadkowanje pśikhebamacź.

Gbromadźiźina pola tśileła bołeźenźarja Stephana w Złotych Hordźiźach.

W Hortźiźach 2. ſeptembra 1869.

Tietrich.

Mósnuki

we wſchelakich druzinach porucza pſchi jara rjanej tworje po tunich ptaczíſnach **Hermann Kunack,**
na bohatej haßy podla pósta.

Zokor

porucza we wjazorych druzinach najtuniſcho
Hermann Kunack.

Ambalema-cigarry,

100 ſchtuk po 22½ nßl. hacz do 1 tl. porucza
Hermann Kunack

Ludwigsdorfſki hnójny kalk
w tſjoch wſchelakich druzinach

lowriju po 29, 27½ a 24½ tl.
ßwobodnje ßem wobſtara, proßy pak börſy ſkasacz.
Dworniſchczo w Budyſchinje.
Heinr. Jul. Lincka.

Rajß,

punt po 18 np., 20 np., 24 np. a 30 np., pſchi wotkupjenju 10 puntow hiſchcze wjele tuniſcho;

khofej,

punt po 56 np., 60 np., 66 np., 72 np., 80 np., 90 a 100 np., pſchi wotkupjenju 10 puntow hiſchcze wjele tuniſcho;

zokor,

punt po 47 np., 48 np., 49 np., 50—52 np.; pſchi wotkupjenju wſchitkich dźĕlbow hiſchcze tuniſcho;

nowe potnojereje,

kopu po 1 tl. 12½ nßl., a 1 tl. 15 nßl. porucza
Carl Naock
na ſwonknej lawſkej haßy cźo. 801.

Khofej, punt wot 56 hacz 120 np. a **zokor** punt wot 38 hacz do 60 np., **rajß** punt wot 17 hacz 36 np., **cigarry** 1000 ſchtuk 4 hacz 120 toler, **petroleum, ßwĕczenje, palenzy** a wſchitke twory porucza najtuniſcho **C. F. Schulze**
na lawſkej haßy.

Na Židowje je jena khĕża ſ realnej prawiſnu ſcheńkowanja, ſe ſahrodu a bróżnju na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola gmejnſkeho prjódkſtejerja Petraſcha tam.
NB. Bróżnja hodži ßo tez **woßebje** pſchedacz.

Sprawna holza ſa domjaze dźĕło móże na Michała w Budyſchinje ßłużbu dostacz. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Tamnu ßobotu bu jedyn pſchedeſchcznik we Budyſchinje namakany a móże ßo we wudawarni Serb. Nowinow ſaßo dostacz.

Jena holza, jeli mózno, ſe wßow ßo ſa jene małe hoſpodarſtwo do ßłużby pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz na małej bratrowſkej haßy cźo. 156 po 1 ſchodże.

Jedyn ſofa, ſekretär, kulojte wucźahowanſke blido a eruhe blida ma tunjo na pſchedań **Kubaſch** na garbarſkej haßy cźo. 432 w Budyſchinje.

Jutſje budże w ſchiżnej cyrkwi w Draždźanach ßerbſka Boża ßłużba ſa evangelſkich Sserbow wotdźerżana. Prědowanje wotdźerži k. farař Imiſch ſ Hodżija, ſpowjednu ryczˇ pak k. farař Kordina ſ Hodżija.

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych **fotografijowych wobłukow.**

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porucža ßwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacžiſnach.

Skład ronzirowanych, oſłocžanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólcžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacžiſnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenocžeńſtwo** w hoſcžeńzu k ſłotej hwěſdźe měјeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płacžiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. 432/74 po 1 ſkhodźe, ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Woſjewjenje.

Cžeſcženym ſkótwobßedźazym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcže ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo dźenßa tudy jako ſkotolěkař ſaßydlił. Moje wobydlenje: **Hoſcžeńz k połměßazu na ſwonknej lawſkej haßy.**

W Budyſchinje, 24. auguſta 1869.

Emil Tannenhauer

pruhowany a pſchißahany ſkotolěkař.

Hiſchcže žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcže dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcžežnoſcže bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Epileptiſke widliſchcža (padazu khoroſcž) ſahoji

ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Prawdźiwy franzowſki

a jendźelſki grat jako: železka ſa hěble, błózka, piły, filki atd., kaž tež rjane lohke tſěſchne wokna porucža po najtuniſchich płacžiſnach

B. Fiſcher

w Budyſchinje na rožku ßerbſkeje a žitneje haßy.

Na knježim dworje w Schcžeńzy pola Rakez móža k nowemu lětu 1870 jedyn pohoncž, jedyn konjazy wotroczk a dwě dźowzy ßłužbu doſtacž.

Krajnostawski bank.

W

krajnostawskim banku

ßo dla wobliczenja danje

wot 13. hacž do 30. septembra t. l.

njeskutkuje.

Druhe dźěła banka psches to žane pschemĕnjenja njesměja.

Wupłaczenje nalutowaŕniskeje danje stanje ßo wot 1. hacž ßobu 30. oktobra t. l.

W Budyschinje, 25. augusta 1869.

Krajnostawski bank kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.
s Loeben.

Na woczomaj bědnym

je ßwětosnata w skutku prawa

Dr. Whitowa wodźiczka sa woczi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringskej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyscho wjerchowske konceßije spoźczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepschetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, schtož tyßazy wopißmow dopokasuje. Poruczenja wobstara knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Dobre skutkowanje je widomne.

Podpißany s tutym rad wobßwědcza, so je jeho dźowka Karolina psches **poł lěta ßlepa była**, ale po **dwajkróczným nałoženju** Dr. **Whitoweje wodźiczki sa woczi wot Traugotta Ehrhardta**, psches kn. **Luhna** w Hückeswagenje wobstaraneje hižom na **druhi dźeń** widźenje saßo dostała, sa czoż jemu ßwój najwutrobnischi dźak praju.

Dörsenmühle b. Hückeswagen, 11. junija 1869.

Friedrich Finklenburg.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje kermusche dla hakle jutsje sa dwě njedźeli — 19. septembra — po nyschporje popołdnju w ksjoch shromadźisnu.

Pětr Młóuk.

Aukzia wotawy.

Njedźeln 12. septembra t. l. popołdnju w 3 hodźinach budźe ßo wotawa na tak mjenowanych jěsorskich łukach ßwobodneho kubła w Jeschizach po laßach sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

W **delnołužiskej** rycži wuńdźechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha dostacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo saßužeńa a humŕescha Jesom Christußa, kaž to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huschy tych žydow, kotaryž to wschykno ßam jo wiźeł a nasgonił, dokulž jo był jaden potajnmy huknik Christußowy. Do ßerbskeje rězy pschestawjone wot Chr. Schwela. Płaczisna 6 nßl.

14 kjarlischow. 3. pschistawk. Nowy pscheglědany hudawk. Wot Teschnara. 1½ nßl.

Mydłarnja

Moritza Lehmanna

na **bohatej haßy**

porucza ßwój bohacze wuhotowany skład

toilettskich, myjnych a płokanskich mydłow, halskeje pscheńczneje schterki a kristal-sody,

kaž tež ßwój najlěpje srjadowany skład

stearinowych a parafinowych ßwěžow

po spodźiwnje tunich płaczisnach k najdobroczíwemu wobkedźbowanju.

Khofej,

punt po 64, 66, 70, 75, 80, 90, 100, 110 a 120 np. czisty a dobry po ßłodźenju, porucza

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoschczu pódla wulkeje zyrkwje.

Cigarry

porucza sa saßopschedawarjow sto schtuk po 13½, 14, 15, 16½, 18, 20, 21, 24 a 24 nßl. w jara wulkej dobrosczi

Moritz Mörba

pódla wulkeje zyrkwje.

Cigarry

pod No. 16, 17, 18 a 19 mam woßebne sa 3 np. schtuku w snatej wubjernej dobrosczi, kiž ßo derje a běle pali.

Moritz Mörba

podla wulkeje zyrkwje.

Khofej!

punt po 66, 70, 80, 90, 100, 110 a 120 np., hacž najlěpschi žołty **Menado** punt po 14 nßl., kaž tež prawdźiwu **braunschweigsku runklizowu muku** porucza

David Berger

na žitnej haßy.

Eduard Hartmann
w Budyschinje na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Pſches wulke nakupowanje ſ jeneho konkurſa je mi mózność data, wſchelake twory po **jara tunich** płaczišnach pſchedawacz, jako:

Czorne ßukno k mantlam atd. 25 nßl. a dróżſcho,
¾ ſchěroke **lüſtry** a druhe draſtowe wutki 3 nßl. a dr.,
¾ czišťowołmjanu **lamu** . . . . . 11 nßl. a dr.,
¾ barbudżeržaze eilenburgſke **kattuny** à p. 3 nßl.
¾ czišchczane **barcheuty** barbudżeržaze à p. 28 np.
¼ **kattunowe rubiſchcza** na hłowu město 9 a 10 nßl. jenoż ſa 5 a 6 nßl.,
wołmjane rubiſchcza na hłowu a wokoło ſchije město 15 a 17 nßl. jenoż ſa 10 a 12 nßl.
filetowe rubiſchka 8 nßl., **wołmjane ſchawliki** 2½ nßl.
atd. atd. atd.

Na wiczných dnjach niz wjazy w budże, ale jenoż w khlamach na lawſkej haßy.

Žitne měchi

pſchedawa **jara tunjo**

Eduard Hartmann.

Aukzia trawy.

Lětuſcha wotawa na tudomnych knježich inſpekzionſkich łukach budże ßo bliżſchu **póndżelu 6. ſeptembra** ſa hotowe pjenjesy po loßach na pſcheßadżowanje pſchedawacz. Sapoczatk rano w 9 hodżinach.

W Minakale 1. ſeptembra 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.
O. Liebuſch.

Ssrjedu 8. ſeptembra
dopołdnja w 10 hodżinach
mißionſki ßwjedżeń
w Delnym Wujeſdże.

Sserbſke prědowanje ſmějee k. archidiakonus Kröhna ſ Wojerez, němſke pak k. primarius Paulack ſ Ruhlanda.

Julius Ryćeŕ,
duchowny.

Ssuche drożdże,

wſchědnje czerſtwe, ma tunjo na pſchedań

J. G. F. Nieckſch.

Mydłarſki kalk,
mydłarſki popjeł

ma tunjo na pſchedań

C. A. Lehmann
pſchi kaſerni.

Kedżbu!

Jutſje njedżelu **kuleuje wo kołbaßy** we Wajizach.

Katholſki Poſoł czo. 17 je wuſchoł.

Sjawny dżak.

Dokelż ßym nětko ſaßo ſ nowa natwarił, dha **praju** wſchitkim, kiž ßu mi po wohnjowym njeſbożu, kotrež je mje w nozy wot 17.—18. auguſta konſcheho léta potrjechiło, ßmilne dary dawali a ßo pſchi twarbje ſ fórami a ruczným dżěłom pomozni wopokaſali, ßwój najwutrobniſchi dżak, woßebje dżakuju ßo pak ſahrodnikej Handrijej Kubzy a jeho czeſczenej mandżelſkej ſa hoſpodu, mi a mojej ßwójbje tak dobroczinjwje ſpożczenu.

Bóh chzył wſchěm jich dobrotu a pomoz bohacze ſ czaßnymi a wěczným kubłami ſarunacz a kóżdeho pſchede wſchitkej ſchkodu wobarnowacz.

W Brěſynje pola Delneje Hórki, 1. ſept. 1869.

Michał Lehmann.

Dżak.

Wutrobny dżak wſchitkim tym, kotſiž pſchi wóhnju, 30. auguſta t. l. rano pola ſahrodnika Jana Robla pſches błyſk naſtatym, niz jenoż tutemu, ale tež druhim wobydlerjam wßy k pomozy khwatachu, woßebje rychzerkubleŕſkemu knjejſtwu, gmejnje a mużſtwam ßykawy w Brěſy, kaž tež gmejnje a ßykawinym mużſtwam w Hodżiju. Pſchede wſchitkim budź pak najnuterniſchi dżak lubemu Bohu, kiž běſche prjedy tjěchi ßußodnych twarjenjow namaczał, dokelż budźiſche ßo bjes teho najſkerje zyła wjeß wotpaliła, dokelż wětr zyłe płomjo dale do wßy czěrjeſche.

Bóh luby Knjes chzył kóżdeho pſched tajkim a wſchěm druhim njeſbożom hnadnje ſwarnowacz a wjele wutrobow k ßmilnym daram hnucz, kotrež ßo pola wobſchkodżeneho, kaž tež pola podpißaneho dżakńje horjebjeru.

W Małej Borſchczi 31. auguſta 1869.

Gmejnſka rada.
Pětr Młónk,
gmejnſki prjódkſtejer.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 37. ~ 11. septembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Pancžiz. S Njeßwacžidła. S Rachlowa. S Debrikez. Se Ssemichowa. — Dopisy. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

4. septembra 1869.

Dowoz: 8652 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	6	10	—	5	15	—
Rožka	4	7	5	4	—	—	4	10	—	4	7	5
Jecžmjeń	3	10	—	3	—	—	3	12	—	3	7	5
Wowß	2	10	—	2	—	—	2	10	—	2	5	—
Hróch	—	—	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 9. septembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83⅜ (16 nßl. 6¾ np)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjecžor 6 h. 52 m.*; wjecžor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj se znamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płacžicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacža.

Spiritus płacžesche wczera w Barlinje.

17 tl. 15 nßl. a 17 tl. 10 nßl.
pschenża 62—76 tl., rožka 50—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njecžischcženy) 12 tl. 25 nßl.
(Cžischcženy, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Praha, 9. septembra. Pschi hosczinje, kotraž ßo na Hußowym ßwjedženju na sofijiskej kupje w Prasy měješche, rycžesche bjes druhimi tež knjes Courtin, sekretar amerikanskeho poßelstwa na khěžorskim dworje w Petersburgu, a to najprjedy w cžeskej a potom w rußowskej rycži. Wón rjekny bjes druhim „Amerika cžesczi stajnje tajkich mužow, kotsiž sa prawa cžlowjeczenstwa skutkuja a hdyž je trjeba, tež sa nje wumru. Jedyn tajki muž bě Jan Huß."

Po nim rycžesche pschedßyda britiskeho musea w Londonje knjes Ralston w rußowskej a jendželskej rycži a wunjeße ßławu na strowje Sslowjanow a na lěpschu pschichodnosc cžeskeho luda.

Dale wupraji knjes Bellina, ßoburedaktor nowinow „Liberté" w Parisu w franzowskej rycži wutrobne ßobucžucze ßwobodnosmyßlenych Franzowsow nad pschesczehanjemi, kotrež dyrbja Czechojo, woßebje pak redaktorjo cžeskich nowinow w tu khwilu cžerpicz a wunjeße ßławu na jich wutrobitosc a wobstajnosc.

Hewak wosjewi knjes Buchtějew, kiž bě s Moskwy na Hußowy ßwjedžeń pschijěł, so je tamnische ßłowjanske dobroczelske towarstwo tak mjenowany „bethlehemski stipendium" wustajiło. Tutón stipendium wunjeße kóždolětnje 300 toler a dostanje jón jedyn cžeski student s Prahi. Druhi „hußinczanski stipendium" tež kóždolětnje 300 toler ma jedyn cžeski student s Hußinza dostacz.

Saksa. Kaž smy tydzenja w Serb. Nowinach pißali, tak je so tež turom tydzeń ſ manöwrami w budyſkej wokolnoſći měła. Prěnje dny manövrowaſche wójſko pod kommandom prynza Jurja w tej krajinje, kotraž wot Budyſchina k wjeczoru, a roßlenje dny pak w tej, kotraž wot měſta k ranju leži. Na tajkich manövrach wobdźělichu so kóždy dź ń wſchitke wojerſke wotdźělenja, jako infanteria, kavalleria (ulanojo a czežzy jěſdni), artilleria, tſělzy atd. a so wobydlerjam Budyſchina a wokolnoſcze derje ſpodobaſche, ſo mózachu po dołhim czaſu ſaſo jedyn raz kanony ruczy ßłyſchecz. Wjedro bě ſ wjetſcha jara rjane, niz pſches měru horze, ſa to pak jara proſchne, a ſo budźiſche so pſchi manövrach ßamych žane wjetſche njeſboże ſtało, wo tym tež niczo ßłyſcheli njeißmy. Pjatk wjeczor nimale zyłe wójſko w bivouaku wonka leżeſche a běſche teho dla daloko a ſchěroko wjele wohnjow widźecz, pſchi kotrychž wojazy nazowachu. To dawaſche, dokelž běſche wjeczor hewak khětro czma, jara rjany napohlad.

Pjatk wjeczor pſchijědże Jeho majeſtoſcz kral Jan a knjeni kralowa ſ Draždźan do Budyſchina, teho runja tež krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola, a ſtaj prěnſchej w hoſczeńzu k běłemu konju, poßleńſchej pak w hoſczeńzu k ſkotej kleźi wotſtupikoj. S nimi bě tójſchto woßebnych knjeſow a knjenjow pſchijěło, kiž běchu tež pjatk a ßobotu nimale wſchě na manövru pſchitomni.

Kral je tak derje wczera (pjatk), kaž tež dźenßa (ßobotu) po manövrje w tak mjenowanej ſozietecze w Budyſchinje, hoſczinu wuhotowacz dał a na nju kóždy ras wjele hoſczi pſcheproßył. Wón ßo pjecza dźenßa wjeczor ſ kralowej do Draždźan wróczi. To ſczinja najſkerje tež krónprynz a krónprynzeßyna, kaž tež prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa, kotrajž poßleńſchej ſtaj zyły manöverſki czaſ na budyſkim tachantſtwje bydlikoj, pſchetož knjeni prynzeßyna Jurjowa bě ßrjedu tež do Budyſchina pſchijěła.

Kral a krónprynz ſtaj prěnje dny tuteho tydzenja w Lipſku a wokolnoſczi manövry tamniſcheje dźělby ſakſkeho wójſka wopytałoj. W naſtupanju tutych manövrow powjedaſche ßo, ſo je tam 15 jěſdnych tak k njeſbožu pſchiſchło, ſo ßu někotſi morwi leżo woſtali. To pak wěrno njeje; jenož dwaj ſtaj wobſchkodźenaj a to tak, ſo we njeju žadyn ſtrach njeje.

Sa ſawoſtajenych tych hewjerjow, kotſiž běchu w plauenſkim grunndze wo žiwjenje pſchiſchli, je ßo hacz dotal pſches 250,000 tolerjow nahromadźiło. Awſtriſki kanzler hrabja Beuſt je k temu tež 400 ſchěßnakow darił.

W Pobershawje pola Marienberga je ßo wóndanjo jena khěża wotpalika. Pſchi tym je ßo to njeſboże ſtało, ſo jena žónſka, kotraž chžyſche hiſchcze někotre ſmachi pſchemjenjam wutorhnycz, wjazy ſ domu won njemožeſche a ßo ſpalicz dyrbjeſche.

Prußy. Kral je w ſaždźenych dnjach te wójſka wopytał, kotrež ßwoje manövry w Pomorſkej wotdźerżuja. Pſchi tutej ſkładnoſczi je wón tež město Schczeczin wopytał, hdźež jeho tamniſchi wobydlerjo jara rjenje witachu. To ſamo je ſo jemu tež we wſchěch městnoſczach pſchi jeho puczowanju po Pomorſkej dostało.

Jako kral w Schczeczinje běſche, chžyſche tam tež hrabja Bismark pſchińcz. To ßo pak potom teho dla njeje ſtacz mohło, dokelž bě wón bjes tych trochu ſkhorjeł.

Awſtria. Hußowy ßwjedżeń bu 4. septembra w Prahy na tamniſchim betlehemſkim torhoſczu doſtojnje ßwjeczeny. K temu běchu ßo tam wſchelake deputazije a tołsto ludźi ſeſchło, hacz měſta namaka, a po wuſpěwanym ſpěwje bu ſawěſchł, kiž wobras na domje, w kotrymž Huß w ßwojim czaſu bydleſche, ſakrywaſche, ſpuſchczeny, po czimž buſchtej dwě ryczi džerżanej a ßwjedżeń ſ ſpěwom ſkónczeny. Domy bethlemſkeho torhoſcza běchu ſ wěnzami, pletwami a hußitſkimi khorhojemi rjenje wupyſchene a tež kraßnje poßwěczene. Naſajtra rano podachu ßo czi, kotſiž chžychu do Hußinza, Hußoweho narodneho města, jěcz, w rjanym czahu na dwórniſchczo a pſchijědżechu wjeczor do bliſkoſcze Hußinza abo tež do tuteho města (pſchetož żelezniza do ßameho Hußinza njewjedże). Pónđželu rano bě ßo tam pſches 40,000 ludźi ſe wſchěch ſtronow ſhromadźiło. Czi dopołnja wokoło 11 hodźinow do města, kraßnje wupyſcheneho, ſ khorhojemi a druhej pychu nuts czehnjechu. Jako běchu wſchitzy w měſcze, dżerżeſche pſched domom, hdźež je ßo Jan Huß narodźił, Dr. Sladkowſki czěſku ryczi a po nim ryczachu hiſchcze jedyn Ruß, jedyn Polak, jedyn južny Sserb a jedyn Bołhar kóždy w ßwojej ryczi a ſkónczuje ryczeſche hiſchcze czěſki ſpißowař Sabina. Naſajtra bě pyſchna ßwjedżeńſka hoſczina na ſofiſkej kupje w Prahy, na kotrejž ßo hoſczo ſe wſchěch ßłowjanſkich krajow bohacze wobdźělichu. Prěnju ryczi měješe ßławny czěſki ſtawiſnař Palazki a po nim ryczachu pražſki měſchczanoſta Klaudy, Dr. Rieger, wſchelazy Rußojo, Polazy a druſy Sſłowjenjo. W ſali bě Hußowa ſtatua poſtajena. Zyły ßwjedżeń je ßo jara derje radźił.

W Prahy měješe pſchißažny ßud 6. a 7. septembra ßwoje prěnje jednanje a bu redaktor Palak, kotrehoż bě ſtatny ryczník czežkich ſkóſczow, w nowinach „Pokrok" wobjeńdżenych wobſkorżił, wot pſchißažnych ßo njewinowateho wuprajeny.

Franzowſka. W prěnej franzowſkej komorje (abo w tak mjenowanym ſenatu) je khěžorowy wuj prynz Napoleon wóndanjo jara ßwobodnoſmyßlenu ryczi džerżał a ßo krucze pſchecziwo wſchěm wobmjeſowanjam wuprajił, kotrež by ßnadź ſenat w naſtupanju politiſkeje ßwobody (frejoty) ſczinicz chžył. Khěžor ßam je, kaž ßo ſda, ſe ßwojim wujom runcho ſmyßlenja, pſchetož wón czuje, ſo Franzowſoje jeho dotalne, wſchu ßamoſtatnoſcz padczijſchczowate, knjejſtwo wjazy ſnjeſcz nochzedża, ale ſo chzedża wěſtu měru politiſkeje ßwobody měcz. A duž chze jim

wón tajku ßwobodu dacź, dokelź ßo boji, so Franzowſojo hewak ßami pſchińdu a ju ſ mozu wosmu.

Kak po prawym ſ Napoleonowej ſtrowoſczu ſteji, wo tym ßo niczo wěſte njewě. Kóżdy dźeń nowiny pißaja, so ßo ſ nim polěpſchuje, ale wón ßo tola nihdże zjawnje njepokaże a duż je najſkerje hiſcheże khory doſcź. Na to pokaſuje też to, ſo ſtatne papjery pſchezo hiſchcże w ßwojej ptaczißnje jara hubjenje ſteja; pſchetoż pariſzy pjenjeżnizy budża drje najlěpje wjedźecź, kak ßo ſ khěżorowej ſtrowoſczu ma.

Khěżorka a khěżorſki prynz ſtaj ßo ſ kupy Korſiki ſaßo domoj wróczikoj. Khěżorka bě ßebi prjódkwſaka, w Konſtantinoplu turkowſkeho ſultana wopytacź a wot tam do Egiptowſkeje a ßnadź też do Jeruſalema puczowacź. S teho pak nětko, każ ßo ſda, niczo njebudże, dokelź je Napoleon khory, a budża te wulke wudawki, kotrež je ßebi ſultan we wotczakowanju khěżorzyneho wopytanja czinik, najſkerje podarmo.

Rußowſka. Khěżor hiſcheże ſe ßwojej ßwójbu w Livadiji na polkupje Krymje pſchebywa. Wón je wojerſki czaß ſaßo wo dwě lětcje pomjeńſchik.

Schpaniſka. Karliſtiſki ſběžk je zyle poraźeny a knježi ſaßo měr a pokoj w kraja.

Puczowanje
wot Czorneho Halſchtrowa k Rheinej.

(Wot J. B. Nyczki.)

(Skónczenje.)

Tak běch ſa dźeń a nóz zyku Weſtfalſku wot ranja k wieczoru pſchepuczowak. Pospomnicz chzu hiſchcże, ſo wjele wßow wohladak njeßym. Burſke bydła leża ſ wjetſcha ßamotnje. Jich wokna ßu make, każ pſchi ſerbſkich domach; tſěchi ßu jara huſto ßkomjane. Tajka cziſtoſcź a pſchiſtojnoſcź tam ſ cyła njekujeji, każ tudy wokoło Rheina. Ale lud je pobożny a dźěławy; to mózemy też tu w Eßenje na mnohich pſchiczahowarjach ſ Weſtfalſkeje a na jich dźěczoch widźicź.

Se Schwelma jědźechmy dale do Barmena a Elberfelda, kiž ſtej po rjanym, khětro wuſkim dole rěki Wuppery drje dwě hodźinje hiſchcże rosdźělenej, nětko pak mißytej hromadźe. To bě dołhe ale prózy hódny jěſd hacź k elberfeldſkemu póſtej. Khěże běchu ſ wjetſcha pyſchne ſe ſchczěpjelom (Schiefer) koło wokoło wobite. Tſěchi ßu też wot ſchczěpjela abo wot módrych ßwětłych zyhelow, kiž ßo w ßtónzu rěnje błyſkozu, każ bychu ſkoczane byke. Durje a wokenzy ßu ſrjanej barbu wudebjene. Wokna mějachu huſto błyſchczate ſchpihelne ſchklenzy. Na haßach njebě nihdże zane ſtwjelczko abo druhi njerjad knamakanju, a ſkhody pſched durjimi běchu nimale wſche wumyte a ſ běłym pěßaczkom poßypane. — A na woběmaj bokomaj měſtow ßu hory, ſ lěßami a kěrczinu pokryte. Saměſcze to ſtej rjanej měſcze; najbóle Barmen, dokelź ma wjazy nowych twarjenjow.

Wot póſta jědźech ſ jenym knjeſom k żeleſnizowemu dwórniſchczu, pſchetoż do Düßeldorfa wjedźeſche żeleſniza. Wokoło woßmich hodźinow wieczor ſta ßo wotjěſd. Sa hodźinu běchmy w Düßeldorfje. Tam woſtach pſches nóz w hoſczenzu „k romſkemu khěżorej.“ — Ale też tudy bě wſcho jara wulkotne a ßynych ßo do najpotajniſcheho kuczika, ſo by mje nichtón njewidźał w mojej ßnadnoſczi. Ssamo tóczki hladachu tak dźiwnje na mnje, każ bychu praſchecź chzyli: Pſcherżelo, kak ßy nuts pſchiſchoł, a nimaſch żaneje kwaßneje draſty“? — Kak wjeßelach ßo, jako ſaßo we kożu te ſprózne ſtawy rozpſcheſtrjecź mózach! Běch wot pjatk wieczora hacź póndżelu wieczor ßo wokoło mjetacź a cziſchczecź dacź dyrbjał, ſ wjetſcha hromadu ſtuleny każ żaba. A to w najhorzyſchich dnjach! Ale moje ſpanje njebě wokſchewjate; ja běch mozy pſches měru napinał a njemózach teho dla k prawemu wotpoczinkej pſchińcź.

Naſajtra dyrbjeſche po prawym mój prěni pucź k k ßławnemu, nimo Düßeldorfa běżatemu Rheinej bycź; ale ja běch wobhladowanja ßyty a khwatach k mojemu poſtajenemu wěſtu. Rhein mózach ßebi hiſchcże doſcź wobhladacź. Ja dach ßebi do Düßelthala pokaſacź. Wón leži poł hodźiny wot Düßeldorfa. Düßeldorf je też jara lubośne měſto. Na jeho nowych haßach ſteja lute pyſchne twarjenja, każ hrody. Tam bydla ludźo, kiž ßu ßebi druhdże ſamóżenje nahromadźili, a pſchecźinja nětko w Düßeldorfje ßwoje pjenjeſy. Teho dla mózeſch tam Franzowſow, Jendźelczanow atd. ßkyſchecź. Haßy ßu druhdy jara ſchěroke a ſ alejami poßadżane. Na jenym boku měſta je wulka ſahroda (park) ſe wſchelakimi ſchtomami, ſ alejemi, hatami atd. Jeje mjeno je „dwórſka ſahroda“ (Hofgarten.) Hród wjerſcha ſ Hohenzollern wißy ſ niej hromadźe. Pſches Rhein, kiž drje něhdże 1800 ſtopow ſchěroki je, wjedźe móſt, kiž na kódźach leži. Pſchi pkuwanju lodowych ſchkrutow dyrbi wón ßo pſchezo wotwjeſcź. — Wutroba hibaſche ßo mi dźiwnje jako tu nowu domiſnu wuhladach a ja njemózach hinak, hacź Boha proßycź wo żohnowanje k mojemu uutskhodej tam.

Düßelthal je wulki, hižom 50 lět wobſtejazy wuſtaw ſa polěpſchowanje ſanjerodźenych dźěczi. Jeho ſakoŕeŕ je knjes hrabja ſ Recke-Volmarſtein. Prjedy běſche tam mniſchi klóſchtr.

Knjes hrabja njebě doma. Jeho mandźelſka pſchija mje pſcheczelniwje.

Ja pak dźakowach ßo wutrobnje Bohu, ſo bě mje tak hnadnje wobwarnował a ſbożomnje ßem pſchiwjedł.

N.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po prostwje redakzije Serb. Nowinow je jej Jan Ernst Nowak s Wjeßela mjena tych, kiž ßu s nim do Serbina w Texasu wuczahnyli, s Bremena pschipółkał. Wón pische mjenujzy: Dzenßa 3. septembra popołdnju w druhej hodzinje ßu na płachtowej łódzi „Weser", wjedzenej wot kapitana Rotenburga, ßlědowazy ßerbszy wuczahowarjo wot jow wujěli: Khrystof Schubert s Dyrbacha, se zonu a dźěsczom, Jan Schewczik s Wóßliczeje Hory, se zonu a 3 dźěczimi; Korla August Renger s Zympla, se zonu a 3 dźěczimi; Jan Bohumił Rychtař s Duboho, se zonu a 3 dźěczimi; Pětr Khěznik s Duboho; Jurij Krakowski s Duboho, se zonu a 3 dźěczimi; Adolf Ledzbor s Mochołza, se zonu a 2 dźěsczomaj; Pětr Mjedak s Turjoho, se zonu a 2 dźěsczomaj; Korla August Kalbaß s Kamjentneje Wolschinki; Handrij Krawz (Schneider) s Turjoho, se starschimaj, se zonu a 5 dźěczimi, a Jan Ernst Nowak s Wjeßela, se zonu a 6 dźěczimi.

Hewak je tež Jan Rychtař, hacz dotal krawz we Wajizach, s Bremena redakziji sapiß tych poßłał, kotsiž ßu s nim 3. septembra na łódzi „Galveston" do Ameriki wotjěli, so buchu ßo tam w Serbinje saßydlili. Jich mjena ßu s wjetscha hižom w sandźenym czißle Serb. Nowinow na stronje 292 wotczischczane, a my chzemy teho dla tudy hischcze te pschiwdacz, kotrez tam pobrachuja. Czi ßu: Michał Zimmermann s Błózan, se zonu a 4 dźěczimi; Weczisa s Karlsbrunna, se zonu a 2 dźěsczomaj; August Biela s Wajiz, se zonu a 2 dźěsczomaj; Handrij Rychtař s Wosporka a August Krawz (Schneider) s Łuska."

W ßwojim liscze praji Jan Rychtař tež hischcze: „Na naschej łódzi je tež wjele druhich wuczahowarjow s Polskeje, Bajerskeje, Hannoverskeje a Pruskeje, kiž tajku němsku abo druhu rycz rycza, so je jara czezko ßo s nimi sryczecz. — Luby knjes redaktoro! Budźcze wschak tak dobry a prajcze psches Waische Serbske Nowiny wschitkim Sserbam, kotsiž naß snaja, hischcze nasche poßlenje europiske bozemje. Ja pak ßo wysche teho hischcze jedyn ras wschitkim tym najlubosnischo dźakuju, kiž ßu mi lětßa pschi mojim (wohnjowym) njesbožu dobrotu wopokasali. Jan Rychtař."

S zyła je po tajkim na łódzi „Bremen" 50 a na łódzi „Galveston" 62 ßerbskich duschow (po tajkim wscho do hromady 112) do Serbina w Texaßu wuczahnyło. Ssrjedź augusta teho lěta je ßo jich tam něhdże 12 podało.

S Panczis. Wutoru 31. augusta popołdnju wudyri tudy woheń a pschewobrocži twarjenja tyscherja Kozora a zimnoscherja Hanski do procha a popjeła.

S Budyschina. Sandźenu 15. njedźelu po ßwjatej Trojizy mějesche ßo lětuscha tsecza ßerbska Boża ßłużba w kschižnej zyrkwi w Drazdźanach. Prědowanje dzerżesche k. farař Imisch s Hodźija, spowjednym ludźom pak, kotrychž běsche ßo 223 sesłko, k. farař Kordina s Minakała tsi spowjedne rycze.

§*. S Njeßwaczidła. Hižom psched wjazorymi njedźelemi namała ßo snutskach w naschim Božim domje wopomnjeńska tafla, darjena wot kralowskeho komornika knjesa barona se Schönberg-Bibran nad Luhom atd. Je to słóty ovalny wobłuk s wojerskimi emblemami, w kotrymž ßo ßlědowaze ßerbske napißmo s bronzowymi pißmikami namała:

Mjena

tych ßamych wojakow s njeßwaczilskeje woßady, kotsiž ßu w wojni lěta 1866 ßwoju ßmjercz namakali:

1) Jan Huschmann s Bohowa.
2) Pětr Libscha s Dobroschez.
3) Jan August Hummel s Nowych Bóschiz.
4) Jan Glausch s Małeho Pschěsdrjenja.
5) Handrij Schuza se Saryczа.
6) Jakub Mischnař s Banez.
7) Jan Bohuwěr Wenzel s Noweho Łuscza.

S Rachlowa pod Czornobohom. Póndźelu 30. augusta rano w pjatej hodźinje mějachmy tudy khětro wulku kurjawu, pschi kotrejž njewjedro wot Budyschina pschiczeze a błysk do jeneje, na Ponichez lezomnoscżach ßamostejazeje jědle dyri a ju tak roszychnowa a rostschěpi, so je dźiw na te kruchi pohladacz. Tón schtom ßam je 4 kohcze koło wokoło tołsty a psches 30 kohczi dołhi, bu pak wot błyska zyle na kniczomne kuski rostorhany a tute buchu hacz do 50 krocżel wokoło njeho rosmjetane. Hacz runje je błysk s teje jědle hacz do semje dele sajeł, dha tola walczki, pódla stejaze, sapalił njeje. Deschczika běsche pak pschi tutym njewjedrje jara mało. A.

S Debrikez. Na tudomnym ryczerkuble wudyri wutoru 7. septembra straschny woheń a w krótkim czaßu hródź a brózeń se wschěmi žnjemi sahubi. Najzakoßnische pschi tutym njesbožu je to, so je w płomjenjach 16 koni druheje schwadrony 1. regimenta jěsnych na hubjene waschnje kónz wsako a bjes nimi 1 kóń majora se Schreibershofen a 2 konjej premierlieutnanta s Gutschmid. Něhdże 11 koni bu s wohnja wutornhjenych a 1 offizierski kóń je czeknył. Hdy a hdże ßu jeho saßo popanyli, je nam njesnate.

Woheń je pjecza na to waschnje nastał, so je w hródzi jedyn kóń latarnju powalił, w totrejž ßo lampa, s petroleom pjelnjena, ßwěczesche a so wojak, kiž pschi konjach běsche, palazy petroleum, kotryž ßo na wsche strony rosschěrjesche, njeje sahaßnycz mohł, tak so je w najkrótschim czaßu zyła hródź w płomjenjach stała.

Kak zakoßnje je to sa konje, tam stejaze, było a kajki strach ßu czi wustali, kiž chzychu je wumóz, móze ßebi kózdy myßlicz.

Se Ssemichowa. Tudy wudyri ßrjedu 1. septembra

pschipołdnju woheń a pschewobroczi domske, wumjeńk a brózeń sahrodnika Pětra Pjetschki do procha a popjeła. Kak je woheń wuschoł, njeje snate, tola sda so, so su jón dźěczi někak samischkrike.

Dopisy.

H. Dżeń 26. a 27. augusta dźerjesche so w Oschatzu wulka pczołarska shromadźizna a bě też tam derje srjadowana pczołarska wustajeńza; pschi kotrejż so na 2400 loßow po nórcze rospscheda a psches 500 dobytkow wuloßowa. Czi kotsiż běchu najlěpsche pczoły, kólcze a pczołarske graty a pschiczinny wustajeli, dostachu cżeßne pjenjeżne myta. Bjes tutymi běsche też nasch wustojny a w Serbach derje snaty k. Sperling abo Robel se Ssmochcżiz, kotryż běsche najkraßnischo wudźěłany a derje wobßadżeny kólcz, kiż so do wschelkich bokow rossunycz hodżesche, tam wustajił. Jeho paßle sa truty (Drohnenfallen) běchu też zyle po nowym waschnju jara wustojnje twarjene, tola hischcże mało snate a njenamakachu teho dla pschipada, kotryż běchu saßkużiłe — czim wjetschu khwalbu pak dosta jeho kraßny měd. — Oschatz bě psches khorhoje atd. rjenje wudebjeny a zyke ßyły pczołarjow běchu tam pschischke. S zyłeje Sakskeje běchu so tam ßobustawy khowneho towarstwa se wschelkich bokow seschke, so bychu pschi rosryczowanju druheje khowneje shromadźizny so wobdźělili. 27. dopołnja po 10 hodźinach wotewri k. pschedßydba, duchowny Räda s Barta, tutu shromadźiznu na radnej khěži, hdżež běsche so na 500 ludźi shromadźiło. Bjes nimi běchu też hosczo s Pruskeje, s Czech, s Altenburgskeje a s Thüringskeje. Na tsi hodźiny trajesche żiwe rosryczowanje. Pschi nowej wolbje bu zyke wjedźerstwo khowneho towarstwa s nowa wuswolene, a tak dosta k. duchowny Räda pschedßydstwo saßo na 2 lěcze a my mamy sa to, so budże psches njeho runje tak derje wobstarane każ je so to hacż dotal stało. Pschi tutej shromadźizni widźichmy tójschto pczołarjow s lubijskeje a żitawskeje wokolnosce. Se Serbow běsche tam wysche kk. Rädy a Róbela, też kk. wucżeŕ Mucżink se Semiz a Mikkawsch Wawrik s Khrósczicz jako sastupjerjej tumiczanskeho pczołarskeho towarstwa a k. hajnik Wjeńka s Wyßokeje pola Kamjenza a k. Strauba s Małeho Wjelkowa. — Wot 2—5 bě woßebna hosczina na radnej khěži, pschi kotrejż so 320 wobdźělichu. Prěni toast wunjeße k Räda naschemu wyßoko czescżenemu kralej, a jeho wutrobne ßkowa namakachu město we wschitkich pschitomnych. Potom pak knjeżesche wulka radosczż, spěwy, toasty a hudźba swjeżelowachu pschitomnych. Też junkrocż wunjeße so pschitomnym wot jeneho Serba: Sskawa. —

Wobydlerjo Oschatza běchu wjele hosczi darmo do domow wsali a jim wschelke wjeßele shotowali.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Jurij Ernst, Jana Hołbjana khěżerja a cżěßle na Židowje ß. — Korla August, Korle Hermanna Strehle, khěżnika w Dobruschi ß. — Jurij Oskar, Augusta Mucżerja murjerja na Židowje, ß. — Gustav Adolf, Augusta Hobra, murjerja na Židowje, ß. — Marja Augusta, Handrija Rencża, zyhelskeho mischtra w Delnej Kinje. dż. — Marja Martha, Gustav Adolf Schěra, cżěßle na Židowje, dż. — August Eduard, n. ß. pod hrodom. — Hana Ernestina, Jana Michała Pjetschki, pohoncża a wobydlerja na Židowje, dż. — Emma Amalia, Michała Juranza, korczmarja we Wulkim Wjelkowje, dż. — Marja Helena, Jana Juliusa Mikela, schewza a khěżkarja w Dobruschi.

Zemrjeći:

Dżeń 23. augusta, Jan Wjeńk, wobydleŕ pod hrodom, 71 l. 5 m. — 25., Marja Dorothea rodż. Cżornakez swudowjena Schokczina na Židowje, 65 l. — 26., Jurij Max, Korle Augusta Wernera, wobydlerja na Židowje, ß., 24 d. — 28., Henrietta Louisa swudowjena Grosowa rodż. Wiczazez w Małym Wjelkowje, 69 l. — Bohuwěr Biesold, schtrympariski towarisch na Židowje, 20 l. 6 m. — Pětr Mużik, měschczan, khěżeŕ a poleŕ, 67 l. 3 m. — Marja rodż. Bawßez, Jakuba Schurka, wobydlerja na Židowje, mandżelska, 37 l. 5 m. —

Mojim lubym Sserbam

poruczam so s mojim składom czaßnikow (segerjow) wschitkich druzinow w najrjeńschim a najbohatschim wubjerku, woßebje na ßlěborne cylindrowe a ankrowe czaßniki kedżbne cżinju a ßym je runy pucz se Schwajzarskeje dostał. Też so wschitke możne porjedżenja czaßnikow a hudźbnych hrajidłow woßebje derje a tunjo pod 1lětnym rukowanjom wobstaraja.

☛ Też pschispominam hischcże, so ßym ja ßerbskeje rycże runje tak mózny, każ němskeje.

W Budyschinje na bohatej haßy njedaloko pósta. **J. G. Schneider,** czaßnikaŕ.

Epileptiske widlischcża (padazu khorosczż) sahoji specialny lěkaŕ ja epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Aukzia wotawy.

Njedżelu 12. septembra t. l. popołdnju w 3 hodźinach budże so wotawa na tak mjenowanych jěsorskich kukach ßwobodneho kubka w Jeschizach po loßach sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pscheodawacż.

Lěkarstwo a lěkarske polvry dostanu moji wotebjerarjo pschese mnje też w Budyschinje na seminarskej haßy (Seminargäßchen) czo. 254 po 2 skhodomaj.

Jan Almert, empirikaŕ w Sserju.

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych fotografijowych wobłukow.

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porucža ßwój bohaty ſkład ſchkleňzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupienju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacžiſnach.

Skład bronzirowanych, poſłocžanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólcžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacžiſnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenocžeńſtwo** w hoſcžeńzu k ſłotej hwěſdźe mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płacžiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe, ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Woſjewjenje.

Cžeſcženym ſkótwobßedźazym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcže ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo dźeußa tudy jako ſkotolěkar ſaßydlił. Moje wobydlenje: **Hoſcžeńz k połměßazu na ſwonknej lawſkej haßy.**

W Budyſchinje, 24. auguſta 1869.

Emil Tannenhauer

pruhowany a pſchißahany ſkotolěkar.

Hiſchcže žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcže dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcžežnoſcže bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Mydłarnja

Moritza Lehmanna

na **bohatej haßy**

porucža ßwój bohacže wuhotowany ſkład

toilettſkich, myjnych a płokanſkich mydłow, halſkeje pſcheńcžneje ſchterki a kriſtal-ſody,

kaž tež ßwój najlěpje ſrjadowany ſkład

ſtearinowych a parafinowych ßwěžow

po ſpodźiwnje tunich płacžiſnach k najdobrocžiwemu wobkedźbowanju.

Sprawna holza ſa domjaze dźěło móže na Michała w Budyſchinje ßłužbu doſtacž. Wſcho dalſche je ſhonicž we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Eduard Hartmann
w Budyschinje na snutskomnej lawskej haßy.

Psches wulke nakupowanje s jeneho konkursa je mi móžnoscz data, wschelake twory po jara tunich płaczisnach pschedawacz, jako:

Czarne ßukno k mantlam atd. 25 nßl. a dróžscho,
¾ schěroke **lüstry** a druhe drastowe wutki 3 nßl. a dr.,
¾ czistowołmjanu **lamu** . . . . . 11 nßl. a dr.,
¾ barbudzeržaze eilenburgske **kattuny** à p. 3 nßl.
¾ czischczane **barchenty** barbudzeržaze à p. 28 np.
¾ **kattunowe rubischcza** na hłowu město 9 a 10 nßl. jenož sa 5 a 6 nßl.,
wołmjane rubischcza na hłowu a wokoło schije město 15 a 17 nßl. jenož sa 10 a 12 nßl.
filetowe rubischka 8 nßl., **wołmjane schawliki** 2½ nßl.
atd. atd. atd.

Na wicznych dnjach niz wjazy w budze, ale jenož w khlamach na lawskej haßy.

Žitne měchi

pschedawa jara tunjo

Eduard Hartmann.

Rósynki

we wschelakich družinach porucza pschi jara rjanej tworje po tunich płaczisnach **Hermann Kunack,**
na bohatej haßy podla pósta.

Zokor

porucza we wjazorych družinach najtunischo
Hermann Kunack.

Ambalema-cigarry,

100 schtuk po 22½ nßl. hacž do 1 tl. porucza
Hermann Kunack

Ludwigsdorfski hnójny kalk
w tsjoch wschelakich družinach

lowriju po 29, 27½ a 24½ tl.
ßwobodnje ßem wobstara, proßy pak bórsy skasacz.
Dwornischczo w Budyschinje.
Heinr. Jul. Lincka.

Khofej, punt wot 56 hacž 120 np. a **zokor** punt wot 38 hacž do 60 np., **rajß** punt wot 17 hacž 36 np., **cigarry** 1000 schtuk 4 hacž 120 toleř, **petroleum, ßwěczenje, palenzy** a wschitke twory porucza najtunischo

J. T. Schulze
na lawskej haßy.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez móža k nowemu lětu 1870 jedyn pohoncz, jedyn konjazy wotroczk a dwě dzowzy ßłužbu dostacz.

Knjesej J. G. Poppej

praktiskemu subnemu lěkarsej,
we Winje, Stadt, Bognergasse No. 2.

Psches 8 lět trjebam ja Waschu

antherinsku hubnu wodziczku,

a njemějach wot tuteho czaßu tež niz jnukrócz subybolenje, na kotrež ja prjedy tola stajnje czerpjach; tole je najlěpsche wopokasmo sa dobroscz Wascheho fabrikata.

Pschi wschej wyßokej płaczisnje njemóžu ju parowacz, a proschu Waß teho dla wo pschipoßłanje nowych 6 bleschow tuteje dobreje wodziczki, a by tež derje było, hdy bychu ju mjenje samožni khori nałožecz mohli.

Proschu wo spěschne pschipoßłanje a podpißnju ßo s poczesczowanjom.

Budejowicy. **Paul v. Faerber,**
kubleř.

Na pschedań ma tajku wodziczku
w Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy cza. 338;
w Žitawje: Clemenz Beyer, coiffeur.

Mydłarski kalk,
mydłarski popjeł

ma tunjo na pschedań

C. A. Lehmann
pschi kaserni.

Khofej!

punt po 66, 70, 80, 90, 100, 110 a 120 np., hacž najlěpschi žołty **Menado** punt po 14 nßl., kaž tež prawdziwu **braunschweigsku runklizowu muku** porucza

David Berger
na žitnej haßy.

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Njeßwacžidle.

Tudomne poboczne towarstwo evangelskeho Gustav-Adolfskeho wustawa je wotmyßlene, ßwój zyrkwinski lětny ßwjedźeń, dali Bóh, na bližscheho Michała, po tajkim ßrjedu 29. septembra, w zyrkwi w Njeßwacžidle wotdźeržecž.

Pschi ßerbskej Božej ßłužbje, w dwěmaj hodźinomaj ßo sapočžazej, budźe knjes farař Jäckel s Horneho Wujesda, pschi němskej, w schtyrjoch hodźinach ßo sapočžazej, knjes Dr. Meusel, wučžeř nabožiny pschi budyskim gymnasiju, prědowanje dźeržecž, tež budźa khěrlusche, wot němskeje woßady spěwajomne, pschi sastupjenju do zyrkwje wudźělene, a budźe ßo hewak kollekta k lěpschemu wotpohladanjow Gustav-Adolfskeho wustawa po skónčenju kóždeho wobeju ßwjedźeńskich kemschenjow pschi zyrkwinych durjach shromadźowacž.

Njech tež tutón lětny ßwjedźeń wjele poßłucharjow a cžinjerjow teho ßłowa namaka.

W Budyschinje 10. septembra 1869.

Pschedßydstwo poboczneho towarstwa Gustav-Adolfskeho wustawa.

Zyrkwinski radźiczel **Jentsch**, pschedßyda.

Rychtař, farař w Njeßwacžidle.

Na ßwj. Mattheja, 21. septembra budźe ßo, dali Bóh, **mißionski ßwjedźeń** we Wóßlinku ßwjecžicž, pschi kotrymž budźe knjes farař Imisch s Hodźija ßerbske, knjes farař Kordina s Minakała pak němske prědowanje dźeržecž. Sserbske kemschenje ßo rano w 9, němske dopołdnja w 11 hodźinach sapočžnje.

Wschitkich lubych pschecželow ßwj. mißionstwa k tutemu ßwjedźenju wutrobnje pscheproschuje

We Wóßlinku 8. septembra 1869.

Wanak, farař.

Na delnožiwotny slemk cžerpjazy,

ßami cži s zyle starymi slemkami, namakaja skoro we wschěch padach dospołne sahojenje psches slemkowu žałbu **Gottlieba Sturzeneggera** w **Herisau**, Kanton Appenzell, Schweiz. Wukasowaze pißmo s wopißmami darmo. K dostacžu w hornczkach po 1 tl. 20 nßl. pola kk. **Spalteholz & Bley**, droguistow w Draždžanach.

Drjewowa aukzia.

W **drobjanskim** lěßowym reviru budźe ßo bližschu **póndźelu 13. septembra** rano wot 9 hodźinow

něhdźe 170 kloftrow khójnowych schcžěpow,
" 105 " " pjeńkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Shromadźisna w domje drobjanskeho hajnika.

W Minakale 8. septembra 1869.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

O. Liebusch.

Lětuscha wotawa

na němschcžanskej gmejnskej łuzy budźe pschichodneho 12. septembra popołdnju w 3 hodźinach na pscheßadźowanje pschedawana, schtož ßo s tutym k nawjedźenju dawa.

Łužičan čo. 9 je wuschoł.

Jena **kapsla wosoweje woski** se stupadłom bu sańdźenu njedźelu na pucžu s Maleschez do Jeńkez shubjena. Sprawny namakař chzył ju sa **myto** w kowařni w Jeńkezach wotedacž.

Pilna, porjadna holza se wßow móže na Michała ßłužbu dostacž na swonkomnej lawskej haßy cžo. 747 po 1 skhodźe.

Ssuche droždźe,

wschědnje cžerstwe, ma tunjo na pschedań

J. G. F. Nieckſch.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **kulenje wo kołbaßy** we Wuježku.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu **reje** w Ssowrjezach.

H. Kmoch.

Dźak

wschitkim tym, kiž ßu mi pschi wohnjowej nusy rano 30. augusta k pomozy stali, woßebje pak mužstwam porschiskeje ßykawy. Bóh luby knjes chzył to wschěm bohacže sarunacž a jich pschede wschitkim njesbožom wobarnowacž.

W Skanezach 4. septembra 1869.

Handrij Měrcžin
kowař.

Wot redaktora.

Cžißło Serb. Nowinow, kotrež je tydźenja 4. septembra wuschło, je wopacžnje liczbu 35 město **36** dostało.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 38. 18. septembra. 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Delneho Wujesda. S Dubrawow. S Tumiz. Se Žuriz. S Tšelan. S Dołheje Borschcze. S Budyschina. — Cyrkwinske powjesce. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

11. septembra 1869.

Dowoz: 7778 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	ngl	np.	nižša. tl.	ngl	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngl	np.	najniž tl.	ngl	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	6	10	—	5	20	—
Rožka	4	10	—	4	5	—	4	10	—	4	7	5
Jecžmjeń	3	15	—	3	7	5	3	15	—	3	7	5
Wowš	2	5	—	2	—	—	2	10	—	2	5	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	8	—	—	7	25	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	12	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	23	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kent. žyna	1	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczišna.

W Lipsku, 16. septembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 ngl. 5⅝ np.; winske bankowki 83⅝ (16 ngl. 7¼ np)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjecžor 6 h. 52 m.*; wjecžor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj se znamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klažy a ma žo sa billet ¼ wjazy płacžicz; dženske billety pschi nimaj njepłacža.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. 10 ngl. a 17 tl. 15 ngl.
pschenża 62—76 tl., rožka 52—54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecžiscženy) 12 tl. 25 ngl.
(Cžiscženy, kaž žo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Kralowz, 15. septembra. Sswjedžeń, kotryž běsche provinzialny wubjerk tudy pruskemu kralej pschihotował, mějesche žo w sahrodach, kotrež tudomny hrodowski hat wobdawaja. Wjele pschihladowarjow bě žo seschło a tójschto tych samych bě žebi město na dołhim hatowym mosczе wusmoliło. Hischcze wjazy žo jich tam cžischczesche, jako kral, prynzojo a drusy wyšozy hosczo na wulkim, pyschnje wudebjenym cžołmje, wobdaczi wot wjele druhich cžołmow pschijědžechu. Wokoło ½ 9 hodžinow žo kralowy cžołm spomnjenemu mostej bližesche, jako žo wot cžischczeńzy ludži kruch drjewjaneho mostoweho wobłoženja žlemi a wulka liczba pschihladowarjow pod satraschnym wołanjom do wody a też na cžołmy padže. Někotre tych samych buchu psches to też powolene. Stróženje wschěch sapschija a dokelž běsche pschi wschěm poswětlenju tola hischcze cžěmnje dosczа a dokelž mějachu žo cžołmy najprjedy k brjohej dowjesczа a tam ludži wuprósnicz, dha trajesche khwilku, prjedy hacž mózachu njesbožomnych s wody wucžahacž. Někotsi běchu hischcze žiwi, ale drusy (38) běchu hižom cžěła. Bjes tepjenymi je też tójschto džěczi, młodych holzow a žonow. — Kral pschikasa, so dyrbi s zyłym žwjedženjom hnydom kónz bycz a je hischcze tón samy wjecžor 1000 toleŕ k lěpschemu tych žwójbow darił, kotrež buchu psches tute žałosne njesboże do srudoby stajene.

Sakska. Jako kral Jan a Jeho wyßoka kuzina mandželska sandženu ßobotu, ſ Budyſchina do Draždzan ßo wróczíwſchi, ßo po jenej draždzanskej haßy wjerſchtaj, wotkama ßo ßydło na ſadku kucze a padze ſ dwěmaj kralowſkimaj ßnjzobnikomaj, tam ßedzazymaj, na pleſtr dele, tola tak ſbožomnje, ſo ßo nikomu žana ſchkoda ſtała njeje. Kral a kralowa ſtaj ßo ſ Draždzan hnydom do Pilniz podałoj.

Miniſterſtwo kultußa a ſjawneho wuczeńſtwa je ſakſkemu evangelſko-lutherſkemu hłownemu mißionſkemu towarſtwu po jeho próſtwje k podpjeranju mißionſtwa powſchitkomnu lětnu kollektu pſchiſwoliło.

Jako wóndanjo pjeczo hontwjerjo njedaloko Pauſy na hontwje běchu, ßynychu ßo tſjo po khwili na jenu mjeſu, ſo bychu wotpocznyli. Jako chzychu ſaßo ſtanycz, jedyn ſa prědni kruch rokli tſělbu pſchimny, ſo by ju k ßebi ſcžahnył, pſches to ßo wona někak wutſěli a trjechi jeho tak njeſbožomnje, ſo bě ſa někotre minuty morwy.

Krónprynz Albert je ßo ſandženu ßobotu na pſcheproſchenje pruſkeho krala do Kralowza (Königsberg) podał, ſo by pſchi tamniſchich wulkich manövrach pſchitomny był. Miniſter wójny knjes ſ Fabrice je ſ nim jěł. Teho runja też oberſt Karlowitz, adjutant Vitzthum ſ Eckſtädt a hauptmann Minkwitz.

W lěßu ryczerkubła Ssmorkowow ßu ßo 9. ſeptembra pſchipołdnju 25lětne khójny na 4 kórzach wußyczа wotpaliłe.

W Schwardu pola Plauena je ßo 12. ſeptembra w nozy fara, zyrkej a 21 burſkich dworow wotpaliło. — W Połcznizy mějachu ſandženu wutoru 14. ſeptembra też wulki woheń a je ßo tam dżewjecz domow, 11 brózjnow a něſchto pódlanſkich twarjenjow wotpaliło. Woheń je w brózni jerčarja Reißa wuſchoł a to na to waſchnje, ſo běchu tam żahły popjeł ßypali.

W Draždzanach chzedża bliżſchu njedżelu dla kloſchtrſkich naležnoſczow wulku ludowu ſhromadżiſnu wotdżerżecz.

Sa tych, kiž ßu w podkopkach w plauenſkim grundże wo żiwjenje pſchiſchli, je ßo ſandżeny pjatk 17. ſeptembra woßebny pohrjebny ßwjedżeń na jich pohrjebniſchczu wotdżerżak.

W lipſczanſkej kaſernje je ßo 13. ſeptembra jedyn podwyſchk 8. kompagnije regimenta tſělzow ßam ſatſělił. Czeho dla je to ſczinił, njeje ſnate; wón bě wußkużił a mějeſche ßo w bliżſchich dnjach domój podacz.

Prußy. Pſchi ßwjedżenju a hoſczinje, kotruż běchu provinzialne ſtawy pruſkeje provinzy pruſkemu kralej 14. ſeptembra w Kralowzu wuhotowali, je ßo wulke njeſboże ſtało. Mjenujzy na móſt, kotryż je tam pſchi tak mjenowanym hrodowſkim hacze, bě ßo wjele ludźi ſeſchło, ſo bychu pſchihladowali. Duż poczа něchtón na jene dobo wokacz, ſo ßo móſt pali, a pſches to naſta tajke cżiſchczenje a tłoczenje, ſo ßo wobłożenje moſta wotkama a wjele cżłowjekow do hłubokeje wody dele pany. Hacz dotal ßu tam 38 cżełkow wuzahnyli, hacz pak jich tam hiſchcze wjacy njeje, to ſcże wěſte.

Jako bě pruſki kral na ßwojim pucu w Pomorſkej na hród Panſin pſchijeł, pſchijedże tam też kanzler hrabja Bismark a woſta něhdże poł dnja pſchi nim, potom ßo wón ſaßo na ßwoje kubło Varzin (Worzyn) wróczi.

Do Kralowza ſtaj też meklenburgſko-ſchwerinſki wjelwójwoda a ruſki wulkoknjas Miłkawſch pſchijełoj.

Awſtria. Dla wolbow ſa cżeſki ßejm, kotrez ßo na nowy tydżeń ſmeja, ßebi winſke miniſterſtwo żakoßnje wulku prózu dawa a to w tajkim wotpohładanju, ſo ßo żani dobri Czechojo njebychu ſa ſapoßłanzow wuſwolili. Kóżdy krajny ſaſtojnik a byrnje najniżſchi był, ma ſa to ſkutkowacz, ſo by ßo tajki kandidat wuſwolił, kiž je miniſterſtwu ſpodobny.

Někotryżkuliż winſki pjenjeżnik je w poßlenich dnjach njeſboża doſcz měł. We Winje běchu mjenujzy pſches wſchelake njeſprawne ſkutkowanje płacżiſnu wſchelakich akzijow tak wyßoko ſehnali, ſo akzia, kotraż bě lědy 100 ſchéßnakow hódna, něhdże 280 ſchéßnakow płacżeſche. Jako pak powjeſcz pſchiňdże, ſo je khéżor Napoleon ſtraſchnje khory, dha ßebi někotryżkuliż myßleſche, ſo drje móhła po jeho ßmjerczi někajka wójnu wudyricz, a dżerżeſche teho dla ſa najlépſche, ßwoje akzije khětjje rucze pſchedacz. Ale na tutu myßliczku běchu jich wjele pſchiſchli a dokelż ßo ſe wſchěch ſtronow akzije na pſchedań dawachu, dha pocża jich płacżiſna bórſy ſpadowacz. Pſches to pak ludżo do ſtracha pſchiňdżechu a akzije ſa kóżdy pjenjes pſchedachu, hacz ſkónczjnje nichtón żanych wjaz měcz nochzyſche. Na to waſchnje je pſchiſchło, ſo ßu akzije, kiž pſched někotrymi dnjami 280 ſchéßnakow płacżachu, nětko ſa 80 ſchéßnakow na pſchedań. Schtóż je te ßame po tajkim pſchi jich wyßokej płacżiſnje kupił, tón wjele pjenjes ſchkoduje.

Rumunſki wjerch Korla je do Wina pſchijeł a tam khéżora wopytał. Tutón je jemu woßebny rjad (Orden) ſpożcził.

Franzowſka. Hacz runje je khéżor wóndanjo ſe ßwojeho hrodu do Pariſa pſchijeł a na tajke waſchnje pokaſał, ſo je żiwy a też někak ſtrowy, dha ßo tam tola jara boja, ſo drje dołho wjazy żiwy njebudże. A dokelż je ſtrach, ſo potom w Franzowſkej lohko doſcz njemér a njepokoj a ßnadż ßama revoluzia naſtanje, dha ßebi w tu khwilu někotryżkuliż hłowu łama, ſchto ma cżinicz a kak ßo ſadżerżecz, ſo by ſ teje mějſcheńzy bjes ſchkody wuſchoł. Pſchetoż to je cżežko wěricz, ſo ßebi Franzowſojo po Napoleonowej ßmjerczi regentſtwo lubicz dadża, mjenujzy ſo budżetaj khéżorka Eugenia a khéżorowy wuj w mjenje małoléтneho khéżorſkeho prynza regirowacz. Khéżorſki prynz je pak hakle 13. lět ſtary.

Hacz khéżorka do Konſtantinopla pojédże, je pod tajkimi wobſtejenjemi też jara njewěſte; pſchetoż khéżor może

drje hischcże uěkotry cżaß żimy bycz, wón móże pak tež bórsy mumrjecz.

Schpaniska. W tutym kraju je w tu khwilu zyle cżicho, hacz abo hdy by ßo nowy kral wuswolicz měł.

Puczowanje do Egiptowskeje
w lěcże 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokraczowanje.)

Njedżelu 12. měrza podachmy ßo ſ Kaira na pucz do Sueza. Żelesniza, liż tam wjedże, je něhdże 18 němskich mil dotha. S Kaira wjesechmy ßo najprjódzy do Abbadiha, wot tam psches puschczinu do Mentale a potom w runej měrje do Sueza. W puschczinje, hdżež żadyn schtom, żadyn kerk, żana trawiczka, żane żórko a żane cżlowske wobydlenje njeje a hdżež niczo widżecz njeje, khiba pěsk a kamjenischcża, je něhdże ßrjedź pucza korczma ſ drjewa natwarjena a psched njej ßu wschelake ßo selenjaze kerki, w dóńzach stejaze, postajene.

Tudy cżah pok hodżiny sasta a my mójachmy ßo tu sa drohi pjenjes ſ jědżu a picżom wokschewicz. Dostacz mójachmy wschelaku pjecżeń, jendżelske piwo, palenz, wino a wodu. Do Sueza my ßo połdnju wokoło 2 hodżinow pschijědżechmy, jako běchmy něhdże 5 hodżinow na puczu pobyli, a dostachmy kwartiru w tak mulkim hoscżeńzu, każ jón hischcże nihdże druhdże widżał njeběch.

My wschě 20 puczowarjo bydlachmy hromadże w jenej jara woßebnje wuhotowanej sali, w kotrejż dyrbjachmy tež hromadże spacz; pódla běsche pak stwa k mycju, hdżež nam indiszy ßłużobnizy se schcżětkami, cżeßakami, mydłom atd. k ruzy běchu. Jako bě cżaß spacz hicz, pschinjeßechu ßłużobnizy pschikrywadła a sahłwki, położichu je na schpundowanje a my ßo potom na njelehnychmy a tam tež derje doscz spachmy. — Wobjed bě po jendżelskim waschnju, mjenujzy so nam jědże jenoż pschinjeßechu a so dyrbjesche ßebi je kóżdy hoscz potom ßam bracz. Sa hospodu a jědż mějesche kóżdy na dżeń 6½ tol. płacżicz.

W dworje tuteho hoscżeńza, w kotrymż bě wjele kerkow a schtomow postajenych, běsche drje jara pěkne, najpěknischo pak na balkonje wonka. Żołmy cżerwjeneho morja macżaja delne murje hoscżeńza a ſ balkona je scżinowe morjo widżecz, pschez kotrež Mójsaß israelski lud na brjohi Asiskeje dowjedże, a cżlowskej wocżi wotpocżujetej na kónczinach sinaiskich horow, w blukej dalokoscżi ßo posběhowazych. Schtóż chyl wot jow pschez hory Sinai a Pětra pschez puschczinu do Jerusalema puczowacz, by k temu někotre njedżele cżaßa trjebał a by ßo, hacz runje ßu hischcże dżenßa pozpule a manna w puschczinje, ſ żyrobu derje sastaracz měł.

Jako městnoscz, hdżež je israelski lud pschez morjo cżahnył, pokasachu nam jedyn kamelowy bród (Furt) k ranju wot Sueza, dokelż je tam woda jara nikka, hdyż ßylny ranschi wětr duje.

Suez běsche w lěcże 1865 małe hubjene městaschko w krajinje bjes schtomow a bjes wody, a khěże běchu ſ wumsacżom jendżelskeho hoscżeńza, pósta, konsulata a někotrych, Europiskim ßłuschazych domow schpatnje natwarjene. Pitna woda zyle pobrachuje a ßo hacz dotal ſ Kaira na żelesnizy ßem pschiwożowasche. W nowschim cżaßu je ßo Suez jako pschekhodny punkt indiskich tworow a puczowarjow a jako khowne pschekupske město cżerwjeneho morja jara posběhnył. Wulke indiske parokódże někotre jendżelske mike dale steja. Blisko Sueza njeje morjo w cżaßu motliwa (Ebbe) khłubsche, dyżli tsi kohcże a w cżaßu pschiliwa (Fluth) jenoż schěscz kohczi.

Njedżelu psched wjecżorom dachmy ßo w jenym wjetschim cżołmje do morja wón wjesc a wobhladowachmy ßebi někotre wulke parokódże, tam stejaze. Jako ßo wrócżachmy a na brjoh wón stupachmy, padże městy Thomas ſ Barlina, 60 lět, do wody, wuměsy pak saßo sbożomnje. Wón bě ßo tak mało stróżił, so ßo ßmějo rjekny: „To by tola hańba była, hdy ßo tola ſ najmjeńscha jedyn wot naß w cżerwjenym morju wukupał njeby.“

Wjecżor tuteho dnja pschi ßwětle połneho měßaza na balkonje hoscżeńza pschebych a spominach na wulke skutki Mojsaßa, tuteho nadobneho posłanza Bożeho, wysche kotrehoż bje-wschimi wulkotarjemi a dobroczelemi cżlowjecżestwa jenoż jedyn jenicżki (Jesuß) steji. Hdyż tutón wulki muż wěrnoscże nabożnistwa a moralnoscże, wot Boha sjewjene, w dżeßacż kajnjach wopschija, dokonja wón skutk, kotryż je a wostanje sakkadny kamjeń wscheje cżlowskeje sdżěłanoscże a moralnoscże. (Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Delneho Wujesda. Ssrjedu, 8. septembra, mějachmy tu rjany mišionski ßwjedżeń. Dopołdnja w dżeßaczich hodżinach wołachu swony ſ zyrkwineje wěże k poßłuchanju na Boże ßkowo, wjetsche a mjeńsche cżrjódźi ſ bliska a ſ dala khwatachu do Bożeho doma, tak so tam żane město prózne njewosta. Młodżina bě w ßwjedżeńskim cżahu pschicżahnyła, k temu běchu 11 knjeża duchomni, każ tež k. krajnoradżicżel ſ Götz ſ Wojerez, k. ſ Köllner nad Manjowom a Rudeju a t. d. ßo seschli. A kak kraßnje wupyscheny bě Boži dom! Tón ßamón, hižom ſ wopředka rjany a ßwětły natwarjeny, se wschelakim rěsbarskim dżełom bohacże wudebjeny, kotryż je sa cżaß nětcżischeho k. duchomneho Ryczerja wschelake woßebny dary a wupyschenja dostał, jako drohe woltarne a klětzyne wobleczenja wot cyrkwineho knjesa ſ Bredow nad Delnym Wujesdom, wolijowy woltarny wobras, pożohnowazeho Khrystuża, wot knjenje ſ Buße, ßotry knjeni ſ Bredow, ponowjenje klětki a dupy pschez k. krajno-

radźiczela ſ Oertzen, prjedawſcheho Manjowſkeho knjeſa, — běſche, woßebje pſches darniwoſcz zyrkwineho knjejſtwa, k tutemu ßwjedźenjej wſchitkón zyle ponowjeny. Nowu woßebnu rjanoſcz ßu pſches wuſtojne ruzy woßebje zyrkwiny wjerch a zyke woktarne wobdawanli doſtake. Wſchitku tu rjanoſcz ßebi wobhladujo njemóżeſch teho wuſnaczа ßo ſdźerżecz: „Tu je ßo wopokaſaka ta wopora khmana kſchecźijanſka myßl, kiż je ßebi teho wědomna, ſo ßu Boże ßkowo a ſakramentaj teho derje hódne, ſo ßo jim doſtojne měſtno pſchihotuje.“

W tutym woprawdże kraßnym Bożim domje, pſched kotrymż ſ pletwami a wěnzami wupyſchene cźeßne wrota ſtejachu, ſapocza ßo ßerbſke kemſchenje ſ khěrluſchom 162, na cźoż k. farař Ryczeŕ liturgiju ſpěwaſche a kk. wucz. motettu „Staraj a rozswětluj so“ pſchednoſchachu. Prědowanje pak ßkyſchachmy wot k. archidiakona Kröhny ſ Wojerez po Jeſ. 60, 1—5. ſ tym podkożkom: Kak ma ßo kſchecźijan wjeßelicz na mißionſtwje, na roſpſcheſcźěranju Khryſtußoweho evangelija. Do teho prědowanja běchu tez wſchelake ważne powjeſcże ſ mißionſtwa ſapleczene. Woßebje ſajimaze běſche ſhonicz, ſo w tu khwilu 1777 evangelſkich mißionarow bjes póhanami dźěla, a to 553 w rańſchej Indiſkej, 277 w južnej Afriży, 217 w nawjeczornej Indiſkej, 196 na kupach cźicheho morja, 133 w Chinje a Japanje, 132 w nawjeczornej Aſiſkej. S wutrobnej modlitwu wo pſchiſporjenje Khryſtußoweho kraleſtwa tez bjes pohanami ßo to rjane prědowanje ſkónczi. Na to bu khěrluſch 608. wuſpěwany a pożohnowanje pſches k. fararja Stangu ſ Cźorneho Khołmza wudźělene.

Na němſkim kemſchenju prědowaſche k. wyſchſchi farař Pawlak ſ Ruhlanda po Luk. 13, 18—24. a dopokaſa roſcźenje Bożeho kraleſtwa pſches mißionſtwo jako po waſchnju żonopoweho ſornjatka, pſchi cźimż mißionſku dźěławoſcz wot ſpoczatka hacz do naſchich dnjow ßwětle roſeſtaji. Pſchitomni kk. wucźerjo ſpěwachu motettu 8. pſalma „Knjeże, naš Bożo“ a k. farař Bergan ſ Wulkich Sdźarow wudźeli pożohnowanje. Wulzy wokſchewjeni wopuſchczichu wſchitzy poßłucharjo Boži dom. Pſched zyrkwinymi durjemi bu 37 tol. 25 ngl. 2 np. ſa mißionſtwo do kſchliczkow naſkadowane. Bóh luby Knjes żohnuj tez dale mißionſtwo a wubudźuj jemu pſchezo wjazy horliwych pſchecźelow! — Zyrkwine knjejſtwo ſhromadzi hiſchcże pſchitomnych kk. duchownych a kk. ſ Götz a ſ Köller w lubojnej hoſpodliwoſczi k wobjedu do ßwojeho hrodu, hdźež buchu po tym wuſtawki pſchibocźneho towarſtwa ſa ſnutskowne mißionſtwo, kotrehoż ſakoženje bě ßo na kónſchim mißionſkim ßwjedźenju we Wulkich Sdźarach wobſaoknyło, roſpominane a po někotrych pſcheměnjenjach pſchijate, na cźoż ßo hnydom naſpomnjene pſchibocźne towarſtwo doſakoži a ßebi ßwoje prjódkſtejerſtwo wuſwoli. Se ſpěwanjom „Njech Bohu dźakuje“ bu wobſanknjene.

S wjecźorneje ſtrony Dubrawow. Knjeżerſtwo w Liegnizy je krutu pſchikaſnju dało, ſo ma ßo turnowanje w naſchich wſchulach, tez na wßach khutnje wucźicz. Kóżdy 10létny ſtrowy ſchuleŕ dyrbi jo wuknycz. Kotryż wucźeŕ njeje turnowanje nawuknył, ma jo po knihach, k temu wudatych, wucźicz, tola niz ſtari a khorowacźi wucźerjo. My mamy tu pſchikaſnju hižom dawno, ßmy ßo pak hacz dotal wotwlakowali; to nětk wjazy njepóńdże. So njeby wucźeŕ ſ wjazy hodźinami wobcźeżowany był, móże kóżdu lekźiju wo 10 minutow pſchikrotſchicz. Tak ßo cźaß k turnowanju nadobudże. So je k turnowanju měſtno nuſne, ßo ßamo ſroſymi, a to maja ſchulſke gmejny wucźerjej pſchipokaſacz Nczrh.

H. S Tumiz, 14. ſeptembra. Wcźera popołdnju bórſy po tſjoch wudyri tudy w knježich tak mjenowanych wowcźeŕnjach na ranſchim boku tſěchi woheń. Wón tak ßylnje wokoło ßo hrabaſche, ſo ßo tez póblanſke maßivne, hakle pſched nětkotrymi létami nowonatwarjene twarjenje, w kotrymż běchu ßwinjaze khlěwy, ßobu ſpali. Hewak ſapalichu ßo tez hródże, ale ſkót bu wot wojakow, kiż běchu runje ßem pſchicźahnyli, a wot cźěßlow a murjerjow, kiż nowe hródże dotwarjachu, pkomjenjam wutorhnjeny. Jenoż něſchto kaczkow je ßo ſpaliło. Knježi hród ßo wjazy krócz ſapali, bu pak tola ſdźerżany; teho runja tez maßivne brózńje: ſchtoż je wulke ſboże ſa naješka, dokelż je wón hewak zyke ßyno, tójſchto wowßa a wjele ſornow ſhubik.

Kak je woheń wuſchoł, to nichtón njewě; tak wjele hodźi ßo jenoż ſ wěſtoſczu prajicz, ſo je horka w tſěſche wudyrik.

Jara derje bě, ſo běchu nowe hródże nimale zyle hotowe; pſchetoż tak mějeſche ſkót tola bórſy ßwoje khowanku.

Se Žuriz. Póndżelu 30. auguſta rano dyri błyſk do hródże tudomneho żiwnoſcźerja Lehmanna (Wicźaſa) a pſchewobrocźi ju do procha a popjeła. Tez je ßo tam jena krowa ßobu ſpaliła, kotruż bě błyſk najſkerje prjedy ſaraſył.

S Tſělan. Sańdżenu póndżelu 13. ſept. wuńdże tudy woheń w kolni wulkoſahrodnika Halmy (Rjekuſche) a wotpalichu ßo wſchitke jeho twarjenja; dale domſke ſ krowarńju, ſ konjemzom a ßwinjazym khlěwom kublerja Pětra Wicźaſa (Běrki); jena brózeń, jene podlanſke twarjenje ſ kolnju, krowarnju a konjemzom Piwarzez herbow, a potom hiſchcże domſke, hródże a kolnja kublerja Rychtarja. Halmje je ßo wſchón mobiliar ſpalił, teho runja jedyn woł, dwě ßwinjeczi a dwě koſy. Wojazy, kiż tehdy runje w Tſělanach ſtejachu, ßu tez ſchkodowali a ßu ßo jim bjes druhim tez tſi doſpołne konjaze graty ſpalike.

S Budyſchina. Njedźelu 5. ſeptembra bu dotalny kandidat duchownſtwa k. Grundmann ſ Hodźija jako

farař w Hornym Friedersdorfje pola Nowosalza ßwjedźeńszy sapokasany. —č

S Budyschina. K tej powjesczi wo amerikanskich wuczahowarjach mamy hischcze pschispomnicz, so je na łódźi „Weserje" tež wotjěł Jan Funka s Mikowa, se žonu a s tsjomi dźěczimi. Dale na kónzu tuteho měßaza na pucz do Serbina w Texasu poda: Jan Kubiza s Dyrbacha, se žonu a 3 dźěczimi; Janak s Rychwałda, se žonu a hischcze někotsi drusy.

S Budyschina. W lětach 1840—1850 běsche bjes sdźěłanymi a nawjedźitymi Sserbami to waschnje, mjenujzy so ßo junkrócz sa lěto tudy na winizy seńdźechu a ßo něhdźe poł dnja na ßerbske waschnje sabawichu. To běsche tehdy kóždy ras kraßna a we wschelakim waschnje tež jara wokschewjaza shromadźisna. Posdźischo, jako ßo kóžde lěto wjazy spěwarskich ßwjedźenjow dźerźesche, tajke shromadźisny sastachu, ale nětko hdyž ßu tele ßwjedźenje bóle rědke, chzedźa tajke skhadźowanki s nowa sapoczecz a budźe pjecza tajka skhadźowanka najskerje w prěnim tydźenju měsaza oktobra tudy wotdźerźana.

S Dołheje Borschcze ßmy shonili, so je tam psched někotrymi njedźelemi woheń wuschoł a twarjenja kublerja Handrija Rjelki do procha a popjeła pschewobrocził. Rjelzy ßu ßo pschi tym spaliłe: 2 wołaj, 4 kruwy, 2 jałojzy, 2 kosy a 1 ßwinjo. Tež wón ßam a jeho ludźo budźichu pschi ßamym žiwjenje pschißadźi, hdy budźische jich sußod hischcze sahe njewubudźił.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Korla, Bjedrich Mergner, fabriski kowař a wobydleř na Židowje, s Hanu Khrystianu, njebo Bohnmiła Eduarda Bära wobydlerja tam wudowu.

Křćena:

Michałska cyrkej: Amalija Augusta, Handrija Nowaka, pohoncza a khěžerja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 4. septembra: Marja Amalija rodź. Zeukerez, Jana Jurja Rencza, kublerja we Wurizach, mandźelska, 36 l. 11 m. — Marja Helena, Jana Juliusa Maximiliana Mikla khěžkarja a schewza w Dobruschi, dź., 9 d. — 5., Handrij Pjetschka, sahrodnik w Natarjezach, 53 l. 1 m. 8 d. — 7., Marja Bertha, Handrija Kulki, wobydleř w Budyschje, dź. 2 l. 10 m

---

Kak rozem wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

Hans Depla a Mots Tunka

* * *

Hanß Depla. Ssy dha na manövry, kotrež wóndanjo w budyskej wokolnosczi mějachmy, tež hladacz schoł.

Mots Tunka. Ně, na ßame manövry njejßym khodźił, jenož na jenym bivouaku ßym pobył.

H. D. Kak dha ßo czi na nim lubjesche?

M. T. Mi ßo derje lubjesche, ale wojazy njeběchu blisko jeneje wßy prawje spokojni.

H. D. Ale wschak mějachu dobre wjedro!

M. T. Na wjedro tež njeskoržachu, ale na drohi czaß; pschetož naprjódzy dawachu sa 1 jejo 4 np. a sa poł khanki mloka 8 np., a ßu jim ludźo napoßledku ßydk sa dobre mloko pschedawali, sa běrtlik khany butry žadachu pak 8 nßl., tak so khana 1 tl. 2 nßl. płaczesche.

M. T. Hm, haj wschak haj „krieg yß krieg".

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Njeßwaczidle.

Tudomne poboczne towarstwo evangelskeho Gustav-Adolfskeho wustawa je wotmyßlene, ßwój zyrkwinski lětny ßwjedźeń, dali Bóh, na bližscheho Michała, po tajkim ßrjedu 29. septembra, w zyrkwi w Njeßwaczidle wotdźerżecz.

Pschi ßerbskej Božej ßłužbje, w dwěmaj hodźinomaj ßo sapoczazej, budźe knjes farař Jäckel s Horneho Wujesda, pschi němskej, w schtyrjoch hodźinach ßo sapoczazej, knjes Dr. Meusel, wuczeř nabožiny pschi budyskim gymnasiju, prědowanje dźerżecz, tež budźa khěrlusche, wot němskeje woßady spěwajomne, pschi sastupjenju do zyrkwje wudźělene, a budźe ßo hewak kollekta k lěpschemu wotpohladanjow Gustav-Adolfskeho wustawa po skónczenju kóždeho wobeju ßwjedźeńskich kemschenjow pschi zyrkwinych durjach shromadźowacz.

Njech tež tutón lětny ßwjedźeń wjele poßłucharjow a cźinjerjow teho ßłowa namaka.

W Budyschinje 10. septembra 1869.

Pschedßydstwo poboczneho towarstwa Gustav-Adolfskeho wustawa.

Zyrkwinski radźiczel **Jentsch**, pschedßyda.

Rychtař, farař w Njeßwaczidle.

Na ßwj. Mattheja, 21. septembra budźe ßo, dali Bóh, **mißionski ßwjedźeń we Wóßlinku** ßwjeczicz, pschi kotrymž budźe knjes farař Imisch s Hodźija ßerbske, knjes farař Kordina s Minakała pak němske prědowanje dźerżecz. Sserbske kemschenje ßo rano w 9, němske dopołdnja w 11 hodźinach sapocznje.

Wschitkich lubych pscheczelow ßwj. mißionstwa k tutemu ßwjedźenju wutrobnje pscheproschuje

We Wóßlinku 8. septembra 1869.

Wanak, farař.

Poruczaze dopomnjenje.

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. selomydło, (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. subowa pasta, (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy chinaskorowy wolij (w sasyglowanych bleschach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa selopomada, (w sasyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe krystalne selobonbony w orig. tyskach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** italske mjedowe mydło (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Professora **Lindy** vegetabiliska žerdkopomada (à 7½ nßl. sa kruch).

Snutskomna hódnoscz horkapomjenowanych spezialitätow wostaji wscho wobschěrne wukhwalenje, = hižom małe spytanje je doscz, so ßo pscheßwědczenje wo hódnonosczi a woßebnosczi tutych wužitnych artiklow dobudźe. = Prospekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te ßrědki ßame w snatej dobrosczi stajnje na pschedań w Budyschinje měschcz. haptykař **O. Schimmel**, kaž tež w Kamjeńzu: **Fr. Vogel**, w Ostritzu: w haptyzy, a w Lubiju: **Carl Dümmler**.

Khofej, punt wot 56 hacz 120 np. a **zokor** punt wot 38 hacz do 60 np., **rajß** punt wot 17 hacz 36 np., **cigarry** 1000 schtuk 4 hacz 120 toleř, **petroleum, ßwěczenje, palenzy** a wschitke twory porucza najtunischo

J. T. Schulze

na lawskej haßy.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcżežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Ludwigsdorfski hnójny kalk

w tsjoch wschelakich družinach

lowriju po 29, 27½ a 24½ tl.

ßwobodnje ßem wobstara, proßy pak bórsy skasacz.

Dwornischczo w Budyschinje.

Heinr. Jul. Lincka.

W Nowei Wßy pola Njeßwaczidła je dwajschoßowa khěža czo. 24 s rjanej ßadowej sahrodu, kaž tež s 58 kwadratnymi prutami pola a s 12,40 dawkskimi jenosczemi napołožena, se ßwobodneje ruki na pschedań.

W Kotezach pola Wosporka je khěža czo. 47 s zyhlowanej tsěchu a s rjanej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicz.

Katholski Posoł czo. 18 je wuschoł.

Skład schpihelow, słotych kramow a kulojtych fotografijowych wobłukow.

Rudolph Wilhelm

na ßerbſkej haßy cžo. 20

porncža ßwój bohaty ſkład ſchkleńzowych, porzelanowych a ſteingutowych tworow a pſchedawa pſchi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtuniſchich płacžiſnach.

Skład bronzirowanych, poſłocžanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muſkeje draſty a hólcžazych wobleczenjow

po najtuniſchich płacžiſnach

w ſłotej hwěſdźe po 1 ſkhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenocžeńſtwo** w hoſcžeńzu k ſłotej hwěſdźe mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płacžiſnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodźe, ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Łužičan čo. 9 je wuſchoł

a wopſchija: 1) Sserbſke ſtrowjenja. Spěw wot Seilerja. 2) Wobßadźenje fary w Merſebergu. Spißał Waŕko. 3) Na ſpěwateho ſkóczka. S Anakreonta pſchełožił Dr. Pful. 4) Někotrym baßnjerjam. Wot Cžěßle. 5) Wulět budyſkeho ßerbſkeho gymnaſialneho towaŕſtwa do Błótow. Wot Zimmera. 6) Róža a kłóſka. Spěw wot Cžěßle. 7) Roſom a ſbože. Cžěſka bajka. Sdźělił Jórdan. 8) Sserbſkego luda ſkjarżba. Delnjołužiſki ſpěw wot Rocha. 9) Krwawy duch w Njeßwacžidle. Podał Zyž. 10) Druſy wo naß. Wot J. Krala. 11) S Budyſchina a ſ Łužizy. 12) Sſłowjanſki roshlad. Podawa Smoleŕ. 13) Rebußy wot E. Keŕka. 14) Wuhudanje rebußow 8. cžißła wot E. Heiny.

Ssuche dróždźe

wſchědnje cžerſtwe, ma tunje na pſchedań

J. G. F. Nieckſch.

Jene hiſchcže zyle dobre želeſne khachle ſ 2 maſchinomaj a ſ 1 pónwju ßu na pſchedań pola murjerja Nowaka na ßukelnſkej haßy cžo. 664.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje dźensa za tydźeń, 25. septembra, popołdnju w 2 hodźinomaj w Thiermannec restauracii posedźenje.

Fiedleŕ, sekr.

W **delnołužiſkej** rycži wuńdźechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha doſtacž:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo ſaßužeńa a humŕeſcha Jeſom Chriſtußa, kaž to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huſchy tych žydow, kotaryž to wſchykno ßam jo wiżeł a naſgonił, dokulž jo był jaden potajmny huknik Chriſtußowy. Do ßerbſkeje rězy pſcheſtawjone wot Chr. Schwela. Płacžiſna 6 nßl.

14 kjarliſchow. 3. pſchiſtawk. Nowy pſcheglědany hudawk. Wot Teſchnaŕa. 1½ nßl.

Wosowy mas

w 1puntowſich kiſtkach po 25 np. porucza

Rudolph Hölzer

na rožku ſerbſkeje a ſchulerſkeje haſty.

Khoſej punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,
ſyrup punt po 14, 16, 18, 20 a 36 np.,
zokor, korjenje
róſynki

najtunisho porucza **Rudolph Hölzer.**

Cigarry

we wotležanej, dobrej tworje, 25 ſchtuk po 25 np., 40 np., 45 np., 50 np., 55 np., 60 np. atd. porucza

Rudolph Hölzer.

Durſthoffſke ſuche drožđze

porucza **Rudolph Hölzer.**

Wot naſcheho woprawdze homöopathiſkeho, **ſwěru po pſchikaſni a ſ woſebitym pſchiſtwolenjom tudomneho wubjerneho lěkarja, knjeſa ſanitatneho radzicjela** Dr. med. **Arthura Lutze** džěłany

ſtrowotny khoſej (Geſundheitskaffee)

na ſkład a pſchedawa po fabrikſkich płaczišnach

knjes **David Berger** w Budyſchinje.

Cöthen, w ſeptembra 1869.

Louis Wittig & Co.

Nowe ſchottſke połnojereje.

w tunach, kopach a po jenotliwym, kaž tež

petroleum a ſolarwolij

porucza najtunisho **David Berger.**

Indiſki zokorowy ſyrup punt po 30 np.
najlepſchi jendželſki ſyrup " " 36 np.

porucza David Berger.

Wotawa na pſchedań.

Njedželu 19. decembra 1869, popołdnju w 3 hodžinach, budže so wotawa, na 12 korzow wulkej a tak mjenowanej trawnohatowej łuzy, pſchi nowoporſchiſkim puczu ležazej na pſcheſadžowanje pſchedawacz.

W Porſchizach, 15. ſeptembra 1869.

Dietrich.

Jena khěža je pſchemenjenja dla na pſchedań w mniſchej zyrkwi čzo. 245.

5 wulkich wuſmolenych čzwizow, kiž so ſa **kałowe ſuby** hodža, je na pſchedań pola **Aug. Lehmanna** na ſerbſkej haſty.

Hólczez ſe wſy móže jako ſchewſki **wuczomnik** hnydom město dostacz na kotołſkej haſty čzo. 69.

Serbska skhadźowanka

srjedu 6. oktobra popołdnju a wječor w „ludźazej zahrodze" w Budyšinje.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 4 nſl. dostacz:

Geſchworne und Gerichtsſchöffen. Volksſchrift.

Alphabetiſche Zuſammenſtellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Beſtimmungen der neueſten Königl. Sächſ. Geſetzgebung.

Reſtaurazia na Čornobohu.

Jutſje njedželu 19. ſeptembra kermuſcha,

na kotrejž budu ſ nowopjeczenymi tykanzami, ſ czopkymi a ſymnymi jědžemi, kaž tež ſ dobrymi piczemi nanajlepje poskužecz pytacz a k temu najpodwolniſcho pſcheproſchuje

W. Mersiovsky
reſtaurateur.

Kedžbu!

Jutſje njedželu **kulenje wo kokhošty** we Wuježku.

Wutrobny džak

praju ja nětko, hdyž ſym ſwój nowy dom wobczahnył, wſchitkim tym, kiž ſu mi pſchi wohnjowym njeſbožu, wot kotrehož buch 3. decembra 1868 potrjechený, k pomozy khwatali a mje potom pſchi nowotwarbje ſ fórami a ruczným džěłom dobroczinje podpjerali. Hewak praju tež ſwoje należne džakowanje czeſnej gmejnje w Zornoſtykach, k. Sſworje, k. Mittagej w Bukezach, czeſnymaj gmejnomaj we Wuježku a Rachlowje ſa pjenježne dary, k. Pětrej Albertej a k. Handrijej Dejzy w Rachlowje ſa twarſke drjewo; woſebje pak džakuju so knjeſej knježemu najeńkej Heinkej a jeho knjeni mandželſkej ſa to, ſo ſtaj mi hacz do wobczehnjenja mojeho noweho domu dobroczinje a luboſczinje hoſpodu ſpožczikoj.

Bóh wſchehomózny Bóh chzył wſchitkich ſa to bohacze žohnowacz a kóždeho pſchede wſchěm njeſbožom miłoſczinje ſwarnowacz.

We Wuježku 9. ſeptembra 1869.

J. Aug. Roſel.

Wutrobny džak

praju ja ſ tutym knjeſej ryczníkej Thielej w Budyſchinje ſa jeho ſwěrne prózowanje; pſchetož jako mi winu dawachu, ſo ſym lohkoſmyſlena pſchiſabu wotpokožił a mje na wokrjeſnym ſudže teho dla k ſchtrafje wotſudzichu, je ſpomnjeny knjes ryczník moju njewinowatoſcz dopokaſak, tak ſo je mje kralowſki wyſchi appellazioniſki ſud ſa njewinowateho wuprajił.

Michał Lehmann w Brěſhnzy
pola Delneje Hórki.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 39. ~ 25. septembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Khanez. S Wyßokojo pola Rakez. S Wößlinka. — Wulki woheń w Draždżanach. — Nawěschtnik.

K nawjedżenju.

Čži ßami czeschczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedża sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadża. Čži, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjeschcz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny też wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenoz 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

11. septembra 1869.

Dowoz: 7778 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	nižša. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nßl.	np.	najniž tl.	nßl.	np.
Pschenża	6	—	—	5	15	—	6	15	—	6	10	—
Rožka	4	12	5	4	5	—	4	12	5	4	10	5
Jecźmjeń	3	15	—	3	10	—	3	15	—	3	7	5
Wowß	2	5	—	2	—	—	2	10	—	2	5	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

17 tl. — nßl. a 17 tl. 5 nßl.

pschenża 62—76 tl., rožka 50—51 tl.,

(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 15 nßl.

(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenoz w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenoz wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 23. septembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83⅛ (16 nßl. 6¼ np)

Najnowsche.

Praha, 23. septembra. We wschěch wjeßnych wolbnych wokrjeßach je wczera czěska strona dobyła. Nimale wschudże buchu deklarantojo jenohłoßnje wuswoleni.

Sakska. W Draždžanach běsche sańdženu wutoru wulki woheń, pschetož tutón dźeń je žo tam kralowske dwórske dźiwadło (theater) wotpaliło. (Hladaj dale sady drobnischn rosprawn.)

Jako 20. septembra 28létny B. G. Berndt s Lückersdorfa pola Kamjenza s wosom bruniznu po khětrò nahłej horje dele jědżesche, rostorhny žo rjeczas spinadła. Konjej cźěrjeschtaj teho dla khwatajzy dele, powalischtaj někotre kamjentne stołpy na puczu a wottorhnyschtaj tež rožk jenych starych domskich. Konjomaj žo pschi tym žana schkoda njesta, tola pak Berndt někak pod koła pschińdże a buschtej jemu psches to nosy slemjenej.

S Lipska pišaja, so tam na nětczischu mašu wjele ludźi pschikhadża. Tak je tam sańdženu njedźelu psches 10,000 zusnych pschijěło. Kajka maša budże, to žo w tu khwilu hischcze prajicź njehodźi.

Swudowjena schwedska kralowa w tutych dnjach na sakski kralowski dwór na wopytanje pschijědże. — Sakska kralowa je žo sańdženy pjatk s Potsdama domoj wrócźiła.

Wot kóždeje kompagnije je po poślenich manövrach 45 muži (s reserwistami žobu) na „urlaub" domoj puschczenych a w pschichodnym měšazu žo jich wot kóždeje kompagnije hischcze 6—7 na cźaš domoj puschczi. Hacź dotal je wot zykeje sakskeje infanterije 5000 muži domoj puschczenych, tak so kóžda kompagnija (s wuwsacźom wyschkow) nětko s 85 muži wobsteji.

Pruski kral je Jeho kralowskej wyšokosczi krónprynzej Albertej pruski dragunarski regiment cźo. 10 spožcził. (Dragunarjo žłuscheja k lohkim jězdnym a spomnjeny regiment ma módru drastu s běłymi wuhorkami.) Krónprynz Albert je hewak tež hižom cźežny kommandant jeneho awstriskeho a tež jeneho ruzowskeho regimenta.

Połnóznoněmski swjask je w Lipsku jedyn wulki dom sa nowy wyschi połnóznoněmski pschekupski žud kupił a sa njón 85,000 toleŕ sapłacźił.

Hacź dotal žo płachtowe łódże, kotrež na Łobju horje jědżechu, pschi hubjenym abo napschecźiwnym wětru wot tak mjenowanych „pomecźow" horje cźahnycź dachu abo sapschahnychu parołódź (Dampfschiff), kotraž je horjecźehnjesche. Tajka pomoz běsche pak pschezo droha doscź; duž chzedża nětko zyle nowe waschnje nakožicź, mjenujzy płachtowe łódże budźa žo, jeli so budże to trjeba, s pomozu jeneje parołódże, s kotrejž žo tołsty rjeczas sjednocźi, po rězy horje cźahacź. Tutón rjeczas leži na dnje Łobja a žo jenož tehdy wysche wody pokasa a psches jedyn cylinder spomnjenje parołódże wije, hdyž tuta jenu płachtowu łódź cźehnje. Kak žo to stanje, to njemóžemy tudy wobschěrnje wopisacź, ale dźiwnje budze ta wěz pschezo wonhladacź, hdyž žo do skutka staji. Tón rjeczas je wjele mil dołhi a s najlěpscheho želesa w Jendželskej kowany; jeho wojimadła žu 4 zole dołhe a ¾ zola sokste a na milu puczа waži tutón rjeczas 1700 centnarjow.

Ludowa shromadźizna, kotraž žo sańdženu njedźelu kloschtrskich należnoschow dla w Draždżanach wotdźerża, je žo pschecźiwo kloschtram w Sakskej wuprajiła.

Na knježim dworje w Konewizach pola Lipska pschińdże hetman psches pschehladanje do młócźazeje maschiny a bu wot njeje tak straschnje stłócźeny, so dyrbjesche bórzy wumrjecź.

W Heidersdorfie pola Olbernhawa žo 15. septembra rano w 3 hodźinach domske žiwnoscźerja Dittricha wotpalichu a sta žo pschi tym tež hischcze to žałožne njeboże, so žo pschi tym 7 cźłowjekow spali, mjenujzy 4 Dittrichez dźěcźi, kaž tež 1 muž a 2 žonje s Cźech, kiž tam runje pschenozowachu.

Krónprynz Albert je žo s pruskich manövrow do Draždżan wrócźił a žo wot tam do Wahrkeje podał, so by tam awstriskeho khěžora wopytał.

Pruzy. Kral je žo sańdženu njedźelu s manövrow do Barlina wrócźił a bórzy sałsku a schwedsku kralowu w Potsdamje wopytał, hdyž běschtej tutej pola pruskeje swudowjeneje kraloweje na wopytanju. — Hrabja Bismark najskerje hakle w sapoczatku měšaza decembra se swojeho pomorskeho kubła sažo do Barlina pschijědże. Wón je hischcze pschezo khorowaty.

Sseim pruskich Hornych Łužizow 1. oktobra pod pschedsydstwom krajneho starscheho se Seydewitz w Shorjelzu w hromadu stupi.

Pruske kralestwo mějesche kónz lěta 1820 něhdże 218 millionow toleŕ krajneho dołha, w lěcze 1867 pak 286 millionow, pschi kotrejž summje je pak 120 millionaj dołha sa twarjenje želesnizow, tak so je žo w tutym cźažu krajny dołh po prawym wo 33 millionow pomjeńschił.

Awstria. W Prasy je žo s nowa trójzy pschisažny žud nad dwěmaj cźěskimaj redaktoramoj wotdźerżak a wobaj buschtaj kóždy ras sa njewinowateju wuprajenaj. — (Prjedy jako khěžorske žudnizy tajkich redaktorow bjes pschisažnych žudźachu, buchu tuczi najbóle kóždy krócź — po poruczności winskeho němskeho ministerstwa — k cźežkej schtrafje na pjenjesach a jastwje wotsudźeni. S tajkeho cźaša žedzi 13 cźěskich redaktorow w jastwje a žu woni wysche teho něhdże 76,000 schěžnakow schtrafy sapłacźiez dyrbjeli. Někotryžkuliž wot nich ma 5 lět a dlěhe žedźecź. — Hacź runje žu bjes pschisažnym tež Němzy, dha cźuja tola tež tuczi, so žo cźěskim redaktoram njeprawda stawa a duž žu jich woni nětk tež stajnje sa njewinowatych wuprajili.)

Kaž žo sda, dha je pschi dopjelnowjazych wolbach sy cźěski žejm cźěske strony dobyła, to je: so žu žo „deklarantojo" mjenujzy tajzy mužojo wuswolili, kotsiž žu pschecźiwo winskemu němskemu ministerstwu smyhleni. Tajke dobycze je pak wěscze jara cźežke było, dokelž wschitzy khěžorszy sastojnizy na wsche waschnje a mohł rjez, s

gwaltom ſa to ſkutkowachu, ſo bychu ßo deklarantojo njewuſmoliſi.

Hrabja Beuſt je nětko w Schwajzarſkej a je tam ſ ruſkim prěnim miniſtrom Gorczakowym rosryczowanje měł. Wón běſche tež pola pruſkeje ſwudowjeneje kraloweje na wobjedže.

Franzowſka. W naſtupanju ſtrowoſcze khěžora Napoleona ßo njehodži prajicz, ſo by ßo nětkat polěpſchiła. Duž je njewěſte, hacz khěžorka Eugenia ßo do zuſnych krajow na pucz poda.

S Egiptowſkeje je powjeſcz pſchiſchła, ſo budze ſuezſki kanal wot tamniſcheho měſtokrala ßwjedżeńſzy wotewrjeny. K tajkemu ßwjedżenju je bjes druhim tež pruſki krónprynz pſcheproſcheny a wón pjecza tež do Egiptowſkeje pojědże.

Nětkotre nowiny piſaja, ſo chze Napoleon ßwój thrón hižom nětko ßwojemu ßynej wotſtupicz a ßebi jenož pſchedßydſtwo w miniſterſtwje wuměnicz.

Swada bjes turkowſkim ſultanom a egiptowſkim měſtokralom je nimale zyle wuhładkowana; pſchetož poßleńſchi je ſ wjetſcha do ſultanowych požadanjow ſwolił.

Puczowanje do Egiptowſkeje
w lěcze 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokraczowanje.)

Póndżelu 13. měrza wobhladowachu ßebi měſtaſchko Suez, kotreż mějeſche tehdy něhdże 5000 wobydlerjow a nakupichmy ßebi na bazaru to a druhe; potom dżěchmy na mórſki brjoh, ſo bychmy widżeli, ſchto tam dla powjetſchenja pſchiſtawa (Hafen) twarja; ale wot kanala, kotryż by czerwjene a ßrjedżnoſemſke morjo ſjenoczicz měł, my hiſchcze niczo njepytnychmy. Po měnjenju wěży wuſtojnych móhło drje hiſchcze wjele lět tracz, prjedy hacz budże tutón ſkutk dokonjany, njennijzy jeli ßo ſ zyka dokonjecz hodži.*)

Rano w 6 hodżinach běchu něktoſi naſchi puczowarjo na druhu ſtronu morja pſchejěli, ſo bychu tam tak mjenowane Mójſaßowe žórka, ſ kotrychž ßo czopka ſchwablojta woda žórli, wopytali. Ja chzych po prawym tež ßobu jěcz, wostach pak ſkónczńje tola doma. A to bu derje, pſchetož tamni tu popołdnju w 2 hodżinomaj hiſchcze njeběchu a ßu naß, dokelž wſchědnje jenož jedyn czah wotjědże, hakle w Alexandrije doſczahnyli, hdżež bě ßo k jich wulkemu ſbožu łódź, kiž mějeſche do Jaffy jěcz, na dżeń ſakamdżika, tak ſa mózachu woni hiſchcze ßobu jěcz. Budżiſche tuta łódź w prawym czaſu do Jaffy wotjěła, dha budżichu na wotjěźd bliżſcheje awſtriſkeje parołódże dwě njedżeli czakacz dyrbjeli.

Na naſchim wróczazym puczu ſe Sueza do Kaira widżachmy kraßne ſakhadżenje ßłónza a měßaczk potom też rjenje ßwěczeſche, ſo ßo nam puſczina jako ßléborne morjo ſdaſche. To pak bě njelubosne, ſo czah njejapzy ſtejo woſta, ſo by lokomotivu do Kaira poßłał; pſchetož ta mějeſche tam njekotre tworowe czahi najprjedy na druhe kolije ſwoſycz, prjedy hacz mózeſche naſch czah do Kaira dowjeſcz. Hakle ſa dwě hodżiny mózachmy dale jěcz a město teho, ſo budżichmy do Kaira w 8 pſchijěcz měli, pſchijědżechmy tam hakle w 11 hodżinach a dachmy ßebi w naſchim hoſczeńzu wjeczeŕ derje ßłodżecz.

Wutoru 14. měrza ja měſto Kairo wopuſchczicz, ſo bych ßo ſaßo do Alexandrije wrócził. Jako běch we woſu ßedżo ſ druhimi puczowarjemi pſches hodżinu czakał, pocza ßo czah ſkónczńje hibacz. Hara, kajkuż běchmy na puczu ſ Alexandrije do Kaira wuſtacz dyrbjeli, njeběſche tón krócz tak wulka, dokelž czi mohamedanſzy putnizy (pilger) pobrachowachu, kotſiž tehdom na puczu do Mekki běchu. Pola njeběchu wjazy ſelene, ale hižom khětro žołte a nimale k žnjam hotowe.

Popołdnju w pjatej hodżinje ſtrowi do Alexandrije pſchijědżachmy a doſtachmy w orientiſtim hoſczeńzu wobydlenje. Tam dyrbjach ſ dwěmaj puczowarjomaj w jenej ſtwě w hromadże bydlicz a też jenu nóz na kanapeju ſpacz, hdżež buſchtej mi ruzy wot kuntworow tak roſkałanej, ſo mje to nětotre dny boleſche.

Sſrjedu 15. měrza mějachmy połednjſchi wětr, to je tajki wětr, kotryż ſ puſcziny dujeſche. Horzota bě teho dla wot 10 hacz do 4 hodżinow ſkoro njeſnjeßna. Wjeczor obeliſki hiſchcze jedyn raz wopytach a pſchekhodżich ßo na mórſkim brjohu; też pohladach do nětotrych němſkich piwnych khěžow.

Schtwórtk 16. měrza popołdnju w 4 hodżinach podach ßo na parołódż „Egitto“. Woua bě hižom jara pſchepjelnjena a ja ßym wobej nozy, kotrejž mějach na morju pſchebycz, w ſalonje na kanapeju ležecz dyrbjak. Wſchitke měſtnoſcze łódże, woßebje pak pſchikrywy běchu wot wſchelakeho ranſchokrajneho luda wobßadżene, a běſche ſajimawe, zyke familije po jich domjazym waſchnju widżecz. Hdyż běſche muż nětkajke kmane měſtaſchko wunamakał, dha tam jeho ßwójba wſchě ßwoje ſmachi pſchinjeße, tepich bu wupſchěſtrjeny, na kotryż ßo potom wſchitzy ſeßydachu, jědż a picze a tobak ſ wulkeho puczowanſkeho měcha ſwuczahowachu — a wſcho bě w dobrym porjadku. Tudy mějach też ſkładnoſcz, tójſchto mohamedanſkich žónſkich bjes ſchlewjerja widżecz, ale ja njemóžu prajicz, ſo budżich, žanu rjanu žónſku bjes nimi wuhladał.

Tak tam tuczi ludżo najbóle na pſchikrywje pod hołym njebjom pſchebychu a bjes ßobu jara mało ryczachu; też ſdaſche ßo, ſo na tych zuſnikow njeledżbowachu. S jědżu, piczom a ſ tobakkurjenjom woni ßwój czaß naj-

*) Tutón kanal, tak mjenowany ſuezſki kanal, je nětko hotowy a je ßo derje radżił. Red.

bole pschečzinichu. Bjes nimi běsche wjele orientalskich lschesczijanow, kiž běchu na puczu do Jerusalema.

Dokelž bě wjedro pokhmurjene, dha bě mako widžecz; tola bě czicho a kódž jědžesche spěschnje: wieczor pak mózachmy tu rjanosczˇ wohladacz, so ßo morjo kraßnje ßwěczesche.

Ssobotu 18. měrza podachmy ßo s wulkim wotczakowanjom na pschikryw kódže. Ranje bě rjane, morjo czíche, tola njebě pak niczo widžecz, hacz njebjo a woda. Wokoło 8. hodzinow poczа ßo kraj pokasowacz a my w runej měrje na tu stronu k Jaffie jědžechmy. Blisko pschistawa sastachmy a kótwiza (Anker) bu dele spuschczena, so by naschu kódž twjerdže dzerzała. Hakle po hodzinje czaßa dastachmy dowolnosczˇ, ßo na brjoh wußadžicz dacz a mějachmy teho dla khwile doscz, ßebi kraj, psched nami leżazy, wobhladowacz.

Jaffa abo Joppe, w starym testamencze Jafo, to je, rjana pomjenowana, ßmě ßo hischcze khroble dzenßnischi dżeń takle mjenowacz dacz. Sa wulkej murju, kotruž mórske żołmy maczeja, posběhuja ßo po horje, na kehel spodobnej, żołtoschěre twarjenja tuteho města. Płóne tšěchi, wysche kotrychž ßo jenotliwe palmy a minarety pokasuja, dawaja nam rjany ranschokrajny wobras, kiž je s zitronowymi, pomeranzowymi schtomami, s figowzami a wolijowzami s jeneje strony wobdaty, s druheje strony pak s morjom, kotrež bjes pschestacza schumi a schuczi.

(Pokraczowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Tutón tydżeń wopytaschtaj naß knjes profeßor Wasil Iwanowicz Gubin s Moskwy a knjes profeßor Alexander Alexandrowicz Koczubinskij s Odeßy, so byschtaj ßerbsku ryczˇ a narodnosczˇ bliže sesnakoj. Prěnschi běsche ßo teho dla tež do khrósczˇanskeje woßady podał, so by tam ßerbski kwaß wohladał.

S Budyschina. Sańdżenu wutoru shonichmy k naschemu wulkemu postróżenju, so je nasch lubowany a wjelesaßkužbny ßerbski wotczinz k. farař Seiler w Lasu na delnoziwotne sahorjenje straschnje skhorjeł, schtwórtk dóstachmy pak tu ßwjeßelazu powjescz, so je najhórschi strach pschětraty. Bóh daj, so by wón bórsy zyle wotkhorjeł.

S Budyschina. Tamón tydżeń je knihařnja Smolerja a Pjecha tudy něhdże sa 300 toleŕ ßerbskich knihi na ßerbsku woßadu w Serbinje w Texasu wotposłała. Tute knihi, jako biblije, spěwarske, postille atd. běchu psched někotrym czaßom wot spomnjeneje woßady pola pomjenowaneje kniharnje skasane.

S Khanez. Wutoru 21. septembru sahe rano ßu pola tudomneho młynka Radzy jenu krumu kranyli, kotraż je 60 toleŕ hódna. Polizia je wußlědżiła, so je paduch tutu krumu psches Khanezy, Nowe Spytezy, Brěsu, Hodżij, Ratarjezy, Židow a Budyschin do Delneje Kiny hnał a ju tam pschedacz chzył, dokelž pak ju kupicz nochzychu, dha je ju potom w Porschizach s nowa pschedawał a tu ßamu, dokelž tež tam wo nju njerodżachu, skónczˇnje w blischoscˇi Barta pschedał. Wona běsche wot tajkeho dołheho puczа tak pschěwsata, so skoro wjazy hicz njemożesche.

Hródž, s kotrejež bu ta krumwa kranjena, běsche wotewrjena była, tak so bě paduchej ta wěz jara lohka sczˇinjena. To njech ßebi kóżdy skótwobßedżeŕ daj k warnowanju ßkużicz, pschetoż rjeczˇasnik paducha tež sadżěwał njebě, dokelž běsche, w nozy s rjeczˇasa puschczeny, ßnadż něhdże druhdże wjeßele wokoło běhał.

S Wyßokeje pola Rakez. Ssrjedu 15. septembra pschińdże k nam nowy wobßedżeŕ naschego ryczˇerkubła, poknomóznik worzlolijernje knjesa Kruppa w Essenje, knjes Meyer s Barlina, a bu pschede wßu wot k. wuczerja s ryczu a wot wjeßnych se ßkawu wokanjom powitany. Knjes Meyer dari wjeßnej khudzinje 25 tol., Hermanczanskej schuli 10 tl. atd. — Hewak mam pschispomnicz, so je k. Meyer 15. wobßedżeŕ naschego ryczˇerkubła, tak dołho każ ja pomnju, to je wot lěta 1820.

S Wóßlinka. Jako bě nasch k. farař 16. njedżelu po ßwjatej Trojizy po prědowanju pschispowjedł, so budże na ßwj. Matheja ßo tu mißionski ßwjedżeń dżerżecz a jako běchu zyrkwinszy a gmejnszy prjodkstejerjo tu należnosczˇ kóżdy w ßwojej wßy bliže sroskładowali, nasta bórsy po zykej woßadże wulke wjeßele nad tym, a kóżdy ßebi wutrobnje żadasche, so by ßo tón ßwjedżeń prawje ßwjedżeńszy wuhotował.

Toho dla postajichu bjes ßobu, so ma ßo we woßadże zyły ßwjaty dżeń ßwjeczicz, Bożi dom s pletwami rjenje ßo wupyschicz a so s kożdeje wßy dorosczˇena czeßna mkodosczˇ se ßwojimi wschelakobarbnymi khorhojemi ke mschi poczeżnje. Duż wobhlada kóżdy ßwoju kemschazu drastu a mkode holzy ßo na to dopomnichu, so je wuhładżena hkowa schwarna a pschistojna pycha, kotraż móhła saßy do ßwojeho stareho prawa stupicz. W Kamjeńzu nam powjedachu, so je ßo tam někotrażkuliż holczˇka sa pißanymi swjasnizami aby bantami, sa paczerkami a schnórami napraschowała a tež ßmy ßłyscheli, so ßu Wyßoczan Hansez krawz a někotsi drusy nimale wo dnjo a w nozy schili, so bychu jenoż nowe schuby a druhu drastu doschili. Někotre dny do ßwjedżenja schczˇipachu woßadni dubowe liscze a rosdżělne kwětki atd. a mkode holzy, każ tež někotre knjenje poczachu na farje pletwy a wěnzy wicz, kiž dyrbjachu k wupyschenju zyrkwje ßłużicz. To ßamo czinjachu na schuli tež schulske dżěczi. Dżeń do ßwjedżeńja poczа ßo pyschenje zyrkwje, sa kotrež mamy woßebje k. Woßlinczan kantorej Frycži, każ tež k. Wy-

ßoczan wuczerej Lehmanej dżak prajicz; tez buchn psched zyrkwju czeßne wrota natwarjene. Wutoru rano po 8 czehnische ſ kóżdeje wßy doroſczena mkodoſcz w pyſchnej narodnej draſczi khérluſche ſpéwajo do Wóßlinka, hdżez ßo na farſkim dworje ſhromadżujo ßo do rjada ſeſtupowa. Po 9 pocza ßo dokhi czah hibacz; w prédku poſawnistojo a dżéczi ſe ßwojimi wuczerjemi, po tym mkodżi hólzy a ſa nimi mkode holzy, zyrkwine prjódſtejerjo a napoßledk 9 duchowni. Pod ſynkami poſawnow a ſwonow czehniſche czah po wßy delje na pohrjebniſchczo wokoko zyrkwje a w zyrkwi wokoko woktarja, a potom ßo kóżdy na ßwoje méſto ßynu. Boži dom bé rjenje wupyſcheny ſ pletwami, wénzami, krónami, atd.

Po woktarnej ßłużbje kotruż naſch k. farař Wanak dżerżeſche ſaſpéwachu ſchulſke dżéczi rjany ſpéw k Jeſußowej.

Sſerſkej woßadże, kiż bé jara bohacze ßo ſeſchka dżerżeſche k. farař Imiſch ſ Hodżija po Matth. 9, 12 wutroby hnujaze mißionſke prédowanje.

Po 11 pocza ßo némſka Boża ßłużba; dokelż je w naſchej woßadże mako Némzow, dha béchu ßerbſzy mkodżi hólzy a holzy rad ſwólne, Némzam k luboſczi w ßwjedżińſkim czahu ſ némſkej mkodoſczu ſaßy tak do zyrkwje czahnycz każ bé ßo prjedy ſtako a duż bé némſka Boża ßłużba tez rjana ßwjedżenſka. Knjes farař Kordina ſ Minakała prédowaſche po Luk. 15, 3—10 a wón pſches ducha pokne wukkadowanje ßwj. ſczenja wutroby hruboko hnu.

Pſchi wuſtupjenju ſ bożeho doma ßo kolletka ſa mißionſtwo ſhromadżi a bu pſches 70 trl. nawdate bjes tym 10 tol. k. ryczerkublerja ſ D. nad W. a 5 tol. 20 nßl. wot pſcheczelniży mißionſtwa nahromadżene.

Wóßlinczan woßadżi budże tajki żadny a rjany ßwjedżeń wéſcze dohko we wjeßełym a dżaknym dopomnjeczu a nadżijamy ßo, ſo budża wſchitzy hoſczo ſ bliſka a ſ daloka ßo wot doſtateho wubudżenja a natwarjenja dokhi czaß weßelicz.

Wulki woheń w Draždżanach.

Sańdżenu wutorn pſchipołdnju poczachu tudy ſchtormowacz a bórſy ßo powjeſcz rosnjeße, ſo ßo kralowſki wulki theater pali. Haſcherjo a pſchihladowarjo tam ſe wſchéch ſtronow khwatachu, ale haſchecz ßo tam niczo njedaſche, ſa to pak méjachu pſchihladowarjo doſpokhnu ſkadnoſcz, ſatraſchnu hróſbnu móz wohenja w pokhnej mérje wohladacz.

Woheń je pak na tajke waſchnje wuſchok. Dwaj człowjekaj na kubi theatra nékajke roky pſchihotowaſchtaj, pſchi czimż jedyn wot njeju tez tak mjenowany benzin nakożeſche. Dokelż tutón jara ßmjerdżi, dha chzyſche wón k wotſtronjenju ßmjerdżenja rjenjewonjatu kadżenku (Räucherkerzchen) ſażehlicz; ale lédom bé ſchtrychowanczku ſapalik, dha tez jeho ſ benzinom womaſanej ruzy a wſchón pſched nim leżazy pkat w pkomjenjach ſtejeſche. Wón pytaſche woheń na rukomaj a pſched ßobu ſahaßnycz, ale jeho próza bé podarmo, pſchetoż po nékotrych wokomiknjenjach ßo wſchitko, ſchto żwe ſali béſche, paleſche. Wón ßo teho dla po jenym ſchtryku dele puſchczi, tón druhi dżékaczeŕ pak na druhim puczu czekny. Wobaj delka woheń wokaſchtaj, k czemuż bé pak tez najwjetſchi czaß, pſchetoż pkomjenja ßo po zykym twarjenju tak ſpéſchnje roſpſchéſczerachu, ſo dyrbjachu czi, ſ kotrymiż ßo ſa wjeczorny kuß pruha wotdżerżeſche, ſ woknami won ſkakacz, dokelż béſche pucz k durjemi hižom pokny wóhnja a kura.

Dokho njetrajeſche, hda ßo ſ nutſka theatra wſcho paleſche a ſe wſchémi woknami ßo kur a pkomjo won waleſche. Po njedokhim czaßu ßo tſécha dele ßypny a nétko méjachu pkomjenja pokhnu ßwobodu, ßo w ßwojej ſatraſchnej ßylnoſczi pſched wocżomaj pſchihladowarjow pokaſacz. Horzota bé tak wulka, ſo dyrbjachu ludżo daloko wot wohnja zoſacz a dokelż ßo hewak ſchkrě na wſche ſtrony ßypachu, dha bé ſtrach, ſo ßo wokolne twarjenja ſapala. Duż pocżachu ßykawy wodu na kralowſki hród, na podjanſku dwórſku zyrkej, na muſeum atd. lecz, a dokelż bé jara czíche wjedro, dha tute twarjenja bjewſcheho dalſcheho wobſchkodżenja woſtachu.

Theater je ſe ßamych rubanych kamjenjow twarjeny a po tajkim maßiwny, ale ſ nutſka bé, każ to w theatrach hinak bycz njemóże, wjele tajkich wézow, kiż ßo lohko ſapala. Duż żana pomoz njebé a je ßo tez jara mako pkomjenjam wutorhnycz mohlo. Schkoda woblicża ßo pſches pok milliona toleŕ. (Skónczenje.)

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Pětrowska cyrkej: Ernſt Bohaboj Guda, diakonus w Lubiju, ſ Marju Thereſiju Michakkez w Budyſchinje.

Michałska cyrkej: Korla Bohuwěr Schérz, wobydleŕ w Dobruſchi, ſ Hańżu rodż. Pöthigez ſwudowjenej Kindermannowej.

Katholska cyrkej: Pětr Mieth, měſchczan a khéżeŕ, ſ Marju Madlenu Brühlez ſ Hrubjelczicz.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Selma Franziſka, Jana Bohuwěra Schołty, měſchczana a pſchekupza, dż. — Hana Martha, Jurja Kolpy, wobydlerja, dż.

Michałska cyrkej: Jurij Pawoł, Jana Korle Kſchiżanka, czéßle na Židowje, ß. — Marja Madlena n. dż. w Delnej Kinje.

Zemrjety:

Dżeń 11. ſeptembra: Jan Ernſt Rachliza, murjeŕ w Budyſchinje, 40 l.

Jedyn wowczi poß je na pſchedań na wowczerni w Czichonzach.

Jedyn ſtary dżéczazy woſyczk a jedyn ſczénowy czaßnik ſtej tunjo na pſchedań na bohatej haßy czo. 74.

Skład schpihelow, słotych kromow a kulojtych fotografijowych wobłukow.

Rudolph Wilhelm

na ßerbskej haßy czo. 20

porucza ßwój bohaty skład schkleńzowych, porzelanowych a steingutowych tworow a pschedawa pschi wotkupjenju zyłych dźělbow, kaž tež w jenotliwym po najtunischich płaczisnach.

Skład bronzirowanych, posłoczanych a poßlěbornjenych hlinjanych tworow.

Wulki wubjerk elegantneje muskeje drasty a hólczazych wobleczenjow

po najtunischich płaczisnach

w słotej hwěsdze po 1 skhodze na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwěsdze měješche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płaczisnach.

H. M. Kubasch

na garbarskej haßy czo. 432/74 po 1 skhodze, s napschecza k. konditarja Donatha.

Wot nascheho woprawdze homöopathiskeho, **ßwěru po pschikasni a s woßebitym pschiswolenjom tudomneho wubjerneho lěkarja, knjesa sanitatneho radziczela** Dr. med. **Arthura Lutze** dźěłany

strowotny khofej (Gesundheitskaffee)

ma skład a pschedawa po fabrikskich płaczisnach knjes **David Berger** w Budyschinje.

Cöthen, w septembra 1869.

Louis Wittig & Co.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkar sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. **Wonkowskich** psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Ludwigsdorfski hnójny kalk

w tsjoch wschelakich družinach

lowriju po 29, 27½ a 24½ tl.

ßwobodnje ßem wobstara, proßy pak bórsy skasacz.

Dwornischczo w Budyschinje.

Heinr. Jul. Lincka.

Ssuche dróždze

wschědnje czerstwe, ma tunje na pschedań

J. G. F. Nieckſch.

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Njeßwacžidle.

Tudomne poboczne towarstwo evangelskeho Gustav-Adolfskeho wustawa je wotmyßlene, ßwój zyrkwinski lětny ßwjedźeń, dali Bóh, na bližscheho Michała, po tajkim ßrjedu 29. septembra, w zyrkwi w Njeßwacžidle wotdźeržecž.

Pschi ßerbskej Božej ßłužbje, w dwěmaj hodźinomaj ßo sapočžazej, budźe knjes farař Jäckel s Horneho Wujesda, pschi němskej, w schtyrjoch hodźinach ßo sapočžazej, knjes Dr. Meusel, wučeř nabožiny pschi budyskim gymnasiju, prědowanje dźeržecž, tež budźa khěrlusche, wot němskeje woßady spěwajomne, pschi sastupjenju do zyrkwje wudźělene, a budźe ßo hewak kollekta k lěpschemu wotpohladanjow Gustav-Adolfskeho wustawa po skónčenju kóždeho wobeju ßwjedźeńskich kemschenjow pschi zyrkwinych durjach shromadźowacž.

Njech tež tutón lětny ßwjedźeń wjele poßłucharjow a čžinierjow teho ßłowa namaka.

W Budyschinje 10. septembra 1869.

Pschedßydstwo poboczneho towarstwa Gustav-Adolfskeho wustawa.

Zyrkwinski radźiczel **Jentsch**, pschedßyda.

Rychtař, farař w Njeßwacžidle.

Specialne skutkowanje anatherinskeje huboweje wodźiczki pschе kipre, khorowate a čžasto krawjaze dźaßna.

Wjazylětne nałožowanje wschelakich sobulěkarskich ßrědkow njeměјesche tu móz, moje kipre, khorowate a husto krawjaze dźaßna sahojicž, hacž anatherinsku hubowu wodźiczku wot sobulěkarja J. G. Poppa we Winje, Stadt, Bognergasse No. 2, nałožich, psches čžož bu ta khorowatoscž rucže a dospołnje sahnata.

Na to dźiwajo dźeržu sa ßwoju pschißłuschnoscž, tutón ßrědk wschitkim, kiž na podobnu njelubosnoscž čzerpja, najnaležnischo poručžicž.

W Zürichu.

Hrabja **F. A. Bolty**, m. p.

Na pschedań ma tajku wodźiczku
w **Budyschinje**: Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy čžo. 338;
w **Žitawje**: Clemenz Beyer, coiffeur.

Mojim lubym Sserbam

poručžam ßo s mojim składom čžaßnikow (segerjow) wschitkich družinow w najrjeńschim a najbohatschim wubjerku, woßebje na ßlěborne cylindrowe a ankrowe čžaßniki kedźbne čžinju a ßym je runy pucž se Schwajzarskeje dostał. Tež ßo wschitke móžne porjedźenja čžaßnikow a hudźbnych hrajidłow woßebje derje a tunjo pod 1lětnym rukowanjom wobstaraja.

☞ Tež pschispominam hischcže, ßo ßym ja ßerbskeje rycže runje tak móžny, kaž němskeje.

W Budyschinje na bohatej haßy njedaloko pósta.

J. G. Schneider, čžaßnikař.

Jedyn dobry wowčži poß prawdźiweje raßy steji na knježim dworje w Drožďźiju na pschedań.

Khofej punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,
syrop punt po 14, 16, 18, 20 a 36 np.,
zokor, korjenje
rósynki

najtunischo porucža **Rudolph Hölzer.**

Cigarry

we wotležanej, dobrej tworje, 25 schtuk po 25 np., 40 np., 45 np., 50 np., 55 np., 60 np. atd. porucža

Rudolph Hölzer.

Dursthoffske ßuche drožďźe

porucža **Rudolph Hölzer.**

Nowe schottske połnojereje.

w tunach, kopach a po jenotliwym, kaž tež

petroleum a solarwolij

porucža najtunischo **David Berger.**

Indiski zokorowy syrop punt po 30 np.
najlěpschi jendźelski syrop „ „ 36 np.

porucža **David Berger.**

Khofej, punt wot 56 hacž 120 np. a **zokor** punt wot 38 hacž do 60 np., **rajß** punt wot 17 hacž 36 np., **cigarry** 1000 schtuk 4 hacž 120 toleř, **petroleum, ßwěčženje, palenzy** a wschitke twory porucža najtunischo

J. T. Schulze
na lawskej haßy.

Serbska skhadźowanka

srjedu 6. oktobra popołdnju a wječor w „ludźazej zahrodźe“ w Budyšinje.

9/4 schěroka ßmuhata lama k jeczkam,

kaž tež hotowe barchentowe jaki

porucža po najtuniſchich płaczíſnach

23. na ßerbſkej haßy 23. **Reinhold Hartmann jun.**

ſ napſchecža k. pſchekupza Nieckſcha.

Aukzia

na kupjanſkim reviru.

Sſrjedu (na Michała) 29. ſeptember t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow

budże ßo na kupjanſkim reviru

200 klofstrow khójnoweho ſchczěpjaneho drjewa,
150 = = pjeńkoweho drjewa,
200 kop khójnowych walczkow,
30 dubowych ſdonkow wot 15—24 zolow ßrěnjeje ßylnoſcze,
2 dubowaj ßylnaj ſtrowaj ſdonkaj (**młynſkej wali**),
10 kop ßuchich, dobrych, khójnowych ſchpundowanſkich a ſabiwanſkich deſkow,

kaž tež

dźělba pfoſtow a ſchwartow

pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna w kupjanſkej korczmje.

Ryczerkubleríſke ſarjadniſtwo w Kupej.

Khoſej punt po 6½, 7½, 8½, 10, 11, 12 nßl. } pſchi wotkupjenju 5 puntow hiſchcze tuniſcho.
Raiß punt po 18, 20, 24, 30 a 36 np. }

Gries, krupiki, hejduſchku, jahły, nudle, ſchterku, ſodu, mydło,

rakſ. ßwěczenje, amerik. petroleum,

zokor, mlěty a w kehelach, małe a wulke **rósynki,** nowotołczene **korjenje** porucža w dobrej tworje po najtuniſchich płaczíſnach

W Lubiju.

Reinhold Reiß

na dwórniſchczowej haßy (Bahnhofsſtraße) czo. 335.

Hólzy, kotſiž chzedża jenu tudomnu ſchulu wopytowacz, doſtanu wobydlenje ſ zyrobu abo bjes zyroby na mjaßowym torhoſchczu czo. 145.

Jena khěža na Židowje

ſ hródźu a ſahrodu, kotraž ßo po ßwojim położenju a po ßwojich měſtnoſczach ſa kóždе rjemjeßko hodźi, je na pſchedań. Wſcho dalſche we wudawarni Serb. Nowinow.

Wſchitzy czi ßami, kotſiž ßu ßo ſ płaczenjom na njebo ryczerkublerja knjeſa Adolfa Richtera nad Kupej ſakomdźili, chcyli tuto hacž do kónza tuteho měßaza pola podpißaneho wotwjeſcz.

W tutym ßamym czaßu njech ßo žadanki na ſawoſtajeńſtwo ſpomnjeneho knjeſa pola mje woſjewja.

W Budyſchinje, 20. ſeptembra 1869.

Karl Auguſt Franz,
ſaſtupjeŕ Richterez herbow.

Gogolinſki

a wſchitke druhe kalki,

czěſku brunizu,

ſchleſynſke, kaž tež ſakſke kamjentne wuhlo

porucža

H. Grieshammer

ſe ſkładom na dwórniſchczu ſ napſchecža kubłokubje.

W Rakojdach pola Barta je khěža czo. 1 na pſchedań. Wſcho dalſche je pola hetmana tam ſhonicz.

Sporuſchk (Mutterkorn)

kupuje po najwyſchej płaczíſnje

E. Menzner
na hrodowſkej haptyzy.

Kedźbu!

Jutſje njedźelu **kulenje w o kolbaßy** w Trjebjeńzach.

K wotewrjenju

ßwojeje noweje ſale jutſje njedźelu 26. ſeptembra najpodwolniſcho pſcheproſchuje

Roſtok w Jeńkezach.

Wot redakzije.

Knjeſej **A. W.** w Schönbachu: Dokelž tu czeſcz nimamy, Waß bliže ſnacz, dha pſchipoßłane woſjewjenje ßluba njejßmy wotczíſchczecz mohli. Pſchiłożenu ſapłatu mózecze teho dla ſaßo doſtacz.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 40. — 2. oktobra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje do Egiptowskeje. — Wulki woheń w Draždžanach. — Ze Serbow: Se Židowa. S Hermanez. S Ketliz, S Rychwałda. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedženju.

Cži ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Cži, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

25. septembra 1869.

Dowoz: 8474 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	6	5	—	5	15	—	6	10	—	6	5	—
Rožka	4	12	5	4	5	—	4	12	5	4	10	—
Jeczmjeń	3	10	—	3	5	—	3	15	—	3	10	—
Wowß	2	5	—	2	—	—	2	6	—	2	—	—
Hróch	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

16 tl. 15 nßl. a 17 tl. — nßl.
pscheńza 62—76 tl., rožka 50—51 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 10 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 30. septembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83¼ (16 nßl. 6½ np)

Najnowsche.

Draždžany, 30. septembra. Kral je dźenßa ßejm s dlěschej ryczu wotewrił, w kotrejž wón tež na to spomni, so ßu krajne naležnoscze w tajkim porjadku, so nowych dawkow trjeba njeje.

Sakska. Krajny ßejm bu sańdżeny schtwórtk wot Jeho majestoscze krala Jana na ßwjedżeńske waschnje wotewrjeny. Sa pschedßydu prěnjeje komory je wón rycharkublerja s Friesen a sa městopschedßydu dražďżanskeho měschczanostu Pfotenhauera pomjenował a sa pschedßydu druheje komory bu wot krala žitawski měschczanosta Haberkorn a sa městopschedßydu měschczanosta Streit postajeny. Friesen a Haberkorn staj to hižom prjedy byłoj. — Schtož barbu noweje druheje komory nastupa, dha je w njej liberalna strona nimale tak ßylna, kaž konserwatiwna a budże teho dla na nětczischim ßejmje najskerje saßo wjazy žiwjenja, dyžli prjedy.

Swudowjena schwedska kralowa, kotraž běsche k sakskej kralowskej ßwójbje někotre dny na wopytanje pschijěła, je 26. septembra Dražďżany wopuschczika a ßo do Barlina podała. — Krónprynz Albert hischcze pschezo pola awstriskeho khěžora pschebywa.

W Friedersdorfje pola Žitawy bu 26. septembra tamnischa nowa zyrkej, kotruž je jeje kollator, hrabja Einsiedel nad Minakakom atd. sa ßwoje pjenjesy natwarich dał, na pyschnje waschnje poßwjeczena.

Sa sawostajene wudowy a ßyrota tych, kotsiž ßu w snatych podkopkach plauenskeho grunda wo žiwjenje pschischli, je ßo hacž dotal něhdże 330,000 toler nahromadżiło.

Pschi czehnjenju pjateje klaßy nětczischeje sakskeje lotterije, kotrež něschto psches dwě njedżeli traje, bu wulki lóß (150,000 tl.) hižom na druhim dnju wuczehnjeny. Wón je na czo. 35,287 pola hkowneho kollekteura G. A. Haydemanna w Budyschinje panył.

Prußy. So ßo pruski krónprynz na ßwojim puczu do Turkowskeje, Palästiny a Egiptowskeje na někotre dny do Wina poda, so by tam awstriskeho khěžora wopytał, to we wschelakich nowinach wjele rycžow czini. Woßebje ßo to awstriskim nowinam luźi a wone praja, so je tajki wopyt měste wopokasmo, so stej ßo Pruska a Awstriska skónczinje tola saßo sjednałej. Ale we czim je tajke sjednanje sakożene? Na to nowiny takle wotmolwjeja: Hrabja Beust je ßo pschi ßwojim puczowanju, kotrež psched krótkim czaßom po połodnischich Němzach czinjesche, połnje pscheßwědczik, so tamnischi lud po wjetschim dżele w ßwojich smyßlenjach k połnóznoněmskemu swjasku dżerži a wo Awstriji wjele wjedżecz nochze; — hrabja Beust je dale spósnał, so budże tón, kiž ßo na pomoz franzowskeho khěžora spuschcza, wěscze w nusy a wójnje wopuschczeny, dokelž je Napoleon w tu khwilu ßam pomozy potrjebny a ma s Franzowsami staroscze dosch; haj hrabja Beust je ßo w poßleńschim czaßu domaßał, so ßnadź po Napoleonowej ßmjerczi njemér a njepokoj po wschej Europje wudyri a so by najskerje sa Awstriju hubjenje było, hdy by wona tehdy žanu wěstu pomoz njemėła. Duž je hrabja Beust, kaž wschelake nowiny powjedaja, wobsanknył s Pruskej do pschecželstwa stupicz. Ale pod kajkim wumėnjenjom je Pruska k temu swolika? Pod tym wumėnjenjom, so ßo Awstria na žane waschnje wjazy do němskich należnoscziow měschecz njeßmě, ale so dyrbi te pak němskim krajam ßamym pak pruskemu knježerstwu sawostajicz. Hrabja Beust je k temu pjecza pschiswolił a tak je pražski měr niz jenoż na papjerje (1866), ale nětko też w myßlach wobsanknjeny; a so by to awstriski khěžor sjawnje widżił, teho dla ßo pruski krónprynz do Wina poda.

Na tajke waschnje je też strach psched nowej wójnu bjes Pruskej a Awstriskej wotstrónjeny a je teho dla nětko wjazy wojakow na „Urlaub" domoj póßłanych, dyžli w prjedawschich lětach.

W starych pruskich krajach je 8401 evangelskich zyrkwjow se 6531 duchownymi a 5548 katholskich zyrkwjow se 6706 duchownymi. Po narodnosczi ma Pruska 88 procentow Němzow, 17 prozentow Sslowjanow (mjenujzy 10 pr. Polakow, 4 pr. Sserbow a 3 pr. Czechow), 6 pr. Danskich a 6 pr. Litawskich. Židow je 250,000 w Pruskej a wot nich bydli 25,000 w Barlinje.

Kral, kiž je w tu khwilu w Baden-Badenje, wróczi ßo 5. oktobra wot tam do Barlina, so by pruski ßejm 6. oktobra wotewrił.

Awstria. Kaž na wßach, tak je też w městach pschi nowych ßejmskich wolbach czeska strona połnje dobyła; pschetož wschudże ßu deklarantojo wuswoleni, mjenujzy tajzy mužojo, kiž ßu loni deklarirowali, to je, w mjenje czeskeho luda sjawnje wosjewili, so prjedy do žaneho ßejma njepóndu, hacž ßo czeskemu kralestwu jeho stare prawa wrócza, a so teho dla w Czeskej to niczo płaczicz njemóža, schtož Němzy na czeskim abo winskim ßejmje wobsanknu. — Schtož poßlenje czeske wolby nastupa, dha chzedża winske nowiny Němzom s tym troschtowacz, so njejßu jenohłoßne byłe. Ale to je hubjeny troscht; pschetož czi wuswolerjo, kotsiž czeskim deklarantam ßwój hłóß njedachu, běchu khěžorsky sastojnizy a tym bě pschikasane, so dyrbja pschecziwo deklarantam hłoßowacz, jeli nochzedża ßwoje město shubicz. Hdy budżichu woni po swojej woli hłoßowacz ßměli, dha budżichu wěscze też sa deklarantow hłoßowali.

Hrabja Beust je ßo se ßwojeho puczowanja saßo do Wina wrocził. — Wobydlenjej sa pruskeho krónprynza ßo w khěžorskim hrodże pschihotuje.

Pražski měschczanosta Klaudy je ßwoje město složił, dokelž chzyschе jeho winske ministerstwo k temu nusowacz, so by wón k lépschemu židowsko-němskeje strony w Prasy sakon wopak wukkadował a wopak nakožował.

Franzowska. Dokelž je ßo se strowoscju khěžora Napoleona khětro polépschiło, dha ßo khěžorka Eugenia w tychle dnjach na ßwoje dléschе puczowanje poda. Wona pojédże najprjódzy do Benediga, hdżež chze ju italski kral pyschnje witacz; wot tam poda ßo na łódzi do Konstan-

tinopla, hdźež je turkowski sultan jedyn hród sa nju najpyschnischo wuhotowacź dał; s Konstantinopla pojědźe wona do Egiptowskeje a wot tam runy puć domoj, tola je teź mózno, so prjedy hischcze Jerusalem wopyta. — (Pruski krónprynz poda so na swojim puczu s Wina do Italije a stupi tam w brindisiskim pschistawje do kódźe, so by so do Konstantinopla, do Egiptowskeje a Jerusalema podał. Na jeho mórskim puczu budźa jeho tśi mjeńsche pruske wójnske kódźe wschewodźecź. Jeho puczowanje budźe něhdźe dwaj měsazaj tracź.)

Rußowska. Khěžor so w tychle dnjach s Livadije (w Krymje) saso do Petersburga wróći; thějorka pak tam hischcze dlěhe wostanje, dokelž je na symizy khora.

Puczowanje do Egiptowskeje
w lěcźe 1865.

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokracźowanje.)

Po někotrych powjedanjach bu město Jaffa abo Joppe hižom do lijeńzy natwarjene a stary wótz Noah je tudy pjecźa swoje poslenje léta žiwy był. Grichojo mjeno tuteho města wotwodźuja wot Jopy, Aeola dźowki, a Cefeusa mandźelskeje, kotryž je to město natwarił. Hischcze w cźasu sw. Krolmuża (Hieronymusa) pokasowachu blisko města skału, k kotrejž běsche Andromeda pschiwjasana, hacź ju Perseus wumó. W starym testamencze spomina hižom Josua na Jafo, jako namjesne město dźěcźi Dan. Tudy stupi profeta Jonas do kódźe, so by do Ninive jěł a tam pokutu předował. Tudy bě skónczinje japoschtoł Pawoł dołho w hospodźe pola garbarja Simona, kotrehož khěža pschi morju lejesche. W srěnich lětstotetkach běsche Jaffa to město, hdźež kschižerjo s kódźow na kraj wustupowachu, dźenźnischi dźeń je wone pschistaw sa Jerusalem.

Pschi pschewjesenju s kódźe k brohej mějachmy składnosću, so wo njemérnosći morja dospołnje pscheźwědcźicź, a jako so w naschim cźołmje bjes dwěmaj skakomaj wjesechmoj, buchmy khětro jara se skonej wodu pokrjepjeni. S pomozu aribskich dźěkacźerjow wuléschmy na brjohowu murju a sunychmy so po jenej deszy na drohu dele. Moje smachi bě mi jedyn noscheŕ s ruki wudrěł a jako ja sa nim dźěch a po jenym wulkim skhodźe horje krocźich, běch na teraźu karźanskeho wulkeho klóschtra pschischoł, hdźež mje franziskanszy mnichojo pscheczelniwje postrowichu. Po cźasu běchu so tu wschitzy puczowarjo shromadźili a nasta bjes nimi rosryczowanje, kak a hdy bychu do Jerusalema puczowali. Ja so do teho njeměschach, dokelž dyrbjach tutón puć sam dokonjecź a sa tydźeń hižom saso w Jaffje bycź, so by w prawym cźasu do Alexandrije pschijěł, bjes tym so chzychu so druhy někotre dny posdźischo s Jaffy do Smyrny podacź.

Do Blattnerez hosczeńza pschischedschi, starach so ja bórsy wo to, so bych sebi konja wotnajał. Blattnerez sun žadasche sa jeneho konja hacź do Jerusalema punt-sterlink (6 tl. 20 ngl.), schtož ja na měscze sapłaczich, a wón slubi mi hewak so chze mój puczowanski waczok do awstriskeje putniskeje khěže w Jerusalemje wobstaracź.

Jako běch w spomnjenym klóschtrje powobjedował a pschi wobjedze kißałkojte cypriske wino pił, podach so do pomjenowaneho hosczeńza, hdźež so na jeneho schumela, po turkowskim waschnju sedkaneho, sunych a s Kattez mandźelskimaj, kaž teź s wěstym Knoblauchom a Jahnsenom na puć podach. Hnydom psched wrotami běchu sahrody, hižom sławnje snate a jich schtomy so s žołtymi płodami mjerwjachu. Tute sahrody su s hustosarosczenymi kaktusami wobrosczene a jich sylne sdonki běchu połne žołteho kczenja, kotrež s wonjazymi oranźami a melonami wokolnosću s krasnej wonju napjelnjesche. Sa małe pjenjes dostachmy wjele najrjeńschich oranźow, kotrež smědźachmy sebi na konju sedźo sami schczipacź. To wschitko dawasche paradisyski napohlad, kajkiž jón hischcze žene měł njeběch. A wo prawdźe, rjeńschi njemóże drje nutskhod do bohacze zohnowaneho Kanaana nihdźe druhdźe bycź.

Sa sahrodami, kotrež nasch na naschim puczu psches hodźinu daloko wobdawachu, rospschěsczera so saronska runina, hdźež Simson swój schibały kusk s tymi lischkami wuwjedze. Tuta runina je lohko wuzkobjena, tu a tam s małymi hórkami, a ciehnje so w schěrokosczi tśioch mil k judaiskim a efraimskim horam horje. — Na hórkach k prawizy a lěwizy leża wósy w kaktusowych, wolijowzowych a figowzowych hajkach, a su to hubjene hnězda s hubjenymi twarjenjemi, s kotrychž zyte cźrjódy dźěcźi pschebězachu, so bychu wot nasch smilne dary próśyli.

Zyły puć — hacź runje po prawym na žadyn puć podobny njeje — je wot teho cźasa, jako Syriska pod egiptowskim městokralom stejesche, s małymi kamjentnymi, na tórm podobnymi domikami wobdate, w kotrychž su wobronjeni strażnizy, tak jo móże i dyn wo dnjo a w nozy bjes stracha psched rubjeznymi Beduinami puczowacź. — Druhdy bě na polu burik widźecź, kotryž sa tej jednorej kaku króczesche, s kotrejž su tudy — kaž psched lětnyzami — hischcze dzensa wora. Najbóle bě mały, suchi wołk sapschehnjeny, jedyn dasche pak płuh wot jeneho wósła a wot jeneje žony cźahnycź.

(Pokracźowanje.)

Wulki woheń w Draždźanach.

(Skónczenje.)

Psches wotpalenje draždźanskeho theatra su teź wschelazy hrajerjo (keklerjo) wjele schkodowali; pschetoż někotrym je so sa wjele stow tolerí pyschneje drasty spaliło, haj jenej knjeni tójschto drohich kamjenow a skocźaneje pychi. — Hewak je schkoda sa same Draždźany teź

wulka; pschetož wjele zusnikow jenož teho dla w Draždžanach bydlesche, dokelž bě tam dobry theater. Duž je kral poručžił, so by ßo nowy nakhwilny theater natwarił a to ſ tajkej ſpěſchnoſczu, so by ſa někotre měßazy hotowy był. Měſtno ſa njón je ſ boka tak mjenowaneho „zwingera" na tu ſtronu k „Stallſtraße" wuſwolene, po tajkim njedaloko wotpaleneho theatra.

Hdže budže nowy wulki theater twarjeny, to je hiſchcze njewěſte, a ßo jeho twarba drje hakle w pſchichodnym nalěcze ſapočnje. Prjedy haž budže hotowy, móže drje 4—5 lět ſańcź. K twarjenju wotpaleneho theatra je kraj 260,000 toler dał a wſchu druhu potrjebu je kral ſe ßwojeje ßamßneje kaßy ſapłacził. Tak ßo drje też pſchi nowotwarbje ſměje. — Pſchiſpomnicź chzemy tudy, ſo je kral k ſdžerženju theatra a k dopłaczenju ludźi, kiž tam hrajachu abo hewak něſchto cźinicź mějachu, kóžde lěto nědže 60,000 toler pſchiwdacź dyrbjał, dokelž theater tak wjele njenjeßeſche, hacž trjebaſche: pſchetož ludźi, kiž ßo wot njeho a pſchi nim žiwi, je pſches 300 a tuczi běchu pſchi wotpalenju theatra w njemałym ſtrachu, ſo budža ſe ßknžby puſchczeni. Ale kral je jim bórſy woſjewicź dał, ſo wſchitkich też dale w jich ßkužbje wobkhowa.

Wotpaleny theater (twarjenje a ſnutskomny mobiliar) bě pola jeneho towarſtwa ſe 150,000 tolerjemi ſawěſczeny; ale tuto towarſtwo ßo pjecza płaczicź wobara, dokelž je woheń ſanjerodženy. Wone ſměje pak drje tola płaczicź dokelž je poſdźiſcho intendant theatru dopokaſał, ſo wón na žane waſchnje ſa to njemóže, hdyž je tón džěłaczeŕ, pſches kotrehož je woheń wuſchoł, tak bjes myßlow był, ſo ßwojej palazej ruzy njeje do wody tyknył, kiž je njedaloko njeho ſtała, ale ſ nimaj wo wězy trěł, kiž ßo lohko pala, jako papjera a płat, ſ gummijom namaſany.

Jako ßo theater palicź poča, běſche kral w Pilnizu, hdžež pak jemu to njeſboże telegrafiſzy k nawjedženju dachu, na cźož wón hnydom do Draždžan pſchijědže a něhdže dwě hodźinje pſchi wóhnju woſta. Hdyž wón tón wulki woheń w bliſkoſczi wuhlada, rjekny wón: „Kajke žałoßne njeſbožo!", pſchiſtaji pak te ßłowa: „Je žadyn cźlowjek wo žiwjenje pſchiſchoł?" A jako jemu wotmolwichu, ſo ßo to ſtało njeje, praješche wón: „Džakowano Bohu, to je najwoßebniſcha wěz! Wſcho druhe dyrbimy ſnjeſcź pytacź."

Ze Serbow.

Se Židowa. Tudomny korczmař Suſchko ma jenu běrnu, kotraž je 1 punt 5 lut cźežka. Wona je jemu na jeho ßamßnym polu narośtka.

S Hermanez. Teho paducha, wo kotrymž běſche tydženja w Serb. Nowinach powjedane, ſo je w Khanezach krumu kranył, ßu doßahnyli. Wón je ſ Woſporka rodženy a je w Khanezach młynſtwo pola teho miſchtra wuknył, kotrehož je wóndanjo tak wobkranył, poſdźiſcho pak tudy w Hermanezach džěłał. Jeho tudomny miſchtr běſche jeho do budyſkeje ſtrony po murjerja poßłał, wo teho pak ßo njeje ſtarał, ale je do Khanez ſchoł a ßwojemu prjedawſkemu miſchtrej w nozy krumu wuwjedł. Sańdženu ßobotu ßu jeho doßahnyli a wón je k wſchemu ſtał. Tu krumu je jenemu cźěſkemu ſkotokupzej ſa 20 toleri pſchedał a ßebi ſa te pjenjeſy ßuknjany pſchewoblekał, kłobuk atd. kupił, tak ſo wot nich njeje niczo wyſche woſtało.

S Ketliz. Wam, luby knjes redaktoro, ſe ſrudnoſczu woſjewjamy, ſo je ßo ſańdženu ßrjedu naſch dotalny druhi wucźeŕ k. Kral do Kukſcha pſcheßydlił, hdžež je wón ſa kantora powołany. Koho my ſa noweho druheho wucźerja doſtanjemy, to hiſchcze ſnate njeje.

M.

S Rychwałda. Wot jow je ßo w tutych dnjach wěſty Mikſch ſe žonu a 8 džěcźimi do Serbina w Texaſu na pucź podał a ſ nim też jedyn wojnař ſ Delneho Wujeſda ſe žonu a někotrymi džěcźimi.

Přilopk.

* Wóndano džěſche jedyn wobydleŕ ſ Pantina (bliſko Pariſa) rano na ßwoje polo. Na ſchcźežźy dnzy wuhlada wón tſi kuże krwě a kuſk dale něſchto, ſchtož ßo jemu cźłowſke moſhy byćź ſdadža; też widźi wón, ſo je tam něchto w ſemi ryk. Wón woſmje teho dla ßwoju kopacź a počnje pjerſchcź pſchemjetowacź a wuhlada k ßwojemu naſtroženju jenu cźłowſku ruku. Strach jeho ſapſchija a wón běži na poliziju. Poliziſtojo a jedyn lěkaŕ ßo we 8 hodźinach na to měſto podadža, hdžež je hižom wjele luda ſhromadženeho. Hdyž tam hłubſcho ryja, trjechja najprjódzy na jene 7lětne džěczo, kotrež ma tſi džěry w ſchiji, wulku rann ſa prawym wuchom a na hłowje tſi ſarěſnjenja wot noża. Bjes tym ſo lěkaŕ tuto cźěło wobhladuje, wucźahnu cźěło jeneho 14lětneho džěſcza, kiž ma tſi hłuboke rany we hłowje. Dale namakaja cźěło jeneje něhdže 35lětneje žony w židžanej draſcze. Też wona ma rany, ſ nožom ſarěſnjene, a hewak ßu jej žiły pſcherěſane. Po njej wurychu cźěło jeneho 11lětneho hólza, kotrehož wobleczo je zyle rosrubane a napoßledku wucźehnje jedyn wojak cźěło jeneho 16lětneho młodeho cźłowjeka, kiž ma dwě hłubokej ranje do hłowy. Njedaloko teje měſtnoſcze ßu potom jedyn ſ krwju poběžany nóž namakali; cźěła běchu hiſchcze nimale cźopke, tak ſo bě ßo to mordowanje ßnadź jenož něktore hodźiny prjedy ſtało.

Polizia je bórſy ſa tym ßlědźicź počała, ſchtó cźi ſtónzowani ßu a kajki ſtóſtnik je jich morił. Jedyn hoſcźeńzaŕ ſ napſchecza połnózneho dwórniſchcźa je jej na to woſjewił, ſo je pſched tydženjom młody, něhdže 20lětny cźłowjek do hoſcźeńza pſchiſchoł kiž je prajił, ſo Jan Kink

rěka a so je s města Roubaixa. Njedźelu wječor je tam jena knjeni s pječimi dźěćimi pschijěła a so za Kinkom praschała. Jako jej prajachu, so njeje doma, dźiwnsche so wona nad tym, wotnaja tam potom dwě stwě a woteńdże s dźěćimi, swoje smachi w hosćeńzu wostajschi. Wona so tam wróćiła njeje. — Dale pschińdże jedyn měschćan powjedać, so je njedźelu wječor jedyn młody cłowjek pola njeho jenu motyku a jenu kopać kupił, na kotrymž je widźeć było, so s tajkimi wězami wobkhadźeć njewě. Po tajkimi so sda, so je ta jama hižom do prědka była.

Hewak je jedyn pohonc wosjewił, so je nedźelu nozy s aubervillierskeho dwórnischcza jeneho młodeho cłowjeka s jenej knjenju a pječimi dźěćimi do Pantina wjesć, w kotrehož bliskosći su wschitzy wustupili a tu stronn schli, hdźež buchn te cźěła namakane. — Po tym wschěm sebi ludźo myślachu, so staj spomnjeny Jan Kink a jeho nan tón satraschny njeskutk wuwjedłoj, ale bórsy so pokasa, so temu tak njeje; pschetoż po někotrych dnjach bu blisko teje jamy cźěło jeneho młodeho cłowjeka wuryte, w kotrymž wobydlerjo s Roubaixa Jan Kinka spósnachu, pariski hosćeńzař pak rjekny, so to tón cłowjek njeje, kiž je so pola njeho sa Jana Kinka wudawał.

Polizia bě bjes tym na wschěch stronach sa tym mordarjom sledźiła a jej bě so też radziło, jeho w Havru doßahnyć a bórsy so pokasa, so je to wěsty Traupmann, kiž je Kinkez zyku swójbu teho dla skonzował, so bychu na tajke waschnje nětotre tawsynty toleŕ, kiž Kinkezom skuschachu, do jeho ruki pschischkě. — Cźěło stareho Kinka hischcze namakane njeje.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Jan Ernst, Pětra Kulki, khěžerja na Židowje, ß. — Hermann Julius, Ernsta Wylema Templa, garbarja w Sajdowje, ß. — Bjedrich August Max, Augusta Dea, wobydlerja pod hrodom, ß. — Korla Ernst, Handrija Wowßnika, wobydlerja w Cźichońzach, ß — Josef Jurij, Hendricha Josefa Sturma, wikowarja na Židowje, ß.

Zemrjety:

Dźeń 21. septembra: Hana rodź. Wicźasez swudowjena Mětaschkowa w Hornej Kinje, 63 l.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Wěsch ty, Motßo, hdźe ßu Hoblizy?

Mots Tunka. Ně.

H. D. Ale to wěsch, hdźe ßu Wulke Schpary?

M. T. Haj.

H. D. Nó, tam ßu też Hoblizy blisko.

M. T. Schto dha je tam było?

H. D. Hlaj, tam běchu grunty rosměrili a bě też kóždy s tym spokojny, schtoż bě so jemu bostało; jenoż jedyn jenicźki bě njespokojny.

M. T. Cźoho dla?

H. D. Nahrabnosćze dla; pschetoż wón dźěsche w nozy w 12 hodźinach a staji měsnik do ßußodoweje fahrody kohcź dale.

M. T. Aj aj, to dźě je kraßny „ßwěrny" ßußod!

* * *

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólčažnych wobleczenjo
po najtuniſchich płaczíſnach
w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdze měješche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy čźo. 432/74 po 1 ſkhodze,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

9/4 ſchěrołka ßmuhata lama k jeczkam,
kaž tež hotowe **barchentowe jaki**
porucza po najtuniſchich płaczíſnach
23. na ßerbſkej haßy 23. **Reinhold Hartmann jun.**
ſ napſchecza k. pſchekupza Nieckſcha.

Wot naſcheho woprawdze homöopathiſkeho, ßwěru po **pſchikaſni a ſ woßebithym pſchiſwolenjom tudomneho wubjerneho lěkarja, knjeſa ſanitatneho radźiczela** Dr. med. **Arthura Lutze** dźěłany

ſtrowotny khofej (Geſundheitskaffee)
ma ſkład a pſchedawa po fabrikſkich płaczíſnach
knjes **David Berger** w Budyſchinje.
Cöthen, w ſeptembra 1869.
Louis Wittig & Co.

Hiſchcze žadyn ßrědk
njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w **bleſchach** po 6, 11 a 20 ußl. ſaßo na pſchedań
A. F. Pannach w Budyſchinje.

Sporuſchk (Mutterkorn)
kupuje po najwyſchej płaczíſnje
E. Menzner
na hrodowſkej haptyzy.

Khofej punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,
ſyrop punt po 14, 16, 18, 20 a 36 np.,
zukor, korjenje
róſynki
najtuniſcho porucza **Rudolph Hölzer.**

Cigarry
we wotlejanej, dobrej tworje, 25 ſchtuk po 25 np., 40 np., 45 np., 50 np., 55 np., 60 np. atd. porucza
Rudolph Hölzer.

Durſthoffſke ßuche droždże
porucza **Rudolph Hölzer.**

Serbska skhadźowanka
srjedu 6. oktobra popołdnju a wječor w „ludźazej zahrodze“ w Budyšinje.

Na wočzomaj běduym

je ßwětoßnata w ßkutku prawa

Dr. Whitowa wodźiczka ßa wocži

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringßkej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpie poruczicz.

Jej **ßu najwyßcho** wjerchowßke koncežije ßpožczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepßchetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyka, ßchtož tyßazy wopißmow dopokaßuje. Poruczenja wobßtara knjes **Emil Menzner** w **hrodowßkej haptyzy** w Budyßchinje.

Spodźiwnje dobre ßkutkowanje je najlěpßche wopokaßmo prawdźiweho fabrikata.

Knjes Traugott Ehrhardt!

Ja praju tej ßwój najwutrobnißchi dźak ßa Waßchu **wubjernu wodźiczku ßa wocži** a nochzu ja dale wulku khwalbu pßchipowjedacz, tola njeběch ja bleßchku hacz **do pokojazy** wutrjebał a běßchtej mojej wocži hižom **zyle wulěkowanej**; ßbytk ßym jenej žonje dał, kotraž **dołhe lěta** druhdy lěhy cžłowjeka ßpóßna; po **někotrokróczným nałożenju** widži nětko khorhojeczku na zyrkwinym tórmje. Proßchu, poßczelcže mi bórßy ßaßy.

Waxweilen, 29. junija 1869.

P. J. Knuppen, ßedkař.

Hórke palenzy a liqueury.

Boonecamp of Maagbitter, bleßcha po 5, 10 a 20 nßl.
Kölnßki magenbitter, bl. po 6, 12 a 20 nßl.
Daubitzowy liqueur, bl. po 10 nßl. a 1 tl.
Drażdżanßki ßtrowotny magenbitter, bl. po 10 nßl.
Eißenmagenbitter wot Freyganga, bl. po 10 nßl.
Franzißkanßki ßelowy magenbitter, bl. po 15 nßl.
Malakow, rußki magenbitter, bl. po 5 a 10 nßl.
Pirnaißki ßtrowotny magenbitter, bl. po 4, 7 a 12 nßl.

porucza **Heinr. Jul. Lincka.**

Mydłarnja
Moritza Lehmanna
na bohatej haßy

k lětußchim naßymßkim ßwam wjele 100 kórzow dobreje ßoły (Aeßcher) po najtunißchich płaczißnach porucza.

Wobkedźbowanje hodne ßa khlamarjow.

10 centnarjow dobreje aktoweje papjery w ¼ centnarßkich paktach, kaž tež po knihach porucza najtunißcho

Moritz Lehmann
na bohatej haßy

Stearinowe a paraßinowe ßwězy

pßchedawa najtunißcho

Moritz Lehmann
na bohatej haßy.

Pßcheměnjenja dla je w Pßowjoch pola Minakała khěža cžo 7, kotraž ma dwě ßtwě, kiž ßo tepicz hodźitej, na pßchedań a je wßcho dalßche pola podpißaneho tam ßhonicz.

Korla Zawuik,
kowarßki mißchtr tam.

W **haptyzy** w **Nakezach** je dóßtacz:

präßerwatiwny a žiwjazy polver ßa howjaßy ßkót

pßche hubjazu a ßchparowu khoroßcz;

wubjerny mlokowy a wužitkowy polver,
butrowy polver,
kóczazy polver,
kadźeńßka ßpecies (Räucherßpecies) atd.

Powuczaze wukaßanja ßo pßchiwdadża.

Dr. Hultzßch.

Nowe ßchottßke połnojereje.

w tunach, kopach a po jenotliwym, kaž tež

petroleum a ßolarwolij

porucza najtunißcho **David Berger.**

Indißki zokorowy ßyrop punt po 30 np.
najlěpßchi jendźelßki ßyrop „ „ 36 np.

porucza **David Berger.**

Epileptißke widlißchcża (padazu khoroßcz) ßahoji

ßpecialny lěkař ßa epilepßiju Dr. O. Killißch w Barlinje, nětko Mittelßtraße No. 6. **Wonkowßkich** pßches lißty **hoju**. — Hižom pßches 100. ßahojenych.

2 nowaj **jenopßchežnaj wołaj** ße želeßnymi wóßkami ßtaj pola podpißaneho na pßchedań; tež ßu pola njeho ßtajnje **płuhi** hotowe a ßo ßa jich dobroßcz rukuje.

J. Feiga
kowař w Něczinje.

W Worzynje na wołporßkej dróßy je dwajßchoßna khěža cžo. 68 ße ßadowej a ßolotowej ßahrodu ße ßwobodneje ruki na dßchedań. Wßcho dalßche je tam ßhonicz.

W Nowych Porßchizach je khěža cžo. 77 ſ połkßedma kórza ležomnoßczow na pßchedań a móže ßo hnydom wobczahnycz.

Roły ſ lateho abo kowaneho želeßa k pjeczenju abo warjenju, **khachlowe durczki, rózńje, ßalzpłaty, wódne pónwje, konjaze korta, konjaze rjebliśna** a teho runja wězy ma we wulkim wubjerku na pßchedań

Herrmann Bulnheim
na lawßkich brjebjach cžo. 681.

Dwaj **krawßkaj** ße wßow dóßtanjetaj pßchi dobrej ßdźě trajaze dźěło w Budyßchinje na garbarßkej haßy cžo. 420.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ßpodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaßała porucza ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowßkeje haptyki**
w Budyßchinje.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym dowolam ßebi cżeſcżenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcże najpodwolniſcho k nawjedżenju dacż, ſo ßym dżenża tudy ſ napſchecża theatra

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy ſ deſtillaziju a palenzpſchedawarnju

pod firmu

J. T. Reimann

wotewrił. Ja budu ßo ſtajnje prózowacż, wſchitkim, kiż moje khlamy wopytaja, ſ dobrymi a wſchomożuo tunimi tworami k ßłużbje ſtacż, a proſchu teho dla wo dobroczżiwe wobkedżbowanje.

W Budyſchinje, 2. oktobra 1869. **J. T. Reimann.**

Wucżahowarjo do połnózneje Ameriki

pſches **Hamburg** a **Bremen** ßo na najtunſcho ſ parnymi a druhimi łódżemi pſchewesu pſches

H. C. Platzmann w Berlinje, Louiſenplatz No. 7

jako kral. pruſk. konceſſ. generalneho agenta ſa zły pruſki kraj, a wot ſpezialneho agenta teho ßameho

M. Kahno w Klětnom,

tež ſtaj pomjenowanaj rady ſwolnaj, wucżahowarjow darmo ſe wſchej radu podpjeracż.

Schleſyńſke wohenſawěſczaze towarſtwo we Wrótßławju.

Rukowazy kapital wot 3 millionow toleŕ pruſk. kouranta.

Tuto towarſtwo ſawěſczenja pſche wóhnjowe ſchkodowanje w měſtach a na wßach na hibite wěży horjebjerje a to po wſchomożno tunich prämijach, hdżeż ßo żane dopłacżowanje njeſtanje. Pſchi ſawěſczenju na wjazore lěta ßo wulke dobytki ſkicża.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary ßu pola podpißaneho agenta kożdy cżaß darmo doſtacż a budże wón kożdemu wſcho wukaſowacż, ſchtoż je pſchi ſawěſczenju trjeba.

W Maleſchezach 1869. **Jan Wehla,** agent.

Khofej, punt po 8 nßl.,

zyle cżiſty a woßebje drje ßłodżazy, każ też tunſche druzżiny punt po 75, 70 a 66 np. porucża

Hermann Kunack

na bohatej haßy pódla poſta.

Candis-ſyrop,

jaßny a ßłódki porucża punt po 18 np.

Hermann Kunack.

Cigarry,

derje wotleżanu tworu porucża we wulkim wubjerku po wſchěch płaczżiſnach **Hermann Kunack.**

Sporuſchk (Mutterkorn)

kupuje ſtajnje po najwyſchej płaczżiſnje

O. Schimmel,

w měſchczańſkej haptyzy.

Starożitnostny wotrjad M. S.

zhromadźi so přichodnu srjedu popołdnju w 2 hodźinomaj w ludowej zahrodźe. Wo sylny wopyt prosy

předsyda.

Ja ſ tutym k wjedżenju dawam, ſo ja ſa mojeho ßyna Jana Ryczerju ſ Kobjelnja pola Klukſcha niczo wjazy njeſapłaczu; njech ßo teho dla kożdy na kedżbu bjerje, jemu něſchto pożczicż.

Handrij Ryczerja w Kobjelnju.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 4 nßl. doſtacż:

Geſchworne und Gerichtsſchöffen. Volksſchrift. Alphabetiſche Zuſammenſtellung aller, deren Wahl und Mitwirkung zur Rechtspflege betreffenden Beſtimmungen der neueſten Königl. Sächſ. Geſetzgebung.

Katholſki Poſoł cżo. 19 je wuſchoł.

Hoſczeńz w Drożdżiju.

Kehelekulenje a reje njedżelu 3. oktobra, na cżoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje **Mrós.**

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 41. ~ 9. oktobra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Njeßwaczidła. S Bórku. S Bu tyschina S Tšélan. W Koblizach. S Ketliz. S Delneho Wujesda. — Nawěschtnik.

K nawjedżenju.

Cżi ßami cżesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiż chzedża sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1869 do prědka płaczicż, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadża. Cżi, kotsiż ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjesczż dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacż. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacż 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenoż 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

2. oktobra 1869.

Dowoz: 7195 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	6	—	—	5	10	—	6	6	—	6	—	—
Rožka	4	10	—	4	5	—	4	12	5	4	7	5
Jecźmjeń	3	10	—	3	7	5	3	12	5	3	10	—
Wowß	2	5	—	2	—	—	2	5	—	2	2	5
Hróch	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jabłk	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

16 tl. 5 nßl. a 16 tl. — nßl.
pschenża 62—76 tl., rožka 50—51 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczišczeny) 12 tl. 20 nßl.
(Cżišczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Cżahi sakskoschlesynskeje želesnizy ſ Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nocy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 2 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*: wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a je Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cżahaj je snamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenoż w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenoż wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicż; dżeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczišna.

W Lipsku, 6. oktobra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cżerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83 (16 nßl. 6 np.)

Najnowsche.

Win, 7. oktobra. Pruski krónprynz je wczera wječor w 9. hodźinach ßem pschijeł a bu wot khěžora a wyßokich knježich witany. Khěžor a krónprynz ßo pschecżelniwje postrowischtaj. Potom wonaj do khěžorskeho hrodu jědżeschtaj.

Sakska. Jeho majestosć kral Jan je ßo 2. oktobra s Pilniza na hród Weesenstein pschesył.

Ministerstwo finanzow je druhej komorje sapiß krajnych dokhodow a wudawkow k wujednanju pschepodako, kotrež Sakska w lětomaj 1870 a 1871 smëje. Tajke dokhody a wudawki woblicza ßo něhdże na 19 millionow toleŕ. — Prěnjej komorje je sakon k dowuradzenju pschepodaty, po kotrymž ma ßo tak mjenowana kommunalgarda zyle sahnacz.

Kubleŕ Berndt s Lückersdorfa, kotremuž bëschе, kaž ßmy w cz. 29 powjedali, wós nosy slemik, je na tajke wobschkodzenje wumrjecz dyrbjak.

Na prjedawschich sakskich ßejmach dyrbjachu ßo w druhej komorje sapoßłanzy tak ßydacz, kaž běchu wuloßowani; ale nětko temu wjazy tak njeje, pschetoż kóżdy ßmě ßebi město wubracz, kajkeż ßo jemu lubi. S teho je pschischło, so ßu ßo w nětczischej druhej komorje czi sapoßłanzy w hromadu seßydali, kiż ßu jeneho a teho ßamßneho politiskeho měnjenja.

Budyski ßudniski hamt wosjewjuje, so maja gmejnszy prjodkstejerjo dotalne sapiży tajkich, kiż ßo sa pschißaznych hodza, ßwëru pschehladacz a wudospaknicz, każ tež sa tych, kotrychż to nastupa, dwě njedżeli w měßazu oktobru wupokożicz, a je potom najposdżischo hacz do 10. novembra t. l. na hamcze wotedacz.

Krajnostawska komißia wosjewjuje, so budże pruhowanje tajkich kowarjow, kotsiż wo czeßne myto sa dobre konjekowanje po jendżelskim waschnju rodża, 19. oktobra wotdżerżane. Schtóż chże tajke myto (20 toleŕ) dobycz pytacz, ma to hacz do 10. oktobra na krajnostawskej kanzlije wosjewicz.

Jedyn pschekupz s Glauchawa chzyschе wóndano s s Lipska do Bremena jěcz. Wón ßebi teho dla na tamnischim dwórnischczu billet kupi a jón s pjenjesami sapłaczi, kotrež w ßwojej listowni mějeschе. Jako bëschе ßo do wosa ßynył, sa ßwojej listownju pomaßny, ale ta bě prjecz, někajki paduch bě ju kranył a s njej 2400 toleŕ papjerjanych pjenjes, kotrež w njej běchu.

Sańdżeneho 1. oktobra je ßo w sakskim wójsku ßlědowaze pschecżahowanje stako. Pschesßydlił je ßo: schtab 2. infanteriediwisije No. 24 s Draždżan do Lipska; schtab 4. infanteriebrigady No. 48 s Chemnitza do Lipska; 3. bataillon 3. infanterieregimenta No. 102 s Lubija do Żitawy; 3. infanterieregiment No. 107 se schtabom a s 1. a 2. bataillonom s Leisniga a Döbelna do Lipska, s 3. bataillonom pak s Mitweidy da Wurzena, a regiment tsëlzow No. 108 s Lipska a Wurzena do Draždżan.

W měsczе Zschopawje je 29. septembra wjeczor w 7 hodżinach w jenej brózni woheń wudyrił a 42 domskich, każ tež 31 brózniow s pokrytymi žnjemi do procha a popjeka pschewobrocził. Hakle rano w 2 hodżinomaj radżi ßo zusym ßykawam woheń někak wobmjesowacz. Něhdże 150 ßwójbow s něhdże 700 duschemi je pschеs to wobydlenje shubiko. Spalił ßo żadyn człowjek njeje, ale sawěsczene nichtón nicza njemějeschе, dokelż w Zschopawje hubjenych twarjenjow dla sawěsczenske towarstwa žane sawěsczenja horje njebjerjechu.

Hischcze wjetsche wóhnjowe njesboże je ßo w městaschku Frauensteinje stako. Tam mjenujzy njedżelu rano w 1 hodżinje woheń wuńdże a hacz do 7 hodżinow 84 domskich a 20 druhich twarjenjow sahubi, tak so je ßo s wuwsaczom kralowskeho hrodu nimale zyke město wotpaliko. Wotpalike ßu ßo tež zyrkej, radna khěża, wschě tsi schule, gmejnska khěża, superintendentura, diakonat a hamtske jastwo. Woheń je w hródzi jeneho rěsniska wuschoł, a je pschеs tole njesboże něhdże 900 ludzi ßwoje wobydlenje a s wjetscha tež wschě ßwoje smachi shubiko. Jenoż tsjo wotpaleni ßu sawěsczeni, pschetoż drusy ßo njeběchu sawěsczicz móhli, dokelż běchu jich twarjenja s kchindżelemi kryte a jich teho dla žane towarstwo do sawěsczenja wsacz nochzyschе.

Prußy. Kral Wylem je 6. oktobra pschipokdnju pruski ßejm w Barlinje po dotalnym ßwjedżenskim waschnju wotewrił. W ßwojej ryczi rjekny wón bjes druhim, so ßo dawki, hacz runje ßu žně dobre byke, tola hischcze tak pschisporjake njeißu, każ je trjeba a so budże teho dla někajki „zuschlag" nusny. Hewak spomni wón na to, so smëje ßejm nowy wokrjeßny porjad (Kreisordnung) a nowy schulski sakon wujednacz a hewak hischeze wschelake druhe wězy wuradzicz. Skónczнje praji wón, so pod nětczischimi wobstejenjemi wěsczе měr wostanje a so je to jeho wutrobje derje czinіko, so ßu jeho pschi jeho puczowanju po wschelakich pruskich krajach wschudże pschecżelniwje witali.

Kral je rumunskemu wjerchej Korli, kiż bě na ßwojim puczu do Parisa tež Baden-Baden wopytał a tam 5. oktobra ßo s kralom widżił, wulki kschiż rjadu czerwjeneho hodlerja spožcził.

Knjeni krónprynzeßyna ßo se ßwojimi dżeżimi 11. oktobra dd pokodnischeje Franzowskeje poda a tam něhdże dwaj měßazaj wostanje. Tak dołho budże tež krónprynzowe puczowanje tracz a hdyž ßo tutón s Egiptowskeje wrócži, wón pschеs Franzowsku pojědże a ßwoju ßwójbu saßo do Barlina ßobu wosmje.

Minister snutskomnych naležnosczow hrabja Eulenburg je wóndanjo pola hrabje Bismarka w Pomarskej pobył. Poßleńschi pjecza hischcze hacz do decembra na ßwojim kuble wostanje.

Awstria. Khěžorowy adjutant hrabja Hayn, major Groller a hrabja Wallis ßu ßo po poruczнosczi khěžora do Salzburga podali, so bychu pruskeho krónprynza w khěžorowym mjenje powitali, hdyž wón awstriske mjesy pschekrocži. W Salzburgu, Linzu, Pöltenje a Winje maja najwyschi sastojnizy krónprynza na dwórnischczu wotczako-

wacz a jemu wschu czesez wopokasowacz, tez budza jemu k czesczi wschudzom wotdzelenja wojska postajene.

Na prazskim zejmje je w tu khwilu 101 sapoßkanzow. To zu wscho Nemzy abo khezorszy sastojnizy, czeskich deklarantow je 91 a tuczi do zejma njepóndu, s najmjenscha tam hacz dotal pschischli njejßn. Schto chze winske nemske ministerstwo pschecziwo nim czinicz, to snate njeje.

Bajerska. Sapoßkanzy bajerskeje druheje komory dzela zo po jich politiskim smyßlenju do dweju runeju stronow, mjennjzy na kózdej stronje je 71 sapoßkanzow. Jako mejachu teho dla zwojeho pschedßydu wuswolicz, dosta kandidat kózdeje strony jenak wjele khoßow, mjennjzy 71, tak so na zadyn bok zana pschewaha njebesche a zadyn wot teju dweju kandidatow pschedßyda bycz njemózesche. Tajke wuswolenje je zo 7 dnjow sa zobu stako, hacz je kral skónczinje druhu komoru rospuschczik a nowe wolby wupische.

Franzowska. Khezor je poruczik, so ma zo franzowski zejm 29 novembra w Parisu shromadzicz. Franzowsojo zu njespokojni, so je zejm tak daloko wotstorczeny.

Khezorka je na zwojim puczowanju nekotre dny w Venedigu pschebyka, hdyz zu ju s wulkej czesczu pschijeli. Italski kral be tam tez pschijek, so by ju postrowik.

Schpanska. W tutym kraju zu sazo w nekotrych mestach republikanske sbezki byke a je zo tam tójschto czlowskeje krwe pschelako. — Wo nowym kralu pschezo hischcze zkyschecz njeje.

Ze Serbow.

§*. S Njeßwaczidka. Rjany a kraßny zwjedzeń besche nam na dnju zwj. Michaka seskhadzak, zwjedzeń, kiz hischcze w naschej wosadze zwjeczili njejßmy, zwjedzeń praweje kschesczijanskeje evangelsko-bratrskeje lubosczе. Mjenujzy na tutym dnju zwjeczesche budyske pobocżne towarstwo Gustav-Adolfskeho wustawa zwoj letny zyrkwinski zwjedzeń w naschim Bozim domje.

Hnydom po dostatej westosczi, so ma zo tutón zwjedzeń w naschej zyrkwi wobenczz, besche nasch wyßokodostojnym farar k. Rychtar zyrkwinskich prjódkstejerjow k posedzenju na dzeń 20. julija powolak, hdyz bu jim tale należnosez wosjewjena a wot wschitkich pschitomnych s wulkej radosczu pschijata.

So pak by zo k hódnemu wobendzenju tajkeho, tak porédko w jenej wosadze wotdzerzomneho zwjedzenja wschitko nusne derje a pékne pschihotowako, dha bu hnydom se zrjedzisny zyrkwinskich prjódkstejerjow zwjedzeński wubjerk postajeny a buchu do njeho wuswoleni: Mlynk se Sarycza, Schokta s Njeßwaczidka, a Zimmermann s Luha. Tez bu jenohkoßnje pschiswolene, so ma zo se schulskimi dzeczimi prenich rjadomnjow kaz tez s horosczenej czeßnej mkodosczu, s zyrkwinskimi a gmejnskimi prjódkstejerjemi atd. pyschny zwjedzeński czah wotdzeczecz. Dokelz pak zu khorhoje, kiz zo w naschim Bozim domje namakaja, hizom khetro stare, dha hnydom nekotsi mkodzenzy w hornych wßach nascheje wosady wobsanknychu, dwe nowej khorhoji k tutemu zwjedzenjej kupicz a je tez potom zyn prjedy spomnjeneho zyrkwinskeho prjódkstejerja Mlynka se Sarycza tulej zyku należnosez do ruki wsak, pjenjesy hromadu sberak a wschitko dalische wobstarak.

12. njedzelu po zwj. Trojizy bu nam nekko wot nascheho fararja k. Rychtarja w ducha poknym hnujazym predowanju po tekscze Luk. 10, 25—37, kotryz besche zebi wón dla tehdom prjódkstejazeho znjoweho predowanja na spomnjenu njedzelu wuswolik, wazznosez Gustav-Adolfskeho towarstwa do predka roskkadzena a k wutrobje wjedzena. Wón nam jaßnje psched wocżi staji: Gustav-Adolfske towarstwo jedyn zmilny samaritski skutk, a wukozowasche nam dale, 1) Schtó tón blizschi tuteho towarstwa je. 2) Kak tuto towarstwo potrjebliwym pomha, a 3) kajki wuzitk a dobytk je wot jeho dzekawosczе k docżakanju.

Sswjedzeński wubjerk mejesche hischcze dwójzy pozedzenje, so by to a druhe dowuradzik. Nusne wosjewjenja w zerbskich a nemskich nowinach, kaz tez junkróczne napominanje s Bozeho mesta wubudzowachu nas k bohatemu dzelbraczu na tutym zadnym dnju. Psched zwjedzenjom zamym zo wschelake pschihoty czinjachu. We wschech wßach spéschne ruki mkodych holiczow pletwa a wenzy wijachu, k wupyschenju Knjesoweje zwjatnizy. Po zykej wosadze knjezesche wjesele a radosez a wscho zo k dostojnemu wobendzenju tajkeho tak zadneho zwjedzenja pschihotowasche.

Tak besche zwjedzeń zame dzeń zwj. Michaka seskhadzak. Boza mikosez bejsche nam rjany, kraßny dzeń wobradzika. Boze zkónczko w skoczanym bkyczu rjenje zwecżesche, jako by tez zwedk bycz chzyko wscheho wjesela a wscheje radosczе. Pschipokdnju w prenjej hodzinje pschindzechu pékne srjadowane czahi se schulskimi dzeczimi prenich rjadomnjow, jich knjeza wuczerjo, kaz tez doroscżena mkodosez s khorhojemi, s Bóschiz, s Luha, s Komorowa, s Njeßwaczidka a se Sarycza na kónz njeßwaczilskeje haleje k Bohowej njedaloko tak mjenowanych „Bojez mostow", jako k temu mestu, s wotkal mejesche zo zwjedzenski czah hacz do zyrkwje dzerzecz. Jako besche zo nekk wschitko do jeneho wulkotneho czaha sestupako, pschijedze w 1 hodzinje tez wubjerk pschibocżneho Gustav-Adolfskeho towarstwa s Budyschina, kiz bu wot zyrkwinskeho prjódkstejerja Mlynka se Sarycza s krótkej nemskej ryczu postrowjeny a se zerbskimi zkowami wutrobnje powitany, na czoz zo zyrkwinski radziczel k. Jentsch sa tajke czesczomne horjewsacze wutrobnje podzakowa. Synki posawnistow kher-

łuschowy hłóß: Budź cześć a khwalba wjerschnemu, atd. sanjeßechu a spomnjeny czah poda ßo nětko s 15 smahowazymi khorhojemi do Njeßwaczidła, nawjedowany wot ßobustawow ßwjedżeńskeho wubjerka. Zyły czah běsche pak takle srjadowany: najprjódzy nowa khorhoj, njeßwaczilskim schulskim hólzam ßkuschaza, ßerbskich barbow a se ßerbskim nopißmom:

Jed'n twjerdy hród je naš Bóh sam!

K dopomnjeću na Gustav-Adolfski swjedźeń dźeń 29. septembra 1869. Sa njej džěchu holzy, potom jena khorhoj a sa tej hólzy njeßwaczilskeje schule, saßo khorhoj, sa tej holzy, khorhoj a potom hólzy łuhowskeje schule a tak pschezo dale. Sa schulskimi džěczimi — jich běsche něschto psches 300 — ßlědowasche nětk prěnja khorhoj nascheje lubeje czeßneje młodźiny, njeßena wot młodżeńza Jana Młynka se Sarycza a pschewodżana wot Korle Bjarnata s Wětrowa a Augusta Pietscha s Wutołczicz, ßerbskich barbow a se ßerbskim napißmom: Naša wěra je to dobyće, kotraž swět je přewinyła. K dopomnjeću na Michała 1869 darjena wot młodźiny njeswačilskeje wosady, sa njej džěchu młode holzy a sa nimi ßlědowasche druha khorhoj, njeßena wot Jakuba Póleńka s Njeßwaczidła a pschewodżana wot Korle Scholty s Lahowa a Adolfa Wünsche s Luha, łużiskich barbow, se ßerbskim napißmom: Jed'n twjerdy hród je naš Bóh sam! K dopomnjeću na Gustav-Adolfski swjedźeń dźeń 29. septembra 1869. Sa tutej džěchu hólzy, potom zyrkwinszy prjódkstejerjo, sa nimi wubjerk Gustav-Adolfskeho towarstwa, gmejnszy prjódkstejerjo, rychtarjo a druzy woßadni.

Wutroba połneho džaka pscheczíwo Bohu dyrbjesche ßo sahoricz, hdyž pohlada na tutón dołhi wulkotny czah a na tu ßyku kemschazych ludzi, kiž běchu k pomozy pschischli ßwojim potrjebliwym wěrybratram, kiž bydla rosproscheni w zusych podjanskich krajach.

Psched faru czah sasta. Jako běsche dwě wotbiko a s wěże hłóß swonow do Knjesoweje ßwjatnizy wołasche, dha ßo też czah w prjedawschim rjedże do teje ßameje poda, jenoż s tym wuměnjenjom, so wot jow nětko też tsi knjeżny dżowki nascheho lubeho knjesa fararja hnydom sa ßerbskej khorhoju džěchu a sa nimi dwě młodej holzy s Lahowa, mjenujzy Marja Schmidlez a Marja Andersez, kiž róże we wasach w rukomaj njeßeschtej, kiž běschtaj k wupyschenju Božeho wołtarja naschej zykkwi darikoj, sa czož jimaj džak zykeje woßady pschißłuscha.

(Skónczenje pschichodnje)

S Bórku. Sandżenu póndżelu 4. oktobra w nozy po 1. hodźinje wudyri tudy w brózni kublerja Heina Engelhardta satraschny woheń, kotryž ßo tak khjetsje rospschescżerasche, so sa nimale pjecz minutow poł wßy w płómenjach stejesche. Spaliłe ßu ßo: 1) Kublerjej Engelhardtej wschitke twarjenja a wot skotu 4 konje, jedyn srěbz, 1 jałojza, jene czelo, jena kosa, 22 ßwini a proßatow a 2 pßaj. 2) Kublerjej Janej Henczej domske s hródżu a kólnje se ßynowymi łubjemi. Wot skotu reczasnik. 3) Kublerjej Hodanej Piechej (posthaltarjej w Budyschinje) domske s shródżemi a kólnje. 4) Kublerjej Khrystofej Zenkarjej wschitke twarenja a dwě ßwinjeczi. 5) Kublerjej Janej Ponichej wschitke twarjenja hacz do domskeho, kotrez pak je też jara wjele czerpiło a ßu to ßamo s wulkej prózu lédy někak sdżerżeli. Wokna a khěżne durje ßu wupalene. Wot skotu spalichu ßo jemu 2 ßwineczi a proßata. 6) Korli Wackerej, najeńkej Mucżerjez kubła, wumjeńk s konjenzom a wowczernju.

Wysche teho ßu ßo woknowe schkleńzy rospukake pola kublerja Zimmermanna, na schuli a pola najeńka Wackera. So ludżo s tych palazych twarjenjow skoro niczo wurumowacz njemózachu, móże ßebi kózdy myßlicz a je wulke Boże swarnowanje było, so ßo żadyn człowjek spalił a so wjazy skotu w płomjenjach wostako njeje. Pjerjoweho skotu pak je jara wjele kónz wsacz dyrbjało. Kak je woheń wuschoł, njeje snate, tola pak skoro hinak bycz njemóże, hacz so je wot skóstnischeje ruki sałożeny. Bórkiczanska ßykawa běsche hakle njedawno wot Božeho wohnja w Tšélanach domoj, jako woheń wudyri. Kak wjele ßykawow je k pomozy pschischło, njemózemy hischcze nětkle s wěstoscżu prajicz.

S Budyschina. Sańdżeny schtwórtk 7. oktobra bu dotalny referendar pschi sudnistwje w Reichenbachu, k. Pawoł Seyfert jako assessor, sekretar a konsulent tudomnoho tachantskoho konsistorija wuswoleny a wobkruczeny. Wón je s Budyschina rodżeny a syn k. sudniskeho hamtmana Seyferta w Schěrachowje.

S Tšélan. Sańdżenu njedżelu 3. oktobra wjeczor w 7 hodźinach tudy s nowa woheń wudyri a wotpalichu ßo brożeń, hródże a wumjeńk kublerja Müllera, kaž też wschitke twarjenja żiwnoscżerja Taczinka. Woheń je pjecża w Müllerez brożni wuschoł a ßo wot tam dale rospschěscżerał. Müllerez domske, kotrez ßu s zyhlemi kryte a tak steja, so wětr na nje njedujesche, njejßu ßo wotpaliło; pschetoż ßykawy hischcze sahe doscz pschijédżechu, so mózachu tšěchu a t. d. w prawym czaßu polecz a ju psched sapalenjom swarnowacz.

Tudy běsche, kaž je snate, hižom psched někotrym czasom wulki woheń, pschi kotrymż běsche ßo tehdom żiwnoscżerjej Halmje (Rjekuschi) wscho spaliło. Wón bě na to w Müllerz wumjeńku hospodu dostał a jako ßo tu sańdżenu njedżelu saßo palesche, njeběsche wón doma: ludżo drje jeho skótk płomjenjam wutorhnychu, ale smachi a hospodarski grat, kiž bě wón s nowa nakupił abo wot ludźi darjene dostał, ßu ßo jemu saßo do czista spaliłe.

W Taczinkez brózni mějesche budyski pjekarski mischtr Hardrat tójschto kop żita leżo, kotrez je ßo też wschitko spaliło.

W Koblizach wulkoždžarowskeje woßady je saňdženu póndželu tež woheň był a je ßo tam pjecža hrodž a kolnja jeneho kubła wotpaliła. Cžeja je była abo kak je ßo ta wěz po prawym měła, to móžemy hakle sa tydžeň s wěstoscžu powjedacž.

S Ketliz. Wutoru 5. oktobra ßu ßo tudy domske a brožeň wojnarja Nowki wotpaliłe. Hacž runje wětr na delnju wjeß stejesche, dha ßo tola žana schkoda njesta dokelž bě w nozy prjedy deschcž schoł a ludžo płomjenjam pilnje wobarachu. *M.*

S Delneho Wujesda. Nasch nowy wuczeŕ a kantor, knjes Emil Kulman, je ßo 27. septembra k nam pscheßydlił a bu pschi ßwojim pschijěsdže lubosczіwje a pscheczelniwje witany.

S Budyschina. Pschi składnoseži ßerbskeje skhadžowanki, kotraž ßo tu 6. oktobra mějesche, wotdžerža ßo dopołdnja poßedženje ryczespytneho wotrjada M. S., w kotrymž k. faraŕ Wjelan se Sslepoho sajimawy nastawk wo Jakubizowym ßerbskim pschełožku noweho testamenta wot lěta 1548 cžitasche a dospołnje dopokasa, schtó je tutón Jakubiza był a so je w mužakowskej ßerbskej narycži pißał. — Popołdnju mějesche starožitnostny wotrjad poßedženje a cžitasche k. faraŕ Jencž s Palowa někotre wotdžělenja ßwojeho wudžěłka wo pschibohu „Flinzu", kaž jeho Němzy mjenuja a dopokasa jaßnje, so ßo němszy stawisnarja mola, hdyž mjeno „Flinz" temu pschibohu dawaja, kiž je w cžaßach pohanskich Sserbow blisko Hownjowa na brjosy rěki Sprewje stał.

Petrolejowe lampy

wschitkich družinow, wißaze lampy sa 14 nßl. a dróžscho, stejaze lampy s kłobukami po 22½ nßl. a dróžscho, latarnske lampy sa 2 nßl. a dróžscho, kaž tež wot wyschnoscže pruhowane sechernoscže lampy porucža najtunischo

Herrmann Rachlitz
w Budyschinje na žitnej haßy cžo. 52.

O. G. Grohmann

na jerjowej haßy cžo. 263

porucža podla ßwojeho

ßukna á buckskina tež lama

we wschelakich barbach a mustrach po najtunischich płacžisnach a proßy wo dobrocžiwe wobkedžbowanje.

Padazu khoroscž, s zyła wschě widlischcža na wschón cžaß saczěri
Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Napodwolnischo podpißany porucža ßo k stajenju ßypanskich kachlow (Schüttofen) po zyle nowym waschnju, teho runja k stajenju warjeńskich khachlow (Kochöfen) s wjetschimi a mjeńschimi wódnymi pónwjemi a ßu tajke khachle wschudžom jako jara wubjerne snate.

Hewak pschispominam, so ja khachle kóždeho waschnja na najlěpje a najtunischo stajam a porjedžam.

G. Pohda, khachlestajeŕ
na Hoschiz haßy (Goschwitz) cžo. 740.

Łužičan čo. 10 je wuschoł.

Maćica Serbska.

Z nakładom towarstwa M. S, je wušło a móže so wot sobustawow M. S. pola k. překupca Jakuba darmo, hewak pak w knihaŕni Smolerja a Pjecha za 7½ nsl. dostać:

Sahrodnistwo.

Prěni dźěl:

Ssadowa sahroda.

Roswucženje wo plahowanju ßadowych schtomow a keŕkow. Spißał M. A. Kral, wuczeŕ na Ssokolzy.

Wosjewjenje,

ßlědowaze khostanje nastupaze.

Po wobskorženju wot gmejnskeho prjódkstejerja Handrija Zimmermanna we Lusy je kubleŕ Michał Buscha tam dla sjawneho rospscheczeranja wonjeczesczowazych bladow sakonszy k pjenježnej schtrafje wot dwazyczi toleŕ, —=, —= wótßudženy, schtož ßo s tutym po stajenym namjecže wosjewjuje.

W Rakezach, 6. oktobra 1869.

Kralowski ßundniski hamt.
Wacker.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólczažnych wobleczenjo po najtuniſchich płaczišnach w ſłotej hwězdże po 1 ſkhodże na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdże měješche, je nětko pola podpišaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch

na garbarſkej haßy cžo. 432/74 po 1 ſkhodże, ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Hiſchcże žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcże dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcżežnoſcże bróſta, ſchije a płuzow tak wulzbſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Hórke palenzy a liqueury.

Boonecamp of Maagbitter, bleſcha po 5, 10 a 20 nßl.
Kölnſki magenbitter, bl. po 6, 12 a 20 nßl.
Daubitzowy liqueur, bl. po 10 nßl. a 1 tl.
Draždżanſki ſtrowotny magenbitter, bl. po 10 nßl.
Eiſenmagenbitter wot Freyganga, bl. po 10 nßl.
Franziſkanſki ſelowy magenbitter, bl. po 15 nßl.
Malakow, ruſki magenbitter, bl. po 5 a 10 nßl.
Pirnaiſki ſtrowotny magenbitter, bl. po 4, 7 a 12 nßl.

porucža **Heinr. Jul. Lincka.**

Epileptiſke widliſchcża (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Rołły ſ lateho abo kowaneho żeleſa k pjeczenju abo warjenju, **khachlowe dnrczki, różnje, ſalzplaty, wódne pónwje, konjaze korta, konjaze rjeblišna** a teho runja wězy ma we wulkim wubjerku na pſchedań

Herrmann Bulnheim

na lawſkich brjebjach cžo. 681.

Mydłarnja Moritza Lehmanna

na bohatej haßy

k lětuſchim naſhymſkim ßhwam wjele 100 kórzow dobreje ſoły (Aeſcher) po najtuniſchich płaczišnach porucża.

Wobkedžbowanje hódne ſa khlamarjow.

10 centnarjow dobreje aktoweje papjery w ¼ centnarſkich paktach, kaž też po knihach porucża najtuniſcho

Moritz Lehmann
na bohatej haßy

Stearinowe a parafinowe ßwězy

pſchedawa najtuniſcho

Moritz Lehmann
na bohatej haßy.

Sporuſchk (Mutterkorn)

kupuje ſtajnje po najwyſchej płaczišnje

O. Schimmel,
w měſchczanſkej haptyzy.

2 nowaj **jenopſcheżnaj wołaj** ſe żeleſnymi wóſkami ſtaj pola podpišaneho na pſchedań; też ßu pola njeho ſtajnje **płuhi** hotowe a ßo ſa jich dobroſcz rukuje.

J. Feiga
kowař w Něczinje.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym dowolam ßebi cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze najpodwolnischo k nawjedzenju dacz, so ßym dzenßa tudy s napschecza theatra

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy s destillaziju a palenzpschedawarnju

pod firmu

J. T. Reimann

wotewrił. Ja budu ßo stajnje prózowacz, wschitkim, kiž moje khlamy wopytaja, s dobrymi a wschomožuo tunimi tworami k ßłužbje stacz, a proschu teho dla wo dobroczíwe wobkedzbowanje.

W Budyschinje, 2. oktobra 1869. **J. T. Reimann.**

K. k. wurj. pr. prěnja amerik.
a jendzelszy patentirowana

anatherinska hubowa wodźiczka

wot

Dr. J. G. Poppa,

prakt. subolěkarja Wien, Stadt, Bognergasse No. 2.

Płaczisna sa bleschu 1 tl., sa mału bleschku 20 nßl.

Tutón wubjerny präparat je ßebi wot 20 lět ßwojeho wobstacza rosschěrjenje a khwalbu tež dale Europy dobył. Jeho nałožowanje je jón dopokasało woßebje psche **subybolenje** wschěch družinow, psche wsche khoroscze měhkich hubinych dzělow, psche khabłate suby, lohkokrawjaze khore dzaßna, psche caries a skorbut. Wona rosžidni naßadzanu njeczistoscz, psches kotruž ßo subowy kamjen twori, polěpschi ßłodzenje a sahubi hubjene wonjenje, kotrež psches dzěłane abo schczerbe suby, psches jědz a tobakkurjenje nastanje. Dokelž tuta hubowa wodźiczka suby abo hubu na žane waschnje njepschima abo sakrische, dha tež jako stajny cžisczazy ßrědk huby najwoßebnischu ßłužbu poskituje a sdzerži wschě jeje dzěle w połnej strowoscži a cžerstwoscži hacž do wyßokeje staroby. — Wopißma wyßokich medicinskich autoritätow ßu jeje njeschkodliwoscz a wužitnoscz dopokasałe a ju wjele renomirowanych lěkarjow porucza.

Subowa plomba k ßamoplombirowanju schczerbych subow.

Płaczisna 1 tl. 15 nßl.

Anatherinska subowa pasta, płaczisna 20 nßl.
Vegetabiliski subowy polver, „ 15 „

Na pschedań ma tajku wodźiczku
w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy, czo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Wicz, rheumatismus, drjenje w stawach wschěch družinow, ßamu zyle sastarjenu boloscz w najkrótschim czaßu saczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßstr. No. 34.

Khofej punt po 6½, 7½, 8½, 10, 11, 12 nßl.
Rajß punt po 18, 20, 24, 30 a 36 np.
pschi wotkupjenju 5 puntow hischcze tunischo.

Gries, krupiki, hejduschku, jahły, nudle, schterku, sodu, mydło,

raff. ßwěczenje, amerik. petroleum,

zokor, mlěty a w kehelach, małe a wulke **rósynki,** nowotołczene **korjenje** porncza w dobrej tworje po najtunischich płaczisnach

W Lubiju.

Reinhold Reiß

na dwórnischczowej haßy (Bahofsstraße) ežo. 335.

Jena khěža se 4 stwami a s wulkej blejchowanskej sahrodu je pscheměnjenja dla hnydom na pschedań. Połojza kupnych pjenjes móže stejo wostacz a je wscho dalsche shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn czorny žołtonohaty hładki wowczerski poß s rjeczasom je czeknył. Tón, kotrenuž je ßo pschiwdał, chzył jeho sa myto na wowczerni w Něwßezach wotedacz.

Cžesczenym Sserbam Barta a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym ßo tudy jako sejler saßydlił a pola Cžecha na torhoschczu bydlu.

J. F. Rauta w Barcze.

Deski na pschedań.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez je tójschto kop ßuchich 1- a ¾ zolowych deskow w zyłym abo po jenotliwym tunjo na pschedań.

W Delnym Wujesdze je khěža czo. 18 s 12 jutrami (morgenami) pola na pschedań. **H. R.**

Wotewrjenje khlamow.

S tutym cześcenym Serbam Budyschina a wokolnosce najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so sym ja dzensa tudy w domje knjesa pschekupza **Bergera** na **zitnej hasy** czo. 52

manufakturowe a modotworowe khlamy

pod firmu

Emil Stancke

sakozik. — Ja dowolam sebi tutu moju nalezność nanajlepje poruczicz a lubju, so budu so stajnje prózowacz, dowerjenju, mi spozczenemu, w kozdym nastupanju doscz czinicz.

W Budyschinje 9. oktobra 1869.

S poczescowanjom

Emil Stancke.

C. S. Häuslerjowa drjewo-cementowa tsecha

najlepsche a najtunische plone krycze a k prenjej rjadomni pschecziwo wohnju weste pschikrycze skuschaza, hodzi so wosebje sa tsechi ratarskich twarjenjow, kaz sa hrodze, zitne a pizowe kubje; a ta twarba njetrjeba so, hdyz je po prjodkpisanju wuwjedzena, zenje wjazy porjedzecz.

Sa Budyschin a wokolnosc smy my nasche

drjewo-cementowe pschikrywanje

knjesej klempnarskemu mischtrej **Moritzej Kubje** w Budyschinje poruczili.

K wobstaranju **Häuslerowych drjewo-cementowych tsechow** poruczam so pod wjazhletnym rukowanjom a po wschomózno tunich placzisnach

Moritz Kuba, klempnarski mischtr
w Budyschinje na taschbarku czo. 443.

NB. Wón je tez k kózdemu wukasanju, kiz drjewo-cementowe tsechi nastupa, radlubje hotowy.

Kolmasowe sudy, sa wódne abo hnójnizowe sudy so hodzaze, ma tunjo na pschedań

Moritz Kuba, klempnarski mischtr
na taschbarku czo. 443.

Khojej, punt po 8 nsl.,

zyle czisty a wosebje drje skodzazy, kaz tez tunsche druziny punt po 75, 70 a 66 np. poruczam

Hermann Kunack
na bohatej hasy pódla posta.

Candis-syrop,

jasny a skódki poruczam punt po 18 np.

Hermann Kunack.

Cigarry,

derje wotlezanu tworu poruczam we wulkim wubjerku po wschech placzisnach **Hermann Kunack.**

Plumplada- a plumpytwarjer
August Voigt w Budyschinje

s bydlenjom na hrodowskej hasy czo. 169 a s dzekarnju pschi rozowych wrotkach czo. 656, nowotwarby plumpadkow, zelesnych a drjewjanych plumpow a jich porjedzenje, wurycze studnjow w akkordze a po dzenskej sdze swéru a najtunischo wobstara.

Swjedzeń snutskomneho mišionstwa smeje so, da-li Boh, 17. oktobra wot popołdnja dweju sem w Kotezach. Předar sa serbske kemschenje budze k. farar Imisch s Hodzija, sa nemske k. vikar Hickmann s Drezdzan.

Wosjewjenje.

S tutym wusnawam so, so te schiwdu czinjaze skowa, kotrez sym ja pschecziwo gmejnskemu prjodkstejerjej knjesej **Janej Donathej** w Nowej Wsy pola Njeswaczidka wuprajik, zanu wernosc we sebi nimaja, ale so je wón wjele wjazy sprawny a hódny muz.

Karlus w Nowej Wsy.

Dr. Deutschmann
serbski lekar

bydli nětko na mjasowym torhoschczu w khěži rěsnika Bleze czo. 144 w 2. poskohdze, 2 khěži wot hoschczeńza k slotemu hodlerjej dale k wulkej zyrkwi.

Khori, kotsiz chzedza s nim w jeho wobydlenju poryezecz, nadeńdu jeho rano wot 8 do 9 hodzinow a pschipołdju wot 12 do 2 hodzinow doma.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 42. — 16. oktobra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Njeßwaczidła. S Delneho Wujesda. Z Kulowa. S hodżijskeje woßady. S Hbjelska. S Wjeleczina. S rosborskeho wokrjeßa. S Kobliz. S Wulkeho Žiżenja. S Budyschina. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

9. oktobra 1869.

Dowoz: 8125 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach.						na bursy.					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	25	—	5	10	—	6	6	—	5	20	—
Rožka	4	10	—	4	5	—	4	10	—	4	5	—
Jeczmjeń	3	12	5	3	7	5	3	15	—	3	12	5
Wowß	2	2	5	2	—	—	2	5	—	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	15	—	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	23	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. żyna	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane żymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 14. oktobra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83¼ (16 nßl. 6½ np.)

Čzahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisankjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Čzahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a S.orjelzom jenoż w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenoż wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma żo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńske billety pschi nimaj njepłacża.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

16 tl. — nßl. a 15 tl. 28 nßl.
pschenża 62—74 tl., rožka 47—49 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 20 nßl.
(Czischczeny, kaž żo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Draždżany, 14. oktobra. W sandżenej nozy je w Lichtensteinje pola Zwickawa woheń wudyrił a je żo tam 35 domskich se wschelakimi pódlanskimi twarjenjemi wotpaliło. — (Sandżeneho 12. oktobra żu żo khěžnikow.)

Venedig, 13. oktobra Pruski krónprynz żo jutsje psches Ravennu do Brindisia poda, so by wot tam na łódži do Konstantinopla wotjěł.

Athen, 12. oktobra. Franzowska khěžorka je wczera rano żem pschijěła a żebi dopołdnja s kralom a kralowku město wobhladowasche. Po hosczinje na kralowym hrodże wona wječor do Konstantinopla wotjědże. Město bě poßwěczene.

Paris, 13. oktobra. Khěžorka je dżenża dopołdnja nimo Gallipolia jěła a tón samy dżeń do Konstantinopla pschijědże.

Konstantinopel, 13. oktobra. Franzowska khěžorka je dżenża żem pschijěła a bu wot sultana jara pyschnje witana. Wječor budże pola sultana wulka hosczina a město żo poßwěczi.

Madrid, 11. oktobra. Republikanarjo żu we wschelakich městach sběžki załožili. Město Valencia je wot nich wobßadżene a wójsko je jich woblehnyło. Wczera żo dwě hodźinje njewojowasche, so bychu żo morwi a ranjeni s bitwischcza wótnjesez mohli. — W Saragoßy je nětko pokoj; tola je tam něhdże 250 republikanarjow a wojakow panyło.

Sakſka. Miniſterſtwo je komoromaj nowy cžiſchcžowe ſakon k dowuradženju prjódkpołožiło, kotryž je we wſchelakim naſtupanju lěpſchi, dyžli dotalny, mjenujzy, ſchtóž chže pſchichodnje žane nowiny wudawacž, k temu wjazy žaneje dowolnoſcže njetrjeba, też ßo dale žana kauzija nježa atd. — S liberalneje ſtrony běſche w druhej komorje namjet na to ſtajeny, ſo by ßo wot njeje adreßa wujednała, to je, wotmolwjenje na rycž, ſ kotrejž je kral ßejm wotewrił. W tajkej adreßy ſapoßłanzy najbóle też wſchelake žadanja wupraja a miniſtram teje abo druheje winy dla poróki cžinja, — tola tón ras k temu pſchiſchło njeje, pſchetož wjelſchina druheje komory je wobſankła, ſo ßo žana adreßa wuradžicž nima. — Wot jeneho ſapoßłanza bu namjet ſtajeny, ſo dyrbja woheńſawěſcženſke towarſtwa pſchichodnje muſowane bycž, też mobiliar w hubjeńſchich a wotpalenju ložo wuſtajenych twarjenjach horjebraež, ſo pak dyrbi ßo jim też to prawo dacž, ſo ßmědža potom wyſchu lětnu prämiju (ſapłatu) žadacž. Ta wěž do wuradžowanja pſchińdže, dokelž je w tu khwilu w tym naſtupanju ſlě; pſchetož někotryžkuliž by ßwoje ſmachi rad ſawěſcžił, ale dokelž ma ßkomjanu tſěchu, dha jeho žane towarſtwo njewoſmje. — Bjes wſchelakimi petizijami, kiž ßu ßejmej pſchipoßłane, chzemy na jenu ſpomnicž, w kotrejž ßo proßy, ſo by ßo wot Budyſchina do Sohlanda želeſniza twariła. Tuteje petizije dla budže wuradžowane. — W naſtupanju petizije katholſkeho wucžerja Jencža w Khroſcžizach, w kotrejž wón wo to proßy, ſo bychu katholſzy wucžerjo prawo doſtali, khwalby hódnom proteſtantam cžeſcž wopakaſacž ßměcž — bu wot komory wobſanknjene, ſo ßo wo nju wuradžowacž njehodži. — Hewak je miniſterſtwo ſakon k dowuradženju prjódkpołožiło, po kotrymž budže ſchußejowy pjenjes pſchichodnje na 3 abo 5 abo 10 abo 15 np. wot jenotliweho cžehniteho ſkotu poſtajeny, ſo by też w tajkim naſtupanju decimalny ſyſtem (mjenujzy ſo ßo wſcho po 10 lěcži abo rachnuje) nakožowany był.

Dokelž je nětko dróha wot Daliž do Budyſchina połojcžnje ſchußirowana, dha njeßmjedža pſchi 5tolerſkej ſchtraſje woſy ſ brunizu wjazy po pucžu wot Daliž pſches Nowe Małßezy do Cžichonž jěſdžicž.

Prußy. Krónprynz je 10. oktobra do Venediga pſchijěł a bu tam wot dweju kralowſkej adjutantow witany. Měſto bě wjeczor pyſchnje poßwěcžene a lud krónprynzej ßławu wołaſche. Poſdžiſcho jeho italſki kral poſtrowi. S Venediga krónprynz najprjódzy do Konſtantinopla pojědže.

Na pruſkim ßejmje je namjet ſtajeny, ſo by w Pruſkej pſchichodnje kóždy połnolětny (mündig) był, hdyž je 21 lět ſtary. (Hacž dotal bě tam k połnolětnoſcži 24 lět trjeba.) — Miniſterſtwo je ßejmej nowy ſakon dla hromadupołoženja leżomnoſcžow (gruntow) k wujednanju prjódkpołožiło.

W Kralowzu (Königsberg) je ßo wóndanjo w jenym magazinje ſa 230,000 toleŕ trjeneho lena ſpaliło. Woheń je pjecža jedyn rußowſki žid ſakožił.

Kral je ßo 10. oktobru do Baden-Badena podał a tam něhdže dwě njedželi woſtanje.

Awſtria. Khěžor je tym knježim, kiž běchu ſ pruſkim krónprynzom do Wina pſchijěli, pſched jich wotjěſdom woßebne rjady (ordeny) ſpožčił. —

Hewak je khěžor pucžowanje do ranſcheho kraja wobſanknył. Wón ßo 24. oktobra na pucž poda, chže ſchěſcž dnjow w Konſtantinoplu pſchebycž, ſ wotkal ſ franzowſkej khěžorku Eugeniju a ſ turkowſkim ſultanom do Jaffy pojědže, ſ kotrehož měſta ßo wſchitzy w hromadže do Jeruſalemje podadža. Wot tam wróczi ßo wón ſaßo do Jaffy, ſwotkal do Sueza pojědže, ſo by pſchi wotewrjenju tamniſcheho kanala pſchitomny był. S Egiptowſkeje pojědže wón do Athena, ſo by tam grichiſkeho krala wopytał a na dompucžu ßo pſches Italiju do Wina wróczi.

Schtož cžěſke naležnoſcže naſtupa, dha ſda ßo, ſo je hrabja Beuſt ſpósnał, ſo dyrbja ßo požadanja Cžechow někak dopjelnicž. Mjenujzy jeho nowiny „Preſſe" pißaja, ſo ßu poßlenje cžěſke wolby doſpołnje pokaſake, ſo zyły cžěſki lud na ſtronje ßwojich wuſwolenych ſapoßłanzow ſteji a ſo by teho dla awſtriſke khěžorſtwo wulku ſchkodu cžerpicž mohło, hdy by ßo knježerſtwo ſ Cžechami ſjednacž nochzyło. Winſke němſke miniſterſtwo, woßebje miniſtraj Herbſt a Giſkra, do teho kußacž nochze, kaž je ſ jeho nowinow widžecž a duž je k wěrje podobne, ſo khěžor po ßwojim wrocženju ſ pucžowanja nowe miniſterſtwo poſtaji, kotrež by awſtriſku konſtituziju tak ſrjadowało, ſo bychu też Cžechojo ſ njej ſpokojni bycž móhli.

Hrabja Beuſt a miniſter Plener, kaž też druſy woßebni knježa budža khěžora na jeho pucžu pſchewodžecž.

Franzowſka. S khěžorowej ſtrowoſcžu ßo dale bole polěpſchuje a je ßo wón teho dla na hród Compiegne podał, ſo by tam, kaž hewak kóžde lěto, naſymu pſchebył.

Rußowſka. Khěžorka chze ßo do Italije podacž, ſo by tam ßwojeje kipreje ſtrowoſcže dla w ſymje pſchebywała. — We Warſchawje ßo w bliżſchich dnjach nowy ruſki univerſitet wotewri. Profeßorjo maja tam w ruſkej rycži pſchednoſchecž a ſchtóž derje doſcž ruſki njemóže, dyrbi to w dwěmaj lětomaj nawuknycž. Sa rektora je charkowſki profeßor Lawrowſki pomjenowany. (Wón je pſched někotrymi lětami někotry cžaß w Budyſchinje pſchebywał.)

Ze Serbow.

§*. S Njeßwacžidła. (Pokracžowanje). Hdyž ßmy ßebi to wſcho wobhladali a wſchitko ßwěru wopißali, dha ſtupmy nětko do Božeho domu. Tón ßamy běſche bohacze ſ pletwami a wěnzami rjenje wupyſcheny. Woßebje ſpodobaſche ßo nam dupa, kotraž ſ krónu wudžebjena,

pěkny napohlad dawasche. Zyrkej běsche tak ſ ludom napjelnjena, ſo žane měſto wjazy próſne njeběſche a teho dla mnoſy pſched zyrkwinymi durjemi ſtacz a wot naſdala na naſchu ßwjedżeńſku Bożu ßłużbu pſchihladowacz nuſowani běchu.

Pſchi ſaſtupjenju ßwjedżeńſkeho cżaha do zyrkwje bu tón ßamy wot byrglow ſynkow poſtrowjeny. Schulſke dżěcżi cżehnichu ſ jenymi durjemi pola woltarja hnydom ſaßo won, dokelż na žane waſchnje mózno njeběſche na ßerbſkich kemſchach ſa nje tak wjele měſtow nadobycz. Khorhoje buchu w prěnich ławkach ſ kóżdeho boka woltarja poſtajene. Jako běſche ßo zyła młodżina na ławki blisko woltarja ſeßydała, zyrkwinſzy prjódkſtejerjo na ſtoły ſ boka a kk. duchomni ſ prědka teho ßameho, ſady nich gmejnſzy prjódkſtejerjo a rychtarjo na ławki podali, ſaſpěwa ßo kherluſch 162: „Pſchindż knjeże Jeſom Khryſchcże ßam", po ſkónczenju teho ßameho poſtupi ſ zyrkwinſkim poſtrowjenjom: „Tón Knjes budź ſ wami" naſch farař k. Rychtař Boži woltař, wotſpěwa intonaziju a kollektu a cżitaſche ßwjedżeńſke wotdżělenje ßw. pißma profety Jeſaiaßa 58, 11—12. Po wuſpěwanju 1—3. ſchtuczki ſ kherluſcha 231: „Jed'n twjerdy hród je naſch Bóh ßam", ſtupi ßwjedżeńſki prědař wyßozy doſtojny farař k. Jäkela ſ Horneho Wujeſda na Bože měſto a dżerżeſche nam w wubjernej ryczi woßebne duchapołne prědowanje po ſcżenju ßw. Marka 7, 31—34. pod tutym podkożku a rospołożku „Tón Knjes nam pſches Guſtav-Adolfſke ſjenoczeńſtwo pſchiwoła ßwoje hefata. 1., Hefata, wotewř ßo wucho a ßłyſch tón hłóß twojich wěry towarſchow w podjanſkich krajach kiž w ßwojej nuſy ßo k tebi wobrocża. 2., Hefata, wotewř ßo wutroba, bjeř dżěl na jich nuſy, ſo by jich nuſu jako ßwoju ſaczuła. 3., Hefata, wotewř ßo ruka, ſo by jim ßmilne dary ßobudżěliła k wumóżenju w jich nuſy. 4., Hefata wotewř ßo ert k khwalenju a cżeſczenju Božeho mjena, kiž pſches Guſtav-Adolfſke ſjenoczeńſtwo tak wjele żohnowanja naſchim bratram wopokaſuje. Prjedy ſpomnjeny kherluſch — ſchtwórta ſchtuczka — bu doſpěwany; po wſchěch Sserbach wulzyſchnje lubowany farař k. Jmiſch ſ Hodżija pſchindże na Boži woltar, wotſpěwa intonaziju a wudżěli Knjeſowe pożohnowanje, po cżimż wuſpěwanje 611. kherluſcha; „Njech ſtajnje ſawoſtanu," nam tak lubodrohu ßerbſku Bożu ßłużbu ſkónczi.

(Skónczenje.)

S Delneho Wujeſda. Popołdnju 27. ſeptembra naſch nowy knjes kantor a wucżeř Emil Kulman, druhi ßyn naſcheho njebo knjeſa kantora a wucżerja, dotal wucżeř we Wulkim Dżěwinje ßem pſchindże. K jeho ßwjedżeńſkemu powitanju běchu ßo prjedy tak derje ſchulſka każ tež bydleńſka ſtwa wuběliła a ſ mnohimi wěnzami a pletwami wupyſchiła. Wyſche khěżnych duri ßo jemu ßłowa „K nam witajcże" napſchecżiwo błúſchczachu. Něhdże wokoło 2 hodżinow běchu ßo ſchulſke dżěcżi na ſchuli ſhromadżiłe; wone běchu ßwjedżeńſzy ſwoblekane a běchu wjele khorhojow a wěnżow ßobu pſchinjeßke. Jako běchu potom tež k. ſchulſki prjódkſtejeř a kk. wucżerjo ſ wokolnoſcże pſchiſchli, dżěchu tucżi ſe ſchulſkimi dżěcżimi w ßwjedżeńſkim cżahu a pod ſpěwanjom arijow na faru po k. duchowneho. Wot tam poda ßo cżah pod dalſchim ſpěwanjom pſches móſt kruch po tej dróſy, kiž do Jamnoho wjedże, hdżež ßo po krótkim cżaßu wós ſ nowym k. wucżerjom bliżeſche. Někotre ſta krocżel wot cżaha tutón wuſtupi a k ſhromadżiſnje pſchindże. Jako běſche jeho tudy k. duchowny Ryczeř ſ krótka powitał, jeho tež prěnja ſchulerka w mjenje zyłeje ſchule wutrobnje poſtrowi. Pſchi tym ſpěwachu jemu ſchulſke dżěcżi ßerbſki powitanſki ſpěw a k. Kulman potom někotre ßłowa wutrobneho dżaka ſa tajku jemu napſchecżiwo pſchinjeßenu luboſcż wupraji.

Potom ßo cżah wobrocżi a poda ßo pod wſchelakimi ßerbſkimi a němſkimi ſpěwami pſches wjeß pſched ſchulu. Tam ßo ſchulſke dżěcżi do połkoła ſeſtupachu a běchu tam wſchelazy wjeßni ludżo pſchiſchli. Wſchitzy ſpěwachu nětko ßerbſki kherluſch cżo. 787, po cżimż k. farař Ryczeř w dlěſchej ryczi najprjódzy na njebo k. kantora ſpomni a potom noweho k. kantora w mjenje wſchěch wutrobnje witaſche. Knjes Kulman wotmolwi na tutu ryczi teho runja na wutrobne waſchnje a dżakowaſche ßo woßebje k. duchownemu a kk. prjodkſtejerjam ſa wuſwolenje a proſcheſche wo pſchecżelniwoſcż a ſpomożenje pſchi wobſtaranju ßwojeho cżeżkeho ſaſtojnſtwa. Potom ßo ſpěwaſche „Budź cżeſcż a khwalba wjerſchnemu" 1. ſchtuczka a „Njech Bohu dżakuje". Tſikrócżna hrimotaza „ßława", wot k. ſchulſkeho prjódkſtejerja knjeſej kantorej wunjeßena, wobjankny tón ßwjedżeń, po cżimż dżěcżi khoſej a zaktu doſtachu a ßo tež na wſchelake waſchnje roswjeßelichu.

Bóh luby knjes ſpożcż naſchemu nowemu k. kantorej ſtrowoſcż a dołhe żiwjenje k wjeleſtronſkemu a żohnowanemu ſkutkowanju. S—a.

Z Kulowa. Naſcha woſoda je njeſměrnje wulku ſchkodu cżerpiła, k. kapłan Pětr Schołta je nas wopuſchcżił a doſtanje něhdże w Schlezynſkej faru. Bóh wě, kajkoho duchownoho nětk doſtanjemy. Tak wjele je wěſte, zo je tudy Serb wjele wužitniſchi hako Němc; pſchetoż woſada je z wjetſchinu ſerbſka a ſpowjednych ludżi je ſerbſkich njepoměrnje wjele wjacy hako němſkich. Za woſadu a duchownſtwo je njeſprawnoſcż, jeli Němc jem pſchindże. Serb pak móże tež Němcam ſłużicż! Wot miſſionarow ſo żada, zo ryczż tych doſpołnje ryczja, k kotrymż ſu póſłani. My Serbja żadamy tež ſerbſkoho duchownoho; pſchetoż w duchownym naſtupanju je ſerbſka ryczż runje tak woſobna każ němſka. O njezbóżne ſpocżinanjo tych, kotſiż ſu kulowſku woſadu w lěcże 1821 budyſchinſkej diöceſy wottorhnyczż a Wrótſławej podcżiſnyczż pomhali!! Bożo pomhaj! (Kath. Poſoł.)

S hodźijſkeje woßady. W naſchej woßadze ßu ßebi nětkotſi burſzy kublerjo wulku parnu mlóczozu maſchinu (Dampf-Dreſchmaſchine) kupili a ju ßebi direktnje ſ Jendźelſkeje wobſtaracź dali. Wona je wóndanjo w Koblizach pruhu mlóczika a je wona tak derje radźena a doſpołnje wudokonjana, kajkaž hiſchcze hacź dotal w Sserbach była njeje.

Se Spytez. Schtwórtk tydźenja w nozy w 2 hodźinomaj je nětkajki ſtóſtnik w twarjenjach tudomneho kublerja Wuſtmanna woheń ſakoźił. Wone ßo hižom tójſchto tſěſchnych walczkow paleſche, jako ßo na woheń dohladachu a jón pſches pilne ſkutkowanje podußychu. Jeli budźiſche woheń móz dobył, dha budźiſche wulke njeſboże naſtacź móhło, dokelź ßu w bliſkoſczi wſchelake ſe ßkomu kryte twarjenje.

S Hbjelſka. Tudy je wutoru 5. oktobra popołdnju w 4 hodźinach woheń wudyrił a farſku brożeń a hródź do procha a popjeła pſchewobrocził.

S Wjeleczina. Jeho majeſtoſcź kral Jan je tudomnemu holnikej Schäferej ßlěbornu, k albrechtſkemu rjadej ßkuſchazu medaillu ſpožcził.

S roſborſkeho wokrjeßa. S naſcheje diöceſy je k. farař Wjelan w Sslepom jako ſapoßłanz ſa ſchleſynſku prorinzialnu ſynodu wuſwoleny.

S Kobliz pola Wulkich Sdźarow ßu nam k wjedźenju dali, ſo je tón woheń, kotryž je tam wóndanjo był, na to waſchnje wuſchoł, ſo je ßo kopane ßłanje tak pariło, ſo je ßo ſkónczńje ßamo ſapaliło. A dokelź je tuto ßłanje pod jenej kolnju leżało, dha je ßo tale wotpaliła. — Pola jeneho druheho hoſpodarja je ßo tajke ßłanje też ſaparilo, ale dokelź ßu ßo ludźo ſahe doſcź dohladali a ßłanje wot twarjenjow daloko doſcź leżało, dha ßo tam njeje żana ſchkoda ſtacź mohła.

S Wulkeho Žiczenja. Sſrjedu 13. oktobra popołdnju w 3 hodźinach wudyri woheń w jenej, tudomnemu ryczerkublerjej k. Dr. Geißlerej ßkuſchazej a ſwonka dwora ßamoſtejazej brózni woheń a pſchewobroczi ju do procha a popjeła. W njej je ßo něhdże 800 kop rožki a pſcheńzy, kaž też něſchto ßyna ſpaliło.

S Budyſchina. Jedyn naſchich horliwych wuczenych Serbow je w tutych dnjach powołanje doſtał, ſo by jako profeßor ßłowjanſkeje ryczje na univerſitecze we Warſchawje ſaſtupił. Jako lětna ſda je jemu ſ wopředka 1500 toleŕ, po nětkotrych lětach pak 3000 toleŕ poſkiczenych. Hacź runje je to jara rjane myto, dha móże ßo tola lohko ſtacź, ſo tam ſ luboſczе k Sserbowſtwu njepóńdże, hacź runje ma tudy lědom jenoż nětkotre ſta toleŕ dokhodow.

S Budyſchina. W tudomnym tachantſkim konſiſtoriju buchu ſańdźenu ßrjedu 4 nowi kanonikojo wuſwoleni, mjenujzy k. farař Bernert (Němz) ſ Draždźan, k. farař Stolle (Němz) ſ Lipſka, k. farař Kuczank (Sserb) ſ Budyſchina a k. farař Junge (Němz) ſe Seitendorfa.

S Budyſchina. W ſańdźenych ßu dnjach na tudomnym gymnaſiju ßwój maturitatne pruhowanje ſ dobrej khwalbu wobſtali dotalni gymnaſiaſtojo: k. Th. Gärtner ſ Porchowow, k. J. T. Jakub (Sserb) ſ Budyſchina a k F. E. Hentſchel ſ Ulbersdorfa, kiž chzedźa na duchownſtwo w Lipſku ſtudowacź, kaž też k. J. G. hrabja Einſiedel ſ Draždźan (ſ Krjebje) a k. H. O. C. Schlukwerder ſ Budyſchina, wot kotrejuž chze prěnſchi w Barlinje a poßleńſchi w Lipſku prawo ſtudowacź.

S Budyſchina. K naſchej tydźeńſchej roſprawje wo poßedźenju ryczeſpytneho wotrjada mamy hiſchcze pſchiſpomnicź, ſo pſchi tym też k. Smoleŕ ſběrku ßerbſkich ßłowow, wot k. Nyczki w Eßenje pſchipoßłanu, prjodkpołoži.

Nawěſtnik.

Khěża na pſchedań.

W Stroži pola Huczinty je jena khěża ſe ſahrodu, ſ polom a łuku herbſtwodźělenja dla hnydom na pſchedań a może ßo wſcho dalſche ſhonicź na ßerbſkich hrjebjach czo. 547 w Budyſchinje.

Wuczomnik pytany.

Jedyn hólczez, kotryž chze pjekarſtwo a poprjanzarſtwo nawukhnycź, móże pola podpißaneho hnydom do wuczby ſtupicź.

We Woſporku, 9. oktobra 1869.

Handrij Jannaſch
pjekař a poprjanzar.

Wſchěch na broſcze khorych

cźinju woßebje na G. A. W. Mayerowy broſtſhrop we Wrotßławju kedźbuhych, dokelź tón ßamy

tón jeniczki ßrědk

bě, kiž je mje wot ſchěſczniedźelſkeho jara ßylneho kaſchela a wot czerpjenja na broſcze wußwobodźił.

W Draždźanach 1869.

H. Geissler, k. dwórſki rjemjenjeŕ.

Jenoż prawdźiwy maja G. A. W. Mayerowy broſtſhrop w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu a
haptykař Gerischer w Oſtritzu.

Wuczahowarjo do połnóżneje Ameriki

.pśches **Hamburg** a **Bremen** ßo na najtunścho ſ parnymi a druhimi kódźemi pśchewesu pśches

H. C. Platzmann w Berlinje, Louiſenplatz No. 7

jako kral. pruſk. koncesſ. generalneho agenta ſa zły pruſki kraj, a wot ſpezialneho agenta teho ßameho

M. Kahno w Klětnom,

też ſtaj pomjenowanaj rady ſwolnaj, wucźahowarjow darmo ſe wſchej radu podpjeracź.

Swój ſklad

němſkich, frauzowſkich a jendźelſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž też hotowu **mužazu a hóleźazu draſtu** po zyle ſdobnymi płaćiźnami porucza k dobroćiwemu wobkedźbowanju

krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Wutoru 19. oktobra t. l. dopołdnja w 9 hodźinach budźe ßo w dubjanſkim reviru na wotdźělenju „w ſchipach" něhdźe 200 kop khójnowych walcźkow na pścheßadźowanje pśchewadacź.

W Barcźe 11. oktobra 1869.

Wiedemann, wyſchi hajnik.

☞ Porucźaze dopomnjenje. ☜

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. **ſelomydło**, (à 6 nßl. pr. pakcźik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **ſubowa paſta**, (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaſkorowy wolij** (w ſaſyglowanych bleſchach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **ſelopomada**, (w ſaſyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe kryſtalne **ſelobonbony** w orig. tyſtach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** **italſke mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Profeſſora **Lindy** **vegetabiliſka ǯerdkopomada** (à 7½ nßl. ſa kruch).

Snutskomna hódnoſcź horkapomjenowanych ſpezialitätow woſtaji wſcho wobſchěrne wukhwalenje, = hižom **make ſpytanje** je doſcź, ſo ßo **pſcheßwědčenje** wo **hódnonoſczi** a **woßebnoſczi** tutych wužitnych artiklow dobudźe. = Proſpekty a powucźenja ßo darmo dawaja, a ma te ßrědki ßame w ſnatej dobroſczi ſtajnje na pſchedań w **Budyſchinje** měſchcź. haptykar **O. Schimmel**, kaž też w **Kamjeńcu**: **Fr. Vogel**, w **Oſtritzu**: w haptyzy, a w **Łubiju**: **Carl Dümmler.**

Na pucźu ſ Wulkeje Dubrawy do Delneje Kamjeneje bu póndźelu 27. ſeptembra 5 koſchlow ſhubjenych. Sprawny namakaŕ chzył je ſa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacź.

Jedyn hiſchcźe dobry **wós** ſa konje abo woły je w **Pſchiwczizach** cźo. 14 tunjo na pſchedań.

Dr. Deutſchmann

ßerbſki lěkaŕ

bydli nětko na mjaßowym torhoſchczu w khěži rěſnika Bleže cźo. 144 w 2. poſkohdźe, 2 khěži wot hoſcźeńca k ſłotemu hodlerjej dale k wulkej zyrkwi.

Khori, kotſiž chzedźa ſ nim w jeho wobydlenju porycźecź, nadeńdu jeho rano wot 8 do 9 hodźinow a pſchipołdnju wot 12 do 2 hodźinow doma.

Draſtowa pſchekupniza

Ernſta Purſche

na Židowje cźo. 145

porucźa ßwój wulki wubjerk **mantlow, ſymſkich pſchewoblekarjow, ßuknjow, jupow, kholowow a lazow**, ſ dobrych derje dźerźazych wutkow ſchitych, po najtuniſchej płaćiſnje dobroćiwemu wobkedźbowanju.

Napodwolniſcho podpißany porucźa ßo k ſtajenju ßypanſkich khachlow (Schüttofen) po zyle nowym waſchnju, teho runja k ſtajenju warjeńſkich khachlow (Kochöfen) ſ wjetſchimi a mjeńſchimi wódnymi pónwjemi a ßu tajke khachle wſchudźom jako jara wubjerne ſnate.

Hewak pſchiſpominam, ſo ja khachle kóždeho waſchnja na najlěpje a najtuniſcho ſtajam a porjedźam.

G. Pohda, khachleſtajeŕ
na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) cźo. 740.

Jena **hoſpoſa** w ßrěnich lětach ßo ſa dobru ſdu na jene burſke kubło pyta a móže hnydom naſtupicź. Hdźe? je to we wudawarni Serb. Now. ſhonicź.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólczažnych wobleczenjo
po najtuniſchich płaczíſnach
w ſłotej hwězdże po 1 ſkhodże na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w boſczeńzu k ſłotej hwěſdże mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.
H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodże,
ſ napſchecża k. konditarja Donatha.

Hiſchcże žadyn ßrědk
njeje ßo pſche khorhoſcże dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcżežnoſcże bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławjn.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań
A. B. Pannach w Budyſchinje.

Wicz, rheumatismus, drjenje w ſtawach
wſchěch družinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcz w najkrótſchim czaßu ſaczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Hórke palenzy a liqueury.
Boonecamp of Maagbitter, bleſcha po 5, 10 a 20 nßl.
Kölnſki magenbitter, bl. po 6, 12 a 20 nßl.
Daubitzowy liqueur, bl. po 10 nßl. a 1 tl.
Draždżanſki ſtrowotny magenbitter, bl. po 10 nßl.
Eiſenmagenbitter wot Freyganga, bl. po 10 nßl.
Franziſkanſki ſelowy magenbitter, bl. po 15 nßl.
Malakow, ruſki magenbitter, bl. po 5 a 10 nßl.
Pirnaiſki ſtrowotny magenbitter, bl. po 4, 7 a 12 nßl.
porucza **Heinr. Jul. Lincka.**

Mydłarnja
Moritza Lehmanna
na bohatej haßy
k lětuſchim naſhymſkim ßhwam wjele 100 kórzow dobreje ſoły (Aeſcher) po najtuniſchich płaczíſnach porucża.

Epileptiſke widliſchcża (padazu khoroſcz) ſahoji
ſpecialny lěkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Wobkedžbowanje hódne ſa kklamarjow.
10 centnarjow dobreje aktoweje papjery w ¼ centnarſkich paktach, kaž też po knihach porucża najtuniſcho
Moritz Lehmann
na bohatej haßy

Roły ſ lateho abo kowaneho żeleſa k pjeczenju abo warjenju, **khachlowe durczki, różnje, falzplaty, wódne pónwje, konjaze korta, konjaze rjebliſna** a teho runja wězy ma we wulkim wubjerku na pſchedań
Herrmann Bulnheim
na lawſkich brjebjach czo. 681.

Stearinowe a paraſinowe ßwězy
pſchedawa najtuniſcho
Moritz Lehmann
na bohatej haßy.

Katholſki Poſoł czo. 20 je wuſchoł.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscže najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so ßym ja dženßa tudy w domje knjesa pschekupza Bergera na žitnej haßy cžo. 52

manufakturowe a modotworowe khlamy

pod firmu

Emil Stancke

sałožił. — Ja dowolam ßebi tutu moju naležnoscž nanajlěpje porucžicž a lubju, so budu ßo stajnje prózowacž, dowěrjenju, mi spožcženemu, w kóždym nastupanju doscž cžinicž.

W Budyschinje 9. oktobra 1869.

S pocžesczowanjom

Emil Stancke.

Petrolejowe lampy

wschitkich družinow, wißaze lampy sa 14 nßl. a dróžscho, stejaze lampy s kłobukami po 22½ nßl. a dróžscho, latarnske lampy sa 2 nßl. a dróžscho, kaž tež wot wyschnoscže pruhowane sechernoscže lampy porucža najtunischo

Herrmann Rachlitz
w Budyschinje na žitnej haßy cžo. 52.

O. G. Grohmann

na jerjowej haßy cžo. 263

porucža podla ßwojeho

ßukna a buckskina tež lama

we wschelakich barbach a mustrach po najtunischich płacžisnach a proßy wo dobrocžiwe wobkedžbowanje.

Wosjewjenje,

ßlědowaze khostanje nastupaze.

Po wobskorženju wot gmejnskeho prjódkstejerja Handrija Zimmermanna we Lusy je kubleř Michał Buscha tam dla sjawneho rospscheczeranja wonjecžesczowazych bladow sakonszy k pjenježnej schtrafje wot dwazycži toleř, —=, —= wótßudženy, schtož ßo s tutym po stajenym namjecže wosjewjuje.

W Rakezach, 6. oktobra 1869.

Kralowski ßudniski hamt.
Wacker.

Padazu khoroscž, s zyła wschě widlischcža na wschón cžaß saczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Sswjedžeń snutskomneho mißionstwa směje ßo, da-li Bóh, 17. oktobra wot popołdnja dweju ßem w Kotezach. Prědař sa ßerbske kemschenje budže k. farař Imisch s Hodžija, sa němske k. vikař Hickmann s Dreždžan.

Khofej, punt po 8 nßl.,

zyle cžisty a woßebje drje ßłodžazy, kaž tež tunsche družiny punt po 75, 70 a 66 np. porucža

Hermann Kunack
na bohatej haßy pódla posta.

Candis-syrop,

jaßny a ßłódki porucža punt po 18 np.

Hermann Kunack.

Cigarry,

derje wotležanu tworu porucža we wulkim wubjerku po wschěch płacžisnach **Hermann Kunack.**

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali).

My ſ tutym k ſjawnemu nawjedženju dawamy, ſo je po wotemrjeczu naſcheho dotalneho agenta **Jul. Altmanna** w Budyſchinje tutu wuprósnjenu agenturu naſcheho towarſtwa knjes hamtſki ſkotolékař **Ernſt Walther** w Budyſchinje wot naß pſchepodatu dostał.

W Lipſku 1. oktobra 1869.

Generalne agentſtwo
H. Hirſche.

Na prjódkſtejaze dźiwajo poruczam ßo k horjebranju a wobſtaranju ſawěſczenjow a ßym k dawanju **wukaſowanjow** rad hotowy. Potrěbne formulary móża ßo darmo pola mje dostacz.

W Budyſchinje, 1. oktobra 1869.

Ernſt Walther,
diſtriktny agent ſa Budyſchin a wokolnoſcz.

Na dżenßniſchim dnju ßym ja te po ßmjerczi mojeho lubeho mandżelſkeho pod firmu

Hermann Seibt

wote mnje dale wjedżene **kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy** knjeſej pſchekupzej Ernſtej Hämſchej pſchedała.

Sa dowěrjenje, dotalnej firmje w tak bohatej měrje wopokaſane, ßo luboſnje dźakujo, proſchu ja, to ßamo **tež** tej nowej firmje dobroczliwje pſchiwobroczicz.

W Budyſchinje, 15. oktobra 1869.

S poczeſczowanjom
Adelheid Seibtowa rodż. Krahez.

Na horejſche woſjewjenje dźiwajo dowolam ßebi czeſczenym Serbam najpodwolniſcho k nawjedženju dacz, ſo ßym ja na dżenßniſchim dnju te w tudomnym měſcze dotal pod firmu Hermann Seibt wobſtejaze **kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy** kupił a je pod mojej firmu

Ernst Hämsch

dale powjedu.

Se ſlubjenjom, ſo budu ßo ſtajnje prózowacz, dowěrjenju, mi dobroczliwje ſpożczenemu, we wſchěm naſtupanju doſcz czinicz, ßo ja najnaležniſcho poruczam.

W Budyſchinje, 15. oktobra 1869.

S poczeſczowanjom
Ernst Hämsch.

S tut m dowolam ßebi czeſczenym Serbam najpodwolniſcho woſjewicz, ſo ßym ßo tudy w Budyſchinje jako kożkař (kürſchnař) ſaßydlił. Mój bohaty wubjerk wſchitkich kożkarſkich tworow k dobroczliwemu wobkedżbowanju poruczejo, pſchiſpominam ja, ſo ßo wſchě porjedżenje wote mnje ſpěſchnje a tunjo wobſtara a ſo ja ſajecże, korniklowe, tkhorjowe a druhe tajke koże po najwyſchej płaczliſnje kupuju.

Louis Fleiſcher
na bohatej haßy cżo. 70.

Jedyn **krawſki** może hnydom trajaze dźěło dostacz pola Ließnera w Khaßowje.

Sjawny dźak.

Sa wſchu pomoz a dobroczliwu prózu, kotraż je ßo naſchej gmejnje pſchi wohnju, 4. oktobra rano ſahe tudy wudyrjenym, pſchecżelniwje wopokaſała, prajimy ſ tutym knjeſej wohnjopolizajſkemu kommißarej ryczeŕkublerjej Steigerej nad Małym Budyſchinkom, mużſtwam wſchitkich ßykawow, czeſczenemu wojerſkemu kommandu a wſchitkim druhim, kiż běchu ſ bliſka a ſ daloka ßem khwatali, ſo bychu ßurowym płomjenjam mjeſu ſtajili, ßwój najwutrobniſchi dźak, ſ próſtwu k Bohu, ſo by wón kóżdemu jeho ſkutkowanje bohacze ſarunacz chcył.

Gmejnſka rada w Bórku.
Groſcha, gmejnſki prjódkſtejeŕ.

Zo bu naju starša dźowka **Mathilda** z wyššim seminarſkim wučerjom knjezom **Fiedlerjom** w Budyšinje dźensa mandźelscy zjenoćena, dowolataj sebi z tutym wšěm přećelam a znatym najpodwólnišo wozjewić

W Čornym Khołmcu, 10. oktobra 1869.

faraŕ **Stanga** a mandźelska.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 43. — 23. oktobra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Njeßwaczitka. S Kotez. S Kubschiz. S Wulkeho Zicženja. S Budyschina. — Spytowanska stazija w Pomerezach. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik. — Pschiłoha. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

16. oktobra 1869.

Dowoz: 8125 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			niżša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	6	—	—	5	10	—	6	5	—	5	2	5
Rožka . .	4	7	5	4	2	5	4	7	5	4	2	5
Jeczmjeń . .	3	12	5	3	5	—	3	12	5	3	10	—
Wowß . .	2	2	5	2	—	—	2	5	—	2	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	5	20	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	25	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 21. oktobra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83⅛ (16 nßl. 6¼ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 10 nßl. a 15 tl. 7½ nßl.
pscheńza 62—74 tl., rožka 47—50 tl.,
(to je: sa 25 prusktch kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 20 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnie něhdźe 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 20. oktobra. Khěžor ßo 25. oktobra na pucz poda a pschijědźe 28. do Konstantinopla; wot tam wotjědźe 2. novembra do Athena, 9. budźe w Jerusalemje, 12. wróczi ßo wot tam do Jaffy a sawostanje w Egiptowskej hacž do 22. novembra a budźe 29. saßo we Winje.

Win, 20. oktobra. Ssejmy jenotliwych krajow budźa najskerje 30. skonczene.

Win. 20. oktobra. S Risana (w Dalmatskej) ßo powjeda: Sběžkarjo ßu dźenßa psches tsělenje s kanonami s hórkow wysche Risana wotehnaczi; tute hórki buchu wot awstriskeho wójska s lohkej prózu dobyte.

Paris, 20. oktobra. Telegrafiske sjeduoczenje se Schpaniskeje je saßo do rjadu stajene. Revoluzija je tam nimale poduschena.

Paris, 20. oktobra. Awstriski poßłanz wjeřch Metternich je ßo s jenym franzowskim wyschim duellirował a bu do ruki cziežko ranjeny.

Barlin, 20. oktobra. Dotalny pruski poßłanz na winskim dworje, baron Werther, je sa poßłanza w Parisu pomjenowany.

Neuwied, 20. oktobra. Kwaß rumunskeho wjeřcha Korle s tudomnej prynzeßynu Hilžbjetu směje ßo něhdźe ßrjedź novembra.

Wößlink, 20. okt. Tudy bu dźenßa wumjeńkař Khrystel w Němzez khlamach snjekedźbnoscze satsěleny.

Sakſka. W naſchim kraju ßu ludźo, woßebje na wßach, w tu kſmelu khětre jara w ſtrachu, dokelž je w tymle cźaßu žałoßnje wjele wohnjow a ßo ſda, ſo ßu ſ wjetſcha wſchitke ſakoženе. Tak je ßo w Herwigsdorfſke pola Žitawy 14. oktobra w nozy Korfeltez kubło wotpaliło a dokelž je woheń w brožni wuſchoł, hdźež tehdy njeje nichtón niczo cźinicz měł, dha drje je k wěrje podobny, ſo je jón někajki ſkóſtnik ſakožił. Korfelt ßam njebě doma, pſchetož wón bě ßo do budyſkeje ſtrony po ſmachi ßwojeje njewjeſty podał. Pſchi tym wohnju je ßo też to njeſboże ſtako, ſo je ßo wumjeńkarka Sängerowa, kotraž běſche ßwoje wězy w pinzy pſched ſkomjenjami wukhowacz pytała, tam ſadußyła. — Wo tajkich ſakoženych wóhnjach też ſ druhich ſtronow Sakſkeje piſaja. Pſchi wóhnju, kotryž wóndanjo w Lichtenſteinje mějachu, je ßo 34 domſkich ſe wſchelakimi pódlanſkimi twarjenjemi wotpaliło. Tute twarjenja běchu ſ dźěla ſ zyhlemi kryte, ale tola ßo ſapalichu, dokelž bě ſkomjo jara wulke.

W Plauenje bu kúrbizſki gmejnſki pſchedßyda wot tamniſcheho ßuda k 14měßacznej dźěkarni wotßudżeny, dokelž bě wudawał, ſa ßu jeho, jako je dawki do měſta njeßł, rubjeznizy nadpanyli a jemu te pjenjeſy wſali. Na tym pak njebě nicžo wěrne.

Měſto Žitawa je ßwojej dwě kaſerni krajej ſa 210,000 tolerow pſchedała. Jena wot njeju je zyke nowa.

Krónprynz Albert je ßo 16. oktobra ſ Wina do Draždżan wrócził. — Prynz Imrij je někotre dny na ſchleſynſkich wobßedźenſtwach braunſchweigiſkeho wojerſcha na hontwje pobył. — Penſionirowany general Aſter je 15. oktobra wumrjeł.

Na napraſchowanje ſapoßłanza Biedermanna w druhej komorje je miniſterſtwo wotkrolwiko, ſo budże na pſchichodnym němſkim parlamencze ſakon prjódkpołożeny, po kotrymž ſmeja wobßedźerjo železnizow tym, kiž na železnizy bjes ßwojeje winy k ſchkodze pſchindu, wěſte pjenjeżne ſarunanje ſapłaczicz.

Nowy ſakon, dźenſkich wajchtarjow naſtupazy, bu wot druheje komory wotpokaſany a wona żadaſche ßebi wot miniſterſtwa, ſo by to ſakon feſtmjako, po kotrymž by ßo gmejnje wjazy mozy do ruki dało. Pſchi tym někotři ſapoßłanzy na to ßwarjachu, ſo knježerſtwo tajku wjetſchu moz gmejnam dacz hižom wjele lět lubi, ale ju żenje njeda, a ſo by tola někto cźaß był, ſo by ßo to ſtako.

W naſtupanju ſawěſczenja mobilara pſche wóhnjowe ſchkodowanje bu prajene, ſo ßo żane towarſtwo njehodźi k temu nuſowacz, ſo by kóżde ſawěſczenje horjewſacz dyrbjało, a bu poſtajene, ſo ma ßo pſchichodnje krucze na to hladacz, ſo bychu tajke towarſtwa ſdobnje ſkutkowałe. K temu budże pak ſakon trjeba, kotryž směje němſke parlament wuradźicz.

Petizia, ſo bychu ßo naležnoſcze, kotrež wuczenje a ſchulu naſtupaja, jenoż wot pädagogow (wot wuczenja wuſtojnych) wuradźiłe atd. bu tak mjenowanej pěſnej deputaziji pſchiwołana, dokelž tuta nadjěſt nowego ſchulſkeho ſakona pſchehladarje.

Hewak ryczeſche ßo w druhej komorje też ſa to, ſo bychu ßo krajſke direkezije horjeſběhnyłe, ale niczo wěſte ßo w tym poſtajiło njeje.

Prußy. S kupy Korfu je powjeſcz pſchiſchła, ſo je tam prnjſki króuprynz 18. oktobra ſ Brindiſia pſchijěł a ſ Korfu naſajtra pſchipokdnju do Athena wotjěł, ſo by tam grichiſku kralowſku ßwójbu wopytał. S Athena ßo wón do Konſtantinopla poda.

Kral ßo najſkerje jutrje (njedźelu) ſ Baden-Badena do Barlina wróczi.

W druhej komorje jednaſche ßo w poßleńſchim cźaßu wo nowy wokrjeßny porjad (Kreisordnung:) Hacz runje ßo wón někotremu ſapoßłanzej prawje njelubi, dha ſda ßo tola, ſo budże ſkónczenje ſa dobry ſpósnaty.

Dokelž w druhej komorje miniſtrej finanzow knjeſej Heydt požadanje, ſo by wón někotrym żeleſnizam požczonku ſ prämijami (ſ lotterijowymi dobytkami) pſchiſwolicz chzył, dopjelnili njeßu, ale ßu wjele wjaz prajili, ſo je tajka požczonka krajej ſchkódna, dha chzyſche wón ſ mjerſanja ſ miniſterſtwa wuſtupicz, je ßebi pak nětko ſaßo hinak pſchemyßlił a miniſter woſtanje. Wo miniſtrje Itzenplitzu ßo też tajke něſchto powjedaſche.

S Neuwieda piſaja, ſo je ßo tam 16. oktobra rumunſki wjerch Korla ſe ßwojej dalokej cźetku, ſ wiedſkej prynzeßynu Hilžbjetu ßlubił. Wona je 26 lět ſtara.

Awſtria. W Dalmatiſkej je mała wuſka krajina, kotraž Bokka di Cattaro (kotorſka wuſczina) rěka. Wona ma na jenej ſtronje adriatſke morjo a na druhej mjeſuje ſ Cźornohorjanami a ſ turkowſkej Boßniju. Kraj je hubjeny a njepłódny, wobydlerjo ßu pak Sſerbjo prawoßławneho (grichiſkokatholſkeho) wěruwuſnacza. Woni njetrjebachu hacz dotal we wójſku ßłužicz, ale mějachu tu pſchißłuſchnoſcz, jenoż ſpomnjenu Bokku wojerſzy ſakitowacz, a teho dla je kóżdy Bokeſa derje wobronjeny. Lětßa pak je miniſterſtwo wobſankyło, ſo dyrbja woni też do wójſka ſtupicz. To ßu Bokeſojo wopak ſroſymili a ßo ſpjeczili. Jako chzyſche ßo teho dla wóndanjo małe wotdźělenje awſtriſkeho wójſka do małeje twjerdźiſny Dragal podacz, dha to Bokeſojo pſchiwdacz nochzychu a ſběże ßo bitwa, tak ſo dyrbjachu Awſtriſzy cźěkacz, jako běchu dweju mužow ſhubili a na puczu bu też hiſchcze jedyn leutnant ſkónzowany. Miniſterſtwo je uětko wjetſche wójſko na Bokeſow poßłało a hodźi ßo wěricz, ſo jich bórſy poraſy, jeli do Cźornohórſkeje a Boßniſkeje njeroszěkaja.

Franzowſka. W tutym kraju počzinaju ßo ludźo ſaßo njeměrniſcho ſadżerżecz, ſ uajmjeńſcha w myßlach, a nowiny pſchecziwo Napoleonowemu knjeſtwu pſchezo bóle njepſchecželniwje piſaja. Revoluziju pak Franzowſojo tola hiſchcze cźinicz nochzedźa, ale chzedźa ſwoprědka wot-

cjakacz, kak budże druha komora, kotraż kónz novembra hromadu stupi, ryczecz a skutkowacz.

Khěžorka Eugenia běsche w poßleńschich dnjach hischcze w Konstatinoplu. Sultan je psched njej wulku wojersku paradu wotdżerżak.

Schpanisska. W měscze Valenciji ßo republikanarjo hischcze pschezo dżerża a wojazy njcjßu to město hacz dotal dobycz móhli.

Ze Serbow.

§*. S Njeßwaczidła. (Skónczenje.) My tydżenja pschi wopißanje tudomneho Gustav-Adolfskeho ßwjedżenja na to spomnichmy, se schulske dżeczi psched ßerbskej Božej ßłużbu hnydom saßo s zyrkwje won dżechu, dokelż na żane waschnje mózno njebě, sa nje tak wjele městow nadobycz. Te ßame tak dołho hacz ßerbska Boża ßłużba trajesche, pola pjekarja khofej a zakty dostachu, k czemuż je kuhowski knjes baron pjenjesy darik, kiż je ßo hewak tez pschi wschelakich składnosczach każ tez pschi tutym ßwjedżenju na wjazore waschnje wulzyschnje darniwy wopokasak, sa czoż jemu tudy sjawny najwutrobnischi dżak prajimy.

W 4 hodżinach sapocza ßo němske kemschenje, na kotrymż saßo jara wjele Sserbow ßobu dżěl bjerjesche. Schulske dżeczi běchu ßo pola fary saßo do rynkow sestupako a jako ßo saswoni, buchu wone do zyrkwje wjedżene, hdżež ßo nětko do kawkow s boka woltarja seßydachu.*)

Sswjedżeńske prědowanje běsche wuczeŕ nabożiny na gymnasiju w Budyschinje k. Dr. Meusel dobroczinwje na ßo wsak. Jeho s wubjernej ryczniwosczu posběhowaze prědowanje, ßo wschitkim derje spodobasche, sakoży ßo na Sjew. ßwj. Jana 3, 11 a mějesche tónhle podkożk: Króna, kotruż ßebi Gustav-Adolfske sjenoczenstwo njeßmě wsacz dacz je: 1) dżěkawa luboscz, kotrejż nusa w nusy tczazych wěrybratrow k wutrobje dże, 2) sprawna ponižnosczˌ, kotraż ßwojeje njemozy stajnje ßwědoma wostanje a 3) njekhabłata ßwěrnosczˌ we wusnaczu, kotraż na Božim ßłowje s twjerdosczu dżerži.

Wotspěwanje na woltarju jako kollekta a požohnowanje sta ßo pschcs prim. k. Kuhna s Budyschina a s tym bu tutón rjany a kraßny ßwjedżeń skónczeny.

Dary sa wotpohlady Gustav-Adolfskeho sjenoczeństwa tak derje po ßerbskich każ tez po němskich kemschach psched zyrkwinymi durjemi składowane, wunjeßechu hromadże 75 toleŕ, mjenujzo wot Sserbow 43 tol. 8 nßl. 1 np., wot Němzow, abo wjele bóle po němskej Božej ßłużbje, na kotrejż bě nimale wjetschi dżěl tez ßerbski, 31 tol. 21 nßl. a 9 np.

Bóh tón knjes pak chyt spožczicz, so by ßo pschcs tutón ßwjedżeń wjele wutrobow sahoriko k pomhanju ßwojim wěrym bratram.

S Kotez. Sandżenu 21. njedżelu po ßwjatej Trojizy ßwjeczachmy tudy s Boha we wulkim żohnowanju tak mjenowany puczowaty ßwjedżeń sa snutskomne mißionstwo. Sdasche ßo drje dopołdnja, so deschczoweho wjedra dla niczo praweho s naschcho ßwjedżenja njebudże, pak runje wokoło dmeju, jako dyrbjesche ßo ßwjeczenje sapoczecz, sasta Božˌ deschczik a potom naß niczo wjazy njeje moliko. Hacz runje kemscherjo a ßobußwjeczerjo s druhich gmejnow żadyn lubosny puczik k nam ßem njejßu měli, dha běsche ßo tola s wyßokeho a s niskeho schtanta tak wjele luda seschko, so rum w zyrkwi njedoßahasche. Někotre dny prjedy běchu kotowski knjes a kotowska gmejna, bjes zuseho nuczenja, porjedżenje zyrkwineje schczeli wo wßy s wulkej prózu a dcrie wobstaracz dali. — Czeßni mkodżi ludżo s Kotez a se Żarkow, tez psches 20 lěr stari, pschindżechu hromadu se sdobnej selenej pychu, s khorhojemi, s kotwizami atd. pod pschewodom posarnistow, kotsiż jim khěrluschowe hłoßy trubjachu, na farsti dwór a tudy pschidachu ßo jako wedżerjo czaha zyrkwini a gmejnszy sastojniży a sady wschitzy drusy pschitomni a tak czehnechmy do Božcho domu. Dokelż běchu schtyrjo ßerbszy duchowni sastojnistkich sadżěwkow dla njemóhli prědowanje tudy na ßo wsacz, ale běchu jedyn po druhim wotpißali, dha běsche k. farar Imisch, jako wubjerkownik towarstwa, nusowany, ßem to ßerbske prědowanje dżerżecz. To ßamo běsche po Jana 4, 47 — 54, to je po starym njedżelskim sczenju tak roskożene: Kralowski we Kapernaumje snamjo Khrystußoweje zyrkwje: 1) wón mějesche khoreho ßyna a tak wjele ma Khrystußowa zyrkej khorych dżeczi! 2) wón pytasche pomoz pola Jesußa a hdże hewak móhła zyrkej pomoz pytacz sa ßwoje khore dżeczi? 3) wón wěrjesche se ßwojim zyłym domom a schto mohła zyrkej ßebi rjenischcho żadacz hacz wěricz se wschitkimi ßwojimi dżeczemi? — Mózny a żohnowany saczischcz je tuto prědowanje wěscze na wschěch poßkucharjach sawostajiło a runje tak tez potom to němske prědowanje, kotreż w němskej, wot schtyrjoch hacz do scheseżich trajazej Božej ßłużbje je nam dżerżak k. duchomny Hickmann s Dreżdżan po Jes. 35, 1—3 a po tutym roskożku: Nadżije wobras (Hoffnungsbild), kotryż profeta nam moluje wot puczowazeho czaha dommrócżazcho Božcho luda jene poßylnjenje sa naß na naschim puczowatym ßwjedżenju: 1) wón poßylni naß k njesprózncmu puczowanju k njebjeskemu Zionej; 2) k temu tez, so tez druhich wokoło naß njesprózńje pytamy poßylnjowacz, kotsiż s nami puczuja na runym wandrowstim puczˌiku. — Hdy by wschak ßo hodżiło, tejle prědowani czischczecz dacz! — Kollekta pschi durjach hro-

*) Khěrlusche, kiż mějachu ßo pschi němskej Božej ßłużbje spěwacz, běchu woßebje wotczischczane a ßo pschi sastupjenju do zyrkwje rosdawachu.

madżena, je wunješka 46 toteŕ 6 nßl. 6 np. — Jako běšche w Božim domje dokonjane, cżehnjechmy won na pomjenowane městno, so bychmy, kaž běšche ßlubjene, też wonkach hischcże pod hołym njebjom a pschi měßacżnym ßwětle nutyrne wobsanknjenje měcż móhli. Sady farskej brózńje pschi pucżu spody wyßokych lipow je blak, sa wětrom leżazy a tam stejeschе wot deskow kolikow, a selenych hakosow pschiprawjene snamjo prědarskeje klětki. Wokoło teje ßo khětra shromadżisna seńdże. Jako běchmy schtucżku: „Njech Bohu dżakuje" wuspěwali, wustupi kotowski k. duchomny a dżerżeschе modlitwu. Potom spěwachmy druhu schtucżku tamneho khěrlusha a na to wustupi k. duchomny Domaschka s Noßacżiz a dżerżeschе na kotowsku woßadu napominazu rycż, nastupazu jene 1. augusta wot njeho wuhladane pschestupjenje tsecżeje kasnje. Nětk spěwachmy: Jesußa ja njepuschcżu, po němskim a potom rycżeschе k. Hickmann k ludu. Wón kaž też po nim k. farař Imisch, napominasche, so bychu wschitzy jelicżzy sprawni kscheścżijenjo po mózńoscżi snutskomne mißionstwo a duchomne horje spomoženje na sabłudżenych ßobucżłowekach wobstarali, schtoż bu też psches wschelke powjedanczka jaßnisscho roseschtajene. Napoßledk modleschе ßo k. s. Imisch, my spěwachmy: „My Bohu wotzewi" a skónczńje wótsje ßwjaty wótze nasch, prajachmy ßebi: dobru nóz a dżěchmy weßeli a żohnowani ßwój pucż, wjecżor ½8. Żanemu ßo njeběschе wostudżiło kónz docżakacż. Tón dżeń, tón ßwjedjeń budże njesapomnity sa wschěch ßobußwjeczerjow a je wěscże pola wschitkich mózńje pschisporjak luboscż k Božemu ßkowu, luboscż k Božemu kraleschtwu a luboscż k wschitkim prědarjam cżisteje evangelskeje wěrnoscże. — To mjeno teho knjesa budż khwalene do wěcznoscże! —

S Kubschiz. Sańdżenu wutoru w druhej hodżinje je tudy woheń we wumjeńku kublerja Pjetschki, w tu khwilu njewobydlenym wudyrić a wulki dżěl wßy do procha a popjeła pschewobroczić. Wotpalike ßu ßo twarjenja kublerjow a żiwnoscżerjow: Jana Pjetschki, Handrija Mitascha, Handrija Halky, Jana Pietschmanna, Handrija Budarja, Khrystijany swudowjeneje Wiczasoweje a Jana Gudy; hewak je ßo zyle maßivna brózeń żiwnoscżerja Handrija Helgesta wupalika a je też jena kosa w płomjenjach kónz wsaka. Wjele żita, ßyna, wotawy, wjele domjazeho a polneho gratu je ßo spaliko.

S Wulkeho Żiczenja ßu nam k wjedżenju dali, so ßu woheń, s kotrymż je ßo 13. oktobra knjeża wulka brożeń wotpalika, dżěcżi se schtrychowanczkami samischkrike.

S Minakała. Pschi kowarskim pruhowanju, kotreż ßo tudy 19. oktobra mějesche, staj mischtraj August Schneider s Njesnarow a Neumann s Großschönawa prěnju zensuru a kóżdy po 20 tol. cżeßneho myta dostakoj. Hewak dosta kowař Miczka s Kotez a Gierth s Bjedrichez druhu a Domaschka s Plußnikez tsecżu zensuru.

S Budyschina. Dokelż budża stwy tudomneho ßudniskeho hamta 25. a 26. oktobra rjedżene, dha budża tam tehdy jenoż najnusnische wěży wujednane.

Spytowanska stazia w Pomorezach.

W nowischim cżaßu ßu mi wschelake dżělby koscżiny (Knochenmehl) k pschepytanju a pruhowanju pschipoßkane. Ja ßym je jenoż po jeje fosforowym kißliku (Phosphorsäure) a po dußyku (Stickstoff) pschepytał, dokelż stej jenoż tutej sa ratarja woßebje ważnej, a pschi tym ßym ja pschistajił, schto je centnaŕ kóżdeje wote mnje pschepytaneje koscżiny po pjenjesach hodny.

Koscżina s Małßez s kóscżernje knjesa Rähle, mi wot K. A. Mosiga s Boschez pschepodate, wopschija:

fosforoweho kißlika: 10,15 %,
dußyka 3,12 %,

a je centnaŕ teje ßameje po tajkim jenoż 1 tl. 17½ nßl. hodny; wón ßo pak sa 2 tl. 27½ nßl. pschedawa.

Roberta Rowlanda s Lubija drobna stużena koscżina wopschija:

fosforoweho kißlika: 21,83 %,
dußyka: 4,68 %,

pjenjeżna hódnoscż: 3 tl. 8⅘ nßl.

Bartheldesa w Budyschiuje drobna stużena koscżina:

fosforoweho kißlika: 22,83 %,
dußyka: 4,32 %,

pjenjeżna hodnoscż: 3 tl. 10 nßl.

Lützenberga w Biskopizach drobnastużena a s dżěla wuklijena koscżina:

fosforoweho kißlika: 28,28 %,
dußyka: 1,72 %,

pjenjeżna hodnoscż: 3 tl. 2 nßl.

Ja pschispominam hischcże, so porjad w kotrymż ßu te firmy napißane, jich wjetschu abo mjeńschu ważnoscż njepośnamjena.

W Pomorezach, 12, oktobra 1869.

Po poruczńoscżi kuratorija.
Dr. E. Heiden.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ja ßym wóndanjo saßo w Hoblizach pobył a tam chżyschе jedyn wjedżecż, so to njeje zyle prawo było, schtoż ßym cżi psched dwěmaj njedżelomaj wo měsnikpscheschtajenju powjedał.

Mots Tunka. Hlej wschak tola.

H. D. Haj, tón dobry pschecżel mi powjedasche, so staj wobaj ßußodaj s tym derje spokojnaj bykoj, kaž je polomërjeŕ měsnik stajił, so pak je jena ßußodżinka ßo na to mjersała.

M. T. A cżoho dla bě ta na to mjersaza?

H. D. Kopschiwow dla; pschetoż wobaj ßußadaj běschtaj sakasakoj, je do rosměrjenja grantow njeżnjecż, a wona ßo teho tola njebě sdżerżecż mohła a bě je pschezo prjedy wużnjała.

M. T. Njeje dha ßebi pschi tym ruzy swożahała?

H. D. Ně to niz, ale wuschomaj jej nětko bunczi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska chrkej: Jan Bohuwěr Guda, druhi statny wucżeŕ na Żidowje, ſ Khryſtianu Ottiliju Lydiju Pahnez.

Michalska chrkej: Handrij Hermann Möhn ſ Něwßez ſ Marju Karolinu Pöthigez ſ Ratarjez. — Korla August Hofmann w Budyſchinje ſ Marju Madlenu Winklerez we Wurizach. — Jan Horſchk, pohonczˊ w Budyſchinje, ſ Ernestinu Louiſu Klemmtez ſ Hósnizy. — Korla Bjedrich Wylem Lubiza, ſchklenczeŕ-dżěkaczeŕ w Semizach, ſ Madlenu Auguſtu Bogelez ſ podhroda.

Katholska chrkej: Julius Oſkar Ockermann, wikowaŕ pod hrodom, ſ Hanu Marju Madlenu Kraliz.

Křćeni:

Pětrowska chrkej: Emma Edelina Friederika, Bjedricha Ernſta Guſtava Lieski, pißmikiſtajerja, dż. — Korla Richard, Jana Bohuwěra Pjetſchki, wobydlerja, ß. — Jan Ernſt, Jakuba Kulki, měſchczana a khěżerja, ß. — Jan Auguſt, Michaka Jokuſa, wobydlerja, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 21. ſeptembra: Hana rodżena Wiczaſez, njebo Jana Mitaſcha w Budyſchinku ſawoſtajena wudowa, 63 l. — 24., Jan Schołta, wobydleŕ na Żidowje, 27 l. 6 m. 4 d. — Marja Roſalia, Jakuba Vita Krala, żiwnoſczerja w Makßezach, dż., 7 l. 13 d. — 26., Jan Nowak, murjeŕ w Budyſchinje, 47 l. — Jan Wylem, Pětra Wiczaſa, ſchewza na Żidowje, ß., 36 hodżinow. — 27., Jan Auguſt, Jana Auguſta Wjazki, wulkoſahrodnika w Khelnje, ß., 8 d. — 28., Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Schneidera, wulkoſahrodnika w Howniowje, ß., 10 m. 3 n. — 30., Hana rodż. Wiczaſez, Jana Wiczaſa, měſchczana a ökonoma, mandżelſka, 44 l. 1 m. 9 d. — Korla Ernſt, Jana Kokra, murjerja na Żidowje, dwójniſki ß., 2 d. — 2. oktobra: Johann Helena Margaretha, Ludwiga Antona Donnerhaka, měſchczana a wobßedżerja knihiczißchczernje, dż., 7 l. 2 m. 3 d. — 4., Ida Ottilia, Korle Hendricha Heinzy, wobydlerja na Żidowje dż., 1 l. 3 m. 23 d. — Madlena, njebo Handrija Nobla, wumjeńkarja we Wulkim Wjelkowje, wudowa, 81 l. 11 m. 16 d. — 7., Marija rodż. Schołcziz, njebo Michała Brody, pohancża w Budyſchinje, wudowa na Żidowje, 77 l.

Pſcheměnjenje wobydlenja.

Cżeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym ßo nětko do mojeho domu cżo. 818 na ſwonknej lawſkej haßy pſcheßydlik. Ja ßwój dohtaŕ ſkład **ßukna a buſkſkina** należnje poruczam a proſchu wo dobroczżiwe wobkedżbowanje.

W Budyſchinje, 20. oktobra 1869.

Eduard Hentſchel, ßukelniſti miſchtr.

Khoſej punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,
zokor, ſyrop, roſynki,
korjenje, ſafran
najtuniſcho,
krupy, rajß, jabły, hroch,
paleuz
wſchěch drużinow,
cigarry 25 ſchtuk po 25, 35, 45, 50, 60 np. atd.
poruczża **Rudolph Hölzer**
na rożku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Ssuche droždże

poruczża **Rudolph Hölzer.**

Dwě koprowej pónwi, jena 3 a druha 6 wódnych ſhanow wopſchijaza, ſtej w Srěſchinje cżo. 4 tunjo na pſchedań.

Jedyn hiſchcże dobry wós, ſa konje k jěſdżenju, je tunjo na pſchedań. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

So ja moje **kwětkowe khlamy** w Mniſchonzu nimam, ale ſo ßu wone nětko w Budyſchinje na garbarſkej haßy żo. 371, dawam ja ſ tutym wſchitkim mojim wotkupowarjam a wotebjerjerjam k nawjedżenju a proſchu ſ dobom, ſo by mi dowěrjenje, hacż dotal ſpożczżene, też dale popſcheli.

M. A. Pohlan nětko **J. Haſcha**
w Budyſchinje.

Jedyn **krawſki** ſe wßow wóże pſchi dobrej ſdżě hnydom trajaze dżěło dostacż pola J. Schołty (Schulze) pſched garbarſkimi wrotami cżo. 390 w Budyſchinje.

Kedżbu!

K nětczżiſchim **kermuſcham** pſchedawam ja po tunim nakupjenju **roſynki** — rjanu tworu — punt po 2 ngl. a drożſcho.

Wo dobroczżiwe wobkedżbowanje proßy
J. T. Teutſcher w Porſchizach.

Ssuche dróżdże

wſchědnje cżerſtwe, ma tunje na pſchedań
J. G. F. Nieckſch.

Wſchitke drużiny **barchenta, płatu** a **podſchiwkowych wutkow** poruczża
Emil Stancke
na żitnej haßy cżo. 52.

Hotowe lamane jeczżki

we wulkim wubjerku poruczża
Julius Hartmann
na mjaßowym torhoſchczu.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy

poruča ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **sprawny** skład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalokowidy (fernröhre), feldſtecharje, opernkukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalokowidy ſa 2 wocži ſa morjakow ſ noſchadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocje a ßléboru; pince nez (nóßtkóčerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, ßléboru a ſkotu; bryle we worzlu, nowoßléboru, ßléboru a we 8 a 14 gradowym ſkotu; mikroſkopy ſ 50 hač 60króčnym powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nałožowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroſčach; ſchtukowe, ručne, dybſačne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płačiſny ſležuja ßo niz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi živeho ßléboru; wſchelake thermometry ſa ſwontnu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła majſchoweje kißałoſcze (Maiſchſäuremeſſer), atd.

Knjeſej **J. G. Poppej**, prakt. ſubn. lěkarjej
we Winje, Stadt, Bognergaſſe No. 2.

Mój knježe!

Ja čuju ßo nuczeny, po prawdże **hojaze ſkutkowanje** Waſcheje ßwětoßławneje **anatherinſkeje hubneje wodžiczki** wobßwědčicz.

Wſchelakich lěkarjow ßym ßo mojeho **hububolenja** dla napraſchował, wſchelake ßrědki bjes kóždeho położenja trjebał, hač buch pſches poruczenje wot pſchecželow na Waſchu **hojazu anatherinſku wodžiczku** kedžbny ſczinjeny.

Dwě bleſchzy teje ßameje ßym ja wutrjebał a **krawjenje džaßnow je zyle ſaſtało.**

Džaßna ßu ſtrowe a khabłate ſuby ſaßo twjerdże ßedža.

Hdžež móžu teho dla **Waſchu anatherinſku wodžiczku** pſche tajku njeſpodobnoſcz poruczicz, dha móžecże pſcheßwědczeny bycz, ſo ja to ſtajnje ſczinju.

S najwětſchej džakomnoſcz nam czeſcz bycz
ſ poczeſczowanjom
H. L. van Swaeninger m/p.

Amſterdam, 20. auguſta 1868.

Na pſchedań ma tajku wodžiczku
w **Budyſchinje**: Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy čžo. 338;
w **Žitawje**: Clemenz Beyer, coiffeur.

Khoſej punt po 6½, 7½, 8½, 10, 11, 12 nßl.
Raiß punt po 18, 20, 24, 30 a 36 np.
pſchi wotkupjenju 5 puntow hiſchcze tuniſcho.

Gries, krupiki, hejduſchku, jahły, nudle, ſchterku, ſodu, mydło,

raff. ßwěczenje, amerik. petroleum, zokor, mlěty a w kehelach, małe a wulke **rósynki,** nowotołczene **korjenje** poruča w dobrej tworje po najtuniſchich płaczíſnach

W Lubiju.

Reinhold Reiß

na dwórniſchczowej haßy (Bahofsſtraße) čžo. 335.

Na dołnoživotny ſlemk czerpjazy,

ßami czi ſ zyle ſtarymi ſlemkami, namakaja ſkoro we wſchěch padach doſpołne ſahojenje pſches ſlemkowu žałbu **Gottlieba Sturzeneggera** w **Herisau**, Kanton Appenzell, Schweiz. Wukaſowaze pißmo ſ wopißmami darmo. K dóſtaczu w hornczkach po 1 tl. 20 nßl. pola kk. **Spaltenholz & Bley**, droguiſtow w Draždžanach.

Staru a nowu ſymſku muzazu a **hólczu** draſtu wſchelakeje wulkoſcze ſ buckſkina, ßukna, bawmy, rubjaneho platu a ſ druhich wutkow ma podpiſany we wulkim wubjerku kóždy dżeń w domje knjeſa ſejlerja Schramy čžo. 390 pſched garbarſkimi wrotami, hewak pak wſchitke wiczne a **hermanſke duny** pola ßerbſkeje katholſkeje zyrkwje na žitnych wikach na pſchedań a je tam jeho buda na firmje „J. Schulze" ſnajomna. Sa ſprawne a tunje poßłużenje ßo rukuje. **J. Scholta.**

Kedžbu!

Wulki magazin mužazeje a hólczazeje draſty A. Sodana ſ Draždžan poruča ßo lubym a czeſczenym Sserbam ſa blizſchi hermank w Budyſchinje, na mjaßowym torhoſchczu čžo. 39 pódla pſchekupza Wehle a proßy napodwolniſcho wo dobroczíwy a bohaty wopyt. **A. Sodan.**

Cigarry,

derje wotležanu tworu poruča we wulkim wubjerku po wſchěch płaczíſnach **Hermann Kunack.**

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali).

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 ſchěßnakow, 26 krajzarjow awſtr. czißla

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wohnjowu ſchkodu;**

b) **kubła na drohach** pſche **transportnu ſchkodu;**

c) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze.**

Towarſtwo wupłaczi w lěże 1867 ſa 14,298 ſchkodowanjow ſummu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 ſchěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k **wobſtaranju** ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Ernſt Walther,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Petrolejowe lampy

wſchitkich druzinow, wißaze lampy ſa 14 nßl. a drózſcho, ſtejaze lampy ſ kłobukami po 22½ nßl. a drózſcho, latarnſke lampy ſa 2 nßl. a drózſcho, kaž tež wot wyſchnoſcze pruhowane ſechernoſcze lampy porucza najtuniſcho

Herrmann Rachlitz
w Budyſchinje na žitnej haßy cžo. 52.

Swój ſkład

němſkich, franzowſkich a jendželſkich wutkow k paletotam, ßukajam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu mužazu a hólczazu draſtu po zyle ſdobnymi płaczišnami porucza k dobroczinwemu wobkedžbowanju

krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji

ſpecialny lěkar ſa epilepſiju **Dr. O. Ktlliſch** w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

S tutym dowolam ßebi czeſczenym Serbam najpodwolniſcho woſſewicz, ſo ßym ßo tudy w Budyſchinje jako **kožkar** (kürſchnar) ſaßydlił. Mój bohaty wubjerk wſchitkich kožkarſkich tworow k dobroczinwemu wobkedžbowanju poruczejo, pſchiſpominam ja, ſo ßo wſchě porjedzenje wote mnje ſpěſchnje a tunjo wobſtara a ſo ja ſajecže, **kornikłowe, tkhorjowe** a druhe tajke kože po najwyſchej płaczišnje kupuju.

Louis Fleiſcher
na bohatej haßy cžo. 70.

Wicz, rheumatismus, drjenje w ſtawach wſchěch druzinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcz w najkrótſchim czaßu ſaczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Dr. Deutſchmann

ßerbſki lěkar

bydli nětko na mjaßowym torhoſchczu w khěži rěſnika Bleje cžo. 144 w 2. poſkhodze, 2 khěži wot hoſczenza k ſtotemu hodlerjej dale k wulkej zyrkwi.

Khori, kotříž chzedža ſ nim w jeho wobydlenju porycžecz, nadeńdu jeho rano wot 8 do 9 hodžinow a pſchipołdnu wot 12 do 2 hodžinow doma.

Sswój skład

hotoweje **mužazeje** a tež **hólczazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju

Ernst Purscha na Židowje czo. 145.

Drjewowa aukzia.

We **łupjanskim** lěßowym reviru budze ßo bližschi schtwórtk 28. oktobra něhdze

200 klostrow jadriwych khójnowych pjeńkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz. — Shromadzisna dopołdnja w 9 hodzinach pschi schwinczich jamach.

W Minakale 20. oktobra 1869.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

O. Liebusch.

Kubła na pschedań.

Wotemrjecza dla stej **Czechez** burskej kuble w Kamjenej pola Rakez, wot kotrejuž jene 67 kórzow s 313 dawkskimi jenosczemi, druhe pak 78 kórzow s 366 dawkskimi jenosczemi wopschija, pak hromadze pak jenotliwje, s dospołnymi lětuschimi žnjemi a se wschěm inventarom na skotu a gratn tunjo na pschedań.

Płaczisna wobeju kubłow hromadze je 9500 tl. — = — = s napłaczenjom tseczíny (1/3), sbytk kupnych pjenjes móže na kuble stejo wostacz.

W Budyschinje, 18. oktobra 1869.

Wobkhodny agent **Franz.**

Rubischcza, lazy, schlipsy a krawaty

wschitkich družinow a we wulkim wubjerku porucza

Emil Stancke

na žitnej haßy czo. 52.

Sasymnjenja

saloža **dybawoscz, kaschel, schiju- a bróstbolenje** a može psches to, hdyz ßo sanjerodza, lohko **krejpluwanje, ßuchoczinski kaschel** a teho runja ske, žiwjenju hrožaze khorhoscze nastacz. — Duž njech ßebi kóždy w prawym czaßu **prawy** ßrědk wobstaraj, mjenujzy ßwětoßławny **G. A. W. Mayerowy brostsyrop** s **Wrotßławja**, kotryž ma hižom wjele lět dobru khwalbu a na ßwětnej wustajeńzy w **Parisa** 1867 prämiju dosta.

Jenož prawdziwy maja **G. A. W. Mayerowy brostsyrop** w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykař **Gerischer** w Ostritzu.

Hotowe

lamowe a barchentowe jeczki

porucza najtunischo

Na ßerbskej haßy **Reinhold Hartmann jun.**

s napschecza

knjesa pschekupza Nieckscha.

Buckskin a ßukno

we wulkim wubjerku a po jara tunich płaczisnach porucza

Emil Stancke

na žitnej haßy czo. 52.

Wosjewjenje.

Póndželu 1. novembra rano we 8 hodzinach budze ßo na městnosczi pschi tudomnej infanterie-kasernje něhdze 400 schtuk wuranžirowanych jaßnomódrych wojerskich ßuknjow sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Kommando 4. infanterieregimenta

No. 103.

Wołmjane konjaze deki

we wulkim wubjerku a wschitkich wulkosczow porucza

E. G. Leuner na bohatej haßy.

Wosowy mas

prima-dobroscze w czwizach po 1/1, 1/2, 1/4 centnarju a w kaschczikach po 2 puntomaj porucza

E. G. Leuner na bohatej haßy.

S tutym ja kschiwdnczinjaze ßłowa, pschecziwo kowarskemu mischtrej **Heinrichej** w Mikowje wuprajene, sjawnje nasad bjeru.

W Mikowje, 16. oktobra 1869.

Jan Soka.

Pimpuß. Schto jenož ta woßebna mischtrka s tych pjeńkeczanskich kerkow domoj noßy?

Pampuß. Zuse ßłanje.

Pimpuß. A schto dha ta žiwnosczerka czini?

Pampuß. Ta jej pomha.

Wot redakcije.

Knjezej **K.** „Nazhonjenemu złotemu **haj.** — Měsačne hrónčka su tež witane, powjedančko teho runja.“

Knjeza N. N. w N. „prosymy z nami hišće khwilku sćerpliwosć měć, snadź so ta wěć bjes Const. Z. wuruna. Kak? to w swojim času naspomnimy.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu czißłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k cž. 43 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk symskeje elegantneje muskeje drasty a hólcžazych wobleczenjo
po najtunischich płacžisnach
w słotej hwěsdźe po 1 skhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Wulki wubjerk

muskeje drasty,

kotryž hacž dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwěsdźe mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płacžisnach.

H. M. Kubasch
na garbarskej haßy cžo. 432/74 po 1 skhodźe,
s napschecza k. konditarja Donatha.

O. G. Grohmann

na jerjowej haßy cžo. 263

porucža podla ßwojeho

ßukna a buckskina tež **lama**

we wschelakich barbach a mustrach po najtunischich płacžisnach a proßy wo dobrocžiwe wobkedźbowanje.

Hischcźe žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscźe dychazych organow jako psche kaschel, psche wobcžežnoscźe brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Hórke palenzy a liqueury.

Boonecamp of Maagbitter, blescha po 5, 10 a 20 nßl.
Kölnski magenbitter, bl. po 6, 12 a 20 nßl.
Daubitzowy liqueur, bl. po 10 nßl. a 1 tl.
Draždžanski strowotny magenbitter, bl. po 10 nßl.
Eisenmagenbitter wot Freyganga, bl. po 10 nßl.
Franziskanski selowy magenbitter, bl. po 15 nßl.
Malakow, ruski magenbitter, bl. po 5 a 10 nßl.
Pirnaiski strowotny magenbitter, bl. po 4, 7 a 12 nßl.
porucža **Heinr. Jul. Lincka.**

Khofej, punt po 8 nßl,

zyle cžisty a woßebje drje ßłodžazy, kaž tež tunsche družiny punt po 75, 70 a 66 np. porucža

Hermann Kunack
na bohatej haßy pódla posta.

Candis-syrop,

jaßny a ßłódki porucža punt po 18 np.

Hermann Kunack.

Napodwolnischo podpißany porucža ßo k stajenju ßypanskich khachlow (Schüttofen) po zyle nowym waschnju, teho runja k stajenju warjeńskich khachlow (Kochöfen) s wjetschimi a mjeńschimi wódnymi pónwjemi a ßu tajke khachle wschudžom jako jara wubjerne snate.

Hewak pschispominam, so ja khachle kóždeho waschnja na najlěpje a najtunischo stajam a porjedžam.

G. Pohda, khachlestajeŕ
na Hoschiz haßy (Goschwitz) cžo. 740.

K prjódkstejazym kermuscham

poruczam ja ßwój, psched 8 lětami wote mnje wunamakany a lěto wot lěta wjazy spodobanja dostawschi, **wote mnje jenož ßameho prawdźiwje fabricirowany**

korjenjowolij (Gewürz-Oel)

k tykanzy- a schtryzlepjeczenju.

Tutemu wolijej da jedyn na pjeczny zokor pokapacz, kotryž chze jedyn pjeczwu pschiwdacz. Tutón korjenjowolij njedawa jenož tykanzam a schtryzlam najwubjernische dobroßłodzenje, ale pschisporja tež hibanje czěsta. Schklenczka sa 2½ nßl. sa 3 a schkleńczka sa 5 nßl. sa 6 měrzow (hachtlow) muki doßaha a maja tajki wolij na pschedań

knjes August Bartko . . . . . w Budyschinje,
" David Berger . . . . . —
" Friedrich Braun . . . . . —
" Rudolph Hölzer . . . . . —
" Ernst Hämsch . . . . . —
" Emil Jäger . . . . . —
" J. G. Klingst Nachfolger . —
" Herrmann Kunack . . . . . —
" C. A. Lehmann . . . . . —
" August Lehmann . . . . . —
" Heinr. Jul. Lincke . . . . . —
" C. A. Mickan . . . . . —
" Joh. Mießner . . . . . —
" Moritz Mörbe . . . . . —
" Carl Noack . . . . . —
" August Pötschke . . . . . —
" J. T. Reimann . . . . . —
" J. T. Schulze . . . . . —
" Joh. Wannack . . . . . —
" C. A. Wehle . . . . . —
" Paul Mickel . . . . . w Ketlizach

a poruczam ja jich skład czesczenemu Sserbowstwu k dobroczíwemu wobkedzbowanju.

Heinrich Müller,
fabrikant w Lipsku.

NB. Dokelž ßo w nowischim czaßu tejko korjenjowolija pschedawa, kiž je pjeczwo zyle skasył, dokelž ßu husto schkódne ingredienzy k temu nałożene, dha proschu, so bychu ßo kupowarjo schkody sminyli, so bychu ßwěru na etiquettu hladali, hacž mjeno a firmu bleschka a etiquetta pokaže. **H. M.**

Padazu khoroscz, s zyła wschě widlischcza na wschón czaß saczěri
Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Wuczomnik pytany.

Jedyn hólczez, kotryž chze pjekarstwo a poprjanzarstwo nawuknycz, móže pola podpißaneho hnydom do wuczby stupicz.

We Wosporku, 9. oktobra 1869.

Handrij Jannasch
pjekar a poprjanzar.

Jedyn **krawski** móže pschi dobrej sdźě trajaze dźěło dostacz pola krawza Mužika w Brěsynzy pola Delneje Hórki.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 44. — 30. oktobra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Hornych Kobliz. S Wojerez. S Hornych Kósłow. Z Wotrowa. S Budyschina. — To pomhasche. — Spěwy. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik. — Pschiłoha. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

23. oktobra 1869.

Dowoz: 8605 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza . .	5	25	—	5	5	—	6	5	—	5	21	—
Rožka . .	4	7	5	4	—	5	4	10	—	4	5	—
Jeczmjeń . .	3	15	—	3	5	—	3	15	—	3	10	—
Wowß . .	2	2	5	2	—	—	2	2	5	2	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	5	20	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	23	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	2	5	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 28. oktobra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 83⅛ (16 nßl. 6¼ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnjn 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

15 tl. 10 nßl. a 15 tl. 7½ nßl.
pscheńza 62—74 tl., rožka 47—50 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 20 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drôžschi.)

Najnowsche.

Win, 27. oktobra. S Kattaro wot 25. t. m. pißaja: Kanowa łódź „Streiter" je sběžkarjam psches tsělenje blisko města Buduy wjele schkody naczinilo. Twjerdźisnje Dragal a Cerkwice buschtej s zyrobu wobstaranej. Wojazy, kotsiž dyrbjachu to wobstaracz, mějachu na tam-a ßempuczu wótre bitwy wobstacz. Oberst Jovanovicz bu ranjeny.

Paris, 26. oktobra. S ranu, kotruž je wjeřch Metternich, awstriski póßłanz w Parisu, w Duellu dostał, hubjenje steji a wón ma wulke boloscze.

Belgrad, 26. oktobra. Regent oberst Blasnawaz je ßo s nětokrymi sastojnikami do Baziascha podał, so by tam awstriskeho khěžora w mjenje ßerbskeho wjeřcha postrowił.

Ruschczuk (w Rumunskej), 27. okt. Awstriski khěžor je na ßwojim puczu do Egyptoskeje dźenßa ßem pschijěł a poda ßo bórsy dale. W Giurgewje bu wón wot někotrych rumunskich ministrow w mjenje wjeřcha Korle postrowjeny.

Paris, 27. oktobra. Khěžor bě wczera wjeczor w theatrje, hdźež jeho pschihladowarjo pscheczelniwje strowjachu. Dźenßa wjeczor ßo wón do Compiegna poda.

Barlin, 27. oktobra. Kral je predawschemu ministrej Heydtej w pschipósnaczu jeho dołheje ßwěrneje ßłužby rjad czorneho hodlerjo spožcził.

Saſska. W Schlegelu je tamniſchi khlamaŕ Fünfſtück 21. oktobra ßwojemu pokdralětnemu ßynku ſ jenej britwju ſchiju pſcherěſnył a ßo potom ßam ßylnje do ſchije ranił. To dźěćžo woſta na měſćze morwe, wón pak je hiſchćze žiwy. Njelubosne mandželſtwo je pjećza tajkeho njeſkutka wina.

Sa ſawoſtajenych tych ßamych, kotſiž ßu w plauenſkim grundže wo žiwjenje pſchiſchli, je ßo hacž dotal 375,000 toleŕ nahromadźiło.

W Kinsbórku bu 18. oktobra nowy ßudniſki hamtman Herman Müller, dotal aßeßor w Miſchnje, do ßwojeho ſaſtojnſtwa ßwjedżeńſzy ſapokaſany.

W Kunnersdorfje pola Bernaćziz ßu ßo 25. oktobra ano w 1 hodžinje twarjenja žiwnoſćerja Krećžmarja wotpaliłe a je ßo jemu pſchi tym też jene ßwinjo ſpaliło. Woheń je w rožku brožnje wudyrił a ſda ßo teho dla, ſo je wot ſtóßniſkej ruki ſakoženy.

W druhej komorje bu nowy ſakon wuradżeny, po kotrymž budże kóždy ßebi pſchichodnje dyrbjećz lubicz dacz, hdyž žana gmjena wodu pſches jeho grunty wjedże. Tola ma tón, kotremuž ßo to ſtanje, ſa to ſarunanje doſtacz.

Prußy. Kral je ßo 25. oktobra do Barlina wróćził. Wón 4. oktobra do Wrotßławja (Breslau) pſchijědże, ſo by ßo 5. a 6. novembra na wulkich hońtwach wobdźělił, kotrež ßo tehdy na ſchećzinſkim reviru w Hornoſchleſynſkej ſměja.

General Schweinitz, kotryž běſche hacž dotal pruſki wojerſki pokmocznik w Petersburgu, je ſa pruſkeho poßłanza na awſtriſkim khěžorſkim dworje pomjenowany. Na jeho petersburgſke měſto pſchińdże oberſtlieutnant hrabja Lehrdorff.

Miniſter finanzow knjes Heydt je ſ miniſterſtwa wuſtupił, dokelž druha komorja žane te nowe dawki pſchiſwolicz nochze, kotrež je ßebi wón wumyßlił, a dokelž ßo jemu ſ zyka tak derje w druhej, kaž też w prěnjej komorje we wſchěm ſpjećzuja, ſchtož chze won wuwjeſcz. Na jeho měſto je knjes Camphauſen wot krala poſtajeny.

Awſtria. Sběžk ßerbſkich wobydlerjow w krajinje, kotraž Boka di Kattaro rěka, dale bóle pſchibywa a je teho dla wjele awſtriſkeho wójſka pſchećziwo nim póßłaneho. Hacž runje tuto wójſko hiſchćze niczo woßebneho dokonjako njeje, dha ſda ßo tola měſte bycz, ſo wone ſběžkarjow zyle porafy, dokelž wójſko wjele wjaz muži wopſchija, hacž je ſběžkarjow, a dokelž ma wójſko wjele lěpſchu bróń, dyžli ſběžkarjo. Tućzi ani jenu kononu nimaja, a ſo ßo bjes kanonow žana wójna wjeſcz njemóże, to ßmy na poßleńſchej polſkej revoluziji derje doſcz ſpóſnali a naſhonili.

Bokeſojo ßu, kaž my hižom tydżenja na to ſpomnichmy, teho dla poſtanyli, dokelž chzedża jich nuſowacz, daloko we wójſku ßłużicz, hacž runje bu jim ßlubjene, jako pod awſtriſke knježerſtwo pſchińdżechu, ſo njetrjebaja nihdże pod bróń ſtupicz, khiba hdyž ßebi to wobſtejenja jich krajiny žadaja. Na tajke waſchnje woni hacž dotal njejßu wojazy byli a by ßnadz to też dale tak woſtało, hdy by we Winje w tu khwilu němſke miniſterſtwo njeboło, kotrež wſchitko podpjera, ſchtož Sſkowjanam někak njelubosnoſcz cžini. Po tajkim wone ßlubjenja, Bokeſam 1815 ſcžinjene, wjazy njepſchipoſnaje — hacž runje na tym wopak cžini — a je poruczіło, ſo maja ßo Bokeſojo k wojerſkej ßłużbje nuſowacz. Ale cži ßu trochu ſchepjerjawy narod a jich mkodži ludžo ßo k wojakam wotwjeſcz njedachu, ſ cžehož je ſkónczńje ſběžk a krejpſchelecze naſtało.

Wójna ßo ſ tym ſapocža, ſo bu leutnant Rinek ſ małej dźělbu wójſka wotpoßłany, ſo by maku twjerdźiſnu Dragal ſ zyrobu wobſtarał. Sběžkarjo to njepoſwolichu a wón ſ někotrymi wojakami žiwjenje ſhubi. Na to je feldmarſchalleutnant Wagner khětro wulke wójſko a tójſchto artillerije hromadu ſcžahnył a wſcho pſchećzіwo ſběžkarjam poßłał. Kraj je tam jara horaty a pokny wyßokich a wulkich ſkałow; pucze ßu hubjene. Wot wójſka, kotrež bu 19. oktobra na ſběžkarjow bliſko Riſana poßłane, buchu tućzi woßebje ſ pomozu kanonow roſehnaczi, a jedyn regiment pěſchkow, jedyn regiment tſělzow a tſi batterije woſtachu na hórkach bliſko Knezlaca, ſo bychu ßo na druhi dżeń do twjerdźiſny Dragal podali. Ale zyku nóz ßo deſchcz lijeſche a ßylny wětr dujeſche, tak ſo wojazy naſajtra jenož hacž do Cerekwice doßahnychu. Někotſi buchu wot ſběžkarjow ſatſěleni. Dżeń 21. oktobra bě wjedro tak żadławe, ſo ßo wulka dźělba wojakow do Riſana wróćzi. Sběžkarjo jich duzy nadpadowachu a wjele wot nich ranichu.

Feldmarſchalleutnant Wagner piſche 23. oktobra: „S wójſkom, kotrež nětko mam, móju drje kóždu bitwu wobſtacz, ale k temu, ſo bych ſběžkarjow nuſował, bróń ſkožicz a ßo podczіßnycz, trjebam hiſchćze 8. a 9. regiment tſělzow, kotrychž mi poſczelcze. Sběžkarjo ßo wſchěch wjetſchich bitwow ſminycz pytaja, kakaja na njepſchiſtupnych ſkałach na naß, nadpaduja na mjeńſche wotdźělenja, ſkónzuja jenotliwych, — a tak njeje móżno, jich tak poraſycz, ſo bychu wo měr proßycz dyrbjeli.“

Po telegrammje wot 23. oktobra ßu ſběžkarjo maku twjerdźiſnu Stanjewicz dobyli, něſchto wojakow, tam ſtejazych, ſabili a ſbytknych domoj puſchczіli. Hewak ßu woni na małej twjerdźiſnje Trinita a Gorazda nadpad ſcžinili, ale bjes tym wójſko na nich pſchicžeże a jich roſehna. Najpoßleńſcha powjeſcz je wot 25. oktobra, po kotrejž je oberſt Jovanovicz ſ dwěmaj regimentomaj a ſ někotrymi batterijemi twjerdźiſnje Dragalu na pomoz wnczahnył.

Bokeſam je pjećza tójſchto Cjornohorjanow a Boßnjakow k pomozy pſchicžahnyło. So by ßo to dale ſtacz njemohło, ßu Turkojo tamniſche mjeſy krucze wobßadźili.

Franzowſka. Hacž runje ßebi nětkotryžknliž myßleſche, ſo 26. oktobra w Pariſu nětkajki njeměr wudyri, dha ßo tam tola na tutym dnju žadyn cžłowjek hibnył njeje.

Schpaniſka. Hacž runje ßu republikanarjo ſkónczńje też w Valenciji pſchěhrali, dha w Schpaniſkej tola hiſchcže tak měrne njeje, kaž by to byczi dyrbjako.

Turkowſka. Sultan do Egiptowſkeje k wotewrjenju ſuezſkeho kanala njepojědže a njemóže teho dla awſtriſkeho khěžora pſches Syriſku a Paläſtinu pſchewodžecž.

Pruſki krónprynz běſche 25. oktobra wot ſultana k woßebnej hoſczinje pſcheproſcheny.

Ze Serbow.

S Hornych Kobliž. Na žadanje ßym tudy wo kupjenju parneje młóczazeje maſchiny, na kotruž bě w cž. 42 Serb. Now. ſpomnjene, drobniſchu rosprawu napißał. Najprjódzy mam prajicž, ſo ßmy tu hižom konſche lěto ſ tajkej maſchinu, kiž k. Pieperej w Draždžanach ßłuſcheſche, naſche žita młóczili, a dokelž bě ßo nam derje lubiła, dha po lětuſchich dokonjanych žnjach ſaßo na tu myßliczku pſchinđžechmy, ßebi ju pola k. Piepera ſ nowa ſkaſacž. Prjedy hacž ßo to ſta, ßłyſchu ja na jenym dnju ſ bližſcheje wßy bórczenje a hnydom ßo tam ſe ßußodom podam. Tam widžimoj ſohlandſku maſchinu młóczicž a ßebi wſchitko ßwěru wobhladawſchi pſchi tym ſhonimoj, ſo we Wulkim Woßyku k. Pieperowa maſchina młóczi. Mój ßo tam teho dla ſpěſchnje podamoj a wyſcheho maſchiniſtu woprawſchi, hdy bychmy maſchinu doſtacž móhli, wot njeho ßłyſchimoj, ſo ßu Porchowczenjo maſchinu kupili a ſo je dlěſchi czaß k młóczenju ßlubjena a ſo měkoj hicž ßo do Porchowa praſchecž, hdy chzedža nam ju požczicž.

Po tajkim wotmolwjenju ſpłóſchiwje na ßo hladamoj, ßebi pomyßlo: czile krawzy ßu maſchinu kupili?! a domoj pſchiſchedſchi hnydom k. Pieperej liſt pißamoj, ſo by nam jenu maſchinu poßłał. Ale tón wotmolwi, ſo je Porchowczanam maſchinu ſ tym ßlubjenjom pſchedał, ſo do jich wokolnoſcze ſe žanej druhej pſchijěcž njecha — a duž nam žanu poßłacž njemóže.

Połny mjerſanja ßebi pomyßlich, kak to nětko pola naß wonhlada, hdyž dyrbi ßo po ſtarym waſchnju młóczicž; jedyn na młóczenje njepſchińdže, dokelž ma bolazy porſt, druhi, dokelž ßo jemu pjata kwěka, a ſchtož druhich wuryczow maja. Pſchi tym njeje žana ßkoma k ſaßkanju, žadyn wowß ſa konje a žadyn króſchik pjenjes w ſaku. To mje na tu myßliczku pſchiwjedže, ſo by najlěpje byko, hdy bych runy purž do Jendželſkeje pißał a tam tajku maſchinu ſkaſał. Ale ja njewjedžich, na koho ßo tam wobroczicž. Duž pytach w ratarſkich nowinach a namakach tam, ſo „Buſton, Proſtor & Comp. Lincoln“ tajke maſchiny džełaja. Ja tu wěz ßußodej roſeſtajach, kotruž ju ſe ſwolniwoſczu do ruki wſa, a na naſche pißmo doſtachmoj po nětkotrym czaßu jendželſki liſt, po kotrehož pſchekoženju (w Draždžanach) k wulkej radoſczi ſhonichmoj, ſo ßu tajke maſchiny wotpoßłane, Duž ßo wſchitzy, kotſiž chzedža ßo na tej wězy wobdžělicž, k knjeſej pſchekupzej Mróſej w Hodžiju ſkaſaja a tam bu, jako bě wſchitko wuczinjene, knjes kubler Rjeczka ſ Kobliž ſa maſchiny prjódkſtejerja a knjes kubler Zenkar ſ Makeje Prahi ſa wyſcheho radžiczela wuſwoleny. Prěnſchi je tón muž, kiž je pjero ſaſtajił a wſchitko derje wobſtarał; temu ßmy wſchitzy wulki džak winojczi: pſchetož wón njeje pjenjes a puczа lutował. A to njebě, kaž by hußy won hnał a je, hdyž deſchcž pſchińdže, ſaßo domoj cžerił.

Po nětkotrych dnjach doſtachmy liſt ſ Draždžan, ſo ſtej tam dwě maſchinje (tſeczа bě ßo roskamaka) ſ tſjomi lokomobilami wot Hamburga na lipſke dwórniſchczo pſchiſchłoj a ſo ßu wſchitke hnydom wot profeßora Schuberta pruhowane. Duž ßo tam naſch prjódkſtejeŕ hnydom poda a wón je nam tu najlěpſchu wubrał; pſchetož lokomobila ma dwaj wodußrěbakaj (zubringer) a tſeczi ſ parneho kótła warjazu wodu do ſymneje ßyka, tak ſo mózemy w najwjetſchej ſymje młóczicž a woda njeſamjerſnje. Tajke jendželſke zypy njeißu pak ſa ſchěſcz kroſchkow, ale płacza 2800 toleŕ; maſchina ßama je 71 centnarjow cžežka a kotoł 85 centnarjow.

Jako běchu zyku maſchinu ſ Draždžan hacž na biſkopſke dwórniſchczo poßłali, jědžechmy ſ woßmimi konjemi po nju a hdyž běchmy ju domoj pſchiwjeſli, dha wſchitzy wo wßy hromadu běžachu, wołajo: „my budžemy ßebi pomhacž młóczicž!“ A wo prawdže, kóždy ſ wjeßelom ßnopy pſchimjetuje, haj to je nuſnota, kajkaž tu hiſchcze była njejej dwanacže kop pſcheńzy ßo ſa hodžinu womłóczi, do ſchtyrjoch měchow běži pſcheńza kaž po ſornje ſwubjerana a hdyž wjeczor pſchińdže, dha maſch hacž na ſto kórzow na łubju ſnoſchenych.

To wſchitko wopominajo pomyßlu ßebi, w kajkim czaßu ßmy tola nětko žiwi a ſo ßu ßo tawſyntý lět minyłe ſa ratarja a niczo tajkeho ßo njeje wunamakało. Wón ma cžežke džěło wo žnje pod palazym ßłónzom a w ſymje pod woſabanjom wuſchi. Tola praju pak k wobſankњenju: džak budź Bohu lubemu Knjeſej ſa wſchitke dobroty, kotrež ßmy hacž dotal wužiwali.

Pſchiſpomnicž chzemy hiſchcze, ſo ßu ßo wſchelazy ryczerkublerjo na tym ſ khwalbu wuprajili, ſo ßu ßerbſzy ratarjo tola też junu wopokaſali, ſo móža też mudre a wužitne wuwjeſcz a ſo je to wſcheje cžeſcze hódne, ſo Sserbja pſchezo bóle a bóle počzinaja na ßwojimaj ßamßnymaj nohomaj ſtejecž. — Młóczaza maſchina je do wſchelakich wßow hižom na zyły tydžeń ſkaſana hacž do bliſkoſcze měſta a ma hižom na wjele njedžel džěła. Skónczńje pak myßlu ßebi, ſo by ßebi ju wěſcze nětkotražkuliž wjeß

ſkaſaka, hdy bychu tam ludźo wjedźeli, kak duſchnje wona mlóczi a kak wjele cżaſa, pjenjes, prózy a mjerſanja ßebi jedyn pſches tajke mlóczenje ſalutuje. *L.*

S Wojerez. Sańdżenu póndżeln 25. oktobra ßwjeczachmy tudy 25. lětny duchownſki jubiläum wyßozydoſtojneho knjeſa ſuperintendenta Karraßa. Sſława Jemu!

Bliżſchu rosprawu ſa tydżeń damy.

S Hornych Kóſkow. Tudy ßu ßo ſańdżenu póndżelu 25. oktobra pſchipołdnju twarjenja Gudźiz kubła wotpalike, mjenujzy domſke, wumjeńk, brożeń a dwě kolni.

Z Wotrowa. Dokelż je tudomny k. farař Wels pſcheco hiſchcże khorowaty a ſo wuſtrowjenja dla do Draždżan podał, bu k. Jakub Herrmann, tachantſki vikar a dopołdniſchi prědař w Budyſchinje, jako adminiſtrator tudomneje fary na jene lěto poſtajeny a je ßo hižom ßem pſcheßydlił. Knjez kapłan Luſczańſki, klż běſche wot měſaca februara pomocny duchowny tudy, je ſo nětko zaſy do Ralbic wrócził. (K. P.)

S Budyſchina. Dotalny farař pſchi tudomnej katholſkej zyrkwi, knjes Jakub Kuczank, bu ſańdżeny ſchtwórtk jako canonicus capitularis scholasticus na budyſkim tachantſtwje wuſwoleny.

To pomhaſche.

Wěrny podawk wam powjedam. Jurij běſche murjeŕ a poł lěta woženjeny. Jeho luba mandżelſka bě Madlena, rodż. Cżmjeliż. Cżmjeły rady bórcza; to běſche tež Madlena nawuſka. Jurij njebórczeſche, ale běſche żortny; wón żortowaſche, hdyż Madlena jemu hrónczko po druhim ſanoſcheſche. Tole ju żakoſtnje hrjebaſche. Wona hrożeſche: Jeli ſo hinaſchi njebudżeſch, dha cżeknu a nihdy wjazy njepſchińdu. Dha cżek, radżeſche Jurij, hdyż ßym na dżěle, ty wěſch, ja ßym mjehki a płakanje mużej njepſchiſteji. Hdyż Jurij wjeczor domoj pſchińdże, bě hnězdo próſne; Madlena běſche ſ kſchinju a ſe ſmachami do blížſcheje wſy k ßwojemu bratrej Jakubej cżekła. Njedżela pſchińdże, ludźo du ke mſchi, Madlena tež; Jurij bě bórſy ſady njeje a khwaleſche ju na poł wotſje, ſo je ßo takle wupikała, dake pak jej niczo njeprajeſche. Pokemſchach trjechi ßo ſ Jakubom, witaſche jeho ſ Božeho ßkowa ſ ruku, ryczeſche wſchelake ſ nim, ale tež niz ßkowczka, klż by na Madlenu ſchko. Ta powjedaſche doma bratrej a ßwakowej, ſo je Jurij ſa njej ke mſchi ſchoł a ſo je ju, każ to jeho waſchnje je, żortnje khwalił, ſo brje po jeje myßli weſeże dżeńß popołdnju po nju pſchińdże a ju proßycz budże, ſaßo k njemu hicz. Jakub ßebi tež tak myßleſche. Ale Jurij njepſchińdże ani tule, ani tu druhu, tſeczu atd. njedżelu. Madlena pocża ſbytkna bycz poła bratra, ßwakowa bu jeje ßyta a Jakub jej pſchezo ſjawniſcho k nałożkej dawaſche, ſo wona wjazy jow njeßkuſcha. To bu ſlě. Woni běchu ßo jeje naměli, a kaſachu jej k mużej; woni ßo ſwadżichu. Droha běſche mudra rada. K mużej ja njepóńdu, dha radſcho do wody ſkoczu, hrożeſche Madlena. Dołho ta wěz tak njeńdżeſche.

Junu pſchińdże Jakub k Jurjej a powjedaſche jomu, ſo chże Madlena do wody ſkoczież. Jurij wotmolwi: Cżoho dla niz? Njech tam do waſcheje łuże ſkoczi, ta do pół briſtwjow njeńdże. Dale Jurij żaneho ßkowczka wo tej zyłej wězy njeryczeſche, każ wjele tež Jakub powjedaſche. Jurij pſchińdże na druhi dżeń ſ dżěła; Madlena tu běſche. — Wón ju pſcherżelnje witaſche a prajeſche: Hdyż mam młodu żonu, dha dyrbi tež młody kwaß bycz; ſhrabny dwě bleſchi a běżeſche do korczmy. Kunje dżěchu roboczenjo' domoj, Jurij jich k ßebi kiwaſche, ſo dyrbja k njemu pſchińcz, ſo ma młodu żonu a młody kwaß, ſo chże jim po ſchkleńczży dacz, haj ſo bychu ßebi młodu żonu tak prawje pſches wokno wobhladali. Hnydom běchu te tſi wóknjeſchka wobßadżene. Madlena ſkoczi do hele, ßwarjeſche najprjódzy, ſchtóż mózeſche a tych ludźi dele cżinjeſche. To niczo njepomhaſche. Wona płakaſche, najprjedy ſe ſkobami, bórſy pak ſe ſrudobu każ dżěczo, lubjeſche pſcherżelnoſcz, poßkuſchnoſcz a ſchtoż hewak rjane wjedżeſche. Nětko kaſaſche Jurij pſchihładowarjom hicz a woni dżěchu. Madlena běſche wot nětk jara duſchna a Jurij tež njenaſpomni jejnu prjedawſchu njekmanoſcz. K.

Sſlědowazy ſpěw bu k. ſuperintendentej Karraßej wot ßerbſkich kł. duchownych wojerowſkeho wokrjeßa 25. oktobra pſchepodaty:

Wyßokodoſtojnemu
knjeſej
kralowſkemu ſuperintendentej a primariußej w Wojerezach
knjeſej
J. Khr. W. Karraßej
na
25lětnym jubileju jeho duchownſtwa.
poßwjeczja ßwoje pſcheczja
25. winowza 1869
ßerbſzy ſaſtojnſzy bratſja.

* * *

Dopomniny naſtupjenja
Japoſchtołſtwa twojeho
Lija do naß wokſchewjenja,
Sraduja naß wyßoko;
Pſchetoż dżenßa ſ Bohom ſkónja
Wot ſto lět ßo ſchtwórczina,
So cżi ſ templa ſwony ſwonja
K ßłużbje duſchow paſtyŕſtwa.

Sſławnje telko lět ßy hladak
Sprózny Bożu winizu,
Hacż bě też tón Knjes cże żadak
Domoj k ßerbſkom' biſkopſtwu;

Bratrowſzy duż powitamy
Tebje w krónje ſlěbornej,
Sboże, ſtrowje! ſawyſkamy,
Sſtawa naſchom' Karraßej!

Morjo wſchelkej Bożej hnady
Twoju łódź je noſzyło,
Dżeńß te dżiwy wyſchſchej rady
Wuſtupja cźim ſwětliſcho;
Cźeji ert pak domjenuje,
Schto po ſwójbje, ſaſtojnſtwje
Bóh tym ſwojim wudźěluje,
Cźinjeſche tež na tebi?!

Shłoßnjcźe dha derje lyru
Teho dla nam jandżelo,
Spěwnych darow pěknu měru
Wudźělcźe nam połniſcho —
Bożej khwalbje chzedża klinczecź
Naſche truny doſtojuje,
Bożej cześcźi dyrbja ſynczecź
Pſches ie hona kużiſke.

Wopor khwalby chzemy ſobu —
S twojim naſch dżak jenocźicź,
So tak widomnje bě ſ tobu
Tón, kiż móz ma powyſchicź,
Dżak ſa mikoſcź, żohnowanje
Sa wſcho ſbóżne wodźenje,
Wußkyſchenje, wupomhanje
Troſcht a ſchkit a wjeßele!

A ſchtoż pſchichod w ſwojim klini
Khowa hiſchcźe ſa tebje,
To tón kiż wſcho derje cźini,
Wobrocź ſbóżnje, ſchkituj cźe;
Sſytwa twojej ruki cźaßna,
Każ twój dom a winiza
Kóżda krocźel bóle kraßna
Kcźěj a tyj doſcź widźena.

Jako łuki powodżane
Hordża ſo we płódnoſcźi:
Tak tež fromne Sserbſtwo rjane
Kcźěj we twojej nakedżbi,
Krycźiſnu ſo měło wěſtu
W twojej ruży mózniſchej,
Naſch pak ſwjaſk we Knjeſu Khrystu
Wěrna luboſcź potwjerdżej!

(H. S.)

NB. Na to ſlěduja mjena ſerbſkich kk. duchownych.

Přilopk.

* Leutnant Rinek, kotryż bě 7. oktobra ſe 46 wojakami wotpoßłany, ſo by małej twjerdżiſnje Dragal (na kotruż ſmy w prědku ſpomnili) k pomozy był, trjechi bliſko Krijoſiſa na pſchedſtraż ſběżkarjow, ſ 15 wojakow wobſtejażu. Kommandant tuteje pſchedſtraże (Vorpoſten) ſawoła na wojakow, jako jich wuhlada, ſo dyrbja ſtejo woſtacź a ſo ſmědża ſo jenoż, każ je dżeń prjedy ſ wokrjeßnym wujednane, pjecźo mużojo do Dragala podacź. — Rinek pak na to njepoßłuchaſche, ale kommandiroſwojim wojakam: „tſělcźe!" Wojazy tſělichu a żaneho ſběżkarja njetrjechichu, ſa to pak jeneho pſchekupza, kotryż na pódlanſkim puczu ſe ſwojim wóßkom da Grahowa na hermank cźehnjeſche. Pſchekupz na měſcźe morwy leżo woſta. Jako to jedyn ſ tych pjatnacźoch ſběżkarjow, bratr teho ſatſěleneho, wuhlada, ſkocźi wón do ſrjedź wojakow a ſrani Rinka ſ handżarom (teßakom), ſawokaja: ty ſy mojeho bratra ſkónzował, duż dyrbiſch wumrjecź." Pſchi tym wón Rinka k ſemi cźißny a jemu hkowu wotrubny, a na to njewobſchkodżeny k ſběżkarjam cźekny.

* Wóndanjo pſchijědżechu tſi knjenje ſ Barlina do Hamburga a podachu ſo wot tam do Altony, hdżež woſtachu. W tym wosu, w kotrymż běchu ſedżeli, namaka potom jedyn ſaſtojnik papjerjanu rołku, kotruż chzyſcha najprjódzy na bok cźißnycź, ale posdźiſcho tola do njeje pohlada, pſchi cźimż ſo pokaſa, ſo wona ſa 80,000 tolerſtatnych papjerow wopſchija. S wulkej prózu tón hoſcźeńz wunamakachu, w kotrymż běchu te tſi knjenje wotſtupiłe.

Khofej

punt po 6½ nßl. hacź do 13½ nßl. porucza w derje ſłodżazej tworje dobrocźiwemu wobkedżbowanju

J. T. Reimann
ſ napſchecźa theatra.

Raiß

punt po 16 np. hacź do 44 np., kiż ſo wſchón derje wari, ma na pſchedań

J. T. Reimann
ſ napſchecźa theatra.

Cigarry

1000 ſchtuk po 4 tl. hacź do 60 tlr., derje wotleżanu a ſo pěknje kurjazu tworu, porucza

J. T. Reimann
ſ napſchecźa theatra.

Palenzy,

liqueury, dwójne, jednore a ordinarne, kiż ſu wſchitke derje wotcźehnjene, porucza pſchi potrjebje

J. T. Reimann
ſ napſchecźa theatra.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Handrij Měrczin, wobydleŕ w Budyschinje, ſ Hanu Marju Wenzelez.

Michalska cyrkej: Jan Kunat, ſahrodnik w Rodezach, ſ Hanu Marju Albertez ſ Zyžez.

Katholska cyrkej: Jakub Haſcha, měſchczan a khěžeŕ w Budyſchinje, ſ Hanu Polankez ſ Mniſchonza.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Erneſtina Martha, Matheja Miczki, murjerja, dź.

Michalska cyrkej: Ernſt Bohuwěr, Auguſta Běbracha, wobydlerja w Hrubocžizach, ß. — Korla Auguſt, Jana Bjedricha Błažija, wobydlerja w Jeńkezach, ß. — Ernſt Richard, Ernſta Auguſta Bergera, polvernikarja w Djěžnikezach, ß. — Jan, Jana Kokra, murjerja na Židowje, dwójniſki ß. — Alma, Jana Auguſta Pjetraſcha, kublerja a gmejnſkeho prjódkſtejerja na Židowje, dź. — Michał Bohuwěr, Jana Pjetſchki, wulkoſahrodnika w Toroňzach, ß. — Korla Guſtav, Jana Bohumiła Merſiovſkeho, wobydlerja na Židowje, ß. — Ida Martha Helena, Jana Bohumiła Eduarda Rychtarja, wobydlerja pod hrodom, dź. — Korla Auguſt, Korla Krätſchela, žiwnoſczerja we Wulkim Wjelkowje, ß. — Wylem Oſkar n. ß. na Židowje. — Korla Auguſt, Korla Felſela, žiwnoſczerja w Czichońzach, ß. — Korla Auguſt, Jana Garbarja, khěžkarja w Nadžanezach, ß.

Katholska cyrkej: Emma Martha, Jana Pětra Haſche, wojnarſkeho miſchtra, dź. — Mikławſch, Mikławſcha Narczika, krawza, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. oktobra: Hana rodź. Khěžorez, njebo Jurja Urbana w Rakezach ſawoſtajena wudowa, 48 l. — 14., Handrij Auguſt, Handrija Wicjaſa, khěžkarja w Khělnje, ß., 10 m. 9 d. — 15., Ernſt Auguſt, Bjedricha Auguſta Lindnera, žiwnoſczerja w Jeńkezach, ß., 2 l. 1 m. 3 n. — 19., Hana Erneſtina, Handrija Rädy, murjerja w Jeńkezach, dź., 3 m.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Sańdżenu njedżelu běchu pak w Budyſchinje rucże ſ kermuſchu hotowi.

Mots Tunka. Schto? w Budyſchinje? — to tola njeje bycź mohło, pſchetoż ja ßym tam zyły dźeń był a niczo wot njeje pytnył njeißym.

H. D. To chzu wěricź. Ale njewěſch dha, ſo maja tam tſi dny do prěnjeho ßněha kermuſchu, a prěni ßněh je dźě ßo ſańdżenu ßrjedu ſchoł.

M. T. Ach tak ty to měniſch, ty ſchibako. — Ale praj wſchak, kak dha ßo czi to lubi, ſo je naſymſki budyſki hermank tejko kermuſchow wokoło Budyſchina. Mi ßo to njelubi.

H. D. Mi też niż; pſchetoż na tajke waſchnje moja ludźo kermuſche w budyſkej wokolnoſczi mało wužiwaju. To dźě je ſkoro tak, każ wóndanjo jedyn w naſtupanju klětnjanſkeje kermuſche w ſhromadźiſnje rychtarjow a ſtarſkich mužow klětnjanſkeje woßady radżeſche.

M. T. Kajku radu dha wón dawaſche?

H. D. No, ſo bychu kermuſchu na hody pſchepołożili.

M. T. Hahahaha! Aj ty pſcheklepana hłojczka!

Na dżeńßniſchim dnju ßym ja te po ßmjerczi mojeho lubeho mandżelſkeho pod firmu

Hermann Seibt

wote mnje dale wjedżene **kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy** knjeſej pſchekupzej Ernſtej Hämſchej pſchedaka.

Sa dowěrjenje, dotalnej firmje w tak bohatej měrje wopokaſane, ßo luboſnje dżakujo, proſchu ja, to ßamo też tej nowej firmje dobroczżiwje pſchiwobroczżicz.

W Budyſchinje, 15. oktobra 1869.

S poczeſczowanjom
Adelheid Seibtowa rodż. Krahez.

Na horejſche woſjewjenje dżiwajo dowolam ßebi czeſczenym Serbam najpodwolniſcho k nawjedżenju dacz, ſo ßym ja na dżeńßniſchim dnju te w tudomnym měſcze dotal pod firmu Hermann Seibt wobſtejaze **kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy** kupił a je pod mojej firmu

Ernst Hämsch

dale powjedu.

Se ßlubjenjom, ſo budu ßo ſtajnje prózowacz, dowěrjenju, mi dobroczżiwje ſpoczżenemu, we wſchěm naſtupanju doſcz czżinicz, ßo ja najnaležniſcho poruczam.

S poczeſczowanjom
Ernst Hämsch.

Pſches 30 lět

běch na ſatraſchny **kaſchel** a **bróſtbolenje** khory, wot kotrejuż mje żadyn ßrědk, kotrychż běch wjele nakożił, wußwobodżicz njemożeſche. — Na poruczenje kupich ßebi w Draždżanach někotre bleſche ßławneho **G. A. W. Mayerowho broſtſyropa** ſ Wrótßławja, kiż mje k mojemu najwjetſchemu ſpodżiwanju po krótkim czżaßu ſaßo wuſtrowi a ja teho dla kożdemu na bróſcze khoremu **G. A. W. Mayerowy broſtſyrop** poruczam.

Nieder-Bobritzſch pola Freiberga, 1869.
Gottfried Müller, deſtiréſař.

Jenoż prawdżiwy maja **G. A. W. Mayerowy broſtſyrop** w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubija,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hirſe w Nowoſalzu a
haptykař **Gerſcher** w Oſtritzu.

Khoſej punt po 60, 70, 80, 90, 100 np. atd.,
zokor, ſyrop, roſynki,
korjenje, ſafran
najtuniſcho,
krupy, raiß, jahły, broch,
palenz
wſchěch drużinow,
cigarry 25 ſchtuk po 25, 35, 45, 50, 60 np. atd.
poruczża **Rudolph Hölzer**
na rożku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy

Wołmjane konjaze deki

we wulkim wubjerku a wſchitkich wulkoſczow poruczża
E. G. Leuner na bohatej haßy.

Wicz, rheumatismus, drjenje w ſtawach
wſchěch drużinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcz w najkrótſchim czżaßu ſaczěri **Herrmann Witt**, w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Woſowy mas

prima-dobroſcze w czżwizach po 1/1, 1/2, 1/4 centnarju a w kaſchczżikach po 2 puntomaj poruczża
E. G. Leuner na bohatej haßy.

Hrajadła

ſe 4 hacz 72 kußami, bjes nimi kraßne wěżki ſe ſwonjenjom ſwónczżkow, ſ bubonom a ſwónczżkami, ſ njebjeſkimi hłoßamy, ſ mandolinami, ſ expreßiju a t. d. Dalni:

Hrajate tyſki

ſ 2 hacz 12 kußami, bjes nimi neceßaires, cigarraki, ſchwajzarſke khěżki, fotografijowe albumy, pißadła, cigarrowe etuis'y, tobakowe a ſchtrychowanczżkowe tyſki, rejwate klanki, blidka, wſcho ſ hudżbu, dale ſtólzy, kiż hraja, hdyż ßo jedyn na nje ßynje. Stajnje najnowſche.

J. G. Heller w Bernje.

K **hodownym daram** ßo niczżo lěpje njehodżi. Kożde żadanje ßo wobſtara. Preiscouranty ſczeku franko. Skażene hrajadła porjedżam. Jenoż ſchtóż ßo direktnje na mnje wobroczi, je wěſty, Hellerſke hrajadła doſtacz.

Konjaze graty.

1 por trjebanych gratow do dźěła,
3 schtuki dto. jenotliwe dto. khomoty
1 jenopschežny dto. kuczowy grat
ma tunjo na pschedań

E. G. Leuner na bohatej haßy.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 2. novembra t. l. dopołdnja w 9 hodźinach budże ßo na hrodźischczańskim reviru něhdże
25 kloftrow dubowego měichaneho drjewa,
6 kop ¾ twjerdych walczkow a
dźělba stareho kruchateho drjewa
pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pschesßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisnach w khójnach pola zyhelnicze.

W Hrodźischczu 27. oktobra 1869.

Zettwitz.

ff. Menado-khofej

punt po 12 nßl., pschi 10 puntach po 11½ nßl.,

ff. Neilgherry-khofej

punt po 11½ nßl., pschi 10 puntach po 11 nßl.,

ff. Preanger-Java-khofej

punt po 11 nßl., pschi 10 puntach po 10½ nßl.,

ff. Cheribon-khofej

punt po 10 nßl., pschi 10 puntach po 97 np.,

ff. Ceylon-khofej

punt po 10 nßl., pschi 10 puntach po 95 np.,

ff. żołty Java-khofej

punt po 90 np., pschi 10 puntach 85 np.,

ff. Campinos-khofej

punt po 80 np., pschi 10 puntach 75 a 65 np.,

wschědne nowopalenu khofej

punt po 12 nßl. a 14 nßl.

pschi potrjebje k dobroczinemu wobkedźbowanju porucza

Ernst Hämsch

na jerjowej haßy pódla domu k. Aug. Grützners.

Rajß

punt po 18 np., 20 np., 22 np., 28 np. a 40 np., pschi wotkupjenju wjazy puntow hischcze tunischo, porucza k dobroczinemu wobkedźbowanju **Ernst Hämsch.**

K dobroczinemu wobkedźbowanju.

Ja s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym ja **khofejowy schank**, hižom dleschi czaß w domje knjesa kopritkeho mischtra Kutschki na ßerbskich hrjebjach ßo namakazy, nětko wotnajal, a proschu czescenych Serbow, so bychu mje tam bohacze wopytowali.

K. Kramer.

Protyki na 1870.

W khiharni Ssmolerja a Pjecha je dostacz:

Bautzner Schreib- und Wirthschafts-Kalender. à 2½ nßl.

Illustr. Familien-Kalender. Na lětsa jako pschidawk jedyn dospołny atlas a płaczi jeno 4 nßl.

Des Lahrer hinkenden Boten illustr. Familien-Kalender. Je lětsa tolschi a płaczi 4 nßl.

Norddeutscher Haus- und Historien-Kalender. (Stołpjanski we tjoch wudawkach po 5, 4 a 2½ nßl.

Sächsischer Gewerbevereins-Kalender. 5 nßl.

〓 Po dwanatkach (dutzendach) tuńscho. 〓

Serbska protyka budże halle sa někotre njedźele hotowa.

Dźak,

najwutrobnischi dźak praju mużstwam jeńkeczańskeje ßykawy a woßebje jeje czescenemu mischtrej sa jich wulku wutrobitosc a dźěkawosc, psches kotruż bu s Bożej pomozu mój hakle psched někotrymi lětami nowonatwarjeny dom 19. oktobra psched wotpołenjom swarnowany. Bóh chzył jim sa to w tajkich wězach sarunanje dacz, każ ßebi to kóżdy ßam najbóle żada.

Handrij Kapla w Kubschizach.

Dźak.

Sa wschu prózypołnu pomoz a dźěkawosc, kotraż je ßo naschej gmejnje pschi wóhnju, 19. oktobra tudy wudyrjenym, dobroczinje wopokasała, prajimy s tutym ßwój najwutrobnischi dźak, woßebje dźakujemy ßo pak knjesej wóhnjopolizajskemu kommißarej kublerjej Wehli w Konjezach a knjesej gensdarmej Kadnerej w Kubschizach sa jeju skutkowanje a wobhladniwosc, każ też mużstwam wschitkich ßykawow a wschěm druhim, kiž nam w straschnosczi pomozni běchu a ßurowym płomjenjam mjesu stajicz pytachu, a proßymy Boha, so by wón to wschitko s czaßnymi a wěcznymi kubłami bohacze sarunał.

Gmejnska rada w Kubschizach.
A. Wicźas, gmejnski prjódkstejer.

Warnowanje.

S tutym warnuju ja kóżdeho, so njeby pschecziwo mi kžě rospschescerał, ale wjele wjazy wopomnik, so je to jara hrosne waschnje, hdyż ßo schtó na kemschazej schczežzy na někoho pschißłodźa a jemu hańbu czinicz pyta. Wjele lěpje by tajki tola czinił, hdy by po wjelekróczným napominanju nascheho knjesa duchownego duzy ke mschi a wote msche pěknje kschescijansku wucźbu a Boże ßkowo rospominał a ßo wschěch njekmanych ryczow sdalował.

Aug. Zawnik w Drobach.

Pschi tutej składnosczi dźakuju ßo woßebje mojemu bratrej Jurjej Zawnikejw Měrkowje a jeho manželskej Hanje sa wschu mi wot njeju wopokasanu luboscz, a pscheju s wutrobu, so by naju bratrowska luboscz dale tajka wostała, kajkaż je dotal była. **A. Z.**

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciśó L.A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cźišłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k čz. 44 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólčazych wobleczenjo
po najtuniſchich płaczíſnach
w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže měješche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.

H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy čzo. 432/74 po 1 ſkhodže,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

C. G. Grohmann
na jerjowej haßy čzo. 263
porucza podla ßwojeho
ßukna a buckſkina tež **lama**
we wſchelakich barbach a muſtrach po najtuniſchich płaczíſnach a proßy wo dobroczíwe wobkedžbowanje.

Swój ſkład
hotoweje **mužazeje** a tež **hólčazeje draſty** jako **mantle, ſymſke pſchewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle ſdobnymi płaczíſnami porucza k dobroczíwemu wobkedžbowanju
Ernſt Purſcha na Židowje čzo. 145.

Kubła na pſchedań.
Wotemrjecza dla ſtej Czechez burſkej kuble w Kamjenej pola Rakez, wot kotrejuž jene 67 kórzow ſ 313 dawkſkimi jenoſczemi, druhe pak 78 kórzow ſ 366 dawkſkimi jenoſczemi wopſchija, pak hromadže pak jenotliwje, ſ doſpoknymi lětuſchimi žnjemi a ſe wſchěm inventarom na ſkotu a gratu tunjo na pſchedań.

Płaczíſna wobeju kubłow hromadže je 9500 tl. — ⁼ — ⁼ ſ napłaczenjom tſeczíny (⅓), ſbytk kupnych pjenjes móže na kuble ſtejo woſtacz.

W Budyſchinje, 18. oktobra 1869.

Wobkhodny agent **Franz.**

Pſcheměnjenje wobhydlenja.
Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ßym ßo nětko do mojeho domu čzo. 818 na ſwonknej lawſkej haßy pſcheßydlik. Ja ßwój bohaty ſkład **ßukna a buckſkina** należnje poruczam a proſchu wo dobroczíwe wobkedžbowanje.

W Budyſchinje, 20. oktobra 1869.

Eduard Hentſchel, ßukelnſki miſchtr.

Ssuche droždże
porucza **Rudolph Hölzer.**

Sswój skład

němskich, franzowskich a jendzelskich wutkow k paletotam, ßukuzam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu a hólczazu drastu** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju krawski mischtr **Herrmann Jentsch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbskej haßy

porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **sprawny** skład optiskich tworow, jako achromatiske dalokowidy (fernröhre), feldstecharje, opernkukarje s 6 a 12 schkleńzami, dalokowidy sa 2 wocži sa morjakow s noschadłom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, schildkrocze a ßlěboru; pince nez (nóßtłóczerje) w rohu, worzelu, schildkrotu, ßlěboru a słotu; bryle we worzlu, nowoßlěboru, ßlěboru a we 8 a 14 gradowym słotu; mikroskopy s 50 hacž 60króczným powjetschenjom; loupy k wschelakemu nałožowanju, laterna magica, stereoskopy, rjane rajßzeugi sa schulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobrosczach; schtukowe, ruczne, dybsaczne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczisny słožuja ßo niz jenož po swonkownosczi, ale tež po mnohosczi žiweho ßlěbora; wschelake thermometry sa swonknu temperaturu a tež sa stwy, palenzpaleŕnje a piwarnje; sa knjesow palenzpalerjow měridła majschoweje kißałoscze (Maischsäuremesser), atd.

Staru a nowu **symsku** mužazu a hólczu drastu wschelakeje wulkoscze s buckskina, ßukna, bawmy, rubjaneho płatu a s druhich wutkow ma podpißany we wulkim wubjerku kóždy dzeń w domje knjesa sejlerja Schramy czo. 390 psched garbarskimi wrotami, hewak pak wschitke wiczne a **hermanske dny** pola ßerbskeje katholskeje zyrkwje na žitnych wikach na pschedań a je tam jeho buda na firmje „J. Schulze" snajomna. Sa sprawne a tunje poßłuženje ßo rukuje. **J. Scholta.**

Padazu khoroscz, s zyła wschě widlischcza na wschón czaß saczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Dr. Deutschmann

ßerbski lěkaŕ

bydli nětko na mjaßowym torhoschczu w khěži rěsnika Bleže czo. 144 w 2. poskohdze, 2 khěži wot hosczeńza k słotemu hodlerjej dale k wulkej zyrkwi.

Khori, kotsiž chzedza s nim w jeho wobydlenju porycžecz, nadeńdu jeho rano wot 8 do 9 hodzinow a pschipokdju wot 12 do 2 hodzinow doma.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkaŕ sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Khofej, punt po 8 nßl,

zyle czisty a woßebje drje ßłodzazy, kaž tež tunsche druziny punt po 75, 70 a 66 np. porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy pódla posta.

Candis-syrop,

jaßny a ßłódki porucza punt po 18 np.

Hermann Kunack.

Cigarry,

derje wotležanu tworu porucza we wulkim wubjerku po wschěch płaczisnach **Hermann Kunack.**

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 45. ~ 6. novembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Wojerez. S Kobliz. S Kaska. S Kupeje. S Budyschina. — Hellerowe hrajadka. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik. — Pschikoha.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

30. oktobra 1869.

Dowoz: 7889 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńža	5	20	—	5	—	—	6	2	5	5	21	3
Rožka	4	5	—	4	—	—	4	10	—	4	7	5
Jeczmjeń	3	10	—	3	5	—	3	10	—	3	5	—
Wowß	2	5	—	2	—	—	2	5	—	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	24	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 4. novembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 82¼ (16 nßl. 4½ np.)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjecžor 6 h. 52 m.*; wjecžor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj se znamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płacžicz; dženske billety pschi nimaj njepłacža.

Spiritus płacžesche wcžera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 15 nßl.
pschenża 62—72 tl., rožka 47—49 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njecžischcženy) 12 tl. 20 nßl.
(Cžischcženy, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Florenz (italske hłowne město), 9. novembra. Tudomne nowiny powjedaja, so awstriski khežor a italski kral 27. abo 28. novembra do Brindisia pschijědžetaj, so byschtaj w hromadže poryczałoj. Italski kral ßwojeho ministrapschedßydu a druhich woßebnych knježich ßobu wosmje.

Zara, (Sadar w Dalmaziji), 3. novembra. Tudomny wojerski magazin, w kotrymž bě wjele zyroby sa wojakow nahromadženeje, je ßo se wschěm, schtož w nim běsche, dženża w nozy wotpalił.

Zara, 2. novembra. Ranjeny oberst Jovanovicz je ßo do Triesta dowjescz dał. — Wotdželenje turkowskich wojakow je na mjesy blisko Kriwoschije pschicžahnyło. — Tudomne knježerstwo je dženża s Kotora (Cattaro) ßlědowaze wosjewiło: jena deputazia s Lazarjevicz (schtož je wjeß w krajinje, kotraž Župa rěka) je do Kotora pschischła, prajizy, so chzeja ßo Lazarjewicženjo podcžißnycz. — Po nowschich powjescžach je nadžija, so ßo zyła Župa bórsy podcžißnje.)

Cattaro, 2. novembra. Oberst Fischer je na sběžkarjow wucžahnył a jich hacž dale Sutvary sahnał.

Petersburg, 2. novembra. Nowy poßłanz amerikanskeje unije je ßem pschijěł. Pschi audienzy rjekny wón khežorej, so ma poruczność wuprajicz, kak wyßoko jeho ameriski lud jeho mudreho a dobrocžiweho knježenja dla cžescži.

Sakska. Druha komora je swoje jednanja wo nowy gmejnski porjad (Gemeindeordung) skónczika a ministerstwo je slubiko, so chze po tym, schtoż je komora wuradzika, sakon sa nowy gmjenski porjad wudzěłacz dacz a jón bliżschemu sejmej prjódkpołożicz. Po tutym nowym sakonu smědje gmejna wjele wjazy mozy a samostatnosczje, hacz dotal mějesche.

S twarbu noweho nakhwilneho theatra tak khwataju, so budże so najskerje hižom srjedż tuteho měsaza we nim hracz móz. — Jak wóndanjo hrjebje ryjachu, po kotrymż maja so gasowe roky do nakhwilneho theatra klasczż, trjechi jedyn dżełaczeŕ na mosceń pjenjes, tam sahrjebanu. W njej a w jenym pódla stejazym hornczku bě nimale 1000 toleŕ skotych a slěborunych pjenjes a najnowschi kruch běsche wot lěta 1839. Nětko je so wunamakało, so su tute pjenjesy něhdże pokojza teje summy, kotraż bu w decembru 1839 jenemu pschekupzej we Draždżanach kranjena. Jeho wndowa je hischcze żiwa, ale we wobstejenja kotreż jara krasne njesu, a duż budża jej tute pjenjesy jara witane. Namakaŕ dostanje pak po sakonju dżesaty dżěl teje summy jako namakanske myto.

Njebo schulski direktaŕ König w Draždżanach je 20,000 toleŕ k tomu wotkasał, so bychu khude a potrjebne wucżeŕske żyroty wobydlenje a jědż w draždżanskim pestałuzzistim wustawje darmo dostali.

W Dołhich Wołdramozach su so 26. oktobra Eschnerez a Bergez domske wotpalike.

Dotalny awstriski posłanz na kralowskim sakskim dworje, knjes baron Werner je swoje sastojnstwo staroby dla stożił, a na jeho mésto pschińdże hrabja Paar. — Bajerski kralowski posłanz w Draždżanach je wulkeho dołha dla wot tam cżeknył. Dokelż żane samoženje wjazy nima, dha chze bajerski kral pjecża nětko tym jeho wěriczelam (Gläubiger), kiż su jemu po sprawnej płaczisnje a dani twory abo pjenjesy dali, płaczież, tym lichownikam pak, kiż su sebi jara wysoku dań wucżinili, wón niczo njeda.

Draždżanski hosczeńz na hrodowskej hasy s mjenom „hotel de Pologne" je wóndanjo sakski bank sa 160,000 toleŕ kupił.

W Kamjeńzu su so 1. novembra jene, pschekupzej Schenkej skuschaze domske wotpalike. Wobydlerjo běchu s wjetscha khudzi ludzo a někotrym su so wschě smachi spalike. Woheń je najskerje psches żahły popjeł nastał.

W Mischnu je so 2. novembra leutnant Kühnel s pistoliju satsělił. Wón bě hakle 20 lět stary. — W Lipsku je sebi w měsazu oktobru wosom cżłowjekow żiwjenje wsako. To je hubjene snamjo nascheho cżasa a wopokasmo, so wěra a dowěra do Boha a do jeho pomozy bjes ludzimi jara wotebjera.

Pruse. Turkowski sultan je pschi stkadnosczi pschebywanja pruskeho krónprynza w Konstantinoplu pruskemu kralej zyku leżomnosczż stareje zyrkwje swjatojanskich ryczerjow w Jernsalemje darił.

Druha komora w posłeńschim cżasu hischcze pschezo nowy wokrjesny porjad wuradżowasche. — Pschedsyda druheje komory je postajił, so smeje so nětko kóżdy tydżeń s najmjeńscha pjecz posedżenjow; w tsjoch budże so wo krajny budżet (dokhody a wudawki) jednacz, w jenej hischcze dale wo nowy wokrjesny porjad abo wo něschto druhe, a w jenej wo petizije, sejmej posłane.

Wo nowym ministrje finanzow, kotryż Camphausen rěka, so powjeda, so wón sa to njeje, so bychu dawki dawarjo tak mjenowany „zuschlag" hischcze dale dawali. Kak pak chze tute pjenjesy na druhe waschnje sehnacz, to hischeze snate njeje a budże wón teho dla jara na někaku pomoz myslicz dyrbjecz, pschetoż ani prěnja ani druha komora tajki „zuschlag" wjazy pschiswolicz nochze a wobej komorje stej tež pscheczziwo kóżdemu pożczowanju pjenjes. Duż drje dale niczo wysche njewostanje, hacz so budże ministerstwo dyrbjeć tak prawje lutowacz. Najlożo by so ta wěz czinika, hdy by minister wójny hódnu sluzbu wojakow domoj puschczik.

W Barlinje sebi w tychle dnjach powjedachu, so je so strowosczż hrabje Bismarka w posłeńschim cżasu tak porjedżika, so wón najskerje bórsy do Barlina pschijédże a so na dżełach ministerstwa a sejma wobdżěli.

W Celli bě wóndanjo jedyn pruski general pomnik, kotryż běchu tam hannoverskim wojakam, w neuensalzskej bitwje w lěcze 1866 panjenym, postajili, powalicz dak, prajiży, so to městno, hdżeż běchu tón pomnik stajili, wojerstwu skuscha. Ta wěz pak w druhej komorje k ryczi pschińdże a w njej tak wótre skowa ryczachu, so je kral spomnjeneho generala k sebi powołak, so by so samolwił, jeli budże jemu to mózno.

Kral je pschikasał, so by so 10 novembra (pschichodnu srjedu) w pruskich evangelskich wosadach powschitkomny modlerski dżeń s połnej Bożej skużbu wotdżerżak. W tej pschikasni je prajene: „Te wulke hibanja nětczischeho cżasa w nabóżnischim żiwjenju ludow a jenotliwych cżłowjekow, kotreż k nowym twjerdym postajenjam cżischcza, każ tež pożadanja, kotreż na evangelsku zyrkej wótzneho kraja stajeja, stupaja kóżdemu psched wocżi a napominaja nas wo pomoz wschehomózneho Boha prosycz. Duż je moja wola so by so wurjadny powschitkomny modlerski dżeń w evangelskich zyrkwjach Mojeho kraja wotdżerżak, k wuproschenju Bożeho żohnowanja sa te ważne jednanja nascheje evangelskeje zyrkwje atd.

Pruski krónprynz je so 29. oktobra s Konstantinopla na kupu Rhodus podak a budże wot tam bórsy do Jerusalema pucżowacz.

Prěnja kompagnia tsělzow, w tu khwilu w Shorjelzu stejazych, poda so 1. januara na twjerdżisnu Königstein, so by tam wěsty cżas wostoka.

Awstria. Sběžk, kotryž ßu Bokesojo (Sserbjo w dalmatiskej krajinje Boka di Kattaro) sapoczeli, njeje hischcze poduschny, hacz runje ma ta krajina, hdzež tón njemér knježi, jenož 30,000 wobydlerjow. Awstriskemu wójsku je drje ßo radžiło, maku twjerdžisnu Dragal s zyrobu a s muniziju sastaracz, ale na ßwojim puczu tam a nasad je wone nëschto ludži shubiło. Panyli ßu hauptman Naska, oberlieutnant Peschka, lieutnant Straka a 19 wojakow, ranjenych je 64, a wot njepschecželow jatych 3. Hewak buchu 4 honjerjo mulow a 7 mulow satsëleni. Na tamnischich puczach mjenujzy žane wosy jësdžicz njemóža, ale dyrbi ßo wschitko na wóßkach a mulach transportirowacz, dokelž ßu pucze jara njerune a wuske a ßo pódla wyßokich skałow cžahnu. Sa tajkimi skałami pak sbëžkarjo na wojakow kakaja a na nich tsëleja. Po tajkim ßo tež prajicz njehodži, kak wjele je sbëžkarjow panyło.

Sa wojakow, kotsiž maja pschecziwo Bokesam wojowacz, je to jara hubjene a wobcžežne džëło, woßebje sa tych, kotrychž ßu tam s Delneje Wuherskeje poßkali, dokelž cži na žane hory swucženi njejßu a jich wuske kholowy ßo k tomu njehodža, so by wojak s lohkoscžu po skałach skakacz a kasycz móhł. Kholowy bëchu teho dla s wjetscha wsche rospukane a stupnje na kruchi rósdrjene, jako ßo wojazy wot Dragala do Risana wróczichu. A wysche teho bëchu žakoßne wichory a deschcze pschëtracz mëli a skónczinje bëchu tež hischcze hłód czerpili.

Pod tajkimi wobstejenjemi ßu we Winje wobsankli, so chzedža nëtko najprjódzy nëhdže 40,000 muži wójska hromadu sczahnycz a potom hakle sbëžkarjow s mozu pschimacz. Sa wyscheho roskasowarja tajkeho wójska je general wjerch Auersperg postajeny.

Hacz ßu Sserbjo s turkowskeje Bóßnije Bokesam na pomoz pschiczahnyli, njeje tak prawje wëste a czornohorski wjerch pjecza tež niczo wo tym wjedžecz nochze, so bychu jeho ludžo sbëžkarjam pomhali. Tola hodži ßo spósnacz, so je postanjenje Bokesow bjes pokodnischimi Sskowjanami wulku kedžbliwosc na ßo sczahnyło a so woni s najmjenscha w myßlach na jich stronje steja, hdyž jim tež hischcze s brónju w ruzy pomhacz njemóža.

Duž drje ßo awstriskemu wójsku napoßledku radži, Bokesow pobicz, ale schkoda budže jenož ludži a pjenjes, pschetož Awstriju budže to pschezo nëkotre millionY schëßnakow khoschtowacz, schtož by ßo wscho salutowacz hodžiło, hdy budžische winske ministerstwo prjedy rosomnje s Bokewobkhadžało a to dopjelniło, schtož bë jim prjedy ßlubjene.

Awstriski khëžor a czi knježa, kiž ßu ßo s nim na pucz pódali, dadža ßebi bjes tym, so ßo doma wojazy a poddanjo sabijeja, pola turkowskeho sultana w Konstantinoplu derje bycz a ßu tam wschëdnje w kraßnym wjeßelu žiwi.

Schtož jenotliwe krajne ßejmy nastupa, dha ßu tute nimale wschitke wobsanknjene; nëkotre ßu ßo sa direktne wolby sa winski shromadny ßejm wuprajili, druhe pak niz, a nëkotre tak wótrje pschecziwo winskemu ministerstwu wustupowachu, so buchu prjedy wobsanknjene, hacz bëchu ßwoje džëła dokonjeli.

Franzowska. S Egiptowskeje je powjesc pschischła, so je tam khëžorka Eugenia s Konstantinopla pschijëła. Wona bu wot tamnischeho mëstokrala jara pyschnje a pschecželniwje witana a je ßo s nim do Horneje Egiptowske podała, so by tam wschelake stare pomniki a rospadanki staroegiptowskich templow wobhladowała.

S khëžorowej strowoscžu w tu khwilu tak nëkak dže, a hacz runje franzowske nowiny na khëžorowe knjejstwo dosc ßwarja, dha ßo franzowski lud tola hischcze s mërom dzerži.

Schpanska. Tudy hischcze pschezo žana prawa pschejenosc njeje, tak so ßu nëkotsi ministrjo se ßłužby stupili. Na jich mësto je regent Serrano druhich postajił.

Ze Serbow.

S Wojerez. Kaž hižom dženß tydženja na to spomnichmy, ßwjeczachmy tudy 25. oktobra ßlëborny duchownski jubiläum wyßozydostojneho knjesa superintendenta J. Khr. W. Karraßa. Wón bësche chzył tutón rjany dzeń w ßrjedžinje ßwojeje lubeje ßwójby czicho wobjenczc, ale to njendžesche. Hižom wjeczor do ßwjedženja sendžechu ßo mëschczanszy spëwarjo psched primariatstwom a sanjeßechu knjesej jubilarej sastaniczko. Nasajtra rano sendžechu ßo najprjódzy wokrjeßni kk. wuczerjo, a to woßebje ßerbszy a mëschczanszy. Wokoło dżewjeczich hodžinow podachu ßo na superintendenturu, sastachu psched rjenje wupyschenym domom a saspëwachu ßwojemu lubemu wyschemu nakedžbowarjej khërluscha, psalm a motettu. Knjes jubilar stupi bórsy k nim psched khëžu, a dokelž bësche khëtro syma, pscheproßy spëwarjow, so bychu k njemu nuts sastupili, schtož tež ßo sta. Nëtk pschepoda knjes rjektor Hausding czeßny dar wot pschitomnych, rjany czaßnik s moßasnym postoczanym wosdebjenjom a wulkim schkleńczanym wobkukom a wupraji pschi tym wutrobne pschecza; na czož knjes jubilar s lubymi ßłowami ßo k wuczerjam wobroczi, a tež Sserbowstwo pódla njesapomni. Po tym, jako bë ßo motetta wuspëwała, wotschewichu ßo wschitzy na pschihódne waschnje a wotßalichu ßo potom na nëkotre hodziny. Na to sastupichu tam ßerbszy kk. fararjo wojerowskeho wokrjeßa, kaž tež posdžischo jedyn se ßußodneje Sakskeje a jedyn Nëmz. Czi pschepodachu knjesej jubilarej pyschnje wjasanu bibliju, jedyn ßerbski woßebje k temu czischczany spëw wot k. fararja H. Sejlerja s Łasa, kiž ßmy dženß tydženja tudy wosjewili, a jedyn łaczanski spëw wot k. archidiakonuża Kröhny s Wojerez. Pschipoknje bë nastało, nëtk widzachmy do primariatstwo

saſtupicz k. landratha ſ Götz, pſchedßydſtwo ßudniſtwa, měſchczanoſtu, saſtupjerjow měſchczanſkeje rady a wjele druhich, ſo bychu knjeſej jubilarej ertnje ßwoje pſchecza wuprajili. Popołdnju w tſjoch hodźinach bě pola Nikolajez k czeſczi ßwjedźeńſkeho dnja pyſchna hoſczina, na kotrejž ßo 36 woßobow wobdźěli, a pſchi kotrejž ßo wſchelke ßkawy wunjeßechu, też jena ßerbſka. Knjes jubilar dźakowaſche ßo ſ hnuteje wutroby ſa wſchu doczakanu a njedoczakanu luboſcz, kiž jemu ſe wſchěch wutrobow napſchecziwo ßo żorleſche. S dźěla poſdźe wjeczor wróczichmy ßo domoj, we wutrobje pſchejo, Bóh chzył k. ſuperintendenta Karraßa nam dołho ſdźerżecz, też k ſbożu lubeho Sserbowſtwa.

S Wojerez. Pſchi poßlenjej hłownej wucżerſkej konferenzy bu wucżinjenje, ſa ma ßo ßerbſki a němſki ſpěwanſki konzert lětſa ßrjedu pſched nowym létom też tudy wotdźerżecz.

S Kobliz pola Rakez. Knjes ryczerkubleŕ poł-nomóznik atd. C. Meyer ſ Barlina je nětko też tuto ryczerkubło wot dotalneho wobßedżerja k. Jordana kupił a ſ wyßoczanſkim ſjenoczik.

S Łaſka. Jeho majeſtoſcz kral Jan je tudomnemu kloſchterſkemu hajnikej k. Janej Hejduſchzy ßlěbornu, k albrechtſkemu rjadej ßkuſchazu, medaillu ſpożczik.

S Kupeje. Tudomne ryczerkublerſke knjejſtwo je temu 20 toleŕ myta wuſtajiło, kiž teho dopokaże, kotryż wóndanjo ſ tſjoch tamniſchich hatow wodu puſchczik a je dźělby jich rybow wurubik.

S Budyſchina. Sańdżeuu ßobotu buchu na tudomnym wokrjeßnym ßudże ſa prjódkſtejaze pſchißażny ßud pſchißażni a pomozni pſchißażni wuloßowani. Wot nich ßu ſ tudomneje wokolnoſcze a to pſchißażni: měſchczanſki radźiczel Weltz ſ Budyſchina, kubleŕ Schumann ſ Jeſchiz, ryczerkubleŕ Auguſt ſ Pſowjow, ryczerkubleŕ ſ Uckermann ſ Lutobcza, młynk-wobßedżeŕ Lukas ſ Rakez, ryczerkubleŕ Klahra ſ Panez, fabrikant A. G. Fabian ſ Budyſchina, zyhleŕ-wobßedżeŕ Seifert ſ Dubrawki, ryczník Klahra ſ Hodźija, bankier E. R. Heydemann ſ Budyſchina. Pomozni pſchißażni: knjeżerſki radźiczel Schäffer, hoſczeńzaŕ-wobßedżeŕ Barteldes, pſchekupz Küntzel, komornik ſ Krieger a měſchczanſki radźiczel Franz ſ Budyſchina; kubleŕ Noſtiz, kubleŕ a landrychtaŕ Poſtel a kubleŕ Schuſter ſe Židowa; kubleŕ Rencz ſ Wuriz, ryczerkubleŕ Hetzer ſ Delneje Kiny a kubleŕ Wiczežk ſ Pſchiſchez.

S Budyſchina, 4. novembra. Dżeńßa wjeczor bě bóle k ranju wot naß woheń widżecz a je ßo pjecza we Wuježku pod Czornobohom paliko. Ale hacz je to wěrno, to hiſchcze njewěmy.

Hellerowe hrajadła (Spielwerke).

Kiž chze ßebi abo druhim trajaze wjeßele pſchihotowacz, temu radźimy, ſo by ßebi hrajadka ſ **Helleroweje fabriki w Bernje** pſchińcz dał; tyßazy tajkich hrajadkow, wulke, hobrſkowulke a małuſchke, we wſchelakich formach a wupyſchenjach ßo nam napſchecziwo ßměje, hdyż do jeho magazinow ſtupimy. To je najwjetſchi tajki etabliſſement a je ßebi pſches ßwoje wubjerne wudźěłki khwalbu dobył, kotraż hacz do najdalſchich ſtronow doßaha, tak ſo ßo wſchudżom ſa Hellerowymi hrajadkami praſcheja. Ma radźimy pak kóždemu, ſo by ßo direktnje na njeho wobrocził, dokelż ßo huſto doſcz druhe hrajadka podtykuja. Na kóżdym hrajadle je jeho mjeno.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Każ ßo ſda, ßu ßo w Bukezach ſkote czaßy też minyłe.

Mots Tunka. Kak dha to?

H. D. Pohladaj jenoż na jich zyrkwinu wěżu a ty to bórzy ſposnajeſch; pſchetoż prjedy ßo tam pokaſowarje abo ſchpury ſe ſkotom błyſkotachu a zyfry też, a nětko je wſcho czorne a njelubosne, ſo je ſrudnje hladacz.

M. T. Dha ßo czi to njelubi?

H. D. Ně, a druhim ludżom też niz.

M. T. Sprawny człowjek ma ßwoje ſkoczatko lubo.

H. D. Haj, to je wěrno, a tak też wóndanjo jedyn ſ Lucza myßleſche.

M. T. Czoho dla dha to?

H. D. Hlaj, wón bě w hornych ſtronach pobył a jědżeſche ſaßo domoj. Duż wón w Hornym Komorowje ſaßkyſcha, ſo ßu Luczenjo bjes tym gmejnſkeho byka do Delneje Hórki k ſarěſanju pſchedali. Wón pak ßebi pomyßli, tajkeho ſtareho a dobreho ſnateho ja ſaraſycz njedam, a wón woſtaji konje a wós w Komorowje ſtejo a běżeſche, ſchtoż móżeſche, do Delneje Hórki k hoſczenzarjej Wiczaſej, hdżež to lubo ſkoczo k wſchemu ſbożu hiſchcze żiwe namaka.

M. T. A ſchto bu dha potom ſ tym ſkóczatkom abo wjele wjazy ſ ſkoczeczom?

H. D. Nó tón mudry ſ Lucza knjeſej hoſczenzarjej ſe ſchije njeńdżeſche, hacz jemu tón byka ſaßo njepſcheda, jako bě ſchtyri tolerje wjaz doſtał, hacz bě dał.

M. T. A ſchtoha potom?

H. D. Tón ſbożomny kupz potom ßwojeho byka radoſtnje domoj cżěrjeſche a budźiſche jeho w Komorowje najradſcho na ßwój wós ßadźił, ale temu bykej ſo na wós njechaſche.

M. T. Haj, to chzu też wěricz, ſo je radſcho pěſchi ſchoł. Hahahaha!

Jeneho běharja (Laufburſche) pyta na hornczerſkej haßy **H. Meiſel.**

Wuczahowarjo do połnóżneje Ameriki

pśches **Hamburg** a **Bremen** ßo na najtunścho ſ parnymi a drubimi kódźemi pścheweſu pśches

H. C. Platzmann w Berlinje, Louiſenplatz No. 7

jako kral. pruſk. koncеſſ. generalneho agenta ſa zły pruſki kraj, a wot ſpezialneho agenta teho ßameho

M. Kahno w Klětnom,

też ſtaj pomjenowanaj rady ſwolnaj, wucźahowarjow darmo ſe wſchej radu podpjeracź.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy cźo. 263

porucźa podła ßwojeho

ßukna a buckſkina też lama

we wſchelakich barbach a muſtrach po najtuniſchich płacźiſnach a proßy wo dobroczźiwe wobkedźbowanje.

Drjewowa aukźia.

W **drobjanſkim** reviru budźe ßo bliſchu wutoru 9. novembra t. l. něhdźe

160 kloftrow khójnowych ſchcźěpow,
98 " " pjeńkow

ſa hotowe pjenjeſy pſchedawacź. — Shromadźiſna rano w 9 hodźinach pſchi namjeſtnym puczu w Dołhaczu.

W Minakale 3. novembra 1869.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekźia.
O. Liebuſch.

Protyki na 1870.

W kniharni Ssmolerja a Pjecha je dóſtacź:

Bautzner Schreib- und Wirthſchafts-Kalender. à 2½ nßl.

Illuſtr. Familien-Kalender. Na lětſa jako pſchidawk jedyn doſpołny atlas a płacźi jeno 4 nßl.

Des Lahrer hinkenden Boten illuſtr. Familien-Kalender. Je lětſa tołſchi a płacźi 4 nßl.

Norddeutſcher Haus- und Hiſtorien-Kalender. (Stołpjanſki we tſjoch wudawkach po 5, 4 a 2½ nßl.

Sächſiſcher Gewerbevereins-Kalender. 5 nßl.

Landwirthſchaftlicher Kalender für den kleinern Landwirth, 5 nßl.

Freiberger Stadt-, Land- u. Bergkalender, 5 nßl.

= Po dwanatkach (dutzendach) tuńſcho. =

Katholſka protyka za Hornju Łużicu. 2½ nßl.

Ekotne wiki

we wulkich Sdźarach

wutoru 9. novembra t. l.

Jurk, rychtaŕ.

Bajerſki ßłód (bayriſch Malz)

ſ **havanna-zokora** dźełany, woßebje dobry ßrědk pſche **kaſchel a bróſtbolenje,** porucźa

Ernſt Hämſch

prjedy Herrmann Seibt na jerjowej haßy.

Cźeſtcźenym Sserbam

Budeſtez a wokolnoſeźe

ſ tutym napodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo tudy jako **cźaßnikaŕ** (uhrmacher) ſaßydlił, a budźe moja ſtajne prózowanje, tym kiž ßo na mnje wobrocźa, kóždy krócź ſprawnje a ſpěſchnje k ßłużbje bycź.

S dobom porucźam

dybſacźne a ſcźěnowe cźaßniki,

kiž prawje derje du.

Też ßo wſchitke druźiny cźaßnikow porjedźeja pod rukowanjom a po najtuniſchich płacźiſnach.

W Budeſtezach. S poczeſcźowanjom

B. Schnaedelbach,

ſ wobydlenjom pola k. kublerja Kſchiźanka.

Kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy

Carl Noack

na ſwonkownej lawſkej haßy
porucźeja

candis ſyrop, punt po 16 a 18 np.
rjana ßłódka twora

zokorowy ſyrop, punt po 36 a 40 np.

łamany raiß, punt po 16, 18, 20 np.

petroleum, najlěpſchu tworu, punt po 30 np.

zokor, rjenje ßłódki a běły, punt po 48 np.

ßlowki, ßuſchene, pěknje ßłódke, punt po 25 a 30 np.

jereje, ſa ſaßopſchedawarjow
tunu po 11 tl., 13 tl., 14 tl., 17 tl.
kopu po 1 tl. 10 nßl., 1 tl. 12½ nßl., 1 tl. 15 nßl.
wſchitko ſ zyła ſprawna twora.

Jeneho ſchewſkeho pyta
P. Lehmann na Delnym Židowje.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólčažnych wobleczenjo
po najtuniſchich płaczišnach
w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacž dotal **połnóžnoněmſke ſjenczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdze měješche, je nětko pola podpišaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.
H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy čžo. 432/74 po 1 ſkhodze,
ſ napſchecža k. konditarja Donatha.

Swój ſkład
němſkich, franzowſkich a jendželſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu** a **hólčazu draſtu** po zyle ſdobnymi płaczišnami porucza k dobroczinwemu wobkedžbowanju
krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy
porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry a ſprawny** ſkład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalokowidy (fernröhre), feldſtecharje, opernkukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalokowidy ſa 2 wocži ſa morjakow ſ noſchadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocže a ßlěboru; pince nez (nóßtkóčerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, ßlěboru a ſkotu; bryle we worzlu, nowoßlěboru, ßlěboru a we 8 a 14 gradowym ſkotu; mikroſkopy ſ 50 hacž 60króčnym powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nałožowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroſczach; ſchtukowe, ruczne, dyhſaczne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczišny ſłožuja ßo niz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi živeho ßlěbora; wſchelake thermometry ſa ſwonknu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła majſchoweje kißałoſcze (Maiſchſäuremeſſer), atd.

Wicz, rheumatismus, drjenje w ſtawach
wſchěch družinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcz w najkrótſchim czaßu ſaczěri **Herrmann Witt**, w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Hiſchcze žadyn ßrědk
njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań
A. B. Pannach w Budyſchinje.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali).

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 schěßnakow, 26 krajzarjow awstr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) **kubła na drohach** psche **transportnu schkodu;**

c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěeže 1867 sa 14,298 schkodowanjow summu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 schěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Ernst Walther,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Sswój skład

hotoweje **mužazeje** a tež **hólczazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßukuje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju

Ernst Purscha na Židowje czo. 145.

Dr. Deutschmann

ßerbski lěkař

bydli nětko na mjaßowym torhoschczu w khěži rěsnika Bleže czo. 144 w 2. poskohdze, 2 khěži wot hosczeńza k słotemu hodlerjej dale k wulkej zyrkwi.

Khori, kotsiž chzedza s nim w jeho wobydlenju porycžecz, nadeńdu jeho rano wot 8 do 9 hodzinow a pschipołdju wot 12 do 2 hodzinow doma.

Na woczomaj bědnym

je **ßwětosnata w skutku prawa**

Dr. Whitowa wodziczka sa woczi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringskej**, à **flacon** 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej ßu najwyscho wjerchowske konceßije spozczene a je ßebi wot 1822 ßwojeje **njepschetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku ßwětnu khwalbu** dobyła, schtož tyßazy wopißmow dopokasuje. Poruczenja wobstara knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Wo prawdze wužitne ßo ßamo porucza.

Czesczeny knjes **Ehrhardto!**

Ja proschu Waß najsdwórliwscho, mi s wróczazym póstom někotre bleschki Wascheje **wuwołanje** wodziczki sa woczi poßłacz, dokelž hižom 5 lět na woczi czerpju a po **jenej** bleschzy, kotruž s druheje ruki dostach, **snamjenite polěpschenje** czuju.

Worms, 3. augusta 1868.

Schewski mischtr **Buchenauer.**

Padazu khoroscz, s zyła wschě widlischcza na wschón czaß saczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Najlěpschi ßrědk

psche kaschel, **dybawoscz. sažwanje. bróstbolenje** a **schijubolenje** je psches ßwoje wutki

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja.

Jenož prawdziwy maja **G. A. W. Mayerowy brostsyrop** w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykař **Gerischer** w Ostritzu.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Schlesynske schtrympy a soki

porucza we wschěch czißłach najtunischo

Paul Mickel w Ketlizach.

Powschitkowna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali.)

My ſ tutym k ſjawnemu nawjedženju dawamy, ſo je knjes **Moritz Wenzel** we **Wjeleczinje** agenturu naſcheho towarſtwa ſložił a ſo je tu ßamu knjes **Jan Noack** w **Drjeczinje** ſa Drjeczin a wokolnoſcz wot naß pſchepodatu doſtał.

W Lipſku, 22. oktobra 1869.

Generalne agentſtwo
H. Hirſche.

Na prjódkſtejaze dživajo poruczam ßo k horjebranju a wobſtaranju ſawěſczenjow a ßym k dawanju wukaſanjow rad hotowy. Potrěbne formulary moža ßo **darmo** pola mje doſtacz.

W Drjeczinje, 22. oktobra 1869.

Jan Noack
diſtriktny agent ſa Drjeczin a wokolnoſcz.

Wulki ſkład ſchwajzarſkich czaßnikow.

K prjódkſtejazemu hodownemu ßwjedženju ßym ja ßwój ſkład ſe wſchěmi czaßnikami, kotrež ßo maja, nanajlěpje wubotował.

Woßebje ja na te nowiſche wězy kedžbne czinju, jako: **chylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje džěłane), kotrež ßo ſ wuſchkom naczahuja; **regulateury**, ſ bijadłom a bjes njeho, kiž 1 hacz 14 dnjow du; **melodiony** (hudžbne hrajadła k wjerczenju, ſa džěczi k Božemu dźěſczu ßo hodžaze) wot 1½ tl. hacz 10 tl.

Wulki wubjerk najpěknišchich **wobkukowych** a **ſchtuzowych** czaßnikow, — **kukatych** czaßnikow — **ſczěnowych** czaßnikow we wſchěch druzinach a muſtrach.

Dale wulki wubjerk nowſchich czaßnikowych **rjeczaſkow**, ſnamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych ſchpindlowych czaßnikow, kaž tež derje wotczehnjenych chylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczišny wſchomožno tunjo ſtajam a kóžde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ſerbſkeje** rycze tak derje mózny, kaž němſkeje.

W Budyſchinje na bohatej haßy.

J. G. Schneider,
czaßnikar.

Aukzia palneho drjewa.

Wutoru 9. novembra budža ßo na njeßwaczilſkim reviru
50 kloſtrow khójnowych ſchczěpow a
140 kloſtrow = pjenkow
na pſcheßadžowanje pſchedawacz. — Shromadžiſna rano w 8 hodžinach w drjewniſchczu pſchi dołhim hacze, hdžež budža wuměnjenja woſjewjene.

W Njeßwaczidle 31. oktobra 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Tórf na pſchedań.

W tórfowych bróžnjach w Hermanezach a Delnych Koblizach je dobry ßuchi ſchtrychowany tórf po dotalnych płaczišnach ſtajnje na pſchedań.

W Njeßwaczidle, 1. novembra 1869.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Woſjewjenje.

Džiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje ſa tydžeń 14. novembra popołdnju w dwěmaj ſhromadžiſnu.

Pětr Młónk, pißmawjedžer.

Brěmjeſchko ſ płatom a ſ druhimi tworami bu sańdženu ßobotu wot Delneje Hórki do Scheſchowa ſhubjene. Sprawny namakar chzył je ſa dobre myto w korczmje w Delnej Hórzy abo w Sderju wotedacz.

Sańdženu wutoru je ßo nowy pſchedeſchczník (Regenſchirm) na puczu wot Hornych Kubſchiz hacz do Boſchiz ſhubił. Namakar chzył jón ſa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Kedžbu!

Jutſje njedželu 7. novembra **reje** w Ssowrjezach.

H. Kmoch.

Pjatk, 29. oktobra, rano ¼8 wusny ćicho we wěrje do swojeho zbóžnika naš luby, drohi mandželski, nan a dźěd, knjez **Michał Pful** w Dreždžanach a bu zańdženu póndželu na Tucborju w Budyšinje khowany.

To wozjewjeja

hłuboko zrudżeni zawostajeni
w Dreždżanach a w Hodżiju.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 9. nowembra rano wot 9 hodžinow budže ßo na bubrowczańſkim rewiru 15 kloſtrow mježkanego brjewa, 6 kl. mjechkich pjenkow, 14 kl. twjerdych pjenkow a 33 kop ½ wałczkow ſa hotowy pjenjez na pſchedawanje pſchedawanje pſchepowacz. Shromadžiſna w torczmje w Dubrowcy pola Bartha.

H. Dittrich.

Pola ſahrodnika Rößela w Hrodžiſchczu ſteji jedyn drjewjany, loni nowy kapſelowy wós, kiž je tež ßylny doſcz ſa konje, na pſchedań.

Nakładnik: J. E. Smoleń. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 46. — 13. novembra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wujeżka. S Horneje Borschcże. S Lubija. — Spěw. — Pschilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
6. novembra 1869.

Dowoz: 8472 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nšl.	np.	niža. tl.	nšl.	np.	na bursy, najwyšša tl.	nšl.	np.	najniž tl.	nšl.	np.
Pschenża	5	20	—	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Rožka	4	6	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Jećmjeń	3	12	5	3	10	—	—	—	—	—	—	—
Wowš	2	2	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 11. novembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nšl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nšl. 5⅝ np.; winske bankowki 82¼ (16 nšl. 4½ np.)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma žo sa billet ¼ wjazy płacžicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacża.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 nšl. a 14 tl. 15 nšl.
pschenża 62—69 tl., rožka 47—49 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 15 nšl.
(Czischczeny, kaž žo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

S Njebjelczicz. Sandźenu srjedu pschipołdnju poczachu žo walczki, pschi tudomnej farskej brózni nastajane, s płomjenjom palicz a pschi sylnym wětrje, kotryż tehdy knjeżesche, woheń tak sylnje wokoło žo hrabasche, so brožeń a wscho schtoż w njej běsche, do procha a popjeła pschewobroczi. A lětazy woheń pschelecża też na mkyn, na druhej stronje pucza ležazy, tak so žo też tutón wotpali. Woheń je pjecża jedyn 9létny zusy holczez sakožik a žu jeho žadźili.

Beyrut, 9. novembra. Pruski krónprynz je dźenża rano po sbožownym pschejěsdom žem pschijěł a žebi město, hdźež žu też někotsi němszy kupzy, wobhladował. Nasajtra žo wón do Damaska a Balbeka poda.

Barlin, 9. novmbr. Generalleutnant Schwarzkoppen w Hannoveru a oberstleutnant Rex w Celle budźetaj pscheżadźenaj a cellski pomnik da kral na žwoje khosty s nowa postajicz. (— Pomjenowany pomnik bě k czesczi hanoverskich wojakow langensalzkej bitwje w Celli postajeny, a kommandant tamnischeho wójska bě jón wotnoßycz dał, prajo so ta městnosc na kotrymž je postajeny, wójsku žłuscha.)

Konstantinopel, 9. novembra. Awstriski khežnr je dźenża pschipołdnju po 11 hodźinskim jěchanju, wot woßebnych Beduinow a wot 800 jězdnych s Jaffy žem pschijěchał. — Wón je pod pyschnym pschewodom katholskeho duchowstwa zyrkej Khrystußoweho rowa wopytał.

Sakſka. Sa wotpalenych w Zſchopawje je ßo hacz dotal 63,000 toleŕ a ſa tych w Lichtenſteinje 54,600 tl. nahromadżiko.

Generalny ſekretaŕ wſchĕch ſakſkich ratarſkich towarſtwow Dr. Reuning w Drażdżanach ßwjeczeſche wóndanjo ßwój 25lĕtny hamtſki jubileum. Pſchi tutej ſkładnoſczi bĕchu ßo pſchedßydy ſakſkich pjeczoch wokrjeßnych towarſtwow k njemu podali a knjes hrabja Lippe na Debrkezami jemu ſ luboſnymi ßłowami ſbożo pſchejeſche a podła 3300 toleŕ, wot ßobuſtawow ratarſkich towarſtwow nawdatych, k. Dr. Reuningej pſchepoda, prajizy, ſo ßu tele pjenjeſy nahromadżene jako wuſtajenje, kotrehoż dań by ßo po myßlach knjeſa jubilara k lĕpſchemu ratarſtwa nakożecz mĕła.

Nowy drezdżanſki nakhwilny theater ſmĕje 2000 mĕſtnow a 13 durjow, ſo bychu jeho wopytowarjo na lohke waſchnje roscżĕkacz móhli, jeli by to trjeba było. Jeje kralowſka wyßokoſcz knjeni krónprynzeßyna Karola je ßo 7. novembra do Baden-Badena podała.

W tutych dnjach ßu nĕkotſi wyſchi teho regimenta, kotrehoż kommando je pruſki kral pſched nĕkotrym czaßom krónprynzej Albertej ſpożcził, do Drażdżan pſchiječli, ſo bychu ßo ßwojemu czeßnemu kommandantej prjódkſtajili.

Pſchi nowotwarbje jeneho domu we Wurzenje ſta ßo 6. novembra to njeſboże, ſo bu prĕdnja ſtrona wot wulkeho wĕtra powalena, tak ſo ſchtyrjoch dźĕłaczerjow ſaßypny. Tſjo buchu ložo ranjeni, jenemu pak kamjenje hłowu rosraſychu, tak ſo wón po krótkim czaßu wumrje.

Mĕſto Zwickau je wot miniſterſtwa dowolnoſcz doſtało, ſo ßmĕ mĕſchczanſku pjeczprocentſku pożczonku wot 150,000 toleŕ ſczinicz.

Prußy. S Jaffy (Joppy) pißaja, ſo je pruſki krónprynz 6. novembra wot tam na łódźi do Beyruta wotjĕł.

W druhej komorje krajny budżet (krajne dokhody a wudawki) pilnje wuradżuja a dokho wjazy tracz njemóże, dha budża ſ tutym dźĕłom hotowi. — Dokelż je knjeżerſtwo wotmyßlene, wſchelake leżomnoſcze pſchedacz, kotrez krajej ßłuſcheja, dha je nadżija, ſo budże ſ nich tejko pjenjes wuwikowanych, ſo ßo dotalny „zuſchlag" njebudże dale płaczicz trjebacz. Sa jene kamjeńtowuhlowe podkopki ſe żeleſolijernjemi atd., kotrez krajej w Hornej Schleſynſkej ßłuſcheja, je hrabja Henkel ſ Donnersmark 1 million 400000 toleŕ ßadźił a je ßnadz ſa tute pjenjeſy doſtanje.

Schtoż wróczenje hrabje Bismarka do Barlina naſtupa, dha wone pjecża tak bliſke njeje, każ to wóndano pißachu; pſchetoż jeho khorowatoſcz je pſchezo hiſchcze ſa njeho jara ſadźĕwaza, woßebje dokelż ma hubjene ſpanje a pſches to tez czerpjenje w nerwach, ſchtoż woboje żada, ſo by wón mĕrnje a czicho na wßy żiwy był a ßo wulkomĕſchczanſkeje hary a mjerſanjow ßwojeho barlinſkeho saſtojnſtwa ſdalował.

Kral je ßo ſaßo ſ Horneje Schleſynſkeje wrócził, hdżez je na wulkej hontwje pobył, na kotruż bĕ jeho pſchczinſki wjerch pſcheproßył. Tſĕlenych bu tam wjele ſtow dżiwich ßwini, jelenjow, ſaſanow, ßornikow a tez jedyn wur (Auerochs). Tutón bu wot krala ßameho ſatſĕleny, ale wón hakle padże, jako bĕ jemu tutón ſchtyri kule pſchipoßłał. Wón bĕ tak czeżki, ſo bĕſche ſchĕßnaczoch muži trjeba, prjedy hacz mózachu jeho na wós walicz. — (Pſchczinſki wjerch je wot ruſkeho khĕżora nĕkotre tajke wury doſtał. Woni ßo jenicżzy jenoż hiſchcze w jenym wulkim litawſkim lĕßu płahuja, hewak w Europje nihdże wjazy njejßu.)

Awſtria. Hacz runje ßebi pſchi wudyrjenju bokeſynſkeje revoluzije myßlachmy, ſo ju awſtriſke wójſko bórzy poduſchi, dokelż ma krajina Boka di Cattaro jenoż 30,000 wobydlerjow a pſchecziwo nim hiżom nĕhdże 26,000 wojakow wojuje, — dha revoluzia tola hiſchcze w połnej mozy ſteji. Awſtriſke wójſko je ſ kanonami a ſe wſchĕm wojerſkim gratom jara derje wuhotowane, wone ßo tez derje bije, ale revoluziju w krótkim czaßu pokaſyczz, to ßo jemu ßnadz tola tak lohko njeradżi. A na tym ßu najbole khĕżorſzy ſaſtojnizy wina. Hdyż ßu prjedy Bokeſow tak pſcheſczehali a jim tak dokho we wſchĕm kſchiwdu czinili, ſo Bokeſam ſłónczne ſczerpliwoſcz wuńdże a ßo woni ſpjeczichu, dha czi ßami khĕżorſzy ſaſtojnizy (woni ßu italſkeje a nĕmſkeje, Bokeſojo pak ßłowjanſkeje narodnoſcze), nĕtko wot wſcheho ſjednanja wotradżuja a chzedża ßwoju ſłóſcz a njeleposcz, pſches kotrejż bu revoluzia po prawym ſakożena, w krwi Bokeſow tepicz. Po tajkim ßu woni wſchudżom, hdżez je awſtriſke wójſko pſchiſchło, khĕtſje rucże ſchibjeńzy natwaricz dali, na kotrez Bokeſow wĕſcheja, kotrychż doßahnu, a wójſko ma porucznoſcz, wßy Bokeſow ſpalicz a ſahubicz, njech ßu jich wobydlerjo winowaczi abo njewinowaczi. Duż żadyn dżiw njeje, ſo nĕtko tez czi Bokeſojo k ſbĕżkarjam pſchiſtupja, kotſiż ßo hacz dotal hiſchcze na revoluziji wobdżĕlili njebĕchu, hdyż widża, ſo ßo winowatym a njewinowatym jenak ſlĕ dże.

Po powjeſczach wot 8. novembra je general Auersperg komando tamniſcheho wójſka na ßo wſak. Wojazy ßu mału twjerdżiſnu Stanjewicz, kotruż bĕchu Bokeſojo dobyli, ale potom wopuſchczili, ſaßo wobßadżili a twjerdżiſnu Koßmacz ſ zyrobu ſaſtarali. Na puczu mĕjachu huſto ſ Bokeſami wojowacz. W krajinje, kotraż Żupa rĕka, wojazy pomału dale pokraczuja a wſchitke wßy, kiż do jich ruki padnu, wurubja a potom wotpala. Wobydlerjo dweju wßow, kiż żanu bróń do ruki wſali njebĕchu, wuprajichu ßwoju hotowoſcz, ßo radlubje podczißnyczz, ale wobej wßy buſchtej wotpalenej. W Kotorje buchu 7. novembrje tſjo ſbĕżkarjo na ſchibjeńzu pojßnjeni a je ßo to ſe wſchelakimi druhimi tez na druhich mĕſtach tak ſtało. Żony a dżĕczi Bokeſow nĕtko ſ wjetſcha k Czornohorjanam czĕkaja, mużojo pak ßo ſbĕżkarjam pſchiſanknu.

Ale po naschim ſdaczu, jim to wſcho niczo njepomha, pſchetoż jich je ſkónczńje tola jara mało a awſtriſke wójſko ſ kóżdym dnjom ßylnje pſchibjera, tak ſo hinak pſchińcz njemóże, hacz ſo wone Bokeſow ſaczińſchczi. Schkoda jenoż tych pjenjes, kotrez ßo pſchi tym njewużitnje pſcheczinja, a ſchkoda teje cżlowſkeje krwe, kotraż ßo ſa njeleposcz a ſłoſcz khežorſkich ſaſtojnikow pſchelije.

Awſtriſki khežor je 8. novembra ſ Konſtantinopla do Jaffy pſchijeł a ßo wot tam bórſy na pucz do Jeruſalema podał.

Italia. Kral Viktor Emanuel bě wondanjo cżeżko doſcz ſkhorił a bojachu ßo wo żiwjenje: ſkónczńje pak woßypizy (friſle) wudyrichu a je nětko ſ nim lepje.

Liczba tych biſkopow, kotſiż chzedża ßo na konzilu w Romje wobdżelicz, dale bóle pſchibywa.

Franzowſka. W Pariſu maja ßo w tychle dnjach někotre nowowolby ſa franzowſku druhu komoru ſtacz a budża najſkerje tajzy mużdżo ſa ſapoßłanzow wuſwoleni, kiż ßu pſchecziwo khežorej jara njepſcheczelſzy ſmyßleni. — Khežorka Eugenia po powjeſczi wot 8. novembra hiſchcze pſchezo w Hornej Egiptowſkej pſchebywaſche a chzyſche ßo ßo wot tam hakle 14. do egiptowſkeho mesta Alexandrije wroczicz.

Rußowſka. Se ſtrowoſczu khežorki ßo ſ kóżdym dnjom polepſchuje a wona chzyſche ßo w ſapoczatku decembra do Petersburgu podacz, jeli to wjedro nekak pſchida.

W Rußowſkej je letßa tez jara wjele wóhnjow było, mjenujzy nehdże 15,000, a ſchkoda, pſches to naczinjena ßo na 25 millionow rublow woblicza.

Serbia. Jene franzowſko-awſtriſke towarſtwo je konceßiju doſtako, pſches Serbiju żeleſnizu twaricz. Dr. Strousberg ßo tez wo to prózowaſche, njeje pak niczo wuſkutkował.

Puczowanje do Egiptowſkeje
w lecze 1865.

(Wot ryczńika G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Pokraczowanje ſ cz. 40).

Pola ßo ſ wjetſcha ſ jeczmjenjom rjenje ſelenichu a hona, kiż bjes nimi leżachu, běchu ſ kczejatymi ſelami a kwetkami wupyſchene, a woßebje bě wjele małych tulpow widżecz. Mój ſchumel bě ſa karawanu daloko ſady woſtał, dokelż jemu ſ druhimi konjemi ßobu khelpacz njedach. Tak chzych pak mecz, pſchetoż khwatacz njebě trjeba. Tak ja ßamotny po kraßnych honach dale jechach, ßebi wobhladowajo ſ dobrym ſpodobanjom ſaronſku krajinu, wobmjeſowanu wot judajſkich a efraimſkich horow, kotrychż pſchedhory ßo ſe wſchelakimi rjanymi wßami hordżachu. Ja běch ſ zyłej duſchu wjeßoły, pſchetoż ja widżach, ſo je kraj wjele rjeńſchi, hacz běch ßebi to prjedy myßlik. Jako ßo k Ramlehu, kotryż ßo pak ſhubi pak ſaßo pokaſa, pſchibliżowach, knjes Jahnſen najad pſchijecha, ſo by ſhonił, ſchto czinju, a ſo by ſ dobrym ſe ßwojim pjeczrokkatym revolverom (piſtoliju) potſelał. Bjes tym ſo ja konje paßech, pſchetſeli tutón pruſki hulan mesto Beduinow ſchesez kaktußowych kopjenow. Pſchi tutej ſkładnoſczi mózach ßo wo tym pſcheßwedżicz, ſo je w tajkich wulkich kaktußowych kopjenach tak wjele wody, ſo może ßebi jedyn w padu nuſy ſ njej laczinoſcz ſahnacz, — ſchtoż ßo pjecza w tamnym kraju tez huſto ſtanje.

Mój jechachmoj potom w hromadże do Ramleha a namakachmoj w tamniſchim kaczanſkim klóſchtrje pſcheczelniwe horjewſacze. Dołhobrodacźi mnichojo pſchinjeßechu nam ßkódku limonadu a pokaſachu namaj potom komorku ſ tſjomi wobſchernymi łożemi, pſchetoż leutnant Knoblauch mejeſche tez ſ namaj ſpacz. Trjeńſchcza a łoża běchu cżiſte a wokoło poßleńſchich běchu katunowe ſaweſchtki. Tola pobrachowaſche jim wjerch a tak mózachu kuntwory puczowarjow ſ wjercha nadpanycz a jich w ſpanju ſadżewacz.

Ramleh — kotryż w ſtarym cżaßu Arimathia rekaſche — narodne mesto Joſefa, kiż Khryſtußowe cżeło do rowa położy, bě w cżaßu kſchiżnych wójnow mózny a ßylny, tak ſo ßo Sarazenojo a kſcheſczijenjo huſto wo njón wadżachu. W nětcziſchim cżaßu ma Ramleh nehdże 3000 wobydlerjow, bjes kotrymiż je tjeczi dżel prawoßławneho (grichiſko-katholſkeho) werowuſnacża. Haßy, po kotrychż hnydom tam a ßem dżechmy, ßu wuſke a maſane, tola dawa jedyn wulki minaret temu mestaſchku, wot roſpadankow wobdatemu, pekny napohlad. Pſches Ramleh cżehnje ßo dróha do Jeruſalema, każ tez wulka pſchekupſka dróha, kotraż Egiptowſku ſe Syriſkej hacz do Damaſka, Małeje Aſije a Konſtantinopla ſjednocża.

Ramlehſki kloſchtr, każ ſkoro wſchitke kloſchtry tamniſcheho kraja, je na maku, ſ wyßokimi murjemi wobdatu twjerdżiſnu podobny, do kotrejez ßo jenoż ſ wuſkimi, ſtajnje ſanknjenymi durjemi pſchincz hodżi. — Wjeczer wobſtejeſche ſe ſopy, jejow, ſe ßolotwje, olivow a pampuchow, każ tez ſ zypriſkeho wina, a my w refektoriju ſa pelnje pſchikrytym blidom, hdżez běchu tez ſalvety a ßleborne łżizy, ſ dobrym appetitom wjeczerjachmy. Mnichojo nam tak peknje poßłużowachu, każ ßo to w najwoßebniſchim frankfurtſkim hotelu njeby lepje ſtacz mohło. (— Mjenujzy hoſczeńzy mesta Frankfurta nad Majnom maja tu khwalbu, ſo ßo tam hoſczom najlepje poßłużuje. Red.) — Nóz bě ßo pſchibliżiła, jako hakle naſchi druſy towarſchojo pſchijechachu; nekotſi namakachu tam hiſchcze pſchebytk, druſy pak dyrbjachu w grichiſkim kloſchtrje hoſpodowacz.

Njedżelu 19. merza chzychmy ßo hižom rano w 4 hodżinach na pucz podacz, ale hakle po 5 hodżinach ßo wotßalichmy, jako běchmy prjedy khoſej pili a kóżdy ßwoju worczińſu po dobroſdaczu ſapłaczili. Bórſy pſched meſtom trjechichmy na małe, ſ zeltow wobſtejaze lehwo, w ko-

trymž nĕkotſi Jendżelcżenjo nozowachu. Tuczi knjeża mĕjachu wĕſcże wjazy pjenjes, dyżli my. Dżeń prjedy bĕchmy mjenujzy zyły rynk mulow pſchĕſczahnyli, kotrež zelty a jich druhe ſmachi njeżechu.

Bórſy po naſchim wujĕſdże bĕ żo nam naſch konjazy ſhubił a my njemójachmy wuhudacż, hdże je wón w tutej runinje woſtał, kotraż żanych ſchtomow ani kerkow njemĕjeſche. Skónczńje pſchińdże jedyn wot naż na tu myżliczku, ſo tón pachoł najſkerje na tym mulu ſpi, kiż naſche wĕzy njeże. My ſchikryw poſbĕhnychmy a hlaj! Mehmed na ſmachach leżeſche a jemu żo najſkerje wo tym dżijeſche, kajki dobry bakſchiſch (trinkgeld) wón wot naż doſtanje. Jako bĕ żo wuſpał, nĕkotry krócż poſywał a żwoje ſtawy roscżahował, poſtany wón, pſchihotowa żebi cigarettu a pocża żebi nĕkajku pĕżniczku ſ cżicha ſpĕwacż. To bĕ tež jedyn wobras ſ ranſcheho kraja.

Dżenża pſched 34 lĕtami njedżelu okuli lĕta 1831 bĕch ja evangelſke wĕruwuſnacże pſched mojim rektarjom a mnohimi żwĕdkami wotpokożił a ſ ruki żwĕrneho wucżerja tón ſchpruch doſtał: „Wuſtejcże żo na to, ſchtoż je horjekach, a niż na to, ſchtoż na ſemi je. — Koloż. 3, 2. — Bĕch żo ja moje żiwe dny ſa tutym hrónczkom ſkożołał? S roskatej wutrobu dyrbjach żo pokornje wuſnacż: „Hdy by Bóh dżenża twoju duſchu pſched żwój żudniſki ſtoł żadał a hdy njeby hnadu ſpożcżił, dha by wona ſhubjena była.“ A tola bĕ mi njebjeſki wótż hacż żem pomhał, haj do teho kraja, hdżeż bĕ na wſchelake waſchnje ſ cżlowſkimi dżĕcżimi ryczał a hdżeż żo wón napożledku ſjewicż da ſbóżnikej żwĕta, bójſkemu kralej cżlowſkeho naroda — kiż bĕ, je a budże pucż, wĕrnoſcż a żiwjenje.

Wjeżokeje wutroby cżehnjech horje do Jeruſalema a duch rjekny: Khwal teho Knjeża moja duſcha, a njeſapomń, ſchto je cżi dobreho cżiniż; porucż temu Knjeſej żwoje pucże a mĕj nadżiju k njemu: wón wſcho derje wuwjedże. Hameń!

Bjes tym ſo bĕch ja żwoju njedżelu takle w kanaanſkim kraju żwjecżiż, bĕchmy hacż k podnoſy horow pſchijĕchali. (Pokracżowanje.)

Myſl a rycż

mojej lubej njebo mandżelſkej w jeje khoroſcżi a pſched jeje żmjercżu.

Kak radły chżu ja domoj hicż
A żwĕtej wſchitko woſtajicż,
Schtoż żwĕtni lubo maja,
Kak żo mój duch k wam wjeżeli,
K wam, kiż wy prjedy mje ſcże ſchli
Dom do njebjeſkoh' raja;
K wam, kiż wy tudy na ſemi
Pucż wuſki prjedy mje ſcże ſchli.

Haj, kak żo domoj wjeżelu,
Hdżeż żanu ſtaroſcż njeſmĕju,
Hdżeż próża, nuſa njeje,
Hdżeż moja duſcha wſchitko ma,
Schtoż je żej tudy żadała,
Haj, njebjo budże jeje;
Duż khwatam domoj ſ wjeżelom
Tracż njeb'dże dołho, dha żym dom.

Ja widżu hużom naſdala
Mój wĕcżny dom te njebjeża,
Kiż Bóh mi dawa ſ hnadły,
Każ jene dżĕcżo pożłuſchne
Rad domoj k żwojim ſtarſchim dże,
Je pola nich tež radły:
Tak żo ja tež dom wjeżelu,
Hdżeż moji lubi ſtarſchi żu.

Tu njeje dżeń bies hrĕſchenja,
Tu ſtaroſcż, ſrudżba pſchewodża
Naż na wſchĕch pucjach wſchudże,
Hdyż żym każ draſtu wużlekł żo,
Schtoż nade mnu bĕ hrĕſchneho,
Kak mi to derje budże;
Kak bych ja tola radły chżył,
So bych tam hużom domach był.

Hdyż mam tu hiſchcże pſched żobu
Tu cżĕmnu ſtraſchnu hłubinu,
O! pſched tej ſtrach mi njeje,
Tež pſched rowom żo njeboju
Row durje k wĕcżnom domej żu,
Hdżeż wuńdu ſ nuſy wſcheje,
Hdyż pſchi żebi mam Sbóżnika,
Mi row njej' jama ſtraſchniwa.

Schtóż pak chże dom żo wjeżelicż,
Tón dyrbi po tym pucżu hicż,
Kiż wuſki mjenujemy,
Po ſchĕrokim wſchak ſawĕſcże,
Hdyż runje rjany, ſlóſchtny je,
Tam dom pſchińcż njemóżemy;
Pucż ſchĕroki bjes pokuty
Je dompucż jara ſtraſchniwy.

Haj, bĕda ſa toh' cżlowjeka,
Hdyż row a hela wotewrja
Sso prjedy njeho tudy,
A njebjo wyſche njeho je
Schcże ſa njoh' twjerdże ſanknjene;
O wbohi cżlowcże khudy!
Duż wopomń to a do żo dżi,
Tu żmjercż żo ſ khwatom pſchibliżi.

Bóh daj, hdyż domoj wróczu żo,
So mam to dobre wopiżmo
S krwju Khryſta napiżane;
„Tón wotroczk, hdyż tež khudy je“
„Mi ſ Boha żwĕrnje żkużeſche;“
S pjeczatku ſyglowane,
Kiż w woponje kſchiż Khryſta ma.
O! dompucż pokny wjeżela!

Pĕtr Mónk.

Ze Serbow.

S Wujeżka pod Cjornobohom. Wohoń 4. novembra w Serbſkich Nowinow ſpomnjeny, je tudy był a ßu ßo twarjenja wulkoſahrodnika Cjeßle (Zimmermanna) ſpaliłe. Wyſche zyłych žnjow a wjele domjazeje a hoſpodarſkeje nadoby ßu ßo Cjeßli też ſchtyri tucžne ßwinje ſpaliłe.

S Horneje Borſchcže. Sańdženu njedželu wjeczor w dwanatej hodžinje wudyri tudy woheń a pſchewobroczi bróžeń, hródž a domſke tudomneho ſahrodnika Jana Jurza do procha a popjeła. Pſchi tym ßu ßo też 3 krowy a 1 koſa ſpaliłe. — Jurz njebeſche doma, dokelž bě ßo do klukſchanſkeje woßady na kermuſch podał.

S Lubija. Wot tudomneho wokrjeßneho ßuda buſchtaj 5. novembra kowař Hartmann ſ Niederkunnersdorfa k 2 lětomaj a 3 měßazam, kowarſki Kokla ſ Njeßwaczidła k 1 lětu 8 měßazam džełarnje wotßudženaj, dokelž běſchtaj wſchelake paduchſtwa wobeſchoł, tak bjes druhim też 4. julija t. l. w bónjeczanſkej ſkale.

S Budyſchina. Kralowſka žandarmeria je 9. a 10. novembra — tak derje wo dnjo kaž też w nozy — zyku tudomnu wokolnoſcž pſchepytała a pſchi tym tójſchto dundakow a ſchkódnych ludži doßapnyła.

Přilopk.

* W jenych belgiſkich kamjentowuhlowych podkopkach ßu ßo 19. oktobra 13 hewjerjo tepili, dokelž bě ßo do tutych podkopkow woda tak ßylnje pſchedrěła, ſo woni cžaßa doſcž czeknycž njemójachu.

* Na morju bliſko Jendželſkeje ßu tamón tydžeń ßylne wětry měli a buchu pſches to někotre łódże ſahubjene. Też je tójſchto ludži žiwjenje ſhubiło.

* W Bukareſchcze dléſchi cžaß jena knjeni, kotraž ßo ſa polſku hrabinku wudawaſche, wjele pjenjes pſchecžinjeſche. Wona mějeſche wjele ruſkich papjerjanych pjenjes; jako pak chzyſche ßebi wóndanjo 17,000 rublow w rumunſkim banku pſcheměnicž dacž, ſpoſnachu tam, ſo ßu te papjery wopacžne. Wona je ßadjena.

* Na rězy Wolſy wjeſechu ßo wóndanjo na jenej parokodži wſchelazy puczowarjo a bjes nimi běſchtej też dwě ßotrje ſ Tuły, kotrejž běſchtej na dompuczu ſ kawkaſkich kupjel. Jako parakódž bliſko Simbirſka pſchijědže, chzyſche ßebi jena teju ßotrow tuto město wobhladacž a běžeſche po želeſnym ſkhodže horje. Pſchi tym ßo pak něnak ſakopny, tak ſo do maſchiny padže, kotraž runje ſe wſchej mozu džełaſche. Wona bu wot njeje, mohł rjez, na měſcže zyle roſmlěta.

* W Heßen-Darmſtadtſkej, Naßauſkej, w Frankfurcze nad Majnom a tamniſchich ſtronach maja hižom dwě njedželi huſto doſcž ſemjeržrenje. Najhórje je w městaſchku Groß-Gerawje, hdjež ſemja ſkora ſtajnje rži a tſchepoze a hdjež je ſa jenu hodžinu wjazy dyžli 20 ſtorkow. A te ßu druhdy jara ßylne. Tak ſta ßo 2. novembra wjeczor w dješatej hodžinje tak ßylny ſtork, ſo ßo wſcho tam a ßem khabłaſche, tak ſo zyhle na tſéſche plazachu, ſcžěny ßo pukachu, ſe ſtwinych wjerchow kalk dele padaſche a wuhnje ßo ſaßypowachu. Ludžo wſchitzy ſ domow wucžekachu a ßo na torhoſchcžo podachu, hdjež hacž do dweju ſe žonami a džěcžimi woſtachu, potom ßo pak ſaßo do domow wróczichu, dokelž ſ hórſchim njepſchindže. W tijoch hodžinach bě ſaßo khětro ßylny ſtork. — Po nowſchich powjeſczach rjenje, hrimotanje a ſtorkanje hiſchcže dale traje a je druhdy tak ſlě, jo ludžo, hacž runje ßu tej ſtraſchnoſczi khětro pſchiwukli, ſ domom na haßu cžekaja.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Handrij Hetman, wobydleŕ w Delnej Hórzy, ſ Hańju Bjenadžiz ſ Makßez. — Jan Korla Bohuwěr Dörſchel, wojak 5. kompagnije 2. grenadierregimenta „krala Wylema Pruſkeho" cžo. 101 w Drežďžanach, ſ Marju Madlenu Janaſchez ſ Ratarjez. — Jan Janaſch, murjeŕ w Delanach, ſ Marju Preiſkerez w Brěſowje.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ernestina, Jana Jurja Holſchki, murjerja w Budyſchinje, dž.

Michałska cyrkej: Korla Auguſt, Jana Garbarja, khěžkarja w Nadžanezach, ß. — Hana Auguſta, Pětra Bohuwěra Beera, kublerja w Hornej Kinje, dž. — Jurij Pawoł, Korle Teubnera, khěžerja a tyſcherja na Židowje, ß. — Helena Auguſta, Handrija Dejki, kublerja w Hornej Kinje, dž. — Marja Amalia, Michała Möhna, wulkoſahrodnika w Hrubocžizach, dž. — Wylem Hendrich, Handrija Auguſta Hoby, wobydlerja w Delnej Kinje, ß. — Korla Guſtav, Handrija Auguſta Jurſcha, khěžerja na Židowje, ß. — Wylem Richard, Wjedricha Wylema Rubela, wobydlerja w Nadžanezach, ß. — Marja Auguſta, n. dž. w Sajdowje. — Emilia Martha, n. dž. w Nadžanezach.

Zemrjeći:

Dżeń 20. oktobra: Handrij Puſzyn, měſchczan a khěžeŕ, 65 l. — 22., Marja Kozorez, khěžerka no Židowje, 62 l. 10 m. 2 d. — 26., Marja Auguſta, Jana Kozora, korczmarjawobßedžerja na Židowje, dž., 20 l. 6 m. — Hańja rodž. Ssowkez, njebo Handrija Nikuſche, žiwnoſczerja w Drobach, wudowa, na Židowje, 52 l. — 28. oktobra: Jan Manjowka, wumjeńkaŕ w Lubochowje, 74 l. 11. m. 10. d. — 29., Michał Pſul, ökonom, 73 l., wumrje w Draždžanach a bu na Tuchorju khowany. — 1. novembra Gerſcha rodž. Rjeczkez, murjerja na Židowje, mandželſka, 59. l. 7 m. 21 d. — Margaretha Gabriela Eleonora, Jakuba Bjedricha Wylema ſ Heyden, ryczerkublerja nad Wulkim Wjelkowom, dž., 6 m. 1 d. — 2., Jan Ramſch, khěžeŕ a poleŕ na Židowje, 54 l. 5 m. 17 d. — 3. oktobra Bruno, Handrija Matki, krawſkeho miſchtra, ß., 2 l. 4 m. 12. d.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólczaznych wobleczenjo
po najtuniſchich płaczíſnach
w ſłotej hwězdze po 1 ſkhodze na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacž dotal **połnózuoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdze mějeſche, je nětko pola podpiſanebo a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.
H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy čo. 432/74 po 1 ſkhodze,
ſ nawſchecza k. konditarja Donatha.

Swój ſkład
němſkich, franzowſkich a jendzelſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu a hólczazu draſtu**
po zyle ſdobnymi płaczíſnami porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju
krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy
porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět dopoſnaty **dobry** a **ſprawny** ſkład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalekowidy (fernröhre), feldſtecharje, operntukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalekowidy ſa 2 woczi ſa morjakow ſ noſchadłom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocze a ßlěboru; pince nez (nóßtłóčerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, ßlěboru a ſłotu; bryle we worzlu, nowoßlěboru, ßlěboru a we 8 a 14 gradowym ſłotu; mikroſkopy ſ 50 hacž 60króčnym powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nałożowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroſczach; ſchtukowe, ruczne, dybſaczne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczíſny ſłožuja ßo niz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi žiweho ßlěbora; wſchelake thermometry ſa ſwontnu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła maiſchoweje kißałoſcze (Maiſchſäuremeſſer), otd.

Wicź, rheumatismus, drjenje w ſtawach wſchěch druzinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcź w najkrótſchim czaßu ſaczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Hiſchcze žadyn ßrědk
njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Ton ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań
A. P. Pannach w Budyſchinje.

Łužican čo. 11 je wuſchoł.

Sswój skład

hotoweje **mužazeje** a tež **hólczazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju

Ernst Purscha na Židowje czo. 145.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy czo. 263

porucza podla ßwojeho

ßukna a buckskina tež lama

we wschelakich barbach a mustrach po najtunischich płaczisnach a proßy wo dobroczíwe wobkedzbowanje.

Wulki skład schwajzarskich czaßnikow.

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedzenju ßym ja ßwój skład se wschěmi czaßnikami, kotrež ßo maja, nanajlěpje wuhotował.

Woßebje ja na te nowische wězy kedzbne czinju, jako: **cylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje dzěłane), kotrež ßo s wuschkom naczahuja; **regulateury**, s bijadłom a bjes njeho, kiž 1 hacž 14 dnjow du; **melodiony** (hudzbne hrajadła k wjerczenju, sa dzěczi k Božemu dzěsczu ßo hodzaze) wot 1½ tl. hacž 10 tl.

Wulki wubjerk najpěknischich **woblukowych** a **schtuzowych** czaßnikow, — **kukatych** czaßnikow — **sczěnowych** czaßnikow we wschěch družinach a mustrach.

Dale wulki wubjerk nowschich czaßnikowych **rjeczaskow**, snamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych schpindlowych czaßnikow, kaž tež derje wotczehnjenych cylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczisny wschomožno tunjo stajam a kóžde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Tež pschispominam hischcze, so ßym ja **ßerbskeje** rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

W Budyschinje na bohatej haßy. **J. G. Schneider,** czaßnikar.

Dr. Deutschmann

ßerbski lěkař

bydli nětko na mjaßowym torhoschczu w khěži rěsnika Bleže czo. 144 w 2. poskohdze, 2 khěži wot hosczeńza k słotemu hodlerjej dale k wulkej zyrkwi.

Khori, kotsiž chzedza s nim w jeho wobydlenju poryczecz, nadeńdu jeho rano wot 8 do 9 hodzinow a pschipołdju wot 12 do 2 hodzinow doma.

Lěkarske rosßudzenje.

Dobre naßlědki, kotrež ja ßam a moji pazientojo, kiž, kaž ja, anatherinsku hubowu wodziczku*) nałožowachu, nashonichmy, nucza mje jako lěkarja, wupraiicz, so ßym ju ja niz jeno sa jedyn s najlěpschich bjes snatymi konservirowazymi subnymi ßrědkami, ale tež sa präservativ psche wschelake hubjaze boloscze, na kotrež ßo skorži, husto porucził a hischcze poruczam.

We Winje. Dr. **Gerh. Bránts** m. p.

Na pschedań ma tajku wodziczku
w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka
pschi hrodowskej haßy czo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Epileptiske widlischcza (padazu khoroscz) sahoji

specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

Sjawne pschiposnacze

G. A. W. Mayerowemu brostsyropej

So je mje jenož **G. A. W. Mayerowy brostsyrop** s **Wrotßławja** wot dołholětneho ßylneho **sažwanje a kaschela** wußwobodził, dawam s tutym k sjawnemu nawjedzenju a poruczam **kóždemu** na bróscze khoremu **G. A. W. Mayerowy brostsyrop.**

W Draždzanach, 1868.

Eduard Eckersberg,
organist pschi ßwjatotrojicznej zyrkwi
w draždzanskim nowym měscze.

Jenož prawdziwy maja **G. A. W. Mayerowy brostsyrop** w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykař **Gerischer** w Ostritzu.

Wupschedawanje.

Pschi mojim lětuschim wupschedawanju na bok stajenych módnych tworow je tejko tunich a rjanych drasczenischczow a druhich wězow, so ßebi s tutym dowolam, mojich czesczenych wotebjerarjow woßebje kedźbnych czinicź

W Kamjeńzu, w novembru 1869. **Carl Fiedler** pschi torhoschczu.

Rejwanska wuczba

(pod bórklinom czo. 283, po 1 skhodźe).

Na wschelake napraschowanje wosjewjam, s moza kóždy dźeń tajzy, kotsiź chzedza rejwacź nawuknycź, sastupicź a so moze tez kóždy woßebje rejwanske hodźiny dostacź.

Robert Voigt, rejwanski wuczeŕ.

Dobre ßymjentne žołdźe

wot léta 1869 kupuje kórz po 5 tolerjach

F. W. Beulig

sahrodnik w Njechornju pola Wosporka.

Khosej

we wulkim wubjerku

punt po 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 105, 110, 120 np. porucza k dobrocziwemu wobkezbowanju

Ernst Hämsch

prjedy Hermann Seibt.

Padazu khorosczź, s zyka wschě widlischcza na wschón czaß saczéri

Herrmann Witt,

w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Mkody czlowjek, kiž chze **mkynstwo** nawuknycź, móże pola podpißaneho město dostacź.

Mitasch, delny mkynk w Kolwasy.

W sapoczatku měßaza augusta bu jedyn kij — winowa hakosa s pißmikomaj T. H. — na zitnych wikach w Budyschinje stejo wostajeny. Sprawny namakaŕ chzyk jón sa dobre myto we wudawarni Serb. Now. wotedacź.

Dickowa koncesionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała porucza ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrocowskeje baptyki**

w Budyschinje.

Kermuscha!

Jutsje **reje** w Ssowrjezach. H. Kmoch.

Wutrobny dźak.

Dokelž ßmy nětk po tej wohnjowej nusy nasch, s Bożej pomozu nowy natwarjeny dom strowi wobczahnyli, dha prajimy s tutym nasch najwutrobnischi dźak wschěm, kiž ßu nam hnydom po wohnju, kaž tez pschi horjetwarjenju s troschtom, s radu, s darami kaž tez psches dźeko k pomozy pschischli, mjenujzy: knjesej rycżerkublerjej Elsnarjej nad Małej Borschczu sa fóry, k. směrzej Ochernalej nad Dźěchorezami tez sa fóry, k. kublerjej s Kayßertreu pschi Tsjoch Hwězdach sa 1 kórz jeczmjenja, 1 kórz wowßa, hachtel dźeczela, ½ korza wowßnych walezkow a ½ kopy kłosowych walczkow, kaž tez sa pschěßadowe ßymjo; k. kublerjej Smoczźy s Błohaschez sa 1 kórz rožki, 1 kórz jeczmjenja, a hachtel dźeczeloweho ßymjenja a kiž tez jenu krumu zyłe léto měł je; — k. kublerjej Kreczlej w Janezach sa 1 kórz wowßa a wschelake fóry; — k. żiwnosczerjej Kozorej w Błohaschezach sa 1 kórz wowßa, woßebje pak wudowje Bogtowej tudy sa luboscze pokne horjewsacze a hospodowanje hacź k horjenatwarjenju, k. Ernstej Schołcze tudy sa jenu komoru k naschim wězam; k. Bohumèrej Dießnerej tudy sa horjewsacze skotu; dale: Augustej Seilerej, Janej Seilerej, Handrijej Nowakej, Janej Pjekarjej, Jurjej Hurbanej, Handrijej Běrzy, Janej Nowotnikej, Janej Jatzy, Augustej Wjenkej, Augustej Pjeczźy, kaž tez wschitkim druhim małym a wulkim tudy a w druhich wßach sa wschelake wulke a bohate dary a pomoz — i tej prósstwu k Bohu, so by wón kóždeho dobrocżela psched tajkim kaž tez wschitkim druhim njesbożom chzył hnadnje swarnowacź.

W Hornej Borschczi 11. novembra 1869.

Jan Dutschman a mandżelska.

Sjawny dźak

prajimy s tutym wschitkim tym ßamym, kotsiž naschej wßy pschi wohnju, 7. novembra w nozy w dwanatej hodźinje tudy wudyrjenym k pomozy khwatachu a straschnym płomjenjam mjesy stajicź pytachu, woßebje dźakujemy ßo pak mużstwam **hrubelczanskeje, hodźiskeje, hnaschczanskeje, brěsanskeje** a **małoborschczanskeje** ßykowy sa jich prozy polne a s dobrym wużitkom krónowane skutkowanje.

My proßymy Boha, so by wón kóždemu jeho prozu a dobrocżiwu pomoz se semstimi a njebjeskimi darami bohacze sarunacź chzył.

W Hornej Borschczi, 11. novembra 1869.

Gmejnska rada tam.

Jan August Seiler, gmejnski prjódkstejeŕ.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciśé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 47. ~ 20. novembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Puczowanje. — Ze Serbow: S Boschez. — Se Schežeńzy. S Wyšokeje. S Hodžija. S Klukscha. — Spytowanska stazija w Pomorezach. — Pschilopk. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

13. novembra 1869.

Dowoz: 8333 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	20	—	5	—	—	6	2	—	6	—	—
Rožka	4	5	—	4	—	—	4	7	5	4	5	—
Jeczmjeń	3	12	5	3	5	—	3	10	—	3	2	5
Wowß	2	2	5	2	—	—	2	4	—	2	2	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	27	5	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaczisna.

W Lipsku, 16. novembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 82¼ (16 nßl. 4½ np.)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisankujenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).

†) Pschisankujenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma žo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dženske billety pschi nimaj njepłaczja.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 15 nßl.
pschenża 62—69 tl., rožka 47—48 tl.,
(to je: sa 25 pruskich górzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 10 nßl.
(Czischczeny, kaž žo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Beirut, 14. novembra. Pruski krónprynz je dženża wječor do łódże stupił a do Port-Saida wotjěł. Jeho puczowanje po Syriskej je žo jara derje radźiło.

Port-Said, 15. novembra. Awstriski khežor, pruski krónprynz a prynz heßenski žu dženża pschi njeměrnym wjedrje šem pschijěli.

Cattaro (Kotor), 15. novembra. Po powjeschach wyschnoscze je wulka džělba sběžkarskeje krajiny podczišnjena. Revoluzia wobmjesuje žo nětko jenož na wokrjeßaj Kriwoschije a Ledenizy.

Risano, 15. novembra. Dokelž žo Kriwoschijenjo podczišnycz nochzu, sta žo dženża nadpad na Kriwoschije w schtyrjoch wotdželenjach. Połkownik Simicz pschicjeże na ubliske wjerchi bjes pschecziwjenja, połkownik Fischer po wobcżeżnym puczu wjerch San Nikolo doby, hdżež sběžkarjo na jeho ludźi žylnje tšelachu a kamjenje mjetachu. Generalmajor Auersperg je dženża se žwojim schtabom w Knjeslazu.

Port-Said, 17. novembra. Wotewrjenje suezskeho kanala je žo s požohnowanjom turkowskich a katholskich duchownych sapočzało. Pschitomni běchu egiptowski městokral a jeho ministrjo, khežorka Eugenia, awstriski khežor, pruski krónprynz, prynz niederlandski, prynz heßenski, sastupjerjo wschitkich ludow, wjele woßebnych hosczi a jara wjele luda.

Sakska. Schafnař Hödel na thüringskej želesnizy je 14. novembra pschi wotjeſdže cžaha ſ zeitzskeho dwórnischcza ſ wosa dele panył a to tak njeſbožomnje, ſo bu wot cžaha pschejedženy a na měſcze morwyležo wosta. Wón ſawostaji wudowu a schěſcź dźěcži, wot kotrychž je najmłódſche hakle někotre njedžele ſtare.

Draždžanski polizajſki direktor Schwanß je wot bajerſkeho krala komthurſki kſchiž bajerſkeho ſaßkužbneho ßwjatomichałſkeho rjadu dostał.

Direktor Burkhardt w Bräunsdorfje je 8. novembra na hłowjazu khorosćź wumrjeł. Wón bě hacž do jutrow wucžeŕ na budyſkim krajnoſtawſkim ſeminaru.

Druha komora je ſańdženy tydźeń nowy ſakon wujednała, kak a wot koho maja ßo ſjawne pucže twaricź. — Sapoßłanz Petri bě tón namjet ſtajił, ſo ßo, kaž nětko w Sakſkej, tak też pſchichodnje w druhich krajach poknóznoněmſkeho ſwjaſka nichtón wjazy ſe ßmjerczu ſchtraſował njeby a ſo by ßo to pſchi wudaczu noweho kriminalneho ſakona wobkedźbowało. Druha komora tutemu namjetej pſchihłoßowaſche. — Sapoßłanz Mehnert wóndanjo tón namjet ſtaji, ſo by pſchichodnje kóždemu dowolene było, ßwoje kubło abo žiwnoſćź po tajkich dźělach abo kruchach roſpſchedacź, kaž ßo to jemu ßamemu lubi, a ſo by ßo teho dla ſakon, kiž je w tajkim naſtupanju hacž dotal płacził, horjeſběhnył. Jeho namjet bu wěſtej deputaziji druheje komory k pſchehladanju pſchepodaty. — Dale jednaſche ßo w druhej komorje wo krajny budžet (wo krajne dokhody a wudawki) a pokaſa ßo pſchi tutej ſkładnoſczi, ſo ßu krajne pjenježne naležnoſcze w tajkim dobrym porjadku, ſo ßo w Sakſkej wjetſchich dawkow bojecź njetrjebamy, a ſo je wjele wjazy nadžija, ſo ßnadź ßo dotalny pſchidawk pomjeńſchi.

K cžeſczi narodneho dnja Jeje majeſtoſcze knjenje kraloweje bu 13. novembra rano wot budyſkeje wojerſkeje hudźby reveilla wotdźeržana.

W Mylawje je 12. novembra prjedawſchi miniſter a nětko fabrikant Georgi, 66 lět ſtary, wumrjeł.

Jako wóndanjo po želesnizy bjes Chemnitzom a Rieſu jedyn cžah jědźeſche, wuſkocži jedyn rjeczas bjes dwěmaj woſomaj a ſta ßo na tajke waſchnje, ſo ßo zyły cžah do dweju wulkej dźělbow rosdźěli. Na prěnjej dźělbje njeběchu ßo na to dohladali a počzachu po khwili njedaloko Mittweidy pomałſcho jěcź. Duž ßo ſta, ſo poßleńſcha dźělba, kotraž hiſchcze rucže běžeſche, ſ tajkej mozu do woſow prěnjeje dźělby praßny, ſo dwaj woſaj ſ kolije wuſkocźiſchtaj a dwaj ſchafnarjej ſ wjerćha ßwojeho woſa dele panyſchtaj. Jedyn wot njeju bu pſchi tym tak ſtraſchnje wobſchkodźeny, ſo dyrbjeſche wumrjecź.

Prußy. Po ſlicžbowanju, kotreż je miniſter wojny wóndanjo druhej komorje pruſkeho ßejma prjodkpokožił, je wójna lěta 1866 Pruſku 150 millionow 884,232 toleŕ khoſchtowała. S teho je widźecź, kak droha wěz wójna je a pſchi tym dyrbi ßo wopomnicź, ſo je wójna wot lěta 1866 tola jara krótka była a wojowanje po prawym jenož ßydom dnjow trało.

Sapóßłanz Bonin je namjet ſtajił, ſo by ßo zyrkwinſki patronat horjeſběhnył. — (Sakſka druha komora je ßo we wěſtym naſtupanju też ſa to wuprajiła, ale miniſter kultußa a ſjawneho wucžeńſtwa k temu žane prawo pokhilenje nima.)

Pruſki krónprynz je ßebi 10. novembra Libanon wobhladował a potom pola tamniſcheho druſenſkeho wjerćha pſchenozował. Druſojo a kſchesćijenjo jeho na wſchěch jeho puczach ſ wulkej pſcheczelniwoſczu witachu.

Awſtrija. Khěžor je 9. novembra pſchipokdnju ſtrowy a cžiły do Jeruſalema pſchijěchał. W Jaffie běchu jeho na pyſchne waſchnje witali a poda ßo wón wot tam ſ wjetſchej karawanu do Jeruſalema na pucź, pſchewodžany wot 800 jěſdnych Beduinow a jich wjerćha. Też w Jeruſalemje bu khěžor wot wobydlerjow radoſtnje witany a pſchinđžechu bórſy wſchelake deputazije k njemu, ſo bychu jemu ßwoje počzeſczowanje wopokaſali. Pod nawjedowanjom katholſkeho duchownſtwa džěſche wón potom do zyrkwje Khryſtußoweho rowa a bu tam „Cže, Božo, khwalimy" wuſpěwane. Wobydlenje ſa njeho bě w awſtriſkim hoſpizu pſchihotowane a wón je tam zyły cžaß ßwojeho pſchebywanja w Jeruſalemje a jeho wokolnoſcze bydlił.

Schtož revoluziju dalmatſkich Bokeſow naſtupa, dha je ßebi, kaž ßo ſda, wójſko w poßleńſchjm cžaßu trochu wotpoczinka popſchało a to teho dla, dokelž chze nětcziſchi wojerſki kommandant wjerćh Auersperg ſpytacź, hacž njeby ſe ſběžkarjemi měr ſ dobrym wujednacź móhł. A to by wſchak najlěpſche było, pſchetož wojazy ßu w tym kruchu kraja, kotryž ßu dobyli, žałoßnje ſakhadźeli a něhdže 4000 domow ſpalili, a tola ßo Bokeſojo podczißnyli njejßu, ale ßu ßwoje žony a dźěcži ſ wjetſcha do Cžornohórſkeje abo do turkowſkeje Bóßnije poßkali. Ale dokelž ßebi wjerćh Auersperg žada, ſo bychu woni ßwoju bróń wotedali, dha wſchak ſ tym ſjednanjom pſchi wſchej pokhilnoſczi k měrej pſchezo hiſchcze cžežko doſcź póndže; pſchetož kóždy Bokeſa je wot mkodoſcze ſwucženy, ſ flintu na ramjenju a ſ dwěmaj piſtolijomaj w paßu khodźicź — a te nětko wotedacź, to jim do hkowy njecha. A pſchi tym je też to wopomnicź, ſo Bokeſojo na rjanu, drohu a pyſchnu bróń džerža a je wona někotrehožkuliž naiwoßebniſche ſamoženje.

Khěžorej je, kaž ßo ſda, k nawjedženju pſchiſchko, kak žałoßnje jeho italſzy a němſzy ſaſtojnizy ſ Bokeſami ſakhadźeja, mjenujzy woni ßu na wſchelakich ſtronach ſchibjenzy natwaricź dali a pojſchachu na nje Bokeſow, kotrychž běchu wojazy doßahnyli abo wo kotrychž měnjachu, ſo ſe ſběžkarjemi džerža. Też je khěžor pjecza na to hněwny był, jako je ſ franzowſkich nowinow naſhonił, ſo ßu

jeho wojazy wjazy dyžli połsta bokesyskich žonow satsělili. Duž je wón s Jaffy pißmo na wjerćha Auersperga pósłał, s tej poručznosczu, so ßo pscheczimo Bokesam dale tak ßurowje skutkowacz njeßmě. Auersperg budże drje na tajku pschikasnju poßłuchacz dyrbjecz, wón pak je nětko wschitkich Franzowsow a Jendželczanow, kiž ßu do Dalmazije pschijěli, so bychu franzowskim a jendželskim nowinam pißali, schto ßo tam stanje, s kraja wupokasał, a je nětko czežko shonicz, kak ßo tam awstriske wójsko a awstriszy sastojnizy sadžerža.

Dziwnje pak je, so Awstriszy tam, hdžež jich wójsko něhdže dobywacz počznje, tež bórsy schibjeńzy twarja a ludži wěscheja. Tak ßu w lěcze 1849 we Wuherskej cžinili, hdžež je wjele stow ludži na schibjeńzy kónz wsako, a bjes nimi tež najwoßebnischi wuherszy semjenjo.

Italia. Krónprynzeßyna Margaretha (wnuczka — džěcžidžěczo sakskeho krala) je 11. novembra stroweho ßynka w Neapli porodźika. Tón ßamy je 14. novembra ßwjatu kschczeńzu dostał a w njej te mjena Viktor Emanuel Ferdinand a hewak to pschimjeno: prynz neapelski. Krónprynz bě tež město Neapel sa kmótra proßył a w mjenje tuteho města kmotsjesche tamnischi měschczanosta.

Se strowosczu krala Viktora Emanuela ßo ßylnje polěpschuje a je nadžija, so budże wón w krótkim czaßu do Neapla puczowacz móz. Kral je pschi składnosczi naroda prynza neapelskeho wschitkich politiskich pschestupnikow wobhnadźik.

Rumunska. Rumunski wjerch je w tychle dnjach w Neuwidu w rheinskim kraju pschebywał, dokelž je tam s jenej wiedskej prynzeßynu ßwój kwaß ßwjeczik. Na kwaßu bě tež pruska kralowa, kaž tež franzowski a ruski poßłanz.

Franzowska. Dokelž ma město Paris nětko někotrych sapoßłanzow do franzowskeje druheje komory wuswolicz, dha ßebi tam wschelazy rrpublikanarjo a druzy njepschecželjo khěžora Napoleona wulku prózu dawaja, so bychu ßo wot tamnischich wobhdlerjow wuswolili. Ale pschi tym woni tak njerosomnje a pódla tak njehórnje bledža, so dyrbjał ßo po prawym kózdy rosomny muž wot nich wotwobroczicz. Khěžorka Eugenia je ßo hubjeneho wjedra dla hakle 15. novembra s Alexandrije do Port-Saida podała.

Khěžor Napoleon chze pjecza knjesa Leßepsa, kiž je suezski kanal twaricz a kuwjesczi dał, pschi ßwjedżeńskim wotewrjenju teho ßameho sa wjerćha suezskeho pomjenowacz.

Puczowanje do Egiptowskeje
w lěcze 1865.

(Wot rycznika G. A. Jakuba w Budyschinje.)

(Pokraczowanje).

Pod horami, kotrymž běch ßo pschibližił, leżesche arabiska korczma, hdžež po tsihodzinskim jěchanju wotstupich. K jědzi dostach někotre w butsje pjeczene jeja a kruch nowopjeczeneho jeczneho khlěba, kaž bě jón hižom Abraham jědł, a potom wupich hischcze schalku khofeja. Jako běch w korczmje na semi leżo ßwój żołdk k nusy napjelnik, slěsech saßo na konja a jěchach dale. Pucze, po kotrychž tam konje, po jendželskim waschnju wobkowane, a tež mule hicz dyrbja, ßu husto jara wuske, a czahnu ßo pak psches nahłe wjerschki, pak pódla straschnych hłubinow, husto tež po wusskhnjenych rěcznischczach, hdžež skalny drobjas a korjenje kroczele sadźewaja. Hory wobsteja s kalkoweho kamjenja a ßu najbole schěreje barby.

Pucz psches hory do Jerusalema je něhdže schěsć hodźinow dołhi, jara wobczežny, ale tež jara romantiski. — Wot spomnjeneje korczmy, pode wßu Kubalom, czehnjechmy, na prěnju wyschinu pschijěchawschi, nimo Emmauża do Latruna. Rospadanki města Emmauża, kotrež Romszy Nikopolis mjenowachu, leża na jenej horje k połnozy. Sa Latrunom sapoczinaja ßo wysche a njelubosnische hory. Pucz ßo psches nje bjes rožkatymi kalkojtymi skałami horje wije.

Jako běchmy tam tsi hodźiny jěchali, běchmy na najwyschu městnoscz nascheho pucza pschischli. Wot tam je do Ramleha 6 hodźinow a do Jerusalema połschtwórta hodźiny. Njedaloko wot naß bě městaschko Karit el Anbe widżecz a wone ßo nam se ßwojimi kamjentnymi domami a se ßwojim dołhim minaretom derje dosez lubjesche. Do doka dele pschijěchawschi, nasche konje napowichmy. Pschi tym ßo tam nasche zyłe puczowanske towarstwo shromadźi, bě pak bórsy saßo rósno. Pucz wjedżesche wot tam do wßy Kolunieh a do doliny Wadi-bejt-hanina. Tuta rjana dolina je bohata na wolijowzach, hory ßo s derje wobdźěłanymi polemi kraßnja a wschudżom ßu ßylne winowe pjenki widżecz.

Pschi wukhodże tuteje doliny, hdžež ßu powostanki starodawnych twarjenjow widżicz, ja w jenej arabiskej korczmiczzy hischcze schalku khofeja wupich a poßleni sbytk mojeje sakskeje schokolady sjěch, po czimž saßo na mojeho schumla slěsech, so bych na poßlenju horu horje jěchał. Po hodźinje pschihdżech na wyßoke paßmo horow. S nich widżach moabitske hory tamnu stronu Jordana.

Ja mójach ßo lědy wjazy w ßedle sdżerżecz a wupich teho dla, so bych ßo poßylnił, něhdže tejko ruma, hacz może huba wopschijecz. To bě jenicżki ras, so ßym na mojim puczu rum pił; ja pschi tym khwilku sastach a pomyßlich ßebi: „Tajke puczowanje do semskeho Jerusalema je skoro runje tak wobczežne, kaž puczowanje na wuskej schczeżzy do njebjeskeho Jerusalema; ach! hdy budżich tola hižom wobej mésczе doßahnył!“ — Ja teho dla towarschej Hennigej, kotryž mje runje dosczahny, ßwoju nusu skorżach, ale tón mi s hórkoßłódkim poßměwknjenjom wotmolwi: „Nó, dha pohladajcze jenoż na mnje. Wy jěchacze na

ſchumelu a ßedźicze na pěknym ßedle, jak pak ßedźu na ſchěrokom ßedliſku a na mulu, kiž bě w Jaffie jenicźki wyſche woſtał. A wyſche teho ßym bjes tſchmjenjow (jteigbüglow), tak ſo moje nohi hižom dawno wjazy njeczuju.“ Nětko ſpósnach, ſo ßo mi hiſchcze najhubjeńſcho njeńdże a mój w hromadże dale jěchachmoj.

(Pokračźowanje a ſkónczenje.)

Ze Serbow.

S Boſchez. Tudy je wóndanjo Auguſt Kokoſchka na jenym hrochownischczu dwě běłej myſchi wurył a a budźetej wonej pſchichodnu ßobotu we wudawarni Serb. Nowinow k wobhładanju wuſtajenej.

Se Schczeńzy. Pſched nětkotrym czaßom je, kaž bě to hižom w Serbſkich Nowinach ſpomnjene, knjes Meyer, hacź dotal w Barlinje bydlazy, ryczerkubko Wyßoku a potom też ryczerkubko Kołbiz kupił. Jako běſche poßleńſche kupjene, dha je wón ßwojemu inſpektarjej k. Schillbachej hnydom porucził, w jeho mjenje 10 toleŕ naſchemu k. wuczerjej Birnichej k nakupjenju ſchulſkich potrjebnoſczow wupłaczicź. Bóh chzył k. Meyerej tajki dar bohacze ſarunacź.

S Wyßokeje. Tamnu njedźelu ſchczeńczańſki wuczeŕ k. Birnich naſcheho ryczerkublerja, k. Meyera ſ Barlina, kotryż bě ſ wjazorymi hoſczemi ßem pſchijěł, jako noweho wobßedźerja ryczerkubka Kołbiza ſ krótkej ryczu poſtrowi, po kotrejż ſchczeńczańſke ſchulſke dźěczi něktore wótznokrajne ſpěwy ſpěwachu. Knjes Meyer a jeho knjeni Meyerowa chzyſchtej potom też ſerbſke ſpěwy ſpěwane měcź.

S Hodźija. Sańdźenu póndźelu 15. novembra je ßo tudy jena fajma, kublerjej Laraßej tudy ßkuſchaza, wotpaliła. Wona wobſtejeſche ſ 30 kop rźaneje, pſcheńczneje a wowßneje ßłomy. Kak je woheń naſtał, njeje ſnate.

S Klukſcha Sańdźenu wutoru 16. novembra popołdnju w 3 hodźinach wudyri tudy woheń a pſchewobrocźi kolnju pjekarſkeho miſchtra Löſcha a brózeń ſahrodnika Bakzarja do procha a popjeła. W tej kolni je ßo wſchelaki grat ſpalił, w brożni pak 8 kop rożki, wſchelaka piza atd. — Woheń je pjecza pſches žahły popjeł wuſchoł. Wyſche naſcheju dweju ßykawow běchu też hiſchcze na pomoz pſchijěłe: maleſchanſkej dwě, hucźinjanſkej dwě, kupjanſka a połpiczańſka.

Spytowanſka ſtazija w Pomorezach.

(Wucźah.)

Pſchekupz E. G. Schmidt w Žitawje pſchedawa pod mjenom „guano“ nékajki fabrikat, kotryż kaž peruguano 5 toleŕ płaczi, njeje pak wjazy hódny dyžli 3 tl. 9½ nßl., dokelž je jenoż měſcheńza ſe ſuperfoſfata a ſchwablokißakeho mamoniaka.

Peruguano knjeſa pſchekupza Matheisa w Budyſchinje pſchipoßłany wot k. Rjeczki, pſchedßydy hornokinjanſkeho ratarſkeho towarſtwa, pſchedawa ßo ſa 5 tl., je pak 5 tl. 27½ nßl. hódny. Runje tak ma ßo też ſ peruguanom knjeſa pſchekupza Henniga & Co. w Lubiju.

Hellerowe hrajadła (Spielwerke).

Knjes Heller chze tu ſymu rozdźělenje prämijow we wopſchijeczu 15,000 frankow na to waſchnje ſczinicź, ſo kóždy, kiž wot měßaza novembra hacź do kónza měrza 1870 wot njeho kupi, po jeho ſummje jenu abo wjaz numerowanych kartow doſtanje a ßo tak na prämije czehnjenju wobdźěli.

Sapiß prämijow a proſpekt ßo na požadanje kóždemu franko poſczele. Prämijeczehnjenje ſměje ßo w ſapoczatku haperleje pſches krajnych ſaſtojnikow a ßo kóždemu dźělbjerjerjej liſta czehnjenja pſchipoſczele.

Přilopk.

* We Winje je ßo wóndanjo hrabja Wratißława ßam ſankoł, dokelž běſche nimale 3 milliony ſchěßnakow we wſchelakich awſtriſkich akzijach pſchißadźił. Wón bě wyßoki kheżorſki ſaſtojnik a bě krótko pſched ßwojej ßmjerczu pola kheżora na wobjedże.

* S Danziga piſaja, ſo je tam 6. novembra łódź „Kupido“, kotraż bě tam ſ 3800 ßudami petroleja pſchijěła, ſpaliła. Jako bě něhdże 800 ßudom na brjóh won wuwjeſenych, dha ßo pocza w ſadku łódże palicź, kapitan pak da, ſo by ßo woheń ſadußył, wſchě durje a dźěry ſ mokrym płatom ſatykacź. Potom wón ſ łódźu ſ pſchiſtawa won jědźeſche, ale jako bě ßo to ſtako, woheń na wjerch łodże wudyri, tak ſo dyrbjeſche ßo wona ſpalicź.

* Se Žahanja je pſchekupz Freyhan, kiž ſ wokmu wikowaſche, najſkerje do Ameriki czeknył, něhdże 200,000 toleŕ dołha ſawoſtajſchi.

* S Galizije piſaja, ſo tam wulkeho ßněha dla ſańdźeny tydźeń něktore dny ſo ßobu po jenej żeleſnizy jěſdźicź mohli njeißu.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcź) ſahoji ſpecialny lěkaŕ ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Łužičan čo. 11 je wuſchoł

a wopſchija: Wjeczor pod hwězdnom. Wot Dr. Pf. — Wobßadźenje farꝛy w Merſeburgu. (Pokračźowanje.) — Žabjaza pólka. — Na Kraloweje Hradźkim 1866. Wot H. Jordana. — Žórko. Wot Cžéſle. — Bóh a baßnjenje. Wot majora R. ſ Meerheimb. Pſchekoźił K. A. Wudowjeńz. — Pſalm 91. Wot Fiedlerja. — S Budyſchina a Łużizy. — Sſkowjanſki roshlad. — Charada. Wot Cžéßle. — Wuhudanje rebuſow 10. cžißła. Wot J. A. Pohoncza. — Najwutrobniſchi dźak. Wot redaktora.

Mojemu lubemu pscheczelej

Janej Duczmanej

w Hornej Borschczi

pschi wobczehnjenju noweho domu po wohnjowej nusy.

Bóh nutskhód Wasch nětk požohnuj
Do domu noweho,
A jón tež hnadnje wobarnuj,
A wscho schtož we nim jo.

Njech wěra, luboscz, nadzija
Tu we nim rjenje kcze,
Njech khoroscz, kschiž a srudoba
Wschak do njoh' njepschindze.

Kaž dotal pschi tym twarjenju,
O luby Sbóžniko,
Njej' nichtón pschischoł k njesbožu,
Tak swarnuj dale wscho.

Haj, wobarnuj tón nowy dom
A wscho, schtož we nim je,
Psched schkodu a psched njesbožom
O Božo wobstajnje.

Njech twoje woko kedzbuje
Na tutón nowy dom,
Měj, Jesu, we nim bydlenje,
Dha dze wscho s wjeßelom.

A hdyž Wasch czaß ßo dokonja
Na tutym ßwjecze jow,
Njech sbóžna ßmjercz Waß pschewodza
Do sbóžnych njebjeßow.

Pětr Młónk.

☞ Poruczaze dopomnjenje. ☜

Dr. Borchardtowe aromat. mediz. **selomydło**, (à 6 nßl. pr. pakczik).

Dr. S. de Boutemarda aromat. **subowa pasta**, (à 6 a 12 nßl.).

Dr. Hartungowy **chinaskorowy wolij** (w sasyglowanych bleschach po 10 nßl.).

Dr. Hartungowa **selopomada**, (w sasyglowanych tyglach, à 10 nßl.).

Dr. Kochowe krystalne **selobonbony** w orig. tyskach à 10 a 5 nßl.

Haptykarja **Sperati'a** **italske mjedowe mydło** (w orig. kruchach, po 2½ a 5 nßl.).

Professora **Lindy** **vegetabiliska žerdkopomada** (à 7½ nßl. sa kruch).

Snutskomna hódnoscz horkapomjenowanych spezialitätow wostaji wscho wobschěrne wukhwalenje, = hižom **małe spytanje** je doscz, so ßo **pscheßwědczenje** wo **hódnonoscži** a **woßebnoscži** tutych wužitnych artiklow dobudze. = Prospekty a powuczenja ßo darmo dawaja, a ma te ßrědki ßame w snatej dobroscži stajnje na pschedań w **Budyschinje** měschcz. haptykař **O. Schimmel**, kaž tež w **Kamjeńzu**: **Fr. Vogel**, w **Ostritzu**: w haptyzy, a w **Lubiju**: **Carl Dümmler.**

Hrajadła (Spielwerke)

se 4 hacž 72 kußami, bjes nimi kraßne wězki se swonjenjom swónczkow, s bubonom a swónczkami, s njebjeskimi hłoßamy, s mandolinami, s expreßiju a t. d. Dalni:

Hrajate tyski

s 2 hacž 12 kußami, bjes nimi neceßaires, cigarraki, schwajzarske khězki, fotografijowe albumy, pißadła, cigarrowe etuis'y, tobakowe a schtrychowanczkowe tyski, rejwate klanki, blidka, wscho s hudzbu, dale stólzy, kiž hraja, hdyž ßo jedyn na nje ßynje. Stajnje najnowsche.

J. G. Heller w Bernje.

K hodownym daram ßo niczo lěpje njehodzi. Kóžde žadanje ßo wobstara. Preiscouranty sczełu franko. Skažene hrajadła porjedzam. Jenož schtóž ßo direktnje na mnje wobroczi, je wěsty, Hellerske hrajadła dostacz.

☞ Jedyn ßrěnk a jedyn tseczak pytataj ßo a móžetaj ßłužbu dostacz k nowemu lětu 1870 na knježim dworje w Něczinje pola Bukez.

Padazu khoroscz, s zyła wschě widlischcza na wschón czaß saczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

Carl Noack

na swonkownej lawskej haßy

poruczeja

candis-syrop, punt po 16 a 18 np.
rjanu ßłódku tworu

zokorowy syrop, punt po 36 a 40 np.

łamany rajß, punt po 16, 18, 20 np.

petroleum, najlěpschu tworu, punt po 30 np.

zokor, rjenje ßłódki a běły, punt po 48 np.

ßlowki, ßuschene, pěknje ßłódke, punt po 25 a 30 np.

jereje, sa saßopschedawarjow
tunu po 11 tl., 13 tl., 14 tl., 17 tl.
kopu po 1 tl. 10 nßl., 1 tl. 12½ nßl., 1 tl. 15 nßl.
wschitko s zyła sprawna twora.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólczazych wobleczenjow
po najtuniſchich płaczišnach
w ſłotej hwězdże po 1 ſkhodże na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacž dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwězdże mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.
H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodże,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Swój ſkład
němſkich, franzowſkich a jendželſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu** a **hólczazu draſtu**
po zyle ſdobnymi płaczišnami porucza k dobroczinwemu wobkedžbowanju
krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy
porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **ſprawny** ſkład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalokowidy (fernröhre), feldſtecharje, opernkukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalokowidy ſa 2 wocži ſa morjakow ſ noſchadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocże a ßléboru; pince nez (nóßtłóczerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, ßléboru a ſkotu; bryle we worzlu, nowoßléboru, ßléboru a we 8 a 14 grabowym ſkotu; mikroſkopy ſ 50 hacž 60króczným powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nakožowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroſczach; ſchtukowe, ruczne, dybſacžne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczišny ſkožuja ßo wiz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi živeho ßléboru; wſchelake thermometry ſa ſwonknu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła majſchoweje kißakoſcze (Maiſchſäuremeſſer), atd.

Wicz, rheumatismus, drjenje w ſtawach wſchěch druzinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcz w najkrótſchim czaßu ſaczěri **Herrmann Witt**, w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Hiſchcze žadyn ßrědk
njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań
A. B. Pannach w Budyſchinje.

Katholſki Poſoł czo. 22 je wuſchoł.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali).

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 schěßnakow, 26 krajzarjow awstr. czißła

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow** psche **wóhnjowu schkodu;**

b) **kubła na drohach** psche **transportnu schkodu;**

c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1867 sa 14,298 schkodowanjow summu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 schěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Ernst Walther,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
w Drjeczinje: **Jan Noack.**

Wupschedawanje.

Pschi mojim lětuschim wupschedawanju na bok stajenych módnych tworow je tejko tunich a rjanych drasczenischczow a druhich wězow, so ßebi s tutym dowolam, mojich czesczenych wotebjerarjow woßebjena to kedžbnych czinicz.

W Kamjeńzu, w novembru 1869. **Carl Fiedler** pschi torhoschczu.

Sswój skład

hotoweje **mužazeje** a tež **hólczazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobrocziwemu wobkedzbowanju

Ernst Purscha na Židowje czo. 145.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy czo. 263

porucza podla ßwojeho

ßukna a buckskina tež lama

we wschelakich barbach a mustrach po najtunischich płaczisnach a proßy wo dobrocziwe wobkedzbowanje.

Czesczenym Sserbam

Budestez a wokolnoscze

s tutym napodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym ßo tudy jako czaßnikaŕ (uhrmacher) saßydlił, a budze moje stajne prózowanje, tym kiž ßo na mnje wobrocza, kóždy krócz sprawnje a spěschnje k ßłužbje bycz.

S dobom poruczam

dybsaczne a sczěnowe czaßniki,

kiž prawje derje du.

Tež ßo wschitke družiny czaßnikow porjedzeja pod rukowanjom a po najtunischich płaczisnach.

W Budestezach. S poczesczowanjom

B. Schnaedelbach,

s wobydlenjom pola k. kublerja Kschižanka.

Prawdze czescz

dacz wobßwědczam ja, so je mje jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s **Wrotßławja** wot mojeho dołholětneho ßylneho **kaschela** a **katarrha**, kotryž běch psches wulke sasymnjenje dostał, wußwobodził.

W Draždzanach. **N. Reiß**, pschekupz.

Jenož prawdziwy maja **G. A. W. Mayerowy brostsyrop** w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykaŕ w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu.

Młody człowjek, kiž chze **młynstwo** nawuknycz, móže pola podpißaneho město dostacz.

Mitasch, delny młynk w Kołwasy.

Wuczahowarjo do połnóżneje Ameriki

pschez **Hamburg** a **Bremen** ßo na najtunscho ſ parnymi a druhimi łódźemi pschewesu psches

H. C. Platzmann w Berlinje, Louisenplatz No. 7

jako kral. prusk. koncess. generalneho agenta ja zyły pruski kraj, a wot spezialneho agenta teho ßameho

M. Kahno w Klětnom,

tež staj pomjenowanaj rady swolnaj, wuczahowarjow darmo se wschej radu podpjeracz.

Wulki skład schwajzarskich czaßnikow.

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedzenju ßym ja ßwój skład se wschěmi czaßnikami, kotrez ßo maja, nanajlěpje wubotowak.

Woßebje ja na te nowische wězy kedźbne czinju, jako: **cylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje dźěłane), kotrez ßo ſ wuschkom naczahuja; **regulateurh,** ſ bijadłom a bjes njeho, kiż 1 hacz 14 dnjow du; **melodiony** (hudźbne hrajadła k wjerczenju, ſa dźěczi k Bożemu dźěſczu ßo hodźaze) wot 1½ tl. hacz 10 tl.

Wulki wubjerk najpěknischich **wobłukowych** a **schtuzowych** czaßnikow, — **kukathych** czaßnikow — **ſczěnowych** czaßnikow we wschěch druzinach a mustrach.

Dale wulki wubjerk nowschich czaßnikowych **rjerzaſkow,** ſnamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych ſchpindlowych czaßnikow, kaz tež derje wotczehnjenych cylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczisny wschomezno tunjo ſtajam a kóżde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Tež pschispominam hischcze, ſo ßym ja **ßerbſkeje** ryczeje tak derje mózny, kaz němſkeje.

W Budyschinje na bohatej haßy. **J. G. Schneider,** czaßnikar.

Rejwanska wuczba

(pod bórklinom czo. 283, po 1 ſkhodźe).

Na wschelake napraschowanje wosjewjam, ſ moza kóżdy dzeń tajzy, kotsiż chzedza rejwacz nawuknycz, ſaſtupicz a ſo moze tež kóżdy woßebje rejwanske hodźiny dostacz.

Robert Voigt, rejwanski wuczeŕ.

Drjewo na pschedań.

Drjewniſchczo na lěßowym reviru w Schczeńzy pola Rakez je wotewrjene a płaczi:

1 kloſtr	thójnowych	ſchczěpow	¾ dołhi	4 tl. 22 nßl.	6 np.
1 =	=	hałſow	= =	2 = 22 =	6 np.
1 =	=	pjeńkow	= =	2 = 22 =	6 np.

inclusive lěßneho pjenjeſa.

Lebſa, hajnik.

Macića Serbska.

Wušoł je:

Časopis M. S. čo. 39.

M. Hórnik, sekretaŕ.

Drjewo na pschedań po jenotliwym.

Podpißany ma 200 kloſtrow thójnoweho pjeńkoweho a kliploweho drjewa na hamorjanſkim reviru ¼ hodźiny wote wßy a zyle bliſko pſchi schußeju ua pschedań.

Wuhleŕ **Schuſteŕ** w Hamorje.

Petroleum, dwójzy cziſczeny a njefalſchowany, porucza punt po 3 nßl.

M. P. Beyer
na hornczeŕſkej haßy.

Sjawny dźak

praju ſ tutym wſchitkim ßußodnym wßam, kotrez ßu mi po wohnjowym njeſbożu ſ ruczńym dźěkom a ſ fórami k pomozy ſtali, tak ſo ßym ſ Bożej pomozu ſaßo ßwój dom natwaricz mohł.

Bóh lubý knjes chzył to wſchitkim bohacze ſarunacz.

W Ssulſchezach 13. novembra 1869.

Jan Schüza.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 48. ~ 27. novembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Wulki woheń w Draždżanach. — Ze Serbow: S wjeczorneje strony Dubrawow. S Rakez. S Kutow. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

20. novembra 1869.

Dowoz: 7298 kórcow.	Płaćizna w přerězu na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyša			najniž		
	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	5	25	—	5	12	5
Rožka	4	—	—	3	20	—	4	—	—	3	27	5
Jećmjeń	3	7	5	3	5	—	3	12	—	3	10	—
Wowš	2	2	5	1	27	5	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	15	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejbuschka	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 25. novembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nšl. 6½ np., 1 połnowažazy čerwjeny złoty abo dukat 3 tl. 6 nšl. 5⅝ np.; winske bankowki 81¾ (16 nšl. 3½ np.)

Čžahi sakskoschlesynskeje želesnizy ſ Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisankjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisankjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Čžahaj se znamješchkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma žo za billet ¼ wjazy płaćicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacża.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 15 nšl. a 14 tl. 10 nšl.

pschenża 62—69 tl., rožka 47—48 tl.,
(to je: za 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczišczeny) 12 tl. 10 nšl.

(Čžišczeny, kaž žo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 24. novembra. Khěžor 30. novembra na žwojim dompuczu do Triesta pschijědže. — Khěžorka žo w bližschim czažu najskerje do Roma poda.

Risano (w Dalmatiskej), 24. novembra. Sběžkarjo žo po jich sahnaczu do nawjeczornych horow wjazy widžecz njedadža; dwaj dnjaj za žobu stajny deschcz, duž je wójsko žwoje bivouaki wopuschczilo a do žwojich kwartirow w pschimórskich městach a wšach czehnje.

Paris, 24. novembra. Ollivier je pjecża wot khěžora poručnoscz dostał nowe ministerstwo ſ mužow žwojeho smyšlenja hromadu sestajicz. — (Olliver je mjenujzy bóle žwobodneho smyšlenja.)

Barlin, 24. novembra. Minister kultuža, knjes ſ Mühler, je dźenża w druhej komorje k nawjedźenju dał, so pokładniza za wuczerske wudowy a žyroty hacz na dalsche létnje 60,000 toler k pomozy dostanje.

Florenz, 23. novembra. Kral Viktor Emanuel je dźenża San Rožort, hdźež wón khory ležesche, wopuschcził a wječor žem pschijěł. Na dwórnischczu jeho wulka žyła ludźi wutrobnje witasche.

Konstantinopel, 23. novembra. Sultan žo hischcże pschezo se egiptowskim městokralom tak prawje sjednacz nochze a sda žo, so by jeho najradsche wotžadźił, hdy by jenož tak lohko schło.

Sakska. W nozy wot 18. k 19. novembra wotpalichu ßo twarjenja, k. Dr. Sommerowemu papjernikej blisko Weesensteina ßkuschaze. Pschi tym spali ßo też 28létny cžéßla Zschäckel s Weesensteina. Jedyn druhi džélacžeŕ možesche jenož na to waschnje spalenju cžeknycž, so s wyßokosczе 18 kohczi dele skocži.

Wotewrjenje nakhwilneho theatra w Draždžanach ßo pjecža w tychle dnjach stanje.

Druha komora je Dr. Stroußbergej w Barlinje konzeßiju k natwarjenju želesnizy wot Chemnitza do Adorfa pschiswoliła. — Wona je tamón a sandženy tydžeń też budžet ministerstwa kultußa a sjawneho wucženstwa wuradžiła. — Tuto ministerstwo je ßejmej nowy schulski jakon k wujednanju prjódkpokoziło.

W Einsiedelu je ßo 17. novembra rano w 5 hodžinach Breitfeldez pschadna fabrika wotpaliła. Woheń ßo s tajkej spěschnosczu rospscheszerasche, so ßo niczo wurumowacž njehodžesche.

W Oelsnitzu pola Lichtensteina je ßebi mandželska jeneho tamnischeho kublerja, kotraž je hižom psches 20 lét na duchu ßkaba, wot léweje ruki pjasch s jenej ßekeru wotrubnyła.

W méßazu septembra bě jena zusa knjeni k jenemu banquierej w Lipsku pschischła a tam 4000 toleŕ papjerjanych pjenjes s druhimi papjerjanymi pjenjesami samélła. Jako bě jej kaßiraŕ te druhe pjenjesy dał, bě ßo wón na to waschnje sarachnował, so bě jej 2000 toleŕ wjazy dał, potom pak, hdyž bě ßo dohladał, je tu wéž w nowinach wosjewił. Ale ta knjeni saßo pschischła njeje. Hakle w tychle dnjach dosta tón banquier wot jeneho rycžnika list s 2000 tol. a bě pschispomnjene, so je jemu jena knjeni, kotraž ßo mjenowacž nochze, saßo sczele, dokelž je te pjenjesy wot jeho kaßira wopacžnje dostała.

Prußy. W pruskej druhej komorje ßo tamón tydžeń wo budžet ministerstwa kultußa a sjawneho wucženstwa jednasche a dyrbjesche minister Mühler pschi tym jara hórke ßkowa ßkyschecž. Najhórje ßo jemu džésche, jako ßo wo to jednasche, so by ßo wucžerskim wudowam a ßyrotam na nékotry cžaß létnje néhdže 60,000 toleŕ k pomozy dało. Minister bě mjenujzy prajił, so wón k temu žanych pjenjes nima, a duž jemu wschelazy sapoßłanzy wumjetowachu, so je to wulka hańba, hdyž pruske ministerstwo sa tajke wotpohladanje ani 60,000 toleŕ sehnacž njemože, a sapoßłanz Ziegler s Wrotßławja jemu do wocžow rjekny, so ßo wón na žane waschnje sa ministra njehodži a so by najlépje było, hdy by druha komora petiziju na kraka poßłała, w kotrejž by stało: „Minister Mühler dyrbi prjecž se ßwojeho mésta!“ A dziwnje bésche, so też ani s konservatiwneje strony žadyn sapoßłanz njewustupi, kotryž by ßłowcžko k jeho lépschemu rjeknył.

W Barlinje wumrje 18. novembra prjedawschi generalsuperintendent a evangelski biskop Dr. Neander, 94 lét stary.

Swudowjena kralowa Hilžbjeta chze kralowsku sakisku ßwójbu w Draždžanach na nékotre dny wopytacž, kralowa Augusta ßo 1. decembra s Koblenza do Barlina pscheßydli.

Pschi infanteriji budža ßo retrucži tón krócž pjecža hižom ßrjedž decembra k ßwojemu regimentej stajicž mécž. Poßleni ras bě jim to hakle pschi sapočatku januara 1869 trjeba.

W blischim cžaßu pschijédže khéžorske chinesyske poßelstwo do Barlina a poda ßo wot tam do Petersburga.

Jedyn sapoßłanz je tón namjet stajił, so by ßo w Pruskej civilne mandželstwo na to waschnje sawjedło, so by ßo kóždy ßlubjeny se ßwojej ßlubjenej najprjódzy pscheð ßwétnej wyschnosczu hromadu dał a ßo hakle potom wot duchowneho wérowacž móhł. Ale tutón namjet na ßejmje najskerje mało spodobanja namaka a wón je po naschim sdaczu też zyle njeczaßny, dokelž w ludu nihdže žane požadanje po tajkim zivilnym mandželstwje njeje a bychu psches to też saßo nowe khosty nastałe.

Awstria. Khéžorka je ßo 22. novembra se ßwojimi džécžimi na wuherski hród Gödöllö pscheßydliła. — Khéžor ßo néhdže 3. abo 4. decembra se ßwojeho pucžowanja do Wina wrócži. Na ßwojim dompucžu wón italskeho krala njewopyta, kaž bě to prjedy wotmyßlene, dokelž tón hischcze zyle wotkhorjeł njeje. Khéžor je 20. novembra wjecžor se Sueza do Kaira pschijéł, hdžež bu nasajtra wot egiptowskeho méstokrala k jeho cžesczi pyschny bal wuhotowany.

S Dalmazije w poßleńschich dnjach žane woßebne powjesczе pschischłe njeißu. Wojazy drje kraj krocžel po krocželi dobywaja, ale Bokesojo jim pschi tym schkody dosch cžinja a ßu hižom tójschto wyschich a wojakow morili. Kak wjele sbéžkarjaw je hacž dotal živjenje shubiło, to ßo prajicž njehodži, dokelž woni ßwojich morwych a ranjenych lézo njewostaja, ale je kóždy ras pschi cžékanju ßobu wosmu, jeli je to jenož nékak mózno. — Jedyn jich nawjedowaŕ rjeka pjecža Cžecž, kaž wóndanjo jene nowiny powjedachu.

Po najnowschich powjesczach je general Auersperg wojowanje pschecžiwo krimoschijiskim Bokesam wotstorcžił.

Franzowska. Pschi wolbach w Parisu ßu sapoßłanzow republikanskeho ßmyßlenja wuswolili, bjes nimi wulkeho njeméra Rocheforta.

Khéžorka Eugenia ßo wot ßwojeho pucžowanja najskerje tón tydžeń do Parisa wrócži. Wona je 22. novembra s Egiptowskeje wotjéła.

Rumunska. Wjerch Korla a jeho mandželska staj do ßwojeho kraja pschijéłoj a buschtaj wschudžom wot luda jara ßwjedženszy witanaj.

Wulki woheń w Draždžanach

19. novembra 1869.

Schtóž je w Draždžanach na tak mjenowanej brühlskej terraßy pobył, ßo najskerje na to dopomni, so je s napschecza spomnjeneje terraßy na prawym brjohu rěki Łobja dwě dołhej, schpatnje twarjenej twarjeni widżał, kotrejž ludźo „pontonowej kolni (Pontonschuppen)" mjenowachu. W nimaj khowachu ßo mjenujzy pontony, to je wojerske czołmy — a wyschе nich w nowischim czaßu też wjele wschelakich druhich wojerskich wězow, jako uniformy, konjaze graty, flinty, teßaki, ßukno atd. Kóżda kolnja měješe jenoż na kóżdym rózku wrota a s kóżdeho kónza bě stajnje jedyn wojak na straži.

Tak běsche też sańdżeny sakski pokutny pjatk, jako wojazy na straži něhdże ¾ na dżewjecz rano s nutska jeneje kolnje někajke wrjeßnjenje saßkyschachu a s dobom pytnychu, so ßo kur psches tšěchu won walecz počzina. Woni to ßwojemu kommandantej na měsczе k wjedżenju dachu, ale hižom sa někotre minuty płomjo psches tšěchu ßapasche a zyła kólnja ßo palesche, prjedy hacz mózesche najspěschnischa pomoz k haschenju dokhwatacz.

Hacz runje bě tam se wschěch kasernow khětsje wulka ßyła wojakow pschihnała a hacz runje běchu w krótkim czaßu nimale wschě měschczanske ßykawy se ßwojimi muzstwami pschijěke, dha tola kóżdy bórsy sposna, so sa tu kolnju żana pomoz wjazy njeje. Duż ßo wschitzy na to skożichu, tu druhu kolnju psched sapalenjom wobarnowacz, schtoż ßo jim też po wulkej prózy sbożomnje radżi. Woßebje pomhasche to, so direktaŕ draždżanskeje wóhnjostraże tšěchu we wohnju stejazeje kolnje tak spowalecz da, so wona do ßameho płomjenja dele spada a so woheń potom wjazy tak wyßoko ßapacz njemózesche. Napohlad s brühlskeje terraßy a s mosta bě satraschnokraßny a stejesche tam pschihldawaŕ pschi pschihladowarju.

Jako bě ßo woheń tak daloko dopalił, so mózachu ßo ludźo wopalnischczu bliżicz, dobywachu ßo wojazy na to měsło, hdżež bě podwyschk Buchwald w płomjenjach tčazy wostał. Wón běsche mjenujzy pschi spočzatku wohnja do teho wotdżělenja kolnje khwatał, hdżež knihi leżachu, do kotrychż bě wscho sapißane, schtoż w kolni běsche. Hacz runje bě tam też s dwěmaj druhimaj doschoł, dha bě s nimaj tola bórsy zofacz dyrbjał; ale zofanje je ßo jenoż jeho towarschomaj radżiło, pschetoż tutaj khětro wobschkodżenaj czeknyschtaj wón ßam pak dyrbjesche frudneje ßmjercze wumrjecz, dokelż kura dla wukhod s kolnje namakacz njemózesche. Jeho poślenje ßkowa, kotrež wonka ßkyschachu, běchu: „Na pomoz, na pomoz! Ja niczo wjazy njewidżu!" Jeho czěło bu jara wopalene s rospadankow wuczehnjene a posdżischo se wschej czesczu pohrjebane.

Dale bu też czěło podwyschka Kothera wot 6. kompagnije leibgrenadierregimenta s powostankow kolnje wuczehnjenje. Hižom wote wscheho spočzatka wóhnja běchu na njeho tukali, so drje je wón na tajkim wulkim schkodowanju wina, dokelż běsche někotre dny prjedy dżiwne rycze wjedł. Mjenujzy wón bě tak mjenowany komorny podwyschk a mějesche jako tajki drastu, brón atd., kotraż jeho kompagniji ßkuschesche, ale ßo runje wot njeje njetrjebasche, w jenym wotdżělenju spomnjeneje kolnje khowacz a w dobrym porjadku dżerżecz. Ale w nowschim czaßu běchu jeho pródkstajeni pytnyli, so drje wscho w prawym porjedże njeje a so je ßnadż wón něschto pschekschiwił. Duż bě wobsanknjene, so ma wón ßwoju komoru ßobotu na jeneho druheho podwyschka pschepodacz. So budżische ßo pschi tym pokasało, hacz je wón ßwěrny sastojnik był, abo hacz je jebanja czinił, to móże ßebi kóżdy myßlicz. Ale tajke dopokasmo wón wotczakacz nochzyschе, każ je s tych ßłowow spósnacz, kotrež je dżeń prjedy rjeknył; pschetoż wón je prajił: „Ja budu jutsje tajke pschepodacze komory dżerżecz, na kotrež budża ludźo dołho spominacz." Ale nichtón ßebi tola myßlił njeje, so ma tajke hrosne wotpohladanje. Schtwórtk wjeczor njebě wón do ßwojeje kwartiry pschischoł a pjatk rano ¼ 9 hodżinow běchu jeho na puczu k pontonowej kolni widżeli. Blisko jeho czěła wutsělena flintowa rołka leżesche a je to wrjeßnjenje, kotrež běchu wojazy, tam na straži stejazy ßkyscheli, najskerje wot teho było, so je ßo wón ßam satsělił. Hewak je ßo wußlědżiło, so je wón bleschu benzina kupił a tón najskerje po kolni roslał, so by ßo tam lěpje paliło.

Schkodowanje s tuteho wohnja woblicza ßo psches poł milliona toleŕ, haj někotsi wězy wustojni offizirojo měnja, so tajka summa njedoßaha. Bjes druhim je ßo spaliło: 4000 flintow po 18 tl., 8000 uniformow po 5 tl, 12,000 por kholowow po 3 tl., 40 helmow po 4 tl., 4000 nowych běłych kholowow po 1 tl., 4000 torniſtrow po 5 tl., 4000 teßakow po 11¼ tl., 4000 patrontaschow po 1½ tl., 2000 koschlow po 25 nßl., 2000 por spódnych kholowow po 18 nßl., 4000 polnych bleschow, kotkow atd. po 1 tl., 4000 mězow po 20 nßl., 500 konjazych gratow s khomotami po 20 tl., 40 pontonow s wosami po 500 tl. a hewak wjele druhich wězow.

Pschispomnjenje. Sańdżenu njedżelu wjeczor w 7 hodżinach hrożesche městu Draždżanam saßo wulke njeßoże, kotrež bu pak s Božej pomozu wotwobroczene. Mjenujzy na jenym wojerskim konjemzu, kiž bě połny ßyna a ßkomy, počza ßo palicz; wojazy pak woheń podußychu, prjedy hacz możesche ßo rosschěricz.

Ze Serbow.

S wjeczorneje strony Dubrawow. (Skoty kwaß.) Knjes Jan Bergan, wußkużeny prěni wuczeŕ a kantor w Borschczi je 1853 (Serb. Now. czo 50. 51.)

ßwój 50 lětny wuczeŕſki jubelßwjedźeń ßwjecził a wot krala powſchitkomne cżeßne ſnamjo dostał. Lětſa ßwjeczeſche wón, 76 lět ſtary, ſe ßwojej mandżelſkej Hańju, rodż. Marczinkez ſ Dobroſchez, 68 lět ſtarej, 21. podſymnika zyrkwinſzy 50lětny jubelßwjedźeń mandżelſtwa. W dwěmaj hodźinomaj ſwonjeſche ßo ſ wulkim ſwonom, ßwjedźeńſki cżah dźěſche do Bożeho doma. Tu běchu ßo woßadni we wulkej mnohoczi ſhromadźili. Knjes kantor Bergan, młódſchi ßyn jubelmandżelſkeju, hrajeſche byrgle a ſhromadźiſna ſpěwaſche prěnje 3 ſchtuczli: „Hdy bych ſ tawſynt jaſykami". Na to wuſtupi na Bożi wołtař jeju ſtarſchi ßyn, k. duchowny Bergan ſ Wulkich Sdżar, ryczeſche móznje hnujazy a woprawdże evangeliſzy po 1. Mójſ. 32, 10 a pożohnowa k daliſchemu khódej ßwojeju ſtarſcheju, kiž na wupyſchenymaj ſtołomaj pſched wołtarjom ßedźiſchtaj. Na to ßanjeße pſchiſchowſki k. kantor ſ khěrluſcha 321, 5. ſchtuczku, woßadny duchowny k. Kruſchwiza ryczeſche po Jeſ. 46, 4 ßerbſzy, ſkónczi ſe ßwj. wótzenaſchow a ſ modlitwu k ßwj. Trojizy. Nětko ſpěwaſche ßo ſ 321 khěrluſcha 7 ſchtuczka a po tej pſchepoda wón bibliju we kraßnym ſwjaſku darjenu wot kraloweje wudowy Hilżbjety jubelmandżelſkimaj k dopomnjeczu a k żohnowanju nakożowanju. Po wołtarnym wotſpěwanju a pożohnowanemu teho Knjeſa ſpěwachmy ſ 221 khěrluſcha 9. ſchtuczki. Cżeßne wrota běſche woßadnych dżakowna luboſcz pſched wobydlenjom jubelmandżelſkeju, pſched ſchulu, a pſched kerchowom a pſched Bożim wołtarjom natwariła. Merżele hrimotachu, hdyż do zyrkwje a ſ zyrkwje cżehnichmy, a też, hdyż ſa kwaßnym blidom ßedźichmy. Też tole hrimotanje běſche wopokaſtwo luboſcze nětkotrych woßadnych, kiž běſche też kwaßny dom ſ pletwami a wěnzami pyſchiła. Knjes jubilar a jeho knjeni mandżelſka ma żiwich dźěczi: 6 dżowkow, 2 ßynow, 6 pſchichodnych ßynow, 2 pſchichodnej dżowzy a 33 wnukow. Na tej ßwjedżenoſczi bjerichu dźěl 3 duchowni, 3 wucżerjo a 1 kandidat duchownſtwa, wſchěch hoſczow hromadże běſche pak pſches 40. Sſerbſke a němſke ßławy ßo bohacże wunoſchowachu, pſchiſtojne wjeßele porjeńſchowaſche tón żadny ßwjedżeń. Bóh budź ſ tymej jubelmandżelſkimaj. Nezrh.

S Rakez. Na wabjenje knjenje fararki Gólczoweje a knjenje hamtmannki Wackeroweje bu tudy 14. novembra ſpěwanſki konzert wuhotowany, kotrehoż wunoſchk je khudym rakeczanſkim ſchulerſkim dźěczom ſa Bože dźěczo poſtajeny. Konzert ßo wſchitkim derje ſpodobaſche a bjes poßłucharjemi běſche też wjele Sſerbow, wot kotrychż ßo ſkónczinje na to hórſchachu, ſo ßo niczo ßerbſke ſpěwako njebě a duż ßebi ßami: „Lubka lilija" a druhe ſanoſchowachu.

S Lutow. Tudomny farař, knjes Markus, bu njedawno jako farař do Popojz w Delnych Łużizach wuſwoleny, a chże ßo tam wón jako tajki w pſchichodnym nalěczu pſchedßyhlicz. F.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże

porucza, wyſche ßwojeho bohacże ſrjadowaneho ſkłada manufakturnych tworow wſchěch drużinow, dźělbu w płaczińſnje poniżenych tworow: **caßinetty** po 2½ nßl. a drożſcho, ⅝ ſchěroke draſeżeniſchcza po 3 nßl. a drożſcho, po **jara tunich** ale **twjerdych** płaczińſnach.

Drjewo na pſchedań.

Drjewniſchczo na lěßowym reviru w Schczeńzy pola Rakez je wotewrjene a płaczi:

1 kloftr khójnowych ſchczěpow	¾ dołhi	4 tl.	22 nßl.	6 np.
1 = = hakſow	= =	2 =	22 =	6 np.
1 = = pjenkow	= =	2 =	22 =	6 np.

incluſive lěßneho pjenjeſa.

Lebſa, hajnik.

Khěża na pſchedań.

Pſcheměnjenja dla je khěżniſka żiwnoſcz cżo. 127 w Rakezach ſ zyle dobrymi zyhłowanymi twarjenjemi, ſ krupowym młynom a ſ jenym wětrnikom = rěſakom, ſa wojnarja ſrjadowana, ſe 7 akrami pola a łuki, bjes wumjeńka, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Kupna płaczińſna 1800 toler. — Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedżerja tam.

Jan Kral.

Aukzia dołhich hromadow.

Wutoru 30. novembra dopołdnja w 9 hodźinach budże ßo na holeſchowſkim reviru 150 hromadow wulěßowaneho drjewa pod wumènjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna je dopołdnja ½9 hodźinow na pucżu, ſ Holeſchowſkeje Dubrawki do Hermanez wjedżazym, pſchi wotdźělenju 3.

W Njeßwaczidle 26. novembra 1969.

B. Unger, wyſchi hajnik.

Hiſchcze żadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobcżeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſał, każ **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

J. T. Reimann
w Budyschinje
ſ napſchecza theatra

porucza ßwój derje a bohacze ſrjadowany ſkład woßebnych, ßrěnich a ordinarnych **cigarrow** a **cigarettow**, kurjeńſkich, ſchnupowanſkich a żwanſtich **tobakow**, ff. ſtary **jamaikarum**, **arrac** de Goa, **cognac**, **franzpalenz**, prawdźiwy **nordhäuſer** a **rjany cziſty palenz**, **liqueury**, **dwójne**, jednore a ordinarne **palenzy**,

khofej
punt wot 5½ nßl. horje hacź po 12½ nßl.,

zokor,
zhty a mlěty we wſchěch druźinach,

rajß
punt po 15 hacź 44 np., w zhkym tunſcho,

ſyrop,
najlěpſchi zokorowy, ßkodowy a candisſyrop
punt po 36, 22, 18 a 16 np.

prima ſtearinowe ßwězy
po 4, 5, 6 a 8 pakowane,

magdeburgſki kißały kał
punt po 6 np.,

ſardelle
w ankrach a wotwaźene,

rajßſchterku
ſ najßkawniſchich fabrikow, w originalnych paktach a wotwaźenu,

kožowy mas
wubjerneje dobroſcje, ſa wobucze a grat ßo woßebje hodźazy, w buſchkwiczkach po 5½ a 3 nßl.

ßol
w zhkym a po jenotliwym najtunſcho,

petroleum a ßwěczenje
dwojnje raffinirowane,

khofej
wſchědnje nowopalenh.

Tunje płaczińy. Spěſchne poßłuženje.

Kak dołho budźa ſalubowani w Radworju, Budyſchinje a Lipſku hiſchcze ßwoju rólu hracź?

Czichi wobkedźbowař.

Ssukna, bukſkiny,
kohcź ſa 1 toler a drohſcho
porucza **Emil Stancke**,
na žitnej haßy czo. 52.

Potwołmjane
draſczeniſchcza
kohcź po 3 nßl. a drohſcho;

caßinet
k jeczkam a pelzowym poczehnjenjam
kohcź po 3 nßl. a drohſcho
porucza
Emil Stancke
na žitnej haßy czo. 52.

Knjeſej J. G. Poppej
praktiſkemu ſubolěkarjej,
Wien, Stadt, Bognergaſſe Nr 2.

Czeſczeny knjeże!

Dokelž ta jena bleſcha Waſcheje **ßławneje anatherinſkeje ſubneje wody tak woßebje ſkutkowaſche**, Waß wospjet proſchu, mi ſ wróczazym póſtom ſa hotowe pjenjeſy jenu wulku bleſchu poßłacz.

S najwjetſchim poczeſczowanjom
Jumpfe,
ſchoßar, Nieder-Kreuzſtellen, Poſt Gaunersdorf.

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje**: Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;
w **Žitawje**: Clemenz Beyer, coiffeur.

Khójnowe ſchczěpowe a pjeńkowe kloſtry
ßo tež kóždy czaß wyſche aukzijow na drobjanſko-minakalſkim reviru ſa hotowe pjenjeſy pſchedawja a chzyli ßo kupowarjo teho dla ma knjezeho hajnika Ulbricha w Drobach wobroczicz.

Hrabinſka Einſiedelſka lěßowa inſpekzia.

Aukzia pjeńkow.

Schtwórtk 2. decembra t. l. budże ßo w huſczanſkim a druźkeczanſkim ryczerkublerſkim lěßu a to w lěßowych revirach: w žiczeńſkim haju, w druźkeczanſkim lěßu, w wowczerſkich khójnach a w koczanſkim haju

140½ kloſtra mjehkich pjeńkow

pod wuměnjenjom naßadźenja a pod wuměnjenjenimi, prjedy wojſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Aukzija ſapoczinje ßo dopołdnja ½10 hodźinow na drjewniſchczu w žiczeńſkim haju.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo
w Huiſzy.

Hugo Opelt.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólčažnych wobleczenjow
po najtuniſchich płaczišnach
w ſłotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk

muſkeje draſty,

kotryž hacz dotal **pomózno**nĕmſke ſjenoczeńſtwo w hoſczeńzu k ſłotej hwězdže mějeſche, je netko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.

H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy czo. $^{432}/_{74}$ po 1 ſkhodže,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Swój ſkład

nĕmſkich, franzowſkich a jendželſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu a hólčazu draſtu** po zyle ſdobnymi płaczišnami porucza k dobroczinemu wobkedžbowanju

krawſki miſchtr **Herrmann Jenſch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy

porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **ſprawny** ſkład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalokowidy (fernröhre), feldſtecharje, opernkukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalokowidy ſa 2 wocži ſa morjakow ſ noſchadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocże a ßlěboru; pince nez (nóßtkóczerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, ßlěboru a ſkotu; bryle we worzlu, nowoßlěboru, ßlěboru a we 8 a 14 gradowym ſkotu; mikroſkopy ſ 50 hacž 60króczným powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nałožowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroſczach; ſchtukowe, ruczne, dybſaczne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczišny ſłožuja ßo niz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi žiweho ßlěbora; wſchelake thermometry ſa ſwrotnu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła majſchoweje kißałoſcze (Maiſchſäuremeſſer), atd.

Wicž, rheumatismus, drjenje w ſtawach wſchĕch družinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcž w najkrótſchim czaßu ſaczĕri **Herrmann Witt**, w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Epileptiſke widliſcheża (padazu khoroſcž) ſahoji ſpecialny lĕkař ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Petroleum, dwójzy cziſczeny a njefalſchowany, porucza punt po 3 ngßl.

M. P. Beyer
na hornczerſkej haßy.

Swój skład

hotoweje **mužazeje** a też **hólczazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobrocziwemu wobkedžbowanju

Ernst Purscha na Židowje czo. 145.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy czo. 263

porucza podla ßwojeho

ßukna a buckskina też lama

we wschelakich barbach a mustrach po najtunischich płaczisnach a proßy wo dobrocziwe wobkedžbowanje.

Wulki skład schwajzarskich czaßnikow.

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedženju ßym ja ßwój skład se wschěmi czaßnikami, kotrež ßo maja, nanajlěpje wubotowak.

Woßebje ja na te nowische wězy kedžbne czinju, jako: **cylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje džěłane), kotrež ßo s wuschkom naczahuja; **regulateury**, s bijadłom a bjes njeho, kiž 1 hacž 14 dnjow du; **melodiony** (hudžbne hrajadła k wjerczenju, sa džěczi k Božemu džěsczu ßo hodžaze) wot 1½ tl. hacž 10 tl.

Wulki wubjerk najpěknischich **wobłukowych** a **schtuzswych** czaßnikow, — **łukatych** czaßnikow — **sczěnowych** czaßnikow we wschěch druzinach a mustrach.

Dale wulki wubjerk nowschich czaßnikowych **rjeczaskow**, znamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych schpindlowych czaßnikow, kaž też derje wotczehnjenych cylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczisny wschomožno tunjo stajam a kóžde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Też pschisspominam hischcze, so ßym ja **ßerbskeje** ryczeje tak derje mózny, kaž němskeje.

W Budyschinje, na bohatej haßy.

J. G. Schneider, czaßnikar.

Padazu khorosć, s zyła wschě widlischcza na wschón czaß saczěri

Herrmann Witt,

w Barlinje, Roßstraße Nr. 34.

Na Židowje czo. 184 je maßiwna khěža se 4 stwami se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche tam shoniez.

Pschedjenak

abo

Protyka sa Sserbow

na lěto 1870

je w knihańni

Smolerja a Pjecha

sa 2½ nßl. dostacz.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 2. decembra, budže ßo na łuhowskim a khaßowskim reviru 150 hromadow stejazeho brěsoweho a wolschoweho drjewa na pschedßadžowanje pschedawacz. Kupowarjo njech ßo na spomnjenym dnju rano w 9 hodžinach w nowym hacze na łuhowskim reviru shromadża.

Wuměnjenja budža psched sapoczatkom aukzije wosjewjene.

W Khaßowje 22. novembra 1869.

Behrens.

Wot ßwětaßławneho

G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa

s **Wrotßławja**, kiž bu na **pariskej wustajeńzy** 1867 prämiirowany, maja jenicžzy skład a pschedawaja jón w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykar w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykar **Gerischer** w Ostritzu.

K hodownemu kupowanju!

Tym, kiž chzedźa k Božemu dźěsczu kupowacź, poruczam dźělbu składa mojich tworow, jako: **židźane, wołmjane a połwołmjane drasczenischcza, paletoty, jeczki a buckskiny** po jara poniženych ale twjerdych płaczisnach.

W Budyschinje, 23. novembra 1869.

August Grützner.

Hodowne wupschedawanje

póndźelu, 29. novembra, hacž do hód

nowych, s jeneho bankrota pichewsatych tworow pola

Eduarda Hartmanna.

Wupschedawanje.

Wschitke wurěsne twory, mantle a jaki pschedawam ja, so bych zyle s nimi wurumował, wot dźenßnischeho dnja po **jara tunich** płaczisnach; 6/4 kattuny, biber, barchenty, drasczenischcza łohcź po 3 nßl. atd.

W Budyschinje 25. novembra 1869.

Julius Geyer na bohatej haßy czo 66.

Wupschedawanje.

Njepschestawazeje khoroscze dla ßym ja wotmyßleny, ßwój

skład słotych a ßlěbornych tworow

wot nětk zyle wurumowacź a pschedawam teho dla wschitke wězy po poniženych płaczisnach.

W Budyschinje, 22. novembra 1869.

H. Rosencranz, słótnik

pschi snutskomnych bohatych wrotach.

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedźenju porucza ßwoju najlěpschu

pscheńcznu parnu muku

pjekarnja **Aug. Dernoschecka**

na swonknej lawskej haßy czo. 825.

Stajny skład wot wschitkich pizowych wupłodow, jako:

kukuruz (majß),
wotruby, cziste,
hroch, woku,
rapßowe woßuchi atd.

porucza po najtunischich dźeńskich płaczisnach

žitna pschekupniza

Otto Wollmann.

Praßowane torfkamjenje

jara ßylnje tepjazy a jara tuni palny material, ßu na tórfnischczu ryczerkubła w Pßowjach na pokasanku, kotraž je pola mje dostacź, na pschedań a ja tež wot nich zyłe ladonki tudy w Budyschinje pschedawam.

L. Stosch na schulerskej haßy czo. 1.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 49. ~ 4. decembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Hodowny spěw. — Ze Serbow: S Budyschina. S Ketliz. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesćze. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

27. novembra 1869.

Dowoz: 7298 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, na bursy, wyšša.			niža.			najwyša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	5	22	5	5	10	—
Rožka	4	—	—	3	22	5	4	—	—	3	25	5
Jecimjeń	3	7	5	3	5	—	3	10	—	3	7	5
Wowß	2	—	—	1	25	—	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 2. decembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy cžerwjeny złoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81½ (16 nßl. 3 np.)

Cžahi sakskoschlesynskeje želesnizy ſ Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodžinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.** 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjecžor 6 h. 52 m.*: wjecžor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberga)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Cžahaj ſe ſnamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaćicz; dženske billety pschi nimaj njepłacža.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 15 nßl. a 14 tl. 10 nßl.

pschenża 62—67 tl., rožka 44—46 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njecžiſcženy) 12 tl. 10 nßl.

(Cžiſcženy, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Najnowsche.

Win, 1. decembra. Turkowski sultan je na egiptowskeho městokrala nowe pißmo poßłał, w kotrymž ßebi dospołne dopjelnje ßwojich postajenjow žada, ſ hroženjom, so jeho hewak wotßadži. — (Egiptowski městokral pak, kaž ßo ſda, poßłuchacj nochze.)

Paris, 1. decembra. Sa pschedßydu druheje komory bu Schneider wuſwoleny.

Korfu, 30. novembra. Awstriski khežor je dženża ſtrowy ßem pschijěł.

Kairo, 30. novembra. Njedželu 5. decembra budže tudy na ßwjedženske waschnje a w pschitomnoscži pruskeho krónprynza ſakładny kamjeń k nowej evangelskej zyrkwi położeny.

Win, 1. decembra. W Cžornehorskej leži pjecža 150 ranjenych Bokeſow a jich někotsi łódžni lěkarjo wothladuja.

Trieſt, 1. decembra. Cžornohorski ſenator Plamenaz je ßem pschijěł, ſo by awſtriſkemu khežorej liſt wot cžornohorskeho wjerćha pschepodał. Khežor najſkerje dženża ßem pschijěde.

Peſcht, 1. decembra. Awstriska khežorka je ßo dženża popołdnju do Trieſta podała.

Trieſt, 1. decembra. Dotalny dalmatſki naměſtnik chze ſe ßłužby ſtupicz. — (Wón a jeho wokrjeßny hetman ſtaj woßebje na tym wina, ſo je bjes Bokeſami ſběžk wudyrił.)

Sakska. Krónprynz Albert a prynz Jurij staj žo po pscheproschenju pruskeho krala sandženu njedželu do Barlina podakoj, so byschtaj žo na wulkej hontwje blisko Wusterhausena wobdželikoj. Wonaj staj žo sandženu žrjedu sažo do Draždžan wrócžikoj.

Sandženy schtwórtk je žo nowy nakhwilny theater wotewrił a žu tam na tutym dnju hracz počeli. Kral Jan je jón prjedy někotre dny we wschěch jeho džělach wobhladał.

Schtož schkodowanje nastupa, kotrež je žo psches wotpalenje pontonoweje kolnje w Draždžanach stako, dha měnja někotsi, so budže je Sakska žama njesez dyrbjecz. Mjenujzy hacz runje Sakska k poknóznoněmskemu swjaskej žkuscha, dha žmě woma žwoje wojerske naležnosce zyle žamostatnje wjesaz a wschitke wudawki, kotrež sakske wójsko nastupaja, žama wobstaracz. K temu dostanje sakski minister wójny kóždolětnje 226 toler sa kóždeho wojaka. To je na wjazore léta twjerdže postajene, tak so ani sakski žejm ani poknóznoněmski parlament do teho rycžecz njeßmje. Duz budže žebi sakski minister wójny k sarunanju spomnjeneje schkody najskerje na to waschnje pomhacz pytacz, so budže jara lutowacz; to pak žo lépje njestanje, hacz hdyz wón prawje wjele wojakow na cžaž domoj puschczi.

W nowischim cžažu bu w Sakskej wscha wojerska drasta tez wot wojerskich krawzow schita; ale dokelz je žo w pontonowej kolni jara wjele uniformow spaliko, dha žu tez wschelazy drezdžanszy krawzy w tajkim nastupanju džéko dostali, pschetoz wojerszy krawzy je žami w prawym cžažu njebychu dokonjecz mohli.

Njebo twarski mischtr Herrmann w Loschwitzu pola Draždžan je žwoje khětro wulke samoženje wschelakim wustawam (institutam) wotkasał. Najprjódzy ma jeho bratr dań wot zyłeho samoženja bracz, tak dołho hacz budže zimy. Po jeho žmjercži dostanje pak 10,000 tl. wustaw sa žlepych, 10,000 tl. wustaw sa hłuchoněmych w Draždžanach a 50,000 toler je k sałoženju domu sa žyroty postajenych. Sswoju kražnu villu (hrodžik) w Loschwitzu je Herrmann draždžanskemu wumjelskemu sjenocženstwu (Kunstgenoßenschaft) wotkasał.

W Draždžanach bu sandženu njedželu tamnischa nowa jendželska zyrkej poßwjeežena. Wona steji njedaloko cžéskeho dwórnischcža.

W druhej komorje jednachu sandženy tydžeń wo nowy cžischczowy sakon a bu wón skoro zyle tajki pschijaty, kaž bě jón ministerstwo k wujednanju prjódkpokožiko. — W prénjej komorje jednasche žo bjes druhim wo to, hacz dyrbi zyrkwinski a schulski patronat spanycz a pschichodnje woßady žwojeho duchownehо, schulske gmejny pak žwojeho wucžerja wuswolecz. Prénja komora wobsankny, so dyrbi pschi starym waschnju wostacz, mjenujzy so ma jenoz patron abo kollator duchownske a schulske města wobžadžecz. Biskop Forberk pschispomni, so drje ma budyske tachantstwo wschelake evangelske fary a schule wobžadžecz, ale so tachantstwo radlubje do teho swoli, hdyz žo to wjazy stacz njemože. — (Druha komora bě žo sa horjesběhnjenje patronata wuprajiła.) — Rekruty sa infanterijn maja létža hižom 15. abo 16. decembra pola žwojich regimentow sastupicz.

Pruzy. Kralowa, kotraz hacz dotal w Kölnje nad Rheinom pschebywasche, je žo 2. decembra do Barlina pschežydliła.

W Insterburgu budže nowa fabrika k džékanju wojerskich flintow sałożena. Hacz runje běsche w Pruskej hižom pjecz tajkich fabrikow a te létnje něhdže 30,000 flintow dokonjachu, dha je jich w nětcžischim cžažu tola hischcže wjazy trjeba a duz ma žo po tajkim schesta sałožicz.

Druha komora pruskeho žejma jednasche sandženy tydžeń najbole wo budžet ministerstwa kultuža a sjawneho wucženstwa, a dyrbjesche minister s Mühler sažo wschelake hórke žkowa žkyschecz.

Wrótžławski wjerch-biskop Dr. Förster, kiž je hižom 70 lét stary, je žo 23. novembra na pucz do Roma k tamnischemu konzilej podał.

Bajerska. W tutym kraju je žo lud po žwojim politiskim smyšlenju do dweju džélow džélił, jena strona mjenuje žo liberalna a chze s Pruskej dobre pschecželstwo džerzecz, druha strona mjenuje žo pak konservativno-klerikalna a je pschecžiwo Pruskej njepschecželizy smyšlena, pschi tym pak sa najwjetschu žamostatnosc Bajerskeje džéraza. Po poslenich wolbach sa bajerski žejm ma konservativna strona 80 sapoßkanzow, liberalna pak jenoz 76 — a konservativni sapoßkanzy maja teho dla na žejmje a po tajkim tez w kraju móz w rukomaj. Dokelz pak dotalne ministerstwo k liberalnej stronje — po tajkim k mjenschinje — žkuscha, dha je wone krala nětko wo to proßyko, so by je se žkužby puschcził. To drje budže wón tez cžinicz dyrbjecz, hacz runje žo jemu jara nocže.

Awstria. Awstriske wójsko je pak sažo s hanibu wobstako, hacz runje je wutrobicže wojowako. Bokesojo žu je tak jara sbili, so žu wschitzy awstriszy wojazy s tamnischich horow zofacz dyrbjeli a so cži, kiž žu žiwi woteschli, nětko w pschimórskich městach a wžach w kwatirach leža a měr dzerza, jeli jim Bokesojo jenoz měr wostaja. General Auersperg je zyle pschehrał a drje jedyn druhi general na jeho město pschindže.

Jako mjenujzy Auersperg dwaj dnjaj ministrami žanu powjesez do Wina poßłał njebě a žo po tajkim wo jeho skutkowanju niczo w nowinach wosjewicz njemóžesche, dha počachu ludžo hižom tukacz, so drje s nim hubjenje steti. A jako tez na tsecži dzeń žana powjesez njepschindže, dha telegrafirowasche jemu ministerstwo, so dyrbi na měsce k nawjedzenju dacz, schto cžini. Na tajke žylne napo-

minanje drje wotmołwjenje pschińdże, ale jara hubjene. Auersperg telegrafirowaſche, ſo je ſe ßwojim zyłym wójſkom na ſbĕžkarjow cžahnył, ale ſo je pſchi tym wulke njeſboże mĕł. Mĕnujzy wón bĕ pſchi tym ßwoje wólſko do dweju dźĕlow dźĕlik a ſ wopŕĕdka bĕ ta wĕz tež derje ſchła, dokelž bĕchu ßo ſbĕžkarjo ſ mĕrom ſadźerżeli. Ale pſched wjeczorom bĕchu woni najprjedy jene wotdźĕlenje zyle ſbili a potom druhe tak do paßlow wſali, ſo ßebi to żaneje druheje rady njewjedźiſche, hacž ßo na cžĕkanje dacž. Auersperg a jeho generalſchtab hibaſche ßo pak bjes tymaj dwĕmaj wotdźĕlenjomaj a myßleſche ßebi teho dla, ſo jemu żadyn Bokeſa bliſko pſchińcž njemóże. Ale bowßſkowß! na jene dobo počzinaja cží wojazy, kotſiž pſchi generalſchtabje bĕchu, ſ jeneje ſtrony ſtraſchnje wokacž: njepſcheczeljo tu ßu! a wo prawdże, pĕkna ßyła tych ßamnych ſe ſkałom dele lĕſe a ſkała a ßo generalichtabej bóle a bóle bliži. Auersperg, jeho ſchtaboffizirojo a wojazy teho dla niczo druhe cžinicž njemóża, hacž ſo cžĕkaja, ſchtoż moża a tež ſkónczńje zyle pſchepoczeni a w najwjetſchim ſtraſche ſbożomnje do ßwojich kwartirow doßahnu. Ale wſchĕ mule, kotrychž pſchi ßebi mĕjachu, bĕchu Bokeſam do ruki panyli. Tutych mulow bĕ do hromady 48 a woni njeßechu zyrobu a polver ſa tamniſche make twjerdźiſny, hewak pak tež Auerſpergowe papjery, draſtu a ordeny, kaž tež wſchelake druhe wĕzy — a to bĕchu Bokeſojo wſchitko ßobu wſali.

Kak hubjenje je ßo wojakam ſeſchko, móże jedyn po tym ßudźicž, ſo je ßo wot tſjóch kompagnijow arzywójwody Albrechta jenoż jedyn leutnant a tto a ſchĕſcźdźeßat muži wrocžiło, ſo je po tajtim nimale 200 ludźi panyło. Wot 27. bataillona tĕlzow bĕſchtaj dwaj wyſchej morwaj a hewak bĕ nimale 100 muſtrow morwych, ranjenych a ſajatych. — Wſchitke cžĕła najſkerje hiſchcże njepohrjebane leża, jeli je Bokeſojo pohrjebali njeßu. Żadyn Bokeſa njeje ſajaty.

Nĕtko je pjecża wobſanknjene, hakle w mĕßazu haperleji ſaßo wójnu ſapoczecž, jeli ßo bjes tym ſ Bokeſami mĕr ſcžinicž njehodźi.

W Praſy ßo wóndanjo ſaſtupjerjo mĕſta ſ nowa wuſwolowachu a buchu we wſchĕch wotdźĕlenjach mużojo cžĕſkeje ſtrony wuſwoleni, jenoż w żidowſkim mĕſcze dweju żidow wuſwolichu, tam pak tež cžĕſta ſtrona żanych kandidatow poſtajiła njebĕ. Nĕmż ani jedyn wuſwolenych njeje.

Franzowſka. Khĕżor je 29. novembra ßejm ſ dlĕſchej ryczu wotewrił a ſda ßo po tej ßamej, ſo chże wón nĕtko nĕkak po pożadanju ßwobodnoſmyßlenych Franzowſow cžinicž, dokelž hinak njemóże.

Rußowſka. Ruſke knjeżerſtwo je awſtriſkemu ßwoju ſpokojnoſcž nad tym wuprajiło, ſo awſtriſke wójſko pſchi wojowanju ſ Bokeſomi na cžornohórſku ſemju ſtupiło njeje. — Kanzlĕr wjerch Gorczakow je pjecża jara khory.

Hodowny ſpĕw.*)

(Pſcheložk.)

Wy, dźĕczatka, pójcże do Bethlehema,
Schto w hródźi a w żłobje nam Bóh Knjes tam da,
A kajke nam wjeßele pſchipoßłał je
Tón njebjeſki wóczez, to wobhladajcże.

Haj w hródźi, we żłobje ßej wobhladujcże
Pſchi hodownej ßwĕży, kak powite je
To dźĕczatko njebjeſke do pjeluſchkow;
Wy rjeniſchi jandżelow żadyn bycz mohł?

Je na ßyno, na ßkomn położene;
A Marja a Joſef, kak pohladuje
Do żłoba jej' woczko! A paſtyrjo du
A praja, ſchto jandżeljo ſpĕwali ßu.

A paſtyrjo pſched nim ßo poklakuja
A ruzy we modlitwje poſbĕhuja.
Schtó nochzył pſched dźĕczatkom w Bethlehemi
Sso pokorjecz? Spĕwajcże ſ jandżelemi!

O ſpĕwajcże: Lube nam dźĕczatko, ty,
Ty Boże, ł uam do nuſy pſchiſchło tu ßy,
O kajku tu khudobu we żłobje maſch,
A na kſchiż do ßmjercże ßo ſa naß wſchĕch daſch.

Schto dźĕczi my darimy ſa to cží wſcho,
So, Jeſu, ßo tebi by ſpodobało?
Ty bohatſtwo njeżadaſch, ſchazy niz ty,
Na wutrobje cžiſtej maſch ſpodobanje.

Duż wutroby naſche ßej ł woporej wſmi
Je wußwjeczuj, rady my damy je cží,
So twojej ßu podobne, jene ſ njej ßu,
Ssu cžiſte a poßkuſchne, ł ſbóżnoſcži du.

Nczrh.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Knjes biſkop Forberk je ßo ſańdżenu njedźelu popołdnju wot jow na pucz do Roma podał, ſo by na tamniſchim koncilu pſchitomny był. — Dokelž je wón jako budyſki tachant ßobuſtaw prĕnjeje komory, dha jeho tam nĕtko ł. kanonik kapitular kantor Hoffmann ſaſtupuje.

S Budyſchina. Tudy ßo ſ wĕſtoſczu powjeda, ſo je ßo towarſtwo pjenjezníkow ſakożiło, kotrež chże żeleſnizu wot Sohlanda do Budyſchina a wot Budyſchina do Hródka ſa ßwoje ßamßne pjenjeſy twaricž.

S Budyſchina. Wot tudomneho wokrjeßneho ßudniſtwa bu 23. novembra młynſki Jan Auguſt Herrmann ſ Kotez ł 18mĕßacznej dźĕłarni (Arbeitshaus) wotßudżeny, dokelž bĕ 21. ſeptembra ſ hródże młynka

*) Pſchi woſjewjenju tuteho ſpĕwa chzemy na to ſpomnicž, ſo je ł. kantor Ryczeŕ w Budeſtezach ł ſpĕwej „Swjate hody, ßwjedźeń dźĕczi", w cžo. 52 Serb. Nowinow 1868 wotcžiſchczanemu, pĕkny hłoß ſeſtajał a ſo je tutón pola njeho po jenym hłoßu abo tež ſchtyrihłoßnje dostacž. Wyſche teho je nam w ßwojim cžaßu ł. Ryczka ſ Eßena originalny hłóß ſpĕwa „Heilge Weihnacht, Feſt der Kinder" poßłał, jeli by jón ſchtó nałożicž chzył.

Radzy w Khanezach jenu krumu kranyk a ju tón ßamy dżeń w Skanezach jenemu cżeſkemu ſkotokupzej ſa 20 tl. pſchedak. — Teho runja bu 23. novembra wot pomjenowaneho ßudniſtwa pſchekupſki Lemſer ſ Wóßlinka k 1lětnemu jaſtwu wotßudżeny, dokelż bęſche 20. oktobra wumjeńkarja Khryſtiana Czecha ſ Woßlinka ſ njekedżbnoſcze ſatſělik.

S Ketliz. Na měſto k. Krala, kotryż je ßo jako kantor do Klukſcha pſcheßydlik, je k. Ota Hilbrig, dotal w Oſtritzu, jako druhi ſtatny wucżeŕ tudy wuſwoleny.

P. M.

Přilopk.

* W Lipſku bě wóndanjo jedyn dżěłacżeŕ wjety dla khanu ſpirituſa wupik. Jako bě to dokonjak, pany do womory a ja někotre hodżiny wón wumrje.

* Wokoło Linza we Awſtriji bě kónz oktobra a ſapoczatku novembra tak wulki ßněh a tajka ſyma, ſo tam wſchudżom ſe ßanjemi jěſdżachu.

* Jako běchu 6. novembra do Reußa na tamniſchej żeleſnizy tójſchto wokow pſchiwjeſli, czekny jich na dwórniſchczu pjecz a czěrjachu po koliji tak ſpěſchnje, ſo jich nichtóu doßahnycz njemóżeſche. Hodżinu dale jich aachenſki czah ſetka a jich wſchitkich do ßmjercze ſajędże. Pſches to pak czah ßam ſ kolije wuſkoczi, ale njemějeſche żane druhe njeſbože, hacz ſo dyrbjeſche někotre hodżiny leżo woſtacz.

* W Berzbachu njedaloko Kölna nad Rheinom mějachu wjeczor 4. novembra ßylne njewedro, pſchi kotrymż buſchtej jedyn muż a jena krumwa wot błyſka ſaraženej. Tón muż ßedżeſche runje ſe ßwojej ßwójbu pſchi wjeczeri ſa blidom. Jeho żona, kotraż ſ małym dżěſczom bliſko pſchi nim ßedżeſche, njeje też ani najmjeńſcheje ſchkody czerpika, hacz runje je błyſk wokoło njeje wſcho na drobne kuſki roszychnował.

* W Czoplizach wjetowaſche wóndano jedyn tyſcherſki miſchtr wo 10 ſchěßnakow, ſo chze 25 kołbaßow a 10 zakłow ſa ßobu ſjěſcz. Ale pſchi 23. kołbaßy a 8. zakcze njemóżeſche wón dale jěſcz. Tola wón pak jenoż wjetu njeſhubi ale też żiwjenje pſchiſßadżi, pſchetoż naſajtra dyrbjeſche wón wumrjecz.

* Delnołużiſki „zaßnik“ piſche: „Barlinſko-ſhorjelſka żeleſniza dawa kóżdy měßaz na 90 tyßaz toleŕ wunoſchka a tónle wunoſchk ſtajnje pſchibjera, woßebje pſches to, ſo ßo na njej pſchezo wjazy bruniży a kamjeńtneho wuhla pſchewoża. Běłowodżanſke brunizowe podkopki ßame płacza měßacżnje 6000 toleŕ ſa wożenje. — Twarjenje großenhainſkeje żeleſnizy ßo ßwojemu ſkónczenju ſpěſchnje bliżi. Wot Khoczebuſa ßu żeleſne kolije hižom hacz na Lutolſke hotowe, teho runja wot Drjówka dale k Skemu Komorowej. Żeleſniza budże najſkerje hacz do 1. januara 1870 żyła hotowa. — S tym khwatanjom je pak dżěło cżaſto też wſchelake; tak bě w Skym Komorowje dom na dwórniſchczu hižom pod tſěchu, jako ßo 29. oktobra żyłe twarjenje do hromady ßypny.

* We Wolſchinkach (w Delnej Łużizy) ſta ßo wondanjo pſches njeroſymne dżěczi nimale czężke njeſboże. W czaßu, jako ſtarſchi ſ jeneje knjeżeje khěże na polu dżěłachu, běchu dżěczi ßame doma a hrajachu ſ karniklemi. Napoßledku częknychu tute pod łożo a dokelż je dżěczi won wuſchkaracż njemóżachu, dha ſaßwěczichu lampu a ſalěſechu ſ njej pod łożo. Duż pocza ßo łożo palicz; wonka dohladachu ßo pak ludżo na tón dym, kiż ßo wſchudże ſ khěże won waleſche, woni teho dla pſchiběżachu a woheń ſadußychu.

* W Lubnjowje (w Delnej Łużizy) mějachu 4. novembra wjeczor tak ßylny wětr, ſó bu wot njeho jedyn wós ſ pſcheńzu, kotryż na tamnym dwórniſchczu ſtejeſche, ſ tajkej mozu hrabnjeny, ſo po koliji żeleſnizy dale cżerjeſche a to tomu czahu navſcheczizwo, kiż ßo tam ſe Shorjelza bliżeſche. Czah a wós ſkónczńje hromadu praßnyſchtaj a to tak ßylnje, ſo ßo tón wós poſběhny a na lokomotivu ſkoczi, pſchi czimż jej wuheń wotkama. Ludżom, kiż ſ tym czahom jědżechu, njeſta ßo dale żana ſchkoda, hacz ſo mějachu někotſi wot ſtorczenja poſdżiſcho modrjeńzy. Czah dyrbjeſche tak dołho ſtejo woſtacz, hacz ſ Khoczebuſa druha lokomotiva pichińdże a potom po dwěmaj hodżinomaj dale do Barlina jědżeſche.

(Br. ß. Zaßnik.)

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Herzy to je tola żortniwy lud, każ ßym wóndanjo naſhonik.

Mots Tunka. A hdże dha to?

H. D. Hlaj, w jenej wßy bjes Hródkom a Mużakowom pſchi żeleſnizy bydlitaj dwaj herzaj: Domſchuliz Juro a Prudlakez Měto. Jako běſchtaj junu na piſkanju byłoj, wobſanknyſchtaj, ſo chzetaj po żeleſnizy domoj jěcz. To ßo też ſta.

M. T. A ſchto dale?

H. D. Jako we woſu ßedżachu, Prudlakez Měto na jene dobo k woknu ſkoczi a Domſchuliz Jurowu ranzku won czißny. Ta ranzka pak do wody padże, a w njej bęſche kóſlik a dudy, mjenujzy Domſchuliz herzowy grat. Juro ßwarjeſche, druſy pucżowarjo ßo ßmějachu, Prudlakez Měto pak wſchón błędy ßedżeſche a żane ßłowo njerjekny.

M. T. To je tola dżiwny pachoł.

H. D. Wobkedżbowaŕ żeleſnizy bęſche ſaßłyſchał, ſo je nęſchto do wody plumpnyło a dżęſche teho dla ſa tym pohladacz. Wón też bórſy koſlika wuhlada a bęſche jemu teho wboheho ſkoczecża żel. Ale jako bě jeho ſ hrabjemi wucżahnył, wón k ßwojemu ſpodżiwanju tu żyłu wobradu widżeſche.

M. T. Schto dha potom czinjeſche?

H. D. Na jedyn stołp na mjesach ßwojeho revira wón koslika pojßny a jako ßo tam ßußodny wobkedźbowaŕ bliżesche, pocza ßo tón bojecz, pschetož wón ßebi myßlesche, so je ßo tam cžlowjek pojßnył. Ale napoßledku wón tola teho kóslika sposna a donjeße jeho k Domschnlizom.

M. T. Ale dostanje dha Domschuliz Juro nětko žane sarunanje?

H. D. To ja njewěm, mi tam prajachu, so to tamnischi dobry radźiczel s mjenom Bimbakez Fryza wucžini.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Rencž, měschcžan a stakaŕ, s Hanu swudowjenej Cžornakowej rodź. Libuschiz. —

Michałska cyrkej: Jan Ernst Dutschman, wojak 9. kompagnije 4. infanterieregimenta cžo. 103 w Budyschinje, s Marju Madleuu Miethez s Bobolz. — Bjedrich Rudolf Losa, sankaŕ na Židowje, s Marju Johannu Augustu Güntherez tam. — Hau August Kschižank, kubleŕ w Tsělanach, s Marju Augustu Wicžczkez s Pschischez.

Katholska cyrkej: Jakub Hojbik, wumjeńkaŕ a khejbětaŕ w Radworju, s Madlenu Kubańkez s Khelna.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Johanna Linna, Handrija Matki, měschcžana a krawskeho mischtra, dź. — Hana Helena, Jana Běrki, wobydlerja, dź. — Jan August, Michała Kruschwizy, měschcžana, khěžerja a murjerja, ß.

Michałska cyrkej: Emil Ota, Michała Schuberta, žandarmy pod hrodom, ß. — Max Emil, Rudolfa Fahnauera, kublerja- najeńka w Dźěžnikezach, dź. — Marja Helena Hedwiga, Pětra Alberta Petziga, cigarrydźěłarja na Židowje, dź. — Gustav Hermann, Korle Augusta Nowaka, wobydlerja pod hrodom ß. — Ernst Bohuwěr, Korle Augusta Grütznera, wjedźerja młynoweho narjada w Zyžezach, ß. — Richard Hermann, Wilema Ernsta Eignera, khěžerja, rěsnika a korcžmarja pod hrodom, ß. — Helena Martha, Jana Nowaka, wulkosahrodnika w Hownjowje, dź. — Hana Augusta, Pětra Hejdusche, wobydlerja w Něwßezach, dź. — Marja Ernestina, Wylema Greulicha, kowarja-najeńka we Wulkim Wjelkowje, dź. — Karolina Hana, Jana Bohuměra Magera, žiwnosczerja w Libochowje, dź.

Katholska cyrkej: Marja Theresia, Jana Schustera, kublerja w Budestezach, dź. — Handrij Ernst, Handrija Horaka, hetmana we Wulkim Wjelkowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 3. novembra; Marja, Jana Krawza, wobydlerja, dź., 7 l. 4 m. — Hańža Liddy, njebo Jurja Kaplerja, ryczerkublerja nad Drěwzami, sawostajena dźowka, 57 l. 2 m. — Ernestina, Jana Jurja Holschki, murjerja, dź, 6 d. — 4., Pětr Pawoł, Michała Czecha, murjerja pod hrodom, ß., 1 l. 4 m. — 7., Handrij Häußler, žiwnosczeŕ-wumjeńkaŕ w Nadźanezach, 72 l. 10 m. 1 d. — 8., Handrij Kasprak, dźěłaczeŕ s Bolborz, 39 l. — 10., Hańža Franziska, Jana Młynka, khěžnika w Khelnje, dź., 9 m. — 13., Jan Kmoch, wobydleŕ na Židowje, 60 l. — 14., Korla August, Korle Felfy, sahrodnika w Cžichońzach, ß., 1 m. 10 d. — 15., Hana Schěrowa, wobydleŕka w Małßezach, 65 l. 11 m. 8 d.

Na nowowjesczanskim reviru pola Hucžiny steji něhdźe 40 kloftrow ßuchich khójnowych cžěßliskich schpjenow, w zyłym abo tež po jenotliwych kloftrach, na pschedań.

Khěža cžo. 14 w Róžencže pola kloschtra Marijneje Hwěsdy je s korcžmarstwom a klamarstwom pscheměnjenja dla hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shonicž pola wobßedźerja tam. J. Pech.

100,000

schtuk najlěpscheho torfa, tawsynt po 1 tl., je w korcžmje w Drobach hnydom na pschedań.

Emil Husta.

Khěža cžo. 6 w Lejnje pola Budestez s połschesta kórza ležomnosczow je se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja tam shonicž.

Młody cžlowjek, kotryž chze kowarstwo nawuknycž, móže hnydom abo posdźischo město dostacž. Hdźe? to je shonicž we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Rósynki,
zokor,
syrop,
najlěpschi safran,
korjenje,
korjeński a citronowy wolij

porucža najtunischo

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Ssuche drožďźe

wschědnje cžerstwe porucža

Rudolph Hölzer.

Khofej

punt po 60, 70, 80, 90 a 100 np. atd.

porucža

Rudolph Hölzer.

Cigarry

25 schtuk po 25 np., 35 np., 45 np., 50 np., 55 np., 60 np. atd. porucža Rudolph Hölzer.

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali).

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 ſchěßnakow, 26 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, znjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wohnjowu ſchkodu;**

b) **kubła na drohach** pſche **transportnu ſchkodu;**

c) poſkiczuje ſawěſczenja na **zíwjenje człowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja polichy po **pruſkim kourancze.**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1867 ſa 14,298 ſchkodowanjow ſummu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 ſchěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Ernſt Walther,**
w Ketlizach: **Korla Auguſt Berger.**
w Drjeczinje: **Jan Noack.**

Wuczahowarjo do połnózneje Ameriki

pſches **Hamburg** a **Bremen** ßo na najtunſcho ſ parnymi a druhimi kódzemi pſchewesu pſches

H. C. Platzmann w Berlinje, Louiſenplatz No. 7

jako kral. pruſk. konceſſ. generalneho agenta ſa zły pruſki kraj, a wot ſpezialneho agenta teho ßameho

M. Kahno w Klětnom,

tež ſtaj pomjenowanaj rady ſwolnaj, wuczahowarjam darmo ſe wſchej radu podpjerac.

Na broſcze khorym.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop je pſchi kattarhach dychazych organow (krka, dychawy a jeju wotnozkow) a pſchi kaſkotathym a dyſchathym kaſchelu w tutych dźělach dobry ſměrowazy ßrědk, kiž tež pſchi ſaſtarjenych, ſaßalkych katarrhach hiſchcze dobru ßkužbu wopokaże. Ale tež woßoby, jako

kamjenjerjo,
młynzy,
ſtwinſzy molerjo,
pjekarjo,
rěſbarjo,,
murjerjo,

a teho runja wjazy, kotrychž dźěło ßobu pſchinjeße, ſo dyrbja wſchelake zuſe, dychazym organam ſchkodźaze wězy, jako drobny proch atd., do ßo ßrěbacz, pſches czoż moża po krótſchim abo dlěſchim czaßu khorowatoſcze naſtacz. Tež tuczi budża **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop,** hdyž jón ſahe doſcz trjebaja, pſchi wobkedźbowanju wſcheho nuſneho ſ wuzitkom nałożecz.

W Oſchatzu. Dr. med. **Gerſtäcker,**
prakt. lěkař a ßudniſki ranlěkař.

Jenoż prawdźiwy maja **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubija,
B Kinne, haptykař w Hernhuczе,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu a
haptykař **Geriſcher** w Oſtritzu.

Katholſki Poſoł czo. 23 je wuſchoł.

Praßowane torfkamjenje

jara ßylnje texjazy a jara tuni palny material, ßu na tórfniſchczu ryczerkubła w Pßowiach na pokaſanku, kotraž je pola mje doſtacz, na pſchedań a ja tež wot nich zyłe ladonki tudy w Budyſchinje pſchedawam.

L. Troſch na ſchulerſkej haßy czo. 1.

Khójnowe ſchczěpowe a pjenkowe kloſtry

ßo tež kóždy czaß wyſche aukzijow na drobjanſko-minakalſkim reviru ſa hotowe pjenjesy pſchedadźa a chzyli ßo kupowarjo teho dla ma knjezeho hajnika Ulbrichta w Drobach wobroczicz.

Hrabinſka Einſiedelſka lěßowa inſpekzia.

Wicz, rheumatismus, drjenje w ſtawach wſchěch druzinow, ßamu zyle ſaſtarjenu boloſcz w najkrótſchim czaßu faczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßſtr. No. 34.

Hiſchcze žadyn ßrědk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczeżnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſak, kaž **běły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.

Hrajadła (Spielwerke)

se 4 hacž 72 kußami, bjes nimi kraßne wězki se swonjenjom swónczkow, s bubonom a swónczkami, s njebjeskimi hłoßamy, s mandolinami, s expreßiju a t. d. Dalni:

Hrajate tyski

s 2 hacž 12 kußami, bjes nimi neceßaires, cigarraki, schwajzarske khěžki, fotografijowe albumy, pißadła, cigarrowe etuis'y, tobakowe a schtrychowanczkowe tyski, rejwate klanki, blidka, wscho s hudźbu, dale stólzy, kiž hraja, hdyž so jedyn na nje sunje. Stajnje najnowsche.

J. G. Heller w Bernje.

K **hodownym daram** so niczo lěpje njehodźi. Kóždе žadanje so wobstara. Preiscouranty sčežku franko. Skažene hrajadła porjedźam. Jenož schtóž so direktnje na mnje wobroczi, je wěsty, Hellerske hrajadła dostacz.

Na woczomaj bědnym

je **zwětosnata w skutku prawa**

Dr. Whitowa wodziczka sa woczi

wot **Traug. Ehrhardta** w **Großbreitenbachu** w **Thüringskej**, à **flaron** 10 nßl. najlěpje poruczicz.

Jej su najwysche wjerchowske konceßije spózčene a je zebi wot 1822 zwojeje **njepschetrjecheneje hojazeje mozy** dla **wulku zwětnu khwalbu** dobyła, schtoż tyzazy wopißmow dopokasuje. Poruczenja wobstara knjes **Emil Menzner** w **hrodowskej haptyzy** w Budyschinje.

Najrjeńsche czeßne myto su pschiposnacza, wschědnje pschipoßłane,

tak pische n. p. Joh. A. Buchta w Völkerreutha 4. februara 1868:

Wascha wóndanjo do Schwarzenbacha na wojnarja Zahna poßłana wodziczka sa woczi je **jara dobre skutkowanje** wopokasała.

Philipp Baist w Schlüchternje praji 25. haperleje 1868, so je wón tule wodziczku skasał sa ludzi, kotrez jeje **dobre skutkowanje** widźa, dokelž so woczi pschezo porjenschujetej.

R. Büttner w Goldbergu w Schlesynskej praji, so je jemu tuta Dr. **Whithowa wodziczka sa woczi** pschi njeluboscji, kotruž bě zebi psches sasymnjenje sakoził, **jara dobru** skužbu wopokasała.

J. Hulscher w Emstedtenje praji pod 15. novembra 1859: „**Skutkowanje** Waschoje Dr. **Whitoweje wodziczki sa woczi** je **jara** spodziwne." atd., atd., atd.

Drjewo na pschedań.

Drjewnischczo na lěßowym reviru w Schczeńzy pola Rakez je wotewrjene a płaczi:

1	kloftr	khójnowych schczěpow	¾ dołhi	4 tl. 22 nßl.	6 np.
1	=	=	haksow	= 2 = 22	= 6 np.
1	=	=	pjeńkow	= 2 = 22	= 6 np.

inclusive lěßneho pjenjesa.

Lebsa, hajnik.

Lotteria.

Pschichodnu póndzelu jako 13. decembra sapoczinje so czehnjenje 77. kralowskeje sakskeje krajneje lotterije, kotraž wjazy losow hacž dotal wopschija a kotrejez nowy plan je jara wužitnje pscheměnjeny. Ja so k tutej lotteriji s rjanym wubjerkow losow w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ najpodwolnischo poruczam.

Tych zamych pschecželow, kotrymž zym k 1. klaßy lóß pschipoßkał a kotsiž pschecžiwo mojemu wotczakowanju tónle lóß hracz nochzedźa, proschu wutrobnje, mi tón zamy hischcze psched czehnjenjom tuteje klaßy na moje khósty dobroczinje saso poßłacz, so bych jón dale pschedacz mohł.

W Budyschinje, 4. decembra 1869.

C. F. Jäger sen.
na swonknej lawskej haßy cz. 801.

W kniharni Smolerja a Pjecha je dostacz a hodźi so tez jako pěkny dar k Bożemu dzěczu nekożicz:

Domjazy woltař. Modlerske kniha. Sestajał H. Imisch, farař. Swjasany 8 nßl.

Leczazy list evangelskich zkowow na mkodzinu wo sbożomnoszi tajkich dzěczi a ludzi, kiž so sahe wobrocza. Swjasany 10 nßl.

Sswjaty advent. I. Wopominanja najwoßebnischich wjeschczenjow stareho sakonja na Khrystuza, woßebje k natwarjenju w adventskim czazu. Na zerbski pschekożił A. Ssykora, farař. — II. **Adventska harfa.** Sserbam zerbsku podał M. Domaschka, farař. Swjas. 10 nßl.

Sswjaty póst. Khrystuzowe czerpenje, we wschěch dnjach póstneho czaza s khjerluschemi, wopomnenemi a modlitwami zwecžene. Na zerbski pschekożene wot M. Domaschki, fararja. Swj. 10 nßl.

Zionske hłoßy. Khjerluschowuy pokład sa domjazu nutrnoszcz. Prjeni dźel. Sestajał M. Domaschka, farař. Swj. 20 nßl.

Epileptiske widlischcza (padazu khorosez) sahoji specialny lěkař sa epilepsiju Dr. O. Killisch w Barlinje, nětko Mittelstraße No. 6. Wonkowskich psches listy hoju. — Hižom psches 100. sahojenych.

K prjódkstejazemu hodownemu zwjedźenju poruczam zwoju najlěpschu

pschenczinu parnu muku

pjekarnja **Aug. Dernoschecka**
na swonknej lawskej haßy czo. 825.

Na jene ryczerkubło w bliskosczi Budyschina pytatej so k 1. januara 1870 dwě pilnej familiji dźěławych ludzi, kotsiž moja dobre wopißma pokasacz.

Woni dostann bydlenje, korz pola a trajaze dźěło. Wscho dalsche je shonicz pola pschistajazeje żony Semmigowej pola garbarskich wrotow.

Ratarske towarstwo w Bukezach.

Póndźelu, 9. decembra t. l., popołdnju w 3 hodźinach, směje ßo prěnja shromadźisna bukeczanskeho, 27. novembra t. l. sałoženeho ratarskeho towarstwa w jeho pschebytku pola knjesa hosczeńzarja Israela. Duž ßu wschitke ßobustawy a tež tajzy, kotsiž chzedza pschistupicź, s tutym pscheproscheni, ßo tam nutsnamakacź.

Nakhwilny pschedßyda.

Wulke wupschedawanje

pscheměnjenja dla po jara poniženych płaczisnach w **materialtworowych, tobakowych, cigarrowych, barbowych a spirituosowych khlamach**

na snutskomnej lawskej haßy w Budyschinje

J. T. Schulze.

Wupschedawanje.

Njepschestawazeje khoroscze dla ßym ja wotmyßleny, ßwój

skład słotych a ßlěbornych tworow

wot nětk zyle wurumowacź a pschedawam teho dla wschitke wězy po poniženych płaczisnach.

W Budyschinje, 22. novembra 1869.

H. Rosencranz, słótnik
pschi snutskomnych bohatych wrotach.

Präservativny, mlokowy a wužitkowy polver,

(Präservativ-, Milch- und Nutzpulver)

kotryž ßo wot dołhich lět ßem w Hollandskej w najwjetschich mlokowych hospodarstwach s najlěpschim wužitkom nałožuje, woßebje pschi trajazym ßuchim cźěle a njeżernosczi pschi wschěch howjadach, woßebje pschi kruwach, hdyž mloko wulzy jara wotebjera, ßo módri, jaßni abo ßnadź krawny napohlad dostanje, porucza w pakczikach po 7½ nßl.

haptyka w Rakezach
Dr. **Hultzsch.**

Khěžna a sahrodna ležomnoscz

Janej Mikani ßłuschaza a na tudomnej kamjentnej haßy pod cz. 580 ležaza budźe ßo pschichodneho

29. decembra t. l.

dopołdnje w 10 hodźinach w ležomnosczi ßamej na pscheßadźowanje pschedawacź. Na kupjenje smyßleni chzyli ßo w tutym cźaßu tam nutsnamakacź.

W Budyschinje 30. novembra 1869.

Ryczník **Brückner.**

Aukzia pjeńkow.

We łupjanskim lěßowym reviru, we wotdźělenju „dźělene khójny" budźe ßo bliźschi schtwórtk 9. decembra t. l. něhdźe

100 klostrow jadriwych khójnowych pjeńkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Minakale 1. decembra 1869.

Hrabinska Einsiedelska lěßowa inspekzia.

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedźenju poruczam

woßebnu a derje wotležanu schtryzlowu muku

k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

W Budyschinje na kamjeńtej haßy.

J. Kögler.

Někotre sta centnarjow

rjanych cźistych rżanych wotrubow

ma na pschedań **J. Kögler**
na kamjentej haßy w Budyschinje.

Petroleum

dwójzy raffinirowany, zyle cźisty a njefalschowany, porucza po najtunischej płaczisnje

Aug. Bartko
na swonknej lawskej haßy.

K nawjedźenju!

Cźesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze poruczam ßo najpodwolnischo k warjenju pschi kwaßach, kschczisnach a druhich cźeßnych składnosczach a może kóždy pscheßwědczeny bycź, so wschitko najsprawnischo wobstaram.

Marja Scholcziz
s bydlenjom na žitnych wikach pola korczmarja Lehmanna.

Sjawny

wutrobny dźak prajimoj s tutym naju lubemu bratrej a ßwakej **Augustej Rychtarjej** a jeho lubej mandźelskej w Nowych Porschizach sa tu wulku dobroczíwoscź, kotruž staj namaj psches to wopokasałoj, so staj namaj po tym jako běchu ßo naju twarjenja 19. oktobra wotpaliłe, pscheczelniwje hospodu poskicźiłoj.

Bóh luby knjes chzył jimaj tajku dobrotu bohacź sarunacź.

W Kubschizach, 27. novembra 1869.

Jan Rychtař a mandźelska.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cźißłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k čz. 49 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólčazych wobleczenjow
po najtuniſchich płaczišnach
w słotej hwězdže po 1 ſkhodže na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacz dotal **połnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdže mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczišnach.
H. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy čzo. 432/74 po 1 ſkhodže,
ſ napſchecza k. konditarja Donatha.

Swój ſkład
němſkich, franzowſkich a jendželſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, faž tež hotowu **mužazu** a **hólčazu draſtu** po zyle ſdobnymi płaczišnami porucza k dobroczinwemu wobkedžbowanju
krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy
porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **ſprawny** ſkład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalokowidy (fernröhre), feldſtecharje, opernkukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalokowidy ſa 2 woczi ſa morjakow ſ noſchadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocze a błéboru; pince nez (nóßtłóczerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, błéboru a ſłotu; bryle we worzlu, nowoßléboru, błéboru a we 8 a 14 gradowym ſłotu; mikroſkopy ſ 50 hacz 60króčnym powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nakładowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w. 8 dobroſczach; ſchtukowe, ruczne, dyhſaczne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczišny ſłožuja ßo niz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi žiweho błéboru; wſchelake thermometry ſa ſwonknu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła majſchoweje kißałoſcze (Maiſchſäuremeſſer), atd.

Swój ſkład
hotoweje **mužazeje** a tež **hólčazeje draſty** jako **mantle, ſymſke pſchewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle ſdobnymi płaczišnami porucza k dobroczinwemu wobkedžbowanju
Ernſt Burſcha na Židowje čzo. 145.

Hodowne wupschedawanje

póndźelu, 29. nowembra, hacž do hód

nowych, ſ jeneho bankrota pichewſatych tworow pola

Eduarda Hartmanna.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraže

porucža, wyſche ßwojeho bohacže ſrjadowaneho ſkłada manufakturnych tworow wſchěch družinow, dźělbu w płaczišnje poniženych tworow: **caßinetty** po 2½ nßl. a drožſcho, ¾ ſchěroke draſeženiſchcža po 3 nßl. a drožſcho, po **jara tunich** ale **twjerdych** płaczišnach.

C. G. Grohmann

na jerſowej haßy čzo. 263

porucža podla ßwojeho

ßukna a buckſkina tež lama

we wſchelakich barbach a muſtrach po najtuniſchich płaczišnach a proßy wo dobroczíwe wobkedźbowanje.

Wulki ſkład

ſchwajzarſkich czaßnikow.

K prjódkſtejazemu hodownemu ßwjedženju ßym ja ßwój ſkład ſe wſchěmi czaßnikami, kotrež ßo maja, nanajlěpje wubotował.

Woßebje ja na te nowiſche wězy kedźbne czinju, jako: **cylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje džěłane), kotrež ßo ſ wuſchkom naczahuja; **regulateury**, ſ bijadłom a bjes njeho, kiž 1 hacž 14 dnjow du; **melodiony** (hudźbne hrajadła k wjerczenju, ſa džěczi k Božemu džěſczu ßo hodźaze) wot 1½ tl. hacž 10 tl.

Wulki wubjerk najpěkniſchich **wobłukowych** a **ſchtuzowych** czaßnikow, — **łukatych** czaßnikow — **ſcžěnowych** czaßnikow we wſchěch družinach a muſtrach.

Dale wulki wubjerk nowſchich czaßnikowych **rjeczaſkow**, ſnamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych ſchpindlowych czaßnikow, kaž tež derje wotczehnjenych cylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczišny wſchomožno tunjo ſtajam a kóžde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ßerbſkeje** ryczže tak derje mózny, kaž němſkeje.

W Budyſchinje na bohatej haßy.

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Padazu khoroſcž, ſ zyła wſchě widliſchcza na wſchón czaß ſaczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßſtraße Nr. 34.

Khěža na pſchedań.

Pſcheměnjenja dla je khěžniſka žiwnoſcž čzo. 127 w Rakezach ſ zyle dobrymi zyhlowanymi twarjenjemi, ſ krupowym mkynom a ſ jenym wětrnikom-rěſakom, ſa wojnarja ſrjadowana, ſe 7 akrami pola a łuki, bjes wumjeńka, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Kupna płaczišna 1800 toler. — Wſcho dalſche je ſhonicž pola wobßedžerja tam.

Jan Kral.

Stajny ſkład wot wſchitkich pizowych wupłodow, jako:

kukuruz (majß),
wotruby, cziſte,
hroch, woku,
rapßowe woßuchi atd.

porucža po najtuniſchich džeńſkich płaczišnach

žitna pſchekupniza
Otto Wollmann.

Nakładnik: J. E. Smolef. Ciščk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 50. ~ 11. decembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Hodowny spěw. — Ze Serbow: S Budyschina. S Huczinow. S Bukez. S Pschwiczicz. S Hnaschez. — Pschilopk. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

4. decembra 1869.

Dowoz: 7393 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża	5	12	5	5	—	—	5	22	5	5	5	—
Rožka	3	27	5	3	—	—	4	—	—	3	25	—
Jeczmjeń	3	5	—	3	22	—	3	5	—	3	2	5
Wowß	2	2	5	1	27	5	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 9. decembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81¼ (16 nßl. 3½ np.)

Čzahi sakskoschlesynskeje želesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.**. 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisankjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Čzahaj se znamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłaczа.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 15 nßl. a 14 tl. 10 nßl.

pschenża 62—65 tl., rožka 44—46 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 15 nßl.

(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 ⅛ tl. drohschi.)

Najnowsche.

Win, 8. delembra. Najprěnsche schtož budże winskemu shromadnemu ßejmej prjódkpołożene, budże należnoscze, sběžkarstwo Bokesow nastupaze.

Dalmatski naměstnik, general Wagner, je teho dla telegrafiszy ßem powołany.

Dr. Fischof je knižku wudał, w kotrejž wón dopokasacz pyta, so dyrbi awstriske khěžorstwo rospanycz, jeli ßo kóždej narodnoscji a wossebje Sslowjanam — jeje połne prawo njedostanje. — (Dokelž je Fischof němski žid a tuczi w tu khwilu, mohł rjez, knjejstwo w Awstriji wjedu, dha ßnadź je možno, so knježerstwo někak po jeho radże czini.)

Rom, 9. decembra. Wotewrjenje konzila je ßo tak stało, kaž bě prjódkpißane. Awstriska khěžorka běsche pschitomna.

Paris, 9. decmbra. Dotalni ministrjo chzedża se ßłużby stupicz, pschetož wjetschina druheje komory po jich myßli njeje.

Petersburg, 8. decembra. Nowiny ministerwa wosjewjuja, so khěžor czerpił njeby, hdy by wójsko pschi wojowanju pschecziwo Bokesam na czornohórsku semju stupicz chzyło.

Kairo, 8. decembra. Pruski krónprynz je sawczerawschi pyramidy wopytał. Dźeńża rano je do Alexandrije wotjěł.

Sakſka. Druha komora je namjet ministerſtwa, ſo by ßo wuczerſka ſda wo něſchto powjetſchika, ſa dobry ſpósnaka. — Hewak je wona też wuprajika, ſo ßo ſeminariſtojo, kotſiż w ſeminaru bydlicż nochzedża, k temu wjazy nuſowali njebychu. — Druha komora bě ßo ſa to wuprajika, ſo ßo puczow dla pſchichodnje na gmejny dale żana wojerſka exekuzia ßkacż njeßmě, prěnja komora pak tajkemu wobſankńenju pſchihłoßowaka njeje, ale je wjele wjazy ſa dobre ſpósnaka, ſo dyrbi w tajkim naſtupanju pſchi ſtarym woſtacż.

Prußy. Sańdżenu póndżelu hrabja Bißmark ſe ßwojej mandżelſkej njenadżujzy do Barlina pſchijędże. Do Barlina bě mjenujzy powjeſcż pſchiſchka, ſo je jeho ßyn, kiż je ſtudent w Bonnje, pſchi duëllu ſtraſchnje do hłowy ranjeny. To bě kral Bismarkej telegrafiſzy wjedżecż dał a duż bě tón do Barlina pſchijěł, ſo by ßo wot tam do Bonna podał. Ale w Barlinje wón ſhoni, ſo ſ tym ranjenym lěpje dże; teho dla je ßo jenoż jeho mandżelſka do Bonna podała, wón ßam pak je w Barlinje woſtał. Naſajtra běſche wón dleſchi cżaß pola krala a mějeſche potom rosrycżowanje ſ knjeſom ſe Schweinitz, kotryż je ſa pruſkeho poßłanza na awſtriſkim khěżorſkim dworje pomjenowany. — Hacż Bismark nětko w Barlinje woſtanje abo ßo ſaßo na ßwoje kubło w Pomorſkej wrócżi, to njeje hiſchcże ſnate.

S Kaira, egiptowſkeho hłowneho měſta, pißaja, ſo je ßo tam 3. decembra pruſki krónprynz ſ Horneje Egiptowſkeje wrócził. Naſajtra bu wón wot měſtokrala a jeho naměſtnika wopytany a poda ßo potom też k nimaj. Wjeczor jemu Němzy, tam bydlazy, pěkne ſaſtaniczko pſchinjeßechu a njedżelu wón ſakładny kamjeń k nowej evangelſko-němſkej zyrkwi położi. Pruſki kral je k twarjenju tuteje zyrkwje 20,000 frankow (nórtow) darił.

Chineſyſke poßłanſtwo, kotreż je pſched nětkotrym cżaßom do Barlina pſchijěło, mějeſche w tutych dnjach pola krala pyſchnu audienzu.

W Hornej Schleſynſkej je ſkótny mór wudyrił a je teho dla wójſko tu wjeß, hdżeż je ßo to ſtało, tak wobßadżiło, ſo tam nichtón nuts a won njemóże. Hižom 60 howjadow je tam na mór panyło a něſchto tych ßamych bu ſatſělenych.

Prynz Albrecht je ßo do Petersburgu podał, ſo by tam na ſtolětnym jubileju ßwjatojurjoweho rjadu pſchitomny był.

Awſtria. Khěżor je ßo 6. decembra dopołdnja ſe ßwojeho puczowanja po Turkowſkej, Paläſtinu a Egiptowſkej ſaßo do Wina wrócził. — Hrabja Beuſt je ßo na ßwojim dompuczu do Florenza podał, ſo by tam italſkeho krala wopytał a ſ tym wujednał, hdy a hdże by jeho awſtriſki khěżor wopytacż mohł, dokelż ßo tón króczi njeje ſtacż mohło. Pſchi tutej ſkładnoſczi je hrabja Beuſt woßebny rjad (orden) wot italſkeho krala doſtał. — Awſtriſka khěżorka je ßo ſ Trieſta, hdżeż bě ßwojemu mandżelſkemu napſcheczżiwo pſchijěła, do Roma podała a chże tam khwilu woſtacż.

Beuſtowe winſke nowiny „Preße" pißaja w naſtupanju wójſkoweho zofanja ſ Kriwoſchije na tajke waſchnje: zofanje ßo 23. novembra ſapocża a dżěſche hacż do Knjeslaza, hdżeż běchu wojazy hakle wjeczor pſchicżahnyli, derje doſcż, jenoż ſo ßylny wětr a deſchcż jara ſadżěwaſche. Wójſko wobſtejeſche ſ brigady generala Dormuſa a ſ woßmeho bataillona tſělzow. Tutón battaillon bě arriergarda (wón napoßledk cżehnjeſche). Jako bě tutón bataillon dale Knjeslaza pſchiſchoł, bu wón njejapzy wot wſchitkich ſtronow nadpanjeny a běchu ſběżkarjo tak khrobli, ſo ßebi poddacże wojakow żadachu, a jako cżi to cżinicż nochzychu, ßo ſ nahimi mjeczemi do nich dochu.

Bataillonowy komandant dale niczo cżinicż njemóżeſche, hacż ſo ßwojim ludżom karré formirowacż a na wſche ſtrony tſělecż da. Na daleczehnjenje ßo do pſchichodneho dnja myßlicż njehodżeſche, woßebje dokelż bě general Dormus ſe ßwojim wójſkom prjecż wucżahnył. Wbohi bataillon dyrbjeſche teho dla zyłu nóż na jenym měſcze we wulkim deſchczu ſtejo woſtacż, ſo by ßo njepſchecżelow wobruł, a mójeſche hakle pſchi ßwitanju dale cżahnycż, bjes tym ſtajnje wot ſběżkarjow nadpadowany, a wón pſchicżeże ſkónczńje do Riſana. Ranjeni běchu 7 wojazy a 2 wyſchej, panjenych a ſhubjenych bě 50 wojakow a 1 wyſchi. — S zyła mějeſche wójſko, kotreż běſche na Kriwoſchiju cżahnyło 153 morwych a ranjenych a bjes nimi 11 wyſchich.

Wójny wuſtojni mużojo měnja, ſo budże 40,000 muži wójſka trjeba, jeli ma ßo revoluzia Bokeſow do cżiſta podußycż, druſy pak měnja, ſo by lěpje było, hdy by ßo knjeżerſtwo ſ nim radſcho w dobrym ſjednało.

Dżenża 11. decembra ßo winſki ſhromadny ßejm wotewri a powjeda ßo, ſo khěżor po ſkónczenju teho ßameho nětkotrych miniſtrow ſe ßkużby puſchcżi, dokelż je ſe wſcheho widżecż, ſo ßwoju ßkużbu derje doſcż ſaſtacż njemoża. — (Na wſchelake pcaſchenje chzemy tudy pſchiſpomnicż, ſo hrabja Beuſt do miniſterſtwa njeßkuſcha, ale ſo wón jako kanzler zyłeho khěżorſtwa wyſche winſkeho a peſchtſkeho (wuherſkeho) miniſterſtwa ſteji.)

Bajerſka. Każ ßo ſda, dha kral wſchitkich miniſtrow ſe ßkużby njepuſchcżi, jenoż miniſter kultuża a miniſter ſnutſkomnych naležnoſczow budżetaj najſkerje ßwoje měſto wopuſchcżicż dyrbjecż; wſchitzy druſy miniſtrjo pjecża woſtanu.

Italia. Sańdżenu ßrjedu je bamż Pius konzil ßwjedżeńſzy wotewrił. Na tón ßamy je do Roma něhdże 700 biſkopow a druhich wyßokich katholſkich duchownych ſe wſchěch krajow pſchijěło.

Hodowny schtomik

Pójcze ßem a pohladajcze,
Schto nam Bóh knjes wobradźi:
Tajki schtom, kiž w symje, lěcze
Jenajko ßo seleni,
Tón schtom kóždoh' pschikryje,
Kiž pod jeho khkódk hicź chze.

Wón je jara wupyscheny
Se wschelkimi darami;
Tón je jara žohnowany,
Kotrehož wón wobdari:
Tón je wěscze bohaty,
Hacź tež runje khudy je.

Tajzy k njemu pschistup maja,
Kiž po Božich puczach du;
Kaž czi mudri s ranscho'h kraja,
Kiž tam pschistupili ßu:
Czi ßo rady naßyczа
Pola tajkoh' schtomika

Na nim wißy tajka ßkódkoscź,
Kotraž pschе wschu ßkódkoscź dże;
Kóždy czuje wulku lohkoscź,
Kiž ßo wot njoh' njeminje.
To pak prawje frosymcze:
Tón schtom nasch knjes Jesuß je.

Jan Wagner.

Ze Serbow.

S Hucźiny. Schtwórtk, 2. decembra ßwjeczeschе nasch lubowany knjes kantor Beyer ßwój 25létny sastojnski jubiläum. K dźélbraczu běchu ßo prijódkstejerjo zykeje wosady a pschecźelijo s bliska a s daloka seschli.

Najstarschi a najmłódschi pschitomnych sastojnskich bratrow — kk. Wetzka s Barta a Pohoncź s Noweje Wßy — wjedźeschtaj jubilara po selenym puczíku s hosczeńza, hdźež bě wón poczakacź dyrbjak, so by ßo w schuli wscho pschihotowało, do schule. Tu běchu schulsku jstwu s pletwami rjenje wudebili a powitachu jeho pod nawjedowanjom knjesa wuczerja Schneidera se Stróže, spěwajo: „Kak sbóžny ßym, hdyž wotpoczuju". — Na to wustupi k. duchowny Sommer jako lokalny schulski inspektaŕ a postrowi knjesa jubilara s wutrobnymi ßłowami. Tež pschejeschе jedyn schuleŕ sbožo w schtuczkach a jena schuleŕka pschepoda jako snamjo luboscze wodowu bleschu s tocźeneje schkleńzy na runje tajkim talerju.

Po wuspěwanju khěrluscha: „Ach wostań pschi naß s hnadu" — bu k. jubilar do ßwojeho bydlenja pschewodźeny, hdźež běchu dary luboscze postajene a to: wot wosady kraßny chronometer-czaßnik; wot knjesa kollatora 2 ßlěbornaj ßwecźnikaj; wot knjesa duchowneho Sommera kraßnu alabastrowu bowlu se schtyrjomi schkleńzami; wot pschecźelow mjes wuczerjemi pólstrowany stólz; tež wěnzy a sbožopschejaze pißma nochzu sabycź. —

Tudy buchu nětk knjesej jubilarej pod wutrobnymi hrónczkami dary pschepodate; tu tež sastojnszy bratsja, k. duchowny Räda s Barta a druhi pschecźelo sbožo pschejachu.

Hischcze chzu pschisspómnicź, so wjele pschitomnych ßebi lubicź dachu w jubeldomje k wjecźeri wostacź, pschi kotrejž ßo wschelke pschipitki wunjeßechu a wěscze kóždy s tym pschecźom ßo dowmrocźi, so chzył Bóh luby knjes dale ßo mikoscźiweje nad knjesom jubilarom a jeho zykej ßwójbu pschekraßnicź.

„Sskawa" pak budź huczinjanskej woßadze, kiž ßebi ßwojeho wuczerja tak wyßoko waji, kaž je to se skutkom wopokasaka! — —

S Bukez. W tudomnej wokolnoscźi bě ßo hižom dléschi czaß to žadanje sa sjenoczeństwom pokasowało, w kotrymž bychu ratarjo ßwoje wědomnoscze pschisporjecź a hewak sa ratarstwo wužitk czerpacź móhli, a duž bu wot někotrych mužow wobsankjene, tudy ratarske towarstwo sakożicź. Po pscheproschenju, kotrež bě ßo teho dla w nowinach stako, ßo sańdźenu póndźelu 6. decembra w tajkim nastupanju tójschto mužow ßerbskeje a němskeje narodnoscze seńdźe a něhdźe 60 tych ßamych hnydom k towarstwu pschistupi. Knjes kubleŕ Pětr Albert s Rachlowa, kotremuž ßmy s zyła w tutej należnoscźi wjele džaka winojcźi, džerżeschе jako nakhwilny pschedßyda pěknu wotewrjazu rycź, w kotrejž bjes druhim praji: „Hižom dołho daschе ßo to žadanje ßkyschecź, so by ßo tež w naschich lubych Bukezach ratarske towarstwo sakożiło a 27. novembra ßo tajke žadanje do skutka staji a ja mam nětko tu cześcź, jako nakhwilny pschedßyda tule prěnju shromadźisnu bukicźanskeho ratarskeho towarstwa wotewricź, pschi czimž ßebi ja dowolam, Waß, czeszeni knježa, najwutrobnischo postrowicź. Kóždy, kiž jenož trochu s kedźbliwoscźu na nětczischi czaß a na nětczische pomèry (Verhältnisse) pohlada, bórsy sposnaje, so bjes dźěczimi, młodźeńzami, mużemi, haj bjes ßamymi žónskimi wěste hnucze k skutkowanju se sjenoczenymi mozami knježi, so by ßo psches towarstwa dohladowoscź a sboże kóždeho jenotliweho kaž tež zykeho człowjeczeństwa pschisporjało. Nasche shromadne powołanje je naß jako ratarjow tudy shromadźiło a jako tajzy my bukicźanske ratarske towarstwo sakożichmy. Tež my mamy to wotpohladanje, wjetschu nawjedźitoscź a wjetschi wužitk sa jenotliwych ludźi kaž tež sa zyłe człowjeczeństwo w naschim towarstwje nadobycź, a pschi tajkim wotpohladanju nam wěscze Boże žohnowanje pobrachowacź njebudże.

W naschej Sakskej je 2,704,796 akrow leżomnoscźow. Wot tutych ßkuscha 402,915 akrow ryczeŕkublam, psches million akrow pak burskim wobßedżerjam. Teho dla my burszy ratarjo ruzy do klima położicź nimamy, ale dyrbimy po pschikładze knjesow ryczeŕkublerjow cźinicź a wudobytki wědomnoscze, hdyž k lěpschemu naschcho powołanja ßkuża, sa ratarstwo nałożecź. Sesnacze pschirody

(natury) a wożebje ta wědomnosćz, kotrejž chemia rěkamy, je tejko kraßnych wunamakanjow ſa ratarſtwo na ßwětko pſchinjeßka, wo kotrychž naſchi prjedomniży ani najmjeńſcheho wopſchijecza njemějachu.

Wjele je hiſchcze wuknycz, wjele je hiſchcze cžinicz! Ale njedajmy ßo wottraſchicz! My ratarjo mamy dže najrjeńſche powołanje na ſemi a ratař je tón jeniczki, kiž je runjewon ſ ruki dobrocžiweho ſtworiczela żiwy. Naſch khurwjerch Bjedrich Mudry je wſchak hižom prajił: „Ratařſtwo je najſbožomniſche powołanje na ſemi; jenož jemu khlěb ſe ſemje roſcze a my druſy dyrbimy jón wot njeho kupowacz.“ Duż, moji knjeża, dajmy ßo wutrobicze do dżěła, ſo by naſche towarſtwo niż jenož jenotliwemu ratarjej, ale tež nam wſchitkim wědomnosćz a wużitk pſchinjeßko!

Potom bu k. Pětr Albert ſa trajneho pſchedßydu wuſwoleny, k. Mühlau nad Jawornikam ſa naměſtnika, k. pſchekupz Kſchižank w Bukezach ſa pißmawjedżerja a k. Dr. Kirſchnař w Bukezach ſa pokładnika.

K.

S Pſchiwczíz. Schtwórtk 2. decembra bu 29létny tudomny wobydleŕ Jan Tradleŕ w bliſkoſczi Małeho Budyſchinka bjes ſmy ßkowale hiſchcze żiwy na ſemi leżo namakany. Wón bu do gmejnſkeje khěże donjeßeny, hdżež wón, hacž runje ßo jemu lěkařſka pomoz doſta, něhdże po 8 hodżinach wumrje.

S Hnaſchez. W tychle dnjach ßwjeczeſche pod wulkim dżělbraczom naſch wyßokocżeſczeny wucżeŕ k. Urban 25létny jubiläum ßwojeho tudomneho ſkutkowanja. Wobſchěrnu rosprawu wo tutym ßwjedżenju ſa tydżeń podamy.

S Budyſchina. Wot tudomneho ßudniſtwa bu 2. decembra 36létny cželadnik Michał Lubk ſ Ralbiz wſchelakich jebanjow a pſchewkſchiwjeniow dla k 16měßacznej khoſtarni (Zuchthaus) wotßudżeny.

S Budyſchina. Póndżelu 6. decembra dopołdnja wumrje k. Michał Kokla, faraŕ w Woſtrowzu, w 51. lecze ßwojeje ſtaroby. Boża ruczka bě jeho ſajała.

S Budyſchina. Sańdżenu 2. njedżelu adventa bě evangelſka ßerbſka Boża ßłużba w kſchižnej zyrkwi w Draždżanach. Prědowanje dżerżeſche k. faraŕ Ssykora ſe Ssmilneje a ſpowjednym ludżom, kotrychž běſche ßo 222 ſhromadżiło, k faraŕ Imiſch ſ Hodżija tſi ſpowjedne ryczeże. — Pſchi wſchěch ſchtyrjoch ßerbſkich Božich ßłużbach lětuſcheho lěta je 960 ſpowjednych było. — Bliżſcha ßerbſka Boża-ßłużba w Draždżanach ſměje ßo njedżelu Lätare, 27. měrza 1870.

Pſilopk.

* We Winje mějachu 14. novembra jara ßylny wětr ſ wichorami, kiž je tam wjele kſchody naczinił. Po haßach hicz abo jěcz běſche ßmjercżſtraſchne. Zyle tſěchi wětr wotnjeße, wuhnje ßo dele kulachu, wſchudże woknowe ſchkleńży na pleſtr dele ſchczerczachu. Zyhle, kruchi drjewa a woknowe wobkuki wichor każ ßuche liſcze koło wokoło wjerczeſche. Na něktorych měſtnoſczach njebě mózno, dale pſchińcz. Mużoje a żony ſa ſtołpami hrabachu, na kotrež ßu gaſowe latarnje pſchicżinjene, ſo jich wětr powalił njeby. Woſy dyrbjachu huſto ßrjedż haßy ſtejo woſtacz a něktre buchu wot wětra powrocżene. Wón je tež wjele telegrafowych żerdżow podlemił.

Najlěpſchi korjeńſki wolij (Gewürzöl),
bleſchku po 2½ nßl.,

ſafran, zyły a tolczeny,

orientalſku ſubowu wotmu,
pakczik po 2½ nßl.

porucża

hrodowſka haptyka
E. Menzner.

Carl Noack w Budyſchinje
na ſwonknej lawſkej haßy
porucża tak tunjo, każ je jenož někak mózno, pſchi ſ zyka dobrej tworje

nowe Elemé-rózynki,
= Cismé-rózynki,
= korinthy,
= ßłódke a hórke mandle,
= genueſki citronat,
= ſultaniſke rózynki,
korjeńſki a citronowy wolij,
nowotolkany zymt, muſchkatowa kżenje,
pjeczny zokor
jara ßłódki tolczeny w dwěmaj drużinomaj,
najlepſchu pſcheńczną parnu muku,
ßuche drożdże,
rjane czerwjene wino bleſchu po 15 a 17½ nßl.,
= běle wino bleſchu po 12½, 15, 17½ a 20 nßl.

W ſapoczatku měßaza auguſta t. l. bu jedyn kij — winowa hakoſa ſ pißmikomaj *H. T.* — na żitnych wikach w Budyſchinje ſtejo woſtajeny. Sprawny namakaŕ chzył jón ſa poł tolerja myta we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Najlěpschu schkrjenu pjecžnu butru, kaž tež zokor a rósynki

we wschelakich družinach porucža po najtunischich płaczisnach

Hermann Kunack

na bohatej haßy pódla pósta.

Ssuche droždźe

stajnje cžerstwe ma na pschedań

Hermann Kunack.

David Berger

porucža pod ßlubjenjom najlěpscheho a najtunischeho poßłuženja

materialne twory, cigarry a spirituosy

k dobrocžiwemu wobkedźbowanju, woßebje tež

najlěpschu parnu muku a ßuche droždźe.

Ssuche dróždźe

wschědnje cžerstwe, porucža

J. G. F. Nieckſch.

Kóslo (Dudelsack).

Kóslo, kiž ßo hischcze trjebacž hodźi, chze podpißany kupicž.

A. Weber,
instrumentytwarjeř w Lubiju.

Tunje wołmjane ßuknje

porucža

Gotthelf Dietza pschi mjaßowych hětkach.

E. G. Leuner,

rjemjenjeř na bohatej haßy,
porucža

pucžowanske, knjenjaze a pjenježne tasche, schulske ranzki sa holzy a hólzow, podwjaski, kschudy, koniki s kože na kolebadłach a rołkach.

☞ Wscho najtunischo a we wulkim wubjerku. ☜

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedźenju porucža ßwoju najlěpschu

pscheńcžnu parnu muku

pjekarnja **Aug. Dernoschecka**
na swonknej lawskej haßy cžo. 825.

Jedyn tsecžak móže ßłužbu dostacž k nowemu lětu 1870 na knježim dworje w Něcžinje pola Bukez.

Lotteria.

Pschichodnu póndźelu jako 13. decembra sapocžnje ßo cžehnjenje 77. kralowskeje sakskeje krajneje lotterije, kotraž wjazy loßow hacž dotal wopschija a kotrejež nowy plan je jara wužitnje pscheměnjeny. Ja ßo k tutej lotteriji s rjanym wubjerkom loßow w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ najpodwolnischo porucžam.

Tych ßamych pscheczelow, kotrymž ßym k 1. klaßy lóß pschipoßłał a kotsiž pschecžiwo mojemu wotcžakowanju tonle lóß hracž nochzedźa, proschu wutrobnje, mi tón ßamy hischcze pscheo cžehnjenjom tuteje klaßy na moje khósty dobrocžiwje saßo poßłacž, so bych jón dale pschedacž mohł.

W Budyschinje, 4. decembra 1869.

C. F. Jäger sen.
na swonknej lawskej haßy cž. 801.

Aukzia dołhich hromadow.

Wutoru 14. decembra t. l. dopołdnja w 9 hodźinach budźe ßa na njeßwacžilskim reviru we wotdźělenju 21 w gmejnskich kruchach 100 khójnowych dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacž.

Shromadźisna tam, hdźež jeńschecžanski pucž psches hospodarsku ßmuhu wjedźe. — Wuměnjenja budźa pscheo aukziju wosjewjene.

W Njeßwacžidle 6. decembra 1869.

B. Unger,
wyschi hajnik.

Prawdźiwy G. A. W Mayerowy bróstsyrop

s Wrotßławja maja w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykař w Hernhucže,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykař **Gerischer** w Ostritzu.

Wosjewjenje.

Dźiwocžanske ßerb. ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje popołdnju w dwěmaj shromadźisnu.

Pětr Młónk, pißmawjedźeř.

Ratarske towarstwo w Małym Wjelkowje

schtwórtk 16. decembra 1869 wjecžor ½8 hodźinow.
Pschednoschk knjesa Dr. **Heidena.**

Poßleschcžowe pjerje a poßleschcža

jara rjane a tunje, kaž tež cžisczene, pschedawa
wudowa **Frödowa** na rybjazej haßy.

Cžo. 28 Serbskich Nowinow, ale cžiste, ßo we wudawarni Serb. Nowinow saßo kupuje.

Saňdźenu ßobotu bu w Budyschinje jene běłe rubischcžo namakane a móže ßo we wudawarni Serb. Nowinow saßo dostacž.

K prjódkstejazym hodam

poručam ja swój, psched 8 lětami wote mnje wunamakany a lěto wot lěta wjazy spodobanja dostawschi, **wote mnje jenoz swojeho prawdźiwje fabricirowany**

korjenjowolij (Gewürz-Oel)

k tykanzy- a schtryzlepjeczenju.

Tutemu wolijej da jedyn na pjeczny zokor pokapacz, kotryž chze jedyn pjeczwu pschiwdacz. Tutón korjenjowolij njedawa jenoz tykanzam a schtryzlam najwubjerniſche dobroßkodźenje, ale pschiſporja tež hibanje cžěſta. Schklenczka ſa 2½ nßl. ſa 3 a ſchkleńczka ſa 5 nßl. ſa 6 měrzow (hachtlow) muki doßaha a maja tajki wolij na pschedań

kujes **August Bartko** . . . . . w Budyſchinje,
= **David Berger** . . . . . —
= **Friedrich Braun** . . . . . —
= **Rudolph Hölzer** . . . . . —
= **Ernſt Hämſch** . . . . . —
= **Emil Jäger** . . . . . —
= **J. G. Klingſt Nachfolger** . . —
= **Herrmann Kunack** . . . . . —
= **C. A. Lehmann** . . . . . —
= **Auguſt Lehmann** . . . . . —
= **Heinr. Jul. Lincke** . . . . . —
= **C. A. Mickan** . . . . . —
= **Joh. Mießner** . . . . . —
= **Moritz Mörbe** . . . . . —
= **Carl Noack** . . . . . —
= **Auguſt Pötſchke** . . . . . —
= **J. T. Reimann** . . . . . —
= **J. T. Schulze** . . . . . —
= **Joh. Wannack** . . . . . —
= **C. A. Wehle** . . . . . —
= **Paul Mickel** . . . . . w Ketlizach

a poručam ja jich ſkład cžeſcženemu Sserbowſtwu k dobroczinjwemu wobkedźbowanju.

Heinrich Müller,
fabrikant w Lipſku.

NB. Dokelž ßo w nowiſchim cžaßu tejko korjenjowolija pſchedawa, kiž je pjeczwo zyle ſkaſyl, dokelž ßu huſto ſchkódne ingredienzy k temu nakoženе, dha proſchu, ſo bychu ßo kupowarjo ſchkody ſminyli, ſo bychu ßwěru na etiquettu hladali, hacž mjeno a firmu bleſchka a etiquetta pokaže. **H. M.**

K prjódkſtejazemu hodownemu ßwjedženju poručam

woßebnu a derje wotležanu

ſchtryzlowu muku

k dobroczinjwemu wobkedźbowanju.

W Budyſchinje na kamjentej haßy.

J. Kögler.

Někotre ſta centnarjow

rjanych cziſtych rjanych wotrubow

ma na pschedań **J. Kögler**
na kamjentej haßy w Budyſchinje.

Na jene ryczerkubło w bliſkoſczi Budyſchina pytatej ßo k 1. januara 1870 dwě pilnej familiji džěkawych ludźi, kotſiž moža dobre wopißma pokaſacz.

Woni doſtanu bydlenje, korz pola a trajaze džěło. Wſcho dalſche je ſhonicz pola pſchiſtajazeje žony Semmigowej pola garbarſkich wrotow.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkar ja epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Rósynki, zokor, syrop, najlěpschi safran, korjenje, korjeński a citronowy wolij

porucza najtunischo

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Ssuche drožďze

wschědnje czerstwe porucza

Rudolph Hölzer.

Khofej

punt po 60, 70, 80, 90 a 100 np. atd.

porucza

Rudolph Hölzer.

Cigarry

25 schtuk po 25 np., 35 np., 45 np., 50 np., 55 np., 60 np. atd. porucza **Rudolph Hölzer.**

Petroleum

dwójzy raffinirowany, zyle czisty a njefalschowany, porucza po najtunischej płaczisnje

Aug. Bartko

na swonknej lawskej haßy.

Präservativny, mlokowy a wužitkowy polver,

(Präservativ-, Milch- und Nutzpulver)

kotryž ßo wot dołhich lět ßem w Hollandskej w najwjetschich mlokowych hospodarstwach s najlěpschim wužitkom nałožuje, woßebje pschi trajazym ßuchim czěle a nježernosczi pschi wschěch howjadach, woßebje pschi kruwach, hdyž mloko wulzy jara wotebjera, ßo módri, jaßni abo ßnadž krawny napohlad dostanje, porucza w pakczikach po 7½ nßl.

haptyka w Rakezach

Dr. **Hultzsch.**

Khěžna a sahrodna ležomnoscz

Janej Mikani ßłuschaza a na tudomnej kamjentnej haßy pod cz. 580 ležaza budze ßo pschichodneho

29. decembra t. l.

dopołdnja w 10 hodzinach w ležomnosczi ßamej na pscheßadžowanje pschedawacz. Na kupjenje smyßleni chzyli ßo w tutym czaßu tam nutsnamakacz.

W Budyschinje 30. novembra 1869.

Ryczník **Brückner.**

Knjesej J. G. Poppej

praktiskemu subnemu lěkarjej,

we Winje, Stadt, Bognergasse No. 2.

Psches 8 lět trjebam ja Waschn

antherinsku hubnu wodźiczku,

a njemějach wot tuteho czaßu tež niz junkrócz subybolenje, na kotrež ja prjedy tola stajnje czerpjach; tole je najlěpsche wopokasmo sa dobroscz Wascheho fabrikata.

Pschi wschej wyßokej płaczisnje njemóžu ju parowacz, a proschu Waß teho dla wo pschipoßłanje nowych 6 bleschow tuteje dobreje wodźiczki, a by tež derje było, hdy bychu ju mjenje samožni khori nałožecz mohli.

Proschu wo spěschne pschipoßłanje a podpißuju ßo s poczesczowanjom.

Budejowicy. **Paul v. Faerber,** kubler.

Na pschedań ma tajku wodźiczku w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Lincka pschi hrodowskej haßy czo. 338; w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Wicz, rheumatismus, drjenje w stawach wschěch družinow, ßamu zyle sastarjenu boloscz w najkrótschim czaßu saczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßstr. No. 34.

Wulke wupschedawanje

pscheměnjenja dla po jara poniženych płaczisnach w **materialtworowych, tobakowych, cigarrowych, barbowych a spirituosowych khlamach**

na snutskomnej lawskej haßy w Budyschinje

J. T. Schulze.

K hodownemu kupowanju.

Tym, kiž chzedźa k Božemu dźěsczu kupowacź, poruczam dźělbu składa mojich tworow, jako:

židźane, wołmjane a połwołmjane drasczenischcźa, paletoty, jeczki a buckskiny

po jara poniženych ale **twjerdych płacźisnach.**

W Budyschinje, 11. decembra 1869.

August Grützner.

Khofej

woßebje derje ßłodźazy;

woßebny kampinos-khofej

punt po 70, 80 a 90 np.;

jara dobry žołty java-khofej

punt po 10, 11, 12 a 13 nßl.,

pschi kupjenju 5 puntow punt po 5 np. tunscho

porucza **A. B. Pannach**

na snutskomnej lawskej haßy.

Rósynki.

Cismé-rósynki, punt po 36 np.,

Elemé-rósynki, punt po 40 np.,

najlěpschi běły **pjeczny zokor** punt po 48 np.

porucza **A. B. Pannach**

na snutskomnej lawskej haßy.

Łužican čo. 12 je wuschoł.

Wutrobny dźak.

Wschitkim tym, kotsiž ßu mi mój 25lětny hamtsko-jubelski dźeń k tajkemu njenadźitemu radostnemu dnjej sczinili, praju ja s tutym ßwój najnaležnischi dźak a to najprjódzy wyßokohrabinskemu patronatskemu knjejstwu, knjesej lokalnemu schulskemu inspektarjej, knjesam ryczerkubleřskim najeńkam tudomneje parochije, cyrkwinej woßadźe a schulskej gmejnje a jeju sastupjerjam, lubym kollegam a wschitkim, kiž ßu pomozni byli, mi tajki ßwjedźeński, haj posběhowazy dźeń pschihotowacź. Wam wschitkim njech je tón Knjes jedyn schcźedriwy sarunař.

W Huczinje 7. decembra 1869.

A. Beyer, wuczeř.

Shubjeny bu

sańdźenu ßobotu wot Budyschina do Holeschowa **kruch** jaßnje- a brunopruhateho bukskina s gallonami 3 łohcźe dołhimi. Sprawny namakar ßo proßy, to w pósthórnje pola Luha sa 1 tl. **myta** wotedacź.

Dźak.

Sa te wschelake wopokasma luboscźe a pscheczelniwoscźe, kotrež ßo mi na wopomnjeńskim dnju mojeho 25lětneho skutkowanja w Hnaschezach dostachu, praju ßwój najwutrobnischi dźak wyßokodostojnemu knjesej superintendentej M. Zschuckej, kaž tež mojemu lubemu lokalnemu schulskemu inspektarjej knjesej fararjej Mrósej w Huszy sa jeju wutrobne sbožepschecźa. Najnaležnischi dźak knjesej směrzej Ochernalej nad Dźěchorezami, kaž tež wobßedźerjej herbskich grychtow knjesej Klahrje w Běłych Roßlizach sa wutrobne pschecźa a tež sa druhe pscheczelniwe cźeßne wopokastwa. Dźak mojim lubym knjesam kollegam, (kotrymž bě ßo tež knjes farar Mrós pschisanknył), tak derje huscźanskeje, kaž tež tymaj dwěmaj konferenzskimaj ßobustawomaj hodźijskeje woßady sa rjany wopomnjeński dar, mi wot nich pschepodaty. Wutrobny dźak mojej lubej schulskej gmejnje, kaž tež lubej schulskej a wotroscźenej młodoscźi zyłeho schulskeho wokrjeßa sa te mi pschepodate rjane a drohe dary. Dźak knjesam schulskim prjódkstejerjam, kaž kež hnaschcźanskim grychtam sa wschu mi wopokasanu cźescź a luboscź. Najlubosnischi dźak mojim ßwójbnym pscheczelam sa tón drohi wopomnjeński dar, s kotrymž mje pocźescźichu. Dźak huscźanskemu spěwarskemu towarstwu sa sastaniczko, mi na ßwjedźeńskim wjeczoru pschinjeßene. Dźak skóncźnje wschitkim, kotsiž ßu k powyschenju mojeje ßwjedźeńskeje radoscźe schtožkuliž ßobu skutkowali. Bóh, kiž je ta luboscź, chzył sa to wschitkim najbohacźischi sarunař bycź.

W Hnaschezach 9. decembra 1869.

J. Urban, wuczeř.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cźißłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k cž. 50 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk symskeje elegantneje muskeje drasty a hólcžazych wobleczenjow
po najtunischich płacžisnach
w słotej hwěsdže po 1 skhodže na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muskeje drasty,
kotryž hacž dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwěsdže mějesche, je nětko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płacžisnach.
H. M. Kubasch
na garbarskej haßy cžo. 432/74 po 1 skhodže,
s napschecža k. konditarja Donatha.

Sswój skład
němskich, franzowskich a jendželskich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu a hólcžazu drastu** po zyle sdobnymi płacžisnami porucža k dobrocžiwemu wobkedžbowanju
krawski mischtr **Herrmann Jentsch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbskej haßy
porucža ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **sprawny** skład optiskich tworow, jako achromatiske dalokowidy (ferurröhre), feldstecharje, opernkukarje s 6 a 12 schkleńzami, dalokowidy sa 2 wocži sa morjakow s noschadłom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, schildkrocže a ßlěboru; pince nez (nóßtłóczerje) w rohu, worzelu, schildkrotu, ßlěboru a słotu; bryle we worzlu, nowoßlěboru, ßlěboru a we 8 a 14 gradowym słotu; mikroskopy s 50 hacž 60króčnym powjetschenjom; loupy k wschelakemu nałožowanju, laterna magica, stereoskopy, rjane rajßzeugi sa schulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobrosczach; schtukowe, ručžne, dybsačžne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płacžisny słožnja ßo niz jenož po swonkownosczi, ale tež po mnohosczi žiweho ßlěbora; wschelake thermometry sa swonlnu temperaturu a tež sa stwy, palenzpalernje a piwarnje; sa knjesow palenzpalerjow měridła majschoweje kißałoscže (Maischsäuremesser), atd.

Sswój skład
hotoweje **mužazeje** a tež **hólcžazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płacžisnami porucža k dobrocžiwemu wobkedžbowanju
Ernst Purscha na Židowje cžo. 145.

Hodowne wupschedawanje

póndzelu, 29. novembra, hacz do hód

nowych, ſ jeneho bankrota pschewſatych tworow pola

Eduarda Hartmanna.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże

porucza, wyſche ßwojeho bohacze ſrjadowaneho ſkłada manufakturnych tworow wſchěch druzinow, dzělbu w płaczisnje poniżenych tworow: **caßinetty** po 2½ ußl. a drożſcho, ¾ ſchěroke draſczeniſchcza po 3 ußl. a drożſcho, po **jara tunich** ale **twjerdych** płaczisnach.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy czo. 263

porucza podla ßwojeho

ßukna a buckſkina też lama

we wſchelakich barbach a muſtrach po najtuniſchich płaczisnach a proßy wo dobroczíwe wobkedzbowanje.

Wulki ſkład

ſchwajzarſkich czaßnikow.

K prjódkſtejazemu hodownemu ßwjedzenju ßym ja ßwój ſkład ſe wſchěmi czaßnikami, kotrez ßo maja, nanajlěpje wubotowak.

Woßebje ja na te nowiſche wězy kedzbne czinju, jako: **chlindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje dzěłane), kotrez ßo ſ wuſchkom naczahuja; **regulateury**, ſ bijadłom a bjes njeho, kiż 1 hacz 14 dnjow du; **melodiony** (hudzbne hrajadła k wjerczenju, ſa dzěczi k Bożemu dzěſczu ßo hodzaze) wot 1½ tl. hacz 10 tl.

Wulki wubjerk najpěkniſchich **wobłukowych** a **ſchtuzowych** czaßnikow, — **kukatych** czaßnikow — **ſczěnowych** czaßnikow we wſchěch druzinach a muſtrach.

Dale wulki wubjerk nowſchich czaßnikowych **rjeczaſkow**, ſnamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych ſchpindlowych czaßnikow, każ też derje wotczehnjenych chlindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczisny wſchomożno tunjo ſtajam a kózde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Też pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ßerbſkeje** ryczże tak derje mózny, każ němſkeje.

W Budyſchinje, na bohatej haßy.

J. G. Schneider,
czaßnikaŕ.

Padazu khoroſcz, ſ zyła wſchě widliſchcza na wſchón czaß ſaczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßſtraße Nr. 34.

Khěża na pſchedań.

Pſcheměnjenja dla je khěżniſka żiwnoſcz czo. 127 w Rakezach ſ zyle dobrymi zyhłowanymi twarjenjemi, ſ krupowym młynom a ſ jenym wětrnikom-rěſakom, ſa wojnarja ſrjadowana, ſe 7 akrami pola a łuki, bjes wumjeńka, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Kupna płaczisna 1800 toler. — Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedzerja tam.

Jan Kral.

Stajny ſtład wot wſchitkich pizowych wuplodow, jako:

kukuruz (majß),
wotruby, cziſte,
hroch, woku,
rapßowe woßuchi atd.

porucza po najtuniſchich dzeńſkich płaczisnach

zitna pſchekupniza
Otto Wollmann.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciśc L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 51. — 18. decembra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleř.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Łasa. S Rakez. S Wojerez. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka — K powuczenju. — Cyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

11. decembra 1869.

Dowoz: 8025 kórcow.	Płaćizna w přerezku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	5	15	—	5	—	—	5	17	5	5	2	5
Rožka	3	25	—	3	15	—	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń	3	—	—	2	22	5	3	2	5	3	—	—
Wowß	2	2	5	1	27	5	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 16. decembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81¾ (16 nßl. 3½ np.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždžan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.** 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga).
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždžanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 15 nßl. a 14 tl. 10 nßl.
pscheńza 62—65 tl., rožka 44—46 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 15 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedowa stajnje něhdźe 1 ⅛ tl. drôžschi.)

Najnowsche.

Eydtkuhnen, 15. decembra. Po powjesczach, kotrež ßu ßem pschischłe, je ßo w Moskwje sjenoczeństwo wotkryło, kotrež bě wotmyßlene, na dnju 17. februara, jako na tym dnju, hdźež bu leibeigentstwo burow sahnate, ludźi k sběžkej nawabicz. Někotsi mužožo ßu teho dla ßadźeni.

Win, 14. decembra. Ministrjo Giskra, Herbst, Hasner, Brestel a Plener chzedźa khěžorej pißmo w nastupanju ßwojeho dotalneho skutkowanje pschepodacz a potom wotstupicz, jeli to khěžor sa dobre njesposnaje.

London, 15. decembra. Jendźelski parlament ßo 8. februara 1870 shromadźi.

Rom, 15. decembra. Wot 1044 prälatow (wyßokich zyrkwinskich sastojnikow), kiž maja prawo na konžil pschińcz abo k temu woßebje pscheproschenje dostachu, je jich hacž dotal 762 ßem pschijěło.

Belgrad, 14. decembra. Wczera bu lětny dźeń pschiposnacza ßamostatnoscze Sserbije pyschnje ßwjeczeny. Wschitzy póßłanzy zusych wjeřchow ßwoje sbožopschecza wuprajichu.

Kairo, 14. decembra. Městokral ßo nětko, hdyž je swada s turkowskim sultanom wurunana, najskerje bórsy do Konstantinopla poda. — Pruska łódź „Herta" je psches suezski kanal pschejěła a je to snamjo, so je hłuboki doscz wuryty.

Sakska. Sańdżenu njedżelu bu narodny dżeń naſcheho wſcholubowaneho krala Jana po wſchěch měſtach naſcheje lubeje Sakſkeje pyſchnje ßwjeczeny, najbole pak w Drażdżanach. W Budyſchinje měješe ßo ſahe rano reveilla a ſwonješe ßo ſe wſchěmi ſwonami, a poſdźiſcho wotdżerżachu ßo ßwjedżeńſke aktußy w krajnoſtawſkim ſeminaru a w gymnaſiju. Popołdnju běſche ßwjedżeńſka hoſczina w ſozieteczi, na kotrejż ßo měſchczanſzy, kralowſzy a wojerſzy ſaſtojnizy, każ tež druſy nahladni knjeża wobdżělichu. Měſto Budyſchina je k czeſczi tuteho ßwjedżenja 245 ſchěſczpuntowſkich pokrutow khlěba bjes měſchczanſkich thudych rosdżělicz dało.

W druhej komorje jednaſche ßo ſańdżeny tydżeń bjes druhim tež wo ſchulſke należnoſcze. Pſchi tym měnjeſchtaj knjeſaj ſapoßkanzaj Fahnauer a Möſchler, ſo ßo w ßerbſkich ſchulach pſchezo hiſchcze doſcz němſki njewuczi, prajizy, ſo je ßo ſtako, ſo mkodych ßerbſkich ludźi na ſeminar wſali njeißu, dokelż njeißu doſcz němſki mohli. Tež běſchtaj wonaj jara njeſpokojnaj na to, ſo ßo w jenej ßerbſkej woßadże ſchulſki inſpektaŕ ſakoženju němſkeje ſchule ſnapſcheczimja. Knjes ſapoßkanz Beeg pak měnjeſche, ſo po jeho wjedżenju ßerbſke dżěczi w ßerbſkich ſchulach doßahazu ſnajomoſcz němſkeje ryczje doſtanu. — (Sserbam, bola kotrychż hewak knjeſaj Fahnauer a Möſchler we wulkej czeſczi ſtejitaj, budże wěſcze żel, ſo ſtaj ßo ſpomnjenaj knjeſaj wot ßwojeje němſkeje horliwoſcze k temu ſawjeſcz dakoj, ßerbſkich wuczerjow ſ tej winu wobczežicz, jako bychu woni mako ßerbſki wuczili. Schtóż ßerbſke ſchule derje ſnaje, tón tež wě, ſo ma wuczeŕ najwjazy prózy ſ němſkej ryczu a ſo dyrbja jeje dla druhe wědomnoſcze jara ſchkodowacz, haj ſchtoż chze ſe wſchej prawdoſczu wěrnoſcz prajicz, tón wěſcze rjeknje, ſo ßo ßerbſke ſchule jenoż w tym wot němſkich ſchulow rosdżěluja, ſo ßo w nich tſcheſczijanſka wuczba niz jenoż němſki, ale tež ßerbſki wuczi: wſcho druhe je najwjazy w ßerbſkich ſchulach jenoż němſke. K czomu teho dla woßebje němſke ſchule w Sserbach, hdyż hižom nětko w ßerbſkej ſchuli Němzowſtwo we wſchěm knjeżi!? W nich ani jedyn wuczeńſki pſchedmjet (Unterrichtsgegenſtand) njeje, kiż ßo njeby němſki wucził.)

W Mühlbachu pola Wieſenſteina ßu ßo 8. decembra wſchě twarjenja dweju burſkich kubkow a ſchtyrjoch ſahrodniſkich żiwnoſczow wotpaliłe.

W Drażdżanach chzyſche wóndanjo jena knjeni ſ kurom mole w ßwojich ſmachach ſahnacz, ale pſchi tym ßo ſiwa wupali a wona měješe na 1000 toleŕ ſchkody.

Prußy. Do Barlina je powjeſcz pſchiſchła, ſo je pruſki krónprynz na ßwojim dompuczu ſ Egiptowſkeje 14. decembra do Neapla pſchijěł. Italſkaj prynzaj Humbert a Amadeus jeho po jeho pſchijěſdże bórſy wopytaſchtaj.

W druhej komorje bu wóndanjo nowy ſakon wujednany, kak ma ßo krajny dołh wotpłaczowacz. Mjenujzy město dotalnych 4½- a 4prozentnych krajnych dołżnych liſtow budża 4½procentne wudate, ale ſ tym wuměnjenjom, ſo je kraj jenoż tehdy ſ hotowymi pjenjeſami wupłaczi, hdyż ma k temu pjenjes doſcz. — Hacz dotal bě pak to waſchnje, ſo dyrbjeſche ßo kóżde lěto wěſta ſumma dołha wotpłaczicz.

Hrabja Bismark je ßo do Barbya na hońtwu a wot tam k ßwojemu ranjenemu ßynej do Bonna podał.

Hewjerjo we waldenburgſkich kamjeńtowuhlowych podkopkach (w Schleſyńſkej) ßu ßo ſpjeczili a nochzedża ſa dotalnu ſdu wjazy dżełacz. A dokelż wobßedżerjo podkopkow wjetſchu ſdu dacz njechaja, dha tam wſcho dżěło hižom na dwě njedżeli próſne leži a poczina w tamnej wokolnoſczi na kamjeńtnym wuhlu jara pobrachowacz.

Awſtria. Khěżor je 13. decembra winſki ſhromadny ßejm (Reichsrath) wotewrił. W ßwojej ryczi ſpomni wón bjes druhim tež na bokeſyńſki ſběżk a wupraji pſchi tym nadżiju, ſo bubże w Dalmaziji bórſy ſaßo měr knjeżicz. Hewak ſpomni wón tež na to, ſo ßu ßo we wſchelakich awſtriſkich krajach żadanja pokaſałe, ſo by ßo dotalna krajna wuſtawa (Verfaſſung) pſcheměniła a ſo budże wón teho dla ßejmej někotre ſakony k dopjelnjenju takich żadanjow prjódkpokożiiż dacz, ale ſo budża te tajke, ſo wuſtawa w zyłym a wulkim pſchezo ta ßama woſtanje, kotraż je prjedy była.

S zyłeje khěżoroweje ryczje je widżecz, ſo nětcziſche miniſterſtwo ważniſche żadanja Czechow, Polakow, Slowenow a Tyrolarjow dopjelnicz nochze a duż budże tež w Awſtriji dale njeměr a njepokoj knjeżicz, tak dołho hacz dotalne miniſterſtwo w ßłużbje woſtanje.

Dalmatiſki naměſtnik, general Wagner, je ßwoje město ſłożił a na jeho město je general Rodicz poſtajeny. Wagner dyrbjeſche teho dla ſe ßłużby ſtupicz, dokelż běſche jemu khěżor ßwoju njeſpokojnoſcz nad tym wuprajił, ſo njeje Bokeſow wot ſběżkarſtwa wotdżerżecz mohł, ale ßo pſchi tym njemudrje ſadżerżał.

Khěżor je ßo ſ Wina do Peſchta podał a pjecza w měßazu januaru do Roma pojědże, hdżež jeho knjeni mandżelſka hižom khwilu pola ßwojeje ßotry, prjedawſcheje neapolitanſkeje kraloweje, pſchebywa. — Wſchelazy miniſtrjo chzedża ſe ßłużby ſtupicz, ale hakle potom, hdyż ßo khěżor ſ Peſchta ſaßo do Wina wróczi, budże ßo prajicz hodżicz, kak ta wěz wupanje.

S Dalmazije żane ważne powjeſcze pſchiſchłe njeißu. Nowy naměſtnik Rodicz, kiż je tež ſ teho ßameho (mjenujzy ßerbſkeho) naroda, każ Bokeſojo, ma poruczноſcz, ſ nimi na měrnym puczu měr wujednacz; nochzedża pak woni měr ſczinicz, dha ßo w naléczu wójna pſchecziwo nim ſ nowa ſapoczнje.

Franzowſka. Franzowſka druha komora je pſches to zyle hinaſchi napohlad doſtała, dokelż wjetſchina teje ßameje ſe ßwobodnoſmyßlenych mużow wobſteji a duż

budże drje khěžor też druhe ministerstwo postajicź dyrbjecź. Najskerje budże sapołkanz Ollivier pschedbyda noweho ministerstwa. — Khěžorka Eugenia ßo w tychle dnjach se ßwojeho puczowanja do Parisa wróczi.

Italia. Hacź ßu ßo wot konzila, w Romje shromadżeneho, hacź dotal żane wobsanknjenja stake a kajke to ßu, to hischcże snate njeje.

Italski kral je nowe ministerstwo powołacź dyrbjał, ale też s tutym ludźo hischcże tak prawje spokojni njejßu.

Rußowska. Pschi stolětnym ßwjedżenju ßwjatojurjowskeho rjadu, kotryż ßo wóndano w khěžorskim hrodże w Petersburgu wotdżerża, rjekny khěžor Alexander k pruskemu prynzej Albrechtskej, so pruskeho jako ßwojeho najlěpscheho pschecźela we wulkej czesczi dżerżi.

Egiptowska. Swada, kotruż turkowski sultan a egiptowski městokral bjes ßobu mějeschtaj, je nětko wurunana a duż měr bjes nimaj wostanje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wot tudomneho pschißażneho ßuda, kotryż ßo 9. decembra sapocza a ßo dżenża (18. decembra) najskerje skónczi, bu holnik Jacob s Böhmisch-Bollunga teho dla k 2lětnej dżěkarni wotßudżeny, dokelż bě wěsteho Seeliga, kiż bě drjewo kranył, straschnje tsělik. — Wěsty Ebischbach a Taschesky, kotraż běschtaj paduchstwa dla wobskorżenaj, buschtaj sa ßwobodneju wuprajenaj, dokelż ßo jimaj tajke paduchstwo sjawnje dosć dopokasacź njehodżesche. W druhim poßedżenju buschtaj Weberez mandżelskaj k 12 lětam 6 měßazam khostarnje wotßudżenaj, dokelż běschtaj pjenjesy pschekschiwiloj a wohań sakożikoj.

S Kasa. Po dlěschim wuradżowanju a jednanju je nětko postajene, so smějemy tudy kóżdy lěto tsi hermanki a to s dobom sa pschekupske twory a sa skót. Tute hermanki budża w měßazu měrzu, auguschtu a novembru wotdżerżane a smeja ßo w lěcze 1870 wutoru 1. měrza, wutoru 2. auguschta a wutoru 8. novembra.

S Rakez. Też tudy bu narodny dżeń krala Jana ßwjeczeny. Pschi tutej składnosczi sta ßo też, so buchu naschě haßy prěni ras s latarnjemi poßwěczene, kotreż ßu na tajke města stajene, hdżeż je to najbole nusne.

S Wojerez. Nasch serbski a němski spěwanski konzert ßo tudy wuhotowacź njebudże, ale smeje ßo w Kasu a to tsecźi dżeń hodow.

Prilopk.

* Jako běchu 9. novembra w Khoczebusu tamnischi gymnasiastojo we wulkej sali gymnasija k uutrnosczi psched modlerskim dnjom shromadżeni, kiż mějesche ßo nasajtra ßwjeczicź, a we wschej czichosczi na sapocżatk modlitwy czakachu, padnu kruch salowego wjerćha dele, 10 kohczi dołhi a poł kohcza schěroki, a to tam, hdżeż quintanerjo stejachu. Dwaj buschtaj na hłowje wobschkodżenaj a jeneho dyrbjachu bjes smyßkow won wunjesc, hdżeż pak ßo bórsy saßo wot strożelow shraba. Wjetsche njesbože ßo stako njeje.

* Wot budyskeho wokrjeßneho ßuda bu 12. novembra cigarydżěkaczer Stütz wschelakich paduchstwow dla k 5lětnej khostarni wotßudżeny.

* W Kirchheinje pola Heidelberga daschtaj ßo wóndanjo dwaj hólzaj do swady. Starschi, kiż je 15 lět stary, wucżeże pschi tym nóż a kto teho druheho tak straschnje, so tutón na měscze morwy wosta.

* W Bachsdorsje w Schtyrskej ßu rubjeżnizy w nozy 23. novembra wschěch wobydlerjow tamnischeje korczmy skónzowali, mjenujzy korczmarja, jeho żonu a jenu 15lětnu holzu. Mordarjej staj najskerje dwaj cźlowjekaj byłoj, kiż staj tam pschenozowakoj. Korczmar a korczmarka běschtaj sakkótaj, tej holzy pak, kotraż bě do pinzy cźěkako, bě hłowa se ßekeru rosrażena. Schto a kak wjele ßu rubjeżnizy ßobu wsali, njehodzi ßo prajicź, tola sda ßo, so jich dobytk wulki byk njeje; pschetoż jako ßudnistwo posdżischo wschě smachi pschehladowasche, bu jena stara listownja namakana, w kotrejż bě psches 200 papjerjanych schěßnakow.

* S knizki, w kotrejż ßu wschitke sakske města a wßy sapisane, je widżicź, so ma Herrnhut spodżiwnje dosć runje 100 domow a 1000 wobydlerjow. (Sakska ma 142 městow a 3655 wßow.)

* W Daschizach w Czechach bě ßo jedyn mkody cźlowjek s cigarru w hubje na kanapej lehnył a wußnył. Pschi tym wón cigarru tak njesbożomnje pożrje, so bě ßo prjedy sadußył, hacź pomoz pschińdże.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wot teho cźaßa, hdżeż burja ßwój kormny skót waża, prjedy hacź jón pschedadża, pjecża rěsniży jara na to ßwarja, so dyrbja skoczo, kiż kupja, droho sapłacźicź.

Mots Tunka. Hm, to runje tak jara slě njeje; pschetoż w jenej wßy, kotraż pschi schußeju niże Delneje Stróże leży, ßu wóndano poczeli żony ważicź.

H. D. Ach ty tola njejßy! Ale cźoho dla dha to cźinjachu?

M. T. Nó, tam běchu wunjeßli, so smeje pschichodne lěto kóżda żona, kiż je 150 puntow cźeżka a něhdże po schußeju pojědże, wěsty schußejowy pjenjes sapłacźicź. Też bě prajene, so hischcże do hód komißia do wßy pschińdże, kiż wschitke żony pscheważy, — a duż chzyschе jedyn hospodar tola prjedy wjedżicź, kak wjele jeho luba mandżelska waży.

H. D. Kak wjele puntow wona ważesche?

M. T. Runje 145 puntow.

H. D. Nó, ta drje tež jena wot tych najczeńschich bycz njemóże!

M. T. Haj, to ßo mi tež sda.

M. T. Nó, w Mikowje běchu wóndanjo tež klamy wotewrili!

H. D. Je dha to tak jara pomnjecza hódne?

M. T. Kaž to jedyn wosmje; pschetož tsjo ßu tam psched khěžu mischtra Nowaka stupili a hubu daloko wotewrili.

H. D. Ale czi tola žane khlamy měli njeßu.

M. T. To ja tež prajił njeßym.

H. D. Je dha to wěrno, so ßu w naschich lěßach hischcze bary?

M. T. To bych njewjedžił; ja s najmjeńscha hischcze ßwoje žiwe dny něschto tajke ßłyschał njeßym.

H. D. Nó, mi powjedachu, so ßu do jeneje wjesti wojerowskeho woßrjeßa wóndano bary s lěßa pschischli a holczkam tykanzy sjedli.

M. T. Aj aj tola; dha tam ja wjazy hinak njepóndu, khiba s teßakom a pistoliju.

M. T. Palenz je walenz!

H. D. Haj to je prawda, kiž je w sakskej a pruskej Łužizy suata.

M. T. Duž bych ßebi myßlił, so bychu ßo woßebje mkodži ludžo psched palenzom pělnje na kedžbu brali, hewak mohło ßo jim seńcz, kaž mkodemu hólzej se ßußodneho domu, hdžež kmotsjachu.

H. D. Schto dha s nim bě?

M. T. Nó, wón jenej kmótrje s daloka tak nalwasche, so bu pschi tym stónczjnje ßam tak skurjeny, so s czežkej prózu domoj dorasy a dyrbjesche w kolni spacz.

H. D. Schto pak potom bu?

M. T. Nó, schto dha hewak, hacž kocže mjersanje.

K powuczenju
sa tajkich, kiž chzedża wo němskej wuczbje w ßerbskich schulach ryczecz.

(Se 105. wolbneho wokrjeßa.)

Pschi nětczischim naprawjenju sakskich ßerbskich schulow trjeba ßo, hdyž jedyn wscho wopomni, nimale zykosez wscheho schulskeho czaßa na wuczenje němskeje rycze. A dokelž ßo se strony kralowskeho schulskeho radžiczelstwa wědomnosez, w schuli nadobyta, najbóle jenož po tym měri, kak wjele móża džěczi němski, dha ßo kóždy wuczeŕ wschak hischcze „extra" se wschej mozu wo to prózuje, so by ßwojich schulerjow w němskej ryczi po możnosczi wudokonjak. Hdyž teho dla žadyn schuleŕ se schule wustupi a dosez němski njerosymi, dha dyrbi tón tajki byez, kiž ma „kuschi rosomejk", abo wuczeŕ je w schuli psches měru wjele němski wuczit, tak so schuleŕ wuczbu njeje pschezyrowacz mohł. Duž ßo na žane waschnje prajicz njehodži, so by ßo w ßerbskich schulach „mało" němski wuczito; schtož to praji, tón njewě, schto ßo w ßerbskich schulach wuczi a so je tam po prawym wscho němski, s jenicžkim wuwsaczom kscheszijanskeje wuczby a czitanja, k temu nusneho.

Hottentottam a Kafferam a wschelakim druhim njelepym a njeschlachotnym pohanam kscheszijansku wuczbu w „jich" ryczi pschipowjeduja — a kscheszijanskim Sserbam chzyli to wsacz?! Bohu žel, so ßu w Sserbach někotsi tajzy wuczerjo a so to žadyn inspektaŕ a žadyn sapoßkanz njewidži. **M.**

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Kral, měschczan a woska, s Augustu Hebensteinez. — Jan Jurij Franz Wylem Czornak, wobydleŕ, s Hann Karolinu Biesoldez. — Handrij Němz pomjenowany Höhnig, wobydleŕ, s Hanžu Bórschez.

Michalska cyrkej: Ludwig Gustaw Pietschmann, czěßla na Židowje s Khrystianu Klaru Schumannez tam. — Jan August Voigt, schußejowy wothladowaŕ w Hucžinje, s Henriettu Berthu Hermannez na Židowje.

Katholska cyrkej: Jan August Schołta, korczmaŕ-najeńk w Budestezach, s Vincenziju Czapkez se Slatina w Czechach. — Jan Schneider s Jaßenžy s Hanu Justez s Bělczez.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Alexander Hugo, n. ß. pod hrodom. — Bjedrich Ota a Bohuměr Ernst, n. dwójniskaj ßynkaj na Židowje. — Hana Augusta, C. G. Augusta Dittricha, khěžerja a wósti pod hrodom, dž. — Jan August, Jana Bohuměra Janascha, wulkosahrodnika w Sřeschinje, ß. — Ernst Handrij, Jana Kudžele, wulkosahrodnika w Czichońzach, ß. — Jan August, Handrija Wiczasa, wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Ernestina, n. dž. w Brěsowje.

Pětrowska cyrkej: Ernst Hermann, Jana Hórschka, wósti, ß — Ernst Jan, Jana Augusta Krecžmarja, wobydlerja ß. — Jn Wylem, Handrija Buka, domownika, ß. —

Katholska cyrkej: Hańža Sidonia, Michała Müllera, kublerja w Dalizach, dž.

Zemrjeći:

Dżeń 19. decembra: Marja, Michała Siebera, khěžkarja w Hrubjelczizach, dž, 31 tl. 8 m. — 24., Hana Marja rodž. Wenzlez, Handrija Měrczina, wobydlerja, mandželska 28 l. 9 m. 4 d. — 25., Hana rodž. Kraliz, Jana Kmocha, wumjeńkarja w Sskonej Borschczi, mandželska, 79 l. 2 d. — 25., Jan August, Handrija Rencza, wobydlerja, ß., 9 l. 10 m. — 27., Hana Marja, Handrija Měrczina, wobydlerja, dž., 3 d. — 27., Korla Wylem Haferkorn, kowaŕ-najeńk w Sczijezach, 45 l. 1 m., — Ernst Bohuměr n. ß. na Židowje, 11 d. — 28. Handrij Libscha, khěžeŕ pod hrodom, 67 l. 1 m. — Jan August, Ernsta Bohuměra Janascha, wulkosahrodnika w Sřeschinje, ß., 17 d.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow tolež prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budže pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wułożenja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towarstwa.

Rósynki, korinthy, mandle

ßłódke a hórke, **citronat,** tołczeny **melis, ff. raffinadu, melis w kehelach, wschelake korjenje, korjeński wolij** porucza k dobroczíwemu wobkedzbowanju

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu czo. 40.

---

ff. selene a czorne theje, prawdziwy ind. rum a arak, chokoladu a chokoladowu muku, kakaomaßu a kakaothej

porucza najtunischo

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu czo. 40.

Nowe brunopiwowe drożdże

ßu wot jutsischeje njedzele pola podpißaneho dostacz.

J. G. F. Nieckſch.

Łužičan čo. 12 je wuschoł

a wopschija: 1) K dnjej 12. dezembra 1869. Spěw wot Fiedlerja. 2) Wobßadzenje fary w Merseburgu. (Skónczenje.) Spißał W. 3) Pschi khorołożu. Spěw wot H. J. 4) Kak lubosne ßu twoje wobydlenja, knježe Zeaboth. Pschek. Barthel. 5) Pößli lubosczе. Spěw wot Pětrowicza. 6) Wo lischzy. Pschek. Suschko. 7) Drobnostki. Wot Nyczki. 8) S Budyschina a s Łužizy. Wot redaktora. 9) Sskowjanski roshlad. Podawa J. E. Smoleř. 10) Charada wot Warka. 11) Wuhudanje charady 11. czißła. 12) Wosjewjenje redakzije.

K hodam

porucza najtunischo

staru, ßuchu pscheńcznu muku,
ßuche drożdże,
rósynki,
zokor,
korjeński wolij,
czerstwe korjenje

W Rakezach.

Herrmann Dobriza.

Jene ßypne a pjeczne khachle (Schütt- und Bratofen) s lateho żelesa ma tunjo na pschedań

pschekupz **M. A. Flanderka.**

Rjane wulke a małe rósynki, rjany tuni běły zokor,

kaž tež

najlěpsche ßuche drożdże

poruczeja

We Wósporku.

J. Rämschez herbja.

W kniharni Smolerja a Pjecha je sa 1 nßl. dostacz:

Bibliski pucznik

sa wschitte dny ljeta 1870.

Sestajany wot K. B. Kaniga, fararja w Klukscha a wudaty wot ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa.

W **delnołužiskej** ryczi wuńdzechu a ßu w kniharni Smolerja a Pjecha dostacz:

Nikodemußowe knigły. Jadno hopißańe togo saßużeńa a humřescha Jesom Christußa, kaž to ßamo jo hopißał Nikodemus, jaden rabbi a huschy tych żydow, kotaryž to wschykno ßam jo wiżeł a nasgonił, dokulž jo był jaden potajmny huknik Christußowy. Do ßerbskeje rězy pschestawjone wot Chr. Schwela. Płaczisna 6 nßl.

14 kjarlischow. 3. pschistawk. Nowy pscheglědany hudawk. Wot Teschnara. 1½ nßl.

Powschitkomna aßekuranza w Trieschże

(Assicurazioni Generali).

sawěschżuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 schěßnakow, 26 krajzarjow awstr. czißla

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž też, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja** wschěch **druzinow** psche **wohnjowu schkodu;**

b) **kubła na drohach** psche **transportnu schkodu;**

c) posticzuje sawěschżenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelakssche waschnje sa **najtuniſche twjerde prämije** a wustaja policy po **pruſkim kourancze.**

Towarstwo wupłaczi w lěcze 1867 sa 14,298 schkodowanjow summu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 schěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěschżenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Ernst Walther,**
w Ketlizach: **Korla August Berger.**
w Drjeczżinje: **Jan Noack.**

Rósynki,
zokor,
syrop,
najlěpschi safran,
korjenje,
korjeńſki a citronowy wolij

poruczа **najtunischo**

Rudolph Hölzer

na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy.

Ssuche droždże

wschědnje czerstwe poruczа

Rudolph Hölzer.

Khofej

punt po 60, 70, 80, 90 a 100 np. atd.

poruczа

Rudolph Hölzer.

Cigarry

25 schtuk po 25 np., 35 np., 45 np., 50 np., 55 np., 60 np. atd. poruczа **Rudolph Hölzer.**

K prjódkstejazemu hodownemu ßwjedżenju poruczam

woßebnu a derje wotležanu
schtryzlowu muku

k dobroczżiwemu wobkedżbowanju.

W Budyschinje na kamjentej haßy.

J. Kögler.

Někotre sta centnarjow

rjanych czistych rżanych wotrubow

ma na pschedań **J. Kögler**

na kamjentej haßy w Budyschinje.

Wicz, rheumatismus, drjenje w stawach wschěch druzinow, ßamu zyle sastarjenu bolosć w najkrótschim czoßu saczěri **Herrmann Witt,** w Barlinje, Roßstr. No. 34.

Hischcże žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhosczе dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczeżnosczе bróšta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasak, kaž **běły bróštſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.

Najlěpschu schkrjenu pjeczżnu butru,

kaž też **zokor** a **rósynki** we wschelakich druzinach poruczа po najtunischich płaczżisnach

Hermann Kunack

na bohatej haßy pódla póšta.

Ssuche droždże

stajnje czerstwe ma na pschedań

Hermann Kunack.

David Berger

poruczа pod ßlubjenjom najlěpscheho a najtunischeho poßłużenja

materialne twory, cigarry a spirituosy

k dobroczżiwemu wobkedżbowanju, woßebje też

najlěpschu parnu muku a ßuche droždże.

Najlěpschi korjeńſki wolij (Gewürzöl),

blěſchku po 2½ nßl.,

ſafran, zyły a tolczeny,

orientalſku ſubowu wotmu,

pakczik po 2½ nßl.

porucza

hrodowſka haptyka
E. Menzner.

Khofej

woßebje derje ßkodżazy;

woßebny kampinos khofej
punt po 70, 80 a 90 np.;

jara dobry żołty java-khofej
punt po 10, 11, 12 a 13 nßl.,

pſchi kupjenju 5 puntow punt po 5 np. tunſcho

porucza **A. B. Pannach**
na ſnutskomnej lawſkej haßy.

E. G. Leuner,

rjemjenjeŕ na bohatej haßy,
porucza

pucżowanſke, knjenjaze a pjenjeżne taſche,
ſchulſke ranzki ſa holzy a hólzow,
podwjaſki, kſchudy,
koniki ſ koże na kolebadłach a rołkach.

☞ Wſcho najtuniſcho a we wulkim wubjerku. ☜

Poßleſchczowe pjerje a poßleſchcza

jara rjane a tunje, każ tež cziſczene, pſchedawa
wudowa **Frödowa** na rybjazej haßy.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcż) ſahoji ſpecialny lěkaŕ ja epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Khežna a ſahrodna leżomnoſcż

Janej Mikani ßkuſchaza a na tudomnej kamjentnej haßy pod cż. 580 leżaza budże ßo pſchichodneho

29. decembra t. l.

dopołdnja w 10 hodżinach w leżomnoſczi ßamej na pſcheßadżowanje pſchedawacż. Na kupjenje ſmyßleni chżyli ßo w tutym czaßu tam nutsnamakacż.

W Budyſchinje 30. novembra 1869.

Ryczńik **Brückner.**

Drjewowa aukzia

na jeſchczańſkim reviru.

Wutoru 21. decembra t. l. rano w 9 hodżinach budże ßo na khwaczańſkich mjeſach brěſowa walczina w dołhich hromadach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 28. decembra budże ßo w Liſchej Horje pola Njeßwaczidła něhdże 100 loßow ſtejazeho palneho a twarſkeho drjewa, każ tež klozow na pſcheßadżowanja pſchedawacż. — Wuměnjenja budża pſched aukziju woſjewjene. Sapoczatk dopołdnja w 10 hodżinach.

Shromadżiſna pola podpißaneho tam.

Jan Nowotny.

Khójnowe walczki

ſteja w hucżinjanſkej holi pola Lěſkeje w bliſkoſcże budyſko-mużakowſkeho ſchußeja

kopa po 1 tl. 3 nßl. 5 np.,
" " 1 " 13 " 8 "
" " 1 " 19 " — "

na pſchedań, a chżyli ßo kupowarjo na knjeſa hajnika Hammera w Lěſkej wobroczicż.

W Maleſchezach 12. decembra 1869.

M. Sachßa.

G. A W. Mayerowy broſtſyrop

ſ **Wrotßławja** je pſches ßwoje wutki **najwěſcziſchi ſrědk** pſche kaſchel, dybawoſcż, ſażwanje a broſtbolenje.

Jenoż prawdżiwy maja **G. A. W. Mayerowy broſtſyrop** w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań

Heinr Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykaŕ w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu a
haptykaŕ **Gerischer** w Oſtritzu.

Petroleum

dwójzy raffinirowany, zyle cziſty a njefalſchowany, porucza po najtuniſchej płaczińnje

Aug. Bartko
na ſwonknej lawſkej haßy.

Ssuche dróżdże

wſchědnje czerſtwe, porucza

J. G. F. Nieckſch.

W Rakezach nutska je khěża czo. 108 ſ 2 ſtwomaj a ſ 129 prutami pola na pſchedań a może mjeńſcha pokoja kupnych pjenjes na njej ſtejo wostacż. Wſcho dalſche je tam ſhonicż.

Saúdżenu ßobotu bn w Budyſchinje jene běłe rubiſchczo namakane a może ßo we wudawarni Serb. Nowinow ſaßo dostacż.

Wosjewjenje.

S tuthym dawam cjesczenym Sserbam tudomneje wokolnosczje najpodwolnischo k nawjedzenju, sa ßym tudy

khlamarnju

wotewrik, w kotrejž budza **materialne twory, tobak, cigarry** a **patenz** wschelakich družinow na pschedań. Najtunischje płaczišny a spěschne poßkuženje lubjo, proschu wo dobroczinwe wobkedźbowanje.

W Prěczezach, 11. decembra 1869.

Korla Huschmann.

Džak

knjesej sapoßłanzy

Beegej,

najluboßnischi džak Jemu! Hacž runje wón w Sserbach njebydli, dha wón tola wě, kak w Sserbach steji.

Někotsi jeho wuswolerjow.

Sstawa! Sstawa! Sstawa!

knjesej

sapoßłanzej Beegej

sa jeho sprawne wuprajenje w nastupanju ßerbskich schulow. Tuteho knjesa wěsczje saßo wuswolimy!

Tójschto ßerbskich wuswolerjow

8. wolbneho wokrjeßa.

Nasch sapoßłanz

knjes Möschler

je ßo w druhej komorje na to wobczežował, so ßo w ßerbskich schulach doscz němski njewucži. Njewě dha wón, so ßu nasche schule po prawym hižom zyle němske; pschetož w tej, do kotrejež ja mojeho hólza sczełu, ßerbske dźěczi ani ßerbski czitacz njewuknu, a dyrbju ja ßwojeho hólza doma ßam ßerbske czitanje wuczicz.

Po tajkim budźische wjele lěpje było, bdy budźische nasch sapoßłanz prajił, so ßu ßerbske dźěczi w ßerbskich schulach jałoßnje pschikrótschene.

Jedyn Sserb a wuswoleŕ

5. wolbneho wokrjeßa.

Najpodwolnische napraschowanje.

Je dha sapoßłanz, kotrehoż ßmy wuswolili, k temu do Draždžan poßłany, so by tam prědar Němzowstwa był? S naschej pomozu je tam pschischoł a nětk nam tak skutkuje! — Hdy budźichmy to wjedźeli, dha jeho njebudźichmy wuswolili.

Wjele ßerbskich wuswolerjow

5. wolbneho wokrjeßa.

---

4. njedźelu adventa

dopołdnja w 9 hodźinach

byrglowe poßwjeczenje

we Wukranczizach.

Drjewowa aukzia

na delnohórczanskim reviru.

Póndźelu 27. decembra t. l. rano ½9 hodźinow budźe ßo bjes Małej a Wulkej Dubrawu brěsowa a wolschowa walczina w dołhich hromadach, khójnowe wuléßowane žerdże, kaž tež ßylne brěsowe wužitkowe drjewo w stejazych a ležazych łoßach a

wutoru 28. decembra t. l. rano ½9 hodźinow

na dobroschczanskich haczenjach wolschowa walczina a někotre ßylne schmrěti w stejazych łoßach pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna na prěnym dnju pschi hlinjanych jamach pola Małeje Dubrawki, na druhim dnju na knježim dworje w Dobraschczach.

W Małej Dubrawzy 15. decembra 1868.

Schönig, hajnik.

Natarske towarstwo

w Bukczach

wutoru 21. decembra

w hoscjenzu k. Israela tam. — Pschednoschk knjesa Dr. Heidena, kak a kajka piza ma ßo skotej dawacz.

Cjesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnosczje dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewicz, so budźe mój **skład płatu a blidowych schatow** ßamßneje fabriki k prjódstejazym hodam wot 18. hacž do 27. t. m. wschědnje wotewrjeny. Wón namaka ßo na ßerbskej haßy cżo. 10 w domje knjesa pschekupza Nieckscha.

Handrij Nátza ſ Wjeleczina.

Herrnhutaŕ je sprawny!

Stary Zinzendorf.

Dźěczaze instrumenty,

jako: trompety, posawny, hußle atd., **czahate a hubne harmoniki** we wschelakich družinach pórucza

E. Eschenbach, dźětar hudźbnych instrumentow w žitnej haßy cżo. 49, po 1 skhodze.

W Delnym Wujesdże je khěża cżo. 18 se ßadowej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedźerja tam shonicz.

Cżo. 48 Serbskich Nowinow, ale cżiste, ßo we wudawarni Serb. Nowinow saßo kupuje.

Wot redakcije.

Knjezej K. w Lipsku. Připosłany nastawk so za tydźeń wotćišći.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cżißku jena pschiłoha.)

Pschiłoha k cz. 51 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk ſymſkeje elegantneje muſkeje draſty a hólczaznych wobleczenjow
po najtuniſchich płaczíſnach
w ſłotej hwězdże po 1 ſkhodże na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muſkeje draſty,
kotryž hacž dotal **polnóznoněmſke ſjenoczeńſtwo** w hoſczeńzu k ſłotej hwěſdże mějeſche, je nětko pola podpißaneho a pſchedawa ßo tam tajka draſta po najtuniſchich płaczíſnach.
A. M. Kubaſch
na garbarſkej haßy czo. 432/74 po 1 ſkhodże,
ſ napſchecża k. konditarja Donatha.

Swój ſkład
němſkich, franzowſkich a jendželſkich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež hotowu **mužazu a hólczazu draſtu** po zyle ſdobnymi płaczíſnami porucza k dobroczíwemu wobkedžbowanju
krawſki miſchtr **Herrmann Jentſch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbſkej haßy
porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět dopoſnaty **dobry** a **ſprawny** ſkład optiſkich tworow, jako achromatiſke dalokowidy (fernröhre), feldſtecharje, opernkukarje ſ 6 a 12 ſchkleńzami, dalokowidy ſa 2 woczi ſa morjakow ſ noſchadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, ſchildkrocże a ßléboru; pince nez (nóßtkóczerje) w rohu, worzelu, ſchildkrotu, ßléboru a ſłotu; bryle we worzlu, nowoßléboru, ßléboru a we 8 a 14 gradowym ſkotu; mikroſkopy ſ 50 hacž 60króczným powjetſchenjom; loupy k wſchelakemu nakožowanju, laterna magica, ſtereoſkopy, rjane rajßzeugi ſa ſchulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroſczach; ſchtukowe, ruczne, dybſaczne a włoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczíſny ſkožuja ßo niz jenož po ſwonkownoſczi, ale tež po mnohoſczi žiweho ßlébora; wſchelake thermometry ſa ſwonknu temperaturu a tež ſa ſtwy, palenzpalernje a piwarnje; ſa knjeſow palenzpalerjow měridła majſchoweje kißałoſcze (Maiſchſäuremeſſer), atd.

Swój ſkład
hotoweje **mužazeje** a tež **hólczazeje draſty** jako **mantle, ſymſke pſchewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle ſdobnymi płaczíſnami porucza k dobroczíwemu wobkedžbowanju
Ernſt Burſcha na Židowje czo. 145.

Hodowne wupschedawanje

póndźelu, 29. nowembra, hacž do hód

nowych, ſ jenoho bankrota pichewſatych tworow pola

Eduarda Hartmanna.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hlowneje ſtraže

poruczа, wyſche ßwojeho bohacże ſrjadowaneho ſkłada manufakturnych tworow wſchěch druźinow, dźělbu w płaczińſnje poniżenych tworow: **caßinetty** po 2½ ußl. a drożſcho, ¾ ſchěroke draſczeniſchcza po 3 ußl. a drożſcho, po **jara tunich** ale **twjerdych** płaczińſnach.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy czo. 263

porucza podla ßwojeho

ßukna a buckſkina tež lama

w wſchelakich barbach a muſtrach po najtuniſchich płaczińſnach a proßy wo dobroczińe wobkedźbowanje.

Wulki ſkład

ſchwajzarſkich czaßnikow.

K prjódkſtejazemu hodownemu ßwjedżenju ßym ja ßwój ſkład ſe wſchěmi czaßnikami, kotrež ßo maja, nanajlěpje wubotował.

Woßebje ja na te nowiſche wězy kedźbne czinju, jako: **cylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje dźełane), kotrež ßo ſ wuſchkom naczahuja; **regulateury**, ſ bijadłom a bjes njeho, kiž 1 hacž 14 dnjow du; **melodiony** (hudźbne hrajadła k wjerczenju, ſa dźěczi k Božemu dźěſczu ßo hodźaze) wot 1½ tl. hacž 10 tl.

Wulki wubjerk najpěknischich **wobłukowych** a **ſchtuzowych** czaßnikow, — **łukatych** czaßnikow — **ſcźěnowych** czaßnikow we wſchěch druźinach a muſtrach.

Dale wulki wubjerk nowſchich czaßnikowych **rjeczaſkow**, ſnamjenity wubjerk tuniich derje approbirowanych ſchpindlowych czaßnikow, kaž tež derje wotczehnjenych cylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczińſny wſchomożno tunjo ſtajam a kóżde rukowanje na ßo wosmu.

☞ Tež pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ßerbſkeje** ryczе tak derje mózny, kaž němſkeje.

W Budyſchinje
na bohatej haßy.

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Padazu **khoroſcź**, ſ zyła wſchě widliſchcza na wſchón czaß ſaczěri

Herrmann Witt,
w Barlinje, Roßſtraße Nr. 34.

Wulke wupſchedawanje

pſcheměnjenja dla po jara poniżenych płaczińſnach w **materialtworowych, tobakowych, cigarrowych, barbowych a ſpirituoſowych khlamach**

na ſmutskonnej lawſkej haßy w Budyſchinje

J. T. Schulze.

Kóſlo (Dudelſack).

Kóſlo, kiž ßo hiſchcze trjebacź hodźi, chze podpißany kupicź.

A. Weber,
inſtrumentytwarjeŕ w Lubiju.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 52. ~ 24. decembra. ~ 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecże: Najnowsche. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wnczkez. S Praskowa. S Delneje Bukojny. S Wojerez. S Trjebenz. Se Semiz. — Spěw. — Hanß Depla a Mots Tunka — Cyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik. — Pschikoha. —

K nawjedżenju.

Czi ßami czeßczeni wotebjerarjo Serbßkich Nowinow, kotßiž chzedża ßa nje na prěnje ßchtwórtlěto 1870 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. w wudawarni Serbßkich Nowinow wotedadża. Czi, kotßiž ßebi Serbßke Nowiny pßches póßt pßchinjeßcz dawaja, njech tola njeßapomnja, ßebi je tam ßa 7½ nßl. ßkaßacz. Na prußkich póßtach Serbßke Nowiny też wjazy njepłacża hacz 7½ nßl. — Sa pßchinjeßenje do domu płaczi ßo ßakßkim póßtam ßchtwórtlětnje jenoż 1 nßl.

Redakcia.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

18. decembra 1869.

Dowoz: 8658 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,			na bursy,								
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca	5	12	5	5	—	—	5	15	—	5	2	5
Rožka	3	25	—	3	15	—	3	25	—	3	22	5
Ječmjeń	3	—	—	2	22	5	3	2	5	3	—	—
Wowß	2	—	—	1	25	—	2	—	—	1	27	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana kutry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	2	5	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 10 nßl.

pßchenża 62—67 tl., rožka 44—46 tl.,

(to je: ßa 25 prußkich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczißczeny) 12 tl. 15 nßl.

(Czißczeny, kaž ßo w Budyßchinje pßchedawa ßtajnje něhdże 1⅛ tl. drožßchi.)

Czahi ßakßkoßchleßynßkeje żeleßnizy ß Budyßchina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pßchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wječor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.** 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wječor 6 h. 52 m.*; wječor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pßchißankńenje wot a ße Žitawy a Liberza (Reichenberga)

†) Pßchißankńenje do Žitawy.

Pßchißpomnjenje. Czahaj ße ßnamjeßchkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenoż w Budyßchinje a Lubiju ßaßtawataj. Wonaj mataj jenoż woßy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo ßa billet ¼ wjazy płaczicz; dżeńße billety pßchi nimaj njepłacza.

Pjenježna płaczißna.

W Lipßku, 23. decembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny ßłoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winße bankowki 82⅛ (16 nßl. 4¼ np.)

Najnowßche.

Win, 21. decembra. Někotre nowiny powjedaja, ßo kněžor miniſtra Taaße, Bergera a Potozkeho ße ßłużby pußchczi.

Paris, 21. decembra. Napoleon chze po pßchipoßnaczu nowowolbow też nowe miniſterßtwo poßtajicz.

Sakska. Jeho majestosćz kral Jan je w poßleńschich dnjach 7 wojakow, k dleschej schtrafje wotßudzenych, milosćziwje wobhnadził. — Wón je też, dokelż w hornych rudnych horach nusa s nowa pschibjera, tamnischim ßmilnym towarstwam 800 toleŕ darił.

Ministerstwo je po pschiswolenju prěnjeje a druheje komory wobsanknyło, 5procentsku krajnu pożczonku wot 4 millionow toleŕ wschelakich krajnych potrjebnosczow dla sczinicz a to wosebje teho dla, dokelż chze nětkotre nowe żelesnizy twaricz.

Jena knjeni chzysche 17. decembra po żelesnizy s Drażdżan dó Tharandta jěcz, ale jako bě ßo do wosa ßynyła, dha wona tak ßylnje sthori, so dyrbjachu ju do jeneje stwy tamnischeje restaurazije donjesc, hdżež wona na měsczе wumrje. Po tajkim ju jeje ßwójba, kotraż bě ju strowu a czerstwu ßo na pucz podacz widźiła, morwu saßo wohlada.

W Krimmitzschawje je ßo 11. decembra Beyerez pschasna fabrika wotpaliła, w Pirnje je pak woheń 12. decembra domske sahrodnika Sperlinga do procha a popjeła pschewobrocził, teho runja 14. domske sejlerja Freudemanna w Krakowje pola Kinsbórka, 15. w Voigtsbergu pola Oelsnitza jenu brożeń a dwě kolni a 19. decembra 7 brożnjow w Mittweidże.

Na universitecze w Lipsku je w tu khwilu 1585 studentow sapisanych. Tak wjele jich tam hischcze żenje było njeje.

Kral Jan je wuczerjej Kretschmarej w Lorenzkirchenje skotu, k sasłużbnemu rjadej ßłuschazu medaillu spożcził.

Każ nětkotre nowiny powjedaja, dha je kral Jan genuesyskej wójwodzy, ßwojej knjenji prynzeßynje dźowzy, dleschi list pisał, w kotrymż k temu radźi, so njeby ßwojeho prynza sa schpaniskeho krala wuswolicz dała. Mjenujzy schpanisti ßejm chze tuteho 16 lět stareho prynza sa schpaniskeho krala wuswolicz a ßu ßo teho dla pola jeje maczerje naprashowanja stałe.

Pruß y. Pruske ministerstwo swonkownych należnosczow budże pjecza po nětkotrym czaßu do połnóznoněmskeho ministerstwa ßwonkownych należnosczow pschewobroczene a směje hrabja Bismark tuto sastojnstwo sastacz. Pódla teho wostanje wón pak też ministerpschedßyda pruskeho shromadneho ministerstwa.

Pruske ministerstwo w tu khwilu s jendżelskim wo to jedna, so by pschichodnje jednory list do Jendżelskeje jenoż 2½ ngl. płacził. Hacz dotal płaczesche tam po póscze tajki list 5 ngl.

Pruski krónprynz je na ßwojim dompuczu s ranscheho kraja do połodnischeje Franzowskeje pschijeł, hdżež jeho knjeni a dźeczi dleschi czaß pschebywachu. Wón ßo s nimi najskerje na hody do Barlina wróczi.

General Schweinitz, nowopostajeny poßłanz na khěżorskim awstriskim dworje, je ßo na ßwoje mesto do Wina podał.

Awstria. Khěżor je ßo s Peschta saßo do Wina wrócził a mějesche bórsy s kanzlerom hrabju Beustom dleschе rosryczenje. Najskerje je wón wo tym ryczał, hacz by ministrow Giskru, Herbsta, Hasnera a Plenera se ßłużby puschcził abo niz. Dokelż mjenujzy tuthym ministram se wschěch stronow wumjetuja, so ßu na tym wina, so w Awstriji tajki njeporjadk a tajka měschańza knjezi, dha ßu woni khěżorej pismo poßłali, w kotrymż ßo na wsche waschnje samolwjeja, s dobom pak też wo to prosha, so by jich khěżor se ßłużby puschcził, jeli jich skutkowanje sa prawe sposnacz njemoże.

Ministrjo Taaffe, Potozki a Berger chzedża też se ßłużby stupicz, ale to jenoż teho dla, dokelż s prjedy spomnjenymi ministrami wjazy w hromadże ßłużicz njechaja.

S Boki pisaja, so ßu Kriwoschijenjo k generalej Auerspergej poßłow poßłali, kiż ßu jemu wosjewili, so chzedża Kriwoschijenjo měr sczinicz a ßo podczißnycz. — Hacz je tole wěrno, njehodźi ßo se wschej wěstosczi prajicz. Schtoż awstriske wójsko w Dalmaziji nastupa, dha ßo to ßamo pschezo hischcze powjetschuje, dokelż móże ßo tola lohko stacz, so Bokeso w nalěczu nowu haru sapocznu.

Franzowska. Khěżor hischcze pschezo s postajenjom noweho ministerstwa wotczakuje, hacz runje by tola skoro khwila była, nowych ministrow postajicz, dokelż dotalni w druhej komorje franzowskeho ßejma żanu prawu dowěru wjaz nimaja.

Schpanska. Ssejm schpanskeho kralestwa chze pjecza w blizschim czaßu genuesyskeho prynza, (mkodeho wuja italskeho krala a wnuka — Enkel — sakskeho krala) sa schpanskeho krala wumołacz.

Italia. Kralej je ßo skónczńje radźiło nowych ministrow dostacz. Woni po ßwojim politiskim ßmyßlenju k konserwatiwnej stronje ßłuscheja.

S konzila w Romje po prawym hischcze wjele noweho powjedacz njemożemy, dokelż je tam wscho najbole hischcze w pschihotowanju a ßo ważne wobsanknienja hischcze żane stałe njejßu.

Turkowska. Sultan je tójschto wójska do Bulgarskeje poßłał, dokelż bjes Bulgarami poczina njemerne bycz, tak so mohła ßnadź revoluzija wudyricz. — Tak pisaja winske nowiny, ale woni na tym najskerje łża; pschetoż Bulgarjo nimaja se ßwojim knjesstwom żanu swadu. Woni ßo wjele wjazy s grichiskim wyschim duchownstwom wadża, dokelż grichisku ryczż dale pschi Bożej ßłużbje měcz nochzedża, ale ßebi na jeje mesto ßwoju ßłowjansku ryczż żadaja.

Ze Serbow.

S Budyschina. S Lipska nam pschecżelniwje pisaja: „Każ je łużiske prědarske towarstwo w Lipsku stajnje tón dżeń ßwjatocznje wobeschło, na kotrymż bu

junu sakoženе, tak sta žo tež lětsa, ale tón króć mějesche žo žwjatocžnischo wobeńcž, hacž bě žo to w sandženymaj létomaj stako. Teho dla cžinjachu žo hižom dołho prjedy pschihoty na 10. decembra, hdyž towarstwo žwój 153. narodny dźeń žwjeczesche.

Popołdnju w 3 hodžinach spomnjeneho dnja shromadžichu žo žobustawy towarstwa w sali Eschez restaurazije a bórzy na to pschińdžechu cžežni hosczo, kotsiž běchu pak naschi wulzy lubowani profežarjo a wucžerjo, kiž naschim wotrjadam prjódkstejo nasche studije podpjeraja, mjenujzy kk. profežař Delitzsch, profežař Fricka, Dr. Gelba, Dr. Lotza, profežař Luthardt, farař Mrós a profežař Schmidt, — pak wot naš pscheprosceni prjódlstejerjo druhich studentskich sjenoczeństwow.

Jako běchu žo wschitzy seschli, sapocža žo aktuš a to s wuspěwanjom khěrluscha: „Jed'n twjerdy hród je nasch Bóh žam." Na to powita starschi nascheho towarstwa, student Wróbl, cžežnu shromadžisn ua džakowasche žo woženbje tež kk. profežarjam sa luboscz, towarstwu hacž dotal wopokasanu. Potom žlědowasche wobschěrny pschednoschk dotalneho podstarscheho, studenta Krygarja, w kotrymž wón wuczby stareho romskeho filosofa Seneki s kscheszžijanstwom pschiruna, na cžož starschi hischcže junu wustupi, so by rosprawu wo skutkowanju towarstwa w sandženym cžažu dak.

S wuspěwanjom khěrluscha „Ach wostań pschi naš s hnadu" skónczi žo aktus a na to sapocža žo wjeczeŕ, kotraž wot 5 hacž nimale do 8 hodžinow trajesche. Pschi tej žo wjele žkawow wunježe na kk. profežarjow, hosczi atd. — Sslyschachmy tež wot k. Dr. Lotzy, k. fararja Mrósa a studenta Herzoga žkawu na žerbsku Łužizu a žerbsku rycz w žerbskej ryczi wunjesczy, k czemuž wschitzy pschitomni s wulkej horliwosczu pschihkoženowachu, schtož bu tež woženbje wot kk. profežorjow jara lubje pschijate. Tak knježesche pschi hosczinje wulke wjeżele a běchu najbole žortniwe rycze — to žo rosymi, se wschej pschistojnosczu wuprajenje — kiž radosczu powjetschachu. Po wjeczeri bu pak po studentskim waschnju tak mjenowany kommers wotdžerżany, na kotrymž tež nětkotsi profežarjo dźěl bjerichu. Pschi tym cžitasche žo bjes druhim tež žlědowazy žerbski spěw, wot studenta K. wudźekany:

Njany dźeń je dženža žwitak
Dopomnjecza, radosczе,
Towarsch towarscha je witak
Łužiskeho pschecželnje.
Swjask, kiž nětdy žerbske stawy
K sdobnom' skutkej stowarschi,
Lěta njejžu rostorhake
Ani wětry pschemóhli.

Jako lipa w wótznym kraju
Sswoje hakty rosschěrja,
Spody kotrejž dźěczi hraju
A žo stari wjeżela:

Tak je njebjo nasch schtom rjenje
S Božim žwětkom wobhnadžił,
So je Sserbstwu khłódk a kcženje,
Trosch a radosczе wobradził.

To je žwjedźeń wscheho Sserbstwa:
Sserbskim bratram pschipadnu
Płody naschoh' staroh' herbstwa,
Kotrež wěczńje wostanu.
O, to radosczе njeżmě tajicz
W naschim kraju narodnym,
To žo dyrbi dźěsczu prajicz
Na tym klinje nanowym.

Strażnik na najwyschej straże
Na wsche strony kedžbuje,
A, hdyž město něschto traschi,
Psches nóz žwój hłóš posběhnje:
Strażnizy žmy žerbskoh' kraja,
So jón niczo njestrani,
Ale so wschak wěczńje traja
Skote žerbske poczinki.

Bratsja, džak nasch hłóš wam sczele,
Kiž swjask sakožili sczе!!
Prosschczе hnadu s njebja dele
Na te hona łužiske.
Njech žo husto hischczе wróczi
Tajki žwjedźeń žerbowski,
So wschak Sserbstwo dale kroczi
K lěpschej dokonjanosczi.

Dołho trajesche to wjeżele a ranische serja hakle widžachu poženich hosczi dompucz nastupicz.

Schtoż liczbu stawow towarstwa, dha žu jich nětko nimale 30. Sserbska sekzia wobstawa s 8 woprawdžitych žobustawow a to se 7 hornołužiskich, kiž žu: Voigt, Lischka, Krygař, Mättig, Herzog, Kuba a Miczka a s 1 delnołužiskeho Sserba, studenta Haužiga. Knjes Dr. Lotza pak nam w tutym połlěcze kollegium cžita wo žerbskim pižmowstwje a žerbskich spižaczelach.

S Budyschina. W lětuschim lěcze je žerbske mižionske poboczne towarstwa 680 toleŕ 8 nžl. sa mižionstwo nahromadźiło. Hodžijska wožada je žama 112 tl. 17 nžl. 6 np. nawdała a wudowa Rjenczowa w Sskónkezach k mižionskej pokładnizy 100 tl. wotkasała.

S Wuczkez. Na naschich lezomnosczach bu sandženu žobotu jena wobstarna žónska s korbom morwa namała. Najskerje bě žo dschi wulkim wětrje, kiž pjatk knježesche, sabłudźiła, psches błudženje wožłabnyła a wot Božeje ruczki sajata wumrjeła. Po dalschim napraschowanju je žo dopokasało, so bě to wudowa Kozorowa s Palowa, něhdže 65 lět stara.

S Praskowa. Sandženu njedźelu 19. decembra wjeczor w 9 hodžinach je tudy woheń wuschoł a brożeń a kolnju žiwnosczerja Handrija Bartuscha, kaž tež domske a brożeń žiwnosczerja Blanka do procha a popjeła pschewobrocžił. Bartuschej je žo pschi tym tež jene žwinjo spaliło.

S Delneje Bukojny. Ssobotu 11. decembra pſched wjeczorom pokpjatalětna dżowka tudomneho khěžkarja Henniga na to waſchnje ßwoje żiwjenje ſhubi, ſo ßo ſ kawy, kotraż je pſches rěku pokożena, do wody dele ßuny a tam ſatepi.

S Wojerez. Lěkař Dr. Malin w Stym Komorowje je jako wokrießny fyſikus tudy poſtajeny a ßo na nowe lěto 1870 ßem pſcheßydli.

S Trjebjeńz. Jako wóndanjo tudomny wulkoſahrodnik Hoſcha ſ mjeſchiſkeho młyna domoj jědżeſche, bu wón bliſko naſcheje wßy wot Bożeje rucżki ſajaty a morwy domoj pſchiwjeſeny.

II. Se Semiz. Wobßedżeŕ tudomneje herbſkeje grychty k. Pohlank w Draždżanach a jeho knjeni mandżelſka ſtaj lětßa 20 toleŕ na tudomneho rychtarja Frenzla poßłakoj, ſo by ßo 10 tl. bjes ſtaryh khudſchich ludżi a 10 tl. k. Bożemu dżeſczu bjes khudſche ſchulſke dżěczi rosdżěliko. Też do Ssmilneje ſtaj wonaj w tajkim wotpohladanju 20 tl. poßłakoj.

Pſchi tym wulkim wětſje, kotryż ſańdżeny tydżeń mějachmy, je też pola naß żona jeneho wobydlerja k ſchkodże pſchiſchła. Wona běſche chżyła w hornim ſchoßu wodu ſ durjemi won linycż, jako jej wětr durje wutorhny a tak cżißny, ſo wona dele padże a ßebi nohu ſlě wobſchkodżi.

Sańdżeny ſchtwórtk wjeczor mózeſche ßo w Tumizach lohko wulke njeſboże ſtacż. Tſinaczelětna holza jeneho ſahrodnika chżyſche wjeczor ſatepicż a natyka teho dla něſchto drobjaßa do khachlow. Na jene dobo ßo pſchi jeho ſapalenju wuſk da, kiż kruch khachlow poraſy a tej holzy prawu ruku khětro jara wopali. — (Pſchi tepjenju ſ drobjaßom, kotryż wot drjewa leżo woſtanje, ma ßo na to hladacż, ſo wón we wulkej hromadże do khachlow njepſchiňdże; pſchetoż dokelż je w nim wjele lofta abo powětra, dha ßo wón najprjódzy dołho dymi a potom pſchi ſapalenju khětſje rosſchěri a khachle lohko doſcż powali. Schtóż chże tajki drob ßobu ſpalicż, ma jón jenoż po małych kuſkach na jaßny woheń abo na jara żehliwe wuhlo ßypnycż.)

Hodowny hronczka dżěczom.

Jutſje Boże dżěczo k nam
Pſchiňdże, dary dawa:
Bubony a piſchczakki,
Khorhoje a teßaki,
Klanki, wowzki, wěrcże mi,
Rjane wězy dawa.

Lube Boże dżěczo, mi
Wobradż něſchto rjane;
Konika a wóßlatko,
Krowiczku a czelatko,
Pupu rjane rubiſchko;
Schtoż mi daſch je rjane.

Schto by kóżdy rady měł,
Wěſch ty, Boże dżěczo,
Nan a macż a dżěczi my,
Dżěd a wowka czakamy
Hodowneje wobrady:
Pſchiňdż k nam Boże dżěczo!

Nczrh.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Wěſch dha Motſo, kak někotſi Němzojo ßerbſke mjeno Krawczik pißaja?

Mots Tunka. Nó, kak dha pak hinak hacż Schneider.

H. D. Nimo tſělene! „Krautzieg".

M. T. Nč, to pak nanihdy njeczerpim, ſo mjeno mojeho wuja takle ſkepßaja; pjaſcż chzu tym ſchibakam pokaſacż, ſo ßwoju kakowu kosu ſe ſtrachom pózeru!

H. D. Tunja kup je drnhdy też droha kup.

M. T. Kak dha to?

H. D. Nó wondanjo chżyſche jedyn ſ Pjeńkez w Kubſchizach ſa pjecż porſtу kołbaßy kupowacż, ale to ßo jemu ſlě radżi; pſchetoż hoſpodaŕ jeho doßahny a jeho najprjedy ſ kijom a potom ſ krumjazej nohu helſzy pſcheklepa, tak ſo dyrbi nětko ſ wulkej módrjeńzu na cżole khodżicż.

M. T. Aw jaw tola!

H. D. Haj, a hewak dyrbjeſche ſa te kołbaßy, kotreż bě kranycż chżył, 25 nßl. ſapkaczicż, a njeßmjedżiſche tola żanu ani wobliſnycż.

M. T. Haj wſchak haj, to je droha a mjerſaza kup.

H. D. Pſchedżenak ßo rychtarjam pſchedacż njeda!

M. T. Nó haj, rychtarjo jón też njepſchedawaja, ale khlamarjo.

H. D. Ach, ja ßerbſku protyku njeměnju, ale wo woprawdżitym pſchedżenaku ja ryczu.

M. T. Haj tak; ale ſchto dha tón chże?

H. D. Wón da ßwojemu rychtarjej na nowe lěto k nałożenju prajicz, ſo hiſchcże kónz njeſczini; pſchetoż tajke jednanje to k niczomu njeje.

M. T. Ale na cżo chże dha ßo wón ſepjeracż?

H. D. Na ßwědkow; wſchako ßu cżi pſchißahali!

H. D. Kajka termia je jenoż to wóndanjo we Wojerezach była, ſo tam ſ Wulkich Schparow a druhich měſt 14 ßwědkow dżěſche?

M. T. Hm, to ja tak prawje njewěm, ßnadż móżeſch to pola wiparza abo pěſchczanka tam lěpje ſhonicz.

M. T. Wadżenje wſchak niczo njewunjeße a hdy by też w Kuczinje byko.

H. D. Ale wo cżo ßu ßo dha tam wadżili?

M. T. Hlaj, tamniſche holcžki běchu ßebi wuradžiłe, hromadže na pſchaſu thodžicz, ale dwě ßwoje ßlubjenje njedžerživſchtej a ſ boka woſtaſchtej. Jako pak te druhe wóndanjo dołhu nóz hotowachu, dha běſche jimaj to tola jara žel a wonej ßebi ſkoro woczi wuhladaſchtej, ſo byſchtej widžiłej, kak jeju prjedawſche towarſchki jědža a pija a ßo wjeßela.

H. D. Nó, wſchak mohłej ßebi też tajke wjeßele ſcžinicz.

M. T. Haj wſchak haj, to drje mohłej ſcžinicz, ale hdyž ßo lubeju praſchatej, dha kóždy ſpěwa: „Tych pjenjes mało mam.“

H. D. To je hubjenje; pſchetoż pſchi tajkej pěßniczży ßo pſchaſa hotowacz njehodži.

Cyrkwinske powjeſće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ernſt Hendrich Alfred, Jana Pjetaſcha, měſchczana, khěžera a faktora w Künzlez cigarrowej fabrizy, ß. — Bjedrich Wylem Bruno, Michaka Jeńka, pohoncža, ß.

Michalska cyrkej: Hans Eugen, Albina Edmunda Roſérusa I., kral. pruſk. lieutnanta w 5. brandenburgſkim infanterieregimenczje No. 49. ß., na ryczerkuble w Makßezach. — Jurij Auguſt, n. ß. na Židowje. — Ernſt Auguſt, Jana Auguſta Kobanje na Židowje, ß. — Ernſt Ota, Auguſta Hulcja, kowarſkeho miſchtra na Ssokolzy, ß. — Marja, n. dž. w Dźěžnikezach. — Hana Erneſtina, n. dž. w Jeńkezach. — Klara Martha, Wylema Malerja, cigarrydźěkarja pod hrodom, dž.

Katholska cyrkej: Jan Jakub, Jakuba Laraßa, khěžkarja w Dźěžnikezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 30. novembra: Jan Kowař ſe Žiczeńka 36 l. — 4. decembra: Amalia Auguſta, Korle Bohumiła Rychtarja, žiwnoſczerja w Sajdowje, dž., 1 l. 6 m. 2 d. — Ida Martha, n. dž., na Židowje, 8 m. 14 d. — 5., Ernſt Bohuwěr n. ß. na Židowje, 6 m. 27 d. — 9., Hańža rodžena Frödžiz, njebo Pětra Bieſolda, kublerja w Lutyjezach wudowa w Sſkonej Borſchczi, 72 l. 10 m. 18 d. — 10., Jan Bohumił Schmidt, khěžeŕ a poleŕ na Židowje, 74 l. 10 m. — 14., Marja Hańža, njebo Jana Nowaka, murjerja, ſawoſtajena dž. 9 m. 9 d. — Korla Auguſt Böthig, krawz pod hrodom, 49 l. 5 m. 26 d.

Krajnoſtawſki bank w Budyſchinje

Nutsczehnjenje notow po 5 tl. a po 10 tl. wot l. 1861.

Dźiwajo na wojſjewjenja wot 22. junija a 15. julija ßo woſpjet na to ſpomni, ſo budža

noty krajnoſtawſkeho banka po 5 tl.

31. decembra 1869 präkludirowane a ſo maja ßo tute, kaž też te 31. januara präkludirowajomne

noty tuteho banka po 10 tl. wot lěta 1861

w Budyſchinje pſchi kaßy banka,
kotraž ſa nje też hotowe pjenjeſy da, k wuměnjenju prjódkpołożicz.

W Budyſchinje, 2. novembra 1869.

Directorium krajnoſtawſkeho banka.
ſ Loeben. Schilling.

Wuſtajeńza bibliſkich wobraſow.
(Bethlehem.)

S tutym cžeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo je moja wuſtajeńza na tudomnej kupniży (Gewandhaus) w 2. poſkhodže k wobhladowanju pſchihotowana a pſches wupyſchenja a pſches ponowjeny wobraſ pſchipowjedanje Jeſußoweho narodženja jara porjeńſchena.

Tuta wuſtajeńza je wot 1. ßwjedženja hodow wſchitke dny, njedželu a ßwjaty dźeń wot 4—9 hodžinow, wſchědny dźeń pak jenoż wot 6—9 hodžinow k dobroczjiwemu wobhladowanju wotewrjena. — Saſtup po 2 nßl., dźěczi po 1 nßl.

Wo bohaty wopyt proßy

K. Jäger.

Je ßnadž naſch ſapoßłanz Herrnhutaŕ?

Jedyn ßwjedžiwy wuſwoleŕ
ſ 5. wolbneho wokrjeßa.

Sańdženu ßobotu ßu ßo w hoſczeńzu k ſłotemu ßłónzu w Budyſchinje někotre měchi wopaczńje ßobu wſake, na kotrychž ßu napißma: Joh. Kummer. Joh. Henke. Karl Thräne. Tón, kotryž je te ßame wopaczńje na ßo wſak, njech je tam ſe ßwojimi měchami wuměni.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodziwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy raz jako dobra wopokaſała porucža ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

Katholſki Poſoł cžo. 24 je wuſchoł.

Wuczahowarjo do połnózneje Ameriki

pſches **Hamburg** a **Bremen** ßo na najtunſcho ſ parnymi a druhimi łódźemi pſchewjeſu pſches

H. C. Platzmann w Berlinje, Louiſenplatz No. 7

jako kral. pruſk. konceſſ. generalneho agenta ſa zyłu pruſki kraj, a wot ſpezialneho agenta teho ßameho

M. Kahno w Klětnom,

też ſtaj pomjenowanaj rady ſwolnaj, wuczahowarjow darmo ſe wſchej radu podpjerać.

Schleſynſke wohenſawěſczaze towarſtwo we Wrótßławju.

Rukowazy kapital wot 3 millionow toler pruſk. kouranta.

Tuto towarſtwo ſawěſczenja pſche wóhnjowe ſchkodowanje w městach a na wßach na hibite wězy horjebjerje a to po wſchomóżno tunich prämijach, hdźež ßo **žane** dopłaczowanje njeſtanje. Pſchi ſawěſczenju na wjazore lěta ßo wulke dobytki ſliczja.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary ßu pola podpißaneho agenta kóżdy czaß darmo doſtacz a budże wón kóżdemu wſcho wukaſowacz, ſchtoż je pſchi ſawěſczenju trjeba.

W Maleſchezach 1869.

Jan Wehla, agent.

Drjewowa aukzia

na delnohórczanſkim reviru.

Póndżeln 27. decembra t. l. rano ½9 hodźinow budże ßo bjes Makej a Wulkej Dubrawu brěſowa a wolſchowa walczina w dołhich hromadach, kłójnowe wulěßowane żerdże, kaž też ßylne brěſowe wuzitkowe drjewo w ſtejazych a leżazych loßach a

wutoru 28. decembra t. l. rano ½ 9 hodźinow

na dobroſchczanſtich haczenjach wolſchowa walczina a někotre ßylne ſchmrěki w ſtejazych loßach pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna na prěnym dnju pſchi hlinjanych jamach pola Makeje Dubrawki, na druhim dnju na knježim dworje w Dobraſchezach.

W Makej Dubrawzy 15. decembra 1868.

Schönig, hajnik.

Wulke wupſchedawanje

pſcheměnjenja dla po jara poniżenych płaczišnach w

materialtworowych, tobakowych, cigarrowych, barbowych a ſpirituoſowych khlamach

na ſtuntskomnej lawſkej haßy w Budyſchinje

J. T. Schulze.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 1 nßl. doſtacz:

Bibliſki pucznik

ſa wſchitke dny ljeta 1870.

Seſtajany wot K. B. Kaniga, fararja w Klukſcha a wudaty wot ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa.

Specialne ſkutkowanje

anatherinſkeje huboweje wodźiczki pſche kipre, khorowate a czaſto krawjaze dźaßna.

Wjazyłětne nałożowanje wſchelakich ſobułękarſkich ßrědkow njemějeſche tu móz, moje kipre, khorowate a huſto krawjaze dźaßna ſahojicz, hacz anatherinſku hubowu wodźiczku wot ſobułękarja J. G. Poppa we Winje, Stadt, Bognergaſſe No. 2, nałożich, pſches czoż bu ta khorowatoſcz rucze a doſpołnje ſahnata.

Na to dźiwajo dżerżu ſa ßwoju pſchißłuſchnoſcz, tutón ßrědk wſchitkim, kiż na podobnu njeluboſnoſcz cżerpja, najnaležniſcho poruczicz.

W Zürichu.

Hrabja **F. A. Bolty,** m. p.

Na pſchedań ma tajku wodźiczku
w **Budyſchinje:** Heinr. Jul. Lincka
pſchi hrodowſkej haßy czo. 338;
w **Žitawje:** Clemenz Beyer, coiffeur.

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcz) ſahoji ſpecialny lěkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nětko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 28. decembra budże ßo w Liſchej Horje pola Njeßwaczidła něhdże 100 loßow ſtejazeho palneho a twarſkeho drjewa, kaž też klozow na pſcheßadźowanja pſchedawacz. — Wuměnjenja budża pſched aukziju woſjewjene. Sapoczatk dopołdnja w 10 hodźinach.

Shromadźiſna pola podpißaneho tam.

Jan Nowotny.

Czesczomne wopißmo
jeneho wyßokeho duchomneho.

Nižepodpißany wobßwědczam s tutym, so ßym G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrotßławja pscheczіwo saßakłemu katarrhej, stajnemu kaschelej a sažwanju płuzow s najwoßebnischim skutkowanjom nałožował a po wutrjebanju někotrych bleschow moju strowoscz

zyle saßo dostał,

czohož dla ja kóždemu G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrotßławja s najlěpschim pscheßwědczenjom poruczicz móžu.

Raab.

Sigmund s Deäcky
biskop caßarobelski a wulkoprobst raabskeho domskeho kapitla, tajny radziczel J. ßwjatoscze bamža.

Jenož prawdziwy maja G. A. W. Mayerowy brostsyrop w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl. na pschedań
Heinr Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubija,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu a
haptykař **Gerischer** w Ostritzu.

Wicz, rheumatismus, drjenje w stawach wschěch družinow, ßamu zyle sastarjenu boloscz w najkrótschim czaßu saczěri **Herrmann Witt**, w Barlinje, Roßstr. No. 34.

Hischcze žadyn ßrědk

njeje ßo psche khorhoscze dychazych organow jako psche kaschel, psche wobczežnoscze brósta, schije a płuzow tak wulzyschnje jara hojazy wopokasał, kaž **běły bróstsyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. saßo na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje

Na pschedań ma
rzane woklepje a wowßnizu
Rabowski w Pomorezach.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcza

jara rjane a tunje, kaž tež czisczene, pschedawa wudowa **Frödowa** na rybjazej haßy.

Ssłanjowa aukzia.

Póndzelu 27. decembra t. l. dopołdnja w 10 hodzinach budze ßo 60 loßow hatneho ßłanja w tak mjenowanym paßowskim hacze w Huczinje na pscheßadzowanje pschedawacz. Wuměnjenja budza psched aukziju wosjewjene.

Staru a nowu **symsku** mužazu a hólczu drastu wschelakeje wulkoscze s buckskina, ßukna, bawny, rubjaneho płatu a s druhich wutkow ma podpißany we wulkim wubjerku kóždy dzeń w domje knjesa sejlerja Schramy czo. 390 psched garbarskimi wrotami, hewak pak wschitke wiczne a **hermanske dny** pola ßerbskeje katholskeje zyrkwje na žitnych wikach na pschedań a je tam jeho buda na firmje „J. Schulze" snajomna. Sa sprawne a tunje poßłuženje ßo rukuje.

J. Schołta.

Ssuche dróždze

wschědnje czerstwe, porucza

J. G. F. Nieckſch.

Póndzelu tydzenja je wětr s jeneho doma blisko Wadez jene poßleschczo wsał. Sprawny namakař chzył je pola bahnwärtera Steglicha tam sa dobre myto wotedacz.

Hólczez, kiž ma myßle wojnarstwo nawuknycz, móže hnydom do wuczby stupicz pola wojnarja we Lusy pola Njeßwaczidła.

Pschedzenak
abo
Protyka sa Sserbow
na lěto 1870
je w knihařni
Smolerja a Pjecha
sa 2½ nßl. dostacz.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadzěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

O Möſchlerjo,
Naſch poßkanzo,
Ty ßy naß leßnje lepik!
Na Fahnauera poßkhachmy,
A tebje wſchitzy wubrachmy;
Wón je naß ſ tobu ßlepik!
My Sserbja ßmy cje wubrali
A do Drażdżan też poßkali,
So by tam ßa naß ryczak:
Ty pak ßej myßliſch: wojebacz,
Tam mózu Sserbam pliſtu dacz,
Hdyż by też nĕchto ßyczak.

Ach ſchkoda ſchkoda wulka je,
So wſchak tam knjes Schenk njepſchiúdże,
Tón takle njeby bledżik;
Tón wĕ, ſchto ſprawne, ſdobne je,
Tón do woczow tych njebije,
Kiż na ßejm jeho ſczeku.

Wjele Sserbow ſ naranſcheje ſtrony
5. wolbneho wokrjeßa.

Herrnhutar dyrbi ſprawny bycz.

Tak po prawym mĕni
ſtary hrabja Zinzendorf.

Njeje dha kózdy herrnhutar ſprawny?

To by rad wjedźik
jedyn ſ 5. wolbnebo wokrjeßa,
kiż ßo do Makeho Wjelkowa dżerżi.

Sjawny

wutrobny dżak praju ja ſ tutym wſchĕm tym ßamym, kotſiż mi pſchi wóhnju, 19. decembra tudy wudyrjenym, moje twarjenja a druhe wobßedżeńſtwa pſched płomjeniami wobarnowacz pomhachu a dżakuju ßo teho dla woßebje mużſtwam hodżijſkeje a małoborſchczanſkeje ßykawy, każ też Auguſtej Hofmannej ſ Horneje Borſchcże.

Bóh tón kujes njech to wſchĕm bohacze ſaruna.

Jan Schneider
w Praſkowje.

Dżak

wutrobny dżak wſchitkim tym, kotſiż 19. decembra t. l. pſchi wóhnju, ſ kotrymż ßo Bartuſchez a Blankez twarjenja w Praſkowje wotpalichu, njeſbożomnym a ſaſtróżenym k pomozy khwatachu, ſ palazych twarjenjow hiſchcże wſchelake wunjeßechu a tych, kotrymż płomjenja hiſchcże dale ſe ſaniczenjom hrożachu, pſched ſchkodu wobarnowachu, woßebje pak ßłuſcha należny dżak czeſczenym mużſtwam hodżijſkeje, brĕſanſkeje a njeſdaſchczanſkeje ßykawy. Pſchede wſchitkim pak budź dżak lubemu Bohu, kotryż bĕſche wĕtr tak naprawił, ſo wón płomjenja khĕtro ſ boka ßußodnych twarjenjow czĕrjeſche.

Bóh lubu knjes chżył wſchitkich pſched tajkim a podobnym njeſbożom hnadnje ſwarnowacz.

Pĕtr Młynk,
gmejnſki prjódkſtejeŕ.

Sjawny dżak.

Dokelż ßmy nĕtko ſ Bożej a dobrych ludźi pomozu po wóhnjowym njeſbożu naſch nowy dom wobczahnyli, prajimy wſchitkim tym, kiż ßu nam ſe ßmilnymi darami abo na druhe waſchnje k pomozy byli, ßwój najwutrobniſchi dżak, a to boſchczanſkej a zyżczanſkej gmejnje ſa pjenjeżny dar wot 12 tl. 17 nßl. 2 np., kumſchiczanſkej gmejnje ſa pjenjeżny dar wot 5 tl., krakeczanſkej gmejnje ſa pjenjeżny dar wot 5 tl. 14 nßl., kubſchczanſkej gmejnje ſa pjenjeżny dar wot 4 tl. a jenkeczanſkej gmejnje ſa pjenjeżny dżar wot 10 tl. Dale ßo najluboſniſcho dżakujemy rachlowſkej gmejnje ſa twarſke ſchtomy a jich domojpſchiwjeſenje, porſchczanſkej zyłej woßadże a boſchczanſkej gmjenje ſa wulku pomoz, miſchtra Lückej na Förſtarjez kowarni w Boſchezach a khĕżkarjej Dubſkemu-Kſchiżanej ſa pſcheczelniwu hoſpodu a wobydlenje.

Bóh luby knjes chżył wſchitkim jich dobrotu, nam wopokaſanu, bohacze ſarunacz.

W Boſchezach, 18. decembra 1869.

Jan Nöhla
ſ mandżelſku a dżowku.

Sjawny dżak.

Dokelż ßym po wóhnjowym njeſbożu, kiż je mje 12. haperleje 1869 potrjechiło, nĕtko ßwój dom wobczahnył, praju ſ tutym ßwój najwutrobniſchi dżak ſkaneczanſkej, rakojdżanſkej a bĕłohorſkej gmejnje, każ też wſchĕm druhim ßußodnym gmejnam hrodżiſchczanſkeje a druhich woßadow ſa fóry a ruczne dżĕło, woßebje dżakuju ßo pak knjeſej ryczeŕkubleŕſkemu najeńkej Mittagej w Pſchiwiczizach ſa to, ſo je mi hoſpodu a mojemu ſkotej pſchebytk dobroczinje ſpożcził.

Bóh njebjeſki wótz, kotryż kózdy człowſki ſkutk widźi, ſarunaj kózdemu jeho dobrotu bohacze ſ czaßnymi a wĕczznymi łubkami.

W Skanezach 18. decembra 1869.

Pĕtr Korla Schandel.

Wutrobny dżak

praju ſ tutym wſchitkim tym ßamym, kotſiż wotemrjete cżĕło mojeho njebo nana, knjeſa **Jana Jakuba** na Zidowje, ſe wſchelakej pychu poczeſczichu a po kſcheſczijanſkim waſchnju a czeſczomnje k rowje pſchewodżachu; woßebje dżakuju ßo pak knjeſej fararjej Wetzkej ſa jeho troſchta polnu ryczż, kotraż je wutrobam ſrudnych ſawoſtajenych mózne ſpokojenje daka.

W Budyſchinje 23. decembra 1869.

Wilh. Jakub, pſchekupz.

Wot redakcije.

Knjezej **J.** Waš nastawk za tydźeń přińdże. -- Knjezej **M.** Waše wułożenje wučenja w serbskich šulach możemy hakle za tydźeń wotćišćeć.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.
(K temu cżišłu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k cz. 52 Serb. Nowinow.

Wulki wubjerk symskeje elegantneje muskeje drasty a hólczazych wobleczenjow
po najtunischich płaczisnach
w słotej hwězdze po 1 skhodze na žitnych wikach.
P. Baruch.

Wulki wubjerk
muskeje drasty,
kotryž hacz dotal **połnóznoněmske sjenoczeństwo** w hosczeńzu k słotej hwězdze mějesche, je netko pola podpißaneho a pschedawa ßo tam tajka drasta po najtunischich płaczisnach.

H. M. Kubasch
na garbarskej haßy czo. 432/74 po 1 skhodze,
s napschecza k. konditarja Donatha.

Swój skład
němskich, franzowskich a jendželskich wutkow k paletotam, ßuknjam a kholowam w bohatym wubjerku, kaž tež botowu **mužazu** a **hólczazu drastu** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobroczinwemu wobkedzbowanju
krawski mischtr **Herrmann Jentsch** na bohatej haßy.

Opticus Wagner na ßerbskej haßy
porucza ßwój jara bohaty a hižom wot wjele lět doposnaty **dobry** a **sprawny** skład optiskich tworow, jako achromatiske dalokowidy (fernröhre), feldstecharje, opernkukarje s 6 a 12 schkleńzami, dalokowidy sa 2 wocži sa morjakow s noschadkom; lorgnetty w rohu, elfenbajnje, perlmuterje, schildkrocze a ßléboru; pince nez (nóßtkóczerje) w rohu, worzelu, schildkrotu, ßléboru a skotu; bryle we worzlu, newoßléboru, ßléboru a we 8 a 14 grabowym skotu; mikroskopy s 50 hacž 60króčnym powjetschenjom; loupy k wschelakemu nakožowanju, laterna magica, stereoskopy, rjane rajßzeugi sa schulerjow a technikarjow; jenotliwe rajßpjera w 3 dobroscžach; schtukowe, ruczne, dybsaczne a wkoßowe zyrkle; jenotliwe a dwójne barometry, — płaczisny skožuja ßo niz jenož po swonkownoscži, ale tež po mnohoscži živeho ßléboru; wschelake thermometry sa swonknu temperaturu a tež sa stwy, palenzpalernje a piwarnje; sa knjesow palenzpalerjow měrídła majschoweje kißatoscze (Maischsäuremesser), atd.

Swój skład
hotoweje **mužazeje** a tež **hólczazeje drasty** jako **mantle, symske pschewoblekarje, ßuknje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle sdobnymi płaczisnami porucza k dobroczinwemu wobkedzbowanju
Ernst Purscha na Židowje czo. 145.

Hodowne wupschedawanje

póndzelu, 29. nowembra, hacz do hód

nowych, ſ jeneho bankrota pschewſatych tworow pola

Eduarda Hartmanna.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże

porucza, wyſche ßwojeho bohacze ſrjadowaneho ſkłada manufakturnych tworow wſchěch druzinow, dzělbu w płaczisnje poniżenych tworow: **caßinetty** po 2½ nßl. a drozſcho, ¾ ſchěroke draſczeniſchcza po 3 nßl. a drozſcho, po **jara tunich** ale **twjerdych** płaczisnach.

C. G. Grohmann

na jerjowej haßy czo. 263

porucza podla ßwojeho

ßukna a buckſkina tez lama

we wſchelakich barbach a muſtrach po najtuniſchich płaczisnach a proßy wo dobroczíwe wobkedzbowanje.

Wulki ſkład

ſchwajzarſkich czaßnikow.

K prjodkſtejazemu hodownemu ßwjedzenju ßym ja ßwój ſkład ſe wſchěmi czaßnikami, kotrez ßo maja, nanajlěpje wubotował.

Woßebje ja na te nowiſche wězy kedzbne czinju, jako: **cylindrowe a ankrowe czaßniki** (woßebje dzěłane), kotrez ßo ſ wuſchkom naczahuja; **regulateury**, ſ bijadłom a bjes njeho, kiz 1 hacz 14 dnjow du; **melodiony** (hudzbne hrajadła k wjerczenju, ſa dzěczi k Bozemu dzěſczu ßo hodzaze) wot 1½ tl. hacz 10 tl.

Wulki wubjerk najpěknischich **wobkukowych** a **ſchtuzowych** czaßnikow, — **kukathych** czaßnikow — **ſczěnowych** czaßnikow we wſchěch druzinach a muſtrach.

Dale wulki wubjerk nowſchich czaßnikowych **rjeczaſkow**, ſnamjenity wubjerk tunich derje approbirowanych ſchpindlowych czaßnikow, kaz tez derje wotczehnjenych cylindrowych a ankrowych czaßnikow atd.

Płaczisny wſchomozno tunjo ſtajam a kózde rukowanje *na ßo wosmu.*

☞ Tez pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ja **ßerbſkeje** ryczе tak derje mózny, kaz němſkeje.

W Budyſchinje na bohatej haßy. **J. G. Schneider,** czaßnikaŕ.

Padazu khoroſcz, ſ zyła wſchě widliſchcza na wſchón czaß ſaczěri

Herrmann Witt,

w Barlinje, Roßſtraße Nr. 34.

Najlěpſchi korjeńſki wolij (Gewürzöl),

bléſchku po 2½ nßl.,

ſafran, zyły a tolczeny,

orientalſku ſubowu wołmu,

pakczik po 2½ nßl.

porucza

hrodowſka haptyka

E. Menzner.

Czo. 48 Serbſkich Nowinow, ale cziſte, ßo we wudawarni Serb. Nowinow ſaßo kupuje.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 53. — 31. decembra. — 1869.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopschijecze: Swětne podawki. — Czista wěrnoscz — Ze Serbow: S pruskich Sserbow. S Łafa. S Njesdaschez. Puczowanje. — Nawěschtnik. —

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

24. decembra 1869.

Dowoz: 8556 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza	5	12	5	5	—	—	5	15	—	5	2	5
Rožka	3	27	5	3	20	—	3	27	5	3	22	5
Jeczmjeń	3	2	5	2	27	5	3	2	5	3	—	—
Wowß	2	2	5	1	27	5	2	—	—	1	27	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaczesche wczera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 10 nßl.

pscheńza 62—66 tl., rožka 44—45 tl.,

(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 15 nßl.

(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1 1/8 tl. drěžschi.)

Czahi sakskoschlesynskeje żelesnizy s Budyschina.

Do Draždżan: Rano 7 hodźinow 27 minutow*; dopołdnja 9 h. 5 m.; pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 4 h. 13 m.*; wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 41 m.** 4 h. 19 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 10 h. 51 m.*; popołnju 3 h. 22 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 38 m.; w nozy 12 h. 36 m.; 1 h. 24 m.**

*) Pschisanknjenje wot a se Žitawy a Liberza (Reichenberga)

†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pschispomnjenje. Czahaj se snamjeschkom ** bjes Draždżanami a Shorjelzom jenož w Budyschinje a Lubiju sastawataj. Wonaj mataj jenož wosy prěnjeje a druheje klaßy a ma ßo sa billet ¼ wjazy płaczicz; dźeńske billety pschi nimaj njepłacza.

Pjenjezna płaczisna.

W Lipsku, 29. decembra. 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 6½ np., 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 6 nßl. 5⅝ np.; winske bankowki 81⅝ (16 nßl. 3¼ np.)

Wicz, rheumatismus, drjenje w stawach wschěch družinow, ßamu zyle sastarjenu boloscz w najkrótschim czaßu saczěri **Herrmann Witt**, w Barlinje, Roßstr. No. 34.

Wulki wubjerk symskeje elegantneje muskeje drasty a hólczazych wobleczenjow po najtunischich płaczisnach w słotej hwěsdźe po 1 skhodźe na žitnych wikach.

P. Baruch.

Saksko. Na sakskich ležomnosćach wotpočuje w tu khwilu 304 millionow toleŕ dołha a to 126 millionow na měšćanskich, 151 millionow na burskich a 27 millionow na ryćerkublerskich ležomnosćach. Tutón dołh njeje pśches měru wulki, dokelž jenož tśećinu teho doßaha, schtož ßu wschě ležomnosćze w hromadze hódne.

Prußy. W tutych dnjach bu nowy sakon wosjewjeny, so budże nětko w Pruskej wot 1. julija 1870 kóždy sa polnoletneho (mündig) spósnaty, tak bórsy hač je 21 lět stary.

Město Barlin je wobsanknyło, so nichtón wjazy sa ßwoje dźěći, kotrejž do schule śćele, schulski pjenjes płaćićź njetrjeba, ale so budże tajki dawk wot kaßy měšćanskeje gmejny płaćeny. Do tuteje kaßy ma pak kóždy po ßwojim samoženja kóžde lěto ßwoje dawki dać, njech ma dźěći abo niz. — (W Sserbiji ma tak mjenowany schulski fond tak wjele kapitalijow, so tam w zyłym kraju nichtón žaneho schulskeho pjenjesa płaćićź njetrjeba.)

Awstrio. Awstriske ministerstwo je ßo w nowschim ćasu po ßwojim politiskim měnjenju do dweju dźělow dźěliło a ßłuscha k prěnjemu dźělej pjećź ministrow, k drunemu pak jenož tśi. Prěnschi chzedźa, so by po dotalnym waschnju wscha móz w němskej ruzy wostała, poßleńschi pak žadaja, so bychu druhe ludy s Němzami rune prawo dostali a ßo tak twjerdy měr a pokoj w kraju sakoźił. Kóždy dźěl je khěžorej w tajkim nastupanju pißmo pschepodał a budże nětko wot khěžora wotwißowacź, kajkich ministrow w ßłużbje wobkhowa a kotrychž se ßłużby puschći.

Sběžkarschy Bokesojo w tu khwilu s generalom Auerspergom wo měr jednaja a je ßo jich pjecza hižom tójschto podćišnyło.

Franzowska. Dotalne ministerstwo je skónćnje khěžora wo to proßyło, so by je se ßłużby puschćił, dokelž w druhej komorje žanu podpjeru wjazy njenamaka. Khěžor je ßo teho dla na sapoßłanza Olliviera wobroćił, so by tón nowe ministerstwo s mužow jeneje a teje ßameje ale tež tajkeje myßle sakoźił, kiž móža w kóždym nastupanju podpjeranja druheje komory wěšći bycź.

Italia. Nowe ministerstwo je wobsanknyło, wójsko wo 40,000 muži pomjeńschicź.

Jendźelska. Dokelž ßo w Irlandskej bjes tamnischimi wobydlerjemi sběžkarsti duch khětro jara pokasowacź počina, dha je tam jendźelske ministerstwo k sdźerženju měra tójschto wójska posłało.

Cźista wěrnosćz

wo wuczenju w ßerbskich schulach.

1.

Kak ßo w ßerbskich schulach wo prawdze wuczi.

Po wuprajenju knjesow sapoßłanzow Fahnauera a Möschlera wo wuczenju w ßerbskich schulach móhko ßo temu, kiž wěz njesnaje, sdaćź, jako by ßo němskim schulerjam w pomjenowanych schulach w nastupanju jich ryćze a narodnosćze někak schkoda staka. To by pak zyle wopaćzne měnjenje było; pschetož ßerbske schule nětćźischeho ćasa maja ßo wo prawdze němske schule mjenowacź. K teho dopokasanju chzemy tudy jenož pokasacź, kotre wuczbne pschedmjety ßo w nich němszy a kotre ßo ßerbszy wucza.

Kschesćzijanska wuczba, němszy a ßerbszy.
Cźitanje, němszy.
Pißanje, němszy.
Liczbowanje, němszy.
Spěwanje, němszy.
Pißne dźěła, němszy.
Realije, němszy.
Ryćzna wuczba, němszy.
Wužitne wědomnosćze, němszy.

S prjódkstejazeho je sjawnje widźećź, so ßo wschitke wuczbne pschedmjety němszy wucza a so ßo pódla lědy kschesćzijanska wuczba ßerbskim dźěćom w ßerbskej ryćzi

Die reine Wahrheit

über den Unterricht in den wendischen Schulen.

1.

Wie der Unterricht in den wendischen Schulen thatsächlich ertheilt wird.

Nach den Aeußerungen der Herren Abgeordneten Fahnauer und Möschler über den Unterricht in den wendischen Schulen dürfte es dem mit der Sache Unbekannten scheinen, als ob die deutschen Schüler in den genannten Anstalten in Bezug auf ihre Sprache und Nationalität irgendwie beeinträchtigt würden. Dieses wäre aber eine durchaus falsche Annahme; denn die wendischen Schulen der Gegenwart sind thatsächlich deutsche Schulen zu nennen. Zum Beweise dessen wollen wir hier nur aufführen, welche Unterrichtsgegenstände darin deutsch und welche wendisch gelehrt werden.

Religion, deutsch und wendisch.
Lesen, deutsch.
Schreiben, deutsch.
Rechnen, deutsch.
Singen, deutsch.
Schriftliche Arbeiten, deutsch.
Realien, deutsch.
Sprachunterricht, deutsch.
Gemeinnützige Kenntnisse, deutsch.

Aus Voranstehendem ist klar ersichtlich, daß **alle** Unterrichtsgegenstände deutsch gelehrt werden und daß höchstens der Religionsunterricht in zweiter Linie den wendischen

wukładuje abo so by ßo jim tola ßerbszy wukładowacz měła. To ßo pak, Bohu žel, wschudźom njestanje, dokelž ßu w ßerbskich schulach tež wuczerjo, kiž kschesczijansku wuczbu tež **jenož** němszy wucza, tak so dyrbja ßo tajke ßerbske schule w skutku tež jenož jako němske pschiposnacz.

Hewak budźe kóždy wězy wustojny prajicz dyrbjecz, so ßerbski schuleŕ tajku ßerbsku elementarsku schulu, hdźež ßo wuczba jenož s pomozu němskeje rycze podawa, po skónczenych schulskich lětach jako klozak w němskej a ßerbskej ryczi a bjes doßahazeho dobytka tych wědomnosczow wopuschczi, kotrychž dla je schulu 8 lět wopytował.

2.

Kak ma ßo w ßerbskich schulach po sakonju wuczicz.

Po authentiskim wułožowanju kralowskeho ministerstwa kultußa a sjawneho wuczeństwa, w lěcze 1849 datym, kaž tež po wukasu Kralowskeje sakskeje krajskeje direkzije w Budyschinje wot 28. augusta 1849, nałožowanje ßerbskeje rycze pschi schulskej wuczbje nastupazym, „je pschi §. 28 ludoweho schulskeho sakona wot 6. junija 1835 měnjenje sakonjodawarja s wěstosczu na to schło, so ßo ßerbske dźěczi wschudźe, hdźež sa nje elementarske schule wobsteja, niz jenož ßerbske czitanje wuczicz, ale so ßo jim tež w kschesczijanskej wěrje dospołne roswuczenje wudźělicz **dyrbi**. Duž ßo na žane waschnje wuczerjam pschi ßerbskich schulach dowolicz njemóže, wot teho ßamowolnje wotstupicz."

Hewak by ßo we wschěch schulach němska rycz wuczicz dyrbjała, kaž dźě je ßo to wot Sserbow ßamych žadało a sa nusne sposnało. „Tola njebudźe doßahacz, tule rycz jenož w mało hodźinach wuczicz, ... ale ma ßo wulki dźěl wuczby w njej podawacz. W nastupanju teho, kak wjele města ma ßo w kóždej schuli, w kotrejž ßo wjazy abo mjenje ßerbskich dźěczi wuczi, němskej abo ßerbskej ryczi spožczicz, njehodźa ßo powschitkomne prawidła postajicz. Po prawym budźe drje němska rycz prěnje město dostacz dyrbjecz; tola pak je Kralowske ministerstwo po namjecze krajskeje direkzije pschiswoliło, pschichodnje schulske prjódkstejerstwo nustupazeho schulskeho wokrjeßa w tajkim nastupanju praschecz, so by ßo ßo potrjeba gmejny ßwěru rospomniła a ßo wuczba tak srjadowała, kaž ßo k doßahnjenju schulskeho wotpohlada najlěpje hodźi."

Po prjódkstejazych postajenjach by jedyn nětko sa njemóžne dźerżecz dyrbjał, so mohłe tak straschnje janjerodźene schule bycz, kaž ßmy to horka pod 1 pokasali, czohož dla ßu starschi ßerbskich schulskich dźěczi nusowani, ßwoje dźěczi

Kindern in wendischer Sprache ertheilt wird oder doch wendisch ertheilt werden sollte. Das geschieht aber leider nicht überall, da es in wendischen Schulen auch Lehrer giebt, die den Religionsunterricht auch **nur** deutsch ertheilen, so daß solche wendischen Schulen factisch als deutsche Schulen betrachtet werden müssen.

Uebrigens wird ein jeder Sachverständiger sagen müssen, daß der wendische Schüler diejenige wendische Elementarschule, wo der Unterricht nur vermittelst der deutschen Sprache ertheilt wird, nach absolvirten Schuljahren als Stümper in deutscher und wendischer Sprache und ohne den ausreichenden Besitz der Kenntnisse verlassen wird, zu deren Erlangung er 8 Jahre die Schule besuchte.

2.

Wie der Unterricht in den wendischen Schulen gesetzlich ertheilt werden soll.

Nach der im Jahre 1849 gegebenen authentischen Interpretation des Königlichen Ministerium des Cultus nnd öffentlichen Unterrichts, sowie nach der Verordnung der Königlichen Sächsischen Kreis-Direction in Bautzen vom 28. August 1849, den Gebrauch der wendischen Sprache beim Schulunterricht betreffend, „ist beim §. 28 des Volksschulgesetzes vom 6. Juni 1835 die Meinung des Gesetzgebers unstreitig dahin gegangen, daß den wendischen Kindern an allen Orten, wo für solche Elementarschulen bestehen, nicht nur das wendische Lesen gelehrt, sondern auch ein vollständiger Religions-Unterricht mit Zugrundlegung der wendischen Sprache ertheilt werden **soll**. Es kann daher keinesweges den Lehrern an wendischen Schulen gestattet werden, hiervon eigenmächtig abzugehn."

Uebrigens müsse in allen Schulen die deutsche Sprache gelehrt werden, wie dies ja auch von den Wenden selbst gewünscht und als nothwendig anerkannt wird. „Es wird aber nicht genügen, diese Sprache nur in wenigen Stunden zu lehren, ... sondern es muß ein großer Theil des Unterrichts darin ertheilt werden. Darüber, wie viel in jeder Schule, in welcher mehr oder weniger wendische Kinder unterrichtet werden, der deutschen und wendischen Sprache einzuräumen sei, lassen sich allgemeine Vorschriften nicht ertheilen. In der Regel wird wohl die deutsche Sprache vorwalten müssen; es hat aber das Königliche Ministerinm nach dem Vorschlage der Kreis-Direction genehmigt, daß künftig der Schulvorstand des betreffenden Schulbezirks darüber gehört werde, damit das Bedürfniß der Gemeinde sorgfältigst erwogen und der Unterricht so eingerichtet werde, wie er zur Erreichung des Schulzieles am zweckmäßigsten ist."

Nach den vorstehenden Bestimmungen sollte man es nun nicht für möglich halten, daß es so gründlich vernachlässigte wendische Schulen giebt, wie wir das oben sub 1 andeuteten, demzufolge Eltern wendischer Schul-

konfirmandſkeje wuczby dla ßerbſki katechismus a ßerbſke bibliſke ſchtuczki ßami ſ wulkej prózu nawuczicz, na pobrachowaze ßerbſke czitanje pſchi tym ſ zyka njeſpominajo. — Hłowny ſadźěwk k wotſtronjenju tuteho, něktrym wuczerjam ſpodobneho ſanjerodźenja leži drje w tym, ſo naſtupazy lokalni ſchulſzy inſpektarjo takim wuczerjam ſakonſke ſtejniſchczo doſcz njerosjaßnja a ſchulſzy reviſarjo, wot knjeżerſtwa poſtajeni, dla njedoſtatka ſnajomoſcze ßerbſkeje ryczе krutu kontrolu wjeſcz njemóża.

3.

Kak ßo w pruſkich ßerbſkich ſchulach wuczi.

Pruſke knjeżerſtwo na żane waſchnje ſatajicz nochze, ſo ma wotpohladanje, ßerbſkej narodnoſczi w Němzowſtwu roſpkunycz dacz, tola pak budże kóżdy njeſtroniſki pſchiposnacz dyrbjecz, ſo wone w takim naſtupanju po najwjetſchej ſdobnoſczu ſkutkuje. Tak rěka w cirkularu Kralowſkeho pruſkeho knjeżerſtwa w Lignizy na wokrjeßnych ſchulſkich inſpektarjow, reviſarjow a wuczerjow evangelſkich ßerbſkich a ßerbſko-němſtich ſchulow wot 10. decembra 1862 bjes druhim: „Njech tež je ßerbſka narodnoſcz hižom na wjele měſtnoſczach w pomałym pſchekhodze k Němzowſtwu, dha tola něhdże trjeba njeje, tutón pſchekhod po móżnoſczi ruczе dokonjecz, wjele wjazy ma ßo pſchi tym najſtaroſczliwſcho na to kedżbowacz, ſo bychu ßo dżěczi, tutej narodnoſczi pſchißłuſchaze, pſched tym wobarnowake, wuczbne podłożki, mechaniſzy w němſkich ßłowach nawuknjene a njeroſymliwje woſtawaze, do ßo pſchijecz, ale ſo bychu ßo tute wuczbne podłożki pſches pſchihódne nałożowanje ßerbſkeje maczerneje ryczе ßerbſkim dżěczom na waſchnje, ſnutskne żiwjenje a oprawdże wobpłodżaze, pſchiwobroczike, pſchetoż hewak by ßo jenoż duchmorjaze a woßebje nabożniſkemu żiwjenju w najwyſchej měrje ſchkodżaze pſcheněmczowanje Sserbow w jich ſchulach podpjerało.“ Duż w tym powſchitkomna pſchesjenoſcz knjeżi „ßo ma ßo pſchi roswuczenju w kſcheſczijanſkej wuczbje na maczernu ryczż woßebna ważnoſcz kłaſcz a ſo by ßo pſchi druhich wuczbach na to dżěkało, ſo bychu ßerbſke dżěczi po móżnoſczi ruczе kmane byke, němſku ryczż ſroſymicz a nałożecz“. — „Pſchi wuczenju w kſcheſczijanſkej wuczbje njemóże ßo pſchecziwo prawdoſczi runje wuprajeneho najpowſchitkomniſcheho prawidła ſe żaneje ſtrony niczo prajicz, dokelż je ſjawne, ſo najhłubſchoſnutskomne żiwjenje cżłowſkeje duſche, wo kotrehoż wothladanje ßo pſchi kſcheſczijanſkej wuczbje jenoż jenicżzy jedna, najprjódzy jenoż ſ pomozu maczerneje ryczе, w kotrejż je wot najprěnſcheho dżěczatſtwa żiwjenje duſche podobu a a ßwědomnoſcz dobyło, pſches kotruż je ßo wſcho cżuczе, myßlenje a dżyczе wubudżiło, żiwiło a ßwój wuras doſtała, ſ dalſchimi napohladami, wědomnoſczemi a hewakinder genöthigt werden, ihren Kindern Behufs des Confirmandenunterrichts den wendiſchen Katechismus und die wendiſchen Bibelſprüche in eigner Perſon mit großer Mühe beizubringen, des fehlenden wendiſchen Leſeunterrichts hierbei gar nicht zu gedenken. — Ein Haupthinderniß zur Beſeitigung dieſer von manchen Lehrern beliebten Vernachläſſigung liegt wohl darin, daß die betreffenden Localſchulinſpektoren ſolchen Lehrern den geſetzlichen Standpunkt nicht klar machen und die von der Regierung beſtellten Schulreviſoren wegen Mangel an Kenntniß der wendiſchen Sprache eine ſtrenge Controle nicht üben können.

3.

Wie der Unterricht in den preußiſchen wendiſchen Schulen ertheilt wird.

Die preußiſche Regierung ſucht es durchaus nicht zu verhehlen, daß es in ihrer Abſicht liegt, die wendiſche Nationalität im Deutſchthum aufgehen zu laſſen; allein es wird jeder Unparteiiſche zugeſtehen müſſen, daß ſie in Bezug hierauf möglichſt human verfährt. So heißt es in dem Circulare der Königlichen Preußiſchen Regierung in Liegnitz an die Kreis-Schul-Inſpektoren, Reviſoren und Lehrer der evangeliſchen wendiſchen und wendiſch-deutſchen Schulen vom 10. December 1862 unter Anderem: „Mag die wendiſche Nationalität auch ſchon vielfach im allmäligen Uebergange zur Germaniſirung begriffen ſein, ſo bedarf es ja doch nicht etwa nur der möglichſt raſchen Beſchleunigung dieſes Ueberganges, ſondern dabei nicht minder auch der ſorgfältigſten Rückſichtnahme darauf, daß die dieſer Nationalität angehörigen Kinder davor bewahrt werden, in mechaniſch angelernten Worten der deutſchen Sprache unverſtanden bleibende Lehrſtoffe in ſich aufzunehmen, ſondern daß letztere vielmehr durch angemeſſene Vermitttelung auch der wendiſchen Mutterſprache in einer das innere Leben wahrhaft befruchtenden Weiſe den betreffenden Kindern zugeführt werden, wenn nicht einer geiſttödtenden und zumal das religiöſe Leben im höchſten Grade beeinträchtigenden Germaniſirung des in Rede ſtehenden Theils der Bevölkerung in den Schulen Vorſchub geleiſtet werden ſoll.“ Man iſt daher allgemein damit einverſtanden, „daß im Religionsunterricht das mutterſprachliche Element beſonders zu betonen, in den übrigen Disciplinen möglichſt baldige Befähigung der wendiſchen Kinder auch zum Verſtändniß und eigenen Gebrauch der deutſchen Sprache anzubahnen ſei.“ — „Für den Religionsunterricht kann gegen die Richtigkeit des eben bezeichneten allgemeinſten Grundſatzes von keiner Seite her ein Zweifel erhoben werden, da es auf der Hand liegt, daß das tiefinnerſte Seelenleben, um deſſen Pflege es ſich im Religionsunterrichte ausſchließlich handelt, zunächſt nur durch Vermittelung der Mutterſprache, in welcher von der allererſten Kindheit an das Leben der Seele Geſtalt und Bewußt-

schimi, pschi wuczbje a wotczehnjenju nakoženymi skutkowanjemi wobpkodzicz, kaž so tež sa to, schtož bu w tutym nastupanju dobyte, praweho samsneho wurasa mozowacz móže." — „Duž ma so sa kscheszijansku wuczbu, kotruž so serbske dźěczi wucza, po najwětschim dźěle jenož serbska rycz triebacz, so by serbskim dźěczom, we wopaczným dźěłanju sa pospěschenje pscheněmczenja, w kscheszijanskej wuczbje hłubschi sakožk njepobrachowak a so bychu so wone na tejle najwažnischej stronje žiwjenja njesanjerodźike a njeskasyke. Hewak maja so pak te druhe wuczbne pschedmjety w serbskich schulach tak wuczicz, so so psches nje tež sa serbske dźěczi wjetscha wobwjertnoscz w srosymjenju a trjebanju němskeje rycze dobudze, hacz je so to hacz dotal w najwjazy schulach stako. Tola **nima** so tež tuto, kaž zebi hacz dotal w někotrych schulach myßlachu, psches dospołne wotstronjenje serbskeje rycze na prawe waschnje doßahnycz, ale maczerna rycz serbskich dźěczi dyrbi sa pschi- a pschewod k srosymjenju a nakožowanju němskeje rycze swoje połne prawo wobthowacz." Po tajkim so, so bychmy na to s krótka spomnili, w pruskich schulach tež serbske czitanje, pißanje, liczbowanje atd. pódla němskeho wucži.

We wuwjedźenju tutych prawidłow je nětko pruske tujezerstwo wuczbny plan sa serbske schule srjadowako a pschi tym postajiło, so ma so wscha wuczba něhdże w prěnich 4 schulskich lětach hłownje na serbsku, w poßleńschich 4 lětach pak, s wuwsaczom kscheszijanskeje wuczby, woßebje na němsku rycz słožowacz. K temu je wone tež wudacze trěbnych (6) schulskich knihi sakoziło a jich nutswjedźenje do wschěch serbskich schulow pschikasako, kaž tež jako wokrjeßnych schulskich inspektarjow serbskeje rycze móznych superintendentow postajiło, abo tam, hdźež so to we wokomiknjenju czinicz njehodźesche, serbskich duchownych jako tajkich samostatnych, wot superintendenta zyle njewotwißnych revisarjow pomjenowako. Napoßledku je wone tež hižom pschihoty sczinilo k sjenoczenju makeho serbskeho syrotskeho domu s nowym wokrjeßnym seminarom w Rychbachu, so bychu tamni serbszy seminaristojo na tajke waschnje nakožowanje tych sa serbske a serbsko-němske schule najwažnischich wuczbnych sapßadow pod nawjedowanjom jeneho serbskeho wuczerja praktiszy do prědka nawukli.

A schto je płód tuteho rosymneho a s dobom sdobsein gewonnen, durch welche alles Empfinden, Denken und Wollen geweckt, genährt ist und seinen Ausdruck empfangen hat, mit weiteren Anschauungen, Kenntnissen und sonstigen unterrichtlichen und erziehlichen Einwirkungen befruchtet werden, sowie für das in dieser Hinsicht Gewonnene des entsprechenden eigenen Ausdrucks sich bemächtigen kann." — „Hiernach ist also für den, wendischen Kindern zu ertheilenden Religionsunterricht in den betreffenden Schulen der wendischen Sprache ein bei weitem vorwiegender Gebrauch zu vindiciren, damit die dieser Nationalität angehörigen Kinder nicht, im vermeintlichen Interesse einer möglichst baldigen Germanisirung, in religiöser Hinsicht der tieferen Gründung ermangeln und nach dieser wichtigsten Seite des Lebens innerlich verwahrloset und depravirt werden. Dagegen sollen die übrigen Unterrichtsgegenstände in den betreffenden Schulen so behandelt werden, daß durch dieselben auch für die wendischen Kinder eine größere Gewandtheit im Verständnisse und Gebrauche der deutschen Sprache herbeigeführt werde, als dieselbe bisher in den meisten Schulen erzielt ist. Freilich wird auch dies **nicht**, wie es bisher in manchen Schulen irrthümlich angesehen worden, durch völlige Beseitigung der wendischen Sprache in der betreffenden Unterrichtsabtheilung angemessen zu erreichen sein, sondern auch die Muttersprache der wendischen Kinder Behufs ein- und überleitender Vermittlung zum Verständnisse und Gebrauch des Deutschen ihr Recht nicht verkümmert werden dürfen." — Demnach wird, um das kurz zu bemerken, in den preußischen Schulen neben dem deutschen Lese-, Schreib-, Rechen-Unterricht u. s. w. auch alles dies in wendischer Sprache gelehrt.

In Ausführung dieser Grundsätze hat nun die Preußische Regierung den Lehrplan für die wendischen Schulen festgestellt und dabei angeordnet, daß der gesammte Unterricht etwa in den ersten 4 Schuljahren hauptsächlich auf die wendische, in den letzten 4 Jahren aber, mit Ausnahme des Religionsunterrichts, insbesondere auf die deutsche Sprache basirt werde. Zu dem Zwecke hat sie die Herausgabe der nöthigen (6) Schulbücher veranlaßt und ihre Einführung in alle wendischen Schulen angeordnet, sowie als Kreis-Schul-Inspektoren der wendischen Sprache mächtige Superintendenten angestellt oder dort, wo dies sich augenblicklich nicht thun ließ, wendische Geistliche als dergleichen selbstständige, vom Superintendenten durchaus unabhängige, Revisoren ernannt. Endlich hat sie bereits auch Schritte gethan, die Verbindung eines kleinen wendischen Waisenhauses mit dem neuen Bezirks-Seminar in Reichenbach Oberl. zu ermöglichen, damit die wendischen Zöglinge des letzteren auf diese Weise in der Anwendung der für wendische und wendisch-deutsche Schulen wichtigsten Unterrichtsgrundsätze unter Anleitung eines wendischen Seminarlehrers praktisch vorgeübt werden.

Und was ist die Folge dieses rationellen und zugleich

neho wuczenja w pruſkich ßerbſkich ſchulach? So wuczerjo każ ſchulerjo nëmſku ryczż je ſpodobnoſczu a luboſczu cżërja a ſo poßleńſchi bjes nëkajkeho ſchkodowanja maczerneje ryczje ſkónczńje wubjernje nëmſki ryczja.

4.

Skónczńe ßłowo.

Woſjewjenje prjódkſtejazeho njeje ßnadż ßo ſtako, ſo by ßo ſ tym nëkomu luboſczż wopokaſacż abo ſchiwda cżinicż mëka, ale ſo by ßo w naſtupanju ßerbſkich ſchulow, kotrez buchu wóndano na ßejmje pſched ſjawnoſczż pſchinjeßene, ſjawnje wërnoſczi cżeſcż daka. **M.**

humanen Unterrichts in den preußiſchen wendiſchen Schulen? Daß Lehrer wie Schüler die deutſche Sprache mit Luſt und Liebe ohne zu große Beeinträchtigung der Mutterſprache treiben und daß letztere ſchließlich excellent deutſch ſprechen.

4.

Schlußwort.

Die Mittheilung des Voranſtehenden iſt etwa nicht erfolgt, um hierdurch irgend Jemandem zu Liebe ode rzu Leide ſein zu wollen, ſondern um rückſichtlich der wendiſchen Schulen, welche neuerdings auf dem Landtage vor die Oeffentlichkeit gebracht wurden, öffentlich der Wahrheit die Ehre zu geben. **M.**

Ze Serbow.

S pruſkich Sserbow. Na ſynodze evangelſkeje zyrkwje, kiż bu w ſapoczatku mëßaza novembra w ſchleſyſkim hłownym mëſcze Wrótßławju (Breslawje) wotewrjena, pſchińdżechu w poßedżenju 25. novembra tſi namjety k wuradżenju, kotrez bëſche wyßozn doſtojny knjes farař Welan w Sslepom jako ßobuſtaw tuteje ſynody ſtajił. Jeho tſeczi namjet dżëſche na to, ſo by ßo ta njeſchesjenoſcz w tak mjenowanej taxa stolae wotſtroniła, dokelż tak wjele wohidnoſcze, ſchkody a njeluboſcze naczini. Jeho druhi namjet naſtupa mużakowſku ßerbſku zyrkej a woßadu, ſo by ßo jejna ßamoſtatnoſcz pſchipóſnała a jejny dżeßatk, kotryż dyrbja w nëtczżiſchim cżaßu prëdnjemu duchownemu nëmſkeje woßadu ßypacż, ßo ſaßo jejnemu ßerbſkemu duchownemu pſchipokaſak, kotremuż je w prjedawſchich cżaßach ßłuſchak. Prëni namjet pak, kotryż bëſche k. farař Welan ſtajił, mëjeſche ßo tak: „Wyßozn doſtojna ſynoda chzyła wobſankncż, ſo by ßo pſchibjerazemu njedoſtatkej na duchownſkich a wucżerſtich mozach w ßerbſkich woßadach ſe ſtatnych ßrëdkow w prawym cżaßu jaraczito.“ Pſchi wukożenju tutcho ßwojeho, ſa Boże kraleſtwo bjes Sserbami wulzy ważneho namjeta knjes farař Welan na to ſpomni, ſo ßerbſki lud njeje żadyn ſbëżkarſki lud, ale ſo je ßwërny ßwojej wot Boha doſtatej wyſchnoſczi. A tuta ßwërnoſcz wukhadża ſ bohabojoſcze a pobóżnoſcze ßerbſkeho luda. Sserbſki lud, kiż ma ßo tez na tutej ſynodze ſaſtupicż, je żiwy ſtaw evangelſkeje zyrkwje. Hdżez pak jedyn ſtaw cżerpi, njemóże ßo zyle cżëżko cżerſtwe mjenowacż. A kajke żałoßne cżerpjenje, kajka żałoßna ſchkoda ßo Sserbam na duſchi cżini, hdyż ßerbſke dżëczi ani ßwjaty wótzenaſch ani kaſnje ani artikule wot ßwojeho nëmſkeho wucżerja w ßwojej maczernej ryczi ani wukncż ani wukkadowane doſtacż njemóżeja! Kajka duchomna nuſa naſtanje, hdyż ßo Sserbam, każ je ßo w Jaßynje ſtako, nëmſki duchomny poſtaji! Nëchtónżkuliż by drje rad widżił, ſo by Sserbowſtwo ſe ßwojej ßerbſkej ryczu wutupjene byko. Ale hlaj, wono je żiwe; a hrëch je, to moricż, ſchtoż ma żiwjenje, a hdy by tez tuto morjenje na łahodne waſchnje ßo ſtako! — Tuto wukożenje, je ßwërneje wutroby wukhadżaze, dżëſche k wutrobam. Jenoż profeßar Räbiger, rodżeny Łużiczan-Nëmz, pſchecżiwo temu wuſtupi a chzyſche dopokaſacż, ſo ßo próza njepłaczi w tym naſtupanju ſa Sserbow ßo ſtaracż. — Jemu napſchecżiwo poſtupi nëtko knjes krajny ſtarſchi ſe Seydewitz nad Rychbachom, kiż ßerbſki lud wot teho cżaßa ſnaje a lubuje, hdżez bëſche jeho nan ryczerkubleŕ w Sserbach, a kiż je prjedy jako krajnoradżicżel a nëtko jako łużiſki krajny ſtarſchi a pſchedßyda ſnutſkomneho miżionſtwa huſto a we wſchelakim naſtupanju ſkadnoſcż mëk, ßerbſki lud a jeho potrjebnoſcże bliże ſeſnacż. Duż k. krajny ſtarſchi je Seydewitz wichu khwalbu ßerbſkeho luda wobkrucżi, na kotruż bë k. farař Welan pokaſak, a roſeſtaji, kak je to wëż ßwëdomnja, ſa ßwjate potrjebnoſcże ßerbſkeho luda ßo ſtaracż a ſo ßu teho dla tez łużiſke krajne ſtawy w Shorjelzu stipendije (t. j. pjenjeżnu podpjeru) ſa ſtudowożnych Sserbow wuſtajeli, pſchi cżimż je ßo pak druhdy ſtako, ſo ßo nichtón wo tajki ſtipendium njeje ſamkowjak. — Tez k. ſuperintendent Holſcher ſ Hórki wuſtupi ſa k. Welanowy namjet. — Teho runja k. generalny ſuperintendent Dr. Erdmann ſe ßwojeho ſhonjenja wobßwëdczi prawdu teho namjeta a ßlubi po móżnoſczi pomoz. Dale je konſiſtorialny pſchedßyda na ßo wſak, w naſtupanju wucżerjow tónle namjet ßwëtnej wyſchnoſczi pſchiporucżicż. Tón Knjes Jeſuß pak chzył tutón namjet tez dale pożohnowacż, a wſchitkich luboſcziwych mużow, kiż ßu jón tam tak ßwërnje ſaſtupowali! Wón pożohnuj pak tez woßebje naſcheho lubowaneho bratra k. fararja Welana ſa jeho wutrobite, ſjawne a ſprawne ſkutkowanje na tej ſynodze. Wo to teho Knjeſa proſchu ſ dżakomneje myßle niz jenoż jeho wuſwolerjow, ale tez wſchëch ßwërnych Sserbow. **H. I.**

S Łaſa. Sserbſko-nëmſki kóncert, kotryż bu tudy pod ßobuſkutkowanjom kk. wucżerjow, kandidatow a gymnaſiaſtow pod nawjedowanjom tudomneho k. kantora Jurka

ſańdżenu póndżelu wotdżerżany, bě bohacże wopytany a je ßo jara derje radźił. Wunoſchk bě 18 toleŕ a je k lěpſchemu wuczerſkich wudowow a ßyrotow poſtajeny.

S Njeſdaſchez. Tudomny dźěłacżer Sommer, kotryż pola kublerja Mütterleina tſěchu na brózni porjedżeſche, pſchi ßwojim dźěle dele padże a ßo na měſcże jaraſy. Wón bě ßebi mjennjzy dwaj rjeblej hromadu ſwjaſał, kotrejż ßo pak k jeho njeſbożu w tajkim wokomiknjenju roswjaſaſchtaj, ſo dyrbjeſche wón ſ tſěchi panycz. Sommer ſawoſtaji żonu a 5 dźěczi, kotrež ßu nimale wſchitke doroſcżene.

Puczowanje do Egiptowſkeje

(Wot ryczníka G. A. Jakuba w Budyſchinje.)

(Skónczenje).

Jako ßo ſkónczníc Jeruſalemej bliżachmy, wuhladachmy k lěwizy wulki ſchtyrirożk twarjenjow, a khorhoj, kiż ßo nad nimi ſmahowaſche, pſchipowjedaſche nam, ſo je ßo tež tudy, każ wſchudżom w ranſchim kraju, rußowſka móż ſaßydlika. K prawizy pſched nami widżachmy wolijowu horu a joſafatſku dolinu. Jenotliwe homołki żonow, po ſtarodawnym waſchnju do běłeje draſty ſawobalene, weßelachu ßo na pohorkach wolijoweje hory ßo wukhadżejo, ßkónczneho nalětnjeho dnja. Mi pak ßo wone ſdachu, jako żony ſ Galileiſkeje, kak k rowej teho Knjeſa dźěchu a taj dwaj mużej k nim dżeſchtaj: „ſchto pytacze wy żiweho pſchi morwych? Khryſtus tu njeje, wón je horjeſtanył.“

Bliſko pſched wrotami, ſ kotrymiż popołdnju w ſchtwórtej hodżinje do měſta jěchachmy a ſ kotrychż pucz do Jaffy, Bethlehema a Hebrona wjedże, kotrej pak Arabiſzy Abrahamowe wrota mjenuja, běſche wjele jeruſalemſkich muſkich wobydlerjow w dwěmaj pſchiſtojnymaj khoſejownjomaj ſhromadżenych. Lědy běchmy pſches wrota do měſta ßameho pſchijěchali, dhi nam na torhoſchczu pſched citadellu dwaj pěknaj hólzaj napſcheczíwo pſchiběżeſchtaj a nam ßwoju ßłużbu w němſkej ryczi poſkicżeſchtaj. Wonaj dowjedżeſchtej naß po żadanju do awſtriſkeho domu, hdżeż naß hoſpodliwje horjewſachu. Wrótnikej porucżichmy naſch ſkót a rektor Dr. Zſchoka, jedyn ßwětny duchowny ſ Czěſkeje Lipy, pſchipokaſa mi a Hennigej ſtwn, ſ kotrejż běchmoj jara ſpokojnaj. W njej běſchtej dwě czíſtej kożi ſe ſawěſchtkami, jene blidko a draſtkhamor.

K ßnědanju doſtachmy khoſej, jara dobre koſaze mloko a běły khlěb; wobjed wobſtejeſche ſe ſchtyrjoch jědżow, każ tež ſ wina a khoſeja. Wjeczeŕ bě runje tajka, ale bjes mjaßa, a doſtachmy město khoſeja ſchalku theja. Wino, kotrež pijachmy, bě běło wino tamniſcheho kraja. — Wyſche Henniga a mje bydlachu w tutym domje, hdżeż ßo nam ſ zyła jara derje ſpodobaſche, hiſchcze 15 ludźi naſcheho ſnajomnſtwa, dale hrabja Steinberg-Rudelsdorf ſ Fügena w Tyrolu, a jedyn katholſki duchowny, ſ mjenom Backhaus, ſ Weſtfalſkeje ſe ßwojej ßotru Louiju. Kóżdy ſa hoſpodu a jědż po ßwojej woli płaczeſche a khudźi putnizy njetrjebachu niczo dacż.

Naſajtra wuńdżechmy, ſo bychmy Jeruſalem wobhladowali. Tole ßmy pak hižow w Serbſkich Nowinach powjedali a duż ja wopißanje mojeho puczowunja ſ tutym ſkónczam.

G. A J.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſczje

(Assicurazioni Generali).

awěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

27 millionow 880,586 ſchěßnakow, 26 krajzarjow awſtr. czißła

a) **twory, mobilije, żnjeńſke płody** a t. d., każ tež, hdyż to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wohnjowu ſchkodu;**

b) **kubła na drohach** pſche **transportnu ſchkodu;**

c) poſkicżuje ſawěſczenja na **żiwjenje cżłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kouranczu.**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1867 ſa 14,298 ſchkodowanjow ſummu wot 5 millionow 508 tyßaz 815 ſchěßnakow a 97 krajzarjow.

K kóżdemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentoje:

w Budyſchinje: **Ernſt Walther,**
w Ketliżach: **Korla Auguſt Berger.**
w Drjeczinje: **Jan Noack.**

Swój ſkład

hotoweje **mużazeje** a tež **hólczazeje draſty** jako **mantle, ſymſke pſchewoblekarje, ßukuje, jupy, kholowy** a **lazy** po zyle ſdobnymi płaczißnami poruczа k dobroczíwemu wobkedżbowanju

Ernſt Purſcha na Żidowje czo. 145.

Drjewowa aukzia.

Sſrjedu 5. januara 1870 chzu ja bjes Mortkowom a Schczenzu na mortkowſkim reviru njedaloko budyſkowjerowſkeho ſchußeja nëhdze 20 loßow ſtejazeho khojnoweho drjewa, klozow, twarſkeho a palneho drjewa na pſcheßadžowanje pſchedawacz. Wumënjenja budža w termiji wojſjewjene.

Shromadžiſna w mortkowſkej korežmje. Sapoczatk dopołdnja w 9 hodžinach.

W Sſyczinje 26. decembra 1869.

Nowak pomjenowany **Klawka.**

Schtrymparſke khlamy

C. A. Lommatzscha

na žitnej haßy czo. 50

pódla želeſotworowych khlamow knjeſa Fiſchera poruczeja jeczki, ſchtrympy, ſpódny khołowy, ſoki, wołmjane pſchedženo k ſchtrykowanju at. d.

Twory ßu dobre a płaczijſny wſchohomózno tunie.

Jedyn nimale nowy wós wuſkeje cžerje je ſa 15 toleř na pſchedań pola gmejnſkeho prjódſtejerja Kroſchka w Scheſchowje.

Sa młynkow.

4 cylindrowych walow, 2 ßlinkojtej wali (Schneckenwelle), 1 cylindrowy kaſchcž ſe ſchlotami ßu tunjo napſchedań. Wſcho dalſche we wudowarni Sſerbſtich Nowinow.

Padazu khoroſcž, ſ zyła wſchë widliſchcza na wſchón cjeß ſaczëri

Herrmann Witt,

w Barlinje, Roßſtraße Nr. 34.

Hiſchcze žadyn ßrëdk

njeje ßo pſche khorhoſcze dychazych organow jako pſche kaſchel, pſche wobczežnoſcze bróſta, ſchije a płuzow tak wulzyſchnje jara hojazy wopokaſat, kaž **bëły bróſtſyrop H. Leopolda & Co. we Wrotßławju.** Tón ßamy ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. ſaßo na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje

Epileptiſke widliſchcza (padazu khoroſcž) ſahoji

ſpecialny lëkar ſa epilepſiju Dr. O. Killiſch w Barlinje, nëtko Mittelſtraße No. 6. Wonkowſkich pſches liſty hoju. — Hižom pſches 100. ſahojenych.

Džak.

Najpodwólniſchi a najwutrobniſchi džak ßo ſ tutym dawa wyßozy cjeſcjenemu knjeſej baronej ſe **Schönberg-Vibran,** kralowſtemu ſakſkemu komornikej nad Luhom, Khaßowom, Bëłym Khołmzom atd., kaž tež pſchedßydže kužiſkeho provinzialneho towarſtwa ſa ſnutſkomne mißionſtwo a ßobuſtawej naſcheho ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa, ſa Jeho nadobnu darniwoſcž, ſ kotrejž je ſe ßwojeho ſamóženja k pſchiſporjenju Bożeho kraleſtwa a k wuburženju, k wożiwjenju a k ſdžerženju nabóžneho ſchcheſcjijanſkeho ßmyßlenja bjes Sſerbami tej dwë knižzy: „Nuſa a pomoz bjes ſchcheſcjijanſtwom" a „Dżeń Knjeſoweho pſchichoda" cjiſchczecž dak a wſchitkim ßobuſtawam knihowneho towarſtwa dobroczinje darik.

Teho runja najwutrobniſchi džak wulzylubowanemu wyßokodoſtojnemu knjeſej **H. Imiſchej,** fararjej w Hodžiju a pſchedßydže ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa, kaž tež pſchiſßydže direktorija kužiſkeho provinzialneho towarſtwa ſa ſnutſkomne mißionſtwo, ſa ßobudžëlenje tych tſjóch kraßnych, ſbudžowazych prëdowanjow wo ſnutſkomnym mißionſtwje, kotrež je (na žadanje a pſcheproſchenje k. krajnoſtarſcheho ſe Seydewitz) w Hbelſku, we Wojerezach, Hornym Bulowje a w Mużakowje na tamniſchich ßwjedženjach ſa ſnutſkomne mißionſtwo dżerżał, kotrež ßu w tej knižzy: „Nuſa a pomoz bjes ſchcheſcjijanſtwom" wotcjiſchczane. — Teho runja tež najwutrobniſchi džak wyßokodoſtojnemu knjeſej **A. Sſykorje,** fararjej w Ssmilnej, ſa jara rjane pſchekoženje teje wulzywažneje a ßwërneho wopomnjenja bódneje knižki: „Dżeń Knjeſoweho pſchichoda." — A dokelž matej ßo tutej dwje rjanej knižzy po poſtajenju horka pomjenowaneho nadobneho k. daricżela ßobuſtawam ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa, ſa kotrychž ßu woßebje cjiſchczane, darmo pſchidžëlicž, dha ßo wſchitzy lubowarjo Bożeho ßkowa a wſchitzy, kotſiž radži nabożne a natwarjaze knihi cžitaja, ſchtož je runje w naſchim cžaßu wulzy jara nuſne, ſ tutym pſchecjelnje napominanja, jeli ſo hiſchcze ßobuſtawy knihowneho towarſtwa njejßu, ſo chzyli wſchak hnydom k temu towarſtwu pſchiſtupicž a ßo do njeho ſapißacž dacž. Tuto ſapißanje może ßo pola poßelnikow (kolporteurow) knihowneho towarſtwa, kaž tež pola k. pſchekupza **Wehle** w Budyſchinje a druhich ßobuſtawow wubjerka, teho dla tež pola podpißaneho ſtacž. — Kak wjele duchownych dobrotow a wuživanjow je nam Bóh tón Knjes hižom pſches naſche lube knihowne towarſtwo wobradžił!

Teho runja ßo nëtko wudacze wulzy ważnych knihow pſchihotuje. Mennjzy: „Prëdarſke knihi wo epiſtolach zyłkeho zyrkwineho lëta" budža, da-li Bóh wudate, kaž to nam tež bibliſki pucznik na lëto 1870 wojſjewja. S wjeſelom je widžicž, kak luboſcž k Bożemu ßkowu to cžini, ſo ſtari ßobuſtawy ßwërni pſchi towarſtwu džakomnje woſtanu a nowi pſchiſtupuja.

Bónjezach, 28. decembra 1869.

Jan Lukaſch, wubjerkownik a ßobuſtaw luth. knih. towarſtwa

w menje wjele druhich ßobuſtawow.

Katholſki Poſoł wunđże hakle ſrjedu!

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.